ספרי׳ — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

היכל חמישי — שער תשיעי

אור התורה

מספר

שמות

והוא לקוטי אמרים. מאמרים יקרים. מעוררים הלבבות לעבודת ה׳. על סדרי פרשיות התורה. ועל חנוכה ופורים. שלש רגלים ור״ה ויוהכ״פ.

מאת

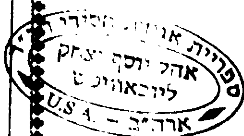
כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה׳

מרנא ורבנא **מנחם מענדל** נבג״מ זי״ע

— אדמו״ר ה„צמח צדק״ —

מליובאוויטש

חלק חמישי — תרומה, תצוה, פ׳ זכור

נעתק מכת״י ויוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

„אוצר החסידים״

770 איסטערן פארקוויי — ברוקלין (13) נ. י.

שנת חמשת אלפים שבע מאות עשרים ושמונה לבריאה

מפתח כללי:

OR HATORAH

SHEMOS

Vol. V

Published and Copyrighted 1968, *by*

KEHOT PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway Brooklyn, N. Y. 11213

Tel.: HYacinth 3-9250-1

נדפס בדפוס „עזרא"

ע"י מרדכי בן רחל ושלום דובער בן אסתר הדסה

ב״ה

פתח דבר

על פי הוראת כ״ק אדמו״ר שליט״א, ובהמשך להנדפס מכבר[1], הננו מו״ל בזה בפעם הראשונה מכתבי יד דרושי כ״ק אדמו״ר ה„צמח צדק״ ורשימותיו על פרשת תרומה־תצוה ופרשת זכור.

דרושים ורשימות אלו נעתקו מביכלאך[2] כתבי יד מעתיקים שונים.

• • •

הדרושים שנדפסו בספר זה נכתבו בזמנים שונים, ולכן יש בהם ענינים שנרשמו בקיצור ולאחר זמן נתבארו באריכות יותר, ומשנה אינה זזה ממקומה, ובפרט שאי אפשר בלא חידוש.

לע״ע לא נמצא תח״י גוף כתבי יד קודש של הצ״צ מרובם של הדרושים ורשימות הנ״ל, כי אם העתקות[3], ומכמה מהם רק העתקה אחת, ולכן אפשר אשר גם לאחר ההגהה שהשתדלנו בה, ימצאו טעויות, ובפרט בציוני העמודים ומ״מ שבפנים, חסרון התחלת או סיום החצע״ג וכו׳.

• • •

בסוף כרך זה הוספנו מראה מקומות לפסוקי תנ״ך, מאמרי רז״ל, זהר וכו׳ (נערכו ע״י הרב התמים ר׳ אהרן שי׳ חיטריק).

מראה מקום להכתבי יד מהם נעתקו הדרושים והרשימות של כרך זה, וכן שאר הכרכים על ספר שמות — יבוא בסוף כרך האחרון של ספר שמות.

• • •

בפרטיות יותר ע״ד כתבי הצ״צ — ראה בהקדמת כ״ק אדמו״ר שליט״א לספר אור התורה שמות (שמות־בא).

מערכת „אוצר החסידים״

י״א ניסן ה׳תשכ״ח, ברוקלין, נ. י.

---

1) והם: ע״ס בראשית, שמות־משפטים, ויקרא, במדבר, דברים, תהלים, חמש מגילות.

2) בעיקרם מהביכלאך הידועים בשם „בוך לאדי״, „בוך באברויסק״.

3) מאמרים ורשימות אחדים נעתקו מגוף כתב יד קודש הצ״צ (מבוך שמות־ויקרא, בוך שמות ח״ג) — וכפי שמצויין בהמראה מקום לספר שמות.

לוח המפתחות

תרומה

תצוה

פרשת זכור

אור התורה

פרשת

תרומה

פ׳ תרומה

וידבר ה׳ אל משה לאמר זח״א ויחי דרל״ט א׳ וידבר ה׳ לעילא פי׳ במק״מ בינה אל משה באמצעיתא פי׳ ז״א לאמר בתרייתא אתר דאית רשו גלאה פי׳ מל׳.

ויקחו לי תרומה. ח״ב תרומה קכ״ז א׳ לי תרומה תרין דרגין דאינון מתחברין כחדא כ׳ במק״מ ב׳ הרח״ו יסוד ומל׳. ועיין מזה דף קל״ד ב׳ ויקחו לי תרומה הכא איהו יחודא כו׳ ופי׳ שם ת״ת ומל׳ ובפרדס ערך לי פי׳ לי היינו בינה והיוד דלי הוא החכמה וכן פי׳ רבינו ז״ל ע״פ פתחי לי ובמא״א אות למד סט״ו לי נק׳ הבינה וכן לי גימטריא מם רמז על יסוד דבינה נק׳ מם סתומה עכ״ל. וצ״ל לפי שהיסוד ממשיך מהבינה וכמ״ש בזהר דקל״ה א׳ עלמא עילאה דיוריה דהאי צדיק והוא ג״כ פי׳ ונהר יסוד ז״א יוצא מעדן בינה ע״כ נק׳ גם היסוד לי. ועמ״ש מזה בלק״ת פ׳ במדבר סד״ה ביאור מעט ע״פ וארשתיך לי. מאת כל איש היינו יסוד כי אף ששרש ההמשכה באה מהמוחין מחכמה עילאה שזהו ענין לי עכ״ז ההמשכה באה ע״י יסוד. וע״ש קמ״ז א׳ פי׳ בע״א. וע״ש דקמ״ו א׳ וזאת התרומה קכ״ט ע״ב משמע מפרש זהב כסף נחשת על ג׳ תפלות ערבית שחרית מנחה. וע״ש קל״ה א׳ קמ״ז א׳ ב׳ קמ״ח א׳. ויקהל ד״ר ע״א מהו תרומה כמה דאוקימנא תרי ממאה כו׳ ליחדה לה ולבעלה. לפ״ז ענין עין יפה אחד מארבעים שהוא ב׳ וחצי ממאה היינו שמגביר כח הדכורא שהוא החסד כו׳ שם ע״ב.

ח״ג שמיני ד״מ ע״ב. קרח קע״ט א׳ תרי ממאה כו׳ אינון שכ״ע ושכ״ת פנחס רלו״ב. ובפרדס ערך תרומה אמר הרשב״י ע״ה שהמל׳ נקרא תרומה גדולה מצד החסד ונק׳ תרומת מעשר מצד הגבורה והיינו שהיה מפריש אותה הלוי והיה נותנה לכהן להיות השמאל נכלל בימין (הג״ה וע׳ בת״א בד״ה כי אתה נרי בענין ארוממך מלמעלמ״ט ומלמטלמ״ע וזהו ב׳ תרומות הנ״ל שמצד החסד הוא המשכת הרוממות מלמעלמ״ט, ומצד הגבורה הוא ארוממך מלמטלמ״ע עכ״ה) ובתיקונים פי׳ שהיא נק׳ תרומה תרי ממאה שהם ת״ת ומ׳ (הג״ה והם ב׳ ממוצעים בין המאציל לבי״ע כמ״ש בדרוש המגיד מראשית אחרית בענין ועונתה עכ״ה) תרי למאה שעולים הספי׳ שהם י״פ י׳ עולה ק׳ ועוד פי׳ שהוא רמז לשני לוחות התורה שנתנה למם יום והיינו תרומה מ׳ תורה עכ״ל, וע׳ במא״א אות ת׳ סנ״ב מענין תרומה והי״נ שם הביא ממ״ש ברע״מ פ׳ עקב דף רע״ב סע״א ובת״ז תיקון י״ז מענין תרומה וברע״מ שם משמע דפי׳ תרומה הרמת ההא אצל המם ופי׳ הרמ״ז הא הוא מ׳ והמם היינו תנה״י דז״א כל א׳ כלול

מיוד ומאירים בכחב"ד דידה ושם כ"ז שהחטה במוץ ותבן הם בית האסורים דילה וא"א להעלותה ולחברה לגבי המם עד שיסירו ממנה המוץ והתבן. והנה בזהר קרח דקע"ט ע"א פי' וז"ל פקודא בתר דא להפריש תרומה גדולה (עמ"ש מענין תרומה גדולה בהביאור ע"פ קחו מאתכם תרומה. ועמש"ל בשם הפרדס) ואוקמה תרי ממאה כו' לייחדא ליה תרין זמנין ביומא דהיינו תרי ממאה במ"ט אתוון דשמע ובשכמל"ו דערבית (ע' גמ' דפ"ק דברכות דפתח בק"ש דערבית) ובמ"ט דשחרית (דודי צ"ח) חסרין תרי ממאה אינון שכינתא עילאה ושכינתא תתאה (ע' בלק"ת בד"ה שה"ש) בתרוויהו צריך ליחדא לקודב"ה עכ"ל, ועיין בלק"ת בד"ה שובה ישראל דרוש הראשון פ"א וז"ל ולכך קורין ק"ש פעמים בכל יום ערב ובקר לפי שצ"ל יחוד זה של הוי' הוא האלקים בשמים ממעל ועל הארץ כו' וכנגד ב' בחי' שהם שמים וארץ קורין ק"ש ערב ובקר וע"ש שזהו ע"ד יחו"ת ויחו"ע שהם בחי' יעקב יוד עקב ובחי' ישראל כי שרית כו' וענין יחו"ע ויחו"ת זהו ע"ד שנת' בלק"ת בשה"ש ד"ה צאינה וראינה דרוש הראשון פ"ב בפי' שאו ידיכם קדש והנה ג' שמות הוי' אלקינו הוי' שבפסוק ראשון דק"ש הם בחי' יד שיש בהם י"ד אותיות, וא"כ ידיכם ב"פ יד הנז' שם זהו ק"ש דערבית וק"ש דשחרית לפ"ז ויקחו לי תרומה היינו ע"ד כי אל דעות ה' שזהו פי' היחוד להיות ומלאה הארץ דעה את ה' רק שיש ב' בחי' דעות יחו"ת ויחו"ע, וע"י יחוד זה דהוי' הוא האלקים נמשך תוספת אור מא"ס גם בשם הוי', וכמ"ש בת"א סד"ה ועשית בגדי קדש וכענין שפי' בזהר ויקרא דף ה' ע"א בענין אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו שע"י עיר אלקינו שהוא כנס"י נק' גדול כביכול, ועכצ"ל שעי"ז דוקא נמשך בו הברכה מאור א"ס, וכענין מ"ש במדרש בקהלת בפסוק מה יתרון העושה דף צ"א בפי' וצדיק באמונתו יחיה אפילו צדיקו של עולם באמונתו יחיה, וכענין תפילין דמארי' עלמא מה כתיב בהו ומי כעמך ישראל וזהו ויקחו לי להמשיך תוס' אור בז"א ע"י תרומה שהיא כנס"י והנה ארז"ל בענין תרומה עין יפה אחד מארבעים י"ל זה מרומז בתיבת לי למ"ד שלשים יו"ד עשרה הרי ארבעים וזהו עין יפה אחד מארבעים, ואולי כנגד התורה שניתנה בארבעים יום, ויש לפרש הלמד זהו נר"נ דאצי' שהם כלולים כל א' מיוד הם למ"ד והיוד זהו חכמה דאצילות עיין בהרמ"ז תרומה קל"ה שפירש קרוב לזה, גם בשם ע"ב יש ד' יודין שהם מם גם המילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הם ל"ט אותיות ויחוד השכינה בשם הוי' זהו אחד מארבעים, וזהו שראשי נמלא טל גם משה בהר הי' מ' יום, ועמ"ש ע"פ ויהי שם עם ה' ארבעים יום, ואפ"ל אהי' כטל א"כ אהי' היינו אור א"ס הנמשך בבחי' טל הנ"ל, וזהו אחד מארבעים גם ארבעים יום שהי' משה בהר מר"ח אלול עד יוהכ"פ א"כ יוהכ"פ הוא אחד מארבעים ועליו נאמר ימים יצרו ולו אחד בהם זהו יוהכ"פ ואז הוא יום התשובה כמ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון פ"א שהוא ע"ד עד יעבור עמך הוי' למעלה משם הוי' ותתפלל חנה על הוי' ושם הוי' הוא ל"ט אותיות כנ"ל ובחי' הארבעים הוא עד יעבור עמך הוי' וגם הוא בחי' שבת שבתון לכן תרומד

בבחי' זו נק' עין יפה. גם י"ל מי שתורתו אומנתו כמו רשב"י וחבריו זהו אחד מארבעים היינו התורה שניתנה בארבעים יום ופי' אחד מארבעים זהו הקב"ה ורשב"י אמר בחד קטירא אתקטרנא וזהו גבוה מבחי' תרי ממאה שהרי בירושלמי אמרו דרשב"י לא הי' מפסיק לק"ש, ואף שבש"ס דילן מבואר שמפסיקין לק"ש מ"מ י"ל שזהו גבוה מיחו"ת דבשכמל"ו כו' עיין בת"א פ' יתרו בד"ה בחדש השלישי, ובזהר תרומה קל"ה א' פי' וזאת התרומה אשר תקחו מאתם מאות מם דאיהו עלמא עילאה דיוריה דהאי צדיק לפי"ז מובן ענין עין יפה אחד מארבעים והבינונים אחד מחמשים זהו המשכה מבחי' נש"ב (ועיין בסש"ב מ"ז מענין ויקחו לי תרומה דפי' לי כלומר אותי והל"ל ותרומה אלא משום דכולא חד.

וענין א' מששים י"ל ששים היינו ו"ק וכל א' כלול מיוד זהו ששים. ואפ"ל לפי"ז ענין מם סמך שבלוחות בנס היו עומדים המם רומז לכחב"ד והסמך לו"ק וע' בבהי"ז פ' תצוה אש מ"ם שגבוה מסמך ושם פי' דהיינו מם דצלם כו' וע' בפרדס שער האותיות ס"פ י"ח כ' כי הסמך זהו ו"ק שכלולים מיוד (חסר)

תרומה כ"ה א'

וידבר ה', זח"א ויחי דרל"ט ע"א וידבר ה' בינה אל משה ז"א לאמר מל'.

ב) **דבר** אל בנ"י, פרק אין מעמידין דכ"ג ע"ב ה"נ דבנ"י ויקחו ואין העוכמ"ז ויקחו כו' וכ"ה בירושלמי רפ"ק דתרומות, כי הנה וישמחו בך ישראל מקדשי שמך, פי' כי האיש מקדש בו ובשלוחו, ע"כ ישראל הקרואים אדם הם השלוחים לקדש שמו ית' אליו היינו כמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שממשיכים מבחי' אתה קדוש לבחי' ושמך קדוש כו' וזהו ויקחו לי תרומה וע' ברבות בשה"ש ע"פ דודי לי וכמ"ש לקמן ס"ד.

ג) **פ"ד** דסנהדרין דל"ט ע"ב אלקיכם כהן הוא שנאמר ויקחו לי תרומה. וע' זח"ב ר"פ יתרו דס"ז ע"ב ובפ' עקב דף רע"א א' ובפי' הרמ"ז שם ושם ובמא"א אות כ' ס"ט וע' זח"ב וארא דכ"ח סע"ב בפי' ארוממך אלקי המלך חהו ויקחו לי תרומה.

ד) **רבות** בשה"ש י"ח ד' בד"ה דודי לי וכשהיה לו דבר לא תבע אלא ממני שנאמר ויקחו לי תרומה, הנה לויתן זה יצרת לשחק בו שהצחוק ותענוג העליון נמשך מבחי' ביטול היש לאין כמשל הקניגי כו' כמ"ש בד"ה צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי, וביטול זה זהו בנש"י כמ"ש ומי כעמך ישראל גוי א' בארץ.

ה) **אמור** ספ"ל דר"א א' ע"פ שמע בני וקח אמרי, הרבה קיחות צויתי אתכם כו' ויקחו לי תרומה אותי אתם לוקחים עיין בתניא פל"ה כי הנה נשמת האדם כו' משא"כ המצות כו', ובפרק מ"ז ויקחו לי תרומה דלי כלומר אותי כו' ע"ש, ועמ"ש ע"פ אחת שאלתי וע' מענין קיחה בגמרא רפ"ק דקדושין, עוי"ל כי תרומה היא מל' ואשתו כגופו דמיא וזהו אותי אתם לוקחים, ובזהר פ' ויקהל דף ריש סע"א תרומה תרי ממאה היינו יסוד ז"א ויסוד דנוק' א"כ זהו ממש אותי אתם לוקחים ועמ"ש בלק"ת פ' ראה ע"פ אחרי הוי' בפי' ואותו תיראו.

ו) **ויקרא** פ"ב קס"ו ד' כל מקום שנאמר לי אינו זז לא בעוה"ז ולא בעוה"ב במא"א אות ל' סט"ו דפי' לי היינו בינה ובינה היא העוה"ב, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' במדבר בביאור ע"פ וארשתיך לי.

ז) **רבות** במקומו פל"ג קנ"א ד' אפילו אחד יכול לעשותו שנאמר מאת כל איש כו' ויש להעיר ממ"ש ביחזקאל סי' ל"ג אחד היה אברהם, ובעהק"ק ח"ב ספ"א בשם ספר הבהיר עמוד אחד מן הארץ לרקיע וצדיק שמו כו' וצדיק יסוד עולם כו' הלכך אפילו אין בעולם כ"א צדיק אחד מעמיד העולם עכ"ל, וצדיק זה הוא יסוד כי כל בשמים ובארץ שמחבר זו"נ ולכן אפילו אין בעולם כ"א צדיק אחד הוא מעמיד מעלה שהרי היא דוגמא צדיק שלמעלה, וצדיק שלמעלה מקיים וסובל העולם בעזר צדיק שלמטה עכ"ל, וצדיק עליון זהו יוסף וצדיק תחתון זהו בנימין ולכן בחלקו של בנימין נבנה המזבח וע' בזהר ויצא דקנ"ה סע"א וע"ב מענין צדיק.

ח) **זח"ב** תרומה קכ"ז א' דלי תרומה הם יסוד ומל' ועיין מזה דקל"ד ב' ויקחו לי הכא איהו יחודא כו' ופי' שם ת"ת ומל', ולכן כתיב ויקחו ע"ד כי יקח איש אשה והאיש מקדש בו ובשלוחו, מאת כל איש היינו יסוד וע"ש קמ"ז א' פי' בע"א.

ויקהל דף ר' ע"א תרומה תרי ממאה, יסוד ומל' ועמש"ל ס"ה. ח"ג פ' שמיני דף מ' ע"ב קרח קע"ט א' תרי ממאה אינון שכינתא עילאה ושכינתא תתאה ועמ"ש פי' זה בד"ה שיר השירים, פנחס דף רל"ז ב'.

דבר אל בנ"י ויקחו, פרק אין מעמידין כ"ג סע"ב, ירושלמי רפ"ק דתרומות, בנ"י ויקחו לי, פרט לעובד כוכבים, מאת כל איש פרט לקטן, אשר ידבנו לבו פרט לחרש שוטה, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם פרט לתורם את שאינו שלו, ירושלמי פ"ק דשקלים רבי חגי בשם ר' שמואל בר נחמן, שלש תרומות נאמרו בפרשה הזאת, תרומת אדנים, ותרומת שקלים ותרומת

המשכן, דבר אל בנ"י ויקחו לי תרומה זו תרומת אדנים, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו תרומת המשכן.

ויקחו לי תרומה. פ"ד דסנהדרין דל"ט ע"א אלקיכם כהן הוא שנאמר ויקחו לי תרומה, י"ל כנודע בענין הקדב"ה מניח תפילין כו' שהוא ית' עצמו מקיים המצות וכמ"ש ברבות משפטים פ"ל ע"פ מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל מה שהוא עושה הוא אומר לישראל לשמור ולעשות כו' ע"ש ולכן נק' כהן פי' כהן היינו עובד ומאחר שהוא עצמו מקיים המצות א"כ כביכול נק' כהן כו' ודרך פרט מקיים ג"כ מצות כהונה והוא ע"ד מ"ש בזח"ב ר"פ יתרו ס"ז ב' אית מלך לעילא כו' היינו כמו שבנבראים בחי' כהן הוא חסד דבריאה מלאך מיכאל כה"ג ונכנס לק"ק בחי' מל' דאצילות שנעשה עתיק לבריאה המלובש בהיכל ק"ק דבריאה כמו"כ חסד דאצילות הוא כהן המשמש להמשיך ממל' דא"ס שנעשית עתיק לאצילות ומלובש בקד"ק דאצי' בינה כו' וזהו אתה כהן לעולם, אתה הוא חסד וכמ"ש בזח"ג בלק קצ"ג ב' ועמ"ש ע"פ ברוך שאמר והי' העולם ברוך הוא, והמגיד נ"ע פי' בענין אלקיכם כהן הוא כי כל העבודה שבאדם למטה נשפע הכל מלמעלה כו' וע' באגה"ק סי' י"ח בענין עבודת מתנה אתן את כהונתכם כו', ולפ"ז ענין התרומה שנותנין לכהן דוקא י"ל תרומה הוא ע"ד ארוממך אלקי המלך שפי' בזח"ב וארא דכ"ח סע"ב לאעלאה לי' לנהורא עילאה כו' והיינו עלי' המל' להיות פב"פ עם ז"א כי הז"א שהוא כהן וממשיך גילוי אור א"ס בבחי' עתיק המתגלה בבינה הנק' קדה"ק משפיע בחי' זו למל' שהוא מקור דבי"ע וכמ"ש בזהר ר"פ וארא בעטרה שעטרה לו אמו כו' ע"ש וז"ל הרמ"ז פ' עקב דרע"א ע"א בדיבור אתה שירותא לאתגלאה כו' ואיהו כהן לגבי ההוא אתר שכן הוא משמש אל האור שביסוד ז"א להגלות, ודייקא כהן משמש כי התשמיש הוא ביסוד כו' ע"ש וע' בזח"ב בא דל"ו ע"א והוא יושב פתח האהל כו' דהוה אשרי בגלוי' דא חסד בצדק כו' ובפי' הרמ"ז שם, ובזח"ג נשא קמ"ב א' והאי אמה חסד הוא כו' ע"ש גם כמ"ש בפ' אחרי דע"ז ע"ב חסד הוא ודאי דחבר לון כחדא כו' וזהו ענין ויקחו לי תרומה וע' מענין כהן במא"א אות כ' ס"ט ובי"נ שם שהביא מהסבא דמשפטים דצ"ד ע"ב.

בענין כי קברי למשה יש להעיר ממ"ש בפ' בראשית כ"ז קבורתא דילי' איהי משנה ואין לתמוה ע"ז דהא אמרו על הים ראה וינוס מה ראה ארונו של יוסף ראה הרי שארונו של יוסף גבוה כ"כ עד שעל ידו

הי' קי"ס כמ"כ אין לתמוה, ובמ"א נת' בענין ולא ידע איש את קבורתו שהוא שער החמשים בבה"ז דבראשית כ"ז הנ"ל כי משה הוא יסוד אבא השפעה הפנימי' דח"ע המתגלה בבחי' פנימי' התורה והמשנה הוא במל' דיצירה שנק' עה"ד טו"ר שמבררת ק"נ וז"ס קבורת משה כו' ובאמת שרש זה נעלה מאד היינו משער החמשים ע"ד ערבים עלי ד"ס כו' אך עכ"ז מאחר שמתלבשת לברר ק"נ כענין בגדים שבישל בהם קדירה כו' וע' בזהר ח"ג אמור פ"ט א' ע"פ לה יטמא ובפי' הרמ"ז שם ולכן בעלייתו לאצי' צריך טבילה דוגמת מה שטובלין הנשמות בעלייתן מגעה"ת לגעה"ע והוא דוגמת טבילת דמעלות ממעשר לתרומה ומתרומה לקודש כדאיתא במשנה ספ"ב דחגיגה ובפ"ב ביצה מטבילין מגב לגב כו', וע' בפ' אמור דצ"ז ע"ב גבי לאתדכאה במיין דההוא נהר דנגיד ונפיק ואקרי מים חיים כו' ודצ"ח ע"ב הא אתקינת בית טבילה כו' אך טבילה זו במים דההוא נהר הוא לכנס"י אבל הטבילה לז"א היא בבחי' אש כי הנה כתיב כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא אש הוא בחי' הסתלקות מה שלמעלה מגדר ההשפעה שהוא בחי' מים וכמ"ש בפ' נצבים וכמ"ש ועתיק יומין יתיב נהר דינור נגיד ונפיק כו', ואפשר טבילה זו ע"ד עיבור שני דז"א בבטן אימא כדי לקבל מוחי' דגדלות שני כו' עמ"ש בביאור ע"פ שימני כחותם, גם כמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בענין כת אחת אומרת קדוש פ"א שהוא ענין שרפים עומדים ממעל לו להבטל וליכלל בעצמות אור א"ס וה"ע עליית הוי"ו דקדוש בקדש העליון. והנה מבואר בתו"א פ' שמות בד"ה קול דודי גבי ובלבנים דא ליבון הילכתא כי הנה כתיב שחורה אני כו' וזהו ליבון הילכתא שההלכות הנראות כשחורות צריך ללבנם בלובן העליון כו' ע"ש וליבון זה י"ל ע"ד תעבירו באש דק"ש למס"נ באחד, וכמ"ש בד"ה כי תבואו כו' ושבתה הארץ בענין בא לכאן ותלמודו בידו, היינו ע"י בא לכאן בבחי' אש המפרר כוחות הנפש כ"ז למעלה מבחי' טבע המים לדבק כו', ועמ"ש ג"כ בת"א פ' משפטים בד"ה ותחת רגליו בענין לבנת הספיר שהלבינים שהם האותיות דב"ן המתבררים ע"י תושבע"פ צריך לשורפן בכבשן האש דק"ש כו' ועמ"ש בענין ואפו עשר נשים לחמכם בתנור אחד, ומכ"ז יובן ג"כ ענין כי קבריה למשה שהוא הורדת הח"ע ביצי' לברר ק"נ ולהעלות משם בחי' לבנת הספיר, טביל בנורא להיות ליבון הילכתא כו' גם כמ"ש ע"פ שחורה אני שהתורה ניתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה ולכן ליבון הילכתא דתושבע"פ זהו ע"י ב' אשות הנ"ל וזהו מקוה ישראל הוי' ישראל היינו ז"א ובחי' המקוה שלו שטובל בו הוא שם הוי' כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא כו' ובמ"ע אופן רמ"ז הלוחות היו משקלם מ"ם סאה שיעור מקוה והתורה ניתנה אש שחורה ע"ג אש לבנה ועמ"ש מענין טבילה במקוה בד"ה אשריכם ישראל לפני מי אתם מטהרים.

פרק אין מעמידין דכ"ג ע"ב ע"פ דבר אל בנ"י ויקחו לי תרומה ה"נ דבנ"י יקחו ולא העוכמ"ז יקחו כו' עד התם ע"י תגרי ישראל זבין, וכ"ה בירושלמי רפ"ק דתרומות כי התרומה נק' ראשית וכן ישראל

נק' ראשית ותרומה מבואר במדרש דקאי על תורה ודריש ויקחו כמ"ש לקח טוב וא"ש מ"ש ויקחו ולא כתיב ויתנו כי התורה היא המשכה מלמעלה וזהו לקח טוב יבא טוב ויקבל טוב כו', וע"כ דוקא בני ישראל שנש"י הם מפנימיות העולמות ועמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור, גם יש פי' תרומה היינו ארוממך אלקי המלך ולהיות העלאה זו זהו ע"י נש"י עמ"ש בת"א ע"פ כי אתה נרי ובבה"ז פ' ויקהל על המאמר שם דקצ"ז ע"ב ע"פ קחו מאתכם תרומה, ועמ"ש בד"ה עולת תמיד מענין ישראל לי ראש, מוחי' דז"א וישראל מתקשראן באורייתא מוחי' דאו"א כו' והנה תרומה מל' וזהו ויקחו לי תרומה ולכן דוקא ע"י ישראל שהם מקדשי שמך שממשיכים הקדושה מבחי' אתה קדוש לבחי' שמך קדוש כו' והיינו ויקחו לי תרומה תרומה היא התורה כמ"ש ברע"מ פ' קרח דקע"ט א' תורה שניתנה לארבעים יום וכ"כ בבעל הטורים לי היינו ברכו בתורה.

ולפי"ז יש להבין ג' תרומות שנזכר כאן הא' ויקחו לי תרומה הוא אפרשותא בחי' אור התורה ע"ד השמים כסאי וכתי' רומה על השמים אלקים תלים נ"ז שמים לרם, הב' מכל איש אשר ידבנו כו' וצדקה תרומם הוא המצות וזהו ענין בכל לבבך ובכל נפשך, הג' וזאת התרומה בכל מאדך וכן תרומה זו הג' באה לעשיית המשכן כמ"ש בירושלמי פ"ק דשקלים וה"ע בית א' עשו לו כו'. ז'.

ברבות כאן ס"פ ל"ג קנ"א ד', אפילו אחד יכול לעשותו שנאמר מאת כל איש כו', יש להעיר ממ"ש ע"פ אם ישים אליו לבו, ישים עשי' גשמי' אך כחן אליו ולא למדותיו וקמי' כחשיכא כאורה ע"כ אם ישים אליו כו' ועמ"ש ע"פ כה תברכו בענין ישא ה' פניו כו' אפילו עד כזית כו'. רבות ויקרא פ"ב קס"ו ד' כ"מ שנאמר לי אינו זז כו' ויקחו לי תרומה הובא בילקוט ס"פ יתרו רמז ד"ש ורמז שס"ד, וע' במא"א אות למד סט"ו ועמ"ש מזה ע"פ וארשתיך לי. אמור ספ"ל דר"א א' ע"פ שמע בני וקח אמרי הרבה קיחות ציותי אתכם ויקחו לי תרומה אותי אתם לוקחים כו' ויש להעיר מענין אחת שאלתי שבתי בבית ה' אותיות התורה וממילא יומשכו כל הבחי' העליונות וגדול מה שנאמר בתרומה ממ"ש בשארי קיחות כמו ויקחו אליך פרה ויקחו אליך שמן זית אבל כאן נאמר ויקחו לי, וע' מזה בילקוט פ' תרומה דצ"ט ע"ג רמז שס"ד, קחו אותי עמכם הה"ד ויקחו לי ויקחו תרומה אין כתיב כאן אלא ויקחו אותי. בשה"ש רבה י"ח ד' ע"פ דודי לי ואני לו, וכשהי' לו דבר לא תבע אלא ממני שנאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה ויש להעיר ממ"ש ע"פ אני לדודי ודודי לי שלפעמים נמשך אתעדל"ע תחלה וזהו דודי לי ואח"כ ואני לו ולפעמים תחלה אני לדודי כו' וזהו כענין מ"ש בד"ה ואתחנן שזהו ענין ההפרש בין תורה לתפלה כו', ואפ"ל גם כאן שזהו ענין ג' תרומות הא' ע"י תורה נמשך מלמעלה למטה דודי לי כו' אח"כ וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהו מלמטה למעלה כו'. ילקוט פ' פקודי רמז תכ"ד ויקחו

לי תרומה י"א דבר נדבות המשכן סימן לדבר אחד עשר יום מחורב, עמ"ש מענין י"א יום מחורב שהם כנגד עשה"ד ודיבור אנכי, בפ' דברים ע"פ אחד עשר יום מחורב. ילקוט פ' אמור תחלת רמז תרנ"ב קחו אותי לכם ואדור ביניכם וא"כ לי היינו ע"י שממנו שרש הבית והדירה כו'. בש"א רמז קכ"ד ענין לי. במשלי סוף רמז תתקל"ו.

ר"פ תרומה. ויקחו לי הה"ד כי לקח טוב עמ"ש בד"ה האזינו בפי' כמטר לקחי שלוקחים אותי כביכול ע"ש, אבל המקח הזה יש בו כו' י"ל דהיינו ע"ד מ"ש ע"פ הזהר פ' תרומה דקס"א בענין קב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא שהתורה שרשה מא"ק שהוא אור כללי כו'. כביכול נמכרתי עמה כי אור א"ס מלובש בח"ע שהוא איהו וחיוהי חד.

בת יחידה כו' לפי שהיא אשתך כו' הבת היא מל' תשבע"פ קרינן לה ושרשה מח"ע אבא יסד ברתא וגם שרשה מכתר הנק' יחיד ע"כ נק' יחידה כו' והנה ח"ע היא מה שלמעלה מכל ההשתלשלות וכל ההשתלשלות רק מנה"י דאבא ישראל סבא כו' כמ"ש סד"ה ואלה שמות וגם כי פנימיות אבא פנימית ע"י, וח"ת שהיא הל' שרשה מח"ע ממש ועמ"ש ע"פ בזאת יתהלל כו'. והבת הנ"ל נק' ארוסה לנש"י כמ"ש מורשה כו' שהם בחי' חתן, שהם ממשיכים בה האור מתשב"כ כמ"ש בד"ה תורה צוה, וענין בית אחד עשו לי כו' היינו ברכת התורה להמשיך בה גילוי אור א"ס וזהו ענין עוסק בתורה לשמה כו' וכמ"ש במ"א בענין כי תשמע בקול כו' ועמ"ש בד"ה וכל בניך למודי כו'.

א) **ויקחו** לי תרומה ג"פ נז' תרומה, ותרומה יש ב' פירושים הרמה ואפרשותא, גם תרומה תרי מאה, דהיינו במ"ט אתוון דשמע ובשכמל"ו והשכינה היא המשלים לחמישים שחרית וערבית שכינתא עילאה ותתאה, ולמטה הוא המס"נ באחד זהו בתרומה ממ"ט אתוון ר"ל תכלית המכוון בענין מדותי תרומותי כו'. ולהבין ג"כ ענין תרומתי. (תרומ' לכהן ימין מקרבת). צ"ל תחלה ענין ב' פרשיות דק"ש שמע והי' שהן מ"ב וע"ב והלא שמע חסד ואהבת כו' וגם למה אומרים בק"ש ואספת דגנך היתר העסק. הנה למה קדמה פ' שמע כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה כו'.

ב) **הנה** מבואר בזהר דצריך למסור נפשו באחד וצ"ל דהא זהו בכל נפשך אפי' נוטל כו'. אך הענין דעיקר מס"נ באחד הוא מסירת הרצון דהיינו להיות ועמך לא חפצתי שכל ישעו וחפצו לה' ולא להיות שום רצון במילי דעלמא רק בע"כ אתה חי וכאילו כפאו כו' וזהו אתהפכא חשוכא ממש, וזהו שכינתא עילאה כלה לשון כליון שמכלה כל התאות לגרמי' כו' כיון שאין עוד ממש יחו"ע.

ג) **והנה** כתיב החיות רצוא ושוב ר"ל החיות אלקי המחי' את כולם, כמו שמלמטלמ"ע רו"ש וכמו דפיקו דליבא, וביאור זה הנה אור א"ס ר"ל הגילוי כמו אור וזיו השמש וכן חיות הנפש המתפשט בגוף ולכן לא שניתי וזהו שהשרפים אומרים קדוש שהוא מובדל ומרומם רק באורך נראה אור כו' אות הוא בצבא שלו כו'.

ד) **והנה** האופנים ברעש גדול משא"כ השרפים שכבר נשרף גם החומר שלהם כי כלה עילאה מלובשת בבריאה ע"כ ההתפעלות בביטול אבל האופנים שהם בחי' יש לכך ברעש כמו בן כרך ובן כפר כו' ועד"ז ג"כ באדם יש ב' בחי' נה"א ונה"ב הנמשכת משמרי האופנים, וזהו ענין פסוד"ז זמר עריצים בחי' נה"ב אח"כ בק"ש התפעלות נה"א למס"נ באחד (וב' שזהו ענין תרומה ארמותא תרי ממאה ב' בחי' התפעלות הנ"ל כלתה נפשי וכליון לגמרי כמו השרפים).

אך איך אפשר להגיע לבחי' ביטול זה הוא ע"י התורה שהיא ח"ע שבה מלובש אור א"ס (ומשמע מדבריו דגם עסק התורה הוא בכלל מלמטה למעלה וזה צע"ג דהן אמת דעיון שבתורה י"ל כן אבל לא בודברת בם רק אפ"ל שעסק התורה נותן כח ועוז לנה"א ותושי' לנה"ב כדפי' ע"פ בחדש השלישי לפ"ז י"ל ויקחו לי תרי ממאה תשב"כ ותשבע"פ ממעלמ"ט ועי"ז ידבנו לבו תרומת תרי ממאה נה"א ונה"ב ממטלמ"ע ב' כליות וב' תרומות ממעלמ"ט ב' חתני' ואח"כ זאת התרומה מצות מעשיות ממעלמ"ט, ויותר נ"ל דתורה תרי ממאה זהו תרומתי שהשי"ת נתן תרומ' זו תורה מ' יום וא' ממ' עין יפה).

ה) **והנה** כ"ז ה"ע פ' ראשונה בחי' רצוא ואח"כ פ' שני' בחי' שוב רמ"ח מ"ע רמ"ח איברין דאף שהמצות גשמיו' מ"מ מתלבש בהן אור א"ס כמו הנפש באיברים כו' וזהו ואספת דגנך הניצוצו' שנפלו מתעלות כו' וזהו פ' ראשונה מ"ב רצוא למס"נ באחד ופ' שני' ע"ב המשכה כו'.

וזהו לכל תכלה כו' רחבה מצותך לקבל בחי' מאד כו' וזהו כי נר מצוה שע"י מצוה נמשך תוספת אור דתורה (ע' בזה ע"פ מזוזה מימין

בשולי העמוד:

תרומה אחד אחוז כו' שער החמשים כי מ"ט שע"ב פנימי' ושער הנ' עומקא דליבא וכן מלמעלמ"ט.

דמשם נראה דמצוה הוי העלאה ותורה המשכה וזה הפך ממש"כ) והיינו כמו שמרחיבין את מקור של המעיין כו' כי המצות שרשן למעלה מהחכמה נמצא עי"ז נמשך תוס' אור בחכמה כו'.

וזהו אשר יעשה אותם האדם העליון ועי"ז וחי בהם ותורה שם בישראל שע"י מעשה המצות דישראל נמשך התורה וזהו שנק' המצות צדקה.

והנה וצדקה תרומם שגורם רוממו' ותוס' אור מעצמות אור א"ס ועי"ז נמשך בח"ע (ועמ"ש במ"א ע"פ ארוממך המשכה מכתר בחכמה ועי"ז כי דליתני כו') וזהו בצדקה תכונני כמו הרגל שמעמיד הראש כו'.

וזהו ענין תרומה דכתי' ארוממך כו' המלך פי' לרומם (המל') לבחי' עצמות אא"ס שלפני הקו כו' וזהו תרומה ל' רוממות ועי"ז נמשך תוס' אור בחכמה תורה לשון הפרשה וזהו ואברכה שמך ברכה והמשכה תרי ממאה תשב"כ ושבע"פ, מאת כל איש כו' ידבנו לבו קעמ"ש דפ' ראשונה שממטלמ"ע תקחו את תרומתי המשכה למטה בפ' הב', וזאת התרומה ע"י צדקה נמשך י"ג מדה"ר שהן י"ג דברים שמנה כו'.

הנה העתקתי כ"ז מכ"י א' מהכותבי' וקצרתי, וכל דבריו אינן מסודרים דמתחלה אמר שהמצות הן העלא' ממטה למעלה תרומה א' רוממות וחזר וא' שזהו המשכה דפ' ב' כו' וכן תחלה אמר תורה העלא' ואח"כ אומרו ע"י המצות נמשך תוס' אור בתורה נ' דתורה המשכה.

ועיין בתורה דחנוכה תקס"ז מי כה' כו' המגביהי נת' מצות העלאה ותורה המשכה וכן נת' בתורה השמים כסאי והארץ הדום.

נא' (א) ענין ב' פרשיות דק"ש וענין עול מלכות שמים תחלה וצ"ל ענין למסור נפשו באחד.

(ב) **הנה** והחיות רו"ש מלמטלמ"ע וכן בהמשכת החיות מטולמ"ט דפק, אור א"ס זיו בעלמא וכן ממשל חיות הנפש המתפשט בגוף (ע' מ"ש

בצד העמוד:

בעלי' המל' עולים אחרי' הנשמו' ע' דרוש מקול מחצצים הנ"ל א"כ אפשר דכמ"כ י"ל בעליי' מל' דא"ס בעצמות המלך המרומם לבדו וז"ש בכמה תורו' והחיות נושאות את הכסא היינו תרומה רוממי שדי עול מלכות שמים נק' תרומה שמים לרומם, דלע"ל ג"כ גילוי המאור ע' סד"ה את שבתותי תקע"א.

הדמיון לקבלת תענית היינו מס"נ באחד ליכלל בעצמות א"ס הנק' מלכות שמים מל' דא"ס הרי עדיין הוא בגוף רק שמתכלל בתורה המלובש בעניני עה"ז ומ"מ ה"ז כמקבל תענית שאומר ביום צום תעניתינו אע"פ שאוכל בלילה.

קי"ץ תקס"ג) ולכן לא שניתי (ובזה ל"ד לנפש ע' רני ושמחי) ונק' שם ומלכותך וזהו קדוש ואח"כ הוי' היינו שמו נמשך להיות מחי' צבאות והיינו הארה דהארה וע"י צמצום והתפשטות יוד הא זהו ענין מטולמ"ט (וע' ד"ה רני ושמחי).

(ג) **מזה** נמשך רעש דאופנים בן כפר ואח"כ שרפים שנשרפו מהיש וכן באדם נה"ב ונה"א בן כפר פסוד"ז וק"ש רעו"ד להכלל באחד וזהו הרצוא אך איך יוכלל עתה באחד היינו ע"י עסק התורה ואף שהתורה שוב מ"מ ביטול והעלאה (צ"ע) ונק' כ"ז רצוא וקעמ"ש (וע' נ"ח אות ד' בהג"ה).

(ד) **אח"כ** פ' שני' עול מצות המשכה ברמ"ח איברים בחי' חיצוני' ונק' שוב ואספת דגנך וזהו מ"ב וע"ב.

(ה) **והנה** רחבה מצותך מאד שכדי שיומשך א"ס למטה ע"י המצות היינו מפני ששרשן גבוה מאד (פי' רחבה שער בימין ותורה שער בשמאל) תוספת אור מן העצם והיינו ע"י קעמ"ש ובחי' רצוא הנ"ל אך כדי להגיע לרצוא הוא ע"י וצדקה תרומם גוי. וצדקה תרומם (ע' והארץ הדום רגלי שמגביה נש"י שיהי' להם רצוא הנ"ל אות ב'). וכן י"ל ע"י נר מצוה נמשך אור התורה.

(ו) **וזהו** ויקחו לי תרומה ארוממך רוממו' ע"י (הרצוא מ"ב וגם ע"י המצות (עם שהן שוב בלולי' ג"כ מרצוא כנ"ל) ועי"ז הפרשה תרי ממאה תשב"כ ותשבע"פ. ע' ב' פירושים בהמשפילי כו' בשמים כו'. והיינו ד' צלך ע"י רו"ש ממטלמ"ע נמשך מטולמ"ט נמצא בתרומ' למטה יש ארמותא והפרשה רו"ש וכן מלמעלה למטה וגם בכל... תרי ממאה.

והצדקה תרומם הנה"ב שתוכל לבא לרעש דאופנים ע' צדקת פרזונו מקול מחצצים.

גוי פי' נה"ב נק' גוי.

בצד הגליון: ביאור ע"ז ע' ביאור כי עמך מק"ח חנוכה תקס"ג.

ויקחו לי תרומה כו' תקחו את תרומתי, וזאת התרומה כו'. להבין ג' מיני תרומה שנזכר כאן, וגם ההפרש בין בחי' תרומה לבחי' תרומתי. הנה תרומה יש בה שני פירושים הא' לשון הרמה ר"ל בענין להרים ולהגביה וכדפי' בזהר (פ' בלק דקפ"ח ע"ב). ע"פ תרימו תרומה ודאי אצטרך לאגבהא

ליה והיינו תרומה הרי מפרש תרומה מלשון רוממות והגבהה, והפי' השני הוא פי' התרגום דמפרש תרומה אפרשותא י"ל הפרשה שמפריש מן התבואה דבר מה, ועוד פי' ברע"מ (ס"פ קרח דקע"ט ע"א) ויקחו לי תרומה תרי ממאה לייחדא לי' תרין זימנין ביומא דהיינו תרי ממאה במ"ט אתוון דשמע ובשכמל"ו דערבית ובמ"ט אתוון דשחרית, חסרין תרי ממאה אינון שכינתא עילאה ותתאה בתרוייהו צריך לייחדא בקוב"ה כו', עוד פי' שם וכמה תרומות אינון דהתורה ג"כ נקראת תרומה כי תרומה אותיות תורה מ' דהיינו תורה שניתנה למ' יום, ע"כ.

ולהבין כ"ז, וגם להבין איך שייכים כל בחי' תרומה הנ"ל באדם ג"כ בכל זמן כו' כי התורה היא נצחיות, ויובן בהקדים תחלה ענין ב' פרשיות דק"ש שמע והא"ש (כי הנה בפ' שמע יש בה מ"ב תיבות מואהבת עד ובשעריך ומבואר בכהאריז"ל שהוא כנגד שם מ"ב דאנא בכח, והיינו מפני שכל בחי' העלאה מלמטה למעלה הוא ע"י שם זה כי הוא נמשך מבחי' ד' מדות העליונות כשכל א' כלול משש ושש אלו הוא מ"ש גבי שרפים בשתים יכסה פניו כו' ובשתים יעופף, ויעופף הוא בחי' העלאה והסתלקות מלמטה למעלה, וע"כ אומרים אנא בכח קודם השינה בק"ש שעהמ"ט מפני שאז זמן העלאת הנה"א בעלותה למעלה בשעת השינה כדפי' בענין בידך אפקיד רוחי כו' ר"ת באר שעולים הנפשות בבחי' מ"ן כו', וכמו"כ לפני קבלת שבת אומרים אנא בכח מפני שאז הוא העלאה הכללית מכל ימות החול שעולה ונכלל בקדושת שבת וכן ידוע למעלה ג"כ שהר"ע עליית המל' כו', לכן אומרים אנא בכח כו', וכמו"כ ענין פ' שניה דק"ש הוא בחי' שם ע"ב שזהו בחי' המשכה מלמעלה למטה דהיינו חסד גימ' ע"ב שנמשכים מימי החסד ע"י ע"ב גשרים כו', ולכאורה יש סתירה לזה ממ"ש בזהר וע"ח דפ' שמע הוא בחסד ולכן נז' בו ואהבת דאהבה הוא חסד ופ' והא"ש הוא בחי' גבורה ולכן נז' בה השמרו כו' וחרה כו'), וגם להבין למה נאמר בפ' שני' ואספת דגנך שזהו היתר לעסוק בצרכי מו"מ לקיום הגוף וכמארז"ל (בברכות) ממשמע שנאמר והגית בו יומם ולילה יכול דברים ככתבן ת"ל ואספת דגנך הנהג בהם מנהג דרך ארץ כו', וא"כ לכאורה תמוה איך שייך לזכור היתר זה בק"ש שהרי ק"ש הר"ע למס"נ באהבת ה', ולהבטל נפשו וכל אשר לו באחד וא"כ לכאורה אין כאן מקומו דהזכרת היתר זה כו', אך הנה ארז"ל במשנה רפ"ד דברכות למה קדמה פ' שמע לפ' והא"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות, וצ"ל ההפרש בין ענין קבלת עומ"ש לעו"מ.

ב) **והנה** מתחלה צ"ל מ"ש בזהר ובכהאריז"ל דצריך למס"נ באחד, ולכאורה צ"ל דהרי רז"ל דרשו זה מבכל נפשך אפי' נוטל את נפשך וא"כ הל"ל למס"נ בבכל נפשך, ומהו שאמרו שצ"ל המס"נ באמרו אחד, אך הענין הוא דבאמת כפי פי' העולם שמפרשים מס"נ כפשוטו שיעשה מוסכם בעצמו

בל ימוט להפרד ח"ו מה' אפי' נוטל את נפשו כו' קבלה זו היא בבכל נפשך כנ"ל מדרשת חז"ל, אך פי' למס"נ באחד אינו ענין ההסכם על מסירת הגוף למיתה כנ"ל אלא הוא מסירת הרצון לה' שהרצון נק' ג"כ נפש כמ"ש אין נפשי אל העם כו', והיינו להגביר רצונו ותשוקתו לה' אחד, עד שיופשט רצונו מכל דבר זולתו ית' דהיינו שלא יחפוץ לשום דבר מעניני העולם מפני ריבוי התשוקה שבלבו למעלה לדבקה בו ית' וכל התשוקות זולתו כלא הם בעיניו לחשוק בהם וזהו ועמך לא חפצתי שלא יהי' לו שום רצון כלל בשום דבר ממילי דעלמא רק בבחי' בע"כ אתה חי כו', בע"כ ממש, וע"ד מארז"ל כאלו כפאו כו' מפני שאין רצונו מתיישבת ומתקבלת בשום דבר מעניני העולם רק תשוקת לבו תלהב להיות נפשו יוצאה מגופה להדבק באור החיים האמיתיים ומס"נ זה הוא באחד דוקא כי בחי' זו נמשך מההתבוננות באחד איך דכולא קמי' כל"ח ואני ה' לא שניתי כו' אתה הוא עד שלא נבה"ע כו' אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים פי' אלקים המעלים ומסתיר כו' כי לפניו ית' אין שום העלם והסתר מעלים ומסתיר דכולא קמי' כלא חשיבי, ויומשך מזה מס"נ הנ"ל שממילא בטלים כל הרצונות זרות והתאות והישות ולגמרי' כו' כיון שאין עוד זולתו ית' באמת וא"כ אין שייך באמת להיות רצון זר כו' רק להיות הרצון לה' להפרד מן הפתילה להכלל באחד וזהו גבוה יותר מבחי' ובכל נפשך אפי' נוטל כו' דהתם הוא אפי' נוטל כו' משא"כ מסירת הרצון הנ"ל שרוצה בעצמו להפרד מן הפתילה מצד שכל עניני העולם ואפי' החיים הגופנים הם אצלו רק ע"ד כאלו כפאו כו', ותשוקתו ליכלל במקור החיים הנצחיים, אבל בחי' אפי' נוטל כו' שייך אפי' לא הגיע לבחי' הנ"ל דאעפ"י שיש לו אחיזה בעניני העולם מ"מ אין רוצה להפרד מה' ח"ו אפי' נוטל כו', ולכן מפסיקים בין אחד לואהבת בבשכמל"ו שהוא בחי' מדת מלכותו ית' ואין מלך בלא עם, והתהוות בחי' עם עוממות שיהי' נראים בחי' יש ודבר נפרד הוא ע"י הסתר והעלם הנמשך ממדת מל' ית' לכן מבחי' זו הוא דשייך ואהבת יש מי שאוהב כו' ובחי' בכל נפשך כו' אבל המס"נ נמשך מבחי' יחו"ע והוא ע"ד שאמר ר"ע כל ימי הייתי מצטער מתי יבא לידי ואקימנו שנפשו היתה חושקת שתבא המצוה לידה באופן שיהי' צריך לקיימה שבחי' זו גבוה ונפלאה מבחי' אפי' נוטל כו', והיינו משום שהי' בבחי' ועמך לא חפצתי ומואס בחיי עוה"ז ולכן יצתה נשמתו בא' ולא בבכל נפשך כי באחד היינו בבחי' יחו"ע כמו דכולא קמי' כלא חשיב כו' (וב' בחי' מס"נ אלו הן בחי' שכינתא עילאה ושכינתא תתאה וכן מבואר בפע"ח בענין רע"ק שהעלה מ"ן לאימא שהוא בחי' שכינתא עילאה).

ג) **והנה** להבין ביאור ענין ההתבוננות בפסוק שמע ישראל שממנו נמשך בחי' המס"נ באחד וגם להבין ענין העבודה בבחי' רו"ש כי

כל הנ"ל הוא בחי' רצוא והרי צ"ל ג"כ שוב כו', דהנה כתיב והחיות רו"ש, ויש בזה ב' פירושים ושניהם אמת הא' דוהחיות היינו חיות המרכבה

פני אריה כו׳, וענין רו״ש שלהם היינו כמ״ש בס״י אם רץ לבך שוב לאחד הרצוא הוא בחי׳ רץ לבך בתשוקה נפלאה ליכלל במקור חוצבו כענין ועמך לא חפצתי הנ״ל ואח״כ השוב להמשיך אלקות למטה כו׳, וזהו כמראה הבזק שהוא שלהבת האש היוצא מן הגחלת לחוץ ואח״כ ואתה מחיה את כולם שהוא בא ונמשך בעולמות להחיותם הנה הוא נמשך מבחי׳ רו״ש דהיינו ג״כ בחי׳ הסתלקות והתפשטות שהחיות הנמשך חוזר ליכלל במקורו וחוזר ונמשך חיות מחדש להחיות העולמות, ועד״מ מהילוך והתפשטות החיות באדם שהלב שולח חיות לכל האברים והוא ג״כ בבחי׳ התפשטות והסתלקות וזהו הדפיקו דליבא שסיבת הדפיקו הוא מפני שמיד שנמשך החיות הנה חוזר ומסתלק וחוזר ונמשך חיות מחדש וכך חוזר חלילה ונק׳ בחי׳ זו מטי ולא מטי (אך מלמעלה למטה ההתפשטות תחלה דהיינו בחי׳ מטי ואח״כ הוא בחינת ההסתלקות הנק׳ לא מטי דאין שייך הסתלקות קודם שיהי׳ המשכה ועמ״ש מזה סד״ה כי כאשר השמים החדשים בת״א פ׳ בראשית אבל מלמטה למעלה תחלה ההסתלקות שהוא בחי׳ רצוא ואח״כ הוא בחי׳ השוב)

(הג״ה, ובאמת יש לומר דבחי׳ התהוות הרו״ש בחיות דמרכבה פני ארי׳ כו׳ הוא מחמת בחי׳ המטי ולא מטי שהוא מה שהחיות אלקי נמשך מלמעלה למטה בבחי׳ התפשטות והסתלקות לכן מסתעף מזה ג״כ בנבראים המקבלים את החיות ג״כ בבחי׳ רו״ש וע׳ בת״א וקבל היהודים בענין הלוך ונסוע דאברהם עכ״ה).

ולהבין ביאור זה (דהיינו מפני מה נמשך החיות מלמעלה בבחי׳ התפשטות והסתלקות הנק׳ מטי ולא מטי), יש להקדים תחילה ביאור ענין מה שכינו המקובלים שפע האלקי שמחיה לכל העולמות בשם אוא״ס ב״ה כידוע, דהנה מבואר בכמה דוכתי בענין אור שענינו הוא רק בחי׳ התגלות העצם ואינו נוגע ומתייחס כלל בערך אל מהות העצם של המאור שממנו נמשך ונתפשט האור כמו שאין דמיון למהות אור וזיו של השמש למהות עצם כדור השמש ולכן אין התפשטות הזיו גורם שום התפעלות בעצם המאור שהוא גוף כדור השמש כו׳ והיינו משום שאין הזיו חלק ממהותו ממש, ואינה אפי׳ כטיפה מים אוקיינוס שמהות הטיפה הוא ממש כמהות המים שבאוקיינוס רק דכלא חשיבא לגבי הים מצד מיעוטה כו׳, משא״כ הזיו לגבי המאור הוא הארה בעלמא שאין שום גרעון כלל בהמאור מהתפשטות האור לא כטפה מים דמ״מ חסירה הטיפה כו׳, וזהו שנק׳ הבריאה מאין ליש כי בחי׳ החיות המהווה את העולם מהאפס המוחלט להיות יש ודבר כמו שהוא הנה זה החיות הוא בחי׳ אין וכלא חשיבי לגבי מהו״ע של הקב״ה שהרי נק׳ זה החיות בשם אור (כנ״ל בפי׳ אוא״ס שהוא בחי׳ סוכ״ע וממכ״ע) לומר שהוא רק ממש כדוגמת האור לגבי המאור שהאור הוא רק בחי׳ זיו הנמשך ממנו ואין ערוך כלל לגבי מהו״ע ית׳ ולכן נאמר אני הוי׳ לא שניתי שאין בו שום שינוי והתפעלות ח״ו מהבריאה כיון שהחיות

שהוא ית' מחיה העולמות וסוכ"ע וממכ"ע נק' רק הארה חיו כו', ולכן נק' זה החיות בשם אין לגבי מהו"ע ית' (ולא אפי' כמו טיפה מים שהוא בחי' יש מיש אבל האור לגבי המאור אינו בחי' יש רק אין ממש כיון דלא נערך אליו במהותו ואין שייך לומר שהוא חלק ממנו כמו ששייך לומר על טיפה לגבי הים כנ"ל). ולכן צ"ל נמשך החיות תמיד מהקב"ה להעולמות כמאמר מחדש בכ"י מע"ב ולא די להם בהחיות הנמשך בוימ"ב והיינו מפני שהחיות הוא רק הארה והרי המשכת האור הוא בכל רגע מחדש מהמאור שהרי בהסתלק מאור השמש בלילה תחת הארץ אזי לא נשאר הזיו בארץ ג"כ ואינו כמו הטיפה מים שיכולה להתקיים בפ"ע כיון שהוא בחי' יש וחלק מהים כו' משא"כ האור אין לו שום קיום כרגע בהסתלק המאור לפי שהוא בחי' שאין עצמותו נמשך רק מהמאור כו', וזהו מחדש בכ"י מע"ב ומ"מ יש בחי' מטי ולא מטי בחי' התפשטות והסתלקות שאם הי' ההתפשטות יותר מדאי לא הי' יכולים לקבל ריבוי ההארה וגם כדי שלא יהי' יניקת החיצונים לכן מתפשט ומסתלק וחוזר ונמשך אך אין ההסתלקות לגמרי רק שנשאר רשימו שבזה מתקיימים העולמות.

ע' בד"ה מי כו' המגביהי כו', המשפילי, שי"ל המגביהי היינו תרומה לשון הגבהה ומש"ש המגביהי את היוד שבה כמ"כ י"ל שזהו תרומתי תרומה להגביהי היו"ד ובביאור שם דהכוונה לעלות המל' למל' דא"ס ואחר כך המשפילי זהו תרומה לשון הפרשה, וע' ביאור ע"פ כי אתה תאיר נרי חנוכה תקס"ח איך בארוממך יש ב' פי' (ע' ביכעל על פערטיל שהעתיק חיים בן המגיד) הסוררים אל ירומו.

ויקחו לי תרומה וגו', י"ל מ"ש ג' תרומות תרומה תרומתי חאת התרומה, גם מ"ש ויקחו דהל"ל ויתנו, הנה ארז"ל ברבות ר"פ תרומה בענין ויקחו לי תרומה הה"ד אני ישנה ולבי ער כו' פתחי לי כו' עד מתי אהי' מתהלך בלא בית שראשי נמלא טל אלא עשו לי מקדש, הרי שפי' פסוק זה דאני ישנה פתחי לי על זמן יצ"מ וה"ע שיקחו לי תרומה כי פתחי לי זהו כענין ויקחו לי, גם שראשי נמלא טל י"ל זהו שיעור תרומה עין יפה א' מארבעים זהו גימט' טל עם בחי' שראשי נמלא טל והוא בחי' ראש צדיק כמ"ש במא"א אות ר' סעיף ג', חזהו שייכות פסוק פתחי לי לפסוק ויקחו לי תרומה, ובמדרש אסתר קמ"ז א' פי' פסוק זה על ד' גליות בבל מדי כו' ואמרו אחותי זו בבל רעייתי זו מדי כו' וכן פי' בזהר אני ישנה בגלותא. והנה ענין השינה נת' במ"א ע"פ אני ישנה הנ"ל שהוא כשאין אתעדל"ת מלמטה וכמ"ש ג"כ בת"א פ' וישב ע"פ היינו כחולמים, ועכ"ז קול

דודי דופק היינו אתעדל״ע לעורר אתעדל״ת וזהו פתחי לי, ואתעדל״ע זו הוא ע״י התורה שנק׳ קול דודי וכמ״ש בביאור ע״פ ששים המה מלכות דרוה״ב בענין פי׳ קול דודי הנה זה בא כו׳ ועמ״ש מזה בד״ה אלה מסעי בענין ויכתוב משה את מוצאיהם למסעיהם ומ״ש בד״ה בחדש השלישי בענין שהתורה נק׳ עוז ותושי׳, ופי׳ פתחי לי נת׳ כי ביו״ד נברא העוה״ב והאהבה צ״ל אליו ית׳ וכמ״ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, שמים וארץ הם געה״ע וגעה״ת ובכולם אין לי חפץ רק למהו״ע, וזהו פתחי לי לבחי׳ היו״ד שבו נברא העוה״ב שהוא למעלה מהעוה״ב כו׳, והנה על אתעדל״ע זו לעורר אתעדל״ת נאמר דודי לי ואני לו שבתחלה נמשך מלמעלה בחי׳ דודי לי ועי״ז אח״כ ואני לו וז״ע ויקחו לי תרומה וכמ״ש ברבות שה״ש די״ח ד׳ ע״פ דודי לי הנ״ל.

קיצור. פתחי לי ז״ע ויקחו לי וענין אני ישנה קול דודי דופק היינו ע״י התורה שהיא אתעדל״ע לעורר אתעדל״ת, לי לבחי׳ היו״ד שבו נברא העוה״ב.

ב) **והענין** כי הנה ברבות ר״פ תרומה איתא פי׳ ויקחו לי תרומה קאי על התורה (והיינו כי התרומה היא ראשית וכן בתורה נאמר ה׳ קנני ראשית דרכו וכמ״ש ברבות בראשית פ״א) הה״ד כי לקח טוב נתתי לכם כו׳ משל למלך שהי׳ לו בת יחידה כו׳ לפרוש ממנה איני יכול עשה לי קיתון א׳ כו׳ ע״ש, וצ״ל הרי תרומה תרגומו אפרשותא וא״כ המשל שאומר לפרוש ממנה איני יכול אינו דומה להנמשל דתרומה שהוא אפרשותא, ולהבין זה ילה״ק מ״ש את השמים ואת הארץ אני מלא וכתיב מכה״כ והיינו זיו יקרי׳ רק זיו והארה, והענין כי הנה ב׳ בחי׳ הנ״ל ז״ע סוכ״ע וממכ״ע וכמ״ש בסידור בד״ה אני לדודי ובד״ה וזאת המצוה ועמ״ש מענין סוכ״ע וממכ״ע בד״ה וידבר דעשה״ד ושם נת׳ כי הנה אוריי׳ מחכ׳ נפקת והחכ׳ היא ראשית ומקור דבחי׳ ממכ״ע ולכן בה שורה ומלובש בחי׳ ההמשכה מסוכ״ע וכענין שהנפש אף שהיא בעצם למעלה מהשכל מ״מ עיקר הארתה בהשכל ולכן נק׳ נפש המשכלת* כו׳, ובבה״ז ע״פ ויצא יעקב נת׳ שהחכ׳ היא הממוצע בין א״ס ב״ה להנאצלים כי להיות המשכות אא״ס דלאו מכל אינון מדות איהו כלל שיומשך במדות להיות עולם חסד יבנה כו׳ זהו ע״י החכ׳ שבה דוקא מלובש אוא״ס ב״ה וע׳ הטעם בתניא פל״ה בהג״ה ושמעתי ממורי, וזהו בראשית ברא ות״י בחוכמתא כו׳ ועמ״ש ע״פ המאמר אמור צ״ד קדש מלה בגרמה הוא כו׳ ולכן נק׳ החכ׳ אין והחכ׳ מאין תמצא ובינה נק׳ יש וע״י חו״ב נמשך אוא״ס במדות כו׳, וז״ע התרומה שנק׳ ראשית בראשית ברא כו׳ והן תרי ממאה ח״ע וח״ת בראשית ב׳ ראשית ע׳ בד״ה כי אברהם לא ידענו והיינו תשב״כ ותשבע״פ וז״ע אלפיים שנה שקדמה התורה לעולם היינו ב׳ אלפין דכתיב ואאלפך חכמה איוב ל״ג וב׳

המשכלת : בכת״י ב׳ : השכלית.

אלפין היינו ח"ע וח"ת וז"ע את השמים ואת הארץ אני מלא אני ממש סוכ"ע אך שהוא בבחי' העלם וכדי שיומשך מההעלם אל הגילוי זהו ע"י מכה"כ ואין כבוד אלא תורה ל"ב נתיבות החכמה בד"ה לסוסתי בת"א, וז"ע תרומה אפרשותא היינו מה שנמשך בבחי' גילוי זהו רק הארה מעצמות אוא"ס ישת חשך סתרו ומה שנמשך להאיר בבחי' גילוי בממכ"ע זהו רק הארה שנפרש מכללות האור הנעלם וגנוז להאיר בבחי' גילוי כו', ומ"מ אומר לפרוש ממנה איני יכול כי אוא"ס הסוכ"ע מלובש בחכ' ושורה בה וז"ע איהו וחיוהי חד שלמעלה מבחינת איהו וגרמוהי חד וכמו שכתוב בתורה אור פ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת זכור ושמור, וז"ע אלף אותיות פלא כי הנה פי' כי יפליא תרגומו גם כן לשון הפרשה ארי יפרש וגם פשוטו לשון הפלאה, והיינו כי החכמה אף שהיא ראשית הגילוי לשון הפרשה אעפ"כ היא גם כן בחי' במופלא ממך שהיא למעלה מהשגה בחי' אין ובה שורה אוא"ס הסוכ"ע, ועמ"ש מזה בד"ה ואכלתם אכול גבי אשר עשה עמכם להפליא, ובד"ה כי קרוב אליך בענין לא נפלאת, והנה מה שקראה בת יחידה זהו בחינת חכמה תתאה שמשם נמשך התורה שלפנינו כמו שכתוב בתורה אור פ' יתרו בד"ה וכל העם רואים ונמשכה ומקבלת מחכמה עילאה אבא יסד ברתא ונקראת יחידה שמקבלת מבחי' יחיד וכמאמר מלך יחיד ועיין במאורי אור אות ב' סעיף מ"א וסעיף מ"ז וזהו גם כן ענין שבת שין בת כו', ופי' בבקשה ממך עשה לי קיטון א' כו' ז"ע ויקחו לי ע"ד מש"ל בפי' פתחי לי לפתוח בחי' היו"ד פותח את ידיך יודיך כו' והיו"ד הוא אות קטן ונק' קיטון א', כי הנה הטעם שהתלבשות אא"ס הוא בחכ' דוקא זהו לפי שהחכ' היא כח מה בחי' ביטול לכן גם למטה בעסק התורה צ"ל בחי' ביטול ולא תחללו כו' וז"ע שנק' יעקב הקטן ודוד הוא הקטן קטנתי מכל החסדים כמ"ש באג"ה סי' ב' וע' בת"א פ' נח בד"ה מים רבים בענין אחות לנו קטנה כו' וכנודע ג"כ במשל שכל שהאור גדול יותר אזי הכלי קטנה יותר וכמו הראש שבו החיות בריבוי והרגלים בהם החיות מועט ובענין גודל הגוף והכלי הרגלים הם ארוכים הרבה מהראש, ועד"ז יובן למעלה עד שבעקודים ששם ריבוי האורות הם בכלי א', וכמ"ש במ"א ע"פ המאמר פ' פקודי רל"ג ב' בענין כל המוסיף גורע, וז"ע ואת צנועים חכ' דהיינו הפך בחי' יש, והנה ענין קיטון א' שהוא היו"ד נק' ג"כ בית כמו שסיים במדרש בית א' שנא' ועשו לי מקדש כו' כי צ"ל נקודה בהיכלי' אשר ההיכל לקיום בחי' נקודה וביטול הנ"ל זהו הבינה להרחיב דעתו בגדולת ה' כמ"ש בד"ה ראה אנכי נותן וז"ע בית דבראשית שנק' נקודה בהיכלי' שהוא היכל לבחי' ראשית הנ"ל וזהו ג"כ בחי' תרי ממאה חר"ב, וז"ע ועשו לי מקדש כי היכל זה נק' היכל קדה"ק קדשים הם חר"ב וקדש שעליהן בחי' סוכ"ע השורה בחכ' בחי' פלא עליון כו' וכמ"ש בסש"ב פנ"ב שהתלמוד נמשך מהיכל קדה"ק, וזהו וכל בניך למודי הו' היינו י"ה ד"ע עשה לי קיטון א' נקודה בהיכלי' ועסק התורה בקול ודבור נק' ר"ה, ועמ"ש במ"א ע"פ זה שז"ע על שלא ברכו בתורה

תחלה ובד״ה השמים כסאי נת׳ דבית הוא בחי׳ בכל מאדך בחי׳ השתחוואות דשמו״ע ובו מכניסי׳ הכסא שהיא התורה המתלבשת במדות בחי׳ השמים כסאי ו״ק כו׳ וזהו בראשית ברא אלקי׳ את השמים ע״י בחי׳ בראשית בחוכמתא, ובתנחומא אמרו בבקשה קחו אותי עמה היינו המשכת אא״ס בחכ׳ ועמ״ש ע״פ יערוף כמטר לקחי, וזהו פי׳ כי לקח טוב שמי שמכרו נמכר עמה כי החכ׳ תחי׳ ואיהו וחיוהי חד ממש הוא היודע והוא המדע כו׳, וזהו ויקחו לי תרומה וארז״ל ברבות ויקרא פ״ב כ״מ שנאמר לי אינו זז כו׳ היינו עצמות אא״ס ממש בחי׳ כי לא אדם הוא כי אף שהתו׳ היא מבחי׳ אדם ג׳ קוין מ״מ אוריי׳ מתקשרא בקוב״ה ממש, וכמ״ש מזה בד״ה זכור ושמור הנ״ל וע׳ מענין לי בפרד״ס בערכי הכינויים ובמא״א אות ל׳ סט״ו ועמ״ש ע״פ וארשתיך לי.

קיצור. במד״ר פי׳ ויקחו לי הה״ד כי לקח טוב נתתי לכם, התורה בת יחידה אא״ס הסוכ״ע מאיר בחכ׳, ונובלות חש״מ תורה היא ח״ת כמ״ש בת״א בד״ה וכל העם רואים את הקולות, וזהו בת יחידה אחת היא ומקבלת מיחידו של עולם, ונק׳ אפרשותא ע״ד אצילות לשון הפרשת הארה ומ״מ לפרוש הימנה איני יכול עשו לי קיטון א׳ ע״ד חתום תורה והביטול שע״י הביטול בעסק התורה ממשיך אא״ס בתורה, וקיטון זה י״ל זהו בית תפלה ואפ״ל ויקחו לי זהו ע״י עסק התורה והיינו ע״י תרומה ארמותא זהו תפלה ארוממך אלקי המלך.

ג) **והנה** כ״ז ה״ע באתעדל״ע אתעדל״ת בחי׳ דודי לי קול דודי דופק ע״י התורה להיות פתחי לי ויקחו לי תרומה ואח״כ צ״ל באתעדל״ת אתעדל״ע כי האתעדל״ע שמלמעלה עיקרה לנה״א (כמ״ש בענין יום א׳ דפסח יצ״מ לנה״א ואח״כ צ״ל וספרתם לכם בירור נה״ב בלק״ת פ׳ אמור בד״ה וספרתם לכם), ואח״כ צ״ל עבודת האדם לאהפכא חשוכא דנה״ב לנהורא ממש, וידוע דהנה״ב שרשה מעולם התהו רק שנפלה למטה ולכן ע״י בירור נה״ב נמשך עליי׳ יתירה כו׳ כענין והחיות נושאות ומעלים בחי׳ כמראה אדם לבחי׳ אא״ס ממש, ועז״נ מאת כל איש אשר ידבנו לבו כענין באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם, ורוח נדיבה תסמכני והיינו ע״י דאתהפכא חשוכא ממש לנהורא ע״כ התשוקה היא בחפץ וחשק ממש ולא בבחי׳ הכרח ואתכפיי׳ וכמו נדיב לב שנותן בתשוקה וחפץ כו׳, ולבא לבחי׳ זו הוא מאת כל איש, ופירש בזהר חלק ב׳ קמ״ז א׳ שהם ד׳ מחנות שכינה פני ארי׳ פני שור כו׳ ודמות פניהם פני אדם והיינו שכדי להיות בירור נפש הבהמית זהו דוקא על ידי ההמשכה ממקורה ושורשה שהן ד׳ מחנות הנ״ל וכמו שכתוב בד״ה ונתתי לך מהלכים בתורה פ׳ וישב. וגם פי׳ כל איש ע״ד משארז״ל פרק לפני אידיהן די״ט ע״א ע״פ אשרי איש ירא ה׳ אשרי מי שמתגבר על יצרו כאיש ע״ד מארז״ל השתדל להיות איש וכמ״ש וחזקת והיית לאיש כו׳ למוסר ולהוכיח, ופי׳ במקום שאין אנשים השתדל כו׳ היינו אפי׳ בחדרי חדרים תהי׳ מתגבר על יצרך כ״פ במד״ש על אבות

פ"ב, וזהו פי' כל איש שכולו איש כן פי' באו"ת מהמגיד נ"ע, ויש לפרש דבריו כי באדם יש שתי נפשות הא' נה"א והב' נה"ב, וע"י שמתגבר על נה"ב ומהפך אותה מחשוכא לנהורא שתהי' נכללת בקדושת נה"א נק' כל איש שכולו איש היינו שגם נה"ב נכלל בבחי' אדם, או י"ל כל איש שכולו איש כי יש הפרש בין השכל למדות דהנה ארז"ל ברבות פ' וזאת הברכה על משה שנק' איש האלקי' מחציו ולמטה איש ופי' במ"כ מתחת לבו ולמטה, מחציו ולמעלה אלקי' מלבו ולמעלה כו' והיינו כי יש פרסא מפסקת בין אברי הנשימה לאברי המזון לכן מה שנק' משה איש אפי' בחי' הנ"ל אשרי איש ירא כו' זהו רק מבחי' הפרסא שבו ולמטה, משא"כ מן הלב ולמעלה אינו בגדר איש כלל, וכן למעלה בז"א יש הפרש מן הפרסא שמהחזה ולמטה הוא שרש עה"ד טו"ר, משא"כ מהפרסא ולמעלה נק' עה"ח ושם נק' אלקי' ר"ל שעד שם מלובש יסוד אימא הנק' אלקי' שבה התגלות עתיק כו' וה"ע ממכ"ע וסוכ"ע, ולפ"ע זה בכל אדם יש הפרש בין אברי הנשימה כו' שבשעת תפלה הוא בחי' איש אבל אח"כ ע"י אברי המזון נמשך אחר נה"ב ואינו נק' איש כ"א אשה נשים דעתן קלות ונמשכה אחר עה"ד וכמ"ש אדה"ר האשה אשר נתת עמדי כו' עמדי ממש שמהפרסא ולמטה שרש הנוק', ועז"א מאת כל איש שכולו איש היינו שאפי' באברי המזון כולו איש, ועוד פירש באור תורה שם בענין כל איש שזהו ענין אשכול כמאמר רז"ל פרק ט' בסוטה משמת יוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן בטלו האשכולות, ובירושלמי איתא עד שבא רבי עקיבא שהוא הי' אשכול, ונראה כי רבי עקיבא על ידי המסירת נפש העלה מ"נ לאי' כמו שכתוב בפע"ח שער נפ"א פ"ד, ורש"י פירש אשכול שלא הי' שום מחלוקת בד"ת והיינו כי ל' כללות בלי פירוד כו' וזהו ג"כ כענין או"א תרין ריעין כו', וזהו כל איש כולו איש כי בינה היא ג"כ דכר יובל דכרא הוא ונק' מלך שהשלום שלו כו', וע' מענין אשכול בזח"ב כז"ב ובמא"א א' קס"ב וגם ע"ד כי כל בשמים ובארץ כו', והיינו ע"י שמתחלה לך ה' הגדולה והיינו ע"י התפלה סולם מוצב כו' ולכי לך מבחי' לך נעשה כי כל כו' כי היסוד מקבל מהבינה כו' הנק' אשכול כו', וברבות בשה"ש ע"פ אשכול הכופר די"ב ע"ג בן גזירה אמר זה הקב"ה איש שהכל בו והוא עד"מ מענין איש האלקי' דמשה כך בז"א מלובש יסוד אי' שנק' הכל שכולל נש"ב ועמ"ש ע"פ שובה בענין אמרו אליו כל תשא עון דפי' כל שכולל הכל למעלה מבחי' התחלקות קוין שהוא מחכ' ולמטה כו' והיינו בחי' סוכ"ע וזהו איש שהכל בו שבו מלובש ומאיר בחי' סוכ"ע, וזהו פי' הקב"ה ברוך היינו ממכ"ע קדוש סוכ"ע כמ"ש במ"א, וגם פי' הקב"ה שמברכים בחי' קדוש בוי"ו ע"י שאו ידיכם קדש העליון וממשיכי' משם בבחי' קדוש כנז' בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוה"א, וז"ע איש שהכל בו שבז"א מלובש בחי' ע"ק כמ"ש בזח"ג ס"ו ב' ע"פ בי נשבעתי ודק"ל ע"א, וזהו פי' איש יהודי הי' בשושן הבירה כי פי' אשכול הכופר ארז"ל בשה"ש רבה שם שכפר בעמלקים והודה בישראל, וזהו ע"ד ונפלינו אני ועמך ע' בלק"ת

ד"ה להבין מ"ש בהגדה מצה זו, והיינו איש יהודי, ואפ"ל ג"כ פי' והודה שנמשך מלמעלה מהשכל כמ"ש בלק"ת בד"ה אתם נצבים בענין הנה אנכי כורת עמך ברית ובד"ה ביום השמע"צ, שמאלו בפי' אשר נשבעת, וזהו וההוד זה בהמ"ק גם י"ל פי' והודה בישראל שהמשיך בהם בחי' הודאה ועמ"ש בילקוט בישעי' רמז ש"ז ע"פ נחמו כבי' שהודה הקב"ה שהעביר עליהם כמ"ש לא תשנא את אחיך כו' לא תעבוד בבכור שורך כו' ע"כ עלי לנחמה כו' ועמ"ש* ע"פ איש יהודי.

קיצור. וכ"ז ה"ע באתעדל"ע אתעדל"ת וכמו יום א' דפסח יצ"מ אמנם אח"כ צ"ל באתעדל"ת בירור נה"ב והחיות נושאות וה"ע אשר ידבנו לבו חהו נמשך ע"י מאת כל איש ד' מתנות שכינה, גם כל איש שכולו איש ואף מתחת הפרסא רפאות תהי לשריך, ששם צריך הרפואה, וענין מחציו ולמטה איש, והנה זה שיהי' כולו איש היינו בירור נה"ב, גם כל איש ע"ד אשכול איש שהכל בו הקב"ה נק' אשכול שהכל בו כל יכול ולפי שנאמר נעשה אדם בצלמנו יש צדיקים גדולים בני עליי' שנק' אשכול*.

ד) **והנה** לפ"ז אשר ידבנו לבו זהו אתעדל"ת והו"ע ק"ש אמת ויציב כו' בחי' חפץ כנזכר בד"ה אני ישנה, ופי' תקחו את תרומתי יש לפרש כמ"ש ברבות בראשית ר"פ יו"ד שאדה"ר נק' איש תרומות שהוא חלתו ש"ע ונקראת חלה תרומה והחיות נושאות כו' בחי' אדם שעל הכסא וכמו"כ ע"י בירור נה"ב תהי' עליי' נה"א הנק' אדם חלה להתקשר בעצמות א"ס ב"ה ולאשתאבא בגופא דמלכא, וכמ"ש בד"ה אני ישינה הנ"ל בפי' רעייתי לשון פרנסתי אכלתי יערי עם דבשי יוצר אור וק"ש כמו המאכל שמתעכל ונעשה דם הוא המתאחד עם דם הנפש ומחבר ומקשר השראת הנפש בגוף לתת לו חיים כך ע"י אתעדל"ת בבחי' ביטול והתכללות באלקים ממש להיות ועמך לא חפצתי כו' כלה שארי ולבבי כו', עד שתתהפך לבחי' אלקות ממש, ונק' לאשתאבא, ע"י נמשך חיות ואור א"ס ב"ה כביכול להתקשר בבחי' גופא הן הן מדותיו ית' כו', ואפי' בח"ע כו' ע"ש, וזהו ענין תרומתי, כי הנה ארז"ל סנהדרין פ"ד דל"ט אלקיכם כהן הוא ז"א דאצי' רובו מן החסדים ועי"כ נק' כהן, ומאכל הכהן הוא תרומה הינו בחי' הנשמות שנק' חלה ותרומה שע"י שהם נבללים בבחי' ביטול לאשתאבא בגופא, ועי"ז נמשך חיות מאור א"ס ב"ה בחסד דרועא ימינא כו', וזהו מאת כו' אשר ידבנו כו'

ועמ"ש: בכת"י ב': ועמ"ש לקמן אחר ס' פקודי דף ר"ג ע"פ איש יהודי היה.

שנק' אשכול: בב' כת"י נוסף קטע זה:

ג' תרומות ח"ת ח"ע ח"ס וזהו ע"י זאת התרומה גילוי ח"ס מגלה עמוקות מיני חושך כו' ולכן נאמר זהב גבורה דעתיק שבמו"ס ולכן הוא אינו מדי דאכילה כי למעלה אין אכילה שאבא יונק ממזלא כ"א שמן למאור שלמעלה מאור ח"ס בשמים ריח.

תקחו את תרומתי תרומתי דוקא, היינו מה שהפריש הוא ית' חלתו ש"ע הנק' תרומה שע"י חטא עה"ד נפלה התרומה עתה ע"י אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי ותרומתי תרי ממאה הם ב"פ ק"ש שחרית וערבית ובכל פעם יש מ"ט אתוון בשמע ישראל ובשכמל"ו כנגד מ"ט שערי בינה, וצ"ל מס"נ באחד בכל פעם כנגד שער החמשים, וזהו"ע תרי ממאה, ואם קאי על חלה והוא אחד מן מ"ח היינו ע"ד ושמתי כדכד שמשותיך ב"פ כ"ד אתוון דבשכמל"ו שחרית וערבית כו', ופי' אחד מן מ"ח להעלות בחי' מל' הנק' ועד לקשרה בבחי' אחד שהוא יחודא עילאה כו', עוי"ל תרומתי קאי ג"כ על התורה כי הגם דפסוק ויקחו לי תרומה קאי ג"כ על תורה, אך נודע מענין על תפלתי שתהא סמוכה למטתי שאין דומה התורה שקודם התפלה לתורה שאחר התפלה ורעו"ד, ולכן ע"י שידבנו לבו בתפלה אח"כ תקחו את תרומתי ממש להיות ודבר ה' אשר שמתי בפיך תען לשוני אמרתיך, וכמ"ש בפי' בכל המקום אשר אזכיר את שמי, דהול"ל תזכיר אלא משום שזהו ודברי ממש אשר שמתי בפיך, וכן קרוב לזה פי' הרמ"ז פ' במדבר דקי"ח ע"א בפי' אשר אזכיר, ח"ל דהול"ל אשר תזכיר, אבל מובן במה שקדם שכיון שהוא צדיק וראוי לתורה אז כתי' בו ואשים דברי בפיך שקדושת התורה חלה בתוך פיו והיא היא המדברת בו עכ"ל.

קיצור. וע"י אתעדל"ת זו תקחו את תרומתי כענין אדה"ר הי' תרומה והי' לו נשמה גבוה מאד כך יומשך בעשי' נשמות גבוהות, המה ישכיל עבדי, או תרומתי קאי ג"כ על התורה, אך זהו פנימי' התורה שהנגלות שבתורה נק' אירוסין ופנימי' התורה נק' נשואין, ע' בלק"ת פ' הברכה בד"ה תורה צוה ובהביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה בסופו, וזהו עד מתי אתהלך בלא בית שראשי נמלא טל, ור"ל טל זהו אתעדל"ע לבד וצ"ל אתעדל"ת ג"כ, וזהו ע"י בית בהמ"ק קרבנות, ועכשיו בהכנ"ס תפלה במקום קרבנות, משא"כ בלא בית אז שראשי נמלא טל אשר ההנהגה רק ע"י אתעדל"ע לבד בלא אתעדל"ת.

ויקחו לי תרומה, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי כו' זהב וכסף ונחושת כו', להבין ענין ב' מיני תרומות האמור כאן א' מ"ש ויקחו לי תרומה והב' מאת כל איש כו' תקחו את תרומתי כו' (ה' ע' מענין ויקחו לי תרומה במד"ר אמור ספ"ל ויקחו לי תרומה בשביל שאדור ביניהם אותי אתם לוקחים, ובילקוט פ' תרומה דצ"ט ע"ג רמז שס"ד ויקחו לי ויקחו תרומה אין כתיב כאן אלא ויקחו אותי, ובסש"ב פמ"ז פי' כן בשם הזהר דלי ר"ל אותי, מד"ר ויקרא פ"ב כ"מ שנאמר לי אינו זז ויקחו לי תרומה,

בשה"ש רבה ע"פ דודי לי ואני לו, מד"ר במקומו ר"פ תרומה, זח"ב פ' תרומה קכ"ז א' קלד"ב קמ"ו א' קמז"א ויקהל ר' סע"א, זח"ג פ' שמיני דף מ' ב' קרח קע"ט א' פנחס רל"ז ב' עקב רע"ב א' עכ"ה), והנה תחלה יש להקדים ענין ב' פרשיות דק"ש שמע והיה אם שמוע (הג"ה נראה דשייכות זה לענין תרומה הוא משום דמפרש לקמן דענין ב' תרומות האמור כאן היינו בחי' רצוא מלמטלמ"ע ובחי' שוב מלמעלה למטה, וזהו עצמו ענין ב"פ דק"ש כמבו' לקמן ס"ד, או י"ל ג"כ עפמ"ש בזח"ג קע"ט א' דקב"ה אמר ויקחו לי תרומה תרי ממאה לייחדא לי' תרין זמנין ביומא תרין ממאה, במ"ט אתוון דשמע ובשכמל"ו דערבית ומ"ט אתוון דשחרית חסרין תרי ממאה אינון שכ"ע ושכ"ת כו' עכ"ל, זעמ"ש פי' שכ"ע ושכ"ת בלקו"ת בשה"ש בד"ה שה"ש שז"ע כלה שארי ולבבי וענין כלתה נפשי לחצרות ה', וע"ש בד"ה שה"ש איך שע"י ב' העלאות אלו ממשיכים ב' המשכות היינו ע"י בחי' כלה שארי ולבבי משיכים מבחי' שלמעלה מאצי' להיות מאיר בחו"ב דאצי' וע"י בחי' כלתה נפשי ממשיכים שיומשך הארה זו מחו"ב בבי"ע ע"ש פ"ב ורפ"ד וזהו ויקחו לי כבי' אותי אתם לוקחים, וכיון שמבואר דענין ויקחו לי תרומה ז"ע ק"ש מעתה יש לפרש דענין ויקחו לי תרומה ותקחו את תרומתי ז"ע ב' פרשיות דק"ש שמע והא"ש ע') להיות כי בפ' שמע יש בה מ"ב תיבות מן ואהבת עד ובשעריך כידוע ומבואר בכהאריז"ל שהוא לנגד שם מ"ב שהוא מבחי' הגבורות דוקא וכידוע בענין שם מ"ב דאב"ג שהוא מבחי' הגבורות ג"כ והיינו שהוא בחי' העלאה למעלה כי כל בחי' העלאה ממטלמ"ע הוא ע"י שם מ"ב דוקא וע"כ אומרים אב"ג קודם השינה מפני שאז זמן העלאת הנה"א בעלותה במקור חוצבה באלקי' חיים כמ"ש רוח האדם היא העולה כו' והרוח תשוב אל האלקים כו' ולכך אומרים קודם השינה בידך אפקיד רוחי אותיות באר כמ"ש עלי באר כו' וכידוע, וכמו"כ בבחי' העלאה כללית מכל ימי החול בעליות המל' בעש"ק כידוע אומרים ג"כ בקבלת שבת א"ב כו', להיותו בחי' שם מ"ב שהוא בחי' הגבורות, וכמ"ש שש כנפים לאחד כו' וז' פעמי' ששה הוא מספר מ"ב תיבות דא"ב כמ"ש בסה"ק, אבל שרש בחי' פ' שני' דק"ש והא"ש הוא בבחי' שם ע"ב שיש בה ע"ב תיבות עד ושמתם את כו', ובחי' שם ע"ב הוא בבחי' החסדים כי חסד בגימט' ע"ב כידוע בענין ע"ב גשרים של חסד (ה', וע' מענין שם מ"ב ושם ע"ב בזח"ב קלב"ב וע' בלק"ת בד"ה אלה מסעי השני ובהביאור בענין מ"ב מסעות שהם מבחי' שם מ"ב, והנה כמו בתרומה נאמר כאן י"ג דברים כמ"כ אחד גימט' י"ג היינו אחד בז' רקיעים וארץ וד"ר, ועל"ק ס"ז מענין י"ג דברים שבתרומה שהם ג"כ ענין י"ג שבחים שבישתבח שיר ושבחה כו' ע"ש, גם בק"ש מפריש רצונו לה' וזהו מס"נ והוא כענין תרומה אפרושתא, גם ע"פ שמע ארז"ל את ה' האמרת היום והוא ל' שבח ורוממות הרי דק"ש זהו תרומה רוממות, תרומה אכילת כהן כמ"כ אכלתי יערי יוצר אור עם דבשי ק"ש, והרי כהן הוא שנאמר ויקחו לי תרומה, ע'), והנה לכאורה יש סתירה לזה ממה שמשמע בזהר להפך (בזהר פ' ואתחנן

בענין ד"פ דתפילין כמ"ש במ"א) שפ' שמע היא בבחי' אור החסד שהרי נאמר בה ואהבת ופ' שנייה היא בבחי' אור הגבורה שהרי נאמר בה וחרה אף (ה' ועמ"ש מזה בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את ובסידור תחילת שער הק"ש בד"ה להבין ענין ההפרש בין ק"ש לתפילה ושם פי' דבקלת עול מלכות שמים זהו ע"ד בכל מאדך, ומגיע בעצמות אוא"ס וכדלקמן בפי' ויקחו לי ועי"ז נמשך אור"ח מעצמות אוא"ס ולפי שאין אוא"ס שורה אלא בחכ' ע"כ נק' המשכה זו יחוד דאו"א שיחוד זה אינו נמשך אלא ע"י מס"נ דק"ש, ומזה יובן ג"כ מ"ש לקמן שעסק התורה שייך ג"כ לקבעומ"ש שבפ' ראשונה דק"ש שהרי אורי' מחו"ב נפקת וכיון שע"י קבלת עומ"ש נמשך האור מעצמות אוא"ס ב"ה ומאיר בחו"ב דוקא עד שלכן נק' המשכה זו יחוד דאו"א דוקא, ע"כ הרי או"א זהו בחי' התשב"כ והתשבע"פ ולכן עסק התורה זהו ענין א' עם קבלת עומ"ש, ע'), ולהבין כ"ז הנה עוד י"ל למה נאמר בפ' שניה ואספת דגנך כו' שזהו היתר לעסוק בצרכי הגוף וכמארז"ל והגית בו יומם ולילה יכול דברים ככתבן ת"ל ואספת דגנך כו', והלא כל עיקר הק"ש הוא רק קבלת עומ"ש במס"נ להכלל באחד ומה שייכות יש בה להזכיר היתר זה לעסוק בצרכי גופו כו', אך הנה ארז"ל במשנה אריב"ק למה קדמה שמע לוהא"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עומ"צ, וי"ל מהו עומ"ש ולמה עשה הפרש בין עומ"ש לעול מצות דלכאורה גם במעשה המצות העיקר הוא קבלת מ"ש שאמר ונעשה רצונו כידוע (ה', ובמ"א נת' שזהו כענין נעשה ונשמע שהביטול דנעשה הוא ביטול יותר מן הביטול דנשמע כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה הא' פ"ד שהביטול דנשמע הוא ביטול לרצה"ע והביטול דנעשה זהו הביטול לבעל הרצון וכך עד"ז קבלת עומ"ש זהו הביטול לבעל הרצון וקבלת עול מצות זהו הביטול להרצון וכעין מ"ש הרמב"ן בס' המצות מ"ע סי' א' בענין קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזרותי, וקבלת מלכותו זהו דבור אנכי כו' ע"ש, ועמ"ש מענין דבור אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים בסידור שער חג המצות בד"ה ששת ימים הראשון, אם כן קבלת עול מלכות שמים שבפ' שמע ז"ע קבלו מלכותי וקבלת עומ"צ זהו ענין קבלו גזרותי, וכאן ית' דקעומ"ש זהו בחי' רצוא וקבלת עומ"צ זהו בחי' שוב. והיינו כי מהו פי' קבלו מלכותי אם אין עדיין גזירות וציוויים ממנו כלל עכצ"ל דקבלו מלכותי זהו המס"נ והביטול והיינו בחי' אם רץ לבך, ע'), והנה ידוע דעיקר מצות ק"ש בפ' ראשונה הוא למס"נ באחד (וכדמשמע בעובדא דרע"ק שהי' מאריך באחד עד שיצאה נשמתו באחד, וגם מהא דעיקר הכוונה בפסוק ראשון כמו ר"י הנשיא כו' משמע דעיקר מס"נ הוא באמרו אחד ומצות בכל נפשך מלתא באפי' נפשי' היא), ולכאו' י"ל דהא מצות מס"נ הוא באמרו בכל נפשך אפי' נוטל את נפשך וא"כ למה אמר למס"נ באחד דמשמע בשעה שאומר אחד שעדיין לא אמר בכל נפשך, והל"ל למס"נ באמרו בכל נפשך. אך הענין הוא דבאמת כפי פי' העולם שמפרשי' מס"נ הוא דוקא באמרו בכל נפשך, אך פי' למס"נ באחד אין זה כמו מס"נ

שמפרשי׳ העולם אלא ר״ל להכלל ולהבטל ממש באחדות הפשוטה, (ה׳ ע׳ מזה בת״א בד״ה רני ושמחי הא׳ פי׳ שמס״נ הוא מסירת הרצון כי נפש פירושו ג״כ רצון כמו אין נפשי אל העם הזה והיינו להגביר רצונו ותשוקתו לה׳ אחד עד שיתפשט רצונו מכל דבר זולתו ית׳ דהיינו שלא יחפוץ לשום דבר מענייני העולם מפני ריבוי התשוקה שבלבבו למעלה לדבקה בו ית׳ וכל התשוקות זולתו כלא הם בעיניו לחשוק בהם, חהו ועמך לא חפצתי שלא יהי׳ לו שום רצון כלל בשום דבר ממילי דעלמא רק בבחי׳ בע״כ אתה חי בע״כ ממש, ועי״ד מארז״ל כאלו כפאו כו׳, מפני שאין רצונו מתישבת ומתקבלת בשום דבר מעניני העולם רק תשוקת לבו אליו ית׳ ע״ד שנא׳ צמאה נפשי לאלקי׳ לאל חי מתי אבא ואראה כו׳ (ה׳, וע׳ במד״ר בקהלת ע״פ וגם הנפש לא תמלא וע׳ מזה ג״כ במד״ר ויקרא פ״ד וכמ״ש מזה בד״ה ראשי המטות דתקס״ז וע׳ מזה ג״כ בלק״ת בד״ה ושמתי כדכד פ״ב במש״ש ואין הכוונה על ציור קד״ה בפר״מ בלבד אלא גם ברוחני׳ והוא ביטול הנפש להתכלל באור ה׳ אחד והוא בחי׳ יחידה כו׳ ע״ש, וע׳ מענין יחידה בד״ה ענין ק״ש אחד ואהבת ושם ספ״ב וסד״ה ששים המה מלכות דרוש השני מענין אחת היא יונתי, ומס״נ והרצון בבחי׳ זו הוא באחד דוקא כי בחי׳ זו נמשך מההתבוננו׳ באחד איך דכולא קמי׳ כל״ח וכמ״ש בלקוטי תורה בד״ה שיר השירים פרק א׳ עכ״ה), והנה להבין קצת ההתבוננות בשמע ישראל שממנו נמשך למס״נ ורצונו באחד, יש להקדים ענין והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק פי׳ והחיות קאי על כל בחי׳ חי כל החיים העליוני׳ ותחתונים שהוא בחי׳ חיות אלקות שמחי׳ לכל העולמות מאין ליש כידוע וכמ״ש ואתה מחיה את כולם, שזהו נמשך ובא בעולמות להחיותם הנה הוא נשפע ונמשך בבחי׳ רו״ש כמראה הבזק וענין רו״ש זה היינו כמו בחי׳ רו״ש שבאדם כלפי מעלה כמ״ש בס״י אם רץ לבך שוב כו׳ שזהו ממטלמ״ע מתחלה רץ לבו בבחי׳ הסתלקות רוח התשוקה כו׳ ואח״כ יכול להיות בחי׳ שוב כמשי״ת, כך מלמעלמ״ט בחיות אלקי הנמשך ויורד בעולמות הוא נמשך ג״כ בבחי׳ רו״ש כזה דהיינו בחי׳ התפשטות והסתלקות ועד״מ דפיקא דלבא באדם שהלב שולח חיות לכל האברים הנה הוא דופק ב׳ דפיקות א׳ בבחי׳ המשכת והתפשטות החיות ותומ״י הוא דפיקא ב׳ בהסתלקות החיות וחוזר חלילה כן תמיד בבחי׳ התפשטות והסתלקות וכמ״ש ג״כ מזה בת״א סד״ה כי כאשר השמים החדשים, וב׳ דפיקות הללו באין בב״א ומהן יבא סיבת המשכת החיות לכל האברים, כך למעלה נאמר והחיות רו״ש ונק׳ מטולמ״ט ומן המאציל עצמו לנאצלי׳ בחי׳ שוב קודם לרצוא ור״ש תחלה מטי ואח״כ לא מטי בחי׳ הסתלקות, ובבחי׳ חיות המרכבה רו״ש הרצוא קודם לשוב, ולהבין ביאור זה יש להקדים תחלה ביאור ענין מה שכינו המקובלים שפע האלקי׳ שמחי׳ לכל העולמות בשם אור א״ס ב״ה כידוע, דהנה מבואר בכמה דוכתי בפי׳ אור שענינו הוא רק בחי׳ התגלות העצם ואינו נוגע ומתייחס כלל בערך אל העצם עד״מ אור הנר הגשמי שאינו מתייחס לגבי עצם האש רק גילוי שלו הוא הנק׳ אור המאיר ממנו

ועצם האש ועצם השמש נק' מאור ולא אור (כמו כח הראי' שבעין שנק' מאור עינים והתגלות הראי' ממש נק' אור הראי'), וממילא מובן שאין שינוי המתהווה באור עושה שינוי בעצם המאור כלל כמו אם לא יתפשט אור השמש בכלי המונע מלקבל כמו מסך מבדיל וכה"ג אין זה שינוי כלל בעצם השמש (וגם לא באור מצ"ע רק השינוי מצד הכלי כמ"ש במ"א, ועיין בפרד"ס שער עצמות וכלים פ"ד) כי בכח המאור להאיר לכל רק שהאור אינו מתפשט לפי מניעת הכלים או ישתנה לפי אופן קבלתם וכ"ז אינו שייך לעשות שינוי בעצם אלא ה"ה כבתחלה ממש (וגם האור לא נשתנה כלל רק שהכלים עושים שינוי מצד עצמם בלבד כנ"ל), ויובן זה בתוס' ביאור ממשל חיות הנפש באברי הגוף שנק' ג"כ בשם אור ע"ד הנ"ל דהנה ידוע ומבואר במ"א שחיות הנפש המחיה את הגוף אין זה מעצם ומהות הנפש רק בחי' גילוי אורה בלבד וכמבואר באריכות בסידור שער השבת בד"ה להבין מאמר וכד אנת תסתלק כו' עיין שם היטב, רק שעכ"ז גם עצם הנשמה מלובשת בהגוף משא"כ למעלה שהוא ית' קדוש ומובדל וכמ"ש מזה בלקוטי תורה בד"ה ונדשתי בתוך בני ישראל ובד"ה ה' לי בעוזרי (ה', והנה המשכת האור והחיות בעולמות הוא ע"י צמצומים רבים ועמ"ש בלק"ת בד"ה את קרבני לחמי דרוש השני בענין והוא ירידה גדולה לגבי האור והזיו שמתחלה הי' כלול בהמאור כו', ולכן אור זה אינו נמשך כ"א בבחי' מטי ולא מטי דהיינו תומ"י כשנמשך בבחי' מטי חוזר להיות לא מטי דהיינו בחי' הסתלקות למקורו וז"ע והחיות רו"ש, וע' בת"א בד"ה וכל העם רואים בענין היא מהלכת בין החיות ובלק"ת בדרושי שבועות בד"ה וספרתם ובלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הא' בענין הלא כה דברי כאש ובספר יצירה ודברו בהם ברצוא ושוב, וע' בע"ח שער מטולמ"ט, וע' באדר"ז דרפ"ח ב' מענין והחיות רו"ש ועמ"ש בלק"ת בד"ה אתם נצבים בענין כי ה' אלקיך אש אוכלה ומ"ש מזה בד"ה הודו לה' כי טוב כל"ח דרוש שבת חנוכה תקס"ד, ע').

קיצור. תרומה יש בה ב' פי' ל' הרמה ול' הפרשה, גם תרומה תרי ממאה דהיינו מ"ט אתוון דשמע ובשכמל"ו ערבית ושחרית שהם צ"ח אותיות חסרין תרי והיינו תרי ממאה שכ"ע ושכ"ת ולמטה זהו למס"נ באחד דהיינו בחי' כלה שארי ולבבי ובחי' כלתה נפשי לחצרות שהוא בחי' ואהבת בכל נפשך ותרומה זו ע"ד שמדותי תרומות מתרומות מדותיו של רע"ק בגיטין מ"ז א', וצ"ל תחלה ענין ב"פ דק"ש שמע והא"ש מ"ב וע"ב וה"ה חו"ג ואהבת וחרה, למה קדמה פ' שמע, קבלת עומ"ש זהו כענין הרצוא וקבלת עומ"צ זהו כענין ושוב, והמכילתא קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזרותי, ואגב נת' דק"ש נק' יחוד דאו"א אף שהוא או"ח הנמשך מאא"ס ע"י מס"נ הנ"ל מ"מ התלבשותו הוא באו"א דוקא ולכן עסק התורה דמחו"ב נפקת נאמר בפ' שמע דוקא כי זהו ענין א', וז"ע למס"נ באחד והרי במשנה דרשו זה על ובכל נפשך, אך כי מס"נ באחד ענינו מסירת הרצון דהיינו להיות ועמך לא חפצתי ע' בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה וע' בספר

של בינונים פרק מ"ט בענין בעל כרחך אתה חי וזהו ענין שכינתא עילאה ע"ד כלה שארי שמכלה כל התאוות דוגמת שבקרבנות עולה שכולה כליל והיינו על ידי התבוננות והחיות רצוא ושוב כמו שמלמטה למעלה יש רו"ש, כך החיות אלקי הנמשך מלמעלה אינו נמשך אלא בבחי' רו"ש ע"ד הלא כה דברי כאש, כמו שהאש טבעו להסתלק למקורו רק ע"י שנאחז בפתילה וכמו עד"מ דפיקא דליבא הבל הלב אותיות להב, וביאור זה הנה אוא"ס ר"ל הגילוי כמו אור וזיו השמש וכן חיות הנפש המתפשט בגוף ולכן אני ה' ל"ש ומתחלה הי' האור כלול בהמאור וכמ"ש ג"כ מזה בת"א בד"ה פתח אליהו ושם מבואר שצ"ל ג"כ צמצום עצום תחלה בהאור עד שיומשך רק בבחי' קו כדי שיוכלו העולמות לקבל וע' מזה ג"כ בהביאור השני ע"פ יביאו לבוש מל' ובד"ה להבין מ"ש באוצ"ח, ע"כ גם אחר ירידתו להחיות העולמות הוא בבחי' רו"ש ומהתבוננות זו יומשך ג"כ באדם הרצוא כו'.

ב) **וזהו** שרפים עומדים ממעל לו ואומרים קדוש כו', פי' קדוש הוא בחי' עצמות אוא"ס שהוא קדוש ומובדל ומרומם מכל העולמות מטעם הנ"ל בפי' אור כו', אך מה שהעולמות מקבלים שפע וחיות אינו רק מבחי' הארה דהארה מאא"ס עצמו וז"ש כי עמך מק"ח באורך נראה אור שהוא אור הנראה מתוך האור שנק' הארה דהארה כידוע וכמ"ש הודו על ארץ ושמים הודו דשם הוי' וכמ"ש יהללו את שם הוי' ובחי' שם הוי' הוא רק הארה בעלמא כי אינו רק שמו בלבד והוא בא בבחי' צמצום ואח"כ התפשטות ואח"כ המשכה ואח"כ התפשטות והן ד' אותיות הוי' יו"ד צמצום ה' התפשטות ו"ה המשכה והתפשטות כמ"ש במ"א ורק הארה א' משם הוי' מחי' כל העולמות, וז"ש הודו על ארץ הודו וזיו דשם הוי' מחי' ארץ ושמים מאין ליש וז"ש באורך נראה אור (הג"ה וע' מזה בת"א בד"ה לכן אמור ובלקו"ת בד"ה ונקדשתי ובד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו עכ"ה), וזהו מ"ש קדוש כו' ה' צבאות פי' צבאות הן ריבוי הנבראים נשמות ומלאכים שבכל עולם מג' עולמות בי"ע וריבוי ההיכלות ע"כ אמר צבאות ל' רבים וכולם מתהוים מבחי' שם הוי' מבחי' אור וזיו הנמשך ממנו כמ"ש כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ כו' כנ"ל, וזהו ה' צבאות שמהווה ריבוי צבאות (ומה שצבאות נחשב מז' שמות היינו בשרש כללות הנבראים מהבחי' שהם מתהוים כמ"ש בזח"א כ"א ב' וצדיק צבאות אקרי בגין דכל צבאות ומשריין עילאין מיני' נפקין וע' בפרד"ס ערך צבא ובמא"א אות צ' סעי' ב' דנה"י נק' צבאות והיינו כמ"ש באג"ה סי' י"ט ד"ה עוטה אור שנה"י הן הם כלי ההשפעה והורדת החיות מעליון לתחתון וע' ברע"מ אמור צ"ג א' משמע המל' נק' צבאות וע"כ פסיק בין ה' צבאות ובין מכה"כ כי ה' צבאות הם בחי' זו"נ ומכה"כ הוא בחי' הארה דהארה הנ"ל המתלבש בעולמות בי"ע כנ"ל), והנה על השרפים הוא אומר שעומדים ממעל לו ואומרים קדוש כו' אבל האופנים וחיות ברעש גדול כו' ואומרים ברוך, וי"ל מהו שמתנשאים האופנים לעומת השרפים, אך

הנה פי' שרפים היינו מפני שכלתה נפשם וצורתם ומתבטלים גם מבחי' החומר שלהן לעוצם בחי' הביטול במציאות שלהם וע"כ ה"ז נחשב כמו שנשרף לגמרי הישות שלהם ולכך נק' שרפים וכמ"ש בע"ח דשרפים בבריאה והוא בבחי' ביטול דחכ' וגם כי אי' מאירה בבריאה והיא שכ"ע כלה שארי כו', וחיות ביצי' וישעי' שראה והשיג בבריאה נמשל לבן כרך שראה את המלך ויחזקאל שלא השיג רק בחיות שביצי' נמשל לבן כפר שראה את המלך כמ"ש במ"א בד"ה והי' מדי חדש בחדשו, וזהו שרפים עומדים בבחי' ביטול ממעל לו בבחי' המוחי' ואומרים ק' אך האופנים וחיות להיותם יותר רחוקים בהשתל' מאור האלקי (כי השרפים בבריאה וחיות ביצירה או גם בעולם א' שרפים בבחי' חב"ד וחיות ואופנים בבחי' חג"ת נה"י) ע"כ ממילא המה בבחי' ישות יותר מהשרפים ואין להם בחי' הביטול כ"כ כשמשיגים לבחי' קדוש הנ"ל כמו השרפים ע"כ האופנים מתנשאים לעומת השרפים בבחי' רעש גדול דהיינו שניכר ומורגש גודל ההתפעלות בהם ברעש גדול והוא מפני בחי' ריחוקם יותר משא"כ השרפים להיותן קרובים יותר ויש בהם בחי' הביטול יותר לא ניכר ומורגש בהם ההתפעלות ברעש גדול להיותם בבחי' ביטול תמיד, ועד"מ הבן כרך שראה את המלך להיותו רואה תמיד את המלך ותמיד הוא בבחי' ביטול אליו לא יתפעל במורגש כ"כ כשרואהו כי אין זה דבר חדש אצלו, אבל בן כפר להיותו רחוק מהמלך והוא יש ודבר תמיד וכשבא אל המלך ורואהו מפני שהוא דבר חדש יתפעל במורגש יותר, וכך יובן הטעם באופנים שהם ברעש גדול להיותם רחוקים יותר ע"כ ביטול ישות שלהם באה ברעש גדול, אבל השרפים שקרובים יותר בבחי' ביטול שלהם ע"כ אינם ברעש אלא אדרבה בבחי' ביטול הפנימי בהעדר הרגשת עצמותם לגמרי ולכך א' לעומת השרפים כי הרעש הוא לעומת ולנגד בחי' הביטול דשרפים, ועמ"ש מזה בד"ה האזינו הג' ובד"ה שחורה אני הא' והב' ובד"ה אני דפ' ציצית ספ"א, והנה עד"ז יובן ג"כ בנה"א ונה"ב שבאדם דהנה שרש הנה"א מבחי' חכ' דמל' דאצי' וע"כ היא תמיד בבחי' ביטול לאלקות ועד"מ בן כרך כנ"ל וכמו בחי' השרפים הנ"ל, אבל הנה הנה"א מתלבש' בנה"ב ושרש נה"ב מבחי' שמרי האופני' כידוע שהוא בחי' יש דנוגה שמעורב טו"ר כו', אך ע"י התבוננות דניצוץ אלקי בגדולת הבורא איך שהוא קדוש ואין בי שינוי כו' ומתפעל הנה"א אזי תמשיך ותגיע התפעלות זו גם בחומר הנה"ב דהיינו להתפעל גם במדות שבלב בשר גשמי כמו התפעלות הלב הגשמיות וכמ"ש לבי ובשרי ירננו כו' כמה לך בשרי כו' ואז מפני ששרש הנה"ב רחוקה מאור ה' להיות שורשה בבחי' יש גמור דנוגה ע"כ התפעלות שלה באה ברעש גדול מטעם הנ"ל באופנים למעלה ואז ע"י בחי' רעש ההתפעלות מתברר הטוב מן הרע שבנפש זו המעורבת טו"ר כנ"ל ונדחה חלק הרע ונפל לחוץ מבחי' הטוב עולה ונדבק בה', והוא שרש ענין פסוד"ז כמו שנאמר רוממות אל בגרונם וחרב כו' לעשות נקמה בגוים פי' ע"י רוממות אל בשבחו ש"מ בהתבוננות אזי ע"ז נדחה חלק הרע ששרשו מע"ש דנוגה הנק' גוים דהיינו

בחי' גיאות שבנה"ב ונעשה להן חרב פפיות למעלה להכרית שרש יניקתם מן הקדושה ולכך נק' פסוד"ז מלשון זמיר עריצים כרמך לא תזמור שה"ע כריתה כידוע וכמ"ש בפע"ח דבפסוד"ז נכרתו יניקת החיצונים וזהו זמיר עריצים, והנה כל פסוד"ז אינו אלא הכנה לק"ש כי בפסוד"ז ע"י התפעלות נה"ב ששורשה משמרי האופנים עי"ז נעשה הכנה להארת האהבה שבק"ש שהיא בניצוץ האלקי עצמו למס"נ זאת באחד ממש, והענין הוא שבחי' מס"נ באחד דק"ש היינו במהו"ע אוא"ס דוקא ולהבטל ולהכלל באח"פ ממש וכמ"ש מי לי בשמים כו' ולא בבחי' האור והזיו לבד אלא במהו"ע דוקא וכמ"ש מזה בת"א ס"פ וישב בד"ה בכ"ה בכסלו יעו"ש, וזהו למעלה מבחי' ההתבוננות שבפסוד"ז בשבחו ש"מ שאינם רק בבחי' זיו והוד דשם הוי' שהוא רק הארה דהארה כנ"ל (וז"ש בפע"ח דפסוד"ז ביצי' וק"ש בבריאה כו') וזהו בפסוד"ז עד הק"ש אומר השבחים של המלאכים שרש הנה"ב כו' ובק"ש אומר שמע ישראל דוקא כמ"ש במ"א.

קיצור. וזהו שהשרפים אומרים קדוש שהוא מובדל ומרומם רק בחי' הארה בעלמא נמשך להחיות העולמות. הוי' יו"ד צמצום כו' צבאות מקור צבאי צבאות הוא יסוד ומל' ופסיק טעמא, שרפים שכבר נשרף היש כי שרפים בבריאה ושם מלובשת בינה כלה עילאה ע"ד עולה שכולה כליל כנ"ל ס"ב, וחו"ב תרין ריעין ע"כ ההתפעלות בביטול ע"ד בן כרך שראה את המלך, אבל האופנים שהם בבחי' יש ע"כ הם ברעש גדול וכמו בן ככפר, ועד"ז ג"כ באדם יש ב' הבחי' נה"א ונה"ב הנמשכת משמרי האופנים, ובמ"א נת' שזהו כענין קטרת שעל מזה"פ וקרבן הבהמה שעל מזה"ח, וז"ע פסוד"ז רוממות אל ועי"ז וחרב פפיות זמיר עריצים נה"ב, ואח"כ בק"ש מסירת נה"א שנכללת באחד ממש מה שלמעלה מבחי' שם והארה, ונראה שז"ע תרומה תרי ממאה התפעלות נה"א ונה"ב דוגמ' שרפים ואופנים ושורשן שכ"ע ושכ"ת.

ג) **אך** הנה יש להפלא האיך אפשר שיוכל להיות בחי' ביטול כזה בניצוץ האלקי להבטל ולהכלל באחד ממש מאחר שהניצוץ אלקי מלובש בחומר הגוף הגשמי, אמנם הענין הוא שע"י עסק התורה דוקא תוכל להגיע לבחי' ביטול באחד ממש כמו בקדה"ש שאינו אלא ע"י אור ה' המאיר בבחי' חכ' שבנה"א כידוע (וע' מזה בלק"ת פ' בהעלותך בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב פ"ד בענין והחכ' תחי' בעליה, פי' איך שע"י החכ' דוקא שהיא התורה יוכל לבוא לקבלת עומ"ש דפ' שמע שה"ע למס"נ באחד ובחי' בכל מאדך, ולכן החכ' תחי' בעליה שהם המצות וכה"ג ביאר בד"ה אני לדודי השני בענין הרועה בשושנים א"ת שושנים אלא ששונים דהיינו שלבא לבחי' והחזירנו בתשובה שלימה לפניך זהו ע"י ששונים בהלכות כו', וכמו שתלמוד גדול שמביא לידי מעשה כך הוא מביא לבחי' תשובה ורעו"ד, וע' בד"ה כי תצא השני בענין לך אמר לבי בקשו פני והיינו ע"י את פניך ה' אבקש וע' בלק"ת ר"פ במדבר בד"ה מבן עשרים ועוד ית' לקמן אי"ה), והטעם הוא כי

הנה ידוע דאורייתא מח"ע נפקת כי היא חכמתו העצמיי' חכים ולא בחכמה ידיעא בחי' חכמה דא"ס עצמו ואין התלבשות עצמות אא"ס רק בחכמה דוקא כמ"ש ה' בחכמה כו' לפי שהחכמה היא כח מה בחי' ביטול בלתי נראה ליש כלל וע"כ יוכל לשכון בה בחי' אין האמיתי שהוא עצמות אוא"ס כמו שהוא ממש דהיינו כמו דקמי' ממש כ"ח כו' וכמ"ש אני ה' לא שניתי כו' כנ"ל, (הג"ה וע' בסש"ב פל"ה בהג"ה ובלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את עכ"ה), אך הנה אנו רואים שהתור' ירדה למטה בסתר המדריגה מאד עד שנתלבשה בענינים גשמיים דעשי' כמו בצמר דציצית וסכך דסוכה וכל חלקי דצ"ח דעשיי' הגשמיות, ואיך אפ"ל שבחכמה המתלבשת בדברים גשמיי' דעשיי' ישכון עצמות אוא"ס ממש, אך הענין הוא כידוע שהתורה ירדה ג"כ בבחי' השתל' מעצמות א"ס ב"ה בבחי' קו כו', ובכלל היינו בד' עולמות אבי"ע ויש תורה דאצי' ותורה דבריאה עד תורה הנגלית לנו בעוה"ז כי חכמה שבתורה באה בהתלבשות בכל עולם ועולם לפ"ע כידוע, וע' מזה בת"א בד"ה מזוזה מימין בענין וידבר ג' אלפים משל, וראי' לזה ממה שמצינו בדרז"ל דאאע"ה קיים כל התורה אפי' ע"ת, וזה פלאי איך קיים מצות התלויות ביצי"מ ובבהמ"ק וכה"ג, אך הענין ידוע שקיים כל התורה כמו שהיא בבחי' הרוחני' דהיינו כמו שהתורה היא בבחי' האצי' קודם שבאה למטה בהשתל' בי"ע עד עוה"ז הגשמי כו' (ע' מזה בביאור ע"פ אני דפ' ציצית השני פ"ד) ואמנם הנה אנו רואים שגם בבחי' חכמה שבתורה הנגלית לנו בדברים גשמיי' הוא למעלה משכל אנושי כמו כל דיני ההלכות כשר ופסול טמא וטהור שהן למעלה מן השכל האנושי לגמרי רק שאור בחי' ח"ע יש בהן וכמו דיני כרמלית ורה"ר ורה"י או דיני הקרבנות שאין השכל אנושי משיג למה יחיב אופן רה"ר וכרמלית בכך ורה"ר אינו תופס מקום אלא עד י"ט בלבד ורה"י עולה עד לרקיע וכמו הקרבנות שמקריבין בהמות גשמיות שיעלו לריח ניחוח להוי' שלמעלה מכל העולמות מפני החלב והדם הגשמיי' שמקריבין שאין זה מובן בשכל כלל וכן איסור אבילת בב"ח ושעטנז אלא היא בחי' ח"ע ומאחר שכל בחי' חכ' היא בחי' ביטול כח מה אין הפרש בין בחי' ח"ע דתורה דאצי' לבחי' חכ' שבתורה שבעשיי' בעוה"ז כי מאחר שהחכ' היא בחי' ביטול בכ"מ שהוא הרי גם למטה מטה בחכמה שבתורה הנגלית לנו יש בחי' גילוי אוא"ס בתורה כמו שיש בחי' גילוי אוא"ס בח"ע דתורה דאצי' ממש כי אין בבחי' הביטול דחכ' חילוק מדרגות כלל ולכן מכריזין בג"ע אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, וזהו שע"י עסק התורה דוקא יוכל להיות בחי' ביטול והתכללות דניצוץ האלקי באחד ממש כנ"ל, דהנה התלבשות אא"ס הוא בבחי' החכמה שבתורה בכל עולם לפי מה שהוא וא"כ בעסקו בתורה נכלל נפשו ממש באוא"ס שבחכ' (כי בכל עולם אין התלבשות אוא"ס רק בבחי' חכ' שבאותו עולם כידוע כמ"ש כולם בחכ' עשית), וז"ע למס"נ באחד, פי' למס"נ ממש שלא יהי' בחי' יש ודבר נפרד מאלקות כלל רק ליכלל נפשו באחד ממש (ועד"ז הי' לימוד התנאים והאמוראים כמ"ש ר"ש לך קראי כו'), אך מתחלה צ"ל ואהבת בכל

לבבך ובכל נפשך כו' ואח"כ ודברת בם כו' שהוא בחי' רעו"ד בתחלה קודם שיבא לבחי' ביטול בחכ' שבתורה שנק' למס"נ באחד כנ"ל כי פי' ואהבת ל' אבה והוא הרצון, וזהו הנק' קבלת עומ"ש בהסכם הרצון לבד כמו פי' קבלת תענית שהוא רק הסכם ברצון גמור שיתענה למחר ועדיין לא התחיל להתענות רק שמקבל עליו להתענות למחר כידוע, וכמ"כ כאן פי' קבלת עומ"ש הוא ההסכם ברצון גמור מלב ונפש ומאד להיות כלול באחד ע"י עסק התורה כנ"ל, וז"ע ואהבת כו' שקודם ודברת בם (הג"ה, וע' בלקו"ת פ' ויקרא בביאור ע"פ ולא תשבית ובפ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני דלשם נת' איך עסק התור' ודברת בם כו' זהו והיו הדברים האלה כו' דקאי על אחד ואהבת לפי שעסק התור' הוא בחי' ביטול כמו דכולא קמי' כלא חשיב דהיינו ענין אחד ואהבת וגו' יעו"ש, וע' בת"א סד"ה וארא בענין ושמי ה' לא נודעתי להם כ"א זה נמשך ע"י עסק התורה דוקא, עוי"ל בענין שהתורה ג"כ בכלל אם רץ לבך דפ' שמע, י"ל כי בתורה מאיר בחי' והחיות אלקות רו"ש כי התלבשות החיות מאוא"ס בעולמות הוא ע"י התורה כמ"ש סד"ה ביום השמע"צ כנישין בענין עוטה אור, והמשכה זו באחד ברו"ש וזהו י"ה דשם הוי' כמ"ש בד"ה רני ושמחי הראשון וז"ע מטולמ"ט ולכן ע"י עסק שבתורה יש בחי' זו לכן מזה נמשך ג"כ הכח באדם שיהי' בבחי' רצוא כו' ועמ"ש בענין הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה והיא בבחי' הריעו כעין תרועה דהיינו מול"מ ועמ"ש בדרוש חמשה קנינים בענין תורה קנין א', גם והחיות והחכ' תחיה. והנה בתורה יש ג"כ תרי ממאה תשב"כ ותשבע"פ כדלקמן י"ל ע"ז יש הכח להיות רצוא בנה"א ובנה"ב, ע' בת"א פ' בראשית בד"ה להבין ענין הברכות מענין תשב"כ ותשבע"פ* שז"ע יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחוה דעת, וע' באגרת הקדש סי' כ"ו ד"ה והמשכילים יזהירו שנק' גם כן עץ החיים ועץ הדעת ר"ל תורה שבע"פ גורם בירור עץ הדעת טוב ורע, וע' מזה בלק"ת בדרושי שבועות סד"ה בשעה שהקדימו עכ"ה) והנה כ"ז בבחי' רצוא שלפני בחי' שוב, ואע"פ שמבואר במ"א שהתורה היא בבחי' שוב (כי פי' קורא בתורה לשון המשכה מלמעל' למטה כידוע) בכאן מ"ש ודברת בם ר"ל בחי' ביטול והתכללות באחד ממש ע"ז כנ"ל שהוא בחי' ההעלאה למעלה שהוא בחי' רצוא דהיינו להיות כמו שהתורה למעלה בבחי' פנימי' ולא נמשך וירד אורה עדיין בהלבשה חיצוני' למטה ממש (וכמ"ש במ"א בענין דוד הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה) וד"ל.

קיצור. אך איך יכול האדם הגשמי להגיע לבחי' מס"נ וביטול זהו ע"י עסק התורה דמחכמה נפקת שהוא בחי' הביטול שלמעלה מאהוי"ר וכמ"ש בת"א סד"ה וארא גבי ושמי ה' לא נודעתי, ואף שהתור' נתלבשה בעניני' גשמיי' מ"מ מלובש בזה ח"ע ממש חכים ולא בחכמה ידיעא ובחכמה שורה אוא"ס ממש ע"כ ע"י עסק התורה מתקשר בבחי' אין אשר והחכמה מאין תמצא ומבחי' זו נמשך הביטול ומ"מ צ"ל ואהבת בכל לבבך ואח"כ ודברת

ותושבע"פ: בבוך באב' 48 נוסף: כדלקמן י"ל ע"ז יש הכח להיות רצוא בנה"א.

בם וזהו הנק' קבלת עומ"ש, וזהו והחכמה תחיה בעליה וכמו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה כך מביא לבחי' ועמך לא חפצתי וכמארז"ל המאור שבה מחזירו למוטב וגם בחי' והחיות רו"ש הנמשך מלמעלה מאיר בחכמה, והחכמה תחיה כו', כי יחוד או"א זהו אור חדש הנמשך מאוא"ס ב"ה ממש.

ד) **וזהו** שארז"ל למה קדמה פ' שמע לוהא"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות, דהנה כל ענין פ' ראשונה דק"ש בואהבת ודברת בם כו' הכל בחי' ביטול והתכללות באחד ע"י קבלת מ"ש תחלה שנק' בחי' רצוא וא"כ כל ענין פ' זו גם במצות ת"ת ודברת בם הוא בחי' רצוא וכנ"ל בענין והחיות רו"ש כמראה הבזק שהוא כמשל הדפיקא דלבא בתחלה בחי' הסתלקות ואח"כ בחי' התפשטות כו' כך בקבלת מלכות שמים בפ' הא' הוא בחי' הסתלקות והתכללות הנפש בתשוקה למעלה כמ"ש אם רץ לבך, ואח"כ יקבל עליו עול מצות בפ' שניה שהוא והא"ש בחי' השוב בחי' התפשטות מלמעלה למטה, וזהו שרש ענין המצות שהוא בחי' המשכות אלקות להיות גילוי אוא"ס בא בהתלבשות בענינים גשמיים כמו בל"ב החוטין דציצית דצמר וקלף גשמי דתפילין וסכך דסוכה כידוע, ושרש הענין הוא כידוע בזהר דרמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברים דמלכא (ע' מזה בד"ה משה ידבר ובהביאורים לשם ובלק"ת פ' במדבר בד"ה להבין ענין המצות ובד"ה וידעת היום הא' ובד"ה כי תשמע בקול) ועד"מ אברי האדם למטה הנה בחי' פנימי' חיות הנפש מאיר במוח ובלב (ע' מזה בבה"ז תולדות ד"ה פתח ר' חייא מי ימלל גבורות ה' יעו"ש,) ורק בחי' חיצוני' החיות נמשך מהמוח והלב אל כל האברים דרך גידים ועורקים דקים הנק' מותרי' ועצבי' כידוע, ועל ידי אמצעות הגידים הללו יש חיבור וקשר לאברים עם עצם פנימי' החיות הנפש שבמוח לפעול כל רצונה ופעולתה על ידי האברים ונמצא גם שהאברים אינם מקבלים רק בחי' חיצוני' אור וחיות מן הנפש מכל מקום פועלת הנפש כל בחי' פנימי' רצונה ע"י פעולת האברים, וככה יובן למעלה בבחי' רמ"ח מ"ע שנק' רמ"ח אברים דמלכא כבי' והיינו שהם בחי' כלים חיצונים מלובשים בענינים גשמיי', אבל בחי' פנימי' אוא"ס מתלבש בהן ע"י החכ' שבראש לפעול בגילוי כל בחי' רצה"ע של המאציל והיינו בכל מצוה שמלובש בה רצה"ע בבחי' הלבשה חיצוני' ויש לה חיבור וקשר עם בחי' פנימי' אוא"ס כמובן ממשל אברי האדם למטה וזהו שעיקר המצות הוא בחי' המשכות רצה"ע בחיצוני' דוקא מלמעלמ"ט והוא הנק' בחי' שוב וזהו כל עיקר ענין פ"ב דוהא"ש כו', וזה הטעם ג"כ מה שנאמר ואספת דגנך בפ' זו דוקא והגם שכל עיקר הוא להדבק באחד ולא להתיר העסק בצורכי הגוף, אך הענין הוא דפי' אסיפה זו אינו בגשמיות אלא ר"ל לאסוף ולקבץ בחי' הניצוצות דתהו שנפלו בשבה"כ שמזה נמשך כל התהוות דצח"מ דנוגה כי כל הדברים הגשמיי' דנוגה שורשם מפני ארי' ופנ"ש כו' ששורשם מבחי' ניצוצות דתהו שנפלו למטה כידוע ובחי' ההעלאה הזאת ממטלמ"ע להביאם לבחי' יחוד

העליון נק' אסיפה מרה"ר לרה"י כי הע"ש דנוגה נק' טורי דפרודא ענפין מתפרדין וכמ"ש ומשם יפרד כו' בבחי' הפירוד והיש מעורב טו"ר כו' וכאשר נעשה איזה מצוה בדברים גשמיים דנוגה כמו בציצית של צמר כבשים וכה"ג הרי מתברר ומתעלה אותו החיות שבדבר הגשמי דדצח"מ דנוגה ועולה ונכלל באחד ע"י בחי' רצה"ע המלובש במצוה זו וזהו הנק' רה"י ביחידו ש"ע כו', ונמצא הרי זה אסיפה וקיבוץ מרה"ר טורי דפרודא לרה"י, וזהו ואספת דגנך פי' אסיפת והעלאת שרש דצח"מ שנק' דגנך לרה"י העליון ע"י המצות שנעשה בהם שכללותם הוא רק לאהפכא חשוכא לנהורא בסו"מ וע"ט שהן רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת כידוע, ע"כ בפ' זו שמקבל עליו עול מצות בבחי' שוב שהוא המשכת אלקות בדברים גשמיי' כנ"ל אמר ואספת דגנך שהוא בחי' בירורים דדצח"מ דנוגה שנעשה ע"ז (וע' בלק"ת סד"ה במד"ס הא' בענין קהת לשון ולו יקהת עמים ובמא"א א' ק"ו אסיפה במל' כי שם מקום ההתאספות ועמ"ש בת"א פ' וישב בד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים, והנה חג הסוכות נק' חג האסיף ונתבאר במ"א על פסוק שלש רגלים תחוג לי מענין וה' יאספני וכמ"ש ומאסיפכם אלקי ישראל בישעי' נ"ב י"ב, וע' במדרש רבה תולדות פס"ו מענין דגן ותירוש ועיין בגמ' פ"ו דברכות ובילקוט פ' עקב סוף רמז תתס"ג ורמז תתס"ד) משא"כ בפ' הא' שאינו מדבר מענין המצות רק מקבלת עומ"ש בבחי' רצוא שלפני השוב כנ"ל.

קיצור. דענין פי' שמע ות"ת זהו רצוא ופ' והא"ש זהו ושוב מצות רמ"ח אברים, ואף שהחיות שבהאברים הוא חיצוני' לגבי עיקר החיות שבמוח ולב וע' בסש"ב פנ"א, מ"מ גידי המוח נמשכי' בכל רמ"ח אברים כן המצות יש להם קשר וחיבור עם עצמות אוא"ס ולכך נאמר ג"כ בפ' והא"ש ענין ואספת דגנך דהיינו אסיפת העלאת הניצוצי' שנפלו בשבה"כ והעלאה זו זהו ע"י קיום רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת ומזה יומשך ואכלת ושבעת ועמ"ש ע"פ וברך את לחמך כו'.

ובכל זה יובן ג"כ שרש ענין הנ"ל בהפרש שבין ב' פרשיות דק"ש שפ' הא' היא בבחי' שם מ"ב מבחי' הגבורות כי כל העלאות בבחי' רצוא הוא בבחי' שם מ"ב כמ"ש שש כנפים כו' ובשתים יעופף בבחי' רצוא ותשוקה וזפ"ו זהו מ"ב וה"ע מ"ב תיבות דפ' הא' מן ואהבת עד ובשעריך שעיקר ענינה בבחי' רצוא בקבלת עומ"ש למס"נ באחד ממש כנ"ל ופ' הב' והא"ש היא בבחי' שם ע"ב שהוא בבחי' החסד כמו טבע המים שיורד מגבוה לנמוך דוקא כך בחי' מי החסדים העליונים היינו שיורדים מגבוה לנמוך והוא בחי' ירידת והמשכת גילוי אא"ס למטה בדברים גשמיי' דנוגה ע"י המצות שזהו מגבוה לנמוך והיינו בחי' ע"ב גשרים עד"מ שבגשר עוברין המים כו' כמ"ש בלק"ת פ' ואתחנן סד"ה ואהבת את, וע' זהר חלק ב' תרומה קל"ב ב', והנה כתיב לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, כי הנה כדי שיומשך אור אין סוף למטה מטה כל כך להתלבש

בדברים גשמיים הוא על ידי מצות מעשיות שעושה בית קיבול רחב מאד לקבל בחי' אור א"ס ממש שהוא בהתפשטות בלי גבול וצריך בחי' בית קיבול לקבלו שיהי' בבחי' מרחב בל"ג והיינו ענין כלי מעשה המצות שהן רחבים מאד בבחי' מאד בל"ג וז"ש רחבה מצותך מאד ועד"מ דבר שאינו רחב הגם שהוא ארוך מאד אינו בחי' בית קיבול כלל לקבל ריבוי השפע רק כשהוא רחב הרבה אזי הוא בחי' בית קיבול לקבל הרבה מאד, כך המצות הן בחי' רוחב מאד לקבל גם בחי' הריבוי דמאד העליון שהוא בבחי' א"ס ממש שלמעלה גם משרש חכ' שבתורה (וע' מזה באג"ה סימן י"ז ד"ה נודע דבאתערותא דלתתא ובתורה אור פ' שמות בד"ה הבאים ישרש ובהביאור וע' בלק"ת ר"פ שלח ע"פ טובה הארץ מאד מאד והטעם הוא מפני שנעוץ תחלתן בסופן וסופן בתחלתן כי סוף מעשה דוקא עלה במח"ת כידוע, וא"כ אין בחי' בית קיבול רחב לקבל תחלת המח' רק בחי' סו"מ דוקא, וז"ע מעשה המצות בגשמי' שהוא בחי' סומ"ע שעלה במח"ת שהוא הרצון הפשוט הקדום שרש הראשון של המצות ע"כ המצות דוקא נעשי' בחי' כלי רחבה במאד לקבל בחי' המשכת עצמות אוא"ס שנק' תחלתן כי נתב"ס דוקא (ועמ"ש מזה ע"פ הזהר וירא דף קט"ו ע"פ ויעש ה' לשרה עשי' לעילא וע' בלק"ת בד"ה מי מנה בענין אף עשיתיו עשי' דוקא מרבה המשכ' מבחי' שלמעלה מבחי' ולכבודי בראתיו ע"ש ובהביאור ועמ"ש בד"ה ושננתם בענין תלמוד גדול ומעשה גדול ומ"ש מזה בד"ה יביאו לבוש מל') וזהו לכל תכלה ראיתי קץ, פי' תכלה כמו כלתה נפשי כו' שהוא בחי' עונג העליון שיש קץ ושיעור גם לעונג המתלבש בחכמה שבתורה, אך רחבה מצותך מאד שמלובש בהם מבחי' עצמות התענוג הפשוט שבלי קץ וגבול כלל בבחי' מאד כי סוף מעשה דוקא עלה בתחלת המח' הנ"ל (וע' מזה בד"ה אני דפ' ציצית הא' שזהו ע"ד ההפרש בין ג"ע ובין העוה"ב שהוא תחה"מ וי"ל שז"ע תחת אשר כו' בשמחה ובטוב לבב מרוב כל כי רוב כל שזהו ג"ע נאמר בו לכל תכלה ראיתי קץ, אבל המשכה שע"י המצות הוא בבחי' רחבה מצותך מאד.

קיצור. ולכן בפ' שמע הוא שם מ"ב ובפ' והא"ש שם ע"ב דהיינו ענין רו"ש וכתיב לכל תכלה ראיתי קץ תכלה כמו כלתה נפשי ההשגות שבג"ע שנמשך מהחכ' ע"י עסק התורה הוא בבחי' גבול, אבל רחבה מצותך בבחי' מאד ועמ"ש ע"פ טובה הארץ מאד, עוי"ל בפי' רחבה מצותך מאד, כי הנה המצות הם המשכת רמ"ח אברים דמלכא שהוא בחי' אדם אבל מאד זהו בל"ג ועז"א כי הם ממשיכים בחי' מאד שהוא בל"ג בבחי' אדם כי בפנימי' ז"א מלובש ע"ק ממש כמ"ש בזח"ג בהעלותך קנ"ב א' וע' מענין אדם אותיות מאד בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ לבבתני אחותי כלה ובת"א פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה, וזהו גם כן ענין כי נר מצוה רמ"ח אברים ותרין דרועין אקרי נר, והיינו ג"כ ע"ד רחבה מצותך מאד, וזהו שנק' ארץ הצבי שאין עורו מחזיק את בשרו

שהכלי מתרבה ובהביאור ע"פ לכן אמור לבנ"י בת"א פ' וארא, וגם צבי גילוי הרצ"ע, והטעם לפי שנתב"ס, אף עשיתיו וזהו מרוב כל).

ה) **וזהו** כי נר מצוה ותורה אור, דר"ל המצוה היא הנר שבה נותנין השמן והפתילה והאור וא"כ הפתילה נק' ג"כ בכלל נר ועליו נתלה האור ועמ"ש מזה בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב כולה, והיינו שע"י בחי' נר מצוה נמשך אור דתור' למעל' בבחי' תוס' אור כי יש ביכולת מעשה המצות להמשיך מעצמות אוא"ס תוס' אור תוס' מרובה על העיקר עד שיתוסף האור עד למטה מטה כו', ויובן זה עדל"מ מאור הנר שאינו מאיר כ"כ למרחוק וכדי שיאיר למרחוק יותר צריך שיוסיפו ויגדילו אור הנר בעצמו תחלה ואז ממילא לפ"ע הגדלת האור בעצם כן תרבה התפשטות ההארה מן האור למרחוק יותר ואם אין הגדלת ותוס' האור בעצם כ"כ (ר"ל לפ"ע ריבוי השמן ולפי ריבוי הפתילה שנק' ג"כ נר כך לפ"ע זה הוא ריבוי האור הנר, וכך השמן והפתילה זהו מעשה המצות ועי"ז מוסיף אור דתורה וכמשנ"ת כן בת"א פ' מקץ בד"ה המגביהי, רק דשם פי' דהמצוה זהו הפתילה והשמן זהו התבוננות של אדם המקיים המצוה והאור היא התור') או עד"מ ממעיין הנובע שכאשר יבש ויחרב מקורו צריכים לחפור במקור חוצבו כדי שיתרבה במקורו יותר ואז ממילא יהי' התפשטות המשכתו בריבוי יותר כידוע והכל עולה לענין אחד, דהנה שרש המצות למעלה משרש התורה כנ"ל דשרש המצות בבחי' עצמות אוא"ס שנק' מאד בל"ג כו' וכאשר נגדל האור בעצמות אוא"ס ע"י מעשה המצות להיותם בחי' בית קיבול רחב מאד כנ"ל אזי ממילא נמשך תוס' הארה גם בחכ' שבתורה עד למטה מטה גם בירידת אור חכ' למטה מטה כמו בתורה הנגלי' לנו כשר פסול כו', כי הנה בחי' חכ' שבתורה היא רק הארה בעלמא לגבי עצמות אוא"ס שנק' חכים ולא בחכ' ידיעא וכל החכ' שבתורה אינה אלא כערך כד א' מן הים הגדול כמ"ש ותמלא כדה כ"ד ספרים דאורייתא כידוע ונק' נובלות חש"מ בחי' נובלות חיצוני' ההארה כו', אמנם ע"י מצות גשמיות דוקא מטעם שהן בחי' בית קיבול לעצמות אוא"ס עי"ז נמשך תוס' אור בחכמה דתורה שנק' כד כו' כי כאשר ניתוסף אור בעצם ממילא מתפשטת ההארה בתוס' יותר וגם למרחוק יותר כנ"ל דהיינו ג"כ מה שאור דתורה מאיר בהתפשטות למטה מטה ביותר עד שמתלבשת בענינים גשמיים כשר פסול כו', וזהו שע"י נר מצוה דוקא מאיר אור דתורה משורשה הראשון עד למטה מטעם משל הנ"ל, (וע' מזה ג"כ בת"א בד"ה מזוזה מימין ונ"ח משמאל שם פי' ג"כ עד"ז שע"י קיום המצות נמשך תוס' אור התור' שהמצות שורשן בבחי' אויר אור יו"ד ושם פי' ג"כ שזו"ע כי נר מצוה ותורה אור יעו"ש, ואפ"ל כי התורה לפעמים נק' מים ולפעמים נק' אור שהוא גבוה ממים כמ"ש בסדור בד"ה הללו אל בקדשו ענין ג' בחי' אמ"ר, וא"כ י"ל ע"י נר מצוה נמשך שיהי' התורה בבחי' ותורה אור שזהו למעלה מבחי' ותמלא כדה בחי' מים, וע' בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב) וע"י המצות גשמיות דוקא כי נסב"ת ע"כ יש בכחם להגדיל ולהוסיף אור בעצמות אוא"ס שנק' תחלתן בכלל כידוע,

וזהו ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם בפ' אחרי י"ח ה', פי' שהמצות ממשיכות בחי' אדה"ע שעל הכסא וחי בהם שיומשך החיות מעצמות אוא"ס להיות נמשך בבחי' האדם וכמארז"ל ע"פ ועשיתם אתם כו' כאלו עשאוני, כמשנ"ת בלק"ת בד"ה אני ישנה, וגם כאן יש לפרש יעשה אותם יעשה אתם דכתיב אתם חסר ו' יש לדרשו ג"כ אתם כמ"ש בגמ' ר"ה כ"ד א' וכ"ה א' וע' במשנה פ"ג דאבות מי"ג ובפי' הרע"ב שם בענין מסורת סייג לתורה, וא"כ כאן יש לפרש שאתם בעשיי' המצות עושים וממשיכים בחי' האדם שעל הכסא כי רמ"ח פקודי' ממשיכים רמ"ח אברים דמלכא ונק' יעשה כי גם החכ' נק' עשיי' לגבי אוא"ס ב"ה וחי בהם היינו המשכת מוחי' דאבא בז"א כמש"ל ממשל גידי המוח שנמשכי' בכל הרמ"ח אברים, וכך למעלה זהו ענין המשכת מח"ע שהיא למעלה מבחי' כמראה אדם שעל הכסא שיהי' נמשך משם מוחי' לז"א, ועמ"ש מענין מוחין דאבא בסדור על פסוק והגדת לבנך (ועיין בלק"ת בשיר השירים סד"ה לסוסתי הא' בענין אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, פי' שעושין ומתקנין בחי' אדם שיתעלה לבחי' כי לא אדם הוא עד כאן לשונו, והיינו כנ"ל סעיף ד' בענין אדם אותיות מאד) ובחי' זו נק' וחי בהם כי החכמה נק' חי' כמ"ש והחכמה תחיה ועיין במדרש רבה בקהלת דצ"א א' בד"ה מה יתרון העושה בפי' וצדיק באמונתו יחי' וברעיא מהימנא ס"פ יתרו דצ"א ע"ב, וגם י"ל וחי בהם דמבואר לעיל בענין והחיות רו"ש דקאי ג"כ על החיות הנמשך מאוא"ס ב"ה באצי' שנמשך ע"י רו"ש, וכבר נת' דרו"ש היינו ב"פ דק"ש ובכלל היינו קבלת עומ"ש וקבלת עול מצות לכן ע"י המצות ממשיכים וחי בהם שיומשך מאוא"ס החיות באצי' ע"י רו"ש, וגם קאי על האדם שלמטה שעשיי' המצות צ"ל ע"ד וחי בהם דהיינו בבחי' והחיות רו"ש שממטלמ"ע והנה עי"ז וחי בהם חיי עולם כמ"ש הת"א ורש"י, והוא שע"י המצות יומשך האור והחיות מא"ס ב"ה בגילוי למטה בתח"ה וכנ"ל בענין רחבה מצותך מאד וכמ"ש ברקנטי בשם הרמב"ן דהא שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, א"כ הפי' וחי בהם היינו ח"ע ועיקרו תח"ה, ועיין במד"ר משפטים פ"ל דקמ"ז משל לרופא כו' אבל זה שהוא לחיים כו' חוקתי ומשפטי כו' וחי בהם, וכן יש במד"ר שמיני פי"ג משל לרופא שנכנס אצל שני חולים כו', וז"ש ותורה שם בישראל שע"י ישראל נמשכה התירה למעלה מפני מעשה המצות שהם עושים כנ"ל הטעם, ולכך נק' המצות בשם צדקה וכמ"ש וצדקה תהי' לנו כו' וגם הצדקה נק' מצות כמ"ש והעמדנו עלינו מצות לתת שקל כו', כי עד"מ הצדקה הגשמי' שנותנין לעני ודל דלית לי' מגרמי' כלום שהוא חיי נפשו ממש ובלעדי זה אין לו חיות כלל כידוע, כך כל המצות היינו להמשיך מעצמות אוא"ס אור וחיות מריש כ"ד עד כו' ובלעדי זה אין אור וחיות בכל העולמות כמאמר וכד אנת תסתלק מינייהו אשתארו כגופא בלא נשמתא כו' ולכך נק' מצות בשם צדקה להחיות רוח שפלים למאן דלית לי' מגרמי' כו'.

קיצור. וזהו כי נר מצוה ותורה אור הנר היא הפתילה והשמן וזהו המצות הם גורמי׳ המשכת ותורה אור, וזהו למעלה מבחי׳ ותמלא כדה כי המצות גורמים תוס׳ וריבוי בהמקור בחי׳ כתר שעי״ז נמשך תוס׳ אור החכ׳ וע׳ זח״ג קס״א ב׳ ע״פ ועתה יגדל נא דיתרבי ויסגי לעילא ויתנגד ויתמשך לתתא, וזהו ג״כ ענין אשר יעשה אותם האדם ע״ד כאלו עשאוני, וחי בהם המשכת החיות מאוא״ס המלובש בחכמה שיאיר בבחי׳ האדם משא״כ וכד אנת תסתלק, וגם וחי בהם זהו ע״י והחיות רו״ש, וכמ״כ נמשך באדם שלמטה וחי בהם בחיי עלמא כי רחבה מצותך מאד, ולכן כל המצות נק׳ צדקה כמו הצדקה היא השפעת החיות כך נמשך מלמעלה ע״י המצות בחי׳ וחי בהם, ואפ״ל עוד בפי׳ אשר יעשה אותם האדם ע״ד הקב״ה מניח תפילין קוב״ה מצלי, א״כ בחי׳ האדם שעל הכסא יעשה אותם מצות כו׳ וגם כי החוקים הם שבהם חקק השמים והארץ במד״ר ר״פ בחוקותי, וגם כי מצוה לשון צוותא וחיבור היינו חיבור אוא״ס בע״ס.

והנה כתי׳ וצדקה תרומם גוי (עמ״ש מזה* בת״א בתחלתו גבי והארץ הדום רגלי) וקאי על מצות צדקה בפרט שתרומם לראש, וירם קרן כו׳ וכך יובן בכללות המצות שנק׳ צדקה כנ״ל שתרומם למעל׳ מעל׳ בבחי׳ הרוממות דעצמו׳ אוא״ס ב״ה דהיינו כנ״ל שע״י עשיי׳ המצוה נמשך בחי׳ רוממות בעצם להיות בחי׳ תוס׳ אור בעצמות המאציל כדי שיוכל להיות עי״ז המשכת אוא״ס גם למטה מטה אף בחכ׳ שבתורה שתאיר למטה מטה כנ״ל וד״ל, וז״ש בצדקה תכונני (עמ״ש מזה בד״ה הקל קול יעקב ובד״ה וכל בניך פ״ד ובהביאור פ״ג), וקאי על בחי׳ הרגלים שמעמידים את כל הגוף כי כן ובסיס לגוף הם הרגלים דוקא, וזהי כללות המצות שנק׳ צדקה והגם שהמה רק בבחי׳ רגלים, אבל המה ממשיכים בחי׳ תוס׳ אור וחיות גם בראש ועד״מ שאנו רואים בגשמיות שיש כח ברגל מה שאין בראש עד שהראש מקבל שפע חיות מן הרגלים שהרי אנו רואים כשיהי׳ כואב בראש הנה יקיזו דם ברגל ויתרפא הראש ממילא מוכרח שיש כח וחיות ברגל שמשפיע להחיות חולי הראש וגם מבחי׳ כח המעמד והמצב שיש ברגלים דוקא מה שאין בראש והרי הרגלים נושאים את כל הגוף מזה יש הוכחה ברורה שיש כח ברגלים שהוא העיקר ומקור לכל הבנין של הגוף, וע״כ כח ההילוך ברגלים דוקא ובבחי׳ זו הרי הראש בחי׳ מקבל מן הרגל (והטעם הוא כי נתב״ס דוקא), וכמ״כ ע״י מעשה המצות הגם שהן רק בחי׳ רגלים בחי׳ נה״י סוף מעשה מ״מ יש בכחן להמשיך תוס׳ אור וחיות גם בחכ׳ שבראש ובראש עצמו וה״ע הנ״ל דע״י המצות נמשך הגדלת אור בעצמות המאציל וממילא נמשך תוס׳ אור מגבוה לנמוך עד למטה מטה גם בחכ׳ שבתורה שנק׳ חכמה בראש שתאיר למטה מטה כנ״ל וע״כ נק׳ המצות רק בשם תמכין דאורייתא, אבל בחי׳ התמכין שהוא בחי׳ נה״י מעמידין לבחי׳ החכ׳ שבראש שרש התורה, וכמשל התומך והמעמיד שכחו חזק מן הנתמך כו׳,

---

עמ״ש מזה: בבוך באב׳ 33; עמ״ש זה ע״פ השמים כסאי.

וז"ש בצדקה תכונני בכללות המצות כנ"ל וכמ"ש אני בצדק אחזה פניך, (ועמ"ש מענין נה"י בהביאור ע"פ חגרה בעוז ובדרוש וא"ו דגחון הוא חציין של אותיות של ס"ת).

קיצור. וזהו וצדקה תרומם גוי והיינו ג"כ וירם קרן, וזהו בצדקה תכונני.

ו) **וזהו** ויקחו לי תרומה. דהנה בתיבת תרומה יש ב' פי' הא' כפשוטו ל' הפרשה והב' ענין רוממות וכמ"ש בזהר מאי תרומה ארמותא כו' ע"ש, וביאור זה הנה כתיב ארוממך אלקי המלך ואברכה שמך לעולם ועד, פי' ארוממך לרומם למעלה בבחי' עצמות אוא"ס ב"ה שלפני הקו, ר"ל לרומם בחי' מל' דאצי' מקור דבי"ע שנק' אלקי המלך לרוממה לבחי' מ' דא"ס וכמ"ש מלכותך מ' כ"ע, פי' מלכותך לנוכח הוא בחי' גילוי עצמות אוא"ס ב"ה שנק' מלך מה"מ שהוא מקור כל בחי' המל' שבכל ההשתל' דאבי"ע שנמשך מבחי' הקו"ח כידוע (הג"ה כמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי בפי' עד שנגלה עליהם ממה"מ הקב"ה וגאלם וע' בסדור גבי ארוממך אלקי המלך, עכ"ה) וגם ארוממך אלקי המלך שמרומם ביותר לבחי' המלך להיות מאיר אור בבחי' הרוממות בעצמותו יותר (הג"ה, ע' בת"א פ' מקץ בהביאור ע"פ כי אתה נרי בפי' מלך יחיד חי העולמים וע' בסדור שער יום הכיפורים מענין עליות המל' בד"ה קדוש אתה בפי' המלך הקדוש שאומרים בעשי"ת ושם ג"כ בד"ה להבין שרשי יוהכ"פ עכ"ה), והיינו כנ"ל שע"י המצות בגשמיות נעשה למעלה למעלה בעצמות אוא"ס בחי' הרוממות בעצמות להיות מאיר בתוס' אור (הג"ה ע' בלק"ת פ' שלח בד"ה ועתה יגדל נא ומ"ש בד"ה וירא ישראל את היד מענין מצוה שהוא ל' צוותא וחיבור ולשון ציווי כו' ע"ש עכ"ה), וז"ש ארוממך לעצמות אורך שהוא אלקי המלך ואז ממילא ואברכה שמך זה שהוא בחי' מל' דא"ס שנק' מלכותך או המלך לכל ההשתל' שיומשך בבחי' הקו הנק' ע"ו עד למטה בבי"ע כו', ובחי' ואברכה שמך בבחי' ברכה שהוא בחי' תוס' אור מרובה על העיקר, וכ"ז מפני שארוממך בתחלה כו' בעצמות דוקא אזי אח"כ ממילא יומשך תוס' ברכה גם למטה מטה וכמשל מאור הנר, וזהו ויקחו לי תרומה וכולל ב' פירושים הא' בחי' הרוממות בעצמות אוא"ס דוקא וכמ"ש ויקחו לי לי דוקא וכמ"ש בזהר מאי תרומה ארמותא כו' (הג"ה ור"ל לי היינו עצמות אוא"ס ולכן ארז"ל כ"מ שנאמ' לי אינו זז לעולם לפי שזהו בחי' אני ה' לא שניתי ועמ"ש מזה בלקו"ת בביאור ע"פ וארשתיך לי, ותרומה היא המל' כי מדת המל' היא בחי' רוממות והתנשאות כמ"ש בתו"א פ' מקץ בד"ה מזוזה מימין ובלק"ת בד"ה מי מנה בענין והים עומד עליהם מלמעלה, אך פי' לי תרומה היינו רוממות המל' בבחי' לי דהיינו עליי' המל' בעצמות אוא"ס עכ"ה), ואזי ע"ז ממילא יומשך בחי' תוס' אור למטה מטה וזהו בחי' תרומה הב' שה"ע הפרשה כפשוטו דהיינו שיופרש תוס' זה האור מהארת אוא"ס בבחי' המשכה למטה ג"כ, והיינו כמארז"ל בפי' תרומה תרי ממאה שהן בחי' אור דתשב"כ ואור דתשבע"פ שהן ב' תורות וע"י בחי' הרוממות האור שבעצמות נפרש הארה יתירה בב' תורות

כנ״ל דגם בבחי׳ חכמה שבתורה ניתוסף האור כמשל אור הנר הנ״ל (הג״ה ע׳ בענין תוס׳ האור בתשב״כ ותשבע״פ בד״ה תורה צוה בהביאור ובת״א בד״ה זכור הראשון בפי׳ חכמות בחוץ תרונה ובד״ה שה״ש ע״י ב׳ בחי׳ כלה נמשך ב׳ בחי׳ חתן).

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי. פי׳ כי תרומה הא׳ הוא בחי׳ הרוממות בעצמותו דוקא וכמ״ש ויקחו לי תרומה לי דוקא כנ״ל וכמ״ש ארוממך כו׳ ואח״כ א׳ בבחי׳ תוס׳ ברכה והמשכה שנמשך עי״ז למטה שהוא בחי׳ תרומה הב׳ שנק׳ הפרשה כנ״ל, והוא אשר ע״י המצות נמשך תוס׳ אור גם למטה מטה, וז״ש מאת כל איש כו׳ תקחו את תרומתי דהיינו תרי ממאה הנ״ל וז״ע ב׳ תרומות הללו, וז״ש מאת כל איש אשר ידבנו לבו דוקא, הענין הוא כנ״ל באריכות בענין ב״פ דק״ש דבפ׳ הא׳ הוא קבלת עומ״ש בבחי׳ רצוא רץ לבך בבחי׳ מאדך כו׳, וזהו אשר ידבנו לבו בבחי׳ רצוא לפ״ע תקחו את תרומתי תרי ממאה שהוא בחי׳ תרומה הב׳ הנ״ל להיות בחי׳ המשכת תוס׳ אור גם למטה מטה כנ״ל והוא בחי׳ השוב שבפ״ב והא״ש בהמשכת גילוי אוא״ס גם למטה מטה ע״י המצות כנ״ל, באריכות וד״ל (הג״ה, והנה גם תרומה לשון הפרשה הרי ההפרשה הוא קדוש יותר מהדבר שהוא מפריש ממנו הפרשה זאת שהרי הנשאר הוא חולין וההפרשה שהיא תרומה הוא קדש, וא״כ י״ל איך הוא למעל׳ אם זהו רק הפרשת הארה א״כ היא נמוכה הרבה מעצמות הדבר שנפרש ממנו, לכן צ״ל תקחו את תרומתי זהו בחי׳ המשכה ממל׳ דא״ס שנמשך במל׳ דאצי׳, ע״ד ועתה יגדל נא כח אד׳ שנת׳ בזח״ג קסא״ב שבא ההמשכה מע״ק, וא״כ המשכה זו רוממה יותר מע״ס דאצי׳ ועמ״ש בביאור ע״פ ועתה יגדל נא בענין אם עונות תשמור י״ה אע״פ שהעונות מגיעים עד בחי׳ י״ה דשם עכ״ז אד׳ מי יעמוד היינו בחי׳ כח אד׳ וע׳ מזה ג״כ בזח״ג קפ״ה בפי׳ המק״מ והרמ״ז שם, וזהו תקחו את תרומתי וע״ד עד שנגלה עליהם ממה״מ כו׳.

קיצור. תרומה הפרשה ורוממות ארוממך אלקי המלך בבחי׳ ממה״מ מלך יחיד המלך הקדוש והיינו ע״י המצות ציווי וצוותא וחיבור והיינו לי תרומה, לי היינו עצמות אוא״ס ותרומה זהו עליי׳ המל׳ בבחי׳ לי, וזהו ארוממך אלקי המלך היינו רוממות ואח״כ ואברכה שמך לעולם ועד זהו ע״ד הפרשה המשכת תוס׳ אור בתשב״כ ותשבע״פ ע״ד אני תורתך שעשעתי והן תרי ממאה, וזהו מאת כל איש אשר ידבנו לבו היינו קבלת עומ״ש בבחי׳ אם רץ לבך, תקחו את תרומתי בחי׳ ושוב שבפ׳ והא״ש והוא הפרשת הארה שלמעלה מהחכ׳ כו׳, ואמנם אפ״ל בענין אחר לפי המבואר בזהר פ׳ קרח דתרי ממאה הן שכ״ע ושכ״ת שהן ב׳ בחי׳ כלה כלה שארי ולבבי זהו כעין בחי׳ שרפים שנשרף היש שלהם לגמרי ובחי׳ כלתה נפשי לחצרות ה׳ זהו כעין והאופנים וחיות הקדש ברעש כו׳ וכמ״ש ג״כ שז״ע עולה וזבח בענין כל הקורא ק״ש בלא תפילין כאלו כו׳, וז״ע למס״נ באחד ובכל נפשך, א״כ התרי ממאה זהו שניהם בבחי׳ אם רץ לבך והיינו ג״כ

ענין והחיות רצוא דחיוון עילאין שבמרכבתא עילאה ובחי' והחיות רצוא שבמרכבתא תתאה לכן ע"ז ויקחו לי תרומה שע"י למס"נ באחד הוא בחי' ויקחו לי אא"ס ממש וע"י ובכל נפשך ז"ע תרומה בחי' מל' שהיא רוממות וכמ"ש ג"כ בד"ה בכ"ה בכסלו. ולפי דברי הזהר קרח הנ"ל משמע דק"ש של ערבית זהו ע"ד שכ"ת וק"ש של שחרית זהו ע"ד כלה עילאה והיינו יחו"ת ויחו"ע וע' מזה בלק"ת בד"ה שובה הא' פ"א שז"ע כי ה' הוא האלקים בשמים ממעל ועל כו'. ואפ"ל שע"י ב' בחי' כלה הנ"ל שהן תרי ממאה נמשך כמ"כ ב' בחי' חתן דהיינו בבחי' תורה כמבואר בד"ה שה"ש והן ג"כ תרי ממאה וכ"ז הוא עדיין בחי' פ' שמע ואח"כ תקחו את תרומתי היינו ע"י מעשה המצות. עד כאן הג"ה).

ז) **וזאת** התרומה אשר תקחו מאתם זהב כו'. הנה מנה כאן י"ג דברים והן לנגד י"ג ת"ד שנק' י"ג מדה"ר שנמשך ע"י המצות דוקא. כי הנה שרש המצות הוא בבחי' פנימי' רצה"ע שנק' פנימי' א"א והיינו בחי' יג"מ חוורתי דעת"י שבארחין דגלגלתא כמ"ש באד"ר (הג"ה. והרצה"ע הוא מקור י"ג מדה"ר כמ"ש בתו"א סד"ה ועשית ציץ. וע' בר"ח שער הענוה פ"א ובד"ה ועתה יגדל נא איך ע"י המצות ממשיכים י"ג מדה"ר להיות נושא עון כו' עכ"ה). והוא בחי' עצמיות התענוג הפשוט המלובש ברצון של כל מצוה ומצ:ה וע"ז נמשך תוס' אור מעצמות אוא"ס שלפני הקו כו' ע"כ א' וזאת התרומה זהב וכסף י"ג דברים שהן הארת י"ג ת"ד שע"י י"ג חוורתי. וזהו ג"כ ענין י"ג תיבות שבישתבח שיר ושבחה כו' (הג"ה בהרד"א כ' שיר ושבחה כו' כל אלו ט"ו לשונות של שבח כנגד ט"ו שיר המעלות שא' דוד כו'. אך במ"ח מס' תפלת העשיי' פ"ט כ' וז"ל אח"כ יאמר ישתבח ויכוון בי"ג שבחים שבו משיר ועד מלכות לי"ג מדות דא"א דיצירה. וכ"מ בפע"ח שער הזמירות פ"ו. ואפ"ל דהא גם כאן בענין וזאת התרומה זהב כו' נמנו ט"ו דברים ואעפ"כ פרש"י שהם י"ג דברים והיינו דב' מהן אינן מהחשבון וע' מזה בהרא"מ ובפנ"י. ושניהם במחכ"ת לא ראו המד"ר בשה"ש ע"פ שלחייך פרדס דמשמע שם דשמן למאור ובשמים לקטרת הסמים ולשמן המשחה כו' אינן מן החשבון. ושוב ראיתי כן בזרע אברהם על שה"ש שם. והטעם י"ל לפי שכאן לא מנה רק הדברים השייכים למלאכת המשכן ולכלי המשכן. משא"כ שמן למאור ובשמים אינן מכלי המשכן כ"א ע"ד הקרבנות שבמשכן. עכ"פ י"ל כמ"כ בישתבח ברכות והודאות אינן מחשבון הי"ג דברים א"כ יש כאן י"ג שבחים וגם ט"ו לשונות כנגד שם י"ה כו'. וע' בטור א"ח ססי' נ"א ובמ"א רסי' נ"ג. ואפ"ל כי גילוי י"ג מדה"ר שהם מא"א וע"י נמשך ע"י י"ה שהוא המורה על ג"ר כח"ב היו"ד וקוצו הוא כתר וחכמה וה"א היא בינה. ולכן המשכת י"ג מדה"ר דהכתר נמשך ע"י י"ה וע"כ הם ט"ו תיבין כנגד שם י"ה ועכ"ז יש בהם י"ג תיבין אשר הם המורים על י"ג מדה"ר. וע' בזח"ב קס"ה ב'. ע"פ סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו. ואפ"ל כמו ע"י ויקחו לי תרומה י"ג דברים ממשיכים י"ג מדה"ר. כמו"כ פסוד"ז מתחיל ארוממך אלקי המלך. וזהו ג"כ הט"ו לשונות של שבח דישתבח וע"ז נמשך י"ג

מדה"ר ע"י שם י"ה, וזהו ג"כ ענין רוממות אל בגרונם ג"כ ע"ד תרומה ומ"מ עיקר בחי' ויקחו לי תרומה זהו פ' ראשונה דק"ש כנ"ל, ע'), וזהו ג"כ ענין נרד וכרכום קנה וקנמון כו', הנז' בשה"ש שכולן י"ג מדרגות בריח הבשמים שהיא בחי' העונג כו' (וע"ש במדרש רבה על פסוק שלחייך פרדס רמונים כפרים עם נרדים נרד וכרכום היא הכניסה לו י"ג דברים ועיין בזהר חלק א' קפ"א ב' בענין ולכן ירום לרחמכם דפי' שע"י הרוממות נמשך הרחמים כי הרוממות הוא בכתר והוא מקור י"ג מדה"ר כ"כ בזהח"מ שם, וזהו לא כפרש"י בישעי' ל' י"ח ע"פ זה אלא כדפי' בת"י שם שהוא ע"ד פי' הזהר, וזהו ה' אלקי אתה ארוממך אודה שמך ועי"ז נמשך כי עשית פלא כ"פ בזח"א ע"ג א', ופלא ג"כ לשון הפרשה שהוא בחי' תרומה הב' ועמ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה ואכלתם אכול בענין אשר עשה עמכם להפליא.

קיצור. וזאת התרומה י"ג דברים למלאכת המשכן כדפרש"י נגד י"ג מדה"ר שנמשכים ע"י המצות ובפרט הצדקה לפי שהם פנימי' דוגמת פנימיות הרצה"ע והרצה"ע הוא מקור י"ג מדה"ר, וזהו ג"כ ענין י"ג שבחים שבישתבח משיר עד מלכות ויש עוד ב' ועולה ט"ו שגילוי י"ג מדה"ר הוא ע"י או"א י"ה, ופסוד"ז מתחיל ארוממך מעין בחי' תרומה, וזהו ג"כ ענין נרד וכרכום כו', וגם מהרוממות נמשך הרחמים כמו שת"י ע"פ ולכן ירום לרחמכם ובזח"א קפ"א ב', וזהו ארוממך אודה שמך ומזה נמשך כי עשית פלא, והנה בענין תרומה תרי ממאה נת"ל שי"ל שהן ב' הבחי' כלה שארי וכלתה נפשי או שהם ק"ש דערבית ושחרית ועמ"ש ע"פ בשכבך ובקומך ובענין רננא ברמשא ושמחה בצפרא בד"ה רני ושמחי, ומ"ש סד"ה תחת אשר לא עבדת, אך עוי"ל לפי הדרוש דכאן דתרי ממאה הן בחי' רצוא ובחי' שוב והיינו ג"כ ב' הפי' שבתרומה ל' רוממות זהו ע"י הרצוא ולשון הפרשה זהו ע"י השוב, ואפשר שזהו ג"כ ההפרש בין שרפים ובין חיות ואופנים כמ"ש בד"ה ונקדשתי בענין כת א' אומרת קדוש וכת ב' אומרת ב"פ קדוש, ובד"ה האזינו הג' ובד"ה ועתה יגדל נא דתקס"ג* בענין אלף אלפים ישמשוני' ובד"ה שחורה אני הראשון ספ"ג.

והנה ארז"ל בענין תרומה עין יפה א' מארבעים י"ל זה מרומז בתיבת לי ל' שלשים י' עשרה הרי מ', וזהו עין יפה א' מארבעים, ואולי כנגד התורה שניתנה בארבעים יום, ויש לפרש הל' זהו נר"ב דאצי' שהם כלולים כ"א מיו"ד הם ל' והיו"ד זהו חכמה דאצי' ע' בהרמ"ז תרומה קל"ה שפי' קרוב לזה, גם בשם ע"ב יש ד' יודי"ן שהם מ' גם המילוי ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן הם ט"ל אותיות ויחוד השכינה בשם הוי' זהו א' מארבעים, וזהו שראשי נמלא טל, גם משה בהר הי' ארבעים יום ועמ"ש ע"פ ויהי שם עם ה' מ' יום, ואפ"ל אהי' כטל א"כ אהי' היינו או"ס הנמשך בבחי' טל

---

*דתקס"ג: בבוך באב' 48: דתקס"ב.

הנ"ל וזהו א' מארבעים, גם מ' יום שהי' משה בהר מר"ח אלול עד יוכ"פ א"כ יו"כ הוא א' ממ' ועליו נאמר ימים יוצרו ולא אחד בהם זה יוהכ"פ ואז הוא יום התשובה כמ"ש בד"ה האזינו הא' שהוא ע"ד עד יעבור עמך ה' למעלה משם הוי' ותתפלל חנה על הוי' ושם הוי' הוא טל אותיות כנ"ל ובחי' המ' הוא בחי' עד יעבור עמך ה' גם בחי' שבת שבתון לכן תרומה בבחי' זו נק' עין יפה, גם י"ל מי שתורתו אומנתו כרשב"י וחביריו זהו א' מארבעים היינו התורה שניתנה במ"ם יום ופי' אחד ממ' זהו הקב"ה ורשב"י אמר בחד קטירא אתקטרנא וזהו גבוה מבחי' תרי ממאה שהרי בירושלמי אמרו דרשב"י לא הי' מפסיק לק"ש, ואף שבש"ס דילן מבואר שמפסיקין לק"ש מ"מ י"ל שזהו גבוה מיחו"ת דבשכמל"ו ע' בת"א פ' יתרו בד"ה בחדש השלישי ובזח"ב קל"ה א' פי וזאת התרומה אשר תקחו מאתם מאת מ"ם דאיהו עלמא עילאה דיורי' דהאי צדיק, לפ"ז מובן ענין עין יפה א' ממ', והבינונים א' מחמשים זהו ההמשכה מבחי' נש"ב וענין א' מס' י"ל ס' היינו ו"ק וכ"א כלול מיו"ד זהו ס', ואפ"ל לפ"ז ענין מם סמך שבלוחות בנס היו עומדים המ' רומז לכחב"ד והסמך לו"ק וע' בבה"ז תצוה יש מ' שגבוה מס' ושם פי' דהיינו מ' דצלם, וע' בפרדס שער האותיות ס"פ ויחי כי הס' זהו ו"ק שכלולים מיו"ד, והנה עיין בע"ח שער כסה"כ פ"א ופ"ה פי' כי שית דרגין דכורסייא הנז' ברע"מ ס"פ בא דמ"ג ע"א הם שש היכלות דבריאה מהיכל לבנת עד היכל הרצון ועד בכלל וד' דרגין לכורסייא הם כחב"ד דבריאה והוא היכל קדה"ק, ובזח"ב י"ד ב' פי' שית דרגין לכורסייא תתאה שהיא מ' דאצי' וכן שית דרגין ו"ק דאצי' לכורסייא דלעילא בינה ושכל א' מן השית כלול מעשר עולה ששים יעו"ש, ומזה נמשך ששים המה מלכות ואולי גם ס' גבורים שסביב מטתו שלשלמה, ולפ"ז הכסא עצמה שזהו ד' בחי' כחב"ד הוא המ"ם, וא"כ זהו ההפרש בין תרומה א' מששים הוא בבחי' שש מעלות לכסא היינו ג"כ תרומה ורוממות ע"ד והחיות נושאות את הכסא לרומם הכסא כו' וכמ"ש בזח"ב קצ"ז ב' בענין קחו מאתכם תרומה אתתקנו כולכון לסלקא עלייכו ולמיטל עלייכו יקרא דכרסייא קדישא לסלקא לעילא כו' לסלקא לההיא רזא דכרסייא קדישא לאתחברא באבהן ובבעלה, הרי מבואר דהתרומה היא לרומם את הכסא, ע"כ לפ"ז י"ל דע"י תרומה א' מששים מעורר בחי' השש מעלות לכסא שהם בחי' ו"ק שהם מעלות ג"כ להעלות הכסא וע"י א' ממ' מעורר למעלה יותר דהיינו ד' רגלין דכורסייא שהם כחב"ד דבריאה הנק' היכל קדה"ק וע' מענין היכל קדה"ק בסידור אחר עלינו בד"ה ביאור מ"ש בסש"ב פנ"ב נ"ג, ועין בינונית א' מחמשים זהו המשכת נש"ב שהוא בחי' ממוצעת בין שני המדריגות הנ"ל, והנה בעסק התורה שהיא ג"כ תרומה י"ל כי העוסק במשנה לבד הוא בבחי' שש מעלות לכסא שכנגדם הם ש"ס משנה, אבל העוסק במשנה עם התלמוד שהוא להבין טעמי המשנה זהו בבחי' היכל קדה"ק כמ"ש בסש"ב פנ"ב נ"ג שהתלמוד הוא היכל קדה"ק, וגם הנה י"ל מעלת א' מארבעים על א' מחמשים כי חמשים היינו נש"ב, אבל התורה

שניתנה למ' יום הנה אורייתא מחכמה נפקת וידוע דל"ב נ"ח גבוהים יותר מבחי' נש"ב, ומ"מ י"ל גם נש"ב שייכים בעסק התורה שהרי ארז"ל ע"פ אמרות ה' כו' מזוקק שבעתים שהתורה ניתנה במ"ט פנים טמא ובמ"ט פנים טהור כו' ולכן אלו ואלו דא"ח, וא"כ צ"ל מעלת א' מארבעים שהוא ג"כ עסק התורה זהו ע"ד תורתו אומנתו או ע"ד וה' עמו שהלכה כמותו וה' דוקא שהוא למעלה מבחי' דא"ח, וזהו א' מארבעים שהרי נאמר ויהי שם עם ה' ארבעים יום עם הוי' דוקא, ואפ"ל עוד דבעליות המל' יש ג' מדרגות הא' לא זז מחבבה עד שקראה בתי והיינו כשמקבלת מז"א, וזהו ע"י התרומה א' מששים אשר ששים זהו ו"ק הכלולים מיו"ד כנ"ל, הב' עד שקראה אחותי דזהו כשאינה מקבלת מז"א לבד כ"א מקבלת גם מהבינה כמבואר בת"א בענין הכרובים, וז"ע התרומה א' מחמשים שזהו נש"ב ועי"ז מקבלת המל' ג"כ מהבינה כמו הז"א לכן נק' אחותי היינו שמקבלים שניהם מאו"א, הג' עד שקראה אמי וזהו ע"ד אחת היא יונתי שנת' בהביאור ע"פ ששים המה הראשון שע"י רעו"ד מקבלת מהכתר וז"ע חסידים הראשונים כו', וז"ע התרומה א' מארבעים שהם כחב"ד, והיינו ע"י שמתוך שחסידים הם תורתן משתמרת, וע"ד עוסק בתורה לשמה דהיינו לשם התורה עצמה כו', וע' בסד"ר בד"ה רשב"י מרקד אתלת ובת"א סד"ה ועשית בגדי קדש, וז"ע והוי' עמו כי מעלת שם הוי' על שם אלקים ידוע שנק' שם המיוחד ולגודל אורו אינו נק' כמו שנכתב כי הוא בחי' סוכ"ע כו' ולכן זהו למעלה מבחי' או"א דא"ח כו', שזה"ע בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע קשרו להם שני כתרים, כי הקדמת נעשה לנשמע זהו כענין רו"ש וכמו למה קדמה שמע לוהא"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש תחלה כו' כך כל אשר דבר ה' נעשה זהו כענין קבלו מלכותי כמש"ל סעי' א', ושני כתרים ע"ד גבורי כח עושי דברו והדר לשמוע בקול, וכדי להיות עושי דברו צריך להמשיך מתחלה ג"ר לז"א דודה בזח"ג קצא"א ע"פ שחורה אני ובבה"ז שם, והדר לשמוע. א"כ הב' כתרים י"ל כתר דז"א וכתר דמל' והוא דוגמת מעלת עיסקא דשבתא כפול או מעלת מקדש שניתן בין שני אותיות וע' מד"ר ע"פ טובים השנים זה משה ואהרן, והיינו להיותם שושבינא דמלכא ושושבינא דמטרוניתא שעל ידי זה נעשה יחוד קודשא בריך הוא היינו ההמשכה משם הוי' סובב כל עלמין בשם אד' ממלא כל עלמין, ולכן גם כן אותיות מנצפ"ך סימן לגאולה לפי שהם כפולות וזהו ג"כ ענין רצוא ושוב, גם בענין ב' כתרים עפמש"ל ס"ה בענין וצדקה תרומם ובענין כי נר מצוה שעי"ז ושוב של המצות גורם ג"כ רוממות בבחי' הכתר תוס' אור א"כ זהו ב' כתרים הא' ע"י רצוא הב' התוספת שעי"ז ונשמע ואולי הם כתר וחכ' שבכתר דהיינו מו"ס, או י"ל ב' כתרים ע"ד והתהלכתי בתוככם ב' בחי' הילוך מלמעלה למטה ומלמטלמ"ע, או י"ל ע"ד ביום ההוא יצאו מ"ח מירושלים שהוא מצד בירורי ניצוצי' מכח"ב דתהו, וז"ע קול כלה בד"ה ואכלתם אכול והיינו ב' כתרים הא' כתר דתיקון והיינו ע"י בחי' רצוא שהוא מ"ה וביטול, הב' ע"י מצות ושוב וצדקה תרומם בירור עולם התהו

ועי"ז יאיר הכתר דתהו, וזהו הבחי' שהמל' נעשה כתר ממטלמ"ע בבחי' או"ח כמ"ש סוף הביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה, ובהביאור השני דיונתי בענין ומראך נאוה ובבה"ז שלח סד"ה ביום ההוא יצאו מ"ח כו' וסד"ה ושננתם בענין שלע"ל יהי' מעשה גדול ולכן עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש.

קיצור דקיצור. א) ענין והחיות רו"ש. ב) שרפים אומרים קדוש והאופנים ברעש. ג) איך יגיע לבחי' רצוא ומס"נ זהו ע"י התורה ודברת בם. ד) וכ"ז הוא פ' שמע, ופ' והא"ש בחי' ושוב רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים שיש בהם גידי המוח לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד, אותיות אדם. ה) וזהו כי נר מצוה ותורה אור, אשר יעשה אותם האדם וחי בהם, וצדקה תרומם. ו) ויקחו לי תרומה ארוממך, תקחו את תרומתי אפרשותא, והיינו תרי ממאה רו"ש, וגם ד"פ יש בהרצוא תרי נה"א ונה"ב, וכן בהשוב תורה וצדקה או תשב"כ ותשבע"פ א"כ זהו ע"ד שתים שהן ארבע. ז) וזאת התרומה י"ג דברים שע"י צדקה מעורר י"ג מדה"ר, ענין עין יפה א' מארבעים תרומה תורה מם יום, בינוני' א' מחמשים נש"ב, א' מששים ו"ק שכלולים כל א' מיו"ד, או שית דרגין לכורסייא זהו א' מששים ד' רגלין א' מארבעים, ג' שיעורים דתרומה רוממות כנ"י בג' בחי' בתי אחותי אמי, ובעסק התורה א' מששים שש מעלות לכסא ששה סדרי משנה, א' מחמשים עסק התלמוד מ"ט פנים טמא מט"פ טהור, א' מארבעים ע"ד תורתו אומנתו וה' עמו שהלכה כמותו, ובעבודה י"ל ג' אהבות בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך וענין הב' כתרים.

קיצור ענין ב' מיני תרומה, ויקחו לי תרומה, תקחו את תרומתי, לי אותי תרומה יש בה שני פירושים, לשון הרמה והו"ע רוממות, ולשון הפרשה, גם תרומה תרי ממאה דהיינו מ"ט אתוון דפסוק שמע ישראל בשכמל"ו שחרית וערבית שהם צ"ח אותיות ועוד תרי היינו שכינתא עילאה ושכינתא תתאה, ולמטה זהו למס"נ באחד בחי' כלה שארי ולבבי ובחי' כלתה נפשי לחצרות ד' שהו"ע ואהבת בכל נפשך, ועי"ז נמשך ב' המשכות, הא' שיומשך מאור א"ס שלמעלה מאצי' להאיר בחו"ב דאצי', הב' שיאיר אח"כ מחו"ב הנ"ל גם בבי"ע, וצ"ל תחלה ענין ב' פרשיות דק"ש אשר פ' שמע נאמר בה ואהבת שהוא חסד ואעפ"כ השם הוא מ"ב שהוא העלאת ו' כנפיים דשרפים ז' פעמים, ופ' והא"ש שנאמרה בה וחרה עטרא דגבורה מ"מ השם הוא ע"ב (כמו בתרומה נאמר כאן י"ג דברים כמ"ש אחד שבפסוק שמע

ישראל גימט׳ י״ג, ענין תרומה לשון הפרשה י״ל ג״כ שמפריש רצונו לה׳, על ענין ה׳ אחד ארז״ל שעז״נ את ה׳ האמרת היום אשר האמרת לשון שבח ורוממות תרומה אכילת כהן כמ״כ אכלתי יערי עם דבשי כי הקב״ה נק׳ כהן) והנה פ׳ שמע נק׳ במשנה קבלת עול מלכות שמים, ופ׳ והא״ש נק׳ עול מצות וב׳ בחי׳ אלו זהו ענין רצוא ושוב, ובמכילתא קבלו מלכותי ואח״כ קבלו גזירותי, וענין קבלת עול מלכות שמים זהו ענין בכל מאדך שנאמר בפ׳ שמע ועי״ז דוקא ממשיכים אור חדש מעצמות אוא״ס ולפי שאוא״ס אינו שורה אלא בחכמה ע״כ נק׳ המשכה זו יחוד דאו״א, ולכן עסק התורה דמחו״ב נפקת נאמר ג״כ בפ׳ שמע ישראל דוקא וקדם בה למצות ופי׳ מס״נ באחד ענינו מסירת הרצון היינו ועמך לא חפצתי, גם ע״ד הקדמת נעשה לנשמע שהוא ענין הביטול לבעל הרצון וזהו ענין כלה שארי שמכלה כל הרצונות דוגמת בקרבנות עולה שכולה כליל, והיינו ע״י התבוננות והחיות רצוא ושוב כמו שמלמטלמ״ע יש רצוא ושוב כך החיות אלקי הנמשך מלמעלה אינו נמשך אלא בבחי׳ רצוא ושוב, ע״ד הלא דברי כאש, כמו שהאש טבעו להסתלק למקורו רק ע״י שנאחז בפתילה וכמו דפיקו דליבא שמתפשט וחוזר ומסתלק, וכ״ש שיובן כן למעלה כי הנה אור א״ס ר״ל הגילוי כמו אור וזיו השמש (הנמשך ע״י מגן ונרתק ולמעלה נמשך צמצום יותר מצמצום הנרתק) וגם משל קצת זה מעין חיות הנפש המתפשט בגוף שאין זה עצמיות הנפש רק הארה אלא שמ״מ הנפש עצמה ג״כ מלובשת בגוף בהמוחין משא״כ למעלה, ולכן אני הוי׳ לא שניתי, ומתחלה היה האור כלול בהמאור ע״כ גם אחר ירידתן ע״י צמצום להחיות העולמות הוא בבחי׳ רצוא ושוב, ומהתבוננות זו נמשך ג״כ באדם הרצוא כו׳.

ב) **וזהו** שהשרפים אומרים קדוש שהוא מובדל ומרומם רק בחי׳ הארה בעלמא נמשך להחיות העולמות היינו רק בחי׳ שמו וגם שמו נמשך ע״י יוד צמצום ה׳ התפשטות מקור צבאי צבאות הוא יסוד ומ׳ ופסיק בין צבאות שהוא באצי׳ ובין מכה״כ שהוא בבריאה, שרפים שכבר נשרף היש כי שרפים בבריאה ושם מלובשת בינה כלה עילאה ע״ד עולה שכולה כליל כנ״ל ס״ב וחו״ב תרין ריעין ע״כ ההתפעלות בביטול ע״ד בן כרך שראה את המלך אבל האופנים שהם בבחי׳ יש ע״כ הם ברעש גדול, ועד״ז ג״כ באדם יש ב׳ בחי׳ נה״א ונה״ב הנמשכת משמרי האופנים, ובמ״א נתבאר שזהו בענין קטורת שעל מזבח הפנימי וקרבן מהבהמה שעל מזבח החיצון, וזהו״ע פסוד״ז רוממות אל בגרונם, ועי״ז וחרב פיפיות זמיר עריצים, נה״ב, אח״כ בק״ש מס״נ נה״א שנכללת באחד ממש מה שלמעלה מבחי׳ שם והארה כו׳ ונראה שזהו״ע תרומה תרי ממאה התפעלות נה״א ונה״ב, דוגמת שרפים ואופנים, ושרשן שכינתא עילאה ושכינתא תתאה.

ג) **אך** איך יכול האדם הגשמי להגיע לבחי׳ מס״נ וביטול, זהו ע״י עסק התורה דמחכ׳ נפקת שהוא בחי׳ הביטול שלמעלה מאהוי״ר, וכמ״ש בתו״א סד״ה וארא אל אברהם גבי ושמי הוי׳ לא נודעתי להם ואף שהתורה נתלבשה בענינים גשמי׳ מ״מ מלובש בזה חכ׳ עילאה ממש חכים ולא בחכ׳

ידיעא ובחכ׳ שורה אוא״ס ממש א״כ ע״י עסק התורה מתקשר בבחי׳ אין אשר והחכ׳ מאין תמצא ומבחי׳ זו נמשך הביטול, ומ״מ צ״ל ואהבת בכל לבבך ואח״כ ודברת בם, וזהו הנק׳ קבלת עמ״ש, וזהו והחכ׳ תחי׳ בעליה וכמו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה כך מביא לבחי׳ ועמך לא חפצתי כמארז״ל המאור שבה מחזירו למוטב, וגם בחי׳ והחיות רצוא ושוב הנמשך מלמעלה מאיר בחכ׳ והחכמה תחי׳ כי יחוד או״א זהו אור חדש הנמשך מאוא״ס ב״ה ממש.

ד) **והנה** ענין פ׳ שמע ותלמוד תורה זהו רצוא, ופ׳ והא״ש זהו בחי׳ השוב מצות רמ״ח אברין, ואף שהחיות שבהאברין הוא חיצוניות לגבי עיקר החיות שבמוח ולב וכמ״ש בסש״ב פנ״א מ״מ גידי המוח נמשכים בכל רמ״ח אברים כן המצות יש להם קשר וחיבור עם ח״ע ורצה״ע שבהם שורה אוא״ס ולכן נאמר ג״כ בפ׳ והא״ש ענין ואספת דגנך דהיינו אסיפת העלאת הניצוצות שנפלו בשבה״כ, והעלאה זו זהו ע״י קיום ענין רמ״ח מ״ע ושס״ה ל״ת ולכן בפ׳ שמע הוא שם מ״ב ובפ׳ והא״ש הוא שם ע״ב דהיינו ענין רצוא ושוב וכתיב לכל תכלה ראיתי קץ תכלה כמו כלתה נפשי ההשגות שבג״ע שנמשך מהחכ׳ ע״י עסק התורה הוא בבחי׳ גבול, אבל רחבה מצותך מבחי׳ מאד. ועוי״ל כי הנה המצות הן המשכת רמ״ח אברים דמלכא שהוא בחי׳ אדם אבל מאד זהו בלי גבול וע״ז אמר שהם ממשיכים בחי׳ מאד שהוא בלי גבול בבחי׳ אדם כי בפנימי׳ ז״א מלובש ע״ק ממש כמ״ש בזח״ג בהעלותך קנ״ב א׳.

ה) **וזהו** כי נר מצוה ותורה אור, דר״ל דהמצוה היא הנר שבה נותנין השמן והפתילה והם נק׳ נר וע״ז נתלה האור, והיינו שהמצות גורמים תוספות וריבוי בהמקור בחי׳ כתר כנ״ל בפי׳ רחבה מצותך מאד, ועי״ז נמשך תוספת אור בהחכ׳, וזהו פי׳ ותורה אור כי התורה נק׳ לפעמים מים כמ״ש הוי כל צמא לכו למים וכמ״ש ותמלא כדה כד ספרין דאורייתא וזהו בחי׳ נובלות חכ׳ שלמעלה תורה, אך יש ג׳ בחי׳ אור מים רקיע ר״ת יביע אמר, וא״כ התורה כמו שנמשכה בבחי׳ נובלות חכ׳ זהו מים אבל בחי׳ אור זהו למעלה מבחי׳ נובלות אלא כמו שהתורה היא בשרשה וזהו נמשך ע״י קיום המצות וזהו כי נר מצוה ועי״ז נמשך ותורה אור וזהו ושמרתם את חוקותי ואת משפטי אשר יעשה אותם האדם, והכתיב אתם חסר וא״ו ור״ל הצדיקים שמקיימים המצות כביכול עושים בחי׳ האדם העליון דהיינו מעצמות אוא״ס שיומשך להאיר בבחי׳ אדם שעי״ז יאיר לנשמות כו׳ וחי בהם שממשיכים החיות מאוא״ס ב״ה כי עמך מקו״ח להאיר באצי׳ וזהו וצדקה תרומם גוי שגורם בחי׳ רוממות דעצמות אוא״ס שעי״ז נמשך המשכת אוא״ס גם למטה.

ד״ה * ויקחו לי תרומה דף ע״ב א׳. שיטה במד״ר, לוקחים ובסש״ב פרק מ״ז פי׳ כן בשם הזהר דלי כלומר אותי עכ״ה ובילקוט. שיטה אלא,

---

ד״ה: צ״ע לאיזה מאמר הכוונה.

אותי מד"ר פ'. שיטה מהצד לוקחים, קיצור תרומה תרי ממאה היינו שכינתא עילאה ושכינתא תתאה בק"ש דשחרית וערבית ועי"ז ממשיכים ב' המשכות הא' מאוא"ס שלמעלה מאצי' שיאיר בחו"ב דאצי' הב' שיאיר אח"כ מחו"ב גם בבי"ע וכיון שנתבאר.

ח) **וזהו** ויקחו לי תרומה כי תרומה יש בה שני פירושים הא' לשון הפרשה כפשוטו הב' ענין רוממות, ארוממך אלקי המלך, אלקי המלך זהו מל' דאצי' בחי' ממכ"ע לרוממה למעלה בעצמות אוא"ס שנק' מלך מלכי המלכים והעלאה זו זהו ע"י העלאת הנפש בבחי' בכל מאדך שהוא פ' ראשונה דק"ש קבלת עומ"ש בחי' רצוא וזהו מלך יחיד חי העולמים עליות המל' בבחי' יחיד וזהו ג"כ ענין המלך הקדוש שאומרים בעשי"ת, וזהו ויקחו לי תרומה לי הוא עצמות אוא"ס כמארז"ל במד"ר כל מקום שנאמר לי אינו זז לעולם לפי שהוא בחי' אני הוי' לא שניתי ותרומה היא המל' כי מדת המל' היא רוממות והתנשאות ופי' לי תרומה היינו רוממות המל' בבחי' לי, ועי"ז אח"כ יומשך תרומה הב' לשון הפרשה דהיינו שיומשך זה האור בבחי' המשכה למטה ג"כ ותרי ממאה הן אור בתושב"כ ואור בתושבע"פ. וזהו מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי פי' אשר ידבנו לבו הוא קבלת עול מ"ש בבחי' הרצוא רץ לבך בבחי' מאדך לפי ערך תקחו את תרומתי תרי ממאה שהוא גם בחי' תרומה הב' הנ"ל להיות בחי' המשכות תוספות האור גם למטה והוא בחי' השוב שבפ' שניה והא"ש ע"י קיום המצות. וצ"ל דהרי ההפרשה שהוא תרומה הוא קדוש יותר מהשיריים שהוא חולין, וא"כ י"ל איך הוא למעלה שהרי ההפרשה שהוא המשכת הארה א"כ היא נמוכה הרבה מעצמות המקור שנפרש ונמשך ממנו הארה זו, וצ"ל משום דלמעלה הרי איהו וגרמוהי חד שע"ס דאצילות הם אלקות, והמשכת תוספות אור זה באה ממל' דא"ס ע"ק, א"כ המשכה זו רוממה יותר מע"ס דאצילות כמו קודש לגבי חול כי ע"ק נק' קודש הקדשים שמרומם ומובדל מבחי' קודש כמו שהקודש מובדל מהחול, וכיון שמ"מ ע"ס דאצי' מיוחדים בו ית' שייך לקרותן שהם ג"כ מה שנפרש ממנו התרומה הזאת.

ז) **וזאת** התרומה אשר תקחו מאתם זהב כסף ונחושת פירש"י שהן י"ג דברים וצ"ל שהרי נמנה כאן ט"ו דברים ונדחק הרא"ם איך הם י"ג דברים הרי יש כאן ט"ו דברים ונדחק לפרש דתכלת וארגמן ותולעת שני כיון שהנך שלשה מיני צמר הם ע"כ נחשבים לא' לכן הם י"ד דברים, ובמח"כ נעלם ממנו המדרש בשה"ש ע"פ שלחייך פרדס רמונים דכ"ז ע"ד וז"ל היא הכניסה לו שלש עשרה שמפורש באלה שמות וזאת התרומה זהב וכסף ונחושת ותכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים ועורות אלים מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים אבני שוהם ואבני מילואים עכ"ל א"כ מבואר דשמן לבשמים ובשמים לקטורת הסמים ולשמן המשחה אינן מן החשבון וכן פי' המג"א בספרו זרע אברהם על שה"ש והטעם י"ל לפי שכאן לא מנה **רק** הדברים השייכים למלאכת המשכן ולכלי המשכן משא"כ שמן למאור

ובשמים אינם מכלי המשכן כ״א ע״ד הבשמים שבמשכן עכ״פ יש כאן ט״ו דברים ואעפ״כ הם י״ג דברים. והנה כמו״כ בישתבח נימנו ט״ו דברים ואעפ״כ איתא בכהאריז״ל בפרע״ח שער הזמירות פ׳ ו׳ ובמ״ח מסכת תפילת העשי׳ פ׳ ט׳, שהשלשה עשר שבחים שבו הם שלשה עשר מדות דא״א דיצירה.

קיצור והגהות. ויקחו לי תרומה. ב׳ תרומות ב׳ פרשיות דק״ש (ע׳ ב׳ פי׳ בארוממך בד״ה כי אתה נרי ועמ״ש ע״פ ארוממך כו׳ כי דליתני, וז״ע מלך יחיד חי העולמים, וענין יחיד חי העולמים מלך, וגם י״ל שז״ע נתב״ס וענין נסב״ת כמ״ש בלק״ת בד״ה כי תצא הא׳ פ״ד) מ״ב ע״ב ע׳ מזה בלק״ת ס״פ ואתחנן ובסדור תחלת שער הק״ש, ואספת דגנך (ע׳ בד״ה והי׳ עקב ובד״ה מאלמים אלומים).

ב) **והנה** פ׳ שמע הוא קבלת עומ״ש ופ׳ והא״ש הוא קבלת עול מצות, ומהו עומ״ש ומהו עומ״צ, ופ׳ שמע שהיא קבלת עומ״ש הוא למסו״נ באחד וא״כ מהו ובכל נפשך (ע׳ בד״ה בכ״ה בכסלו ובד״ה שה״ש, וי״ל זהו תרומה הא׳ שהיא העלאה, ותרי ממאה ב׳ מס״נ הנ״ל היינו אחד אחוז מחמשים שערי בינה, ושרשם מזו״נ כי ז״א הנק׳ אדם שם מ״ה הוא שרש נה״א ושרש שרפים שהם שש כנפים בחי׳ ו׳, ונוק׳ שם ב״ן גימט׳ בהמה הוא י״ב בקר שהם שרש נה״ב ושרש החיות והאופנים, גם תרי מ״ה ב׳ מיני ביטול, ביטול אמיתי וביטול היש, ע׳ בתו״א בד״ה יביאו לבוש מל׳ פי׳ דבחי׳ משה ונחנו מ״ה זהו בחי׳ אין שלמעלה מהחכמה וא״כ תרומה זהו ההעלאה בבחי׳ אין שלמעלה מהחכמה וצ״ע), והנה ביאור ענין קבלת עומ״ש וקבעומ״צ, יובן עפמ״ש והחיות רצוא ושוב המשכת החיות שלמעלה בא ברו״ש, (בס״י פ״א ודברו בהם ברו״ש ועמ״ש סד״ה כי כאשר השמים החדשים בתורה אור פ׳ בראשית, חי׳ חכמה איהו וחיוהי, ובביאור כי ביום הזה יכפר שרש החיות מגבורה דעתיק יומין וכן פני אריה מלך שבחיות אריה גימטריא גבורה ושרשו מכתר במאורי אור א׳ ק״א ופני אריה אל הימין אם כן זהו מ״ב אור הגבורה בכלי החסד, וענין חי׳ אחת דשמה ישראל סבא בזהר ר״פ שמות ובמג״ד אות) וכמו הדפק (ודפק מבחי׳ אבא חי׳ עמ״ש בענין משכן העדות אשר פוקד ע״פ משה פקד אותיות דפק כי הנה משכן העדות הוא יחוד או״א שבא ההמשכה מאא״ס ע״כ צ״ל ע״ד דפק שהוא רו״ש וזהו קול דודי דופק כמ״ש מזה בד״ה אני ישנה) וכן נת׳ במ״א בענין את שרביט הזהב וחי׳ כי החיות רו״ש ע״כ נק׳ שרביט הזהב שהזהב מנוצץ כעין ניצוצי וגחלי אש לוחשות ע׳ ג״כ בד״ה כי עמך מק״ח בענין מנורת זהב.

ג) **והענין** יובן בהקדים פי' ל' אוא"ס (ונק' כי עמך מק"ח ומשם נמשך בחי' והחיות רו"ש) אור רק הארה ולא העצמו' (בד"ה פתח אליהו ובד"ה שה"ש ובד"ה קול דודי ובד"ה את שבתותי פי' שזהו נק' ג"כ שמו הגדול ובדרוש הצמצום ורשימו וקו"ח וזהו עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו לבד) וכן חיות הנפש מה שמחי' הגוף אינו עצמיות הנפש כ"א רק הארה ע' סש"ב פנ"א, וכך הנמשל למעלה (והנה מתחלה הי' האור כלול במאור וזה שיומשך להיות אור וזיו בפ"ע זהו ירידה גדול', בלק"ת פ' פנחס בד"ה את קרבני דרוש השני פ"א, ובד"ה תקעו בחדש השני פ"א שז"ע שמש ומגן להעלים ולהסתיר בל יראה כ"א בבחי' זיו והארה שאם לא המגן והמחסה לא הי' השמש מאיר בבחי' זיו והארה כו' אלא ע"ד מוציא חמה מנרתקה לע"ל כו', וכך למעל' צ"ל צמצום בבחי' כי עמך מק"ח שיהי' מאיר החיות מבחי' כי עמך רק ע"י הארה וזיו כמו שמאיר ע"י מגן כו' וצמצום יותר ממגן ומחסה כו' כנודע שהצמצוב ומק"פ הוא צמצום עצום יותר מהפרסא שבין אצי' לבי"ע, לכן והחיות הוא רו"ש, שמיד שנמשך בבחי' רצוא ע"ד ויצא כברק חצו חוזר ושוב ומסתלק לשרשו יען שזהו ירידה גדולה ולכן חפץ האור ליכלל במקורו ושרשו, ושייך רצוא בבחי' ההמשכה שמלמעלמ"ט ע"ד מגדל עוז שם ה' בו ירוץ צדיק, וז"ש בס"י ודברו בהם פי' ודברו ההמשכה מ' דא"ס המאיר בע"ס הוא ברו"ש, ובאדר"ז רפ"ח ב' דקאי על ע"ק רדל"א שהוא חד ולא בחושבן שאינו במנין ע"ס דוגמ' לבונה לגבי ע"ס דק"ג שאין הקדש מתערב בחול כו', כמו"כ בחי' קדה"ק מובדל מבחי' קדש כהבדלת הקדש מהחול ואינו מתערב בהם לכן אינו מאיר בהם כ"א ע"י רו"ש, שאל"כ לא יוכלו לקבל כלל, וכן המשכת החיות ממל' דאצי' לבי"ע בא ג"כ ברו"ש לפי שאין ערוך אצי' לבי"ע דוגמ' ד"י ארמ"ע שבחי' האש מובדל מבחי' מ"ע כך אצי' שהוא אלקות מרומם מבי"ע, ובד"ה שה"ש רפ"ג שיר ה"ע ההתכללות ברו"ש ולמעלה הוא בחי' מטולמ"ט כו', והוא בהמשכת החיות מאא"ס לאצי' ומשם נמשך ג"כ השירים בחי' רו"ש שממטה למעלה, היינו שהמל' דאצי' מקור דבי"ע הוא ג"כ בבחי' רו"ש כנ"ל, ועמ"ש בד"ה וכל העם בפי' היא מתהלכת בין החיות, ע' בד"ה אתם נצבים שלא נדפס בפי' את הצמאה שבחי' בה' בראם זה הה' צמאה להסתלק לשרשה וע' בד"ה יכפר הראשון בפי' הלא כה דברי כאש ובד"ה בפ' נסכים פ"ג בענין ק"ש ותפילין שהם כמו עולה ונסכים יעו"ש והם ג"כ רצוא ושוב), ואפ"ל הארה זו זהו הנק' בחי' שמו וע' בסדור בד"ה קדוש אתה ונורא שמך.

ד) **וזהו** שרפים עומדים ממעל לו ואומרים קדוש, קדוש היינו מובדל כי עמך מקו"ח, ומזה נמשך ע"י שם הוי' צמצום והתפשטות כו' להיות מקור לצבאות כו' (ועמ"ש בד"ה אתם נצבים בפי' אש אוכלה הוא שאינו בגדר השפעה ובד"ה ראשי המטות שלכן נק' ישת חשך סתרו וע"כ החיות הנמשך הוא רו"ש כנ"ל, ומזה נמשך בשרפים בחי' הרצוא שרוצים ליכלל ולהבטל ע' בד"ה ויקח מן הבא בידו בענין ארי' ולכן נאמר בהם שש כנפים כו' שהוא בחי' שם מ"ב ע"ד ז' ווין וישתבח ויתפאר כו', משא"כ

בחיות נאמר וארבע כנפים כי בחי' ד' מזה נמשך ומשם יפרד והי' לד' ראשים בבי"ע אבל הוא"ו זהו באצי'), והנה כתיב והאופנים וחיות כו' כי שרפים כבן כרך ישעי' (י"ל שרשם מעיר גדולה בינה מקננא בכורסייא ע"ד כעיר שחיברה לה יחידו גם עיר גדולה ע"ד אימתי גדול ה' כשהוא בעיר אלקינו ואז העיר נק' גדולה לשון נקבה וז"ש לך ה' הגדולה ע' ד"ה וישכם לבן, וכרך מקום שווקים שוקיו עמודי שש שש כנפים, גם שש פשתן בד גוון לבן עצמי והוא בד ליכלל בבחי' אח"פ, ושוקיו ג"כ לשון השתוקקות רצוא, ונק' שרפים שיסוד האש בהם ע' בד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם ור"פ בהר מענין אש שטבע המים לדבק אבל טבע האש כו') משא"כ האופנים וחיות עשי' ויצירה כבן כפר (ע"ד עיר קטנה הנמשך מבחי' ושם ה' קטנה רחל. אצי' ובריאה י"ה ויצי' ועשי' ו"ה ובריאה מבחי' ה' גדולה לאה מח' גם כמו אתון רברבין דאל אדון ואתון זעירין דאל ברוך חול ושבת, ויש פרסא בין המוחין למדות, וגם בי"ה לא הי' שבה"כ כו' ולפי שאין מאיר שם ג"ר נק' כפר דוגמ' עיר שאין בה עשרה בטלנים) ע"כ מתנשאים ברעש (ע' בד"ה והי' מדי חדש שזהו ההפרש בין חול לשבת, אה' בתענוגים, גם להעיר ההפרש בין לוחות ראשונות שנתנו ברעש ובין לוחות אחרונות שנתנו בחשאי שזהו ההפרש בין עלמא דאתגלייא חיצוני' הלב ובין עלמא דאתכסיא פנימי' הלב בד"ה האזינו הא' ספ"ד היינו קלא פנימאה דלא אשתמע נק' בינה ע' זח"א ד"נ ע"ב ומל' חיצוני' הלב נק' קלא דאשתמע דיבור ועמ"ש סד"ה וישב ובד"ה היום הזה פ"ב וע' בד"ה והי' מספר בהביאור וע' בד"ה בכ"ה בכסלו בהג"ה ההפרש בין קטורת ובין דם התמיד בווין תתקטר) ואומרים ברוך כבוד, כבוד היינו מל' נמצא ההתפעלות שלהם נמשך ממל' מקור העולמות ע"ד אה"ע, והתפעלות השרפים נמשך מבחי' עצמותו ית' קדוש ומובדל מגדר חיות העולמות שהרי ג"פ קדוש עד שנמשך להיות ה' צבאות, ועד"ז באדם זהו נה"א ונה"ב ששרשה משמרי האופנים לכן מקדימין פסוד"ז ויוצר אור, רוממות כו', ואח"כ יגיע לק"ש שמע ישראל התפעלות נה"א למס"נ באחד שנמשך מהתבוננות בעצמותו ית', ע"ד שרפים עומדים ממעל לו לשם אד' מל' מטעם הנ"ל שהרצוא שלהם נמשך מבחי' קדוש כו', ואח"כ בשכמל"ו ובכל נפשך דוגמ' התפעלות האופנים כו' ועמ"ש בד"ה והבריח התיכון בענין האדנים והקרשים שהקרשים הם עצי שטים עומדים דוגמת שרפי' עומדים והאדנים שרשם משם אד' זהו כענין החיות והאופני', וזהו ויקחו לי תרומה לשון רוממות והעלאה בבחי' רצוא, ותרי ממאה כי שמע ובשכמל"ו יש בהם מ"ט אותיות ובק"ש שחרית וערבית יש ב"פ מ"ט, ותרי תרומה היינו ב' בחי' מס"נ הנ"ל באחד ובכל נפשך, ולהעיר ממ"ש ויזרע יצחק כו' מאה שערים, לך הוי' הגדולה כו' כי כל כו' וע"ל ס"ב, וגם מאה היינו כי יחידות עשירות מאות הם נר"נ שהם עשיי' יצי' בריאה והתרומה בבריאה כי אצי' הוא קדש והיינו תרומה לרומם המל' מבריאה לאצי' בנודע מענין ארוממך אלקי המלך, אפ"ל מחה"ש תרומה לה' ו"ד המילוי של יו"ד היינו שש כנפים

דשרפי' זהו הו' ד' דחיות זהו ד' ושניהם הם יו"ד שהוא מחה"ש. אשר תרומה העלאה ממאה דוגמת השרפי' והחיות בן כרך ובן כפר).

ה) **וכדי** שתוכל הנפש להגיע לביטול זה הוא ע"י עסק התורה כי אורייתא מחכ' נפקת ובה שורה אוא"ס לפי שהוא הביטול למעלה מהמדות אהוי"ר (עמ"ש באריכות בביאור ע"פ וארא. והראי' כי בז"ת הי' שבה"כ בעולם התהו מחמת ריבוי האור ובחכ' לא הי' שבירה אף שבודאי בחכ' ריבוי האור יותר אלא משום שהחכ' היא ביטול לכן ע"י עסק התורה יגיע לרצוא הנ"ל וע' בד"ה כי תצא הנ"ל ס"א וע' ביאור ולא תשבית. וזהו המאור שבה היינו אוא"ס המלובש בחכ' שבתורה מאיר בנפש להיות רצוא וע' בסש"ב פי"ח מענין חכ' שבנפש ובד"ה ראה. ועפ"ז י"ל מ"ש במא"א שין ע"ח שרפים כינוי לאו"א עומדים ממעל לו ממעל לאו"ו עכ"ל. גם שם סעי' מ"ב שלהבת י"ה מסט' דאו"א יוצא שלהבת עכ"ל. ובאות מ' ס"א מלאכי אלקים נק' או"א מלבישים נ"ה דעתיק עכ"ל ובפע"ח שזהו כתר יתנו לך מלאכים כו' קק"ק כו' וע' בלק"ת סד"ה ע"כ יאמרו המושלים בענין להבה מקרית סיחון דפי' שלהבת י"ה זהו אה"ר הנמשך מלמעלה מבחי' י"ה והיינו מקרית סיחון שהיא התורה כו'. ובמ"א כתבתי שי"ל ע"ד ע"ס בלי מ"ה כשלהבת הקשורה בגחלת הרי נמשל התקשרות ע"ס בהמאציל לשלהבת קשורה בגחלת ומשם נמשך שלהבת י"ה הנ"ל ועמ"ש בענין ושמתיך בנקרת הצור מקור מוצא האש הנמשך מהצור גבורה דעת"י. ודברו בהם בע"ס ברר"ש וזהו שלהבת הנ"ל. ועיין בדרוש בהרת ספ"ב בענין אחת רוח אלקים חיים כמו ע"י הרוח שמנפח בהגחלת מוציא השלהבת הגנוז בהגחלת מהעלם אל הגילוי כך ע"י עסק התורה שהיא בחי' רוח. רוח אמשיך רוח מוציא הניצוץ אלקי שבנפש מהעלם אל הגילוי וע' סד"ה ונקדשתי וסד"ה והי' מספר מענין אש רוח) ואף שהתורה נמשכה בגשמיות מ"מ מלובש בה ח"ע ע"כ עי"ז יבוא לרצוא הנ"ל (גם ע"ד אבנא למשקל בה דא יו"ד שלפ"ע המשכת היו"ד דח"ע ע"י התורה בכף זה כמ"כ עולה כף השני' שהחכ' ממשכת הביטול). וקבלת עומ"ש שמקבל הביטול אף שעדיין אינו בטל וכמו קבלת תענית (וז"ע ד"פ אמת שקודם עזרת ואח"כ ד"פ אמת אחר עזרת נמצא ד"פ הראשוני' היינו ע"ד קב"ע כו') אף שאוכל עדיין בלילה מתפלל תפלת תענית. כמ"כ ואהבת כו' ודברת בם כו' כי העסק בתורה נק' רצוא לבד שמעורר שלהבת י"ה כ"א מצד עצמו נק' זה למס"נ באחד כי זהו בחי' ביטול לדבר ה' כמ"ש סד"ה וארא ובביאור ע"פ ולא תשבית ובד"ה יכפר השני בענין והיו הדברים האלה ובד"ה וידבר דעשה"ד בענין אם אין חכ' אין יראה. ובד"ה כי תצא הא' פ"ד ביאר כי ההמשכות שאדם ממשיך בחי' התורה הוא להיות בחי' רצוא מחמת התבוננות בתחלתן ובשרשן. כי אוריי' מחכ' נפקת והוא וחכמתו הכל א' וכשהוא עוסק בה הקב"ה קורא ושונה כו' עכ"ל. נמצא העסק בתורה נק' רצוא ואם רץ לבד. מלבד שגורם בחי' שלהבת י"ה כנ"ל. וכן אי' בספרי בענין ואהבת דהיינו ע"י והיו הדברי' האלה כו' שמתוך כך אתה מכיר את מי

שאמר והי' העולם וע' באדר"ן ס"פ כ"ט, ואפ"ל שזהו ענין בשתים יכסה פניו ובשתים יעופף, דהנה ענין תרומה תרי ממאה שבבחי' רצוא מבו"ל סעי' ד' שהן למס"נ באחד דנה"א, ובכל נפשך דנה"ב, אך כיון שזה ע"י עסק התורה א"כ גם התורה נק' תרומה ע"ד סלסלה ותרוממך ע' בד"ה יכפר הב', והיא ג"כ תרי ממאה תשב"כ ותשבע"פ והם נק' עה"ח ועה"ד ור"ל תשבע"פ מבררת עה"ד טו"ר שהיא ק"נ לכן ע"י"ז יומשך הרצוא גם בנה"ב בבחי' ובכל נפשך ע' סד"ה שמע ישראל, וא"כ בשתים יכסה פניו היינו תשב"כ ותשבע"פ ר"ל פניו היינו חב"ד שבנה"א שמתכסים ומתלבשים בלבוש התורה ועי"ז מתיחדים באוא"ס ב"ה המלובש בתורה ועי"ז ובשתים יעופף היינו ב' מיני מס"נ הנ"ל דאחד ובכל נפשך ועמ"ש בד"ה אוסרי בענין סותה שהוא כיסוי הפנים ועמ"ש ע"פ ויסתר משה פניו, וזהו משכני אחריך נרוצה, פי' משכני ע"י עסק התורה שהיא רצוא ועי"ז אחריך נרוצה לשון רבים שיהי' הרצוא בנה"א וגם בנה"ב ועמ"ש מזה בד"ה אדם כי יקריב, וזהו הביאני המלך חדריו חדרי תורה שעי"ז נרוצה, וזהו ואל הבקר רץ אברהם ואדז"ל ברבות שעז"נ מלך אסור ברהטים כי תרגום רץ רהט, ויש לפרש כי הבקר היינו י"ב בקר דבריאה שהם מרכבה דבריאה ואברהם הוא מרכבה עילאה דאצי' ואברהם הי' בבחי' רצוא והמשיך הרצוא בבחי' הבקר ע"ד אחריך נרוצה ל' רבים, ובזח"ג י"ב משמע יסוד נק' בקר, וכ"כ במא"א ב' ל"ג, א"כ היינו שהמשיך הרצוא מלמעלמ"ט שהוא היחוד העליון כמ"ש במא"א ר' י"ג ריצה מצד היסוד יורה כחץ עכ"ל, והיינו כמ"ש והוא כחתן כו' ישיש כגבור לרוץ אורח דוקא, וכתיב מגדל עוז כו' בו ירוץ צדיק שהמגדל יסוד דנוק' ובו ירוץ צדיק יסוד ז"א כו' ע' זח"א ל"ז ב' וע"ש ד"ו ע"א ואינון דדיירין בי' בההוא מגדלא כו' ובפ' שלח קס"ד ב', ואפ"ל כי לרוץ אורח וכן ירוץ צדיק היינו שההמשכה נמשך ממקום עליון בחי' והוא כחתן שיס"א ממש מאיר ביסוד ז"א ע"ד שנת' סד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ יעו"ש.

ו) **וזהו** שארז"ל למה קדמה (ענין קדמה ע' סד"ה בשעה שהקדימו פ"ד שזהו עולה לבחי' מחה"ק בחי' בקדמין ברא וכמ"כ הרצוא נמשך מבחי' וקדם צרתני, ומה גם בס' יד יוסף פ' וארא פי' ענין קדימת עומ"ש לעומ"צ זהו כמו שבמ"ת הקדימו נעשה לנשמע וזהו למה קדמה פ' שמע, והתורה נק' ג"כ משל הקדמוני ועמ"ש מזה בהגהות לד"ה תקעו סעיף ז') פ' שמע לוהא"ש היינו קדימת והחיות רצוא לבחי' ושוב וזה נק' קבלת עומ"ש היינו בחי' רצוא למס"נ באחד וכן והיו הדברים האלה ג"כ נק' רצוא כנ"ל, ואח"כ פ' והא"ש עומ"צ בחי' ושוב לאחד המשכת ל"ב נ"ח בל"ב חוטי הציצית (וכן למעלה נמשך בחי' אלו ע"י יסוד ז"א במ' עד שמאיר לד' חיות שיש בהם ד' פנים וד' כנפים שהם ל"ב חוטין כמ"ש במ"א, נמצא זהו ושוב דוגמ' ושוב של החיות וכן סכך הסוכה) רמ"ח אברים (ע' ביאור וידבר דעשה"ד וסד"ה כי תשמע), וזהו ואספת דגנך קיבוץ הניצוצו' מטורי דפרודא לרה"י (ע' ד"ה מאלמים אלומים בענין גוי

א' בארץ, וזהו שוב לאחד א"כ הרצוא לבחי' יחיד רדל"א והשוב לבחי' אחד כמ"ש באג"ה בסופו שכל המצות לתקן רמ"ח אברי ז"א, וע' בד"ה וארא למה אומרים בק"ש אחד ולא נז' יחיד אלא כי יחיד מצד עצמותו, ואחד גילויו בעולמות כמ"ש ביום ההוא יהי' ה' אחד כו' וזהו ושוב לאחד, וע' בד"ה לך לך שכדי להמשיך למטה צ"ל השרש ממקום עליון ע"ש גבי ה' דאברהם כו' ועמ"ש בד"ה בפ' נסכים בפי' ארץ מושבותיכם ובד"ה במד"ס בענין באוה"מ וסד"ה שמאלו בענין וימינו תחבקני וז"ע מ"ב ע"ב).

ז) **והנה** כתיב לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד ע' רבות בראשית רפ"י לכל יש סיקוסים כו', משמע מאד בל"ג קאי על התורה, ובגמ' עירובין כא"א משמע העולם א' מן ל"ב מאות כו', וי"ל משום התורה כבוד עילאה ל"ב נ"ח והעולם נברא מל"ב אלקי' שבבראשית שהם במל' ויש יחידות עשירות מאות שהם מ' ז"א בינה, נמצא כבוד עילאה מאה פעמים נגד כבוד תתאה ומ"ש ל"ב מאות צ"ל העולם נמשך מנתיב א' מלב"נ שבמל' כו' והיינו כי לב"נ הם כ"ב אותיות וע"ס והעולם נברא באות א' בה' בראם והתורה היא כ"ב אותיות וע"ס דכבוד עילאה כנ"ל, וענין תכלה משמע ברבות שם דהיינו מ"ש ויכולו השמים והארץ כו' והם ל' כלים ח"ע שארה ומזה נמשך כה"כ ותענוג הנשמות, אבל רחבה מצותך מאד בחי' אורות גם בחי' עונתה ועמ"ש ע"פ טובה הארץ וע' במד"ר ויצא ס"פ ע"ג ע"פ ויפרוץ האיש כו' ע"ד עוה"ב שנאמר עלה הפורץ לפניהם כו' וכתיב מאד עמקו מחשבותיך וע' באג"ה ד"ה דוד זמירות, ומ"ש ע"פ ממעמקים שהם אר"א וגם עת"י וא"א נק' כן כו' וזהו מאד עמקו, ועז"נ רחבה מצותך מאד שבה נמשך מבחי' עמקו מחשבותיך כו'.

ח) (**והנה** המצות שהם בחי' שוב לאחד הם בחי' נסב"ת כמ"ש בד"ה כי תצא הא' פ"ד, וע' פי' נסובי"ת בד"ה את קרבני לחמי הא' פ"ב ע"ד עליי' המל' בכתר וכן בכח הבירורים תשובה תשוב ה', ומזה יובן הטעם לענין רחבה מצותך מאד, א"כ מובן שעם היותם בחי' שוב הם ג"כ מעוררים כח תחלת ע"ס ומקורן בחי' כתר כו', ע"ד אשר לא ימצא ראש וסוף כו' וע' סד"ה ועתה יגדל נא שזהו הכח שע"י מעשה המצות שעי"ז הכח יוכלו להתעלות באא"ס ב"ה דוגמ' התשובה, וזהו אם בחוקתי תלכו שע"י בחוקתי יהיו בחי' מהלכים כו' ועמ"ש בד"ה המגביהי שע"י המקיף הנמשך ע"י מעשה המצות מעלה את הנפש שכל בחי' מקיף הוא המעלה למעלה), וזהו כי נר מצוה ותורה אור שע"י הנר של המצוה ממשיך תוס' אור של התורה (ע' ד"ה מזוזה מימין מבואר הטעם באריכות, וגם י"ל כי ע"י נסוב"ת של המצות ממשיך בחי' נתב"ס שז"ע התורה) כי התורה נק' ותמלא כדה כד מים החכ' חכים ולא בחכ' ידיעא נובלות חש"מ תורה, והמצות שרשן תר"ך עמודי אור דכתר ע"כ גורמים להמשיך אור הכתר בחכ', וזהו ארוממך הוי', הוי' בחכ', וארוממך ה' היינו תוס' אור הכתר בחכ' וכמ"ש ע"פ הראני את מראיך ראי' חכ' והראני שיומשך מהכתר בחכ'

והיינו ע"י המצות כו' ועמ"ש בד"ה תורה צוה, וזהו אשר יעשה אותם האדם וחי בהם המשכת החיות מאוא"ס כי עמך מק"ח בבחי' אדה"ע (גם התורה היא מוחין והמצות נק' ריחא דלבושייכו והריח מזכך המוחי' ועמ"ש בד"ה באתי לגני בפי' אריתי מורי עם בשמי ועמ"ש בד"ה השמים כסאי בפי' והארץ הדום רגלי), וזהו וצדקה תרומם גוי וירם קרן בצדקה תכונני בחי' רגלים ונסב"ת ורגלים תמכין ועמ"ש ע"פ במשענותם זבולון קודם לישׂשכר, וזהו שכל טוב לכל עושיהם דוקא פי' שכל טוב י"ל למעלה מבחי' גובלות חכ' וכענין כשמן הטוב שבפנימי' י"ג ת"ד (וזהו ובשתים יכסה רגליו נו"ה ששרשן מאד נעלה כמ"ש בביאור אלה מסעי ובביאור מ"ח ונצח ענף החסד י"ל מ"ע והוד ענף הגבורה ל"ת, כי מ"ע ה"ח ומל"ת ה"ג, גם מל"ת קרוב לענין הודאה כמ"ש בביאור אלה פקודי בענין עדות לישראל להודות וזהו ג"כ תרומה תרי ממאה מ"ע ומל"ת והוא בחי' ושוב).

ט) **וזהו** ויקחו לי תרומה, דהנה בתרגום פי' תרומה אפרשותא ל' הפרשה (ויש פרש בימין כמו בתוך צאנו נפרשות ביחזקאל ל"ד י"ב, ות"י ומפרש לון ורש"י פי' כשהן נפוצות, ובמ"צ נפרשות מלשון הפרשה ופירוד ועד"ז נזכר בתרומה במשנה רפ"ד דתרומות המפריש מקצת תרומות*, וגם ל' ביאור כמו לפרש להם ע"פ ה', בפ' אמור כ"ד י"ב, והוא ג"כ ל' הפרשה, וע' מזה בד"ה ואכלתם אכול ספ"א ובד"ה כי קרוב אליך הדבר בענין לא נפלאת, ויש עוד פרש בסין ל' שטוח ורקיע כמו הן פרש עליו

---

* מקצת תרומות: בבוך באב' 48 ובבוך וישלח - תר"א נוסף:

ומעשרות (בשרשים ערך רום לשון רוממות וע' מה שפרש"י הפרשה והקצאה לאל ית' רמה קרני בה', ע' תר"א בביאור זכור ושמור רמה ידך בל יחזיון בד"ה אז ישיר משה ובד"ה ואתה תצוה קול רם קולו של רם בד"ה כי אתה נרי דאשתקד יוצאים ביד רמה בד"ה חייב לבסומי השני קול ברמה נשמע בזח"א ויגש דף ר"ו הנה ישכיל עבדי ירום ונשא ע' בה"ז וישב קפ"א תרום ידך על צריך בד"ה ואתה תצוה וירוממהו בקהל עם וזהר"ע ד' צריכים להודות דפי' בד"ה מזמור לתודה ע"ד כי אל דעות ב' דעות וההודאה שלמעלה היש זה נק' רוממות ומרומם ע"כ ברכה ותהלה ואתה הרם את מטך נת' במ"א רוממות ס' השתל' לבחי' שלמעלה מהשתל' וע' ותרם התיבה בת"א פ' נח בד"ה מים רבים, ועד"ז יובן ענין וזאת התרומה זו בבל כו' הוא מרומם ישכון ברבות בשלח רנ"ה ענין כס"כ מרום מראשון רום ידוהו נשא חבקוק ג' כד אתכפי' אסתלק יקרא כו', זהו רוממות כו', ע' בד"ה ואכלתם אכול מענין להפליא ובענין ה' אלקי אתה ארוממך כי עשית פלא ר"ל ג"כ לשון הפרשה (ובשרשים כ' פירוד) לי תרומה שהפרשה זו אינו נבדל מן העצמות אלא לי ממש אתם לוקחים כמ"ש במד"ר אינו יכול לפרש ממנה כי אוא"ס מלובש בחכ' וזהו אצי' לשון אצי' ממש, וכמו הזיו מהשמש שקשור עם השמש, גם פרש בש'

אורו איוב ל״ו ל׳ ופרשת כנפיך רות ג׳ ד׳, יפרוש כנפיו יקחהו, האזינו ל״ב י״א, וכפיו פרושות השמים מ״א ט׳ א׳, ות״י וידי׳ פריסן בצלו, מל׳ ופרוס עלינו סוכת שלומך, ופרסו עליהם בגד, ויפרוש עליהם האהל), והב׳ ענין תרומה ל׳ רוממות כמו ארוממך אלקי המלך (וכמ״ש במד״ר לך ס״פ מ״ג ע״פ הרמותי ידי אל ה׳ עשאן תרומה כמ״ש והרמותם ממנו תרומת ה׳, ס״פ קרח, והרי הרמותי ידי הוא ל׳ הרמה והגבהה בחי׳ רוממות, ולדברי המד״ר גם תרומה הוא בבחי׳ זו וכן במשנה תרומות והגביה כו׳), ופי׳ ארוממך היינו כי אלקי המלך זהו בחי׳ ממכ״ע מקור דבי״ע וצריך לרומם בחי׳ זו לחברה ולקשרה בעצמות אוא״ס וז״ע התפלה תפלה ל׳ חיבור עליי׳ המל׳ בעצמות אוא״ס (כי היא נק׳ חתיכת שדה שחוץ לגן, בס׳ הבהיר, וזהו כוס ישועות אשא לחבר המל׳ עם היסוד ולכן מגביהו מן הקרקע טפח שכשמתחברת שם יסוד ז״א מקבלת גילוי אוא״ס וזהו ויקחו לי תרומה, פי׳ לי כמו וארשתיך לי, וזהו מלך יחיד, וכמו עליי׳ סיהרא לקבל נהורא דשמשא וכענין נכון כסאך מאז ברבות שמות פכ״ג, וז״ע רמה קרני, שהמל׳ במדרגת בינה מלך רב, וזהו ע״י קבעומ״ש שקדמה לעול מצות בחי׳ רצוא ג״כ רוממות הנפש בבחי׳ וירם קרן, וכענין שרפים עומדים ממעל לו ממעל שם אד׳ ועי״ד יצ״מ שהוא ביד רמה, כי פי׳ קעומ״ש למס״נ באחד הביטול במהר״ע ית׳ ועי״ז מעלים המל׳ כמ״ש בבה״ז ויקהל קצ״ז ע״פ המאמר שם בענין קחו מאתכם תרומה כו׳ ע״ש ע״ד והחיות נושאות כו׳, תרומה ל׳ הפרשה וה״ע אצילות ויאצל מן הרוח שהוא ג״כ לשון הפרשה כדפרש״י פ׳ תולדות ע״פ הלא אצלת לי ברכה והפרשה זו אינו פירוד כי אצי׳ ל׳ אצלו אצל וסמוך להמאציל רק ההפרשה גילוי ההעלם כמ״ש בביאור ואלה המשפטים בפי׳ ברוך קונך ענין קנין ולא בריאה ועי״ד הוי׳ הוי׳ ופסיק טעמא ביניהו שאין הפסיק הפסק ופירוד רק אדרבה הוא מחבר ב׳ ההויות כמ״ש בפרד״ס שער הטעמים פ״ג בערך פסק וכ״פ בפרדס בעה״כ ערך מים בענין א״ת מים מים שאין פירוד בין מ״ע יו״ד שע״ג קו הא׳ ובין מ״ת יו״ד שתחת קו הא׳ כי הקו מחברם ומייחדם ע״ש, וע׳ בד״ה וכל העם ג״כ בענין מים מים יעו״ש, והפרשה זו ע״ד שלהבת הקשורה בגחלת שכן נמשלו ע״ס בס״י וע״י אצי׳ יוכלו הנשמות לקבל גילוי אוא״ס, משא״כ מאא״ס עצמו שלא ע״י ע״ס לא יוכלו לקבל כ״כ הפרד״ס בתחלתו וגם גבי משה כתיב פרש עליו ענגו, וז״ע המצות המשכת בחי׳ שוב, גם י״ל הפרשה ל׳ ופרוס עלינו בחי׳ מקיף הנמשך ע״י המצות, והפרשה ל׳ פירוש וביאור זהו הא״פ והיינו בענין ממכ״ע וסוכ״ע הכל נפרש

לשון ביאור או פירוש לפרוש להם ע״פ ה׳ אמור כ״ד י״ב פרש בש׳ לשון הפרשה הן פרש עלינו אורו איוב ל׳ כנשר יעיר כי יפרוש כנפיו כשחר פרוש על ההרים יואל ב׳ ב׳ ופרוס עלינו סוכת שלומך, פורשי כנפיים וכפיו פרושות השמים א״כ שייך הפרשה מלמעלה למטה וגם פרישות סייג לקדושה).

ונמשך מא״ס ב״ה ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך. והנה מבואר בביאור ע״פ עולת תמיד התורה נק׳ רוח מחבר אש ומים כי אש ממטלמ״ע בחי׳ רצוא ומים מלמעלמ״ט בחי׳ שוב ורוח יש בו מב׳ הבחי׳ מלמעלמ״ט שדוחה את העבים למטה וגם ממטלמ״ע רוחא דבתר מטרא מוציא כח הצמיחה ממטלמ״ע, א״כ כמ״כ בתורה יש מב׳ הבחי׳ רו״ש יחד כי העיון בתורה רצוא והדבור שוב וגם גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, וזהו ושמתי כדכד כדין וכדין רו״ש, וע׳ בד״ה גאוו ענין נקודת סגול וענין תור, וז״ע ג׳ פעמים א׳ ויקחו לי תרומה קאי על תורה הכלולה מרו״ש אשר ידבנו לבו רצוא וזאת התרומה מצות שוב, ועזי״ל בפי׳ תרומה ב׳ הפי׳ כ״א לשון הפרשה ול׳ רוממות דהיינו שההפרשה והאצי׳ היא מבחי׳ רוממות אא״ס ב״ה בעצמו שנמשך ומאיר למטה כמו למעלה ע״י התורה וכמ״ש במ״א ע״פ בקול רם שארז״ל בקולו של רם וכמ״ש ע״פ תזל כטל אמרתי, אמרתי ממש בחי׳ ודברי אשר שמתי בפיך ונק׳ טל תורה, גם ע״ד מ״ש סד״ה מהלכים שגם השוב יקרא בשם הליכה כמו הרצוא והיינו ע״י גילוי אוא״ס ב״ה הסוכ״ע שאין בו מעלה ומטה, ולכן כמו שממטה למעלה נק׳ רצוא והילוך כמ״כ מלמעלה למטה יהי׳ השוב ג״כ בבחי׳ זו ע״י התגלות אא״ס למטה, וע׳ בביאור עלי באר בענין ממטה למעלה לא ידענו, וע׳ בד״ה יהודה אתה ענין ג׳ בחי׳ שמע והא״ש אמוי״צ שהם ג׳ בחי׳ ראובן שמעון לוי הם כענין ג׳ בחי׳ הנ״ל דג׳ תרומות, ובלוי נאמר ילוה אישי אלי.

קיצור ויקחו לי תרומה. (וז״ל הפרדס ערך תרומה אמר הרשב״י ע״ה שהמל׳ נק׳ תרומה גדולה מצד החסד ונק׳ תרומת מעשר מצד הגבורה, והיינו שהי׳ מפריש אותה הלוי ונותנה לכהן להיות השמאל בכלל בימין עכ״ל, ולפע״ד צ״ל שיהי׳ השמאל נכלל בימין דמה ענין שמאל לכאן וכן בערך לוי כ׳ שהלוי מצד הגבורה גם לפמ״ש שהלוי מצד הת״ת המחבר חו״ג ע״כ תרומת מעשר ממנו כדי לייחד ולחבר חו״ג ובמא״א אות ת׳ כמו״כ כ׳ תרומה גדולה זהוא רחל ותרין ממאה לרמוז גם ללאה ורחל הם מחשבה ודבור כמ״ש בלק״ת פ׳ שלח, ובי״נ שם בשם הזהר דתרומה הוא ת״ת ומל׳).

ענין ב׳ תרומות האמור כאן מ״ש ויקחו לי תרומה, והב׳ מאת כל איש תקחו את תרומתי, ובילקוט ובזהר כ׳ דלי כלומר אותי, והיינו בשביל שאדור בתוכם, ילה״ק ענין ב״פ דק״ש שמע והא״ש, וג׳ דשייכות זה לענין תרומה הוא משום דמפרש לקמן דענין ב׳ תרומות דכאן היינו בחי׳ רצוא ובחי׳ שוב וזהו עצמו ענין ב״פ דק״ש, כי בפ׳ שמע יש בה מ״ב תיבין מן ואהבת עד ובשעריך ושם מ״ב הוא מבחי׳ הגבורה והיינו שהוא בחי׳ העלאה למעלה כי כל בחי׳ העלאה ממטלמע״ל הוא ע״י שם מ״ב וע״כ אומרים אנא בכח קודם השינה, וכמו״כ בעליית המל׳ בעש״ק אומרים ג״כ בקבלת שבת אנא בכח, אבל שרש פ׳ השני׳ דק״ש והא״ש הוא בבחי׳ שם ע״ב והוא גימט׳ חסד, והנה כמו בתרומה נא׳ כאן י״ג דברים כמו״כ אחד גימט׳

י״ג, גם בק״ש מפריש רצונו לה׳, וזהו מס״נ והוא כענין תרומה אפרשותא, ולכאורה יש סתירה לז״ש דפ׳ שמע יש בה מ״ב שהוא מבחי׳ הגבורה ופ׳ והא״ש הוא מבחי׳ שם ע״ב גימט׳ חסד ממה שמשמע בזהר פ׳ ואתחנן דף רס״ב ע״ב דשמע הוא בחסד שהרי נאמר בה ואהבת ופ׳ והא״ש הוא בבחי׳ הגבורה שהרי נאמר בה וחרה אף ה׳ בכם, והנה במ״א פי׳ דקעומ״ש זהו ע״ד בכל מאדך ומגיע בעצמות אוא״ס, ועי״ז נמשך אור חדש מעצמות אוא״ס ולפי שאין אוא״ס שורה אלא בחכמה ע״כ נק׳ המשכה זו יחוד או״א, (וע׳ מזה בלק״ת פ׳ אמור סד״ה לבאר הדברים ע״פ ונקדשתי בתוך בנ״י,) ולכן עסק התורה דמחו״ב נפקת כי או״א זהו״ע תושב״כ ותושבע״פ כמ״ש בלקו״ת ד״ה ביום השמע״צ כנישין ושם ס״ג ע״כ עסק התורה שייך ג״כ לקעומ״ש שבפרשה ראשונה, ולהבין כ״ז י״ל למה נא׳ בפ׳ שני׳ ואספת דגנך שזהו היתר לעסוק בצרכי הגוף ומה שייכות להזכיר היתר זה בק״ש שענינה קעומ״ש במס״נ, דהנה במשנה פ״ש דברכות אריב״ק למה קדמה פ׳ שמע לוהא״ש אלא כדי שיקבל עומ״ש תחילה ואח״כ יקבל עומ״צ ובד״ה צאינה וראינה דרוה״ר פ״ד נת׳ אשר ב׳ בחי׳ אלו זהו כעין נעשה ונשמע א״כ קעומ״ש זהו כענין מ״ש קבלו מלכותי, וקעומ״צ זהו״ע קבלו גזרותי כאן דקעומ״ש זהו בחי׳ רצוא וקבלת עומ״צ זהו בחי׳ שוב.

ביאור הדברים* לענין ויקחו כו׳ תרומה אעתיק תחלה הלשונות מרבינו ז״ל שאמר בענין רוממות, ז״ל (בד״ה אתם נצבים) המלך המרומם לבדו מאז המשובח כו׳ פי׳ מאז קודם שנבה״ע היה בחי׳ המלך שהוא בחי׳ שמו בבחי׳ לבדו ומובדל כו׳, וגם עתה שיש ימות עולם מ״מ הרי הוא (ר״ל אפילו שמו) משובח ומפואר ומתנשא מהם שאינו מתפשט ומתלבש בתוכם בבחי׳ גילוי וכדכתיב כי ה׳ אלקיך אש אוכלה הוא, פי׳ כטבע האש שמסתלק למעלה ע״ד משל ואינו יורד ומתפשט*, כי הנה כל השפעה והמשכה מאור א״ס ב״ה בעולמות הוא בחי׳ ירידה והשתלשלות ממקום גבוה למקום נמוך בחי׳ מים ולא שייך זה אלא אחר כמה מיני צמצומים והתלבשות האור במדריגות שונות כו׳ עכ״ל ואמר שם תחלה וזהו כי נשגב שמו לבדו שאפילו בחי׳ שמו הוא בבחי׳ לבדו דלית מחשבה תפיסא בי׳ ואני ה׳ לא שניתי כתיב כמו קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד עכ״ל, והבא ברמיזות

ביאור הדברים: ממאמר זה הי׳ לפנינו רק העתקה אחת וכתי״ קשה, ובכמה מקומות נראה שיש השמטות בכמה תיבות.

ומתפשט: בלקו״ת (שם מד, ג) נוסף: (וע׳ בזהר תרומה דקל״ב ע״ב).

דבריו יובן דפי' שמו הוא הנק' אור א"ס ונק' ג"כ בחי' המלך וא"כ פי' המלך המרומם לבדו מאז היינו ר"ל דקודם שנברא העולם היה האור כלול במאור וז"ש שהיה בחי' שם בבחי' לבדו ומובדל כו', וכן פי' ע"פ שיר השירים מאמר עד שלא נבה"ע היה הוא ושמו בלבד דהקשה איך שייך שמו קודם שנבה"ע ותירץ דפי' שמו הוא המקור והשרש שיש בהעצמות שיכול להיות ממנו גילוי האור שיוכל להתהוות מהאור עולמות שיעלה בחפצו ורצונו זה נק' שמו בלבד, וזהו פי' המלך המרומם לבדו מאז אך אח"כ בהתהוות העולמות נמצא נמשך גילוי בחי' האור מהמאור ואעפי"כ האור הוא בחי' נשגב ומקיף ואינו מתלבש בפנימי' וזה המשובח והמפואר והמתנשא מימות עולם כו', וזהו כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא אפילו השם הוי' שהוא בחי' שמו הוא בחי' הסתלקות למעלה כו' כנ"ל ועיין בסידור שער יוהכ"פ ד"ה קדוש אתה ונורא שמך איך שיש בבחי' מלכות דא"ס ב' מדריגות הא' כשהוא עולה ונכלל במאור הב' כשנמשך להיות בחי' אור כו' וזהו כענין הפרש בין המלך המרומם לבדו לבחי' המשובח כו' והמתנשא מימות עולם, ופי' המתנשא מימות עולם היינו בחי' עתיק יומין שנמשך ממל' דא"ס, אך מ"מ בחי' המלך המרומם לבדו גבוה מבחי' זו כמובן נמצא עלה בידינו דשייך בחי' תרומה לשון רוממות והעלאה אפילו למעלה מעלה בבחי' שמו הגדול להיות עולה ונכלל בבחי' המלך המרומם לבדו כו', אך איך יגיע לבחי' זו לרומם בחי' המל' בעצמות ממש הנה הוא ע"י תשובה עילאה במס"נ כדפי' (בד"ה חייב איניש לבסומי בפוריא) בפסוק ובנ"י יוצאים ביד רמה כו' כדלקמן אי"ה.

והנה מבואר (בד"ה קול דודי) פי' מלכותך מלכות כל עולמים מלכותך היינו בחי' שמו הגדול ונק' מלך מלכי המלכים והוא מל' דא"ס כנ"ל ומזה נמשך מלכות כל עולמים היא בחי' מל' דאצי' המתלבשת בבי"ע, וזהו פי' ברוך כבוד הוי' ממקומו כבוד הוא מל' דאצי' ומקומו ושרשו הוא הכתר שהוא מל' דא"ס כנ"ל וא"כ כדי להיות המלך המרומם לבדו ע"ד הנ"ל צ"ל תחלה העלאת המלכות דאצי' לשרשו כי כן כל עליית העולמות מתחיל תחלה מלמטה ואח"כ נעשה העליות העולמות עליונים יותר וכמו בחי' שבת שהוא עליית העולמות יש בזה ב' בחי' שבת תתאה ושבת עילאה היינו תחלה עליית בי"ע באצילות וגם עליית המל' דאצי' וכ"ז נק' שבת תתאה עד שאח"כ הוא עליה האצילות ולמעלה מהאצי' עד עליות שמו הגדול בבחי' העצמות ממש ונק' שבת עילאה כמבואר במ"א בד"ה שבתותי תשמרו כו' (והם ב' תרומות כו' שזהו ב' שבתות כהלכתן ב' מיני עליות ע"ש) וכמ"כ יובן בענין הנ"ל דבחי' המלך המרומם לבדו שצ"ל תחלה העלאת המל' דאצילות בחי' מלכות כל עולמים. ולהבין ענין זה נמצא זה בדברי רבינו ז"ל (בד"ה מי כה' כו' המגביהי כו' דרוש שבת חנוכה תקס"ז וד"ה כי אתה נרי כו' חנוכה תקס"ח) שהוא ענין האמורים בישתבח שמך מלך יחיד כו' שמעלים בחי' מלך לבחי' יחיד וכענין המלך הקדוש והיינו ע"י בירור שמברר רפ"ח ניצוצים בבי"ע ובאדם הוא ענין

קיום המצות ביטול היש לאין וצדקה תרומם גוי שיוכל לבוא לבחי' רעו"ד יוצאים ביד רמה כו', וכמ"ש בענין שתי שבתות הנ"ל שבת תתאה עליית בי"ע לאצי' ושבת עילאה עליית א"ק אדם דבריאה והיינו בחי' המלך המרומם לבדו כו' והוא ביטול אמיתי זהו ב' בחי' תרומה לשון הרמה והעלאה מלמטה למעלה היינו כענין ב' בחי' כלה שבשיר השירים כו' והטעם שע"י הצדקה מצות מעשיות שהוא ביטול היש לאין יוכלו לבוא לרעו"ד מבואר בד"ה כי השמים כסאי בפי' והארץ הדום רגלי וע"פ מקול מחצצים צדקת פרזונו כו'.

והנה כמו"כ יש ב' בחי' תרומה לשון הפרשה היינו המשכה מא"ס באצי' והמשכה לבי"ע, ופי' תרומה זו ע"ד שאמרו שמדותי תרומות מתרומות מדותיו של רע"ק דהיינו המובחר, כמ"כ אי' ע"פ אם בחקתי הלואי שבחוקתי תלכו חקיקות גליף גליפו וכו' שהיה יכול להיות התהוות רבבות ספירות אחרים אלא שכך בחר לו דין הניין לי כו', וזהו הבוחר בתורה כו', והנה ב' הפרשות היינו ב' חתנים אך שיהי' הגילוי למטה ממש כמו למעלה ז"ש לע"ל כחתן יוצא מחופתו והיינו מ"ש אח"כ וזאת התרומה זהב כו', מצות מעשיות, רחבה מצותך מאד כי לגילוי מאדך עומ"ש בו') דא"כ אבל בתורה ארוכה מארץ שלשת אלפים משל אך דוקא שיקבל עליו עומ"ש תחלה ואח"כ יקבל עליו מצות זהו עושין רש"מ.

נמצא ב' תרומות שממטה למעלה ביטול היש לאין וביטול אמיתי שהוא תשו"ע מס"נ.

בס"ד

בהרמב"ן ר"פ תרומה בד"ה ויקחו לי תרומה. א) שבאים להתיהד. נ"ב בפרק החולץ דמ"ז ע"ב ומודיעין להן מקצת מצות קלות ומקצת מצות חמורות כו'.

ב) **והוא** להם לאלקים. נ"ב י"ל הפירוש והוא היינו שם הוי' בעצמו הוא להם לאלקים כמ"ש בת"א פ' וארא סד"ה וידבר אלקים אל משה כו' וארא כו', ועיין בלק"ת סד"ה אתם נצבים פרק ה' שם משמע שזהו שיהיו נחשבים לבחי' עם זהו ע"י עלייתם מאד נעלה עד בחי' א"א כו' ע"ש, אך אפ"ל המכוון שעלייתם עד א"א דבריאה, שהרי י"ב שבטים הן י"ב בקר דבריאה, ואזי נמשך מ' דאצילות להיות עתיק לבריאה וזהו והוא להם לאלקים, ואף דפירש והוא היינו שם הוי' י"ל כי באמת נמשך זו"נ כו'.

ג) לי סגולה. נ"ב עמ"ש מזה בד"ה נאוו לחיך בתורים, ועיין בזהר ר"פ תרומה העיר ג"כ לפסוק ויקחו לי תרומה מענין הפסוק כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו, ופי' הרמ"ז שהפסוק יש בו שני פירושים הא' היינו אשר י"ה בחר לו את יעקב והוא הורדת השפע מלמעלמ"ט, והיינו ג"כ כי חלק הוי' עמו, הב' אשר יעקב בחר לו את י"ה, וכמ"ש חלקי הוי' אמרה נפשי על כן אוחיל לו באיכה סי' ג' כ"ד וע"ש במד"ר, וע' בה"ז כאן שכמ"כ בענין ויקחו לי תרומה יש ב' בחי'.

ד) וגוי קדוש. נ"ב בלק"ת פ' תצא בד"ה כי תצא דרוש השני פ"ב פי' וגוי קדוש שהם מקבלים מבחי' קדוש ומובדל שאינו בגדר ההשתל' בחי' סוכ"ע משא"כ בשאר ההתהוות שהוא ע"י אופנים וחיות כו' המקבלים מרוח פיו ית' בחי' ממכ"ע ע"י סדר ההשתלשלות כו', והנה קדוש לשון הבדלה וכמ"ש ואבדיל אתכם, דהיינו ההבדלה מעוכומ"ז להיות לי, (י"ל ישראל קדש תתאה והמקדש קדש עילאה ע' זח"ג קעו"ב אך בזח"ב רכה"ב משמע ישראל הם מקדש עילאה לפ"ז המקדש י"ל שרשו מכתר), ועיין מזה בלק"ת בד"ה טוב לחסות, ושם משמע דהקדושה הוא ע"י המצות אק"ב, אבל עוי"ל ע"ד שנתבאר בד"ה כי כארץ תוציא צמחה, שהנשמות מצד עצמן נק' קדש כמ"ש קדש ישראל לה', ובפ' ואתחנן ז' ו' ובפ' ראה י"ד ב' כי עם קדוש אתה ובך בחר ה' ועיין מזה בזח"א ויצא קס"ב ב' ע"פ והקשורים ליעקב ודקס"ג ב' ובפ' משפטים דקכ"א סע"א תרומה קס"ד סע"א פ' האזינו דרפ"ו ע"ב ודרצ"ו סע"ב, ואפ"ל כי עם קדוש, כי ישראל אשר בך אתפאר ת"ת עולה עד הכתר עיין בלק"ת פ' תזריע בדרוש בהרת, ובביאור ונקדשתי פי' קדוש ת"ת הנקרא ו' עולה בחכמה הנקרא קדוש, ומ"מ נקרא עם לשון עוממות כי הנה בורא קדושים ישתבח שמך שגם כל הקדושים ואפילו חכמה נקרא בריאה יש מאין לגבי אוא"ס כמ"ש והחכמה מאין תמצא יש מאין וכמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו, וכפשוטו י"ל כי הנה יש סטרא דקדושה וסט"א אשר סטרא דקדושה ענינם שהם בבחי' ביטול וכמ"ש בסש"ב ח"א פ"ו, ובת"א פ' וישלח בד"ה ויאבק איש, וא"כ לפ"ז י"ל גוי קדוש מצד בי"ע דקדושה, והנה גוי ג' נה"י ו' ו"ק חג"ת י' הוא חב"ד ובבריאה מאיר חב"ד וביצירה חג"ת ובעשי' נה"י ולכן נשמות בי"ע דקדושה נק' גוי קדוש ועמ"ש מזה בת"א פ' בראשית בד"ה השמים כסאי, ובמד"ר פ' תבא מה השמן כו' נעשה עליון כו' כך ישראל כו', ור"ל שהשמן א"א שיתערב עם היין והמים כו' וזהו ע"ד מ"ש בפע"ח שער הקדישים בענין לבונה שאין קדש מתערב בחול כו', וכמו שכליים נבדלים מחומר, כך גם בי"ע דקדושה מובדל לגמרי מהקליפות כו', וכמו יהי רקיע ויהי מבדיל בין מים למים כו' עיין לק"ת ס"פ ואתחנן בד"ה שמע ישראל, ועיין זח"ג ויקרא די"ב ע"א בין בחי' מקור מים חיים כו', או י"ל קדוש חכמה וג"ר מובדלים מז"ת כמ"ש ע"פ עמקו מחשבותיך ושורש עכומ"ז ממה שנפל בשבה"כ מז"ת, אבל נש"י שרשן מג"ר חב"ד וזהו עם קדוש, וכמו ג"ע מובדל משאר העולמות שהם עולם לשון העלם ע"י ששרשם

רק מז"ת, משא"כ ג"ע נמשך בחי' ונהר יוצא מעדן ג"ר לכן גלוי נהנין מזיו וכן נש"י שרשן מג"ר כו'.

ה) **והנה** הם קדושים ראויים שיהיה בהם מקדש להשרות שכינתו ביניהם.
נ"ב הנה המקדש נקרא מקדש אד' א"כ הוא מ' דאצי' ועמ"ש מזה בלק"ת בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון, א"כ זה א"ש לפמש"ל דפי' גוי קדוש זהו קדושה דע"ס דבי"ע דקדושה, ע"כ המקדש שהוא מ' דאצי' שיהי' נמשך בבי"ע זהו עילוי גדול שהרי אין ערוך בי"ע לאצי' ויש פרסא מפסיק כו' ולכן המקדש הוא א' משלשה קנינים שקנה הקב"ה שנאמר ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו כמ"ש בספרי פ' האזינו והקנין הוא מאצי' ולא בריאה כמ"ש בת"א בד"ה ואלה המשפטים ע"פ כי תקנה עבד עברי כו', ואם נפרש בענין כי עם קדוש תפארת כנ"ל אזי המקדש בינה שכינתא עילאה ע"ד מ' לגבי בי"ע כו' וביאור הענין היינו כי ג"ר בהם מאיר ע"י לכן נק' קדוש ומובדל מבחי' ז"ת שהם שורש העולמות, וכענין פי' קדש הקדשים שהוא קדש ומובדל גם מבחי' קדש כמ"ש בד"ה האזינו השמים הראשון, ובד"ה שבת שבתון כו', וכן באמת בבהמ"ק הי' היכל קדה"ק וכתי' והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדה"ק, גם י"ל ענין המקדש לבחי' גוי קדוש זהו ע"ד קדושתי למעלה מקדושתכם, ועמ"ש מזה ע"פ כי כארץ תוציא צמחה ומ"ש מזה בביאור על פסוק והיה לכם לציצית, באופן אחר, משכן מקדש י"ל אתה קדוש ושמך קדוש משכן בחי' שמך שכינה, וגם כמ"ש וקדשתם את שנת החמשים שנה, שהיא יובל בינה שכינתא עילאה עכ"ז וקדשתם להמשיך בחי' חכמה קדש כו'.

ה)* **והנה** עיקר כו' שהוא הארון כו', עיין זח"א דל"ג סע"ב ור"פ נח דנ"ט ע"ב, מאן תיבה דא ארון הברית ובסה"מ סי' ע"ז פירש נורא בהפך אתוון ארון, והת"ת נק' נורא תהלות ומ' היא ארון לו, וזהו ע"ד שם אד' היכל לשם הוי' וכן בינה נק' ארון לבחי' דעת עליון יסוד אבא קוץ התחתון של היוד ששרשו מקוץ העליון והוא הנק' נורא ועמ"ש בלק"ת סד"ה וידעת היום דרוש השני פי' והנורא אל עליון. ועיין זהר ס"פ ויחי דף רנ"א ע"א ע"פ ויישם בארון בתרין יודין כו' והנה ביוסף כתיב ב"פ בן פורת, היינו יסוד ז"א ויסוד אבא וזהו ענין ב' בחי' נורא הנ"ל, ועיין עוד זח"ב ויקהל דף רי"ד ע"א וע"ב שכמ"כ לעומת זה יש ארון דקליפה בחי' יסוד דנוק' שבו נמשך הערלה כו', י"ל לכן עשו דוקא ארון מעצי שטים, כי מעיין של שטים של זנות הוא בחי' יסוד דדו"ב דקליפה, וע"י הארון דקדושה נתהפך מבחי' שטים דקליפה לקדושה כענין שיש יתרון לחכמה מן הסכלות, וכמ"ש ומעיין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים.

ו) **ונועדתי** לך שם, לקמן פסוק כ"א ובפ' תצוה כ"ט מ"ג ונועדתי שמה לבנ"י, וע' מזה במד"ר ס"פ נשא ס"פ י"ד דרס"ב ג' וקול יורד

ה) : בכת"י נכפל ציון אות ה'.

מן השמים כמין סילון של אש כו', וע' בלק"ת ר"פ במדבר בד"ה וידבר כו' במדבר סיני דרוש הראשון, כי מועד ע"ש ונועדתי שמה לבנ"י והנה ונועדתי ונודעתי הוא ענין אחד אותיות דדין כאותיות דדין ושניהם לשון התקשרות ודביקות הקב"ה בנש"י אלא שנודעתי הוא ע"י הדעת וההשגה בגדולתו ית' כמ"ש נודע בשערים בעלה, אבל ונועדתי הוא בחי' יחוד וקשר עליון מבחי' אנכי מי שאנכי כו' וע' בת"א בביאור ע"פ מים רבים שבפ' תולדות בענין ד"ע וד"ת, ד"ת מקבל מהבינה וד"ע מהכתר וכנ"ל בענין נורא ד"ע, ובד"ה ויקהל משה גבי וז"ש כי אל דיעות כו' ובהביאור שם שזהו כתר דז"א הנמשך מת"ת דבינה ונק' רצה"ת שלמטה מהבינה, וכתר דא"א רצון העליון כו' וע' עוד בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדבר סיני באהל מועד דרוש השני פ"ב ונועדתי אותיות ונודעתי מלשון והאדם ידע כו'.

ז) **על** כן הקדים הארון. בדברי אדמ"ו נ"ע יש דרוש ע"ז בענין שאמר לו משה לבצלאל בצל אל היית וידעת בד"ה ראו קרא בשם, ויש להעיר עוד ממ"ש בזח"ב דמ"ד סע"א אמאי אקדימת מטה וע"ש בהרמ"ז, ועמ"ש בד"ה כ"א בזאת יתהלל, בענין עליונים למטה ותחתונים למעלה, שמהרב לתלמיד משתנה הדבר כחותם המתהפך מה שאצל הרב ראשון בא בסדר ההשפעה אחרון ולכן במחשבה ארץ קדמה ובבריאה שמים קדמו, ע"כ י"ל כאן בפ' תרומה כמו שהוא אצלו ית' הארון קדם במחשבתו ית', ואח"כ בסדר הדיבור קדם המשכן והיריעות.

ח) **וסוד** המשכן הוא שיהיה הכבוד (ע' מזה בבחיי ובציוני) אשר שכן על הר סיני שוכן עליו בנסתר, וכמ"ש שם וישכן כבוד ה' על הר סיני (ס"פ משפטים, ופי' הבחיי שם וז"ל וישכן כבוד ה' כו' הוא מה שהזכיר למעלה וידבר אלקים את כל הדברים האלה ושם כתבתי והרחבתי ביאור עכ"ל ושם בפ' יתרו דצ"ד ע"ג ע"פ וידבר אלקים את כל, כ' וז"ל וע"ד הקבלה וידבר אלקים זה פירושו וידבר הוי' אבל הזכיר אלקים כלפי השגתן של ישראל והוא דבר הנביא ע"ה חבקוק סי' ג' ט' נתן תהום קולו כו' כי אלקים הוא הכבוד עם השם המיוחד הלא מדבר בו כו' כי השם המיוחד נגלה על הר סיני בכבודו כו' והכבוד הזה הוא אל שדי כו' עכ"ל ור"ל הכבוד הוא מדת מל' הנקראת כבוד, אלא שהשם הוי' האיר בו, נמצא ע"י המל' האיר שם הוי', וזהו ע"ד שמש ומגן הוי' אלקים ששם הוי' מאיר ממש ע"י שם אלקים, כדפי' בזהר פקודי דף רכ"ד ע"ב ולכן מגן הוא ברית בחי' יסוד המחבר שם הוי' עם שם אלקים כמ"ש בזהר שמות ד"ג ע"ב, משא"כ כאשר שם אלקים או שם אל שדי מאיר מצד עצמו זהו ע"ד וארא כו' באל שדי ושמי הוי' לא נודעתי להם, אבל הכא גבי מ"ת הרי כתי' וידבר אלקים כו' אנכי הוי' מבואר שבתוך הכבוד הנק' אלקים האירו הט"ס העליונות, ולכן נאמר בפ' ואתחנן ה' כ"ב את כל הדברים האלה דבר הוי' אל כל קהלכם הרי שהדבור הי' משם הוי' אלא שהוא ע"י שם אלקים, וזהו ע"ד פי' גדול הוי' כו' בעיר אלקינו כו', עוד פי'

הבחיי שם שזהו ענין כי בי"ה הוי' צור פי' בי"ה זהו מ' בחי' הנק' כבוד והשם המיוחד הוי' בו צור העולמים ר"ל ע"י בחי' בי"ה, והוא האדריכל הנזכר במדרש, אמנם משה עלה אל האלקים שהוא הכבוד ושם השיג קול הוי' ממש הוא גלוי התפארת אסה"מ, ולכן בישראל נאמר פנים בפנים דבר פנים דש' הוי' נתלבש בפנים דשם אלקים ועל ידי זה דבר עמכם, ובמשה נאמר פנים אל פנים שקבל מפנים של הת"ת עצמו וכמ"ש מזה במ"א ע"פ ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה כו'. ונחזור לענינינו דא"כ ענין המשכן שיהי' הכבוד שוכן בו דהיינו מ', אין ר"ל מדת המ' בלבד ע"ד וארא כו' באל שדי כו' ושמי הוי' לא נודעתי, אלא היינו כמו במתן תורה שהאיר שם הוי' ע"י המ' הנקרא כבוד, וכן מבואר בהדיא בהרמב"ן ס"פ אלה פקודי ששם נזכר בתורה ב"פ וכבוד ה' מלא את המשכן, ופי' הרמב"ן כי תוכו מלא הכבוד, כי הכבוד שוכן בתוך הענן תוך המשכן כו', ויתכן שהכתוב שיאמר פעם אחרת וכבוד ה' מלא את המשכן ירמוז אל הכבוד השוכן בקרבו עכ"ל הביאו הבחיי שם וביאר וז"ל הזכיר כאן וכבוד ה' ב' פעמים כדי לרמוז על התפארת השוכן בקרב הכבוד עכ"ל וכן מבואר בקונטרס שבס"ס הבחיי ס"פ פקודי וזהו כמ"ש ואולם חי אני וימלא כבוד ה', פי' ואולם חי זהו עצמות שם הוי' והיסוד נק' חי שממשיך שפע החיים מבחי' כי עמך מקור חיים שהם חו"ב בבחי' מ' הנק' אני ועי"ז וימלא כבוד ה' כו', וביאור הענין י"ל ע"ד מ"ש בד"ה כי על כל כבוד חופה שיש ב' בחי' כבוד הא' כבוד תתאה שהיא המ' ונק' כבוד כלה שעז"נ למען יזמרך כבוד כו' ויש כבוד עילאה היינו ל"ב נתיבות חכמה עילאה, וזהו ענין ב"פ וכבוד ה' מלא את המשכן היינו שנמשך יחוד זו"נ כבוד עילאה האיר בכבוד תתאה וכענין ברוך כבוד הוי' ממקומו, וזהו שהאיר במשכן, והמשכת כבוד עילאה חכמה במ' זהו ע"י התפארת עמ"ש בד"ה והי' לכם לציצית, שהמשכת החכ' צ"ל נמשך ע"י רמ"ח אברין רמ"ח פקודין כו' וז"ש בתורה לכבוד ולתפארת גבי בגדי קדש דאהרן כו', וזהו ענין בכל המקום אשר אזכיר את שמי כמ"ש במ"א ע"פ מזבח אדמה תעשה לי, וכמ"ש בעה"ק ח"ג פ"ג בפי' אבוא אליך שזהו ע"ד השער הזה סגור יהיה כו' כי ה' אלקי ישראל בא בו כו' ע"ש, ובמד"ר פ' ויקהל פמ"ט שעז"נ מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה כו' וכבוד ה' מלא את המשכן, ואהבה זו זהו ענין היחוד העליון ועז"נ תוכו רצוף אהבה, ובמד"ר נשא ר"פ י"ב כי ודבר שלום אל עמו כו' וכבוד ה' מלא את המשכן, ונודע כי שלום הוא יסוד המחבר הוי' אלקים, ובזח"א פ' נח דס"ז ע"א ע"פ לה' הארץ ומלואה, וכבוד ה' מלא את המשכן אמאי מלא ולא כתיב מילא, אלא מלא ודאי דאתמליא מן כולא דאתמליא מן שמשא סיהרא, שלים מכל סטרין, עמ"ש ע"פ מלך שלם מלא מכל טובה דלעילא וזהו כענין הנזכר בזהר פ' לך דפ"ז ע"א בפירוש ומלכי צדק מלך שלם כו' אתעטרת ה"א בוא"ו וא"ו בה"א כו' יעו"ש, וע' זהר תרומה קמ"ט א' בענין כי שכן עליו הענן, וס"פ פקודי, ור"פ ויקרא כענין הנזכר בפ' נח דס"ז

כנ"ל, ובמק"מ שם שהמל' נתמלאה מן הבינה והאירה בהמשכן והיינו כנ"ל שנמשך אור כבוד עילאה והאיר בכבוד תתאה ובזה יש לתרץ מ"ש וכבוד ה' מלא את המשכן, והלא כתיב מלא כל הארץ כבודו ואעפ"כ אין שם גילוי כלל, ובד"ה ואולם חי אני הקשה ג"כ מ"ש וימלא כבוד לשון עתיד והלא כתיב מכה"כ ותירץ כי כבוד הוא מדת מ', וממדת מל' הוא שיהי' יש ודבר נפרד, ומזה נסתעף ג"כ יניקת החיצונים בבחי' נפרד לגמרי וכמ"ש ומשם יפרד כו' ועז"נ וכבודי לאחר לא אתן, וא"כ אין מאיר הכבוד בגילוי רק בבחי' העלם ע"ד כבוד מלכותך יאמרו כו' אבל לע"ל שיהי' ואת רוח הטומאה אעביר יהי' וימלא כבוד ה', וזהו ענין ונגלה כבוד ה' וראו כו' וכמ"ש במ"א ע"פ יהי כבוד ד' לעולם, והענין י"ל עוד כי מ"ש מכה"כ זהו כבוד תתאה בחי' בשכמל"ו ומזה נמשך שהיש הוא דבר נפרד רק שמקבלים עול מלכות, א"כ שורה רק בבחי' העלם, אבל כבוד עילאה שהוא חכמה ששם מאיר אור א"ס איך דכולא קמי' כ"ח, עי"ז יאיר הכבוד בגילוי וזהו וימלא כבוד ה', והיינו שלע"ל יהי' נקרא השם ככתבו ולפי שבבהמ"ק האיר ג"כ גלוי זה עז"נ וכבוד ה' מלא כו'. ובמ"א נתבאר כמו המחשבה נמצא בכל האברים שתומ"י כשעולה במחשבתו לנענע רגלו היא מתנועעת בלי שום שהיה ע"כ שהמחשבה יש שם, אבל אין הרגל משגת את המחשבה אבל במוח שבראש המחשבה מאירה בבחי' גילוי ממש, כך הוא ההפרש בין בחי' מכה"כ ובין וכבוד ה' מלא את המשכן, ועמ"ש מענין משל זה בלק"ת בד"ה ויקח קרח ספ"א, ועיין במד"ש ס"פ שנו חכמים בפי' ולכבודי בראתיו כו' ואומר ה' ימלוך לע"ו דהקשה מאי ואומר, אלא לפי שעכשיו בעשיה אין כבוד ה' מתגלה וא"כ מהו ולכבודי בראתיו כו' אלא כי לע"ל יהי' הגלוי שנאמר ה' ימלוך לע"ו וכו' ואף עשיתיו אף הוא רבוי שיהי' גלוי הכבוד לע"ל בעשיה ביותר מבחי' ולכבודי בראתיו יצרתיו כו' כמ"ש בלק"ת פ' בלק בד"ה מי מנה, ומכ"ז יובן ענין שבהמ"ק נק' קנין כמ"ש ויביאם אל גבול קדשו הר זה קנתה ימינו כו' כי הקנין זהו גלוי האצילות ע"ד ויאצל מן הרוח כו' מההעלם אל הגלוי וזהו הקנין שהוא ג"כ מההעלם אל הגילוי כמ"ש בת"א ע"פ כי תקנה עבד עברי כו' ועמ"ש מענין וכבוד ה' מלא בלק"ת פ' צו בד"ה ענין המילואים, פ"ד. ומכ"ז יובן מ"ש בלק"ת פ' בהר סד"ה את שבתותי תשמרו בפירוש ומקדשי תיראו דקאי על התורה, שהרי עיקר ענין המשכן והמקדש הוא מ"ש וכבוד ה' מלא את המשכן והנה זהו מ"ש וישכן כבוד ה' על הר סיני, הרי במ"ת האיר הכבוד הזה בגילוי וה"ע וידבר אלקים את כל הדברים האלה כנ"ל ובפי' לאמר מבואר בת"א פ' יתרו בד"ה בחדש השלישי שהוא מה שניתן הכח שגם עתה בעסק התורה יהי' בחי' ודברי אשר שמתי בפיך כו' א"כ זהו בחי' וכבוד ה' מלא כו' וב' בחי' כבוד הנ"ל היינו תשב"כ ותשבע"פ, או י"ל ב' בחי' כבוד היינו אורייתא סתים וגליא כו', ועמ"ש במ"א בענין זיו השכינה שבג"ע שהוא נמשך מג"ר שבמ' כח"ב בבה"ז פ' אחרי דע"ז ובת"א פ' חיי בד"ה יפה שעה א' וגם גילוי זה אינו מבחי'

מ' לבד כ"א ממה שמאיר בה מכח"ב דז"א ע"י ונהר יוצא מעדן כו' ע"ש וזהו כי כל בשמים ובארץ כו', ועד"ז י"ל ענין וכבוד ה' מלא את המשכן כי כבוד זהו ל"ב נתיבות חכמה, וגם בבחי' מ' היינו ג"כ חו"ב שבמל' כנ"ל, משא"כ חיות כל העולמות הוא מז"ת שבמל' שהם בחי' אחוריים לגבי ג"ר וגם עד"ז יובן ההפרש בין מכה"כ ובין וכבוד ה' מלא כו'.

ואת גדלו, בפ' ואתחנן ה' כ"א, ומפרש כבודו הוא מ' וגדלו שם הוי', כמ"ש גדול הוי' ומהולל מאד, והוא ת"ת, ובמד"ר פ' יתרו פכ"ט קמ"ד ד' א"ר לוי שני דברים שאלו ישראל מלפני הקב"ה שיראו את כבודו וישמעו קולו והיו רואין את כבודו ושומעין את קולו שנאמר ותאמרו הן הראנו ה' אלקינו את כבודו ואת גדלו כו', ועוד במד"ר פ' ויקרא פ"ו דקע"ב ב' מענין ואת קולו שמענו כו', ונראה דהמד"ר מפרש כבודו מל' וקולו ת"ת, וע' בחיי פ' יתרו צד"ד בפסוק וידבר אלקים, וכאן ר"פ תרומה קז"ג, ובפ' בהעלותך ע"פ על פי ה' יסעו ועל פי ה' יחנו, שהן ג"כ ב' בחי' הנזכר את כבודו ואת גדלו, וכן בבהמ"ק זהו מ"ש בית קדשנו ותפארתינו היינו מל' ותפארת, ובפ' ואתחנן במקומו, ומש"ע הרמב"ן והזכיר במשכן שני פעמים כו' נת"ל סעיף הקודם.

ובבוא משה היה אליו, הנה לעיל סעיף* הבאתי דברי הבחיי אשר למשה היה הדבור משם הוי' ממש וצ"ע דכאן פי' הרמב"ן שהדבור למשה הי' כדרך ודבריו שמעת מתוך האש דהיינו ע"י המ' בא לו קול הת"ת, ובבחיי פ' יתרו ביאר שזהו לישראל אבל משה שמע קול הוי' ממש שהוא מבחי' ת"ת, ודבריו לקוחים מדברי הרמב"ן עצמו פ' יתרו בד"ה וירד ה' על הר סיני, ובד"ה ואל ידבר עמנו אלקים.

ובציוני ר"פ וארא שאר הנביאים מרחוק ה' נראה לי ומשה מקרוב וכן פי' עוד הציוני פ' יתרו גבי כתוב אחד אומר ויט שמים וירד וז"ל והשם המיוחד מדבר עם משה, וישראל שמעו קול השם המיוחד מתוך האש עכ"ל, ולעיל מיניה כ' אשו הגדולה היא השכינה היתה קול אחד וע"ש שהיא הקול השביעי מן שבעה קולות, וישראל שמעו מקול זה לבד רק למשה נגלו כל השבעה קולות שהם גם ו' ספירות שלמעלה מהמל' ע"ש.

סעיף: בתחילת סעיף ח'.

וזאת התרומה*. רבות ויקהל ס"פ מ"ט זו כנס"י שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה ובפ' תרומה ס"פ ל"ה אמרו זהב זו בבל שנאמר רישיה די דהב טב, דניאל סי' ב' ל"ב כו' עד גער חית קנה, ועיין בפ"ת דפסחים דקי"ח ע"ב. והענין כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי בענין ההפרש שיש בנש"י בין זמן יצי"מ שעז"נ קומי לך רעיתי כו' ובין זמן שאין בהמ"ק קיים שעז"נ יונתי בחגוי הסלע כו' הראיני את מראיך כו' ע"ש היטב כך עד"ז ההפרש בין פסוק ויקחו לי תרומה עשו לי קיטון א' דקאי על זמן שבהמ"ק קיים ובין פסוק וזאת התרומה, דמדבר על כנס"י בזמן בבל ומדי כו' כנ"ל. והנה קומי לך זהו ע"ד מעלת ומדרגת הצדיקים ההולכים מדרגא לדרגא ע"י התפילה בבחי' אשר ידבנו לבו סולם מוצב ארצה וראשו מגיע כו', משא"כ בזמן שאין בהמ"ק מחמת שהחשך יכסה ארץ לא נמצא בחינת ידבנו לבו כו', אך עכ"ז כתיב אעשה לו עזר כנגדו שהעזר נמשך מבחינת כנגדו היינו היצה"ר המסתיר ע"י ז תתגבר הנפש בבחי' אור חוזר וכענין המראה השפיגעל כו' וכמ"ש במ"א על פסוק משכני אחריך נרוצה ממה שגרמת בי שכני כו' שהוא היצה"ר שהוא שכן, מזה נמשך יתרון אור מן החשך וכמ"ש בד"ה ואני אראה בשונאי, בענין מ"ש צמאה לך נפשי בארץ ציה ועיף בלי מים שמחמת שאין מים בחי' המשכת אלקות מים יורדים כו' כנודע מענין ארץ לא שבעה מים הנה ע"י ז תגדל הצמאון וחולת אהבה כו' וזהו בחי' התשובה בחילא יתיר וזהו ענין וזאת התרומה זהב, כי הנה יש אה"ר בבחי' כמעלת הזהב על הכסף כמ"ש בתניא פ"נ והיא באה ונמשכה ע"י בבל רישיה די דהב וכענין ופרעה הקריב את ישראל לאביהן שבשמים ועיין בת"א פ' נח ע"פ מים רבים לא יוכלו לכבות כו' ואדרבה שע"י ז ותרם התיבה כו' והיא בחינת במקום שבעלי תשובה עומדים כו' ועיין ויקהל פמ"ט וזהו שעז"נ וזאת התרומה שכנס"י נק' זאת קומתך דמתה לתמר, בזאת יתהלל המתהלל וע' זח"ב תרומה דקנ"ח וכתי' וכסיל לא יבין את זאת בפרוח רשעים כו' שלהיות וזאת התרומה הוא נמשך על ידי משכני אחריך נרוצה עזר כנגדו כנ"ל וזהו ופרעה הקריב שיהיה לרחוק שנעשה קרוב וכמו המים כשמעכבין אותן נמשכין והולכין בכח רב יותר וכו'.

וזהו ג"כ מ"ש בשה"ש רבה דף כ"ד ד' ע"פ כחוט השני שפתותיך ומדברך נאוה מדברותיך יאי, מדבר לשון שממה, היינו בזמן חורבן בהמ"ק עז"נ כי רבים בני שוממה מבני בעולה בישעי' רסי' נ"ד רני עקרה כו' כי רבים כו' צדיקים העמידה לי בחורבנה יותר מצדיקים שהעמידה לי בבנינה וכמ"ש במ"א בפי' הוציאוה ותשרף הוציאוה בגלותא ומזה יומשך לה אהבה רבה ע"ד האהבה דשרפים עומדים ממעל לו וזהו ותשרף כו' שבחי' אה"ר זו נמשך מבחי' המדבר ושממה ע"ד מי זאת עולה מן המדבר כו' כמ"ש בד"ה כנשר יעיר שהוא כמשל הראיה שהיא

וזאת התרומה : בכמה כתי' מאמר זה בא בהמשך אחד להמאמר דלעיל.

דייקא בשחור שבעין וזהו ענין יתרון אור הנמשך מהחשך דוקא וכמ"ש בזח"ב ס"פ תצוה דקפ"ז סע"א ע"פ ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שריא, דאי לאו חשוכא לא יתגלון עמיקין ומסתראן כו' מגו חשוכא דהוה במדברא אתגלי לן נהורא דא עכ"ל וע"ש ולכן כי רבים בני שוממה דוקא, וע"כ רני עקרה ממה שלא ילדה כו' דהיינו עת היותה שוממה כו' דהא כי רבים, והיינו ע"ד ורב שלום שזהו הבירור הנמשך מבחי' ורב כל רב בבבל כו' וזהו ג"כ ענין הנז' סד"ה כי תהיינה לאיש שתי נשים בפי' והיה הבן הבכור לשניאה פי' לשניאה היינו בחורבנה שאז נק' שניאה וכמ"ש עת לאהוב ועת לשנוא ופי' ברבות בקהלת על פסוק זה דצ"א א' עת לאהוב דכתיב אהבתי אתכם אמר ה' עת לשנוא דכתיב נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה, בירמיה סי' י"ב ח', זהו ענין האחת אהובה בבחי' עת לאהוב והאחת שנואה בבחי' עת לשנוא ומ"מ צדיקים העמידה לי בחורבנה יותר וזהו והיה הבן הבכור לשניאה, כי ע"ז את בכורתי לקח כו' בחי' כי רבים בני שוממה שמבררים מבחי' רה"ר טורי דפרודא יש לי רב, ועמ"ש מענין פי' בכר בד"ה מה טובו, והנה ענין שעשו היה בכור ונק' בנה הגדול היינו שמקבל מבחינת ורב חסד שלפני הצמצום כנז' בד"ה בשלח פרעה יעו"ש באריכות רק שהוא בבחי' חיצוניות וע"י התשובה זוכים נש"י לבחי' גלוי זה שלמעלה מהצמצום ממש שיומשך בחי' פנימיות כנזכר בד"ה ראה ריח בני ריח בוגדיו, וזהו שנאמר וזאת התרומה כו' שמן למאור בשמים לשמן המשחה כו' בחי' משיח שנאמר בו והריחו ביראת ה' כו'. אך כדי שיוכלו לבוא לבחי' תשובה הוא ע"י התעוררות רחמים כנזכר בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב בענין ברחמיך הרבים רחם עלינו כו' לעורר רח"ר על גשמיות הגוף שלא יהי' נראה יש ודבר בפ"ע כו' ע"ש וע"ז דוקא יבוא לבחי' תשובה שעיקר בחי' התשובה שהיא להתהפך מחשוכא לנהורא נמשך דוקא ע"י כח הסוכ"ע הכל יכול וקמיה כחשיכה כאורה משא"כ מבחי' ממכ"ע כמבואר בד"ה צו את בנ"י ואמרת אליהם את קרבני לחמי ובד"ה אני לדודי בסידור, ולהמשיך מבחי' סוכ"ע זהו על ידי התעוררות רחמים וכמ"ש ע"פ כנשר יעיר קנו כו' וזהו ואשא אתכם על כנפי נשרים וע"ז דוקא ואביא אתכם אלי וז"ש ברבות בשה"ש דף כ"ז ד' בד"ה גן נעול ע"פ שלחיך פרדס רמונים רבי חנינא ורבי סימון חד אמר היא הכניסה לו שלשה עשרה והוא הכניס לה שלשה עשרה היא הכניסה לו שלשה עשרה מה שמפורש בואלה שמות וזאת התרומה זהב וכסף וגו' עד ואבני מילואים, וע"ש משמע דשמן למאור בשמים לא קאחשיב, ודלא כהמזרחי ודלא כספר פנים יפות, והטעם כמ"ש רש"י י"ג דברים אלו האמורים בענין כולם הוצרכו למלאכת המשכן, מה שאין כן שמן המשחה וקטרת י"ל אינו שייך למלאכת המשכן ממש. והנה ענין שהכניסה לו י"ג דברים היינו ענין התעוררות רחמים שהן דרך כלל י"ג מדות הרחמים, והנה בחי' הרחמים אינו שייך כ"א על מי שהוא במדרגה התחתונה ואין טוב לו אבל על מי שהוא במדרגה העליונה ולא חסר לו כלל לא שייך עליו רחמנות כלל ומפני זה רחמנות הוא בקו האמצעי ובא אחר מדת הגבורה שהוא הצמצום

והסתר שחיות כל העולמות הוא רק זיו והארה, אבל מהותו ועצמותו ית' אני הוי' לא שניתי, ואזי תשתפך במר נפשו ויבוא לידי מרירות גדולה איך שהוא רחוק מאלקות כנזכר בד"ה קול דודי בשה"ש, וזהו ענין מים תחתונים בוכים בד"ה במדבר סיני באהל מועד, וזהו שהיא דוקא הכניסה לו י"ג דברים היינו התעוררות רח"ר על ירידתה כו' שהיא בחי' כשושנה בין החוחים בירידתה בגוף ונה"ב, ויש לה תליסר עלין דסחרין לשושנה כנז' בזהר ח"א בתחלתו ובפי' האריז"ל שם שהם י"ב בקר דבריאה והיינו ההתעוררות רחמים מבחי' כנשר יעיר כו' אך כדי לעורר רחמים זהו ע"י התעוררות רחמים בנפש על העניים והוא הצדקה ולכן נאמר וזאת התרומה כו' זהב וכסף וכנז' סד"ה כי אתה נרי ובד"ה ושמתי כדכד וכמ"ש וצדקה תרומם, והוא הכניס לה י"ג היינו יגמה"ר הנמשכים מלמעלה כו' וח"א כ"ו היינו ש' הוי' והנה פי שנים תיקון ותהו וגם פי שנים חו"ג וזהו זהב וכסף כי יצי"מ חסד כסף אברהם ולע"ל לא בכסף תגאלו ע"ד שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו והלוים יהיו כהנים כו' וע' זח"א ויחי ר"ן בענין אין כסף נחשב בימי שלמה כו' וע' ת"ז תיקון י"ו מים רבים יולדת זכר כו' וגם כי הצדיקים ע"י התורה ממשיכם מבחינת חכמה אורייתא מחכמה נפקת אכן ע"י התשובה ממשיכים רצון העליון מה שאינו מלובש בחכמה כמ"ש בד"ה תקעו בחדש, וזהו ומדברך נאוה להמשיך מבחי' מדבר לא ישב אדם שם ומזה נמשך בחי' וחד חרוב כו' וגם פי שנים עתיק וא"א כי הצדיקים ממשיכים מבחי' סוכ"ע בממכ"ע והיינו מבחי' א"א אבל ע"י התשובה ממשיכים מעצמות אור א"ס כי גאה גאה ב"פ גאה כו' וזהו ממעמקים ב' עומקים, וזהו פי שנים היינו שני חלקים החלק האחד בפשוט חלק הוי' עמו ואנכי איש חלק החלק הב' שיניקת עשו מבחי' אם תגביהי כנשר כו' מלמעלה מהאצילות ארך אפים כו' וזהו חלק בכורה ונותנים השני חלקים כאחד היינו מ"ש והיה הוי' לי לאלקים שהוא ע"י שיהי' גילוי עצמות אור א"ס שלמעלה משם הוי' ויהי' נמשך ומתיחד עם שם הוי' כמ"ש אני הוי' דכולא חד והיינו שם הוי' יהי' בבחי' אלקים כו' ועל ב' בחי' אלו נאמר לפני יג"מ ב' שמות הוי' וזהו הוי' בדד ינחנו כו' והיינו ע"י שהכניסה לו י"ג דברים יגמה"ר.

ובכל זה יש להבין מ"ש תחלה מאת כל איש אשר ידבנו לבו ואח"כ גבי וזאת התרומה כתי' מאתם, כי ענין אשכול נת' למעלה שהוא בחי' גבוה מאד כו', אך כדי שיוכלו כל נש"י להגיע לבחי' תרומה הנ"ל זהו וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב זו בבל כו' כמארז"ל ע"פ צדקת פרזונו צדקה עשה הקב"ה עם ישראל שפזרן כו' כי להיות רעו"ד ידבנו לבו זה אין ביכולת כל אדם כו' אכן כשפזרן כו' הנה אתכפיא להיות סומע"ט זהו ביכולת כל אדם ואעפ"כ כיון שפזרן כו' כי ע"י אתכפיא סט"א אסתלק יקרא דקב"ה בכולהו עלמין והיינו תרומה ורוממות הנמשך ע"י אתכפיא ממה שפזרן כו' שעי"ז מבררים בירורים דעשיה שמע' שרים ה"ז עולה אצלו ית' כמו רעו"ד ידבנו לבו כי עיקר הבירורים בעשייה

וכמ"ש אף עשיתיו אף מרבה כו' עשיה היא לעילא וכמ"ש ע"פ והנצח זו ירושלים כו' ועוד כי ע"י שפורן הנה זה גופא גורם ההתגברות כדלעיל בפי' עזר כנגדו שהעזר נמשך מבחינת כנגדו כו', וכענין משכני אחריך כו' כנ"ל, לכן וזאת התרומה אשר תקחו מאתם מכללות ישראל היינו זהב זו בבל כו' שעי"ז הגלות בבל נתבררו ונתעלו להיות בחי' זהב בחי' כמעלת הזהב על הכסף אה"ר דמאדך בחילא יתיר כו' וזהו שאמר זכריה ראיתי והנה מנורת זהב כולה כו' ואמרו ברבות שירמיה קרא אותם כסף נמאס כו' זכריה אמר שכולו זהב טהור, ואיך הוא אלא ע"י שהיו בגלות בבל ונק' זרובבל הזריעה בבחי' בבל ע"ז הי' הצמיחה בחי' זהב טהור והיינו כמ"ש כאן ברבות זהב זו בבל כו' רישא דדהבא כו' וע"י שהיו שם הוציאו ובירדו בחי' זו ונעשו מנורת זהב כולה כו' ע"ש כולך יפה רעיתי כו', וזהו מצרף לכסף וכור לזהב במשלי סי' י"ז ג' ופי' בת"ז תקון ס"ט דף ק"ה ע"ב מצרף לכסף דא אברהם וכור לזהב דא יצחק, כי הנה יציאת מצרים הי' בזכות אברהם ולע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו וכמ"ש בת"א פ' ויצא ע"פ ושבתי בשלום אל בית אבי כו' וכמ"ש בלק"ת ובפע"ח שער חג המצות פרק בד"ה מהאריז"ל ועמ"ש בד"ה ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב ע"פ ולא בכסף תגאלו כי אין הגאולה דלע"ל מסטרא דחסד כו' כי אברהם בחי' כסף לא ידענו כו' כ"א ע"י אימא עילאה בחי' צחוק עולם התענוג צחוק עשה לי אלקים כו' וזה נמשך ע"י גלות בבל שאחר מ"ת וזהו מנורת זהב כולה כו' ולכן הד' גליות מנויים מבבל ולא מנה מצרים כמו שהקשה האלשיך כו' וגו' ועמ"ש ע"פ תפוחי זהב במשכיות כסף שאורייתא סתים וגליא והנגלות נק' כסף והסתום נק' זהב, וע"י יצי"מ הי' מ"ת הנגלית בחי' כסף וזהו מצרף לכסף ועמ"ש מזה אדמו"ר נ"ע בד"ה וכל העם רואים את הקולות וע"י ד' גליות יהי' גלוי פנימיות התורה בחי' תפוחי זהב כו', עמ"ש מזה סד"ה וכל בניך למודי הוי' וזהו וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף להיות תפוחי זהב במשכיות כסף וענין נחשת בירור ק"ן שיוכלל בקדושה לגמרי וגם נחשת ר"ת נובלות חכמה שלמעלה תורה כו', וזהו הנה ישכיל עבדי ירום ונשא כו' פי' ירום נגד ויקחו לי תרומה ונשא בחי' מאת כל איש כו' תקחו את תרומתי וגבה מאד ע"י וזאת התרומה כו' כנ"ל. ומה שברזל אין כתיב י"ל כי ק"נ יוכל להתברר ולהיות תרומה אבל ברזל הבחינה שלמטה אין בירור והעלאה כ"א זה צריך לדחות לגמרי ע"ד קיום מצות ל"ת שחורות כעורב כמ"ש ע"פ שחורה אני ונאוה ועמ"ש ע"פ והארץ היתה תהו ובהו.

וזאת התרומה. רבות תרומה ס"פ ל"ה קנ"ב ג' זהב זו בבל שנאמר דניאל ב' ל"ב רישי' די דהב טב, וכסף זו מדי שנאמר חדוהי ודרעוהי די כסף, נחושת זו מקדון שנאמר מעוהי וירכתוהי די נחש אבל ברזל אין כתיב כאן כו' עד גער חית קנה כו' וע' בפסחים דקי"ח סע"ב, וע' מענין רישי' די דהב בסידור בדרוש חרבות צורים, וע' בת"א גבי פורים בד"ה לבסומי בפוריא, בענין ואחריתו עדי אובד שכל מה שמשתלשל למטה הוא רע יותר עד שאין לו בירור ובעה"מ ש"ו פמ"ג דכ"ד א' ופרק ס"ו דל"ז סע"ב כי בבחי' עת אשר שלט האדם כו' יש בו בחי' קומה ובחי' אדום הוא הרגליים ועכשיו הבירור בבחי' רגליים עד דמטו רגלין ברגלין, י"ל כמו ההפרש בין ק"נ לג"ק שמק"נ יוכל להיות בירור משא"כ כו' וע"ז בא הל"ת לדחות כו' כמ"כ ההפרש בין זהב לברזל כו' ולכן אם נגע ברזל באבן המזבח פסלו בפ"ג דמדות וע' מענין ברזל בזח"א פ' נח דע"ד סע"א וע' ברבות בראשית ס"פ ה' ובת"ז תקון ס"ו ד"ק סע"א בענין עה"ד טו"ר ממראה מתניו ולמעלה הוא טוב ההי"ד רישי' די דהב טב חדוהי ודרעוהי די כסף, ממראה מתניו ולמטה הוא רע ההי"ד מעוהי וירכתיהי די נחש מסט' דנחש הקדמוני כו' וע' מזה בזח"ב פקודי דרכ"ח ע"א ובע"ח שער ק"נ פ"ג שזהו ק"נ וזה הנוגה הי' ראשו זהב טוב וכן החזה כסף טוב אבל מהחזה ולמטה שהוא מקום המל' שבחזה נוק' דדכורא דנוגה שם הוא נחושת כו' ע"ש והיינו כמ"ש ע"פ כבד לב פרעה כי בין אברי הנשימה לאברי המזון מפסיק פרסא כו' לכך עד"ז אפי' בק"נ יש פרסא ומה שלמטה מהפרסא הוא רע יותר, אכן ההפרש בין נחושת לברזל היינו כי נוק' דדכורא דנוגה מתחלת מהחזה ולמטה דדכורא דנוגה, ובודאי גם בה יש פרסא וזהו ההפרש שבין נחושת לברזל כו' שמה שלמטה מהחזה דידי' בחי' רגלין זהו תכלית הרע והיינו ג"ק כו' ועז"נ גער חית קנה, ויותר י"ל כי הדכורא דנוגה למטה מהחזה נק' נחושת והנוק' נק' ברזל וכ"מ ממ"ש בקללות דמ"ת פ' תבא כ"ח ס"ג והיו שמיך אשר על ראשך נחושת והארץ אשר תחתיך ברזל ושמים הוא דכורא וארץ הוא נוק', הרי זו"נ דקליפה הם נחושת וברזל וע' בפרש"י פ' תבא שם, עכ"פ פי' וזאת התרומה לפי מדרש זה קאי על בירור ק"נ וה"ע העלאת נה"ב והעלאה זו ע"י מצות מעשיות וצדקה תרומם גוי בד"ה ושמתי כדכד ובד"ה המגביהי לשבת. וענין מכל איש כו' תרומה זהו העלאת נה"א וההפרש ביניהם כענין מס"נ באחד ומס"נ בכל נפשך וכענין ההפרש בין שרפים ואופנים כו' ולהיות מס"נ בא' נה"א זהו ע"י התורה ויקחו לי תרומה ע' בד"ה בכ"ה בכסליו ובד"ה אדם כי יקריב.

וזאת התרומה. רבות ויקהל ס"פ מ"ט, זו כנס"י שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה בד"ה קדש ישראל נת' שהתבואה הם בחי' המלאכים שנקראו ג"כ דשא וכמ"ש בענין שעורה שיעור ה', וישראל שנמשכים מבחי' מחשבה הן ראשית תבואתה כו' וע' בזח"א ויחי דרכ"ו סע"ב תבואתה תבואת ה', ואפ"ל שמה שישראל נק' ראשית לבחי' תבואה כי הם בחי' בכורים פרי האילן ובכורים קודמי' לתרומה כדאיתא במשנה ג' דתרומות וע' זח"ג פנחס דרנ"ג, ובד"ה צו את בנ"י כו' את הכבש אחד נת' כי תבואתה סדר השתלשלות שמבחי' ממלא כל עלמין אבל נש"י הם מבחי' קדש למעל' מס' השתלשלות כו' ובד"ה יונתי נת' דראשית תבואתה היינו למעלה גם מבחי' התורה כו' כי התורה מחכמה נפקת ונש"י עלו במחשבה דא"ק וזהו קומי לכי לבחי' כף יו"ד כו' ע"ש לפ"ז אפ"ל מתחילה אמר ויקחו לי תרומה היא התורה כי מתחלה צריך להיות תלת קשרין ישראל מתקשראן באורייתא כו' אכן אח"כ מתעלים להיות וזאת התרומה זו כנס"י וכמ"ש ששים המה מלכות אלו ששים מסכתות אחת היא יונתי זו כנס"י כו'. (אך נת' כאן י"ג דברים זהב וכסף כו' כנגד י"ג מדה"ר כי להיות עלי' זו זהו ע"י התעוררות רחמים וכמ"ש בד"ה במדבר סיני כו' שאו את ראש כו' למשפחותם לבית אבותם כו') וגם כמו מתחלה מ"ה מברר לב"ן אבל אח"כ דוד הגדיל עולה בס"ג אחעט"ב ועד"ז וזאת התרומה כי בזאת יתהלל כו'.

רבות ויקרא תוך פ"א קס"ה ד', ר' תנחומא פתח יש זהב ורב פניני' כו' הה"ד וזאת התרומה זהב כו' וכלי יקר שפתי דעת חייך שדיבורך כו', אפ"ל כי י"ג בחי' אלו הם י"ב בקר דבריאה והים עליהם כו' ובי"ע נק' בהמה אבל משה דעת אצי' כמ"ש בת"א ע"פ ואלה המשפטים.

וזאת התרומה. שה"ש רבה בד"ה גן נעול כ"ד ד' ע"פ שלחייך פרדס רמונים ר' חנינא ור' סימן ח"א היא הכניסה לו שלשה עשרה והוא הכניס לה שלשה עשרה. היא הכניסה לו שלשה עשרה מה שמפורש בפ' ואלה שמות וזאת התרומה זהב וכסף וגו' עד ואבני מלואים וע"ש דשמן למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים משמע דלא קחשיב והטעם מפני שמנה כאן י"ג דברים השייכים למלאכת המשכן והכלים משא"כ שמן המשחה וקטורת זהו כענין הקרבנות שבמשכן וכן פרש"י פ' תרומה וז"ל י"ג דברי' אלו האמורים בענין כולם הוצרכו למלאכת המשכן כו', וזה דלא כמ"ש הרא"מ בביאורו לרש"י דתכלת וארגמן ותולעת שני אחד מפני שכולם מצמר והפנים יפות כתב דאבני שוהם ואבני מילואים אינן מן המנין, וגרם להם שלא ראו בתוך המדרש שה"ש. והנה ענין שהכניסה לו י"ג דברים היינו שנק' שושנה בין החוחים ויש לה תליסר עלין שהם י"ב בקר דבריאה כדפי' האריז"ל בד"ה ר"פ בראשית, והוא התעוררות רחמים ותשובה. והנה מבואר בבה"ז ר"פ ויקהל שי"ב מלאכים הנ"ל הם המעלים את המל' והיינו להיות שרשם מעולם התהו שלכן והחיות נרשאות כו' ועד"ז הם י"ב שבטים ושבט

לוי כנז' סד"ה ויאכילך את המן וכמו שע"י הסוס הולך האדם למקום שא"י לילך בעצמו כך והחיות נושאות כו' ועל הכסא דמות כמראה אדם הוא מתעלה עי"ז וזהו שהכניסה לו ממש י"ג דברים, והוא הכניס לה י"ג דברים מה שמפורש ביחזקאל סי' ט"ז ואלבישך רקמה כו' ואכסך משי כו' והיינו שהם ענין י"ג מדות דא"א שהם התגלות אוא"ס ב"ה ממש והוא ג"כ ענין י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן וכמ"ש במ"א ע"פ כתפוח כו' כן דודי שע"י שבתחלה נאמר כשושנה כן רעיתי עי"ז נמשך הגילוי מבחי' כתפוח כן דודי התגלות האה"ר כו', וגם כי מבואר בד"ה בדרוש שארה כסותה ועונתה שזו"נ הם הממוצעי' בין המאציל לבי"ע וע' בת"א פ' תרומה בענין ב' הכרובים ע"כ היא הכניסה לו בירור בי"ע כמ"ש בפי' תמתי בד"ה ששים המה מלכות הראשון ע"י י"ג דברים הנ"ל ונק' מ"נ באר מ"ח, והוא ז"א הכניס לה המ"ד שמקבל מא"א ועי' והן י"ג דברים ומ"ד ב"פ י"ג היינו כ"ו כמנין שם הוי' והוא מ"ש ושמי הוי' לא נודעתי להם וג"פ י"ג גי' ט"ל ועד"ז מתענין י"ג תעניות על הגשמים דוגמת היא הכניסה לו י"ג דברים ועי"ז ממשיכים י"ג מדה"ר, ומ"ד שהוא הכניס לה כ"ו היינו ב"פ י"ג כי יש מלמעלה ב"פ המשכת יג"מ הא' הבאים לעורר אתעדל"ת כמו בר"ח אלול והב' אתעדל"ע שאחר האתעדל"ת וכמ"ש ע"פ ושמתי כדכד וע"פ אני לדודי וב' בחי' יג"מ הנ"ל היינו י"ג מדות דז"א ויג"מ דא"א, ובתנחומא פ' תרומה אומר שהוא הי"ג דברים שעשה להם ביצי"מ המפורשים ביחזקאל סי' י"ו ואלבישך רקמה כו' כהובא בשה"ש שם וכנגד י"ג דברים שיעשה להם לע"ל וברא ה' על כל מכון הר ציון כו' וסוכה תהי' לצל כו', לפי"ז י"ל כי ביג"מ דא"א ג"כ יש חיצוני' ופנימי' כמ"ש במ"א בענין כשמן הטוב כו' על הזקן כו' ועיקר הפנימי' יתגלה לע"ל שאז יהי' גילוי פנימי' ע"י כו' והנה בין הכל יש כאן ג' פעמים י"ג כמנין טל, ועוי"ל * מה שהוא כופל לה היינו אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת כמ"ש בד"ה האזינו השמים גבי ותזל כטל אמרתי, והמשכה זו נמשך ג"כ ע"י י"ג מכילין הנ"ל וזהו ענין שג' פעמים י"ג הם טל, ואתעדל"ע זו זהו ענין התגלות עתיק, וזהו ענין הכפל שהכתר כלול מב' פרצופים ע"י וא"א ובחי' י"ג מדות הראשונים שע"י אתעדל"ת באים מא"א, אבל בחי' ע"י בחי' תחתונה שבמאציל זהו למעלה מאתעדל"ת וזהו ענין תזל כטל כו' והנה הוי' א' הוא כחשבון ט"ל וזהו טל אורות טליך כו'. וע"פ הנ"ל אפ"ל דפסוק ויקחו לי תרומה מיירי בזמן המשכן והמקדש וע' בהרמ"ז ר"פ תרומה דקכ"ו סע"א שיש ב' בחי' הא' הורדת השפע מלמעלה למטה בלי קדימת התעוררות תחתונים וכנגדו אמר ויקחו לי תרומה שהוא הורדת הקדושה מלמעלה למטה ופי' לי תרומה פי' הרח"ו במק"מ ר"פ הנ"ל יסוד ומל' הם תרי ממאה כנז' בפ' ויקהל ד"ר סע"א והם תושב"כ ותושבע"פ ואח"כ מאת

ועוי"ל: בכת"י ב': ועוי"ל מה שהוא כנס לה היינו אתעדל"ע שע"י אתעדל"ת הוא יג"מ דא"א, הנמשך ע"י התשובה ויש עוד בחי' אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת.

כו' ידבנו לבו הוא אתעדל"ת מלמטה למעלה שזהו נמשך ע"י אתעדל"ע הנ"ל כמ"ש סלסלה ותרוממך כמ"ש בד"ה כי ביום הזה יכפר ע"ד באר כו' כרוה נדיבי העם, והוא בחי' רעותא דליבא ותעלומות לב כנזכר בד"ה ביום השמיני שילח, ועמ"ש ע"פ יונתי בענין קומי לכי רעיתי ואז תקחו את תרומתי ע"ד לכו לחמו בלחמי ואלקיכם כהן הוא א"כ לחמי הוא תרומה בחי' ראשית ח"ע היינו הארת הכתר בהתורה שהיא חכמה, עוסק בתורה לשמה לשם התורה עצמה, טל תורה ע"ד תיזל כטל אמרתי שיהי' אמרתי ממש תען לשוני אמרתיך ודברי אשר שמתי בפיך בד"ה האזינו השמים א"נ תורה שלמטה ח"ת בד"ה וכל העם רואים ותורה שלמעלה ח"ע ונק' תורת ה'.

וזאת התרומה* אשר תקחו מאתם כו'. במד"ר פ' ויקהל פמ"ט ע"פ ויעשו כל חכם לב מה מלאכה היו עושין אלא ראה מה כתיב וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו כנס"י שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה זה העומר וכן ת"י בירמי' שם ע"פ זה קדש היינו תרומה ראשית תבואתה זה העומר ור"ל תרומה זה נה"א ועומר שעורים מאכל בהמה חיות נה"ב ובשרשה הוא פני שור כו' שהם מרוממים המל' והנה הרמה זו היכן היא עולה זהו כי תבואתה היינו התורה שנק' דגנך תירושך ויצהרך כמ"ש בלק"ת בד"ה שבת שבתון ספ"ג וא"כ מאחר שכנס"י נק' ראשית תבואתה ע"כ היא עולה למעלה מבחי' התורה והיינו כמ"ש בלקו"ת בד"ה יונתי בחגוי שבהנשמה יש ב' בחי' בחי' הא' הנשמה המלובשת בגוף והב' בחי' מזלי' ובחי' מזלי' שרשה למעלה מהתורה וכמ"ש ג"כ בד"ה כי תצא דרוש השני בהביאור בפ"ב גבי ולקחת לך לאשה שבבחי' זו נק' התורה מאורסה לכנס"י יעו"ש מזה ג"כ בסד"ה ועשית בגדי קדש ומ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון בענין והרוח תשוב ועמ"ש בפ' תבא ע"פ והיה כי תבא בענין הביכורים שהם ממהרים לצמוח יותר משאר הפירות זהו ע"י שנמשכים בחי' אין כשמאיר בהעץ כמ"ש בזח"ב פ' שלח קנ"ח ב' ע"פ היש בה עץ אם אין וזהו אדם אין כאליהו וכחוני המעגל שהם אדם* שמבחי' אין כי האדם עץ השדה במד"ר וירא פנ"ג, וכשמאיר באדם זה מבחי' אין ז"ס הביכורים והקשורים ליעקב וא"כ עליית הנפש

וזאת התרומה: מאמר זה בלי התחלת הפסוק נדפס בפירוש המילות לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק (רעד, א).

אדם: אולי צ"ל: מבחי' אדם.

לשרה ומקורה זהו"ע תרומה ורוממות ועד"ז בכללות המל' הנק' כנס"י התרומה היינו שתעלה למעלה בבחי' כתר שלמעלה מהחכמה הנק' תורה או אם תורה הוא ת"ת עלייתה בבינה קדה"ק וכנז' בזהר ר"פ צו ע"פ זאת תורת העולה היא העולה וע' בתו"א פ' ויקהל בד"ה קחו מאתכם תרומה שפי' ג"כ ע"ד ארוממך אלקי המלך להעלות בחי' ממכ"ע והנק' אלקי המלך והוא ג"כ כנס"י ע"ש כי אין מלך בלא עם. ולהעלותה בבחי' סוכ"ע וע' זח"ב פ' ויקהל דקצ"ז ע"א ג"כ עד"ז ע"פ קחו מאתכם תרומה.

קיצור*. מדברי המד"ר למדנו שבחי' תרומה והעלאה זו זהו ע"ד מ"ש קדש ישראל לה'.

ב) והנה המד"ר הקדים תחלה ענין מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה כו' שהתקשרות כנס"י בהקב"ה שזהו ענין התרומה הוא בחי' האה' כמ"ש במד"ר וישלח פ"פ בענין ג' לשונות של חבה חבב הקב"ה את ישראל ואחד אומר בחמשה וא' מהן הוא האהבה אהבתי אתכם אמר ה' יעו"ש וע' מפסוק ויעשו כל חכם לב בזח"ב ויקהל דר"ט ובת"ז תיקון כ"ח ע"ב א' ב' והנה בזהר בזהר ויקהל דר"ט ע"א פתח ר' אבא ואמר ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה עשר יריעות (כ"כ הגירסא בזהר גדול) כתיב השמים שמים לה' וגו' עד אינון עשר יריעות כד"א נוטה שמים כיריעה וע"ש במק"מ שהם ע"ס ונכללים בז' רקיעים כו' רקיע השביעי זהו כמו בינה שנקרא שביעאה וכוללת ג' ראשונות כו' וע' מענין השמים שמים בביאור בעצם היום הזה נימול אברהם בענין מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה וס"ת הוי' וא"כ לפ"ז ענין דברי ר' אבא היינו שכמו"כ ביריעות המשכן שהם עשר יריעות זהו ג"כ הבחי' של השמים שמים לה' ולכאורה זהו נגד הפסוק שאומר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם ואיך יוכלו בני אדם לעשות למטה כמו בחי' השמים שמים שהרי אומר רק והארץ נתן לבני אדם. אך הענין הוא כמ"ש במד"ר סדר וארא פי"ב הה"ד כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ אמר דוד אעפ"י שגזר הקב"ה השמים שמים לה' כשבא ליתן התורה בטל הגזירה הראשונה כו' ובפ"ק דסוכה דף ה' ע"א מעולם לא ירדה שכינה למטה שנאמר השמים שמים לה' כו' והכתיב וירד ה' על הר סיני למעלה מעשרה משמע אינו כדעת המד"ר שביטל הגזירה לגמרי אלא שירד למעלה מעשרה. עכ"פ לכן יוכלו לעשות ביריעות המשכן שיהי' בהם מבחי' השמים שמים לה' שהרי הם ג"כ למעלה הרבה מעשרה וז"ש במד"ר ר"פ תרומה פל"ד ע"פ כי כל בשמים ובארץ כל מה שיש בשמים יש בארץ כו' לכן ויעשו כל חכמי לב כו' עשר יריעות שהעשי' הי' שימשיכו בחי' ע"ס העליונות שעליהם נאמר נוטה שמים כיריעה שיהי' נמשכים ממש בעשר יריעות המשכן וזהו עשי' גדולה ומזה יובן מה שהקדים המד"ר ענין מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה

קיצור: בפירוש המילות ליתא תיבת קיצור, ובא בהמשך אחד ונוסף תיבת רק.

כו' שהוא אהבה נפלאה של התקשרות הקב"ה את כנס"י במה שהניח את השמים ושמי השמים העליונים שהם ע"ס העליונות וירד להיות שורה בהמשכן העשוי מעשר יריעות שעם היותו דוגמא לע"ס העליונים מה הערך ביניהם ואעפי"כ מעוצם האה' דכנס"י הניח את שלו ובא להשכין אורו בהמשכן ע"ד המבואר בזהר ויצא דקמ"ח ע"ב ע"פ יעזוב כו' ולא עוד דאפילו אית ליה ערסיה דדהבא כו' ואיהי מתקנא ערסיה באבנין כו' ושביק דידיה ויבית בהו למיהב לה נייחא כו' והמשכה זו זהו ע"י ההעלאה וזאת התרומה לשון רוממות כנ"ל ועי"ז ממשיכים הגילוי מבחי' אדיר במרום ה' מרום וקדוש אשכון בחי' שמים שירד וישכון למטה כו'.

ג) **ומ"ש** אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה, הנה במד"ר פ' במדבר פ"ב דרי"ב ע"ד פי' שמדבר באהבתו של תורה שאם מתכנסין כל עו"ג כו' וא"כ הענין ע"ד מ"ש בתו"א בד"ה הבאים ישרש גבי והיינו כמשל כח הצומח שבארץ שלא בכל מקום נצמח הפרי כו' ע"ש וע"ש בשה"ש רבה גם פי' אם יתן איש כענין הנ"ל בדרך אחר, ולפי"ז י"ל פי' היינו כמ"ש ואיש תרומות יהרסנו במשלי סי' כ"ט ד' ופרש"י איש גיאות וע' מזה במד"ר פ' בראשית ר"פ י"ד ובפ' משפטים פ"ל סי' קמ"ו ג' פירשו על דור המבול, ובזח"א פ' מקץ דקצ"ג סע"ב פירשו ואיש תרומות על פרעה שנתגאה ונתרומם ואמר מי ה' אשר אשמע בקולו ובפ' שמיני ד"מ ע"ב פירשו וז"ל ואיש תרומות תרומת כתיב כד"א וזאת התרומה ואיש תרומות דבעי על תרומות ומעשרות כו' (ע' במד"ר תולדות פס"ג ע"פ כי ציד בפיו האיך מעשרין את התבן) ולא עביד מידי ואיש תרומות דלאו איהו משפט (ע' בתו"א בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה בענין לעשות צדקה ומשפט) דהא תרומה אסתלקותא דרחמי' כו' עכ"ל ובמק"מ שם ואיש שהוא ס"מ היונק מהתרומה שהוא המל' יהרסנה עכ"ל הרי עכ"פ איש תרומות הוא ס"מ והמכוון י"ל כמו שענין התרומה היינו רוממות המל' שתתעלה באצי' לקבל האור מא"ס ב"ה כן יש בחי' איש תרומות שמכוון לרומם הסט"א לקבל מא"ס ב"ה שלא ע"י שם הוי' ע"ד אם תגביהי כנשר המבואר בתו"א בד"ה ויאבק איש עמו וזהו ענין הגיאות והגסות שאין רצונו להכניע בבחי' ביטול כ"א לקבל מבחי' דכחשיכא כאורה וכמו שאמר המן יעשו עץ גבוה דוקא וזהו ענין ורם לבבך ידינו רמה לקבל מבחי' רוממות דוקא רם על כל כמ"ש בד"ה כי עמך מקו"ח וזה הי' ג"כ ענין לעשות עיר ומגדל וראשו בשמים וע"ד ארור שיש לו יניקה מבחי' האלף בזהר ר"פ ויגש משום דכחשיכא כאורה וכה"ג פירשו בענין קין שנאמר בו ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה מקץ ימים דוקא שדחה לקץ ימין וקרב קץ ימים בזח"ב פ' תצוה דקפ"א ע"ב, ר"ל שדחה נוק' דז"א מל' דאצי' הנק' קץ הימין העלה וקירב נוק' דס"מ הנק' קץ ימים באופן שכל כוונת קין הי' לקרב הקליפה ולדחות הקדושה כן כתבו המק"מ והרמ"ז שם וזהו"ע ואיש תרומות ההפך מתרומה דקדושה לרומם נוק' דז"א וכאן הוא להיפך וכוונות בתרומות זו להמשיך בחי' מלך לשדה נעבד המבואר

בזהר פ' וירא דקכ"ב סע"א בחי' ושפחה כי תירש גבירתה ובפ' אחרי דס"ט ע"א וזהו האיך מעשרין את התבן כי תבן הוא הקליפה של החטים וע' במד"ר וישלח פ' פ"ג א"כ רצה להעלות את התבן והקש כו', או י"ל פי' איש תרומות ע"ד הנחש השיאני בא נחש על חוה ועז"נ אם יתן איש הנ"ל את כל הון ביתו באהבה להמשיך בחי' אהבה הנ"ל הנמשך בקדושה וע' מענין פי' אהבה בזהר ואתחנן דרס"ז ע"ב בוז יבוזו לו והיינו מ"ש אם תגביהי כנשר משם אורידך נאום ה' ועינים רמות תשפיל כו' תהילים סי' י"ח כ"ח וזהו כי אלקים שופט זה ישפיל וזה ירים זה לעו"ז וע' ברע"מ ר"פ שופטים ועמ"ש בענין ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים ופי' בזהר ויצא דקס"ג סע"א אלין דינין וגבורין דנפקין מגבורה דלעילא שהמכוון מזה לכבוש העבד והשפחה תחי' רבו וגבירתה וע"ד לא יסור שבט מיהודה וארז"ל שרודין את העם בשבט דהיינו מקל כו'.

וזהו וזאת התרומה שבחי' מל' דאצילות הנק' זאת בזאת יבא אהרן היא התרומה להתרומם למעלה מעלה וכמ"ש רמה קרני בה' וע' מזה בתו"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור וע' בזהר ר"פ צו ע"פ זאת תורת העולה היא העולה כו' לבחי' קדה"ק וע' זח"ב פ' תרומה דקל"ב ע"ב בענין שם מ"ב שבו ועל ידו העלי' למעלה מעלה עד א"ס ב"ה והו"ע פרשה ראשונה דק"ש שיש בה מ"ב תיבין מואהבת עד ובשעריך ועלי' זו זהו"ע ובכל מאדך כי בקליפה א"א להיות עלי' כמ"ש סד"ה ובבואה לפני המלך שעלי' גורמת להם הירידה והדחיה לחוץ ע"ש הטעם ולכן וזאת התרומה היא העולה דוקא וע' במס' ב"ב פ"ק ד"י ע"ב ע"פ וצדקה תרומם גוי והיינו בחי' התרומה וחסד לעו"ג כו' לפי שאין עושין אלא להתייהר כמ"ש במ"א דחסד דאברהם זהו מבחי' חסד דמ"ה ביטול ואנכי עפר ואפר וחסד דישמעאל הוא ממה שנפל בשבה"כ מבחי' גדולה כו' ונעשה יש כו' והעלי' זהו ע"י הענוה דוקא כל המשפיל א"ע הקב"ה מגביהו כו' לכן ע"י חסד דישמעאל אין נעשה בחי' תרומה אלא עז"נ ואיש תרומות יהרסנה וע' בתו"א בד"ה וקבל היהודים בענין וסוס ב"פ ס"ג כי גאה גאה דאתגאי על גיותניא ומסלק השפעתו מבחי' איש תרומות כ"א מרום וקדוש אשכון את דכה ושפל רוח וכמ"ש במ"א בענין מי אל כמוך כו' לשארית נחלתו שמבחי' הגדולה העליונה של א"ס ב"ה להאיר ולהשפיע לבחי' דכא ושפל רוח כי תועבת ה' כל גבה לב כו'.

ד) **והנה** וזאת התרומה י"ל מה שעמלק מקבל מבחי' רוממות דכחשיכא כאורה כנ"ל בענין אם תגביהי כו' ואפ"ל לכן עמלק גימט' רם וגימט' מר שמבחי' הרוממות דכחשיכא כאורה יוכל להיות נמשך גם בעמלק כי שממית בידים כו' אך משם אורידך אבל בקדושה התרומה והעלי' לקבל מבחי' זו ג"כ וכענין פתחי לי כחודה של מחט ואני אפתח לך כפתחו של אולם וכמ"ש בד"ה ויהי בשלח פרעה שזהו ענין אם לעוברי רצונו כך שמקבלים מבחי' כמה ארך אפים כו' לעושי רצונו עאכו"כ

שמשם יומשך בפנימיות ממש וזהו מרום וקדוש אשכון את דכא ושפל רוח כו' וזהו הנה ישכיל עבדי כו' ירום מאד וזהו פי' ראשית תבואתה למעלה מבחי' התורה שהתורה מחכמה נפקת ובחכמה יש ג"כ בחי' דין אבל בחי' ארך אפים כו' ורב חסד זהו בחי' שלמעלה מהחכמה וכמ"ש בד"ה מזוזה מימין בענין מט"ט קושר כתרים לקונו מתפילותיהם כו' ועי' וזאת התרומה אזי משם אורידך לבחי' עמלק כי כשזה קם כו' וזהו כוונת המד"ר מה מלאכה הי' עושין כו' וזאת התרומה ר"ל שפעלו להיות זה קם כו' וע' בסנהדרין ספ"ד דל"ט ע"א בפרש"י במשל השועל והזאב בענין צדיק מצרה נחלץ, להעיר מענין ויבן כמו רמים מקדשו תלים סי' ע"ח ס"ט וראמה ויש בה תחתיה זכרי' יו"ד יו"ד הוא מרומים ישכון ישעי' סי' ל"ג י"ו עושה שלום במרומיו איוב כ"ה י"ב ועמ"ש ע"פ הזח"ג בלק קצ"ג ב' ע"פ ה' אלקי אתה ארוממך ועמ"ש סד"ה רני ושמחי בת דרוש הראשון בענין שלע"ל תתעלה המל' הנק' בת יותר גם מבחי' אמי כי בעטרה שעטרה לו אמו א"ת עט"ב, וכמ"ש ע"פ הזח"ג פ' שלח קע"א בענין והי' ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים שהוא מל' חציים אל היה"ק שהיא בינה כו' על ידי הבירור שהמל' מבררת ממה שנפל מכח"ב דתהו וזהו וזאת התרומה תרום ה' אחרונה כו' וזהו והיה כי ביום ההוא יהיה היינו שבחי' ו"ה יהי' במדריגת י"ה אך והיה היינו שג"כ ו"ה יהיו קודמין לבחי' י"ה כו'.

במדרש וזאת התרומה זו כנס"י שנאמר קדש ישראל גת"ל סעי' א' גם י"ל ע"ד הנז' במד"ר פ' תצוה פל"ח דקנ"ד ג' ד"א וזה הדבר באיזה זכות היה נכנס אהרן לבית קדה"ק אמר ר' חנינא בנו של ר' ישמעאל זכות המילה נכנסה עמו שנאמר בזאת יבא אהרן זו המילה כד"א זאת בריתי אשר תשמרו וע' מזה ג"כ במד"ר פ' אחרי פכ"א נשמע דבחי' זאת זהו ברית מילה וזהו ג"כ ענין וזאת התרומה שעי"ז הוא עלית כנס"י למעלה מעלה עד שמילה ניתנה בשמיני שהוא בחי' שלמעלה מהשבת כו' וגם ר"ת מי יעלה לנו השמימה הוא מילה הרי שעי"ז הוא עליות בחי' יעלה לנו השמימה שהם מקיפים דח"י גם כי עליות כנ"י זהו היחוד עליון לכן זהו בזכות מילה שהיא באותו מקום.

ה) **והנה** בענין מאמר הזוהר דפ' ויקהל דר"ט ע"א השמים שמים לה' אינון עשר יריעות כ' במק"מ בשם הע"ח וז"ל דע כי ז' רקיעים שבעוה"ז הם ט"ס דעשי' כי רקיע הראשון כולל ג' רקיעים והם יו"ד רקיעים הנזכרים בזהר פ' ויקהל דר"ט שהם ט"ס דעשי' ונוסף בהם וילון הוא עטרת היסוד תשיעאה חכמה דעשי' עשיראה כתר דעשי' גלגל השכל עכ"ל ובזהר פ' תרומה דקס"ד סע"ב ודקס"ה סע"א תשע רקיעין אינון ושכינתא איהו עשיראה כו' ואינון תשע יומין שבין ר"ה ליוהכ"פ ואיהי עשיראה וא"כ מה שנכללין העשרה בשבעה רקיעין ע"כ צ"ל כמ"ש המק"מ בשם הע"ח והיינו כי רקיע העליון שהוא בינה כולל ג' היינו כח"ב ע"ד

היכל קדה"ק ורקיע התחתון כולל יסוד ומל' ע"ד לבנת הספיר ואפ"ל עד"ז בשבעה ימי השבת יש עשרה בחי' אלו יום ראשון חסד כו' עד יום שישי שהוא יסוד ובו ירד לחם משנה היינו יסוד כולל מל' עמו ע"ד לבנת הספיר אח"כ שבת דוגמת רקיעא שביעאה שכולל ג' וזהו מצות שלש סעודות דוקא בשבת הרי השבעה יומין כוללים עשרה ובשבת הוא עליות כנס"י כענין הנ"ל בפי' וזאת התרומה כמ"ש בתו"א בביאור כי אתה נרי בענין ארוממך אלקי המלך כו' בחי' מלך יחיד כו' אמנם יוהכ"פ נק' שבת שבתון ולכן מר"ה ועד יוהכ"פ יש עשרה ימים ממש שזהו בחי' גבוה יותר ממה שהעשרה נכללים בשבעה וכמו כנור של עשרה נימין גבוה אף מכנור של שמונה נימין וכ"ש משל שבעה נימין ועד"ז ניתן לישראל בא"י ארץ ז' אומות וארץ ג' קיני קניזי וקדמוני יותן לע"ל וא"כ במלאכת המשכן שעשו עשר יריעות ממש ולא ע"ד נוטה שמים כיריעה שהם שבעה רקיעין רק שכוללין עשרה א"כ במשכן שהיה עשרה ממש זהו בחי' עליונה יותר והיינו כמ"ש במד"ר תרומה פל"ד ולא עוד אלא כל מה שלמטן חביב יותר, והנה ידוע ג"כ שצ"ל עשר ולא אחד עשר כי בקדושה הם עשר לפי שהם בבחי' ביטול ולכן אא"ס שוכן בתוכן ממש בבחי' פנימי', וזהו עלי עשור ועלי נבל אבל בק"נ שהם בבחי' יש וא"א להיות השראת הקדושה בחול ע"כ הם י"א כתרין שבחי' א' הוא מקיף עליהם ועמ"ש מזה בתו"א בד"ה ראה ריח בני ומ"ש על המד"ר כי תשא פמ"ב בענין י"א יום מחורב דרך הר שעיר כו' ובפרשה מ"ד ע"פ זכור לאברהם למלך שהפקיד לו אוהבו עשרה מרגליות כו' יו"ד נסיונות כו' ולכן נאמר ויעשו כל חכמי לב בעושי המלאכה את המשכן עשר יריעות שיהי' עשר ולא י"א היינו ג"כ שיומשך האור בקדושה דוקא ששם הוא בחי' עשר ולא י"א וכן פי' בזהר תרומה דקס"ה ע"א ומה שהיו עשתי עשר יריעות עזים לאוהל על המשכן היינו שיהי' הקליפה שומר לפרי ולא יהי' הקליפה מתנגד להפרי וזהו ענין השלום בפמשמ"ע ובפמשמ"ט ועמ"ש מזה בלקו"ת פ' בלק סד"ה מה טובו והיינו ע"י עושה שלום במרומיו נמשך ומשתלשל השלום גם למטה ע"ד ורב שלום שמבחי' ורב יהי' שלום וכמ"ש בד"ה וכל בניך לימודי ושלום זה במרומיו נמשך ע"י וזאת התרומה כי וצדקה תרומם גוי וכתיב והי' מעשה הצדקה שלום וע' באגה"ק סי' י"ב ע"פ זה ובת"ז תיקון כ"ח בתחלתו דע"ב א' פתח ר' שמעון ואמר ויעשו כל חכמי לב בעושי המלאכה וגו' מאי כל חכם לב ההוא דאיהו חכם בחכמה ובל"ב נתיבות דילה (ועמ"ש בתו"א פ' תצוה בד"ה ועשית בגדי קדש בענין ואתה תדבר אל כל חכמי לב דהיינו שאין להם אלא לב אחד כו' *, ובכס"מ שם פי' ל"ב נתיבות הם ע"ס בלי מה וכ"ה אותיות כו') דאינון כלולין בשית ימי דבראשית (כי ששת ימ"ב הם ו"ק דאבא כמ"ש בסידור בדרוש בהמ"ז בפי' יין המשומר בענביו משימ"ב ובזהר פ' בראשית דל"א סע"א שית יומין דבראשית

אחד כו': בפיה"מ (רעו, א) נוסף: וע"ד כשם שאין בלבך אלא אחד כך כו'.

כו' היינו דכתיב ארזי לבנון כו' והנה לבנון הוא ל"ב נתיבות חכמה ונש"ב כו' א"כ כיון ששימ"ב נק' ארזי לבנון מוכרח של"ב נת"ח מאירין בהן) והיינו שש משזר דאינון שית יומין דבראשית כלולין מעשר אמירן ול"ב שבילין דאינון ל"ב זמנין אלקים דעובדא דבראשית (ר"ל כי משזר זהו ענין התכללות יחד כמ"ש במ"א) והמשכילים בהון אשתמודעאן אתוון דאתמר יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ כו' עכ"ל וא"כ מפרש חכמי לב ע"ד והמשכילים וא"כ יש להבין זה ממ"ש בזהר ר"פ שמות ע"פ והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע כו' ושם פי' במק"מ והמשכילים הם העוסקים בפנימיות התורה וע' בזהר פ' אחרי דע"ג בענין ישראל סתים וגליא אורייתא סתים וגליא כו' גם פי' חכמי לב ע"ד מארז"ל שהצדיקים לבם ברשותם כו' וחנה היא מדברת על לבה כו' דומין לבוראן שנאמר ויאמר ה' אל לבו במד"ר ס"פ תולדות פס"ז ובפ' נח פל"ד וענין המלאכה שהיו עושין חכמי לב היינו מ"ש במא"א אות מ' סעי' ל' מלאכה נק' המל' כו' גם מלאכה נק' הזיווג וארז"ל לעשות מלאכתו תשמיש כו' עכ"ל הכוונה שהם המשיכו יחוד העליון שהוא ענין השפעת חכמה בכנ"י ע"ד שלע"ל ומלאה הארץ דעה כו' והמשכת דעת זה נק' והאדם ידע ועד"ז המשכת התורה נק' ביום חתונתו זה מ"ת וארז"ל שעיקר הנישואין יהיו לע"ל לפי שאז יהי' גילוי פנימיות התורה ויש ג"כ תחלה מלאכה מבחי' חיצוני' לברר וזהו ההפרש בין ימי המעשה לשבת כי בשבת נאמר כי בו שבת מכל מלאכתו וארז"ל במד"ר פ' בראשית ס"פ י"א אע"ג דאת אמר כי בו שבת מכל מלאכתו ולא שבת ממלאכת הרשעים ולא ממלאכת הצדיקים אלא פועל עם אלו ועם אלו כו' ומנין ששכרן של צדיקים קרויה מלאכה שנאמר מה רב טובך אשר צפנת (גימט' כתר) ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם עכ"ל ופעולה ומלאכה ז"ס היחוד עליון שהוא המשכת כח"ב למטה (וגם מפעלת גימט' כתר) ע"ד חצר הפנימי' הפונה קדים כו' וביום השבת יפתח ע' בר"ח שעה"ק פ"ב ובתו"א בד"ה ויקהל משה והנה המשכת פעולה זו המשיכו חכמי לב וזהו מה מלאכה היו עושין וזאת התרומה כו'.

קיצור. (א) מה מלאכה היו עושין וזאת התרומה זו כנס"י ראשית תבואתה שהיא בשרשה למעלה למעלה מהתורה, והיינו בחי' מזלי', ועמ"ש ע"פ שאו כו' לגולגלותם, ועמ"ש ע"פ המד"ר ר"פ ויקהל ע"פ טוב שם משמן הטוב, וכן הוא בבחי' עליות המל' ארוממך אלקי המלך וזהו ענין סולם כו' וראשו מגיע והיינו ענין התפלה וזהו התרומה ארוממך אלקי המלך.

(ב) **והמד"ר** הקדים תחלה ענין אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בחמשה לשונות של חיבה דביקה חשיקה חפיצה נגד נר"נ באהבה אהבתי אתכם ובדיבור כו' י"ל חי' יחידה הדיבור מבחי' חיה לנפש חיה לרוח ממללא כמ"ש בתו"א בד"ה מזוזה מימין והאה' מבחי' יחידה עמ"ש בלקו"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה ובהביאור בענין כי אהבך

ה' אלקיך וע' במד"ר ע"פ תוכו רצוף אהבה ואהבה זו מובן מענין המשכן עשר יריעות נוטה שמים כיריעה ז' רקיעין אינון והשביעי חביב במד"ר אמור ס"פ כ"ט שכולל ג' ראשונות כח"ב והם עשר יריעות אך הרי השמים שמים לה' אלא כי כל בשמים ובארץ וזהו עשיות המשכן והיינו ע"ד כימי השמים על הארץ ומזה מובן ענין האה' שהניח השמים ושמי השמים וצמצם שכינתו בין שני בדי ארון להיות עשר יריעות המשכן כמו השמים ושמי השמים כו' ועמ"ש ע"פ הזהר ויצא דקמ"ח ע"ב בענין ויקח מאבני המקום.

(ג) **וזהו** אם יתן איש הוא היפך ונגד וזאת התרומה אלא בחי' ואיש תרומות יהרסנה היינו מי שמתגאה כנגד הקב"ה כמו מי הוי' אשר אשמע בקולו מלחמה לה' בעמלק אם תגביה כנשר יעשו עץ גבוה לקבל מבחי' רוממות דכחשיכא כאורה שלא ע"י שם הוי' ומענין זה הי' ענין קין שדחה קץ הימין וקרב מקץ ימים וכן איך מעשרין את התבן ובאמת מוץ ותבן פטורים מן המעשרות כמ"ש בזהר פ' בלק דקפ"ט ע"א ולכן אם יתן איש תרומות את כל הון ביתו באהבה הנ"ל בוז יבוזו לו. כי וזאת התרומה דוקא רמה קרני ע"י שהוא בחי' קרן שהוא ביטול כמ"ש בענין ובא לו לקרן ע' זח"ג במדבר דק"כ ע"א היא העולה ובכל מאדך שם מ"ב פ' ראשונה דק"ש משא"כ עמלק משם אורידך ע' מד"ר אמור פכ"ט מזה וצדקה תרומם גוי ע' בתו"א בד"ה השמים כסאי מזה וחסד כו' ע"ד חסד הוא לשון חרפה היינו מהחסד שנפל בשבה"כ כמו מפני אריה כשנפל למטה נעשה חיה טמאה.

(ד) **ועוד** פי' התרומה שמבחי' הרוממות דכחשיכא כאורה כמה ארך אפים יומשך לבחי' וזאת ע"ד לעושי רצונו עאכו"כ וע"ד בפורים מבחי' עד דלא ידעי בין ארור כו' שהוא ענין הגורל שלמעלה מהשכל משם ג"כ נמשך דוקא להיות ארור המן וברוך מרדכי כו' ולכן זהו ראשית תבואתה למעלה מבחי' התורה דמחכמה נפקת ועמ"ש סד"ה רני ושמחי בת בענין בעטרה שעטרה לו אמו וענין א"ח עט"ב והיה ביום ההוא יצאו מ"ח כו' וגם פי' וזאת התרומה ע"ד וזאת בריתי שבזכות המילה נכנס כה"ג לבית קדה"ק בינה וממשיך יחוד העליון ע"י היסוד מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה עד"ז וזאת התרומה.

(ה) **וזהו** אשר ענין וזאת התרומה הוא ענין א' עם ויעשו כו' את עשר יריעות המשכן ז' רקיעים והשביעי חביב והם עשרה זהו כענין שבעת ימי השבת שהשביעי חביב ובו ג' סעודות ובשבת עליות כענין וזאת התרומה ועשר הוא עם המל' שהיא משלמת לעשר ונק' שלומי אמוני ישראל כמ"ש בזהר ר"פ חוקת דק"פ ע"ב דהיינו להיות הגילוי למטה זהו בה ועל ידה וזהו ההשלמה לעשר ובה הגילוי נמשך מלמעלה מעלה ע"ד אל יתהלל החכם בחכמתו כו' אלא בזאת יתהלל וכמ"ש בתו"א ר"פ לך וזהו שמו קדם לו וטוב שם כו' שהלך מהלך ת"ק שנה לעשות לו שם

כו' והנה יוהכ"פ שנק' שבת שבתון הוא יום העשירי ממש כנור של יו"ד נימין כו' עד"ז בהמשכן היו עשר יריעות ממש וזהו כל מה שלמטן חביב יותר שלמעלה רק שבעה רקיעים כו', והנה עי"ז הוא ג"כ בחי' עשר ילא אחד עשר ועי"ז י"א יריעות עזים נעשו לאהל ובחי' שומר לפרי ע"ד ורב שלום והיינו ע"י עושה שלום במרומיו והוא ע"י וזאת התרומה כו'.

(ו) **והנה** עשר יריעות המשכן שש משזר ע"ד עשרה מאמרות בששת ימי בראשית ובהן ל"ב פעמים שם אלקים ל"ב נ"ח וכמו"כ חכמי לב בל"ב נתיבות עשו עשר יריעות שש והיו משזר ע"ד ארזי הלבנון ואפ"ל כי בשי"ב האיר אור שנברא ביום ראשון וגם אלה תולדות מלא בשני ווין ואח"כ ע"י חטא עה"ד נתקלקלו כמ"ש במד"ר פ' בראשית פי"ב די"ד ע"א וע"י המשכן מתתקן לכן הי' ע"ד וביום שמחת לבו זהו בנין בהמ"ק גם ולעבדו בכל לבבכם ועבודה זהו קרבנות ב' המזבחות פנימי' וחיצוני' הלב והיו עיני ולבי שם לבבתני אחותי כלה וע' בד"ה אני ישנה ולבי ער.

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ארז"ל במדרש פ' ויקרא פ"ב כ"מ שנאמר לי אינו זז לא בעוה"ז ולא בעוה"ב. ועמ"ש מזה בלק"ת פ' במדבר על פסוק וארשתיך לי*. והנה במדרש שם חושב המקדש ועשו לי מקדש בקרבנות תשמרו להקריב לי, וצ"ל איך אינו זז בעוה"ז הרי עכשיו ליכא מקדש וכן הקרבנות אינן עכשיו וראיתי במ"כ שם וז"ל כל מקום שנאמר לי כל הני דחשיב והולך כולם עומדים עדיין ודו"ק עכ"ל. ואפ"ל ע"ד מ"ש בלק"ת פ' עקב בד"ה להבין שרש טעם מנ"ל דברכת הארץ בזה"ז דאורייתא כו' עד שנתן לאברהם ירושת ארץ כנען העליונה ברוחניו' כו' *. וע' מזה בסידור שער בהמ"ז וע' בת"א פ' שמות בד"ה הבאים ישרש בפי' כי תהיו אתם ארץ חפץ ולכן במדרש ויקרא פ"ב גבי כ"מ שנאמר לי אמרו בא"י שנא' כי לי כל הארץ, וע' במד"ר קהלת ע"פ והארץ לעולם עומדת כו', והיינו מטעם כ"מ שנאמר לי אינו זז לעולם, וע' עוד מענין ארץ בת"א ס"פ משפטים בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה, וכמו"כ י"ל

ע"פ וארשתיך לי: בבוך ויקחו לי תרומה נוסף בגליון העמוד: היינו לעצמו שאינו מושג בנאצלים גם פי' לי עתיקא כי בז"א שיש חו"ג הנה מדה"ד מעכבת אבל בבחי' עתיקא דלית שמאלא בהאי עתיקא לכן אין הפסק וע"ד כ"מ שנאמר לי אינו זז וד"ל.

ברוחניות כו': בבוך הנ"ל נוסף: והיינו כי כנען ל' הכנעה וכנען ל'...

בענין המקדש וכמ"ש במהרש"א שמקדש העליון הנק' מקדש אד' מחובר ממש למקדש התחתון וכמו בענין כעיר שחוברה לה יחדיו ירושמ"ע מחובר עם ירושלמ"ט וע"ז אינו זז גם בעוה"ז שמאיר גם עכשיו ברוחניות מקדש העליון, וע' בסש"ב ח"א פנ"ג ועמ"ש בלקו"ת פ' בהר סד"ה את שבתותי תשמרו בענין ומקדשי תיראו*, ועמ"ש בלקו"ת בד"ה נשא את ראש בני גרשון בענין הקרשים והיריעות איך יש בחי' זו בנפש כו' ובד"ה במדבר סיני דרוה"ר בענין אל בית אמי זו תושב"כ ואל חדר הורתי זו תושבע"פ שהם בחי' אהל ומשכן כו', ובמ"א פי' שזהו מ"ש אדם כי יקריב מכם*, אדם היינו מחדו"מ של התורה שהם במקום אוהל ומשכן ועי"ז כי יקריב היינו העלאת נה"ב בתפלה כו', ובד"ה ושאבתם מים בששון דרוש א' פי' מזבח החיצון ומזבח הפנימי היינו חיצוני' הלב ופנימי' הלב כו', וע' בד"ה בכ"ה בכסלו מענין דם התמיד והטבת הנרות כו', וגם בבהכנ"ס הנק' מקדש מעט מאיר הארה בבחי' זו עמ"ש ע"פ דרשו ה' בהמצאו, וזהו אינו זז כו', והיינו לפי שנאמר בו לי, ועמ"ש בלקו"ת בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית דרוש ב' בענין מזון ולבוש בית שמשם יובן הטעם שנאמר בו לי*.

(קיצור. כ"מ שנאמר לי מקדש העליון מחובר למקדש התחתון וגם עכשיו מאיר הארה עליונה במקדש מעט ובעסק התורה, וע' סש"ב פנ"ג, וכמו שיש בחי' ארץ בנפש שבה כח הצומח כי תהיו כו' ארץ חפץ כן יש בחי' המשכן שם מ"ה הנמשך ע"י מחדו"מ של התומ"צ כו' וכן במקדש מעט).

ב) והנה ענין ושכנתי בתוכם נתבאר ע"פ כי בועליך עושיך כו' בענין למי שעשאה כלי כו', מקדש אד' כוננו ידיך בחי' באר חפרוה שרים כו', נמצא זהו שיהי' האדם בבחי' באר מ"ח שהוא ענין אליך ה' נפשי אשא, ועמ"ש בענין חפרוה שרים כו' במחוקק כו', וע' בגמרא פרק אעפ"י דס"ב ב' דעת קונך יש בך כו' ולבסוף כתיב ועשו לי מקדש כו', מוכח דהמקדש ושכנתי בתוכם זהו כענין יחוד חו"כ והיינו ענין הלוחות שהי' בארון המשכת אור התורה בישראל, עמ"ש בלקו"ת בד"ה שחורה אני ונאוה דרוש ב', ולפמ"ש דהאוהל והמקדש עצמו זהו עכשיו בחי' תורה א"כ איך שייך דהיחוד זהו ג"כ בחי' תורה*, וצ"ל זהו ענין הלכות ואגדות עזח"א רל"ד ב' בפי' ואגודה כו', ועמ"ש בלקו"ת סד"ה תורה צוה פ"ד ענין אירוסין ונשואין שיש בבחי' התורה, וזהו עצמו

ומקדשי תיראו: בבוך הנ"ל נוסף: אלו ד"א של הלכה.

יקריב מכם: בבוך הנ"ל נוסף: דהל"ל אדם מכם כי יקריב והענין כי אדם היינו.

בו לי: בבוך הנ"ל נוסף: מזון תורה לבוש מצות בית מקיפים בחי' עתיקא וע"כ כ"מ שנאמר לי אינו זז והיינו שיש ברוחניות כו'.

בחי' תורה: בבוך הנ"ל נוסף: וצ"ל כמ"ש בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה בסופו דהנישואין והיחוד זהו התגלות פנימי' התורה שיהי' לע"ל כו' וא"כ גם עכשיו צ"ל.

בחי' האוהל והמשכן שיש בהתורה זהו כמו אירוסין בבחי' מקיף לבד ובחי' נשואין זהו ענין היחוד גם מבואר שם איך גם בבחי' עבודה שבלב יש ב' בחי' אלו וכמ"ש ג"כ בפ' מטות בד"ה עיני כל אילך ישברו.

קיצור. ענין ושכנתי בתוכם ע"ד יחוד חו"כ המשכת התורה לוחות בארון וזהו כי בועליך עושיך שעשאה כלי, באר חפרוה שרים במחוקק מקדש אד' כוננו ידיך וגם עכשיו ברוחניות אינו זז בחי' זו ויש בתורה אירוסין ונשואין ועד"ז יובן ענין יקרה היא מפנינים, וזהו ענין אורייתא סתים וגליא וכן בעבודת ה' יש ב' בחי' אלו עיני כל ואח"כ נעשית כלה בה"א וזהו ענין ההשתחוואה דלקמן.

ג) **והנה** בלקו"ת ד"ה מזמור שיר חנוכת הבית דרוש א' פ"ב כ' הנה כתיב ושכנתי בתוכם, ולהבין ענין השראת השכינה מהו והנה אנו אומרים אין אנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך וצ"ל מהו ולהשתחוות, כי ההשתחוואה בבחי' פנימי' הוא בחי' בטל רצונך מפני רצונו כו' והשתחוואה זו הי' מקבלים ע"י גילוי שכינה פי' שכינה מה ששוכן בתחתונים בבחי' גילוי שעי"ז כל הנשמות מתבטלים כנר בפני האבוקה כו' שהרי השכינה הוא מקור הנשמות ברא כרעא דאבוה כו', ובלקו"ת שה"ש בביאור שחורה אני ונאוה הנ"ל ד"ה הגה בין פ"ב כו', והנה כשיורדת המל' בבריאה נקראת עתיק לבריאה כו', וע' ביאור כי אתה גרי כשנעשית עתיק לבריאה נקראת מלך יחיד כו' ועמ"ש ע"פ הזהר ר"פ ויצא בענין ה' למנוחתיך כו' בענין המשכת האבוקה שעי"ז יהי' הביטול כנר בפני האבוקה, עוד יובן ענין השתחוואה ממ"ש בד"ה שובה הא', ויש השתחוואה ברוחניות שכופף ומבטל שכלו לדבר הנשפע כו' והוא בלעומת זה כו', וכמו כן נשמע לענין השתחוואה בתפלה היינו גם כן שכופף ומבטל שכלו אליו ית' וגם בטל רצונך. עוד נתבאר ענין השתחוואה בלקו"ת בד"ה והי' מדי חדש בחדשו בענין יבא כל בשר להשתחוות לפני, דפי' כל בשר זהו יסוד האש ע"ד פני שור כו', וע"ד בשרפים לחמי לאישי כו', וההשתחוואה הוא בבחינת ביטול שלמעלה מבחינת רשפי אש, ואם כן זהו ענין ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא כו', וכענין בת אבי היא מבחי' מוחין דאבא מבחי' שלמעלה' מבחי' בת אמי מוחין דאימא כו', וע' במדרש פ' וירא פנ"ו ע"פ ונשתחוה ונשובה אליכם כו' הכל בזכות השתחוואה כו' אברהם כו' התורה לא נתנה אלא בזכות השתחוואה שנאמר והשתחויתם מרחוק כו' ע"ש, ועמ"ש במ"א בפי' יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים מפני שהי' בבחי' הביטול והוא מ"ש באליעזר ויקוד וישתחו, ובספר פנ"י ס"פ משפטים ע"פ והשתחויתם מרחוק שהוא בפישוט ידים ורגלים כו' שהוא התפשטות כח הגשמיות המפרידים כו' ע"ש.

קיצור. ענין השתחוואה בטל רצונך ע"י גילוי שכינה ע"ד כנר בפני אבוקה שכינה מלך יחיד השתחוואה שכופף ומבטל שכלו קול

דממה דקה שלמעל' מרשפי אש והשתחויתם מרחוק בפישוט ידים ורגלים י"ל כי העמידה ציור אדם הראש גבוה אבל בהשתחואה הראש והגוף והרגלים שוין, א"כ זהו ביטול לבחי' ששם חכמה ועשי' שוין בחי' כי לא אדם הוא.

ד) ואפ"ל ע"ד מ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר ע"פ אלה תולדות נח נח לשון מנוחה ענין עה"ח ועה"ד, מבחי' עה"ד אף כמו שהוא למעלה דהיינו בז"א מהחזה ולמטה ששם נסתיימו המוחין דאו"א אזי נמשך רשפי אש חו"ג המגולים, אבל עץ החיים חו"ג המכוסים ביסוד אימא ביטול ע"ד קול דממה דקה כו', וזהו ענין שמו"ע ושם פירש שורש ב' בחי' אלו שמצד הקו"ח שייך עליות מלמטה למעלה רו"ש אבל מצד העיגול הגדול שלמעלה מהקו הוא אוא"ס המקיף ארבע עולמות בשוה נמשך הביטול לגמרי בחי' חכמה כח מה וכמו משה ונחנו מה כבד פה כו'. וזהו ענין ההשתחואה שלכן בהשתחואה בפישוט ידים ורגלים מורה כי חב"ד חג"ת נה"י שוין וכמ"ש במ"א שזהו ג"כ ענין האופנים שאינן בחי' ציור קומה, ואפ"ל שזהו ענין אדם ובהמה תושיע ה' ע"י שהאדם שהוא ציור קומה בצלמנו כדמותנו משים א"ע כבהמה שבבהמה הראש והגוף והרגלים שוין כו'. עוי"ל ע"ד שנתבאר בד"ה כי אתה נרי הוי' בביאור ענין דו"ר רו"ד ע"כ יראה עילאה שגבוה מעה"ד י"ל מזה נמשך בחי' ההשתחואה והוא ג"כ בחי' עבד שלמעלה מבחי' בן בחי' משה עבדי ולכן השתחואה זו נמשך בבהמ"ק וכמ"ש בת"א ר"פ בראשית סד"ה השמים כסאי בפי' איזה בית אשר תבנו לי אשר ע"י תומ"צ ממשיכים בחי' נר"נ, אך בית זהו מקיף דחי' יחידה בבכל מאדך ומזה נמשך רק כריעות והשתחואות דשמו"ע, ולכן בהמ"ק הנק' בית שם האיר מבחי' יחידה חי', היינו ענין מלך יחיד כנ"ל, ע"כ מזה נמשך ההשתחואה בנפש ג"כ ביטול דחי' יחידה שלמעלה מהשכל ע"ד אחת היא יונתי שמקבלת מבחי' יחיד עיין בלקוטי תורה שה"ש סד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון, עוד נת' כה"ג בד"ה יהודה אתה יודוך אחיך כי ראובן שמעון לוי הם ק"ש ואמת ויציב, אבל יהודה הודאה וביטול לגמרי לבחי' סוכ"ע זהו"ע שמו"ע, ע' בד"ה ויאבק הביטול דחו"ב גבוהים מאהוי"ר וזהו ג"כ ענין יהודה אתה היכל קדה"ק שמו"ע שהוא בג"ר שלמעלה מהיכל האהבה וזהו ענין ההשתחואה כו' וכענין שנת' בדרוש ל"ג בעומר שבסידור בענין ברכה והודאה אשר ברוך מבחי' חכמה אבל לגבי עת"י אין שייך שום השגה כ"א הודאה וביטול לגמרי ושם נת' שכעין זה הוא מעלת הל"ת על מ"ע כענין הודאה עליונה לגבי ברכה כי מ"ע המשכה ע"י קום ועשה כעין ברכה ול"ת מבחי' שא"א להמשיך שם בכלי כ"א ע"י הודאה וזהו ענין הל"ת. וע' בד"ה אלה פקודי המשכן לכן בבהמ"ק האיר בחי' עת"י דבריאה ששרשו מעת"י דאצי' ע"י נמשך ההשתחואה, ועמ"ש בד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול בפי' והשתחוו לה' בהר הקדש בירושלים והיינו כי ע"י שופר גדול יאיר מפנימי' עתיק ומזה יומשך ההשתחוואה וביטול ומעין זה הוא תפלת נעילה ביוהכ"פ יעו"ש.

קיצור. ההשתחוואה נמשך ע"י הביטול לגבי א"ס ב"ה שלמעלה גם מהק' ע"ד אדם ובהמה תושיע בהמות הייתי עמך יראה עילאה שלמעלה מאה"ר ונמשך בבהמ"ק איזה בית אשר תבנו לי יהודה אתה שלמעלה מבחי' ראובן כו'. ולע"ל והשתחו כו'. וכן מעין זה נעילה דיוהכ"פ והשתחוואה הביטול דג"ר ולמעל' מאהבה.

ה) **והנה** יעויין בת"א פ' וישב סד"ה מאלמים אלומים בענין השתחוואה שיש ב' בחי' ובד"ה יביאו לבוש מל' בענין כריעות שבשמו"ע שהכריעות והשתחוואות הן כריעות הראש שהוא המשכת בחי' חכ' עילאה ונמשך דרך חוט השדרה ח"י חוליות ח"י ברכאן דשמו"ע עד שנמשך בבחי' ירכין במודים ושים שלום המשכת השפע מח"ע בח"ת כו' ע"ש. ובד"ה מאלמים אלומים ביאור הדברים כי השתחוואה כוללת ב' בחי' הא' בחי' ביטול שבטל ומשתחווה כו' וכמו וצבא השמים לך משתחוים שהם מתבטלים כו'. הב' הו"ע המשכה שמרכין ראשו וממשיכו למטה ובאמת הא בהא תליא שע"י הביטול גורם ההמשכה ועד"ז יובן ענין ותשתחוין לאלומתי יעו"ש. והיינו שע"י הביטול גרמו להמשיך השפע בבחי' יוסף שהוא יסוד שיומשך בו מהדעת ומכח"ב כו' וזהו ענין ברוך ה' המבורך לע"ו. המבורך דא אפיקו דברכאן כו'. ונה"י חדשים נמשכים מהכתר כו' ועד"ז יובן ההשתחוואה בבהמ"ק שע"י השתחוואה זו וביטול זה פעלו כמ"כ ההמשכה מלמעלה מבחי' ח"ע וזהו ענין יחוד העליון דבחי' ושכנתי בתוכם כו', המשכת אור התורה בכנס"י כו'. וזהו שאנו אומרים ואין אנו יכולים לעשות חובתינו כו' ולהשתחוות שע"י שאין ההשתחוואה והביטול ממילא לא נמשך ג"כ האור והשפע מלמעלה. וזהו ענין ונהר יחרב ויבש כו'. ובאו"ת מהמגיד נ"ע זי"ע ברמזי אגדות דכ"ט בענין משארז"ל לא הכל בקימה ולא הכל בהשתחוואה מלך בקימה ושרים בהשתחוואה פי' ג"כ דהשתחוואה הוא המשכה מלמעלה למטה. וכן מצאתי במגיד משרים מהב"י פ' וישב בד"ה ויראו אחיו ח"ל ותשתחוין לאלומתי כלומר דכולהו ספירן נגדין בי' כדי לאשפעה בכנס"י ולמאי דנגדין בי' קרי השתחוואה עכ"ל וכן פי' שם בענין והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים היינו גבולי אלכסון דהוי אחד עשר בר מההוא דמיחד ליסוד. וכולהו הוו משתחוין לי' כלומר נגדין בי' עכ"ל. ויש להעיר עוד מענין השתחוו לה' בהדרת קדש ר"ת קבלה. ואומרים זה בשבת ובחול אומרים הריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה. אפ"ל ג"כ כי השתחוואה יש בה ב' בחי' כנ"ל וזהו מאיר בשבת שע"י הביטול ע"י בא ההמשכה ועמ"ש ג"כ מענין השתחוואה בד"ה ביום השמע"צ בן חכם ישמח אב.

קיצור. השתחוואה ג"כ המשכה שמרכין ראשו המשכת הדעת וזהו והנה השמש והירח כו' משתחוים לי כו'.

ו) **ולהבין** עוד איך נמשך זה ע"י בהמ"ק. ילה"ק מ"ש הרמב"ן ר"פ תרומה שענין המשכן הוא שיהי' הכבוד ששכן על הר סיני

כמ"ש וישכן כבוד ה' על הר סיני, משפטים כ"ד ט"ז, הנה במשכן שוכן עלי' בנסתר. והנה במ"ת וידבר אלקים זהו הכבוד, ועל כל דיבור פרחה נשמתם (ע' לקו"ת ר"פ במדבר בד"ה שאו כו' לגולגלותם דרוש א') דאית רצון הנמשך מהבינה והדעת ע"ד נודע בשערים בעלה לכל חד לפום מה דמשער בליבי' ואית רצון שלמעלה מהשכל וכמ"ש מזה ג"כ בת"א בד"ה ויקהל משה ובהביאור שהוא כתר ונק' א"א בחי' יחידה ובד"ה תקעו בהודש דרוש א' שהרצון עליון יש לו ב' בחי' כו' ע"ש, ורצון זה נמשך לישראל ע"י מ"ת שהדבור הוא המשכה ממהו"ע ית' להנשמות כו"ע עמ"ש בלקו"ת פ' נצבים בד"ה כי המצוה הזאת ובד"ה ראה אנכי נותן בענין פנים בפנים דיבר הוי' עמכם כי בשעת מ"ת נמשך בחי' הוי' בפנים שלכם כו' ע"ש והאיר שרש הנשמה הנק' מזלי' בתוך הנשמה שבגוף כו', וע' בלקו"ת בד"ה וידבר אלקים דגבי חג השבועות שם פ"ג ובהביאור פ"א איך ע"י התורה יאיר בחי' גילוי * ושם מבואר דחכמה וכתר שהם חי' יחידה נק' מזלי' שהם ב' מקיפים ובחי' פנימ' הם נר"נ והנה כמו בהנשמה יש נר"נ א"פ וחי' יחידה מקיפים כמו"כ למעל' זהו"ע ממכ"ע נר"נ וסוכ"ע הוא חכמה וכתר, ע' בלקו"ת בביאור שבת שבתון לכן במ"ת גילוי סוכ"ע היינו כתר וחכמה כבוד עילאה בממכ"ע בחי' הכבוד (תתאה *) עי"ז כמו"כ בנפש גילוי בחי' מזלי' בנר"נ ועי"ז פרחה נשמתם וכעין זה מ"ש בת"א בד"ה ויקהל משה בענין הנשמה יתירה הנמשך בשבת שהוא מבחי' רצון העליון והיינו ע"י גילוי סוכ"ע בשבת דהיינו החכמה והכתר וזהו ענין סעודתא דע"ק. והנה כמו"כ יובן ענין זה בהמשכן (בד"ה במדבר סיני) כי אהל מועד אהל בחי' מקיף ובחי' מועד ונועדתי לך שמה למעלה מבחי' ונודעתי בחי' נודע בשערים כו', לכן מזה נמשך השתחוואה וביטול הנ"ל שזהו בחי' שלמעלה מהשכל ועמש"ל בענין השתחוואה.

קיצור. במ"ת אנכי הוי' נמשך שם הוי' בכל אחד והתורה מחכמה נפקת ושרשה תר"ך עמודי אור והו"ע ח"י ונתגלה למטה כמו"כ עי"ז גילוי מזלי' של הנשמה ח"י וזהו שעל כל דיבור פרחה נשמתם התחברות נר"נ חי' יחידה גם דבור העליון נעשה כתר למטה כנודע מענין כאשר דברתי לאמר וגם כנר בפני האבוקה, ועמ"ש מענין וקבל היהודים משא"כ במ"ת מכאן מודעא רבא כו' שהי' האה"ר ע"י הגילוי מלמעלה כו', ע' סוף ביאור אחרי הוי' אלקיכם תלכו בלקו"ת פ' ראה ועד"ז ענין נשמה יתירה דשבת וזהו ונועדתי לך, וזהו"ע ההשתחוואה ויותר י"ל ההשתחוואה התחברות ב' הדעות דיחו"ע ויחו"ת ע"ד לעשות הישר וזהו עצמו ענין היחוד והאדם ידע ומלאה הארץ את דייקא ע"ד יראו את כו' וכדלקמן חיבור ב' כבוד.

גילוי: בבי כתי: מזלי.

תתאה: בכתי ב' תיבה זו נמחק.

ז) **והנה** גילוי זה שבמ"ת בגילוי הי' במשכן בהסתר אפ"ל שזהו ע"ד מ"ש במד"ר פ"א יפה הוא הצניעות שנאמר והצנע לכת כו', וא"כ הוא כענין עלמא דאתכסי' שלמעלה מעלמא דאתגלי'. ואפ"ל לפ"ז הר סיני מל' והמשכן בינה וכ"כ בפרדס ערך משכן וזהו ענין משכן העדות. והנה כתי' וכבוד ה' מלא את המשכן נא' זה ב' פעמים ס"פ פקודי. והענין כמ"ש בסידור בד"ה כי על כל כבוד חופה. וכן בלקר"ת סוף שה"ש שיש ב' בחי' כבוד כבוד תתאה וכבוד עילאה. וזהר"ע מלא כל הארץ כבודו היינו כבוד תתאה. וכתי' ברוך כבוד הוי' ממקומו מבחי' כבוד עילאה. ומבחי' אי' מקום כבודו שהוא חכ' וכתר. עמ"ש ע"פ אי' סופר כו'. וב' בחי' כבוד הנ"ל זהו כענין כי אל דעות כו' שמלמטה למעלה יש מאין כו'. ומלמעלה למטה הוא אין וכולא קמי' כל"ח כו'. וזהו ענין ב"פ וכבוד ה' מלא את המשכן וזהו ע"ד פקודי המשכן משכן העדות. והנה גם ענין כבוד תתאה שהאיר במשכן אינו ע"ד שארז"ל פ"ז דברכות דמ"ג סע"ב אסור לאדם שיהלך בקומה זקופה שנאמר מכה"כ ועמ"ש בזה בסמה"ק בקדושין דל"א דבכל הארץ השראה זו רק בבחי' מקיף דאל"כ איך מלא כל הארץ כמ"ש במד"ר פ' משפטים והכתוב וכבודי לאחר לא אתן ע' זהר והרמ"ז ר"פ כי תצא דפי' כבודי ע"ס דמל' שהם לבוש אל הפנימי' אלא רק ע"ד אור מקיף. ועד"ז אמרו ללמדך שאין מקום פנוי מהשכינה אפילו סנה כו' ובביאור ונקדשתי פ"ג פי' ולכבודי בראתיו זהו כתר דמל' ובבהמ"ק ובמשכן הי' הכבוד מלא בפנימי' עד"מ המחשבה מאירה במוחו בגילוי וברגל בהעלם. ומענין הקושיא הנ"ל יעו"ש ובד"ה ואולם חי אני בפי' כי סר צילם שמאיר עליהם בבחי' צל ומקיף כו'. נמצא במשכן הי' שורה כבוד תתאה וכבוד וכבוד עילאה שהוא ענין כי אל דיעות כו'. שמשם שורש ביטול היש וביטול אמיתי. וכבר נתבאר שכבוד עילאה שהוא חכמה עילאה זהו סובב כל עלמין כי הוא חי' ומקיף העליון. ועיין מענין ב' מקיפים ל' מ' בביאור ע"פ כי תצא ושם מבואר שגילוי המקיף של הנשמה גבוה מגילוי אליהו כו'. ובמ"ת ודאי האיר המקיף בפנימי שזהו ענין פרחה נשמתם ואפ"ל שזהו פי' כתפוח כו' בצילו צ' ל' כ' לכן מב' בחי' כבוד שהי' מאיר במשכן הי' נמשך ב' בחי' ביטול הא' ביטול היש הנמשך מכבוד תתאה ע"ד בחי' בכל נפשך הנמשך מבחי' ברוך שם כבוד כו'. ועיקר ביטול זה לנה"ב ששרשה מחיות המרכבה הנושאות את הכבוד. ומכבוד עילאה נמשך ביטול אמיתי לנה"א בחי' השתחוואה פנימי'. ועמ"ש בד"ה שה"ש בפי' ב' בחי' כלה ובחי' זו עכשיו זהו ענין שמר"ע כריעות והשתחוואות ומסיים שים שלום דפי' השלום הוא חיבור ב' הדעות שיהי' דעה העליונה של המשפיע מאיר ונמשך גם בדעת של כנס"י והאדם ידע וזה נק' שלום שמקשר ומחבר ב' הפכים ב' בחי' כבוד הנ"ל. וע"פ הקבלה שים שלום זהו המשכת הטפה ור"ל המשכת הדעת ע' בד"ה לא הביט און ביעקב שלכן ח"י ברכות נגד ח"י חוליות כו'. וע' עוד מענין המשכת הדעת בכנס"י בסידור בד"ה רב שמואל בר יהודא מרקד אתלת ושם גבי כוס של קידוש ונותן עיניו בו כו'.

קיצור. במשכן האיר כבוד תתאה וכבוד עילאה ענין גילוי כבוד תתאה ג"כ לא דמי לבחי' מכה"כ שהוא רק בחי' מקיף משא"כ גילוי הכבוד במקדש. וכבוד עילאה חי' מקיף סוכ"ע (ואפ"ל התחברות כבוד עילאה בכבוד תתאה התחברות הב' דעות שיהי' דעת עליון מאיר בדעת תחתון זהו עצמו ענין היחוד ושכנתי בתוכם), ויש מקיף ומקיף למקיף. וזהו"ע אי' מקום כבודו. וכשהמקיף מתגלה בפנימי' זהו גבוה מגילוי אליהו כו'. וזהו ונועדתי ומזה נמשך השתחוי' וביטול היש כביטול הנר כו'.

ח) אך כדי להיות וכבוד ה' מלא את המשכן צ"ל תחלה יריעות המשכן וכמ"ש נוטה שמים כיריעה ואפ"ל שמקיף זה רומז לבחי' אי' מקום כבודו ר"ל בחי' איה זהו מקור של כבודו. איה זהו ג"כ כח"ב ועמ"ש בד"ה שחורה אני בפי' כיריעות שלמה ובפרד"ס ערך יריעה תפארת ובת"א בד"ה ויקהל משה פי' היריעות הן מעשה המצות שהם המשכות מקיפים. והענין י"ל כי מצוה לשון צוותא והתחברות שהן חיבור המאציל א"ס ב"ה להאיר בע"ס דאצי'. וכמו"כ זהו"ע עשר יריעות המשכן. כי בפרש"י תלים סימן סמ"ך עלי פלשת התרועעי פרש"י התחברי וכן בס' שורש ישע כ' יריעה לשון ריעות או רועה ועמ"ש ע"פ שמח תשמח רעים האהובים נק' המדות שלמעלה מהשכל לפי שאין שם התחלקות כו' ובמא"א אות יו"ד סל"ז יריעה נק' המל' ע' ביאור לבבתני רפ"ד. ואפ"ל כי המל' מחברת אצי' עם בריאה ונעשית עתיק לבריאה וזהו נוטה שמים כיריעה. וגם לשון ריעות וחיבור כו' גם כמ"ש בת"א בד"ה כי אברהם לא ידענו שענין ע"ס דאצי' זהו להיות התחברות אוא"ס לבי"ע י"ל זהו"ע עשר יריעות המשכן גם אם פי' נוטה שמים סוכ"ע כיריעה כמ"ש בלק"ת בד"ה כי המצוה הזאת בפי' לא בשמים היא הרי סוכ"ע זהו ג"כ התחברות אוא"ס לעולמות כי מצד עצמותו אינו בגדר עלמין כלל לא בבחי' ממלא ולא בבחי' סובב כמ"ש סד"ה והי' ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובד"ה לבסומי בפוריא דרוה"ש לכן המשכת סוכ"ע נק' כיריעה. עוי"ל יריעה שדוחה הרע והוא מלשון אל ירע ובערת הרע שזהו ענין קיום מצות ל"ת וכמ"ש ע"פ שחורה אני דקאי על קיום מצות ל"ת ועז"נ ונאוה כיריעות שלמה כו'. עוי"ל בענין נוטה שמים כיריעה ע"ד שנת' בלק"ת סוף שה"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים דפי' השמים כסאי שמים הוא כתר ומזה נמשך הפרסא שבין אצי' לבריאה ע"ד שהמשל נמשך דוקא מעומק השכל כמ"ש בתו"א פ' לך בד"ה והבדילה הפרוכת. והנה כמו"כ בהמ"ק נק' כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו לכן זהו ע"י היריעות נוטה שמים כיריעה נמצא היריעות י"ל כי הפרסא שבו ועל ידו נמשך הכבוד להאיר בהיכל קדה"ק דבריאה יצירה. ועמ"ש במ"א שכמו"כ באצי' יש כמה בחי' פרסא הא' בכתר הב' בין בינה לז"א כו' מי ברא אלה מבטן מי יצא הקרח כו'. ומ"ש בפרדס יריעה ת"ת י"ל כי ת"ת וכתר בחי' א' כי ת"ת דא"א נעשה כתר לז"א והוא הפרסא שבין בינה לז"א וממנו שורש הפרסא שבין אצי' לבריאה כו'. וגם כי במשכן חיבור ב'

בחי' כבוד וכתיב כי על כבוד חופה שקודם היחוד צ"ל חופה וזהו"ע עשר יריעות המשכן כדמשמע במד"ר ס"פ פנחס שהביא שם לענין יריעות המשכן פסוק כי על כבוד חופה. ואפ"ל חופה זו בחי' כי אל דעות שבשם אל כולל הב' דעות והוא המחברן יחד כו'. וע' עוד מענין היריעות בד"ה נשא את ראש בני גרשון שהם נשאו היריעות לקשר ולחבר מדות ד"א במדות דא"א. ולכן נק' שמים נוטה שמים כיריעה בחי' תשובה ובד"ה נשא את כו'. דרוש השני פי' היריעות הם הרצון שלמעלה מהשכל להפך הטבע. ועמ"ש בד"ה במדבר סיני בפי' אוהל מועד שההמשכה צ"ל ע"י אוהל ומקיף בתחלה שהם בחי' המצות וכן פי' סד"ה ויקהל משה.

קיצור. שכדי שיומשך להיות בחי' וכבוד ה' מלא צ"ל יריעות המשכן סוכ"ע נוטה שמים כיריעה אי' מקום כבודו ומשם נמשך להיות ברוך כבוד הוי' ממקומו. ע"ד יחידה וחי' והוא בחי' החופה שעל ב' בחי' כבוד הנ"ל כו'. גם יריעות לשון ריעות מצוה צוותא וחיבור או"ס באצי' או אצי' המחבר א"ס עם בי"ע. גם יריעות ובערת הרע שעי"ז שחורה אני שעי"ז ונאוה כיריעות שלמה. אך אפ"ל שזהו"ע י"א יריעות עזים. גם ע"ד השמים כסאי מהכתר נמשך הפרסא ובו וע"י נמשך להיות וכבוד ה' מלא כו' וזהו ענין קיום המצות.

ט) **אך** הנה כתיב עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה שכדי להיות נוטה שמים כיריעה צ"ל תחלה עוטה אור כשלמה. והנה בזח"ב קס"ד ב' ובזח"א צ"א ובסה"מ סי' קמ"ו עוטה אור כשלמה זהו חו"ב ועי"ז נוטה שמים ז"א כיריעה וענין נוטה היינו ע"ד רקיע כו' נטוי על ראשיהם שישפיע להם. וכן שמים נטוי לענות את הארץ. ואדמו"ר נ"ע פי' עוטה אור כשלמה היינו התורה שבה וע"י ברא הקב"ה את העולם כמ"ש ואהי' אצלו אמון ויש בה סתים וגליא. ועמ"ש מזה בסידור בהביאור ע"פ ועשו להם ציצית כי פנימית אבא הוא פנימי' עתיק יומין זהו עוטה אור הגנוז. ע' בהרמ"ז ר"פ בהעלותך ועז"נ ופני לא יראו וחיצוני' אבא זהו נובלות חש"מ תורה וזהו כשלמה ולכן זהו הממוצע. וע' מזה ג"כ סד"ה ביום השמע"צ כנישין. והנה מזה נמשך אח"כ נוטה שמים כיריעה בחי' סוכ"ע כי התורה הוא למעלה מבחי' סוכ"ע וכמו קדש מלה בגרמי' סד"ה ואלה שמות ולכן נק' התורה משל הקדמוני בד"ה לבסומי השני קדמונו של עולם שאינו אפילו בחי' סובב לעלמין וכמ"ש באגה"ק דוד זמירות כו'. ומזה נמשך אח"כ נוטה שמים סוכ"ע וכמ"ש במ"א בפי' או יחזיק במעוזי שהוא התורה יעשה שלום לי שלום בפשמ"ע התחברות סוכ"ע בממכ"ע כתר בחכ' שלום יעשה לי בפשמ"ט התחברות אצי' ובי"ע כו'. וגם לפמש"ל דפי' נוטה שמים כיריעה זהו הפרסא כו' לפי"ז י"ל עוטה אור כשלמה החשמל שבין א"ס לאצי' ומזה נמשך נוטה שמים כיריעה הפרסא שבין אצי' לבריאה הנמשכת מכתר דז"א שמת"ת דאימא וגם סובב וממלא הם זו"נ כו'. ולכן במו"כ במשכן עשר יריעות ע"ס דז"א מקיפים כי ביתו"ע

זהו כמו מקיפים בד"ה יו"ט של ר"ה פ"א, והכלים מזבח שולחן ומנורה בחי' או"פ שהוא מבחי' מל' כו'. והארון שבו הלוחות שרשו גבוה מהיריעות כי נמשך מבחי' עוטה אור כשלמה שהוא התורה וכן ארון אור ן' כדמשמע במד"ר ויקהל ר"פ נ' ובמ"כ שם ארון לשון אור ובו מונחת התורה שנק' ותורה אור. והגו"ן י"ל על המשכת וירידות התורה למטה. וגם נש"ב שנמשכים מה' חומשי תורה אלא שהמשכת אור זה בארון הוא ע"י שמתחלה נוטה שמים כיריעה וכמו בענין שמים וארץ שאעפ"י ששמים קדמו עכ"ז במחשבה ארץ קדמה. ולע"ל נתעלה יותר כמ"ש בפנ"י פ' תרומה ס"פ וכן תעשה שלכן נאמר הודו על ארץ ושמים תחלה ארץ כו'.

י) **והנה** י"ל עוטה אור כשלמה עכשיו זהו ענין הטלית והציצית שעז"נ וריח שלמותיך כריח לבנון וכן ארז"ל עוטה אור כשלמה טלית לבנה שנתעטף בה הקב"ה. אך היינו ע"י קבלת עומ"ש, וז"ע הקרשים שהיו במשכן ע"ד שרפים עומדים עצי שטים עומדים כנזכר בלקו"ת פ' נשא ועי"ז ממשיך נוטה שמים כיריעה מבחי' עוטה אור כשלמה ולכן אומרים פסוק עוטה אור בשעת בדיקת הציצית ותש"ר ותש"י הם ב' בחי' כבוד שהי' במשכן שהרי משרע"ה בקש הראני את כבודך והשיב וראית את אחורי זה קשר של תפילין מוכח דעצם התפילין נק' פני אלא שעז"נ ופני לא יראו וכן ארז"ל ע"פ ליהודים היתה אורה ויקר אלו תפילין ותרגום כבוד יקר. אך תש"י זהו כבוד תתאה ותש"ר כבוד עילאה ומזבח החיצון שבו מקריב נה"ב ביוצ"א כו' חצר החיצונה ומזה"פ בק"ש ואמת ויציב מס"נ של נה"א בחי' קטרת והוא בחי' חצר הפנימי' כמ"ש בד"ה כי תשמע בקול נוכח בית המלך זהו שמו"ע כריעות והשתחוואות ואח"כ ונועדתי לך שמה ודברתי כו' זהו עסק התורה שכל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו. וכמו"כ בעלי עסקים ממשיכים בחי' כבוד ע"י הצדקה כמ"ש פזר נתן לאביונים כו' קרנו תרום בכבוד. וע' מזה בזח"ג קנ"ד א' דקרן זהו מל' כמ"ש מזה דק"כ בענין ובא לו לקרן כו'. ורוממות הקרן שיעתלה לקבל מבחי' כבוד עילאה זהו ע"י פיזר נתן לאביונים כו'. ועמ"ש ע"פ צדקת פרזונו כי כבוד עילאה עז"נ כבוד חכמים ינחלו שהוא או"ס בבחי' בל"ג שעז"נ ופני לא יראו והוא המאיר בח"ע יאיר בחי' זו בכבוד תתאה הנק' קרן כו'. וע"ד קדושת השם סולם (שלם) מבחי' אנכי יאיר במל'. גם ע"י עסק פנימית התורה ממשיכים כח ההתחוואה כנ"ל. השתחוו לה' בהדרת קדש ר"ת קבלה. וע' מזה בד"ה וקבל היהודים ע"ד שמע עצה וקבל מוסר משלי י"ט כ' ולא שמעו אל משה תרגום ולא קבילו מבואר קבלה ענין שמיעה. וזהו כענין שמוע מזבח טוב גם בחי' נוק' נק' מקבל וכך צ"ל שיהי' בבחי' נוק' לגבי כו' כמ"ש בד"ה בשברי לכם בענין ואפו עשר נשים כו'. וזהו כנס"י שמקבלת מישראל דלעילא ונק' כוס ש"ב בד"ה לא תהי' משכלה ונעשה ונשמע נק' ב' כוסות וזהו השתחוו כו' ר"ת קבלה שכדי שיבא לבחי' השתחוואה הוא ע"י שמוע מזבח טוב שמע ישראל.

קיצור. כדי שיהי' נוטה שמים כיריעה צ"ל עוטה אור כשלמה שהיא הממוצע כו', משל הקדמוני עושה שלום בםשמ"ע סוכ"ע וממכ"ע וזהו נוטה שמים כיריעה ואח"כ שלום בפמשמ"ט אצי' ובי"ע חיבור ב' בחי' כבוד והיינו ע"י הקרבת נה"ב במזבה"ח וזהו ועשו לי אינו זז כו' ע"י צדקה קרנו תרום בכבוד השתחוו כו' ר"ת קבלה כו'.

א) **כ"מ** שנאמר. (ב) המשכן ש' מה תורה מזבחות חיצוניות ופנימי' הלב והיחוד חיבור כי אל דיעות. (ג) השתחוואה כגר בבני האבוקה יבא כל בשר להשתחוות. (ד) פישוט ידים ורגלים ע"ד בהמות הייתי עמך הודאה שלמעלה מבחי' ברכה. (ה) השתחוואה ג"כ המשכה. (ו) וכמו במ"ת ע"י דבור אנכי נמשך גילוי מזליה חי' יחידה כו'. (ז) כן במשכן וכבוד הוי' מלא יחוד כבוד עילאה כבוד תתאה. (ח) וכדי להיות יחוד צ"ל תחלה נוטה שמים כיריעה יריעות המשכן חופה המחבר ב' בחי' כבוד וזהו מעשה המצות סוכ"ע. (ט) וצ"ל תחלה עוטה אור כשלמה זהו התורה משים שלום בפמשמ"ע ומזה יומשך שלום בפמליא של מטה. (י) שענין זה ישנו עכשיו בתורה ולבישת טלית ותפילין כו' וסדר התפלה הקרבת נפש הבהמית וכו'.

בבוך ויקחו לי תרומה נוספו קטעים אלו:

וכנען ל' סוחר כמ"ש כנען בידו מאזני מרמה . . כנעני' נכבדי ארץ כו' והיינו כי סוחר קונה ע"י משיכה וכסף, והנה משיכה הוא העלאה של הנשמה כי נשמה שנתת בי טהורה כו' ואתה עתיד ליטלה ממני א"כ צריך למיורה ברצון כו' וזהו ההעלאה אח"כ ההמשכה מלמעלה בחי' אהבה וחסד נק' כסף וזהו איש כנען כו'.

והענין כי נש"י נקראו ארץ חפץ כמ"ש כי תהיו לי אתם ארץ חפץ כי זריעה בלתי אפשר ליצמח כ"א ע"י זריעה בארץ והיינו נש"י שיש בהם כח הצומח וע"כ ישראל ממשיך על ידי מצות מה שאין כן עכו"ם.

ועשו לי מקדש. עיין מענין השתחוואה בד"ה ביום השמע"צ. ועיין בד"ה קומה למנוחתיך ג"כ מענין הביטול שלכן נק' מנוחה שא"צ מלחמה. עוד להעיר מענין איזו בית אשר סד"ה השמים כסאי. בד"ה ויגש אליו יהודה. בד"ה מה טובו. בד"ה ראו קרא. בד"ה נשא דתקס"ג ודתקס"ז. בביאור אדם כי יקריב דתקס"ז. בענין ומקדשי תיראו. בענין למה נסמכה פ' שבת למלאכת המשכן. בד"ה מי יתנך שעי"ז הי' כאח לי. בד"ה במדבר סיני באהל מועד.

ועשו לי מקדש כו' *. כ"מ שנאמר לי אינו זז כו' וקשה וי"ל כמ"ש במהרמ"א שמקדש העליון מחובר ממש למקדש התחתון כמו ירושמ"ע עם ירושמ"ט ועז"א אינו זז כו' וכ"ה הוא בענין ברכת הארץ כמ"ש בלק"ת פ' עקב ובסידור.

בד"ה חנוכת הבית, ענין להשתחוות ובמד"ר וירא פרשה נ"ו הכל בזכות השתחוויה ועמ"ש בד"ה מאלמים, שהשתחווי' היא ג"כ המשכה, ועיין בד"ה והיה מדי חדש בענין להשתחוות לפני, שההשתחוואה בחי' ביטול שלמעלה מבחי' אש וא"כ זהו כענין ואחרי האש קול דממה דקה וכענין בת אבי היא שמקבלת מחכמה כח מה כו' ועיין באו"ת ברמזי אגדות דכ"ט בענין לא הכל בקומה ולא הכל בהשתחוואה מלך בקומה ושרים בהשתחוואה דפי' השתחוואה היא המשכה מלמעלה למטה, השתחוו לה' בהדרת קדש ר"ת קבלה ואומרים זה בשבת והריעו לה' כל הארץ ר"ת הלכה אומרים בחול ועיין מענין השתחוואה בד"ה ביום השמע"צ בן חכם ישמח אב ומ"ש בד"ה שובה ישראל הראשון ויש השתחוואה ברוחניות שכופף ומבטל שכלו לדבר הנשפע כו' והיא בלעומת זה, וכמ"כ נשמע לענין השתחווא' שכופף ומבטל שכלו וגם רצונו בבחי' בטל רצונך כו' וע' בד"ה יפה שיחתן של עבדי אבות מפני שהיו בבחי' הביטול ויקוד וישתחוו, ובבה"ז אלה תולדות נח דתקס"ג שמצד הקו"ח שייך עליות רצוא ושוב כו', אבל מצד העיגול שאין בו מעומ"ט נמשך הביטול לגמרי בחי' חכמה וזהו ענין ההשתחוואה, וגם י"ל זהו בחי' עבד שלמעלה מבחי' בן וכן נת' סד"ה השמים כסאי שבת"א בענין איזה בית אשר תבנו לי, מצד בחי' בית מקיף דחיה יחידה שלמעלה מנר"נ נמשך רק כריעות והשתחוואות וע' מזה סד"ה יהודה אתה ראובן שמעון ולוי ק"ש ג' פרשיות אמוי"צ, אבל בשמו"ע ביטול לגמרי בחי' יהודה הודאה וביטול, ועד"ז מל"ת שהם ביטול מה שא"א להגיע ע"י קום ועשה כמ"ש בד"ה אלה פקודי בענין משכן העדות, וזהו ענין ברכה והודאה וכמ"ש מזה ג"כ בביאור ל"ג בעומר בענין הוד כו', ועמ"ש סד"ה והיה ביום ההוא יתקע

ועשו לי מקדש : ראה המאמר דלעיל.

נוסחא שני'

ועשו לי מקדש כו', כ"מ שנאמר לי אינו זז כו', וקשה וי"ל כמ"ש במהרמ"א שמקדש העליון מחובר ממש למקדש התחתון כמו ירושמ"ע עם ירושמ"ט, ועז"א אינו זז כו', וכה"ג הוא בענין ברכת הארץ כמ"ש בלקו"ת פ' עקב ובסידור בד"ה חנוכת הבית ענין להשתחוות, ובמד"ר וירא פנ"ו הכל בזכות השתחויה, ועמ"ש בד"ה מאלמים שהשתחויה הוא ג"כ המשכה לקמן דקפ"ד ע"א.

בשופר גדול בפי' והשתחוו לה' בהר הקדש ועיין בפנ"י ס"פ משפטים ע"פ והשתחויתם מרחוק שהיא בפישוט ידים ורגלים כו' שהוא התפשטות כח הגשמיות הנפרדים כו' ע"ש.

ב) **ואיך** נמשך זה ע"י בהמ"ק, יש להקדים מ"ש הרמב"ן ר"פ תרומה, שענין המשכן הוא שיהי' הכבוד ששכן על הר סיני כמ"ש וישכון כבוד ה' על הר סיני, משפטים כ"ד ט"ז, במשכן שוכן עליו בנסתר, ובמ"ת וידבר אלקים, זהו הכבוד ועל כל דבור פרחה נשמתם (בד"ה במדבר סיני הראשון) דאית רצון גודע בשערים כו' ואית רצון כו' (וע' בד"ה ויקהל משה בהביאור, שהוא כתר דא"א ובנפש האדם זהו בחי' יחידה, וע' בד"ה תקעו בחדש דרוש הראשון פ"ב שהרצון עליון יש לו ב' בחינות כו') ורצון זה נמשך לנש"י ע"י מתן תורה כו' שהדבור הוא המשכה ממהותו ועצמותו ית' להנשמות, וע"ד כאשר דברת לאמר מל' דאצי' נעשית כח"ב לבריאה וכמו מדבור נעשה אדם נברא אדה"ר כו', וזהו אנכי הוי' אלקיך כו', עמ"ש בד"ה כי המצוה הזאת, ובד"ה ראה אנכי נותן בענין פב"פ דבר הוי' עמכם כי בשעת מ"ת נמשך לכאו"א בחי' הוי' בפנים שלכם כו' ע"ש, והאיר שורש הנשמה הנק' מזליה בתוך הנשמה שבגוף, ע"ד ביטול הנר באבוקה כמ"כ נר הוי' נשמת אדם נכלל בהאבוקה וזהו פרחה (ע' בד"ה וידבר דעשה"ד פ"ג ובהביאור פ"א ושם מבואר דחכמה וכתר נק' מזליה כי חכמה ג"כ בחי' חיה שלמעלה מנר"נ וחיה יחידה הם ב' מקיפים, וי"ל כמו בנשמה מזליה וא"פ כמ"כ למעלה סוכ"ע חכמה וכתר נק' מזל, וממכ"ע א"פ בחי' נר"נ לכן במ"ת גילוי סוכ"ע אנכי וחכמה עילאה כבוד עילאה בממכ"ע בחי' הכבוד עי"ז כמ"כ בנפש גילוי מזליה וזהו פרחה נשמתם, ובד"ה ויקהל משה שזהו ענין הנשמה יתירה הנמשך בשבת ע"י גילוי סוכ"ע בשבת דהיינו הכתר סעודתא דע"ק (בד"ה במד"ס הנ"ל) וזהו ענין אהל מועד, ונועדתי למעלה מבחי' נודע בשערים, וזהו ענין ההשתחוויה הביטול בטל רצונך בד"ה במד"ס הנ"ל ע"ש, וגם המשכה ממזלי' ורצה"ע, וכמ"ש בפי' איזו בית אשר תבנו לי, כריעות והשתחוואות דשמו"ע, בחי' שא"א להגיע ע"י אתעדל"ת של התורה ומצות, ולכן רק השתחוואה ומזה יובן מעלת ההשתחוואה שבמד"ר פ' וירא הנ"ל וע' מזה סד"ה יהודה אתה*.

---

* יהודה אתה: בבוך באב' 48, ובבוך ויקחו לי תרומה נוסף:

(מטה הנה מטתו ויט שמים ס' גבורים ששים מסכתות ויקח מאבני המקום, שולחן המחדש בטובו בפסוד"ז הנותן שלג כו', הטבע אינו זולתו ע' ח"צ, כסא כבוד מרום כו' וישב ה' מלך כו' צלותא דמיושב, אך ע"ד אגוסטוס יושב שלמעלה מהטבע מגורה שמו"ע ח"י ברכות יאיר אור, ועי"ז ונועדתי לך לבחי' משה שבכ"א כי ד"ע מאיר בד"ת, מגבורי ישראל גבורי

קיצור. במ"ת אנכי הוי' נמשך שם הוי' בכ"א והתורה מח"ע הנק' חיה יחידה ונתגלה למטה, כמ"כ עי"ז גילוי מזליה של הנשמה חיה יחידה, וזהו שעל כל דבור פרחה נשמתן, גם דבור העליון כתר למטה גם כנר בפני האבוקה ועד"ז נשמה יתירה (וזהו ונועדתי שבבהמ"ק, וזהו השתחווא' שייך לאות ג').

ג) **והנה** במשכן הי' ג"כ גילוי זה שבמ"ת בהסתר ג' זהו ע"ד מ"ש במד"ר ר"פ במדבר פ"א יפה הוא הצניעות שנאמר והצנע לכת כו' וא"כ הוא כענין עלמא דאתכסיא שמעולה מעלדאת"ג, לפ"ז הר סיני מ' והמשכן בינה וכ"כ בפרדס ערך משכן, וזהו ענין משכן העדות וכתיב וכבוד ה' מלא את המשכן ב"פ. והענין כמ"ש בד"ה כי על כל כבוד, דכתי' מכה"כ וכתי' בכה"מ, וע' ברכות מ"ג סע"ב אסור לאדם כו' ועמ"ש בזה בסהמ"ק קדושין דל"א ומ"מ צ"ל שהשראה זו רק בבחי' מקיף דאל"כ איך מלא כל הארץ כמ"ש במד"ר פ' משפטים והכתיב וכבודי לאחר לא אתן, ע' זהר והרמ"ז ר"פ תצא, פי' כבודי ע"ס דמל' שהם לבוש אל הפנימית, אלא רק ע"ד אור מקיף כו' ובביאור ונקדשתי פ"ג פי' ולכבודי כתר דמ' ובבהמ"ק ומשכן הי' הכבוד מלא בפנימיות עד"מ המחשבה מאירה במוח בגילוי וברגל בהעלם. ומענין הקושיא הנ"ל יעו"ש ובד"ה ואולם חי אני, נמצא במשכן הי' שורה כבוד תתאה ביטול היש וכבוד עילאה ביטול אמיתי, וכבר נתבאר שכבוד עילאה שהיא חכ' עילאה הוא סוכ"ע כי הוא חיה מקיף עליון ועיין מענין מקיף ומקיף למקיף בביאור ע"פ כי תצא שהוא ענין למ"ד מ"ם דצלם שהם ב' מקיפים ושם מבואר שגילוי המקיף של הנשמה זהו למעלה מגילוי אליהו כו' ובמ"ת ודאי האיר המקיף בפנימי שזהו ענין פרחה נשמתם, וי"ל זהו כתפוח כו' בצלו חמדתי צלו צ' למ"ד כו', לכן מזה הי' נמשך הביטול, היינו בנה"ב מבחי' כ"ת ע"ד בשכמל"ו מזה נמשך בכל נפשך, ומכבוד עילאה ביטול נה"א, עמ"ש מזה בד"ה בכ"ה בכסלו, וזהו ענין אהל מועד ונועדתי וזהו ענין השתחויה ע"ל ס"ב.

קיצור. במשכן כ"ת וכ"ע, ענין גילוי כבוד לא דמי לבחי' מכה"כ, וכב"ע חיה מקיף, ויש מקיף ומקיף למקיף ופעמים המקיף מתגלה בא"פ וגבוה מגילוי אליהו כו' וזהו ונועדתי ומזה נמשך השחויה וביטול הנ"ל כביטול נר כו'.

ד) **אך** כדי להיות וכבוד ה' מלא צ"ל תחלה המשכן, יריעות וכלים. ענין יריעות נוטה שמים כיריעה ועמ"ש בד"ה שחורה אני כיריעות

כח עושי דברו ושכבתם ואין מחריד פ' בחקתי השכיבנו זהו מטה והיינו ע"י ונתתי שלום בארץ והבן, שולחן י"ל מאה ברכות, גם תערוך לפני שולחן יהי כבוד, כשזו"נ מאירים בבהמ"ק, א"א להיות חורבן כי אמלאה החרבה כמ"כ ע"מ ועשו מקדש ברוחניות).

שלמה בדרוש הראשון פ"ה שהוא מבחי' סוכ"ע, ואפ"ל שזהו ענין איה מקום כבודו בחי' איה הוא ג"ר זהו מקום כבודו והיינו היריעות שהם המקיפים ועמ"ש מענין איה בת"א פ' שמות שהוא העיגול המקיף ומ"ש בד"ה ואולם חי אני, ובביאור דשחורה אני השני פ"ה פי' כאהלי קדר אהל מקיף, המקיף על הלבוש נמצא בחי' מקיף למקיף ויריעות שלמה מקיף לכל בחי' השלום כו', וא"כ י"ל כבוד עילאה זהו מבחי' חיה, ועל היריעות י"ל שורה מקיף דיחידה, ועמ"ש בד"ה השמים כסאי שבלק"ת סוף שה"ש, שם פי' שמים הוא כתר וממנו נמשך הפרסא שבין אצי' לבריאה הנק' כסאי, והרי כמ"כ בהמ"ק נק' כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו, לכן זהו ע"י יריעות נוטה שמים כיריעה, נמצא היריעות י"ל כמו פרסא שבו ועל ידו נמשך הכבוד להאיר בהיכל קדה"ק דבריאה יצירה, וע' בפרדס ערך יריעה פי' ת"ת, וא"ש כנ"ל כי תפארת דאימא כתר לז"א וממנו שרש הפרסא, ועיין מענין היריעות בלק"ת בד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש הראשון פ"ה שהם מדות דא"א ולכן נק' שמים תשובה עילאה ובד"ה נשא דרוש השני הרצון שלמעלה מהשכל להפך הטבע, ועמ"ש בד"ה במדבר סיני בפי' באהל מועד, שההמשכה צ"ל ע"י אהל ומקיף בחי' המצות כו', והנה בשרש ישע יריעה ל' ריעות או רועה וכן פרש"י תלים ססי' סמך עלי פלשת התרועעי התחברי, לפ"ז י"ל היריעות שהם ע"ס זהו התחברות אא"ס לעולמות ע"י ע"ס כמ"ש בת"א בד"ה כי אברהם, גם אם שמים מקיפי' סוכ"ע כמ"ש סד"ה כי המצוה הזאת בפי' לא בשמים היא, הרי סוכ"ע זהו ג"כ התחברות אלקות לעולמות כי מצד מהו"ע אינו בגדר עלמין כלל לא בבחי' סובב כו', ולפמש"ל שהיריעות הם המצות הנה מצוה לשון צוותא והתחברות שהן חיבור אוא"ס ב"ה להאיר ברמ"ח אברים דז"א, וי"א יריעות עזים י"ל התחברות ק"נ לקדושה, ולפמ"ש בביאור שחורה אני שזהו קיום ל"ת שחורות עי"ז כיריעות שלמה אפ"ל יריעה ג"כ מלשון ירע כמו אל ירע בעיניך, היינו ע"י שדוחה הרע בקיום הל"ת עי"ז נמשכו יריעות המשכן, ול' ריעות ע"ד רעים האהובים נק' המדות שלמעלה מהשכל לפי שאין שם התחלקות כו', במא"א יו"ד ל"ז יריעה נק' המל' ע' ביאור לבבתני ר"פ ד'.

קיצור. שכדי שיהי' וכבוד ה' מלא צ"ל יריעות המשכן סוכ"ע, איה מקום כבודו, מקיף למקיף דחיה, גם ע"י שמים כתר נמשך הפרסא וזהו השמים כסאי וכמ"כ בהמ"ק הנק' כסא כו', או יריעות מדות דא"א תשובה, גם באהל מועד מקיף מצות, גם יריעה ל' ריעות וי"ל ג"כ דחית הרע שעז"נ שחורה אני כאהלי קדר.

ה) אך הנה כתיב עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה, שכדי להיות נוטה שמים כיריעה צ"ל תחלה עוטה אור כשלמה*. והנה בזהר

אך . . כשלמה: בכת"י ב': ואפ"ל שצ"ל בעבודה עוטה אור כשלמה ועי"ז נוטה שמים כיריעה וענין עוטה אור כשלמה י"ל סתים וגלי' שבתורה. והנה בזהר.

תרומה קס"ד ע"ב ובפ' לך ד"צ ע"א ובסה"מ סי' קמ"ו עוטה אור כשלמה זהו חכמה ועי"ז נוטה שמים ז"א כיריעה, וענין נוטה היינו ע"ד רקיע כו' נטוי על ראשיהם שישפיע להם וכן שמים נטוי' לענות את הארץ. ואדמ"ו פי' עוטה אור כשלמה היינו התורה שהיא ממוצע שבה ועל ידה ברא הקב"ה את העולם כמ"ש ואהי' אצלו אמון ויש בה סתים וגליא כו' נטוי על ראשיהם שישפיע להם וכן שמים נטוי' לענות את הארץ. הוא פנימיות ע"י זהו עוטה אור, אור הגנוז ע' בהרמ"ז ר"פ בהעלותך שעז"נ ופני לא יראו, וחיצוניות אבא זהו נובלות חש"מ תורה, וזהו כשלמה, ולכן זהו הממוצע ועיין מזה ג"כ סד"ה ביום השמע"צ כנגישין יהא לכון, והנה מזה נמשך אח"כ נוטה שמים בחי' סוכ"ע כי התורה היא למעלה מבחי' סוכ"ע כו' וכמו קדש מלה בגרמה, סד"ה ואלה שמות בנ"י ולכן נק' התורה משל הקדמוני בד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני קדמונו של עולם שאינו אפילו בחי' סובב לעלמין כו' וכמ"ש באג"ה בד"ה דוד זמירות קרית להו, ומזה נמשך אח"כ נוטה שמים סוכ"ע וגם לפמש"ל דפי' נוטה שמים כיריעה זהו הפרסא כו' לפ"ז י"ל עוטה אור כשלמה החשמל שבין א"ס לאצי' ומזה נמשך נוטה שמים כיריעה הפרסא שבין אצי' לבריאה הנמשכת מכתר דז"א שמת"ת דאימא, וגם סובב וממלא הם זו"נ כו' לכן כמ"כ במשכן עשר יריעות ע"ס דז"א מקיפי' כי ביחו"ע זהו כמו מקיפי' בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת פ"א, והכלים מזבח שולחן ומנורה בחי' או"פ שהוא מבחי' מ' כו', והארון שבו הלוחות שרשו גבוה מהיריעות כי נמשך מבחי' עוטה אור כשלמה שהיא התורה, וכן ארון אור ן' כדמשמע במד"ר פ' ויקהל ר"פ נו"ן, ובמ"כ שם ארון מלשון אור ובו מונחת התורה שנק' ותורה אור, והנו"ן י"ל על המשכת וירידת התורה למטה, וגם נש"ב, שנמשכים מן חמשה חומשי תורה, אלא שהמשכת אור זה בארון הוא ע"י שמתחלה נוטה שמים כיריעה, וכמו בענין שמים וארץ, שאע"פ ששמים קדמו עכ"ז במחשבה ארץ קדמה, ולע"ל תתעלה יותר כמ"ש בפג"י פ' תרומה ס"פ וכן תעשה שלכן נאמר הודו על ארץ ושמים תחלה ארץ כו'.

ו) **והנה** י"ל עוטה אור כשלמה עכשיו זה ענין הטלית והציצית, שעז"נ וריח שלמותיך כריח הלבנון וכן ארז"ל עוטה אור כשלמה טלית לבנה שנתעטף בה הקב"ה, אך היינו ע"י קבלת עול מלכות שמים, וזהו ענין הקרשים במשכן ע"ד שרפים עומדים עצי שטים עומדים כנזכר בלק"ת ר"פ נשא ועי"ז ממשיך נוטה שמים כיריעה מבחי' עוטה אור כשלמה, ולכן אומרים פסוק עוטה אור בשעת בדיקת הציצית, ותש"ר ותש"י הן ב' בחי' כבוד שהי' במשכן, שהרי מרבע"ה ביקש הראני נא את כבודך והשיב וראית את אחורי זה קשר של תפילין מוכח דעצם התפילין נק' כבוד אלא שעז"נ ופני לא יראו, וכן ארז"ל ע"פ ליהודים היתה אורה ויקר אלו תפילין ותרגום כבוד הוא יקר, אך תש"י זהו כבוד תתאה ותש"ר כבוד עילאה, ומזבח החיצון שבו מקריב נה"ב ביוצר אור כו' חצר החיצונה, ומזבח הפנימי בק"ש ואמת ויציב מס"נ של נה"א בחי' קטורת והיא חצר

הפנימית, כמ"ש בד"ה כי תשמע בקול, נוכח בית המלך זהו שמו"ע כריעות והשתחוואות ואח"כ ונועדתי לך שם ודברתי כו' זהו עסק התורה שכל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו כו'.

וכמ"כ בעלי עסקים ממשיכים בחי' כבוד ע"י הצדקה כמ"ש פזר נתן לאביונים כו' קרנו תרום בכבוד ועיין מזה בזהר פ' בהעלותך דף קנ"ד א' דקרן זהו מ' כמ"ש בזהר במדבר דק"כ בענין ובא לו לקרן כו' ורוממות הקרן שיתעלה לקבל מבחי' כבוד עילאה זהו ע"י פזר נתן כו', ועמ"ש ע"פ צדקת פרזונו בישראל כו', כי כבוד עילאה עז"נ כבוד חכמים ינחלו שהוא אור א"ס בבחי' בלי גבול שעז"נ ופני לא יראו והוא המאיר בח"ע כו' יאיר בחי' זו בכבוד תתאה הנק' קרן כו', וע"ד קדושת השם סולם מבחי' אנכי יאיר במ', גם ע"י עסק פנימי' התורה ממשיכים כח ההשתחוואה כנ"ל השתחוו לה' בהדרת קדש ר"ת קבלה, ועמ"ש מזה בד"ה וקבל היהודים, אשר החלו כו' ע"ד שמע עצה וקבל מוסר משלי י"ט כ', ולא שמעו אל משה תרגום ולא קבילו מן משה, מבואר קבלה ענין שמיעה, וזהו כענין שמוע מזבח טוב, גם בחי' נוק' נק' מקבל, וכך צ"ל שיהי' בבחי' נוק' לגבי כו' כמ"ש בד"ה בשברי לכם, בענין ואפו עשר נשים, וזהו כנס"י שמקבלת מישראל דלעילא ונק' כוס ש"ב בד"ה לא תהי' משכלה, ונעשה ונשמע נק' שני כוסות וזהו השתחוו ר"ת קבלה שכדי שיבוא להשתחויה הוא ע"י שמוע מזבח טוב, שמע ישראל.

תרומה כ"ה חי

א) **ועשו** לי מקדש, רפ"ק דעירובין דף ב' א' ב' אשכחן משכן דאקרי מקדש כו' דכתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, הנה המשכן נק' דירת עראי של הקב"ה והמקדש נק' דירת קבע וכמ"ש כי לא באתם כו' אל המנוחה ואל הנחלה וכמ"ש בפ' פקודי דרמ"א א' ועמ"ש מזה בת"א בד"ה ויגש אליו יהודה, ובד"ה מזמור שיר חנוכת ובד"ה מה טובו אוהליך יעקב, ובפ' פקודי שם משמע דמשכן הוא בחי' מל' ובהמ"ק י"ל דהוא בינה כדמשמע בפ' שמות דף ט' ע"ב שכתב ובית ראשון הוא רזא דה"א קדמאה ובמק"מ שם דהיינו ג"כ מל' רק שהיא במדרגת הבינה, ולכן א"ש דמשכן שהוא מל' אקרי ג"כ מקדש שהיא בינה עד"מ לא זז מחבבה עד שקראה אמי, והא דמקדש אקרי משכן היינו כי משכן ע"ש השראת השכינה ובינה נק' ג"כ שכינתא עילאה, ועיין עוד מענין משכן בפ' פקודי דרכ"א א' ובדף רל"ה ע"פ ויביאו המשכן אל משה, ובמא"א אות מם סנ"ז, ומענין מקדש שם

סעיף פ"ט מקדש נק' לאה שוה לקומת ז"א כו' עוד משמע שם במא"א דבחי' המשכן זהו כשזו"נ הם אב"א כמ"ש לכתך אחרי במדבר והיינו בחי' אתכפיא כמ"ש בת"א בד"ה זכור דעמלק, ומקדש היינו כשהם פב"פ ושוין בקומתן, והנה כשהם אב"א אז עולין להיכל אר"א להתיחד שם פב"פ לכן משכן אקרי מקדש, ועוד שיש בחינה באתכפיא שמעורר למעלה יותר מאתהפכא כמ"ש בד"ה קחו מאתכם תרומה בת"א פ' ויקהל, ועמ"ש ע"פ מזבח אדמה כו' ואם מזבח אבנים דבמשכן של משה היה מזבח אדמה שהוא בחי' מ', ובבהמ"ק הי' מזבח אבנים שהוא בחי' גבוה יותר ע"ד ותשב באיתן קשתו כו' משם רועה אבן ישראל ואבן הוא בחי' יו"ד כו'.

ב) **פ"ה** דכתובות דס"ב ב' א"ל איכניס והדר איזיל כו' דעת קונך יש בך מעיקרא כתיב תביאמו ותטעמו בהר נחלתך מכון לשבתך (שיבואו לארץ ואח"כ יבנו לו מקדש) ולבסוף כתיב ועשו לי מקדש (במדבר), וכ' מהרש"א וז"ל מבואר ביסוד שיר השירים כי ישראל ע"י נתינת התורה להם שהיא כמו שטר קדושין להם ממנו ית' ושריית שכינתו בתוכנו ע"י המקדש הוא הזווג והנשואין עמנו ולזה אמר שהרחיק הקב"ה הנשואין ושריית שכינה עד בואם לארץ ישראל דכתיב תביאמו ותטעמו וגו' ולבסוף חזר לקרב הנשואין ועשו לי מקדש במדבר כו' עכ"ל, ולפ"ז משארז"ל במשנה ספ"ד דתענית ביום חתונתו זה מ"ת וביום שמחת לבו זהו בנין בהמ"ק, היינו יום חתונתו נק' אירוסין וכ"מ בכתובות דף ק"ב ע"א ודף מ"ח ע"ב דחיתון זהו ארוסין וביום שמחת לבו זהו ענין נשואין, וביאור ענין ארוסין ונשואין עמ"ש ע"פ עיני כל אליך ישברו ובד"ה תורה צוה, והנה מה שמתחלה אמר להרחיק הנשואין עד אחר בואם לארץ זהו לפי שאז יהיו הנשואין ע"ד דירת קבע בבחי' מנוחה ונחלה שזהו בחי' מכון לשבתך ממש ע"י דאתהפכא חשוכא לנהורא וזהו ענין המקדש ובחי' זו לא יוכל להיות כ"א דוקא אחר בואם לארץ זבת חלב ודבש היא בחי' מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים ולבסוף חזר לקרב הנשואין ועשו לי מקדש במדבר היינו אף שזהו עדיין בבחי' לכתך אחרי כו' כנ"ל, עכ"ז טוב להקדים וכדאיתא בכתובות ר"פ הכותב בוצינא טב מקרא ופרש"י בוצינא דלעת קטנה קרא דלעת גדולה והאומר לחברו קח לך דלעת קטנה בגינתי או המתן עד שיגדילו וקח גדולה טוב לי ליקח הקטנה מיד כו' וכ"ה בסוף מסכת סוכה דנ"ו ע"ב וע"ש ברש"י ותוספת וז"ל ואוהב אדם דבר מועט לאלתר מדבר מרובה לאחר זמן עכ"ל וזהו מדעת קונך יש בך כו' גם ע"ד לעולם יקדים אדם לדבר מצוה כו', גם ע"ד מ"ש במד"ר פ' וישלח פע"ו הרבה קטגורים יעמדו מכאן ועד גיחון יעו"ש ע"כ צריך להקדים.

ג) **פ"ב** דשבועות בשלמא מקדש אקרי משכן דכתיב ונתתי משכני בתוככם ר"פ בחקתי, אלא משכן דאקרי מקדש מנלן כו' אלא מהכא ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וכתיב ככל אשר אני מראה אותך תבנית המשכן עכ"ל.

ד) **רבות** תולדות ר"פ ס"ו עד"ג השולמית, אומה ששלום העולמים דר בתוכה שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם עכ"ל, והנה שלום הוא בחי' יסוד וא"כ מוכח דהשראת השכינה שבבהמ"ק אינו השכינה לבד שהיא בחי' מלכות אלא ג"כ ז"א דאצי' וכנודע מענין כרוב א' מקצה מזה הוא ז"א, וע"ל ע"פ ויקחו לי תרומה ס"ה ועמ"ש בלק"ת בד"ה מזמור שיר חנוכת דרוש הראשון פ"ב פני הוא בחי' ממכ"ע וסוכ"ע יחוד קבה"ו כו' ובד"ה מה יפו פעמיך בנעלים בתחלתו. שמות פ"א קי"ו ג' זבולון ע"ש שהשכין הקב"ה שכינתו בקרבם שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ואין זבולון אלא בהמ"ק שנאמר בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים עכ"ל במ"א סי' ח', ועיין בפרש"י בחומש פ' ויצא ל' כ' בפי' הפעם יזבלני אישי, לשון זבול הירבריירא"ה בלע"ז בית מדור מעתה לא תהא עיקר דירתו אלא עמי שיש לי בנים כנגד כל נשיו עכ"ל, והיינו כי ילדתי לו ששה בנים. ובמ"א אות זיין זבולן נק' הכתר לפעמים אך עיקר כנוי זה ליסוד זבד טוב לחוף ימים יסוד דנוק' עכ"ל. ועמ"ש ע"פ במחוקק במשענותם זבולן תמכי אורייתא ע"י שמברר ניצוצות דתהו לכן שרשו בכתר וכמו מצות שרשם מכתר ותורה מחכמה כו' ועיין מענין זבול פ"ב דחגיגה די"ב ע"ב, ונשמע מזה דעיקר השראת השכינה בבהמ"ק הוא ע"י בעלי עסקים בחי' זבולן שבהם ועל ידם נמשך ההשראה גם בחיצוניות שיהי' הגילוי בעולם ממש בבחי' מקום, וע' באגה"ק סד"ה ויעש דוד שם, וע' בת"א פ' תרומה סד"ה מי יתנך כאח לי כו' אמצאך בחוץ כו'.

ה) **ר"פ** תרומה קנ"א נתתי לכם את התורה לפרוש הימנה איני יכול כו' בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר ועשו לי מקדש כו' והיינו כי אורייתא מחו"ב נפקת, וענין לפרוש הימנה אינו יכול ה"ע המשכת אור א"ס בחכמה, וכדי להמשיך זה זהו ע"י בהמ"ק והקרבנות שהם בחי' ריח ניחוח ריח אתעדל"ת לעורר ניחוח והמשכה כו', ועכשיו בהכ"נ נק' מקדש מעט כי תפלה במקום קרבנות.

ו) **שם** ס"פ ל"ג, ס"פ ל"ד אתם צאני שנאמר ואתן צאני צאן מרעיתי כו' ואני רועה שנאמר רועה ישראל האזינה עשו דיר לרועה שיבא וירעה אתכם לכך נאמר ועשו לי מקדש כו'.

ז) **פ'** פקודי פנ"א קס"ג ב' א"ל הודיע לעיני כל האומות שאין בלבך עליהם א"ל הקב"ה חייך הריני משרה שכינתי בתוכם שנאמר ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם עכ"ל.

ח) **ויקרא** רפ"ב בב"מ שנאמר לי אינו זז לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, ועשו לי מקדש. וצ"ל איך איננו זז בעוה"ז שהרי חרב בהמ"ק, ואפ"ל משום דכתיב ואהי' להם מקדש מעט ביחזקאל י"א ט"ז, וארז"ל פ"ד דמגלה דכ"ט ע"א אלו בתי כנסיות, א"כ הרי שאין זז גם בעוה"ז בחי' זו, ויותר י"ל דכה"ג הקשה בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שרש פ"א בענין ברכת

הארץ שהרי א"י ביד זרים כו' והתירוץ דהוא ירושת הארץ העליונה, וא"כ כמ"כ בענין בהמ"ק, שאע"פ שבהמ"ק שלמטה חרב הנה בהמ"ק שלמעלה קיים ועז"נ כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו כו'.

תרומה כ"ה יו"ד

א) **ועשו** ארון, רבות ויקהל פ"ן חטאו בשטים ונתרפאו בשטים דהיינו הארון מעצי שטים ועל"ק ס"ה וס"ח.

ב) **נשא** פי"ב רמ"ז ד' מעצי הלבנון, שנאמר ועשו ארון עצי שטים ועל"ק סי"א, רנ"ה ב' ועשו ארון, בקהלת רבה ק"ב ב' בפסוק טובה חכמה עם נחלה.

ג) **ועשו** ארון. פ"ק דיומא ד"ג ע"ב כתוב אחד אומר ועשית לך ארון עץ בפ' עקב רסי' יו"ד, וכתוב אחד אומר ועשו ארון עצי שטים הא כיצד כאן בזמן שישראל עושים רצונו של מקום (נקראת עבודה על שמם) כאן בזמן שאין עושין רצונו של מקום דהנה כתיב קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, פי' תבואתה היא התורה וישראל הם ראשית ומקור להתורה כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי ולכן בזמן שישראל עושים רצונו כו' נקראת העבודה על שמם שהם עושים הארון שהיא התורה כענין אל תקרי בניך אלא בוניך ועמ"ש סד"ה ועשית בגדי קדש, א"נ פי' ועשו ארון כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמיר וכדי להעלות התורה ולקשרה באור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' אדם זהו ע"י ישראל כו' שהם יעלו וינשאו בחי' אדם ג' קוין למעלה מבחי' אדם כו' וזהו אנכי ה' אלקיך כו' ע"ש.

ד) **פ"ז** דיומא דע"ב ב' ועשו ארון עצי שטים מכאן לת"ח שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו כו', יש להעיר ממ"ש זח"א דף ח' ע"א ע"פ שכל טוב לכל עושיהם שכל טוב דא אילנא דחיי כו' לכל עושיהם אלין תמכי אורייתא, ועמ"ש ע"פ במחוקק במשענותם, ועצי שטים פי' במא"א אות ע' ססעי' י"ז וז"ל עצי שטים נו"ה מעמידים המל' הנק' שטה עכ"ל וכ"כ בפרדס ערך עצי שטים ולפמ"ש לקמן סי"א די"ל עצי לשון עצה א"ש שהם נו"ה שהם הנק' כליות יועצות, וע' זהר ס"פ צו ע"פ עצות מרחוק ובפ' בלק דקצ"ג ע"ב.

ה) **סנהדרין** פז"ב דב"ט סע"א מנין שכל המוסיף גורע כו' רב משרשיא אמר מהכא אמתים וחצי ארכו כו' ופרש"י דל אלף מהכא קרי ביה מתים ה"ל שתי מאות אמה כו' ע"ש ועיין מענין כל המוסיף גורע

בזח"ב פקודי דרל"ג ב' דמשמע שזהו בק"נ ששם רבוי הכלים שהם האותיות ומיעוט האור כו' כמ"ש בבה"ז שם ולכאורה צ"ל איך שייך בחי' זו בארון, ע"כ אפ"ל כי הארון רומז לתשבע"פ שהיא כלי לתשב"כ וכנודע מענין שמור זו משנה וכמובן מענין תיבת נח בזח"א ר"ס נח דנ"ט ע"ב, ומבואר בד"ה בשעה שהקדימו שבתשבע"פ נק' אילנא דסו"ר, ור"ל לפי שמתלבשת בק"נ הנק' עה"ד טו"ר לבררו ואחר בירור זה מתחבר עם עץ החיים כמ"ש ע"פ מקושש עצים, ולכן הארון שהוא תשבע"פ שבו תשב"כ עץ חיים היא למחזיקים בה היה דוקא מעצי שטים שהוא בירור עה"ד טו"ר ע"ל ס"א, ועמ"ש סד"ה ששים המה מלכות בענין ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים והנה הלוחות הם מבחי' מעין מבית ה', לענין וחצי שבארון היו חצאים יש להעיר ממ"ש ע"פ מקול מחצצים עיין זח"א בראשית ל"ב א'.

ו) **פ"ק** דסוכה דף ד' סע"ב ארון תשעה וכפורת טפח הרי כאן עשרה וכתיב ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל הכפורת (ש"מ למעלה מעשרה מפסיק רשותא), ודף ה' ע"א בשלמא ארון תשעה דכתיב ואמה וחצי קומתו כו', במא"א אות א' סעיף קכ"א ארון נק' יסוד אבא והתורה שבו הם אורותיו כו' עו"ש ארון נק' יסוד דנוקבא והתורה שבו יסוד ז"א כו' ארון נק' גלגלתא דנוק' נעשית מת"ת דז"א הנק' נורא כו' עכ"ל, ובאות כף סנ"א כתב כפורת יסוד אימא בבחי' עטרת יסוד העודף ומלביש יסוד דאבא, ובפרדס בערך ארון שהוא מ' שבו נגנז התפארת וכ"מ בזח"א פ' בראשית דל"ג סע"ב ור"פ נח נט"ב אך לפמש"ש בזהר ר"פ נח דהתיבה היא ארון הברית ובהתיבה יש ב' פירושים הא' שהיא מ' ונח הוא יסוד ז"א, הב' דנח הוא יסוד אבא והתיבה היא בינה ועד"ז יש ב' פירושים בענין ונהר יוצא מעדן כו', וא"כ לפ"ז כמ"כ בענין הארון י"ל דהוא בינה והתורה שבו יסוד אבא וכענין נקודה בהיכליה ולפי' המא"א דהארון יסוד אבא עכצ"ל התורה שבו מה שנמשך בו ממו"ס או מג"ר דאבא כו'.

ז) **ירושלמי** פ"ו דשקלים ה"א ע"ד דר' מאיר דאמר באמה של ששה טפחים הארון עשוי ארכו של ארון חמשה עשר טפחים שנאמר אמתים וחצי ארכו כו', לפמש"ל דהארון הוא יסוד אבא וחו"ב הם תרין ריעין ע"כ ארכו חמשה עשר טפחים היינו בחי' י"ה יוד חכמה ה' בינה כו' ועמ"ש ע"פ הללויה ומ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן בענין משכן העדות שהוא בחי' י"ה.

ח) **רבות** ויקהל פ"ן קס"ב ג' אבל הקב"ה במה שהוא מכה הוא מרפא שנאמר ויבואו מרתה כו' ויורהו ה' עץ כו' זית כו' מיד וימתקו (היינו שהמתיק המר בדבר מר וע' בסדר כי תשא פמ"ג) כו' אף כך ישראל חטאו בשטים שנאמר וישב ישראל בשטים ונרפאו בשטים שנאמר ויעש בצלאל את הארון עצי שטים עכ"ל, כי הנה ברבות ס"פ בלק ומעין של שטים של זנות היה וכ"כ בזח"ג ס"פ ואתחנן דע"ר ע"ב, וא"כ הוא בענין כי תשטה אשתו, ואת כי עטית כו' רוח שטות כי בקליפה אין מוח הדעת

ובדיקת הסוטה במים המרים כו' עכ"פ נחל השטים י"ל ק"נ וענין התיקון בעצי שטים היינו בירור עה"ד טו"ר ע"ד שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כו', וזהו ותרב חכמת שלמה כמ"ש בהגהות לד"ה וישב יעקב דחכמת שלמה היא ח"ת בחי' תשבע"פ מל' קרינן לה וריבויה הוא ממה שמברר משבה"כ מחב"ד דתהו וזהו ותרב כו' מחכמת כל בני קדם והיינו ע"י ומעיין כו' והשקה כו' וזהי עץ חיים שעי"ז וימתקו המים כו' וכמ"כ ע"י מבחי' שטים נעשה ארון עצי שטים כו' ועמש"ל סעיף ה', גם שטים ע"ד אהני ליה שטותיה לסבא כתובות י"ז מוטב שיהי' שוטה כל ימיו ואל יהי רשע שעה אחת כו', ועמ"ש בסש"ב פרק י"ח בענין פתי יאמין כו' ולגבי הקב"ה הכל נחשבים כפתיים כו', עמ"ש בדרוש חתן וכלה בענין רב שמואל בר יצחק אהני ליה שטותיה לסבא וענין שטות ע"ד מדוע בא המשוגע הזה אליך כי ענין הנבואה הפך עה"ד טו"ר שנאמר בו ותפקחנה עיני שניהם וידעו כי עירומים הם כו' וקודם עה"ד לא ידעו זה וזה השטות עדיף מחכמה דעה"ד טו"ר, וכן בשאול ויתפשט את בגדיו וע' מזה בלק"ת בד"ה האזינו השמים דרוש השלישי פ"ג, וזהו באהבתה תשגה תמיד שוגה ופתי יאמין, ולגבי הקב"ה הכל כפתיים, גם ע"ד ואתם צאני אדם אנחנו ונמשכים אחריך כבהמה, וכמו מס"נ זהו למעלה מהטעם בהמה רבה זהו מ' דא"ק שלמעלה מבחי' אדם חו"ב בלק"ת פ' עקב בד"ה ויאכילך את המן, בהמ"ת הייתי עמך בת"א סד"ה ואלה המשפטים, ולכן הארון עצי שטים כי ח"ע הפך שכל אנושי בת"א בד"ה המגביהי לשבת, והנה יש שטות דקליפה אין אדם ע"ע אא"כ נכנס בו רוח שטות והוא מק"נ ולע"ל ומעיין יצא כו' והשקה את נחל השטים ולכן ע"י שטותיה דקדושה המשיך עליי' המ' מק"נ נחל השטים שאדרבה יתהפך להיות והשקה את כו', יש להעיר מענין דוד ויתהולל בידם עיין מזה בזהר ר"פ וישלח דקס"ו א' ובפירוש הרמ"ז לשם, גם ע"ד כל המגבל א"ע על דברי תורה, אם נבלת בהתנשא, גם לפמ"ש במא"א ע' י"ז עצי שטים נו"ה הנה הנצח זהו עקשות כי עם קשה עורף אתה וזהו בענין שטות שהרי אינו ע"פ השכל ועמ"ש ע"פ נפתולי אלקים נפתלתי לשון עקש ופתלתול כו', ועיין בזהר ויקהל דף רי"ד ע"פ ויעש את הארון כו' והנה במדרש קהלת ע"פ טובה חכמה עם נחלה א"ל בצלאל רבינו משה מביאין את הכלה ומעמידין אותה באויר בתחלה יעשה המשכן ואח"כ יעשה הארון, מבואר דהארון נק' כלה וכמובן מדברי הזהר הנ"ל, והנה גבי כלה צ"ל מרקדין, ורב שמואל בר יצחק הי' מרקד ע"ד אהני ליה שטותיה לסבא ובאופן זה דוקא מרקדין לפני הכלה, ע"כ כמ"כ הי' צ"ל הארון עצי שטים דוקא שהרי הארון הוא בחי' הכלה כו', ועיין בלק"ת פ' הברכה בד"ה תורה צוה יובן איך תשב"כ נק' חתן ותשבע"פ נק' כלה ועמ"ש ע"פ ומשוש חתן על כלה ומ"ש ע"פ הזהר ע"פ אלה תולדות נח מענין נח והתיבה כו'.

ט) **סדר** נשא פי"ב דרמ"ז ד' ד"א אפריון עשה לו כו' אפריון זה הארון כו' למלך שהיה לו בת נאה כו' מוטב שתראה גויה של בתי

מן פרוים (אהל וכילה) כך התורה נאה ומשובחת וחסידה אמר הקב"ה עשו לה ארון שיראה נויה של תורה מן הארון לפ"ז י"ל בת נאה היא מל' דאצי' והיא התורה, כי תורה שלמעלה היינו חכמה עילאה, אבל בתורה נאמר ותמלא כדה, כד ספרים מים החכמה היא ח"ת, ומ"מ עז"נ אל יתהלל החכם בחכמתו ח"ע כ"א בזאת יתהלל כו' ח"ת ואין זאת לא תורה כו' עשו לה ארון היינו היכל קדה"ק דבריאה שהוא כחב"ד דבריאה אשר מל' דאצי' יורדת ומתלבשת שם ומשם נמשכה התורה שהיא תורה דבריאה שלכן מתחלת בבית כמ"ש בלק"ת ע"פ בראשית ברא, והיינו שבחי' היכל קדה"ק הוא לבוש שבו מתלבשת מל' דאצי' כו', ועמ"ש בלק"ת פ' בהר סד"ה את שבתותי תשמרו גבי ומקדשי תיראו.

י) **פי"ג** רנה"ב כף אחת זהו ספר התורה שהי' מונח אצל הארון מה הכף יש בו ה' אצבעות כך היו בו חמשה ספרים עשרה זהב אלו הלוחות כו' ד"א כנגד עשרה פרשיות שכתוב בהן עשייה הנאמרת במשכן ואלו הם ועשו ארון וגו' ועשית כפורת כו'. י"ל עשר בחי' עשייה כנגד ע"ס היינו להמשיך האור בע"ס וכמארז"ל ע"פ ועשיתם אתם כאלו עשאוני כו', כי עשייה לעילא כמ"ש בזח"ג ק"ח ב' ובפ' וירא ע"פ ויעש ה' לשרה דקט"ו א', בקהלת רבה ק"ב ב' בפסוק טובה חכמה עם נחלה ובשעה שא"ל משה עשה ארון וכלים ומשכן א"ל בצלאל רבינו משה מביאין את הכלה ומעמידין אותה באויר בתחלה יעשה המשכן ואח"כ יעשה הארון כו', ועשו ארון כו' וע' בפ' ויקהל פ"ן הגירסא באופן אחר.

יא) **בילקוט** תרומה סעיף שס"ח ועשו ארון עצי שטים מפני מה של עץ לפי שהתורה נק' עץ חיים עכ"ל, ועי"ל ס"ב בענין מעצי הלבנון ובמא"א עיין סי"ז ובאות למ"ד ס"ז ועזח"א פ' בראשית דכ"ט א' גם עצי לשון עצה כמ"ש בלק"ת בד"ה אני דפ' ציצית דרוש הראשון בפירוש היש בה עץ אם אין, עץ הוא חכמה מלשון לי עצה ותושיה ובחי' אין הוא למעלה מההכמה לפ"ז י"ל הארון מבחי' עצי שטים והתורה שבו בחי' אין והחכמה מאין תמצא.

תרומה כ"ה י"ח

ועשית שנים כרובים זהב. זח"א דף א' ע"ב ומאן מקיים עלמא וגרם לאבוהן דאתגליין (ע' זח"ג ר"ם שמיני ע"פ עטרת זקנים בני בנים) קל ינוקי דלעאן באורייתא (ע' בגמ' פ"ו דשבת דף קי"ט סע"ב ע"פ אל תגעו במשיחי בד"ה א' סי' י"ו אלו תינוקות של בית רבן כו'

והמפרש בעין יעקב הביא מ"ש ע"ז בספר בית ישראל דצ"א ל"ט ב', ועו"ש אין העולם מתקיים אלא בהבל תשב"ר הבל שאין בו חטא וע"ז רשם חות יאיר אות ת' ל"ט"ב, עקרים מ"ד פכ"ט, זח"ב פ' בא לט"א, ש"ך פ' תרומה) ובגין אינון רביין דעלמא אשתזיב עלמא, לקבליהון תורי זהב נעשה לך אלין אינון ינוקין רביין עולמין, דכתי' ועשית שנים כרובים זהב עכ"ל. ופי' המק"מ וז"ל כתב הרב תינוקות של בית רבן הם נה"י דאימא, שאין בהם חטא פי' שאין קליפה שולטת מאימא ולמעלה, ופי' של בית רבן היא החכמה (וזהו שנק' במשיחי, כי שמן המשחה הוא מחכמה) כו' כרובים שהם צורת תינוק ה"נ תורי זהב הם התינוקות בג"ש דזהב זהב עכ"ל יעו"ש באריכות. וע"ש בשבת קי"ט במהרש"א פי' משיחי למשחה ולגדולה להיות הבל שאין בו חטא, וי"ל כי משיח הוא בחי' מדה"ר כמו שהי' קודם חטא עה"ד, וזהו הנמצא בתשב"ר שהוא הבל שאין בו חטא, והרי"ף שם פי' משיח ל' שיח שפתותינו, ועל"ק אות ד' ואות ז' עמ"ש במ"א בענין כל רב מבבל וכל רבי מא"י, כי רבי בתוספת יו"ד על רב זהו החכמה הנק' יוד, ורב מבינה, וא"כ רבי יחוד חו"ב וזהו בא"י ע"י סמוכין איש מפי איש, וכן פי' תינוקות של בית רבן שפי' המק"מ שהוא החכמה ומ"מ גם בבחי' ורב הוא ענין ורב להושיע ורב שלום בניך כי ע"כ יש הארת חכמה בבינה.

ב) **זח"א** בראשית דל"ב סע"ב ע"פ המהלך על כנפי רוח דא רזא דמקדשא עילאה (פי' מק"מ רוח מל' שבבינה מהבינה הנק' מקדשא עילאה) ורזא דא שנים כרובים זהב (הם מט"ט וסנדל) כתיב וירכב על כרוב ויעף וידא על כנפי רוח, וירכב על כרוב חד (הוא סנדל שמעלה מ"ן למל', עמ"ש בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים בענין סנדל קושר כתרים לקונו בתפילותיהן של ישראל) לבתר איגלי על כנפי רוח (פי' אחר שעלה סנדל לעורר מ"ן במלכות אח"כ עולה מט"ט גם הוא לעורר מ"ד במ', כנודע מדברי הרב שסנדל מעלה מ"ן ומט"ט מעלה מ"ד במלכות וז"ש) ועד דהאי איתער לא איתגלי בהאי (ר"ל קודם שעלה סנדל לעורר מ"ן לא נתגלה מט"ט במל' לעורר מ"ד) עכ"ל עם פי' המק"מ. ועיין עוד מענין תרין כרובין בזח"א ויצא קנ"ו א' בס"ת ע"פ וימצא דודאים ובמק"מ שם האריך מאוד בזה ועוד מענין הכרובים בפ' ויחי דף רכ"ה סע"ב ובהרמ"ז שם, תרומה קע"ו בלק קפ"ז.

ג) **זח"א** פ' חיי קכ"ט ב' ששני הכרובים זהו ענין תש"י ותש"ר, שהם לבא ומוחא. ועיין מזה ברי"ח שער הקדושה פ"ו דף קמ"ב ע"ב, וע' מענין לבא ומוחא בזח"ג פ' שלח דקס"א ע"ב ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' ויובן זה ע"ד מ"ש בת"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך כאח לי כרוב א' מקצה מזה כו' משם יובן דשייך לענין תש"י ותש"ר.

ד) **מענין** הבל תשב"ר בזח"ב בא ל"ט א' ובמק"מ הבל מילוי ס"ג והוא שורש ומקור הבל שהוא ז"א וכענין כתר ז"א, וע' בבה"ז ע"פ

ויהיו חיי שרה כמנין ויהיו שהוא ל"ז גימ' הבל כו' וע' זח"ג תזריע מ"ז ב' מענין ז' הבלים.

ה) **וארא** כ"ד סע"א ועפרות זהב לי ורזא דא שנים כרובים זהב, ובמק"מ שם פי' זו"נ דבריאה נקראו כרובים.

ו) **ס"פ** תרומה קעו"א ונתתי נערים שריהם כו' היינו דכתיב ועשית שנים כרובים זהב (נ"ב מט"ט וסנדל וכשיש זיווג בזו"נ הם מזדווגים וא"ל יש פירוד בין מט"ט וסנדל ואז רוכב על כרוב אחד נער א' לבד מט"ט) כתיב יושב על כרובים וכתיב וירכב על כרוב ויעף (פירוש וקשה פעם אומר כרובים ופעם אומר כרוב) יושב הכרובים כד שרי' לאתיישבא בשלימותא (וע' רבות פ' בשלח ר"פ כ"ג בענין נכון כסאך מאז כי') כתיב יושב הכרובים כד אשתכח בשלימותא, וכד לא שרי' ולא אתיישב מלכא בכורסי' כתיב וירכב על כרוב חד, (והיינו שהתירוץ יושב הכרובים כשעולים מט"ט וסנדל בסוד מ"ן ומ"ש וירכב על כרוב כשיש פירוד ח"ו כנזכר) א"ר יוסי ווי לעלמא כד חד כרוב אהדר אנפי' מחברי' דהא כתיב ופניהם איש אל אחיו כד הוי שלמא בעלמא עכ"ל.

ז) **בסה"מ** ססי' ס"ג עי' מ"ש בזח"א דף א' ע"ב הג"ל אות א' וז"ל הנה קיום העולם היא התורה (ע' זח"א תולדות קל"ד ב' ובפ' תרומה קס"א א') ומה גם לימוד התינוקות (עמ"ש בד"ה וכל בניך לימודי הוי') הבל שאין בו חטא מעלה המלאכים למקום שאין קליפות שולטים (עמ"ש בת"א פ' בראשית בד"ה הן האדם הי' כאחד ממנו) ונגלים אבות העליונים (עמ"ש בד"ה אם בחוקותי' תלכו בענין בעבר הנהר ישבו אבותיכם) במוחותיה ושני דרועין וגופא דילה כנזכר לעיל, וסוד תינוקות אלו כנגדם למעלה נצח והוד העליונים דאתפשטת אימא עילאה בהן עד הוד כנודע, ואלו הם תינוקות של בית רבן היא בינה בית לחכמה שהוא רבן של כל האצי' (עמ"ש סד"ה משה ידבר ומ"ש בפי' תלמיד חכם שהוא מקבל מבחי' חכמה כח מה ועמ"ש בענין כל רבי מאי ומ"ש בענין מתיבתא דרקיע ומ"ש בענין נה"י של המשפיע בביאור דאלה מסעי ובביאור ע"פ חגרה בעוז, ועפי"ז י"ל שכרי שיומשך ההשפעה גם לתשב"ר צ"ל ההמשכה ממקום גבוה יותר ע"ד המגביהי כו' המשפילי כו') שלא חטאו שאין מגיע שם לא פגם ולא חטא (עמ"ש בד"ה אני ישנה בענין שראשי נמלא טל) ואלו התחתונים מעוררים את העליונים להמשיך לה האבות במוחותיה וזרועותיה ואלו הם ב' כרובים זהב סגור בסוד אימא עילאה שהיא זהב ואלו ב' רועין דילה, כמו שיש למל' ב' כרובים לעורר את האהבה וימצא דודאים בשדה שדה של תפוחין (דוגמת שושבינא דמטרוניתא ושושבינא דמלכא) עכ"ל. בחיי קט"ג קי"ד.

ח) **באו"ת** מהה"מ נ"ע ברמזי תילים די"ב סע"א ע"פ כי אלקים יושיע ציון וז"ל והנה נאמר אצל אברהם אבינו ע"ה במחזה לשון מראה שרואה הפרצופים, וכמו שהאדם מתחזה לפני המראה כן הפרצוף שבמראה

מתראה אליו, כן כביכול אצל הקב"ה כמו שהאדם מראה א"ע לפניו ית' כן הוא ית' מתראה אליו (וע' כה"ג בזח"ב תצוה דף קפ"ד א') דהיינו אם הוא מתראה לפניו באמת טפה סרוחה (היינו שהוא שפל רוח בעיניו ונבזה בעיניו נמאס) כך הקב"ה מצמצם א"ע לפניו כדי שיוכל לסובלו (וכמ"ש ברבות בראשית פרשה ד' הבא לי מראות קטנות כו' מי שאמר והי' העולם עאכ"ו, היינו ע"י שהאדם מקטין א"ע גורם שכביכול הקב"ה מצמצם א"ע מבין שני בדי הארון ע"ש) אבל כשהוא מתראה בגדלות מן הראוי שגם הקב"ה מראה א"ע לפניו בגדלות (ע"ד כי גאה גאה על גותניא וע' ברבות ר"פ משפטים בענין נ"נ ע"י שנתגאה ואמר בתוקף חסני כו') וגדולת הבורא ית' אין כל ברי' יכולה לסבלו כ"א ע"י צמצום הרבה כנודע וזהו ועשית שנים כרובים שהם אפי זוטרא כרבי', דהיינו שתגרום ע"י מעשיך (וזהו ועשית) וענותנותיך עד שגם הקב"ה כביכול מצמצם א"ע ויראה אליך בקטנות (וי"ל שזהו הנק' זעיר אנפין וכמ"ש הענין בת"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך כאח לי וזהו דומה דודי כו' לעופר האילים היינו איל בחור ובאמת בקטנות זה מלובש הגדלות ע"ד ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה וכמו שהאדם נק' עולם קטן שיש בו מכל דברי העולם בקטנות) כמו האב שרואה את בנו משחק באגוזים אז מחמת אהבתו משחק הוא ג"כ עמו (וזהו ענין משחק את לויתן כי לויתן ל' ליווי וחיבור ביטול היש לאין) הגם שאצל האב נראה זה מעשה נערות וקטנות אעפ"כ מחמת אהבתו לבנו שיקבל תענוג מצמצם את שכלו הגדול ושורה בקטנות שיוכל הקטן לסבול אבל אם הי' מתנהג עמו לפי שכלו לא הי' הבן יכול לסובלו ולא הי' האב מקבל תענוג ממנו (וצמצום זה הוא יו"ד דשם הוי' ונקודה קטנה) וזהו לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה רשעים נכוין בה וצדיקים מתרפאין בה, כי ידוע כי שמש ומגן הוי' אלקים (נמצא פי' מוציא חמה היינו גילוי שם הוי' ממש שיצא מנרתקו הוא המגן דשם אלקים המעלים ומסתיר) וזהו לא ישב בקרב ביתי עושה רמיה שהם גסי הרוח וכתיב אותו לא אוכל לפיכך אינם יכולים לסביל אלהותו ית' כ"א ע"י כינוים והוא שם אלקים (אבל כשיצא השמש הוי' מהנרתק דשם אלקים לא יוכל לסובלו) אבל ישראל כתיב בהו כי קטן יעקב ודל וכן דוד הקטן (ועד"ז שמואל הקטן ע' בפי' משניות להרמב"ם סוף סוטה גבי קטנותן של חסידים) דהיינו שמקטינים א"ע אז גם הקב"ה מצמצם א"ע ויכולים לקבל אלקותו ית' (היינו גילוי שם הוי' שהוא ע"י צמצום דיו"ד) בלי מסך ומגן (דנרתק של שם אלקים שהוא הסתר גמור משא"כ צמצום היו"ד זהו גילוי ממש אלא שהוא ע"ד הלימוד דרך קצרה כמ"ש בבה"ז פ' אחרי) לכן צדיקים מתעדנים בה שיכולים לסבול, אבל עכומ"ז שהם הגדלות אינם יכולים לסבול והם נימוקים, (מפני שאצלם אינו מצמצם את עצמו וזהו שאין להם אחיזה בשם הוי' וזהו חלקי ה' והי' הוי' לי לאלקים, חלק הוי' עמו) והנה הגורם הגדול לישראל שיהי' הקטנות הוא מחמת שהם דבוקים ביראת הבורא ית' שהיא חכמה כמ"ש הן יראת ה' היא חכמה, איזהו חכם הרואה, דהיינו שרואים תמיד כח הפועל שבהם,

ואלולי כח הפועל היו אפס ואפס, א״כ מה הוא נגד כח הפועל אינו רק אין, א״כ יש לו בושה דהיינו יראה והנה בצדיקים עצמן מצינו חילוק אברהם אמר אנכי עפר ואפר כו' אבל מרבע״ה א' ונחנו מה כו' לכן נתגלה אליו עצם אלקותו ית' כמ״ש וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם עכ״ל, וזהו ועשית שנים כרובים, ועשית קאי על משה שהוא הביטול ואנחנו מה ע״כ יעשה ב' כרובים היינו ע״י שישראל יהי' בבחי' קטנות זהו הביטול שיהי' קטן בעיניו, וכמו הכוכבים שנראים קטנים לקרבתם אל מקורם וכמ״ש כי אתם המעט, שממעטים את עצמם כו', וזהו ענין זכרתי לך חסד נעורייך כו' נעורייך היינו בחי' כרביי' אנפי זוטרא וה״ע לכתך אחרי במדבר כו' וע' מ״ש מזה ע״פ ימצאהו בארץ מדבר כו' וע״פ הבן יקיר לי אפרים כו' וזהו ענין כי נער ישראל ואהבהו וע' זח״ג בלק קצ״א ע״א ע״פ שחורה אני דאזעירת גרמה וכמו כל מה שלמעלה האור גדול יותר אזי הכלי קטן יותר וכמו הרגל והראש וכמו עקודים בכלי א', וע״ס הגנוזות נק' ענוים כו' ובק״נ כל המוסיף גורע ריבוי הכלי כו', והנה על ידי זה יומשך מלמעלה גם כן בחי' כרוב א' מקצה מזה שיצמצם א״ע ית' כדי שיוכלו לסובלו בלי מגן ומסך כו' ואפ״ל הצמצום רק צמצום הכלים ע״ד עקודים כו' וע״ש באו״ת ברמזי אגדות דל״ד ע״א על משארז״ל לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה ומכ״ז יובן הגמ' ספ״ח דב״ק דף צ״ב א' מנה״מ דאמרי אינשי כד הוינא זוטרא לגברי השתא דקשישנא לדרדקי, א״ל מעיקרא כתיב וה' הולך לפניהם וגו' ולסוף כתיב הנה אנכי שולח מלאך כו'. והיא גופא קשיא, אלא פי' כד הוינא זוטרא שהי' בבחי' הביטול גמור כמו הקטן שקשור באביו למעלה מהשכל והדעת, וכמ״ש בד״ה מצה זו בענין מצה שהוא ע״ד אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום כו' שידיעה זו היא למטה מהשכל ושרשה מלמעלה מהשכל, ועי״ז הקב״ה מצמצם א״ע להיות וה' הולך לפניהם בעצמו בלי שליח ולבוש כו', אבל השתא דקשישנא שהיו בעיניהם בבחי' זקן שקנה חכמה ולא הי' בהם בחי' הביטול כ״כ בבחי' כרבי', וכמ״ש במ״א בענין הלולב ומיניו הרומזים על אחדות והתכללות שזה נמשך מצד הביטול מבחי' אין, ולכן אנו רואים שהקטנים יש בהם אחדות שאף שיכעסו זע״ז תומ״י ישלימו זע״ז ויהי' אהבה ואחוה ביניהם משא״כ בגדולים כשיש פירוד ביניהם קשים להתרצות והוא מפני שבקטנים יש ביטול יותר הרבה כי חכמה זו היא מעה״ד טו״ר הגורם היש וז״ש בעה״ד ותפקחנה עיני שניהם כו' והקשה במ״נ איך ע״י החטא נמשך להם מעלת החכמה כו' והתירוץ כי חכמה זו אינה מעלה כו', ולכן בקטנים שהוא הבל שאין בו חטא יש הביטול מלמעלה ממדריגת עה״ד כו' וע' באג״ה סי' ב' ע״פ קטנתי מכל החסדים.

ט) **מקשה** תעשה אותם משני קצות הכפורת. אדמ״ו נ״ע בת״א פ' תרומה בבי״ק נ״ע וז״ל והכרובים נעשים מקשה אחת מהכפורת שהוא בחי' כתר לשניהם עכ״ל ור״ל שהכרובים הם זו״נ והכפורת מבחי' בינה, וצ״ע בגמרא פ״ו דב״ב דצ״ט ע״א שהכרובים שעשה משה במשכן הם

עומדים רגליהם על הכפורת, א"כ איך הכפורת כתר להם שהוא עטרה וראש. חגיגה פ"ב י"ג ב', י"ח כ"ה כ' כ"ט. בחיי פ' תרומה ק"ט ג' ק"י ד'. כלי יקר פ' תרומה.

י) **פ"ב** דחגיגה מאי כרוב א"ר אבהו כרבי' (כפני תינוק) שכן קורין בבבל לינוקא רבי', (ראיתי במתורגמן ערך רביא כי ילד יולד לנו בישעי' ט' ארי רבי אתייליד לנו, ילד שעשועים ירמי' ל"א רבי רחים, והוא נער את בני בלהה בפ' וישב והוא רבי עם, את אם הילד בפ' שמות ית אימא דרבי', ונראה שזהו מפני שהוא מתרבה ומתגדל ע"כ נק' רביא, כלומר שעומד בשנים שעתיד ליגדל ולהתרבות וכ"מ בת"י פ' וישב שם ע"פ והוא נער שתרגם והוא מתרבי) א"ל רב פפא לאביי אלא מעתה דכתיב פני האחד פני הכרוב והב' פני אדם כו' היינו פני כרוב היינו פני אדם (מה הן כרוב ומה הן אדם וכי לא אחד הם) אדם וכרוב חד הוא, אפי רברבי, ואפי זוטרי, האחד פני תינוק הב' פני גדול עכ"ל. לכאורה הי' נראה לומר כי א"א דבריאה נק' אפי רברבי וזעיר אנפין דבריאה נק' אפי זוטרי, וכמ"ש לקמן ע"פ ועשה כרוב אחד מקצה מזה, וכ"מ בזוהר ח"ב משפטים דקכ"ב סע"א לפי' המק"מ שם דז"א נק' כמראה אדם בכף הדמיון כי עיקר בחי' אדם הוא אריך אנפין, וז"ל השל"ה ס"פ תרומה בפרק דרך חיים בד"ה הבדים והרמז של הכרובים אמרו אפי רברבי ואפי זוטרי אשר בזה מתורץ שאמר שנים כרובים ולא אמר שני כרובים כי לא היו שוים בבחי' אחת ויש בזה סוד גדול, אמנם מ"ש רומז להרב עם תלמידו הרב אפי רברבי ותלמידו אפי זוטרי עכ"ל. וידוע כי ז"א הוא מקבל מא"א וכן בפרטות נו"ה דז"א הנק' כרובים נק' לימודי הוי' שמלומדים משם הוי' וכ"כ הבחיי פ' תרומה והי' אפשר שהיו הכרובים אחד בצורת אדם גדול השני כצורת ילד קטן כו' עכ"ל. וכדלקמן אי"ה. מיהו לא משמע כן ל' שנים כרובים ששניהם היו בחי' כרוב.

יא) **וז"ל** הבחיי פ' תרומה ע"פ ועשית שנים כרובים, ומה שהזכיר בצווי ועשית שנים כרובים ולא אמר שני, בעבור כי שני לשון השויה כמו שני לוחות העדות, שני כבשים, שני השערים, ולכך הוצרך לומר שנים כי חלוקים הם בענינם זה זכר וזה נקבה (הג"ה עמש"ל סעיף ב' וסעיף ו' וסעיף ט' עכ"ה) וחזר ואמר מבין שני הכרובים וכן ויעש שני כרובים זהב לרמוז על השויתם בזהב ובאחדות וע"ד הפשוט שנים כרובים זכר ונקבה היו להודיע כמה ישראל חביבין לפני הקדוש ברוך הוא כחיבת זכר ונקבה (הג"ה עמ"ש בלק"ת פ' מטות בד"ה ואשה כי תדור נדר שבחי' אהבה זו היא ברשפי אש וגדולה מאהבת הבן אל האב שהיא בבחי' קרירות ע"ש עכ"ה) וכן דרשו רז"ל במסכת יומא פרק הוציאו לו דנ"ה אמר רב קטינא בשעה שישראל עולין לרגל היו מגלים להם את הפרכת ומראים להם הכרובים שהם מעורים זה בזה (ופרש"י מעורים לשון דבוק כמו אילן שנפשח ומעורה בקליפה, פ"ג דעוקצין, ובמסכת ביצה פ"ק ד"ז אם היו מעורות בגידין אסורות) ואומרים ראו חיבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה, עי"ש

כתיב כמער איש ולויות במלכים א' סי' ז' ל"ו, מאי כמער איש ולויות כאיש המעורה בלוייה שלו (הנדבק וחבוק באשתו בין זרועותיו רש"י) הג"ה, ואפ"ל ע"ד ענין לויתן שהוא מורה על היחוד והחיבור וע' מזה זח"ב שמות דף י"א ע"פ וילך איש מבת לוי ויקח את בת לוי, והיינו עפמ"ש בזח"ב שם ד"ט ע"ב ובמק"מ שם שבבנין הבית ראשון היו זו"נ במדריגת או"א אשר או"א הם תרין ריעין דלא מתפרשין ולכן נק' בינה מלך שהשלום שלו היינו שיסוד אבא הנק' שלום הוא מלובש בה תמיד וזהו ענין ונהר יוצא מעדן יוצא תמיד נביעה חדשה מחכמה עילאה הנק' עדן, ועד"ז היו אז ג"כ זו"נ שהם מקור ההשפעה מאצי' לבי"ע היו ג"כ בבחי' ונהר יוצא כו' ולא פסיק וזהו כאיש המעורה בלוייה שלו עכ"ה) וצריך שתתבונן במאמרם הזה כי היו הכרובים בצורה הזו למשל נמרץ להעיד על הפלגת הדביקות שבין הקב"ה לישראל בלא שום אמצעי כי הוא יתעלה בדד ינחנו בישראל ואין עמו אל נכר כשאר עכומ"ז אשר חלק להם שרים של מעלה (הג"ה עיין מזה בזוהר פ' האזינו דרפ"ו סע"ב גבי ר' יצחק פתח כתפות בעצי היער ובפי' הרמ"ז שם ומ"ש מזה קצת בלק"ת פ' בלק בד"ה מה טובו עכ"ה) והי' אפשר שהיו הכרובים, האחד כצורת האדם גדול השני כצורת ילד קטן כענין שראה יחזקאל פני האחד פני הכרוב והשני פני אדם, ודרשו רז"ל היינו כרוב היינו אדם אלא אפי רברבי ואפי זוטרי, ויהי' זה להעיד על אהבתו לישראל כאהבת האב לבנו שהיא אהבה חזקה (הג"ה לפ"ז י"ל כמש"ל ס"י שמורה על א"א וז"א אבל למאי דמסיק שהם זכר ונקבה ע"כ צ"ל שהם זו"נ וא"ש שהשנים הם כרובים כרביא וכן הסכמת כל חכמי הקבלה עכ"ה) אבל רצה לעשות משל בדביקות גופני שאין למעלה ממנו שאי אפשר באמצעי והוא יותר חזק כשהוא מנעורים כענין שכתוב ושמח מאשת נעוריך משלי ה' י"ח וכל זה כדי שנדע ונשכיל שדביקותו יתעלה עמנו דביקות גדול וחזק בלי שום אמצעי, ולפי שדביקותו יתעלה עם שאר עובדי כוכבים אינו אלא ע"י אמצעים, כשרצה להודיענו בתורה שדביקותו עמנו בלא שום אמצעי אי אפשר להודיענו אלא ע"י משל זה בהכרח, ועוד טעם אחר כדי שנתעורר בתפילתינו ובכל שאר העבודות שלא נשים אמצעי בין הקב"ה ובינינו, שמן הטעם הזה הונחה לפני ולפנים במקום השכינה הוא התל שהכל פונים בו לתפלה עכ"ל. (הג"ה ומזה יובן מ"ש במדרש איכה ע"פ ידו פרש צר כו' שעמונים ומואבים כשנכנסו בחורבן בהמ"ק וראו הכרובים, אמרו הא כל אפי שוין כו' נשבע הקב"ה שיקעקע ביצתן כו', כי באמת מעשה הכרובים זהו אדרבה ההיפוך לגמרי מכוונת צורת כוכבים ומזלות שעושים העכומ"ז שכוונתם שיהי' המזל או הכוכב אמצעי ביניהם ובין הקב"ה כמ"ש הרמב"ם רפ"א מה' עכומ"ז, משא"כ ענין עשיית כרובים הוא אדרבה להעיר שדבקותו עמנו ית' בלא שום אמצעי כו' רק שאנו ית' עמו במדריגה אשה ואיש, וכמ"ש ביום ההוא תקראי אישי, ושנתעורר עי"ז שלא לשום שום אמצעי בין הקב"ה ובינינו כנ"ל.

יברך את הנערים. פי' בזח"א ויחי דף רכ"ח סע"ב ובפ' בלק קפ"ז ע"ב דקאי על הכרובים שהם כרבי, ואפ"ל לכן ברוך אותיות כרוב, ר"ל שיתברכו הכרובים ויומשך בהן מוחי' דגדלות מבחי' האדם הגדול, וע' בת"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך כאח לי.

רבות פ' במדבר פרשה ד' רי"ז ע"ב רבי נתן אומר חביב מעשה הארון ככסה"כ של מעלה שנאמר מכון לשבתך פעלת. ענין כסה"כ הוא היכל קדה"ק דבריאה, אך הרי הארון הוא תוך היכל קדה"ק א"כ זהו תנה"י דמ' דאצי' המתלבשים בהיכל קדה"ק דבריאה ויש לעיין מזה בע"ח שער כסה"כ גם מ' ובינה נקראים כסה"כ, עשה למעלה היינו כפורת כשרפים שעומדים ממעל לו, עמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי שע"י השרפים ע"ד למס"נ באחד ממשיכים יחוד או"א שהוא אור חדש מא"ס, לכן הוא ממעל לוא"ו שהוא תורה לוחות שבארון כי מס"נ הוא למעלה מהתורה, וכפורת שייך לענין כיפור יום הכפורים, עשה בו שני כרובים שהם חביבים כנגד שמים וארץ שהי' בהם מושבו של הקב"ה שנאמר כרוב א' מקצה מזה וגו' שמים וארץ הם זעיר אנפין ונוק' שהם הם שני כרובים וע' ברבות בראשית ר"פ יו"ד ע"פ ויכולו השמים והארץ נעשו כלים הה"ד ויכולו השמים כו' ואפ"ל דהנה כתיב השמים ושמי השמים לא יכלכלוך שאינם כלל בחי' כלי לגבי הקו מאור א"ס אלא שהוא ית' מצמצם אורו ולכן נק' כרובים אפי זוטרי וגו'. וע' ע"פ כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ ברבית בשלח ר"פ כ"ה משל למולייר של זהב כו' ובפ' וארא פ"ב התחתונים יעלו לעליונים כו' הרי כל אשר חפץ כו' מכ"ז מובן ענין שהשמים וארץ הם שני כרובים וע' בשה"ש רבה בפסוק שובי שובי השולמית דל"ג ע"ד בענין יפתח ה' לך כו' וכשם שהשמים פותח את אוצרו לארץ שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים. כך השכינה נתונה למעלה מב' כרובים שנתונין מזה ומזה. לכאורה אינו מובן דמה שהשמים פותח את אוצרו לארץ זהו ההמשכה מכרוב לכרוב, מדכר לנוק' כמ"ש ביומא נ"ה, ומה ענין זה לשכינה שלמעלה מב' הכרובים וצ"ל כמ"ש ברבות וארא פ"ב הנ"ל דבעצם בריאת שמים וארץ הרי השמים שמים לה' והארץ נתן כו' אלא שאח"כ כל אשר חפץ כו' ע"ש וזהו ע"י בחי' הגבוה משניהם הוא בינה שכינתא עילאה שלמעלה מב' הכרובים שמים וארץ.

ועשה כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה מן הכפורת תעשה את הכרובים על שני קצותיו, וז"ל אדמו"ר נ"ע שם ונודע שהז"א הוא תכלית ירידת אור א"ס מלמעלה למטה בכדי להאיר אח"כ לבי"ע ע"י הנוקבא שהיא אימא תתאה שהוא מקור בי"ע שבאצילות, וביאור דבריו היינו כמ"ש

בדרוש ביאור ענין שארה כסותה ועונתה, וז"ל בבדך תקס"ח בסופו עמוד מקבל, שטה הנ"ל אין, הנה תחלה. שטה הארת*. איך יתהווה בחי' לידת נשמה מאור א"ס (שנקרא בשם לידה כמ"ש בני בכורי, בנים אתם לה', ור"ל דבשלמא לענין בריאת הנבראים לק"מ כי כל יכול שיתהווה יש בעל גבול מאין, אבל התהוות הנשמות מאחר שנקראו בנים א"כ זהו עד"מ התהוות הבן מהאב, וכמ"ש מה שמו ומה שם בנו במשלי סי' ל, וארז"ל ברבות פ' נשא מה שמו ה' צבאות שמו ומה שם בנו בני בכורי ישראל ואיך שייך שיתהווה נשמה בעל גבול עד"ז מאור א"ס) אך באמת צ"ל. שטה אחרונה* כו' (וז"ש מי מדד בשעלו מים בישעי' סי' מב, וענין קנה המדה ביחזקאל סי' מם פסוק ג', וגם מדו לשון לבוש ולבש הכהן מדו בד, וזהו כשמן הטוב כו' יורד ע"פ מדותיו היינו כי המדות הנ"ל הן רק לבושים לגבי אור א"ס כי מצד עצמו אינו בגדר מדה וכידוע וכמ"ש לקמ' ובתורה נאמר ג"כ ארוכה מארץ מדה איוב י"א ט' ויש פי' שאין לה מדה כלל כי אורייתא מחכמה נפקת שהחכמה היא למעלה מעלה מהמדות כי המדות הן מה ששייך לזולתו, משא"כ החכמה היא גם בפני עצמו וכמ"ש במ"א בענין קדש מלה בגרמה היא ובתו"א סד"ה ואלה שמות, ויש פי' שיש לה מדה רק שהיא ארוכה מארץ והיינו כי לגבי אור א"ס גם החכמה היא עשייה גשמיית ועיין בת"א בד"ה בשלח פרעה) ואמנם מצד. עמוד מכל, שטה ב' הנבראים*, בעלי גבול, וזהו פי' חתן חות דרגא, והמכוון שבחי' ז"א שהן המדות הנק' אדם ממשיך בתוכו הארה מאור א"ס מבחי' כי לא אדם הוא שיהי' נמשך ומתייחד במדות אלו וזהו ג"כ, שטה האור בבחי' א"ס ולכן נק' אר"א ג"כ בחי' ימי קדם ונק' האדם הגדול או אדם הראשון, אך בבוא. שטה אפילו ממשל הנ"ל*, ולכן עי"ז יוכל להיות מקור להשפעת התהוות הנשמות והנבראים בבי"ע, ועמ"ש בלק"ת פ' עקב סד"ה ואכלת ושבעת שמזה יובן איך שייך [חסר ז].

רבות* פ' במדבר פרשה ד' דרי"ז ע"ב רבי נתן אומר חביב מעשה הארץ ככסה"כ שנאמר מכון לשבתך פעלת, ענין כסה"כ הוא היכל קדה"ק דבריאה, אך הרי הארץ הוא תוך היכל קדה"ק א"כ זהו תנה"י דמל' דאצי' המתלבשים בהיכל קדה"ק דבריאה ויש לעיין מזה בע"ח שער כסה"כ גם מ' ובינה נקראים כסה"כ, עשה למעלה הימנו כפורת בשרפים שהן עומדים ממעל לו, עמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי שע"י השרפים ע"ד למס"נ באחד

שטה הארת: אוה"ת פ' משפטים ע' א'שח. שם שה"מ: איך יתהווה מציאות הנבראים מאוא"ס.

שטה אחרונה: שם א'שט. שה"מ: אורו ושפעו העצמית כו'.

שטה ב' הנבראים: שם ע' א'שט. שה"מ: ב"ה מכל.

שטה אפילו ממשל הנ"ל: שם ע' א'שי. שה"מ: הנ"ל (ובמ"א.

רבות: צ"ע אם זה שייך להמאמר דלעיל.

ממשיכים יחוד או"א שהוא אור חדש מא"ס. לכן הוא ממעל לזא"ו שהוא תורה לוחות שבארץ, כי מסס"ג הוא למעלה מהתורה וכפורת שייך לענין כפור יום הכיפורים, עשה בו שני כרובים שהם חביבין כנגד שמים וארץ שהיה בהם מושבו של הקב"ה שנאמר כרוב א' מקצה מזה וגו'. שמים וארץ הם זעיר אנפין ונוק' שהם הם שני הכרובים ועיין ברבות בראשית ר"פ יו"ד ע"פ ויכולו השמים והארץ נעשו כלים הה"ד ויכלו השמים כו', ואפ"ל דהנה כתיב השמים ושמי השמים לא יכלכלוך שאינם כלל בחי' כלי לגבי הקו מאור א"ס אלא שהוא ית' מצמצם אורו ולכן נק' כרובים אפי זוטרי וכו'. ועיין ע"פ כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ ברבות בשלח ר"פ כ"ה משל למוליד של זהב כו', ובפ' וארא פי"ב התחתונים יעלו לעליונים כו' הרי כל אשר חפץ כו'. מכ"ז מובן ענין שהשמים והארץ הם שני כרובים, ועיין בשה"ש רבה בפסוק שובי שובי השולמית דל"ג ע"ד בענין יפתח ה' לך כו'.

וכשם שהשמים פותח את אוצרו לארץ שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, כך השכינה נתונה למעלה מב' כרובים שנתונין מזה ומזה. לכאורה אינו מובן דמה שהשמים פותח את אוצרו לארץ זהו ההמשכה מכרוב לכרוב מדכר לנוק' כמ"ש ביומא נ"ה, ומה ענין זה לשכינה שלמעלה מב' הכרובים וצ"ל כמ"ש ברבות וארא פי"ב הנ"ל דבעצם בריאת שמים וארץ הרי השמים שמים לה' והארץ נתן כו', אלא שאח"כ כל אשר חפץ כו' ע"ש, וזהו ע"י בחי' הגבוה משניהם היא בינה שכינתא עילאה שלמעלה מב' הכרובים שמים וארץ.

זח"ג עמוד תל"ה, ש"ך תרומה, מ"ע קכ"ב, בחיי ס"פ בא פכ"ג, פסוק והיו הכרובים, פ"ק דסוכה ה"ב פ"ו דב"ב צט"א, רבות במדבר פ"ד דרי"ז ב' נשא פי"ג דרמט"ג, ברות רבה מר"ג, זח"א עמוד קע"א תפ"ה ח"ב שי"א, ח"ג ק"ה תק"ח תל"ו תע"ה י"ח כ"ה כ"ד, בחיי ק"י א"ב קיא"ב קכ"ז ד', של"ה שער האותיות אות כ' מט"א רלד"ג, פ' תרומה שכד"ב שם, שכד"א בפרק דרך חיים בד"ה הבדים, ר"פ ויקהל שלג"א של"ד א"ב.

שה"ש ותרומה הגהות ע"פ מי יתנך
הגהות וביאור על כל הנ"ל על סדר האותיות

ולכן אורייתא דמחכ' נפקת נק' אדם*. נ"ב עמ"ש ע"פ הזהר ר"פ תולדות קל"ד שהמוחים הם ג"כ בחי' פרצוף גמור ממש ומלובשים ברמ"ח

* נק' אדם: תו"א (עס, ג) שה"ם: משא"כ התלבשותן. ההגהות הם לפי נוסח המאמר הנמצא בכוך באבי 17 (סו, ב) דשם הוא בשינוי מהנדפס.

אברי הגוף ע"י גידי המוח המתפשטים בכל האברים ובזה א"ש הטיב מה שהתו' שהיא בחי' חכמה נק' אדם דלכאורה אינו מיושב עדיין כיון שהיא בחי' ח"ע שהיא רק בחי' אחת פרטיות וחלק מכללות האדם היינו רק בחי' מוחין של האדם וא"כ איך נק' בשם אדם ממש אבל לפמש"ש א"ש שהמוחין עצמן הם לבדם בחי' אדם ממש והגוף הוא חיצוניות לבחי' זו של המוחין ע"ש.

ולכן נק' אדם כמשל הנ"ל *. נ"ב ועוד טעם אחר כי כמו אדם יש לו רמ"ח אברים ושס"ה גידים כך מצות התורה הן רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת ופי' כי רמ"ח אברים הם רמ"ח כלים והם מבחי' ט"ס טפ"ט כו' כנודע שהם כלים לאור וגילוי א"ס ב"ה המלובש בהם, ושס"ה גידים הם עד"מ בחי' אור וחיות המתלבש בכלים כמו הגידים שבהם הדם שבו הנפש כו' וכנודע שס"ה ל"ת גבוהים ממ"ע, והנה באמת ב' טעמים הנ"ל בענין שהתורה נק' אדם שניהם עולים בקנה א' על דרך שנת' למעלה שחיצוניות הגוף הוא פרצוף אדם וגם בחי' המוחין הם לבדם ג"כ פרצוף אדם והוא פנימי' וכך רמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת הם בחי' אדם רמ"ח אברים ושס"ה גידים הדם והתורה שהיא המוחין הוא בחי' פנימי' המצות והוא ג"כ בחי' אדם ולכן ארז"ל ויתר הקב"ה על כו' ולא וויתר על ביטול תורה יען היא בחי' פנימי' וכמ"ש במ"א (קיצור מפרק זה היינו כי א"ס מצד עצמו כי לא אדם הוא רק התורה נק' אדם דכמו שהנשמה כדי שיתלבש בגוף הוא ע"י התלבשות תחלה במוחין שבראש כן הוי' מתלבש בחכמה היא התורה וע"י החכמה נמשך בכל הע"ס הנק' שמא קדישא כו' ולכן התלבשות זו בחכמה ירידה היא וענותנותו ומ"מ חכמה זו א"ס לתבונתו אין חקר לא בחכמה ידיעא ונק' אדם הגדול כו' וכמ"ש בר"ח פ"א שער היראה דגדול מורה על בחי' א"ס כמו זה הים הגדול דר"ל שעומקו לאין שיעור כו' ע"ש.

ב) **צ"ל** עוד צמצום *. עמ"ש ע"פ אני הוי' אלקיכם דפ' ציצית שיש ב' בחי' התורה היינו כמ"ש בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה פי' תורת ה' היא הנק' תורה שלמעלה כמאמר דהע"ה הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה כי תורה שלמעלה היא ח"ע באדם הגדול שהיא בחי' א"ס ומ"מ צריך לחברה להקב"ה שהרי הוא מצד עצמו למעלה מגדר ובחי' חכמה ועז"נ כי לא אדם הוא וכו' ובחי' ובתורתו הוא בחי' כלי לתורה שלמעלה דהיינו התורה שניתנה בסיני שהוא בחי' כלי ומכון להשראת תורה שלמעלה כו' ולכן צריך להיות בתורת ה' חפצו דוקא והיינו ע"י שבתורתו שלמטה יהגה.

כמשל הנ"ל: כ"ה בהכת"י שם, ולפנינו הוא בשה"מ כנ"ל: והנה בחי' אדם זה נק' אדם הגדול.

צ"ל עוד צמצום: בתו"א (עס, ד) שה"מ בבריאה כו'). ולפנינו ע"י צמצום.

נק' אדם הקטן וכרוב *. נ"ב הנה בביאור ע"פ יביאו לבוש מל' נת' ענין כרוב שהוא בחי' אותיות דש' מ"ה שהוא בחי' אדם גימט' מ"ה, אך מה שהוא בחי' אנפי זוטרי הענין כידוע שיש אתוון רברבין שנק' טורי חשוכא וכן כשהגילוי בצמצום נק' אתוון זעירין משא"כ כשהגילוי בבחי' א"ס וכמו עד"מ אני ואנכי שכשמדבר ברוח נמוכה אומר אני ושכמדבר ברוח גבוה אומר אנכי כמ"ש במ"א, נמצא אף שהפי' א' הן אני ואנכי הכל פי' א' עכ"ז אנכי מורה על גדולה יותר וכן אתוון רברבין מורה על גדולה וגילוי גדול יותר אף שצורת א' הגדול שוה לצורת א' הקטן לכן כתיב אדם בד"ה באלף דאתוון רברבין להיות בחי' אדה"ר הוא ח"ע משא"כ בויקרא אל משה כתיב אלף זעירא שצ"ל ע"י צמצום בחי' כרוב כו' ולכן ארז"ל אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום שצ"ל גבורה וצמצום עד שיומשך גילוי בחי' אנכי למטה והוא אמיתית החסד וכמו ענין צמצום שכינתו בין שני בדי ארון.

צ"ל גם כן העלאה מלמטה *. נ"ב וכמ"ש ואתה קדוש יושב תהילות ישראל, ועיין מ"ש על פסוק שיר השירים מענין זה באריכות אך שכדי להיות בחי' חתן חות דרגא הוא ע"י אתעדל"ת בחי' כלה כלתה נפשי גם ע"פ לבבתני נת' זה והיינו ג"כ הענין המבואר כאן שכדי שיהי' בחי' צמצום אור א"ס ב"ה כבי' להתלבש בבחי' כמראה אדם שעל הכסא כו' ומכש"כ להתצמצם עוד להיות בבחי' כרוב אנפי זוטרי כו' לזה צריך להיות העלאה ממטה למעלה ג"כ עד"ז שישליך האדם כל רצונותיו מנגד ולבטל כל רצונותיו להנחם על הצד מפני רצון העליון ב"ה, וזהו ענין בחי' הכרוב השני ע"ד מ"ש בזהר פ' בלק דקצ"א דאזעירת גרמה כו' שהוא בעליי' המל' מבי"ע לאצילות כו' כמ"ש במ"א.

מן הכפורת כו' שמקיף לשניהם בשוה *. נת' ביאור ענין זה וגם להבין מ"ש והיו הכרובים סוככים בכנפיהם על הכפורת דפי' סוככים הוא סכך ומקיף וכדאי' בגמ' פ"ק דסוכה שלמדו מזה לענין סכך הסוכה שצ"ל גבוה עשרה טפחים כמו שכנפי הכרובים היו למעלה מעשרה מהכפורת וקריא רחמנא סככה, וידוע דסכך הסוכה הוא בחי' מקיף וא"כ כמ"כ כנפי הכרובים הם סוככים בחי' מקיף להכפורת וזה תמוה לכאורה דלפמשנ"ת שהכפורת הוא בחי' סכ"ע המקיף בשוה לשני הכרובים איך יתכן שאח"כ נעשים

נק' אדם הקטן וכרוב: שה"מ: זו נק'. ובבוך הנ"ל: נק' אדם הגדול.

צ"ל ג"כ העלאה מלמטה: בהנדפס ליתא, ובבוך הנ"ל: ובחינה זו נק' אדם הגדול וכרוב כדפי' רז"ל כרבי' דהיינו אנפי זוטרי מפני שהוא בבחי' צמצום עד שהנבראים בע"ג מקבלים ממנה כנ"ל וד"ל. אך בהיות נודע שבאתעדל"ת דוקא אתעדל"ע, ולכן גם בכדי שתתלבש הארה זו בהנבראים צ"ל ג"כ העלאה מלמטה.

שמקיף לשניהם בשוה: שה"מ: את הכרבים.

כנפי הכרובים בחי' מקיף לבחי' הכפורת כו' וכדי להבין זה יש לבאר תחלה ענין הכפורת עפמ"ש בלק"ת פ' תרומה שבחי' הלוחות שבארון הוא בחי' מוחא והארון הוא בחי' קרומא דחפי' על מוחא והכפורת הוא בחי' גלגלתא כו', והנה ידוע דבחי' מוחא הוא או"פ חב"ד והוא בחי' תורה שהיא בחי' המשכה א"פ כמ"ש ותורתך בתוך מעי שנעשית מזון לנשמה, וגלגלתא הוא בחי' מקיף על המוחים והוא בחי' כתר שהוא שרש תרי"ג מצות דאורייתא וז' מצות דרבנן גימט' תר"ך שהוא המשכת בחי' מקיפי' היינו מבחי' סוכ"ע שלמעלה מבחי' חכמה כו', ולכן נעשה מקיף לנשמה והוא ענין לבוש הנשמה כי הלבושים הם שעליהם שורה המקיף ופי' וענין מקיף הוא שא"א לו להיות מתלבש בתוך בחי' אדם רמ"ח אברים כו' משום דלאו מכל אינון מדות איהו כלל רק שורה בבחי' מקיף לבד עליו אבל בחי' א"פ הוא מה שנמשך ומתלבש בכלי בבחי' חכמה והשגה וזה נמשך ע"י המזון ואף שהלבוש למטה מבחי' המזון וכך המצות הם בחי' עשי' שהוא למטה מבחי' תורה שהיא בחי' חכמה אך נעוץ סופן בתחלתן דשרש המצות גבהים יותר וכמ"כ בענין גלגלתא ומוחא דלכאורה הרי מוחא נעלה יותר מבחי' גלגלתא שבו עיקר השכל ניקב קרום של מוח טריפה במשהו מה שאין כן גלגלתא שהיא בחי' עצם לבד ואין החיות תלוי בה כ"כ, אלא הענין שהוא כמו בחי' לבושים שבהן שורה המקיף כך בגלגלתא שורה המקיף עליון שלמעלה מבחי' א"פ המלובש בחכמה רק שאינה כמו לבוש לבד אלא שהגלגלתא עצמה היא חיצוניות של בחי' מקיף זה ולכן על הכפורת שהוא בחי' גלגלתא הי' עיקר השראת השכינה כמ"ש בחומש ובגמ' דר"ה דל"א ע"ש, וזהו שנת' כאן בפנים דהכפורת הוא בחי' סוכ"ע שהוא בחי' גלגלתא מקיף עליון כנ"ל, ולכן מן הכפורת הי' שני הכרובים שבחי' זו מקיף לשני הכרובים בשוה דעם היות שכרוב א' מקצה מזה שהוא המשכה מאור א"ס הרי הוא למעלה ממדריגת הכרוב האחד שקצה מזה מבחי' עליי' הנבראים כו' אך לגבי המקיף הנק' סוכ"ע שניהם הם בהשוואה אחד ועפ"י הקבלה נק' בחי' זו ז"א ונוק' שהם שני כרובים כתר א' לשניהן בשוה והוא בחי' הכפורת כמבואר לקמן בכי"ק רבינו נ"ע, ויובן עוד עפמ"ש במ"א דבחי' מצחא נק' אשר לא ישב אדם שם שהוא למעלה מבחי' ציור אדם ולכן אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם שמשם ואילך הוא בחי' אדם שהוא התחלקות לג' קווין ב' עינים והחוטם באמצע ב' ידים והלשון באמצע כו', משא"כ בחי' מצחא וכש"כ גלגלתא היא אשר לא ישב אדם שם וא"כ כיון שבחי' זו היא למעלה גם מבחי' אדם הגדול שהוא

בשולי העמוד הכתי':

שחורה אני אזעירת גרמה כרוב סוככים בכנפיהם ע"ד אשר נשאה את ידי או נערים פני זקנים ילבינו.

בחי' כמראה אדם אשר על הכסא שזהו בחי' הלוחות שבארון שהוא בחי' חכמה מכש"כ שהוא למעלה מעלה מבחי' הכרובים שהוא בחי' צמצום החכ' להתלבש בבחי' אפי זוטרי בתו' דבריאה כו' כנ"ל, ולכן הוא מקיף לשניהן בשוה רק שמהכפורת תעשו את הכרובים שכך הוא כתר המשכה שכדי להיות נמשך ההמשכה למטה ביותר הוא ע"י כח מחיצוני' העליון כו', וכמ"ש במ"א ועיין מ"ש ע"פ סמכוני באשישות בעזה"י אך להבין ענין סוככים בכנפיהם על הכפורת, וז"ל רבינו נ"ע מ"ש ע"ז ובזמן עליית הכרובים הם מעלים גם שהכפורת עולה עמהם עכ"ל הזהב, ולהבין ביאור הדברים הנה הוא ע"פ הצעה המבואר במ"א ע"פ מארז"ל בסנהדרין בפ' חלק בפסוק וקוי ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים כו' שבאלף השביעי שיחזור הקב"ה את העולם להיות מים במים צדיקים מה הם עושים הקב"ה עושה להם כנפים כנשרים ושטים ע"פ המים והענין כי מים היא בחי' חכמה ומים רקיע המבדיל בין מים עליונים היא בחי' ח"ע תורה שלמעלה ובין מים תחתונים הוא בחי' חכ' תתאה אשר כולם בחכמה עשית אך מרע"ה דכתיב בו מן המים משיתיהו מבחי' מים עליונים ניתנה תורה ע"י להמשיך מבחי' מים עליונים ח"ע למים תחתונים ח"ת ועז"נ חכמות בחוץ תרונה ב' חכמות ח"ע וח"ת נמשכו בחוץ היינו להתלבש בעשיה גשמיות והירידה דח"ע היא צורך עליה שעי"ז יהי' גילוי אור א"ס ב"ה שלמעלה מח"ע ונמשך ומתגלה בח"ע ע"י בירור ניצוצים דעשיה שע"י התורה ומצות מעשיות וזהו תרונה שהעלי' הוא ע"י שיר ועליה זו היינו משרז"ל שלע"ל יהי' מים במים עלי' ח"ת לח"ע וממילא שגם ח"ע תתעלה כו', וע"ז אמר שהצדיקים יהיו שטים ע"פ המים פי' שיהי' מתעלים לבחי' שלמעלה יותר מבחי' ח"ע דתורה אפי' אחר עלייתה אז עד שיהיו שטים ע"פ המים עליונים כו' המים העליונים ותורה שלמעלה ועלי' זו היא ע"י כנפיהם ע"ד ואשא אתכם על כנפי נשרים וכו' שהגדפים הם דו"ר שעי"ז פרחה לעילא והיינו שהמדות אהוי"ר מעלי' את נשמות הצדיקים למעלה מבחי' חכמה אלא לבחי' כתר והטעם בזה כי שרש המדות הוא בהרצון שהוא למעלה מהחכמה וכן אנו רואים עפיפת הגוף בכנפים הוא לפי הרצון שלו כו' ועמ"ש במ"א ע"פ לעוף השמים ולבהמת הארץ שהעוף זוטר חיותיה מבהמה ומ"מ יש בו מעלה יתירה שיכול לפרוח למעלה מעלה כמ"כ אוי"ר נק' רק גדפין וזוטר חיותיה מהתומ"צ שהן עיקר הבירורים תורתו שאעפי"כ יש בהן מעלה יתירה שהן המעלי' הנשמות והתומ"צ למעלה מעלה מכח עצמם וזהו ששטים בכנפיהם דוקא ע"פ המים שהוא בחי' ח"ע כנ"ל. ומזה יובן ג"כ כאן ענין סוככים בכנפיהם כי הנה עם היות הכפורת הוא בחי' גלגלתא שהוא מקור התומ"צ למעלה אך ע"י התלבשות התורה בעשיי' גשמית שזהו ענין הכרובים כנ"ל כרוב א' מקצה מזה הוא המשכה התורה למטה וכרוב אחד מקצה מזה הוא מקור נש"י המקבלים התורה ובכח קיומן התומ"צ באוי"ר שהן בחי' כנפיהם (וכנפי הכרוב האחד שהוא בחי' התו' היינו שבתורה ג"כ יש רצוא ושוב כנודע) ועי"ז מבררים בירורי נוג"ה שהן הדברים גשמיי' שנעשו בהן

התומ"צ ובכח זה מעלי' וממשיכים אור א"ס גם במקור התומ"צ העליונים כידוע בענין ועשיתם את כל מצות כו' עד שהם סוככים וממשיכים מקיף על הכפורת, וכענין הנ"ל בפי' שטים בכנפיהם ע"פ המים כו' כי הכפורת הוא כתר דזו"נ וע"י הכנפים סוככים וממשיכים מקיף עליון מבחי' כתר עליון שלמעלה מבחי' ח"ע לבחי' הכפורת והוא גילוי רצון העליון ברצון התחתון כי אית רצון ואית רצון כמ"ש במ"א בפ' ויקהל, ובכל הנ"ל יובן מ"ש ונערים פני זקנים ילבינו כי הנה הכרוב אנפי זוטרי הוא בחי' נער ואין לו זקן משא"כ אדם הגדול שיש לו זקן וע' בזהר בראשית די"ט מזה, אך נגד זה הכרובים הוא בחי' אדם שיש לו כנפים משא"כ בבחי' אדם הגדול כו' והיינו כי הזקן מורה על מוחי' דגדלות שלכן אין שערות הזקן גדלים באדם עד אחר עשרים שנה ולכן זהו בחי' אדם הגדול הנ"ל שהחכמה הוא חכים ולא בחכמה ידיעא וכו', משא"כ בתורה שנתלבשה בעשיי' שהוא בחי' צמצום עצום לגבי תורה שלמעלה ונק' כרוב כנ"ל, רק שמ"מ יש לו כנפים דהיינו שיהי' העלא' כי הירידה צורך עליי' אבל בהתורה כמו שהיא למעלה היא בחי' אדם לבד ולא שייך שם בחי' גדפין שהרי אפילו בחי' דמרכבה נאמר בעמדם תרפינה כנפיהם ומבואר הפי' במ"א דבעמדם הוא בחי' ביטול ע"י גילוי הארה דאצילות ואז תרפינה כנפיהם האוי"ר שהביטול למעלה מבחי' אהוי"ר וא"כ כש"כ שבבחי' אדם דיצירה לא שייך בחי' כנפיהם כו', אבל בבחי' כרוב שהוא אפי זוטרי התלבשות התורה בעשייה שייך בחי' כנפים ומבואר למעלה דמ"מ הכנפים מצד שרשן גבוהים עד שהצדיקים שטים בכנפיהם ע"פ המים וזהו סוככים בכנפיהם דוקא ע"פ הכפורת (ועד"ז יובן מארז"ל רוכב על כרוב קל שלו ושט בח"י אלף עולמות שאינן כו' כי הוא ע"ד והחיות נרשאות) ולכן נאמר ונערים פני זקנים ילבינו והיינו שבחי' הכנפים שבכרובים שהוא אהוי"ר שלמטה באדם בעסק התומ"צ זה יקר מאד למעלה דאף שהאוי"ר זו אין ערוך כלל לבחי' ומדריגת הביטול כנ"ל שהרי בעמדם תרפינה כנפיהם ולכן בבחי' אדם ממש לא שייך גדפין כלל, אך היינו למעלה אבל למטה באדם דעשי' הרי אפילו אהוי"ר שלו בין שהוא בירור דעשי' ה"ז מעורר מאד למעלה מעלה מבחי' אדם, עמ"ש במ"א ע"פ חמשה קנינים קנה הקב"ה כו', ותדע עוד שאפילו החיות דבריאה יצי' נושאות ומעלות את הכסא ועל הכסא כמראה אדם כו' ע"י רצוא ושוב שלהם שהוא בחי' כנפיהם וכמ"ש במ"א

בשולי העמוד בכת"י:

נמצא הכנפים הם כלי לרצון שהרצון הוא למעלה מהחכמה (וע' בזהר בראשית דף ד' בפי' מארי דגדפין וכמ"ש בזוהר בלק ר"ד ואקרן כנפים כו' וכמ"ש בזוהר ורמ"ז ר"פ יתרו ע"פ וישא אהרן את ידו וכמ"ש במ"א ע"פ אשר נשאתי את ידי וע' בזוהר פ' שמיני דל"ט סע"ב ובהרמ"ז שם).

דהיינו טעמא משום שרשן מעולם התהו וכש״כ בבירור נוגה דעשי׳ ע״י אהוי״ר בתומ״צ מעשיות, וזהו ונערים פני זקנים ילבינו וכמ״ש במ״א ע״פ ויהי אור הלבנה כו׳, דהענין של״ע יתעלו הם למעלה מבחי׳ הזקנים ע״י בירורי נוגה וזהו צדיק כתמר יפרח כו׳ ע״ש.

ולתוספת ביאור הנה בזהר (בהשמטות דשייכי לפ׳ תרומה כ״ו יו״ד) כ׳ בענין הכרובים ח״ל כתיב עבדו את ה׳ בשמחה חדוותא דתרין כרובין דהא רביין וכל מאן דשרי בגווייהו אתהדרו אנפויי כרביא וחדי עמהן כו׳ מאן דאיהו ברוגזא ייתין לגביה נער וישתכח רוגזיה ויתהדר בחדוה ושוי גרמא כרביא וכדין כולא בחידו ועל רזא דסתרא דא כי נער ישראל ואהבהו עכ״ל ועיין שם באריכות, נמצא העולה מזה שע״י הכרובים שהם בחי׳ רביין בחי׳ נערים אפי זוטרי עי״ז הי׳ המתקת הדינים כו׳. וביאור הענין הנה נת׳ במ״א ע״פ כמים הפנים כו׳ הטעם שכנס״י נק׳ בשם ציון לשון רושם וגם התורה נק׳ רושם אלקות שהוא עד״מ הרושם שרושמים הבנאים בלוח הפנקס צורת הבנין שיבנו שאינו ערוך כלל למהות עצם הבנין ואעפי״כ הכל נרשם בו וכו׳, וכן עד״מ מהטפה שיש בה כח כל רמ״ח איברים ושס״ה גידים של האדם ועכ״ז אינה ערך לאדם ממש, כך התומ״צ שבעשייה הם סימנים ורמיזות לענינים עליונים כמו ל״ב נתיבות פליאת חכמה הנמשכים מא״ס ב״ה הסוכ״ע מזה יצא למטה מצות ציצית לב׳ חוטין הנמשכים מהטלית שהוא מקיף דוגמת סובב לבחי׳ אדם כו׳ וכן ענין המשכת היריעות והכלים הם דוגמת מקיפים דע״ס וא״פ וכלים דע״ס כנודע הרי אעפ״י שהן דוגמא וסימן ממש לכל הנ״ל הרי אינן ערוך ממש מהותן ועצמותן כלל למהות הענינים שלמעלה שהן סימן להם, ולכן נק׳ התורה שנתלבשה בעשיה בשם כרוב ואפי זוטרי דכמו הנער הקטן יש בו כל פרטי האברים וגידים הכל כאשר לכל כמו באדם הגדול רק שהם בקטנות מאד שאין ערוך מהות מוחין ושכל של קטן היונק לשכל אדם גדול וכו׳, כך הוא בענין תומ״צ דעשי׳ אעפ״י שאין מהותן ממהות אורות עליונים עכ״ז הן דוגמא וסימן ולכן נק׳ המצות עדות כמ״ש בדרך עדותיך ששתי וכו׳, שהם עדות ורמיזות לאורות עליונים ולכן מבחי׳ הכרובים נעשה שמחה ותענוג עליון. דהנה עד״מ האב המשתעשע עם בנו, הרי הילד הקטן אין בו דעת ושכל שיתענג אביו מצד גדולת שכלו, אלא שאעפי״כ משתעשע עמו מאד מעניני שחוק שלו כמו שהקטן עושה מעשה נערות שלו בשכל ומדמה את עצמו לגדול או שמדבר לפי ערך שניו בטוב קצת וכה״ג דוקא מזה יתענג יותר משיתענג מבנו הגדול אעפ״י שהגדול מדבר בטוב והשכל יותר רק שמ״מ לפי ערך הקטן דבורו טוב וכו׳. וז״ש הבן יקיר לי אפרים ילד שעשועי מידי דברי בו וכו׳, דהיינו שאף שעסק הציצית גשמיות אינו ערוך כלל במהותו למהות ל״ב נתי׳ עליונים וכן האוי״ר של האדם כו׳, עכ״ז יהי׳ נחת ותענוג עליון דוקא בקיום מצות מעשיות אף שהן בקטנות מצד זה שהוא ענין איך שגם למטה בעשייה ימשיכו אלקות שאמר

ונעשה רצונו וכמו שהאב משתעשע בבנו הקטן מזה שעם היותו קטן מאד עכ"ז יש לו קצת שכל ומדבר כו', וכל תנועותיו יקרים אצלו יותר אף שבנו גדול מדבר בטוב יותר אלא מפני שמ"מ לפי ערך הקטן טוב הוא כך ע"י בירור העשי' דאתכפיי' ואתהפכא סט"א ע"י קיום התומ"צ ואהוי"ר אעפ"י שהוא בקטנות מאד וכלא חשיב לגבי אהוי"ר שלמעלה בעולמות עליונים עכ"ז יהי' למעלה נחת ותענוג דוקא יותר מאתכפייא דלמטה. וזהו כי נער ישראל ואהבוהו וז"ש צחוק עשה לי אלקים שמצד ההסתר שלמטה הנמשך משם אלקים יהי' צחוק ותענוג למעלה דוקא ע"י דאתכפייא כו'. וזהו המשל שהכרובים ממתיקים הדינין ע"י שממשיכים שמחה ותענוג עליון, וזהו ונערים פני זקנים ילבינו דהנה לובן הוא גילוי חסד וכמ"ש אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו, שלג וצמר הם חו"ג דע"י שמשם כל המתקות הדינים וי"ג מדה"ר נושא עון וכו'. ועד"ז אמר ג"כ ונערים שהם הכרובים פני זקנים ילבינו שעם היות שיש איזה התעוררות דין למעלה בבחי' אדם כו', אך ע"י הנערים בבחי' כרובים שהוא עסק התומ"צ בשמחה אהוי"ר הנה עי"ז וימתקו הדינים להיות גילוי לובן העליון וכו'. וזהו סוככים בכנפיהם על הכפורת שממשיכים גילוי מבחי' אורות עליונים ומקיפים שלמעלה גם מבחי' הכפורת עד שנעשים סכך ומקיף לבחי' הכפורת. והקיצור מפרק זה נת' ענין המשכת התורה שלמעלה שהוא בחי' אדם כשנמשך למטה הוא ע"י הכרוב צמצם שכינתו בין שני בדי ארון ושכמ"כ צ"ל מלמטה למעלה בחי' כרוב ועמך לא חפצתי, וזהו אחד מקצה מזה ואחד מקצה מזה, ונמשכים מהכפורת הוא בחי' סוכ"ע.

ובהגהות ענין בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה, ענין כרוב אתוון א' זעירין, ענין הספירת גלגלתא בחי' מקיף בחי' אשר לא ישב אדם שם לכן נק' מקיף לב' הכרובים, וע' לקמן בהג"ה דפרק ג', וענין סוככים בכנפיהם על הכפורת ע"ד ושטים בכנפיהם ע"פ המים, וענין כרוב אדם שיש לו שש כנפים ואין לו זקן, וענין נערים פני זקנים ילבינו כי נער ישראל ואהבוהו, עוד יש להעיר בענין מקצה מזה ע"פ ענין מקצה דשמא מוצאי בר'.

ג) **כי** ג"פ בכל יום*. נ"ב כן הוא בזוהר פ' ויחי דרכ"ב סע"ב וע"ש בהרמ"ז איש אל אחיו, נ"ב לפי המבואר לקמן בכי"ק רבינו נ"ע וז"ל כשנוק' היא כנס"י עומדת פב"פ עם ז"א ושוין בקומתן ומקבלת ג"כ המוחין דאו"א וכתר א' לשניהם אז נקראים אחים עכ"ל לפ"ז מובן דמעלת היות כנס"י מבחי' אח להקב"ה מה שזהו מעלה יתירה היא לפי שעד"מ

---

* כי ג"פ בכל יום: בבוך באב' 17: והנה כתיב והיו הכרובים פורשי כנפיים כו' ופניהם איש אל אחיו, והענין כי ג' פעמים בכל יום הם עולים מירידתם וצמצום בבי"ע למעלה מעלה בבחי' אצי'. ובתו"א לפנינו (עט, ד): והנה כתיב והיו הכרובים . . ואיתא בזהר.

בחי' אח ואחות יש מעלה יתירה במה שהאחות מקבלת ג"כ מאב ואם כמו האח וא"כ ממקור א' עמו וע' ד"ה רני ושמחי ענין ג' בחי' בתי אחותי אם.

וביאור הדברים הנה ז"א נק' כרוב אחד שהוא מקור בחי' ממכ"ע שהן במדות עליונות שי"ב אבל בחי' כתר הוא בחי' סוכ"ע לכך כשכנ"י נק' אח שמקבלת ג"כ מבחי' סוכ"ע שהן המדות עליונות שי"ב אבל בחי' כתר הוא בחי' סוכ"ע לכך כשכנ"י נק' אח שמקבלת ג"כ מבחי' סוכ"ע דהיינו שמקבלת המוחי' דאו"א ממש דרך מעבר הז"א ה"ז בחי' גבוה יותר מאם מקבלת מז"א ממש. וזהו"ע מן הכפרת שהוא בחי' סוכ"ע תעשה את מני הכרובים היינו שכנ"י מקבלת ג"כ מבחי' סוכ"ע וכו'. ולכן אחים עם בחי' ז"א שהוא מקור בחי' ממכ"ע כו'. והיינו ע"י ופניהם איש אל אחיו להיות פגימיו' האדם ותשוקתו לבחי' מהו"ע כמ"ש בענין שזפתני השמש כו', דהיינו אף שהתשוקה לבחי' סוכ"ע ממש מ"מ הרי הוא ע"י התבוננות יחו"ע כו' וזהו ופניהם איש אל אחיו ועמ"ש ע"פ כי ההרים ימושו מענין ביאור בחי' זו דפב"פ.

וזאת היא בקשת כנס"י מי יתנך כאח לי*, נ"ב היינו שתהי' בבחי' ומדריגה שמקבלת העילוי מבחי' סוכ"ע ומוחין דאו"א עד שנקראי' זו"נ אחים ועיין בע"ח שער ל"ה ענין מדריגה השישית כו'.

תרומה כ"ה כ"ה

ועשית לו מסגרת טפח סביב. פרש"י בפ"ק דסוכה דף ה' ע"א שפה כעין לבזבזין סביב השולחן, ושם לענין קומתה דכפורת צא ולמד מפחות שבכלים שנאמר ועשית לו מסגרת טפח סביב מה להלן טפח אף כאן טפח. **זר** זהב סביב. רבות תרומה ס"פ ל"ד קנ"ב א' שהוא ענין כתר מלכות. וכ"ה עוד ברבות נשא פי"ד דף ריש סמך ע"ד בקרבן י"א.

בירושלמי פ"ק דשבת ה"א כדרשא דגמרא דסוכה הנ"ל ומסיים או אינו אלא ועשית זר זהב למסגרתו סביב מה זר כל שהוא אף כאן כל שהוא ר' אחא בר יעקב אומר ת"ל פני ואין פני פחות מטפח, וכ"ה בירושלמי פ"ק דסוכה ה"א.

---

* מי יתנך כאח לי: בתו"א (פ, א) שה"ש: (ולכן זאת.

תרומה כ"ה כ"ז

לעומת המסגרת. זח"א בראשית כ"ח א', שם משמע לכאורה דהוא במל' דיצירה, זח"א בראשית ל"א א' משמע מסגרת יסוד דאימא ובמא"א אות מם סע"ז מסגרת נק' יסוד דנוק' בהיותה סתומה וכן ביסוד דבינה סגורה תמיד זהב סוגר. ועזח"ב תרומה קמח"א מענין זהב סוגר ובת"ז תחלת תקון נ"ח דצ"ה ע"א מענין לעומת המסגרת, ויריחו סוגרת כו'. ולפ"ז מ"ש מסגרת טפח היינו כמ"ש במא"א אות פ' סעיף ז' פני האדמה נק' יסוד דנוק' פנים תחתונים שבה, זכבר ארז"ל אין פנים פחותים מטפח ועיין במא"א אות ט' סי"ג טפח שיעור היסוד כו'.

לעומת המסגרת תהיינה הטבעות כו'. הנה בזהר פ' בראשית דל"א פי' פסוק זה. ולבאר הדברים מהו לעומת המסגרת ובארון היו ג"כ טבעות וכתיב בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסורו ממנו. משא"כ בשולחן ומזבח. ויובן זה עפמ"ש במרכבת יחזקאל ודמות פניהם פני אדם כו', והחיות רו"ש כו', והאופנים ינשאו לעומתם כי רוח החיה באופנים. וצ"ל ג"כ מהו הפי' ינשאו לעומתם, וגם מ"ש כי רוח החיה באופנים ולא אמר רוח החיות אם קאי על החיות כדלעיל מיני', וגם צ"ל שהשרפים אומרים קדוש ומלא כה"כ והאופנים ברוך כבוד הוי' ממקומו, וגם צ"ל בהיות ידוע מהזהר וכהאריז"ל דהשרפים גבוהים יותר מחיות ואופנים שהשרפים הם בבריאה ואופנים בעשי' וכמ"ש והנה אופן אחד בארץ וישעי' שהוא בן כרך שראה את המלך ראה שרפים, ויחזקאל ראה חיות ואופנים, וא"כ קשה איך הוא דבחולין פג"ה אמרו בגמ' דאופנים הם למעלה במדרגה מהשרפים, והנה האופנים הם גלגלים כמ"ש ויסר את אופן מרכבותיו וכו' בחי' הגבוה מחבירו באופנים הוא מקיפו כמ"ש כאשר יהי' האופן בתוך האופן והשרפים הם בחי' ציור אדם כמ"ש בשתים יכסה פניו כו' רגליו כו' וכן בחיות כתיב ודמות פניהם פני אדם כו' כנ"ל. ולהבין זה יש להקדים מ"ש תולה ארץ על בלימה, דהנה ידוע קושיות התוכנים מאחר שהארץ היא כדורית ועגולה כתפוח והשמים מקיפים אותה מכל צד בריחוק שוה והמים הם כחגורה סביב לארץ ויש בני אדם דרים בארץ מלמטה ולמה אין נופלים אותם בנ"א הדרים נגדינו מלמטה שהרי בערכינו הם ראשם למטה ורגליהם מלמעלה ומה שתירצו מפני שאדם יסודו מעפר לכך מושכם היסוד העפר שהיא הארץ אלי' ואינה מניחם לנפול הוא דוחק גדול שאין נרגש שום המשכה כלל. אך התירוץ האמיתי הוא כי הט' גלגלים שהם השמים הם עגולים ובעיגול

אין שייך מעלה ומטה כלל כי גם הרקיע שמתחת כיפת רגלינו לא נק' מטה כלל כי הוא ג"כ למעלה כמו הרקיע שעל ראשינו, ולכן לא שייך לומר שאותן בנ"א שכנגד כיפת רגלינו יפלו מהארץ למטה להרקיע כי אותו הרקיע אינו למטה כלל מהארץ ההיא כ"א למעלה ממנה, מאחר שבעיגול לא שייך מעלה ומטה כלל. ואעפ"י שבהארץ שייך מעלה ומטה ראש וסוף שאצלינו היא המעלה כי אצלינו הוא נתגלה אלקות יותר והוא בנין בהמ"ק וקבלת התורה וא"י כו' כי בז' ארצות ארצינו הוא מעלה וכנגד רגלינו הוא המטה והיינו מפני שהארץ הגם שהוא כדורית מ"מ כחות רוחני' המלובשי' בארץ הם בבחי' ציור אדם כמארז"ל הובא בילקוט ר"פ בא כל מה שברא הקב"ה באדם ברא בארץ אדם יש לו ראש והארץ יש לה ראש שנאמר ראש עפרות תבל אדם יש לו עינים והארץ יש לה עינים שנאמר ויכס את עין כל הארץ כו' אדם יש לו רגלים כו' והארץ לעולם עומדת וכתיב מירכתי ארץ והיינו שהכחות המלובשים בארץ הם מבחי' ציור אדם שיש לו ראש וסוף, וארצני שנק' תבל הוא הראש והוא המעלה ולכן הי' בו בנין בהמ"ק וא"י ומה שלמטה הוא הירך והרגל כנ"ל, משא"כ ברקיעי' וגלגלים אין כן שאין בהם מעלה ומטה כלל ולכן אין נופלין.

ב) **ויובן** כ"ז עפמ"ש במ"א (ע"פ קרח) במ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא אני ממש ושמים וארץ בשוה וכתיב מלא כה"כ וכבודו היינו זיו שהוא רק זיו והארה ולא אני ממש דהיינו מהותו ועצמותו, אך הענין הוא שיש בחי' ממכ"ע וסוכ"ע דהיינו בחי' ממכ"ע הוא האור והחיות הנמשך ומתלבש בתוך כל נברא שמתחלק לכל נברא לפום שעו"ד כפי שיוכל הכלי שלו לסבול ולהכיל עד"מ בעוה"ז יש ד' מדרגות דצח"מ וכן בעולמות עליונים בכל עולם לפ"ע עולם הנשמות עולם המלאכים עולם העשי' כו', ומקור בחי' זו נק' כבודו זיו והארה בעלמא, וגם כבוד היינו ל"ב נתיבות חכמה שבבחי' ממכ"ע החכמה היא ראשית ההשתל' וכמ"ש ראשית חכמה וכתיב בראשית ברא ות"י בחוכמתא וכמו עד"מ באדם ראשית הגילוי החיות הנפש הוא במוח ומהמוח נמשך לכל האברים וע"כ יש בזה מעלה ומטה ראש וסוף ורגל כו', שבמוח מלובש כח השכל ובלב המדות וביד כח המעשה וברגל כח ההילוך כו', וכך הוא למעלה מצד בחי' ממכ"ע יש מעלה ומטה אפילו בעולמות עליונים וכמאמר גבוה מעל גבוה שומר ולא מעלה ומטה גשמיים במקום כ"א במעלה ומדריגה כו', ולכן מקור זה דבחי' ממכ"ע נק' עד"מ בחי' אדם כמ"ש כמראה אדם עליו מלמעלה לפי שבחי' אדם יש בו ראש ורגל מעלה ומטה וגם כמו שבציור אדם יש התחלקות בחי' שונות עיינין אודנין ידים ורגלים כו' כמו"כ יש מלאכים נק' מארי דעיינין ויש נק' מארי דאודנין ויש נק' קרביים המבררים ההשפעה וכ"ז מפני שגם מקור זה הנק' ממכ"ע יש בו התחלקות מדרגות בבחי' ציור אדם והיינו ע"י התלבשות ההארה בע"ס חסד דרועא ימינא כו', וזהו בחי' כבודו זיו יקרי', אבל בבחי' סוכ"ע הוא בחי' האור והחיות שהוא א"ס ממש שא"א להתלבש בהכלים והשגות העולמות כ"א בבחי' מקיף עליהם ועי"ז

הוא מחיה ומהווה אותם ולכן נק' סובב כמו העיגול שאין בו מעלה ומטה כלל כך בבחי' זו הוא שוה ומשוה קטן וגדול שאפי' ח"ע ועשי' גשמי' שניהם שוים. ולכן כתיב את השמים ואת הארץ אני מלא שמים וארץ בהשוואה א' וע"ז נאמר כי לא אדם הוא. והנה בחי' סוכ"ע מאיר בבחי' ממכ"ע ולא שהם ב' דברים מובדלים ח"ו דאל"כ כיון שמצד בחי' סוכ"ע הוא כחשיכה כאורה. א"כ אם צדקת מה תתן לו כו'. ומפני מה יש שכר גדול למקיימי המצות ועונש עצום לעוברי עבירה כיון שלגבי בחי' סובב כולם שוים היינו נשמות ומלאכים רוחני' וגשמי' ואפילו קליפות אלא דהוא משום דהסובב מאיר בממלא דוקא ששם יש התחלקות כנ"ל. וזהו ענין החותם. ולכן בנבראים ג"כ יש ב' הבחי' היינו שיש נבראים שהם בבחי' ציור אדם לפי ששרשן ומקורן העיקרי מבחי' החיות דממכ"ע והארת הסובב מאיר בהם בהעלם גדול ע"י בחי' ממכ"ע ויש נבראים ששרשן ומקורן העיקרי מבחי' סוכ"ע ואעפ"י שנמשכו ע"י בחי' ממכ"ע היינו מאור הסובב שמאיר ע"י בחי' ממכ"ע ויש בחי' שכלולים משני הבחי' בגילוי וכמו שאנו רואים בחוש שהגלגלים והרקיעים הם עגולים שאין בה מעלה ומטה כו' ומקיפים על הארץ בהשוואה א' שאף שבארץ יש מעלה יתירה כנ"ל מ"מ הגלגל המקיף את תחתית הארץ הוא שוה ממש לחלק הגלגל המקיף את עליוני' הארץ. וזהו לפי ששרש הט' גלגלים אלו ששרשן והתהוותן מט"ס דעיגולי' דעשי' שבחי' העיגולי' הם מקיפים וסובבים כללות עולם העשי' ראשו ורגלו כא' דאף שבחי' העיגולי' אלו הם כבר בבחי' ההשתלשלות. אבל מ"מ לגבי עולם העשי' הם בחי' מקיפים ראשו ורגלו כא' וכמשל רב גדול ששכלו גדול מאד וכשהוא תופס מהות תלמיד הקטן הנה הוא תופסו מכף רגלו עד ראשו בבריקה וסקירה א' ואין שם שום התחלקות ע"כ שכל הרב עצמו הוא כמו בחי' עיגול המקיף כל שכל התלמיד ראשו ורגלו כא' ועד"ז בחי' עיגולים דע"ס דעשי' הוא השפעה כללי' לכל עולם העשי' שמקיף לכולם בשוה וראש וסוף דעשי' שוין אצל בחי' זו. משא"כ בחי' יושר דעשי' הוא בחי' אדם בבחי' התחלקות ראש וסוף מעלה ומטה והוא כמשל כשהרב מתצמצם להשפיע בהתלמיד תחלה בשכל התלמיד ואח"כ במדותיו לתקן מדותיו ואח"כ לתקן דו"מ שלו כנ"ל שזהו הדרגה מעלה ואח"כ מטה ונמצא ב' בחי' אלו עגולים ויושר דעשי' הם כענין בחי' סובב וממלא והנה אף שהגלגלים וע"ס דעיגולי' אלו דעשי' הם למטה בעשי' מ"מ שרשן ומקורן מבחי' סוכ"ע ממש שאין בו מעלה ומטה כלל המקיף לכל העולמות בשוה דקמי' כחשיכה כאורה ומש"ה התהוותן דרך עיגול שהעיגול הוא צורה שאין בו מעלה ומטה כלל. ואף שהתהוותן על ידי מאמר יהי רקיע והמאמר הוא בחי' אותיות הדבור שהם בחי' ממכ"ע כי הדבור הוא ההשפעה בגילוי לזולתו שיהי' מתלבש בו ממש מ"מ הרי מבואר למעלה שהסובב מאיר בממלא וא"כ אף שהתהוותן מבחי' ממלא מ"מ שרשן ומקורן מבחי' הסובב והוא ההארה שמאיר בממלא (וכן כללות ע"ס דעיגולי' אף שנמשכי' מהקו שהוא בחי' ממכ"ע מ"מ שרשן ומקורן מהעיגול שלפני הקו שהוא הסוכ"ע ממש) ויש בחי' נבראים

ששרשן מבחי' ממכ"ע והן כל פרטי' הנבראים רובם ככולם לבד הרקיעים והגלגלים שהרי כל נברא יש לו בחי' פרטית מיוחדת, והארץ כלולה מב' הבחי' שהיא עצמה כדורית והכחות המלובשים בה הם בבחי' ציור אדם לפי שהוא במרכז העיגול ממש שהוא הסוף של כל העולמות ששם מסתיימים בחי' העיגולי' והיושר ע"כ כלולה מב' הבחי', ובזה מתורץ היטב קושיי' התוכנים דכיון שהגלגלים הם מבחי' עיגולים והנה הארץ שהיא למטה בעשי' גשמי' שהוא במקום שיש מעלה ומטה מ"מ שרשן הוא מבחי' העיגולי' שלמעלה שאין שם בחי' מעלה ומטה כלל כדכתיב הנה מקום אתי כו', דהיינו שאין שייך שם אפילו מקום רוחני' דמעלה ומטה ולכן אין נופלים אותן בנ"א שהם כנגדינו מלמטה שא"א שיפלו למטה לאויר עד לרקיע שהרי אין זו מטה כי הרקיע ההוא וכל האויר נק' מעלה מאחר שהגלגלי' דעשי' כולם הם בחי' מעלה ר"ל שאין שייך בהם מעלה ומטה ולא יתכן לומר שיפלו למטה ואעפ"י שהארץ ההיא נק' מטה לגבי ארצינו שהרי בהמ"ק וא"י הי' כאן מ"מ אין שייך שיפלו ממנה לאויר ולרקיע כיון שהם הם בחי' מעלה מן הארץ כמו שהרקיע שעלינו נק' מעלה ועוד שגם הארץ עצמה היא ג"כ בחי' עיגול. והנה כמו"כ הוא ההפרש בין שרפים ואופנים שהשרפים הם בבחי' ציור אדם פי' שהם אומרים קדוש דהיינו שמשיגים איך שהוא ית' קדוש ומובדל בחי' סוכ"ע רק מכה"כ זיו יקרי' מתלבש בבחי' ממכ"ע ומהשגה זו נמשך התפעלות שלהם, והם בבחי' רצוא ושוב, הרצוא הוא העלי' ואח"כ שוב, והיינו בדרך ציור אדם שהשכל הוא למעלה ואחר כך מהשכל נמשך למדות, ומהמדות לדבור לומר שירה כו', וזהו לפי שמקור שורשן מבחי' ממכ"ע וע"ז ג"כ נאמר והחיות רו"ש פי' החיות האלקות הנמשך להיות ממכ"ע הוא תמיד בבחי' רו"ש שבחי' הרצוא הוא ליכלל במקורו בבחי' סוכ"ע והשוב הוא שנמשך המשכה וחיות חדש בבחי' ממכ"ע וכמו הנשמה שבאדם שהוא בבחי' רו"ש ולכן השרפים ששרשן בבחי' ממכ"ע עבודתם גם כן ברצוא ושוב ועל ידי הרצוא ושוב שלהם ממשיכים שיומשך החיות אלקות להיות ממלא כל עלמין שצריך להיות גם כן רצוא ושוב, אבל האופנים שהם על דרך משל גלגלים רק שהם רוחני' עבודתם בבחי' השתחוואה וכמו הגלגלים שמתגלגלים תמיד מן המזרח למערב ומשתחוים ואין זה בחי' רצוא ושוב כמו בשרפים שהוא עלי' וירידה שהרי כאן רק תנועה א' בשוה שמתגלגל ומשתחוה והיינו כי האופנים אין בהם השגה גדולה כ"כ כמו בשרפים כי האופנים הם בעשי' לכן לא יוכלו להשיגו כ"כ בחי' קדוש בעצמן רק ששומעים מהשרפים שאומרים קדוש, והם הם רק בבחי' הודאה ע"ז שההודאה הוא למטה מן הדעת כמבואר במ"א בענין מודים דרבנן כו' וזהו הנק' בחי' נפש, משא"כ בחי' שרפים הוא נשמה נשימה לשון רו"ש, והנה באופנים יש ג"כ ע"ס חב"ד חג"ת נה"י כי בהודאה ע"כ צ"ל ג"כ איזה טעם מפני מה מודה רק השכל הוא בקטנות ביותר וע"כ נק' בחי' עיגול שאין בו מעלה ומטה ראש וסוף כי השכל וההודאה שניהם בערך א' וכמו בקטן כשהוא בעיבור ראשו בין ברכיו שהראש והרגל שניהם במדריגה

א' ואין להראש יתרון על הרגל כיון דבאמת ההודאה הוא למטה מן השכל, וכמו ע"ד משארז"ל אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן הנה ע"י הדגן נמשך בו איזה שכל שיודע שהוא אבא אבל עכ"ז ידיעה זו אינה דעת גמורה לידע מפני מה הוא אביו מפני שהולידו שאינו יודע זה כלל נמצא שהדעת מלובש למטה מהדעת ועד"ז הוא בחי' הודאה וכיון שהשכל של הודאה מלובש בלמטה מן הדעת ע"כ לא נק' כלל ציור אדם בחי' ראש וסוף כ"א בחי' עיגול שאין בו מעלה ומטה שאין השכל יותר הגבה למעלה כ"כ מן הודאה עצמה עד שיהי' נק' ראש וההודאה עצמה סוף וכמו בקטן הקורא אבא ע"י טעם דגן אין שייך כלל• לומר שהידיעה שהוא יודע שהוא אבא הוא שכל גמור ובחי' ראש לגבי הקריאה כיון שאין כאן ידיעה גמורה מפני מה הוא אביו כו', הרי הידיעה והקריאה שניהם בערך א' למטה מהשכל וכ"ש כשהוא בבחי' עיבור ועד"ז הוא בחי' אופנים נמצא מה שהם נק' בחי' עיגול זהו לפי שהם למטה מהשכל ואין להם השגה כמו בשרפים לפי שהם בעשי' משא"כ השרפים שהם מבריאה ויש להם השגה גמורה יש בהן ראש ורגל כו', אך שרש התהוות בחי' אופנים הוא מבחי' סוכ"ע שהוא עד"מ בחי' עיגול העליון שלמעלה מהשכל שאין בו מעלה ומטה מה"ט כי החכמה ועשי' שוין ממש לגבי בחי' סוכ"ע ומשם שרש התהוות האופנים והנה בבחי' סוכ"ע ממש לא שייך רו"ש כמ"ש והחיות רו"ש זהו כשנמשך הארה חיו יקרי' להיות ממכ"ע ע"כ הארה זו נכללת תמיד במקורה בבחי' רצוא ואח"כ נמשך בבחי' שוב וזהו דוקא בבחי' זו הנמשך להיות ממכ"ע, אבל בבחי' סוכ"ע מקור הזיו לא שייך לומר כן והוא למעלה מבחי' רו"ש ולכך האופנים ששרשם משם עבודתם בבחי' הודאה שהוא השתחוואה וביטול ולא ע"ד עלי' וירידה ברו"ש רק באופנים בחי' זו הוא מצד שהם למטה מהשכל ואין להם השגה כ"כ כו', אבל מ"מ כיון שהוא בחי' הודאה וביטול שרשו יותר גבוה מהרצוא דשרפים כו', ולכן נק' אופני הקדש, משא"כ השרפים אומרים קדוש בוי"ו הוא הארה מסובב בממלא, אבל קדש בלא וי"ו זהו סוכ"ע ממש וגם לכך אומרים ברוך כבוד הוי' ממקומו, פי' ממקומו ושרשו דהיינו מבחי' סוכ"ע והיינו גילוי בחי' כבוד עילאה וכמ"ש והחכמה מאין תמצא, אבל מלכה"כ דשרפים היינו כבוד תתאה ממכ"ע ומה"ט איתא בגמ' דחולין שהאופנים מעלתן יתירה מהשרפים והיינו מצד ששרשן למעלה יותר משרש התהוות השרפים, וזהו כי רוח החיה באופנים, פי' החיות הכוללת כל החיות והוא שרפים בבריאה וחיות ביצירה ואופנים בעשי' והחי' הידיעה הוא בחי' מל' דאצי' כמ"ש בזהר ע"פ ויהי האדם לנפש חיה ורוח החיה זו היא באופנים כי ממל' דאצי' הוא סובב לג' עולמות בי"ע ומשם שרש האופנים. וכמו גלגלי השמים שהם ג"כ בחי' עגולים עבודת' בחי' השתחוואה שמשתחוי' כלפי מערב וזהו סיבובם בבחי' עיגול.

כלל: בכת"י ב': כ"כ.

קיצור. עגולים ויושר, עיגול וקו, אופנים שרפים, קדוש קדש, אוא"ס שמו. עתיק התענוג סוף עולם הא"ס ופי' מל' אותיות הנפש (כן ענין אור ושם) והשתלשלות ומעלה ומטה לא שייך רק בהקו ועתיק, שהוא מקור החכ', והעיגול מחשבה הכללית ואח"כ קו פרטי'. עיגולי' נפש ויושר אבל כמו התורה גבוה מאוי"ר כי מחיצוני' עליון גבוה מפנימי' תחתון. וכן שרפים ואופנים. שרפים השתלשלות חב"ד חג"ת נה"י בציור אדם. אבל אופנים הודאה והשכל בהעלם ראשו בין ברכיו וזהו בגלות עיבור אעפי"כ מעלה באופנים שמתגלגלים תמיד כי הודאה יש קיום כל היום ובעיגול אין שייך מעלה ומטה. (אבל כשהעבודה רק עפ"י שכל יש מעלה ומטה וגם פרסא) ולכן שרפים אומרים קדוש ומובדל ומכה"כ כבוד ל"ב נתיבות חכמה, אבל האופנים ביכולתם להמשיך בחי' כבוד הנ"ל ממקומו ושרשו מהעיגול כו' עיי' שיורי היכלות פ' החדש תקס"ג.

ביאור על הנ"ל

ג) **להבין** • ענין עגולים ויושר. יובן מענין ההפרש שבין אופנים לשרפים שהאופנים הם כמו בחי' עיגולים כאשר יהי' האופן בתוך האופן והשרפים הם בחי' ציור אדם וכמ"ש שרפים עומדים כו' פני רגלי כו'. והנה צ"ל דשרפים הם בבריאה ואופנים בעשי' ועכ"ז האופנים נק' אופני הקדש והשרפים אומרים קדוש וקדש הוא למעלה מבחי' קדוש בוי"ו, וגם להבין דהשרפים אומרים מכה"כ והאופנים אומרים ברוך כבוד ה' ממקומו, והנה יש להקדים ענין סוכ"ע וממכ"ע שבשרשם הראשון הוא בחי' מל' דא"ס והקו שנמשך ממנו, כי הנה פי' אוא"ס ידוע שאין הכוונה על מהו"ע שאין שייך לקרותו אור כ"א מאור, אבל אור הוא רק הארה הנמשך ממנו ונק' ג"כ שמו כמאמר הי' הוא ושמו בלבד כמו שם האדם שאינו נוגע לעצמותו ולכן נק' ג"כ בחי' זו מל' דא"ס לא שבא"ס שייך בחי' ע"ס אלא רק כמשל בחי' מל' שהמלך מושל על המדינה שהוא רק מה ששמו נק' עליהם ואין עצמותו ממש תוך המדינה והנה בבחי' אור זה הוא שהי' הצמצום ומק"פ ונעשה חלל רק רשימו נשאר מהאור ואח"כ נמשך קו וזהו הנק' ממכ"ע והעיגול הגדול המקיף החלל נק' סוכ"ע. והענין כי הנה בעשרה מאמרות נברא העולם, והנה עד"מ באדם הדבור בה' מוצאות אחה"ע מהגרון בומ"ף מהשפתים שאין אות ב' יוצא מצד סיבת השפה עצמה כמו שיוצא הקול מהכלי זמר דא"כ היתה הבהמה שיש לה גרון ושפתים ג"כ מדברת וכן התינוק בן שנה או מדוע יש אלם שאינו יכול לדבר אעפ"י שיבטא בשפתים כו' אלא האמת שהכ"ב אותיות שרשן בנפש עצמן והוא הנק' כח הדבור רק שיורדים בה' המוצאות ומתלבשים בהקול הגשמי, והנה כמו שאין ערוך גשמיות האותיות

להבין: ראה במאמרי אדמו"ר הזקן — תקס"ב ע' מו.

שבקול לגבי איך שהן בנפש. כמו"כ מזה יובן ענין התלבשות אותיות דבר ה' בכל נברא להחיותו לגבי שרשן ומקורן בבחי' מל' הנק' דבר ה' שהוא רק עד"מ כמו האותיות שבנפש גבוהים מאותיות המבטא כך גבוהים האותיות שבמל' מהאותיות שמתלבשי' בהנבראים. וכמו שיש ב' בחי' הנ"ל באותיות הדבור כך הוא באותיות המח' ועד"ז יש באותיות השכל עד שמזה יובן ענין בחי' הרשימו שנשאר אחר הצמצום שהוא מקור ושרש בחי' התהוות האותיות ממל' דא"ס שמזה שרש ומקור ההשתל' דהיינו שבחי' זו מאיר בפנימי' ומתלבש בחכ' כנ"ל. אבל עצמות האור היא בחי' מקיף וסובב. והנה מבחי' הרשימו והקו שייך בחי' השתלשלות שהוא ענין ומדרגה אחר מדרגה שבהעליון מתגלה יותר ובהתחתון הגילוי מעט כמו בחכמה הגילוי יותר מבמדות כו'. אבל מצד בחי' העיגול הגדול המקיף החלל ומק"פ והקו לא שייך מעלה ומטה והשתלשלות כלל והוא בחי' סוכ"ע שהוא ג"כ מחיה ומהוה אך מקיף כל העולמות בשוה. כמו עד"מ אומן החושב באיזה כלי לעשותה תחלה תתפס כל מהות הכלי במחשבתו והמח' שלו תקיפנה מכל צד שיחשוב כללית עשייתה כא' וכמו הרואה איזה כלי שבהבטה וראי' זו מקיפה כולה יחד מראשה ועד רגלה ואח"כ כשיתחיל לעשותה תתחלק מחשבתו בצמצומי' וחילוקים לחשוב תחלה לעשות ראש הכלי ואח"כ רגלה כו'. ועד"ז יובן ג"כ בחי' סוכ"ע שהוא מחשבתו הקדומה כשעלה ברצונו הפשוט כולל כל העולמות כא' שכולם מתהווים וחיים ע"י רצון זה ואח"כ מה שנמשך בגילוי ע"י אותיות הרשימו אז שייך מעלה ומטה. ומזה יובן ענין עיגולים ויושר שהעיגול הוא בחי' מקיף הנ"ל שאין בו התחלקות מעלה ומטה מפני שכולל כל הבחי' שבעיגול ההוא יחד בלי קדימה ואיחור אך יושר הוא בציור בחי' אדם שיש קדימה להראש על היד והרגל מעומ"ט שזהו כשנמשך כל בחי' בפרטיות כו'. והנה העיגולים הוא בחי' נפש והיושר הוא מבחי' רוח להיות כי כל הגבוה יותר לא יתגלה ממנו רק חיצוני' לבד והנמוך יוכל הגילוי שלו להיות מפנימיותו יותר כמו"כ העיגולים המחי' בחי' ראש ורגל כא' הוא מבחי' נפש לבד והיושר המחי' בהדרגה הוא מבחי' רוח שבו. אבל מ"מ הנפש של המקיף יותר גבוה מן הרוח שביושר. וכמו ענין ההפרש שבין תורה לתפלה שהתורה נתלבשה בענינים גשמיים יותר. וכמו שהתפלה הוא בלב ושכל הרוחני' ומקרא בעשי' ואהוי"ר ביצירה ועכ"ז התורה היא הגבה למעלה מהתפלה מפני שהיא נובלות ח"ע וחיצוני' שבה היא יותר גבוה מהפנימי' של המדות אוי"ר כו' (נ' לבאר כי הנה באמת בע"ס דעיגולים ויושר. הנה היושר מעולה יותר שהוא בחי' רוח הבא אחר הנפש שהן העיגולי' וכמו ב"נ כד אתייליד יהבינן לי' נפשא זכה יתיר יהבינן לי' רוחא. והמשל בזה מבואר במ"א שהוא עד"מ תלמיד השומע שכל מרבו דהנה בתחלה משיג השכל דרך כלל וזהו בחי' עיגול. ואח"כ נותן לב לעמוד על כל פרט בפ"ע זהו בחי' יושר נמצא היושר מעולה מהעיגולים ועד"ז יושר דאצי' מעולה מהעיגולי' דאצי'. אמנם זהו אצל המקבל. אבל בהמשפיע הרי היושר הוא גילוי ההשפעה ובחי' עיגול הוא מה שבמח' סוקר כ"ז בב"א הרי העיגול גבוה מהיושר

וזהו למעלה בחי' העיגולים שלפני הקו שגבוה מהקו כו' רק בעיגולים ויושר שנמשכי' מהקו לע"ס אז היושר בחי' רוח והעיגולים בחי' נפש ואעפי"כ שרש העיגולים כולם מהעיגול שלפני הקו וז"ש ששורש הנפש דעיגולים גבוה מרוח דיושר וכמו שהצומח בשרש גבוה מהמדבר כו').

ד) **ועד"ז** יובן ג"כ ההפרש שבין השרפים שהם בציור אדם לאופנים שהם בחי' עיגולים שהשרפים הם בהדרגה חב"ד חג"ת נה"י שזהו שרש ציור אדם כי השרפים הם בעולם הבריאה ששם מאיר חב"ד דהיינו שמהתבוננית והשגה נולד להם רשפי אש והיראה בחי' חג"ת ומחמת האהבה והתשוקה נולד להם ההמשכה והדביקות לדבקה בו דהיינו לעסוק תמיד בשירות ותשבחות לא יפסיקו בעבודתו והוא בחי' נה"י כמו עד"מ באדם כשהאהבה נולדה מחמת השכל והטעם ומצד אהבה זו יומשך שישפיע החסד הגשמי, ובבחי' זו יש מעלה ומטה דהיינו שהאור הולך ומתמעט כי כיון שהאהבה נמשך מהשכל אם כן השכל גדול יותר מהמדה והוא העיקר והמקור להמדות ורק אפס קצהו וענף ממנו נכנס בתוך המדה ואין בהמדה גילוי השכל כמות שהיא הרי נתמעט האור ואח"כ כשנמשך מהמדה בבחי' נה"י כמו לעשות מעשה הגשמי מחמת האהבה שאין בשעת עשי' והעסק כל האהבה כמו שהיתה בתחלת המשכתה מן השכל רק מעט ממנה ולכן המלאכים אומרים ג"פ קדוש פעם א' בכל ד' שעות כי ע"י אמירת קדוש איך שהוא ית' קדוש ומובדל עי"ז נתעורר האהבה ורשפי אש ובכל ד' שעות צריך לחזור ולהתבונן כו' אך האופנים שהן כמו אופן העיגול שאין בו מעלה ומטה כלל והם למטה מהשרפים כי האופנים הם בעשי' ששם אין מאיר חב"ד רק בחי' נה"י דאצי' מאירים בעשי' ששם האופנים והנה בחי' נה"י הוא בחי' תלת רוחין דכלילן בתלת ר"ל כי גם בנה"י יש חב"ד חג"ת רק שהוא כמו בחי' עיבור שהולד יש לו ג"כ ראש ורגל* אבל ראשו מקופל בין ברכיו ואין ניכר בו מעלה ומטה כמו אחר הלידה שהראש למעלה כו', משא"כ כשהוא מקופל בין ברכיו בבחי' נה"י, והענין כי בחי' נה"י זהו בחי' המעשה, אבל השכל והמדות הן בהעלם וכי החפץ באיזה דבר לעולם תהי' האהבה בוערת בו לאותו הדבר שהרי כאשר יומשך זמן רב כבר נשכח על האהבה והטעם רק עושה החסד בקרירות מפני שכבר הוסכם אצלו כן פ"א ע"פ השכל והאהבה כו', ואעפי"כ יש רשימו מן השכל והמדות כי מאין לו כח נצחון זה לעשות החסד בתמידות הרי הוא מכח האהבה והשכל שהי' לו בזה אלא שהשכל והאהבה עצמן נסתלקו רק רשימו מהן מאיר בהמעשה, וזהו ענין ראשו בין ברכיו שמ"מ יש בחי' ראש רק שהוא במדרגה א' עם נה"י ולכן הגלות נמשל לבחי' עיבור לפי שאין בחי' חב"ד חג"ת בגילוי ממש לאסתכלא ביקרא כו' רק בחי' המעשה נשאר בשלימות שהוא בחי' נה"י לדבקה בו רק שמ"מ גם בנה"י יש ראשו בין ברכיו כי בחי' ההודאה נמשך ג"כ מאיזה שכל כמאמר בינה עד הוד אתפשטת אלא שאין זה שכל והשגה

ראש ורגל: בכת"י ב': ראש ולב.

ממש רק שמשיג שצריך להודות כמ"ש מודה אני לפניך רבון כו', וזהו ההפרש בין ברכה להודאה כי ברכה הוא בחי' גילוי ממש לאסתכלא כו', ונמצא דרך כלל בחי' נה"י הוא המדות שלמטה מהשכל שהרי אין השכל מאיר ומתגלה בהם כלל רק זה שמשיג שצריך להודות כו' וזהו בחי' אופנים בעשי' דהיינו בחי' הודאה לבד ולא הי' בהם רשפי אש כלל כמו בשרפים שנק' שרפים ע"ש רשפי אש משא"כ באופנים וע"כ הם עיגולים שאין בהם מעלה ומטה ואע"פ שכלולים ג"כ מע"ס חב"ד חג"ת נה"י, אבל כיון שראשו בין ברכיו הרי הראש והרגל במדריגה א' דהיינו רק בחי' הודאה שמשיג שצריך להודות אך השרפים שאוי"ר נמשך ע"פ השכל וההשגה ממש ע"כ הוא בציור אדם ויש בו מעלה ומטה כנ"ל והנה באמת יתרון מעלת האופנים שמפני שאין בהם מעלה ומטה ע"כ אצלם כל היום שוה ואין בהם בחי' ירידה ומיעוט האור כי בחי' ההודאה יוכל להיות כל היום כולו ולכך יתגלגלו בתמידות וגלגול זה הוא השתחואה והודאה שהמודה לחבירו ומשתחוה ובטל, משא"כ בשרפים שעבודתם עפ"י השכל יש שינויים ומיעוט אור האהבה לפעמים כנ"ל ומ"מ ענין גלגל של האופנים הוא שהעליון שבו יורד למטה והתחתון עולה ואחר כך להפך היינו בחי' העליון שבו זהו בחי' ראשו בין ברכיו מה שמשיג שצריך להודות שבו זהו עסק דלדבקה בו בשירות ותשבחות ופעמים בחינה זו בגילוי יותר ופעמים בחינה זו דהיינו כשעסק הדביקה וההודאה הוא בהם בגילוי להיות מתכללים באין סוף ב"ה אזי בחי' התחתון למעלה והראש שהוא למעלה בבחינת העלם הרי זה כמו שהראש יורד למטה ואחר כך מיד חוזר להיות למעלה להשיג איך שצריך להודות כנ"ל והיינו רצוא ושוב בדרך גלגול והשתחואה כיון שאין בהם מעלה ומטה ממש, מה שאין כן רו"ש דשרפים הוא נשמה בחי' עלי' למעלה וירידה למטה ממש (ועד"ז ההפרש בין ריקוד למחול שהמחול הוא בעיגול כו' והריקוד הוא פב"פ ואב"א עליות וירידות קירוב וריחוק כמ"ש במ"א ע"פ אז תשמח בתולה במחול וע"פ יהללו שמו במחול כנ"ל והוא ג"כ ענין עיגולים ויושר) ונמצא גלגול האופנים הוא כעין רו"ש שבשרפים רק שבאופנים הם מתגלגלים כן תמיד מטעם הנ"ל שאין בהם מיעוט וירידה כנ"ל ובשרפים הוא בכל ד' שעות כנ"ל, ועוד זאת יש יתרון באופנים שנק' אופני הקדש קדש הוא בחי' ח"ס שהוא ביטול ואין השרפים נק' ע"ש הקדש אעפ"י שגם הם יש בהם בחי' ביטול בחב"ד שלהם שלהיות שאין הביטול כ"א לפי ההשגה וזה נמשך מבחי' בינה דמקננא בכורסיא שהוא עולם הבריאה שהוא בחי' השרפים, אבל בחי' חכמה והשגה* מאיר באצי' ולא בבריאה והוא ביטול אמיתי' אבל בגלגול האופנים שההשגה מאיר בהעלם כי חב"ד וחג"ת בהעלם ואעפ"כ משתחוה ומודה ה"ז באמת ביטול יותר שמבטל השגתו לגמרי ובטל לבחי' שלמעלה מהשגתו והיינו בחי' הודאה וביטול זה שלמטה מהשכל שרשו מביטול אמיתי' שלמעלה מהשגה וזהו שנק'

חכמה והשגה: בכת"י ב': חכמה שלמעלה מהשגה.

אופני הקדש דוקא ועד"ז נת' במ"א גבי אדם ובהמה אדם הוא השכל והמדות נמשכים מן השכל ובהמה מדות שלמטה מהשכל ובאמת ששרשם ממדות עליונות שלמעלה מן הדעת הנק' בהמה רבה כו' וע"כ והחיות נושאות את הכסא ובחי' אדם כנ"ל (ועיין בענין הודאה שלמטה מהשכל איך שרשה בהוד שלמעלה מהשכל כענין מודים דרבנן גבי דרוש דל"ג בעומר בענין הוד שבהוד כנ"ל ומשם יובן כל הנ"ל בתוס' ביאור, אך לעומת זה יש יתרון בשרפים שאור ההשגה ואור האהבה היא בפנימיותם ממש שמתפעל ומתלהט ממש כרשפי אש והוא כלי קיבול לאהבה זו וההשגה כו' משא"כ בבחי' הודאה שהוא כמו בחי' מקיף מרחוק כו'. והנה עיקר סיבת ההפרש ביניהם הוא להיות כי השרפים שהם בחי' ציור אדם שרשם מבחי' היושר שהוא בחי' אדה"ע ששרשו מבחי' היושר ששרשו מהקו שהוא מקור בחי' ההשתלשלו' מעלה ומטה מדריגה אחר מדריגה וזהו בחי' ממכ"ע ולכן כמ"כ הו"ע השרפים ובחי' מטי ולא מטי שהוא בראשית הגילוי הקו הוא שרש בחי' הרו"ש דשרפים, אבל האופנים שרשם מבחי' עיגולים הסובבים בהשוואה לכל צד כמו באופנים אין בו בחי' מול"מ * מבלי שימצא בהם ראש וסוף, וכבר נת' ששרש העיגולים הוא מבחי' סוכ"ע למעלה מהקו ואעפ"י שהן רק בחי' נפש כו', ולמעלה מהקו הוא למעלה מבחי' מול"מ כי עדיין אין שם שום גילוי ולכך אעפ"י שהאופנים הם מבחי' עשי' מ"מ בשרשם הם נעלים יותר מהשרפים שבבריאה כמו שהעיגולים בשרשם גבוהים מהיושר אע"פ שהם בחי' נפש והיושר הוא מבחי' רוח, ועמ"ש במ"א ע"פ טוב לחסות כו' ויובן משם איך בחי' מבטוח באדם העליון זהו בחי' השרפים ובחי' טוב לחסות זהו בחי' האופנים.

ה) **והנה** עפי"ז נ' לבאר הפ' בפ' תרומה לעומת המסגרת תהיינה הטבעות כו' והובא בזהר פ' בראשית דל"א ע"א לעומת המסגרת. איך שהוא כענין והאופנים לעומת השרפים, כי הנה הטבעות הם עיגולים והוא כמו בחי' האופנים וכמו שבחי' האופנים כפשוטו הוא שע"י מוליכין המרכבה וכמ"ש בזהר ע"פ ויסר את אופן מרכבותיו גלגל דרתיכו כו' וכ"ה בהיכלות דפקודי שבהיכלות מתקיימין על בחי' ד' אופנים כו' כך היו הטבעות בשולחן שבהם וע"י נושאי' את השולחן ע"י הבדים שנותנים בטבעות, וענין המסגרת זהו מבחי' יושר כי הנה מבואר במ"א איך בחי' התלבשות הפרצופים שייך רק בבחי' יושר שהא' מתלבש בחבירו וכל הפנימי מחבירו משובח מחבירו וכמו בציור אדם שגידי המוח מתלבשים ביד ורגל ועי"ז המח' מתלבש ביד וכן השכל והרצון לכתוב דבר חכ' כו', משא"כ בבחי' עיגולים לא שייך התלבשות העליון בתחתון כי אדרבה כל העליון מחבירו מקיף את חבירו והיפוך מביושר שכל הפנימי מחבירו משובח מחבירו כנ"ל, וא"כ א"א להיות בתחתון בבחי' עיגולים רק בבחי' יושר שהוא בחי' אדם כנ"ל, ולכן התורה

מול"מ: בכת"י ב': מעלה ומטה.

ג"כ הוא בחי' אדם רמ"ח אברים דמל' שהרי התורה הוא המשכת אא"ס והתלבשותו בבחי' אברים אלא שענין ההמשכה הוא מלמעלה מבחי' אדם היינו מבחינת סוכ"ע שיתלבש בממכ"ע שהוא בחינת אדם והוא המשכה והתחברות עיגולים ויושר דהיינו ששרש ומקור העיגולים שלפני הקו יומשך ויאיר בבחי' היושר, וזהו ענין יהללו שמו במחול ואיך יהי' המשכה זו ע"ז נאמר לעימת המסגרת תהיינה הטבעות כי מסגרת הוא בחי' התלבשות שבחי' יושר שהפנימי' מלובש ומוסגר בתוך התחתון ממנו כמ"ש שער החצר הפנימי' הפונה קדים סגור יהי' ששת ימי המעשה ופי' בר"ח שער הקדושה פ"ב בשם הזהר ששער החצר הפנימי' הוא אור האצי' והוא סגור בוי"ו ימי המעשה כו', ואין הכוונה שאור האצילות נסתם מכל וכל שזה מורה סילוק ההשגחה אלא האור העליון מתעלם מבפנים כו' דהיינו כשמתלבש בו"ק דיצירה שבהם ההנהגה בששת ימי החול ע"ש. ונמצא מה שהאור האצי' מלובש בתוך ו"ק דיצירה ו"ק יהי' סגור כו' וכן פי' בזהר שאור השכינה מוסגר ומלובש במלאך מט"ט שנק' נעל דשכינתא וביום השבת יפתח שאז אינו מתעלם ומתלבש כו'. ועד"ז יובן כאן פי' וענין דמסגרת וכן פי' בזהר ח"א דל"א וז"ל מאן הוא מסגרת דא הוא אתר סגור דלא פתיחא ובגין דאיהו אתר גניז וסתים אקרי מסגרת ודא הוא עלמא דאתי עכ"ל, הרי פי' דאיהו גניז וסתים דהיינו שמלובש ומוסתר תוך הלבושים המלבישים אותו ולכן א' שהוא עלמא דאתי כי הנה פי' וענין עוה"ב ישנו עכשיו כי שכר מצוה נמשך מהמצוה רק שהוא בבחי' העלם עכשיו כמ"ש במ"א ע"פ ומלאו פני תבל תנובה תנו בה עד מתן בסתר, אך פי' מסגרת לאמיתתו הוא לבחי' שער הנו"ן דבינה שהוא שער הסגור ולא נמסר למשרע"ה וכמ"ש נתיב לא ידעו כו' שבו וע"י הוא גילוי הכתר וגם בו מלובש יסוד אבא כו', וענין בחי' זו הוא כי עם היות שהיושר הוא מבחי' הקו שבתוך החלל והעיגולים מקיפים עליהם ושרשם מסוכ"ע, אך הנה יש בחי' נקודה האמצעי שכל העיגול סובב עליו ושרשו גבוה מאד כיון שכל העיגול סובב בשבילו עד"מ ובחי' זו הוא ענין פנימי' יסוד אבא שבו שורה אוא"ס דהיינו שאוא"ס עם היותו למעלה מהחכמה שורה בחכמה וזהו ענין דקודה שבתוך העיגול ובחי' זו הוא ענין שער הנו"ן הנ"ל ובחי' זו בנשמת האדם הוא כי עם היות שהנשמה נמשכה מבחי' ע"ס שהם שכל ומדות אך יש בחי' אהמ"ס שהוא למעלה מהשכל לגמרי והוא מה שיש בכח האדם למסור נפשו ולבטל א"ע לגמרי שהוא בלי שום שכל רק שבחי' זו מוסתר בו לגמרי ואינו מאיר בגילוי ולכן נק' המסגרת אבל מה שמאיר בגילוי הוא ענין השכל והמדות כשמתבונן בשכלו בגדלות ה' ומתפעל מזה והוא הנק' בחי' מ"ט שערי בינה ונק' חיצוני' הלב, אבל יש בחי' שנק' תעלומות הלב (עמ"ש ע"פ ביום השמיני שלח כו') והוא פנימיות הלב שלמעלה מהשכל וע"ז נאמר וקדם צרתני ששרש בחי' זו נלקחה מבחי' קדמונו ש"ע למעלה מהשתלשלות ולפי שהוא בחי' העלם תעלומות הלב ע"כ נק' מסגרת. והנה כמו שנת' למעלה ענין סוכ"ע וממכ"ע כך גם בעבודת הוי' יש שני

בחי', דהנה בעבודה שע"פ השכל והתבוננות והאהבה הוא לפי השכל לבד זה ממשיך מבחי' ממכ"ע ראשית חכמה כנ"ל, אבל כדי להמשיך מבחי' סוכ"ע שלמעלה מהחכמה לגמרי הוא ג"כ ע"י עבודה שלמעלה מהשכל שהוא ע"י תשובה במס"נ שהוא ג"כ למעלה מן הדעת שאין השכל מחייב לזה כ"א נלקח מבחי' סוכ"ע שלמעלה מן הדעת והוא ענין עומקא דלבא ותעלומות הלב שהוא בחי' המסגרת כנ"ל, אך לא כל אדם יכול להגיע לגילוי בחי' זו באמת בק"ש ותפלה וגם כדי להגיע לבחי' זו ע"ז נאמר לעומת המסגרת תהיינה הטבעות כו', ופי' בזהר אלין עזקאין עילאין ונודע דעזקאין זהו בחי' עיגולים כמ"ש בסידור בכוונות השמים מספרים כבוד אל כו' ע"ש, והיינו ע"ד בחי' אופנים שעבודתם להודות לה' בבחי' הודאה שהוא ג"כ עבודה שלא מצד השכל לבד שהרי ההודאה אעפ"י שאינו משיג את הדבר מודה בו כו' וכמבו"ל, ונמצא שרש עבודה זו ג"כ בבחי' סוכ"ע שלמעלה מהחכמה כנ"ל והוא ענין ביטול רצון הן בוע"ט אעפ"י שאין לבו חפץ באמת מ"מ מבטל א"ע ושכלו ותאוותו כנ"ל וכן בסו"מ ולא תתורו אחרי לבבכם כו' וביטול רצון לעשות הכל היפוך רצונו זהו כענין מס"נ דמה לי קטלא כולא כו', ולכן ממשיכים עי"ז מבחי' סוכ"ע וכמש"ל בענין שרש האופנים מהעיגולים ושרש העיגולים שלפני הקו כו', וזהו לעומת המסגרת תהיינה הטבעות עוד זאת שבחי' ענין עבודה זו ע"ד בחי' האופנים שהוא בחי' טבעיות הוא כלי והכנה שעי"ז יבא לבחי' גילוי הארה בחי' תעלומות לבו הנק' בכל מאדך בבחי' הביטול שמבטל א"ע ביטול היש הוא כלי לגילוי ביטול אמיתי' וכנודע בפי' מ"ש בזאת יבא אהרן אל הקדש שיר"ת הוא הכנה לגילוי יראה עילאה כו' הנק' קדש, וזהו לבתים לבדים שהטבעות הן בחי' בתים וכלי חלל ע"ד ולבי חלל בקרבי שיהי' בהם התלבשות הבדים, ובדים פי' בזהר לשון יחודים, כי הנה כתיב ובגדי בד קדש שהפשתן נק' בד ע"ש שגדילים בד בבד דהוא מבחי' עולם האחדות שאין בו הרכבה ומשם שרש בחי' האהמ"ס כו', ולכן כה"ג ביוהכ"פ לבש בגדי בד וע"כ נק' בד קדש, והנה האופנים נק' ג"כ אופני הקדש שהביטול שלהם שרשו מבחי' קדש ח"ע שהוא בחי' המסגרת כנ"ל ע"כ הטבעות הן בחי' בתים וכלים לבחי' בד הנ"ל, לשאת בהן את השולחן, שולחן הוא בחי' ממכ"ע שנק' שולחן שמשם נמשך ההשפעה כו', וע"י בתים הנ"ל יעלו בחי' ממכ"ע לבחי' סוכ"ע כמ"ש והחיות נושאות כו', ואז נמשך גילוי בחי' סוכ"ע בממכ"ע, והנה בחי' טבעות שהוא הודאה יכול להיות קיום כל היום כולו כענין האופנים שמתגלגלים תמיד אך הבדים יהיו לפרקים ועתים מזומנים כמו בק"ש, אבל בטבעות הארון יהיו הבדים תמיד היינו במי שתורתו אומנתו כו' שם הוא בחי' תרין ריעין דלא מתפרשין כו' ודו"ל.

———•———

תרומה כ"ה ל'

ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד. זח"ב תרומה קנז"ב פי' שכדי שיומשך הברכה צ"ל כלי לזה כמו ובלב כל חכם לב נתתי חכמה, יהיב חכמתא לחכימין ע' מזה בגמ' פ"ט דברכות דף נ"ה ע"א כמ"כ על השולחן הי' צ"ל לחם פנים כדי שיהי' שורה הברכה ע"ז ודקנ"ה רע"א פי' שאפילו רגע אחת צריך שלא יהי' השולחן ריקם מהלחם וצ"ל משום המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב, עו"ש דקנ"ה ע"א פי' פנים משמע כי י"ב לחמים הם י"ב מחנות שכינה שהם י"ב מלאכים כמו י"ב שבטים והם בחי' פנים וכו' כמ"ש פני אריה פני שור כו'. או י"ל פנים הם הע"ס וכ"מ בפ' בשלח נז"א ע"פ לראות פני, ועיין בפ' אמור צג"ב ע"פ בקשו פני, וע' במא"א אות פ' ס"ז ובפרדס ערך פנים, ובערך לחם הפנים פי' היסוד ואפשר דהיינו שפע שני פנים עליונים ותחתונים בסוד שר הפנים כו' עכ"ל, ע' בערך שר ובשער אבי"ע פ"ו, וע' פ' ויקרא דס"ו סע"א ובהרמ"ז שם בענין כמים הפנים לפנים, ועמ"ש ע"פ ויקרא יעקב שם המקום פניאל כו'.

ב) **ע'** בחי פ' תרומה דקי' ע"ב וע"ג ע"פ ועשית שלחן, ג"כ מענין הנ"ל שכדי שתחול הברכה מלמעלה צ"ל לחם על השולחן כענין אסוך שמן דאלישע כו' כי בריאת יש מאין לא מצאנו אחר הבריאה, פי' עצי שטים ר"ת שלום טובה ישועה מחילה, זהב ברכת הזן ברכת הארץ ברכת בונה ירושלים. וע"ד הקבלה נקרא לחם פנים ע"ש לפני תמיד וסוד הפנים כבר התבאר בפסוק לא יהי' לך, וע"ש גבי על פני, ושם פי' שהיא המ', וכ"כ כאן בקונטרס סעי' יו"ד לחם הפנים הוא עטרת נקראת פנים בפנים עכ"ל. וזה כמו שתרגם אונקלס ע"פ יאר ד' פניו ינהר ד' שכינתיה כו' וע' בת"א בהביאור ע"פ יביאו לבוש מ', בענין הסתר אסתיר פני ביום ההוא פי' פני הוא כתר מ' שהוא הנמשך ממ' שבכתר והיא בחי' פני עכ"ל א"כ גבי לחם הפנים שזהו הפך אסתיר פני, היינו הארת כתר שבמ', וכן ארז"ל במד"ר פ' תרומה פל"ד ארשב"י ג' כתרים הן כתר מ' זה השולחן שנאמר זר זהב סביב וכ"ה עוד במד"ר נשא פי"ד דף ר"ס ד' בנשיא עשתי עשר לבני אשר וע' בסידור ע"פ ארוממך אלקי המלך שם פי' רוממות המ' לשרשה בכתר, והיינו רוממות הכתר מ' לשרשו מ' שבכתר, אלא דשם פי' ג"כ רוממות מ' שבכתר לבחי' כתר שבכתר כו'. ויובן עוד עלייה זו ע"ד כוסי רויה בסידור בדרוש ברכת הזימון גבי כוס של ברכה דלע"ל דקכ"ב א' בדפוס ברדיצוב, עכ"פ מכ"ז י"ל בענין השולחן ולחם הפנים ג"כ ממשיכים הארת הכתר במ' וז"ס לחם הפנים וכ"מ בזהר תרומה קנ"ה א' ובגין דשולחן דא מקבל מזונא וספוקא מענין פנים דלעילא, והשולחן זהו מ' כנ"ל א"כ מה שמקבלת מאינון פנים דלעילא זהו ע"ד הנ"ל. ויש להעיר עוד לזה מענין שארה דפי' בסבא דמשפטים דצ"ז ע"ב משיכו דנציצו ונהירו דנהיר בארח סתים מזונא דזן כולא ואקרי הוי' בנקודת אלקים, שארה בהפך אתוון אשר

ה' ודא מאשר שמנה לחמו עכ"ל. ועיין מענין מאשר שמנה לחמו בזהר ויחי דרמ"ו א', ושם משמע שענין לחם משנה דשבת לחבר לחם מן השמים עם לחם מן הארץ, וא"כ עד"ז יובן ענין לחם הפנים, שכללות י"ב לחמים זהו כענין לחם משנה ועיין מ"ש מענין לחם הפנים בהגהות לד"ה וישב יעקב, דכתיב ביה חם כיום הלקחו בש"א כ"א זיין ועיין ביומא דכ"א סע"א מזה ובזח"ב תרומה קנ"ה א' ובמק"מ שם לפי שזווג או"א לא פסק תדיר לכן הי' המזל הזה שהוא לחם גימ' מזלא המעוררם אל הזווג תדירי הי' חם וכ"כ הרמ"ז בדף קנ"ד ע"א בד"ה והנה זה השם. וע' מענין זווג או"א שהוא תדירי בבהז"ז פ' וירא בדרוש וגם אמנה אחותי בת אבי היא, נשמע תמיד מורה על יחוד או"א תרין ריעין, שזהו המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב, וצ"ע בענין עולת תמיד דמשמע שהוא זווג זו"נ שזהו לפרקים ואיך נק' תמיד ואפ"ל ע"ד וגם אמנה אחותי בת אבי היא הרי המ' נק' ג"כ אחותי ומ"מ ואיש כי יקח אחותו חסד הוא ולכן שייך בזה תמיד מצד הבחי' שנק' אחותי א"נ שיהיו זו"נ ג"כ תרין ריעין כמו או"א ע' בלק"ת סד"ה שובה ישראל עד דרוש השני וע' מענין תמיד בת"א פ' תצוה סד"ה ועשית ציץ. ואפ"ל ע"ד מ"ש במ"א בפי' המחדש בטובו ב' בחי' טוב והיינו הא' טוב ה' לכל הב' טוב ד' לקויו בגמ' ספ"ד דסנהדרין ר"א רמי כו' וכדי שיהי' גם בחי' טוב ד' לקויו בכל יום תמיד זהו ע"י עולת תמיד וזהו והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה ע' בלקו"ת פ' ואתחנן סד"ה ואתחנן.

ונתת על השולחן כו' מכפר ק' לכאורה יותר ראוי לומר שולחנו ש"א נגד השולחן איך שולחנו ש"א נגד מזבח ועוד דתפלה נגד תמידין, וא"כ איך שייך שולחן במקום מזבח אדרבה קודם התפלה אסור לאכול, והנה מקודם י"ל ענין המזבח (צ"ע בכבדא ליבא ומחא לכאורה המזבח לבא כו' או כבדא) בנין בהמ"ק נק' שמחת לבו ע' ס"פ בראשית, וע' מענין הקרבנו' בדרוש ענין נסכים ועכשיו תפלה כו' ובד"ה לבבתיני ובענין מצרף לכסף שבפ' שקלים והנה הי' בזה אש הדיוט ואש שלמעלה ואש שלמעלה אור י"ה חכמ' עילא' כי בחכמה אתברירו ואר"י מקו הימין חח"ן וכו' אכן אש מההדיוט מבי"ע והיינו בינה מקננא בבריאה, וזהו ע"ד לא באש הוי' משא"כ אש שלמעלה אור י"ה, וע' בד"ה כי תצא מענין ב' אשות הנ"ל, ואיך כ"ז בתפלה היינו צלותא דמיושב אש שלמטה ושמו"ע אש שלמעלה חכמה כו' והנה עד"ז נק' המזבח שולחן במלאכי סי' א' מגישים על מזבחי כו' שולחן ה' כו' וכן ביחזקאל סי' מ"ח מזבח כו' זה השולחן, כי כמו על השולחן מביאי' המאכלי' ומזה אוכל האדם ובגמ' שולחן שסודר עליו מל' דבי"ע כשבוקע המסך ויורד בבי"ע ושולחן שאוכל עליו מל'

דאצי' (ע' בסידור שער בהמ"ז די"ז) ושם מקבל אדם העליון ז"א מהבירורים וזהו עד"מ מתחלה הדם מהמאכל עולה ללב ואח"כ מהלב אל המוח, וזהו ענין אכילת מזבח ארי' לב כו' ואכילת אדם כהני' אוכלים דוגמת ז"א כו' בד"ה כי הוא יברך את הזבח, והענין עד"מ שהאדם מקבל חיות מהמאכלי' לפי ששרשם מעולם התהו ונפל בק"נ כך ז"א מקבל מהבירורי' שהשלחן מברר וזהו ענין בטח בה כו' גמלתהו טוב כו' זהר ח"ג מ"ב, לב בעלה א"כ המזבח כבד כו' וזהו מתחלה אוכל הארי' עד"מ בירור הכבד ואח"כ כהני' ע"ד מהכבד ללב כו' אדם וחוה המלוי והנוק' שולחן לבעלה. ועד"ז עכשיו התפלה במקום קרבנו' והיא אכילת מזבח, ואכילת אדם י"ל ק"ש ושמו"ע כו' צלותא דמיושב ומעומד כו'. בירור הכבד למט' מהפרסא בבי"ע משא"כ הלב למעלה מהפרסא.

והנה עד"ז ג"כ בשולחנו ש"א שהוא ג"כ בירור שמעלה הדצ"ח וממשיך מ"ד בהמ"ז, אך עיקר עליי' המאכלי' ע"י שמתפלל אח"כ כי יש כמה בירורי' בירור אחר בירור עד שנכלל באלקו' ודרך כלל ג' בחי' כבדא ליבא מוחא, ואכילה זהו בירור הא' כמו כבדא, וזהו שולחן שסודר עליו, ותפלה בירור ב' ליבא ומוחא, וזהו דתפלה דייקא קודם אכילה, כי הנה עיקר בירור ב' ע"י אש שלמעלה חכמה וביטול, וזהו הפך האכילה גשמיות יש וכמ"ש בחנה, על לבה, יישן ושכר לא שתיתי, אך מ"מ א"א להתפלל בלתי שאוכל תחלה בלילה והיינו בירור הא' ותקם בעוד לילה ותתן טרף כו' ואח"כ כשמתפלל נכלל באש שלמעלה בירור ב', ולכן שולחנו ש"א מכפר עליו, ועוד כי השולחן ד"ת אש שלמעלה כו'. אך בגמ' הטעם דשש"א מכפר משום עניים אוכלי' וזהו כענין אכילת אדם כו' כי עני ביטול נדכה כלי לחכמה ע"כ גם בשולחן עי"ז אכילת אדם העליון כו' ע' זח"ב בשלח ס"ב א'.

אך הנה לא על הלחם שמבירורי' הנ"ל דקרבנו' יחי' האדם העליון כ"א על כל מוצא וכו' וזהו המן ח"ע שלמעלה מהבירורים כי יש בחכמה אתברירו לבטל היש, אכן ח"ע עצמה ביטול אמיתי והנה במן כתי' לבן בדולח גוונא סומקא והא דלית שמאלא כו' היינו שאין הגבו' מחולקו' כ"א כלולות בחסדים להיו' ההשפעה דייקא ע"י גבורו', וזהו לחמי דתודה עה"ח

בשולי העמוד בגוכתי"ק:

צפון פנימי' הלב או יראה' עילא' ע' אגה"ק ד"ה אשר צפנת כו' ובהרמ"ז פ' פקודי בבדולח גוונא סומקא גבורה הע"י זהו מצפון זהב כו' ובעבודה יראה' עילא' כו', יחוד או"א ע"י מס"נ זהו גם צפון, פנים ח"ג רע"א ב' חיות המרכבה ארי' שור כו' ולכל א' ארבעה פנים ע' רמ"ז עקב קכ"ז ב', לחם תורה לחה"פ לחם קרבנו' תפלה, סד"ה אך אל הפרוכת כו' מענין כהנים [חסר].

למעלה מעה"ד טו"ר כו' וזהו ענין שולחן שעליו לחה"פ שבהיכל לפנים מהמזבח כ"א נגד מזה"פ פנימי' הלב כו' ונק' פנים שכולו פנים וצ"ל תמיד כי ע"ד טל לא מיעצר כו' שבת מתחברי' ב' הלחמי' לכן אז חילוק לחה"פ לכהנים להיו' מתחבר י"ב מכילין לי"ב בקר פני ארי' כו'.

ועשית מנורת זהב טהור כו'. הנה כתיב כי נר מצוה ותורה אור ולכן המנורה י"ל שמורה על התורה, וכמ"ש בתו"א בד"ה ויקהל משה אשר שש קני המנורה רומז לתושבע"פ וקנה האמצעי זהו תשב"כ וכ"כ השל"ה ר"פ תרומה. ובעקידה הביא ג"כ מצאתי כתוב איך המנורה רמז לתורה כי במנורה ז' נרות כן פסוק ראשון של ספר בראשית בו ז' תיבות במנורה י"א כפתורים וכן בפסוק ראשון של ספר ואלה שמות י"א תיבות, במנורה ט' פרחים כן בפסוק ראשון של ספר ויקרא ט' תיבות, המנורה י"ז טפחים* ומשהו כן בפסוק ראשון של ספר במדבר י"ז תיבות, במנורה כ"ב גביעים כן בפסוק ראשון של ספר דברים כ"ב תיבות עכת"ד. והנה ארז"ל ברבות פ' אמור פל"א ע"פ אשר עשית גדולות כו' שנאמר ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים, ואתה מתאוה לאורן של ישראל, יש להעיר מענין חכמות בחוץ אזי תרונה בת"א בד"ה זכור את יום השבת. והנה ודברת בם בד"ת כתיב, וא"כ צ"ל מהו והיו הדברים האלה דמשמע דקאי עמ"ש לעיל מיני' שמע ישראל כו' אחד ואהבת. אך הנה נודע פי' מלת אחד דאין ר"ל זה לבד שאין אלקים זולתו דזה פשיטא הוא ועוד דא"כ הול"ל ה' יחיד, (כמ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם) אלא הפי' שהוא אחד בז' רקיעים ובארץ ובד' רוחות העולם כו', ויש לבאר זה בשני דרכים נגלה ונסתר, הנגלה הוא לאפוקי ממ"ש המין הובא בגמ' פ"ד דסנהדרין דל"ט ע"א, מפלגך ולעילא דהורמיז ומפלגך ולתתא דאהורמיז והיינו מחמת כי ומשם יפרד ע"י הפרסא המבדלת בין אצי' לבי"ע וכ"כ גברו הצמצומים עד שנראה העולם ליש ודבר נפרד כו' ועז"נ שמע ישראל כו' הוי' אחד שגם למטה הכל בטל כמו למעלה וכמ"ש מזה בלק"ת בד"ה ששים המה מלאכות דרוש הראשון, וזהו ענין אל תאמרו מים מים כמ"ש בענין מחצית השקל שהן ב' יודין של האל"ף עיין בפרדס ערך מחצית השקל, ולכן לעתיד לבא שיהי' גילוי למטה גם כן נאמר ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו' מה שאין כן עכשיו לא כמו שאני נכתב אני נק' כו'. וזה נק' בחינת עיבור ולעתיד לבא

י"ז טפחים . . י"ז תיבות: לכאורה צ"ל י"ח. בפסוק יש י"ח תיבות וגובהה של המנורה הי' י"ח טפחים כמבואר במנחות כח, ב. וראה בפי' דעת זקנים מבעה"ת שהביאו ראי' מפסוק אחר.

שיהי' גילוי נק' לידה, והנסתר הוא דפי' שהוא אחד בשבעה רקיעים והארץ ר"ל שכולם בטלים ממש אליו ית' ע"ד ביטול זיו השמש בשמש וכמאמר דכולא קמי' כל"ח (בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ב) ואין העולמות תופסים מקום כלל ומצינו כזה מקום ארון אינו מן המדה שנמצא לא הי' תופס מקום כלל גם לעיני ב"ו מחמת שהי' שם גילוי אור ה', ועד"ז אצלו ית' כולא כלא וכמ"ש בסש"ב ח"ב פ"ג אילו ניתנה רשות לעין לראות כו' לא היה גשמיות הנברא וחומרו וממשו נראה כלל לעינינו כי הוא בטל במציאות ממש כו' רק מה שהעולם נראה יש הוא מחמת שהחיות מסתתר והיינו מבחי' מלכותך מלכות כ"ע כו', והוא בחי' שם אלקים מגן ונרתק אבל קמי' ממש דהיינו בבחי' שם הוי' כולא כלא חשיב, וזהו פי' הוי' אחד שאין עוד שום מציאות זולתו אפי' בנבראים מאחר דכלא חשיב וא"כ הוא לבדו הוא בשמים ובארץ ובד' רוחות העולם כמו שהיה לבדו קודם שנבה"ע, וכמ"ש אני הוי' לא שניתי (בד"ה כי ביום הזה יכפר הנ"ל שם פ"ג) ואי לזאת ואהבת את הוי' אלקיך כו' אחד ואהבת שיהי' גילוי בחי' זו ע"ד ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו', והיינו ע"י עסק התורה שאוא"ס ב"ה מתלבש בהתורה וכשאדם עוסק בתורה במחשבה ודיבור שהן לבושים הרי נפשו מתלבשת במחדו"מ של התורה הנה מלובש עם הקב"ה כביכול בלבוש אחד ואזי נמשך בו הגילוי מבחי' דכולא קמי' כלא חשיב ממש, ומזה יומשך שיהי' בבחי' ביטול היפוך היש והגסות כו', וזהו ונתתי מטר כו' ודברי אשר שמתי בפיך כו', ולכן ודברת בם בד"ת זהו ממש ענין הדברים האלה כו' אחד ואהבת כו' וכמ"ש ג"כ בת"א בד"ה בחודש השלישי בענין מה להלן באימה וביראה אף כאן כו' ע"ש, ועד"ז נאמר יראו את ה' כל קדושיו פי' את ה' שיהי' בבחי' את הטפל לשם הוי' משא"כ בחי' יראו מה' כו' כל הארץ עמ"ש מזה בד"ה וירא ישראל את היד הגדולה, ועוד כי בתורה יש ג"כ ב' יודין שהן עשרה מאמרות ועשרת הדברות עשרה עשרה הכף בשקל הקדש זהר ח"ג ויקרא י"ב א' ושם כולא חד, לכן מזה נמשך גם כן באדם כן, וזהו את המאור הגדול לממשלת היום דפירש בשל"ה פ' ראה דף שע"ה ב' דקאי על התורה שנק' המאור הגדול על דרך מה שנמנו וגמרו דתלמוד גדול כו', וכן מובן ממ"ש בזח"ג פ' שופטים דף רע"ה ע"ב וגם ממארז"ל דעמלא דאורייתא אינו עמל שתחת השמש כו', ולכן ארז"ל פני משה כפני חמה והיינו ע"י שקיבל את התורה כו' ועמ"ש בלק"ת בד"ה שחורה אני בפי' ששזפתני השמש שהוא גילוי דיחו"ע כמו דכולא קמי' כלא חשיב כביטול זיו השמש תוך השמש וז"ש לשמש שם כו' והוא כחתן כו', והתורה נק' חתן והוא בחי' שמש כו', ונק' המאור הגדול כו' שיהי' עי"ז בחי' גדול הוי' ומהולל מאד כו' ואין עוד מלבדו.

קיצור. ודברת בם בד"ת כתיב, ואיך הם הדברים האלה, היינו אחד ואהבת, ופי' אחד לאפוקי ממאמר מפלגך ולעילא כו' אך עוד זאת דכולא קמי' כלא, וכמו מקום ארון אינו מן המדה, ולזאת אחד ואהבת והיינו ע"י עסק התורה, בלבוש אחד וזהו המאור הגדול, לשמש, והוא כחתן ועי"ז גילוי

גדול הוי' ולכן מה להלן באימה וביראה כו'. ייראו את הוי', וזהו ענין ב' יודין של האל"ף דאחד.

ב) וזהו"ע התורה, אך המצות הם קיום מצות המלך והנה מבחי' מלכותו ית' הוא חיות כל העולמות בעלי גבול במקום וזמן כו', כמו שהם נראים יש ודבר וזהו ענין כדמותינו כו', כמ"ש בד"ה אלה מסעי דרוש השני פ"א דמותינו הוא בחי' יחו"ת שנדמה ונראה לנו ארץ ושמים וכל הברואים בבחי' יש ודבר ועמ"ש מזה בד"ה ראשי המטות פ"ה בענין לאמר זה הדבר, ומ"מ ע"י המצות נעשה ביטול היש ולאפוקי ממאמר המין מפלגך ולתתא כו', ולכן נק' בחי' זו ירח שכמו שהירח מקבל אורו מהשמש כך המצות מקבלים מהתורה וגם ביטול היש הנ"ל שרשו ומקורו נמשך מביטול אמיתי דחכמה בחי' תורה כו', כמ"ש בסידור בדרוש ברכת המזון בענין ברכת הזן וברכת הארץ נודה לך, ולכן ישראל מונין ללבנה דוקא ואע"ג דהתורה נק' שמש כנ"ל והו"ע שמש ומגן הוי' אלקים וא"כ אמאי מונין ללבנה אלא משום כי יסוד התורה מיוסד על מ"ע ומל"ת כי לא יגורך רע, והלומד ואינו עושה נוח לו כו', וכללות המצות הו"ע ביטול היש כמ"ש בלק"ת פ' בהר בד"ה את שבתותי תשמרו שם ספ"ג וזהו"ע הלבנה וכמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה בחודש השלישי לצאת בנ"י והנה מקודם הי' נק' שניהם המאורות הגדולים וכמ"ד מעשה גדול, כי מקודם החטא שהי' ענין קיום המצות ע"ד ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה, לעבדה זהו רמ"ח מ"ע כו' הרי אז היה קיום המצות במעלה עליונה מאד כמ"ש מזה ע"פ ועבדתם את ה' אלקיכם כו', אבל אח"כ שירדו ונתלבשו המצות בהעלם והסתר הרי שאין אור המצוה מאיר בה בגילוי ע"ד נר מצוה שהוא נר והארה הנמשך מהמצוה בנפש האדם כמ"ש מזה בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו פ"ג גבי ואת מצותי תשמרו, ומקודם החטא היה נמשך הארה גדולה ע"ד גילוי ביטול אמיתי מפני שלא היה מסך מבדיל כו', ולכן נאמר את שני המאורות הגדולים אבל אחר החטא שנאמר וישלחהו כו' לעבוד את האדמה כו', ולא ע"ד ויניחהו בגן עדן לעבדה כו' נק' בחינה זו מיעוט הירח כו' שהוא רק בחינת יחודא תתאה שהוא יש ובטל כו', ועמ"ש בתורה אור פ' ויחי סד"ה אוסרי לגפן. אך עכ"ז הרי איכא מ"ד מעשה גדול, וכן אמרו לא המדרש עיקר אלא המעשה וכן הביא הרא"ש פ"ג דפסחים סי' ח' בשם הירושלמי כאן שנה רבי המעשה גדול מן התלמוד דקרי' לי' רשות לגבי מצוה ע"ש, והענין דהנה ארז"ל ברבות פ' וירא פנ"ג דנ"ט ע"ד ע"פ צחוק עשה לי אלקים הוסיפה על המאורות נאמר כאן עשי' עשה לי ונאמר להלן ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים והיינו כי מבואר בד"ה שובה ישראל עד בפי' כי עמך הסליחה למען תורא שתכלית המכוון מהמשכות העליונות דסליחה מבחי' רעדכ"ר הוא למען תורא, וכמ"ש סוף דבר כו' את האלקים ירא והוא ביטול היש וזהו"ע ברכת המצות, וזהו צחוק עשה לי אלקים שמדת אלקים והצמצום להוות יש מאין הוא בשביל בחי' צחוק ותענוג שיהי' לע"ל כו' ע"ש וע' מ"ש בד"ה ושבתי בשלום, ועיין בבה"ז פ' ויצא ע"פ ואל

מקומו שואף, נמצא התענוג העליון נמשך דוקא מביטול היש ועמ"ש מזה בלק"ת בביאור ע"פ ואהי' אצלו אמון גבי וענין ממושבותיכם תביאו וס"פ שלח בד"ה אני ה' אלקיכם דפ' ציצית דרוש השני פ"ב גבי כי שרית עם אלקים וזהו דמעשה גדול שע"י העבודה בביטול היש עי"ז מעורר למעלה צחוק ותענוג העליון ועמ"ש בד"ה ושננתם לבניך ובד"ה קחו מאתכם תרומה, איך אתכפייא מעורר למעלה יותר ואף שהם במל' הנק' ירח אבל עי"ז הוא עליות המל' שתהי' עט"ב ומבחי' ירח נעשה ריח כנודע מענין יריחו בלקו"ת ס"פ שלח ע"פ וישלח יהושע וזהו"ע והריחו ביראת ה' וכמ"ש סד"ה אלה מסעי בענין ירדן יריחו ואף שנק' המאור הקטן הנה ע"י בחי' זו יהי' אח"כ עלי' כמרומז ברבות בראשית פ"ו גבי ושם אחיו יקטן כו', וזהו עד דוד הגדיל והיינו על ידי ודוד הוא הקטן, ועיין בתורה אור פ' נח על פסוק אחות לנו קטנה, וזהו שכתוב לעתיד לבא הנה ישכיל עבדי, עבדי דוקא הוא קיום המצות וזהו שהוסיפה על המאורות והיינו כידוע מענין ירידת שרה למצרים שהוא ע"ד ירידת השכינה לברר עה"ד טו"ר וכמ"ש בזהר פ' חיי דקכ"ב אתת שרה נחתת וסלקת ולא אתדבק בי' כד"א ויעל אברם ממצרים שהעלי' הוא ע"י מצרים והיינו כי יתרון האור נמשך מן החושך דוקא, כשושנה בין החוחים, וע' בזהר פ' לך דפ"ג ע"א אי לא אתייהבת ארעא קדישא לכנען בקדמיתא כו', ויתרון אור זה הנמשך מהחושך זהו"ע שהוסיפה על המאורות, ולכן ע"י בירור זה אמרה צחוק עשה לי אלקים היינו גילוי תענוג העליון כנ"ל וע"כ הוסיפה על המאורות וכמו שלע"ל יהי' אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהי' שבעתים כו', ועד"ז י"ל ענין כוונת נר שבת שנתנה לשבת דוגמת שרה שהוסיפה על המאורות ותיקנה עון חוה שכיבתה נרו של עולם ולכן צ"ל ב' נרות כנגד זכור ושמור כו', וגם י"ל בפירוש הוסיפה על המאורות כי מארת כתי' חסר והיא הוסיפה מילוי האור כו', וזה נמשך על ידי עשי' דוקא צחוק עשה כו' וזהו מעשה גדול כו', ועל דרך זה יובן גם כן ענין ועשית מנורת זהב, שבבריאת העולם נאמר יהי מאורות ובמשכן ועשית מנורת זהב היינו ע"י ועשית בבחי' עשי' ומעשה שיהי' בבחי' נר מצוה, עי"ז ג"כ יוסיף על המאורות ע"ד הנ"ל בבחי' שבעתים כאור שבעת הימים ולכן הי' במנורה ז' נרות וגם מ"ט כלים שזהו"ע שבעתים כאור שבעת הימים כו', והיינו מנורת זהב כי זהב פי' ז' פעמים ה' ב' היינו זפ"ז מ"ט שע"ב כן פי' הרמ"ז ר"פ קרח, ועמ"ש בענין ועינים מאירות כשמש וירח, ומ"ש בענין תפלה לעני כי יעטוף.

קיצור. אך המצות הם בחי' יחו"ת, בא"י, מלך העולם כדמותינו ומ"מ ביטול היש לאפוקי כו' ונק' ירח ועיקר התורה מיוסדת על קיום המצות, וזהו"ע מונין ללבנה, ומקודם היו שני המאורות הגדולים כי ויניחהו בג"ע לעבדה היה אור גדול, ומ"מ גם עכשיו מעשה גדול, כי צחוק עשה לי אלקים, ועי"ז הוסיפה על המאורות, גילוי תענוג עליון ירח יריחו והריחו ביראת ה', ודוד הוא הקטן עד דוד הגדיל, הנה ישכיל עבדי והיינו ע"י

שרה נחתת וסלקת, ויעל אברם ממצרים, יתרון האור נמשך מהחושך, וזהו הוסיפה על המאורות וכמו"כ ע"י ועשית מנורת זהב בחי' שבעתים כאור כו'.

ג) וזהו וארח צדיקים כו' ע"ד נכון היום במשלי סי' ד' י"ח, פירש"י חצות היום, והוא אמצעות היום, ובאדר"ז דרפ"ח ע"ב פי' שהוא חד אורחא דנהיר בפלגותא דשערי כו' עד נכון היום כו' על הוי' כו' דהיינו בבחי' עמודא דאמצעיתא, והענין כי הנה השערות הם בחי' אותיות וגם מבואר במ"א כי קדושה תליא בשערא שכדי להיות המשכה מלמעלה מהשתלשלות זהו ע"י צמצום בבחי' שערות וזהו קדוש יהי' גדל פרע שער ראשו כמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בנ"י וזהו והחכמה מאין תמצא שמקבל מבחי' שערות והוא הארה מבחי' סוכ"ע הבא ונמשך ומאיר בבחי' ממכ"ע וכמ"ש בלק"ת פ' תזריע בד"ה קמיפלגי במתיבתא דרקיע אם בהרת כו' ע"ש, אכן בחי' קדש שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו זהו מה שלמעלה מבחי' שערות וזהו"ע לבנונית דגלגלתא וע' מענין קדש וקדוש בד"ה צאינה וראינה, ומענין הלבנונית והשערות בביאור ע"פ שימני כחותם וסוף ביאור שחורה אני ונאוה ובביאור אלה מסעי גבי ויכתוב משה, ובביאור ע"פ ואתה תצוה. ובזה יובן ענין מעשה גדול כי הנה הלכות התורה הם בחי' נימין ושערות וכמ"ש קוצותיו תלתלים תלי תלים של הלכות והו"ע ושער רישי' כעמר נקי שהשערות הם בחי' אותיות וכמ"ש בענין זקן אהרן בד"ה ועשית בגדי קדש ובד"ה בהעלותך ובד"ה ויקח קרח וזהו ענין קדוש שרוי בתוך מעיו בחי' ותורתך בתוך מעי בתילים סי' מ' פסוק ט', וע' מזה בילקוט שם פי' וכי יש תורה בתוך מעיים אלא כו' אם אכלת דבר שאינו מעושר וכ"ה בילקוט פ' ראה רמז תתצ"ב דרע"ט ע"ב ועד"ז פי' רש"י וכן פי' הבחיי פ' קדושים דקנ"ב ע"ג אכן השל"ה דף קפ"ט ע"ב פי' מי שמתדבק בהשם מתפשט רוח ונשמה אפילו בתוך מעיו ועז"נ ותותרך בתוך מעי, אכן יותר נראה כי התורה היא מזון לנפש כמבואר בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית וזהו"ע לכו לחמו בלחמי וע"כ נק' ותורתך בתוך מעי, וזהו ג"כ שיהי' קדוש שרוי בתוך מעיו ר"ל להמשיכו בבחי' או"פ, וכמ"ש בד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש השני בילקוט ח"ב דק"ב ע"א משמע פי' ותורתך בתוך מעי שקילסו בכל אבר גם במעיים ור"ל כמ"ש רז"ל ע"פ וכל קרבי את שם קדשו, ובעמה"מ שער עולם התהו ס"פ ל"ח פירשו על כוונת האכילה שעי"ז מכניס ניצוצי הקדושה בתוך מעיו כו', אבל עצם רצה"ע בחי' לבנונית גלגלתא זהו הנמשך ע"י המצות שהם רצה"ע וכמ"ש בד"ה אני דפ' ציצית ובד"ה למען תזכרו בענין הציצית והטלית והו"ע בחי' קדש אק"ב שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו וזהו ג"כ ההפרש בין ג"ע ובין תחה"מ כו' שבג"ע מאיר הארה מבחי' חכמה המקבל מבחי' שערות ומזלות אבל בתחה"מ יהי' גילוי עצמות הכתר בחי' גלגלתא כו', וזהו אז תתענג על הוי', וכמו בגדי לבן דכה"ג ביוה"כ לפי שצ"ל לפני הוי' תטהרו, וזהו הולך ואור עד נכון היום שהוא לבנונית דגלגלתא ונק' עמודא דאמצעיתא כי בריח התיכון הוא מבריח מן הקצה כו', ועמ"ש ע"פ בחודש השלישי לצאת כו' נחלת יעקב בלי מצרים בחי' כי

לא אדם הוא, ועד"ז יובן בענין המנורה שהקנה האמצעי הוא בריח התיכון והוא רומז לתשב"כ וששה קנים רומזים לש"ס משנה, כי הנה מקרא בעשי' וכן מצות הם בעשי' כי תושבע"פ עיקרה החכמה לידע ולהשיג הדבר משא"כ תושב"כ הוא למעלה מהשגה כמ"ש ע"פ ולא תשבית מלח וגם עיקרה רק קיום המעשה ועשו להם ציצית וקשרתם לאות כו'. והנה לבנה לשון לבנונית משא"כ השמש סומקא היא בגמ' פ"ה דב"ב גבי שחמתית ונמצאת לבנה והיינו ע"י שמונין ללבנה שהוא בחי' ביטול נמשך בחי' דלעילא מן שמשא כי שמשא הוא ז"א וע"י יחוד שמשא וסיהרא נמשך ומאיר בהם מבחי' ע"ק כמ"ש בזהר ס"פ אחרי דע"ט ע"ב ע"פ והי' מדי חודש בחדשו כו', והו"ע ההמשכה מלבנונית דגלגלתא וזהו המאיר ע"י קיום המצות שזהו בחי' לבנה כנ"ל דלבנה ל' לובן וזהו אתי מלבנון כלה כו' והיינו כמ"ש בע"ח שער א"א פ"ה דז"א מקבל שערות דא"א והצדיקים מקבלים מלבנונית דגלגלתא דא"א וע' בשער היחודים יחוד ה' והשערות שרשן מגבורה דע"י שבמו"ס והלבנונית הוא מחסד דעתיק והכח הזה בצדיקים זהו"ע הלבנה א"ת עט"ב כו' ולכן צריך לעשות המצות בשמחה מרוב כל וכמ"ש בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב כולה ע"ש ומ"ש בד"ה ואהי' אצלו אמון, וזהו שארז"ל ברבות פ' אמור ר"פ ל"א אשר עשית גדולות אלו שני המאורות הגדולים כו' ואתה מתאוה לאורן של ישראל והיינו כי אורן של ישראל זהו אור הנמשך ע"י התומ"צ שהוא ממשיך מבחי' קדש העליון שלמעלה מבחי' המאורות הגדולים, וכנ"ל בענין צחוק עשה לי אלקים שהוסיפה על המאורות דהיינו יתרון האור הנמשך מן החושך כשנתהפך לאור ע"י ביטול היש כו' כנ"ל, והיינו כי ב' המאורות הגדולים הם ב' שמות הוי' אלקים כמ"ש בזח"א פ' בראשית ד' כ' ע"א ובמק"מ שם שהי' זו"נ דוגמת או"א ומ"מ יניקתם מהשערות ב' פיאות כו' ע"ש, אבל ההוספה על המאורות זהו ע"ד אז תתענג על הוי' למעלה משם הוי' והיינו ע"י המשכת ע"ק ולכן ע"ז אמר שאתה מתאוה לאורן של ישראל כו' ע"י שהם ממשיכים האור מעצמות אוא"ס בשם הוי' וע' בדרוש והנצח זו ירושלים שעיקר המשכה זו הוא מה שלמעלה מבחי' שערות רק שמ"מ עובר ונמשך ג"כ דרך השערות כו', וז"ש באד"ר דק"ל ע"א ע"פ בית יעקב לכו ונלכה באור הוי' דהיינו מה שמאיר מא"ס בשם הוי' וזהו"ע ואתה מתאוה לאורן של ישראל כו'.

קיצור. וזהו ואורח כו' עד נכון היום, פלגותא דשערי, קדוש יהי' כו' שער ראשו, הארה מבחי' סוכ"ע אך קדש ממש זהו בחי' שלמעלה משערות וזהו הלבנונית, ולבנה ג"כ לשון לובן, והתורה נק' קוצותיו תלתלים שער ראשו, ותורתך בתוך מעיו, שנמשך בבחי' א"פ לכו לחמו בלחמי, קדוש שורה בתוך מעיו, והמצות לבושים והמקיפים שאינו נמשך רק בבחי' מקיף, כי הוא קֹדש אק"ב, ועד"ז ההפרש בין גן עדן ובין תחה"מ, וזהו עד נכון היום עמודא דאמצעיתא, המבריח, קנה האמצעי שבמנורה, מרוב כל, וזהו ועשית מנורת ע"ד שהוסיפה על המאורות, והיינו שאעפ"י שעשית גדולות כו' ב' המאורות הגדולים ב' שמות הוי' אלקים, עכ"ז ואתה מתאוה לאורן

של ישראל שהם ממשיכים מעצמות אוא"ס בשם הוי' וזהו לכו ונלכה באור הוי'.

ד) **והיינו** ע"ד שנאמר לא יהי' לך עוד השמש לאור יומם כו'. והי' לך הוי' לאור יומם בישעי' סי' ס' י"ט, ושם הוי' נק' גדול הוי' ומהולל מאד, וזהו ההוספה על המאורות הגדולים שמש וירח הנ"ל שממשיך מבחי' והיה לך הוי' לאור כו', וע' מפסוק זה ברבות וירא פנ"ט דס"ה ע"ג ובפ' בא פט"ו קלא"ד ובשה"ש ע"פ וימינו תחבקני די"ז ע"א ובגמ' ספ"ו דפסחים סח"א ובזח"ג קרח קע"ח ב' ובס"ח סי' קס"ו ובשל"ה דקנ"ז ע"ב, וי"ל דהיינו כנ"ל שהשמש סומקא הוא דהיינו בחי' ז"א יש בו גוון, וע"ז מורה גוון אודם וכן אמרו ברבות בא פט"ו שהשמש של אש והלבנה של אור כו', אבל לע"ל יאיר האור מבחי' ע"ק דהיינו ענין והי' לך הוי' לאור עולם וכענין מ"ש באורך נראה אור כו' וכמ"ש ואמר ביום ההוא כו' זה הוי' כו', והיינו כי יש ב' שמות הוי' כמ"ש מזה בת"א פ' בשלח בד"ה וירא ישראל את היד כו' ויאמינו בהוי' ולע"ל יהי' גילוי שם הוי' דלעילא ולכן יהי' לאור עולם אני הוי' לא שניתי וכמ"ש ע"פ וארשתיך לי לעולם, ואפ"ל שזהו פי' ועינינו מאירות כשמש וכירח שעכשיו העינים אינן רואות אלא ע"י השמש וירח אבל לע"ל ועינינו מצד עצמן יהי' כשמש וכירח אבל האור המאיר בעולם בעינינו יהי' בבחי' והי' לך הוי' לאור עולם כו'. וזה שארז"ל הובא בילקוט אשר ז' נרות המנורה הם כנגד שבעת ימי בראשית והוא ז"ת דע"י כמ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה והי' אור הלבנה כו' כאור שבעת הימים וכמ"ש בלק"ת פ' בהעלותך בביאור המתחיל הנה השמן בסופו בד"ה ובכ"ז י"ל ולפי שגילוי זה שבחכמה נמשך מז"ת דעתיק כו' והיינו התורה דמחכ' נפקת וזהו"ע חצבה עמודיה שבעה וענין ז' קולות, ונק' מנורת זהב כמ"ש במדרש ע"פ וזהב הארץ ההיא טוב וכמ"ש הנחמדים מזהב כו' גם זהב הוא יראה כ"א אין יראה אין חכמה כו', ושיהי' טהור כי אורייתא היכלא עילאה דקוב"ה וכתיב לא יגורך רע כו' ועל אור דתורה נאמר כי עמך מקו"ח באורך נראה אור ע' בת"א פ' מקץ ע"פ זה ובשל"ה דף רע"ב ב'. מקשה תעשה כי הזאת התורה אדם שהוא רמ"ח אברים נמצא כולו אחדות אחד, וגם מקשה לשון קשה שהוא למעלה מהשכל כי אורייתא מחכ' נפקת והוא וחכמתו אחד ודבר זה אין ביכולת האדם להבינו וגם כי בחכמה נאמר ונעלמה מעין כל חי ומעוף השמים שהם המלאכים נסתרה כו', ועוד כי הנה המנורה יש בה מ"ט כלים כדלקמן והיינו מ"ט שע"ב וזהו"ע התורה שניתנה במ"ט פנים טמא ובמ"ט פנים טהור כו' וכולם מתאחדים במקורם ושרשם שער החמשים כמ"ש בלק"ת גבי שבועות בביאור ע"פ וספרתם לכם והוא למעלה מהשכל ואינו מושג ובו נתקשה משה, וגם שם כל המ"ט שערים כלולים יחד באחדות א' ע"כ מקשה תעשה כו' גם תיעשה מאליה כי גילוי שער החמשים בא מאליו וממילא לאחר מ"ט ימי העומר כו' ע"ש ובעבודה ענין מקשה תעשה זהו ע"ד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה היינו למס"נ באחד בק"ש שאזי היא בבחי' מי היינו לא זז מחבבה עד שקראה אמי, גם מי הוא

שער החמשים דבינה ובחי' מי ברא אלה הם ו"ק ש"ס משנה הכלולים משׁשה גימ' אלה כמ"ש ע"פ אלה פקודי, גם יש במעשה המנורה מ"ב ומ"ט כמ"ש בספר מג"ד באות נו"ן היינו כ"ב גביעים י"א כפתורים ט' פרחים הם מ"ב והיינו קבלת עומ"ש שהוא שם מ"ב שבפ' ראשונה דק"ש מואהבת עד ובשעריך שיש בו מ"ב תיבות וענין שם מ"ב נת' בענין מ"ב מסעות והוא כ"ב אותיות ועש"מ ועשה"ד ע"ש, וכך הוא ענין כ"ב גביעים כו', והיינו כמ"ש בד"ה וידבר דעשה"ד בענין ואשים דברי בפיך לנטוע שמים כו', שע"י עשה"ד מוסיפים אור יותר בעש"מ כו', וזהו לנטוע שמים כו' ע"ש היטב, והנה בע"מ ארז"ל ט' ויאמר נינהו ותירצו בראשית נמי מאמר, וע"כ י"ל הם ט' פרחים נגד ט' פעמים ויאמר, ומאמר דבראשית נחשב תוך י"א כפתורים היינו עשרת הדברות ובראשית כו', והיינו כי הדרך לבוא לבחי' בכל מאדך שזהו ענין מ"ב הוא על ידי עסק התורה כמ"ש בד"ה ויקחו לי תרומה דתק"ע, גם כי על ידי התורה נמשך רצון העליון שהוא כתר הכללי א"א ומתגלה ברצון התחתון כתר דז"א אשר זהו"ע העלאת והטבת נרות המנורה ומזה נמשך כמו"כ בנפש כמ"ש בד"ה ויקהל משה בת"א ועמ"ש ע"פ וברך את לחמך בפי' ואכלתם לחמכם לשובע ושובע כענין שבע נרות כו'.

קיצור. ענין לא יהי' לך עוד השמש כו', ענין ז' נרות המנורה, נגד שבעת ימי בראשית, ענין זהב, הנחמדים מזהב, ענין מקשה, שער החמשים, אין התורה מתקיימת אלא במי כו', מ"ב כ"ב אותיות, ועש"מ ועשה"ד, לנטוע שמים כו', גם מ"ב בחי' בכל מאדך, נמשך ע"י התורה.

ה) **והנה** ענין הגביעים והכפתורים יש להקדים מ"ש בד"ה תורה צוה פ"ג איך תשב"כ ותושבע"פ הם חתן וכלה ויש בזה בחי' אירוסין ובחי' נשואין שהיא המשכה פנימיות יותר, וזהו כפתור תחת שני הקנים שבמקום שיוצאים ונמשכים תושבע"פ מתושב"כ יש כפתור והוא עב ועגול כמו עד"מ כשמחברים שני הדברים ועושין קשר הנה מקום הקשר הוא עב יותר לפי ששם מתחברים שניהם, כמו"כ הכפתור הוא מקום חיבור ויחוד דהיינו יסודות דזו"נ שמתקשרים ומתחברים המ"ן ומ"ד יחדיו דהיינו חיבור האתעדל"ת והאתעדל"ע יחדיו והיינו כמ"ש הקול קול יעקב ב"פ קול שמתחברים יחד דהיינו קול הראשון הוא אתעדל"ת ע"י ק"ש ותפלה וקול השני הוא המשכה מלמעלה למטה ע"י התורה וכמ"ש מזה בת"א סד"ה וישב יעקב וחיבור זה זהו עד"מ ענין כפתור, וזהו ג"כ ענין הגביעים כמ"ש במ"א בענין גביע דיוסף, כי דהע"ה אמר כוס ישועות אשא כוס גימ' אלקים גם כוס הוא תשבע"פ וענין אשא לרומם בחי' כוס הנ"ל לחברו לשם הוי' אד' ארוממך אלקי והיינו ע"י התפלה. אך יוסף ממשיך ומשפיע מלמעלה למטה ע"י הגביע בחי' יסוד ולכן גביע חשבון ה"פ טוב בחי' ה' חומשי תורה שהם ד' אותיות הוי' וקוצו ש"י, ה' קולות דמ"ת ה"פ קול גימט' פרת בן פורת יוסף כו', והיינו כנגד אז ראה ויספרה כו' עד ויאמר לאדם, ועל ידי גביע

זה ממשיך ומשפיע משם הוי' לבחינת הכוס של אלקים להיות יינה של תורה משמח אלקים כו', גם גביע ע"ד עד תאות גבעות עולם כמ"ש בזהר ר"פ וארא ונת' במ"א ולכן היה הגביעים שהם היסודות המשפיעים כדי שיומשך אח"כ חיבור ויחוד תשב"כ ותושבע"פ על ידי הכפתורים כו' והנה בשה"ש רבה ע"פ נגילה ונשמחה בך בהקב"ה, כך ע"י כ"ב אותיות התורה כו' ולכן הי' כ"ב גביעים והיינו כי האותיות שרשם גבוהים מאד למעלה מהחכמה כמ"ש בתורה אור פ' מקץ בד"ה מזוזה מימין יעו"ש.

קיצור. הכפתור מקום חיבור מ"ן ומ"ד, ע"ד הקול קול יעקב הגביעים יסוד דדכורא המשפיע יינה של תורה לבחי' כוס ישועות כ"ב ונשמחה בך.

ו) והנה כתיב שלשה גביעים משוקדים בקנה האחד כפתור ופרח, בילקוט פ' מקץ רמז קס"ט ע"פ ויבואו אל יעקב בשעה שהי' אדם אומר דבר מתוקן לפני ר' טרפון הי' אומר כפתור ופרח והוא מהרבות פ' מקץ ס"פ צ"א ופי' המ"כ כלומר נאים ועגולים הדברים ככפתור ויפים כפרח ואפ"ל ע"פ מ"ש במא"א אות כ' כפתור נק' יסוד דדכורא בולט ופרח יסוד דנוק' כו' עכ"ל, והיינו כי הכפתור ופרח רומז על יחוד העליון שהוא המשכת אור הסוכ"ע להאיר בבחי' ממכ"ע ע"ד יציץ ופרח ישראל וזהו דבר מתוקן כי עיקר המכוון להמשיך גילוי אור הוי' בשם אד' להיות וימלא כבוד הוי' דהיינו ענין גילוי סוכ"ע בממכ"ע, ועי"ש בי"נ פי' שזהו ענין בן פורת יוסף, אפשר כי כפתור אותיות פורת עם כ' פורת ל' פרי' ורבי', והמשכה זו מן הכף בחי' כתר, גם כנ"ל פורת ה"פ קול והמשכתם מן הכף כתר שמשם נמשך קול ה' עם המים שהוא ים החכמה כו', וע' בעמוס ר"ס ט' הך כפתור ת"י מלכא יאשיהו והמ"צ פי' משקוף כו' והמשקוף ע"ג שתי המזוזות רומז לכח"ב שע"ג חג"ת ונה"י כו' ובצפני' סי' ב' י"ד בכפתריה ילינו פרש"י בקשרים שעל ראש הגג והמ"צ פי' משקוף כו' גם כפתור אותיות כפרת, ובלקוטי תורה מהאריז"ל פ' תרומה פירש כפרת גלגלתא דחפי' על מוחא, ואפשר לומר לכן היו י"א כפתורים ע"ד מה שכתוב אחד עשר יום מחורב, ופי' ברבות דקאי על דיבור אנכי הוי' אלקיך שהוא מיוחד וראש לכל עשה"ד ע' ברבות כי תשא פמ"ב, ורומז לכתר שאינו בחשבון הע"ס לפ"ד כמה מקובלים והאריז"ל פי' דהיינו פנימי' הכתר או גלגלתא וחשבון ע"ס מתחיל מחכ' שבכתר ולכן הי' י"א כפתורים לרמוז אל המשכת אוא"ס בע"ס אנת הוא חד ולא בחושבן וגם היו י"א יריעות עזים, לברר י"א כתרין דקליפת נוגה, וזהו ענין י"א ימים שבין נדה לנדה כו', ועל ידי בירור זה ממשיכים בחי' י"א כפתורים הנ"ל והם עשר כתרין דע"ס ובחי' כתר הכללי שאינו בחשבון יו"ד כו', והפרחים הם ט' כמו שכתב הבחיי שהאצילות הוא שלש על שלש וצ"ע. ועל כל פנים י"א כפתורים רמז לעשה"ד ולדיבור אנכי שהוא ראש לכל הדברות כנ"ל והיינו מה שהמל' דא"ס נעשה עתיק לאצי' שם קשר וחיבור א"ס עד שרש האצי' זהו שמקום הקשר עב כעין כפתור כו'. ועוי"ל י"א כפתורים ע"ד ע"ס במספר עשר

אצבעות כו׳ ובריח יחיד מכוון באמצע וכמ״ש מזה ע״פ וזכרתי את בריתי יעקב כו׳. וענין ט׳ פרחים י״ל ע״ד ט׳ ברכות דר״ה שהמ׳ נאצלה בסוד שרש רק נקודה אחת וצריך להמשיך בה הט״ס בבחי׳ תוס׳ ע״י ט״ס העליונות שבהם וע״י מקבלת האור מא״ס וזהו״ע ט׳ פרחים כו׳, או ט׳ רומז על ז״א שהוא בעל ט״ס כנודע מענין לטטפת, וא״כ י״א כפתורים רומז להמשכת עתיק וט׳ פרחים להמשכת ז״א או י״א כפתורים בחי׳ עתיק ט׳ פרחים בחי׳ א״א שהוא ג״כ ט״ס תשעה היכלין הנז׳ בזהר פ׳ נח דס״ה א׳ ולכן ט׳ וי״א הם מספר כ׳, היינו כתר כו׳, ובחי׳ אלו נמשכים אל המנורה שהיא מל׳ הנק׳ דיבור כמ״ש זה דבר ה׳ אל זרובבל היינו שע״י הדיבור נמשכים בחי׳ הנ״ל לידי גילוי בבי״ע להאיר את החשך שהוא הלילה משא״כ מצד עצם בחי׳ אלו הן בבחי׳ העלם ונק׳ עלמא דאתכסי׳ רק המל׳ נק׳ עלמא דאתגלי׳ ואור הנר מבהיק בלילה דוקא עד שהתומ״צ נתלבשו בגשמיות דוקא גם כי יתרון האור הוא נמשך מהחושך דווקא וכמ״ש במ״א בד״ה וידבר כו׳ ויצוום אל בנ״י כו׳ ואאזמ״ו נ״ע פי׳ כפתור חיבור תושבע״פ עם תושב״כ יחוד מ״ן ומ״ד שם הכפתור, וא״כ זהו ג׳ כפתורים שהם א׳ במקום יציאת ב׳ קנים כו׳ וששה כפתורים לכל קנה כפתור י״ל* כי בתורה שבעל פה עצמו הנה מתניתא מלכתא ותוספתות ומימרות מקבלים מהמשנה ע״כ יחוד זה נק׳ ג״כ כפתור, וב׳ כפתורים במנורה עצמה א׳ למטה וא׳ למעלה י״ל זהו חיבור ח״ע עם א״ס ב״ה כנ״ל, מל׳ דא״ס כתר לאצי׳ ושם מקור המנורה*, הב׳ מה שמל׳ דאצי׳ עתיק לבריאה, וזהו״ע ב׳ בחי׳ שלום שנאמר בתורה שלום בפמשמ״ע שלום בפמשמ״ט, וזהו״ע ב׳ כתרים שקשרו להם אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

שלשה גביעים בכל קנה, כי קנה א׳ משׁשה מדות חג״ת נה״י וג׳ גביעים המשכת ג׳ מוחין חב״ד בכל מדה א״נ ששה קנים ו״ק משנה ג׳ גביעים חב״ד תלמוד בבריאה שם מקנן חב״ד (כפתור ופרח המשכת הכתר) כמו ג׳ נענועים דלולב לכל רוח מהששה רוחות מעלה ומטה כו׳, גביעים משוקדים ע״ד משמת בן עזאי בטלו השקדנים וכתיב לשקוד על דלתותי.

גביעים שבעצם המנורה וגביעים שבקנים ע״ד עד תאוות גבעות עולם, ב׳ בחי׳ גבעות בינה ומל׳ אותיות המחשבה הנק׳ אתוון רברבין ואותיות הדיבור הנק׳ אתוון זעירין והיינו כענין המשכת עשה״ד בע״מ שעי״ז לנטוע שמים החדשים וארץ חדשה כמ״ש במ״א.

קיצור. ענין כפתור ופרח, ענין יחוד זו״נ, בן פרת, משקוף, כפורת, י״א אחד עשר יום, ע״ס ובריח יחיד, ויש י״א יריעות עזים, הפרחים ט׳ י״ל בא״א ט״ס וכן בז״א, ובמל׳ ט״ס באין בסוד תוס׳, כפתור בכל

היינו כתר כו׳ . . כפתור י״ל: בבוך שמות ת״ב ליתא כל זה ואחר תי׳ כתר כו׳ נוסף: ולסמש״ל כי פי׳ כפתור חיבור תושבע״פ, כי בתושבע״פ.

המנורה: בבוך הנ״ל: התורה.

קנה חיבור המשנה עם התוספתא, ב' כפתורים במנורה, במנורה ב' כתרים ועניו שלשה גביעים בכל קנה, משוקדים כפתור ופרח המשכת כחב"ד בו"ק עד תאוות גבעות עולם, המשכת אתוון רברבין באתוון זעירין ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך כו' לנטוע שמים כו'.

גמרא * פב"ת דסוכה דף ב' סע"ב מסיק דמנורה כשרה מכל מיני מתכות וכ"פ הרמב"ם, הנה במדרש תלים סי' ב' ע"פ ואני נסכתי מלכי, אתיכתה כדא' עגל מסכה, ועגל מסכה פרש"י לשון מתכות וכ"ה בתרגום שם וא"כ הוא ענין חוזק, וזהו נסכתי אתיכתה לשון מתכות, וא"כ גבי מנורה שרומז על עסק התורה צ"ל שכשר משל מתכות דוקא שיהי' חזק בעסק תורתו כמשארז"ל ד' דברים צריכים חיזוק, תורה וכן קול השופר שבמ"ת הולך וחזק, וכתיב או יחזק במעוזי יעשה שלום לי, גם י"ל ענין מתכות ע"ד הלא כחלב תתיכני איככה יו"ד יו"ד כהתוך כסף בתוך כור ביחזקאל כ"ב כ"ב, עמ"ש במיכה בענין שמונה נסיכי אדם.

כ"ה ל"א

ועשית מנורת כו' מקשה תעשה. ח"א דף ע"ד א', ח"ב קנ"ח א', ח"ג רנ"ד א' ברע"מ פ' תצוה כ"ח ל"ו ועשית ציץ ח"ב דף רל"ה ריש ע"ב. ח"ג דף קע"ד סע"ב ברע"מ.

דבר אל בנ"י ויקחו. פרק אין מעמידין כ"ג סע"ב. ירושלמי רפ"ק דתרומות, בנ"י ויקחו לי פרט לעובדי כוכבים, מאת כל איש פרט לקטן, אשר ידבנו לבו, פרט לחרש ולשוטה, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם פרט לתורם את שאינו שלו.

ירושלמי פ"ק דשקלים ר' חגי בשם רבי שמואל בר נחמן שלש תרומות נאמרו בפרשה הזאת תרומת אדנים ותרומת שקלים ותרומת המשכן, דבר אל בנ"י ויקחו לי תרומה זו תרומת אדנים, מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי זו תרומת שקלים, וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו תרומת המשכן.

גמרא: קטע זה נוסף מבוך לאדי 78. [illegible]

פ' תרומה כ"ה ל"א

ועשית מנורת זהב.

א) **רבות** רמ"ט ג' בעולם יהי מאורות במשכן ועשית מנורת זהב, העבודה צורך גבוה כי מאורות חסר, וע"י ועשית מנורת זהב ממשיכים תוספות אור, וכמ"ש רבות ר"פ בהעלותך שמאירים למי שמאיר לכל העולם שממשיכי' האור בז' מדות, כ"ב גביעים י"א כפתורים ט' פרחים הכל כמנין שם מ"ב להעיר מגביע כסף דיוסף, כ"ב גביעים להיות נגילה ונשמחה בך ע"י כ"ב אותיות התורה י"א כפתורים אפ"ל ע"ד עשר אצבעות וברית יחיד מכוון ביניהם במלת לשון ובמלת מעור כמ"ש מזה ע"פ וזכרתי את בריתי יעקב, במג"ד באות נו"ן האריך בענין המנורה ופי' שיש לה מ"ט כלים נגד מ"ט שע"ב וכללות המנורה שער החמשים שבו נתקשה משה, ולכאורה מ"ט כליה הם מ"ב הנ"ל עם ז' קני המנורה ואפ"ל ע"ד מ"ב מסעות, וספה"ע מ"ט ימים ויש ב' בחי' אלו בהמנורה היינו מלמטלמ"ע ומלמעלמ"ט רצוא ושוב שהוא ענין קבלת עול מלכות שמים וקבלת עול מצות, וע"י ספי' מ"ט נמשך ונתגלה שער החמשים שלמעלה מאתעדל"ת, וכך בענין המנורה, וע"ש במג"ד מענין הגביעים כמש"ל ומענין מ"ב העיר מפסוק אד' ב"ם סיני בקדש, של"ה רעב"ב שכד"ב שכה"ב שלג"א שלד"א שס"א. בחיי קח"ד קנז"ד קט"א יז"א.

ב) **מקשה** תיעשה, בד"ה וזה מעשה המנורה שהעליון למטה והתחתון למעלה, י"ל ע"ד עליונים למטה ותחתונים למעלה כחותם המתהפך, ובד"ה האזינו השמים ת"ח נק' שמים ובעלי מצות נק' ארץ, והרי ארץ קדמה ג"כ לפעמים, גם מקשה תיעשה ולא חוליות כי איהו וגרמוהי חד, וע' לקמן סעיף ו'.

ג) **מענין** אור בשל"ה רעב"ב ע"פ באורך נראה אור.

ד) **בנש"י** יש ב' בחי' זרע אדם וזרע בהמה, וא"כ המנורה דקאי על כנס"י מסתמא שייכא ג"כ לב' בחי' הנ"ל, ואיך מרומזים בה אפ"ל זרע בהמה זהו ענין ירכה, וזרע אדם פרחה, גם גובהה ח"י טפחים קומת אדם, ומ"מ מקשה כי יש בהמה גבוה' מאדם בהמה רבה.

ה) **שבעה** נרותיה שבעה רועים עמ"ש בד"ה מנורת זהב פ"א, הבחיי פ' תרומה דק"י ע"ד שלכן היה המנורה מחוץ לפרוכת כדי להורות שא"צ לאורה שלנו כו', שבעת נרותיה כנגד שבעה כוכבים כו' והקנה האמצעי כנגד גלגל חמה כו', שבעת נרותיה כנגד התורה שנאמר בה חצבה עמודיה שבעה ברבות פ' שמיני כ"ב גביעים נגד כ"ב אותיות התורה כו', כפתור עגול רמז למחול שיעשה הקב"ה לצדיקים לע"ל כו', עו"ש מנורה רמז לכל האצי' ומה שהיתה מקשה רמז לאחדות גמורה, ששה קנים היוצאים

מקנה האמצעי כנגד השש קצוות המשתלשלות מקו האמצעי (עמ"ש בענין מקושש מקו שש כו') והנר הדולק עליהם כנגד הבינה דרום חכמה, השמן כתר.

ו) **מהרמב"ן** בפי' החומש מובן שענין מקשה היינו איך ז' מדות הם אחדות עמו ית' דלאו מכל אינון מדות איהו כלל, ע"ז נתקשה משה.

ז) **ילקוט** ר"פ בהעלותך למה עשה משה שבעה נרות משה עקר שבעה אומות עוכומ"ז לפני ישראל כו'.

ח) **ילקוט** בצפניה רמז תקס"ז ע"פ והיה ביום ההוא אחפוש את ירושלים בנרות, ועשית מנורת זהב זו כנס"י, ירכה זה הנשיא וקנה זה אב"ד, גביעיה אלו החכמים, כפתוריה אלו התלמידים פרחיה אלו התינוקות כו' ממנה יהי' כלך יפה רעייתי ומום אין בך עכ"ל, ענין כפתוריה אלו התלמידים י"ל ע"ד ומתלמידי יותר מכולם והיינו שע"י ההשפעה והדבור נוסף אור במצות המשפיע ולכן הצדיק אבד כו', ומבואר לקמן בחי' גבוהות בענין כפתור ע"ד בן פורת כו' היינו שע"י התלמידים נוסף אור כו', ילקוט פ' תרומה מקשה תיעשה אין מקשה אין מין קשה, א"כ י"ל בחי' איתן שהוא קשה ואיתן הוא שער החמשים וא"ש עם מ"ש המגי"ד הנ"ל ועמ"ש בלק"ת בד"ה ראה אנכי נותן בפי' משכיל לאיתן כו', פ"ק דתענית אשר אבניה ברזל א"ת אבניה אלא בוניה ע"ד א"ת בניך אלא בוניך.

ט) **הש"ך** פי' מנורת זהב כמ"ש הנחמדים מזהב וע"י העסק בתורה אין עשו שולט בישראל כו', עו"ש שי"ל המנורה היא התורה כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור, וששה קנים יוצאים מצדיה היא תושבע"פ שהם שיתא סדרי משנה, והכפתורים והגביעים והפרחי' הם ברייתא ספרא וספרי, ולע"ד אפ"ל ששה קני המנורה הם ששים המה מלכות ששים מסכתות, ופלגשי' ועלמות שהם ברייתות ומימרות י"ל הם הכפתורים והפרחים, וגביעים רמז לפנימי' התורה הנק' יין וכך הגביעים שותי' בהם יין ונק' יינה של תורה.

ואאזמו"ר נ"ע פי' הכפתורים רמז אל יחוד מ"ד ומ"ן ונק' קשרין כו', בעקידה הביא מ"כ איך המנורה רמז לתורה כי במנורה ז' נרות כן פסוק ראשון של ספר בראשית בו ז' תיבות, במנורה י"א כפתורים כן בפסוק ראשון של ספר ואלה שמות י"א תיבות, במנורה ט' פרחים כן בפסוק ראשון של ספר ויקרא ט' תיבות, המנורה י"ז טפחים * ומשהו, כן בפסוק ראשון של ספר במדבר י"ז תיבות, במנורה כ"ב גביעים כן בפסוק ראשון של ספר דברים כ"ב תיבות זהו תוכן הדברים בשינוי לשון, והנה לעיל סעיף א' נתבאר שהמנורה יש בה מ"ט כלים, והיינו שהתורה ניתנה

י"ז טפחים . . י"ז תיבות : ראה לעיל ע' א'תעט בהערה.

מ"ט פנים טהור ומ"ט פנים טמא כמשארז"ל ע"פ אמרות ה' אמרות טהורות כו' מזוקק שבעתים תלים ססי' י"ב ע"ש במדרש תלים.

מהרמ"א פי' כפתור ופרח קאי על הנסתר שבתורה נביאים וכתובים הנמשל לכפתור שמאכלו נסתר תוך הקליפה וגם פרחיה הם הדרשות ופלפולים כו' גביעיה לשתות מיינה של תורה המנורה י"ח טפחים כמדת אדם בינוני, מקשה תיעשה לקבל ייסורין הכאת הקורנוס כו', מקשה תעשה שלא יטמא א' מהאיברים ויהי' אחדות כו' עמ"ש בד"ה ועבדתם את ה' אלקיכם בענין סיבוב הדם מהלב אל האברים כו'.

והכי"ק פי' שבע נרות ע"ד שובע שמחות את פניך, גביעים כוסי רויה פרחיה ע"ש צדיק כתמר יפרח, ואפ"ל לכן הם ט' שזהו מדת צדיק אמרו צדיק כי טוב, וענין שובע שמחות דרז"ל כנור של שבעת נימין פי' כנור כ"ו נר כו' מספר ש' הוי' נר כי אתה נרי הוי' זהי' של שבעה נימין ז' ספירות מחסד עד מ' כמ"כ שבעת קני המנורה, ולע"ל יהי' של שמונה נימין עד"ז תקנו בחנוכה שמונה נרות כמ"ש במ"א.

וששה קנים יוצאים מצדיה.

זח"ב שמות י"ד ב' הקריב שית דרגין לכורסיא הם ו"ק דז"א כורסיא עצמה הוא הבינה, וכמ"כ מ' נק' כורסיא, ושית דרגין לה ששה היכלות דבריאה, והמ' היא בהיכל ק"ק, עד"ז ששה קני המנורה הם ו"ק, וקנה האחד האמצעי אינו בחשבון, ולא ביאר מי הוא.

בשל"ה עב"ב איך גוף האדם רומז למנורה, ושם קיט"ב איך ששה קנים ששת ימי המעשה, קנה האמצעי שבת ולכן הששה קנים פונים אל נר האמצעי והם ג' ימים דלפני שבת וג"י אחר שבת, ועמ"ש ע"פ זכור את יום השבת לקדשו.

בבחיי קכ"ד ד' ביאר איך האצי' הוא שלש של שלש שלש היינו כח"ב חג"ת נה"י, לפ"ז אפ"ל ששה קנים חג"ת נה"י, והאמצעי הוא כח"ב כו'.

ע' פרדס ערך מנורה בהיות שבעה כו' לשבעה כו', וע' זח"ג תזריע דמ"ז ע"ב שית יומין לעילא ו"ק דאצי' שביעאה עילאה עלייהו בינה שית יומין לתתא ו"ק שבמ', שביעאה עלייהו בינה שבמ', ועמ"ש מזה בבה"ז הנ"ל ועד"ז מובן ענין המנורה אשר ז"ס העליונות מבינה עד יסוד מאירים בז' ספירות דמ', ולכן איתא בילקוט דז' נרות המנורה כנגד ז' ימי בראשית שהם שית יומין לעילא ושביעאה עילאה עלייהו.

שלשה גביעים משוקדים בקנה האחד כפתור ופרח.

בילקוט פ' מקץ רמז קמ"ט ע"פ ויבואו אל יעקב, בשעה שהיה אדם אומר דבר מתוקן לפני ר' טרפון היה אומר כפתור ופרח, והוא מהרבות פ' מקץ ס"פ צ"א ופי' המ"כ כלומר נאים ועגולים הדברים ככפתור ויפים כפרח ובענין עגול עמ"ש ע"פ מארז"ל עג עוגה כו' כדרך שעשה חבקוק שנאמ' על משמרתי אעמודה שהעיגול רומז לבחי' סוכ"ע, ואפ"ל ע"פ מ"ש במא"א אות כ' כפתור בק' יסוד דדכורא בולט ופרח יסוד דנוק' כו' עכ"ל א"כ כפתור ופרח רומז על יחוד העליון, וזהו דבר מתוקן כי עיקר המכוון להמשיך גלוי אור הוי' בשם אד' להיות וימלא כבוד ה', וע"ש בי"נ כ' שזהו ענין בן פורת יוסף אפשר כי כפתור אותיות פורת עם כ' פורת ל' פריה ורביה והמשכה זו מן הכף בחי' כתר, גם פרת גימט' ה"פ קול חמשה קולות שניתנה בהם תורה ומקור המשכתן מן הכף בחי' כתר כו', ועי' בעמוס רס"י ט' הך כפתור ת"י מלך יאשיהו והמ"צ פי' משקוף כו' והמשקוף ע"ג שתי המזוזות רומז לכח"ב שע"ג חג"ת ונה"י כו' ובצפניה סי' ב' י"ד בכפתוריה ילינו פרש"י בקשורים שעל ראש הגג והמ"צ פי' משקוב כו', גם כפתור אותיות כפורת. ובלק"ת מהאריז"ל פ' תרומה פי' כפורת גלגלתא דחפיא על מוחא, ואפ"ל לכן היו י"א ע"ד מ"ש אחד עשר ימים מחורב, ופי' ברבות דקאי על דבור אנכי הוי' אלקיך שהוא מיוחד וראש לכל עשרת הדברות עיין ברבות כי תשא פמ"ב, ורומז לכתר שאינו בחשבון ע"ס לפ"ד כמה מקובלים, והאריז"ל פי' דהיינו פנימי' הכתר או גלגלתא וחשבון ע"ס מתחיל מחכמה שבכתר ולכן היו י"א כפתורים לרמוז אל המשכות אור א"ס בע"ס אנת הוא חד ולא בחושבן גם היו י"א יריעות עזים לברר י"א כתרין דק"נ, וזהו ענין י"א ימים שבין נדה לנדה כו', וע"י בירור זה ממשיכים בחי' י"א כפתורים הנ"ל והם עשר כתרים דע"ס ובחי' כתר הכללי שאינו בחשבון יו"ד כו', והפרחים הם ט' כמ"ש הבחיי שהאצי' הוא שלש של שלש שלש וצ"ע ועכ"פ י"א כפתורים רמז לעשה"ד ולדבור אנכי שהוא ראש לכל הדברות כנ"ל, והיינו מה שמו דא"ס נעשה עתיק לאצי' שם קשר וחיבור א"ס עם שרש האצי' זהו שמקום הקשר עב כעין כפתור כו' ועוי"ל י"א כפתורים ע"ד ע"ס במספר עשר אצבעות כו' וברית יחיד מכוון באמצע וכמ"ש מזה ע"פ וזכרתי את בריתי יעקב כו' וענין ט' פרחים י"ל ע"ד ט' ברכות דר"ה שהמ' נאצלה בסוד שורש רק נקודה א' וצריך להמשיך בה הט"ס בבחי' תוספות ע"י ט"ס העליונים שבהן ועל ידן מקבלת האור מא"ס, וזהו ענין ט' פרחים כו', או ט' רומז על ז"א שהוא בעל ט"ס כנודע מענין לטטפת, וא"כ י"א כפתורים רומז להמשכת עת"י וט' פרחים להמשכת ז"א, או י"א כפתורים בחי' עת"י ט' פרחים בחי' א"א שהוא ג"כ ט"ס תשעה היכלין הנז' בזהר פ' נח דס"ה א', ולכן ט' וי"א הם מספר כ' היינו כתר כו' והכל נמשך אל המנורה שהיא מ' אשר הוא הממשיך ט"ס דז"א לבחי' גילוי בסוד אנכי שלומי אמוני ישראל

כמ"ש במ"א ע"פ מאמר הזהר פ' בחקתי דקט"ו ע"ב בענין ונתתי משכני, ואאזמו"ר נ"ע פי' כפתור חיבור תושבע"פ עם תושב"כ יחוד מ"ן ומ"ד שם הכפתור וא"כ זהו ג' כפתורים שהם א' במקום יציאת ב' קנים בו' וששה כפתורים לכל קנה כפתור י"ל כי בתושבע"פ עצמו הנה מתניתין מלכתא, ותוספות ומימרות מקבלים מהמשנה ע"כ יהיה זה ג"כ כפתור, וב' כפתורים במנורה עצמה, א' למטה וא' למעלה י"ל זהו חיבור חכמה עילאה עם א"ס ב"ה כנ"ל מ' דא"ס כתר לאצי' ושם מקור התו' הב' מה שמל' דאצי' עתיק לבריאה, וזהו ענין ב' בחי' שנאמר בתורה שלום בפשמ"ע ושלום בפשמ"ט, וזהו ענין ב' כתרים שקשרו להם א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע.

שלשה גביעים בכל קנה, כי קנה א' מששה מדות חג"ת נה"י וג' גביעים המשכות ג' מוחין חב"ד בכל מדה, א"נ ששה קנה ו"ק משנה ג' גביעים חב"ד תלמוד בבריאה שם מקנן חב"ד (כפתור ופרח המשכת הכתר) כמו ג' נענועים דלולב לכל רוח מהששה רוחות מעלה ומטה כו' גביעים משוקדים ע"ד משמת בן עזאי בטלו השקדנים, וכתיב לשקוד על דלתותי ועמ"ש בלק"ת פ' קרח ע"פ ויגמול שקדים גביעים שבעצם המנורה וגביעים שבקנים עד תאוות גבעות עולם ב' בחי' גבעות בינה ומל' אותיות המחשבה הנק' אתוון רברבין ואותיות הדיבור הנק' אותיות זעירין והיינו כענין המשכת עשה"ד בע"מ שעי"ז לנטוע שמים חדשים וארץ חדשה כמ"ש במ"א.

גובהה של מנורה י"ח טפחים, בעקידה העיר מענין ח"י אלפים פרסה הוי דרא קמא דקמיה קוב"ה שנאמר סוף יחזקאל סביב שמונה עשר אלף פ"ד דסוכה, ולפע"ד יותר י"ל דהנה ארז"ל בלילה מאי קעביד רוכב על כרוב קל שלו ושאט בח"י אלף עולמות, ועיין מזה בת"א פ' יתרו ובד"ה יביאו לבוש מל', והמנורה עיקר הדלקתה בערב היינו שישראל מאירים כביכול לפני הקב"ה כששט בח"י אלף עולמות הנ"ל דהיינו ע"י ח"י ברכאן דצלותא, ועי"ז מוסיפים אור במאורות של מעלה שיהי' גילוי אורו ית', וזהו ענין יחיד חי העולמים מלך בח' ח"י, וזהו ואולם חי אני וימלא כבוד כו', י"ל זהו מ"ש וזה מעשה המנורה וזה גימטריא י"ח, והיינו מ"ש יבא זה ויקבל זאת מזה כו' ב"פ זה ז"א וע"ק כמ"ש ואמר ביום ההוא כו' נז' בפ' זה לרמוז גלוי ע"ק בז"א ע' רבות בשלח ס"פ כ"ג, וזהו ענין וזה בתוספות וא"ו לרמוז על המשכה דוגמת וקרא זה אל זה והיינו ענין קב"ה שאט בח"י אלף עלמין. וע' עוד מענין ח"י אלף עלמין בזח"א דף ד' סע"ב ובהרמ"ז שם, וענין זהב טהור ע"ד לצרף בהן את הבריות כו' לזככם מכל סיג, וי"ל וי"ל מנורה תורה כנ"ל וי"ל מנורה כנס"י

והוא מקשה כו', גם מ"ב מ"ט שער החמשים הכל שייך בכנס"י, והתורה זהו השמן והאור וקומתה ח"י טפחים ע"ד זאת קמתך דחמ"ע שלא השתחוו לצלם כו', זהב הוא יראה* כי אם אין יראה אין חכמה כו' ושיהי' טהור אורייתא היכלא עילאה דקב"ה וכתיב לא יגורך רע כו' ועל אור דתורה נאמר כי עמך מקו"ח באורך נראה אור ע' בת"א פ' מקץ על פסוק זה ובשל"ה דף רע"ב ב'.

ב) מקשה תעשה, כי הנה התורה אדם שהוא דמ"ח אברים נמצא כולו אחדות אחד, וגם מקשה ל' קשה שהוא למעלה מהשכל כי אורייתא מחכמה נפקת והוא וחכמתו אחד ודבר זה אין ביכולת האדם להבינו, וגם כי בחכמה נאמר ונעלמה מעין כל חי ועוף השמים שהם המלאכים נסתרה כו', ועוד כי הנה המנורה יש בה מ"ט כלים היינו מ"ט שע"ב, וזהו ענין התורה שניתנה במ"ט פנים טמא ובמ"ט פנים טהור כו' וכולם מתאחדים במקורם ושרשם שער החמשים כמ"ש בלק"ת גבי שבועות בביאור ע"פ וספרתם לכם והוא למעלה מהשכל ואינו מושג ובו נתקשה משה, וגם שם כל המ"ט שערים כלולים יחד באחדות א' ע"כ מקשה תיעשה כו' גם תיעשה מאליו כי גילוי שער החמשים בא מאליו וממילא לאחר מ"ט ימי העומר כו' ע"ש, ובעבודה ענין מקשה תיעשה זהו ע"ד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית א"ע עליה היינו למס"נ באחד שאוי הוא בבחי' מי היינו לא זז מחבבה עד שקראה אמי, גם מי הוא שער החמשים דבינה ובחי' מי ברא אלה הם ו"ק ש"ס משנה הכלולים משׁשה גימטריא אלה כמ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן, גם יש במעשה המנורה מ"ב ומ"ט כמ"ש בספר מג"ד באות נו"ן היינו כ"ב גביעים י"א כפתורים ט' פרחים הם מ"ב והיינו קבלת עול מלכות שמים שהוא שם מ"ב שבפ' ראשונה דק"ש מואהבת עד ובשעריך, וענין שם מ"ב נתבאר בענין מ"ב מסעות והוא כ"ב אותיות וע"מ ועשה"ד ע"ש, וכך הוא ענין כ"ב גביעים כו', והיינו כמ"ש במ"א בד"ה וידבר דעשה"ד בענין ואשים דברי בפיך לנטוע שמים כו' שע"י עשה"ד מוסיפים אור יותר בע"מ כו' וזהו לנטוע שמים כו' ע"ש הטיב, והנה בע"מ ארז"ל ט' ויאמר ניהו ותירצו בראשית נמי מאמר הוא וע"כ י"ל הם ט' פרחים נגד ט' פעמים ויאמר ומאמר דבראשית נחשב תוך י"א כפתורים היינו עשה"ד ובראשית כו', והיינו כי הדרך לבוא לבחי' בכל מאדך שזהו ענין מ"ב הוא ע"י עסק התורה כמ"ש בד"ה ויקחו לי תרומה דתק"ע, גם כי ע"י התורה נמשך רצון העליון שהוא כתר הכללי א"א ומתגלה ברצה"ת כתר דז"א אשר זהו ענין העלאת והטבת נרות המנורה ומזה נמשך כמ"כ בנפש כמ"ש בד"ה ויקהל משה בת"א, ועמ"ש ע"פ וברך את לחמך בפי' ואכלתם לחמכם לשובע, ושובע כענין שבע נרות כו', והנה ענין קעומ"ש היינו בחי' רצוא ליכלל וליבטל באוא"ס וזהו ענין ש' מ"ב

זהב הוא יראה: מכאן עד הסיום נמצא באיזה שינוים גם לעיל ע' א'תפה ואילך.

ובשתים יעופף ואח"כ מ"ט זהו עול מצות בחי' ושוב לאחד וכענין ש' ע"ב דף' והי' אם שמוע.

ג) **והנה** ענין הגביעים והכפתורים יש להקדים מ"ש בד"ה תורה צוה לנו פ"ג איך תשב"כ ותושבע"פ הם חתן וכלה ויש בזה בחי' אירוסין ובחי' נישואין שהיא המשכה פנימיות יותר, וזהו ענין כפתור תחת שני הקנים שבמקום שיוצאות ונמשכי' תושבע"פ מתושב"כ יש כפתור והוא עב ועגול כמו עד"מ כשמחברין שני דברים ועושין קשר הנה מקום הקשר הוא עב יותר לפי ששם מתחברים שניהם, כמ"כ הכפתור הוא מקום חיבור ויחוד דהיינו יסודות דזו"נ שמתקשרים ומתחברים המ"ן ומ"ד יחדיו וזהו ג"כ ענין הגביעים כמ"ש במ"א בענין גביע דיוסף, כי דהע"ה אמר כוס ישועות אשא כוס גימט' אלקים גם כוס הוא תושבע"פ וענין אשא לרומם בחי' כוס הנ"ל לחברו לשם הוי' ע"ד ארוממך אלקי כו', אך יוסף ממשיך ומשפיע ע"י הגביע בחי' יסוד ולכן גביע חשבון ה"פ טוב בחי' ה' פעמים חומשי תורה שהם ד' אותיות הוי' וקוצו של יו"ד וע"י גביע זה ממשיך ומשפיע משם הוי' לבחי' הכוס שם אלקים להיות יינה של תורה משמח אלקים כו', גם התורה נתנה בחמשה קולות וזהו בן פורת יוסף פרת גימט' ה"פ קול, ובת"א סד"ה וכל העם רואים פי' ה' קולות כנגד ה"פ מים, וכמ"ש קול ה' על המים כו' והיינו מבחי' ה"פ אור ה"פ טוב יומשך ה"פ מים כו', גם גביע ע"ד עד תאות גבעות עולם כמ"ש בזהר ר"פ וארא ונתבאר במ"א, ולכן היו גביעים שהם היסודות המשפיעים כדי שיומשך אח"כ חיבור ויחוד תורה שבכתב ותורה שבע"פ ע"י הכפתורים כו', והנה בשיר השירים רבה ע"פ ונגילה ונשמחה בך בהקב"ה, כך ע"י כ"ב אותיות התורה כו', ולכן היו כ"ב גביעים והיינו כי האותיות שרשן גבוהים מאד למעלה מהחכמה כמ"ש בתו"א פ' מקץ בד"ה מזוזה מימין יעו"ש, וע' בזהר ויצא דקמ"ו סע"ב ע"פ וישכב במקום ההוא יש כ"ב, יש עלמא דאתי כ"ב אותיות התורה כו'.

כ"ו א'

ואת המשכן. שבת פי"א צ"ח ב'. פ"ז דיומא דף ע"ב סע"ב. מעשה חושב. ירושלמי פ"ב דשבת ה"ג. רבות תרומה תוך פל"ג. נשא פי"ג רנ"ה ב' גבי קרבן דנשיא ראובן גבי פר אחד בן בקר. פנחס קרוב לס"פ הנ"ל רפ"ב ג'. בקהלת רבה ק"ב ב'. בד"ה טובה חכמה. זח"ב תרומה קס"ב ב', קס"ד א' ב'. קס"ה פקודי דף רל"ג ע"א.

ואת המשכן תעשה עשר יריעות קסב"ב קסד"א סע"ב קסה"א רל"ג א'
ובמק"מ קס"ד פי' עשר יריעות ע"ס דבריאה שעליהם שורה המל' או ע"ס דאצי' שמהם בנין המל', ע' בענין ואפו עשר נשים בלק"ת פ' בחקתי ובענין ויקח עשרה גמלים שהם ג"כ ע"ס דבריאה, ומענין דבר שבקדושה א"א פחות מעשרה בה"ז בלק ק"צ ההפרש בין קדושה לברכה ע"ד כשיש שלימות למטה אזי שורה הברכה, וענין ב' רבבות בא' שעליהם שורה השכינה כו' ע' בפ' לך בענין יחיד וצבור, גם עלי עשור עשרה נימין הללו בקדשו עשר הילולים יו"ד מלכיות כו' יו"ד מאמרות כו', בענין עשר יריעות י"ל עשר בחי' הנפש יהיו בעבודת ה' עיין כעין זה עשי"ת סד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני וסד"ה שבת שבתון ובזהר תרומה קס"ה א' דימה עשר יריעות לעשי"ת ובכל יריעה ד' בחי' י"ל ג' כלים והד' שש זהו האור ולכן הוא לבן ואין בו גוון, מענין עשרה שיושבין ועוסקים בתורה כו' אבל בי עשרה שכינתא שריא כו', מענין יריעות בד"ה נשא בלק"ת דרוש השני במדרש תלים סי' כ"ב נזכר ואת המשכן תעשה דל"ב א' גבי ואנכי תולעת אומה שעשו לי משכן של תולעת שני כו' במדרש ס"פ פנחס איני מבקש אלא לפי כחן עשר יריעות והוא לפי כחן וברא ה' על מכון הר ציון כו' כי על כל כבוד חופה, וע' מזה בלק"ת סוף שה"ש החופה שעל כבוד עילאה וכבוד תתאה זהו כענין כי אל דיעות שהשם אל כולל הב' דיעות שהם ב' בחי' כבוד וע' מזה ג"כ בד"ה לסוסתי השני שבשה"ש שם. שייך לבוך שמות דרל"ג סע"ב

אחר הקיצור מאות א'.

ב) **והנה** יריעות המשכן היו עשוין מארבעה מינים והוא מ"ש ואת המשכן
תעשה עשר יריעות שש משזר תכלת וארגמן ותולעת שני פ' תרומה כ"ו א' וכנגד זה הי' ג"כ בהכלים ד' מינים ארון ומנורה ומזבח ושולחן (הג"ה וע' מענין עשר יריעות המשכן במדרש ס"פ פנחס גבי כשהוא נותן נותן לפי כחו וכשהוא מבקש אינו מבקש אלא לפי כחן ראה מה כתיב ואת המשכן תעשה עשר יריעות ועתיד הקב"ה לעשות לכל צדיק וצדיק חופה של ענני כבוד שנאמר וברא ה' על כל מכן הר ציון כו' כי על כל כבוד חופה, והענין כי על כל כבוד חופה נת' בלק"ת שהם ב' בחי' כבוד תתאה וכבוד עילאה והחופה היא מת"ת דאריך בחי' סוכ"ע והיינו כענין כי אל דיעות שבשם אל כולל הב' דיעות שהם ב' בחי' כבוד וע' מזה בד"ה לסוסתי בשה"ש דרוש השני שע"ז הפסוק, וזהו ענין חופה מענני כבוד י"ל שמקיפים על בחי' כבוד כו' ואפ"ל עז"נ יעלזו חסידים בכבוד כו' וכמ"ש במדרש פ' בהעלותך פט"ו דף רס"ד בפי' ה' צבאות הוא מלך הכבוד סלה שהוא חולק ליראיו מכבודו וע' ברע"מ פ' עקב דרע"א א' בענין כי מכבדי אכבד כו' וע"ז ארז"ל שהוא נותן לפי כחו מבחי' כבוד עילאה ל"ב נתיבות ח"ע ומבחי' איה מקום כבודו והיינו ע"י שהם נותנים לפי כחן כמ"ש החופה של כבוד תתאה בחי' בכל מאדך כו' ע"ז נותן להם לפי כחו מבחי' חופה של כבוד עילאה

מבחי' סוכ"ע, וזהו ענין ואת המשכן תעשה עשר יריעות בחי' עשר בחי' הנפש, אך כשהם בבחי' יריעות זהו ע"ד המדות שלמעלה מהשכל בחי' בטל רצונך מפני רצונו כו' כמשנ"ת בלק"ת בד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש השני פ"ב ופ"ד כי ענין סוכ"ע בנפש בחי' הרצון בחי' גלגלתא בכל מאדך כו' וזהו ענין בטל רצונך ומתחלה צ"ל עשה רצונו כרצונך כו' וע' בלק"ת בד"ה במדבר סיני דרוש הראשון בפי' שאו את ראש כו' לגולגלתם כו' בטל רצונך כו' שיהי' רצון העליון לבדו מאיר בו להשתפך נפשו כו' וזהו שאו כו' לגלגלתם כו' והיינו ע"י בחי' אהל ומשכן כו' ע"ש, וע' בת"א בד"ה ויקהל דקמ"ו ע"ב גבי כי אית רצון ואית רצון כו' וזהו ענין הנשמה יתירה דשבת והארה מזה מאיר בתפלה בכל יום כו' וזהו ענין סולם כו' וראשו מגיע השמימה ועמ"ש בענין מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה שע"י מילת הלב ממשיך בחי' זו דיריעות המשכן שהם מבחי' השמימה כו', גם בלקוטי תורה סוף ד"ה שחורה אני ונאוה נתבאר ענין כיריעות שלמה שהם מבחינת מלך שהשלום שלו על דרך או יחזיק במעוזי י"ל יעשה שלום לי יעשה לי כו' מקיפים עליונים ויש ב' בחי' כאהלי קדר כיריעות שלמה י"ל כאהלי קדר זהו ענין יריעות עזים כיריעות שלמה בחי' עשר יריעות שש משזר ותכלת כו', ושם מבואר שהמשכות אלו נמשכים ע"י שחורה אני בקיום מל"ת הנמשכים מבחי' קווצותיו תלתלים שחורות כעורב כו', ובזח"ב פ' בא דל"ט ע"ב ע"פ עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה מלמד שנתעטף הקב"ה באור וברא ית שמיא וכ"מ במדרש בא פט"ו דקל"א ד' ור"פ ויקהל ובזהר פ' לך ד"צ ע"ב ובסה"מ סי' קמ"ו ומפירושיו נת' אור קדמאה חכמה או בינה ועי"ז ברא שמים שהוא ז"א ע"ד מי שהוא בינה ברא אלה ו"ק דז"א, ועמ"ש בענין עוטה אור כשלמה בסידור בביאור ע"פ ועשו להם ציצית שהוא ענין אורייתא סתים וגליא וע' באג"ה סוף סי' י"ט ד"ה עוטה אור כשלמה, וכמ"כ יריעות המשכן נעשו ע"י בצלאל בן אורי בחי' עוטה אור כו' שעי"ז נוטה שמים כיריעה ועמ"ש מענין שמים בת"א בד"ה השמים כסאי ושם ענין איזה בית כו' י"ל זהו ההפרש בין המשכן שהוא בחי' נוטה שמים כיריעה ובין בית עולמים וע"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים כו' וענין ונוטה שמים עיין זהר ויגש דר"ה ע"ב ע"פ בורא השמים ונוטיהם והרמ"ז שם פי' ונוטיהם כענין גדלות ז"א, ויש להעיר מפסוק ואשים דברי בפיך כו' לנטוע שמים כו' ועמ"ש בדרוש חמשה קנינים בענין שמים וארץ קנין א' ובת"א פ' תרומה בד"ה מי יתנך בענין קונה שמים וארץ כו' ועיין זח"ג ואתחנן דרס"ה סע"ב בפי' היושבי בשמים כו' ובת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים בפי' המשפילי לראות בשמים כו', עד"ז יש לפרש ענין נוטה שמים גם ע"ד אני אענה את השמים זח"ב יתרו דפ"ה סע"ב ע"ד הנני נוטה אליה כנהר שלום, רקיע כו' נטוי על ראשיהם כו' פי' בעה"ק ח"ד פי"ט ע"ד והאם רובצת כו' ועמ"ש ע"פ מי מדד כו' בענין ושמים בזרת תיכן כו' שש משזר שית תיבין דשמע ישראל למס"נ בחי' בד קדש קדמה שמע לוהי'

ע"ד שקדמו יריעות לכלים כי שמע נק' קבלת עומ"ש פי' מלכות שמים נוטה שמים כיריעה ותכלת בשכמל"ו וארגמן ת"ת ותולעת שני ושננתם לבניך ודברת בם כו' עול מצות ג' קוין מנורה מזבח שולחן ארגמן ואהבת ג' אהבות לבבך נפשך מאדך חג"ת שש בד אתה הוא לבדך יחו"ע קמי' כלא חשיב בד"ה שה"ש ועמ"ש סד"ה ראה קראתי בשם מענין יש אדם כו', עשר יריעות ז' רקיעים הן מלכות לנטוע שמים להמשיך בהם ג"ר כי השמים שמים הם שמים עילאין חכמה ושמים תתאין ז"א וכן ארץ תתאה מל' ארץ עילאה בינה והשמים וארץ דבריאת העולם הם שמים וארץ תתאין ז"א וכן ארץ תתאה מל' ע"כ ז' רקיעים, אבל המשכן חיות השמים והארץ והם שמים עילאין לכן יו"ד יריעות כו' וא"כ גם עכשיו עשיית המשכן להמשיך שמים עילאין ובחי' רוכב שמים נמשך בעזריך כו' וזהו ענין עול מלכות שמים ואח"כ שמו"ע מזה"ח ומזה"פ ומנורה תורה וארון לוחות חקיקה שרש התורה ופנימיותה ושולחן לחה"פ לכו לחמו, א"נ משכן מנורה שולחן כו' היינו ק"ש וידעת ושמו"ע והשבות אל לבבך שיראה איסר כנגד לבו כו'.

קיצור. יריעות מד' מינים יריעות מזה נמשך כי על כל כבוד חופה ענני כבוד יעלזו חסידים בכבוד א"כ היריעות כענין בכל מאדך בטל רצונך שאו כו' לגלגלתם נוטה שמים כיריעה מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה גם ע"י שחורה אני ונאוה בקיום מל"ת נמשך בחי' כאהלי קדר כיריעות שלמה גם כמ"ש עוטה אור כשלמה תורה ועי"ז נמשך נוטה שמים כיריעה, ופי' נוטה ע"ד לנטוע שמים קונה שמים וארץ כונן שמים בתבונה היושבי בשמים אני אענה את השמים נוטה אליה כנהר שלום נטוי על ראשיהם בורא השמים ונוטיהם.

ג) **והנה** תכלת דומה לים וים דומה לרקיע והוא בחי' מקיף דהיינו רוממות מדת מלכותו ית' (ואפ"ל ע"ד קבלת עומ"ש וזהו דומה לרקיע לכסה"כ כו', ואפ"ל גם פי' רוממות מלכותו ית' ע"ד ארוממך אלקי המלך בד"ה כי אתה נרי וכן כסא מורה על רוממות כמ"ש במדרש פ' בשלח ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאז כו') שמזה נמשך בחי' היראה וכמ"ש הכנף פתיל תכלת כו' ולא תתורו כו' ובזהר והרמ"ז ר"פ חיי ים הוא המל' דומה לרקיע שהוא ז"א ורקיע שהוא ז"א דומה לכסה"כ בינה ובמל' גופא יש בו מדרגות הא' כשהוא באצי' נק' ים ושם כל הנחלים ע"ס הולכים אל הים כו' מל' והביטול דנוני ימא ושם כל ביטול ממש, והבחי' ב' כשיורדת לבי"ע ושם בחי' יש אלא שאעפ"כ התכלית שיהי' ביטול היש וכמ"ש בלק"ת פ' שלח בביאור ע"פ והי' לכם לציצית דמ"ה סע"ב מל' דאצי' נק' נהורא תיכלא שמעשה כליון לבי"ע וזהו תכלת דומה לים יעו"ש סע"ב שאבא יסד ברתא ותכלת ממוחין דאבא והיינו גבורות דאבא, ולבן מוחין דאימא, וזהו ג"כ ענין תכלת דומה לים י"ל לים החכמה כו' וגם לכסה"כ כבוד עילאה חכמה כמ"ש כסא כבוד מרום מראשון ופי' כסא בינה כבוד

חכמה מרום כתר מראשון א"ס כו' וזהו עדמ"ש בבה"ז אמור דק"כ ע"ב בענין אחותי בת אבי היא שיראה תתאה שרשה מיראה עילאה בחי' חכמה ולכן בזאת דוקא יבא אהרן אל הקדש וזהו ג"כ ענין מצה כמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה קול דודי ובפ' צו בד"ה ששת ימים תאכל מצות, ובזהר תרומה דקל"ה ע"א ותכלת דא פסח היינו לשון דאכיל ושצי מכת בכורות כו' כי בכורי מצרים אהבות רעות כו' בת"א בד"ה ויושט המלך לאסתר והתכלת לבער תאוות רעות כמ"ש בסידור סד"ה ועשו להם ציצית ובלק"ת בד"ה ויקח קרח פ"ג. והנה בסידור שם בהביאור שתכלת בחי' פני אדם שבמרכבה מטעם הנ"ל כי המל' שרשה מחכמה וע' מענין תכלת בביאור כי אתה נרי וא"כ התכלת ג"כ שרש ויסוד לקיום מל"ת שע"י התכלת ולא תתורו כו' ול"ת תלוים בי"ה ולכן הי' תכלת בהיריעות כי נוטה שמים כיריעה ושמים הם מבחי' י"ה ישמחו השמים ר"ת י"ה וגם כמ"ש סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו שע"י שם י"ה הוא רוכב בערבות כדפי' בזח"ב תרומה קס"ה ע"ב, ולהמשיך בחי' י"ה זהו ע"י קיום מל"ת, וזהו ע"י התכלת, ועוד כיון התכלת דומה לים וים דומה לרקיע א"כ הרקיע זהו ענין נוטה שמים כיריעה וזהו קעומ"ש. והנה רקיע פי' במדרש פ' בראשית פ"ד יעשה מטלית לרקיע המד"א וירקעו את פחי הזהב בפ' פקודי לט"ז ושם פירשו מלשון לרוקע הארץ על המים והוא ענין שטיחה ופרשה וזהו עצמו ענין נוטה שמים כיריעה דהיינו מה שנעשו רקיע, וכן הלע"ז נוטה שמים פאר שפרייט דיא הימלען וגם הלע"ז לרוקע הארץ על המים פאר שפרייט דיא ערד, הרי ענין היריעות זהו כענין הרקיע בחי' נוטה שמים כיריעה, וזהו כמ"ש וימתחם כאוהל לשבת בישעי' מ"ם כ"ב ובמדרש פ' לך פמ"ו היו נמתחים והולכים כו' וזהו ענין מטלית ע' בערוך ערך טלית, וכיון שכן לכן התכלת שהיא דומה לרקיע הי' שייך בהיריעות שע"ז יומשך בחי' יהי רקיע כו' ובחי' וימתחם כאוהל לשבת כו', ועיין במדרש פ' וירא פמ"ח מענין וימתחם כאוהל שזהו מ"ש באברהם והוא יושב פתח האוהל דהיינו שפתח פתח לעוברים ושבים בזכות זה וימתחם כאוהל, ואפ"ל דגם בהם יש פתח האוהל ע"ד יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים כו' מדרש יתרו פכ"ט תרומה פל"ג למעלה וימתחם כאוהל לשבת למטה מה טובו אוהליך יעקב כו' נשא פי"ב דרמ"ט ע"ב ע"פ להקים את המשכן כו' וימתחם כאוהל כו'.

קיצור. תכלת דומה כו' לרקיע רוממות מלכותו ית' ארוממך אלקי המלך ונק' קבלת עומ"ש ומזה נמשך היראה וים מל' שבאצי' ותכלת מל' כשנמשכת בבריאה אעפ"כ הוא דומה לים וים לרקיע ז"א רקיע כעין הקרח ורקיע לכסה"כ בינה כסא כבוד מרום מראשון גם ירא"ת ששרשה מיראה עילאה מוחין דאבא ותכלת דא פסח ויראה שרש לשס"ה ל"ת בחי' ישמחו השמים רוכב בערבות בי"ה שמו גם נוטה שמים כיריעה זהו בחי' רקיע לכן ע"י תכלת הדומה לרקיע נמשך בחי' זו להיות וימתחם כאוהל.

ד) **ותולעת** שני שהוא גוון אדום היינו בחי' גבורות דקדושה והוא רשפי אש התשוקה בבחי' והחיות רצוא כו' וכמ"ש בזח"ג פ' תורת המצורע דנ"ב ע"ב ושני תולעת סטר סומקא דגבורה דאשתתף בהדיה, ובלק"ת בד"ה ויקחו אליך פרה פ"ג שהוא המחבר עץ ארז שהוא דעת עם האזוב שהוא יסוד ור"ל ע"ד ישיש כגבור לרוץ אורח ע' בהרמ"ז ר"פ בהעלותך דקמ"ח ע"ב שפי' וה"ס הקמת הברית בכח הגבורות כו' ע"ש להבי חיבור הדעת עץ ארז ע"ד כארז בלבנון ישגא עם יסוד הנק' צדיק זהו ע"י שני תולעת כו' וזהו סטר סומקא דוקא וא"כ הוא כענין שמאלו תחת לראשי וזהו בחי' יצחק שנאמר בו ויאהביה בזהר פ' חיי דקל"ג סע"א ואהבה זו נמשך ע"י רשפי אש התשוקה מלמטלמ"ע רשפיה רשפי אש כו' וע' בלק"ת בד"ה והי' לכם לציצית השני בענין לזאת יקרא אשה אש ה' וע' מענין אהבה זו בלק"ת פ' מטות בד"ה ואשה כי תדור ושם פ"ג, וא"כ תכלת הוא בחי' יראה ותולעת שני הוא אהבה כרשפי אש ועיין עוד מענין אהבה ברשפי אש שזהו מדרגת השרפים כת אחת אומרת קדוש בד"ה ונקדשתי בתוך בנ"י פ"ה ובד"ה כי תבואו אל ארץ מושבותיכם פ"ב ובד"ה כי תצא דרוש הראשון פ"א ופ"ג ועמ"ש בבה"ז פ' תזריע בדרוש הזה עליהם מי חטאת שיורא טלא דבדולחא בענין אבן הבדולח דגוונא סומקא אתחזי בי' ושרש בחי' זו זהו ענין גבורה דעת"י המלובש במו"ס כו'. והנה תולע גימט' אב"ג ית"ץ שה"ס שם מ"ב וענין שם מ"ב פי' בזח"ב תרומה דקל"ב ע"ב סליק ולא נחית ולכן עולת תמיד עולת אותיות תולע ועולה היא העולה למעלה מעלה ברזא דקה"ק בזהר ר"פ צו וע' מענין שם מ"ב שהוא פ' ראשונה דק"ש בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ואהבת את ועמ"ש ע"פ דודי צח ואדום דהיינו השלימות שכלול מב' גוונין שאע"פ שעיקרו חסד עכ"ז צ"ל ג"כ התכללות הגבורה וכנ"ל דגוונא סומקא אתחזי ביה וע' בת"א בד"ה אשירה לה' כי גאה גאה בענין ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה ומשפט. והנה בדוד ג"כ נאמר והוא אדמוני עם יפה עינים ואיתא ע"ז בזח"ב פ' תזריע דנ"א א' ואיתימא כתיב ויצא הראשון אדמוני וכתיב ביה בדוד והוא אדמוני אלא דא מזוהמא דדהבא אתעביד פי' מסיגי הגבורות ודא בזיהרא דדהבא אתדבק שהמל' בנינה מן הגבורות ודוד הוא ממלכות וע' מענין בנין המל' מהגבורות בלק"ת בביאור ע"פ וכל בניך וגם דברי סופרים הם מבחי' גבורות כנזכר בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ שחורה אני, ועוד בזהר ס"פ תורת המצורע דנ"ו ע"א ת"ח דוד בשפירו דסומקא נפק ואתאחד בקדושה דמאריה וע"ד כתיב והוא אדמוני עם יפה עינים ובמק"מ שם בחי' התיקון מהיטבאל כו' ור"ל שהוא בחי' בת מי זהב, וא"כ ענין בחי' האדמוני הוא להיות ובערת הרע של היצה"ר וכמארז"ל בענין דוד שהרג את היצה"ר כו' וזהו עם יפה עינים שהוא בחי' חכמה וסנהדרין נק' עיני העדה כו' וכמ"ש במדרש מדעת סנהדרין כו' ועד"ז ארז"ל במדרש ר"פ תולדות ופורע ממנו אדום כו', וכן כל כפיית הדינין קשים זהו ע"י גבורות עליונות דקדושה כמ"ש בפע"ח בכוונת השופר וכן בענין תולעת שני שכח התולע שמכה הארזים בפיו

ור״ל הארזים ג״כ המדות רעות של היצה״ר, והנה תולע גימט׳ אב״ג ית״ץ שהוא שם מ״ב שהוא גבורה שבחסד וע׳ בביאור ע״פ זאת חוקת התורה פ״ד ובד״ה ויקחו אליך פרה פ״ג. והנה ענין כחו בפיו היינו בחי׳ מדבר ששרשו מהכתר וע׳ בת״א ביאור מזוזה מימין להמשיך יהי רצון כו׳ אך דוקא כשהוא בבחי׳ ביטול ע״ד ואנכי תולעת ולא איש שע״י ביטול זה מאיר בו דיבור העליון בחי׳ ואשים דברי בפיך כו׳ וכן בתפלה אד׳ שפתי תפתח כו׳ ועמ״ש ע״פ וידבר משה אל ראשי המטות בפי׳ לאמר זה הדבר כו׳ שיהי׳ הדיבור בבחי׳ זה כענין משה נתנבא בזה כו׳ וז״ש באמת ויציב כו׳ הדבר הזה כו׳ וז״ש רש״י בחומש ר״פ בלק שאמרו מואב על משה אדם שכחו בפיו כו׳ כי משה נתנבא בזה כו׳ וכמ״כ בלעם נק׳ שכחו בפיו כי הוא זלעו״ז וכמארז״ל במדרש ס״פ נשא ע״פ ולא קם עוד נביא בישראל כמשה כו׳ אבל בעוכומ״ז קם ומנו בלעם כו׳ וזהו ג״כ כמו שיש תולע בקדושה שם מ״ב עולת תמיד עולת אותיות תולע כן לעו״ז יש תולא טמא, וע׳ בענין פום ממלל רברבן שבקדושה הוא בינה שבה התגלות עת״י ויש ג״כ בחי׳ זו בקליפה וכפשוטו של פי׳ הפסוק ועמ״ש ע״פ מי שם פה לאדם וע׳ זח״ב תרומה קל״ה א׳ ותולעת שני דא ט״ו באב דבנות ישראל הוו נפקין במאני מילת הה״ד האמונים עלי תולע ועמ״ש ע״פ ואכסף משי כו׳. והנה הרמ״ז ר״פ מצורע פי׳ דתולעת שני הוא ת״ת ודקדק כן מ״ש בזהר תרומה קל״ט א׳ תולעת שני תרין גוונין כחדא וכ״מ במק״מ שם, אבל בזהר שלפנינו הגירסא תולעת שני ושש תרין גוונין כחדא אבל תולעת שני י״ל גוון אחד, וכענין בלעו״ז אם יהיו חטאיכם כשנים כו׳ אם יאדימו כתולע כו׳, אך עכ״ז משמע שם בזהר דפי׳ שני היינו שנים גם משמע שם שכולל מחסד וכמו בפ׳ ויחי דרל״ח ע״ב בענין כי כל ביתה לבוש שנים כגון מילה ופריעה מזוזה ונר חנוכה כו׳, ולכאורה זהו ע״ד כל עיסקא דשבתא כפול זכור ושמור כו׳ והיינו כנ״ל בענין שמאלו תחת לראשי כו׳ ישיש כגבור כו׳, או י״ל לפי שתולע הוא שם מ״ב שהוא ענין אור הגבורה בכלי החסד נמצא יש בו ב׳ בחי׳ וכענין אדמוני עם יפה עינים כנ״ל.

קיצור. ענין תולעת שני גוון אדום, והחיות רצוא כאבן הבדולח גוונא סומקא דודי צח ואדום דוד אדמוני עם יפה עינים ובערת הרע שריפת חמץ לעשות צדקה ומשפט תולע שם מ״ב בכל מאדך כת אחת אומרת קדוש כמעלת הזהב על הכסף וענין כחו בפיו הדבר זה ואשים דברי בפיך ע״י הביטול ואנכי תולעת, והנה התולעת שני לשון שנים ע״ד כי כל ביתה לבוש שנים י״ל שע״י הגבורה זו נמשך ישיש כגבור לרוץ אורח שה״ס היחוד או ע״ד שם מ״ב אור הגבורה בכלי החסד.

ה) **וארגמן** הוא תפארת שהוא מדת הרחמים הכוללת כל המדות אהוי״ר וכמ״ש בזהר תרומה דקל״ט ע״א וארגמן דא כנופיא דכלילא כל גוונין כחדא ופי׳ המק״מ שם שהוא תפארת ודקל״ה ע״א וארגמן דא

שבועות רזא דארגוונא דתושב"כ דאיתייהבית ביה כלילא מתרין סטרין מימינא ומשמאלא כד"א מימינו אש דת למו ודא איהו ארגמן עכ"ל, וע' בזהר פ' יתרו דע"ח א' ע"פ בחדש השלישי לצאת בנ"י כו', וע' מענין ארגמן בזח"א פ' בראשית דט"ו ע"א בפ' ויצא דקמ"ז ע"ב ובפ' תרומה דקמ"ט ע"ב ובאדרא דקמ"א ובפרדס ערך ארגמן ובמא"א אות א' סעיף קמ"ח שהוא ג"כ ר"ת ד' מלאכים אוריאל רפאל כו' וזהו מרכבו ארגמן והם ד' בחי' שנא"ן ועמ"ש מזה בד"ה ועשו להם ציצית שהם ג' בחי' אהוי"ר ורחמים ובחי' הד' דהיינו פני אדם זהו קבלת עומ"ש להיות מקשר כל הג' לבושים אל מחדומ"ע שלמעלה ועד"ז י"ל גם כאן בענין ד' בחי' שביריעות שש ותכלת וארגמן ותולעת שני ועמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה הנך יפה רעיתי היופי כשכלול מג' גוונים כו' וזהו ג' בחי' הנ"ל אהוי"ר ורחמים ועמ"ש ע"פ ושלשת תרד ומענין שלשה שריגים וג' פעמים קדוש ענין ברכת המזון בשלשה ובשה"ש רבה סד"ה אפריון עשה לו מרכבו ארגמן כמד"א רוכב שמים בעזריך, וענין רוכב שמים י"ל עפמ"ש בזח"ב תרומה דקס"ה ע"ב ע"פ סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו דפי' ג"כ ערבות היינו ת"ת שכלול ומעורב מחו"ג ובחי' י"ה הם חו"ב שבהם ועל ידם מאיר ע"ק בת"ת הנק' ערבות ועד"ז ענין התמיד הבא מן הכבשים להמשיך בחי' זו כי כ' דכבש המשכת הכתר ע"י הבי"ת שהם חו"ב שהאיר בהשי"ן ג' קוין חג"ת כמ"ש בלק"ת פ' אמור בד"ה והניף הכהן אותם על לחם הביכורים ובהביאור וזהו ענין רוכב שמים בעזרך דפי' בעה"ק ח"ב רפ"א שע"י עזרך שהאדם לומד תורה לשמה ע"י הוא עוזר להקב"ה ועי"ז הוא רוכב שמים כו' כ"כ בשם מדרשו של ר' נחוניא בן הקנה וזהו ענין היה לך לעוזרני כו', וזהו ע"ד שארז"ל ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים וע' זח"ג ואתחנן דרס"ה ע"ב בפי' היושבי בשמים כו' ולפמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה שהן מרכבתא עילאה בחי' חג"ת שלמעלה מהמרכבה דבריאה שהן מרכבה לבחי' מלכותו ית' מל' דאצי' וזהו שמקדישים וממליכים את שם כו' כי מלכותך מלכות כל עולמים כו' והחיות נושאות ומנושאות עם הכסא דהיינו שסובלים עליהם כסא מלכותו ית', אבל האבות הן הן המרכבה עילאה שהן בבחי' ביטול לעצמות אוא"ס ב"ה דאיהו וחיוהי חד כו' ושם הוא עבודתם באהבה ויראה אהבת אברהם הלוך ונסוע הנגבה הוא אהבת אור א"ס ב"ה בעצמו כביכול, ומקור ושרש האבות הוא בבחי' מח' עילאה שהוא בינה כמ"ש בזהר פ' אמור דצ"ט ע"פ בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם כו', וע"י ביטול הנפש בשרשה למעלה (ע' בלק"ת בד"ה אם בחקתי תלכו דרוש הראשון) ישראל עלו במחשבה מעורר שרש האבות שבמח' עילאה וממשיך להיות גילוי שרש האבות מבחי' בינה עילאה כו' שבה התגלות ע"ק, וזהו שארז"ל נובלות בינה שלמעלה שכינה ר"ל שכינה מה שמל' דאצי' מאירה בבריאה ע"י חיות המרכבה שהם מרכבה לבחי' מל' והוא רק נובלות מבחי' בינה הנמשך ומאיר ע"י מרכבה עילאה של האבות, ולכן אין המלאכים אומרים שירה למעלה עד שישראל אומרים שירה למטה כי ישראל הם ממשיכים

בחי' שירה במלאכים כו' וכנ"ל דנובלות בינה שלמעלה שכינה. ומכ"ז יובן ענין מרכבו ארגמן שיש לפרשו ג"כ על מרכבה עילאה של האבות היינו חג"ת דאצי' ועי"ז ממשיכים מבחי' ע"ק שיהי' מאיר בחו"ב ובז"א כמש"ש בת"א פ' יתרו, וזהו ענין סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו פי' ע"ד שיהי' השם שלם שיאיר י"ה בו"ה ולא בחי' כס י"ה ע' ד"ה ראה אנכי נותן שזהו ענין יהא שמיה רבא מברך, וזהו לרוכב בערבות ת"ת בחי' וא"ו בי"ה שמי' היינו שיאיר י"ה בו"ה. ומה שנז' המרכבה בארגמן שהוא ת"ת היינו כי ת"ת הוא עיקר פנימית ז"א כענין יעקב בחיר שבאבות ונאמר ליעקב אשר פדה את אברהם וכו'. ומכ"ז יובן ענין איך ביריעות המשכן שיך ארגמן שהרי יריעות המשכן זהו בחי' נוטה שמים כיריעה וצריך להמשיך שיהי' בחי' היושבי בשמים רוכב שמים לרוכב בערבות וזהו ע"י בחי' ארגמן דהיינו ענין מרכבתו מרכבו ארגמן כו', ועמ"ש בפי' השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים, והענין כי הנה מבואר בסידור בד"ה ועשו להם ציצית הנ"ל פי' הפסוק עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה שזהו ענין הלבוש המחבר אור א"ס ב"ה להאיר עי"ז בהעולמות והלבוש יש בו פנימיות וחיצוניות כו' והמחבר והממשיך אור א"ס ע"י הלבוש הם הנשמות ע"י שהם בבחי' המרכבה הנך יפה רעיתי כו' ע"ש היטב, ועד"ז יובן בענין יריעות המשכן שהם בחי' לנטוע שמים נוטה שמים כיריעה לכן כדי להמשיך בחי' זו זהו ג"כ ע"י שהם מבחי' ארגמן שהוא ענין היותם בבחי' מרכבה מרכבתא תתאה ומרכבתא עילאה כמבואר למעלה, וזהו ג"כ ענין שש ותכלת ותולעת שני שע"י כל זה ממשיכים בחי' היריעות שבמשכן המשכת המקיף בחי' סוכ"ע ולכן לא דמי כלל בחי' נוטה שמים כיריעה שבמשכן לבחי' שמים שבעולם כמ"ש באו"ת מהמגיד נ"ע ר"פ תצוה שהמשכן לגבי העולם הוא כמו נשמה לגבי הגוף כו' וכ"מ בגמרא פ"ק דכתובות ד"ה סע"ב שגדול מעשה המשכן מבריאת שמים וארץ יעו"ש, והיינו כי בשמים הגשמיים הרי נאמר לפעמים אלביש שמים קדרות משא"כ בחי' המשכן הוא בחי' ישמחו השמים כו' ויובן זה עפמ"ש בת"א בד"ה יביאו לבוש מלכות דק"כ ע"ד בענין ההפרש בין מה שבחי' סוכ"ע מחיה כל העולמות וגם הרע מקבל חיות משם אך זהו ע"י העלם והסתר משא"כ המשכת המקיף מסוכ"ע ע"י קיום המצות כו' ע"ש, ויש לומר משל לזה כמו הנפש המחי' כל האברים אעפ"כ הקרבים ומעיים אינן נשמעים להרצון כמו היד והרגל הרי ביד ורגל מאיר הרצון בגלוי יותר ממה שמאיר בקרביים ומעיים כו' ועמ"ש מזה בהגהות לסש"ב פכ"ג שלכן רמ"ח מ"ע נק' רמ"ח אברים דמלכא כו', נמצא עד"מ במשכן הי' המקיף דשמים מאיר אורו ממש, וז"ש ואתה תשמע השמים כו'. והנה פי' רוכב שמים וכן לרוכב בערבות י"ל כי הנה אתה ה' לבדך את עשית את השמים כו' כתיב את חסר ה"א, אבל במשכן ממשיכים מבחי' אתה הוא ה' לבדך כו' להיות מאיר בבחי' השמים ע"ד אתה מלא ה"א ולא חסר ולכן נק' ימי המילואים ע' בלק"ת ס"פ צו מענין ימי המילואים שממלא החסרון מה שחסר ה"א,

וזהו ענין רוכב שמים וכן לרוכב בערבות בי"ה שמו כו' ומזה נמשך ישמחו השמים כו' שהשמחה ע"י תוס' האור כו' ולכן כדי להמשיך כ"ז זהו ע"י בחי' הנ"ל שש וארגמן כו', ובמדרש נשא פי"ב ד"מ סע"א מרכבו ארגמן זה השמש כו' לארוג מן לבריות ואין מן אלא פירות ומזונות כמ"ד וימן להם המלך כו' וכ' המ"כ דדריש נוטריקון ארגמן אורג מן כו' ובגמ' פב"ת דפסחים דקי"ח ע"א קשים מזונותיו של אדם כקי"ס וע' מזה בזח"א ויגש דר"ח ע"א וקי"ס נמשך מבחי' גבוה מאד בזח"ב בשלח דנ"ב ע"ב, וא"כ מזה יובן ג"כ דבחי' שאורג מן ומזונות לבריות נמשך מבחי' גבוה וזהו ענין שנת' לעיל בתחילת הדרוש בענין שמש ע"ד כי שמש ומגן הוי' אלקים כו' שזהו ענין וידעת היום כו', ועמ"ש עוד מענין ארגמן ע"פ ודלת ראשך כארגמן וארז"ל בשה"ש רבה בד"ה ראשך עלי ככרמל אמר הקב"ה הדלים והרשים שבישראל חביבין עלי כדוד שנאמר והי' הנכשל בהם ביום ההוא כדוד וי"א כדניאל דכתיב בי' והלבישו לדניאל ארגוונא, ובתרגום שם כארגמן ארגוונא האיך די לבוש דניאל ומרדכי וענין הדלים זהו מבחי' לבנה דלית לה מגרמא כלום ולע"ל והי' אור הלבנה כאור החמה וזהו כארגמן שהוא בחי' השמש כנ"ל ומ"ש כדוד כי דוד ב' דלתי"ן וא"ו באמצע חיבור בינה ומל' ע"י הוא"ו, גם הוי' אחד ושמו אחד ס"ת דוד, ורש"י פי' ודלת ראשך קליעת שערות נזירייך נאה במצות כקליעת ארגמן, ועמ"ש מענין נזיר קדוש יהי' גדל פרע שער ראשו בלק"ת פ' אמור בד"ה ונקדשתי בתוך בנ"י פ"ד, וא"כ זהו ענין עסק התורה סלסלה ותרוממך בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני ספ"ג וז"ש בזהר תרומה קלה"א דארגמן זהו שבועות יום מתן תורה כו' ובת"ז תקון י"ג בתחילתו דס"ג סע"א ודלת ראשך דא תש"י כארגמן כמו שערות דז"א כו' כי תש"י נק' תפלה לעני ותש"ר נק' תפלה למשה בזהר פ' וישלח דקס"ח ע"ב וע' עוד מענין ודלת ראשך בזהר ויקרא דקי"ג ועיין בבחיי פ' תשא דקכ"א א' ע"פ וראית את אחורי פי' ודלת ראשך קשר של דל"ת כו' ובת"א סד"ה ומרדכי יצא פי' ארגמן סדר טהרות כו' והיינו כמארז"ל ודעת זה סדר טהרות והדעת מחבר חו"ב עם המדות ולכן נק' ארגמן שכולל גוונים הרבה כו' ואפ"ל לפ"ז ענין ארגמן זהו ד' רבתי דאחד ע"ד קשר של ד' ולפמ"ש שזהו הדלים והרשים י"ל נרמז בד' דועד.

קיצור. ארגמן הוא ת"ת שבועות מ"ת בחודש השלישי ג' בחי' אהוי"ר ורחמים, הנך יפה ג"פ קדוש מרכבו ארגמן, רוכב שמים לרוכב בערבות כבש בעזרך מפרנסין לאביהם שבשמים היושבי בשמים, מרכבתא תתאה לבחי' מל' מרכבה עילאה כי נובלות בינה שלמעלה שכינה ופי' לרוכב בערבות בי"ה שמו זהו ע"ד שיהי' השם שלם ולהיות יריעות המשכן זהו נוטה שמים כיריעה ושיהי' בחי' רוכב שמים זהו ע"י מרכבו ארגמן ועד"ז פי' כענין עוטה אור כשלמה ע"י העלאת מ"ן וזהו ענין הטלית והציצית כו' ובגמרא כתובות ד"ה דמעשה המשכן גדול ממעשה

שמים וארץ כי בשמים ובארץ לפעמים אלביש שמים קדרות אבל במשכן ומקדש ואתה תשמע השמים, ועד"ז ההפרש בין עשיה ובין מעשה המצות ופי' רוכב שמים י"ל כי את עשית את השמים חסר ה"א באתה, ההמשכה מבחי' אתה הוא ה' לבדיך כו' בבחי' את עשית את השמים וזהו לרוכב בערבות בי"ה שמו, זהו ענין ימי המילואים שלא יהי' חסר ומזה נמשך ישמחו השמים, ובמדרש ארגמן זה השמש אורג מן כי קשין מזונותיו של אדם כקי"ס, ודלת ראשך כארגמן הדלים שבכם, מבחי' סיהרא יהיו כאור החמה בחי' ארגמן, גם דלת ראשך שערות סלסלה ותרוממך, גם תש"י נק' ודלת ראשך כי הוא בחי' תפלה לעני.

ו) **ושש** הוא הבד שהוא פשתן שהוא עולה יחידי היינו קנה יחידי מכל גרעין כדפרש"י פ"ב דזבחים די"ח סע"ב ובתוס' שם, ועמ"ש מענין זה בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר דרוש השני ובבה"ז פ' פקודי דרל"ג ע"א בענין איש לבוש הבדים, ובחי' שש זהו האהבה המסותרת שבכל א' שהיא מבחי' יחידה כמו בד שעולה יחידי כנ"ל ועיין מענין יחידה בלק"ת סוף שה"ש בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים פ"ג ושם פי' דהיינו תוקף הרצון עד שאין לו שום רצון אחר כלל, וע' באגה"ק ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה וגם פי' יחידה שהיא פשוטה בתכלית ואינה מורכבת בשכל וטעם כמו הרצון שבא מהשכל כי היא למעלה מהשכל ועיין בתו"א בד"ה ויקהל משה דאית רצון ואית רצון ובד"ה ערבים עלי ד"ס בפ' שמות ובד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני במש"ש שעל מס"ב לא נאמר טעם כו', ועמ"ש במ"א עפמ"ש בע"ח דפנימית אבא הוא פנימי' ע"י ולא ידעתי הטעם כו', שש חסד אור החסד אינו מתעבה כמ"ש ע"פ בן אורי רק אהבה זו נלקחה מצד שרשה ישראל עלו במח' ע' בלק"ת בד"ה אם בחקתי הראשון וארז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר דהיינו שנמשכו מבחי' אחדות פשוט, ועמ"ש בת"א ס"פ בראשית בד"ה ושם אחיו יובל מענין שיר פשוט שיר כפול כו' שיר פשוט הוא מבחי' כתר שיר כפול חו"ב כו' ולכן הבד הוא לבן שהוא גוון עצמי ואינו מורכב שהוא מורה על בחי' האור כמו שהוא מצד עצם למעלה מבחי' כלים וע' בה"ז פ' שופטים דער"ה ע"א בענין גרמין שהם חיוורים כו', ואפ"ל ג' בחי' תכלת וארגמן ותולעת שני זהו ענין הכלים, ושש זהו האור גוון עצמי לבן והם ג"כ ד' אותיות הוי' שהם חו"ב תו"מ וחכמה הוא האור ובינה ז"א מל' הם נר"נ בחי' כלים והיו"ד זהו חי' יחידה כו', ולכן הכה"ג ביוהכ"פ נכנס בבגדי לבן דוקא לקדה"ק, והנה שש הוא בחי' חסד כי גילוי אהבה זו מבחי' יחידה היא מאירה בבחי' החסד שהוא אהבה שגוון לבן הוא ג"כ בחסד וכמ"ש בענין מחשוף הלבן, וכסף שהוא בחסד הוא גוון לבן והוא אהבה נכספת לבית אביך והיינו כמ"ש ע"פ וישכם לבן בבקר, לבן לובן העליון הוא מאיר בבקר דאברהם כו' ואפ"ל ע"ד דאית חסד ואית חסד וחסד דאצי' הוא כלי לבחי' ורב חסד כו' לכן לובן העליון ורב חסד מאיר בחסד לאברהם כו', ולכן נק' שש שהוא ראשית הששה

מדות וגם כללותן כי הוא יומא דאזיל עם כולהו יומין יומם יצוה ה' חסדו, וזהו ג"כ יום הראשון דפסח כמ"ש בסידור בד"ה והגדת לבנך כו' וזהו ג"כ ענין אור שנברא ביום ראשון שהי' מאיר מסוף העולם ועד סופו שכמ"כ אור החסד אינו מתעבה כמ"ש בד"ה אד' שפתי תפתח, והנה למעלה בחי' בד י"ל זהו ע"ד אתה הוא לבדך ומשם ממשיכים בבחי' אתה עשית את השמים שזהו ענין יריעות המשכן כמש"ל סעיף ה', וע"כ יריעות המשכן היו מבחי' שש שהוא בד כדי להמשיך מבחי' אתה הוא ה' לבדך שיאיר במקיפים עליונים ולכוונה זו הי' ג"כ בגדי בד דכה"ג ביוהכ"פ, והנה ק"ש נק' קבלת עומ"ש פי' שמים ע"ד נוטה שמים כיריעה מלכות שמים המשכה בחי' רוכב שמים והיינו ע"י שש תיבין שבפסוק שמע ישראל וזהו ע"ד ואת המשכן כו' יריעות שש כו' עשר יריעות כו' שש ב"פ יש כו' שש כי המשכן כמו העולם שנברא בעש"מ בששה ימים שוקיו עמודי שש שיש ב"פ יש כו' ע' בדרוש חמשה קנינים בענין שמים וארץ קנין א' ובהמ"ק קנין אחד.

י"ל בענין דעת בצלאל ומשה כד' הפוסקים בענין לבישת טלית ותפילין דמ"ד תפילין תחלה ודעת הפוסקים ללבוש הטלית תחלה כמו שאמר בצלאל לעשות היריעות תחלה ולכן בלבישת הטלית אומרים נוטה שמים כיריעה עוטה אור כשלמה ואח"כ נוטה שמים כיריעה כמו"כ הארון ואח"כ היריעות א"כ עוטה אור תורה ע"ד אני אענה את השמים וזהו דעת משה להקדים הארון עוטה אור ואשים דברי בפיך בחי' משה ובצל ידי בצלאל לנטוע שמים יריעות המשכן כו'.

ענין במשכן י"א יריעות עזים, מ"ט עזי כו' ברישא חשיכא כו' והנה בקדושה ע"ס ט' בחי' פנימי' מחכמה עד מל' והעשירי יהי' קדוש מקיף כתר אך ולא י"א כי בחי' עת"י למעלה מסוכ"ע ואמאי בקליפות י"א אלא מלפני מלוך כו' נפלו ניצוצות מבחי' עליונה יותר מע"מ דתיקון לכן נשתלשלו י"א בחי' ונק' אהלי קדר אך בחי' י"א היא אינה מקליפות ושם הפנימי' אין ערוך למקיף כי אף שנפל לא נפל ח"ו כמו מה שנפל מע"ס כו' ולפי שיש בהם מקיף מבחי' זו לכך מקבלים בלי חשבון עד"ה ויהי בשלח כו', והנה ע"י קיום ל"ת ממשיכים מקיף עליון כנ"ל כמ"ש ע"פ שחורה אני ונאוה כו' ולכן הי' ירעות עזים דוקא לאהל כו', וזהו שחורה אני כאהלי קדר כו'.

ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים כו'. והנה כתיב אדני כסף תעשה כו' שני אדנים תחת הקרש האחד כו'. להבין זה מה שהמשכן עצמו הי' מעצי שטים עומדים ואדנים אשר תחת הקרשים הי' כסף אשר הוא היפך מנהגו של עולם שהכסף יקר הרבה מעצי שטים וחשוב מהם יותר עד אין שיעור ואיך נתהוו למטה להיות משמש להעצי שטים והעצי שטים יתנו למעלה מהכסף. אך הענין הוא דהנה כתיב ומן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן, פי' המשכן הוא מדת מלכותו ית' שמתלבשת בעולמות ובראים להחיותם והוא בחי' ממכ"ע, והנה הגם שדרך פרט הם עולמות אין קץ ותכלית ממש אך דרך כלל הם ג' עולמות בי"ע כמ"ש לכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, והנה החיות המחי' עולם העשי' נק' עפר אשר בקרקע המשכן שהוא בחי' קרקע שירידה גדולה היא לפניו ית' להחיות עולמות בע"ג מארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה ומונה מספר לכוכבים שאין ערוך אליו ית' אלא שהכל היה מן העפר בחי' דומם ממש לגבי אא"ס ב"ה, וזהו מ"ש והנה אופן אחד בארץ שהאופנים הם בעשי' והם שלוחי ההשפעה לעולם העשי' לכן הן הן העפר שבקרקע המשכן והעצי שטים הן השרפים כי הנה הארז יותר גבוה מכל האילנות כמ"ש מן הארז אשר בלבנון כו', וכך השרפים הם היותר גבוהים מכל המלאכים הנק' חיות ואופנים שהם ביצירה ועשי' וגם רוב המלאכים הם ביצירה שלכן נק' עולם המלאכים ושם הוא ג"כ מט"ט שר העולם אבל השרפים הם בעולם הבריאה ולכן אומרים קדוש שיש להם השגה ממש כי אימא מקננא בכורסייא ששם מאיר חב"ד דאצילות כו' משא"כ האופנים מתנשאים לעומת השרפים כו' ששומעים מה שהשרפים אומרים קדוש כו', אבל הם עצמם אינם משיגים בחי' קדוש ומובדל כו'. (ד"ה רפאני) וזהו אתה ה' לבדך אתה עשית וגו', פי' אתה ה' לבדך הוא בחי' גילוי שאין בלתו שהוא בחי' עולם האצילות כו' שאעפ"י שיש שם בחי' ע"ס חו"ב ומדות כו' הנמשכים מד' אותיות הוי' מ"מ הוא לבדך שמיוחדים בתכלית באא"ס ב"ה, שגם הכלי' דאצילות הם אלקות, וזהו כל הנק' בשמי שהוא עולם האצילות שהוא נקרא בשמי ממש ששם שורה אור אין סוף ב"ה ממש ומתאחדים עמו בתכלית היחוד דאיהו וגרמוהי חד שהכל בטל ונכלל באור אין סוף ב"ה ממש ועליהם נק' שמו והגם שאין ערוך אליו ית' וכנודע שאדם דאצילות נק' אדם דעשי' בחי' עשי' גשמיות, וגם ההארה מאא"ס המתלבשת שם הוא אינו אלא זיו והארה כו', אך מ"מ ההארה היורד שם ונמשכי' שם היא מתאחדת בלי שום פירוד והתחלקות עד שכולם מלאים מן ההארה ההיא ואין שם תפיסת שום דבר זולת ההארה ההיא וכמו ויאצל מן הרוח דמשה על ע' זקנים שעם היותם תחלה למטה הרבה מבחי' משה מ"מ ע"י אצילות ההארה זו נתהפכו לבחי' ומדריגה הנעלה ביותר כו', כך עם היותם בחי' כלים חו"ב ומדות אינן כלל בערך א"ס ב"ה דלאו מכל אינון מדות איהו כלל אך ע"י שנאצל בהם גילוי אא"ס נעשו בבחי' ביטול לגמרי, וזהו אתה ה' לבדך כי הם אינם מסתירים כלל וגילוי בחי' זו אנו מבקשים כמ"ש ומלוך עלינו אתה הוי' לבדך, ר"ל שגם למטה יהי' הגילוי עד"ז ממש, וזהו אמיתי' ענין דירה בתחתונים שיהי' הגילוי למטה בעשי' כמו

באצילות ממש שהוא למעלה מבחי' געה"ע שהיתה שם הנשמה תחלה קודם ירידתה בגוף וכמארז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב בעוה"ז דוקא כי הדירה הנ"ל יהי' דוקא בתחתונים, וזהו ומלוך עלינו אתה הוי' לבדך דוקא, והנה מ"ש אח"כ אתה עשית את השמים כו' ואתה מחיה את כולם והוא בחי' הסתר שמסתתר בשמים ובארץ וכמ"ש אכן אתה אל מסתתר, וזהו ע"י הרקיע אשר על ראשי החיות שבחי' רקיע זה הוא בחי' הפרסה המספקת ובמשכן הי' זה בחי' הפרוכת, וזהו מ"ש שרפים עומדים ממעל לו ממעל לשכינתי', פי' שהם משיגים בחי' אתה הוי' לבדיך וכמשל מי שתופס ומשיג בשכלו איזה שכל ומקיפו בשכלו כו' וזהו ממעל לו ואומרים קדוש פי' שהוא ית' קדוש ומובדל ולא כדמיון הנשמה המחי' את הגוף שמתלבשת בתוכו ומקבלת שינויים כו', וג"פ קדוש עד שהוי' צבאות כו' אף שהשרפים הם בעולם הבריאה אך בעולם הבריאה עדיין הארת המל' דאצי' מאיר בבחי' גילוי ולכן הם משיגים בחי' אתה הוי' לבדך שהוא מדרגות היחוד שבעולם האצילות וכמו שבשבת הוא גילוי עולם הבריאה משא"כ יצירה הוא בא"י בחול והיינו אין ערוך חול לשבת אין השינוי בא"י רק מה שבחול מאיר יצירה ובשבת בריאה ועוד נודע דבשבת הוא עליות העולמות עד א"ס ממש, אלא ע"כ צ"ל הטעם משום דבבריאה מאיר גילוי הארת האצילות, וזהו ענין שער כו' הפונה קדים כו', וזהו פי' ענין שרפים עומדים ממעל לו היינו ממעל לשם אדנ"י הנזכר תחלה להיות כי שם אד' הוא בחי' מל' דבריאה והשרפים הם מבחי' ז"א דבריאה מחנה מיכאל מבחי' חסד כו', ואף שבאמת המל' דבריאה הרי היא מע"ס דבריאה שהוא בחי' אלקות והגם שהיא למטה מבחי' ז"א דבריאה היינו מספי' ז"א דבריאה שהוא ג"כ אלקות, משא"כ השרפים אף שהם מז"א דבריאה מ"מ הן נבראים ואין ערוך הנברא לאלקות עכ"ז נאמר בו ממעל לו ממעל לשכינתי' מצד משל הנ"ל כמו התלמיד שמקבל השכל מרבו שאעפ"י שהשכל גבוה יותר משכל התלמיד שהרי נלקח משכל הרב עכ"ז לאחר שהתלמיד מבין השכל ומשיגו הרי הוא מוקף משכל התלמיד ששכל התלמיד משיג ותופס השכלה זו ומקיפה לכן עד"ז יצדק לומר בשרפים עומדים ממעל לו כו' (וגם מטעם הראשון יצדק ענין ממעל לו ע"ד דפי' במ"א ע"פ משה ידבר והאלקים יעננו בקול), אך כ"ז הוא בעולם הבריאה שהארת המל' מאיר שם בבחי' גילוי, משא"כ ביצירה ועשי' אין מאיר עצם האור כלל מבחי' חב"ד דאצי' כ"א בבחי' העלם ולכן נאמר יוצר אור ובורא חושך שבחי' חושך זה הוא ע"ד מ"ש ישת חשך סתרו שהוא בחי' שאינו מושג כך אור הבריאה נק' חושך לגבי יצירה ועשי' שאינו מושג שם כלל, וז"ש על ראשי החיות רקיע כעין הקרח כו' שהוא בחי' פרסא המפסקת שעיקרה היא דוקא על ראשי החיות שהוא בחי' יצירה, משא"כ הבריאה הוא למעלה מבחי' רקיע כו' ולהיות כן הענין הנה כדי שיהי' התחברות הקרשים שהם בחי' השרפים שרפים עומדים עצי שטים עומדים כנ"ל שהוא בחי' הבריאה עם העפר אשר בקרקע המשכן שהוא בחי' עשי' אופנים אופן אחד בארץ א"א להיות כ"א ע"י ממוצע המתברם והוא בחי' היצירה שהוא המחבר ומקשר הבריאה עם העשי', וזהו

ענין האדנים שהם המחברים הקרשים עם העפר קרקע המשכן וכמו ענין תלמוד המביא לידי מעשה, דהפי' שמביא וממשיך גילוי הרצה"ע בעשי' כמו הדיבור שהוא ג"כ הממוצע המביא ומחבר הרצון או המח' עם העשי' כי ע"י דבר מלך שמצוה כן בפיו יבא הדבר לידי מעשה כו', משא"כ בזולת הדבור לא הי' מתחבר כלל המח' עם העשי' ולא הי' נמשך כלל ממח' לבוא לידי עשי' גשמי' אלא הדיבור הוא הממוצע המחברן יחד שכך הוא סדר המדרגות בראתיו יצרתיו עשיתיו, וזהו ענין האדנים שהיו מעולם היצירה תרין סמכין דקשוט בחי' נה"י שמתלבשי' ביצי' והן היו בין עצי השטים ובין הקרקע שעל ידם הי' ההתחברות ולכן היו האדנים מכסף שהכסף הוא חסדים שהם דוקא המחברים כמשל המים שיורדים מגבוה לנמוך ומטבע המים להדבק כו', אבל בחצר הי' אדני נחשת *.

ויובן זה גם כן באדם בעבודת ה' בבחי' ושכנתי בתוכם, דהנה הקרשים עצי שטים עומדים הם דוגמת בחי' העצמות שבאדם שהם גם כן עומדים ממעלה למטה, ואיתא ברעיא מהימנא פ' שופטים גרמין בנוין על מוחא ששרשם מבחי' חב"ד וחכמה הוא בחי' קרירות כו' שהמדות כלולים במשכיל בבחי' מוחו ותעלומות לבו כו', ומבואר בתניא ח"א פט"ז ענין מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה כי דו"ר שבהתגלות לבו הם המתלבשים במעשה המצות להחיותם לפרחא לעילא כי הלב הוא ג"כ חומרי כו', אך הדו"ר שבתבונות מוחו ותעלומות לבו הנ"ל גבהו דרכיהם למעלה מעלה מבחי' המעשה ואי אפשר להן להתלבש במעשה * המצות להיות להם בחי' מוחין וחיות להעלותן לפרחא לעילא אם לא שהקב"ה מצרפם ומחברן * לבחי' המעשה והן נקראות בשם מחשבה טובה עד כאן לשונו, וזהו ממש ענין הקרשים שלא יוכלו מצד עצמן להתחבר עם העפר קרקע המשכן שהרי הקרשים הם בחי' בריאה כמש"ל ובבריאה מאיר חב"ד ונק' בורא חשך שהוא בחי' תבונות מוחו ותעלומות לבו שאינו בא לגילוי בהלב בחי' חג"ת המקננים ביצירה כו' לכן א"א להתחבר בחי' זו עם העפר קרקע המשכן שהוא בחי' מעשה המצות כי הדו"ר שבמוחו גבהו מדרכילם מבחי' המעשה אלא האדנים מחברים שניהם יחדיו שהם מבחי' יצי' שהוא דו"ר הנמשכים בהתגלות לבו ולכן נק' אדני כסף ע"ד נכסוף נכספתי ובהן יורדי' ומתלבשי' הקרשים שהמדות שבמוחו מתלבשים במדות שבלב ואז נעשים חיות לבחי' עשי' שהוא בחי' העפר כו', וזה כענין הגידי' שמחברים העצמות עם הבשר כמ"ש במ"א. (וגם י"ל דזה שהאדנים מחברים הקרשים עם העפר הוא כענין שהקב"ה מצרפה למעשה אף גם בלי שיהי' הדו"ר בהתגלות לבו ולכן הי' אדני כסף כי זהו בחי' חסד עליון שאף שגבהו דרכיהם מבחי' המעשה עכ"ז הקב"ה מצרפן למעשה ונודע שהכסף מורה על גילוי החסדים וכענין

אדני נחשת: בבוך באב' 48 מציין: „(כאן חסר מה שאמר רבינו ז"ל ע"ז)".

להתלבש במעשה: בתניא שם: להתלבש בבחי' מעשה.

מצרפם ומחברן: בכת"י ב': מצרפה למעשה ומחברה לבחי' המעשה.

מחצית השקל כו', והנה מבואר בתניא פט"ז דלהיות דו"ר בהתגלות לבו ממש לא כל נפש זוכה לזה אבל בחי' דו"ר בתבונות מוחו ותעלומות לבו זה בנקל לכל א' כו' ע"ש, ועפי"ז יובן מה שהמשכן הי' מעצי שטים עם אדני כסף כו' כי המשכן צ"ל בכל אדם בחי' ושכנתי בתוכם ולכן הי' מדבר שביכולת כאו"א לעשות בחי' משכן זה שהעצי שטים זהו בחי' תבונת מוחו ונק' מח' טובה כנ"ל והי"ז ביכולת כ"א ממש ועל ידי האדנים הקב"ה מצרפן למעשה לבחי' העפר כו' והי"ז בחי' המשכן לכל אדם ממש, וכ"ז אינו סותר למ"ש בתניא פל"ח ואין להאריך), והנה הקרשים הם כמו בחי' העצמות שהם גוף האדם עד"מ והיריעות שעל גבי הקרשים הן בחי' לבושים ובתוך המשכן היו הכלים ארון ומנורה ושולחן כנ"ל, והענין כידוע שיש או"פ ואו"מ וכן בהנשמה יש בחי' נר"נ המתלבשים בתוך הגוף נשמה במוח רוח בלב נפש בכבד כו', ויש בחי' מקיף שאין מתלבשים בהגוף כ"א שורה בבחי' מקיף מלמעלה ואיתא בכהאריז"ל שהמקיפים שורי' על הלבושים דוקא, ולכן אנו רואים שהלבושים יקרים מן המזון הגם שהמזון מחי' את האדם אך כי המזון פעולתו לחבר האו"פ עם הגוף אבל הלבושים בהם שורה המקיפים שהם גבוהים יותר מהאו"פ המתלבש בתוך הגוף כנודע, וכך הקרשים והאדנים הם כלים לבחי' האו"פ והוא הארון והמנורה והשולחן והמזבח שהם שורים בתוך כלים הנ"ל כדמיון הנשמה המתלבשת בתוך הגוף. אמנם היריעות שהם בחי' לבושים הנה עליהם שורה האו"מ, ויובן זה בעבודה עפמ"ש במ"א בד"ה טוב לחסות בהוי' שיש כמה מיני התבוננות יש שנכנס בקרב איש ולב עמוק שיהי' הלב מתפעל כו', ויש התבוננות שהיא למעלה מהשגת מחו ובינתו והלב קטן מהכיל כו', ויש אשר גם מוחו לא סביל והוא ענין תפלה בלחש ובחשאי שהוא ביטול השגת הנפש כו', ומזה יובן בחי' המקיף שהוא ע"ד ביטול השגת הנפש בשמו"ע שנק' בית תפלה ע"ש שהוא בחי' המקיף וע' בסדור בד"ה אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי שם מבואר ג"כ איך בשמו"ע הוא גילוי בחי' המקיפים דהיינו למעלה מאשר תוכל השגתו שאת כו' ולכן נק' קשת להרוג הקליפות מרחוק הגם שאינו מרגיש זה כלל להיותו ע"י המקיף שהמקיף מסמא עיני החיצונים ע"ש ולכן היו היריעות שש משזר תכלת וארגמן כו' שבמקיפים אין שום התחלקות כלל, משא"כ באו"פ שייך התחלקות נשמה במוח ורוח בלב כו', אבל בהמקיף כלולים יחד וכענין מ"ש במ"א בפי' והנה רבקה יוצאת (עקודים בכלי א'), וזהו שהיו משזר שזורין יחד ממש שש תכלת וארגמן כו', והנה עוד היו ג' מיני כיסוי יריעות עזים ועורות אילים ועורות תחשים. ולהבין ענין יריעות עזים שהיו עשתי עשר יריעות, כי הנה בקדושה יש עשר ספירות עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר וכמ"ש גבי מחצית השקל העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט כו' כמ"ש במ"א, אבל בלעו"ז יש י"א כתרין וכנגד זה הי' י"א סממני הקטורת להעלות ולברר הניצוצי' שנפלו בהקליפות, וכמו"כ היו היריעות עזים עשתי עשר כו', אך ענין העלאה זו יובן עפמ"ש ותקח רבקה את בגדי עשו כו' ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו, דהנה רישא דעשו בעטפוהי דיצחק, ולהבין ענין

רישא כי הנה ע"י החיות שנמשך בקדושה הנה כתיב וצבא השמים לך משתחוים שהם בטלים כו', משא"כ הקליפות הם מגביהים א"ע כנשר כו' והחיות שנמשך להם הוא אצלם בסוד גלות ונבלע בתוכם, אך א"כ כיצד הם חיים וקיימים זהו ענין לבונה שבי"א סממני הקטורת שהוא האור המקיף עליהם מלמעלה ואינו נבלע בתוכם, והוא המחבר י"ס דקדושה להאיר ע"ס דמסאבותא והוא רישא דעשו כו', וזהו שרצה יצחק לברך את עשו להמשיך בחי' מקיף הנ"ל ועל ידי זה יברר הניצוצים שבשבירת הכלים ולכל המשכה צריך להיות העלאת מ"ן וזהו בחינת ריח בגדיו כו' העלאת מ"נ דאור מקיף ונק' ריח, ולפי האמת דיעקב הי' המתברך הי' ענין ריח בגדיו ריח בוגדים בחי' בע"ת שהוא גם כן בחי' מקיף בחילא יתיר בכל מאדך כו' והוא בחי' ריח העלאות מ"נ לבחי' מקיף כו', וזהו ענין ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו, דהנה ארז"ל מ"ט עזי מסגי ברישא היינו הצלחת עכו"ם והדר אימרי הם ישראל כי מעזים יש יניקות החיצונים ולכן נק' שעירים ולכן שערות העזים ארוכות יותר משל רחלים כי השערות הם בחי' אותיות ולפי שבחי' אותיות הנ"ל נמשכים ומתפשטים גם למקום הקליפות לכן הם ארוכות ואמנם הרי העזים טהורים הם, וצ"ל שהוא ע"ד ענין לבונה שהוא מקדושה עדיין ואינו רע ממש ומ"מ ממנה יונקים כו', והנה היניקה מהמקיף הוא ג"כ ע"י אותיות כמ"ש במ"א עיין בפ' וארא בענין לבנים דדור הפלגה ע"ש, וזהו ענין שערות העזים וזהו עזי מסגי ברישא כו', וכנ"י נק' רחל אלא שבגלות הוא בחי' כרחל לפני גוזזיה נאלמה, ולכן על שגגת ע"ז מביאים שעירה וכן הנשיא מביא שעיר וכנודע מענין שעיר דר"ח, וזהו שהי' במשכן עשתי עשר יריעות עזים כנגד י"א בחי' הנ"ל עם בחי' לבונה, והנה מבואר במ"א ע"פ קמתי אני כו' וידי נטפו מור ידי נקראו בעלי עסקים ע"ד ידים עסקניות הם ולכן וידי נטפו מור כי המור הוא מה שנתהפך מחשל"ג כו' ע"ש, וזהו בחי' התשובה כי התשובה לאו דוקא על עבירות רק על הירידה בענינים גשמיים, וזהו ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו בחי' בעלי עסקים עם שאינן בוגדיו ממש ח"ו מ"מ שייך בהו וידי נטפו מור בחי' תשובה והוא ענין גדיי העזים שזהו ג"כ התהפכות חשוכא לנהורא כנ"ל בענין עשתי עשר יריעות כו' וכענין ריח בוגדיו אלא דהתם קאי על בע"ת ממש בחי' בוגדיו, משא"כ בחי' ידים עסקניות כו', ועד"ז הי' במשכן יריעות עזים על המשכן כי יריעות המשכן שש משזר כו' הם כלים למקיפים דקדושה והוא בחי' צדיקים שהריח בגדיו ממש ולא בוגדים אלא ע"ד ריחא דלבושייכו, אך נגד בחי' בעלי עסקים הי' יריעות עזים לאוהל על המשכן כי במקום שבע"ת עומדים כו' ע"כ הי' אהל ומקיף על המקיף דיריעות שש כו', והנה בחי' יריעות המשכן זהו ענין שמו"ע ויריעות עזים זהו ענין נפילת אפים שהוא בירור הניצוצים שנפלו בקליפות כו', והנה נפ"א הוא על הזרוע וזהו ממש ענין ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו שע"י נפ"א ומס"נ אליך ה' נפשי אשא מעלה הניצוצי' מבחי' העסק של כל היום שהוא בחי' ידים עסקניות הנ"ל ועל ידי נפילת אפים ומסירת נפש מעלה אותן,

וזהו וידי נטפו מור כו' ובחי' זה הוא לאוהל על המשכן שהוא בחי' שמו"ע, והנה אח"כ הי' עור מכסה על האוהל מעורות אילים מאדמים וכ' בסה"מ דצ"א ע"א ב' הע"ח שהם בחי' בני האלקים המתייצבים על הוי' הנק' אילים מאדמים, והענין כמ"ש ענינם בד"ה כתפוח בעצי היער כן דודי בין הבנים דקאי על בני אלקים הנ"ל שהם מלאכים המקטרגים כו' וע"י בחי' כן רעיתי בין הבנות שהוא מה שהנה"א נק' רעיתי מבררת הנה"ב הנק' בנות ע"ש כן דודי בין הבנים שנמתקו הדינים עד שגם המקטרגים נהפכים ולכן ע"י בחי' המשכן עצי שטים ויריעות עזים שהוא ק"ש ושמו"ע ונפ"א ממשיכים גילוי י"ג מדות הרחמים ויעבור כו' על ידי זה מבחינת אילים מאדמים נעשה אדרבה מכסה על האוהל שגם מלאך רע עונה בעל כרחו אמן ועל דרך זה הוא גם כן ענין עורות תחשים דהנה כתיב ופלגשו ושמה ראומה ונודע פי' ראו מה שהוא בחי' הרגשת הביטול, וזהו שרש השתלשלות דקליפות דאצילות ונאמר בה ותלד כו' את תחש כי תחש לשון חש קול דממה דקה כו' בחי' קליפת נוגה וענין זה כי מקדושה נמשך ההשפעה משא"כ מהקליפות וזהו חש כו', אך ע"י כל הנ"ל מתבררת ג"כ ק"נ ונהפכת לקדושה ונעשה בקדושה חש ע"ד ח"ש מ"ל או בחי' אחישנה וד"ל.

שתי ידות לקרש כו'. הי' הקרש כמין חית כי הנה מבואר במ"א דענין המשכן להיות דירה בתחתונים והיינו ע"י דאתכפייא סט"א שעי"ז אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין היינו כל בחי' ההעלם המסתיר ומעלים לא יעלים כו' וזה"ע הקרשים שנק' עצי שטים שנתהפך מבחי' שטים שהוא רוח שטות דסט"א שהרי אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות וכתיב שטו העם ולקטו כו' וישב העם בשטים כו' ונתהפך להיות עצי שטים עומדים בחי' ביטול שלמעלה מהדעת ע"ד אהני לי' שטותי' לסבא וכמ"ש בתניא בפי' בהמות הייתי עמך כו' שהכל כפתיים אצלו ית' כו' יעו"ש והוא כענין אדה"ר קודם חטא עה"ד טו"ר כו' וכן הי' ענין הנביאים כמ"ש (במלכים ב' סי' ט') מדוע בא אליך המשוגע הזה כו'. והנה באותיות קרש מרומז ענין זה דאתהפכא חשוכא לנהורא דאי' בזהר בראשית בהקדמה שאותיות ק' ר' נק' אתוון דזיופא ונוטלי' עמהם אות שין שהוא אות דקשוט והוי קשר ושקר כי כל שקר צ"ל בו קצת אמת בתחלתו כו' יעו"ש. וע"ש הפי' בס' זה"ר להאריז"ל והובא ג"כ בסה"מ שאות ק' הוא דוגמ' ה' וזה"ע קוף בפני אדם וכ"ה בזהר תרומה קמח"ב אשת חיל כו' איהי אות ה אשת זנונים ואת דילה כו' וכן ר נגד אות ד, פי' כי המל' נק' דלת ל' דלות דל"ל מגמ"כ וכמשל הדיבור שהוא מקבל מהשכל ומדות כו' וריש הוא ג"כ ד' כמ"ש ולרש אין כל, אך ההפרש גדול ביניהם כי

כשיש כמו יוד זעירא היושבת בגג הריש אז הוא ד' ובאות ריש הוא הסתלקות היוד זעירא, ונודע שהיוד הוא בחי' ח"ע ביוד נברא העוה"ב אך יוד זעירא הוא בחי' יסוד בסוד העטרה כו' ונמצא אות ד' הגם שמורה על דל"ל מג"כ עכ"ז מקבל הוא ההשפעה מבחי' יסוד רק שנמשך בבחי' אב"א לכן יוד זה מושבו בגג הד' מאחוריו, וזהו כשהיא בבחי' אב"א עם ד' ספי' תנה"י ע' במ"ש הרמ"ז על הזהר פנחס רנ"א ב' גבי גער חית קנה כו', משא"כ הריש שהוא הסתלקות השפעה הנ"ל מבחי' יוד זעירא דיסוד וזהו ולרש אין כל, כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא שמחבר זו"נ סו"מ, וגם כל נש"ב שנמשך בבחי' מל' ונעשי' כלה כו' משא"כ לרש אין כל וזהו ההפרש בין אחד בדלי"ת לאחר ברי"ש, ולכן נק' אלקים אחרים כי אחד היינו שהדיבור מקבל מח"ע וכתר כו' כנ"ל משא"כ כשההשפעה מתלבשת בסט"א נק' נאלמתי דומיה כו' כרחל כו' גאלמה שאין הדיבור בהתגלות כלל ולכן מבחי' ד' המורה על הדבור נעשה ריש, וברמ"ז שם משמע דקלי' עצמה נק' ריש ולא הדבור המלובש בהם וכ"מ מענין אחר והיינו דכיון שהדבור מלובש בהם בסוד גלות עד שאומר לי יאורי כו' א"כ נק' ע"ש הקלי' וזהו כפירי' רשו ורעבו וכמ"ש בזח"ג דנ"ט א' שזה"ע פרי החג שמתמעטין והולכין, ואעפ"י שלמטה יש להם שפע רב כי כפירי' ל' קצינים ושרים כמ"ש ביחזקאל סי' ל"ח וסוחרי תרשיש וכל כפירים, זהו רק בחי' ההשפעה חיצוני' מבחי' פסולת אם לעוברי רצונו כו' וכענין אלקים אחרים שמקבלים מאחוריים דשם אלקים משא"כ ההשפעה הפנימי' אין להם כלל ולכן כפירי' רשו כו' וזהו ולרש אין כל כי בחי' כל דאחיד כו' זהו בחי' ההשפעה הפנימי' בחי' פנימי' הדבור כו' ולכן אמר יעקב יש לי כל שזהו השפעה פנימי' ועשו אמר יש לי רב שהוא בחי' רה"ר וטורי דפרודא השפעה חיצוני' כו' ומאן דאיהו רב איהו זעיר כו'. והנה כמו מבחי' ד' נעשה אח"כ ה' דהיינו כשחוזרת מבחי' אב"א לבחי' פב"פ וכמ"ש בכהאריז"ל בענין צדקה שנותן לעני ודל שנעשה מן ד' ה' כו' כך ח"ו כשגורמי' העונות נעשה מן ריש ק כי ק דוגמ' ה אך באות ה הרגל השמאלי שהוא ואו שבתוכה נמשך רק כנגד הרגל הימני שבה ואינו יוצא לחוץ לקלי' וסוד ק הוא שהרגל נמשך למטה בקלי' ויוצא לחוץ כו' ובזה"ר שם בבראשית כ' שהוא בחי' סנדל ראשו למעלה ונמשך למטה בקלי' סוד אופן א' בארץ עולם העשי' כו' והרמ"ז בפ' פנחס שם כ' שרגל זה נק' קנה ועז"נ גער חית קנה נעץ קנה בים כו' דכר דקלי' וכ"כ במק"מ פ' תרומה קנח"ב ב' נ"ב מהרח"ו דהוא ערלה החופה על הברית ואולי לא סתרי אהדדי כי מר מדבר בההשפעה והקדושה המתלבשת בתוכם להחיותם ולכן אמר שזהו בחי' סנדל וגם י"ל רגל זה דק' הוא ע"ד ענין הקטע יוצא בקב שלו כו', ומר מדבר בהקלי' עצמן, ומ"ש בזהר תרומה דאשת זנוני' את דילה ק היינו כשמקבלת מהדכר דקלי' כו'.

ולבאר זה י"ל על פי ב' אופנים הא' על פי מה שכתוב (בד"ה חייב איניש לבסומי בפוריא) וצורת הה"א הוא ג' קוין שני קוין

מחוברים שהם בחינת מחשבה ודיבור וקו הג' הוא בחינת מעשה וכמ"ש אף עשיתיו הפסיק הענין כו' כי המעשה מהדיבור רחוק יותר מהדבור לגבי המח' שהם מחוברים שהדבור הוא גילוי המח' כו' ע"ש והנה ג' לבושים מדומ"ע של האדם צריך להמשיך בהם אור התורה ;ח"ע וגם המדות דקדושה שיהי' מדו"מ של האדם ממולאי' מן המדות דקדושה ומהתורה וזה"ע יחוד י"ה או י"ה כו' וזה שרומז שגם הרגל השמאלי שהוא בחי' עשייה אינו יוצא חוץ לגבול הרגל הימני דהיינו בכל דרכיך דעהו וכל מעשיך יהיו לש"ש ואז אדרבה ע"י אף עשיתיו מרבה בחי' גבוה יותר מכל ג' קוין הנ"ל כמ"ש במ"א, וכ"ז דוקא באות ה' שהב' קוין המחוברים הם כמו אות ד' וכבר נתבאר שבד' יש יוד בגגה שזהו בחי' אור החכמה והמדות המתלבשים במו"ד משא"כ בריש הסתלקות היוד והמו"ד אינן ממולאי' מהחכ' ומדות כ"א נמשך אחר שרירות לבו וזהו ולרש אין כל שאין לו בחי' בינה ליבא שממנו נמשכי' נש"ב הנק' כל כו' כ"א הוא חסר לב אזי אח"כ נעשה מזה ק שהוא שהרגל שמאלי המורה על מעשה יוצא לחוץ לגבול הקלי' שפוגם גם במעשה כנ"ל, וזה"ע קוף בפני אדם, כי אדם זהו ג' בחי' מדו"מ המלובשי' באור התורה והמצו' הנק' אדם רמ"ח אברים דמלכא כו' משא"כ הקוף דומה לאדם שיש לו מדומ"ע דהבלי העולם אבל אינו אדם כלל ואינו בחי' אדמה לעליון, וזה"ע והבור רק אין בו מים כי באר שיש בו מים זה"ע באר חפרוה שרים כו' ועי"ז נמשך בו מ"ח ח"ע ותורה, משא"כ בסט"א נק' הבור רק ע"ד אותיות ר' ק' הנ"ל והם בורות נשברים ואין בו כלל בחי' מים שהוא תורה כו' רק נחשים ועקרבים מלא מרמה ומחשבות רעות כו'. אך שנוטלים אות שין עמהם דכמו שבקדושה באר חפרוה שרים הם האבות ג' קוין השין בסוד מקדש ד' כוננו ידיך כו' כך הם נוטלים השין לחפור להם בורות נשברים והבור רק כו'.

האופן הב' עדמ"ש (בביאור דאלה מסעי) בענין ה' ראשונה דשם הוי' שהוא בחי' בינה ורגל השמאלי שבה הם זו"נ כשהם בבחי' עיבור במעי אימא והיינו ז"א זהו ששה מדות כשהם כלולים בתוך ההתבוננות והמל' הוא מה שיש בסוף רגל השמאלי כמו פסיעה לבר כו' וכמ"ש בזהר בלק ע"פ ומגבעות אשורנו דאושיט פסיעה לבר כו' כי מל' היא בחי' הגילוי של המדות וכשהם בבחי' עיבור אין המל' מדה בפ"ע רק שכלולה בכל מדה מה שיש בכוחה להיות גלוי כו', ובחי' זו זה"ע שם מ"ב ו' מדות הכלולי' מז' והוא דוחה החיצונים כו' כי כשהמדות אינן בבחי' גילוי רק אור הבינה חופה עליהם אין מהם שום יניקה כו', לכן מובן איך באות ק שהרגל יוצא למטה לחוץ זהו ההפך מבחי' הנ"ל דשם מ"ב לכן מזה יניקת החיצונים וכמ"ש בזה"ר הנ"ל שזה"ע סנדל הנמשך למטה בעשיי' כו', ולדרך הרמ"ז זהו שארז"ל על חזיר שפושט פרסותיו להראות שטהור הוא כו' וכן עשו שאל איך מעשרין את התבן כו', וזשארז"ל במנחות כ"ט ב' שכל הרוצה לצאת כו' אך ה' הוא כשאין פרץ ואין יוצאת שהרגל שמאלי מכוון נגד רגל הימני, אבל ק' זהו כשהוא

יוצא חוץ לגבול כו' וכ"כ בלק"א פכ"ו כשנמשך למחשבות גשמיות. והגם דבגמ' דשבת פ' הבונה מבואר דקוף רומז להקב"ה ע' פנים לתורה. והנה במשכן שהוא בחי' דירה בתחתונים דהיינו אתהפכא חשוכא ממש לנהורא נתקנו אותיות הנ"ל קר"ש ונעשו קרש קרשי המשכן כו' בחי' עמודים המחברים גילוי אא"ס הסובב"ע למטה בעשי' כמו תר"ך עמודי אור שמחברים הגג עם הקרקע כו' כמ"ש במ"א בענין המצות כו'. ויובן ענין אתהפכא זו עדמ"ש הזהר פנחס רנ"ב א' בפי' גער חית קנה (תהלים ס"ח ל"א) כי קנה זהו רגל שמאלי דק' דכורא דסט"א ז"א דאצי' דקלי' וממנו יונק חית קנה מל' דאצי' דקלי' הנרמז באות ח' דחמץ כו' והקב"ה יגער בהחי' והקנה וישבם כמ"ש קנה וסוף קומלו וישבר רגל השמאלי ונעשה מן ק' ה' שעז"נ הנה ה' אלקי' בחוזק יבא כו' מן קנה נתהפך על הנה שהוא גילוי אלקות ע"ד ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה, גם מן ח' נעשה ה' ע"ד חמץ ומצה ע"ש, הרי מצינו שיוכל להיות אתהפכא חשוכא ממש דבחי' ק' לנהורא עד שמבחי' קנה הנ"ל נעשה הנה כו', וגם ע"ד שאמרו עתיד חזיר ליטהר וחזיר היא חית קנה הנ"ל כמ"ש בגמ' דפסחים קי"ח ב' ופרש"י שם שעליה נאמר (מרפסא ברגלא) כו' וזהו רגל ק' הנ"ל. והנה כתיב אז אהפוך אל העמים שפה ברורה כו' כי את רוה"ט אעביר כו' וזה"ע עד שתכלה רגל מן השוק שהוא בחי' רגל דקוף היוצא חוץ לגבול הקלי' שהוא שוק טורי דפרודא, וצריך להדליק נ"ח להמשיך עליו אור ה' מלמעלה למטה ע"ד וה' יגיה חשכי עד שיכלה הרגל מבחי' שוק כי האור דוחה החשך דהיינו שגם בחי' המעשה יהי' כולו לה' ונעשה מבחי' קנה הנה כו'. ולע"ל כתיב ועמדו רגליו ב' בחי' רגל לאפוקי מבחי' רגל א' הנ"ל שהוא מבחי' קיימא דחד סמכא וזהו שקר אין לו רגלים רק רגל א' דק' הנ"ל אבל קושטא קאי אמת ה' לעולם. והנה מבואר בסידור בפי' מזמור לתודה איך בקרבן תודה, שהוא בחי' גבוה יוכל גם החמץ להתעלות כו' ע"ש וכן מבואר במ"א דלפי שבשבועות מ"ת ע"כ שתה"ל חמץ תאפינה וא"צ לעשות מן ח' ה' כ"א גם הח' עצמו יתעלה וזהו בחי' גבוה יותר כי מצה אין בה טעם כו' אבל כשהחמץ יתעלה ע"ד שתה"ל זהו כשיהי' גילוי טעמי' עליוני', וזה הי' ענין שתי ידות לקרש כו' שהי' כמין ח' והוא שיהי' בחי' ועמדו רגליו ב' רגליו בשוה כי ה' יש בו ג' קוין והקו הג' נפרד אף עשיתיו אבל לע"ל שיהי' בעשי' כמו למעלה זהו כשהח' יתעלה וכל הג' קוין יחדיו יהיו תמים.

והבריח התיכון. ע' בזהר ריש פ' בלק בהינוקא מענין זה ובהרמ"ז שם.

הנה ענין המשכן הוא כמ"ש ושכנתי בתוכם דירה בתחתונים ופי' בתחתונים היינו במדריגה למטה עולם השפל שם יהי' הדירה והגילוי בחי' אני הוי' לא שניתי פי' שאין שינוי לפניו בין קודם הבריאה ובין לאחר הבריאה אתה הוא קודם שנבה"ע ואתה הוא לאחר שנבה"ע. והנה ארז"ל ושכנתי בתוכם כו' לא נאמר בתוכו כי ענין הדירה והגילוי הוא ע"י אתכפיא סט"א כמאמר כד אתכפייא סט"א אסתלק יקרא דקוב"ה ובתחלה צ"ל אתכפיא ואח"כ אתהפכא להיות בחי' כלי ממש לא"ס ב"ה בכל החושים ראי' ושמיעה ומחדו"מ וזהו מ"ש היכל ה' המה ג"פ נגד ג"פ קדוש שהוא המשכת גילוי אוא"ס הסוכ"ע קדוש ומובדל שיהי' בבחי' דירה וגילוי בתחתונים בג' עולמות בי"ע היינו ע"י אתהפכא בג' בחי' מחדו"מ שהם כללות לבושי הנפש. והנה ענין המשכן הוא הכל מכוון נגד מה שהוא במדת מל' ית' שהיא המתלבשת בבי"ע בבחי' ושכנתי בתוכם וכמ"ש בזהר שלח לך, והנה הקרשים הם בחי' המלאכים היותר עליונים מכל המלאכים והם בחי' השרפים כמ"ש ואראה את אדני יושב על כסא כו' שרפים עומדים כו', וזהו בחי' הקרשים ונק' עצי שטים עומדים והוא בחי' שרפים עומדים כמ"ש בזהר ס"פ תרומה דצ"א ע"א, ופי' עמידה הוא כענין אין עמידה אלא שתיקה וענין בחי' זו למעלה הוא בחי' ביטול כמ"ש בעמדם תרפינה כנפיהם שכנפיהם (ע' ד"ה וכל העם רואים) נק' עפיפתם ברצוא מלמטה למעלה ברשפי אש שלהבת ובוערת וכ"ז הוא תחת הרקיע, אבל כאשר ויהי קול מעל לרקיע כו', והוא בעמדם בתפלה שהוא בחי' קול דממה דקה ואז תרפינה כנפיהם שבטל ונכלל גם בחי' הרצוא גם בחי' השוב כו', ולכן דוקא בשרפים כתיב שרפים עומדים כו' שהם בחי' עולם הבריאה ולכן הם שרפים רשפי אש שלהבת כו' להיותם קרובים לאצי' לכן הם ג"כ בבחי' העמידה וביטול הנ"ל משא"כ בחיות כתיב בעמדם תרפינה כנפיהם היינו לפרקים יהי' הקול כנ"ל אך צ"ל דהרי כל המלאכים נק' עומדים כמ"ש ונתתי לך מהלכים בין העומדים אך כי יש ב' בחינת העמידה הא' ע"ד הנ"ל ששמו"ע נק' עמידה שהעמידה וביטול זה הוא למעלה מאוי"ר דק"ש זהו"ע שרפים עומדים, הב' בחי' ביטול רצון (ד"ה נשא) שלא יהי' לאדם רצון אחר עכ"פ זהו העמידה כי התפשטות הרצון נק' הילוך וכשמבטל הרצון הזר להיות ועמך לא חפצתי זהו נק' עמידה ואח"כ יבוא לידי הילוך בחי' הלוך ונסוע בקדושה ובאהבה בשתים יעופף כו' והנה העמידה וביטול רצון הנ"ל נמשך מיר"ת ולכן גם המלאכים נק' עומדים וכולם עומדים ברום עולם ומשמיעים ביראה ומזה יבוא לבחי' הלוך ונסוע כו' ואח"כ בחי' העמידה דשמו"ע שהוא למעלה מאהוי"ר וכ"ז נרמז בקרשים והבריח התיכון בתוך הקרשים הוא בחי' הדעת וב' הבריחים שלמעלה ושלמטה זהו בחי' חו"ב, והנה חו"ב נק' או"א שמולידים המדות אך מ"מ עיקר ההמשכה וחיות פנימי' המדות הוא ע"י הדעת כנודע ולכן הבריח התיכון נכנס בתוך הקרשים ממש משא"כ

הב' בריחים אינם נכנסים בתוך הקרשים רק בטבעת שע"ג הקרשים כי ע"י חו"ב לא נמשך עדיין בפנימיות המדות ובתוכיותם והגם דבינה ליבא עכ"ז אינה נכנס עדיין בפנימיות נקודת הלב רק חיצוני' הלב ונק' אירוסין אבל הדעת ממשיך פנימיות הלב להיות בכל לבי דרשתיך ואז נק' כלה כלתה נפשי כי כד קבילת דכר כי דעת הוא בחי' והאדם ידע כו' וב' בחי' אלו הוא ג"כ ענין אתכפיא ואתהפכא ולכן ע"י הדעת נמשך ג"כ בחי' העמידה וביטול הנ"ל שלמעלה גם מאהבה שהוא בחי' ירו"ע שהרי הדעת מחבר ומזווג חו"ב אשר החכ' הוא יר"ע וממשיך כ"ז בתוכיות המדות כו'. וזהו בתוך הקרשים כמ"ש ונקדשתי בתוך בנ"י דוקא בפנימיות וקרב נקודות לבם וזהו"ע ב' המדות הנ"ל אשר ע"י ב' הבריחים הנ"ל דב' הבריחים שבטבעות הקרשים עי"ז ג"כ יעמדו הקרשים, אך עיקר העמידה ושוב יותר הוא ע"י בריח התיכון שנכנס בתוך נקב שבקרשים, והיינו שבחי' עמידה ראשונה זהו בחי' אתכפיא וביטול הרצון הנמשך מיר"ת והוא רק בחי' חיצוני' שלא נתהפך לבו עדיין אך ע"י הבריח התיכון שנמשך בתוך הקרשים מביא לבחי' העמידה וביטול ממש בחי' יר"ע ועי"ז לא יהי' עוד שינויים כלל כי יתד בל תמוט לעולם.

והבריח התיכון בתוך כו'. רבות ויגש פ' צ"ד ע"פ ויסע ישראל כו' שהלך לקוץ ארזים כו' ויטע אשל כו', ומזה עשו בריח התיכון. ולהבין ענין ויטע אשל יש להקדים מאמר הרבות פ' קדושים פכ"ה ע"פ ונטעתם אחרי ה' אלקיכם תלכו ויטע ה' אלקים אף אתם כו'. כי הנה בענין ויטע נאמר שם מלא ה' אלקים כמ"ש מזה ברבות פ' בראשית משא"כ בברה"ע נאמר רק שם אלקים מל' שהיא רק שם והארה, וזהו מי ברא אלה, מי אלה הוא שם אלקים ומזה נמשך להיות המוציא במספר צבאם והיינו כמ"ש והי' מספר בנ"י כחול הים כו' שע"י והים עומד עליהם מלמעלה נמשך שיהי' בבחי' מספר וגבול כו' *, אך הנה כתיב ולתבונתו אין מספר שהוא המאיר בג"ע כי בינה מקננא בכורסייא שהוא ג"ע, ולכאורה איך שייך מספר על תבונה אלא שהוא ע"ד ילכו מחיל אל חיל כו' משובח ומפואר עדי עד כו' וכמ"ש מזה בד"ה שאו את ראש כו' במדבר תק"ע, וזהו ע"ד מ"ש במ"א ע"פ והי' מספר כו' אשר לא יספר שהוא בגדר מספר, אלא שמ"מ לא יספר וכך ענין העליות שבג"ע אין לזה שיעור וגבול כי

מספר וגבול: בבוך ואלה המשפטים לאדי־78 נוסף בגליון הכת"י: ובחי' שם אלקים זהו ענין הפרסא המפסיק בין אצילות לבריאה כמ"ש בת"א בד"ה ואתה תצוה בענין מחוץ לפרוכת, ובביאור ע"פ מי מנה.

כל עוד שיתעלו יש עוד עילוי גבוה יותר א"כ הוא לאין שיעור ע"ד נצח סלה ועד שאין לו הפסק ועמ"ש כה"ג בביאור ע"פ שובה ישראל עד ועמ"ש ע"פ והי' מספר בנ"י פ"ג ובהביאור פ"ב בלק"ת פ' במדבר וזהו משובח ומפואר עדי עד שמו הגדול היינו ע"ד שם מלא כדלקמן ועמ"ש בד"ה ואלה שמות בענין לחזות בנועם ה' ועמ"ש מענין ולתבונתו אין מספר בד"ה כי ביום הזה יכפר דתקס"ב, והיינו ע"י ויטע בשם מלא שהו"ע סוכ"ע וממכ"ע שהוא המשכה מבחי' את השמים ואת הארץ אני מלא סוכ"ע שיהי' נמשך בממכ"ע הנק' מכה"כ וכמ"ש ואולם חי אני וימלא כבוד ה' כו' וכמ"ש בד"ה ענין שבעת ימי המלואים פ"ד וזהו גן בעדן מקדם הוא בחי' גבוה ע"ד קדמות השכל וזהו ג"כ ענין מפתחות החיצוניות ומפתחות הפנימיות כמ"ש שער החצר הפנימי' הפונה קדים הרי קדים שייך לפנימיות ועמ"ש מזה בת"א בד"ה ויקהל משה וכן פי' הבחי' בענין בעדן מקדם היינו קודם שנבה"ע, וכמ"ש בגמרא פ"ד דפסחים דף נ"ד ע"א ועמ"ש מענין ג"ע בבה"ז פ' אחרי דף ע"ז שבג"ע בא השפע מג"ר שבמל' כח"ב ובעולמות בא מז"ת שבמל' וע' בת"א פ' חיי בד"ה יפה שעה אחת, והיינו כי עדן העליון הוא מוחא סתימאה באדרא זוטא דף ר"צ ע"ב, ומשם ונהר יוצא יובל שמו מה שנמשך אור אין סוף ממש עלמא דאתכסיא, בבחינת גן, עץ חיים, ועל יובל ישלח שרשיו כו' ופירות האילן ע"ד ממגי פריך נמצא גילוי המתיקות ועונג העליון מבחי' כי עמך מקו"ח וזהו ויניחהו בג"ע, ויניחהו לשון נחת ועונג, וכמו וינוחו בו ישראל מקדשי שמך כו', ועמ"ש בפי' מאמר הזהר ר"פ נח ע"פ אלה תולדות נח ל' מנוחה שהו"ע ונהר יוצא מעדן, וזהו ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע כי כמו בגשמיות ההפרש בין שדה לבן לשדה האילן שבשדה הלבן שהם תבואה אין בהם מתיקות ועונג כ"א לחם למלאות רעבון משא"כ בפירות האילן יש מתיקות נפלא כו' כמו"כ למעלה ענין ראשית תבואתו הוא בחי' ממכ"ע וסדר ההשתלשלות אין לך עשב שאין לו מזל כו' ולכן בתבואה הצמיחה מעין הזריעה רק בריבוי כו' משא"כ הנטיעות יש בהם תענוג, וזהו כנ"ל שהעולמות בא השפע מז"ת לבד ובג"ע בא מג"ר שהתגלות התענוג הוא בבינה ופריו מתוק לחכי, ועיין ברבות בראשית ר"פ ט"ו על פסוק ישבעו עצי הוי' ישבעו חייהן ישבעו מימיהון כו' *, וצריך להבין מהו ישבעו חייהם אלא היינו כמו שכתוב בזהר ח"ג אחרי דף נ"ח א' ונהר יוצא כו' יובל שמו כו' חיים שמי' דמתמן נפקין חיים לעלמא, והיינו שבינה נק' כי עמך מקו"ח אלקים חיים ומלך עולם ומשם נמשך ישבעו עצי הוי'

ישבעו מימיהון כו': בבוך הנ"ל נוסף בגליון הכת"י: מימיהם זהו מבינה ונהר יוצא חייהם בחי' חכמה המאיר בבינה כי והחכמה תחי' שבה מלובש אוא"ס וכן פי' במק"מ ס"פ צו בפי' כי עמך מקו"ח כי עמך בינה מקור החיים חכמה ע"ש בזהר דל"ד ע"א, ואפ"ל עוד בפי' חייהם ע"ד זקן ושבע ימים גם מימיהם חייהם שיהי' הנהר בחי' מים חיים ע"ד המשלח מעיינים בנחלים זח"ג פ' חקת קפ"ב ועמ"ש בלק"ת פ' חקת בענין מים חיים בחי' והחכמה מאין תמצא כו'.

ישבעו חייהם כו' ע"ד כנודר בחיי המלך כו', ואפ"ל ישבעו שיומשך מיחוד פנימי' דחו"ב כו' ויותר י"ל שלא יהי' בחי' ונהר יחרב ויבש הנז' בזהר תרומה דקס"ו סע"ב ובפ' שמות ד"ט ע"ב ובפ' בראשית ד"ו ע"ב שמסתלק שפע יסוד כו' ואזי נק' רק נהר כבר כו' וכבר נמשך האור ולא כעת בו' *, ועי' ישבעו יהי' כארז בלבנון ישגא כו' יחרב בב"ר געה"ע ויבש בב"ש געה"ת כענין אל בית הנשים שני ועי' בפ' פנחס דרי"ז ע"פ ישבעו עצי ה' אלין אינון אילנין עלאין פנימאן כו' ובפ' חיי קכ"ה א' כ' הרמ"ז הה"ד ישבעו עצי ה' כו' וקשה שכל הבריות הנז' בפסוק הרים ומעיינות כו' לא יתחסו לו ית' כ"א אלו העצים, ומפרש שרצונו על אילני הגן הנז' שהוא זעיר ששמו תפארת ע"ש פארותיו והוא נק' סתם בשם הוי' והיינו עצי הוי' עכ"ל. נמצאו העצים נק' ע"ש הוי' והיינו כנ"ל שנאמר ויטע ה' אלקים שם מלא וגם עצי לשון עצה שהיא חכ', וזהו אפריון כו' מעצי הלבנון וארז"ל בעצת התו' המלובנת בדברים שנאמר לי עצה ותושי' ברבות נשא פי"ב דרמ"ז ע"ב הרי מפרשים עצים לשון עצה וא"כ עצי ה' היינו העצה הנמשך משם הוי' והיינו כמ"ש בזח"ג ס"פ צו דל"ה ע"ב בענין עצות מרחוק כו', זהר"ע אחכמה והיא רחוקה ממני משם נמשך עצות איך להשפיע שיהי' מושג בג"ע וזהו פלא יועץ כו' פלא אותיות א' וכדלקמן בענין אש"ל ועי' מענין פלא יועץ בזהר בלק קצ"ג ע"ב, וגם מלמטה ע"י ותתצב אחותו מרחוק, מרחוק ה' נראה לי, ועמ"ש מענין מרחוק ה' נראה לי בלק"ת סד"ה אתם נצבים ור"פ תבא בד"ה היום הזה ועמ"ש מענין עצות בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה, עוי"ל פי' ישבעו ל' שבעה כמ"ש בזח"א ס"פ מקץ ר"ד ע"ב וברבות אמור פכ"ט ע"פ השביעי שהוא משובע כו', גם ישבעו לשון שבועה ע"ד אשר נשבעת כו' מימי קדם וע"ע מענין ארזי לבנון בזח"א בראשית דל"א סע"ב שהם מדות הנמשכים מח"ע ובפ' ויצא קס"ב סע"ב ובפ' תרומה קכ"ז ב', ועי' בבחיי פ' בראשית די"ב ע"א ע"ב ע"פ ויטע ה' אלקים גן מענין ישבעו עצי הוי' ובבחיי פ' בהעלותך ע"פ ואצלתי מן הרוח הזכיר שענין אצי' זהו אפריון מעצי הלבנון והר"ע ישבעו עצי הוי' כו' ע"ש והיינו כי אפריון ל' פרי' ורבי' ע"ד בן פורת יוסף וזהו ג"כ ענין ישבעו לשון שובע שמחות את פניך אמנם פי' ועקרן ושתלן מ"ש ועקרן קאי על אצי' צ"ע ויותר י"ל ועקרן שנמשכו לבריאה כו'.

ב) וברבות ס"פ תרומה פ' ל"ה ע"פ ועשית הקרשים למשכן הה"ד ישבעו עצי ה' ארזי לבנון ואין לבנון אלא בהמ"ק כו' שלא נבראו ארזים

ולא כעת כו' . . ועי' בפ' פנחס: בבוך הנ"ל: ולא כעת יחרב בבית ראשון ג"ע העליון ויבש בבית שני ג"ע התחתון כענין אל בית הנשים השני ועי' ישבעו מימיהם יהי' כארז בלבנון ישגא כו', וענין ישבעו חייהם היינו שחו"ב תרין ריעין והחכמה תחיה ונקראו גם המים מים חיים בחי' וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו ע"י כי עמך מקור חיים. ועי' בפ' פנחס.

אלא בשביל בהמ"ק כו' ע"ש נשמע דבהמ"ק הוא עצי ה' דג"ע וז"ש בזהר תרומה דקס"ט סע"א ע"פ ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים כתיב הכא עומדים וכתיב התם שרפים עומדים כו' אלין קרשים קיימין בתיקוני דכלה והיינו כמ"ש במ"א בד"ה ונתתי לך מהלכים בין העומדים שזהו ע"ד ורגליהם רגל ישרה ופי' בירושלמי שהוא תקט"ו כמנין ישרה והיינו ע"י שעומדים בבחי' ביטול שלמעלה מאהבה וכענין תפלה מעומד שלמעלה מק"ש מיושב בד"ה שימני כחותם לכן ע"ז ממשיכים מבחי' י"ה שהם חו"ב להאיר בהמדות שהן בחי' ת"ק ה' מדות עצמי' שכ"א כלול מיו"ד ויו"ד מיו"ד וזהו ישמחו השמים ר"ת י"ה כו', וזהו עומדים ממעל לו ממעל לוא"ו שהוא ז"א כי מגיעי' להמשיך מבחי' י"ה וכמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי כו' ובסוכה פ"ד דמ"ה ע"ב עומדים דרך גדילתן היינו כדי להיות עומדים ממעל לו וגם הוא בחי' צומח צמיחת וריבוי האור כמ"ש בד"ה קורות בתינו ארזים שהוא בחי' נוסף ריבוי ותוס' וכן נק' המשכן אפריון ל' פרי' ורבי' כו' וכן הוא ביומא דע"ב ועמ"ש בד"ה שחורה אני בשה"ש ובד"ה האזינו השמים דרוש השלישי שענין שרפים ואופנים זהו באדם הנה"א והנה"ב שהנה"א הוא כענין שרפים עומדים ושרש הנה"ב נלקחה משמרי האופנים והנה בחי' קרשים הנ"ל נק' מעצי הלבנין שהם מדות דאצי' מדות דאו"א הנק' לבנון או מדות דא"א שמשם שורש הבחי' דשרפים אה"ר וכמ"ש במא"א שרפים כינוי לאו"א ועמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה שחורה אני בענין אש שרפים אש שחורה גם לפמ"ש במא"א אות ק' סל"ט קרשים הם נו"ה היינו כי עומדים זהו בחי' וגם נצח ישראל לא ישקר כו', והנה האדנים למשכן הם משם אד' כי מאה אדנים ענין מאה ברכות שממשיכים משם הוי' בשם אדני וכתיב ואראה את אדני יושב כו' שרפים עומדים ממעל לו היינו ממעל לשם אד' שהוא ממכ"ע כי תשוקתם ליכלל בסוכ"ע כמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בנ"י, ולכן היו הקרשים תוך האדנים שתי אדנים לקרש הא' כי מ"ח קרשים מ"ח אותיות די"ב צירופי הוי' וע"כ הכלי לזה הם האדנים ושתי אדנים לקרש הא' ע"ד אין טפה יורדת מלמעלה שאין טיפיים כו', והנה נו"ה נק' עצות מרחוק כמ"ש בלק"ת בשה"ש בביאור דצאינה וראינה וז"ש מעצי הלבנון מעצי לשון עצה הנמשך מלבנון בחי' עצות מרחוק ולכן נק' עצי הוי' שתכלית המכוון להיות גילוי שם הוי' דירה בתחתונים כמו שהי' קודם חטא עה"ד בג"ע ולכן נאמר בהם שם מלא וזהו ג"כ ענין ישבעו עצי הוי' שלא יהי' בחי' ונהר יחרב כו' בב"ר ושני, כ"א יהי' מכון לשבתך כו'. והנה לכן היה מ"ח קרשים ופי' בעה"ט כנגד מ"ח נביאים מ"ח משמרות כהונה לוי' והענין כמ"ש בזהר חיי דקכ"ה ע"א במ"ה בכל יום עדן מנטפא על הגן כו' ושמונה וארבעים טיפות מנטף בכל יום ומשם שבעין אילני הגן הה"ד ישבעו עצי הוי' כו' מ"ח נביאים כו' ע"ש, והנה ענין עדן מנטף הוא ע"ד ונוזלים מן לבנון יזל מים מדליו שלהיות המשכה מבחי' עדן עין לא ראתה זהו רק בבחי' טפה, וכמ"ש בלק"ת בד"ה אלה מסעי וכענין תזל כטל אמרתי, וגם ההארה

הוא מבחי' יו"ד ח"ע ובחי' יו"ד הוא כמו טיפה, וענין מ"ח טיפות פי' הרמ"ז שם שהם י"ב צירופי הוי' שבהם מ"ח אותיות כו', וזהו ג"כ ענין אשת חיל חי"ל חשבון מ"ח וכן ושמתי כדכד כו', ואפ"ל ג"כ שעי"ז נמתקים מ"ח צירופי אחרונים דשם אלקים שלא יהי' יניקה לבחי' ח"ם שזהו"ע אדמת בני חם כו' כי אמלאה החרבה כו', ולפי שבכל יום בי"ב שעות היום מאירים י"ב צירופי הוי', ע"כ אמרו בכל יום עדן מנטף כו', וזהו ומשם שבעים אילני הגן ע"ד פותח את ידיך ומשביע כו' שמרווה הצמאון כו' וכמ"ש בלק"ת פ' מטות סד"ה עיני כל פי' ומשביע, ובמא"א אות ע' סעי' י"ז עצי שטים נו"ה מעמידים המל' הנק' שטה עכ"ל, והנה במק"מ פ' אחרי דנ"ח ע"א יובל גימ' מ"ח הוי' אהי' עם הכולל שהם או"א עכ"ל ולכך גם הקרשים מ"ח כי הם עצי ה' אשר ישבעו מימיהם מנהר היוצא מעדן אשר יובל שמו כו', ואפ"ל שזהו ג"כ ענין שהתורה נקנית במ"ח מעלות כמנין יובל עלמא דחירו חרות על הלוחות לפי שהם עצי עץ חיים חיים הנטוע על יובל כו', והמל' בשלשים מעלות ל' דאשל וכהונה בכ"ד בחי' כ"ד א' מכדכד כי בפסוק כדכד כדין וכדין מלמעלה למטה ומלמטה למעלה זהו בחי' קו האמצעי הכולל חו"ג, אבל כהן ימין רק כד א' מלמעלה למטה. והנה עיקר המשכן להיות ושכנתי בתוכם א"כ בנפש ג"כ שייך בחי' קרשים עצי ה' כנ"ל ולהיות בבחי' עומדים ע"ד שרפים עומדים ממעל לו כמו"כ אתם נצבים כו' ואזי נק' עצי ה' והיינו ע"י ישבעו מימיהם כדלקמן אות ג', וגם קר"ש אותיות קשר ע"ד והקשורים ליעקב שיהי' קשור בו ית' בקשר אמיץ וחזק ושיהי' מ"ח קרשים ע"ד כדכד ב"פ בשכמל"ו שחרית וערבית וגם מ"ח מעלות שהתורה נקנית וניתנו הקרשים באדנים חיבור מ"ה וב"ן שהם הוי' אד' כמו"כ בנפש חיבור הנה"א בנה"ב ששרשה משם ב"ן כענין שלום בפמשמ"ע בד"ה בחודש השלישי ולכן שני אדנים לקרש אין לך טיפה כו' שאין טיפים כו'. ובשה"ש רבה ע"פ מעיין גנים באר מים חיים מ"ח פעמים באר נזכר בתורה כנגד מ"ח מעלות שהתורה נקנית בהם, והרמב"ן בפי' החומש פ' תולדות דבאר מ"ח זהו בית המקדש ע"ש שהוא ית' נק' מקור מים חיים ולכן מ"ח קרשים בענין מ"ח פעמים באר, ואפ"ל מ"ח פעמים באר זהו ענין בשכמל"ו שחרית וערבית שהם ב"פ כ"ד כמ"ש בד"ה ושמתי כדכד בלק"ת פ' ראה והם העלאה, וזהו ענין אשת חיל, וזהו עצמו ענין באר כמ"ש ע"פ עלי באר וע"י העלאה זו ממשיך מ"ד בחי' ונוזלים מן לבנון מ"ח טפות מבחי' עדן כו', ועמ"ש בת"א פ' וישב בד"ה וישב יעקב בפי' וחם הוא כנען שיש בחי' זו בקדושה כי ג' בני נח ג' גווני הקשת וחם הוא תמימות רשפי אש העולה מההפך כו' ואפ"ל זהו מ"ח אתוון דבשכמל"ו אשת חיל כו'.

ג) **והנה** על זה אמרו ברבות פ' קדושים פכ"ה על פסוק כי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל שזהו ענין אחרי ה' אלקיכם תלכו מה הוא נתעסק במטע תחלה ויטע ה' אלקים גן כו', היינו שכמו

ענין נטיעות הגן עדן הוא המשכת עצי ה' ממש ל' עצות מרחוק להיות גילוי שם הוי' והוא בחי' צומח צמיחת וריבוי האור וארוכתך מהרה תצמח וכמ"ש וכגנה זרועיה תצמיח כן אד' הוי' יצמיח צדקה ותהלה כו' כן האדם צ"ל עבודתו בזה היינו ע"ד ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה לעבדה זו רמ"ח מ"ע ולשמרה זו שס"ה ל"ת, וזהו"ע וחיי עולם נטע בתוכינו נטע דוקא, שהתורה היא עץ החיים, וכן כל המצות נק' עץ חיים וכמו שכתוב בתיקוני זהר דתרי"ג מצות הם תרי"ג עיטין, היינו שהם עצות איך להיות גילוי שם הוי' על דרך מה שכתוב בתורה לי עצה ותושי' בד"ה בחודש השלישי, וצ"ל ישבעו עצי ה' ישבעו חיהם על ידי שמחה של מצוה כו' כי חי פירושו פריש ר"ל שמח, וכן בעסק התורה שהוא בחי' ונהר יוצא מעדן כו' וכן ע"י ההתבוננות שהוא בחי' רחובות הנהר כו' להתענג על הוי' וזהו לעבדה ולשמרה ב' ההין בסוף להמשיך יחוד י"ה ביחוד ו"ה, וזהו אחרי ה' אלקיכם תלכו היינו להתבונן ולבוא לבחי' אהוי"ר ולהיות ואת מצותיו תשמרו כו' כמ"ש הענין בלק"ת פ' ראה ועי"ז ונטעתם כל עץ מאכל גילוי עונג העליון בעצרת על פירות האילן בזח"א בראשית דכ"ו ע"א וטוב למאכל דא עמודא דאמצעיתא וע' בהרמ"ז פ' בלק דר"ב ע"א ע"פ לא תשחית את עצה כו' כי ממנו תאכל כו'. והנה עד"ז נאמר באברהם ויטע אשל בבאר שבע, כי הנה קיים אברהם כל התורה כו', וע"כ נטע אשל למעלה דוגמת ויטע ה' אלקים גן כו' וזהו ויקרא בשם ה' אל עולם דלכאורה מה שייכות נטיעתו האשל לענין ויקרא בשם ה' אלא שזהו כמ"ש גבי נטיעות הגן שם מלא ה' אלקים וכן נק' עצי הוי' כמו"כ גבי אשל היינו להיות נקרא בשם הוי' כי הנה אני הוי' לא שניתי שהוא סוכ"ע כמ"ש בד"ה וידעת היום ולכן ג"כ אני הוי' חוקר לב ובוחן כליות ע' ביאור את שבתותי תשמרו פ"ג ובלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה דרוש השני ספ"ב, וזהו שענין היותו אל עולם משגיח השגחה פרטיות נמשך דוקא משם הוי' כי במקום גדולתו שם אתה מוצא ענותנותו המגביהי לשבת ועי"ז המשפילי לראות כו' וזהו שארז"ל פ"ק דברכות ד"ז ע"פ למען אד' למען אברהם שקראך אדון וזהו"ע נתינת קרשי המשכן הנק' עצי הוי' בתוך האדנים שהם בחי' אד' שהו"ע שקראך אדון יחוד הוי' אד' ועמ"ש ע"פ דרשו הוי' בהמצאו שארז"ל בירושלמי והיכן הוא מצוי בבהכ"נ שנק' מקדש מעט ע"ד היכל גימט' ש' אד' שהוא היכל לשם הוי' ולכן השראת ש' הוי' בשם אד' וכן המקדש ניתן בין שתי אותיות היינו פעלת הוי' מקדש אד', גם במדרש פ' בראשית פי"ז לך נאה לקרות הוי' שאתה אדון ור"ל שהרי נכתב בשם הוי' ונקרא בשם אד' וחיבור שם הוי' בשם אד' ע"ז ארז"ל גדול העונה אמן יותר מן המברך כי אמן גימט' הוי' אד' ואד' זהו קבלת עול כמ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' בענין אדון עוזנו ואח"כ קיום המצות הנק' עצי הוי' ותורה הנק' עץ החיים בתוך הגן, גם נטיעותיו אשל ע"ד שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' להמשיך גילוי הקב"ה שהוא קדוש בוי"ו שהוי"ו מורה על המשכה שהוא המשכת קדושתו ית' להיות ממכ"ע

וסובכ"ע כו', וזהו"ע האשל ע"ד כי האדם עץ השדה היינו בחי' אדם שעל הכסא הוא עץ השדה כו' ואשל זה נטע בבאר שבע שהוא ממכ"ע באר שהיא מקור לשבע היכלות דבריאה שהן שבע נערות הראויות לתת לה כו' ועל המשכה זו רמז אותיות אשל א' כח"ב ש' חג"ת ל' נה"י כו' *.

ד) **ועתה** יובן ענין הרבות ויגש פצ"ד שהלך לקוץ ארזים כו'. דהנה באברהם כתיב ויטע אשל בבאר שבע אכן ביעקב נאמר ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. והענין דהנה כתיב ויקם עדות ביעקב ותורה שם בישראל. דהנה יעקב נק' בריח התיכון וכן משה נק' בריח התיכון ברבות פ' קרח דהיינו שמבריח מן הקצה עליונה עד הקצה התחתונה ממש והו"ע המשכת התורה בגשמיות, וביאור הענין דהנה ההפרש בין מ"ת ובין מה שקיים אברהם. מבואר במ"א בתורה אור פ' יתרו בד"ה משה ידבר דעם היות שקיים אברהם כל התורה כולה עד שלא ניתנה היה עיקר ההמשכה למעלה אבל משה ידבר וימשיך להיות הגילוי למטה גם בעשי'. וצ"ל מהו ענין שהמשיך אברהם ע"י המצות למעלה. אך כי רמ"ח מ"ע נק' רמ"ח אברים דמלכא היינו רמ"ח אברים דז"א כי ז"א הוא בעל ט"ס טפ"ט הוא פ"א וכל בחי' יש בה ג' כלים פנימי' תיכונים חיצוני' הנק' סת"ר סוף תוך ראש, הנה ג"פ פ"א הוא רמ"ג וה"ח המגדילים הוא רמ"ח אברים דז"א שהן שורש רמ"ח מ"ע ולהמשיך בחי' זו שיהי' הגדלת אברי ז"א ע"ד הנ"ל להיות טפ"ט כו' הוא ע"י בחי' עיבור ויניקה ומוחין כי בבחי' עיבור הוא שתלת כלולין מתלת ואח"כ בחי' יניקה הוא שמתגדלת ז"א בבחי' ו"ק כ"א כלול משׁשה מספר ל"ו וזהו"ע מי ברא אלה מי הוא בחי' בינה ברא אלה הם ו"ק דז"א כ"א כלול מוי"ו כו', והנה אף שביניקה יש ג"כ מוחין ונק' מוחין דיניקה עכ"ז נק' רק ו"ק כי מוחין אלו הם בכלל המדות יחשבו עד"מ השכל של המדה שיהי' * מחמת טעם ושכל שזהו השכל מגדיל המדה כחלב שמגדל את הולד ולכן בכלל המדה יחשב שהוא מדה ממש, עכ"ז * נק' רק ו"ק ואח"כ בחי' מוחין ממש הוא עד"מ השכל שבפ"ע כמו הלומד חכמה ונק' חב"ד דאצי' כו' וזהו"ע המצות שקיים אברהם היינו שהמשיך אוא"ס ב"ה בז"א כי אברהם הוא בחי' אבר מה ע"ש היותו יסוד אבא שבז"א השכל של המדה כנ"ל וממשיך אורות בכלים שמתחלה עד שלא נבה"ע היה הוא ושמו בלבד ועתה נתחלק לז' שמות כו' חסד כו' פי' כי הז' שמות הם בחי' אורות של הז' מדות היינו בחי' האוא"ס המתלבש בכלי החסד נק' אל כמ"ש חסד אל כל היום ואור המתלבש בגבורה נק' אלקים כו' ולכן הם ז' שמות משא"כ קודם שנבה"ע ולא היה עדיין אצי'

נה"י כו' : בכוך הנ"ל נוסף : דהנה אלף שייך לזה בעמוד המתחיל הגהות שטה עמוד, עד המלוים לא"פ בעמוד עוד מענין, שטה אחרונה ועמ"ש מזה בקצרה בהקיצור סעיף ג'.

שיהי' : בתו"א סח, ג : שיאהב.

עכ"ז : שם : ע"כ.

המדות היה בחי' האוא"ס כמו שהוא למעלה מבחי' התלבשות בכלים והו"ע היה הוא ושמו בלבד והיינו בבחי' גמ"ח ממשיך האור במל' בת הי' לאברהם ובכל שמה וע"כ א' אד' אל נא תעבור כו' ומעולם לא קראו להקב"ה אוא"ס אדון שיומשך במל' אלא אברהם כו'. ואמנם כל המשכות אלו דאברהם הי' נשאר באצילות היינו גודל רמ"ח אברי ז"א ע"י המוחין דיניקה כנ"ל, וזהו ויטע אשל היינו ז"א דאצי' בבאר שבע שהוא מל' עי"ז ויקרא בשם ה' אל עולם שקרא והמשיך שם הוי' שיהי' גילוי לפי שבסדר השתלשלות עולמות הרי אמר לעולמו די ורק עולמות עליונים היה בהם גילוי ולמטה היה העלם ואברהם המשיך שיהי' הגילוי גם למטה ע"י שקרא בשם ה' ואת הנפש אשר עשו בחרן כו' ליטע אמונה בלבם כו' וגמ"ח ויטע אשל כו', אך עכ"ז אינה לפי ערך עשי' שלמעלה כי כדי להמשיך למטה הוצרך להמשיך מלמעלה ועי"ז היה תוס' אורות באצילות וכמו ויעש דוד שם שהשמות שאינם נמחקים הם חיות המדות אל אלקים כו' חסד וחסד שבחסד כו' אך הלוך ונסוע רו"ש וע"י גמ"ח כו' אך כדי שיומשך בבי"ע הוא ע"י משה שהוא מבחי' ח"ס שבכתר דא"א אלא שנשפל ביסוד אבא והורד שמה ולהיות גבוה יושפל יותר למטה כענין שכתוב ועברתי בארץ מצרים אני ולא מלאך כו' וכמ"ש באד"ר דקל"ב ע"א בענין תלת עלמין דנפקין מתקונא קדמאה כו', שהתלת עלמין הם ג' עולמות בי"ע והם נמשכים מהתיקון הראשון מי"ג ת"ד דא"א דאצילות שהוא בחי' מי אל כמוך כו', וזה פליאה לכאורה איך יהי' דילוג המדריגה מבחי' י"ג ת"ד דא"א שהוא מקור האצי' שיומשך מזה ג' עולמות בי"ע, אך הענין הוא משום דאדרבה כי כדי שיבוא האור עד למטה כ"כ בעולמות בי"ע צריך שיבוא ממקום הנעלה ביותר כי לעולם* הרוממות יוכל להשפיל א"ע למטה יותר כו', ולכן שיהי' התהוות העולמות בי"ע הוא דוקא ע"י המשכה מתיקון הראשון די"ג ת"ד, וזהו פי' מי אל כמוך שיוכל לשפול א"ע כ"כ למטה מטה כו', ועד"ז יובן ג"כ בהמשכת האור ע"י תו"מ בעולמות בי"ע שהוא ע"י משה דוקא להיות ממקום גבוה יותר משורש בחי' אברהם ע"כ יכול להמשיך האור למטה ביותר גם בבי"ע משא"כ המשכת אברהם היה רק באצי' וזהו שמשה נק' בריה התיכון שמבריח שלהיות המשכת האור למטה ביותר בעשי' זהו ע"י ששרשו מן הקצה העליונה מבחי' כתר כו', וכמו"כ ג"כ בת"א בד"ה לך לך גבי הוא עשנו ולא אנחנו כו'.

ה) **והנה** משה ויעקב הם בחי' א' כמ"ש בזהר וזהו ידו עקב שממשיך היו"ד גם למטה בבחי' עקביים ועשי' והיינו כי שניהם בקו האמצעי משה הוא דעת ויעקב תפארת וח"ש במשה ויקח משה את עצמות יוסף עמו פי' שלקח עמו העצמות מדריגת בחי' יוסף שהוא שורש ההשפעה וכמו שביעקב נאמר אלה תולדות יעקב יוסף כו' וע' מזה בזהר בראשית דכ"א ע"ב, וזהו ויצא יעקב מבאר שבע ופי' בזהר ויצא קמ"ח ע"ב ויצא יעקב מבאר שבע סט' דרזא דמהימנותא

לעולם: כ"ה בהכת"י. ואולי צ"ל: לעוצם.

פי׳ מל׳ וילך חרנה סט׳ דאשת זנונים פי׳ ק״נ לברר בירורים ושם ע״ב יעקב נחת לגבה ואזל לאתרה שנאמר וילך חרנה כו׳ ואשתזיב מינה כו׳ ויאבק איש עמו כו׳ ואסתלק בדרגא שלים ואתקרי ישראל כו׳. והנה עמודא דאמצעיתא עלי׳ כתיב והבריח התיכון מובן דמה שנעשה בריח התיכון זהו ע״י וילך חרנה וע״י כי שרית עם כו׳ וע״ד הנז׳ בתו״א בד״ה בחודש השלישי בפי׳ ויעל אברם ממצרים שממצרים היה לו עליה ע״ד יתרון האור נמשך מן החושך מי יתן טהור מטמא והוא כמ״ש בת״א ר״פ ויצא בד״ה ושבתי בשלום דל״ו ע״א כי הנה אבי קאי על יצחק כו׳ כי אתה אבינו כו׳ צחוק ותענוג כו׳, והוא ע״י בחי׳ הבירורים שלמטה בבחי׳ אתכפייא ואתהפכא כו׳ צפור המדברת כו׳, חרן נחר גרוני כו׳, תכלית המכוון כו׳, ואז נעשה מבחי׳ חרן רנה כו׳ שהוא בית אבי בחי׳ הצחוק והתענוג ואזי והי׳ הוי׳ ז״א לי לאלקים ע״י גילוי עונג העליון דע״ק כו׳ וזהו״ע בריח התיכון שמבריח עד הקצה העליונה שהוא ע״ק כדפי׳ בזהר תרומה קע״ה ע״ב, וע״ד ברח דודי כו׳ על הרי בשמים בחי׳ ריח מקיף עליון ועונג, וזהו נמשך מן הקצה התחתונה ע״י הבירור דק״נ כו׳ שמזה דוקא נמשך יתרון האור כו׳ מבחי׳ ברח דודי על הרי בתר ובכח זה מבריח מן הקצה אל הקצה מלמעלה למטה והיינו מ״ש ונתתי לך מהלכים בחי׳ הילוך מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כמ״ש בתו״א בפ׳ וישב וכענין והנה סולם מוצב כו׳ עולים ויורדים בו כו׳. ומזה יובן מ״ש ברבות ויגש פצ״ד דק״ה ע״ג שהלך לקוץ ארזים שנטע זקינו בבאר שבע כו׳ שנאמר ויטע אשל בבאר שבע כו׳ ומזה עשו בריח התיכון כי אברהם קיבל כל התורה אך ההמשכות היה רק באצי׳ כנז׳ בד״ה משה ידבר וזהו ויטע אשל יסוד ז״א בבאר שבע מל׳ שהמשיך יחוד העליון למעלה באצילות, אבל יעקב הלך לקוץ הארז מבאר שבע והיינו ע״ד ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה להמשיך גילוי האור גם למטה וזהו אלה תולדות יעקב יוסף כו׳ ע׳ זהר ויחי דרי״ו ע״ב, הא לך שבע עשרה שנין אחרנין כו׳) * והיינו יוסף ה׳ לי בן אחר כו׳ וע״י המשכה זו מלמעלה למטה מבאר שבע לבחי׳ חרנה עי״ז אח״כ מבריח כו׳ ע״ד שני הפי׳ בארוממך אלקי המלך בד״ה כי אתה נרי וזהו״ע נחלת יעקב נחלה בלי מצרים כמ״ש מזה בד״ה בחודש השלישי, וזהו והבריח התיכון דוקא והוא מ״ש ועץ החיים בתוך הגן בתוך דוקא היינו במציעות גנתא, קו האמצעי מבריח כו׳ ע״כ הוא עה״ח שבו נמשך מבחי׳ כי עמך מקו״ח עמך ממש ונמשך המשכה זו גם למטה ע״ד ואכל ממנו וחי לעולם, וע׳ מענין ועץ החיים בתוך הגן בזח״א פ׳ בראשית כ״ו א׳ ופ׳ אמור צ״ו א׳ דק״ז סע״א ויחי דרכ״א ומכל הפסוק ויצמח כו׳ ועה״ח פ׳ בראשית כ״ה ב׳ תזריע דמ״ב סע״ב ת״ז תיקון י״ט דל״ח ע״ב ובמק״מ בראשית כ״ו א׳ ועה״ח הוא זעיר שיונק מאו״א שנק׳ חיים ובפ׳ אמור צ״ו א׳ בתוך הגן במציעות גנתא נ״ב מהרח״ו כי בציור אדם הגוף הוא באמצע

כו) : כ״ה בהכת״י בלי ציון התחלת המוסגר.

ומכריע בין ב' זרועות והרמ"ז שם כ' כתיב עץ חיים כו' ב' יסודות הנק' חיים כמ"ש כי היא חכמתכם ובינתכם כו'. ומבואר בדרוש הזימון שבמעלות התחברות חו"ב זהו עיקר גילוי העונג, וזהו"ע לויתן יחוד או"א, וע' בד"ה ראה אנכי כו'. ושורש ב' יסודות דאו"א ממשיכים מב' הבחי' שבכתר עתיק ואריך כמ"ש במ"א בפי' ממעמקים קראתיך כו' בביאור ע"פ כי המצוה. ועפי"ז אפ"ל מארז"ל הרוצה שיתקיימו נכסיו יטע בהם אדיר. דהנה נז"ל בענין אשל ההמשכה מבחי' א' פלא ע"י שי"ן חג"ת לבחי' למ"ד, אכן בריח התיכון שמבריח מן הקצה אל הקצה הוא מעולה יותר וזהו"ע אדר א' דר שממשיכים הא' שהוא הקצה היותר עליונה להיות לו דירה בתחתונים ממש, כי אד"ר ע"ש אדיר במרום ה', וכתיב מה אדיר שמך בכל הארץ, וכתיב מי כמוך באלים ה' שהוא בחי' עץ חיים נאדר בקודש כו', וכן פי' ארז אדר והו"ע כארז בלבנון ישגא ובעה"כ בשם מא"א אדר יסוד וע' במא"א א' קע"ו אדרא. אך והבריח התיכון הוא בתוך הקרשים בתוך של הקרשים הוא ג"כ קו האמצעי והוא מדת הרחמים שע"י התעוררות רחמים שהאדם מעורר על ריחוקו עי"ז ממשיך גילוי קו האמצעי וזהו תתן אמת ליעקב כי אמת הוא משה כמ"ש ברבות שמות פ"ה לפי שנאמר בכל ביתי נאמן הוא, ולכן זהו עיקר בריח התיכון חותמו של הקב"ה אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו', וזהו מן הקצה אל הקצה ולהיות המשכת ואמת ה' לעולם הוא ליעקב ע"י התעוררות רח"ר וע' מענין התעוררות רחמים בד"ה מנורת זהב ובד"ה כי ההרים ימושו ובד"ה שובה ישראל ובד"ה כנשר יעיר ובאגה"ק ע"פ זורע צדקה שכר אמת, וזהו שיעקב הלך לקוץ ארזים שנטע זקנו בבאר שבע פי' לקוץ היינו ע"י שיומשך בחי' זו מאצי' לבי"ע, ועיקר פי' מבריח מן הקצה אל הקצה כי ההמשכות שממשיכים תוס' אורות בג"ע ההמשכה עדיין ברוחניות אבל בתחה"מ יהי' הגילוי בעשי' הגשמיות והיינו שיהי' ההמשכה ממקום עליון ביותר כמ"ש בלק"ת בד"ה את שבתותי תשמרו ובד"ה אני דפ' ציצית כי בג"ע ששרש ההמשכה מחו"ב אבל שיהי' תחה"מ זהו ע"י כתר טלא דנטיף מעתיקא וזהו מבריח מן הקצה היותר עליונה כ"א עד קצה היותר תחתונה עשי' הגשמי' דהא בהא תליא שלפ"ע עומק רום כך יכול להיות ההמשכה גם למטה בעומק תחת כי שם מעלה ומטה שוין.

בזהר * ויצא קס"ח ע"א ויצא יעקב מבאר שבע סטרא דרזא דמהימנותא פי' מ', וילך חרנה סטרא דאשת זנונים פי' ק"נ לברר בירורים ושם ע"ב יעקב נחת לגבה ואזל לאתרה שנאמר וילך חרנה כו' ואשתזיב

בשולי העמוד בכת"י: התיכון בתוך. תוך של הקרשים נמשך בזה בריח התיכון כמו תתן אמת ליעקב ונקדשתי בתוך בנ"י. מתוך בארך.

בזהר: בכת"י א' זה המשך להמאמר דלעיל, ובכת"י א' רשום עליו: שייך לפסוק והבריח התיכון.

מיניה כו' ויאבק איש עמו כו' ואסתלק בדרגא שלים ואתקרי ישראל כו' והוה עמודא דאמצעיתא ועליה כתי' והבריח התיכון, מובן דמה שנעשה בריח התיכון זהו ע"י וילך חרנה וע"י כי שרית עם כו' וע"ד הנז' בת"א בד"ה בחדש השלישי בפי' ויעל אברם ממצרים, שממצרים הי' לו עלייה ע"ד יתרון האור נמשך מן החושך, מי יתן טהור מטמא, והוא כמ"ש בת"א ר"פ ויצא בד"ה ושבתי בשלום דל"ו ע"א כי הנה אבי קאי על יצחק כו' כי אתה אבינו כו' צחוק ותענוג כו' והוא ע"י בחי' הבירורים שלמטה בבחי' אתכפיא ואתהפכא כו' צפור המדברת כו' חרן נחר גרוני כו' תכלית המכוון כו' ואז נעשה מבחי' חרן רנה כו' שהוא בית אבי בחי' הצחוק והתענוג, ואזי והי' הוי' ז"א לי לאלקים ע"י גלוי ענג העליון דע"ק כו'. וזהו ענין בריח התיכון שמבריח מן הקצה עד הקצה העליונה שהוא ע"ק כדפי' בזהר תרומה קע"ה ע"ב וע"ד ברח דודי כו' על הרי בשמים, בחי' ריח מקיף עליון ועונג ותענוג, וזהו נמשך מן הקצה התחתונה ע"י הבירור דק"ב כו' שמזה דוקא נמשך יתרון האור כו' מבחי' ברח דודי על הרי בתר ובכח זה מבריח מן הקצה אל הקצה מלמעלה למטה והיינו מ"ש ונתתי לך מהלכים ב' בחי' הילוך מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כמ"ש בת"א ר"פ וישב וכענין והנה סולם מוצב כו' עולים ויורדים בו כו', ומזה יובן מ"ש ברבות ויגש פצ"ד דק"ה ע"ג שהלך לקוץ ארזים שנטע זקינו בבאר שבע שנאמר ויטע אשל כו' ומזה עשו בריח התיכון, כי אברהם קיים כל התורה אך ההמשכות היו רק באצילות כנזכר בד"ה משה ידבר וזהו ויטע אשל יסוד ז"א בבאר שבע מ' שהמשיך יחוד העליון למעלה באצילות, אבל יעקב הלך לקוץ הארז מבאר שבע והיינו ע"ד ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה להמשיך גלוי האור גם למטה וזהו אלה תולדות יעקב יוסף כו' ע' זהר ויחי דרי"ו ע"ב הא לך שבע עשרה שנין אחרנין כו' והיינו יוסף ה' לי בן אחר כו' וע"י המשכה זו מלמעלה למטה מבאר שבע לבחי' חרנה עי"ז אח"כ מבריח כו' ע"ד שני הפי' בארוממך אלקי המלך בד"ה כי אתה נרי וזהו ענין נחלת יעקב נחלה בלי מצרים כמ"ש מזה בד"ה בחדש השלישי וזהו והבריח התיכון דוקא, ועמ"ש עוד בד"ה שובה ישראל בענין יעקב שהלך בעלזי אחר עלוי עד שאמר והיה הוי' לי לאלקים ולכאורה הרי זהו היתרון של בעלי תשובה על צדיקים שבמקום שבע"ת עומדים כו' ואיך בא יעקב שהיה צד"ג לזה, אלא שזהו ע"י שהי' בריח התיכון כו' ועמ"ש מזה ע"פ וידר יעקב נדר כו' והיינו כי דוקא צדיקים אינו יכול לעמוד אבל יש בחי' שגבוה מצדיקים והוא בחי' ישר כדפרש"י ספ"ק דתענית בענין ולישרי לב שמחה וכ"ה במדרש תלים ע"פ ישבו ישרים את פניך ישרים זהו מדריגת בריח התיכון כמ"ש בזהר בשלח דנ"א ע"ב בפי' ישרים שמכריע בין חו"ג ומחברם יחד ובכלל זה ג"כ החיבור בין נה"א לנה"ב לאכללא שמאלא בימינא, שיהי' הנה"ב ג"כ מסכמת לרצון הנה"א כמ"ש במ"א ע"פ מישרים אהבוך כו', ועמ"ש בד"ה מי יתנך כאח לי ענין חסיד שגבוה מצדיק כו' כי צדקה די מחסורו

למלאות בחי' חוסר כל והי"ע יחוד זו"נ ע"י הצדיק יסוד אבל חסד הפלגת הטוב ממשיך אור א"ס בחכמה כו' ולכן גמ"ח אף לעשירים כו', ועד"ז ענין ישר שגבוה מצדיק, כי הצדיק ממשיך כסדר ההשתלשלות א"כ אין הגילוי למטה כמו למעלה כו' אבל לעשות הישר שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה זהו מלמעלה מהשתלשלות, ע' סד"ה כי ההרים ימושו וסד"ה כי תשמע בקול, א"נ צדיק יחוד זו"נ ע"י תורה ומצות אבל והבריח התיכון ממשיך יחוד או"א ע"י מס"נ וזהו ענין ישר כו' ולכן ולישרי לב שמחה שהשמחה ע"י גילוי האור למטה, גם אור זרוע חסד אבל שמחה בינה שבה התגלות התענוג עתיק גם אור זרוע לצדיק מה שאברהם נטע האשל בבאר שבע ולישרי לב יעקב שמחה שקצץ הארז ועשה ממנו בריח התיכון כו' גם בריח התיכון רחמנות ועי"ז מעורר רחמים גדולים וזהו ענין האור הנמשך ע"י תשובה כמ"ש סד"ה כי ההרים ימושו, ויש להעיר עוד לענין בריח התיכון ממ"ש ע"פ ונתתם לי אות אמת בזהר ר"פ ויקרא.

זהר ויחי דרכ"ד ע"א בפי' רק באבותיך חשק ה' שהן הן המרכבה עמ"ש בזה בת"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור וע' מענין חשק במא"א ח' ס"ד שי"ן תלת קשרין חד מהאי סטרא וחד מהאי סטרא היינו חו"ג, וחד דכלילא לון היינו ת"ת, ודא הוא דתנינן והבריח התיכון כו' לפ"ז פי' מן הקצה אל הקצה מחסד עד גבורה וז"ש ושכבתי עם אבותי כו' שיתחבר עם חו"ג, וע' מענין קשרין בזהר אמור צ"ו ב' סע"ב ע"פ יום אחד הוא יודע לה', דא הוא גופא דאמצעיתא דאחיד לכל הני היינו כי יש ג' קשרין שהם שלש של שלש שלש קשר הא' כח"ב והב' חג"ת והג' נה"י, ות"ת הוא אמצעיתא דאמצעיתא ופי' ג' קשרים הנ"ל כמ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה ענין הנסכים שיש בכל עילה ג' בחי' א' מה שמקבל מלמעלה ב' עצמותו ג' מה שמשפיע למטה ועד"ז ענין כח"ב הוא הבחי' העליונה מה שמקבל ונמשך מא"ס באצי', ונה"י הוא מה שנמשך מאצי' בבי"ע, ועצם האילן הוא חג"ת ועיקר אמצעיתו תפארת וזהו בריח התיכון המבריח מן הקצה בחי' כח"ב עד הקצה נה"י, ובמא"א אות שין סעיף א' הנה אות השי"ן מורה על חיבור ג' קוין או חג"ת או נה"י כו' עכ"ל ועמ"ש בלק"ת בשה"ש סד"ה שניך כעדר הרחלים פרק ה' איך ע"י התחברות ג' בחי' יחד מאיר עי"ז בהם בחי' שלמעלה מערכם כו' ועמ"ש בד"ה מים רבים בת"א פ' תולדות בענין רבקה של שלש שלש בקר כו' ובענין שי"ן דכשב השין קודם לבית שהם חו"ב ומ"ש מענין ת"ת בת"א פ' נח בדרוש הן עם אחד ובלק"ת פ' תוריע בד"ה אם בהרת כו' ומ"ש בד"ה וידעת היום בענין והנורא אל עליון כו' ומ"ש בד"ה יחינו מיומים בענין ביום השלישי יקימנו [בד"ה לך לך בת"א ר"פ לך לך שכדי להיות ההמשכה בעשיה צ"ל מקור ההמשכה מבחי' הוא עשנו הוא דא עתיקא וזהו שדוקא משה ידבר כו' וזהו והבריח התיכון דוקא ע"י שמגיע לקצה העליונה עת"י הוא מבריח אל הקצה התחתונה וכן אמרו במדרש ר"פ קרח אשר משה נק' בריח התיכון.

קיצור מענין והבריח התיכון שנעשה מויטע אשל במטע תחלה, ויטע שם מלא כי בראשית ברא אלקים מי ברא אלה המוציא במספר צבאם, אכן ולתבונתו אין מספר, משובח ומפואר עדי עד והיינו שמו הגדול שם מלא וזהו גן בעדן מקדם, ע"ד חצר הפנימית הפונה קדים, ונהר יוצא יובל שמו ממני פריך נמצא, ויניחהו ע"ד וינוחו בו ישראל מקדשי שמך, ישבעו עצי ה' חייהם מימיהם שלא להיות ונהר יחרב ויבש, עצי הוי' עצה איך יהי' גילוי שם הוי', מעצי הלבנון, עצות מרחוק, אחכמה והיא רחוקה, ותתצב אחותו מרחוק ישבעו לשון שבעה ולשון שבועה, אפריון אצילות מעצי הלבנון.

ב) **והנה** כמ"כ הקרשים למשכן נקראו עצי הוי' עצי שטים עומדים שרפים עומדים והוא הנה"א עומדים דרך גדולתן והם מעצי הלבנון מדות דאצי' עומדים וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא ופי' עצי הוי' שיהי' דירה בתחתונים שם מלא את השמים כו' מלא מ"ח קרשים מ"ח נביאים י"ב צירופי הוי' וכנס"י אשת חיל כדכד מ"ח מעלות שהתורה נקנית כמנין יובל וכן יש בחי' אלו בעבודה ושכנתי בתוכם שיהי' ע"ד שרפים עומדים קרש קשר והקשורים ליעקב מ"ח כדכד כנ"ל ושתי אדנים לקרש קשור נה"ב בנה"א וגם מאה אדנים הם מאה ברכות א"ת מה אלא מאה ויש להעיר לענין האדנים ממ"ש ע"פ ועתה יגדל נא כח אד' דשם נתבאר שזהו קבלת עול שיהי' בבחי' עבד ואח"כ זוכה לתורה עצי הוי' ע"ד קדשנו במצותיך ועי"ז ותן חלקינו בתורתיך ועמ"ש סד"ה וידבר אלקים דעשה"ד.

ג) **ועז"א** ונטעתם זורע צדקות ומצמיח ישועות וחיי עולם נטע בתוכינו תרי"ג מצות תרי"ג עיטין עצי הוי' ישבעו עצי שובע שמחות שמחה של מצוה, אחרי ה' אלקיכם תלכו ויטע אשל ועי"ז ויקרא בשם הוי' שם מלא לא שניתי וע"כ חוקר לב אל עולם במקום גדולתו שם ענותנותו המגביהי לשבת המשפילי לראות שקראך אדון הקרשים בתוך האדנים, גם אשל כי האדם שעל הכסא עץ השדה וצ"ל וברכו את הוי' הקב"ה מבחי' קדש והיינו ע"י שאו ידיכם לבחי' קדש ועי"ז מרמז אשל אכילה שתיה לויה, ג' ידות א' כתר אכלו רעים, ש' חג"ת שתו ושכרו דודים, למ"ד שהמל' נקנית בשלשים מעלות למד כלים דאצילות שנעשי' נשמה לבי"ע זהו לויה, כי להיות ירידה זו לבי"ע נמשך כח מלמעלה כמ"ש בביאור ע"פ משה ידבר בשם האד"ר קל"ב שנמשך מתקון הראשון מי"ג ת"ד אל כו' ועיין בעה"ק ח"ד פי"ט בפי' מ"ש בתחלת יחזקאל ויהי בשלשים שנה ועמ"ש ע"פ כי אין טוב לאדם כ"א לאכול ולשמות.

ד) **אך** עיקר המשכות אברהם למעלה באצי' וזהו בבאר שבע מ' או בינה, שהוא לאתקנא רזא דשמיה שבעה שמות שאין נמחקין ז' מדות, שאינן אלא שם, וצ"ל המשכה שיומשך בהמדות, וזהו ויטע אשל, גידול רמ"ח איברי ז"א אבל כדי שיומשך בבי"ע זהו מתן תורה והיינו ע"י

משה שנק' בריח התיכון המבריח מן הקצה כתר עד הקצה בבי"ע הוא עשנו.

ה) **ומשה** ויעקב בחי' א' וע"כ נאמר ויקם עדות ביעקב, יו"ד עקב, וזהו ויצא יעקב מבאר שבע מ' דאצי' וילך חרנה בבי"ע לברר ק"נ ועי"ז ושבתי אל בית אבי יצחק צחוק ותענוג העליון וא"כ הוא מבריח מלמטה למעלה מן הקצה אל הקצה ברח כו' מן הרי בתר טורי דפרודא אל הרי בשמים ובכח זה מבריח מן הקצה אל הקצה מלמעלה למטה ב' בחי' הילוך מהלכים מלמטה למעלה ומלמעלה למטה, וזהו נחלה בלי מצרים כמ"ש בד"ה בחדש השלישי כו' וזהו והבריח התיכון דוקא ועץ החיים בתוך הגן, קו האמצעי החיים חו"ב ושרשם הבחי' שבכתר יטע בהן אדר א' דר נאדר בקדש וצ"ל בתוך של הקרשים, תוך קו האמצעי רחמים תתן אמת ליעקב, ועיקר פי' מן הקצה אל הקצה שיהי' הגילוי בעשי' גשמיות והוא ענין תח"ה שיהי' בב"א.

נמצא מאה אדנם ש' אד' וה"ע קבלת עול ע"ד כי לי בנ"י עבדים גם מאה ברכות הקרשים עצי הוי' ושתי ידות לקרש צו ידות אין צו אלא שכינה חיבור ויחוד, ועץ החיים בתוך הגן תורה ע"ד אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת, והיינו בתוך הגן באמצעות כי על שלשה דברים העולם עומד תורה ועבודה וגמ"ח, גמ"ח קו הימין ועבודה קו השמאל ותורה קו האמצעי, ולכן נק' בתוך היינו באמצע, או י"ל עה"ח פנימי' התורה ועמ"ש בלק"ת פ' ראה בד"ה אחרי הוי' בפירוש אין עבירה מכבה תורה לפי ששרשה מיג"מ דא"א ובד"ה ואתחנן פי' שהמצות הם אתעדל"ע שע"י אתעדל"ת והתורה היא אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת וזהו אתה החלות וזהו ענין טל תורה, ולכן גבי עץ החיים נאמר פן ישלח ידו ולקח גם מעה"ח וחי לעולם זהו ע"ד אין עבירה מכבה תורה, בתוך הגן י"ל בפנימי' ז"א כי ענין פנימיות ז"א גבוה הרבה מחיצוניות ז"א רמ"ח איברין כמ"ש בסידור שער המועדים בד"ה תלתא זמינין מקדש שזהו ע"ד שהת"ת קו האמצעי הוא מדרגה גבוה מחו"ג שבו מאיר הכתר ע' באג"ה סי' י"ב בד"ה והיה מעשה הצדקה שלום ולכן בת"ת מאיר שם הוי' וע' בלק"ת פ' תזריע בדרוש בהרת, כמ"כ עד"ז ממש פנימיות ז"א לגבי חיצוניות ז"א, ובמ"א פי' שבפנימיות ז"א מאיר עתיקא כמ"ש בזח"ג פ' אחרי דס"ו ע"ב בפי' בי נשבעתי ודק"ל ע"א, וזהו ענין האלף שבתוך וא"ו כי אלף זהו פלא וזהו ועץ החיים בתוך הגן ההמשכה מע"ק המלובש תוך ז"א וזהו ענין התורה גן סדרים דאורייתא ובפנימיותה מלובש אור א"ס וכמ"ש בפי' כי תשמע בקול בקול מה שמלובש תוך הקול כו' וזהו ענין הבריח התיכון וצ"ע בזח"ג פ' שלח דקנ"ח ע"ב ע"פ היש בה עץ אם אין מבואר בחי' אין גבוה מבחי' עץ החיים כו' והנה בחי' אין ממשיכים ע"י שונה פרקו מאה פעמים ואחד שהוא גימט' מאין ע"ש והחכמה מאין תמצא, ואפ"ל והבריח התיכון עה"ח מבריח מן הקצה העליונה בחי' אין עד הקצה התחתונה בחי' אני שהוא מ'.

———●———

תרומה כ"ו כ"ח

והבריח התיכון בתוך הקרשים מבריח מן הקצה אל הקצה. שבת פי"א צ"ח ב'. רבות ויגש פצ"ד ק"ה ג'. בפ' קרח דף ע"ה א'. בשה"ש בפסוק עד שהמלך במסיבו י"א ד'. זח"א ויצא קמ"ח ב'. ויחי רכ"ד א'. בשלח דנ"א סע"ב. ס"פ תרומה קע"ד ב' קע"ה ב' קע"ו א'. בלק קפ"ו ב' ובהרמ"ז שם. עמה"מ שער קרית ארבע פרק דף קכ"ג. זח"ג ס"פ שמיני מ"ב א'. כי תצא רע"ח ב'. ת"ז נ"ב ב'.

במא"א אות ב' סעיף נ"ד בריחים נקרא כל הספירות חמש מול חמש ובריח התיכון סוד התפארת מבריח מקצה אימא אל קצה מלכות (כי בינה נקרא שכינתא עילאה ומל' שכינתא תתאה וע' רע"מ ר"פ תשא גבי דא ו' ממוצע בין שני ההין ובענין העשיר דא עמודא דאמצעיתא וע' זח"א דף ב' ע"ב ור"פ וארא כ"ב א' בענין עד תאוות גבעות עולם. ובענין בעטרה שעטרה לו אמו בפ' ויחי דף רמ"ו א' ובפ' אחרי דע"ז ב'. וא"כ דוקא ע"י שמבריח עד קצה התחתונה מל' ע"ז מבריח עד קצה עליונה בינה שהרי בעטרה שעטרה לו אמו הוא ביום חתונתו דוקא וז"ש במ"א שכשהמל' מקבלת ע"י תפארת גבוה משמקבלת ע"י יסוד כי ת"ת עולה עד קצה העליונה וע"כ נק' עשיר משא"כ יסוד נק' דל) גם קצה עליון דעת וקצה תחתון יסוד עכ"ל. וע' בזהר ויצא קמ"ח ב' משמע בריח התיכון זהו ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. ודוקא ע"י שהלך חרנה ובירר ניצוצים ע"ז נעשה בריח התיכון. והינו כמ"ש בת"א ר"פ ויצא בפי' ושבתי בשלום אל בית אבי כו'.

ורש"י פי' בחומש ששאר הבריחים הם שני בריחים והבריח התיכון אחד יש לפרש עפמ"ש אדמ"ו נ"ע ע"פ והוא כחתן יוצא. חתן א'. כי ע"פ השתלשלות יש ב' בחי' חתן. הא' הירידה מאא"ס בחו"ב. והב' המשכה מחו"ב למטה ועמ"ש מזה בד"ה שה"ש ובד"ה לבבתיני. אבל הבריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה שאותו הגילוי מאוא"ס הנמשך בחו"ב דאצי' יאיר גילוי זה למטה ממש. וזהו ביום ההוא יהי"ה שגם למטה יהי' גילוי י"ה כמו למעלה.

ג) * **והפרד"ס** בערך בריחים כ' וז"ל כבר פירשתי קצת בערך אצבעות ענין ה' בריחים וז"ל בערך אצבעות הוא בשתי פנים. האחד הוא יו"ד אצבעות יוד ספירות כמ"ש ענינם בשער עשר ולא תשע פרק א'. ועוד יש מציאות אחר כנדרש בס"ה בלק קפ"ה בעובדא דההוא ינוקא. ושם פי' כי חמשה בריחים הם חמשה אצבעות והבריח התיכון הוא קו האמצעי תפארת הוא אצבע האמצעי הגבוה מכולם כי ראשו מבריח מן הקצה אל

ג) : כ"ה בב' כת"י בלי ציון אות ב'.

הקצה (ועמ"ש בפי' שאו ידיכם קדש בד"ה צאינה וראינה דלפמש"כ י"ל העלאה זו לבחי' קדש זהו ע"י בריח התיכון שבידיכם) והחמשה אצבעות הם גדולה וגבורה מצד אחד שני בריחים או גדולה ונצח ושנים הנשארים מצד השני, ועצם כללות יד ימין הוא בחסד ויד שמאל בגבורה והאצבעות הם בידות כי כל אחד כלולה מעשר כו' עכ"ל ובערך בריחים כתב ובריח התיכון שהוא רמז אל הקו האמצעי והנה הבריחים היו חמשה מימין וחמשה בשמאל (וגם במערב היה חמשה בריחים כמ"ש בחומש פ' תרומה שם ובפרש"י שם) ובארנו שם כי הם גדולה וגבורה תפארת נצח והוד, ולפי הנראה מדברי הרשב"י ע"ה בתקונים שחמשה ספירות הנז' נקראו בריחים ע"ש הבריח התיכון שהוא תפארת המבריח מן הקצה אל הקצה דהיינו מקצה השמים ה' עילאה ועד קצה השמים ה' תתאה עכ"ל. ויש להעיר לענין בריח ממ"ש בזח"ג האזינו דף רפ"ח רע"ב בענין רדל"א ועל האי אקרי ברח לך אל מקומך, כי בריח קרוב לענין לשון ברח שכמו שהבריחה היא ממקום למקום כך הוא ענין הבריח שמבריח מן הקצה הראשון אל הקצה האחרון, וזהו ענין ברח דודי כו' על הרי בתר שהם טורי דפרודא שהוא סוף קצה האחרון ואח"כ ברח דודי כו' על הרי בשמים שהוא קצה הראשון יעקב אמת וישלח פ"פ אני ראשון כו' וזה בריח כו' ועמ"ש ע"פ כי חזק בריחי שעריך שהם בחי' חותם ה"ג למנוע השפע מהחיצונים. אך יש לקשר עם בריח התיכון כי מקו האמצעי אין להם יניקה ועוד כי חותמו של הקב"ה אמת ואמת הוא בריח התיכון כנ"ל, ומ"ש הפרדס דהיינו מקצה השמים כו', עיין במא"א קוף סעיף למ"ד מענין קצה השמים וע' מזה זח"א דף א' ע"ב וזח"ב דף רי"א ובלק"ת מהאריז"ל פ' תרומה ופ' ואתחנן, ויש לפרש ג"כ בריח התיכון רחמים תפארת וע"י רחמים זוכים לתשובה היינו אם יהי' נדחך בקצה השמים משם יקבצך כו' להעלותך לקצה דלעילא והיינו שמבריח מן הקצה כו' ועמ"ש מזה בפסוק כי שאל נא לימים ראשונים סעיף וא"ו וסעי' ח' ואתחנן ד' ל"ב, עוד להעיר לענין מן הקצה אל הקצה ממ"ש בת"א פ' תרומה בענין כרוב אחד מקצה מזה וכרוב אחד מקצה מזה ובד"ה ויושט המלך לאסתר את שרביט העליון וקצהו התחתון כו' וקצהו העליון כו' ע"ש גם מפסוק ויצא יעקב מבאר שבע שהוא קצה העליון שלמעלה מז"ת וילך חרנה בחי' מל' לברר בי"ע קצה התחתון ועי"ז יהי' עליה כמ"ש ושבתי בשלום כו' והיה הוי' לי לאלקים.

———•———

תרומה כ"ו ל"א

ועשית פרוכת תכלת וארגמן.

א) **רבות** פ' נשא פי"ב דרמ"ז ד' מרכבו ארגמן ועשית פרוכת תכלת וארגמן וכתיב וסכית על הארון את הפרוכת. פקודי מ"ם פסוק ג' ובפירש"י בחומש וסכית ל' הגנה שהרי מחיצה הי'. והנה הפרוכת זהו הפרסא המפסקת בין אצי' ובין בריאה כמ"ש בעמה"מ בכמה מקומות. ובפרט דקס"ז ע"ד.

ונק' ארגמן משני טעמים הא' כי ארגמן הוא תפארת שכלול מכמה גוונין. והחשמל נמשך מת"ת כמ"ש בזח"ב יתרו דף ע"ח ב' בענין יעקב איש תם ובדיוקנא קיימא רזא דחשמל. והרמ"ז שם פי' כי ת"ת כלול מחו"ג. ומבחי' זו נמשך ב' בחי' דחשמל חש מל ועי' פי' חש מל בת"א פ' לך בד"ה והבדילה הפרוכת חש לשון שתיקה מל ל' גילוי כמארז"ל חשות ממללות. והיינו הפרסא ע"ד המשל המלביש להשכל ונמשך על ידו איזה גילוי ומ"מ עיקר הנמשל כמו שהוא אינו מובן והוא נעלם. וע"כ הפרוכת נק' ע"ש ארגמן. השני כי ממנו מקבלים ד' מחנות שכינה המרומזים בתיבת ארגמן רפאל גבריאל מיכאל כו'. ועמ"ש ע"פ ודלת ראשך כארגמן.

ב) **ס"פ** במדבר דף רכ"א ע"ב ע"פ ולא יבואו לראות כבלע. היו מפרקין את הפרוכת מפניו והיו זנים עיניהם מן הארון כו' ויך באנשי בית שמש כי ראו בארון כו'. עשה להם משה תקנה כו' יהיו בני אהרן נכנסים ומפרקין אותה מפני שהם כהנים ויכסו הארון כו'. וע' בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדבר סיני. שהענין שהכיסוי הוא ששה סדרי משנה כו' עוטה אור כשלמה.

ג) **רבות** פ' נשא פי"ג דף רנ"ה בנשיא שמעון. עשרה זהב כנגד עשרה פרשיות שכתוב בהן עשי' הנאמרת במשכן כו' ועשית פרוכת.

ד) **במא"א** פ' סכ"ג פרכת נק' הפרסא המבדיל בין חצי פרצוף עליון לתחתון. ולכן גם קרומא דמוחא נק' פרכת וסתם פרכת פרסא הוא שבין אצי' לבריאה עכ"ל. והי"נ כ' בשם פי' הזהר פ' בראשית דף ט"ו בקע ולא בקע כי המל' דא"ק בקע הפרסא ממסך שבגוף א"ק שהיא מבדלת בין הקדש הוא עולם האצי' ובין קדה"ק דהיינו א"ק כו'. והנה רדל"א כו' נעשית בחי' אוירא דייתבא ע"ג קרומא כו' הגנוז בין גלגלתא ובין מוחא.

ה) **עמ"ש** מענין הפרסא בת"א ס"פ לך בד"ה והבדילה הפרכת ובפ' וירא בד"ה פתח אליהו. ובד"ה ואתה תצוה גבי מחוץ לפרכת. ובלק"ת פ' אחרי בביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר. ובביאור ע"פ ואתחנן אל ה'.

ו) **בפרדס** ערך פרכת וז"ל פרכת נקראת המלכות כי היא פרכת מסך בין האצי' לכל הדברים אשר תחתיה ותקרא פרכת בבחי' התחתונה אשר לה שהיא המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים עכ"ל.

ונתת את הפרוכת. יומא ה' נא"ב. מנחות ג' כז"ב. ע"ה יג"ג מה"ג נז"ד קמה"ד קמו"א קמז"ד. ר"ח. רבות קנא"ב רמט"ג. זח"א פ"ז ח"ג עמוד מ"ט תע"ג. ילקוט ח"א קכ"א ב"ד קיב"ד קסד"ג רט"ו קה"ד של"ה שכד"ב שנה"א שנו"א שלג"א שלד"א. ממ"י נד"ב. בחיי קסג"ד.

א) **יומא** פ"ה דנ"א ע"ב ר' יוסי אומר לא היתה שם אלא פרוכת א' בלבד שנאמר והבדילה הפרוכת. וע"ש בתוס' דלחכמים דפליגי עליה דר' יוסי מצד חיצון של הפרוכת נק' קדש, ומתחלת עוביה ולפנים נק' קדש קדשים, והיינו כי הפרוכת היא הפרסא הממוצע בין אצי' לבריאה ובהממוצע יש ב' בחי' שכלול מהבחי' העליונה ומהבחי' התחתונה לכך יש בו מבחי' קדה"ק ומבחי' קדש כו'.

ב) **מנחות** פ"ג כז"ב דהיכל כולו אקרי קדש שנאמר והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש כו'.

ג) **רבות** פ' תרומה פל"ג דקנ"א ע"ב למעלן יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל למטן והבדילה הפרוכת לכם, וכ"כ עוד ברבות נשא פי"ב דרמ"ט ע"ג ע"פ להקים את המשכן בשני כתיב יהי רקיע ויהי מבדיל במשכן כתיב והבדילה הפרוכת. והנה השיר הלוים דיום שני הוא גדול ה' ומהולל מאד בעיר אלקינו, וארז"ל פ"ד דר"ה ע"ז שחילק מעשיו ונתעלה כו' ע"ש ברש"י א"כ מובן שמבחי' זו הפרסא יש עילוי להקב"ה, ועמ"ש מזה בהגהות לד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם.

ד) **זח"ב** תרומה קע"ח סע"ב יהי רקיע בתוך המים, להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עתיקא לזעירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש, נמצא מובן מזה שהרקיע המבדיל והפרוכת זהו ג"כ ענין הפרסא בין עתיקא קדישא ובין ז"א, וזהו ג"כ ענין הפסיק טעמא שבין שני שמות הוי' שלפני יג"מ. ועיין בפרדס ערך מים בסוף הדיבור בפי' אל תאמרו מים מים שאין זה הבדל גמור ואדרבה הרקיע מיחדם והוא ענין תמונת א' יו"ד למעלה ויו"ד למטה ובכתיב וא"ו כו'.

תרומה כ"ו ל"ג

ונתת את הפרוכת כו' והבדילה. רבות ר"פ תרומה קנא"ב למעלן יהי רקיע בתוך המים למטן והבדילה הפרוכת לכם וכ"ה בפ' נשא פ' דרמ"ט ע"ג.

והיינו ממש כמ"ש בזוה"א בראשית דל"ב ב' יהי רקיע כו' אית קרומא במציעות מעוי בר נש כו' כך כגוונא דא רקיע כו' ועל רזא דא כתיב והבדילה הפרוכת לכם כו' וע"ש במק"מ פירשו על ההפסק בין ז"א לנוק', ובסה"מ סי' ג' בשם הע"ח שער א"א פי' שהוא הפרסא שיש בא"ק באמצע גופו כו', וע' בת"א פ' לך לך בד"ה והבדילה הפרוכת פי' החשמל המלביש לזו"נ מתחת רגליהם והוא המסך שבין אצי' לבריאה.

זח"ב תרומה קע"ח סע"ב יהי רקיע בתוך המים, להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עתיקא לזעירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש, משמע קדש היינו ז"א, וקדה"ק היינו עתיקא וע"ז נאמר והבדילה הפרוכת כו' לפי"ז הפרוכת המבדלת היא הבינה כי בינה נק' כסא לעתיק, כמו שהמל' היא כסא לז"א וגם התגלות עתיק הוא בבינה כמ"ש בפ' בשלח דס"ג ע"ב, והנה ת"ת דאימא הוא כתר ומקיף לז"א והו עצמו ענין הפרוכת המפסקת כו', וכן פי' בהדיא בפ' תרומה קסה"ב ע"פ סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו דהיינו א"א שנק' רוכב על ז"א ע"י בחי' י"ה דהיינו או"א שזהו ענין פרוכתא דאתפרשא ע"ש במק"מ, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ השמים כסאי וע' בסידור ע"פ הללוהו ברקיע עוזו בענין אור מים רקיע שהבינה נק' רקיע וה"ז ענין הפרוכת כמ"ש יהי רקיע כו' מבדיל וכתיב והבדילה הפרוכת כנ"ל, וגם נודע כי באצי' עצמו יש אבי"ע וא"כ כמו שיש מסך בין אצי' לבריאה כך באצי' עצמו בין אצי' שבאצי' שהוא בחי' יו"ד דשם הוי' שרומז על או"א עילאין שהבינה היא ו"ד דמלוי יו"ד, ששניהם נק' אצי' שבאצי' ובין בריאה שבאצי' ה' דשם הוי' שהוא בחי' ישו"ס ותבונה א"כ הרי שהבינה היא הפרסא והפרוכת כו', והרמ"ז בפ' תרומה קס"ה ב' פי' ענין הפרוכת ההוא למעלה יותר שמבדיל בין רדל"א ובין ז"ת שבכתר והפרוכת הוא קרומא דאוירא המלביש למו"ס וזהו ענין בי"ה שמו כו'.

זח"ג פ' צו כ"ט ב', מפרש קדה"ק נק' ת"ח וקדש נק' משמשי ת"ח ועיין במשנה סוף הוריות יקרה היא מפנינים משמע כן. פ' פנחס דרנ"ה רע"א.

ת"ז תיקון ס"ט דק"א ע"ב והבדילה הפרוכת לכם והכי עבד קב"ה בגופא דבר נש טרפשא דאפריש בין דרגין דאילנא דטוב ובין דרגין דאילנא דרע ומני ליה דלא לערבא טוב עם הרע כד"א ומעה"ד טו"ר לא תאכל ממנו, ובכ"מ שם דרגין דאילנא דטוב הלב זהריאה והמוח ואברי הראש כי למטה

מטרפש כבד טחול מרה המסס וכרס מקום העיפוש והקרום מפסיק כו' והיינו ההפסק בין אברי הנשימה ובין אברי המזון, אך לפ"ז אינו מיושב מ"ש בין הקדש כו' הרי גם למטה מהפרסא הוא קדש, אלא כי יש כמה פרסות.

בעמה"מ שע"ד פ"ט די"ג ע"ג החוט של א"ס כו' נעשה פרגוד מפסיק בנתיים פי' פרוכת שהוא מסך בין אדם קדמאה סתימאה לבין א"ק סתם כו' בסיד והבדילה הפרוכת כו' עכ"ל. הרי פי' שיש פרוכת גם למעלה מא"ק והיינו כי א"ק נק' אדם דבריאה ויש למעלה ממנו בחי' אצילות והוא הקו וחוט מאור א"ס ולפ"ד עמה"מ זה ענין המלבוש וא"ק סתימאה, ובע"ח לא נזכר זה, והנה בין אצילות לבריאה יש פרסא ועמ"ש בביאור ע"פ אלה מסעי. ועד"ז נז' עוד בעמה"מ ש"ח פ"ד דף מ"ה ג'.

ובשער ט"ז פל"ז דף קמ"ה סע"ד כ' היו"ד של שם הוי' הוא סוד פרצוף אבא הנק' קדש כו' מדרגת השבת כו' וע"ק הוא קדש הקדשים ויש בכל אחד פרסא ופרוכת להבדיל בינו לבין חבירו כו' עד והבדילה הפרוכת לכם דף קמ"ו ע"א, וע"ש שער עולם הבריאה פ"א שיש פרוכת בין כל עולם ועולם כו'.

———•———

אור התורה

פרשת

תצוה

ואתה תצוה • את בני ישראל ויקחו אליך כו' מחוץ לפרכת אשר על העדות יערך אתו אהרן כו'. וצריך להבין מאחר שהמצוה היא באהרן שהוא יערוך את הנרות למה צוה ה' ויקחו אליך דמשמע שיביאו השמן אל משה (הג"ה ובגמרא פ"ט דמנחות דפ"ו ע"ב אליך ולא לי לא לאורה אני צריך. וקשה איך היא אליך, הרי זה שייך לאהרן ולא למשה כנ"ל, עכ"ה). וגם דבפסוק ראשון גבי ויקחו אליך אל משה כתיב להעלות נר תמיד• ובפסוק שני גבי אהרן כתיב מערב עד בקר לבד. (הג"ה ובספר כ"ק תירץ מ"ש להעלות נר תמיד קאי על נר המערבי שהיה דולק בנס תמיד והוא הנמשך ע"י מרבע"ה, וצ"ל איך הוא שייך למרבע"ה ובספר צפנת פענח הקשה עוד מהו ואתה תצוה הל"ל צו את בנ"י, ב' קושיות האלשיך שאין פה מקום צווי לשמן ג' למאור דהל"ל להאיר ד' להעלות דהל"ל להדליק, ה' דכתיב חקת עולם לדורותם והרי אינו נוהג רק בזמן הבית, עכ"ה) אך הענין הוא כי הנה אהרן שושבינא דמטרוניתא הוא • מקור נש"י כי כל ישראל כו', ואהרן הוא השושבין להם כמו עד"מ חתן וכלה שצריכין שושבין לילך עמהם לפי שא"א להם לילך בעצמם מחמת הבושה וצריכין סעד לתמכם, כך להיות התכללות נש"י במקורם באור א"ס ב"ה אין להם כח מצד עצמם רק ע"י בחי' אהרן שהוא שושבינא דלהון (ועמ"ש מזה ע"פ במדבר סיני באהל מועד כו' אתה ואהרן, בלק"ת פ' במדבר) והנה כמו ענין השושבינים עד"מ שאין זה אלא בשעת החתונה כי משם ואילך אין צריכין עוד לשושבינים, כך הנה שושבינות של אהרן הוא בבחי' ביום חתונתו וביום שמחת לבו והוא שמחה של מצוה • המתגלה בנש"י לשמח לבם בה' השוכן בתוך תורתם ועבודתם שצ"ל בשמחה כמ"ש תחת אשר לא עבדת בשמחה כו' (הג"ה ועמ"ש מענין אהרן בד"ה בהעלותך את הנרות וגם כי שמחה היא בינה שבה התגלות התענוג וזהו ענין אהרן שהוא הממשיך מהבינה לכנ"י מ' וכמ"ש אתה כהן לעולם שהוא חסד עליון הממשיך מהבינה הנק' הוא להיות נמשך בבחי' גלוי בחי' אתה וע' זח"ב יתרו ס"ז ב' ובזח"ג ברע"מ פ' עקב דער"א ע"א ובהרמ"ז שם עכ"ה) ושמחה זו היא באה ע"י אהרן ובשמחה זו הוא שושבין.

ואתה תצוה : לשון התו"א (פא, א) עם הגהות. — נמצא גם בפירוש המלות להצ"צ (רסד, ב) בלי כמה הגהות.

נר תמיד : בבוך ואלה המשפטים לאדי 78 נוסף בגליון : גם הוא יסוד עמ"ש ע"פ והבריח התיכון בנס הי' עומד.

שושדמ"ס הוא : בתו"א שם : שושדמ"ס מטרוניתא הוא. ובפיה"מ שם : מטרוניתא היא.

של מצוה : בתו"א ובפיה"מ שם : של מעלה.

(**קיצור**. הקושיות א' ואתה, ב' אליך, ג' שמן, ד' למאור, ה' להעלות, ו' תמיד, ז' חקת עולם, אהרן שודמ"ס ושושבין ביום השמחה כמ"כ אהרן ממשיך בחי' בשמחה וטוב לבב, רעו"ד, וגם ממשיך מהבינה הנק' שמחה למ', ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שכדי לבוא לבחי' שמחה של מצוה הנק' כבס בייו לבושו חמר חוורייו עתיק זהו דוקא ע"י שמתחלה יעורר המרירות על ריחוקו ולעורר רצונו אליו ית' בתשוקה רבה וזהו ענין ובדם ענבים סותה כו' ע"ש כמ"כ יובן כאן שא"א לאהרן להמשיך השמחה אלא ע"י התעוררות הרצון לה' וזהו ענין מערב עד בקר כי רננא ברמשא היא ההעלאה ואזי שמחה בצפרא וכמ"ש בת"א בד"ה רני ושמחי וכדי שיהי' הרצון לה' באמת זהו ע"י כתיתת הזתים תחלה להתמרמר על ריחוקו כו' גם י"ל התעוררות הרצון זהו ענין יערוך והשמחה זהו ענין בהעלות וכמ"ש לקמן אותי* עכ"ה).

ב) **והענין** כי הנה שמחה זו הוא מחמת אור א"ס ב"ה מקור החיים מקור התענוגים המלובש במצות, וכמאמר אשר קדשנו במצותיו, אשר הוא לשון תענוג גדול מאד עד להלל וכמו באשרי כי אשרוני בנות שהוא לשון שמחה והילול על רוב טוב כו', וכמ"ש וינחהו בג"ע לעבדה ולשמרה, לעבדה במ"ע שע"י המצות הוא עושה* הג"ע דהיינו שממשיך בו זיו השכינה ליהנות בו לצדיקים שמתענגים על ה' בג"ע שהוא תענוג נפלא עד אין קץ שלכן אמרו על אחר מוטב דלידייני' כו', שכל יסורי גיהנם כדאי לסבול בשביל קבלת תענוג עוה"ב וכמארז"ל על רע"ק כשראה כרך גדול של עובדי כוכבים שחק ואמר אם לעוברי רצונו כך לעושי רצונו עאכו"כ, פי' אם יש הרבה תענוגים כ"כ בבחי' עוברי רצונו שהם תענוגי עוה"ז שירדו ונתגשמו בגשמיות העוה"ז וחומריותו שלא כדרך השתלשלות וירידת המדרגות מאור א"ס ב"ה מדרגה אחר מדרגה כמו מדרגות דקדושה אלא שהם נפלו ממדרגות עליונות דקדושה דרך נפילה מאיגרא רמה כו', ולכן נק' עוברי רצונו שהעבירו את הדרך, ואם לעוברי רצונו כך יש תענוג הרבה שנפל בשבה"כ כש"כ לעושי רצונו דהיינו מה שהוא עשוי ונתון מרצון העליון ב"ה בסדר ירידת המדרגות דקדושה בג"ע העליון והתחתון שהוא התענגות על הוי' שבודאי יש בו תענוג נפלא והרבה מיני תענוג אין קץ שהוא מקור החיים ומקור התענוגים. (הג"ה ועמ"ש מזה בד"ה וישב יעקב ובד"ה בשלח פרעה.

קיצור. ושמחה זו הוא מחמת מקור התענוגים המלובש במצות בחי' תרי"ך עמודי אור כתר וזהו אשר קדשנו וזהו לעבדה עושה הג"ע, זיו השכינה תענוג נפלא, כ"א לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו עאכו"כ, כי עוברי רצונו מקבלים מאחוריים דרצון העליון ועושי רצונו מקבלים מפנימית רצון העליון עכ"ה).

אות : ירד.

עושה : בתו"א ובסיה"מ : עשה.

ג) **והנה** תענוג זה נמשך מן המצות שלכן נמשלים המצות לנרות כמו שע"י שמדליקין את הנרות נתמלא הבית אור וזיו כך ע"י עשיית המצות נמשך זיו בג"ע כו', לכן כתיב תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה וטוב לבב מרב כל יותר מרוב כל כי רוב כל הם תענוגי העוה"ב והמצות צריך להיות בשמחה יתירה מהם, והוא כאשר ישים אל לבו כי בשמים ממעל ועל הארץ מתחת על כל שבח מעשה ידיך כו' פי' בשמים ממעל זה געה"ע, ועל הארץ מתחת זה ג"ע התחתון אין השבח בהם אליך אלא שהם בחי' מעשה ידיך • כמו עד"מ שמשבחין את האדם במעשה ידיו איך שהוא כותב גדול א: שמצייר ציור נאה שהשבח הזה אינו נוגע לחכמתו ולא למהותו ועצמותו, כך כל השבח וההילול שנמשך בג"ע לנשמות להתענג על ה' בהשכלתם והשגתם אין השבח הזה אלא בהמשכת מעשה ידיו של הקב"ה לבד שבזה יש להם השכלה והשגה והיינו זיו הנמשך מן המצות שנק' מעשה ידיו של הקב"ה כי באתעדל"ת בקיום המצות למטה אתעדל"ע הקב"ה מניח תפילין והקב"ה רופא חולים ומברך השנים ומכלכל חיים בחסד כו', ומזה נמשך הזיו בג"ע להתענג על הוי' בהשכלתם והשגתם בהמשכה זו (הג"ה חהו ומעשה ידיו מגיד הרקיע כי הג"ע נק' מתיבתא דרקיע, ועמ"ש בפי' הללוהו ברקיע עוזו, וגם י"ל פי' ומעשה ידיו כי המצות והתורה שרשן מגלגלתא ומו"כ דא"א שבהן מלובש חו"ג דע"י וזהו ענין ויפוזו זרועי ידיו פי' ויפוזו היינו כמ"ש הנחמדים מזהב ומפז כו' וזהו ענין שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני דקאי על תומ"צ כמ"ש ברבות בשה"ש, ועמ"ש בלק"ת פ' נשא בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון פ"א בענין פי' מקדש אד' כוננו ידיך עכ"ה) וכמה מיני מדרגות זו למעלה מזו בהשכלה זו בכמה מיני תענוגים עד אין קץ שיש כמה מיני ג"ע כו', הגם שלא נזכר בספרים רק ג"ע תחתון ועליון הרי אמרו רז"ל ת"ח אין להם מנוחה שנאמר ילכו מחיל אל חיל כו', וע"ז נאמר כי כל בשמים ובארץ ותרגומו דאחיד בשמיא ובארעא והוא ענין שנז' בספרים שיש עמוד בג"ע שבו עולין מג"ע עליון לתחתון שהעמוד הוא המחבר ג"ע עליון עם תחתון, וכמה בחי' עמודים לכמה בחי' צדיקים יש לכל א' כפי מדרגתו וכמה בחי' עליות בעילוי אחר עילוי כענין נר"ן אלף יובלות שהכל בחי' עליות כו', וכל זה הוא בבחי' הזיו שנמשך ממעשה ידיו בלבד אבל באו"ס ב"ה ממש בעצמותו ומהותו ית' לית מחשבה תפיסא המלאכים אומרים קדוש ומובדל כו', ומחמת זה האופנים ברעש גדול כו', שאומרים איה מקום כבודו, אך המצות עצמן הן בחי' אור הנר שמזה נמשך הזיו (הג"ה ומבואר לעיל ענין שהג"ע עליון נק' שמים בחי' רקיע מתיבתא דרקיע ובפ' בראשית כתוב אור מים רקיע והמים הם מעל לרקיע וכ"ש בחי' אור שגבוה מבחי' מים וממשם שרש התורה שנק' אור ונר מצוה עכ"ה) והם מקור הזיו שהם נק' אברים דמלכא בחי' אברין וכלים לאור א"ס

מעשה ידיך: בבוך לאדי הנ"ל בגליון העמוד: כי ע"ס הם במספר עשר אצבעות גם כמ"ש אף ידי יסדה ארץ שהוא געה"ת וימיני טפחה שמים שהוא ג"ע העליון.

ב"ה ממש, ולכן בכל המצות כתיב לפני ה' לפני ה' ממש וכמ"ש אשר אנכי מצוך היום, שבבחי' היום לעשותם אנכי ממש הוא עצמותו ומהותו ממש מצוך כו', ואי לזאת תהיה השמחה בקיום המצות גדולה לאלקים הוא אור א"ס ב"ה ממש המלובש בהן ביתר שאת מרב כל היינו בחי' כל דאחיד בשמיא ובארעא וכמארז"ל יפה שעה א' וכו' (ועמ"ש מזה בד"ה מנורת זהב כולה.

קיצור. שתענוג זה נמשך מהמצות כי הרצון א"א בו מלובש התענוג עתיק ועי"כ נק' נרות תר"ך עמודי אור, וזהו מרוב כל, כי כל בשמים ובארץ העמוד הנק' כל יכיד ובו נמשך מנש"ב, והתומ"צ יותר מרוב כל שנמשך יסוד דעתיק עכ"ה).

ד) והנה להיות גלוי שמחה זו מאור א"ס ב"ה בנפש האדם הוא ע"י אהרן שהוא המדליק את הנרות להיות בחי' אורה ושמחה (הג"ה כי אהרן א' הר ן' פי' אלף בחי' פלא אלופו של עולם ומשם נמשך הר חסד ואהבה רבה והפך מ"ש ונרגן מפריד אלוף עיין ברבות בראשית פרשה י"ח אבל אהרן אוהב שלום ורודף שלום מחבר אלופו של עולם בהעולם והמשכה זו נמשך ומתפשט למטה וזהו הענין פשוטה, והנה אורה ושמחה י"ל חו"ב כענין שיו"ט שהם מועדים לשמחה נקראים מקראי קדש, וכענין ושאבתם מים חכמה בששון בינה, וצ"ע ממארז"ל ספ"ק דתענית לא הבל לאורה ולא הכל לשמחה צדיקים לאורה וישרים דעדיפי מצדיקים לשמחה, מיהו י"ל אורה לשון נקבה מל' ושמחה בינה וא"כ בחי' אורה זהו יחוד זו"נ ושמחה יחוד או"א, וכ"מ בזהר ומק"מ פ' דף דאורה זהו המנורה מ' ושמחה זהו קטרת שהוא בינה וזהו שמן וקטרת ישמח לב, ולפ"ז אהרן שממשיך אורה ושמחה היינו שממשיך מבינה שכינתא עילאה במל' עכ"ה) כי אהרן הוא משבעה רועים המפרנסים וממשיכים לכללות נשמות ישראל מלמעלה מאור א"ס ב"ה, ואהרן הוא הרועה ומפרנס וממשיך לכללות נש"י בחי' אורה ושמחה הנ"ל ובהמשכה זו יש ב' בחי' יערוך את הנרות ובהעלות אהרן את הנרות יערוך להיות ערוכה ושמורה בלב ונפש האדם בזכרו על ה' אלהיו בעמקות הדעת מעומקא דלבא ביגיעת הנפש בהתבוננות בגדולת ה' כאשר תוכל נפשו שאת (הג"ה ועיין זח"ג דף ר"ד ע"ב בפי' הפסוק בקר אערוך לך יעו"ש ובבה"ז שם, עכ"ה) ובהעלות הוא היא המשכות* השמחה הבאה מלמעלה להעלות את הנפש ולקשרה באלקים חיים הוא חי החיים ב"ה מקור החיים ומקור התענוגים שלמעלה מעלה מהשתלשלות למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת והיא אהבת בכל מאדך המתגלה בק"ש (הג"ה ולכן נאמר להעלות ולא נאמר להדליק דהיינו ההעלאה למעלה מסדר ההשתלשלות וכמ"ש במ"א ע"פ ואתה הרם את מטך בפי' בשמחה ובטוב לבב כי הנה יש ג' בחי' מחודומ"ע שהם בחי' נר"נ והם ג' בחי' בי"ע אכן בחי' בכל מאדך רעו"ד זהו למעלה

---

* הוא היא המשכות: בפיה"מ שם: הוא הוא המשכת.

מג' בחי' הנ"ל דהיינו בחי' יחידה חיה והיינו למעלה מהשתלשלות וזהו ענין להעלות, בהעלותך, וזהו הנמשך ע"י אהרן נצח דאבא, ואהרן אותיות נראה שממשיך בחי' ראיה עין בעין נראה אתה ה' ועי"ז יבא לבחי' אורה ושמחה הנ"ל עכ"ה) וכדי לבוא לקיום הק"ש בכל מאדך תקנו פסוקי דזמרה לפניה להיות רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם כי שעת צלותא שעת קרבא לעשות הכנה בנפש האדם תחלה להגביר כח נפשו על המונעים ומעכבים מבית ומבחוץ, וזהו מערב ועד בקר כי ברישא חשוכא והדר נהורא שמאיר בנפשו אורה ושמחה בה' מעט מעט מתוך החשך כו' (הג"ה ויש ג"כ בחי' ג' בהטיבו • את הנרות כי ובהעלות זהו העלאה מלמטה למעלה ע"ד ישמח ישראל בעושיו שמחו צדיקים בהוי' ובחינת בהטיבו זהו המשכה מלמעלה ע"ד אמרו צדיק כי טוב טעמו וראו כי טוב ה' והוא בחי' ישמח ה' במעשיו, שהוא גלוי השמחה מלמעלה למטה וזהו הנק' בהטיבו את הנרות שנמשך בהנר שהיא הנשמה מבחי' גלוי שמחת ה', וכמ"ש במ"א בפי' זמן שמחתינו דהיינו חיבור ב' בחי' שמחה הנ"ל, והנה ג' בחי' הנ"ל יערוך ובהעלות ובהטיבו יש בב' בחי' נר כי הנשמה קרויה נר כמ"ש נר ה' נשמת אדם וכן המצוה נק' נר כמ"ש כי נר מצוה ויש בכל א' ג' בחי' הנ"ל בהנשמה יערוך זהו כנ"ל והוא מה שמסדר ההתבוננות במוחו וכמ"ש בספר היראה לרבינו יונה שיערוך מחשבות במוחו להתבונן ובהעלות זהו כשנמשך גלוי השמחה בלב להיות שמח לבו בה' בבחי' בשמחה ובטוב לבב כנ"ל, גם כמ"ש במ"א בפי' בשמחה ובטוב לבב דפי' טוב לבב זהו רעותא דלבא הרצון והתשוקה לה' וכשנתמלאה התשוקה אזי הוא השמחה כמ"כ כאן יערוך אותו אהרן זהו לאדם מערכי לב לעורר רעותא דלבא ע"י ההתבוננות איך שאין ערוך אליו ית' וכמ"ש נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך פי' נפלאותיך ומחשבותיך הן ע"ס אורות וכלים והכל אין ערוך אליך כי גם החכמה היא כעשיה גופנית אליו ית' ומזה יבוא לרעותא דלבא אליו ית', וכ"ז נק' העלאת מ"ן ואח"כ בחי' בהטיבו זהו המשכה בחי' ישמח ה' במעשיו וכעד"ז בנר מצוה יש יערוך ובהעלות בבחי' העלאה כי בהמצוה יש מחודומ"ע מחשבה היינו מצות צריכות כוונה דבור היינו ברכת המצות ומעשה זהו המצוה בפועל וזהו ענין יערוך את הנרות של המצות ואח"כ ובהעלות זהו ענין בשמחה ובטוב לבב כנ"ל ואח"כ ובהטיבו כי הנה בשבת אנו אומרים קדשנו במצותיך לשון בקשה, ומבואר הקושיא דהרי גם בחול אומרים אק"ב שכבר קדשנו, אלא כי בהמצוה יש אור מקיף ואח"כ נמשך בבחי' או"פ וכמ"ש בד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת, וזהו הנק' בהטיבו את הנרות להיות קדשנו במצותיך ממש וזהו נר רמ"ח איברין ותרין דרועין ועמ"ש בד"ה והיה לכם לציצית בפי' חכרתם את כל מצות הוי' כו' למען תזכרו ומזה יובן ענין בהטיבו.

בחי' ג' בהטיבו: בכוך לאדי הנ"ל נוסף בגליון: עמ"ש ע"פ טוב וישר ה' ומ"ש ע"פ טוב ה' לכל וכתיב טוב ה' לקוו סנהדרין דל"ח ע"ב.

קיצור. שלהיות גילוי שמחה זו זהו ע"י אהרן שממשיך אורה ושמחה כי אהרן אותיות נראה אור, ובהמשכה זו יש ג' בחי' יערוך ובהעלות ובהטיבו, בין בנר ה' נשמת אדם בין בנר מצוה בנשמת האדם יערוך הוא מערכי לב, ובהעלות בחי' ישמח ישראל בעושיו ובהטיבו ישמח ה' במעשיו והתחברות ב' השמחות בחי' זמן שמחתינו וכענין התחברות שמחת כלה ושמחת כלה* משמח חתן עם הכלה, זהו בהטיבו, ובנר מצוה יערוך מודזמ"ע ובהעלות שמחה של מצוה ובהטיבו קדשנו במצותיך עכ"ה).

ה) אך הדלקת אהרן את הנרות הוא בשמן זית כתית דוקא וכדאיתא במשנה כותש ונותן לתוך הסל כו', הראשון למנורה והשאר למנחות, והענין הוא כי ענין הזית הוא שיש בו מרירות וכמו שאמרה היונה יהיו מזונותי מרורים כזית כו', וגם אמרו בגמרא שהזית משכח תלמודו של ע' שנה כו' שהוא מבחי' עולם השכחה שהוא מעולם הקליפות (הג"ה וח"ש לע"ל ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים, וארז"ל ע"פ עד מדרך כף רגל עד שיבוא יום דריכת הרגל על הר הזתים ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים כהובא ברבינו בחיי פ' דברים וכן איתא ברבות בא ס"פ י"ז דקאי על יום הדין וז"ל אבל לע"ל הוא עומד ודן את עולמו בעמידה שנאמר ועמדו רגליו ביום ההוא כו' לכך כתיב ומה אעשה כי יקום אל ומפני מה עתיד לקום מפני צעקת עניים כו' ע"ש, ויש לפרש ע"ד מארז"ל והנצח זו ירושלים כמ"ש במ"א בד"ה צדקת פרזונו, וזהו ועמדו רגליו כי רגליו הם נצח והוד וכמ"ש בעמה"מ שער עולם הבריאה פי"ח דקע"ו א' כי נה"ה נק' מארי דרגלין כו' ואז יוצאים כו' כמה צבאות ומחנות וחיילות עד אין מספר, וכ"ז הוא על הר הזתים היינו כדי לאכפיא סט"א לברר ק"נ, ועי"ז יצא השמן הטוב וכמארז"ל שמן למאור זהו משיח, כמ"ש קומי אורי כי בא אורך, עכ"ה) והיינו ענין הגוף ונה"ב שמנוגה ומשכא דחויא וכותשים אותו עד שמוציאים ממנו שמן היינו בחי' חכמה (וע' ברבות ר"פ ואתה תצוה) וכמארז"ל כשם שהזית משכח תלמודו של ע' שנים, כך שמן זית מחזיר תלמודו של ע' שנה כו' (ענין ע' שנה הם ז"ת שנפלו בשבה"כ וכל א' כלול מיוד והם זמ"ל דתהו שמתו ולכן הזית משכח תלמודו של ע' שנה, ושמן זית הוא מה שנתברר מזה בחינת והחכמה תחיה ימותו ולא בחכמה ולכן הוא מחזיר תלמודו של ע' שנה ע"י בירור החכמה דתהו המלובש בז"ת שנפלו כו' ועמ"ש במ"א בענין כל העונה אישר"מ בכל כחו קורעים לו גז"ד של ע' שנה בלק"ת פ' חקת בד"ה ע"כ יאמרו המושלים) כי חכמה הוא מוח הזכרון כמ"ש בפ' קדש שרומזת בחכמה ולזכרון בין עיניך כו' וענין כתישה זו היינו להיות בבחי' אתכפיא סט"א ע"י לשארית נחלתו שמשים עצמו כשיריים שבחי' זו היא המכנעת כל הרצונות שבזה לעומת זה שלא יהי' לו חפץ ורצון אחר לעצמו להנות ולהתענג בתענוגי בני אדם בעוה"ז ולא יבקש וירדוף אחריהם כלל כי מאחר שמשים עצמו כשיריים ומותרות

כלה: כ"ה בגוכתי"ק. אבל בפיה"מ: חתן.

בעולם וכאלו אין בו צורך בעולם כלל, מה לו ולעולם כו׳ (הג״ה ועמ״ש מזה גבי דרושי עשי״ת בד״ה להבין פי׳ הפסוק מי אל כמוך כו׳ לשארית נחלתו כו׳ ע״ש וגם י״ל עי״ז ממשיך מבחי׳ ועמדו רגליו שהם המשכת נר״ה עילאין והיינו ע״י שהוא מתנצח לאכפייא לסט״א ולהיות כתית כו׳ עי״ז ממשיך הכח מלמעלה דריכת הרגל לכתוש בחי׳ ק״נ שבו וזהו והם תוכו לרגליך וזהו ג״כ ענין עמדת להם בעת צרתם עכ״ה) ולכן לא יאבה לא העוה״ז ולא העוה״ב, וכמ״ש מילי בשמים כו׳ וכמ״ש והיה שארית יעקב בגוים כו׳ וכתיב בתריה תרום ידך על צריך וכל אויביך יכרתו שבבחי׳ שארית יעקב שמשים עצמו כשיריים הוא מכרית וירים ידו על צריו בבחי׳ רוממות אל בגרונם להיות חרב פיפיות בידם בהתגלות רוממות אור א״ס על נפשו משא״כ בבחי׳ יש אין אני והוא יכולין לדור כו׳ ואין אור א״ס ב״ה שורה ומתגלה אלא במי שבטל כו׳, והיינו בחי׳ חכמה הוא בחי׳ שמן הנעשה ע״י כתישת הזית שהשמן הוא שנמשך אחר הפתילה ונכלה ונשרף הכל באור הנאחז בפתילה שלא נשאר ממנו כלום (משא״כ מן הפתילה נשאר קצת אפר) וכך בחי׳ החכמה הוא בחי׳ הביטול שבטל ונכלל ממש באור הנר של מצוה זו להיות גלוי אור א״ס ב״ה ממש על נפשו, ועי״ז מתקיים בנפשו אור א״ס ב״ה הנמשך מן המצוה, משא״כ בלא בחי׳ שמן הרי אין הנר * מתקיים על הפתילה לבדה אלא דולקת מהר וכלה כרגע כו׳.

(הג״ה, קיצור שהדלקת אהרן הוא בשמן זית כתית שהזית מק״נ משכא דחויא מרורים כזית, וכתית להיות אתכפיא ע״י שמשים עצמו כשיריים שבחי׳ זו מכנעת הרצונות שבלעומת זה, והיה שארית יעקב ועי״ז וכל אויביך יכרתו, ומזה נמשך השמן חכמה ביטול, ועי״ז יש קיום לאור הנר של מצוה דהיינו העלאת והטבת הנרות כנ״ל, וענין הכתית זהו ע״ד ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים, והנצח, ויז נצחם, וזהו נמשך ע״י הנצח ואתכפיא של האדם).

ז) **ועוד** יש לפרש בענין שמן זית דוקא באופן אחר, כי הנה לעיל פי׳ דזית הוא מק״נ אך הנה יש ג״כ זית המורה על בחינה גבוה, והיינו כמארז״ל במסכת ברכות פ״ט דנ״ז ע״א הרואה זית בחלום שם טוב יצא לו שנאמר זית רענן יפה פרי תואר קרא ה׳ שמך. וברבות פ׳ אמור ס״פ ל״א ויקחו אליך שמן זית ולא שמן שומשמין כו׳ משל למלך שמרדו בו לגיונותיו ולגיון אחד לא מרד בו אמר המלך כו׳ ממנו יעשו דוכסין כו׳ כך אמר הקב״ה הזית הזה הביאה אורה לעולם בימי נח הה״ד ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה כו׳ טרף קטיל כד״א טרוף טורף יוסף, ופירשו שם שהזית מסר נפשו לכך זכה לשמן זית, וביאור הענין כי הנה פי׳ שם טוב, זהו ע״ד כתר שם טוב עולה על גביהן, ופי׳ בספר פנ״י ע״פ ואתה תצוה שזהו ענין מ״ש כל הנקרא בשמי, ומבואר בת״א פ׳ בראשית בביאור ע״פ

---

* אין הנר: בתו״א ובפיה״מ שם: אין אור הנר.

כי כאשר השמים החדשים, הנק' בשמי הוא עולם האצילות שהוא נקרא בשמי ממש כו' ע"ש והענין כי שמש ומגן הוי' אלקים א"כ בי"ע מקבלים ע"י המגן והסתר דשם אלקים וכמ"ש לקמן בענין והבדילה הפרוכת כו' ולכן הם עלמין דפרודא, אבל אצילות הוא הנק' בשמי היינו שם הוי' ששם הוא בחי' ביטול בתכלית, והעבודה להיות וידעת היום והשבות אל לבבך, כי הוי' הוא האלקים שבאמת אין שם אלקים מסתיר כלל לגבי שם הוי' וכולא קמיה כלא חשיב ממש, והנה ע"י הביטול למטה שהאדם בטל אליו ית' ממשיך בו גלוי שם הוי' כמ"ש בד"ה ראה אנכי נותן פי' וענין שם הוי' שבנפש היוד הוא חכמה בחי' משכיל לאיתן הה' בינה כו' ע"ש הרי הוא בבחי' הנקרא בשמי, וכן ברבות פ' כי תשא ס"פ מ"ו פי' כל הנקרא בשמי מי שהוא עושה רצוני, ועמ"ש ע"פ וכל בניך למודי הוי' שהם מלומדים משם הוי' היינו י"ה זהו אהבה ויראה ו"ה תומ"צ כו', ולכן ביטול זה נקרא שם טוב, כי שם הוא מל' וטוב היינו יסוד שממשיך גילוי סוכ"ע בממכ"ע והיינו בחי' עושים רצונו של מקום והיינו פי' מי שהוא עושה רצוני, וזהו ג"כ ענין עלה זית טרף ופירשו ע"ד טרף טורף יוסף, כי יוסף הוא צדיק יסוד וסבל כמה צרות לעשות רצונו ית', וזהו רבות רעות צדיק ומכולם יצילנו ועיין מזה בזהר ר"פ וישב שם והיינו כמ"ש במ"א בענין מארז"ל ע"פ וסביביו נשערה מאד מלמד שהקב"ה מדקדק עם סביביו כחוט השערה, שהוא הפסיק טעמא שבין שני שמות הוי' שכדי להעלותם לבחי' זו הוא מדקדק עמהן וזהו ענין הזית שסובל כמה צרות שטוחנים אותו במטחן כו' וכן ענין עלה זית טרף כו' עי"ז דוקא זוכה למדרגתו להיות בחי' צדיק יפה פרי תואר קרא ה' שמך היינו בחי' הנקרא בשמי שזהו ע"ד ויקרא הוי' הוי' שמחבר ב' שמות הוי' ולא יהי' פסיק טעמא כו' לכן מהזית יוצא שמן למאור, שהוא גלוי אור א"ס ב"ה, וזהו טוב שם משמן הטוב, כי להיות המשכת שמן הטוב זהו ע"י מעשה הזית בחי' שם טוב, והיינו כי שמן הטוב זהו חכמה עילאה והנה יחוד חו"ב נמשך ע"י מס"נ הנק' שם טוב בחי' הנקרא בשמי כנ"ל, וזהו ארץ זית שמן ודבש, והנה דבש מתיקות זהו ענין אהבה בתענוגים ע"ד טעמו וראו כי טוב ה', ואעפ"כ הזית קודם וסמוך לארץ יותר מהדבש, כי המס"נ להיות טרוף טורף בשביל קדושת השם ב"ה ולעשות רצונו זהו גבוה יותר מהדבש והתענוג, כי שרש הדבש שהוא תענוג הנרגש זהו צמצום התענוג והוא מגבורה דעתיק שמתלבש בחכמה סתימאה אבל עצמות התענוג הוא למעלה מהרגשה וזהו ענין שמן הטוב שנאמר כשמן הטוב על הראש חסד דעתיק המאיר בכתר דאריך, וכמ"ש הרמ"ז אמור פ"ח שכתר דאריך הוא מעולם הא"ס אבל ח"ס הוא תחלת עולם האצילות, ושמן הטוב הוא הנמשך ע"י הזית שהוא המס"נ באחד כו'. ועמ"ש במ"א ע"פ שקר החן והבל היופי אשה יראת ה' היא תתהלל זה דורו של חזקי' או של ריה"ו ב"א היינו שסבלו צרות בשביל עסק התורה זהו ע"ד שהזית קודם במעלה לדבש, אף כי אכלתי יערי עם דבשי זהו יוצר אור וק"ש כו' וזהו אל יתהלל החכם כו' והעשיר כו' כ"א בזאת יתהלל, ע"ד בזאת יבא אהרן כו'.

קיצור. עוד יש לפרש זית יסוד שם טוב, הנקרא בשמי, שם הוי' ואין מסתיר השם אלקים ע"י הביטול וזהו עובד אלקים ע"ד עורות עבודים, עלה זית טרף, כי רבות רעות צדיק, וסביביו נשערה לחבר ב' שמות הוי', וזהו ג"כ פי' הנקרא בשמי ועמ"ש סד"ה למנצח על השמינית, ארץ זית שמן ודבש כי שמן חסד דעתיק שבכתר דאריך שגבוה מהדבש וכ"ז נמשך ע"י הזית.

ז) **ולכן** נאמר לע"ל ועמדו רגליו ביום ההוא על הר הזתים, כי הנה מבואר במ"א סד"ה קול דודי כו' מדלג כו' ומקפץ כו' שכל ההמשכות שלמעלה נקראים בשם רגליו, ובמ"א פי' שהאותיות נקראים רגליו שכמו שהרגל נושא את הראש כך האותיות הם מוליכים וממשיכים את החב"ד ועמ"ש בד"ה אני ישנה בפי' האותיות שאלוני, ופי' ועמדו רגליו שיתגלו האותיות מאור א"ס ב"ה, והיינו כי יש כמה בחי' אותיות, אותיות הדבור אותיות המחשבה כו' ורגליו היינו המשכה מאור א"ס ממש היינו מבחינת שמו הגדול שעכשיו בא ההמשכה רק על ידי צמצום ומקום פנוי כו' ולעתיד לבא ועמדו רגליו כו' התגלות שמו הגדול שעל זה אומרים יהא שמי' רבא מברך כו'. ועיין מ"ש בתורה אור בביאור על פסוק ותחת רגליו, שהוא נה"י דא"ק ובד"ה למנצח על השמינית בפי' תמן נצח תמן מל' שעל ידי הנצח יתגלו גם הזיין שלמעלה מנה"י כו' והמשכה זו יהי' על הר הזתים כי שמן הוא חכמה, והוא נמשך מן הזתים שהם ב' המזלות ונוצר ונקה שמהם מקבלים חו"ב, א"כ מובן מזה שהזתים זהו בחי' גבוה שהם הם הכלי לבחינת ועמדו רגליו ולכן כדי שיזכה להיות כלי לבחי' זו זהו ע"י אתכפיא וכתיתה ובשל"ה דקנ"ח ע"א פי' בשם הרמ"ק ובעל תורה צ"ל כתית כי התורה נקרא תושיה כו' גם י"ל ע"ד מארז"ל אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ז"ך הם כ"ב אותיות התורה עם ה' אותיות מנצפ"ך, והיינו שאותיות התורה הם הם כלים לבחינת ועמדו רגליו כו' שהוא המשכה מלמעלה מהחכמה ע"ד דהע"ה היה מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה. והנה באמת ב' הפירושים שבענין זית שניהם שייכים בקיום המצות דהנה בהמצוה יש ב' בחי' האחד מעשה המצוה עצמה שנעשית בדברים גשמיים שמק"נ קלף התפילין וצמר הציצית וזהו ענין יערוך ובהעלות שמברר בירורי רפ"ח ניצוצים ומעלה אותם לאצילות ע"י נר מצוה, והיינו ע"י כתית כו' הב' שע"י נמשך אורות מתר"ך עמודי אור דכתר עליון להיות מאיר ומתגלה במעשה המצות וזהו ענין הזית דקדושה העליונה והר הזתים הוא גלגלתא דא"א שממנו נמשכים בחי' שער רישי' כעמר נקי שורש המצות כו', ועז"נ ועמדו רגליו על הר הזתים כו', והיינו ע"י מעשה המצות מה שמבררים מזית דק"נ המשכה כו' שע"י בירורים אלו ממשיכים האור כו'.

קיצור. וזהו ועמדו רגליו נה"י דא"ק או האותיות עליונים על הר הזתים גולגלתא דא"א שמשם צמיחת הזתים מזלות כו' מזה יובן שורש הזתים והיינו ע"י כתית, ז"ך אותיות התורה כו' עכ"ה).

ח) **והנה** עבודת אהרן בעריכת הנרות והעלאתם היינו בחי' השמחה של מצוה היא מחוץ לפרכת העדות (הג"ה עמ"ש סד"ה ואהיה אצלו אמון גבי ממושבותיכם תביאו ק"ש יחוד או"א אין בנו כח לעורר רק בהיותו בעולם הבריאה ע"י ביטול היש לאין ועד"ז העלאת המנורה דוקא מחוץ לפרוכת היינו ג"כ בעולם הבריאה. עכ"ה) וענין הפרוכת הוא כי הנה כתיב כי שמש ומגן הוי' אלקים. פי' כי שם הוי' הוא ענין יחודא עילאה איך שאין עוד מלבדו וכלא קמיה כלא חשיב כו' ושם אלקים הוא המסתיר ומעלים להיות נראה העולם בבחי' יש ודבר כו' רק אעפ"כ מלא כל הארץ כבודו בבחי' יחודא תתאה. והנה שם אלקים הוא מגן לשם הוי' כמו מגן שעושים לשמש שמחמת שא"א להסתכל בשמש מרוב בהירותו כו'. וזהו ענין והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש כו' ושם הוא ענין עריכת הנרות ושמחה של מצוה מחוץ לפרוכת בבחי' יחודא תתאה להיות רץ לבך ליחודא עילאה כי שמחה זו היא בחי' רצוא בנפש מחמת גילוי אור א"ס ב"ה ממש שבמצותיו שעי"ז אליו לבדו ית' תכסוף ותכלה הנפש בבחי' ובכל מאדך בשמחה שהיא בחי' ובהעלות אהרן כו'. אך הכח הזה שיש לאהרן להעלות את הנפש מחוץ לפרוכת להיות בה גילוי אהבה זו שהיא בבחי' א"ס הנה עז"נ חוקת עולם לדורותם מאת בני ישראל. פי' מאת היינו מבחי' אותיות התורה שמאלף ועד תי"ו דהיינו ע"י עסק התורה של בני ישראל שהאדם לומד ומשים לבו ונפשו באותיות שמדבר בהם בדו"ר שאותיות אלו יסודתן בהררי קדש חכמה עילאה לכן התורה היא אור שהיא מאירה את הנר שנר מצוה היא כלי לאור התורה והתורה היא אור וחיות המצות והן הגורמות להיות כח לאהרן להיות שושבין להמשיך אור וגילוי האהבה בנפש האדם ולהיות בה אורה ושמחה ש"מ. משא"כ ע"ה שאין בו בחי' חכמה ארז"ל ולא ע"ה חסיד כו'. (הג"ה ועמ"ש כה"ג בד"ה האזינו השמים שכדי לבוא לבחי' תשובה מאהבה רבה זהו ע"י התורה והיינו כי החכמה מלבשת חסד דא"א שהוא אה"ר ולכן חסיד הוא בחכמה וע' בד"ה רני ושמחי בפי' כי אתה נרי. גם י"ל כי בתורה נאמר ואהיה שעשועים יום יום משחקת לפניו כו' ושעשוע בני אדם א"כ התורה ממשכת השעשועים ותענוג עליון בבני אדם לכן עי"ז הוא שיוכל לבא לבחי' שמחה של מצוה ולכן ע"י אותיות התורה של בנ"י עי"ז דוקא יש כח לאהרן להעלות הנרות כו' ועמ"ש בפי' והחכמה תחיה בעליה בביאור ע"פ מנורת זהב כולה וגם ע"ד גדול תלמוד שמביא לידי מעשה שממשיך האור בבחי' מעשה.

קיצור. שעבודת אהרן הוא מחוץ לפרוכת. שהוא בחי' מגן של השמש. ושם יערוך להיות רצוא והיינו ע"י מאת בנ"י האותיות התורה שהם האור המאיר את הנר וגם כי התורה היא מעל לרקיע מלמעלה מהפרסא לכן עי"ז יש כח להעלות מחוץ לפרוכת. וגם כי פי' שודמ"ט היינו שהוא שליח מהחתן להעלות את הכלה כך עד"מ ע"י אותיות התורה הנק' חתן הוא מעלה כנ"י כו' עכ"ה).

ט) אך להיות המשכת התירה למטה בישראל הוא ע"י בחי' משה וכמ"ש בזהר ע"פ מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש, שאני עמלה דאורייתא דהיא לעילא מן שמשא ושם הוא מדרגת משה כבד פה וכבד לשון כו'. כי בחי' עסק התורה הנה אינו בדרך שמחה ש"מ שהוא בבחי' רץ לבך מחוץ לפרוכת אלא היא בבחי' שוב לאחד שע"י התורה הוא גלוי יחודו ית' למטה כמו למעלה (כמ"ש סד"ה וארא אל אברהם גבי ושמי הוי' לא נודעתי להם) ע"י עסק התורה שהיא דבר ה' ממש, וכמ"ש ודברי אשר שמתי בפיך דברי ממש הנה ארז"ל מתניתא מלכתא כמלך עצמו שמתאחד עם דבר ה' זו הלכה שיהא הפסק כך כאלו הפסק הזה יוצא מפי עצמו והיינו מעלת ומדרגת מי שתורתו אומנתו כמו רשב"י וחביריו (שלכן פטורים מן התפלה שהתפלה היא בחי' ביטול בהשתחואות והמשכת אור א"ס ב"ה המשכות אלו נמשכות ע"י עסק התורה ג"כ) וכמו שאמר רשב"י בחד קטירא אתקטרנא כו' שהוא בחי' ביטול באור א"ס ב"ה ממש בבחי' יחו"ע ולכן ארז"ל ות"ת כנגד כולם, והנה כדי שיגיע לבחי' ומדרגת בטול זה כתיב ויקחו אליך שמן זית זך בחי' חכמה (כי יהיב חכמתא לחכימין *. ובלב כל חכם לב נתתי חכמה) כי איזהו חכם הרואה את הנולד דהיינו הנולד מאין ליש, וכמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב כו', כי ההתחדשות מאין ליש הוא תמיד כו', והיינו לפי כי אני הוי' לא שניתי ואתה הוא קודם שנברא כו' רק ההתחדשות להיות יש הוא רק הארה בעלמא כו', ולכך צ"ל התחדשות ההארה תמיד שלא תבטל במציאות לגמרי כו' וכאשר ישים אל לבו הדבר הזה יהי' בבחי' ביטול אליו ית' ורוח איתי רוח ואמשיך רוח כו' בטול אור א"ס ב"ה ממש על נפשו בעסק התורה כו', וזהו ואתה תצוה את בנ"י תצוה מלשון צותא והתקשרות (הג"ה ויש לפרש דהנה מבואר בד"ה כי אתה נרי הוי' והוי' יגיה חשכי ששם הוי' הוא בחי' נרי ממש, והוי' בתוס' וא"ו זהו ההמשכה משם הוי' שלמעלה מהשתלשלות להיות יגיה חשכי דדורות האחרונים כו' והיינו ע"י הוא"ו שהוא בריח התיכון, ועד"ז י"ל פי' ואתה תצוה שתקשר ותחבר בחי' ואתה היינו ב' שמות הוי', בחי' כי אתה נרי הוי' ובחי' והוי' יגיה חשכי המרומז באות וא"ו של ואתה שע"י הוא"ו הוא ההמשכה בחי' ואתה להיות בצותא והתחברות זהו ע"י משה שהוא הממשיך מלמעלה מהשתלשלות כי משה הוא בריח התיכון כמ"ש ברבות פ' קרח ולכן נאמר אח"כ חקת עולם לדורותם דהיינו להיות יגיה חשכי של דורות האחרונים דבחי' עקבים זהו ע"י והוי' יגיה כו' כנ"ל ועיין בזהר ר"פ ואתה תצוה פי' ע"ד ואתה מחיה את כולם כו' ע"ש, עכ"ה) והיינו ע"י ויקחו אליך שמן זית זך לבחי' משה תחלה (הג"ה והנה ארז"ל אליך ולא לי וכי לאורה אני צריך כי אורה לשון נקבה זהו העלאת מ"ן של כנס"י ואשה מזרעת תחלה יולדת זכר שאזי נמשך אור

יהיב חכמתא לחכימין : בבוך לאדי הנ"ל נוסף בין השורות : י"ל ח"ת ביטול היש זהו כלי לח"ע ביטול אמיתי ע"ד כי אל דיעות כו'.

עליון יותר וכ"ז אינו שייך רק באצי' שם שייך יחוד משפיע ומקבל כו' וזהו אליך ולא לי כי פי' לי היינו עצמות אור א"ס ושם אין שייך זה דקמיה כחשיכה כאורה עכ"ה) ומזה נמשך להיות חקת עולם מאת בני ישראל להיות אותיות התורה גורמת שיערוך אהרן את הנרות בחי' שמחת של מצוה מחמת כי אותיות התורה הן הנמשכות מבחי' משה ואתה תצוה את בנ"י כו', והנה בבחי' אהרן שהוא בחי' רץ לבד כתיב מערב עד בקר (וזהו ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית, יונה היינו כנ"י שנקראת יונתי ועלייתה הוא מתחלה ע"ד רננא ברמשא כמ"ש בד"ה רני ושמחי) ברישא חשוכא והדר נהורא אבל בבחי' משה שהוא בחי' שוב לאחד וגילוי יחודו ית' בבחי' יחו"ע כתיב להעלות נר תמיד שהוא גילוי יחוד עליון שלמעלה מהזמן ולפניו ית' כחשכה כאורה שהוא השוה ומשוה כו' וד"ל. (הג"ה והיינו שעי"ז שתורתו אומנתו הוא בבחי' נר תמיד היינו נר הוי' נשמת אדם היא תמיד מקושרת בו ית' כמארז"ל מה להלן באימה ויראה אף כאן באימה ויראה, כמ"ש בד"ה בחדש השלישי בת"א פ' יתרו, וכן בבחי' נר מצוה הרי ארז"ל כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה כו' לכן ע"י עסק התורה הוא בבחי' להעלות נר תמיד.

קיצור. שהמשכת התורה זהו ע"י משה שושבינא דמלכא להיות הגלוי למטה כמו למעלה. תורתו אומנתו והיינו ע"י ויקחו אליך שמן, יהיב חכמתא לחכימין. וזהו ואתה תצוה בחי' כי אתה נרי והוי' יגיה חשכי בחי' זו תצוה ותחבר לדורותם. ועי"ז יוכל אהרן להעלות הנרות ובאהרן כתיב מערב עד בקר אבל גבי משה כתיב נר תמיד. עכ"ה) *.

י) **ועוי"ל** פי' להעלות נר תמיד כי הנה עיקר הנרות בלילה להאיר את החושך והיינו כי מדת לילה זהו חיצוני' הלב ששם יש הסתר והעלם מלבושי הגוף ונה"ב שמק"נ וזהו החושך המכסה על אור ה' להיות נראה העולם יש ודבר נפרד. משא"כ בחי' יום היינו פנימית הלב שעד"נ יום ליום יביע כמעיין הנובע כי בעבר הנהר ישבו אבותיכם כו', באר מים חיים כו' כמ"ש בת"א פ' בראשית סד"ה להבין ענין הברכות. ועמ"ש מזה סד"ה תחת אשר לא עבדת ובד"ה והקרבתם עולה אשה ומ"ש בד"ה וידעת היום. וע"כ עיקר הנרות הן להאיר חשך הלילה כמ"ש בת"א בד"ה בכ"ה בכסלו ובלילה שהוא זמן החושך הי' צריך להאיר את כל ד' הנרות כו' משא"כ בבחי' יום א"צ לנר וגם מדת יום זהו עסק התורה כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור שהיא המשכת יחו"ע והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום כו' וכמ"ש בילקוט עקב סי' תתס"ג שאם שמעתם מצותי אתם

---

*) ע"כ נדפס בפירוש המלות. — ובגוכתי"ק נכתב כאן: „אות י' וי"א והקיצור הוא בבוך בראשית ב' (קודם ד"ה כה אמר ה' צבאות אם בדרכי תלך) מתחיל ועוי"ל פי' להעלות נר תמיד". — וב' אותיות אלו נדפסים להלן עפ"י בוך באבי 44 (קלס), שם נמצאים רק ב' אותיות הנ"ל, ורשום עליהם: שייך לסד"ה ואתה תצוה בבוך שמות א' דרל"ה סע"ב.

מאירים כיום כמ"ש והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע כו' ואורח צדיקים כו' נכון היום וכמ"ש בת"א בד"ה רני ושמחי השני בענין רנגא ברמשא ושמחה בצפרא. ומדת יום היינו המשכת אוא"ס ב"ה מלמעלה למטה להתלבש בעולמות אבי"ע כו' ולכן מי שתורתו אומנתו פטור מן התפלה שהתפלה הוא ע"ד נר הוי' נשמת אדם כמו שהנר עולה כך היא הנשמה כמ"ש בסש"ב פי"ט ומי שתורתו אומנתו שהתורה שלו הוא בחי' ותורה אור א"צ לנר כי שרגא בטיהרא כו'. אכן יש עוד בחי' שגבוה מהתורה כמו ענין ק"ש למסור נפשו באחד שאפילו מי שתורתו אומנתו מפסיק לק"ש. ועד"ז חסידים הראשונים היו שוהין ט' שעות ביום לתפלה כי עסק תפילתן ברעותא דלבא ע"ד למס"נ באחד שבק"ש זהו גבוה יותר מעסק התורה כי הנה ע"י עסק התורה נק' אחותי אמור לחכמה אחותי את. משא"כ ע"י המס"נ הנ"ל זהו בחי' עד שקראה אמי לכן גם בבחי' מדת יום צריך לנר זה ובחי' זו נמשך ע"י משה דעת עליון הממשיך רעותא דלבא ע"כ נאמר בו להעלות נר תמיד היינו אף גם במדת יום משא"כ בבחי' אהרן מחוץ לפרוכת יערוך כו' והעלאה זו הוא להיות בבחי' שקראה בתי שמעי בת וראי והטי אזנך כו' ולכן נק' הנשמה בת כהן שע"י הכהן וחסד הוא נעשה בבחי' שקראה בתי כו' ימין מקרבת וע"כ העלאה זו רק מערב עד בוקר. אבל בבחי' יום ותורה אור א"צ לנר זה ע"ד שרגא בטיהרא כו'. וכך יובן הענין למעלה דהנה מבואר בזהר ויחי דרל"ב סע"א שרגא דדליק אתחזי בלילא וביממא אסתתרת ופי' בד"ה מהאריז"ל שרגא הוא בחי' מל' אתחזי בלילא בבריאה. אבל ביממא באצילות שרגא בטיהרא ומתבטלת לגבי אור היום שהוא ז"א כו'. אך יש עוד בחי' נר המאירה גם ביום והוא כמ"ש נר הוי' נשמת אדם. דפי' בת"א בד"ה רני ושמחי הראשון שע"י שהוא בחי' נשמת אדם הנשימה היא רצוא ושוב הוא נר המאיר את שם הוי' כמ"ש בד"ה צאינה וראינה בפי' וברכו את הוי' שממשיכים ברכה ותוספת אור בשם הוי' וזהו ענין עד שקראה אמי כנ"ל וכן ברבות תצוה פל"ו שיהיו אומרים ישראל מאמרים למי שמאיר לכל כו'. וזהו להעלות נר תמיד אפי' בבחי' מדת יום שהוא שם הוי' כנודע שבי"ב שעות היום מאירים י"ב צירופי הוי' וזהו וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים כו' אפ"ה שייך להעלות נר. והיינו כי בתיבת נר הוא ג' יחודים כמ"ש בת"א פ' מקץ שם וזהו נמשך מבחי' משה כי משה זכה לבינה בחי' אם הבנים וכן כלת משה הוא פרצוף הפנימי דמל' שהוא במדריגת בינה כו'. ועמ"ש עוד בענין כנור דלע"ל יהי' של שמונה נימין כנור כ"ו נר היינו נר הוי'. עוי"ל נר תמיד המאיר גם ביום זהו ע"ד חוט הנמשך מאור שנברא ביום ראשון ומאיר בבחי' שמש כמ"ש בזח"ב תרומה קמ"ט א' כי אור הגנוז הוא פנימי' יסוד אבא שלמעלה מבחי' שמש שהוא יס"א המאיר בז"א. וזה שארז"ל במד"ר פ' בראשית פי"ז נובלות אורה שלמעלה גלגל חמה. ועמ"ש ע"פ שמש בגבעון דום וכן למעלה בחי' שמש הוי' ואורה שלמעלה הוא גבוה משמש הוי' וגנזו בתורה לכן עי"ז להעלות

נר תמיד. וזהו כנור שלע"ל שיהי' של שמונה נימין כי עכשיו ז' נימין כ"ו שם הוי' נר זהו שם הוי' דז"א, ולע"ל יאיר כנור שם הוי' דלעילא משם ואור הנר ולכן יהי' נר תמיד אני הוי' לא שניתי ביום ההוא יהי' הוי' אחד כנ"ל. וי"ל ויקחו אליך שמן היינו גליא של התורה נק' שמן כדי להעלות נר הוא הסתום שבתורה שהוא נר כו', כמו עוטה אור כשלמה כו' וזהו יהיב חכמתא לחכימין, וקשה חכימין מה צריכין לחכמה אלא ר"ל חכימין נגלה הנק' נובלות חכמה של מעלה תורה אז יהיב חכמה פנימית התורה.

קיצור. נר תמיד גם ביום כי לילה חושך חיצונית הלב ששם נה"ב מסתתרת וצ"ל רננא ברמשא ע"ד וצדקתך ירננו להאיר החושך והיינו ע"י ז' הנרות אכן בחי' יום פנימית הלב ותורתו אומנתו אשר אנכי מצוך היום, ותורה אור וגבוה מבחי' נר הנ"ל, יחיינו מיומים ושעשועי יום יום, ולכן מי שתורתו אומנתו מפסיק לתפלה אכן יש נר שמאיר גם ביום ע"ד מפסיקין לק"ש וכן חסידים הראשונים כי רעותא דליבא מבחי' כתר גבוה מעסק התורה דמחכמה נפקת וזהו בחי' שאו לגולגלותם, לכן אמר ריב"ז איני יודע באיזו דרך גם כי עסק התורה נק' שקראה אחותי ורעו"ד למס"נ נק' שקראה אמי וזהו נר הוי' בחי' נר המאיר וממשיך אור בשם הוי', וזהו בית יעקב לכו ונלכה באור הוי' כנור נר כו' וזהו נמשך ע"י משה זכה לבינה.

יא) **ולדרך** שפי' הבי"ק דלהעלות נר תמיד קאי על נר הששי שדולק כל היום, הנה מבואר בת"א שם בד"ה בכ"ה בכסלו, ובלילה שהוא זמן החשך הי' צריך להאיר את כל שבעה הנרות דהיינו להמשיך אור החכמה בכל מדה ומדה בפ"ע משא"כ ביום היה די בהדלקת נר הששי שהוא עיקר ההשפעה וממילא הי' נמשך אור החכמה בכל המדות עכ"ל היינו כי נר הששי הוא בחי' וצדיק יסוד עולם בחי' יוסף שממנו נמשך תוספת האור למל' מקור דבי"ע כי אלה תולדות יעקב בריח התיכון הוא יוסף וכמ"ש בד"ה בן פרת יוסף ולכן נחלק הטבת חמש נרות בפ"ע והטבת שתי נרות, כי החמש הן ה' מדות תג"ת נו"ה שהן עצמיים ואין מהם השפעה עדיין למקור דבי"ע כו' כמ"ש בסדור בדרוש ל"ג בעומר וע"כ בבחי' ומדת יום הוא הטבת והדלקת נר הששי כי ביום נמשך ההשפעה לבחי' מל' מקור דבי"ע והיינו מבחי' נר הששי בחי' יוסף וכמ"ש בזהר ח"ג בלק דר"ד ע"ב ע"פ בקר אערך לך ואצפה כו' ע"ש ונתבאר במ"א בביאור מאמר הזהר שם, ואח"כ בלילה נמשך ממל' לבי"ע להאיר את החושך וזהו באוהל מועד מחוץ לפרכת יערוך אהרן כו', ע"ד מיכאל כהנא רבא שממשיך האור ממל' דאצילות בבי"ע כמ"ש בזהר ר"פ יתרו, אבל בחי' משה זהו להעלות נר תמיד היינו נר הששי שמאיר ביום לבחי' מל' בחי' בקר דיוסף והמשכה זו זהו ע"י משה דוקא כי משה הוא דעת וממנו נמשך ההשפעה ע"י היסוד וכמ"ש בזח"א בראשית דף ק"א ע"פ

ויקח משה את עצמות יוסף עמו פי' העצמיות של בחי' יוסף שהוא ענין ההתקשרות להשפיע לקח משה שבו ועל ידו ישפיע החכמה כו' לכן בבחי' משה דוקא נאמר ואתה תצוה כו' לשון צוותא והתקשרות וכענין אוהל מועד כו' והיינו להעלות נר תמיד בבחי' תרין ריעין כו' אהל בל יצען כו'.

קיצור. עוי"ל נר תמיד נר המערבי נר ששי יסוד עיקר ההשפעה אלה תולדות יעקב יוסף וזהו ענין בוקר דיוסף ואח"כ נמשך ממל' בבי"ע מדת לילה ז' נרות באר שבע ובחי' נר הששי הנ"ל נמשך ע"י משה כי דעת"י קו א' גם כי משה יסוד אבא ובינה עד הוד אתפשטת ולהאיר ביסוד ז"א זהו דוקא ע"י יס"א כו'.

קיצור. אהרן שודמ"ס ממשיך להיות העבודה בשמחה וטוב לב.

(ב) ושמחה זו היא מחמת מקור התענוגים המלובש במצות.

(ג) מרוב כל יותר מתענוגי ג"ע שהוא זיו הנמשך מהמצות וע"כ נק' המצות נרות.

(ד) והמשכת שמחה זו הוא ע"י אהרן אותיות נראה אור אורה ושמחה ויש בזה ג' בחי' יערוך ובהעלות ובהטיבו.

(ה) והדלקת אהרן הנרות הוא בשמן זית כתית שהזית הוא מק"נ וכתית להיות אתכפיא ע"י שמשים עצמו כשירים. וע"ז יש קיום לבחי' אורה ושמחה הנ"ל.

(ו) עוי"ל זית שם טוב בחי' הנק' בשמי והר"ע עובד אלקים עלה זית טרף.

(ז) ולכן ועמדו רגליו אותיות שמי' רבא על הזתים דוקא.

(ח) והנה עבודת אהרן הוא מחוץ לפרוכת המגן שם אלקים ושם יערוך להיות רצוא והיינו מאת בנ"י ע"י אותיות התורה.

(ט) אבל משה שוד"מ המשכת התורה ולכן הוא נר תמיד ובאהרן כתיב מערב עד בוקר. ואתה תצוה ע"ד כי אתה נרי כו'.

(י) עוי"ל פי' נר תמיד היינו גם ביום כי הנה סתם נר הרי אינו שייך אלא בלילה כי שרגא בטיהרא בחי' ותורה אור מאי מהני ולכן מי שתורתו אומנתו כו' אכן יש נר דשייך גם ביום. היינו רעו"ד בכל מאדך שגבוה מהתורה נר הוי' ר"ל המאיר לשם הוי'.

(יא) עוי"ל פי' נר תמיד קאי על נר הששי בחי' יסוד ומזה נמשך אח"כ הדלקת ז' נרות בערב. וע' מ"ש מזה בפ' וישב בד"ה בכ"ה בכסלו.

———•———

ביאור על אתה תצוה

להבין • שרש הדברים הנ"ל, הנה שרש בחי' אהרן שנק' שושבינא דמטרוניתא היינו בחי' העלאות הרפ"ח ניצוצות שאהרן הוא המעלה אותם וזהו בהעלותך את הנרות והנרות הן המצות כמ"ש כי נר מצוה כו'. ולהבין ביאור הדברים הנה כתיב מחוץ לפרכת היינו מחוץ לבחי' פרסא המפסקת בין אצילות לבי"ע שתרגום • פרכת פרסא (ועמ"ש בפ' לך בד"ה והבדילה הפרוכת וז"ל הפרדס ערך פרוכת, פרוכת נקראת המלכות כי היא פרוכת מסך בין האצילות לכל הדברים אשר תחתיה ותקרא פרוכת בחינה התחתונה אשר לה שהיא המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים עכ"ל. וע' במא"א אות פ' סכ"ג כ"ד בענין פרגוד עכ"ה) והפרסא הזאת הוא בחי' שם אלקים המסתיר כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלקים כמו שנרתק השמש מגן להסתיר אור השמש כך שם אלקים הוא מסתיר לשם הוי' וה"ז כמו עד"מ המסך והפרסא שמסתיר ומעלים את האור כו' וזהו ענין מארז"ל דלעת"ד הקב"ה מוציא חמה מנרתקה והיינו ע"י שלע"ל נאמר והיה הוי' לי לאלקים וכמ"ש בד"ה ושבתי בשלום בפ' ויצא והנה אהרן הוא בחי' שושבינא להעלות הניצוצו' מבי"ע לאצי' וז"ש מחוץ לפרוכת יערוך הנרות מחוץ לפרסא הנ"ל ואח"כ יעלה אותם לאצי' והענין של בחינת שושבינא הנה זה הלשון לכאו' לא שייך אלא בחתונה דחתן וכלה שיש להם שושבינין והוא לעיתים ופרקים רחוקים אבל העלאת הנרות הרי היה בכל בין הערבים ולמה נקרא בשביל זה בשם שושבינא, אך הענין הוא דכל בחי' התחדשות אור מביאה השמחה והתענוג והוא ענין החתונה ששמחי' בה לפי שהוא דבר חדש כו' וכך בהעלאת והטבת הנרות ג"כ הגם שהי' בכל יום מ"מ הי' בכל יום שמחה חדשה מפני בחי' התחדשות העלאות רפ"ח ניצוצות המתחדשים בכל יום לעלות מבי"ע לאצי' ולכך נק' שושבינא כו', דהנה ידוע בענין הבירורים שהמל' מברר בכל יום וכמ"ש במל' דאצי' ותקם בעוד לילה ותתן טרף כו' טרף היינו רפ"ח ע"ה וכמ"ש עלה זית טרף בפיה וכן טרף נתן ליראיו כו' ואהרן הוא שושבינא דמטרוניתא היינו שמעלה את המל' שנק' מטרוניתא עם כל בחי' הנצוצו' שבירדה והן הנרות שבמנורה הכוללים כל הברורים ומפני בחי' ההתחדשות הזאת מסתעפת בחי' השמחה למעלה והשמחה למעלה באצי' הוא בבחי' ה"ג דאימא וכמ"ש אם הבנים שמחה (הג"ה ועיין בפרדס ערך שמחה שי"ל שכאשר המל' מקבלת השמחה מלמעלה מבינה תקרא גם היא שמחה ובמא"א אות שין סנ"ח שמחה בבינה אם הבנים שמחה וכן נק' המלכות מצדה עכ"ל וע' בענין מועדים לשמחה, ועמ"ש מענין שמחה בפ' וארא בד"ה לכן אמור לבנ"י ובלק"ת פ' נצבים בד"ה שוש אשיש ובד"ה ה'

להבין : לשון התו"א קי, א.
שתרגום : בתו"א שם : שתרגום יונתן.

לי בעוחרי ועיין בזח"א ויצא דף קנ"ד ע"א עכ"ה) וזהו ענין אורה ושמחה השמחה באימא ואורה באבא וכללותם יחד הן או"א שנק' תרין ריעין כו'. וביאור הדברים הנה שמחה של מצוה הוא בבחי' בינה שהוא יותר גבוה גם מרוב כל מבחי' צדיק שנק' כל כידוע שה"ח שביסוד הן גש"ב (ע' בפרדס ערך כל כלה ובפע"ח שער הסוכות פ"ב ע"ש מכל מלמדי השכלתי ולע"ל ולא ילמדו איש את רעהו וזהו מרב כל, ובמא"א אות ד' סמ"ב) ושמחה של מצוה היא בבחי' פנימית בינה שהיא יותר מרוב כל ועמ"ש מזה ע"פ ראיתי והנה מנורת זהב בלק"ת פ' בהעלותך ועוד כי בינה רק עד הוד אתפשטת משא"כ ביסוד וכמ"ש ברע"מ ר"פ תשא ע"ש והדל לא ימעיט וא"כ מה שנק' היסוד כל ע"ש שמקבל גש"ב אינו עצמיות גש"ב כ"א כמו חותם וע' בפע"ח בכוונות הושענה רבה ולכן במצות נאמר מרוב כל יותר מבחי' כל והנה שכר מצוה בהאי עלמא ליכא אלא רק שמחה של מצוה בלבד והענין הוא כי הנה שרש המצות עצמן הוא למעלה בבחי' גלגלתא דא"א בתרי"ג ארחין דהנה בחי' השערות דגלגלתא היינו בחי' אותיות התורה כי ידוע במשל השערות שהוא כמשל הדבור ממש שהרי בצרופי אותיות הדבור שמתוכם מבינים גופה של ההשכלה המלובשת בהם הרי השכל יוצא ומאיר מתוך הצירופים של האותיות כך במשל השערות היניקה של חיות המוחין מלובשת בחלל השערה וההארה בוקע ויוצא מן המוחין דרך חלל השערות כמו שיוצא אור השכל דרך צרופי אותיות הדבור כו' (ועמ"ש מזה בד"ה ועשית בגדי קדש ובלק"ת בשה"ש בד"ה שיניך כעדר הרחלים) והרי לפ"ז אותיות התורה ששרשם בבחי' שערות הרי המה בחי' לבוש וכלי בלבד לבחי' גלוי אור וחיות המלובש בהן דהיינו בחי' הלבנונית שלמעלה מן השערות כי בחי' לבנונית שבגלגלתא הנק' חוורתי הוא הנק' ארחין הרי הוא שרש ליניקות השערות שצומחין מהם כו' וכידוע באד"ר ואדר"ז שהלבנונית סובלת הצמיחה של השערות כו' וזהו שאנו רואים שהתורה היא פירוש המצות בלבד כמו שמפרש בתורה מעשה החושן והאפוד בפרשיות הרבה באמרו ועשית חשן וכו' וכיוצא בזה בכל המצות הרי אותיות התורה המה המפרשים למצות איך יהיו והפירוש הוא הטפל בכל מקום לגבי הדבר שהוא מפרש אותו וכך המצות הן העיקר והתורה היא רק הפירוש בבחי' טפל והיינו לפי שאותיות התורה הן הנה בחי' השערות דגלגלתא ההזולי' שבהן בוקע ויוצא האור מבחי' הלבנונית דגלגלתא שהוא בחי' המצות שנק' ארחין וכמ"ש כל אורחות הוי' אביטה אירחותיך כו' וע"כ אמרו ז"ל דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא משום דגופה של מעשה המצוה שרשה למעלה בבחי' חוורתי' דגלגלתא דא"א שאין האור יוצא משם רק בבחי' צמצום גדול דהיינו באותיות התורה שמפרשים אותם כנ"ל שנק' בחי' שערות משא"כ עצמיות הלבנונית דגלגלתא לא יוכל להתגלות כלל כ"א שהוא בבחי' מקיף ולכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא ועמ"ש בד"ה מנורת זהב פ"ג ע"פ ומעולם לא שמעו כו' עין לא ראתה כו' (עמ"ש בביאור ע"פ שימני כחותם פרק ג"ד ועמ"ש עוד מענין הטעם ששכר מצוה בהאי עלמא ליכא באג"ה סי' ג' בד"ה וילבש צדקה כשרין ואפ"ל

עוד ע״ד וחד חרוב, כי מבחי׳ יום שכולו שבת לא יוכל להיות השפעת גשמיים רק גלוי אלקות, וכעין זה יוהכ״פ אין בו אכילה ושתיה כו׳. ואח״כ השכר מהמצוה שהוא ענין יום שכולו שבת ע״ק לא יוכל להיות ממנו השפעת גשמיים כי הוא חסד דלגאו ויא חסד דלבר, ודברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה״ז, פירותיהן דוקא מזה יוכל להיות נמשך בעוה״ז ולא מהקרן שהוא העצמיות ולכן הקרן קיימת לעוה״ב עכ״ה). אך אפס קצהו ומעין ודוגמא בעלמא מאיר ומתגלה ונמשך למעלה מבחי׳ חוורתי הנ״ל בכל שבת בשחרית והיינו בי״ב לחמים שנק׳ סעודתא דעתיקא כמ״ש במ״א בביאור המאמר יגלה לן טעמי בתריסר נהמי.

קיצור. ענין מחיץ לפרוכת וענין שמחה, וענין מרוב כל שנאמר במצות, והטעם דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא.

ב) והנה אהרן היה מז׳ הרועים כידוע ופי׳ רועה גשמי היינו שזן ומפרנס לצאנו ואין הפרנסה משל עצמו רק שנותן להן עשב אשר בשדה כו׳ וכך למעלה הנה אהרן כה״ג היינו שבחי׳ אהבה רבה ואהבה זוטא נמשכים ממנו שנק׳ הר יה״ר ההר כמ״ש במ״א וכמאמר לא כאברהם שקראו הר כו׳ והן אותיות ה״ר שבתיבת אהרן והאלף שבו היינו שממשיך מבחי׳ חוורתי הנ״ל שבגלגלתא דא״א שנק׳ אלופו של עולם הנאצל כו׳ והוא ממשיך עד בחי׳ המל׳ דאצי׳ והוא ענין הנו״ן פשוטה שהולכת ומתפשטת עד למטה מטה כו׳ וכמ״ש במ״א והפרנסה עצמה אינה משל עצמו אלא שמביא האור והשפע מבחי׳ חוורתי הנ״ל למטה להאיר בכנ״י וזהו בהעלותך את הנרות שהמצות נק׳ נרות כמ״ש כי נר מצוה היה מדליק בהן האור והחיות דהיינו מבחי׳ שרש המצות הנ״ל דאע״פ שאין שכר מצוה ממש בהאי עלמא כנ״ל היינו בבחי׳ שכר גשמי אבל בעבודת ה׳ נמשך ההארה מהמצות ומתגלה גם עכשיו ע״י אהרן שנק׳ רועה שזן ומפרנס כו׳ וזוהי שרש ענין שמחה של מצוה וכמ״ש תחת אשר לא עבדת כו׳ בשמחה וטוב לבב מרב כל שמחה זו היינו בחי׳ גלוי האור מבחי׳ חוורתי הנ״ל שהוא בחי׳ פנימי׳ העונג העליון כו׳ ומקים גילוי זה האור של השמחה הוא בבחי׳ פנימית בינה וכמ״ש אם הבנים שמחה כנ״ל (עמ״ש בלק״ת בד״ה יו״ט של ר״ה שחל להיות בשבת ספ״ג ופ״ה) וסיבת השמחה הוא מפני בחי׳ התחדשות העלאות רפ״ח ניצוצי׳ וזהו כמשל כליון הפתילה בהעלות אהרן את הנרות בכל בין הערביים (כי הפתילה הוא ענין בירור שם ב״ן כמ״ש בביאור ע״פ כי אתה נרי ובמא״א אות פ׳ ס״ל פי׳ פתילה נק׳ המל׳ כי נעשית פתילה לאחוז בה אור הדכורא כו׳ וביינ שם כ׳ מ״כ בשם הרב פתילה גימט׳ עשרה פעמים שם ב״ן ועם ה׳ אחרונה שבשם פתילה עכ״ל עכ״ה) והרי יש כאן ב׳ מדרגות הא׳ בחי׳ ההעלאה והוא מ״ש בהעלותך את הנרות כו׳ וח״ש מחוץ לפרוכת יערוך כו׳ מחיץ לפרסא להביא הברורי׳ דרפ״ח מבי״ע לאצי׳ ואח״כ בהגיעם לבחי׳ האצילות הנה מפני שבאצילות אמרו דאיהו וחיוהי וגרמוהי חד כו׳ הרי בחי׳ אהרן שנק׳ כהנא רבא שהוא מבחי׳ חסד דאצילות ששרשו

מבחי' חסד דעתיק ממשיך אח"כ ההארה מן בחי' ההעלם דבחי' חוורתי הנ"ל שרש גופי המצות והוא הנק' שמחה של מצוה כנ"ל וזהו מדריגה השנית בבחי' המשכה כו' ועי"כ נק' אהרן בשם שושבינא דוקא עד"מ השושבין שיכול להביא הכלה לפני החתן ודאי יש לו זה היכולת מצד התקרבותו אל החתן ועי"ד דוגמא המקורב אל המלך יכול להכניס אחר בהיכל המלך וכל מי שבוש ומתיירא ליכנס להיכל המלך וצריך סעד ועזר להכניסו הנה המקורב הזה יכול להכניסו מפני שנכנס תמיד בהיכל המלך ואינו בוש כלל להיות נחשב מאנשי היכל המלך כו' וכך בחי' השושבין למעלה הוא אהרן כהנא רבא שהוא מבחי' חסד דע"י אלא שיורד מאצי' לבי"ע לברר ולהעלות הניצוצי' שבמל' שנק' מטרוניתא כנ"ל ועי"כ ביכולתו להכניסם ולהעלותם למעלה במאציל ולהוריד משם ההארה שהוא בחינת שמחה של מצוה כנ"ל וגם בענין האהבה הנה הוא מעורר אהבה בכנ"י שיוכלו לעלות וז"ש בהעלותך כו' וכן הוא ממשיך אה"ר בכנ"י מבחי' לבנונית הנ"ל דלכך נק' אהרן כנ"ל ועי"כ נק' אהרן שושבינא דמטרוניתא דוקא אבל שרשו מבחי' נצח דאבא ששרשו בבחי' חסד דע"י דביה אחיד אבא כו' (הג"ה וע' במא"א אות פ' סכ"ג שגם קרומא דמו"ס נק' פרוכת ופרסא ועיין בזהר פ' נח דס"ה ע"א חד פריסו אתפרס ופי' בפרדס שער י"א פ"ו היינו הכתר בעצמו הנאצל שהוא מסך בין הנאצלים והמקורות המתאחדים בעצם השורש עכ"ל ועמ"ש מזה בלק"ת בביאור ע"פ ואתחנן אל ה', א"כ מעתה י"ל שע"י העלאת הניצוצי' דק"נ מבי"ע מחוץ לפרוכת שעולים אח"כ לאצילות עי"ז נעשה עלייה בכל ההשתלשלות למעלה מעלה מבחי' למטה מהפרסא לבחי' שלמעלה מהפרסא עד שמתעלים ומתקשרים הנאצלים באור א"ס ממש ומשם נמשך שפע ואור חדש ועמ"ש כה"ג בלק"ת בשה"ש בד"ה לבבתיני אחותי כלה.

קיצור. שמזה יובן ענין שמחה של מצוה שהוא מהארת הלבנונית דאע"ג דשכר מצוה בהאי עלמא ליכא מאיר הוא בעבודת ה' וזהו ענין בהעלות אהרן את הנרות נר מצוה, עכ"ה).

ג) והנה הטבת הנרות הי' בשמן ופתילה כידוע וענין השמן שבנר הוא בחי' חכמה כידוע שבחכמה דוקא אתברירו וכמו השמן שהוא בחשאי כו' כך החכמה הוא בחי' הביטול כו' ולהבין זה יש להקדים ביאור מארז"ל בשמן זית דכשם שהזית משכח תלמודו של ע' שנה כך שמן זית מחזיר תלמודו כו' דזה המאמר פלאי לכאורה. אך הענין יובן בהקדים שרש ענין שבירת הכלים בז' מלכין קדמאין כמ"ש וימלוך וימת כו' שהוא בז"ת בלבד ולא בג"ר דבג"ר לא הי' שבירה כלל וכמ"ש ימותו ולא בחכמה שאין נפילה ומיתה בחכמה כלל והנה תחלת השבירה במלך הראשון שנק' בלע הוא בחי' הדעת ואחריו שאר המדות חו"ג ותפארת כו' ונק' בלע ע"ד ותבלענה שבע פרות הרעות כו' ולא נודע כי באו אל קרבינה היינו שמבליע את הדעת דקדושה בעה"ד טו"ר שהוא ק"נ משכא דחויא כו' ומכסה ומסתיר על הדעת דקדושה וכענין שנאמר לא ידעתי את ה', ונאמר ישראל לא ידע

עמי לא התבונן, ואמנם הנה מאחר שבבחי' החכמה עצמה לא הי' שבירה כלל א"כ גם בבחי' הארת החכמה שמאירה גם בו"ק מהדעת ולמטה ג"כ לא יש בחי' שבירה ונפילה כ"כ והיינו כמו בחי' חכמה שבחסד ובחי' חכמה שבגבורה כו' אין בבחי' החכמה שמלובשת בהן בחי' שבירה ונפילה ואדרבה עלי' נאמר והחכמה תחי' כלומר תחיה לבחי' מיתה שיש בז"ת דתהו כי לעצמות החכמה א"צ חיות כי אין בה מיתה כמ"ש ימותו ולא בחכמה אלא להחיות לזולתה והיינו בחי' חכמה שבחסד דתהו שהיא מחי' לבחי' מיתה שנפל בה וכיוצא בזה בכל פרטי חלקי המדות דתהו שנפלו למטה בבי"ע כולם בחי' אור החכמה שבהן מחיה אותם כו' והיינו מ"ש בע"ח בענין הבלא דגרמי בתח"ה שהוא מבחי' אור החכמה שברפ"ח ניצוצי' שנפלו הנשאר בכלים אחר שבירתן כדי להחיותן כי יש ג' מדרגות אורות ניצוצי' וכלים כו' ע"ש והיינו מד' שמות ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן שבהם נשאר בחי' אורות דחכמה שבכל שם מד' שמות הללו כדי להחיותן גם אחר שבה"כ והטעם הוא כנ"ל לפי שבחכמה לא הי' שבירה כלל ע"כ גם בחי' הארת החכמה הנשאר לאחר השבירה יכולה היא להחיות הניצוצי' כו' וזהו שרש ענין הבלא דגרמי דכתיב ונפשו עליו תאבל כו' שע"י הבל זה יקום המת בתחה"מ לעתיד (וע"כ מאן דלא כרע במודים דוקא שהוא בחי' הביטול ע"י החכמה כו' לאחר ז' שנים שדרתו נעשה נחש כי נחש הקדמוני הוא נמשך מן השבירה שהי' בז"ת כידוע והטעם לז' שנים הוא לנגד ז"ת וכמשי"ת בסמוך בענין ע' שנה דשכחה כו') ובזה יובן מ"ש בפרדס וגם בשאר ספרים שיכולין להוציא שמן מכל חלקי דצח"מ גם מבחי' הדומם כאבנים וכמ"ש ושמן מחלמיש צור כו' כי השמן הוא בחי' החכמה בפרט הנמצא' בכל מציאות פרטי בכל פרטי חלקי דצח"ם וכמ"ש מה רבו מעשיך כולם בחכמה עשית וכידוע בטעם שם אל שיש בכל מלאך פרטי כמו מיכאל גבריאל שהוא נהירו דחכמתא (הג"ה כי קנה חכמה קנה בינה גימט' יש והמעשר מזה היינו מל' דאו"א הוא גימט' אל, ועוד כי אל היינו הארה מן ל"ב נתיבות החכמה מלבד נתיב הראשון שעליו נאמר נתיב לא ידעו עיט וגו' וכ"ה במא"א אות יו"ד סכ"ה עכ"ה) והיינו בחי' הביטול במציאות שיש בכל נברא שממנו יחי' מנפילתו בשבירה וכמ"ש והחכמה תחיה כו' וזהו שאמרו ז"ל דכשם שהזית משכח תלמודו של ע' שנה פי' השכחה באה מצד השבירה כי השכחה היא היסח הדעת והיינו מחמת השבירה שהי' במלך הראשון דתהו שנק' בלע כו' וע"כ הזית המר שהוא מקליפת נוגה שנק' משכא חויא ששרשו בא מצד השבירה לכך הוא משכח תלמודו של ע' שנה כו' אך כשכותשין את הזית ומוציאין ממנו השמן שהוא בחי' החכמה שהוא בבחי' מוח הזכרון דאור אבא כידוע הנה הוא מחזיר תלמודו של ע' שנה כי החכמה הוא היפך השכחה מפני שלא הי' שבירה כלל בחכמה כנ"ל והטעם לע' שנה כי ז"ת שכאו"א כלול מיוד השכחה נופלת בהם אבל בחכמה יש כח להחזיר מה ששכח בע' שנה כו' ועמ"ש בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק בפי' לא תשכח. ומעתה יובן בענין הטבת הנרות בשמן ופתילה שהשמן הזה הוא בחי' החכמה

הכללי שיש לכללות כל הנמצאים כולם מבחי' החכמה שעל ידה יחי' מן הנפילה והמיתה כנ"ל אך בתנאי שיהי' סה בחי' הביטול במציאות כי בחי' ביטול היש הוא היפך שרש ענין השבירה שהי' מחמת התגלות האור לבחי' יש דוקא וכמ"ש במ"א ע"פ ראיתי איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו כו' והיינו ענין כליון השמן שבנרות המנורה כי הרי השמן מתבער ונכלל באש הדולק כו' ע"ד ששינוי מראה האש והשלהבת הוא בא מן השמן אם עכור או צלול כנראה בטבע אך אם לא השמן לא היה זהרורית האור נמצאת כלל כי אין הארת והבהקת השלהבת רק מן השמן רק שהשמן הוא כלה ונשרף ונעשה אש כי הוא נמשך אחר הפתילה ונכלל באש כו', וכך יובן בדוגמא למעלה בבחי' חכמה שבכללות העולמות שהוא בחי' ביטול היש דוקא כנ"ל וביטול היש לאין דוקא גורם המשכת אין ליש כי א"א להתהוות יש מיש כידוע וכדמיין אור הנר שמאיר מחמת כליון השמן דוקא כנ"ל, וזהו שרש ענין אורה ושמחה הנ"ל והכל בבחי' אהרן כי בחי' העלא' הנרות ע"י ביטול דחכמה שהוא השמן הוא מביא בחי' אורה ושמחה מלמעלה למטה כי ע"י בחי' הביטול יש לאין שורה אור א"ס בחכמה ונק' אורה ומשם מאיר לבינה דאצי' ומדות זמל' כו' והוא בחי' השמחה של מצוה כנ"ל (כידוע שאין אור א"ס שורה אלא בבחי' הביטול דהיינו בחכמה שהיא באה בבחי' ביטול היש לאין כנ"ל.

קיצור. ענין השמן ופתילה, בהכמה לא הי' שבירה וזהו ענין השמן שמחזיר תלמודו ולכן ע"י השמן הוא הבירור והעלאת רפ"ח ניצוצים ועי"ז נמשך אורה ושמחה.

ד) **וזהו** שרש ענין ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור כו' אך תחלה יש להקדים שרש בהי' משה שנק' שושבינא דמלכא כנ"ל, דהנה מבואר למעלה בענין מחוץ לפרכת כו' והנה כ"ז הוא בבחי' העלא' מ"ן מבי"ע לאצי' אבל משה הוא בחי' שושבינא דמלכא דהיינו בחי' המ"ד שמברר מ"ן והוא ענין מי שתורתו אומנתו כמלך שגוזר כמאמר מתניתא מלכתא וכמ"ש ודברי אשר שמתי וכו' כמבואר וזהו פי' ותורה אור ואע"פ שמבואר למעלה בשרש התורה שהיא מבחי' השערות שלמטה מבחי' הלבנונית שהוא שרש המצות מ"מ בירידת האור למטה בהתלבשות הנה המצות ירדו למטה ביותר בהתלבשות בבי"ע משא"כ התורה שהיא בחי' אור לנר מצוה למטה עכ"פ ולכך נק' משה שושבינא דמלכא ואהרן נק' שושבינא דמטרוניתא בלבד ומטעם זה בהעלות אהרן את הנרות לא כתיב להעלות נר תמיד ובמשה כתיב ואתה תצוה וכו' להעלות נר תמיד כי באצי' דאיהו וחיוהי כו' אין שם בחי' עליות וירידות בשינויים כ"כ כמו בבי"ע ולכך עולה שם האור תמיד משא"כ בבי"ע דכתיב מחוץ לפרכת העדות יערוך כו' כנ"ל (וידוע דמשה הוא בחי' חכמה דאצילות וע"כ היה כבד פה כו' ולכך כתיב בו ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך כלומר שיקריבהו ויעלהו אליו לבחי' האצילות להכלל בו בכל עולם בחי' משה שהוא למעלה מהפרסא ועמ"ש בפ' יתרו ע"פ משה ידבר

והאלקים יעננו) וזהו ויקחו אליך שמן זית כי פי' ואתה הוא בחי' חכמה דמשה ואליו דוקא יקחו שמן לברר ברורי' כי סדר הברורים תחלה באצילות ואח"כ מאצי' לבי"ע ולהיות כי מבחי' אותיות דחכמה דוקא נעשה הבירור משום דאבא יסד ברתא והוא הנותן הכח לאהרן להעלות נרות כו' ונק' סוסים זכרים כמ"ש במ"א לכך אמר מאת בנ"י חוקת עולם מאלף עד תיו דאותיות התורה יש חיקת עולם להעלות הנרות כו' וד"ל. וזהו ואתה תצוה ואתה דוקא לפי שבמשה תלוי הדבר בין הברורים שמלמטה למעלה שע"י אהרן כנ"ל ובין הברורי' שמלמעלה כו' ואח"כ נצטוה אהרן להעלות הנרות מלמטה כמ"ש בסמוך יערוך אותו אהרן כו' ואם לא ע"י משה לא הי' אהרן יכול להעריך הנרות מטעם הנ"ל. ובכל זה מתורץ מה שנצטוה משה במצוה זו ליקח אליו שמן זית זך כו' וגם מה שבו נאמר להעלות נר תמיד ובאהרן כתיב מערב עד בקר כי העלא' מ"ן דבי"ע באצילות הוא ע"י המלכו' כידוע והרי בחי' שרש התהוות הזמן הוא במלכות דוקא כמ"ש ה' מלך מלך וימלוך עבר הוה ועתיד כי בבחי' מלוכה שהוא בחי' התגלות והתפשטות אור שייך עבר הוה ועתיד ועמ"ש סד"ה שובה ישראל עד אבל בבחי' עצמות אלקות הוא למעלה מבחי' הזמן וכידוע בע"ח הטעם דמ"ע שהזמן גרמא נשים פטורות לפי ששרש הזמן הוא בבחי' נוקבא כו' ולכך אמר בהעלאת הנרות דאהרן שנק' שושבינא דמטרוניתא מערב עד בקר שהוא כללות הזמן בי"ב צרופי דלילה וי"ב צרופי דיום משא"כ במשה שנק' איש האלקים שהוא למעלה מבחי' הזמן נאמר להעלות נר תמיד וכנ"ל.

הג"ה בענין העלאת הנרות בערב והטבת הנרות בבקר. י"ל כי יש ב' בחי' נר, היינו נר ה' נשמת אדם, נר מצוה ותורה אור כמ"ש מזה בד"ה המגביהי לשבת ובד"ה ת"ר נר חנוכה ב"ש אומרים יום ראשון כו'. והעלאת הנרות י"ל זהו העלאת נרות של הנשמות שזהו עיקר פירוש שושבינא דמטרוניתא, וכמש"כ שממשיך בהם בחינת בכל מאדך, וכמ"ש מזה ג"כ פ' מקץ בד"ה כי עמך מקור חיים, אך ההטבה היא ענין המשכה מלמעלה למטה ע"ד את האור כי טוב, וכן אמרו צדיק כי טוב, וכענין יבא טוב ויקבל טוב מטוב לטובים, מנחות דנ"ג, וזהו ענין בחי' נר מצוה, וכן המצות נקראים מעשים טובים וכמ"ש במצות בשמחה וטוב לבב ולכן ההטבה ביום כי שמחה בצפרא אורה ושמחה, ולכן עיקר ההטבה הוא מה שנותן בהם שמן ופתילה חדשה, שהמצות נק' שמן וכמארז"ל ע"פ ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין, והוקשה כל התורה לתפילין וכמ"ש מזה סד"ה ענין חנוכה ובד"ה מנורת זהב כולה, ובחי' שמן זה נקרא כשמן הטוב על הראש וזהו ענין בהטיבו ונקרא ג"כ שמן משחת קדש כמ"ש בד"ה בהעלותך את הנרות בחי' אשר קדשנו במצותיו, וע"י המשכת נר מצוה בבקר עי"ז יוכל להעלות את הנרות בין הערבים שהוא העלאת הנשמות שהמצות הן שנותנות כח בהנשמה לבוא לבחינת בכל מאדך כמ"ש בד"ה המגביהי לשבת הנ"ל ובד"ה ועתה יגדל נא כח אד', וגם בעבודה י"ל בחי' בהטיבו זהו ענין אהבה בתענוגים שלמעלה מבחי' אהבה רבה כמ"ש בד"ה חכלילי עינים מיין, וע' מענין

בהטיבו את הנרות בהרמ"ז פ' בהעלותך דק"נ ע"א ובפרדס ש"ט פ"א, ועמ"ש בד"ה ואתחנן אל ה' בפירוש ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית יעו"ש פ"ב ובהקיצור שם מענין והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה, ועד"ז יובן ענין בהטיבו. והיינו ג"כ ענין נר מצוה וכנ"ל, והיינו כי מצוה הוא ג"כ שם הוי' כנודע דאותיות מ"צ שבמצוה הן י"ה בחילוף אתב"ש והנה יש ב' שמות הוי' ופסיק טעמא ביניהו והיינו כי נר הוי' נשמת אדם זהו משם הוי' דז"א בחי' כמראה אדם אבל תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם תר"ך עמודי אור דכתר וכמ"ש בביאור ע"פ שחורה אני ונאוה, דרוש השני, לכן ע"י המצות הוא המשכה גבוה מעצם הנשמה וזהו ענין הטבת הנרות שיהי' קיום המצוה בשמחה ובטוב לבב.

הערות על ד"ה ואתה תצוה

ענין שושבינא דמטרוניתא. בפרשב"ם פ"ט דב"ב דף קמ"ד ע"ב הביא דמתרגמינן בש"ב סי' ט"ז ט"ז רעה דוד שושבינא דדוד, ובמד"ר כי תשא פמ"ג למלך שקדש אשה ע"י סרסר כו' וס"פ הנ"ל אמר לו שושבינו כו'. ובזהר ח"ג פ' תורת המצורע דף נ"ג סע"ב, ת"ח מה בין משה לאהרן הי מינייהו עילאה, אלא משה עילאה, משה שושבינא דמלכא אהרן שושבינא דמטרוניתא. מתל למלכא דהו"ל מטרוניתא עילאה מה עבד יהב לה שושבינא לתקנא לה ולאסתכלא במילי דביתא כו' דכתיב אתה כהן לעולם על דברתי כו' עכ"ל, וכ' במק"מ ז"ל הרב בלקוטים וטעם שנקרא אהרן שושבינא דמטרוניתא כי הלא כתיב ה' בחכמה יסד ארץ כי כל תיקון המ' אינו אלא יסוד דאבא שהוא אהרן גימ' ע"ב קפ"ד עכ"ל, וז"ל המא"א א' קל"ט אהרן נשמתו מיסוד אבא פנים ואחור גימט' ע"ב קפ"ד כו' עכ"ל וענין קפ"ד אותיות דפק עיין מ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן, ומ"ש שכל תיקון המלכות אינו אלא על ידי יסוד דאבא י"ל שזהו ענין ותתצב אחותו מרחוק דפירש בזח"ב פ' שמות די"ב סע"א דקאי על כנס"י הנק' אחותו כנודע מענין פתחי לי אחותי, מרחוק היינו כמ"ש מרחוק ה' נראה לי, כי החכמה נק' מרחוק כמ"ש אחכמה והיא רחוקה ממני, שאורות אבא מאירים מרחוק, ופי' נראה לי, נראה אותיות אהרן שהוא הממשיך בה אורות דאבא, ובמד"ר פ' שמות ע"פ ותתצב אחותו ג"כ כנ"ל ושם לדעה ע"ש כי אל דעות ה', א"כ י"ל אהרן ממשיך בכנ"י בחי' לדעה וזהו בחכמה יסד ארץ שתהי' ומלאה הארץ דעה, וגם כי הנה בזח"ג פ' אמור ד"ק ע"ב פי' כי עיקר זווגא דכנ"י במלכא קדישא זהו בזמן דנטלא מבי אבא כמ"ש אחותי בת אבי היא כו' היינו כשמקבלת מהחכמה דוקא כח מה וממנה נמשך בה הכח למס"נ

וזהו ענין בחכמה יסד ארץ יעו"ש והמשכה זו זהו ענין ותתצב אחותו מרחוק בחי' מרחוק ה' נראה לי ע"י אהרן שהוא בחי' נראה. ובד"ה ויצוום אל בנ"י פי' כהן גדול שממשיך בחי' אה"ר ע"י ההתבוננות בבחי' גדול הוי', ועי"ז כנ"י מברר הניצוצים ומעלה מ"ן מ"ה דאתהפכא חשוכא לנהורא ועי"ז נמשך מ"ד ע"י משה שושבינא דמלכא כו' ועיין עוד מענין כה"ג בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ. ואפ"ל שכדי שימשיך אהרן אור אבא למ' להעלות הנרות שהן נש"י זהו ע"י נר מצוה, כי ההמשכה מאבא למ' בא ע"י ז"א ששם רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח אברים דמלכא, ועמ"ש כה"ג בד"ה והיה לכם לציצית, ומ"ש סד"ה ענין חנוכה, ובפרדס סוף ערך חופה משמע שושבין הוא יסוד וכ"מ בו שער היכלי התמורות פ"ה כדמיון שושבין כו', ובפע"ח גבי משלוח מנות איש לרעהו פי' איש יסוד אבא לרעהו יסוד ז"א, וא"ש כנ"ל דאהרן להיותו יסוד אבא נק' שושבין, כי שושבין היינו רעה כנ"ל. ובמ"א בדרוש חנוכה דלאזני ערך תק"ס, פי' כי לפי שאהרן הוא מבחי' יסוד אבא ששם התגלות אור א"ס והיחוד תמידי כי או"א תרין ריעין אין ויש כו' משא"כ בזו"נ שנק' דודים שלפעמים היחוד נפסק כו' ע"כ אהרן דוקא מעלה הנרות שממשיך מבחי' היחוד דאו"א גם בזו"נ בחי' זו להיות היחוד שהוא ענין העלאת כנ"י להתחבר ולהתיחד באוא"ס המאיר בז"א, וזהו ענין שודמ"ט לתקנא לה כו' לפ"ז י"ל להמשיך בה מבחי' הארת אימא ע"ד שקראה אמי, או כענין כעיר שחוברה דאתחברת אימא בברתא בזהר וישב דקפ"ג סע"ב.

והנה בפרדס ערך חופה דחתן וכלה תו"מ ושושבין הוא יסוד וכ"כ בשער התמורות פ"ה וא"כ ענין אהרן שושבין, ואיך הוא עדיין מחוץ לפרוכת, י"ל ע"ד מ"ש בפע"ח שער הק"ש פכ"ט גבי תהלות לאל עליון גואלם הארת יס"א מאיר ע"י ז"א בבריאה להעלות המ' לאצילות וזהו ענין סמיכת גאולה לתפלה ובמק"מ פ' ויחי דרכ"ח ב' שזהו ענין ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב כו' וע' מזה בלק"ת בד"ה כי תשמע בקול פ"ב, ובת"א בד"ה ויושט המלך, ע' ביאור וכל בניך בענין בוניך שם יובן ענין בנין המ' ע"י החכמה, גם ע"ד ממלכת כהנים זח"ג פ' צו דף ל"ד, היינו שע"י הכהנים נעשית המ' ממלכת בשני ממין.

קיצור. ענין שושבינא תרגום ריע, אהרן יסוד אבא ובחכמה יסד ארץ ע"כ על ידו תיקון המ', שתהיה בחי' בת אבי, ותתצב אחותו מרחוק, אמור לחכמה אחותי את, מרחוק ה' נראה לי, ע' מ"ש בפנים גבי כתית, אחכמה והיא רחוקה, נראה לי אותיות אהרן, גם כה"ג ממשיך אה"ר, ועכ"ז י"ל ההמשכה ע"י נר מצוה ז"א רמ"ח פקודין רמ"ח אברין, גם ממשיך מיחוד או"א אין ויש תדירי לזו"נ הנק' דודים שיהי' בהם ג"כ היחוד, א"כ זהו ענין דאתחברת אימא בברתא.

ב) והנה יש להקדים שיש ב' בחי' נר, היינו נר הוי' נשמת אדם, ונר מצוה, וכמ"ש מזה בת"א בד"ה ת"ר נר חנוכה וא"כ אהרן שמעלה

ומטיב את הנרות י"ל שיש בכלל זה העלאת ב' בחי' נר הנ"ל, והנה ענין נר של הנשמה שנקרא נר הוי' נתבאר בת"א ע"פ כי אתה נרי, שהפתילה וב' גווני אור והשמן הם נגד ד' אותיות שם הוי' ע"ש, וכדי להאיר בהנשמה שתהי' בבחי' נר הוי' הוא ע"י נר מצוה כדפי' בד"ה המגביהי לשבת ובד"ה והיה מספר, בענין פקדת ארץ ותשוקקיה, ובד"ה ראשי המטות.

אך קיום המצות צ"ל בשמחה ובטוב לבב, וזהו ענין הטבת הנרות דאהרן דקאי על נר נר מצוה שיהי' בשמחה וטוב לבב ועי"ז מעלה את הנרות של הנשמה, וזהו מ"ש שאהרן ממשיך בחי' שמחה וטוב לב שצ"ל בעבודה, אורה ושמחה, היינו כי אורה ושמחה זהו חו"ב, כי חכמה נק' אור ולכן הכסיל בחשך הולך לפי שאין לו שכל, ושמחה היא בינה, וכבר נתבאר שאהרן ממשיך במ' מיחוד או"א. ומ"ש ששמחה זו היא מחמת מקור התענוגים המלובש בהמצות, עיין בד"ה שוש אשיש בהוי' פ"ג שהשמחה הוא התגלות התענוג שהעונג כשיבא לידי גלוי אזי נולדה ונתהוה השמחה בהתגלות הלב וכל מה שיש גילוי תענוג יותר הוא שש ושמח יותר כו' ע"ש ונראה שזהו ענין שהתגלות עתיק שהוא התענוג עליון הוא בבינה שהיא שמחה, ולכן המצות שהן תרי"ך עמודי אור בחי' כתר ששם הוא השראת עונג העליון לכן צ"ל בשמחה דוקא, ועיין עוד מענין ענג ושמחה בדרוש ברכת הזימון גבי יין המשומר בענביו. ומש"ע שהיא יותר מרוב כל עמ"ש בהגהות למ"ש בת"א פ' חיי בד"ה יפה שעה א' יותר מתומע"ט, דאף שבחי' זיו שבג"ע הוא בחי' גבוה יותר הרבה מהגלוי שבעולמות בי"ע, וזהו ענין כל, אעפ"כ תומע"ט גבוה יותר, ולכן נק' המצוה נר מצוה מקור הזיו, וענין שהן מעשה ידיו הקב"ה מניח תפילין, עמ"ש בד"ה הקב"ה נותן לו מלוא עומסו, וענין יערוך ובהעלות דקאי על נרות דנש"י י"ל ע"ד יפ"ת ויפ"מ היינו בנין המ' נק' יערוך והמ"ן בכל מאדך זהו ובהעלות גם יערוך איך שאין ערוך אליו, גם ערכה שולחנה, ערכתי נר, בקר אערוך לך זח"ג ר"ד ב', יערוך ל' סדור, יסדר שבחו ש"מ, גם ענין ערכך, כפל הכפין לך לך קומי לכי, כך עלה במחשבה. ערכך ע"ד והרוח תשוב לשרשה, אכן ובהעלות יותר משרשה כמו לאשתאבא בגופא או כטל לישראל שלמעלה ממזלי' ע"ד בני עליי' המתחסד עם קונו קן בראשו כו' גם ערכך כסדר השתלשלות שיש ערך בכל נפשך ובהעלות לבחי' אין ערוך ע"י מאדך.

ולתוספת באור בענין מרוב כל. יש להעיר ממארז"ל ע"פ וה' ברך את אברהם בכל, בת היתה לאברהם ובכל שמה, ופי' הרמב"ן בחומש פ' חיי וזה לשונו כי בכל תרמוז על ענין גדול והוא שיש בהקב"ה מדה תקרא כל מפני שהיא יסוד הכל, ובה נאמר אנכי ה' עושה כל בישעי' סי' מ"ד כ"ד (נ' ע"ד יעשה שלום לי, עושה שלום במרומיו) והוא שנאמר ויתרון ארץ בכל היא (עיין זח"א פ' חיי דף קכ"ב א', וענין ויתרון י"ל משם נמשך הנשמה יתירה שבשבת הנקרא נשמת כל חי) יאמר כי יתרון

הארץ וטובה הגדול השופע על כל באי העולם (ר"ל שתהיה בחי' ארץ אשר לא תחסר כל בה ועזח"ג פ' שלח דקנ"ח ע"ב ע"ש היש בה עץ אם אין, דהא מע"ק קא נגיד וע"ש בהרמ"ז י"ל מ"מ זה נמשך ע"י היסוד הנק' כל ע"ד אל עליון כו' קונה הכל) בעבור כי בכל היא, והיא המדה השמינית מי"ג מדות, (נ' שמתחיל מהחכמה ואזי יסוד הוא שמיני, וצ"ל דס"ל שג' עולמות בי"ע הם ג"כ מכלל י"ג מדות היינו ע"ס וג' עולמות בי"ע כמ"ש בפלח הרמון ש"א פ"ח בשם ברייתא דשמעון הצדיק ע"ש) ומדה אחרת תקרא בת נאצלת ממנו ובה הוא מנהיג את הכל כו' והמדה הזאת היתה לאברהם כבת כו' עכ"ל. ויש להבין עוד שבחי' היסוד נקרא כל ע"ד מ"ש במד"ר פ' קדושים פכ"ד כל הטובות והברכות והנחמות כו' אינן אלא מציון כו' ע"ש והוא יסוד ולכן נק' כל שבו נמשך כל ההשפעות, והנה עכשיו המ' מקבלת מהיסוד הנק' כל והיא נק' כלה אבל לע"ל תהי' אחעט"ב ותהי' היא בחי' כתר מלמטה למעלה והיסוד מקבל ממנה, והיינו ע"י מעשה המצות שהם בירור שם ב"ן ועי"ז עולה לשם ס"ג שלמעלה משם מ"ה וזהו מרב כל, יותר מבחי' כל יסוד המקבל מהחכמה כח מה כו', ואפ"ל כשמקבלת מבחינת כל זהו ענין היש בה עץ בחי' חכמה הנק' עץ החיים מהלך ת"ק שנה וזהו בחי' כל, אבל מרוב כל זהו ואם אין שמקבלת מע"ק כו'.

קיצור. מרב כל, בבל שמה, שמקבלת מכל, כל הטובות מציון, ולע"ל שתהיה עט"ב זהו מרוב כל.

ועוי"ל כי כל זהו בחי' בת היתה ואזי נק' בכל ע"ש שמקבלת מבחי' כל, אכן יש עוד עליות עד שקראה אמי ואזי היא מרוב כל, וכ"מ במד"ר ר"פ לך שעל אברהם נאמר שמעי בת וראי כו' ושכחי עמך והיינו לך לך כו' ועי"ז בת היתה לאברהם ונק' בת נדיב, אבל ע"י התומ"צ לא זז מחבבה עד שקראה אמי כו' וכמ"ש צאינה וראינה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו זו מ"ת, הרי ע"י מ"ת נקראת אמי ע"י שהקדימו נעשה כו' לכן עי"ז הוא מרוב כל, גם י"ל בחי' בכל מכל כל ע"ד וארא כו' באל שדי, משא"כ ושמי הוי' לא נודעתי להם וזהו מרוב כל, ועוי"ל ע"ד זכר רב טובך, ריבוי בחי' טוב כענין ט"ו מעלות טובות וזהו ענין רוב כל, וכ"ז הוא בסדר ההשתלשלות כו' וכמ"ש כי כל בשמים ובארץ, ותרגומו דאחיד, וענין אחיד הוא תרגום של אחוזה, אוחז והיינו מחבר שמים וארץ בחי' המקשר כו', וכמ"ש במד"ר תרומה פל"ג כל מה שיש בשמים יש בארץ שנאמר כי כל בשמים וארץ, ועמ"ש ע"פ ויכולו השמים והארץ, אכן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך שאינו נתפס בבחי' כי כל בשמים ובארץ, וכמ"ש אתה הוא ה' לבדך את עשית את השמים ואת הארץ כתי' את חסר ה', ובחי' כי כל בשמים י"ל להמשיך בחי' הה"א המשכת מבחי' אתה כו' וכענין הבונה בשמים מעליותיו ע"י ואגודתו על ארץ יסדה כו' ומ"מ לא יכלכלוך ועצ"ב צ"ל מרוב כל, או כי כל דאחיד ממשיך מבחי' שמים בארץ אכן לע"ל תהי' ארץ קדמה וכמ"ש הודו על ארץ ושמים הקדים ארץ כו' וזהו

וירם קרן כו' ע"כ הוא מרוב כל, ועמ"ש ע"פ מכל מלמדי השכלתי ובענין אשכול איש שהכל בו וע"פ אמרו אליו כל, ובענין נשמת כל חי, או י"ל מרוב כל, ע"ד יפה שעה א' בתומע"ט בעה"ז מכל חיי העוה"ב ויפה שעה א' כו' נמצא יש ב' בחי' כל האחד כל חיי העוה"ז היינו יסוד ז"א שהוא חיי המ' הנק' עוה"ז והב' כל חיי העה"ב היינו יסוד אבא שהוא חיי בינה הנק' עוה"ב, ובאבות שהטעימן מעין עוה"ב נאמר בהן כל, וזהו ג"כ ענין כי כל בשמים ובארץ, שיש שמים וארץ תתאין ונק' עוה"ז ויש שמים וארץ בחי' עוה"ב ובכל א' יש בחי' כי כל, וזהו כל דחיי העוה"ז וכל דחיי העוה"ב, וכיון שיפה שעה א' בתומע"ט בעה"ז מכל חיי העוה"ב ואצ"ל מכל חיי העה"ז לכך נאמר מרוב כל.

קיצור. מרוב, כי בכל נק' בת אכן בחי' שקראה אמי זהו מרוב כל, גם ע"ד וארא כו' ושמי כו', גם ע"ד זכר רב טובך זהו רוב כל, כי כל בשמים ובארץ, ובאמת השמים ושמי השמים לא יכלכלוך, וזהו הבונה בשמים מעליותיו, להמשיך מבחי' אתה הוא ה' לבדך, בבחי' את עשית את השמים כו' ולע"ל הודו על ארץ, ועוי"ל פי' מרוב כל ע"ד יפה שעה א' בתומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב.

וזהו ענין אשר לא עבדת בשמחה כי צ"ל בחי' וישמחו בך, בך ממש, נגילה ונשמחה בך, ולמעלה מעלה מבחי' השמחה שנהנים מזיו בבחי' מרוב כל כו'.

ובטעם מעלת השמחה בעסק המצוה י"ל כי הנה עיקר השמחה היא בעוה"ב ולא בעה"ז כמ"ש במד"ר פ' אחרי פ"כ בפי' ישמח ישראל בעושיו ישמח לשון עתיד, וכן ישמח ה' בעושיו והיינו מפני שבעוה"ב שהוא בינה שם דרור ועלמא דחירו ושם התגלות עתיק כו' משא"כ במל' שורש העוה"ז לפעמים נאמר ויתעצב אל לבו כו' וזהו עוז וחדוה במקומו, וכמובן ג"כ ממ"ש במד"ר פ' שמיני ס"פ י"ב בענין היין אבל לע"ל אני עושה אותו שמחה שנאמר והיה ביום ההוא יטפו כו' וכ"ז נמשך ע"י שלע"ל והיה הוי' לי לאלקים, וגם כמארז"ל ע"פ ביום ההוא יהיה הוי' אחד לא כהעה"ז העה"ב כו' עד אבל לע"ל כולו הטוב והמטיב והיינו משום דלית שמאלא בהאי עתיקא, ולכן אז שלימות השמחה, ועכשיו רק מועדים לשמחה שהם ג' מועדים שבהם מאיר בחי' בינה הנק' עוה"ב משא"כ בשאר ימי המעשה נאמר שלח תשלח את האם כו' כמ"ש מזה בד"ה הוי' לי בעוזרי, וכמ"ש ג"כ ע"פ ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כו', אכן בקיום המצוה שהיא יפה מכל חיי העוה"ב, ע"כ צ"ל בשמחה דוקא במכש"כ מהשמחה שבעוה"ב, שהוא

בצד העמוד: ואולי י"ל שעי"ז מעורר גלוי אור המצוה כמ"ש בת"א בד"ה אוסרי לגפן בפי' כבס ביין לבושו שהלבושים הנעשים ממעשה המצות צריכים כבוס ע"י יינה של תורה המשמח אלקים ואנשים.

בבחי' זיו השכינה בירד נברא העוה"ב, אבל בשש"מ הוא ענין וישמחו בך כו' כנ"ל ולכן יפה שעה א', אך עכ"ז צ"ל בחי' עבדת בשמחה שיהי' השמחה מהעבודה שיהי' בבחי' עבד ועמ"ש בפי' אוסרי לגפן אוסר יוד לבחי' גפן יין המשמח כו', וע' בפ"ק דמ"ק ד"ט ע"א ע"פ שמחים וטוב לב שמחים שנהנו מזיו השכינה וספ"ב דתענית ע"פ ולישרי לב שמחה, ובקהלת סי' ח' ט"ו כ"א לאכול ולשתות ולשמוח וארז"ל כל אכילה ושתיה שנאמר במגילה הזאת בתורה ומע"ט הכתוב מדבר, וע' זח"ג פ' פנחס דרל"ו ע"ב שבפסוק ראשון דק"ש מרומז אנבי אשמח בהוי' יעו"ש. ומזה יובן ענין לבסומי בפוריא ע"ד ולשתות ולשמוח כו'. וע' מ"ש עוד מענין שמחה של מצוה בת"א פ' בשלח בד"ה לסוסתי ברכבי ובלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה, דרוש הראשון.

קיצור. בחיוב השמחה בעסק המצוה, כי עיקר השמחה בעה"ב, שיהי' הוי' אחד, והיה הוי' לי לאלקים ולכן כולו הטוב והמטיב, וזהו ישמח ה' במעשיו, ובקיום המצוה שהיא יפה מחיי העוה"ב צ"ל בשמחה, שעי"ז מעורר מקור המצוה כמ"ש כבס ביין לבושו, וצ"ל עבדת בשמחה, שמחים וטובי לב, כ"א לאכול ולשתות ולשמוח, וזהו לבסומי בפוריא, אנבי אשמח בה'.

וענין יערוך את הנרות, ובהעלות אהרן, לפמש"כ קאי על נר הנשמה, יערוך הוא בחי' ע"ס שבנפש, ובהעלות היא ההמשכה מלמעלה להעלות הנשמה בבחי' בכל מאדך, ויש להעיר ממ"ש בפ' ערוכין איש כי יפליא נדר בערכך נפשות, וארז"ל אם אתם מביאים לפני ערוכין אני מציל אתכם מעריכת גיהנם שנאמר כי ערוך מאתמול תפתה בישעי' סי' למ"ד ל"ג ואערוך לפניכם שולחן לע"ל שנאמר תערוך לפני שולחן, תלים כ"ג ה', הובא בבחיי ס"פ בחקתי וכפל הכפין בערכך, ע"ד בערך כף ר"ל שורש הנפש האלקית מכסא הכבוד כו', והנה ערך יש בו שני פירושים האחד לשון סדור כתרגום יערוך אותו אהרן יסדר יתיה, כמו וערכו בני אהרן הכהנים אש, הב' לשון שווי ושומא וזהו ענין פרשת ערוכין, וכמו ואתה אנוש כערכי תלים נ"ה י"ד, וכן לא יערכנה זהב איוב כ"ח י"ז, אין ערוך אליך, תלים סי' מם פסוק ו', מי בשחק יערוך לה', תלים פ"ט ז', לא ידע אנוש ערכה, איוב כ"ח י"ג, והנה ל' ערך ושווי תרגום דומה כמו אנוש כערכי דדמי לי, וכמ"ש ומה דמות תערכו לו, וכן פירש"י ע"פ אין ערוך אליך אין לדמות לך, וכן ת"י ע"פ מי בשחק יערוך לה' מן בשחקי דמשתוי ליה כו', ואח"כ בחי' זו בנפש האדם שיהי' בבחי' אדם אדמה לעליון וכמ"ש במד"ר פ' וישלח ר"פ ע"ז ע"פ אין כאל ישורון אין כאל ומי כאל ישורון, והיינו ע"י הדבק במדותיו כו', ול' סדור י"ל סדר התפלה תחלה פסוד"ז ואח"כ ברכות ק"ש, וכן סדור ע"ס הנפש לקשר חב"ד שלו בחב"ד שלו ית' שהוא התורה,

---

בראש העמוד: וזהו צאן אדם, מצד אדמה אדם, אך לגבי עצמותו צאן בהמות הייתי עמך.

ומודומ"ע של האדם במודומ"ע שלו ית', ועי"ד מ"ש בת"א פ' ויצא בד"ה אם לא תדעי לך בפי' ורחל היתה יפ"ת כו' וא"כ ובהעלות מאדך מאד אותיות אדם אך הוא פנימי' של בחי' אדם בביאור לבבתיני וזהו בהעלות לבחי' אין ערוך לך.

ועוי"ל פי' יערוך ובהעלות ע"ד הנזכר בלק"ת בד"ה בהעלותך ההפרש בין אה"ע דאברהם ובין אה"ר דאהרן כו', וכ"ה בתו"א פ' תצוה בד"ה ועשית בגדי קדש לאהרן אית חסד ואית חסד, היינו חסד דז"א שנמשך המדה מהשכל דרך עילה ועלול שכל עלול יש לו ערך ויחס עם עילתו, וכן הוא בנפש בחי' המדות הנמשכים מהשכל, אבל בחי' ורב חסד הוא למעלה מהשתלשלות כו' שאין ערוך אליו כלל כו' ונמשך ע"י שערות כשמן הטוב כו' זקן אהרן כו' וממשיך ג"כ על נפשו גילוי בחי' אה"ר זו מבחי' ורב חסד כו' והוא מבחי' מזליה ושרש הנשמה כמ"ש בד"ה חכלילי עיניים מיין, וא"כ ב' בחי' אלו זהו ענין יערוך וענין ובהעלות פי' יערוך סדור נרות המנורה היינו ז' מדות דז"א שראשיתן חסד עולם כו' והיינו המדות הנמשכי' מהשכל בסדר השתלשלות ולכן יערוך הוא ג"כ לשון ערך שכל עלול יש לו איזה ערך ויחס עם עילתו וכך הוא סדר ההשתלשלות, שהמדות יש להן ערך לבחי' המוחין חב"ד כו', אבל ובהעלות אהרן את הנרות היינו המשכת אה"ר מבחי' ורב חסד שהוא מבחי' אין ערוך אליך כו' וזהו שארז"ל במד"ר פ' אמור ס"פ ל"א בזכות יערוך תנצלו מן כי ערוך מאתמול, כי הנה ענין ערוך דקאי אגיהנם היינו ז' מדורות דגיהנם שהם ג"כ נגד ז' מדות, ולכן ע"י ערוך ז' נרות ז' מדות עליונות דאצי' ניצל מז' מדורות גיהנם, כי בהגלות נגלות המדות עליונות מתבטלים ז' מדות הרעות כו', ובזכות להעלות נר תזכו להקביל בחי' שם אצמיח קרן ערכתי נר, כי בחי' להעלות שהוא ענין בכל מאדך ע"י יבא בחי' הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד.

קיצור מן אתה תצוה

קיצור. (א) אהרן שודמ"ט מעלה כנ"י שיתכלל במקורה (ע"ד לכה דודי לקראת כלה בד"ה והיה מדי חדש פ"ב) שיהי' העבודה בשמחה ובטוב לב (וע"י שמחה זו תרהיב עוז בנפשה שתוכל להתעלות וכמ"ש סד"ה כמשוש חתן על כלה שזהו ענין שמחת כלה שעי"ז תוכל להתעלות לחתן העליון כו').

(ב) **ושמחה** זו היא נמשך מבחי' אשר קדשנו במצותיו היינו שבהמצות נמשך מקור חיים מקור התענוגים כי הם פנימיות רצון

העליון ע' סש"ב פכ"ג ואם לעוברי רצונו כך כו' (אפ"ל פי' כך ע"ד כך עלה במחשבה ע' ביאור אני ישנה ספ"ב ועמ"ש בביאור הבאים ישרש שלאברהם ניתן הכף וזהו לך לך כו' ב' כפין כמ"ש במדרש פ' קרח, וזהו הק"ו לעושי רצונו עאכו"כ שיומשכו ב' כפין הנ"ל ב' כתרין בפנימיותם והמצות מגביהים הנפש כמ"ש בת"א ר"פ בראשית גבי והארץ הדום רגלי שזהו וצדקה תרומם גוי. ובד"ה המגביהי לשבת פ' מקץ וכ"ש ע"י שמחה של מצוה).

(ג) **וזהו** בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, יותר מתענוגי ג"ע כי כל בשמים ובארץ (וע' פע"ח שער הסוכות פ"ב בפירוש מכל מלמדי השכלתי ועמ"ש מזה בד"ה ויטע אשל סעיף י"א). שהוא רק זיו הנמשך מהמצות וע"כ נקרא המצות נרות מקור הזיו והאור.

(ד) **והמשכת** שמחה זו הוא ע"י אהרן אותיות נראה היינו נראה אור (י"ל ע"ד מועדים לשמחה, כן אהרן ממשיך מהבינה במל' וענין יערוך ובהעלות ובחי' בהטיבו י"ל שמחה של מצוה ע' בהביאור).

(ה) **אך** הדלקת הנרות הוא בשמן זית זך כתית שהזית הוא מק"נ מעולם השכחה וע"י כתית אתכפיא משים עצמו כשיריים אזי מוציא שמן חכמה ביטול (והוא להיות השמחה בביטול עמ"ש ע"פ ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים ובענין אוסרי לגפן אוסר יו"ד לבחי' גפן כו', וזהו אורה ושמחה הו"ב יחד וע"ד וגילו ברעדה).

(ח) * **והנה** העלאת הנרות דאהרן הוא מחוץ לפרוכת, שהוא המגן דשם אלקים, ושם יערוך ובהעלות בחי' רצוא, והיינו מאת בנ"י ע"י אותיות התורה (כמ"ש בד"ה ומשוש חתן דאותיות התורה נק' כלה וס"ר אותיות ס"ר נש"י וחתן בחי' ונהר יוצא מעדן להשקות את הג"ן סדרים דאורייתא שהם האותיות).

(ט) **אבל** משה שוד"מ המשכת התורה יהו"ע לכן הוא נר תמיד משא"כ באהרן מערב ועד בקר כו'. (עיין מ"ש ע"פ עולת תמיד, שהתורה ר"פ ואתה תצוה).

(ו) **עוי"ל** זית שם טוב, עלה זית טרף.

(ח) **ועמדו** רגליו ביום ההוא על הר הזיתים.

(י) **נר** תמיד שמאיר גם ביום ולא ע"ד שרגא בטיהרא רעו"ד.

(ח) : בסדר כזה הוא בהכת"י ורשום על סעי' ח' : שייך לקיצור שנז' לעיל דו"ל סע"ב, עד קיצור אות ה'.

(יא) נר השישי, זהו נר תמיד.

קיצור מהביאור של אדמו"ר נ"ע. (א) ענין הפרוכת פרסא (ע' מענין הפרסא בביאור השמים כסאי בלק"ת סוף שה"ש ובת"א פ' לך ובביאור ואתחנן ובביאור כי ביום הזה יכפר לטהר תטהרו). וענין שמחה כשמקבלת המ' מהבינה, ושהיא מרוב כל, (ועמ"ש ע"פ לך ה' הגדולה כו' כי כל כו'), המצות שרשן מגלגלתא והתורה מבחי' שערות, וזהו שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, (ע"ד יום שכולו שבת ותענוג הוא נק' חד חרוב לבחי' הנהגה הגשמית ע"י ק"נ ע"ד אמלאה החרבה הנמשך קב חרובין, ולכן גם בדברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז הקרן קיימת לעוה"ב, עמ"ש מענין קרן בחי' אגדות להרשב"א פא"ט גבי קרן אחת היה לו במצחו עמ"ש מזה ע"פ כרם היה לידידי בקרן בן שמן ומ"ש בענין רמה קרני, בת"א פ' יתרו בביאור זכור ושמור, ולכן מהקרן א"א שיתלבש בהשפעות גשמיים דעוה"ז שעוברים ע"י ק"נ, מסך המבדיל בין קדש לחול, רק מהפירות נמשך בעוה"ז, ויש להעיר ממ"ש בד"ה למנצח על השמינית בסידור ובלק"ת פ' תזריע בענין אברהם שהיה נביא גם קודם המילה, שמבחי' אצי' מתלבש בעשיי' ג"כ אף במקום שיש זה לעומת זה משא"כ שיהי' גלוי מבחי' א"ק זהו ע"י כריתת הערלה שמק"נ אזי דוקא יוכל להיות גלוי זה כו' ע"ש, וכיון שכל השפעות עוה"ז נמשכים ע"י ק"נ א"כ א"א שיומשך לשם שכר מצוה שהוא מבחי' א"ק, כתר הכללי, כ"א הקרן קיימת לעוה"ב שאז יתברר ק"נ לגמרי כמ"ש בסש"ב פל"ז. ומה שיש מצות שאוכלין פירותיהן בעוה"ז, זה אינו שכר המצוה עצמה שמבחי' כתר וא"ק, כ"א מבחי' אצילות וחכמה, שמבחי' זו יוכל להתלבש ההשפעה גם ע"י ק"נ כנ"ל, והנה פירותיהן בעוה"ז נמשך דוקא מדברים שהם טוב לשמים ולבריות ע"ד ב"פ כי טוב עמ"ש מזה בד"ה אם כסף תלוה ובד"ה כבד את אביך. והרי לפמ"ש בעוה"ז נמשך רק מאצי' והמצות שאוכלין פירותיהן גבהו יותר כמש"ש והענין י"ל כי ב' עולמות העוה"ז והעוה"ב שרשן מב' שמות ההוי' כמ"ש בזח"א ויצא קנח"ב, והיינו שההשפעה בעה"ז נמשך משם הוי' שבאצי', ולע"ל יתגלה שם הוי' דלעילא שבעת"י, וזהו שכר מצוה משם הוי' דלעילא בהאי עלמא ליכא, כי הוי' הוי' ופסיק טעמא בין ב' השמות והיינו מטעם הנ"ל דשם הוי' דלעילא שהוא בכתר וא"ק א"א כלל שיתלבש בעוה"ז משום שק"נ היא מסך מבדיל וא"א להיות בה גלוי מבחי' זו, וע' סד"ה וידעת היום, דרוש הראשון וסוף ביאור כי על כל כבוד חופה, אך ע"י המצות שהם ב' בחי' טוב עי"ז מחברים ההויות כמ"ש בת"א בד"ה כי אתה נרי גבי והוי' יגיה חשכי, ובהביאור שם, לכן עי"ז נמשך פירותיהן בעוה"ז, וע' בפרש"י בחומש פ' לך ע"פ אל תירא אברם שכרך הרבה מאד ובת"י שם, וצ"ל איך אומר שכר מצוה בהאי עלמא ליכא והכתיב אם בחקתי תלכו כו' ונתתי גשמיכם בעתם כו', וכן במד"ר פ' עקב משמע שמכל המצות אוכלין ישראל הפירות בעוה"ז.

קיצור ממ"ש ע"פ ואתה תצוה

פ"א יבאר ענין ויניחהו בג"ע לעבדה דר"ל להמשיך בו גילוי עונג עליון ממקור התענוגים ביתר שאת והיינו תענוג' שבעוה"ז הם רק מבחי' פסולת, אבל בג"ע מאיר בחי' זיו השכינה ומ"מ לגבי מקור התענוגים הוא ג"כ זיו בלבד וז"ש יפה שעה אחת בתשומע"ט בעוה"ז כו' וז"ש מרוב כל שריבוי בחי' כל דאחיד בשמיא וארעא ג"ע עליון ותחתון נמשך בדרך הארה כמדליק נר מנר מהעבודה בשמחה של מצות מעשיות.

פ"ב יבאר ענין אהרן שושבינא דמטרוניתא שמפרנס כנס"י בשמחה של מצוה שע"י נמשך בחי' עונג העליון הנ"ל בפ"א וז"ס אורה ושמחה. וז"ס הערכת הנרות שאהרן יערוך אותם מערב בחי' רצוא והשמן ביטול היש מבחי' משה ויקחו אליך שמן אך מתחלה צ"ל כתית בחי' שפלות משים עצמו כשיריים ואח"כ יהי' למאור בחי' אורה ושמחה ואח"כ והיו הדברים האלה בחי' אורה זו תורה ואח"כ באמת ויציב ונחמד ונעים בחי' שמחה.

פ"ג יבאר מ"ש מחוץ לפרוכת יערוך כי הפרוכת הוא הפרסא המפסיק בין אצילות לבריאה ובבי"ע הוא ששייך עבודת הבירורים משא"כ באצי' דאיהו וגרמוהי חד. וזה יהיה חקת עולם לדורתם מאת בנ"י מבחי' האותיות שבתורה מא' ועד ת"י כי לא ע"ה חסיד, והנה כתיב מערב עד בקר יערוך כי ההתחלה בבחי' רצוא נק' מערב כמ"ש נפשי אויתיך בלילה ואח"כ המשכה ע"י שושבינא דמלכא בחי' משה וזהו ואתה תצוה.

פ"ד יבאר ענין טעם מי שתורתו אומנתו פטור מן התפלה לפי שהי' ברכות הוא המשכת אלקות ומי שתורתו אומנתו הוא אצלו כלי אומנת להמשיך אלקות הרי בכלל מאתים מנה וזהו בחי' שושבינא דמלכא מבחי' שושדמ"ט שהיא עולם הדבור עשרה מאמרות ומשה הי' כבד פה כי לאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא לומר יהי אור כו' רק בד"ת. ומ"מ מפסיקים לק"ש כי א"א להיות המשכה בלא העלאה תחלה והגם שרשב"י אמר בחד קטירא כו' היינו שלא הוצרך להתעוררות פסוד"ז וכה"ג וע' ירושלמי הובא במאור רפ"ק דשבת משמע שלא הי' מפסיק גם לק"ש יתכן לפמ"ש בחד קטירא ע' פנים, וזהו ויקחו אליך שמן זית זך שמביטול דעצם של משה כח מה יומשך להיות שמן זך ביטול היש, ועל בחי' זו דמשה נאמר להעלות נר תמיד ולא מערב עד בקר כבאהרן לפי שע"י המשכת אא"ס שבתורה הוא למטה כמו למעלה וערב ובקר שוי' אצלו כי הוא למעלה מבחי' הפרוכת הנ"ל פ"ג ששם הוא בחי' ערב וכולל הכל כא' וזהו ואתה תצוה את בנ"י אותיות התורה ואז ע"י יוכל אהרן להדליק הנרות מאת בנ"י כנ"ל פ"ג.

קיצור מהביאור

פ"א יבאר שבהדלקת הנרות המנורה הי' ב' בחי' א' העלאת בירורי נוגה מרפ"ח וכמשי"ת פ"ב בענין שמת זית, ואהרן שודמ"ט מעלה המל' ובירורי' ומחמת החידוש נמשך בחי' שמחה והשמחה מתגלית בפנימי' בינה וזהו מרוב כל למעלה מבחי' נש"ב שביסוד המאירים בג"ע, ושרש שמחה זו היא מבחי' לבנוני' שרש המצות שלמעלה מבחי' נימין ושערות שרש התורה ולכן שכר מצוה בהאי עלמא ליכא כי בעוה"ז א"א להיות נמשך שום השפעה כ"א ע"י אמצעות שערות וצמצומים, ואפס קצהו מהארה זו מאיר ע"י אהרן לבנ"י וזהו ענין א' ה"ר ן' כמ"ש במ"א.

פ"ב יבאר ענין שמן הניתן בנרות כי שמן הוא בחי' חכמה ולכן יש בכל הדברים שמן ע' פרדס וענין הדלקת השמן היינו בחי' ביטול היש היפך מבחי' חכם בעיניו ועי"ז נמשך בחי' אורה המשכת אור א"ס בחכמה מאין ליש שמחה בבחי' בינה כנ"ל פ"א.

פ"ג יבאר ענין משה שהוא שוד"מ בחי' תורתו אומנתו נאמר בו נר תמיד כי באצי' למעלה מהזמן וענין הבירורים שלו מלמעלה למטה עמ"ש במ"א ע"פ אמר עם הספר ובאהרן שבירורים שלו ממטה למעלה מחוץ לפרוכת נאמר מערב עד בקר כי הזמן שרשו ממל' מלך מלך וימלוך כנודע.

קיצור ואתה תצוה

אהרן שודמ"ט שייך ליום חתונתו ושמחת לבו הוא שמחה שלמעלה המתגלה בנש"י בעבודתם כמ"ש בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ששמחה זו באה ע"י אהרן והשמחה היא אשר קב"ו לעבדה זו רמ"ח מ"ע שמהזיו של המצות נמשך הג"ע ומוטב דלידייני' כו' אם לעוברי רצונו כו'.

(ב) **וזיו** ותענוג זה נמשך מהמצות ולכן נק' נרות מקור הזיו, וזהו שהשמחה מהמצוה היא מרוב כל שהן תענוגי עוה"ב כי כל בשמים ובארץ געה"ע וגעה"ת, וזהו בשמים מעל ועל הארץ מתחת על כל שבח מעשה ידיך היינו המצות שהקב"ה רופא חולים כו' וכל הוא העמוד המקשר געה"ע וגעה"ת ויש רוב כל, וכ"ז בבחי' הזיו אבל המצות עצמן הן איברים וכלים לא"ס ב"ה ממש אשר אנכי מצוך לכן צ"ל השמחה יותר מרוב כל.

(ג) **וגילוי** שמחה זו בנפש האדם הוא ע"י אהרן ממשיך לנש"י בחי' אורה ושמחה ויש בזה ב' בחי' יערוך את הנרות הכנה כמו פסוד"ז הכנה לק"ש ובהעלות אהרן את הנרות, וזהו בחי' מערב עד בקר ברישא חשוכא והדר נהורא כו'.

(ד) **אך** הדלקת הנרות היא דוקא בשמן זית זך כתית כי הזית יש בו מרירות ומשכת תלמודו משכא דחויא ושמן זית מחזר תלמודו להיותו בחי' חכמה שנתברר מק"נ זית כו', והיינו ע"י כתיתה להיות בבחי' אתכפי' סט"א ע"י לשארית נחלתו משים עצמו כשיריים ומותר בעולם וכתיב בתרי' וכל אויביך יכרתו יהי' גילוי א"ס ב"ה. משא"כ בבחי' יש מאין אני הוא כו' וזהו שהשמן נכלה באור היינו ביטול ועי"ז מתקיים האור כו'. והנה עבודת אהרן בעריכת הנרות והעלאתם הוא מחוץ לפרוכת שהפרוכת פרסא שם אלקים מגן ומסתיר לשם הוי' רק אעפי"כ מגה"כ יחו"ת ושם הוא עריכת הנרות ושמחה הנ"ל ביחו"ת להיות רץ לבך ליחו"ע בחי' ובכל מאדך.

(ה) **אך** הכח הזה שיש לאהרן להעלות את הנפש מחוץ לפרוכת עד"נ חקת עולם לדורותם מאת בנ"י פי' מאת היינו מבחי' אותיות התורה של בנ"י שהתורה נק' אור שמאירה את הנר ולא ע"ה חסיד כו', והמשכת התורה למטה הוא ע"י משה ועסק התורה אינו ע"ד רצוא בחי' מחוץ לפרוכת אלא היא בבחי' שוב ודברי אשר שמתי בפיך מתניתין מלכתא בחי' ביטול (שלמעלה מבחי' שמחה הנ"ל י"ל ע"ד וגילו ברעדה ובשמחה ש"מ הוא להיפך השמחה בגילוי) וכדי שיגיע לבחי' ביטול זה כתיב ויקחו אליך שמן זית זך בחי' חכמה הרואה את הנולד התחדשות מאין ליש כו' ואיתי רוח ביטול וגילוי א"ס ב"ה על נפשו בעסק התורה, וזהו ואתה תצוה צוותא והתקשרות לבחי' את בנ"י אותיות התורה ע"י ויקחו אליך שמן זית זך כו' שזה נמשך להיות חוקת עולם מאת בנ"י שיערוך אהרן מערב עד בקר ובמשה נר תמיד גילוי יחו"ע שלמעלה מהזמן.

ואתה תצוה. מגלה ד' כט"ב, ל' א'. ברכות ט' נז"א. מנחות ט' פו"ב. שבת ב' כא"א.

בספר צפנת פענח הקשה א' לל"ל ואתה דהל"ל צו את בנ"י, ב' קושית האלשיך שאין פה מקום צווי לשמן, ג' ויקחו אליך הוא מיותר אליך, ד' למאור דהל"ל להאיר, ה' להעלות דהל"ל להדליק, ו' דה"ל לצוות זה לאהרן, ז' דכתיב חקת עולם לדורותם וז"א רק בזמן הבית, והאריך ואולם המסקנא

כי ואתה בחינת משה שנקרא רעיא מהימנא תצוה ותחבר את בנ"י שהם נר"ה שנק' תרין סמכי קשוט שבהם האמונה וארז"ל יראה לגבי משה מלתא זוטרתא היא והקשה דהא שואל מעמך כתיב והתירוץ שע"י שיתחבר בחי' משה אל בנ"י אז בנקל גם להם לבוא לבחי' יראה, לכן ע"י ואתה תצוה את בנ"י ע"ז ויקחו אליך שמן הוא חכמה יראה כו', או שע"י חיבור משה אל בנ"י אזי אדרבה הם ימשיכו אל משה שהוא דעת, ימשיכו אליו בחי' שמן זית הוא חכמה כי הרגל מגביה הראש כו' כנודע מענין והארץ הדום רגלי שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו כו', ועיין מענין התחברות משה אל בנ"י בד"ה אז ישיר משה ובנ"י נכון כסאך מאז, ובד"ה ואלה המשפטים שבת"א.

בכ"ק ומש"ר אורה :שמחה יש להעיר ממארז"ל ספ"ב דתענית לא הכל לאורה כו' צדיקים לאורה וישרים לשמחה כו' ועמ"ש ע"פ כי עמך מק"ח באורך כו'.

בכ"ק פי' מ"ש להעלות נר תמיד קאי על נר השישי, שהיה דולק כל היום דרך נס והוא נמשך ע"י מרבע"ה וזהו ואתה תצוה כו' להעלות נר תמיד, והנה נר השישי הוא יסוד ועיין מ"ש מזה בבה"ז פ' בלק דף ר"ד ע"פ בקר אערוך לך.

בגמרא מסכת ברכות פ"ט דנ"ז ע"א הרואה זית בחלום שם טוב יצא לו שנאמר זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך. נראה כי שם הוא מל' טוב יסוד, וא"כ שם טוב זהו כשהמל' מקבלת מיסוד, ולכן נק' זה זית רענן שהוא יסוד שממנו נמשך בבחי' השם. הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור תורה שנאמר ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור. עוי"ל מה שהזית מורה על שם טוב זהו כמ"ש ברבות פ' אמור ס"פ שהזית מסר נפשו על קדושת הקב"ה וזהו ענין שם טוב, אך צ"ל הלא כתר שם טוב עולה על גביהן משמע שגבוה מכתר תורה, ואיך הזית עדיף משמן זית.

פ"ב דשבת דכ"א סע"א להעלות נר תמיד שתהא שלהבת עולה מאיליה ולא שתהא שלהבת עולה ע"י דבר אחר, ולכן פתילות שאין מדליקין בהם בשבת אין מדליקין בהם במקדש, א"כ נר דמקדש הוא ע"ד נר דשבת ולא ע"ד נר חנוכה והיינו ההעלאה מלמטה למעלה ע"ד ארוממך אלקי המלך, בת"א בד"ה כי אתה נרי.

מנחות פ"ט דפ"ו ע"ב. ויקחו אליך, אליך ולא לי לא לאורה אני צריך, יש לפרש כי משה הוא חכמה וכדי שיומשך ויתגלה בחי' משה שהוא חכמה בנש"י זהו ע"י ויקחו אליך שמן זית זך, היינו שע"י אורה ל' נוק' חכמה תתאה נמשך השראת חכמה עילאה, יהיב חכמתא לחכימין, וכן ובלב כל חכם לב נתתי חכמה בת"א סד"ה ועשית בגדי קדש שמדרגת משה היא למעלה מאצי' וגבוה מבחי' חכמי לב כו' ע"ש. או י"ל להפך שכדי להמשיך

גלוי חכמה צריך לעורר מלמעלה מהחכמה וזהו ע"י ויקחו אליך שמן זית זך כתית ועמ"ש בד"ה באתי לגני.

רבות בראשית פי"ט דכ"ב ע"פ והמה כאדם כו' וצויתיו ועבר כו' אף בניו כו' צויתים שנאמר ואתה תצוה את בנ"י כו', וע' בהרמ"ז ר"פ צו דכ"ז ע"א י"ל הציווי תיקון לברר קליפות העשייה אל אד' בגימט' צו שהוא המאיר בעשייה כו'.

אמור ס"פ ל"א דר"ב ע"א לא שמן זית ולא שמן שומשמין וכו' ולגיון א' משלו לא מרזי בו והוא הזית ע"ש, שם ספ"ל רא"א ויקחו לך שמן כו' וכי אורה שלכם אני צריך כו' וכ"ה ר"פ בהעלותך פט"ו דרס"ג ב', תרומה פל"ג קנא"ב ר"פ תצוה ס"פ פנחס רפ"ב ג'.

עמה"מ כח"א, ר"ח, זח"ב ר"פ תצוה, של"ה קי"ב קלב"א קנח"א קסח"א רמטא"ב שכז"ב שלג"ב שנ"ב שנ"ג ב', מ"ע מ"ג, בחיי קלו"ד קצג"ד.

תצוה כ"ח א'

ואתה הקרב אליך, רבות תצוה פל"ז, פל"ח קנ"ד ב', במדבר פ"ג רי"ד א"ב, נשא פי"ב רמ"ט ג', בשישי נברא אדם ובמשכן ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, קרח קרוב לר"פ רס"ט ג', בקהלת רבה ע"פ טוב שם משמן טוב, צ"ט ד' ק' א', זח"ב ר"פ תצוה קע"ט ב' קפ"א סע"א.

ב) **ועשית** בגדי קדש, מגילה י"ב א' רבות וירא תוך פנ"ד וע"פ ותפארתו ביד צר תלים סי' עח אלו בגדי כהונה כד"א ועשית בגדי כו' לכבוד ולתפארת, וארא תוך פ"ט יקר תפארת גדולתו כו' מה תפארת האמור להלן בגדי כהונה כו', תצוה תוך פל"ח תורת אמת היתה בפיהו מה כתיב ועשית בגדי כו' לכבוד כו' הוי כבוד חכמים ינחלו, ע"ש אין כבוד אלא תורה כו'.

באסתר ע"פ בהראותו כו' ואת יקר תפארת, זח"א ויחי רי"ז סע"א, ובסוף החלק סי' נ"ב, ח"ב פקודי רכ"ט סע"א.

ואתה הקרב* אליך את אהרן אחיך וגו'. הנה אהרן הוא משבעה רועים המפרנסים וממשיכים לכללות נש"י מאור א"ס ב"ה שהוא איש החסד וכהן גדול הממשיך בחי' אהבה רבה, ועמ"ש באגה"ק ע"פ מה יפית בענין עבודת מתנה אתן את כהונתכם. והנה נודע כי אברהם הוא הרועה הראשון משבעה רועים הממשיך ג"כ בחי' אהבה לכללות נש"י, וכמ"ש אברהם אוהבי, ועיין בזח"א ויגש דר"ו ע"א בענין להנחיל אוהבי יש מאן אינון אוהבי אלין אינון דנשמתא קדישא בהו, ובבה"ז שם כי מהמדות עצמן יש יניקה לחיצונים משא"כ בינה נק' עלמא דחירו. ע"כ להיות האהבה בשלימות זהו ע"י שזוכה לנשמה שמבינה וה"ע ההתבוננות בגדולת א"ס ב"ה ואזי נק' אוהבי בשם העצם מצד שהאהבה שלו לה' ית' היא עצמיות ממש ומיוחד עמו בתכלית היחוד לכך נק' על שמ' רחימא דקוב"ה אוהבי ממש אבל האהבה שנמשכה ממדות דז"א הוא נפרד והוא אוהב כו' ועכ"ז אהבה זו היא האהבה הנמשכה מהבינה והדעת משא"כ אה"ר באה מחכמה עילאה וכתר שלמעלה מהדעת חהו"ע ההפרש שבין מדת אהרן איש החסד ובין מדת אברהם אוהבי יובן ע"פ מ"ש בזהר אית חסד ואית חסד אית חסד דאקרי חסד עולם ואית חסד דאקרי ורב חסד כו'. וביאור הענין זה הנה נודע דבאתעדל"ת אתעדל"ע, והנה גם לפני אתעדל"ת קדמה אתעדל"ע כדי שתהא אתעדל"ת. לעורר לב האדם להקיצו משנתו בהבלי העולם שטבע האדם נמשך אחריהם ולהמשיך לבו לעבודת ה' לדבקה בו (וע' מזה בסידור שער בהמ"ז בד"ה והקימותי את בריתי שזהו פי' וענין שנק' א"י ארץ כנען לשון תגר וסוחר שהקנין הוא ע"י משיכה וכסף כו' שהם ב' בחי' אתעדל"ע וזהו אה"ע אהבתיך ע"כ משכתיך חסד שהמשיכה אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת באה מאה"ע, וע"ז נאמר משכני אחריך נרוצה) ואתעדל"ע זו היא מבחי' חסד עולם וכמ"ש וחסד ה' מעולם ועד עולם חסדי ה' עולם אשירה (עמ"ש ע"פ שה"ש ועמ"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה מענין ב' בחי' אתעדל"ע הנ"ל באופן אחר ששרשם מב' בחי' יחוד או"א חיצוניות ופנימיות ושם מבואר שעם היות שרש החיצוניות באה ממקום גבוה עכ"ז ההמשכה רק מבחי' חיצוניות משא"כ האתעדל"ע שע"י אתעדל"ת באה מבחי' פנימיות אשה מזרעת תחלה יולדת זכר אה"ר כו', והוא ע"ד איזהו חסיד זה המתחסד עם קונו לחפוץ בגלוי אלקות למטה בחי' אהרן איתיות נראה, ולא אדעתי' דנפשי' בת מקבל משא"כ זכר המשפיע), והוא בחינת מדריגת אברהם שזכה להיות מרכבה לחסד זה, וכמ"ש חסד לאברהם שהיא מדת אהבה הטבעית שבלב כללות נש"י רק שהיא מסותרת ומכוסה בלבוש שק שהם הגוף ונה"ב, ואתעדל"ע זו היא לעורר את האהבה עד שתחפץ להתפשט מלבושיה לדבקה בו ית' ולצעוק אל ה' בצר לו מקרב איש ולב עמוק להמשיך לבו אחר ה' בטבע נפשו ממילא ומאליו, אך באתעדל"ת אתעדל"ע הוא שמעורר האדם למעלה בחי' ורב חסד שהוא בחי' אהרן כה"ג

---

* ואתה הקרב: ב' הסימנים הראשונים בלי ההגהות ובאיזה שינויים נדפס בתו"א (פב, א) בד"ה ועשית ציץ.

שבחי' זו מאד נעלה מבחי' חסד עולם כי חסד עולם הוא בחי' התהוות ההשתלשלות בסדר המדריגות דרך עילה ועלול שכל עלול יש לו איזה ערך ויחוס עם עילתו כמו עד"מ גילוי השכל במדות אהוי"ר כו' שהמדות מקבלים מגילוי השכל שהוא מלובש בהם ממש וכן המדות במחשבה ומחשבה בדבור כו', אבל בחי' ורב חסד הוא למעלה מעלה מן ההשתל' (ולכן המשכה זו באה ע"י שערות ועמ"ש בד"ה ונקדשתי בתוך בנ"י) שהוא בחי' גילוי ההמשכה והתלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה וחסד כו' דהיינו להיות ראשית ההתהוות של בחי' חכמה כו' והחכמה מאין ממש תמצא שאין ערוך אליו כלל וכמ"ש בת"ז לאו דאית לך צדק ידיעא כו' ולא מכל אלין מדות כו' וגם מן החכמה הוא למעלה רם ונשא כו' וכמ"ש כולם בחכמה עשית בחי' עשייה גופנית כו' ודרך גילוי זה והמשכה זו להיות התלבשות אוא"ס ב"ה בחכמה הוא כמ"ש כי הנה כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן, פי' מה שנמשך בבחי' זקן אהרן דיקנא דכהנא רבא שהוא בחי' שערות דהיינו כמשל ההארה היוצאת דרך נקבי שערות הראש או הזקן ממותרי מוחין שהשערות הן חלולין ויונקין מן המוחין שבראש ועל כל זה אין להם ערך ויחוס כלל עם המוחין שבראש שהם חב"ד ואין עיקר חיות המוחין מתפשט בהם שהרי אם יחתוך אדם שער ראשו לא ירגיש המוח כאב כלל שאין מתפשט בהם אלא הארה בעלמא להיות להם רק יניקה ואחיזה במוחין, כך עד"מ הוא גילוי אור והתלבשות בחכמה וחסד שאין ערוך כלל ולהיות נמשך מבחי' דלאו מכל מדות כו' ולמעלה מגדר חכמה כו' התהוות בחי' חכמה ומדות אין זה אלא זיו והארה בעלמא בבחי' שערות שהם צמצומים רבים ועצומים להמשיך ההארה וכמשל זה של השערות שהוא בגשמיות הגוף כך יש עוד משל רוחני בחיות הנפש מהמשכת איזה חכמה בצירופי אותיות הדבור, כמו למשל אותיות דיבורי הרב המלמד ומסביר איזה חידוש ושכל לתלמידו כי הנה צירופי אותיות מדבור הרב אינם עצמיות השכל שהרי יכול להיות הסבר הזה גם בצירופי אותיות אחרות רק הם כדמיון השערות כי על ידן ובתוכן עובר השפעת השכל ולפי שבעצמות השכל של הרב אין תפיסה להתלמיד לכך צ"ל צירופי אותיות הדבור להעביר ולהמשיך השכל של הרב לתלמיד והנה הגורם להיות צמצומים אלו להמשכת גילוי זה היא אתעדל"ת שע"י האהבה שממטה למעלה כמים הפנים כו' כך היא האהבה עליונה אהבתי אתכם אמר הוי' דהיינו להיות בחי' הוי' צמצום והתפשטות כו' כי אהבה דוחקת את הבשר.

ב) **והנה** באתעדל"ת זו שהאדם מעורר למעלה ממשיך ג"כ על נפשו למטה להיות גילוי בחי' זו בנפשו כי אתעדל"ע הוא מבחי' אהרן שהוא משבעה רועים הרועה וממשיך הגילוי בכנ"י הוא שרש כל נש"י ואהרן אותיות נראה שהוא כמ"ש עין בעין נראה כו' דהיינו להיות גלוי אתעדל"ע זו בנפש האדם בהתפעלות והתגלות הלב וכדמיון ראיה חושית ויומשך עליו גלוי אור האה"ר הבאה מלמעלה כמו שיתבאר לקמן, וכמ"ש ואהבת את ה'

אלקיך כו'. ועי"ד דרשת רז"ל שיהא שם שמים מתאהב כו' כלומר שואהבת הוא פועל יוצא לשלישי דהיינו שתפעול את האהבה העליונה שהיא אהבתי אתכם כו' להיות בחי' גילוי בנפש שהוי' יהיה אלקיך אלוה שלך כו', והיינו ע"י התבוננותו בה' אחד איך שהוא אחד בח' וד' שהם ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם שתמשיך בהם בחי' אחד הוא יחודו להיות מתיחדים וכלולים בא' וכן למעלה מעלה ברוחניות עד רום המעלות יש בחי' ז' רקיעים וארץ כו' שהם בחי' לך ה' הגדולה והגבורה כו' שהם בחי' שמים אש ומים ולך ה' הממלכה היא בחי' ארץ והכל בבחי' לך ה' שהם בבחי' בטול אליו ית' מחמת כי נשגב שמו לבדו רק הודו וזיוו על ארץ ושמים דהיינו על כל בחי' ארץ ושמים הנ"ל וארץ קדמה לשמים כו' והגורם להיות יחוד זה והמשכה זו הוא כי הוי' אלקינו דהיינו שישראל הם המיחדים שמו והממשיכים להיות יחודו ית' למטה להיות גלוי א"ס בעולמות שבאתעדל"ת תליא מילתא וכמ"ש בת"ז לאו דאית לך צדק ידיעא כו' אלא לאחזאה כו' כפום עובדיהון דב"נ שלהיות לאחזאה דהיינו גילוי איך אתנהיג עלמא בצדק ובמשפט דהיינו בבחי' מדות ולהיות יוצא מההעלם שהוא בחי' דלאו מכל מדות כו' הוא כפום עובדיהון דב"נ תלוי במעשה התחתונים כו' וכאשר יעמיק מחשבתו וישים על לבו הדברים האלה אזי יהי' שם שמים מתאהב כו' שיהיה גילוי האהבה העליונה שורה ומתגלה בנפש בבחי' ראיה שיהא הלב רואה כו' (עמ"ש סד"ה האזינו השמים שגם גלוי ורב חסד צ"ל נמשך ע"י אמצעות החכמה היינו לעבור דרך סדר ההשתלשלות לכן גם גלוי אה"ר הנ"ל דאהרן עם היותה בעצם למעלה מן החכמה עכ"ז באה ע"י ההתבוננות היינו חו"ב כו') וגילוי זה בנפש הוא מחמת אתעדל"ת בכל לבבך בשני יצריך שגם היצה"ר יהי' לאכפיי' כו' שלא יהיה לו רק לב אחד לאביהם שבשמים, וכמ"ש ועמך לא חפצתי בארץ וכמארז"ל בטל רצונך כו' שלא יהיה לו חפץ ורצון אחר להיות פוסח על שתי הסעיפים כו' כי ע"י שצמצם א"ע וישליך מנגד נפשו ורצונו שבגשמיות וישים אליו לבו רוחו ונשמתו כו' אזי כמים הפנים לפנים תהיה אהבה עליונה שורה ומתגלה בו להיות האהבה דוחקת את הבשר בבחי' צמצומים רבים להאיר מתוכם אור א"ס ב"ה בגילוי על נפשו: שיושפע עליו שפע רב וגלוי עצום עד שיגיע למעלת ומדרגת ובכל מאדך הוא בחי' אה"ר הבאה מלמעלה שהוא למעלה מכדי שתוכל נפשו שאת בכלות הנפש וביטול במציאות כו' (ומבואר במ"א ענין ובכל מאדך הוא שם מ"ב שבפ' ראשונה דק"ש כי כל ההעלאות ע"י שם מ"ב בשתים יעופף כו', ובסידור שער הק"ש ד"ה להבין ההפרש פי' שהוא ענין אור החסד בכלי הגבורה וכן הוא ג"כ ענין כהן כמ"ש הרמ"ז פ' צו דכ"ז גבי וכהנא יסדר עליה כו' וזהו ענין שהי' בגדי כה"ג של זהב דוקא ולא היה בהם כסף היינו כלי הגבורה מגבורות דאימא כמעלת הזהב על הכסף. כי הבגדים הן כלים. וכן בגדי בד ג"כ גבורה כו' וכנודע מענין קין שהי' קרבנו פשתן ושל הבל צמר כו' כי קין גבורה והבל חסד כו' ולכן נאמר ג"כ ובער עליה הכהן עצים בבקר כו' להעלות אש המערכה כי בחי' כסף ובחי' מים היינו חסד.

אכן אהבה דבחי' אש גבוה יותר כמ"ש ע"פ ושבתה הארץ, ובד"ה אתם נצבים והוא בחי' ובכל מאדך ועמ"ש בד"ה ושאבתם מים כו' מענין ב' המזבחות כו') והיינו כי אהרן שושבינא דמטרוניתא שהוא המגביה ומנשא נש"י עד רום המעלות וכמ"ש אלה מסעי כו' ביד משה ואהרן וכתיב הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם פי' למעלה מצבאותם למעלה משרש נשמותיהם (היינו כמאמר נשמה שנתת בי טהורה היא ששרשה מפנימיות הכלים כמ"ש בביאור ושמתי כדכד וע"פ שבת שבתון ונק' בחי' זו טהורה, אכן ע"י הכהנים שנאמר בהם קדושים יהיו כו' הרי באים ג"כ נש"י לבחי' קדושה והוא אה"ר הבאה מבחי' סוכ"ע קדושה תלי בשערא כנ"ל שההמשכה מלמעלה מהשתלשלות נמשך על ידי שערות כו' והנה מה שאה"ר הנ"ל נק' קדושה מבואר בד"ה מקושש עצים ובד"ה ראשי המטות.

ג) **אך** הנה כ"ז הוא עדיין בחי' אהבה והוא בחי' רצוא והיינו ע"י אהרן שודמ"ט, אכן משה הוא שושבינא דמלכא, והיינו מ"ש אחר ובכל מאדך והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו' ועמ"ש בד"ה במדבר סיני באהל מועד בענין תפקדו אותם אתה ואהרן כו' ומ"ש בד"ה וידבר ה' אל משה ואהרן ויצוום לשון צוותא וחיבור שחיבר בחי' משה ואהרן, וכן פי' בא"ת מהמגיד נ"ע פ' וארא, שהם כמו בחי' חו"ב תרין ריעין דלא מתפרשין, ועמ"ש בענין שתי הלחם שהם תשב"כ ותשבע"פ הם ע"ג השני כבשים אף לאחר עליותן לשרשן בבחי' ורב חסד כו' ומ"ש ע"פ ויכתוב משה חותמו של הקב"ה אמת כו' והענין כמ"ש בתו"א סד"ה וארא אל אברהם בענין ונחנו מה, כי לא שייך בחי' אהבה כו' ואשים דברי בפיך כו' בבחי' היותו יחיד כו' אנכי מצוך כו' ע"ש, וההמשכה זו זהו ענין יראה עילאה שלמעלה מאה"ר כמבואר ע"פ וידבר דעשה"ד בענין אם אין חכמה אין יראה, ובת"א פ' מקץ בביאור ע"פ כי אתה נרי, וזהו ג"כ כענין כתר תורה שהוא למעלה מכתר כהונה, ועמ"ש ג"כ בתו"א סד"ה ואתה תצוה בענין מעלת ההמשכה שע"י משה על בחינת ההעלאה שע"י אהרן, ועמ"ש ע"פ ומשה נגש אל הערפל, וזה שארז"ל ע"פ יקרה היא מפנינים יקרה היא מכה"ג שנכנס לפני ולפנים (עמ"ש בד"ה וישב יעקב בענין טוב לי תורת פיך מאלפי זהב כו', ועיין בהרמ"ז ר"פ קרח בענין הנחמדים מזהב ומפז כו').

וזהו ואתה הקרב אליך את אהרן כו', דהיינו ע"ד ויצוום לשון צוותא וחיבור, כי הנה כתיב מוליך לימין משה, בישעי' ס"ג ב', וימין משה הוא אהרן, כי משה עצמו הוא בחי' תורה שנק' גופא כמאמר תפארת גופא שבו כל אברים הפנימים שבהם עיקר החיות ובו עיקר כללות הנפש, ועמ"ש בזה בתו"א פ' בשלח סד"ה לסוסתי, ואהרן הוא חסד דרועא ימינא נק' ימין משה, כמבואר בזח"ב תצוה קפ"א א', ור"פ וילך רפ"ג ב', ונק' בחינה זו ימין משה, דאיתא ברבות פ' בשלח פכ"א קל"ט א' נתן הקב"ה ימינו על ימינו של משה שנאמר מוליך לימין משה כו', והיא למעלה מבחי' ימין וחסד

שבנבראים אף מבחי' חסד לאברהם, וע' באגה"ק סי' ט"ו בענין מאמר אברהם על ימין וחסד שלו לגבי חסד עליון ואנכי עפר ואפר, גם במ"א נתבאר שבחי' אהבה שבנבראים נמשך דוקא מבחי' פני שור כחותם המתהפך כו' כמבואר בד"ה ויאכילך את המן, משא"כ ימינו של משה הוא נמשך בו מימינו של הקב"ה ממש, ועז"נ כשמן הטוב כו' שיורד ע"פ מדותיו של הקב"ה כמ"ש סד"ה בהעלותך, וזהו ענין התגלות אהבה עליונה אהבתי אתכם אמר ה' שהוא ענין וימינו תחבקני וע' מענין וימינו תחבקני ע"פ ביום השמע"צ וע"פ ביום השמיני שלח, ובביאור ע"פ שימני כחותם על לבך, ועוד מה שנק' ימין משה כי הנה כדי להיות התגלות אהבה רבה בחי' ובכל מאדך שלמעלה מהשכל, זהו דוקא ע"י בחינת דעת העליון שעולה עד הכתר וממשיך בהמדות מבחי' ורב חסד כו' כמשנ"ת בתו"א פ' תולדות בביאור ע"פ מים רבים, והנה משה הוא בחי' דעת עליון, וע"כ האה"ר דאהרן נק' ימין משה, וזהו ימינך ה' נאדרי בכח, כח ר"ת כתר חכמה, וזהו ואתה הקרב אליך לבחי' קו האמצעי דת"י העולה עד הכתר, את אהרן אחיך כדי שיומשך בו גלוי האה"ר כו' וזהו חסד ואמת נפגשו דקאי על אהרן שנק' חסד ומשה שנק' אמת כמ"ש ברבות סדר שמות פ"ד, ואזי גם החסד דאהרן נק' חסד של אמת שהוא בחינת ומדריגת ורב חסד שנק' חסד דקשוט בזח"ג נשא קל"ג ב', פי' כי מדרגת אהבת עולם יש לה הפסק והשתנות משא"כ אה"ר אין לה הפסק כמ"ש בתו"א פ' ויחי ע"פ חכלילי עינים, כי שרשה מבחי' סוכ"ע אני הוי' לא שניתי כו' וזהו ענין חסד של אמת כענין מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו, וזהו שנק' ימין משה דוקא כי משה הוא בחי' אמת כנ"ל, וע"ז נאמר שאו ידיכם קדש דקאי על הכהנים שנושאים ידיהם לבחי' קדש העליון ופי' ידיכם היינו שמע ובשכמל"ו יחו"ע ויחו"ת כו' כמ"ש בד"ה צאינה וראינה, וכ"ז נמשך ע"י שנק' ימין משה וכמ"ש ע"פ וידעת היום המשכת הדעת שמבחי' סוכ"ע, שמזה נמשך הגדלת האהבה להיות שאו ידיכם כו', ועיין עוד מענין לימין משה בפ' נח דס"ז ע"ב משפטים דקי"ט סע"ב ובפ' צו דכ"ח רע"א ועמ"ש בד"ה כי אברהם לא ידענו מענין לימין משה וע' בפ' פנחס דרמ"ג סע"א ת"ז כד"א קטז"א. והנה פי' הקרב אליך היינו ע"י שמשחו בשמן המשחה, כמבואר ברבות בקהלת ע"פ טוב שם משמן טוב, צ"ט ד' הה"ד ואתה הקרב אליך ומשיחותו בשמן המשחה, והענין כמבואר בזח"ג פ' צו דל"ד ע"ב שלכן משח משה לאהרן, כי ענין שמן המשחה הוא המשכת מבחי' כי עמך מקור חיים, ומשה הוא דוקא העולה לבחינה זו כי בכל ביתי נאמן הוא וכמשל הנז' בפ' אמור צ"ד א' לברא דעאל לביתיה דאבוי ואימיה וכו', וע"כ הוא הממשיך בחי' זו לאהרן וזהו להיות באורך נראה אור, אהרן אותיות נראה, והיינו שע"י אהרן נראה גם אנחנו את האור, ועמ"ש מענין כי עמך מק"ח בד"ה שובה ישראל גבי כי עמך הסליחה, ומ"ש מענין שמן המשחה ע"פ זאת חנוכת המזבח ביום המשח אותו, והנה ענין את אהרן את הוא רבוי היינו כמ"ש מוליך לימין משה זרוע תפארתו ופי' בפ' נשא קמ"ב ב' זרוע הא שמאלא,

והיינו בחי' יראה, דהיינו להיות היראה כלולה באהבה וכמ"ש ע"פ וידעת היום בענין פי' ואהבת את כו' את הטפל בא לרבות בחי' יראה, ועז"נ בזאת יבא אהרן אל הקדש, ומבואר שם שלהיות התכללות אהוי"ר זהו ע"י המשכה מבחי' והנורא אל עליון כו' ע"ש והמשכה זו ע"י משה קו האמצעי כנ"ל, והנה בזח"א חיי דקל"ג א' גופא ואתתא כו' ע"ש, ומזה יובן שתכלית בחי' אהרן שהוא דרועא ימינא וימינו תחבקני זהו כדי להיות אח"כ ההמשכה שע"י משה שנק' גופא כו', ועמ"ש ע"פ שחורה אני ונאוה שתכלית ירידת הנשמה בגוף שתהי' בבחי' כלה כדי שתקבל הטפה מחכמה עילאה היא התורה, וזהו חסד ואמת נפגשו ואזי צדק ושלום נשקו צדק היינו מלכות דאצילות ושלום הוא ההמשכה מסוכ"ע ונק' יחוד קבה"ו שזהו על ידי ב' השושבינים שודמ"ט הוא אהרן בחי' חסד ושוד"מ הוא משה בחי' אמת.

וענין את אהרן ואת בניו, אהרן בחי' ורב חסד ועמ"ש בביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון גבי ע"פ אהרן כו' עבודת הגרשוני, ושם נת' ענין בני קהת הם למעלה מבני גרשון שהם היו נושאי הארון ועד"ז יובן כאן ענין מעלת משה על אהרן, וענין בני אהרן ברא כרעא דאבוהו הוא בחי' נצח והוד וע' בזח"ב תצוה קפ"א א' מזה ובפ' שמיני דל"ו סע"א, והנה הנצח נמשך מצד הגדולה דוקא אשר מי שגדול יותר יעמוד יותר בנצחונו להעמיד כדבריו, וזהו וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא דדוקא מבחי' סוכ"ע שלמעלה מבחי' אדם יומשך להיות התוקף במדת הנצח וע' מזה בפ' בראשית דכ"א ע"ב וזהו ג"כ ענין הקרב אליך את אהרן ואת בניו כי משה דעת עליון שממשיך מבחי' כתר ע"כ ממשיך ג"כ הכח בבחי' נצח וע' מ"ש בדרוש עד הגל בענין נתן ההוד למשה כו'.

ד) **ועם** כל הנ"ל יובן מ"ש ברבות תצוה ר"פ ל"ז ע"פ ואתה הקרב אליך הה"ד ממנו פנה ממנו יתד, בזכרי' סי' יוד ד', מהם מלכיהם מהם כהניהם, ממנו פנה זה המלך דוד שנאמר אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה, ממנו יתד זה כהן גדול, שנאמר ותקעתיו יתד במקום נאמן, בישעי' סי' כ"ב כ"ג, דלכאורה אינו מובן מה ענין כה"ג ליתד, והענין כמ"ש ותקח יעל אשת חבר את יתד האהל, בשופטים סי' ד' כ"א, דפי' יתד האהל, שהאהל נסמך על ידו בארץ וכדפרש"י ס"פ תרומה שהם תקועין בארץ כו' וא"כ ענין היתד היינו שהוא מחבר את האהל עם הארץ וכמ"כ באהל מועד יריעות המשכן כתיב נוטה שמים כיריעה, והנה כתיב כי כל בשמים ובארץ ות"י דאחיד בשמיא ובארעא בחי' כל נק' יסוד שמקשר ומחבר זו"נ שהם שמים וארץ ולכן נק' כנ"י כלה שמקבלת מבחינת כל, וזהו ענין בחי' יתד האהל שהוא הכה"ג שממשיך יחוד זו"נ דהיינו שממשיך יחוד סוכ"ע הנק' שמים עם ממכ"ע הנק' ארץ וזהו ענין כיריעות שלמה מלך שהשלום שלו כו' ועמ"ש מענין אהל מועד בד"ה במדבר סיני באהל מועד וע"פ מה טובו אוהליך יעקב וכן מבואר במא"א אות יוד ס"ך יתד נקרא היסוד והוא נעוץ בקרקע אשה עליונה קרקע העולם עכ"ל, וזהו ותקעתיו יתד במקום נאמן, ופי'

בר"ח שער הקדושה פי"ב דקע"ד סע"ב שיהיה קיים בעבודתו כיתד שלא תמוט, והיינו כנ"ל שע"י כה"ג נמשך בחינת אה"ר שאין לה הפסק שנק' חסד של אמת ימין משה כנ"ל, משה משה לא פסיק טעמיה, וע"כ הוא יתד נאמן מבחינת ובכל ביתי נאמן הוא בחי' אמת, וזהו ענין מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו או"א תרין ריעין וכו' והכה"ג עבודתו להעלות כנס"י בבחי' זו, אחת היא יונתי כו' אחת היא לאמה כו', גם י"ל לשון ותקעתיו יתד ע"ד שפי' במ"א בלשון תקיעה שהוא כענין לשון הנתקע ביבמתו כו' שנתקע בו בחי' י"ה, כך הוא ענין ותקעתיו יתד כו', וזהו ממנו פנה ממנו יתד, פנה היא כתר מלכות בחי' כנס"י והוא קבלת עול מלכות שמים בזאת יבא אהרן, וענין פנה שפונה למעלה, ועיין בזח"א ויחי דרל"א ע"פ או מי ירה אבן פנתה, ממנו יתד כתר כהונה שמחבר בחי' כנסת ישראל עם הקב"ה להיות יחוד זו"נ כו', והוא ענין אתערותא דלתתא ואתעדל"ע, ועיין מענין ותקעתיו יתד בזח"ג נשא קכ"ח א', וזהו ולתת לנו יתד במקום קדשו, עזרא סי' ט' ח', גם ענין יתד הוא שייך גם בבחי' סור מרע כמ"ש רז"ל פ"ק דכתובות דף ה' סע"א ע"פ ויתד תהיה לך על אזניך, א"ת אזניך אלא על אוזנך כו' ע"ש ועיין בזח"ב פקודי דרנ"ה מענין יתדות המשכן דפי' סמכין.

והנה לע"ל כתיב אהל בל יצען בל יסע יתדותיו לנצח. בישעי' ל"ג כ', ומבואר מזה בביאור ע"פ שובה ישראל עד שיהיה מדרגת המל' כמו מדרגת הבינה, שאו"א הם תרין ריעין וכמ"ש בלק"ת בזכריה ע"פ ביום ההוא יהיה ועמ"ש בכמה דרושים בענין ההפרש שבין ברכת שמח תשמח שחותם בו משמח חתן וכלה שהמל' מקבלת מז"א, ובין ברכת אשר ברא ששון שחותם משמח חתן עם הכלה שיהיו שוין בקומתן, וזהו ענין אהל בל יצען כו' ועיין מזה בזח"א ויחי דרל"ט א', ורשי' דקרא עיניך תראינה ירושלים נוה שאנן מבואר באד"ר דקל"ז סע"א שהוא ע"י המשכה מו"ס דעתיקא, ובאדר"ז דרצ"ג סע"ב ומזה יומשך שיהי' אהל בל יצען כו', ואזי בל יסע יתדותיו בחי' יתד במקום נאמן דוגמת או"א כו', והוא ענין גלוי פנימיות יסוד אבא שנק' אור הגנוז כמ"ש בהרמ"ז ר"פ בהעלותך אשר הוא פנימיות עתיק שממשיך גלוי פנימיות אור א"ס ב"ה בכנס"י ועמ"ש ע"פ כי ההרים ימושו גבי וברית שלומי לא תמוט כו', והיינו כי אהל בל יצען זהו אור א"ס המקיף לכל הארבע עולמות בשוה שמבחי' זו ממש יומשך המקיף שעל בהמ"ק דהיינו שמה שעכשיו נק' סוכ"ע יומשך לע"ל בבחי' ממכ"ע וממילא יומשך בחי' סוכ"ע מבחי' עליונה יותר וכמ"ש סד"ה הבאים ישרש ועז"נ גדול יהיה כבוד הבית האחרון כו' ונק' יריעות שלמה מקיפי' דע"י כמ"ש בביאור ע"פ שחורה אני ונאוה, ולכן נק' אהל בל יצען, אך כ"ז הוא בחינת מקיף עדיין והעיקר להאיר בפנימיות להיות וידעת את ה' ועז"נ ובל יסע יתדותיו לנצח ע"ד וגם נצח ישראל לא ישקר לפי שיומשך מבחינת כי לא אדם הוא כו', ובת"י בזכרי' סי' יוד ע"פ ממנו פנה ממנו יתד תרגם מלכא משיחא כו', וז"ש בישעי' סי' נ"ד ב' הרחיבי מקום אהלך כו' ויתדותיך

חזקי׳, וכל זה נמשך ע״י עבודתינו עכשיו בחי׳ אהל הוא תורה ומצות שהמצות ממשיכי׳ מקיפי׳ עליונים וכן בתורה כתיב ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך כו׳ אך צ״ל בקרבך קדוש שיהי׳ נקלט ונמשך ההמשכה בפנימיות וכנודע מענין שמיני עצרת בחי׳ קליטה כו׳ וכמ״ש ע״פ ה׳ לי בעוזרי כו׳ שיהי׳ הוי׳ לי ממש, וזהו ענין היתד המחבר וממשיך האהל עם כנ״י שנק׳ ארץ חפץ כו׳, וע׳ ברבות בשה״ש ע״פ כאהלי קדר כיריעות שלמה.

ה) **ועפי״ז** אפשר להבין מה שמבואר ברבות תצוה פל״ז בשעה שאמר הקב״ה למשה ואתה הקרב אליך הרע לו כו׳ דהיינו שמשה רצה שיהיה הוא כה״ג, וכ״כ שם לעיל מיניה והיה אותו אוהבו סבור שמא יעשהו, דלכאורה יש בזה כמה קושיות הא׳ כי כה״ג הוא שודמ״ט, והרי משה הוא שושבינא דמלכא שלמעלה מבחי׳ שודמ״ט, וא״כ איך רצה להיות כה״ג, שהרי הם ב׳ בחינות שונות, הב׳ למה הרע לו, ומדוע לא היה שמח בחלקו בכתר תורה שלמעלה מכתר כהונה וכמש״ש ברבות שזה השיב לו הקב״ה, ולבוא אל הענין יש להקדים משנ״ת במ״א ע״פ ונגף ה׳ את מצרים נגוף ורפוא כו׳ שענין חו״ג שהם ב׳ הפכים ומתיחדים יחד ע״י קו האמצעי בחי׳ תפארת וכמבואר באגה״ק סי׳ י״ב ע״פ והיה מעשה הצדקה שלום, והנה כל מה שלמעלה יותר שם היחוד וההתכללות ביתר שאת ע״י שהם בטלים יותר לא״ס ב״ה, כי או״א כחדא שריין תרין ריעין דלא מתפרשין, משא״כ למטה בזו״נ שמתפרדים לפעמים, ובכתר עליון יחוד מ״ה וב״ן ביתר שאת מבאו״א כי באו״א הם ב׳ פרצופים ובא״א הכל פרצוף א׳ ועד״ז נאמר ואין אלקים עמדי לית שמאלא בהאי עתיקא כו׳. וביאור הענין היינו כי ב׳ בחי׳ הנ״ל דחו״ג הן רצוא ושוב, וכל מה שלמעלה יותר אזי הרצוא ושוב הן אחדות יותר והרצוא ושוב שבכתר זהו נק׳ מטי ולא מטי, ובאו״א הם בחי׳ אהבה רבה ויראה עילאה שהם אין ויש כו׳, ובזו״נ נק׳ רצוא ושוב, כי המל׳ נק׳ ארץ שרצתה לעשות רצון קונה בחי׳ רצוא, בכה ארוץ גדוד, וז״א נק׳ שמים שם מים בחי׳ שוב ועמ״ש ע״פ והיה מספר בנ״י ובתו״א פ׳ בראשית ע״פ כי כאשר השמים החדשים כו׳ וזהו שיש דיעות אם שמים קדמו כו׳ ורשב״י ס״ל כאחד נבראו היינו ענין או״א כחדא שריין כו׳, והנה כ״ז באצי׳ אבל בבי״ע יש הפרש והתחלקות יותר בין הרצוא ושוב שמיכאל וגבריאל מים ואש הן ב׳ הפכים ונגדיים כו׳ וכמבואר כ״ז בבה״ז פ׳ אחרי ע״פ המאמר הביאו עלי כפרה כו׳ יעו״ש באריכות, ומבואר שם שבבי״ע מחמת התחלקות הרצוא מהשוב יש יניקת החיצונים, וזהו ענין הנועדים על ה׳ כו׳, וכמו שמסתעף הכעס מן ההתלהבות וכמ״ש ג״כ בסידור בדרוש ברכת הזימון בענין שרש עה״ד שהוא מהחזה ולמטה מחמת ההרגשה והיש כו׳ משא״כ בחי׳ עץ החיים מהחזה ולמעלה ע״י ששם גלוי חו״ב תרין ריעין והחכמה תחיה בחי׳ ביטול, וגם מבחינת השוב כיון שהוא נפרד מהרצוא יוכל להיות נמשך ממנו הקרירות, וכמ״ש ע״פ ביום השמיני שלח, וגם בעסק התשבע״פ כשנמשך אחר גשמיות ההלכה ונופל בבחי׳ יש הרי אמרו לא זכה כו׳ וכמ״ש בתו״א פ׳

בראשית סד"ה להבין ענין הברכות. ועפי"ז יובן ענין כוונת משה שרצה שיהי' הוא כה"ג, כי הנה כה"ג הוא שודמ"ט דהיינו שמעורר להיות בחי' כלה שארי ולבבי כו' בחי' כלה, והוא בחי' רצוא, ומשה רצה שיהי' המשכת בחי' זו בכנס"י ממנו שהוא בחינת חכמה עילאה, אשר שם כלולי' חו"ג ביתר שאת ויתר עז, ע"כ הרצוא יהי' כלול בתכלית בבחי' הביטול דהיינו ע"ד קורא אני עליהם יעמדו יחדיו, שלא יהיו רצוא ושוב בהתחלקות תחלה רצוא ואח"כ שוב, כ"א שיהיו רצוא ושוב כלולים יחד, היינו כענין או"א כחדא ממש שריין בחי' אהבה בתענוגים המתייחדת עם יראה עילאה והוא כענין המבואר בד"ה וידעת היום בפי' וכל הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו לשמך כו', משא"כ כאשר אהרן כה"ג הרי הוא בחי' בפ"ע, ומשה בחי' בפ"ע, א"כ הוא התחלקות הרצוא ושוב כמו שהם בזו"נ ולא כמו בחו"ב שהם יחוד נפלא כו', והענין כידוע שיש בבחי' מל' ב' בחינות חיצוניות ופנימיות, אשר בחינה זו הפנימיות גבוה מאד נעלה ששרשה מחכמה עילאה וכתר וע"ז נאמר אחת היא יונתי, וזו הפנימיות נקראת כלת משה, ונקראת שכינתא עילאה, משא"כ בבחי' החיצוניות נקראת כשושנה בין החוחים שיורדת בבי"ע כו' ולכן אם הי' משה כה"ג שודמ"ט היה ממשיך בישראל גילוי בחי' זו הפנימיות כו', ומזה הי' נמשך שיהי' אהל בל יצען ובל יסע יתדותיו, כי פנימיות המל' היא כמו בינה, ומה שעכשיו נק' זו"נ רק דודים שהוא לפרקים כו' זהו מצד בחי' חיצוניות שיורדת כו' והיינו לפי שאין הרצוא ושוב מתיחדים, והם ענפין מתפרדין, אבל אם הי' משה שודמ"ט שנמצא הרו"ש בתכלית היחוד היו זו"נ כמו או"א בבחי' תרין ריעין, ועמ"ש מענין התכללות רצוא ושוב בד"ה מלכא משיחא עתיד לאתבא צדיקיא בתיובתא, ובד"ה נאוו לחייך בתורים. ומתורץ בכ"ז הקושיא א' דלעיל שמשה סבר כמו שיחוד או"א ע"י הדעת המחברם כמ"כ יהי' בזו"נ בחי' זו ממש ע"י תפארת לבד שיש בו ג"כ כללות חו"ג כו' וזהו ענין משכן העדות אשר פוקד ע"פ משה, וזהו שהקדימו לזה ענין ממנו פנה ממנו יתד, שיש בישראל מכל המדרגות אף שהן מעלות שונות זה מזה והיינו לפי כי אדם אתם שבחי' אדם כולל כל המדרגות נרנח"י וכמ"ש במ"א שלכן נאמר נעשה אדם לשון רבים וע"כ ממנו פנה בחי' מל', ממנו יתד בחי' כה"ג שהוא מז"א כו', וע"כ סבר משה שכמ"כ גם העלאה דכה"ג והמשכה שע"י תורה יכול להיות עד"ז בו ועל ידו לבד וכמו שלמעלה מ"ה וב"ן הם בפרצוף א' ממש והקב"ה השיבו שבחי' גלוי זה דשכינתא עילאה א"א להיות בבי"ע עכשיו, והוא ע"ד שאין הלכה כאנשי יריחו שהיו כורכין את שמע ולא היו מפסיקין בבשכמל"ו דהיינו ג"כ שרצו שיומשך הגילוי למטה בבי"ע כמו שהוא באצילות ממש היינו יחודא עילאה וכמ"ש מזה בד"ה בחודש השלישי, כי הנה בי"ע מקבלים מבחי' חיצוניות המלכות ושם הרצוא ושוב הם שני בחי' שונות, וע"כ צ"ל כה"ג בחי' בפ"ע ועמ"ש בתר"א סד"ה ואתה תצוה גבי מחוץ לפרוכת יערוך כו', וגילוי זה ע"ד שסבר משה אינו אלא באצי' יחוד או"א ועיקר בחי' זו הוא בכתר בנ"ל ומ"מ נאמר לו ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך, שיהי' בחי' הרצוא

דאהרן קרוב מאד לבחי' ומדרגת השוב דמשה. וכענין מ"ש ע"פ נאוו לחייך בתורים כו'. כי אה"ר דאהרן אינו ע"ד שבבי"ע הם שני הפכיים ממש. כי על אהרן נאמר ג"כ ונחנו מה. וכמ"ש בענין בהעלותך חייך שלך גדול משלהם כו'.

ו) **ואפשר** לומר עוד באופן אחר כי הקרב אליך היינו ע"ד שחכמה ובינה נק' תרין ריעין כו'. ומה שרצה משה זהו ע"ד מ"ה וב"ן שבכתר שהם פרצוף אחד לגמרי. וביאור ענין בחינה זו בעבודה הוא כי הנה אהרן כה"ג בחי' עבודת הקרבנות עכשיו בחי' זו היא תפלה שכנגד תמידין תקנום ועיין בד"ה בכ"ה בכסלו. ואח"כ בחי' שוב עסק התורה. והנה מי שתורתו אומנתו פטור מן התפלה. כי לעולם אינו בחי' נפרד כ"א בחד קטירא אתקטרנא ואעפי"כ מפסיק לק"ש להיות עי"ז העלאת התורה כענין דהע"ה הי' מחבר תורה שלמעלה בהקב"ה וזהו ענין תורה קנין א' אשר הקנין הוא ע"י כסף ומשיכה כמ"ש בדרוש חמשה קנינים קנה וע' בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור גבי העלאת בחי' אדם לבחינת כי לא אדם הוא והנה משה כחו גדול להמשיך בחי' זו דתורתו אומנתו בכל נש"י וכמ"ש בירושלמי פ"ה דסוטה ה"ד ח"ל אפילו קטן שבישראל היה אומר שירה בקי"ס כמשה ההי"ד ויזכור ימי עולם משה עמו איה המעל מים את רועה צאנו. בישעיה סי' ס"ג י"א. את רועה הצאן אין כתיב כאן אלא את רועה צאנו מלמד שעשאן כולן רועים עכ"ל שכל צאנו נעשו רועים כמו בחי' משה. ועל כן אם היה הוא ג"כ שודמ"ט היה משפיע בחינתו לכל נשמות ישראל שיהיו כולם בבחי' רועים ובחי' תורתו אומנתו. ובחי' הרצוא הי' ע"ד שמפסיקין לק"ש שהוא ענין בכל קראנו אליו כו' והשוב בעסק התורה ע"ד בחד קטירא כו' ונק' טל תורה תזל כטל אמרתי כו' ולע"ל שיהיו הלוים כהנים א"כ קרוב הדבר אשר מרבע"ה שהוא ג"כ לוי יהי' כה"ג ואזי יהי' אהל בל יצען כו' וכן משמע בהדיא בספר הגלגולים פרק כ"ג יעו"ש באריכות.

והנה כתיב ואיש כי יקח את אחותו חסד הוא ומבואר מזה בפ' אחרי דע"ז ע"ב שכנס"י נק' אחותי. ויחוד העליון בבחי' זו הוא ע"י חסד עליון והוא בחי' כה"ג שנק' שודמ"ט אך מבואר שם שבחי' יחוד י"ה אינו נמשך ע"י חסד הנ"ל כ"א במזלא תליא. וזהו ענין משה כי מזלא בחי' נוצר חסד מזל השמיני ומשה הוא מבחי' זו. ועמ"ש מזה בת"א בד"ה מראיהם ומעשיהם.

מרבינו הגדול תקס"ה *

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך וגו' ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן לקדשו וגו' ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לי, להבין שלש עשיות הללו להבגדי אהרן של משה ושל חכמי לב וסתם ועשו משמע של כל ישראל, הנה אהרן הוא משבעה רועים המפרנסים וממשיכים לכללות נש"י מאוא"ס ב"ה ואהרן הוא איש החסד שהוא כה"ג הממשיך בחי' אהה"ר ובגדי אהרן הם לבושים של אהבה זו וכמו שיש לבושין לכל נשמה כמ"ש ימים יוצרו ואברהם זקן בא בימים באינון יומין עילאין דאינון לבושין כו' והם לבושין של תומ"צ שנעשו בג"ע שמעשיות המצות בפו"מ נעשו לבושי' בגעה"ת ומכוונת המצות ורעותא דליבא נעשו לבושים בג"ע העליון והימים הקצובים לאדם מספר ימי חייו הם כ"כ ימים כשיעור לבושים שצריכה הנשמה להיות לה מן התורה והמצות אשר יעשה האדם דבר יום ביומו (הג"ה מדקדוק לשונו ובגדי אהרן הם לבושים של אהבה זו וכמו שיש לבושים לכל נשמה כו' מובן דלבושים אלו של אהבה זו אינו הלבושים של הנשמה דא"כ מהו וכמו שיש כו' היינו הך, אך צ"ע דאם אינו להנשמה אלא למי יהי' והענין יובן ממשי"ת לקמן בביאור שעל תורה זו בעיקר בחי' לבושים אלו הנק' בגדי אהרן שרשם ויסודתם למעלה בע"ס דאצילות ולמעלה מהאצי' והם בחי' לבושים לאה"ר של הקב"ה בחי' אהבתי אתכם אמר ה' שע"י הלבושים האלו נמשכת למטה להתגלות בהעולמות וז"ש וכמו כו' כמשי"ת לקמן אי"ה אך נראה לומר דודאי נמשך ג"כ להנשמה מבחי' לבושים אלו וע' באגה"ק ע"פ א"ח עט"ב ולפ"ז יובן כמה דבבות מדריגות שונות שיש בבחי' הלבושים של הנשמה אם הם מבחי' נשמה שהי' לה בחי' אה"ר דמבחי' אהרן כה"ג שאז הלבושים נמשכים מבחי' לבושים דאהרן הנ"ל ויש בזה ג"כ ג' מדריגות דמשה וחכמי לב וסתם ועשו) (ע' בכי ההרים ימושו ובלא עם הארץ חסיד והם יקחו הכסף אתעדל"ע הנ"ל אחר המלוכה ומ"מ כשנמשך למשה גוונין), והנה נודע כי אברהם הוא הרועה הראשון הממשיך ג"כ בחי' אהבה וחסד לכללות נש"י וכמ"ש אברהם אוהבי וצריך להבין ההפרש שבין מדת אברהם אוהבי למדת אהרן איש החסד ויובן עפמ"ש בזהר (ח"ג דקל"ז ע"ב) אית חסד ואית חסד אית חסד דאיקרי חסד עולם ואית חסד דאיקרי ורב חסד (שם אמר חסד דלגאו אך פשוט דר"ל רב חסד דהרי שם פי' זה על תיקון השישי מי"ג מדה"ר שהוא ורב חסד). וביאור ענין זה הנה נודע דבאתעדל"ת אתעדל"ע והנה גם לפני אתעדל"ת קדמה אתעדל"ע לעורר לבב האדם ולהקיצו משינתו שבתרדמת הזמן ואתעדל"ע זו שלפני אתעדל"ת הוא מבחי' חסד עולם וכמ"ש וחסד ה' מעולם ועד עולם

---

* תקס"ה: נדפס בתו"א (פב, א) בלי הגהות וקיצורים.

חסדי ה' עולם אשירה הוא בחי' מדת אברהם שזכה להיות מרכבה לחסד זה וכמ"ש וחסד לאברהם והיא היא התעוררות האהבה הטבעיות המוסתרת בלב כלל ישראל שהיא מוסתרת ומכוסה בלבוש שק של הגוף ונה"ב עד אשר יערה עליו רוח ממרום לעורר את האה' עד שתחפץ להתפשט מלבושיה לדבקה בו ית' ולצעוק אל ה' בצר לו כטבע נפשו האלקית שבטבעה לימשך אחר ה' כשלהבת העולה מאיליה כו' (ובחי' זו שיערה רוח ממרום שהוא אתעדל"ע לעורר את האה' המוסתרת הנה אתעדל"ע זו נמשך מבחי' חסד עולם שהוא החסד שבסדר השתלשלות וז"ש פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון כו' וארז"ל א"ת ידיך אלא יודיך כו' כי הנה אנו אומרים אלקי אברהם אלקי יצחק הכל ביו"ד אחר הה"א כי היו"ד הוא צמצום דהיינו שכדי שיומשך אא"ס ב"ה להתלבש בבחי' מדת החסד עולם שאז נק' אלקי אברהם משום שאברהם הי' מרכבה לחסד זה והוא ע"י צמצום רב ועצום והעלם והסתלקות עיקר האור רק נקודה בעלמא יתגלה והוא בחי' היו"ד ובחי' זו נק' אלקי אברהם שהוא ג"כ עדיין למעלה מהתלבשות במדת החסד רק שהוא מקור ושרש לשיומשך ממנו מדת החסד וז"ש אח"כ הגדול הגבור כו' וכמבואר בפע"ח בברכת אבות דבאמרו אלקי אברהם אלקי יצחק כו' יכוון להמשכת האור בחב"ד שהם מקור המדות ושרשן ואח"כ בהגדול הגבור כו' נמשך בחג"ת והמשכה זו הוא ע"י שנעשה מן היודי"ן ווי"ן וזהר"ע ג' ווי"ן דקדוש כו' נמצא שהמשכות אא"ס בבחי' חסד עולם הנ"ל הוא ע"י ריבוי הצמצומים יודי"ן ווי"ן כו' וזהו פותח את ידיך א"ת ידיך אלא יודי"ך שנפתח השביל וצינור ההמשכה מבחי' חסד עולם כדי להיות ומשביע לכל חי רצון דהיינו שיומשך אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת בנפש האדם שיהי' לו רצון לה' לדבקה בו ית' וז"ש אח"כ רצון יראיו יעשה פי' שהרצון שנולד ביראי ה' לדבקה בו ית' זה גופא יעשה הקב"ה ע"י אתעדל"ת שיערה רוח ממרום לעורר אתעדל"ת ואח"כ ואת שועתם ישמע הוא האתעדל"ת ועי"ז אח"כ ויושיעם הוא האתעדל"ע הנמשך אחר האתעדל"ת שהוא למעלה מבחי' חסד עולם אלא מבחי' ורב חסד כדלקמן וזהו ויושיעם שהר"ע התגלות שע"ה נהורין (וע' מענין זה ע"פ כי ההרים ימושו כו' וחסדי מאתך לא ימוש) אבל אתעדל"ע שאחר אתעדל"ת הוא בחי' ורב חסד והוא מדת אהרן כה"ג שבחי' ומדה זו גדלה מאד ונעלה מבחי' חסד עולם כי חסד עולם הוא חסד שבסדר השתלשלות העולמות שנשתלשלו דרך עו"ע שהעלול שמקבל מעילתו יש לו יחוס וערך אליו (ר"ל שהחסד הזה כבר נתהווה ע"י צמצום רב עד שהוא נק' חסד עולם ושהעולם מקבל ממנו בבחי' השתלשלות עו"ע נמצא יש להם ערך ויחס לגבי החסד כיחוס העלול לגבי העילה אך נ' דהיינו עולם האצי' או כלים דאצי' שנעשו נשמה לבי"ע בהם הוא דשייך לומר כן שמקבלים מבחי' חסד דאצי' הנק' חסד עולם בבחי' עו"ע משא"כ נבראים בע"ג דבי"ע אין שייך לומר עליהם יחוס עו"ע לגבי חסד דאצי' אך מ"מ שייך בהם ג"כ עו"ע לגבי חסד עולם שהם כלי החסד דבי"ע שנק' ג"כ חסד עולם כו') וכמו

שהמדות מקבלים מגילוי השכל הנה יש להם איזה ערך ויחס אל גילוי השכל שהרי גילוי השכל הוא מלובש ממש במדות וכן המדות מלובשת במחדומ"ע כו' שכך הוא ענין ההשתלשלות שהוא דרך ההתלבשות כו' אבל בחי' ורב חסד הוא החסד שלמעלה מעלה מהשתלשלות שנמשך מאא"ס ב"ה ממש שלא כדרך השתלשלות והתלבשות כלל (וג' דכוונתו בזה דהא גם החסד עולם נמשך מא"ס ב"ה מבחי' ורב חסד וגם המשכה זו דמבחי' ורב חסד עצמו שע"י אהרן כה"ג כשנמשכת למטה הוא ע"י אמצעות החסד עולם כנודע דאפילו ההמשכה שנמשכת מלמעלה מהשתלשלות צריכה לירד דרך השתלשלות מדריגות וא"כ לכאורה אינו מובן מה בין זה לזה הא שניהם שרשם מרב חסד ונמשכין למטה ע"י חסד עולם אך לזה אמר שנמשך כמו שלא כדרך השתלשלות והתלבשות פי' שנמשך ע"י החסד עולם דרך מעבר לבד ואינו מתמעט ולא מתעבה מראש ועד סוף משא"כ כשבא ע"י התלבשות כו' וזהו שאנו אומרים במנחה דשבת יכירו בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם כי הנה עיקר גילוי אה"ר זו שהוא אתעדל"ע הוא בשבת כי בחול הוא בחי' ששת ימים תעבוד פולחנא דרחימותא דהיינו אהבה שיש בה עבודה ויגיעה ועמל להתפשט מלבושי נה"ב לצעוק אל ה' אבל בשבת כתיב אז תתענג על ה' שהיא בחי' אה' בתענוגים והוא בחי' ומדריגת כהנא רבה כנז' באגה"ק ע"פ מה יפית ומה נעמת אהבה בתענוגים ונודע דבמנחה דשבת הוא העלי' היותר גדולה מבשחרית ומוסף כי אז אנו אומרים ואני תפלתי כו' עת רצון להיות שאז הוא גילוי רעדכ"ר כי אית רצון ואית רצון ובחי' פותח את ידיך להיות ומשביע לכל חי רצון זהו גילוי רצה"ת מבחי' חסד עולם אבל במנחה דשבת שהוא עת גילוי רצוה"ע ורב חסד לכן אנו אומרים כי מאתך היא מנוחתם ר"ל שאינו נמשך ע"י התלבשות והתעבות האור רק מלמעלה מהשתלשלות ואעפ"י שנמשך דרך השתלשלות המדריגות היינו רק דרך מעבר כו' וז"ש בפע"ח שער השבת פכ"ג פי' מאתך מאת ך' שהוא הכתר ונודע שכל ההמשכות הנמשכות מא"ס ב"ה בד' עולמות אבי"ע הוא ע"י אמצעות הכתר אלא דר"ל שאין שפע זו מתלבש ומתעבה בהיותו נמשך דרך השתלשלות מטעם הנ"ל וע"ש דפי' יכירו בניך וידעו כי מאתך היא כלפי מה ששאלו היש ה' בקרבינו כו' ע"ש ופי' מאתך יובן עפמ"ש ע"פ יונתי בחגוי ענין ביאור הפסוק קומי לכי רעייתי והקרי לך דר"ל לבחי' כף יו"ד כי הכתר נק' כף להיות ממוצע בין המאציל לנאצלים וכל ממוצע בהכרח שיהי' כלול מב' הבחי' ע"כ יש בו בחי' י"ס הגנוזות וי"ס שרשי האצילות וזהו כף ועוד דכמו כף היו"ד עי"ז מקיף הדבר שרוצה שמוקף בכף ידו וכמ"ש בעודה בכפו כך בחי' כתר ל' כותרות סובב ומקיף כל העולמות וזהו ומתחת זרועות עולם ע"ש וע' בהקדמת הזהר ד"ו ע"א מענין כף ויו"ד וע' ג"כ בס' שפע טל בהקדמה מענין כף ואיך לזה שייך לנשיאות כפים של הכהנים וא"ש לפי הנ"ל דבחי' אהרן כה"ג הוא ההמשכה מבחי' רב חסד דכתר שהוא סוד הכף, והנה פי' מנוחתם מובן עפמ"ש בענין ולא ראה עמל בישראל

דבחי' עבודה שבחול הוא בחי' עמל ויגיעה ונק' פולחנא דרחימותא משא"כ בשבת אהבה בתענוגים אז ולא ראה עמל כו' ולכך המשכת אה"ר זו דאהרן כה"ג כשנמשך בישראל הוא בחי' מנוחתם וזהו כי מאתך היא מנוחתם) כי ראשית ההשתלשלות הוא מחכ' והחכ' מאין תמצא כו' וכמ"ש בת"ז לאו דאית לך צדק ידיעא כו' וכולם בחכ' עשית עשיי' גופני' כו'.

(נת' אהרן כה"ג ממשיך אה"ר ובגדי אהרן הם לבושים לאהבה זו אך (ובהג"ה דהם לבושים לאה"ר לו ית' ה"ע אהבתי אתכם אמר ה' שע"י לבושים אלו נמשך אה"ר זו למטה ומ"מ יש ג"כ לבושים לנפש מבחי' בגדי אהרן הנ"ל כדלקמן) ההפרש בין בחי' אברהם שממשיך ג"כ אהבה הוא כי ע"י אברהם נמשך אתעדל"ע מבחי' חסד עולם לעורר אתעדל"ת בנפש (ובהג"ה שזהו"ע פתח את ידיך כו' עד רצון יראיו יעשה וגם י"ל דהיינו פי' ברכת אבות אלקי אברהם כו' עד באהבה שעי"ז נמשך אהבה לבני בניהם ומ"ש ומביא גאולה כי זהו בחי' גאולה ע' בסידור ע"פ אני בצדק כו') ואח"כ ע"י אתעדל"ת נמשך אתעדל"ע והוא מבחי' ורב חסד שלמעלה מבחי' חסד עולם כי חסד עולם שם שייך השתלשלות עו"ע (ע' ההגה) אבל רב חסד הוא למעלה מהשתלשלות כי אפילו חכמה כעשי' לגבי בחי' זו (ובהג"ה שהחסד אינו מתעבה אעפ"י שנמשך דרך חסד עולם הוא רק בבחי' מעבר וזהו"ע כי מאתך היא מנוחתם מאת ד' כתר ובחי' זו נק' מנוחה בסוד ולא ראה עמל בישראל) ושיהי' התהוות החכ' משם הוא מבחי' זקן אהרן ע"י בחי' שערות וצמצומים והנה הגורם להיות צמצומים אלו הוא אתעדל"ת הנ"ל, ע"כ קיצור מאות א').

ב) **ודרך** גילוי זה והמשכה זו להיות התלבשות אא"ס ב"ה בחכמה (והיינו להיות גילוי והמשכה בחי' אה"ר דאהרן שהוא בחי' רב חסד) הוא כמ"ש הנה כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן (והנה ע' ביאור ענין כשמן הטוב והזקן זקן ב"פ בזהר הרקיע על האידרא דקל"ב ע"ב) כי פי' זקן אהרן הוא דיקנא דכהנא רבא המשכת בחי' ורב חסד הוא בבחי' זקן דהיינו בחי' שערות שהוא כמשל ההארה היוצאת דרך נקבי השערות הראש או הזקן ממותרי מוחין שהשערות הם חלולים ויונקים מהמוחין שבראש ועכ"ז אין להם ערך ויחוס כלל אל המוחין שבראש שהם חב"ד ואין עיקר חיות המוחין מתפשט בהם שהרי אם יחתוך האדם שער רישי' לא ירגיש המוח כאב כלל שאין מתפשט בהם אלא הארה בעלמא להיות להם רק יניקה ואחיזה במוחין כך עד"מ הוא גילוי אוא"ס בחסד בבחי' צמצומים רבים למעט ולהעלים האור שלא יצא כ"א הארה בעלמא כמו דרך נקב שער כו' ובחי' שער זה הוא מקור ושרש להתהוות החכ"ע וחסד דאצי' כי השער עם היות צמצום לגבי בחי' כשמן הטוב כו' מ"מ הוא עדיין בחי' ורב חסד כלומר שגדול מאד מאד מהחסד עולם שבבחי' השתלשלות הנק' חסד דלבר כי חסד זה דורב חסד הוא בחי' חסד דלגאו רק שנק' בחי' שער וצמצום לגבי בחי' כשמן הטוב והנה השמן הטוב

נמשך ע"י י"ג ת"ד שהם בחי' שערות אך הי"ג ת"ד יש בהם ב' בחי' הא' הם ה' תיקונים עליונים וזהו יורד על הזקן ה' זקן והם למעלה עדיין מבחי' מדות ואפילו מבחי' רב חסד ואח"כ ח' תיקונים מבחי' ורב חסד ואילך וזהו זקן אהרן דיקנא דכה"ר ר"ת זקן אהרן בגימ' ח' אך כדי שיתגלו למטה להיות מתלבשים בבחי' חסד עולם הוא ע"י בחי' לבושים והן בחי' ח' בגדי כה"ג שהן בחי' לבושי' לבחי' ח' תיקוני' וזהו שיורד ע"פ מדותיו שהם לבושי' מל' בדי בד וכדלקמן והנה שיורד קאי על כשמן הטוב שהרי הוא נמשך ומוגבל בבחי' זקן אהרן המתלבשין בבחי' לבושין הנק' מדותיו) * וכן יש עוד משל כמו אותיות דבור הרב המלמד ומסביר איזה דבר חכ' ושכל שאותיות ההם שמדבר בהם אינם אלא כדמיון השערות שבהם עובר השפעת השכל ואינם נוגעים אל עצמיות השכל שהרי יכול להסביר גם באותיות אחרות והאותיות אינם אלא לבושים לצמצם את השכל ולהעבירו כדי שיוכל התלמיד לקבל ולהיות השכל נתפס בקרבו לפי שעצמיות השכל בעצמו א"א להתלמיד לקבל בלי מעביר (ועפ"י ב' משלים אלו יובן ג"כ פי' וענין שערות דיקנא דכהנא רבא למעלה שהוא מה שנמשך בחי' ורב חסד ע"י אותיות וצמצומי' כו' ומזה נמשך להיות מקור לח"ע וכמו שבשערה גשמיות יש ב' בחינות הא' היניקה מהמוח המלובש בחלל שבתוך השערה והב' גוף השערה שהיא מלבשת ליניקה זו כך יובן ג"כ בנמשל שיש בחי' חסד עילאה והוא הנמשל לבחי' גוף השער ונק' דיקנא דכהנא רבא וזקן אהרן ובתוכו מלובש המשכה מבחי' כשמן הטוב ומ"מ ב' הבחי' הכל ענין חסד והוא בחי' אה"ר דאהבתי אתכם אמר ה' וכדי שיומשך גילוי אה"ר זו להתלבש בבחי' חסד עולם יש עוד בחי' לבושים הנק' ח' בגדי כה"ג המלבישים לבחי' ורב חסד וכמ"ש בפע"ח שער הסליחות פ"ח).

והנה הגורם להיות צמצומי' אלו להמשכת גילוי זה הוא אתעדל"ת שע"י האה' שמלמטה למעלה ואזי כמים הפנים כו' נמשך אהבה עליונה להיות אהבתי אתכם אמר ה' דהיינו להיות בחי' * צמצום והתפשטות וזהו ג"כ ענין אמ"ר היינו בחי' צירופי אותיות שנמשלו לשערות כנ"ל הוא מחמת שנתעורר אה' עליונה כי אהבה דוחקת את הבשר והנה מאתעדל"ע זו שהאדם מעורר למעלה ממשיך ג"כ על נפשו להיות גילוי בחי' זו בנפשו כי אתעדל"ע היא מבחי' אהרן שהוא מז' רועים הרועה וממשיך הגילוי בכנס"י היא שרש כל נש"י ואהרן אותיות נראה שהוא כמ"ש כי עין בעין נראה כו' (וי"ל שזהו בחי' יונתי שמסתכלים זב"ז בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא עיני האדם לא תשבענה מאדך גילוי עין ה' אל יראיו למייחלים כו' ועמ"ש ע"פ וירד הגבול הירדנה כו' ענין עיני ה' אלקיך בה שזהו בחי' אה"ר זו ועמ"ש ענין מקדם לעין) דהיינו להיות גילוי אתעדל"ע זו

מדותיו) : בהכת"י חסר התחלת המוסגר.
בחי' : בתו"א (פב, ב) : בחי' הוי'.

להיות בנפש האדם בהתפעלות והתגלות הלב וכדמיון בחי' ראי' חושיית ויומשך עליו גילוי אור האה"ר הבאה מלמעלה (פי' דענין בחי' גילוי זה דורב חסד בנפש שהוא האה"ר היינו כשהאהבה הוא בבחי' ראי' חושיות וזהו בחי' אהרן נראה כו' ועי"ז האה' היא בבחי' מאדך למעלה מכדי שתוכל הנפש שאת) וכמשי"ת לקמן וכמ"ש ואהבת את הוי' אלקיך כו' וע"ד דרשת רז"ל שיהי' ש"ש מתאהב על ידך כו' כלומר שואהבת הוא פועל יוצא* דהיינו שתפעול את האה' עליונה אהבתי אתכם כו' להיות בבחי' גילוי בנפש שהוי' יהי' אלקיך אלוקה שלך כו' והיינו ע"י התבוננו' בה' אחד איך שהוא אחד בח' וד' שהם ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם שנמשך בהם בחי' אחד הוא יחודו ית' להיות מתיחדים וכלולים כא' וכן למעלה מעלה ברוחניות עד רום המעלות יש בחי' ז' רקיעים וארץ כנ"ל שהוא בחי' לך ה' הגדולה והגבורה כו' שהם בחי' שמים אש ומים לך ה' הממלכה הוא בחי' ארץ והכל בחי' לך ה' שהם בבחי' ביטול אליו ית' מחמת כי נשגב שמו לבדו רק הודו וזיו על ארץ ושמים דהיינו על כל בחי' ארץ ושמים כו' וארץ קדמה לשמים כו' והגורם להיות יחוד זה והמשכה זו הוא כי ה' אלקיך דהיינו שישראל הם המייחדים שמו וממשיכים להיות יחודו ית' למטה להיות גילוי אא"ס בעולמות שבאתעדל"ת תליא מלתא וכמ"ש בת"ז לאו דאית לך צדק ידיעא כו' אלא לאחזאה כו' כפום עובדיהן דב"נ שלהיות לאחזאה דהיינו בחי' גילוי איך אתנהג עלמא בצדק ובמשפט דהיינו בבחי' מדות ולהיות יוצא מן ההעלם שהוא בחי' דלאו מכל אינון מדות כו' הוא כפום עובדיהן דב"נ שתלוי במעשה התחתונים כו' וכאשר יעמיק מחשבתו וישים על לבו הדברים האלה אזי יהי' ש"ש מתאהב כו' שיהי' גילוי האה' העליונה שורה ומתגלה בנפש בבחי' ראי' שיהי' הלב רואה כו' (וגם פי' שם שמים היינו פי' לך ה' הממלכה שנק' שם והוא בחי' כנס"י ושמים הוא בחי' לך ה' הגדולה כו' כנ"ל ושיהי' ש"ש מתאהב היינו שיומשך גילוי האה"ר מבחי' ורב חסד להאיר בהם ועי"ז יתיחדו בחי' שם ובחי' שמים וזהו ג"כ פי' מתאהב כו' ואז יומשך הגילוי בחי' זו מכנס"י להאיר בנפש האדם להיות ג"כ פה בחי' גילוי אה"ר כנ"ל). וגילוי זה בנפש האדם הוא מחמת אתעדל"ת בכל לבבך בשני יצריך שגם היצה"ר יהי' לאכפיא כו' שלא להיות רק לב א' לאביהם שבשמים וכמ"ש ועמך לא חפצתי בארץ וכמארז"ל בטל רצונך שלא יהי' לו חפץ ורצון אחר להיות פוסח על שתי הסעיפים כו' כי ע"י שצמצם א"ע וישליך מנגד נפשו ורצונו שבגשמיות וישים רק אליו לבו ורוחו ונשמתו כו' אזי כמים הפנים לפנים תהי' האה' עליונה שורה ומתגלה בו להיות האה' דוחקת את הבשר בבחי' צמצומים רבים להאיר מתוכם אא"ס ב"ה בגילוי על נפשו שיושפע עליו שפע רב וגילוי עצום עד שיגיע למעלת ומדריגת בכל מאדך הוא בחי' אה"ר הבאה מלמע' שהיא למעלה מכדי שתוכל נפשו

יוצא: בתו"א (פב, ב) נוסף: לשלישי.

שאת בכלות הנפש וביטול במציאות כו' כי אהרן שוש' דמטרוניתא המגביה ומנשא נש"י עד רום המעלות וכמ"ש אלה מסעי כו' ביד משה ואהרן וכתיב הוא אהרן ומשה אשר אמר ה' להם הוציאו את בנ"י מאמ"צ על צבאותם פי' למעלה מצבאותם למעלה משרש נשמותיהם.

(קיצור, בהג"ה נת' דאיך עם היות השער צמצום הוא עדיין למעלה מח"ע כו' וענין הזקן זקן כו' ונת' ג"כ איך השער יש בו ב' בחי' היינו עצם השערה ויניקה ממוחין שבתוכו וי"ל דהיינו כשמן הטוב כו' וזקן אהרן ובחי' זקן אהרן מתלבש בח' לבושי' בגדי כה"ג דלקמן אות ג').

קיצור מהפנים, אתעדל"ע והמשכה מבחי' ורב חסד בח"ע אזי נמשך ג"כ בנפש גילוי בחי' אה"ר זו מבחי' אהרן נראה שהוא כדמיון ראי' חושיית וזהו ואהבת ש"ש מתאהב פועל יוצא כו' גילוי אה"ר מלמעלה בנפש והיינו ע"י התבוננו' באחד שיש ז' רקיעים וארץ עד רום המעלות וכולם בטלים כי רק הודו על ארץ והמשכת יחודו בהם ע"י ישראל ה' אלקינו כמאמר לאחזאה כו' כפום עובדיהון כו' וכשיתבונן בזה יהי' גילוי האה"ר בנפשו בחי' בכל מאדך וגילוי זה בנפש היינו ע"י אתעדל"ת בכל לבבך לצמצם א"ע להשליך שאר רצונותיו כו' שעי"ז כמים הפנים גילוי אה"ר מבחי' אהרן שושדמ"ט על צבאותם כו').

ג) אך הנה לבחי' גילוי אור האהבה צ"ל בחי' כלי ולבוש במה שתשרה ותתלבש האהבה שתבוא לידי גילוי בפו"מ כי אין אור בלא כלי ולבוש ועז"נ זקן אהרן שיורד עפ"י מדותיו מלשון מדו בד אלו הלבושין שהם תומ"צ שהם בחי' לבושין לאהבה זו (וענין ההכרח לבחי' כלי ולבוש דוקא הוא מבואר בביאור ע"פ וקבל היהודים את אשר החלו כו' דלשם נת' ענין פי' הקדימו נעשה לנשמע והוא כי גילוי האור תלוי דווקא בשיש כלי לקבל האור וכמשל האש שאינו נאחז אא"כ יש לו כלי במה להתאחז כו' ועוד דשרש הכלים יותר גבוהים מהאור והזיו כו' וזהו"ע שהקדימו נעשה שהם בחי' הכלים ואז יוכל להיות ונשמע היינו גילוי האור ולכן ארז"ל ולא ע"ה חסיד דחסיד היינו גילוי אור האהבה עליונה בנפש וגילוי האור א"א להיות רק כשיש לו כלי במה להתאחז והו"ע הלבושים דתומ"צ וכמו שהוא בנפש כך יובן ג"כ למעלה בענין בגדי אהרן שלמעלה שהם הכלים ולבושים שעי"ז דוקא נמשך גילוי אור דורב חסד כו') כי מאחר שבחי' אהבה זו נמשכה מבחי' דלאו מכל אינון מדות כו' למעלה מגדר חכמה כו' אינה נתפסת בשום שכל שבגדר חכמת הנבראים והשגתם אלא כאשר תפיסא ומתלבשת בתו' ובמצות שהם רצונו וחכמתו ית' בחי' אנת חכים ולא בחכ' ידיעא וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו' שלהיות בחי' גילוי אנכי מי שאנכי הוא ע"י והיו הדברים האלה דוקא ולכן ודברת בם ולא בדברים בטלים ופי' ודברת מלשון ידבר עמים שהוא ל' הנהגה והמשכה כלומר שהמשכת גילוי האה' יהי' בלבוש התורה

דוקא ולא בשאר חכמות שהם לשכל והשגת הנבראים כי כולם נקראים אצלו ית׳ דב״ט דלאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא אלא דוקא בחי׳ התורה שהוא בחי׳ דלאו בחכ׳ ידיעא שהוא למעלה מעלה מגדר שכל והשגת הנבראים כו׳ וע״י עסק התורה למטה שהיא חכמתו ית׳ ממשיכים האה׳ עליונה להיות גילוי אא״ס ב״ה בחכמה כו׳ וזהו״ע עסק התורה לשמה לשם התורה דהיינו להיות גילוי אא״ס בחכ׳ שהוא בחי׳ התורה דאורייתא מחכ׳ נפקת חו היא המשכת ראשית התהוות השתלשלות מאין ליש שהיא ראשית חכמה וצ״ל המשכה זו במדות ג״כ בראשית שהוא החסד כו׳ כי הוא ראשית הבנין, וכמ״ש כי אמרתי עולם חסד יבנה והמשכה זו הוא ע״י עשיית המצות שכללותן נק׳ בשם צדקה וחסד ובפרטן מתחלקין לרמ״ח אברים דמלכא שבהם וע״י ממשיכים למעלה גילוי אוא״ס ב״ה בחסד וזהו ושמרו דרך ה׳ לעשות צדקה כו׳ דרך הוי׳ כלומר* גילוי ההוי׳ מההעלם אל הגילוי ונק׳ המשכה זו בשם דרך עד״מ כמו דרך שמהלכין בה מעיר לעיר לעשות צדקה שיהי׳ התהוות בחי׳ צדקה וחסד וכמ״ש וצדקה ביעקב אתה עשית שנמשך בחי׳ צדקה מלמעלה ע״י ישראל א״ת בנייך אלא בונים שע״י הוא בנין החסד וכמ״ש עולם חסד יבנה ולכך נק׳ כנס״י יונתי תמתי כלומר שמתממת ומשלמת אותו כביכול להיות תמים ושלם ברמ״ח אברים דמלכא כלומר שממשיכים להיות רמ״ח אברים ע״י רמ״ח מצות כו׳.

קיצור אות ג׳. אך לבחי׳ גילוי אהבה זו צ״ל לבושים כי אין אור בלא כלי וזהו שיורד עפ״י מדותיו וע׳ בהג״ה דבלא כלי מסתלק האור והם תומ״צ חכמתו ורצונו הם לבושים לאהבה עליונה הנמשכת מבחי׳ דלאו מכל אינון מדות כו׳ חהו הדברים אשר אנכי מצוך כו׳ ודברת הנהגה כו׳ לשמה לשם התורה וזהו המשכה בראשית חכ׳ וצ״ל המשכה ב׳ במדות וראשיתן החסד (יומם כו׳) והיינו ע״י מצות וכללותן צדקה דרך הוי׳ כו׳ לעשות צדקה והיינו ע״י אתעדל״ת וצדקה ביעקב אתה עשית א״ת בנייך יונית תמתי כו׳ ע״כ קיצור אות ג׳.

הג״ה, וזהו שהתורה נק׳ לבוש כמ״ש עוטה אור כשלמה אור זו תורה וכן בצדקה כתיב לבושו צדקה והיינו בחי׳ לבוש הפנימי׳ ולבוש החיצון כמ״ש ע״פ ושמתי כדכד כו׳ והנה כתבתי במ״א ע״פ עוטה אור דכמו הלבוש כשאין לובשין אותו שולט בו רקבון וכשלובשין אותו הוא עילוי להלבוש וגם להמלובש בו דר״י קארי למאנא מכבדותא כך בענין לבוש התורה הנה ע״י התלבשות אא״ס בחכ׳ שהוא התו׳ ה״ז עילוי גדול לבחי׳ הלבוש שהוא התו׳ וזהו פי׳ לשמה לשם התו׳ עצמה כנ״ל אמנם גם זה אמת שהלבוש הוא ג״כ מכבדותא להמלובש והענין שעי״ז נמשך תוס׳ גילוי האור וכדלעיל שהאור מצד עצמו הי׳ מסתלק וכשיש כלי נמשך

כלומר: בתו״א (סב, ד) נוסף: המשכת.

תוס' גילוי האור כו' נמצא הלבוש גורם תיקון לבחי' אור המלובש בו שיהי' תוס' אור מא"ס ב"ה.

והנה מכל הנ"ל יובן ענין שמצינו כהן המשוח בשמן המשחה וכהן המרובה בבגדים דהיינו בבית שני שלא הי' שמן המשחה הי' מרבין אותו בבגדי כהונה בלבד שע"י שלובש הח' בגדים נעשה כה"ג כמו ע"י שמן המשחה כמבואר כ"ז בגמ' סוף הוריות וברמב"ם פ"א מהל' כלי המקדש, והנה ענין שנעשה כה"ג ע"י שמן המשחה הוא מובן עפמש"ל דפי' כשמן הטוב היורד על הראש כו' זקן אהרן שבחי' זקן אהרן שהוא בחי' ורב חסד שזהו מדת הכה"ג הנה הוא מקבל האור והשפע מבחי' שמן הטוב והיינו ע"י שיורד על הראש רישא עילאה ואח"כ על הזקן ואח"כ נמשך לבחי' ורב חסד זקן אהרן וכיון שמקור ושרש המשכות בחי' ורב חסד שהוא שרש מדריגות הכה"ג הוא מבחי' שמן הטוב א"כ להכי א"ש שלמטה גם כן מרבין הכה"ג ע"י שמן המשחה שע"י שמושחין אותו בשמן המשחה נעשה כה"ג כי כך הוא המדה למעלה אמנם מה שנעשה כה"ג ע"י לבישת הח' בגדים לבד לכאורה אינו מובן דאיך יומשך הסבה מן המסובב הלא בגדי כה"ג הם לבושים וכלים לבחי' מדת הכה"ג שהוא האה' העליונה ולא כמו בחי' שמן הטוב שהוא אדרבה המקור והשרש לאור האה' דהיינו בחי' מו"ס או חסד דע"י שהוא מקור ושרש לבחי' ורב חסד שבי"ג מדה"ר כנודע משא"כ הבגדי כה"ג הם אדרבה רק לבושים המלבישים לאור האהבה א"כ איך שייך לומר שע"י הלבושים יהי' נעשה כה"ג איפכא מסתברא דמתחילה צריך להקדים לעשותו בחי' כה"ג ע"י ההמשכה ממקורו אז שייך לבושים אבל איך הלבושים שהם יגרמו להיות נמשך בחי' ורב חסד המקור ושרש להלבושים כו' אמנם לפמ"ש הוא מובן דיש כח ועוז בהלבושים וכלים שהם גורמים תוס' וריבוי האור וכמשל האש כשיש פתילה ועצים אז כולו נאחז ונמשך אבל בהעדר הפתילה והעצים הוא נכלל במקורו האש היסודי ואינו מאיר כלל למטה ונעשה למטה חושך ולא אור נמצא עיקר סיבת האור הוא דוקא מצד הכלי, וכך יובן למעלה שעיקר סיבת תוס' וריבוי האורות תלוי ע"י ריבוי הכלים להיות כי האור הוא גילוי זיו והארה מא"ס ב"ה דלאו מכל אינון מדות איהו כלל רק בהתלבשותו בכלי החכ' או החסד אז שייך לומר עליו חכים כו' לכך כשיש ריבוי הכלים ממילא נמשך תוס' האור משא"כ בהעדר הכלים נכלל האור במאור וז"ש במעשה דאלישע אין עוד כלי ויעמוד השמן כו' אלא צ"ל כלים ריקים אל תמעיטי ואז ממילא יהי' תוס' האורות וזהו דענין בחי' הריבוי של כה"ג שיאיר האור דבחי' ורב חסד הוא נעשה ג"כ ע"י ריבוי בגדים שהם הלבושים והכלים שע"י נמשך ממילא גילוי האור להתלבש בהכלים וענין בחי' זו בנפש הוא שע"י ריבוי הבגדים דהיינו הלבושים דתומ"צ יוכל להמשיך גילוי בחי' אור האה' עליונה מבחי' אהרן כה"ג המאיר בנפשו להיות ואהבת את ה' כנ"ל ושארז"ל ולא ע"ה חסיד כי איזהו חסיד

המתחסד עם קונו קן דילי' כו' ליחדא קוב"ה ושכינתי' דהיינו להיות גילוי אוא"ס למטה וזהו בחי' אהרן עין בעין נראה אתה ה' וצ"ל לבושים דתורה דוקא שעי"ז יהי' גילוי אור האה' וכענין ריבוי הבגדים שעי"ז נעשה כה"ג משא"כ ע"ה שאין לו לבושים אמרז"ל ולא ע"ה חסיד.

ד) **והנה** בתיקון ועשיית לבושים אלו יש ג' בחי' ומדריגות מדריגה הא' הוא של משה כי משה נק' ע"ש מן המים משיתהו ופי' משיתהו מן ההעלם לגילוי שנמשך מן ההעלם שלמעלה מן ההשתלשלות מן המים מן בחי' מקור התורה שכל התורה היא בחי' כד שנשאב מן המים הם כ"ד ספרים דאורייתא וכמ"ש ותמלא כדה ותעל והנה על בחי' לבוש זה הוא ענין שארז"ל התורה נק' כלה ומאורסה וישראל הם בחי' חתן המשפיע כו' שהם המשפיעים להיות בחי' אא"ס בחכ' והם העוסקים בתו' לשמה לשם התורה דהיינו שיהי' התהוות בחי' תורה (ר"ל שבבחי' זו נק' העוסק בתו' מארי דאורייתא שהוא גבוה מהתורה שהרי הוא הממשיך אוא"ס שלמעלה מהתו' הוא בחי' ח"ע להיות מתלבש בתורה שהוא בחי' ח"ע) וכן במצות כתיב ועשיתם אותם. אשר יעשה אותם האדם כו' שהאדם הוא הממשיך ועושה אותן מצות (וכמ"ש במ"א ע"פ וזכרתם כו' ועשיתם אותם דר"ל שתהיו אתם בחי' זכרים ומשפיעים לבחי' המצות ועשיתם אותם להמשיך להיות התלבשות אא"ס בחכ' שהיא התורה ואח"כ ברמ"ח איברים דמלכא שהם רמ"ח מעשה המצות) והנה בזה יובן ענין ברכת המצות שהוא כענין ברכת חתנים ונישואין וכמ"ש בזהר דלית ברכתא שריא באתר פגים אלא באתר דדכר ונוקבא כו' שבמקום שיש משפיע ומקבל נשפע תוס' וריבוי שפע והארה מלמעלה מעלה ממקום גבוה מאד נעלה יותר משל ב' הבחי' של המשפיע ושל המקבל וכמ"ש זכר ונקבה בראם ויברך אותם (ועיין בביאור על פסוק חכלילי עינים דלשם נת' דדכר ונוק' הם אה"ר ואה"ע ועי"ז ויברך אותם גילוי אהבה בתענוגים לפי"ז א"ש מ"ש לקמן דבברכה זו נמשך מבחי' משה להיותו למעלה מבחי' אהרן אה"ר שם מה כי הוא שם ע"ב אהבה בתענוגים) וזהו מ"ש ויכל אלקים ביום השביעי וישבות ביום השביעי ויברך את יום השביעי נז' ג"פ ביום השביעי והענין כי בשבת יש ב' מדריגות בחי' שמור לנוק' וזכור לדוכרא שמור הוא בחי' העלאת המקבל שמצפה וממתין לשפע המשפיע מלשון ואביו שמר כו' וזכור לדוכרא בחי' המשפיע וזהו ויכל וישבות ויכל ל' כלתה נפשי מלמטלמ"ע וענין וישבות פי' בזהר ר"פ נח דנ"ט ע"ב ההוא נהר דנגיד ונפיק ועייל לגינתא כו' ודא נייחא לי' לגינתא ודא עביד נייחא כו' כד"א כי בו שבת וכתיב וישבות ביום השביעי, וע' בפרדס שער הצינורות פ"ג ביאור זה דהנהר הוא היסוד דדוכרא שהוא נושא משך * השפע לבחי' המקבל הנק' גינתא וזהו ענין זכור ושמור ולכן ודא נייחא לי' לגינתא כי ע"י שפע זה מתמתקים הגבורות דנוק' בחסדים דדוכרא וזהו נחת רוח להמקבל

משך : תיבה זו אינה ברורה בכת"י.

שמרוה צמאונו וכן פי' בזהר ר"פ נח ופי' ודא נייחא בי' היינו שזהו ג"כ תענוג ונח"ר להמשפיע דיותר משהעגל רוצה כו' ועיקר הטעם שע"י נמשך לו ריבוי השפע ממקור הברכות כדלקמן בפי' ויברך כו' כי בגלותא כתיב ונהר יחרב, הצדיק אבד כו' שאין נמשך השפע להמשפיע כיון שאין לו כלי להריק וע"ד שנאמר במרע"ה כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל לך רד כו' וז"ש בזהר כד"א כי בו שבת וכתיב וישבות ביום השביעי הביא ב' פסוקים לראי' על ב' בחי' נייחא הנ"ל כי בו שבת ר"ל הגינתא נייחא בהנהר כי בו הוא ל' זכר והיינו שהמקבל נחת ונחת וזהו השבת, ונחת זה הוא בו ר"ל בשפע הנהר שהוא בחי' דכר ואח"כ וישבות ביום השביעי וידוע דיום השביעי הוא מל' שהוא המקבל וא"כ וישבות קאי על הנהר שהוא בחי' דכורא דשבת וינחת ממה שמשפיע ומרווה צמאון המקבל הנק' יום השביעי וע' בבה"ז ס"פ נח פי' ג"כ בענין ב' נייחא הנ"ל שבזהר כהפרדס ולא כהמק"מ דפי' כל הנייחא הכל על הגינתא, ועכ"פ יצא לנו מדברי הזהר פ' נח הנ"ל דפי' וישבות ביום השביעי היינו בחי' זכור לדוכרא המתחבר ומשפיע בהמקבל ולכך יש לפרש מ"ש תחילה ויכל אלקים ביום השביעי היינו בחי' שמור לנוק' שהוא תשוקת המקבל אשר כלתה נפשו להתחבר עם המשפיע, והנה ע"י חיבור המשפיע ומקבל שזהו ענין ויכל וענין וישבות ע"ז אח"כ ויברך נמשך בחי' ברכה והמשכה ממקום עליון שלמעלה מהמשפיע והמקבל וג"כ ויקדש שנמשך גילוי קדושה עליונה וכמבואר כ"ז ונרמז בזהר בראשית דמ"ז ע"ב וזהו ענין יב"ק יחוד ברכה וקדושה שע"י היחוד של המשפיע והמקבל נמשך בחי' שלמעלה משניהם והיינו ברכה וקדושה וי"ל דהיינו מוחין דאימא ומוחין דאבא והיחוד גופא הוא זו"נ וזהו ויקדש אותו בחי' היסוד דדוכרא שהוא אות ברית כו' ואפ"ל דג' בחי' אלו שמור וזכור ויברך הם ג' סעודות דשבת והמ"י, עוד יתבאר לנו הענין הנז' שע"י יחוד המשפיע ומקבל נמשך מבחי' גבוה יותר והוא מ"ש בזהר ר"פ וארא בפי' עד תאות גבעות עולם והמתבאר שם דבחי' עד הוא היסוד דדכורא משום שבו וע"י הוא היעוד והחיבור דזו"נ כ"פ הרמ"ז וע' פרדס ערך עד.

קיצור מאות ד', והנה בעשיות לבושים אלו יש ג' מדריגות הבחי' העליונה נעשה ע"י משה ובבחי' זו התורה שהיא הלבוש נק' כלה ומאורסה לבחי' אה"ר העליונה (וע"ד שנת' במ"א פי' מתוך שחסידים הן תורתן משתמרת) ולכן נק' ישראל חתן ובאתר דדכר ונוק' נמשך הארה מלמעלה ממקום גבוה משניהם והוא מבחי' משה שהוא מן המים משיתהו והתורה נק' כד מים * אלו כו' והמשכה זו הו"ע ברכת המצות וכמו ברכת נשואין והלבוש עצמו נעשה ג"כ ע"י משה אעפ"י שהוא למעלה גם מהאה"ר דבחי' חתן כו' כי דוקא מבחי' עליונה נמשך הכח להשפיל א"ע בבחי' לבוש כענין משלי שלמה עמ"ש במ"א בביאור ע"פ וישמע יתרו כו' דפי' חכמות בחוץ

מים: תיבה זו אינה ברורה בכת"י.

כו' בזאת יתהלל כו' ומדריגה השנית לבוש שעשום חכמי לב שהם ג"כ בבחי' ביטול לכך עושים בגדי אהרן לקדשו בבחי' קדש העליון ומדריגה השלישית קיום המצות של כל ישראל שעושים מאהבה טבעיות המוסתרת דלא כתיב בהו לקדשו אלא לכהנו ואעפי"כ ממשיכים לבוש עליון לאהבה זו (וע"ד שנת' במ"א פירוש מתוך שחסידים הן תורתן משתמרת).

קיצור מהביאור על דרוש ועשית בגדי קדש התקס"ה הנכתב בנייר בפ"ע

א) **בגדי** אהרן יש בג' מדריגות, ובחי' אהרן שערות זקן אהרן ומבחי' עין בעין נראה אותיות אהרן ומדריגה א' בבגדי אהרן התחלת התהוות הכלים נעשה ע"י משה שם מ"ה שממוצא ומדריגה ב' כלים ממש באצי' נמשך ע"י חכמי לב בחי' ביטול דאור אבא.

ב) **וברכת** המצות כעין ברכת נשואין שע"י התחברות דו"נ כענין אהרן ובגדי אהרן נמשך גילוי מבחי' עליונה יותר ויברך אותם משה.

ג) **ושתכלית** הברכה להיות מלך העולם כי המל' הוא בחי' ומה דאשתאר כו' עשיראה דכולהו כו', ומזה יובן המדריגה הג' בבגדי אהרן.

להבין בתוס' ביאור ענין בגדי אהרן מהו שאיך יתכן לומר שהם כלים דע"ס דא"א כיון שזקן אהרן הוא בחי' ת"ד א"כ בחי' בגדי ע"כ צ"ל שהם למטה מהם, אך בפע"ח שער י"ב פ"ח בד"ה אמר יצחק שהוא לשון האריז"ל מבואר ענין זה וז"ל והנה התיקון הששי כי חפץ חסד כו' וכנגדו בי"ג מדות שבתורה ורב חסד מדה ו' ומדה זו היא מדת כה"ג כו' וכנזכר באדרא (דקל"ב ע"ב) כו' זקן בתוך זקן כו' כי ממדה ו' ואילך מתחיל זקן אחר מתלבש בח' בגדי כו' ודע כי התלבשות ח' אלו נמשכין ונעשים נשמה לז"א כו' ע"ש והטעם שמתחיל מתיקון הששי משום דבג' זהו מדת חסד רק שנק' ורב חסד רב מחסד סתם כמ"ש בזהר על האידרא שם או כי חפץ חסד ע' רמ"ז שם אבל ה' תיקונים הראשונים הם מדריגות שלמעלה מבחי' ומדת חסד כי ג' הן נגד אור צח אור מצוחצח אור קדמון וע' ענינם בפרדס שי"א פ"ו בתשובת רב האי גאון שהם שלשה גנוזות ראשי ראשים כו' ע"ש ועוד ב' הם חו"ב וכה"ג בחי' חסד ואה"ר מתחיל

מתיקון הששי וזהו כעין מ"ש בזהר ר"פ יתרו אית מלך לעילא היינו מל' דא"ק וכהן דמשמש תחותי' זהו בחי' ורב חסד כו' וזהו בחי' אהרן אותיות נראה שהגילוי מתחיל ממדת חסד וע' בע"ח שער א"א פי"ד וזהו עצם בחי' כה"ג אך ח' בגדי כה"ג היינו ח' לבושים לח' תיקונים הנ"ל שמתיקון השישי עד תיקון הי"ג וכמ"ש האריז"ל כי הם זקן בתוך זקן כו' ע"ש ולבושים אלו הם ח' בגדי כה"ג וע' מזה ג"כ בדברי הרמ"ז פ' אמור דפ"ח ע"פ זקן אהרן כו' ולפי"ז תיקון כי חפץ חסד כו' ואמנם השמן הוא סוד הפנימיות המושפע דרך צינורות ושערות כו' ע"ש ומשמע דהכי פי' הפסוק כשמן הטוב ה"ס הפנימי' יורד על הזקן הפנימי' שהוא מדת כנס"י המתלבש בח' בגדים זהו בחי' זקן השני ע"ש ובז"ה דל"ב וז"ל נ"ל במה ששמעתי שהי"ג מבועין כו' ע"ש משמע דתיקון כי חפץ חסד זהו בחי' השמן כו' וכ"ה בס' רוח דוד די"ח ע"ד וע' בזהר הרקיע דל"ט ע"ב משמע כמ"ש הרמ"ז דכי חפץ חסד הוא ג"כ שערות. והנה כ"ז הוא בחי' אהרן שלפני האצי' ובגדיו זהו ועשית בגדי קדש כו' ומדריגה השנית יובן עפמ"ש בסוף ספר הדרת פני מלך וז"ל דכהנא רבא דלתתא הוא ז"א וכהנא רבא עילאה הוא עתיק עכ"ל ואעפ"י דלעיל נת' דחסד דז"א זהו בחי' אברהם שהוא בחי' חסד עולם משא"כ בחי' אהרן הוא ורב חסד אך זה מתורץ מתוך מ"ש האריז"ל בפע"ח שם שבחי' ח' לבושים הנ"ל מתיקון ורב חסד ואילך מתלבשים בז"א וא"כ אז נק' הז"א כהנא רבא משא"כ חסד דז"א מצד עצמו שהוא הנק' חסד עולם זהו בחי' אברהם וע' באדרא דקל"א סע"ב לקבל דא אל רחום וחנון ואינון לתתא ואי תימא משה איך לא אמר אילן עילאין כו' ע"ש ובזהר הרקיע שגדול כח משה שהמשיך התלבשות ת"ד דא"א שיתלבשו בז"א כו' ואז נק' הז"א כה"ג וכמו"כ ענין בגדי כה"ג הם ח' לבושים לח' תיקונים אלו כמ"ש בפע"ח שם.

וענין המדריגה הג' בבגדי אהרן, הנה זה לא נת' בפירוש בכהאריז"ל אמנם נמצא גילוי לזה בזוה"ק עד שרומז לח' בגדים הנ"ל תמצא לקמן בביאור המתחיל להבין שרשי סוף א' צריך להעתיק כאן ואח"כ מתחיל כך לבחי' לבושים אלו נמשך ע"י קיום המצות של כל ישראל מאהבה המסותרת אך הנה צ"ל דא"כ איך הם נק' בגדי אהרן שהרי בחי' אהרן זהו אהבה רבה ולעיל אמר שזהו בחי' אברהם וע' בתניא אך נראה לומר בהקדים להבין ענין שמצינו כהן המשוח בשמן המשחה כו' ע"ל בהתורה אות ג' עד ולא ע"ה חסיד דשייך כאן ועד"ז יובן איך כי גם לבושים אלו נק' בגדי אהרן אעפ"י שאין לו עדיין גילוי אה"ר כי אדרבה ע"י לבושים אלו יזכה להארה וגילוי מבחי' אה"ר וזו הי' בחי' כה"ג המרובה בבגדים כו', עיין לקמן ד"ה עמ"ש ע"פ פרזונו שייך כאן ע' עוד מענין בגדי קדש בזח"א דרי"ז ע"א.

לעיל בתורה אות א' הגה"ה מן וזהו שאנו אומרים במנחה בשבת כו' עד מנוחתם יש להעתיקה בפ"ע וכן הג"ה שבאות ב' מן ובחי' שער זה

עד מדותיו. וכן הג"ה מן וגם פי' עד אה"ר הנ"ל וכן הג"ה שבאות ג' מן וענין ההכרח עד דורב חסד וכן הג"ה באות ד' מן וע' ע"ס הכלילי עד דתענוגים ג' בחי' בגדים יש לומר נגד תלת עלמין הנזכר בזהר ר"פ שלח ע"ש ברמ"ז.

הגהות דשייכי להביאור באות ב' מן וענין כלום עד שלפני האצילות שייך לביאור נייר אות א' אחר תיבת הכלים דע"ס דע"ת.

באות ג' מן ומ"ש עד העלאה כו' שייך לביאור נייר אות א' אחר תי' ונחנו מה.

באות ד'. מן ואפשר עד ע"י כו' שייך לביאור נייר סוף אות ב' אחר תיבת ברכת המצות שנמשך מבחי' משה.

קיצור מהדרוש ועשית בגדי קדש שבת"א. בגדי אהרן הם לבושים לבחי' אה"ר כענין ימים יוצרו (ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שיש ב' לבושים עד"מ לבוש הראש ולבוש הגוף ע"ש סד"ה והנה מן המצות נעשה לבושים לנפש וכמו"כ בענין בגדי אהרן יש לבושי הגוף ויש לבושי הראש מצנפת וציץ ועמ"ש באגה"ק ד"ה וילבש צדקה כשריון בענין וכובע ישועה בראשו ובת"א פרשה וישב בד"ה בכ"ה בכסליו ועיין בפרדס ערך כובע ישועה ובמא"א אות ב' סעי' י"א ואות מם סעיף קכ"ח בענין מצנפת וע' בגמ' פ"ק דגיטין ד"ז ע"א בזמן שמצנפת כו') וההפרש בין אהבה הנמשכה מבחי' אברהם לבחי' אהרן זהו ע"ד אית חסד ואית חסד וע' באג"ה סי' יו"ד ד"ה חסדי ה' כי לא תמנו וע' מזה ג"כ בלק"ת בד"ה בהעלותך את הנרות דרוש הראשון.

ב) **וביאור** הענין זה הנה נודע שמבחי' חסד דז"א נמשך אתעדל"ע לעורר האהבה ואתעדל"ת (וזהו וישכם אברהם בבקר וע' בזח"ג פ' ויקרא דכ"ג ע"ב ע"פ ברן יחד כל כוכבי בקר כו' ואברהם אתער כו'. וע' מענין ברן יחד כל כוכבי בקר דקאי על ק"ש במד"ר פ' תולדות פס"ה ובגמ' בחולין פרק ג"ה דצ"א סע"ב). ואז על ידי אתערותא דלתתא זו נמשך אתערותא דלעילא הוא מבחינת חסד דלעילא כי בחינה ראשונה זהו מבחינת סדר ההשתלשלות ובחינה הב' זהו מלמעלה מסדר ההשתלשלות. היינו החסד ששרשו מהשכל נקרא סדר ההשתלשלות והחסד שלמעלה מהשכל נק' למעלה מסדר ההשתלשלות (ועיין בת"א פ' תולדות ביאור דמים רבים. ועמ"ש בד"ה ה' יחתו מריביו ובד"ה והניף הכהן אותם פ"ב בענין כבש כשב. וע"ד כי גדול עד שמים חסדיך. כתיב כי גדול מעל שמים חסדיך

ועמ"ש ע"פ כי ההרים ימושו כו' וחסדי מאתך לא ימוש כו') וחסד זה הוא מקור שיתהווה בחי' חכמה ודרך המשכה זו היינו מ"ש כשמן הטוב כו' זקן אהרן (בד"ה בהעלותך פ"ד ובפ' כי תצא בביאור ולא אבה) וכן אותיות הדיבור (ע' ביאור את שבתותי תשמרו) והגורם הצמצומים הוא החסד והאהבה אהבתי אתכם אמר ה' (עמ"ש סד"ה ולא אבה הנ"ל פ"ד ובהביאור פ"ב) ואהבה זו ממשיך אהרן.

ג) **והנה** באתעדל"ת זו ממשיך שיהי' גילוי בנפש בחי' אהבה זו וזהו בחי' אהרן אותיות נראה שיהי' האהבה בבחי' הנמשך מראיי' חושיית (עיין בד"ה יהודה אתה ובד"ה שמאלי תחת לראשי, ובד"ה אני ישנה בענין יונתי ואפ"ל כי ראי' זו מבחי' חכמה והרי חסד זה הוא מקור החכמה וזהו כי היום ה' נראה אליכם וכ' בשל"ה פ' תרומה נראה אותיות אהרן אליכם אותיות מיכאל ור"ל מיכאל זהו בחי' האהבה הבאה מאתעדל"ת תחלה כנ"ל סעי' ב' ואח"כ ע"י אתעדל"ת נמשך אתעדל"ע זהו מבחי' אהרן שהיא האהבה בבחי' ראיי' נראה אליכם) ואהבת שיהי' שם שמים מתאהב על ידיך והיינו ע"י ההתבוננות בה' אחד איך שהוא אחד בחית ד' שהם ז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם וכן למעלה יש ז' רקיעים והארץ לך ה' הגדולה כו' וד' חיות המרכבה וזהו ענין המאריך באחד כמ"ש במ"א והגורם המשכה זו ויחודו בהמדות ועולמות היינו ע"י שמע ישראל הוי' אלקינו שבאתעדל"ת תליא מילתא כו' כי לאו דאית לך צדק ידיעא כו' אלא לאחזאה איך מתנהג עלמא כו' והיינו כפום עובדיהון דב"נ, ועמ"ש מענין לאנהגא עלמין בלק"ת ר"פ שלח, וזהו פי' הוי' אלקינו כפום עובדיהון דב"נ וצ"ל בכל לבבך בשני יצריך בטל רצונך שמצמצם א"ע, ועי"ז מעורר כן למעלה שיצמצם א"ע כנ"ל סעי' ב' בכדי שיהי' הגילוי בנפש (ועמ"ש כה"ג בד"ה ולא אבה ובד"ה ושננתם לבניך בענין מעשה גדול) עד שיגיע לבחי' ובכל מאדך הוא ע"י אהרן ומשה כו' על צבאותם (ועמ"ש מענין אהרן בד"ה ואתה תצוה ובד"ה ענין חנוכה גבי בהטיבו את הנרות כו' ובד"ה ויצום אל בנ"י ובהביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון פ"ה בענין ע"פ אהרן ובניו תהי' עבודת הגרשוני) ולפמ"ש בלק"ת בד"ה בהעלותך את הנרות דרוש הראשון פ"ג מובן שעיקר ענין מעלת אה"ר דאהרן על בחי' הלוך ונסוע דאברהם הוא מה שע"י אה"ר דאהרן נמשך שיהי' הגילוי למטה כמו למעלה והוא הנק' יחוד העליון לשיקבה"ו ונת' פי' יחוד זה בלק"ת דרושי עשי"ת בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך נושא עון ושם פ"ב וכח יחוד זה נמשך לאהרן ע"י מ"ת כמ"ש ע"פ המד"ר פ' וארא פי"ב בענין כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ ואני הוא המתחיל שנאמר וירד ה' על הר סיני כו' ע"ש נמצא אזי דוקא נמשך כח יחוד זה משא"כ באברהם שהי' קודם מ"ת לא הי' בחי' זו עדיין וזהו מ"ש לקמן בהביאור בד"ה להבין שרשי הדברים ושם פ"ב, והמד"ר פ' בחקתי פ' ל"ו בענין אל בית יעקב אשר פדה את אברהם וזהו מש"כ בענין שיהא שם שמים מתאהב ע"ד מקדשי שמך היינו שממשיכים מבחי' אתה קדוש בבחי' ושמך קדוש כמ"ש בת"א בד"ה אוסרי לגפן עירה).

ד) **אך** הנה לבחי' גילוי האהבה צ"ל כלי ולבוש (וכמו שגם למעלה בחי' החסד דכ"ע מאיר ומתלבש בחכמה וגם ע"י שאו"א הלבישו זרועות דא"א מזה נמשך ויוציאנו ה' אלקינו. ועמ"ש בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון ספ"ב בענין ולא ע"ה חסיד כו' וגם כמ"ש בד"ה חכלילי שעל האהבה נאמר את האור כי טוב וארז"ל כי טוב לגנוז) כשמן הטוב כו' ע"פ מדותיו מלשון מדו בד והיינו התומ"צ (עיין כה"ג בסידור בד"ה ביאור למ"ש בסש"ב פנ"ב) הדברים האלה אשר אנכי מצוך ודברת בם דלאו אורחא דמלכא (וזהו ולכבודי בראתיו כו'. וכן נת' בהביאור ע"פ האזינו השמים דרוש השני בפי' כל הנק' בשמי ולכבודי בראתיו פי' הנק' בשמי שממשיכים תוס' אור מעצמות אוא"ס בבחי' שמו שהוא כתר והיינו ע"י רעו"ד והמשכה זו מתלבשת בהתורה בחי' ולכבודי בראתיו כו' ולבוש זה היינו שנק' התורה משל הקדמוני בד"ה לבסומי בפוריא דרוש השני וה"ע עוטה אור כשלמה כמ"ש ע"פ ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם עוסק בתורה לשמה) וצ"ל ההמשכה ב' בחסד ע"י עשיית המצות (כי חסד עליון הנ"ל הוא חיי דנשמתא ולא חיי הגוף בזח"ג דקל"ג ע"ב ופי' חיי הגוף היינו כללות בי"ע ולכן כדי שיומשך ממנו למטה צ"ל ע"י ב' המשכות הא' בחו"ב ואח"כ בז"ת וכמ"ש מזה בד"ה ה' יחתו מריביו וכענין עלמא עילאה ועלמא תתאה. ועמ"ש בד"ה לבבתני אחותי כלה בענין ב' בחי' לב כו' וסד"ה וישב יעקב בענין ב"פ בארץ. ובענין טובה הארץ מאד בעלמין סתימין ובעלמין דאתגליין או אפ"ל שזהו"ע ב' בחי' לבושים לבושי הראש ולבושי הגוף כו') שכללות המצות נק' צדקה וחסד ולכך נק' תמתי (ועמ"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער בענין מארז"ל ע"פ ועשיתם אתם כאלו עשאוני).

ה) **והנה** בתיקון ועשיית לבושים אלו יש ג' בחי' ומדריגות (הג"ה י"ל כמ"ש בד"ה ואלה המשפטים שיש בנש"י דרך כלל ב' בחי' וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה זרע אדם היינו נשמות דאצי' שם מ"ה וזרע בהמה הם נשמות דבי"ע משם ב"ן. ושם שבחי' משה זהו למעלה גם מבחי' נשמות הנק' זרע אדם כי אדם היינו ז"א ובחי' משה גבוה יותר וע' בד"ה משה ידבר ובהביאור ולכן על משה נאמר אחד מאלף מצאתי שגם בבחי' נשמות דאצי' הנק' אדם הוא אחד מאלף כו' והיינו כי יש נר"נ דאצי' והם יחידות עשירות מאות ויש בחי' נשמה לנשמה דאצי'. וזהו בחי' אלף אאלפך חכמה ומשם בחי' משה ולכן ואצלתי מן הרוח כו' הרי כמו שאצי' אין ערוך להמאציל כן אין ערוך אצילו' בנ"י זרע אדם לגבי משה שממנו נמשך ההארה להע' זקנים ע"ד ויאצל מן הרוח כו'. וזהו"ע הג' בחי' בבגדי אהרן כמש"כ אחד של משה וא' של חכמי לב הם זרע אדם ובטור א"ח סי' קט"ו כ' שבברכת אתה חונן יש י"ז תיבות כמו בפסוק ואתה תדבר אל כל חכמי לב ומדרגה הג' ועשו סתם היינו ג"כ נשמות דבי"ע עכ"ה) הא' היא של משה (ע' בד"ה ביאור ע"פ משה ידבר שכתב שמשה הוא מבחי' חכמה שבכתר דא"א אלא שנשפל ביסוד אבא ושם ד"ה משה ידבר כ' ומשה כי מן המים אלא שנמשך למטה בעולם האצי' כו'

וסד"ה מראיהם ומעשיהם כ' אבל בחי' נוצר חסד בחי' משה הוא בשער החמישים שהוא הכתר עכ"ל היינו כי נוצר גימט' משה עם הכולל, והנה נוצר חסד הוא מזל השמיני י"ל משם יוכל להמשיך שמונה בגדים לכה"ג ועמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה ולהבין ביאור הדברים הנ"ל בענין שמונה נסיכי אדם בענין נוצר חסד לאלפים כי תיקון לאלפים הוא או"פ כו' אבל ח' מזלות הראשונים עד נוצר חסד הם בחי' מקיפים ושם שרש ח' נסיכי אדם וכיון שהם מקיפים לכן י"ל מהם נמשך ח' בגדי כה"ג שהבגדים הם ג"כ מקיפים וכה"ג זה י"ל חסד דא"א כמ"ש בד"ה ביאור ע"פ כי אתה נרי וז"ל חותם של כה"ג חותם הוא יסוד וכה"ג הוא כהנא רבא רב חסד שהוא בי"ג ת"ד כו' וי"ל דמ"ש בסה"ק דד' בגדי לבן הם משם הוי' וד' בגדי זהב הם משם אד', ואיך הוא בחי' בגדים אלו דכהנא רבא שלמעלה מאצי' אך הוא כמ"ש בענין ויקרא הוי' הוי' סד"ה וירא ישראל את היד, ויקרא קאי על משה שמשה קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שיהי' פסיק טעמא כו' וע"י משה נעשה חיבור וקישור ב' הויות, ובד"ה משה ידבר כו' כ' שהוא קרא והמשיך ממזלות להיות אבא דאצי' שאבא יונק ממזל הח' כו' והיינו מלמעלה מהשתלשלות וא"כ מבחי' שם הוי' דלעילא ממשיך משה ד' בגדי לבן לכהנא רבא שלמעלה מהאצי' בחי' ורב חסד כו' ונק' בגדי קדש ע"ד קד״ש למ"ד מלמטה והוי' מלמעלה בהביאור ועשית ציץ ובחי' ד' בגדי זהב הנמשכים משם אד' זהו כענין ועתה יגדל נא כו' אד' שפירושו אד' הוא מל' דאצי' והכח של שם אד' הוא מל' דא"ס ובהביאור ע"פ ועתה יגדל נא פי' שהוא מל' דמו"ס והוא הנק' אד' מי והרמ"ז בפ' בלק דקפ"ה האריך בזה ששם אד' הוא בדיקנא דא"א לכן שפיר י"ל שזהו ד' בגדי זהב דועשית בגדי קדש כו' ולכן הם מכפרים כמ"ש ועתה יגדל נא כח אד' כו' נושא עון כו').

ו) **והנה** על לבוש זה הו"ע מארז"ל שהתורה נק' כלה ומאורסה וישראל הם בחי' חתן (וזהו ע"ד שהחכ' נק' ראשית ל' נוק' כמ"ש בד"ה זכור את יום השבת דרוש הראשון, ונש"י ממשיכים מבחי' אני ראשון בבחי' ראשית כמ"ש ראשון לציון בשכר שלשה ראשון כו' ועמ"ש בד"ה כי תצא דרוש השני בפי' ולקחתי אותה לך לאשה, ועמ"ש בסידור בד"ה ענין רב שמואל בר יצחק מרקד אתלת ועמ"ש סד"ה רני ושמחי בת דרוש הראשון בפי' לא זז מחבבה עד שקראה אמי) ומדרגה השנית הוא בחי' עשיית לבוש שעושין חכמי לב כי חכמי לב י"ל ע"ד שארז"ל במד"ר פ' תולדות פס"ז שהצדיקים לבן ברשותן דומין לבוראן שנאמר ויאמר ה' אל לבו משא"כ הרשעים הם ברשות לבם שנאמר ויאמר המן בלבו, ומ"ש חכם לב י"ל שזה שיהי' לבו ברשותו הוא ע"י עסק התורה כמ"ש במ"א ע"פ כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך וארז"ל בעירובין פרק כיצד מעברין דנ"ד א' אימתי קרוב אליך בזמן שבפיך ובלבבך כו' וענין הפי' שדומין לבוראן היינו כי ל"ב זימנין שם אלקים שנאמר במע"ב נק' לב

והם ברשותו כביכול דהיינו שם הוי' שמושל על שם אלקים כו' וע' ביומא פ' בא לו דס"ט ע"ב זהו גבורת גבורתו שכובש את יצרו כו' גם חכמי לב ע"ד שאמרו השבטים כך אין בלבנו אלא אחד. ועמ"ש מזה בד"ה זכור את אשר עשה לך עמלק ומדרגה הג' הוא בחי' ועשו סתם של כלל ישראל כו'.

להבין שרשי הדברים הנ"ל. הנה שרש ענין בגדי אהרן יש בג' מדריגות אחד במאציל עצמו לפני האצי' והוא הנק' רב חסד או נוצר חסד מי"ג תקוני דיקנא כידוע דאבא יונק ממזל הח' וזהו שנק' דיקנא דכהנא רבא כמ"ש זקן אהרן כו' וע' מזה בפע"ח שער הסליחות פ"ח בלשון האריז"ל בד"ה אמר יצחק והובא בהרמ"ז פ' אמור בדף פ"ח ע"ב ע"פ כשמן הטוב על כו'. הב' למטה מזה והיינו בבחי' אצי' הוא בחי' אהרן איש החסד שבאצי' בבחי' חסד דז"א הנק' חסד עולם כמ"ש באד"ר והוא ג"כ בחי' אברהם כנ"ל. הג' בבי"ע שלמטה מאצי' וע' בזהר ר"פ יתרו דס"ז ע"ב גבי אית כהן רזא דאור קדמאה כו' אית כהן רזא דמיכאל כהנא רבא והיינו ב' בחי' אלו שבאצי' ובריאה וע' עוד מענין זה בזח"א פ' ויחי דרי"ז ע"א ע"פ ועשית בגדי קדש ופי' בספר זהרי חמה כנ"ל, והנה תחלה י"ל בענין אהרן שלפני אצי' כמ"ש אשר עין בעין נראה אתה כו' נראה אותיות אהרן כו' הנה מבואר במ"א שהאורות והמשכות שבאין מעצמות אוא"ס לנאצלים אינו בדרך ער"ע מפני שאין ערוך כלל ביניהם ולזה הטעם הוא בחי' צמצום הנק' מקו"פ בתחלה כמ"ש בע"ח אלא יצא האור והשפע בבחי' שערות כמשל השערות שהן חללין ויש בהם יניקה קצת עוברת בחללין אך הוא ממותרי המוחין מן האידים החיצונים שיוצאין ובוקעים מן המוח השכלי ואין להם ערוך כלל לגבי עצמות המוחין כו' כמ"כ החכמה דאצי' מאין תמצא היינו מבחי' מותרות ונובלות חכ' הגנוזה מעצמות המאציל הנק' ח"ס שנמשך בבחי' מזל ונוצר כו'. ועמ"ש מזה בסידור סד"ה עבדים היינו לפרעה במצרים בענין מה שלפעמים מבואר דאו"א מלבישים לחו"ג דא"א ופעמים מבואר שיונקים מבחי' מזל ונוצר ונקה שהם בחי' שערות י"ג ת"ד וע' מזה ג"כ בבה"ז פ' נשא סד"ה בחללא דגלגלתא וע' מזה בלק"ת סד"ה ויקח קרח פ"ד ובפ' כי תצא בד"ה ביאור כי תצא ושם פ"ג ובהביאור ע"פ ולא אבה ובפ' נצבים בהביאור ע"פ כי כארץ תוציא צמחה ובפ' הברכה בהביאור ע"פ תורה צוה פ"א ומבואר במ"א עוד משל אחר מאותיות הדיבור של רב לתלמיד שא"א שישפיע הרב מהות שכלו ממש לכוללו ולאחדו בשכל של התלמיד אלא דוקא ע"י שילביש את השכל באותיות

הדבור ומהדיבור ישכיל התלמיד השכל וה"ז הדבור כמשל חללין של השערות שבאותיות הדבור עובר שפע השכל כו' ע"ש בארוכה שגם כל אלה המשלים עדיין אינם אמיתיים לפי שהחכמה מן המאציל אינו שכל משכל כו' אמנם עיקר הכלל הוא דמעצמות המאציל לנאצלים הוא בבחי' שלמעלה מהשתל' עו"ע אור וכלי כו' אך ורק בבחי' האצי' כבר בא השפע גם בבחי' אור וכלי כו' שהרי ממהות השכל ממש נתהווה אור האהבה כו' וע' מזה בת"א פ' וירא בד"ה פתח אליהו, וזהו ההפרש בין בחי' אהרן שלפני אצי' לבחי' אהרן שבאצי' לפי שבמאציל עצמו אין הגילוי אור בא ממנו למטה רק בדרך בחי' שערות וזהו אהרן אותיות נראה כו' והוא רק עפ"י לבושי' וצמצומים די"ג ת"ד וזהו זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו ופי' מדותיו הם לבושים כי גם שם יש בחי' ובגדי אהרן והם בחי' הכלים די"ס דע"י וא"א אבל אינם בבחי' כלים ממש ככלים דאצי' שהם בבחי' צמצומים ממש להגביל * האור כו' אלא הן בבחי' א"ס רק שהם שרשיים ומקוריים של הכלים דאצי' וכמ"ש במ"א וד"ל אבל מ"מ יש מציאות ח' בגדים שהם בחי' הכלים והלבושים לאהרן כהנא רבא שלפני האצי' ג"כ והיינו מ"ש ע"פ מדותיו וד"ל והנה ענין פרטי הח' בגדים באצי' הן כלים ממש וכאשר מבואר בספרי הקבלה דחשן מצוייר בו בחי' האורות חג"ת וע' במא"א אות חית סכ"ג חשן נק' ז"א ואפוד מל' מאחוריו וע' מזה בזח"ב פ' פקודי דף רכ"ט ע"ב ודף ר"ל ודף רל"א ועיין בפרדס ערך אפוד וזהו מדריגה השנית דבחי' אהרן שבאצילות והן בחי' עשיות הבגדים של חכמי לב שהוא ע"י אתעדל"ת דוקא כמאמר שיהא שם שמים מתאהב כו' וכמ"ש אשר מלאתיו רוח חכמה בבחי' מ"ד דאבא כו' כי פי' לב הוא בחי' ז"א כידוע וחכמי לב הן בחי' מוחין דאו"א שמלובשים בלב דז"א כו' וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה מבחי' אבא שרש כל האצי' כידוע כי הנה ידוע דאבא מקנן באצילות ואימא בבריאה כו', ונמצא כל בחי' האצי' שרשו מבחי' אבא דוקא שהוא בחי' ביטול כו' וע"כ נק' בשם אצי' לשון אצלו כי קרוב הוא אל אוא"ס בבחי' הביטול ביותר וכמ"ש במ"א וד"ל. וביאור הדברים יובן באדם התחתון שכאשר מתפעל באהוי"ר בלבבו, הנה כאשר אין ההתפעלות רק מצד ההשגה בבחי' בינה אזי הם נרגשים אצלו בבחי' יש ודבר מה לומר הלא דבר הוא כו' אבל בבחי' חכמה שמאירה בהתפעלות זו אז אין האהוי"ר בבחי' הרגשה כלל רק בבחי' הביטול, והעדר ההרגשה כו' וכמ"ש במ"א כמ"כ המדות דאצי' כל המילואים והגילוי הוא מבחי' האור אבא ששורשה בהן והן בבחי' הביטול דחכמה כו', וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה וד"ל, אבל עשיית הבגדים דאהרן כהנא רבא שלפני האצי' הוא ע"י משה דוקא וכמ"ש ועשית בגדי קדש לאהרן כו'. וביאור הדבר הנה במשה כתיב כי מן המים משיתיהו ומבואר במ"א שהי' שרשו מבחי' מ"ה דע"י וא"א והוא אשר מאיר בהם משרשי הכללי בחי' שם מ"ה החדש ממצחא

להגביל: בבוך לאדי הגדול: להבדיל.

דא"ק כו' שהוא מקור כל המבררים למטה כו', וז"ש משה ונחנו מ"ה כו', אך גם על אהרן אמר ונחנו מה שגם אהרן שלפני האצי' הוא מבחי' מ"ה דא"ק כו', אך שהוא מבחי' ב"ן דמ"ה כי עד רום המעלות יש בחי' מ"ה וב"ן (ומ"ש לפעמים הוא משה ואהרן ולפעמים הוא אהרן ומשה לפי שפעמים מקדים ב"ן למ"ה ועיין מזה בלקוטי תורה סוף ד"ה אלה מסעי דרוש הראשון) ומ"ש הוא משה ואהרן כו' שהיו שניהם משרש א' כנ"ל אך שמשה הוא שושבינא דמלכא שהוא בחי' שם מ"ה להמשיך מבחי' אר"י מלמעלה ואהרן הוא שושבינא דמטרוניתא בבחי' שם ב"ן להעלות בבחי' או"ח כו' וד"ל. והנה מבואר למעלה שגם למעלה מהאצי' יש או"כ רק שהם שרשו כו' (והמשל יובן מציורי אותיות השכל בשכל עצמו מה שאין כן לאחר שהוא נמשך ובא באותיות מחשבה ודבור שהם כלים גמורים כו', ויותר מובן ע"ד המבואר בלק"ת בד"ה אם בחקתי ההפרש בין אותיות הכתיבה ובין אותיות החקיקה שהם מיני' ובי' וע' מזה ע"פ זאת חקת התורה ויקחו אליך פרה בהביאור פרק ה' ובשה"ש בד"ה שחורה אני ונאוה דרוש הראשון פ"ג) והן הנק' בפרדס שער הי"א בשם צחצחות ועיין במאו"א אות צדיק סעיף י"ח כ' צחצחות הם י"ס דעתיק כו' ושם משה דוקא הוא המלביש לאהרן כי בחי' בגדים שיש במאציל עצמו הם בכל פרטי בח' בגדים שבאצי' אלא שהם בבחי' ע"ס הגנוזות במאציל כו' וזהו ועשית בגדי קדש לאהרן כו' דהיינו שציוה הקב"ה שיומשך האור מבחי' משה שהוא שם מ"ה דא"ק לעשות בחי' התהוות הכלים והלבושים והם בחי' בגדי אהרן כמ"ש בו שיורד ע"פ מדותיו כנ"ל וזהו הוא אהרן ומשה אשר אמר להם ה' הוציאו את בנ"י מאמ"צ על צבאותם למעלה משרש נשמותיהם כי הם המשיכו בבחי' השרשים המקוריים לאו"כ שבאצי', והוא מבחי' מ"ה דא"ק כנ"ל וזהו על צבאותם כו' וד"ל, וזהו כי עין בעין נראה אתה הוי' פי' נראה אותיות אהרן שע"י נתגלו אורות השפע מן המאציל לנאצלים להיות בבחי' הוי' כו' הוי' דחכמה הוי' דחסד אך איך ירד האור בירידות המדריגות כ"כ שהרי אין ערוך כלל בין המאציל לנאצלים הוא מ"ש כי עין בעין נראה מפני שהי' תחלה בחי' הסתכלות ז"א במצחא דא"א כמ"ש באד"ר כד אסתכל כו' ומבואר במ"א ע"פ עין ה' אל יראיו דגם מבחי' עינא פקיחא דא"א לגבי ז"א מלמעלה למטה מסתכל ג"כ וכשם שבא לראות כו' ויש בזה חילוקי מדריגות דלפעמים מקבל ק"נ נהורין ולפעמים ש"ע נהורין כמ"ש בע"ח אך דרך כלל ע"י בחי' הסתכלות הראי' בא האור והשפע מלמעלה מבחי' ע"י וא"א ג"כ וזהו כי עין בעין נראה אתה הוי' בבחי' לבושי' ומדות דאהרן כהנא רבא כו' וד"ל והטעם שע"י בחי' הסתכלות דוקא לפי שבחי' י"ה דא"ק וא"א כו' שרשו גבוה מאד ואינו יכול להתקבל כלל גם בבחי' מוחין דז"א רק בבחי' ראי' והסתכלות בעלמא כאדם שאינו משיג בעומקו של דעת הגדול בדורו רק שמביט ומסתכל בו מרחוק בזאת מקבל שפעו בלבד וכמ"ש במ"א וכן מלמעלה למטה לא יוכל לבא האור והשפע רק דרך ההסתכלות העינים בלבד והוא מטעם הנ"ל ועמ"ש מזה

בביאור דהשמים כסאי ע"פ ואל זה אביט אל עני ונכה רוח כו', וע' מ"ש מענין כי עין בעין יראו בסדור שער חג המצות בד"ה ולהבין בתוס' ביאור.

קיצור. בבגדי אהרן יש ג' מדרגות הא' למעלה מהאצי' הב' באצי' הג' בבי"ע מהמאציל באצי' אין נמשך השפע רק ע"י צמצום גדול משא"כ באצי' עצמו הוא דרך השתלשלות, וזהו ענין אהרן שלפני האצי' כי עין בעין נראה והיינו שנמשך האור בבחי' הזקן זקן אהרן שלא כדרך סדר ההשתלשלות ומ"מ שיורד ע"פ מדותיו ג"כ שמונה לבושים דכה"ג ומדריגה השנית זהו באצי' ח' לבושים בז"א דאצי' חשן ואפוד ציץ כו' וזה ממשיכים חכמי לב כו', אבל הלבושים בבחי' אהרן שלמעלה מאצי' ע"ז נאמר ועשית בגדי קדש לאהרן משה שהוא מבחי' שם מ"ה דא"ק ממשיך כלים ולבושים אלו ופי' עין בעין נראה שמשם נמשך האור רק ע"י הסתכלות, ועמ"ש בלק"ת ע"פ ואתחנן אל ה' בענין ואראה את הארץ.

ב) **ושרש** ענין הברכה שבירך משה דכתיב ויברך אותם משה כו', כי הנה ענין ברכת חתנים מלשון חית דרגא כנ"ל היינו כל בחי' היחודים העליונים אורות בכלים שנעשו למעלה באצי' ע"י מעשה המצות שהן רמ"ח אברים דמלכא כידוע שבכל מצוה מיוחד אליה אור המשכות המדות בפ"ע והנה ע"י היחוד והתחברות משפיע ומקבל גורם המשכת דבר שלמעלה הרבה משניהם ע"ד שארז"ל פ"ב דתמורה די"ו ע"א ע"פ רש ואיש תככים נפגשו מאיר עיני שניהם ה' במשלי סי' כ"ט י"ג דקאי על תלמיד ורב או על עני ועשיר כו' הרי ע"י חיבור משפיע ומקבל נמשך שמאיר עיני שניהם שזהו למעלה מערך שניהם וכך יובן למעלה שע"י החיבור וההתכללות של ב' הפכים משפיע ומקבל שנכללים ומתאחדים זב"ז גורמת ההארה וההמשכה אליהם ממקום הגבוה משניהם יחדיו והוא מבחי' עצמיות אור א"ס שאין בו התחלקות משפיע ומקבל כלל והוא הנותן להם כח להוליד ע"י יחודם דבר חדש כו', ועמ"ש ע"פ כי על כל כבוד חופה בסידור ובלק"ת בד"ה תורה צוה פ"ג, ובשה"ש בד"ה לסוסתי ברכבי דרוש השני פ"ב וזהו ענין בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו דוקא ע' בזהר בראשית ד"נ ע"א ר"פ וארא וזהו עד"מ כדוגמת יחוד דכר ונוק' למטה שע"י זיווג וחיבור שניהם יחד להוליד עי"ז נמשך מה שלמעלה משניהם והוא מה שהקב"ה נותן בו נשמה בהולד ולפעמים נמשך ג"כ נשמה גבוה מאד כפי חיבורם חיווגם לש"ש כו' נמצא שע"י חיבור זה שורה הברכה עליהם מבחי' שלמעלה מערך שניהם ויובן עד"ז למעלה בהיות ידוע דע"ס דאצי' נק' ע"ס בלי מ"ה פי' בלי מהות וזה קאי בבחי' האורות דוקא ולא בכלים כי בכלים יש בחי' מהות דבר וע"כ מתחלקים הם למדריגות הרבה בבחי' פירוד אחר פירוד עד שנעשה עליון ותחתון פנימיות וחיצוניות אבל מצד האורות עצמם הם כמו בחי' הקו"ח שנמשך מאא"ס עצמו שהוא בלי מה בלי מהות כלומר שהוא פשוט בתכלית ולא יתכן לכנותו במציאות דבר מה כחכמה או חסד וכדומה וכמ"ש במ"א, ואמנם מצד התלבשות האורות

בכלים נק' בשם מהות ג"כ ואז יתכן ענין היחודים בהם כמו להיות יחוד או"י ואו"ח פנימיות וחיצוניות או יחוד חו"ג לאכללא שמאלא בימינא וכדומה מפני שהיו מופרדים בתחלה ומתייחדים אח"כ אבל מצד האורות עצמם לא יתכן בחי' היחוד מאחר שהוא פשוט בתכלית כנ"ל. וא"כ ידוע שהאור יכול לשכון בכלי הפכי כמו אור הגבורה בכלי החסד כמ"ש במ"א וע' מ"ש בד"ה וארא אל אברהם גבי אך הענין שבאמת לגבי קוב"ה בעצמו לא שייך עליו מילת אחד כלל שהרי הוא יחיד ומיוחד כו' ע"ש והמכוון היינו כמש"כ וע' בפ' נח סוף הביאור דמים רבים גבי וזהו שאנו אומרים בק"ש כו' וזהו הכל בחי' יחוד היינו כשנמשך למטה כו' ע"ש ואמנם כן האיך יוכל להיות שיומשך האור הפשוט מעצמות אוא"ס באורות שכבר מלובשים בכלים מכלים שונים כו' הענין הוא דע"י היחוד של האורות אשר בכלים כשהן מתייחדין ומתכללי' זב"ז בתכלית ההתכללות והאחדות אז הם באים בבחי' הביטול ממציאותם ונכללים באור הפשוט כו' ויוכל האור לשכון עליהם אח"כ מבחי' עצמות אור א"ס כמשל יחוד גשמי הנ"ל ואין זה אלא בסיבת בחי' הביטול שלהם ע"י ההתכללות שלהם וד"ל ונמצא שאין היחוד אלא סיבה לשכון עליהם עצמות אור הפשוט ולא בא בהם ג"כ כח ההולדה של הנשמות דאצי' ע"י היחוד דמ"ה וב"ן או"י ואור חוזר בבחי' מ"ד ומ"ן כידוע מצד עצמם כלל רק מצד אור הפשוט ששורה עליהם אחרי יחודם מטעם הנ"ל וד"ל והיינו ענין הנז' בע"ח דשרש התהוות הכלים בא מבחי' הכאת האורות או"י ואו"ח מטי ולא מטי זב"ז שמולידים מזה דבר חדש והוא שרש בחי' הכלים כו' מצד שבהתכללות או"י ואו"ח מגיע השפע מבחי' עצמיות אוא"ס כנ"ל. ובזה יובן מה שאמר יעקב מה נורא המקום הזה כו' כי יעקב הוא המחבר הפכיים ומייחד חו"ג בעולם האצי' בבחי' יחוד האורות בכלים כו' משפיע ומקבל כי הי' ממדת ת"ת המזווג ומייחד או"י ואו"ח חו"ג יחדיו ישכנו בו כו' וכמ"ש במ"א וע"כ נק' יושב אוהלים שהיה מחבר ב' האוהלים אוהל העליון של בחי' המשפיע עם אוהל התחתון שהוא בחי' המקבל וע' מזה בזהר וישלח דקס"ז ע"ב ור"פ תרומה דקכ"ז ע"ב ולכך אמר מה נורא המקום כי שנתגלה שם ביחודים שלו מבחינת עצמיות אוא"ס שנק' נורא תהלות עושה פלא כו' שהוא בחי' פנימי' הכתר כו' שהוא מבחי' התחתונה שבעצמות אוא"ס למעלה מבחי' פלא שהוא חיצוניות הכתר שהוא שרש וראש לנאצלים כמ"ש במ"א וזהו שאמרו במד"ר פ' בחקתי פל"ו ע"פ אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא ניצול מכבשן האש אלא בזכותו של יעקב כו' משל כו' וראה שעתיד להוליד בת שהיא נשאת למלך כו' כך אברהם כו' ע"ש והנה הנמשל מהמשל היינו שבחי' יעקב הוא ת"ת בריח התיכון ממשיך היחוד עליון משפיע ומקבל שעי"ז מאיר אור הפשוט שלמעלה מהשתלשלות משא"כ באברהם עם שהוא מרכבה לחסד עליון עכ"ז יחוד וחיבור סוכ"ע וממכ"ע זהו הנמשך ע"י יעקב כו' וזהו והנורא בתוס' וא"ו כמ"ש במ"א בד"ה וידעת היום דרוש השני פ"ב וזהו ענין ברכת חתנים כי לית ברכתא שריא אלא ביחוד דכר ונוקבא כמ"ש זכר ונקבה ויברך אותם וע' בגמ' ביבמות פרק הבע"י

דס"ב סע"ב כל יהודי כו' בלא ברכה דכתיב להניח ברכה אל ביתך ופי' הברכה הוא הגילוי מעצמות אור הפשוט כנ"ל ואין זה אלא ביחוד משפיע ומקבל מטעם הנ"ל ולכן נק' ברכת חתנים דוקא וע"כ גם במשה כשהקים המשכן לפי שכבר האורות נתייחדו בכלים כידוע דכל כלי המשכן היו כדוגמת לבחי' כלים העליונים שבבחי' האצי' אז כתיב ויברך אותם משה פי' שהמשיך עליהם מעצמות אור א"ס מפני שהיחוד וההתכללות והחיבור גורם כנ"ל לז"א, ועד"ז יובן ג"כ ענין העשי' שעשה משה לבושים לאהרן כהנא רבא שלפני האצי' וגם לבחי' אהרן שבאצי' כו' הכל הוא מטעם שאין עצמו' אוא"ס שורה אלא ביחוד אורות בכלים ולבושים מטעם הנ"ל ולהיות כי משה הי' שרשו מבחי' מ"ה דא"ק כו' כנ"ל ע"כ הי' ביכולתו לעשות יחודים בכלים ולבושים גם לפני האצי' ולברך אותם ג"כ וזהו שנקראו בגדי אהרן לכבוד ולתפארת ע"ד שנת' כי המחבר ומייחד חו"ג הוא הת"ת שלכן נא' ביעקב דוקא יושב אוהלים ולכן יעקב דוקא אמר מה נורא כו' ועד"ז ענין אהרן שושבינא דמטרוניתא וע' בזהר פ' אחרי דע"ו סע"א ע"פ וכל אדם וע' מזה שנקראו בגדי כהונה תפארת בגמ' פ"ק דמגילה די"ב ע"א במד"ר פ' וירא פנ"ד ובפ' וארא פ"ט ובאסתר בפסוק בהראותו את עושר כבוד ובמד"ר פ' תצוה פל"ח אמרו ע"פ כבוד חכמים ינחלו שאהרן זכה לבחי' בגדי קדש לכבוד ע"י התורה שהי' יגע בה כמ"ש תורת אמת היתה בפיהו, והענין כמ"ש עוטה אור כשלמה דקאי על התורה שהוא בחי' לבוש המחבר אור א"ס עם העולמות כמ"ש בסידור ע"פ ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם ובאגה"ק סי' י"ט בד"ה עוטה אור כשלמה ובלק"ת בד"ה ביום השמע"צ כנישין ושם פ"ה, וע"כ ע"י שיגע בתורה נמשך לו ג"כ לבושים ששרשם מבחי' עוטה אור כשלמה ומזה יובן מה שנא' ועשית בגדי קדש לאהרן שמשה דוקא הוא העושה בגדים ולבושים אלו לבחי' אהרן שלפני האצי' כי כדי שיהי' המשכה זו מבחי' התורה עוטה אור כשלמה להיות מקור ושרש לבגדי אהרן זהו ע"י משה דוקא שהתורה נקראת על שמו זכרו תורת משה עבדי כו' וזהו ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת שיומשך בהם מבחי' אין כבוד אלא תורה כבוד חכמים ינחלו כו' ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ד וסד"ה זאת חנוכת המזבח.

קיצור. ענין הברכה שבירכם משה ע"ד ברכת נשואין לפי שהתורה נק' כלה ומאורשה היינו שע"י חיבור ויחוד משפיע ומקבל נמשך מבחי' שלמעלה משניהם ע"ד מאיר עיני שניהם ה' וזהו מעלת שנים שיושבים ועוסקים בתורה יותר מן אחד שיושב ועוסק בתורה במשנה ב' פ"ג דאבות וע' בגמרא פ"ק דברכות ד"ו ע"א תרי מיכתבן מילייהו בספר הזכרונות כדכתיב ויכתב בספר זכרון לפניו חד לא מיכתב מיליה בספר הזכרונות ויובן ע"ד * שנת' בזהר ויקהל דף ריש בפי' ספר זכרון שזהו תרין דרגין

ויובן עד . . ועד"ז: בבוך באב' 63: ויובן עד אזכיר את שמי ועד"ז.

דאינון חד ועל דרך זה נאמר טובים השנים מן האחד ועיין מ"ש ע"פ כי על כל כבוד חופה, ועד"מ ביחוד זו"נ משתתף עמהם הקב"ה ונותן בו נשמה ויובן למעלה שע"י יחוד וחיבור הע"ס מאיר עליהם מבחי' דלאו מכל אינון מדות איהו כלל חד ולא בחושבן בחי' יחודו של עולם שיאיר להיות אחד בז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם והיינו לפי שע"י יחוד זה נמשך האור והגילוי בבי"ע להיות דירה בתחתונים שזהו תכלית המכוון בהבריאה כמאמר המדרש רבה ע"פ באתי לגני באתי לגנוני כו', וזהו ענין יעקב יושב אוהלים בריח התיכון מה נורא ולכן בבגדי אהרן נאמר לכבוד ולתפארת משה ועשית שממשיך מבחי' עוטה אור כשלמה, להיות בגדי קדש לאהרן כו' אותיות נראה היינו בחי' באורך נראה אור והיינו ע"י עוטה אור כשלמה כו'.

ג) **ועוד** יתבאר בענין לכבוד ולתפארת דהנה ענין ברכת המצות יובן ג"כ ע"ד הנ"ל בענין הברכה שבירך משה, וע' מענין ברכת המצות בלק"ת ע"פ ואתחנן אל ה' ספ"ג ובהביאור כי הנה נוסח הברכה בא"י אמ"ה אשר קדשנו כו' ולכאורה אינו מובן פי' אשר שהוא נתינת טעם למה שקדם והאיך הוא נותן טעם כו' אך הענין הוא כנ"ל דע"י יחודים נמשך מעצמות אוא"ס והנה ידוע דרמ"ח פקודין הם רמ"ח אברים כו' ועי"ז נעשה כל היחודים ועמ"ש בפ' וישב בד"ה ונתתי לך מהלכים גבי אם בדרכי תלך ומ"ש בלק"ת בד"ה והי' לכם לציצית דרוש השני פ"א ומאחר שנעשו למעלה ממעשה המצות כל היחודים הרי בא ונמשך האור עליהם מעצמות אור א"ס כנ"ל לכך נוסח הברכה ברוך אתה פי' ברוך ממקורא דכולא מבחי' העצמות ומפרש והולך בנתינת טעם לזה האיך יוכל להיות הברכה בה' אלקינו אשר קדשנו במצותיו פי' מפני שכבר קדשנו במצותיו ונעשה עי"ז בחי' היחוד בה' אלקינו ומטעם הנ"ל דלית ברכתא שריא כו' ועמ"ש בפ' אמור בהביאור ע"פ והניף הכהן אותם סוף סעיף ב' ועמ"ש מענין אשר קדשנו במצותיו בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי ושם פ"ג. ואמנם יש להבין מהו ענין מלך העולם ושהוא ענין לבוש מלכית כמ"ש יביאו לבוש מלכות כמבואר למעלה הענין הוא דבחי' ז"א דאצי' בעצמו הוא רק ט"ס חב"ד חג"ת נה"י כו' ובחי' המל' היא עשיראה כו' ועמ"ש מזה בת"א בפ' יתרו בד"ה אלפי שנאן כו' ויש להבין מהיכן נמצא מציאת ספי' עשיראה דבחי' המל' אחר שאין בעצם ההשתלשלות רק ט"ס וזהו"ע ט' תקיעות דר"ה כמ"ש הבחי' ס"פ כי תשא, והענין להמשיך הט' עליונות בבחי' מל' הנקראת עשיראה דכולהו ור"ל תוכן הקושיא כיון דז"א אינו רק בעל ט"ס מהיכן יומשך היתר שאת במל' שיהי' בה ע"ס גמורות הענין הוא כמ"ש בזח"ב פקודי דרכ"ט ע"א בענין פי' בגדי שרד שנקראו בגדי שרד בגין דהוו ממה דאשתאר מנהורא דזיווא עילאה, וביומא דע"ב סע"א מאי דכתיב את בגדי השרד פירש רש"י לשון שריד וביאור ענין מה דאשתאר היינו כנ"ל לפי שע"י היחודים שורה מבחי' עצמות אור א"ס ולהיות כי בא אז האור בריבוי ובתוס' מאד בבחי' עוצם הגילוי

מחמת זה יומשך בחי' הריבוי וההוספה בעצם ההשתלשלות ג"כ והוא בחי' ספי' עשיראה דמל' דנעשית מבחי' שיורין דאשתאר מההוא נהורא כו' וע' כה"ג בד"ה יביאו לבוש מלכות גבי ומה שההלכות מלובשות בגשמיות הוא כמשל האבוקה שמאירה למרחוק מאד וכן חביות מלאה שנתמלאה על כל גדותיה בשפע רב ועצום עד שנשפך לחוץ כו' ע"ש שע"י ריבוי האור אז דוקא יוכל להיות נמשך למטה וכ"ה ג"כ בפ' תולדות סד"ה ראה ריח בני גבי אך הברכה הוא בתוס' ורבוי המשכה מלמעלה מסדר ההשתל' כדי להיות ורב דגן ותירוש אלו הלכות ואגדות שנתלבשו בלבושים גשמיים כו' עד משא"כ אלו לא קבל יעקב את הברכות הי' נמשך מן התורה רק ברוחניות לבד כמו שהוא למעלה נמצא מבואר שכדי שיהי' נמשך למטה יותר זהו דוקא ע"י ההמשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות ועמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ באתי לגני ושם פ"ב בענין אריתי מורי ובסידור שער הסוכות בד"ה זהר פ' אמור דק"ג ע"ב גבי יעקב אומר אז יבקע ושם מבואר באריכות ענין זה ועד"ז יובן כאן שכדי להיות המשכת עשיראה דכילהו בחי' לבוש מל' שהוא להיות הגילוי למטה כי מל' הוא מקור דבי"ע זהו נמשך דוקא ע"י תוס' ורבוי האור מלמעלה יותר מבחי' ט"ס דז"א וזהו"ע בגדי שרד כו' ממה דאשתאר מנהורא כו' ויובן זה עד"מ כאשר המלך בשמחה גדולה בעשותו חתונת בנו וכדומה הנה אז בא בנפשו בחי' ההארה והגילוי בתוס' מרובה מאד עד שבאין כל כחות נפשו לבחי' גילוי גדול כמו השכל והמדות שיפחתו ויצאו מן ההעלם לגילוי ואמנם הנה עיקר הגילוי הוא כאשר מתגלה לכל כקטן כגדול גם לפחות ערך מאוד שאין מבינים כלל בגילוי חכמתו וגילוי מדותיו כנ"ל וא"כ במה יתגלה אליהם הענין הוא דעם פחות הערך ג"כ יתגלה בהיותו מספר לפניהם סיפורי מעשיות ודברים הרבה לפי ערכם כו' והגם שאינם מכירים ומבינים בגילוי שכלו ומדותיו של רוממות המלך עצמו מפני שהם פחותי הערך עד"מ בן כפר וההלבשה וההעלמה שלהם בענינים פשוטים כו' עכ"ז בחי' גילוי הוא ע"י הדבור שהרי בכח שכלו הוא מספר לפניהם ואם אין ביכולתו לגלות להם פנימי' שכלו ומדותיו עצמם מפני שאין יכולים לקבל אבל מ"מ נתגלו ע"י הדבור וסיפורי מעשיות שהרי כל עצמו הוא גילוי לפניהם ע"י הדבור כאשר ידבר איש אל רעהו אך ורק שהוא בבחי' חיצוני' כו' וד"ל ונמצא מובן למשכיל ממשל זה ב' דברים הא' שמחמת בחי' רבוי ותוס' הארה הוא בא לידי גילוי יותר מהסדר והדרגה, ועוד מובן שהגלוי יותר מדאי שנעשה על ידי זה אי אפשר שיבא מבחי' פנימי' שלו רק בבחי' הדבור שלו שהוא לבוש חיצוני' בלבד ועם כל זה שרש זה הגלוי נמשך ממה שהמלך עכשיו ברוממות ושמחה גדולה כו' והנמשל יובן למעלה דמחמת בחי' הריבוי ותוס' מבחי' אור פשוט דעצמיות אור א"ס שע"י היחודים דאצי' כנ"ל הוא בא לבחי' הגילוי יותר מדאי והוא להיות בחי' מל' בחי' עשיראה כו' שהוא הנק' עולם הדבור בי' מאמרות נמצא בחי' המל' שרשה למעלה יותר מט"ס דז"א שאין בהם

עדיין כח הגילוי למטה אלא בחי' זו נמשך מלמעלה יותר וע' מזה בהביאור ע"פ זאת חקת התורה פ"ב בענין דצח"מ איך הדבור והאותיות נקראו אבנים שהם בחי' דומם ועכ"ז בחי' מדבר הוא הכתר שהדבור שרשו מבחי' מדבר ובד"ה מזוזה מימין איך האותיות שרשם למעלה מהחכמה כו' אך מה שנק' בשם לבוש מל' הוא מפני שלא יכול לבא בבחי' גילוי רק בבחי' חיצוני' בלבד כמשל הנ"ל וזהו נק' לבוש מל' החיצון מפני שנעשה ממה דאשתאר מהאי נהורא כו' פי' דאשתאר היינו בחי' שיריים וחיצוני' אבל שרשו בא מרבוי וגדלות האור ועד"ז פי' בזהר ח"א פ' נח דס"א ע"ב בענין בצע אמרתו אשר צוה מימי קדם דפי' אמרתו היינו בחי' לבוש פורפירא דילי' והוא נמשך מימי קדם בחי' קדמונו ש"ע כמ"ש בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי ספ"ב וע' עוד בענין ממה דאשתאר נהורא באגה"ק סי' כ"ט ד"ה א"ח עט"ב וע' בלק"ת סד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך ושם סעיף ו' בענין לשארית נחלתו למי שמשים א"ע כשיריים והנה הלבוש הזה נק' ג"כ בשם מעקה או פרגוד ופרסא וזהו הכל מטעם הנ"ל כי שרש פרסא זו הוא להיות מקור לבי"ע וזה נמשך ממקום גבוה דוקא וע' מזה בלק"ת סוף שה"ש בד"ה השמים כסאי כו' וזהו ג"כ ענין נתינת הטעם דאשר קדשנו גם למה שאמר בסמוך לו מלך העולם כי בחי' לבוש המלכות נעשה מסיבת בחי' תוס' הברכה שע"י היחודים שבמצות דהיינו שבחי' מלך העולם נמשך מבחי' אשר שהוא דבר המהולל מאד כו' וכענין אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם כו' ומזה יובן ענין ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת היינו כי הלבוש מל' נק' כבוד ובגדי קדש דאהרן הם להמשיך האור בבחי' כבוד כו' להיות וימלא כבוד ה' את כל הארץ ושרש המשכה זו בא מבחי' כבוד עילאה שעז"נ אי' מקום כבודו והיינו ע"י תפארת בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה וגם האבנט ארכו ל"ב אמה כמ"ש בהרמב"ם פ"ט מהלכות כלי המקדש והוא גם כן במדרש רבה סוף פ' צו אל אהרן דהיינו כמנין כבוד המשכת ל"ב נתיבות חכמה עילאה בבחינת מלכות כו'. ואחר כל הנ"ל יובן שרש ג' העשיות הנ"ל בחינת העשי' דמשה לפני האצילות ובאצי' דחכמי לב מבואר למעלה ועשיה הג' שהיא ועשו סתם הוא מבחי' הארת מל' דאצי' בבי"ע הנק' לבוש מל' הנ"ל שממצות מעשיות נעשו לבושים גם בבחי' מל' והיינו ועשו סתם כו' והוא מפני שגם בבחי' המעשה בלבד יש ברכה כמ"ש איש אשר כברכתו כו' וגם הם יכולים להמשיך מעצמות אור א"ס רק שהוא בבחי' חיצוני' לבוש המל' כו'. וזהו לכהנו לי ולא לקדשו כי קדש היינו באצי' אבל לכהנו היינו בבריאה שם הוא מיכאל כהנא רבא וכמ"ש בספר שערי אורה בענין כהן ולוי וישראל שהם ע"ד נר"נ יחידות עשירות מאות וא"כ כהן בבריאה כו' ובבחי' זו הם בגדים ולבושים בבחי' ועשו סתם אף שאינן במדרגות חכמת לב כו'.

ד) **ואח"כ** והם יקחו את הזהב כו' כי הנה ידוע דמכל היחודים עליונים אין בחי' תוס' האור רק באצי' בבחי' ההעלם בלבד ולא בא

ונמשך האור הנוסף הנ"ל למטה ממש בבי"ע כו' ולזה אמר שאח"כ הם דוקא יקחו את הזהב פי' יקחו שיביאו וימשיכו למטה מן ההעלם לגילוי כידוע בפי' מקנין וקיחה כו' כל בחי' תוס' הארות בזהב ותכלת וארגמן כו' וע' בזח"א פ' ויחי דרי"ז סע"א הקשה אמאי בגדי כה"ג הם של זהב דוקא ולא הי' בהם כסף והרי הכסף הוא בחי' חסד והי' ראוי להיות בכה"ג שעיקרו חסד כמ"ש תומיך ואוריך לאיש חסדיך וע"ש בס' זהרי חמה שהאריך בזה ותוכן תירוצו דהכסף והנחשת משתמשין בחצר המשכן עבודת חוץ בחי' חיצוני' כו' משא"כ בבגדי כה"ג שהם אל הקדש פנימה כו'. ויש להבין זה עפמ"ש במד"ר פ' בראשית ר"פ י"ו ע"פ וזהב הארץ ההיא טוב אר"ל לא הי' העולם כדאי להשתמש בזהב ולמה נברא בשביל בהמ"ק כו' והיינו כידוע בענין מעלת הזהב על הכסף שהכסף שרשו מבחי' חסד ע"ש נכסוף נכספתי ל' אהבה ואהבה היינו חסד אבל הזהב שרשו מהבינה שלמעלה מהמדות ולכן נאמר בתורה הנחמדים מזהב כו' וזהו שלא הי' העולם ראוי לזהב כי עולם שרשו מו"ק מעלה ומטה וד' רוחות וראשיתם החסד עולם חסד יבנה ולכן אינו ראוי להשתמש רק בכסף ששרשו מהחסד ולא בזהב שהוא נעלה מהכסף ושרשו מהבינה והבינה נק' מי ברא אלה בחי' שאינו מושג כלל ונק' ג"כ עוה"ב ולא נברא הזהב אלא בשביל בהמ"ק כי בהמ"ק שרשו מבחי' ה' עילאה בינה כו' כמ"ש מזה בלק"ת בד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת וז"ל האריז"ל המובא בפע"ח שער חג המצות פ"ו ע"פ חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו בישעי' סי' נ"ב ג' חנם היינו סט"א דהוי למגנא כל עובדוי ע' מזה בזהר ח"ב תרומה דף קכ"ח ע"א ובסידור על פסוק אל תבטחו בנדיבים בענין חנם נמכרתם לפי שרצו גם כן לקבל מבחינה זו כמו שכתוב זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם פרק בתרא דיומא דף ע"ה ע"א ולא בכסף תגאלו דלא להוי פורקנא דלהון מסטרא דכסף דהוי חסד אלא מסטרא דדהבא דהיינו אימא עילאה דלימות המשיח יהי' הכנור של שמונה נימין (כנור היינו כ"ו נר היינו נר הוי' כי כ"ו גימטריא שם הוי' וכמ"ש בתיקוני זהר תיקון עשרה דנ"א ע"ב הקב"ה דאיהו הוי דאתמר ה' אורי וישעי נהיר בנר דאיהו שכינתא וכשהכנור של שבעה נימין זהו שמאיר שם הוי' דז"א שכללותו ז' מדות לך הוי' הגדולה והגבורה והתפארת כו' אבל לע"ל שיהי' הכנור של שמונה נימין דהיינו אור אימא עילאה שהוא בחי' השמיני' מלמטה למעלה כמ"ש בלק"ת סד"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי א"כ ענין כ"ו נר י"ל שמאיר שם הוי' דעתיקא קדישא שלמעלה מז"א כי התגלות עתיק הוא בבינה ועד"ז נתבאר בת"א פ' מקץ ע"פ כי אתה נרי הוי' והוי' יגיה חשכי ועיין מ"ש בהביאור ע"פ זאת חקת התורה אשר צוה ה' בענין ב' שמות הוי' שהם בחי' ממכ"ע וסוכ"ע כו' וע' בבחי' פ' בהעלותך ובמהרש"א פ"ב דעירוכין הכנור כו' וע' פרדס ערך כנור) והיינו דאמרינן במסכת שבת פ"ט דאמרו ישראל אל יצחק כי אברהם בחי' כסף לא ידענו כי אתה אבינו כו' עכ"ל ועמ"ש מזה בד"ה ויקח קרח ושם ספ"ד וכן יצחק גימט' ח' פעמים הוי' וזהו ע"ד

כנור של שמונה נימין ועד"ז יש לפרש פי' הגמ' בברכות ס"פ הי' קורא די"ז ע"ב ע"פ שמעו אלי אבירי לב הרחוקים מצדקה ישעי' סי' מ"ו רב ושמואל ח"א כל העולם כולו ניזונין בצדקה בצדקתו של הקב"ה ולא בזכות שבידן והם ניזונין בזרוע בזכות שבידן ובצדיקים משתעי קרא וקראו להו רחוקים מצדקתו של הקב"ה וזהו ע"ד שאמרו ליצחק כי אתה אבינו כי אברהם שהוא בחי' חסד לא ידענו שרחוקים מצדקתו של הקב"ה ובזכות שבידם מקבלים מבחי' יצחק שבו מאיר אימא עילאה כו' שהוא בחי' גבוה יותר וזה יהי' לע"ל אחר שלימות הבירורים וצירוף אחר צירוף כו' אזי יגיעו כל ישראל לבחי' זו מה שעכשיו זוכים לזה רק הצדיקים הגדולים הנק' אבירי לב ע"ד נדר לאביר יעקב כו'. ובזה יובן מ"ש אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה וע' מזה בזהר ויחי דרמ"ט ע"ב דר"נ ע"א והיינו שא' ע"ד כי אברהם לא ידענו ושם מבואר שטעו בזה כי זה יהי' רק לע"ל אבל עכשיו יהי' רק ע"י החסד וכמ"ש במד"ר פ' חיי פ"ס ע"פ ועשה חסד עם אדוני אברהם ר' חגי בשם ר' יצחק הכל צריכים לחסד אפילו אברהם שהחסד מתגלגל בעולם בשבילו נצרך לחסד שנאמר ועשה חסד עם אדוני אברהם התחלת גמור ובמד"ר ר"פ ואתחנן שמשה לא התפלל רק בלשון תחנונים א"ר יוחנן מכאן אתה לומד שאין לברי' כלום אצל בורא שהרי משה רבן של כל הנביאים לא בא אלא בלשון תחנונים ולכן נענש שלמה על שלא החשיב כ"כ מדת החסד בענין אין כסף נחשב כו'. והנה הכהן הגדול עיקרו בחי' ורב חסד אלא שהי' לו שמונה בגדים להמשיך מבחי' הבינה בחסד כמ"ש בזהר ח"ב ר"פ יתרו דס"ז ע"ב ת"ח ברזא דשמא קדישא איהו מלך וכהן דמשמשת תחותי' כו' אית מלך לעילא דאיהו רזא דקה"ק ואיהו מלך עילאה ותחותי' אית כהן רזא דאור קדמאה דקא משמש קמי', והיינו פי' אית מלך לעילא היינו בינה כי עולם הוא ו"ק דז"א שהוא שרש ו"ק מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום וכמ"ש עולם חסד יבנה והבינה נק' מלך העולם שהוא למעלה מבחי' העולם וע' בלקוטי תורה בד"ה להבין ענין הפסוק מי אל כמוך ושם סוף פרק א' בפירוש תשובה קדמה לעולם שהוא למעלה מבחינת עולם, וידוע דתשובה זהו בינה דאיהו רזא דקדה"ק פי' בינה נק' קדשים כי חכמה ובינה נק' קדשים והכתר נק' קדה"ק ועיין מ"ש מזה בלקוטי תורה בד"ה שבת שבתון תהי' לכם ושם פרק ד' ולהיות שהתגלות העונג העליון דעת"י הוא בבינה דוקא ע"כ אמר דאית מלך לעילא ברזא דקדה"ק וכהן דמשמש תחותי' היינו החסד שנק' כה"ג שממשיך מאור הבינה מבחי' קדה"ק להאיר בחסד בחי' יומם דאזיל עם כולהו יומין וע' בפי' הרמ"ז במאמר הנ"ל ומ"ש מזה בהביאור ע"פ שבת שבתון פ"ג וזהו ע"ד אהרן שלפני האצי' כו' ולכן הי' בגדי כה"ג בגדי זהב שהבינה הוא בבחי' כמעלת הזהב על הכסף ועבד בהם בהיכל הי כל היינו חמשים שע"ב כו' וזהו והם יקחו את הזהב דפי' והם קאי על ועשו בגדי אהרן לכהנו לי דהיינו מדרגה הג' שבבגדי אהרן מ"מ גם הם יקחו וימשיכו מבחי' כמעלת הזהב כו' ע"י הלבושים ממעשה המצות.

קיצור סעיף ג'. ענין ברכת המצות אק"ב הוא ג"כ ע"ד ויברך אותם משה שג"כ על ידי התחברות האדם העושה את המצוה דהיינו ענין וצונו ל' צוותא וחיבור עי"ז ממשיכים מבחי' שלמעלה מב' הבחי' וזהו אשר כו'. וענין שז"א הוא בעל ט"ס והמ' נק' עשיראה. וע' בזח"ג ר"פ חקת דק"פ ע"ב שלכן נק' שלומי אמוני ישראל שמשלמת את ז"א להיות ע"ס זהו ע"ד שע"י תוס' ורבוי האורות למעלה מוכרח להיות נמשך הגילוי למטה וכמו צמיחת שערות הזקן זהו אחר עשרים שנה לפי שאז נשלמו מוחין דגדלות אז בוקע הארה למטה וכן עוד משלים ע"ז ממשל החבית כשנתמלאה על כל גדותי' אז נשפך גם לחוץ כו' ונק' בחי' זו בגדי שרד בגין דהוו ממה דאשתאר כו' ונק' אמרתו אשר צוה מימי קדם וזה בא"י אמ"ה וזהו ענין שנאמר בבגדי אהרן לכבוד כו' ומכ"ז מבואר ענין ג' עשיות שנאמר בבגדי אהרן ועשית ואתה תדבר אל כל חכמי לב ועשו ואח"כ עוד ועשו בגדי אהרן לכהנו לי.

ד) **והם** יקחו את הזהב ענין מארז"ל לא הי' העולם ראוי להשתמש בזהב כי עולם חסד יבנה וזהו הכסף, ומ"ש האריז"ל ע"פ ולא בכסף תגאלו שלעתיד יהי' הכנור של שמונה נימין, ומ"ש שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו וכה"ג ממשיך מהבינה הנק' קדה"ק להיות חסד יבנה אותיות בינה ע"כ הם בגדי זהב וזהו והם יקחו את הזהב.

ה) **וזהו** שהכה"ג הי' לו שמונה בגדים שמונה דוקא ע"ד למנצח על השמינית שארז"ל ספ"ב דעירובין די"ג ע"ב שזהו ענין נימא השמינית וכמש"ל ואף שהכנור לא הי' רק של שבעת נימין ועז"נ שובע שמחות משא"כ בחי' השמינית לא יוכל לבא עכשיו זהו בבחי' שיר שהוא ההמשכה בבחי' פנימי' שהשירה היא בחי' שמחה ותענוג וזהו שהשיר על היין שהיין בענבים מיבלע בליעי ויוצא מן ההעלם לגילוי וע' בלק"ת פ' פנחס בד"ה את קרבני לחמי דרוש השני פ"א ובשה"ש בפ' צאינה וראינה דרוש השני פ"ז בענין ויין ישמח כו' ובפ' שלח בד"ה ענין הנסכים פ"ב גבי ובחי' הנסכים הוא בחי' המשכה וגילוי בחי' פנימי' כו' ובבחי' פנימי' לא יוכל לבא מבחי' השמינית כמ"ש בזהר ויצא דקנ"ח ע"א שעז"נ לא תקח האם כו' שלח תשלח את האם כו' שהוא בחי' עלמא דאתכסיי' ולכן הי' הכנור רק מבחי' שבעה נימין ע"ד כי שאל נא לימים ראשונים כו' וכמ"ש בזהר ויצא שם ובפ' תולדות דקמ"א סע"ב אבל בבחי' בגדי אהרן שהוא לבוש ומקיף יוכל אהרן בחי' אה"ר להמשיך הלבושים מבחי' השמינית ג"כ וע' מענין הלבושים בפ' מקץ בד"ה ת"ר מצות נ"ח וע' סד"ה שה"ש בענין כי טובים דודיך מיין והנה במד"ר פ' אחרי פכ"א אמרו מפני מה כה"ג משמש בשמונה בגדים אלא כנגד המילה שהיא לשמונה ימים שנאמר בריתי היתה אתו והיינו כי ענין למנצח על השמינית ארז"ל על מילה שניתנה בשמיני במנחות פרק התכלת דף מ"ג ע"ב, ובמדרש תלים סימן ו' ועיין מזה בסדור ד"ה למנצח על השמינית ובלקוטי תורה פ' תזריע בענין

כדי שיעבור עליו שבת א' שהוא גבוה מבחי' שבת ולכן מילה דוחה שבת וענין בחי' שלמעלה מהשבת זהו ע"ד שנת' בלקו"ת בד"ה האזינו השמים דרוש הראשון ושם רפ"ד והנה יוהכ"פ נק' שבת שבתון כו' שכל שבתות השנה חשובים נגדו כימות החול לגבי שבת כו' וזהו ג"כ ענין קדה"ק שכמו שהקדש מובדל מן החול כך הוא בחי' קדה"ק מבחי' קדש כמ"ש והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדה"ק כמ"ש מזה בד"ה שבת שבתון הוא לכם ושם פ"ה וא"כ שבת שבתון וקדה"ק זהו בחי' א' שלמעלה מבחי' שבת שנק' קדש וע' בזח"ב פ' משפטים דקכ"א סע"א שזהו ענין והחכמה מאין תמצא שהחכמה נק' קדש וזהו בחי' שבת והוא מאין תמצא ע"ד יש מאין כמ"ש בד"ה את שבתותי תשמרו בפ' בהר בענין בורא קדושים ישתבח שמך ובחי' אין זהו קדה"ק וע' בזח"ג פ' שלח דקנ"ח ע"ב ע"פ היש בה עץ אם אין והנה מבואר בזהר בדוכתי' טובא ע"פ כי ביום הזה יכפר עליכם דיוהכ"פ הוא בחי' אימא עילאה בפ' האזינו דר"צ סע"ב ובפ' ויקרא דט"ו ע"ב ובפ' אחרי דס"ו ע"א בענין לפני הוי' תטהרו ע"ש במק"מ והיינו משום שהתגלות עתיק הוא בבינה כמש"ש דס"ט ע"ב ובפי' הרמ"ז שם דר"ל כי ביום הזה שהוא הבינה יכפר עליכם ע"ק וע' מזה ג"כ בלק"ת פ' אחרי סד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הראשון וע' עוד מענין זה שהתגלות עתיק הוא בבינה דוקא בת"א ר"פ לך לך ולכן הבינה נק' שבת שבתון וקדה"ק הכל מטעם הנ"ל וזהו ענין ג"כ מעלת המילה שנאמר עליה למנצח על השמינית שהוא בחי' שלמעלה מבחי' שבת כו' ולכן ארז"ל ע"פ בעצם היום הזה נמול אברהם שנמול ביוהכ"פ כמ"ש בפרקי ר"א הובא בילקוט פ' לך לך דכ"ב ע"א רמז פ' וגם לכן על ידי המילה נוסף באברהם אות ה' שהיא ה' עילאה בינה כמ"ש בת"א שם וכן ביוהכ"פ ה' עינויים ה' תפילות לפי שהוא בחי' ה' עילאה כמ"ש בזח"ג פ' פנחס דרנ"ה ע"ב וע' מזה בלק"ת ס"פ פנחס ולכן השמונה בגדי כה"ג הי' כנגד המילה שהי' בבחי' למנצח על השמינית כו' גם בפסוק מאשר יושיט לו המלך את שרביט הזהב ר"ת מילה ומובן ע"פ הנ"ל בענין והם יקחו את הזהב כו' והנה מ"ש בסדור ובלק"ת בפי' למנצח על השמינית שהוא המשכה מבחי' יסוד דא"ק אינו סותר למש"כ כי המכוון אחד כי הנה בכללות העולמות אצי' הוא חכמה דכללות וא"ק הוא כתר דכללות וכבר נת' שהכתר הוא נק' אין וקדה"ק אלא שהתגלות זו היא בבינה וע' מזה ג"כ בת"א ס"פ מקץ בהביאור דמזוזה מימין בפי' יהא שמו הגדול מבורך כו' והנה במד"ר ס"פ תצוה ס"פ ל"ה דקנ"ד ד"א וזה הדבר באיזה זכות הי' אהרן נכנס לבית קדה"ק אמר ר' חנינא בנו של ר' ישמעאל בזכות המילה שנא' בזאת יבא אהרן זו המילה כמד"א זאת בריתי אשר תשמרו בפ' לך י"ז יו"ד וכה"א בריתי היתה אתו החוה"ש והענין מובן עפמ"ש. אך ביאור הדבר י"ל כי הנה כתיב והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין קדה"ק וע' מזה בלק"ת בד"ה שבת שבתון פ"ד ובד"ה ואתה תצוה גבי מחוץ לפרכת שהוא בחי' שמש ומגן הוי' אלקים והוא כענין יהי רקיע בתוך

המים ויהי מבדיל כו' ועמ"ש מזה בד"ה שמע ישראל בלק"ת פ' ואתחנן ויש למטה מזה בחי' הפרסא המפסיק ומבדיל בין קדש ובין החול ולכן נאמר ב"פ הבדלה גבי מאמר יהי רקיע כו' ויהי מבדיל כו' ויבדל כו' וע' עוד מזה ג"כ בד"ה ענין הנסכים והנה מבחי' פרסא זו המבדיל בין קדש לחול משתלשל ונמשך מזה בחי' ק"נ שהוא לבוש והסתר גמור ע"ד האור וזהו עור הערלה וכמש"ל מזה בסדור שער המילה בד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם ולכן ע"י המילה שמעביר המסך מבדיל לגמרי כדי שיהי' החול בחי' חולין שנעשו עטה"ק ולכן בזכות זה יוכל הכה"ג ליכנס לפנים מן הפרסא המפסיק בין הקדש לקדה"ק דוגמת מ"ש במדר"ר ס"פ פנחס ע"פ הן אל ישגיב בכחו כשבקש מהן לא בקש אלא לפי כחן וכשנותן נותן לפי כחו כו' יעו"ש כך לפי כחם ומלתם את ערלת לבבכם להעביר המסך גשמי עונותיכם מבדילים ועי"ז ובזכות זה נותן לפי כחו שיכנס כה"ג לפני ולפנים מן ההבדלה שבין קדש לקדה"ק כו' ולכן דוקא בזכות המילה נכנס אהרן כה"ג לקדה"ק והיינו ביוהכ"פ שהוא בחי' שבת שבתון שלמעלה מבחי' ומדריגת שבת קדש כמ"ש בד"ה לבאר ענין יוהכ"פ ולכן שבת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כה"ג מביתו כו' נגד ז"ת ויוהכ"פ הוא בינה בחי' תמינאה דוגמת מילה בשמיני וכן כל ההזאות ביוהכ"פ הם שמונה אחת למעלה ושבע למטה ואומר בכל הזאה אחת כו' עד אחת ושבע להמשיך מבחי' בינה גם למטה ע"ד והניף ידו על הנהר כו' והכהו לשבעה נחלים. ואחר כ"ז יובן גודל מעלת ענין בגדי קדש לאהרן שהם הלבושים הנעשים מהמצות לבחי' אה"ר והיינו בענין היותם שמונה בגדים אשר זה מורה שההמשכות הלבושים אלו נמשכים מלמעלה יותר מבחי' ומדריגת המדות עליונות הנק' ג"כ יומין עילאין ועז"נ מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב כמ"ש בזהר פ' שמיני דמ"א ע"א שהם הנק' ימי השמים אבל הלבושים הנמשכים ממעשה המצות ע"י אה"ר שמבחי' אהרן בחי' אשר עין בעין נראה כו' הם נמשכים מבחי' הבינה הנק' מעל שמים ונק' ג"כ על הוי' ע' בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה בענין ותתפלל חנה על הוי' וא"כ ע"י לבושים אלו יוכלו להשיג מבחי' קדה"ק שלמעלה מבחי' והבדילה הפרוכת ועז"נ אז תתענג על הוי' על דייקא כמ"ש בזח"א פ' ויחי דרי"ט ע"א ומ"מ בלבושים אלו ג"כ יש ג' בחי' ועשית ובחי' ועשו דחכמי לב ובחי' ועשו סתם וכנ"ל.

קיצור. וזהו שהכה"ג הי' לו שמונה בגדים המשכה מבחי' על השמינית הגם שהכנור של שבעה נימין היינו לפי שהשיר על היין זהו ההמשכה מבחי' פנימי' וגם הלוים היו המשוררים אבל בבחי' לבושים לבחי' כה"ג יוכל להמשיך מבחי' שמינית ע"ד כי גדול מעל שמים חסדך וזהו שאמרו שהשמונה בגדים הם כנגד שמונת ימי המילה כי במילה ג"כ הוא ההמשכה מבחי' למנצח על השמינית ולכן מילה בזמנה דוחה שבת שהוא למעלה מהשבת שהוא יום השביעי וע"ד שהבינה הנק' תמינאה מלמטה למעלה נק' שבת שבתון ונק' קדה"ק ובלק"ת פ' אמור בד"ה והניף את

העומר שנקראת ממחרת השבת כלומר מבחי' שלמעלה מבחי' שבת וכמ"כ ענין המילה הוא המשכה מלמעלה מבחי' שבת ולכן בעצם היום הזה נמול היינו ביוהכ"פ וע"כ בזכות המילה דוקא הי' אהרן נכנס לבית קדה"ק לפנים מבחי' והבדילה הפרוכת והיינו ע"י העברת המסך המבדיל ומכ"ז מובן ענין גודל מעלת בגדי אהרן שהם הלבושים מהתורה והמצות בבחי' אה"ר שהם נמשכים מבחי' קדה"ק שעי"ז אז תתענג על ה' אז היינו חשבון שמונה א' על ז' וע' זח"ב פ' בשלח דף נ"ד ע"א ע"פ אז ישיר משה ובנ"י כו' וע' עוד מענין הלבושים הנעשים מהמצות בד"ה ת"ר מצות נ"ח כו'. ועי"ז יזכה לחזות בנועם ה' וע' פרדס ערך נועם ובזח"ג פ' שלח דקס"א ע"ב וע' מזה בת"א בד"ה ואלה שמות בנ"י וע' באג"ה ססי' ד' ביתר שאת ומעלה כו'.

בס"ד ביאור על התורה ועשית בגדי קדש וגו'

להבין שרש הדברים הנ"ל, הנה שרש ענין בגדי אהרן שנז' בהם שלש עשיות ועשית דמשה, ועשיי' דחכמי לב, ועשו סתם דכל ישראל, הוא כי בחי' בגדי אהרן יש למעלה בג' מדריגות הא' במאציל עצמו לפני האצי' והוא הנק' ורב חסד או נוצר חסד מי"ג ת"ד כידוע דאבא יונק ממזל הח' וזהו דיקנא דכהנא רבא כמ"ש זקן אהרן כו'. הב' למטה מזה והיינו בבחי' אצי' הוא בחי' אהרן איש החסד שבאצי' בבחי' חסד דז"א הנק' ג"כ חסד עולם והוא ג"כ בחי' אברהם כנ"ל (כך מ"כ וצ"ע מ"ש או נוצר חסד דלכאורה מוכרח שהוא מבחי' ורב חסד כדלקמן, גם מ"ש והוא ג"כ בחי' אברהם צ"ע דהא לאהרן אחיך כתיב, ומקודם יש לבאר מקור ושרש הגלוי לענין בגדי אהרן מהו הנז' בספרי הקבלה, ועפי"ז יתבאר לנו הענין, והמגלה הראשון בזה הוא בזהר באד"ר דקל"ב ע"ב דיקנא דכהנא רבא בתמניא תיקונין אתתקן ובגין כך תמניא תיקונין לכהנא רבא ופי' שם בז"ה מהאריז"ל כהנא רבא היינו רב חסד מחסד סתם וח' תיקונין הם מן ורב חסד שהוא תיקון השישי עד ונקה שהוא תיקון הי"ג, עוד כ' שם בשם ספר הכוונות וז"ל שמונה בגדי כה"ג ביהכ"כ הם סוד ח' תיקונים דיקנא דכהנא רבא וכבר הודעתיך שכהנא רבא הוא בעתיקא ולכן הוא רבא ולא זעירא ואין הזעיר צריך לח' בגדים עכ"ל, ועוד כ' שם בז"ה פי' כשמן הטוב כו' על הזקן זקן אהרן ח' תיקונים דכהנא רבא ז"א (ר"ת זקן אהרן) כי ח' אלו הארתם מתלבשים בח' דז"א עכ"ל הרי ביאר שגם הז"א נק' כה"ג כשמתלבשים בו הארת ח' תיקונים התחתונים דא"א שהם ח' בגדי כה"ג וכ"ה בס' ר"ד שם, וצ"ל דלא סתרי למ"ש בשם ספר הכוונות שכהנא רבא הוא בעתיקא

ואין הז"א צריך ח' בגדים, דודאי עיקר בחי' כהנא רבא הוא בעתיקא כדפי' בענין רב חסד שהוא רב מחסד סתם וכן פי' כה"ג שגדול מכהן סתם שהוא החסד דז"א, וזהו ששנינו שלהי יומא כה"ג משמש בח' כלים כו', דהיינו בחי' ע"י שם הם הח' בגדים ח' תיקוני' בתמידות משא"כ הז"א א"צ לח' בגדים אך כשהח' תיקוני' דא"א מאירים בז"א אז נק' ג"כ כה"ג בח' בגדי' ובזה נתבאר לנו שני הבחי' מבגדי אהרן שכתב רבינו ז"ל, (ג' בגדים נגד תלת עלמין דזהר שלח, ע' רמ"ז גם לרבות היינו בגדים הג' מיכאל בי"ע והיינו אה"ר נמשך מרב חסד לאבי"ע ואינו מתעבה מה שאין כן חסד עולם ז"א מצ"ע אברהם, עיין רמ"ז אמור פ"ח). דהיינו שיש בחי' ח' בגדים לפני האצילות בא"א ויש כמו"כ ח' בגדים בז"א, וע' בפע"ח שער י"ב פרק א' סד"ה אמר יצחק שהוא לשון האריז"ל בכבודו ועצמו יובן איך כי ח' תיקוני' תתאין דא"א מתלבשין בח' בגדים וכמש"ש כי ממדה ו' מתחיל זקן אהרן ומתלבש בח' בגדים כו' ח' בח' כו', ונמצא שיש חסד דלגאו בעתיקא וחסד המתלבש כו' מלבר כו' עכ"ל, ור"ל חסד דלגאו הם הח' תיקונין וחסד שמתלבשים בו הח' תיקוני' הוא ח' בגדי כה"ג, וכן אמר שם תחלה הח' נגלין והם נגד ח' בגדי' וח' מכוסי' הם תקוני דיקנא דעתיקא, ודע דבי"ג ת"ד יש ב' בחי' הא' הוא בחי' השערות עצמן והב' בחי' הארת מו"ס המלובש בתוכן, ולכאורה משמע שבחי' ח' בגדים הם בחי' ג' שמלביש להשערות כדמשמע מלשון האריז"ל דח' מכוסים הם ת"ד דעתיקא, ומהפשט נ' דהיינו השערות עצמן, א"כ הח' נגלים שהם הח' בגדים הם זולת השערות נק' לבושים עליהם וכ"מ מלשון רבינו ז"ל כאן בהתורה שהזכיר מקודם ענין אהרן שהוא בחי' חסד דלגאו הנמשך ע"י שערות כו' ואח"כ הזכיר שצריך לעשות בחי' בגדי' ולבושים לאה"ר זו מכלל דהלבושים לאו היינו ורב חסד עצמו שהוא השערות, ואך הענין כן צ"ע ל' הרמ"ז ר"פ אמור שכתוב שם על המאמר הזהר דפ"ח סע"ב בענין זקן אהרן וז"ל ולפ"ז תיקון כי חפץ חסד הוא שהוא השישי לתיקוני דעתיקא הוא הראשון להתלבש בפנימיות תיקון ורב חסד ומשם עד הי"ג הם ח' פנימי' בחי' חיצונים עכ"ל. הנה הבין דורב חסד הוא בגדי כה"ג, וכ"מ מל' ספר הכוונות וכי חפץ חסד הוא ת"ד דעתיקא, וצ"ע דלכאורה קיי"ל די"ג מדה"ר שאמר משרע"ה הם ג"כ בא"א רק שהם החיצוני' דהיינו הצנורות ר"ל השערות עצמן, וי"ג מדה"ר דמיכה הם הפנימי' המתלבש בהם, כן משמע בס' ר"ד די"ח ריש ע"ד, וא"כ לפ"ז הבגדי כה"ג הם השערות דת"ד עצמן, וח' מכוסים שהזכיר האריז"ל הם הפנימי' דמו"ס שבתוך השערות, אך בהרמ"ז עצמו שם דהפנימי' שבתוך השערות הוא ענין בפ"ע זולת הח' מכוסין והח' נגלין וכדפי' שם שזהו ענין כשמן הטוב כו', ואולי ס"ל להרמ"ז דכי חפץ חסד הוא ג"כ רק בבחי' שערות דת"ד וצ"ע וכ"מ בזה"ה * דל"ט ע"א, ועכ"פ יובן דמש"כ הכותב והוא הנק' ורב חסד או נוצר חסד הוא ט"ס ואפשר

בז"ה: בכת"י ב': בזהר.

ר"ל ורב חסד או כי חפץ חסד וכ"ה במק"מ ר"פ אמור, גם מ"ש והוא ג"כ בחי' אברהם דאברהם הוא חסד דז"א ממש משא"כ בגדי כה"ג שבז"א הוא מהארת ח' ת"ד דא"א בח' דז"א משא"כ בז"א מצד עצמו כנ"ל בשם ס' הכוונות, המדרגה הג' בבגדי אהרן הוא בבי"ע שלמטה מהאצי'. (הנה בגדים אלו לא נתבארו בפי' בכהאריז"ל הנז"ל אך מצאתי גלוי לזה בזוה"ק פ' פקודי דרכ"ט ע"א ח"ל ואינון הוו לבושין דקודשיא דאתלבש בהו מיכאל כהנא רבא כו', וידוע דמיכאל הוא בבי"ע בהיכל הרצון כמ"ש בהרמ"ז ר"פ יתרו, ושם בזהר ר"פ יתרו נז' ג"כ ענין מיכאל שנק' כהן והוא דלא נז' שם שנק' כה"ג היינו דלגבי כה"ג דאצי' הנז' שם איננו נק' גדול, וע' במק"מ פ' פקודי שם דלבושי' דמיכאל הם הנק' בגדי שרד ל' שריד ופלים והוא * כענין מש"ל בפי' מה דאשתאר מההוא נהורא כו' וכמ"ש הזהר שם אקרו בגדי שרד בגין דאשתארו מאינון לבושין עילאין כו' והוא בחי' לבוש מל' דמשם נמשך לבושין אלו, ועפי"ז יתפרש היטב מ"ש באד"ר דקל"ב בענין שבת אחים גם יחד גם לרבות כה"ג דלתתא ופי' בז"ה דאחים היינו בחי' כה"ג דלפני האצי' וכה"ג שבבחי' אצי', וגם לרבות כה"ג דלתתא פי' שם דהיינו כה"ג שלמטה ממש בעוה"ז ולדרכנו י"ל דרומז ג"כ לבחי' מיכאל כה"ג דבי"ע והמכוון שכשנמשך השפע ע"י כה"ג שלפני האצי' יורד ונמשך עד כה"ג דבריאה ועד למטה ממש וכ"ז הוא ע"י עבודת כה"ג בבהמ"ק שלמטה בבגדי כהונה וח' בגדים הנ"ל). הג"ה עזח"א ויחי דרי"ז ע"א ושם פי' בזה"ח כה"ג לעילא ד"א כה"ג לתתא מיכאל ויש בכ"א לבושין יעו"ש, וזה ע"ד הנז' בזהר ר"פ יתרו ס"ז ב'. (נת' ענין ח' בגדי כה"ג דלפני האצי' ח' תיקונים שהם ח' בח' ומה שצ"ע בהרמ"ז וח' בגדים דאצי' היינו כשמאירי' הת"ד הנ"ל בז"א ואז נעשה ג"כ עוד * בגדי כה"ג דבריאה).

ב) **והנה** תחלה י"ל ענין אהרן שלפני האצי' דהנה כתיב כי עין בעין נראה אותיות אהרן, דהנה מבואר בכמה מקומות שהאורות וההמשכות שבאין ונמשכים מעצמיות אור א"ס לנאצלים אינו בדרך השתלשלות עו"ע מפני שאין ערוך כלל ביניהם, ולזה הטעם הי' תחלה בחי' צמצום הנק' מקום פנוי בתחלה כמ"ש בע"ח, וגם אחר צמצום הזה הי' צ"ל עוד כמה צמצומי' עד שיהי' נמשך האור להיות מקור לאצי' והיינו שיוצא האור והשפע בבחי' שערות עד"מ כמשל השערות שהן חלולין ויש בהם יניקה קצת עוברת בחללן, אך היא ממותרי מוחין מן האידים החיצוני' שיוצאין ובוקעין מוח המות השכלי ואין להם ערוך כלל לגבי עצמות המוחין כמ"כ החכמה דאצי' מאין תמצא היינו מבחי' מותרות ונובלות דח"ס מבחי' מזל הח' ונוצר ויש לזה ג"כ משל אחר מאותיות הדבור של רב לתלמיד שא"א

והוא . . לבושין אלו: בכת"י ב' במקום קטע זה נמצא: והוא היפך מפרש"י ז"ל שהם כיסוי הכלים.

ג"כ עוד: בכת"י ב': ג"כ כה"ג עוד.

שישפיע הרב מהות שכלו ממש להתלמיד אלא ע"י אמצעות אותיות הדבור ומהדבור של הרב ישכיל התלמיד השכל והרי א"כ אותיות הדבור אלו הם כמשל חללן של השערות שבהאותיות אלו עובר ונמשך שפע השכל, ובאמת שכל המשלים האלו עדיין אינן אמיתיים לפי שהתהוות החכמה מן המאציל אינו שכל מן שכל שא"ס ב"ה אינו מגדר ומהות חכמה כו' אמנם עיקר הכלל הוא דמעצמות המאציל לנאצלים הוא בבחי' צמצום ודילוג ולא בגדר השתלשלות עו"ע אור וכלי, אך ורק בבחי' האצי' שם שייך ענין השתל' עו"ע בי"ס דאצי' מזה לזה שהרי ממהות השכל מתהוה האהבה כו' ושם באצי' שייך ענין בחי' אור וכלי (משא"כ לפני האצי' לא שייך עדיין בחי' כלים ממש וכנודע דלכך נק' אדם דאצי' אדם דעשי' להיות האצי' הוא התלבשות האוב"כ ממש שעי"ז הוא מקור דעשי') וזהו דבחי' ומדריגת כה"ג שלפני האצי' הוא בבחי' י"ג ת"ד והיינו תיקון הששי ורב חסד כו'. כי הנה ענין ובחי' כה"ג הוא אהרן אותיות נראה שהוא בחי' גילוי הארה מא"ס ב"ה וכמ"ש באורך נראה אור, כלומר שאנחנו נראה את האור, דהיינו כשנמשך מבחי' אורך ממש להיות מקור לנאצלים וגילוי זה א"א להיות רק ע"י בחי' השערות די"ג ת"ד שהוא בחי' צמצומים הנ"ל שע"י צמצום זה הוא שיכול להיות נמשך הגילוי ואם לא הצמצום לא הי' אפשר להיות שום גלוי א"כ א"א להיות בחי' אהרן שהוא בחי' נראה וגילוי אם לא ע"י ת"ד, (וענין שהוא תיקון השישי יובן עפמ"ש האריז"ל בפע"ח שי"ב פ"ח ד"ה תיקוני' הראשונים הם בחי' אור קדמון אור צח אור מצוחצח וחו"ב והתיקון השישי הוא חסד, וג' דדברים אלו נובעים מתשובת רב האי גאון שהביא הפרדס בשער י"א פ"א ששאלו ממנו מהו ענין י"ג מדות הלא ע"ס מצאנו י"ג לא מצאנו, והיתה התשובה, דענין הג' הנוספים הם שלשה גנוזות ראשי ראשיים והם אור קדמון אור צח אור מצוחצח, וביאר זה הפרדס דלהיות הע"ס נחלקין לג' קוין חח"ן קו הימין בג"ה קו השמאל כדת"י הוא קו האמצעי לכך הם נכללות בשלשה גנוזות הנ"ל וענין הג' היינו שהם מקורי ושרשי הי"ס כמו שהם גנוזות בהעצמות כו' יעו"ש בפרק ג' מהשער הנ"ל, ונמצא ענין ג' תיקונין הראשונים מן יג"מ הם שרשי ומקורי שאר התיקונין שהם הע"ס המתפשטים מע"י וא"א, וא"כ הם למעלה עדיין מבחי' גילוי כיון שהם השרשים הנעלמים, גם ב' תיקונים שאח"כ דפי' האריז"ל שהם חו"ב והיינו חו"ב המתפשטים מע"י וא"א הם ג"כ עדיין למעלה מהות גילוי לבחי' האצי' רק תיקון הו' שהוא בחי' חסד המתפשט מע"י וא"א מבחי' זו הוא בחי' הגלוי להיות מקור לאצי' כנודע דעיקר ענין המדות ה"ז הגלוי לזולתו כידוע ג"כ בענין חסד דאצי' דלכך נק' אתה וכמ"ש אתה כהן לעולם להיות ראשית הגלוי בבחי' המדות והוא ראשית ז' ימי הבנין עולם חסד יבנה משא"כ בינה נק' הוא להיותו בחי' העלם, ועד"ז יובן ג"כ בענין ע"ס שבי"ג ת"ד דבחי' החסד הוא ראשית הגלוי דעם היותן כולן לפני האצי' ובחי' העלם יחשבו לגבי האצי' שהרי חכמה דאצי' יונק ממזל הח' וכו', מ"מ בערך

החו"ב די"ג ת"ד נחשב החסד ראשית הגלוי ולכן מדה זו היא מדת כה"ג שמדתו הוא להיות חסד וגלוי כדכתיב אתה כהן כו' וכדאיתא בזהר ח"ג דקצ"ג ע"ב וזהו אתה כהן לעולם על דברתי כהן עילאה דא איהו דקיומא על דבר, פי' שהחסד הוא מקור שממנו יומשך הדבור שהוא הגלוי ממש שהוא בחי' מל' וזהו ג"כ פי' וענין ל' כהן, שהוא ל' משרת וכמבואר ג"כ בזוה"ק ר"פ יתרו אית מלך לעילא וכהן דמשמש תחותי' כו' והיינו מלך לעילא הוא מל' דא"ק שהוא מקור לבחי' ע"י וממנה נמשכים ג' שרשים הנעלמים הנ"ל וכהן דמשמש תחותי' היינו שמביא זה ההעלם לידי גילוי הוא החסד עילאה, והענין כי התגלות ע"י בבינה ומבינה נמשך בחסד והוא ראשית הגלוי וע' משנ"ת מאמר זה במ"א ומשם תבין לכאן ודו"ק. ומובן מכ"ז ענין הנז' בכהאריז"ל איך כי תיקון ורב חסד או חפץ חסד הוא מדות כה"ג והיינו בחי' אהרן אותיות נראה שלפני האצילות) וזהו ענין זקן אהרן ומתחלה נאמר הזקן היינו ה' זקן הם ה' תקוני' העליונים שנמשך בהם מתחלה השמן הטוב הנמשך ע"י ואח"כ נמשך ומתלבש בבחי' זקן אהרן ואמר זקן פעם שני עם היותו הכל י"ג ת"ד אך שמדת כה"ג זקן אהרן שמשם מתחיל בחי' מקור הגלוי שזהו מדת החסד כנ"ל, ומ"ש אח"כ שיורד עפ"י מדותיו הנה מדותיו ל' לבושים כמו מדו בד, והוא ענין בגדי כה"ג והם בחי' הכלים דע"ס דע"י וא"א ואינם בחי' כלים ממש כמו כלים דאצי' שהרי כבר נת' דבאצי' הוא דשייך לומר אור וכלי עו"ע משא"כ לפני האצי', אך הענין שאינם כלל מענין הכלים דאצי' שהם בבחי' צמצום ממש להגביל האור וכנז' בפרקי היכלות רל"ו אלפים רבבות כו', שזהו בחי' גבול והיינו בכלים דאצי' כנז' באגה"ק איהו וחיוהי משא"כ בבחי' ע"ס הגנוזות שבלשון הפרד"ס והגאונים שאינם כלים ממש רק השרשים ומקורים של הכלים דאצי', וכנז' להדיא בפרד"ס דענין ע"ס הגנוזות היינו שרשי הכלים ולא שרשי האורות והיינו משום דהאורות אפילו באצי' הם פשוטים ולמעלה ממהות חכמה א"כ איך שייך לומר בהם חילוק וענין שרש וענף מכיון שהם בחי' גלוי הארת א"ס כו', רק בבחי' הכלים שהם מהות חו"ב שאינן בערך האור הפשוט שם יצדק לומר ענף ושרש, והנה מה שנק' בלשון הפרד"ס ע"ס הגנוזות הוא עפ"י כהאריז"ל ענין ע"ס דע"י או ע"ס דא"א, והיינו בחי' הכלים דע"ס אלו שהם נק' גנוזות להיותן רק שרשי הכלים דאצי', וזהו שרש ענין בגדי כה"ג שלפני האצי' דהיינו בחי' כלים ולבושים לגילוי האורות הנז' הנק' כה"ג דהיינו מבחי' ורב חסד ואילך והם ח' בגדים הנ"ל, וזהו המדרגה הראשונה מג' המדרגות דבגדי כה"ג והיינו מה שלפני האצי' כנ"ל, וע"ז נאמר ועשית בגדי קדש שציוי זה נאמר למשרע"ה שהוא יעשה וימשיך בחי' בגדי קדש לאהרן אחיך היינו בחי' כלים ולבושים לבחי' גלוי האור הנק' אהרן אותיות נראה אור שלפני האצי').

נתבאר אהרן נראה גלוי ומא"ס לאצי' צ"ל צמצומים מקו"פ ושערות דיבור ועכ"ז אין המשל דומה להנמשל כו', כי אינו שכל משכל

כו', וכה"ג הגלוי לאצי' לכן צ"ל שערות (וענין תיקון הז' * כי ה' תיקוני' א"ק א"צ מ"מ חו"ב דע"י ראשי ראשי' כו') זקן אהרן, מדותיו כלים דע"י י"ס הגנוזות כי באורות אין שייך לשון גנוזות כו'.

ג) והנה ענין פרטי הח' בגדים באצי' הם כלים ממש (וזוהי המדריגה השנית דבגדי כה"ג כנ"ל) וכאשר מבואר בספרי הקבלה ענין החשן והאפוד והציץ בלק"ת פ' תצוה (וע' בעבודת יוהכ"פ להרמ"ק שביאר ענין ד' בגדי זהב וד' בגדי לבן, ועמ"ש ע"פ ועשית ציץ וע"פ ששה משמותם כו' ועל מצנפת ואבנט דרוש מיוחד) והוא בחי' עשיית הבגדים של חכמי לב, כי פי' לב הוא בחי' ז"א וחכמי לב היינו בחי' מוחין דאו"א שמלובשים בז"א (שמהם נמשכים הבגדים הנ"ל דז"א כמבואר בלק"ת שם) וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה מבחי' אבא שרש כל האצי' כי הנה ידוע דאבא מקנן באצי' ואימא בבריאה כו' ונמצא כל האצילות שרשו מבחי' אבא דוקא שהוא בחי' ביטול וע"כ נק' בשם אצי' לשון אצלו * כי קרוב הוא לאוא"ס ב"ה בבחי' הביטול ביותר, משא"כ בחי' בריאה שהיא בחי' יש ודבר מקבל מבחי' בינה שהם בבחי' התפעלות וביטול היש הנמשך מבחי' ההתבוננות ולא בבחי' ביטול אמיתי הנמשך מן החכמה, וכמו עד"מ באדם התחתון יש ג"כ ב' בחי' אלו דהיינו שכאשר מתפעל באהוי"ר בלבבו הנה כאשר אין ההתפעלות רק מצד ההשגה שהוא בחי' בינה אז המדות נרגשים בבחי' יש ודבר מה אבל כאשר יומשכו מבחי' חכמה שהיא בחי' ראשית * השכל אז אין האהוי"ר בבחי' הרגשה כלל רק בבחי' ביטול והעדר ההרגשה וכמבואר כ"ז באריכות בדרוש בענין עה"ח ועה"ד נתבאר אצלינו ע"פ אלה תולדות נח כו' ולכך כל עולם האצי' שמקבלים מבחי' חכמה כנודע בע"ח לכך הם בבחי' הביטול אמיתי ואפילו במדות דאצילות כל המילואים והגלוי' הוא מבחי' אור אבא וזהו אשר מלאתיו רוח חכמה, משא"כ בריאה הוא בחי' יש לפי שאין אור אבא מאיר שם רק אור אימא כו', ולכן עשיית הבגדים דבחי' ז"א דאצי' הוא ע"י חכמי לב שמבחי' אצי' שהם הממשיכים עשיי' בחי' כלים ולבושים אלו דז"א, אבל עשיית הבגדים דבחי' אהרן שלפני האצי' הוא ע"י מרבע"ה דוקא בעצמו כמ"ש ועשית כו' כי במשה כתיב מן המים משיתיהו ומבואר במ"א שהי' שרשו מבחי' מ"ה דע"י וא"א ושרשם משם מ"ה הכללי דמצחא דא"ק שהוא מקור כל שם מ"ה דאבי"ע המבררים שם ב"ן (ומ"ש משרע"ה ונחנו מ"ה שגם אהרן הי' מבחי' מ"ה רק שהי' בחי' ב"ן דמ"ה ומשה הוא בחי' מ"ה דמ"ה וז"ש הוא משה ואהרן ולפעמים כתיב הוא אהרן ומשה כי לפעמים ב"ן גבוה ממ"ה ולכן הי' משרע"ה שושבינא דמלכא להמשיך האור מלמעלה למטה ואהרן שודמ"ט כי שם ב"ן העלאה כו'). והנה מבואר למעלה ענין

הז': בכת"י ב': הט'.

אצלו: בכת"י ב': נאצל.

ראשית: בכת"י ב': ראית.

בגדי אהרן שלפני האצי' שהם בחי' שרשי הכלים שלפני האצי' ונק' גנוזות בלשון הפרד"ס כי עדיין אינם כלים ממש רק שרשי הכלים ואח"כ באצי' שם שייך כלים ממש וזהו בחי' עשיי' הב' דבגדי אהרן כנ"ל שנעשה ע"י חכמי לב, ואמנם בחי' א' דבגדי אהרן שהם כלים הגנוזים שלפני האצי' הוא ע"י משה דוקא דהיינו ע"י הארת שם מ"ה דא"ק שהוא הנמשך לעשות בחי' הכלים ולבושים אלו (ועיין באדרא רבא דקכ"ח סע"א עתיקא דעתיקן כו' אתתקן כו', דהפי' שנתלבש בלבושים ונק' תיקוני' לפי שע"י הלבוש יוכל להיות גילוי האור כו' כמ"ש במ"א וע' בז"ה* די"א ע"ב), וז"ש הוא משה ואהרן אשר הוציאו את בנ"י וכו' על צבאותם פי' למעלה מבחי' צבאות ה' כי הם המשיכו מבחי' שם מ"ה דא"ק שלפני האצי' (ועמ"ש במ"א בענין מי שם פה לאדם דמשרע"ה היה כבד פה שלא הי' יכול להשפיל עצמו בבחי' כלים כו' מגודל הביטול שלו דמ"ה ואמר לו השי"ת מי שם פה לאדם מ"ה ביטול וא"כ איך נתהוו לו כלים הלא אנכי הוי' סדכ"ס וא"כ הוא כל יכול ולכן אהי' עם פיך ג"כ להיות שתוכל להשפיל בכלים להשפיע וכמ"ש במ"א דשרש התהוות הכלים מלמעלה מהאורות וענין פה לאדם י"ל* דהיינו לא"ק דמבחי' פה נמשכו הכלים, ואח"כ שהיות נתהווה שרשי הכלים אפילו בא"ק א"כ מכש"כ אהי' עם פיך ולכן עי"ז ג"כ ועשית בגדי קדש לאהרן כו' דלכך הוא הממשיך ג"כ בגדים והלבושים לאהרן דכבר ניתן בו הכח* דוקא העושה כלים ולבושים לאה"ר דאהרן שהלבושים הוא המשכה למטה משא"כ אהרן מצד עצמו ב"ן דמ"ה העלא', וצ"ע איך יתיישב זה עם הא דאמרן דאהרן הוא ורב חסד) וזהו ענין אהרן שהוא אותיות נראה כנ"ל ע"פ עין בענין נראה אתה כו', ומבואר למעלה דפי' נראה ר"ל שיהי' גילוי האור מן המאציל וזהו פי' נראה אתה הוי' דהיינו שיתגלה להיות התהוות בחי' שם הוי' דחכמה או דחסד, אך איך ירד האור בירידת המדרגה כ"כ שהרי אין ערוך כלל בין המאציל לנאצלים, ע"ז אמר כי עין בעין נראה דהיינו ע"י הסתכלות ז"א בא"א נמשך מלמעלה ג"כ התגלות בחי' הסתכלות דא"א בז"א וזהו ענין עין ה' אל יראיו, ויש בזה חילוקי' דלפעמים מקבל הז"א ק"נ נהורין כו' וזהו עין בעין עין דז"א בעין דא"א, והטעם שהגלוי הוא ע"י הסתכלות דוקא היינו לפי שבחי' הארת שם מ"ה דא"ק ודע"י וא"א גבוה מאד וא"א להיות נמשך ומתגלה בפנימיות המוחין דז"א רק ע"י הסתכלות לבד שאין הגילוי בפנימיות ממש וכמו על דרך משל אדם שאינו יכול להשיג עומק דעת רבו בפנימיותו רק שמסתכל עליו ועי"ז מקבל ג"כ הארת רבו מה שנתלבש חיצוניותו באור פניו וכמארז"ל חייב אדם להקביל פני רבו ברגל וארז"ל דחזיתי' לר' מאיר כו' שנאמר והי' עיניך רואות כו' וכן מלמעלה למטה

בז"ה : בכת"י ב' : בזהר.

י"ל : בכת"י ב' : מ'.

הכח . . למטה : בכת"י ב' : הכח ואנכי אהי' עם פיך. ועוי"ל דלהיות שמשרע"ה מ"ה דמה או"י להמשיך מלמעלה למטה.

לא יוכל להיות הגילוי מפנימיות ממש רק אחרי ההתלבשות בחיצוניות כמו התלבשות השכל בהארת פנים כי חכמת אדם תאיר פניו וכעד"ז בחינת הסתכלות העינים כי הנה הגם שהראי' נמשך מן החכמה מ"מ אנו רואים בשמיעה יש חיות יותר וכמו דקיי"ל לענין נזקין סימא את עינו נותן לו דמי עינו חרשו נותן לו דמי כולו, להיות כי בבחי' ראי' הוא מה שנשפל הארה מהחכמה ולמטה יותר מבחי' השמיעה, וזהו ענין כי עין בעין נראה דהגילוי מלמעלה הוא מבחי' עין כו'. והנה ענין בחי' כי עין בעין נראה בנפש האדם הוא כמש"ל בפנים דבחי' ומדרגת גילוי האה"ר דאהרן כה"ג בנפש הוא כשההתבוננות והאהבה היא כדמיון ראיי' חושיית ממש שזהו בחי' נראה כי אתה הוי' כו', וזהו ממש ענין עין בעין, דמה שלמעלה ה"ע הסתכלות ע"י בז"א הנה בנפש הוא ענין גילוי הארת א"ס ב"ה בנפש מה שמתקרב ומתיישב במוחו ואהבתו כדמיון ראיי' חושיית.

נתבאר. ענין הח' בגדים באצי' הן כלים ממש ועשייתן ע"י חכמי לב כי אבא מקנן באצי' ביטול משא"כ בבריאה רק בינה לכן בחי' יש וכן באדם חכמי לב גילוי החכמה בלב ואז ביטול (וי"ל דהיינו כשיסוד אבא שבו כלול חו"ג נמשך בלב ובמקום המגולה ע' בדרוש נח), אבל בגדים שלפני האצי' שהן שרשי הכלים בחי' ע"ס הגנוזות הוא על ידי משרע"ה ששרשו מהארת שם מ"ה דבמצחא דא"ק ואהרן ב"ן דמ"ה (ועמ"ש למשה מי שם פה כו' או מ"ה או"י ממשיך כלים), ובחי' אהרן עין בעין ג' הסתכלות עין דז"א בא"א ועי"ז אתה מתגלה בבחי' שם הוי' (ובחי' זו בנפש ראיי' חושיית) והטעם שע"י הסתכלות כי מבחי' זו א"א להיות הגילוי רק בחיצוניות.

ד) **והנה** נתבאר בפנים אות ד' בענין עשיית הבגדים שע"י משה, והם עתה בעבודת ה' בחי' לבושי' דתומ"צ המלבישים להאה"ר ובבחי' זו נק' התורה כלה ובחי' מקבל מישראל וכן המצות, ולפ"ז ברכת המצות בבחי' זו הוא כענין ברכת חתנים והברכה היא מבחי' משה כמ"ש בהשלמת המשכן ויברך אותם משה, ועד"ז הי' ענין ועשית בגדי קדש כו'. להבין ביאור זה הנה צ"ל תחלה ענין ברכת חתנים דחתן ל' חות דרגא והוא בחי' היחודים עליונים אורות בכלים שנעשו למעלה באצי' ע"י מעשה המצות כי הם רמ"ח אברים דמלכא היינו שע"י מצוה זו נמשך האור בכלי ואבר פ' כו' וע"י יחוד זה של האור עם הכלי וכן בבחי' יחוד דכר ונוק' משפיע ומקבל נמשך מבחי' שלמעלה משניהם והוא נמשך ההארה מבחי' אוא"ס ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' האור המלובש בכלי ומבחי' הכלי, ועי"ז נמשך וניתן להם כח להוליד ע"י יחודם אור חדש וכל המשכת אור חדש הוא דוקא מאוא"ס ב"ה עצמו, וההמשכה זו הוא דוקא ע"י היחוד וכן הוא ביחוד גשמי של הזו"נ וכמ"ש זכר ונקבה בראם ויברך אותם. והענין כי הנה ענין היחוד הוא הסתכלות חו"ג שהחסדים דדכורא ממתיקי' גבורות דנוק' (כדפי' בזהר ר"פ ויחי) וידוע דהאורות די"ס מצד עצמן

הן פשוטים ולא שייך כלל בהם מה"ת חכמה וחסד כו' כי זו היא בחי' הכלים אך ע"י התלבשות האורות בכלים נעשה תמונה בהאור להיות בחי' אור וחיות למדת החסד כו' לכן מצד עצם האורות קודם התלבשותן בהכלים לא שייך כלל ענין יחוד וזיווג מאחר שהכל פשוט בתכלית רק בהתלבשותן בכלים שייך היחוד ומיתוק הגבו' בחסדים כי אז נק' האורות ג"כ אור החסד ואור הגבורה כנ"ל, אך כיון שאח"כ האורות מלובשים בכלים והכלים הן ב' הפכים חו"ג א"כ איך מתחברים יחדיו אך היינו ע"י המשכת אוא"ס ב"ה שלמעלה מבחי' אורות שבכלים הפשוט בתכלית הפשיטות ועי"ז מתבטלים הב' הפכים חו"ג ומתכללים יחדיו, לכן עי"ז נמשך ג"כ הכח להיות הולדה חדשה וכמ"ש בע"ח דשרש התהוות הכלים הוא מבחי' הכאת האורות או"י ואו"ח כשפגעו זב"ז מטולמ"ט הרי שע"י היחוד או"י ואו"ח נמשך התהוות חדשה והיינו משום שע"י היחוד נמשך גילוי אוא"ס שלמעלה מב' הבחי' כו'. ובזה יובן מ"ש יעקב מה נורא המקום הזה כו' כי יעקב הי' יושב אוהלים בחי' ת"ת המחבר חו"ג והיינו ע"י בחי' גילוי אוא"ס שהוא בחי' נורא תהלות כו', וזהו ענין ברכת חתנים כי לית ברכתא שריא אלא ביחוד דכר ונוק' כמ"ש בזהר ופי' הברכה הוא הגילוי אור מעצמות אוא"ס, ועד"ז יובן ג"כ ענין ויברך אותם משה, דגבי הקמת המשכן לפי דענין המשכן הוא יחוד האוב"כ כידוע דכל כלי המשכן הי' כדוגמא לבחי' כלים העליונים שבבחי' אצי' כמ"ש בזהר פ' שלח לכן עי"ז ויברך אותם משה שנמשך בחי' ברכה והמשכה מבחי' שלמעלה מהאו"כ וברכה זו היא מבחי' משה מן המים משיתיהו כו', ועד"ז יובן ג"כ ענין ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך שהם בחי' לבושים לכהנא רבא שלפני האצי' והוא בחי' יחוד האורות משרשי הכלים כנ"ל ועל ידי יחוד זה נמשך גילוי אוא"ס ב"ה שלמעלה גם מבחי' אהרן כה"ג והיינו בחי' ועשית דמשה שהוא בחי' הארת שם מ"ה דא"ק (ואפשר לומר דהנה הברכה בהקמת המשכן פרש"י שאמר משרע"ה ויהי נועם ופי' נועם מבואר בזהר שלח דקס"א ע"ב דהוא המשכת מבחי' עתיק המאיר בבינה כו' וע' זהר מקץ קצ"ז ב' ופ' וארא ל"א ב' ופ' תולדות בשלח תצא. וזה יובן ג"כ בענין ועשית בגדי קדש שהם מתיקון ורב חסד ואילך ונת"ל דזו היא מדת חסד אבל ה' תיקון הראשונים הם אור קדמון ואור צח ואור מצוחצח וחו"ב או"כ ויהי נועם הוא המשכה מבחי' בינה שלמעלה מורב חסד דשם מאיר בחי' ע"י כו').

נתבאר. ברכת המצות כמו ברכת חתנים כי יחוד דו"נ ע"י דבר הגבוה משניהם יחודים אין שייך רק כשהאורות בכלים דאורות מצד עצמן פשוטים, ובכלים המתקת חו"ג ע"י אור שלמעלה מאו"כ, התהוות הכלים ע"י מטולמ"ט הכא' האורות מה נורא המקום, וכן במשכן יחוד אורות בכלים אזי ויברך כו', וכן אפי' ביחוד האורות עם שרשי הכלים בגדי אהרן שלפני האצי' אזי ועשית מה דא"ק הגבוה משניהם כו' עמ"ש ע"פ פרזונו בישראל משם יובן אה"ר דאהרן זהו פרזונו, לבושי' דמשה

ולבושי' דחכמי לב או דסתם י"ל כענין מצותי ומצות המלך הנז' ע"פ גדילים, פרסא שבין מאציל לנאצלים וצ"ע ע' ע"פ כנשר יעיר ג' מיני מדות רחמים ומזה תקיש לג' מיני כהן הנ"ל וע' ע"פ במדבר סיני לבוש עושה אור כשלמה לבושי' כתלג חיוור רבות ויצא ע"פ ובגד ללבוש בגדי כהונה נק' תפארת, שה"ס כתר בביאור ומראך נאוה.

לתורה ועשית בגדי קדש

לבושי' דמשה אפשר ע"ד שנת' בסדר העבודה שאמר בבארדיצוב שיש ב' אופנים בענין הלימוד והענין הב' רק ע"ד שוב כו' לתקן כלים ועלק"א פ"נ. ור"ל שזו הוא המשכה מא"ס בחכמה תורה שלמעלה בקודב"ה אבל הא' המשכה מחכ' שבה שורה א"ס באצי' וכו'.

להדרוש שבת"א ע"פ ועשית בגדי קדש

הנה נתבאר ע"פ בריתי היתה אתו במלאכי סי' ג' המד"ר פ' אחרי פכ"א, מפני מה כה"ג משמש בשמונה בגדים אלא כנגד מילה שהיא לשמונה ימים הה"ד בריתי היתה אתו, גם כמ"ש גבי אהרן ברית מלח עולם בפ' קרח י"ח י"ט ופרש"י כברית הכרותה למלח שאינו מסריח לעולם, וע' במד"ר ויצא פרשה ע' ע"פ שם ה' גדולה לאה גדולה במתנותיה כהונה לעולם כו' ומה שהוא לעולם זהו לפי שנמשך מבחי' אני הוי' לא שניתי כמארז"ל כ"מ שנאמר לי אינו זז לעולם תהו ענין וחיי עולם נטע בתוכינו כו', וא"כ זהו כענין וברית שלומי לא תמוט, וע' זהר ויחי דרמ"א ע"ב ע"פ לא תשבית מלח ברית אלקיך ופי' בזח"מ יסוד נק' מלח ע"ש שמבסם דיני המ' ור"ל כמו שהמלח ממתיק הבשר ועמ"ש בלק"ת פ' ויקרא בביאור לא תשבית מלח ססעי' ז' וכנ"ל שכה"ג נק' יתד ולכן נאמר וכל אדם לא יהי' באוהל מועד בבואו לכפר כו' והנה בענין מילה בשמיני ארז"ל כדי שיעבור עליו שבת א' וצ"ל דהיינו שבת שלו דוגמת מונה ששה ימים ומקדש שביעי ועמ"ש מזה בסדור בד"ה למנצח על השמינית שהמילה היא גבוה מבחי' שבת, וה"ע מלך השמיני הדר כו'. ואפ"ל ע"ד תן חלק

לשבעה וגם לשמונה ובילקוט פ' בשלח ע"פ אז ישיר משה, ד"א א' אחד ז' שבעה הרי שמונה אמר משה בזכות המילה שניתנה לשמונה נקרע הים באז נקלס י"ל כי הים מ' והוא נקרע לי"ב גזרים בכח היסוד שנמשך בו שמשפיע לי"ב שבטים דבריאה ע"י המ' ועוד כי הים מסך מבדיל בין אצילות לבריאה כמ"ש בלקו"ת בד"ה הים ראה וינוס והיינו שמסתיר על עלמא דאתכסייא יעו"ש וע"י מילה שמעבירים הערלה שהוא מסך המבדיל לגמרי עי"ז זוכים שיקרע גם הים שהוא המסך המבדיל בין אצילות לבריאה ולכן ג"כ בזכות המילה נכנס כה"ג לפנים מן הפרוכת המבדיל בין קדש ובין קה"ק כו' כמ"ש ע"פ בריתי היתה אתו עכ"פ המילה בחי' אז א' על זיין וזהו אז תתענג על הוי' כו' וזהו שיעבור עליו שבת א' שהוא למעלה מבחי' שבת שהוא שביעאה, וכענין הפי' ממחרת השבת דפי' מבחי' שלמעלה מהשבת כי זכור ושמור הם זו"נ ב' שבתות כהלכתן וממחרת השבת זהו בינה כמ"ש בלק"ת פ' אמור בד"ה והניף את העומר פ"ב והבינה נק' ג"כ תמינאה ולכן זהו ענין א' אחד על ז', וע' בזח"ב בשלח דנ"ד ע"א ובינה נק' קדה"ק ולכן כה"ג נכנס לקדה"ק בזכות המילה דוקא, וכן ההזאות הם אחת ושבע אחת מלמעלה ושבע למטה ג"כ בחי' אז ולכן ג"כ שבעת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כה"ג מביתו ויוהכ"פ הוא השמיני ג"כ עד"ז שהוא בינה, ועמ"ש בד"ה שבת שבתון שהשבת קדש וקדה"ק הוא בחי' גבוה מבחי' קדש ובד"ה האזינו השמים דרוש הראשון וזהו ענין יוהכ"פ הנק' שבת שבתון שבו נכנס כה"ג להיכל קדה"ק כו' ויש היכל קדה"ק דבריאה שבו היחוד זו"נ דאצילות וכן יש קדה"ק דאצי' כסא כבוד מרום מראשון כו' ולכן כה"ג הי' לובש ח' בגדים ביום הכפורים שהם בזכות מילה, גם כמ"ש בת"א ס"פ לך בד"ה בעצם היום הזה נמול כי מי יעלה לנו השמימה הוא ר"ת מילה וס"ת הוי', והנה שבת הוא בחי' שם הוי' שבשי"ב נז' רק שם אלקים ואחר ויכולו כתי' ביום עשות הוי' אלקים וא"כ מילה גבוה יותר כי הוא בר"ת ושם הוי' הוא בס"ת וזהו ע"ד עד יעבור עמך הוי' בקי"ס שהיה בזכות המילה וכן ביוהכ"פ לפני הוי' תטהרו, והנה בחי' מילה זהו עצמו כענין אהרן כה"ג אה"ר וכך בחי' מילה ומל ה' אלקיך את לבבך כו', וכמ"ש בלק"ת פ' עקב בד"ה ולהבין שרש טעם ספ"א, וזהו כי אהרן אותיות נראה ע"ד שנתבאר בד"ה וידבר אלקים כו' וארא אל אברהם כו' אברהם היינו אהבה שבנפש ע"ד אברהם אוהבי ובחי' וארא אל אברהם זהו האהבה הנמשכת מלמעלה להיות שורה על אהבה זו וכמ"ש מזה ג"כ בד"ה והנה אנחנו מאלמים אלומים וזהו ענין אהרן אותיות נראה, וזהו ענין וחסד לאברהם וירא אליו ה', והנה לע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו כי לע"ל יהי' הכנור של שמונה נימין וזהו ענין יצחק שהוא גימט' ח"פ הוי' והיינו ע"י שהיה ראשון הנמול לשמונה, כמו שכתוב במדרש בענין רבקה שהיא היתה ראשונה שנבעלה לנימול לשמונה, ועמ"ש בענין ואם בגבורות שמונים שנה כי ימי שנותינו בהם שבעים שנה נגד ז"ת ואם בגבורות כו' וכמו משה ואהרן היו בני שמונים שנה

בעמדם לפני פרעה. עיין בספר פנים יפות פ' וארא, ועיין מ"ש מענין שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם, וזהו ענין בגדי כה"ג שהם שמונה דוקא שנמשכו מבחי' השמינית משא"כ שאר לבושים שע"י תומ"צ הרי נאמר חצבה עמודיה שבעה, כמ"ש בת"א בד"ה ויקהל משה ע"ש וכאן ע"י שנכנס לקדה"ק ממשיך לבושים מבחי' עליונה יותר וזהו במקום שבע"ת עומדים כו' והיינו ליהנות ע"י לבושים אלו מנועם ה' בחי' ע"ק כו'.

קיצור מהדרוש ועשית בגדי קדש. אהרן הוא הממשיך בחי' אה"ר, ובגדי אהרן הם לבושים לבחי' אה"ר זו, ימים יצרו שהימים הם בחי' הלבושים, וההפרש בין האהבה הנמשכת מבחי' אברהם לבחי' אהרן זהו ע"ד אית חסד דאיקרי חסד עולם ואית חסד דאקרי ורב חסד פי' חסד עולם היינו חסד אל כל היום המתלבש בעולמות עליונים ותחתונים, ובחי' ורב חסד היינו אור העליון שלמעלה מהעולמות ואינו מתלבש בהן הנק' חסד עילאה ורב חסד לפי שמתפשט ומאיר בחי' א"ס בלי גבול ומדה, וביאור הענין זה הנה נודע שמבחי' חסד דז"א הנק' חסד עולם נמשך אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת לעורר האדם להקיצו משנתו, ואתעדל"ע זו הוא מבחי' חסד לאברהם, ובאתעדל"ת מעורר אתעדל"ע הוא חסד עילאה ורב חסד שהוא למעלה מסדר ההשתלשלות שהוא בחי' גילוי ההמשכה והתלבשות אור א"ס ב"ה בחכמה ובחסד כו' ע"ד והחכמה מאין תמצא, וזהו נמשך ע"י אהרן כה"ג, ודרך המשכה זו היינו כמ"ש כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן דהיינו כמשל ההארה היוצאת דרך נקבי שערות הראש או הזקן ממותרי מוחין כו' ואין להם ערך ויחס כלל עם המוחין שבראש כך עד"מ הוא גילוי אור והתלבשותו בחכמה וחסד שאין ערוך כלל אין זה אלא זיו והארה בעלמא בבחי' שערות שהם צמצומים רבים ועצומים (וזהו ענין הלכות התורה כי התורה נק' משל הקדמוני שהמשל הוא כמו השערה שהיא חלולה ובו מלובש שמן הטוב כמ"ש בד"ה בהעלותך הראשון פ"ד.

והנה באתעדל"ת זו ממשיך ג"כ על נפשו למטה שיהי' גלוי בנפשו בחי' אהבה זו וזהו בחי' אהרן אותיות נראה שיהי' האהבה בהתפעלות כדמיון ראיה חושיות, והיינו ע"י התבוננותו בהוי' אחד איך שהוא אחד בז' רקיעים והארץ וד' רוחות העולם וכן למעלה יש ז' רקיעים והארץ לך ה' הגדולה כו' וד' חיות המרכבה וזהו ענין המאריך באחד ר"ל להמשיך מבחי' אריך אנפין בז"א, והגורם המשכה זו ויחודו בהמדות והעולמות היינו ע"י שמע ישראל הוי' אלקינו שבאתעדל"ת תליא מילתא כי לאו דאית לך צדק ידיעא כו' וכדי להיות הגילוי במדות הוא ע"י אתעדל"ת כפום עובדיהון דבני נשא, וכאשר יעמיק מחשבתו וישים על לבו הדברים האלה אז יהי' שם שמים מתאהב שיהי' גלוי האהבה עליונה שורה ומתגלה בנפש בבחי' ראיה שיהא הלב רואה כו' ועיקר הפי' שיהא שם שמים מתאהב היינו שמים הוא אש ומים חו"ג דאצי' שם שמים היא המל', ושיהי'

המל' מתאהב למעלה בעצמותו יתברך עד שיומשך ממנו ית' תוספת אור להאיר במדת מלכותו יתברך ע"ד והי' ה' למלך על כל הארץ ועי"ד וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך שממשיכים מבחי' אתה קדוש בבחי' שמך קדוש.

אך הנה לבחי' גלוי האהבה צ"ל בחי' כלי ולבוש במה שתשרה ותתלבש האהבה כי אין אור בלא כלי ולבוש וע"ז נאמר זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו וכמ"ש בלק"ת סד"ה האזינו השמים פ"ה בענין ולא ע"ה חסיד שא"א להמשיך בחי' חסיד והארה מבחי' ורב חסד בחי' אהבת ד' אור א"ס ב"ה על נפשו כשהוא עם הארץ שאין לו תורה כי אור א"ס ב"ה שלמעלה מעלה מבחי' חכמה מאיר ונמשך בבחי' השתלשלות דוקא מעילה לעילה כו' ולכן מתלבש בחכמה תחלה וזהו זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו, מדותיו מלשון מדו בד אלו הלבושין שהם הם התורה והמצות שהם בחי' לבושין לאהבה זו כי מאחר שבחי' אהבה זו נמשכה מבחי' דלאו מכל אינון מדות כו' למעלה מבחי' חכמה כו' אינה נתפסת בשום שכל שבגדר חכמת הנבראים והשגתם אלא כאשר תפיסא ומתלבשת בתורה ומצות שהם רצונו וחכמתו יתברך מבחי' אנת חכים ולא בחכ' ידיעא, וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום שלהיות גלוי בחי' אנכי מי שאנכי הוא ע"י והיו הדברים האלה דוקא ולכן ודברת בם ולא בדברים בטלים, ופי' ודברת מלשון ידבר עמים שהוא לשון הנהגה והמשכה כלומר שהמשכת גלוי האהבה יהי' בלבוש התורה דוקא ולא בשאר חכמות שהם לשכל והשגת הנבראים כי כולם נקראו אצילות אצלו ית' דברים בטלים דלאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא אלא דוקא בבחי' התורה שהיא בחי' דלאו בחכמה ידיעא כו' שהוא למעלה מגדר שכל והשגת הנבראים כו' ועי' עסק התורה למטה שהיא חכמתו ית' ממשיכין האהבה עליונה להיות גילוי אוא"ס בחכמה כו' וזהו ענין עסק התורה לשמה לשם התורה דהיינו להיות גלוי אוא"ס בחכמה שהוא בחי' התורה דאורייתא מחכ' נפקא כו' וזו היא המשכת ראשית התהוות ההשתלשלות מאין ליש שהוא ראשית חכמה וצ"ל המשכה ב' במדות ג"כ בראשית שהוא החסד כי הוא ראשית הבנין וכמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה והמשכה זו ע"י עשיית המצות שכללותן נקרא בשם צדקה וחסד, ובפרטן מתחלקין לרמ"ח רמ"ח איברים דמלכא שבהן ועל ידן ממשיכי' גלוי למעלה אור א"ס ב"ה בחסד וענין ב' המשכות אלו בחכמה ובחסד היינו כי בחי' ורב חסד א"א לו כלל להיות נמשך למטה כי הוא בלי גבול ולא יוכלו לקבל ע"כ צ"ל ממנו ב' המשכות האחד שיומשך ויאיר בחו"ב ואח"כ מחו"ב נמשך להאיר בהמדות.

קיצור. לבחי' גילוי האהבה צ"ל כלי ולבוש ולא ע"ה חסיד, זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו, מדותיו לשון מדו בד, ודברת בם לשון הנהגה שהמשכת גלוי האהבה יהי' בלבוש התורה דוקא, לשמה לשם התורה, וזו היא ההמשכה בבחי' ראשית חכמה ואח"כ צ"ל המשכה במדות ג"כ בראשית שהוא החסד.

והנה בתיקון ועשיית לבושים אלו יש ג' בחי' ומדרגות (הג"ה י"ל כמ"ש בד"ה ואלה המשפטים שיש בנש"י דרך כלל ב' בחי' וזרעתי את בית ישראל זרע אדם וזרע בהמה, זרע אדם היינו נשמות דאצילות שם מ"ה וזרע בהמה הם נשמות דבי"ע שם ב"ן, ושם שבחי' משה זהו למעלה גם מבחי' נשמות הנק' זרע אדם, כי אדם היינו ז"א ובחי' משה גבוה יותר ולכן על משה נאמר אדם אחד מאלף מצאתי שגם בבחי' נשמות דאצי' הנק' אדם הוא אחד מאלף כו' והיינו כי יש נר"נ דאצילות והם יחידות עשירות מאות, ויש בחי' נשמה לנשמה דאצילות וזהו בחי' אלף אאלפך חכמה ומשם בחי' משה, ולכן כתי' ואצלתי מן הרוח כו' הרי כמו שאצילות אין ערוך להמאציל כך אין ערוך אצילי בנ"י זרע אדם לגבי משה שממנו נמשך ההארה להע' זקנים ע"ד ויאצל מן הרוח וזהו ענין ג' הבחי' בבגדי אהרן, כמש"כ א' של משה וא' של חכמי לב הם זרע אדם, ובטור א"ח סי' קט"ו כ' שבברכת אתה חונן יש י"ז תיבות כמו בפסוק ואתה תדבר אל כל חכמי לב, ומדרגה הג' ועשו סתם היינו ג"כ נשמות דבי"ע האחד הוא של משה (עיין בד"ה ביאור ע"פ משה ידבר, שכתב שמשה הוא מבחי' ח"ס שבכתר דא"א אלא שנשפל ביסוד אבא, ושם ד"ה משה ידבר כתב ומשה כי מן המים כו' אלא שנמשך למטה בעולם האצילות כו' וסד"ה מראיהם ומעשיהם כו' אבל בחי' נוצר חסד בחי' משה הוא בשער החמשים שהוא הכתר עכ"ל והיינו כי נוצר גימט' משה עם הכולל, והנה נוצר חסד הוא מזל השמיני י"ל משם יוכל להמשיך שמונה בגדים לכה"ג כמ"ש בד"ה להבין ביאור הדברים הנ"ל בענין שמונה נסיכי אדם בענין נוצר חסד לאלפים כי תיקון לאלפים הוא או"פ כו' אבל ח' מזלות הראשונים עד נוצר חסד הם בחי' מקיפים ומשם שרש ח' נסיכי אדם, וכיון שהן מקיפים לכן י"ל מהם נמשך ח' בגדי כה"ג שהבגדים הם ג"כ מקיפים, וכה"ג זה י"ל חסד דא"א כמ"ש בד"ה ביאור ע"פ כי אתה נרי וז"ל חותמו של כה"ג חותם הוא יסוד וכה"ג הוא כהנא רבא רב חסד שהוא בי"ג ת"ד כו', ויש לומר דמ"ש בסה"ק דד' בגדי לבן הם משם הוי' וד' בגדי זהב הם משם אד', ואיך הוא בחי' בגדים אלו דכהנא רבא שלמעלה מהאצילות אך הוא כמ"ש ויקרא הוי' הוי' סד"ה וירא ישראל את היד ויקרא קאי על משה שמשה קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שהיה פסיק טעמא כו' וע"י משה נעשה חיבור וקשור ב' שמות הוי' ובד"ה משה ידבר כ' שהוא קרא והמשיך ממזלות להיות אבא דאצילות שאבא יונק ממזל השמיני כו' והיינו מלמעלה מן ההשתלשלות וא"כ מבחי' שם הוי' דלעילא ממשיך משה ד' בגדי לבן לכהנא רבא שלמעלה מהאצילות בחי' רב חסד כו' ונק' בגדי קדש ע"ד קדש למד מלמטה והוי' מלמעלה בהביאור ועשית ציץ, ובחי' ד' בגדי זהב הנמשכים משם אד' זהו כענין ועתה יגדל נא כח אד' שפירשו אד' הוא מל' דאצילות והכח של שם אד' הוא מ' דא"ס ובהביאור ע"פ ועתה יגדל פי' שהו"ע מ' דמו"ס* והוא הנקרא אד' מי והרמ"ז בפ' בלק

דמו"ס: בכת"י ב': דא"ס.

דקפ"ה האריך בזה ששם אד' הוא בדיקנא דא"א לכן שפיר י"ל שזהו ענין ד' בגדי זהב דועשית בגדי קדש כו' לכן הם מכפרים כמ"ש ועתה יגדל נא כח אד' כו' נושא עון כו'.

קיצור. ג' בחי' זרע אדם וזרע בהמה מ"ה וב"ן ובחי' אדם אחד מאלף מצאתי והיינו כתר שנק' אדם קדמון אדם גימט' מ"ה וז"א נק' כמראה אדם ואצלתי מן הרוח, חכמי לב, משה חכ' סתימאה ונוצר חסד, כהנא רבא ג"כ ורב חסד שבכתר, וא"כ משה ממשיך הבגדים שהם מבחי' חכמה, עוטה אור כשלמה משל הקדמוני לבחי' ורב חסד נוצר חסד תיקון השמיני ח' מקיפים ח' נס"א, ד' בגדי לבן משם הוי' דלעילא ד' בגדי זהב מבחי' כח אד', אד' מי יעמוד וענין מן המים משיתיהו עלמא דאתכסייא).

והנה על בחי' לבוש זה הו"ע מארז"ל שהתורה נק' כלה ומאורסה וישראל הם בחי' חתן (וזהו ע"ד שהחכ' נק' ראשית לשון נוק' כמ"ש בד"ה זכור את יום השבת דרוש הראשון, ונש"י ממשיכים מבחי' אני ראשון בבחי' ראשית וכמ"ש ראשון לציון בשכר שלשה ראשון כו' ועמ"ש בד"ה כי תצא דרוש השני בפי' ולקחת אותה לך לאשה, ואפ"ל זהו ענין בכורים ותרומה, כי תרומה זהו תורה מ' היינו מ' יום שהי' משה בהר ובכורים קדמו לתרומה שנשמות נקראו בכורים כביכורה בתאנה כו' ראיתי את אבותיכם כו' ועיין בד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון, וזהו ענין עוסקים בתורה לשמה לשם התורה דהיינו שיהי' התהוות בחי' תורה וכן במצות כתי' ועשיתם אתם שהאדם הוא הממשיך ועושה אותם מצות, והנה בזה יובן ענין ברכת המצות שהוא כענין ברכת חתנים ונשואין וכמ"ש בזהר לית ברכתא שריא אלא באתר דדכר ונוק' שבמקום שיש משפיע ומקבל נשפע תוספת ורבוי השפע מלמעלה מעלה ממקום גבוה ונעלה מאד יותר משל ב' הבחי' כו' וברכה והמשכה זו היא מבחי' משה למעלה מההשתלשלות ולכך ביום שהוקם המשכן אמר ויהי נועם שתהא השראת הברכה מלמעלה מעלה, והיא ברכת המצות ותכלית וסוף הברכה הוא להיות גילוי מלכותו ית' מלכותך מל' כל עולמים והיא בחי' לבוש ד' מלך גיאות לבש כו', ומדרגה השנית היא בחי' עשיית לבוש שעושין חכמי לב ופי' וענין חכמי לב ע' פרדס ערך לב הם ל"ב נתיבות שבמ' וזהו חכם לב וכשנמשך בה המשכה מל"ב נתיבות שבחכמה נק' כבוד וזהו ענין ובלב כל חכם לב נתתי חכמה בפ' כי תשא ל"א ו' וע' בד"ה כי על כל כבוד חופה שהוא בחי' כי אל דעות כו', ואעפ"כ גם אחר שנמשכה הארת ח"ע בח"ת אין זה ערך ח"ע כי שלמה שנאמר בו וה' נתן חכמה לשלמה, אמר אמרתי אחכמה להשיג ח"ע והיא רחוקה ממני, וע' בד"ה באתי לגני שאין ערוך ההמשכה המלובשת במדות לגבי עצם החכמה עילאה, ועמ"ש בפי' תלמיד חכם משא"כ חכם ממש ע"ד זקן שקנה חכמה בד"ה ויקח המן את הלבוש ועמ"ש בד"ה וכל בניך בענין ת"ח מרבים שלום כו' גם להעיר מענין כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד בד"ה זכור דעמלק ובחי' אין בליבנו אלא אחד זהו ענין חכמי לב, גם

החכמים נקראים עיני העדה וזהו לבבתני באחד מעיניך, באחד כתי' יחו"ע והקרי באחת יחו"ת זהו בחי' תלמידי חכמים, איזהו חכם הרואה את הנולד שנולד היש מאין כו' ועיין מ"ש ע"פ המד"ר ויקהל פמ"ט ע"פ ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה ומ"ש ע"ז בת"ז תחלת תקון כ"ח דע"ב ושם נתבאר שי"ל דחכם לב זהו ע"ד משארז"ל במד"ר ס"פ תולדות פס"ז שהצדיקים לבן ברשותן דומין לבוראן שנאמר ויאמר ה' אל לבו משא"כ הרשעים הם ברשות לבן שנאמר ויאמר המן בלבו, ומ"ש חכם לב י"ל שזה שיהי' לבו ברשותו הוא ע"י עסק התורה כמ"ש במ"א ע"פ כי קרוב אליך הדבר בפיך ובלבבך וארז"ל בעירובין פרק כיצד מעברין דף נ"ד א' אימתי קרוב אליך בזמן שבפיך ובלבבך כו', וענין זה למעלה היינו כי ל"ב זמנין שם אלקים שנאמר במע"ב נק' לב והם ברשותו כביכול דהיינו שם הוי' שמושל על שם אלקים כו' והם ממשיכים בגדי אהרן ז"א דאצי' וכמ"ש במא"א אות בית סעיף ס"ה והם מהוי' אד' שבאצילות, ועשו סתם דכל ישראל היינו ע"ד מיכאל כה"ג דבריאה ויש לו ג"כ ח' לבושי' הנ"ל וזהו בכל עת יהיו בגדיך לבנים קהלת סי' ט' ח', ע' במד"ר בקהלת דף ק"ז זח"ב תרומה דקכ"ה פ' שלח קע"ה פ' בלק קפ"ז א', והנה בתרגום פי' בכל עידן יהוון כסותיך חיורין מכל סאובת חובתא, ושמא טבא דמתי לא למשח רבותא קני, בגין די ימטון ברכאן על רישך וטיבותך אל יחסר עכ"ל, וכ"כ במדרש קהלת שם בכל עת יהיו בגדיך לבנים מן העבירות ושמן על ראשך אל יחסר ממצות ומעשים טובים, וא"כ ענין בגדיך לבנים זהו ע"י קיום מל"ת, ואפ"ל לכן הם בגדי בד דוקא כי הגם שיש בגדי לבן מצמר מ"מ הל"ת הם מבחי' גבורות וזהו בחי' בד מפשתן וכמ"ש בגבריאל לבוש הבדים, וא"כ י"ל ד' בגדי לבן דכה"ג הם נגד הלבושים הנעשים ממל"ת וד' בגדי זהב הם ע"י קיום מ"ע כו'.

ביאור וקיצור מהדרוש דועשית בגדי קדש שבת"א. (א) מפני מה כה"ג משמש בשמונה בגדים בזכות מילה, ברית מלח עולם וברית שלומי לא תמוט, ע"ד כ"מ שנאמר לי אינו זז לעולם, וכל אדם לא יהי' באהל מועד, וענין מילה בשמיני כדי שיעבור עליו שבת אחד א"כ הוא גבוה מהשבת, תן חלק לשבעה וגם לשמונה אז ישיר משה אז א' על ז' מילה ובזכות מילה נקרע הים כי הים הוא ג"כ מסך המפסיק בין אצילות לבריאה, ועמ"ש בפירוש ממחרת השבת ושבת שנק' קדש ובחי' קדה"ק זהו למעלה מהשבת, גם מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה וס"ת הוי', והנה יצחק הי' ראשון הנמול לשמונה ולכן יצחק גימט' ח"פ הוי', כי יעקב ז"פ הוי', וזהו כנ"ל בענין מילה לשמיני שהוא גבוה מהשבת, ולכן לע"ל יאמרו ליצחק כי אתה אבינו כנור של

שמונה נימין, מילה אה"ר וזהו ענין אה"ר דאהרן ורב חסד המאיר בבחי' חסד וארא אל אברהם וארא בחי' אהרן אותיות נראה כו'.

(ב) **בגדי** אהרן הם לבושים לבחי' אה"ר (והם מב' שמות הוי' אד') אהבה דאברהם נמשך מחסד דז"א אתעדל"ע לעורר אתעדל"ת וחסד דאהרן מבחי' ורב חסד.

(ג) **והוא** המאיר בנפש בבחי' אתעדל"ע שלאחר אתעדל"ת והוא בבחי' ראיה ומ"מ נמשך ע"י ההתבוננות.

(ד) **ולבחי'** אהבה זו צ"ל כלי ולבוש ע"פ מדותיו מדו בד ודברת בם והמשכה ב' בחסד ע"י המצות (וזהו ענין בגדי לבן ובגדי זהב והם ח' בינה שבה מאיר ע"ק ובזח"ב קכ"ג אחה"ע א' ע"ק מאיר בחי"ת חכמה כו', כשמן הטוב כו' ע"פ מדותיו למעלה מבחי' כבס ביין לבושו נכנס יין יצא סוד, סוד הוי' ליריאיו, ושמן רזא דרזין בחי' אז תתענג על הוי' יסוד אבא, ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה ולכן נק' בגדי קדש, וענין לכבוד ולתפארת י"ל בהם ועל ידם מאיר בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו והיינו בחי' ממכ"ע וסוכ"ע כו' ועמ"ש כה"ג בד"ה רני ושמחי דרוש השני, בענין שהמלאכים וצדקתך ירננו מבחי' מ' ונשמות משיגים למעלה יותר, ואפ"ל ע"י בגדי זהב שהם משם אד' משיג בחי' עושר כבוד מלכותו ועי"י בגדי לבן נמשך בחי' גלוי יקר תפארת גדולתו).

(ה) **והנה** בתקון דעשיות לבושים אלו יש ג' מדרגות (כנגד נשמות דאצי' ונשמות דבי"ע הנק' זרע אדם וזרע בהמה ובחי' הגבוה משניהם זהו בחי' משה ויאצל מן הרוח כו' למעלה מנשמות דאצילות הנ"ל אדם אחד מאלף מצאתי), הא' בחי' משה והוא ועשית בגדי אהרן שלמעלה מאצי' (היינו כה"ג חסד דא"א ומשה מו"ס בחי' ונוצר חסד ממשיך ח' בגדים הנ"ל ד' בגדי לבן משם הוי' דלעילא וד' בגדי זהב מבחי' אד' מי יעמוד כח אד', וע' בדרוש שתי הלחם מב' מזלות ונוצר ונקה הם ע"ג הכבשים שהם חג"ת דא"א וכמ"כ ענין משה ממו"ס ואהרן מחסד דא"א כו'), ועל לבוש זה נאמר שהתורה נק' כלה ומאורסה לישראל, ענין חכמי לב ממשיכים ח' בגדים לז"א דאצילות, שז"ס אלקיכם כהן הוא, וח' בגדים באים מהבינה שלמעלה מז"א וכמו החשמל דבינה המלביש לז"א, ע' בת"א פ' חיי ועשו סתם בבריאה וגם כי ח' לבושים דכה"ג בזכות המילה והרי כתי' ועמך כולם צדיקים דהיינו ע"י ברית מילה, כמ"ש בזהר פ' לך לך דצ"ג ע"א, ולכן ימשיכו מעשה ידי להתפאר היינו בחי' ת"ת שזהו בגדי כה"ג כמש"ל מדכתיב בהו לכבוד ולתפארת עמ"ש במ"א כמדומה בתחלת ישעי' ע"פ כשלג ילבינו בענין כברזא סומקא לסוסיא חיורא וכן באבן הבדולח גוונא סומקי אתחזי בי' שזהו ע"ד שנתבאר בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה בפי' לעשות צדקה ומשפט כמ"כ י"ל בענין בגדי לבן ובגדי זהב, וזהו ג"כ ענין הוי' אד', והנה בגד ג"כ לשון בגידה כמו כל רעיה בגדו בה אלו מיכאל וגבריאל והטעם שבגדו בה י"ל לפי שאין ממשיכים בגדי כה"ג מיכאל כהנא רבא כו' וע' מד"ר בפתיחתא דאיכה דנ"ב

ע"פ מעדה בגד ביום קרה פירשו בוגד שמושך הבגד כו' ור"ל שעושה לבושים אחרים דמסאבותא וממשיך בגדי כהונה לאחשורוש כו' וזהו ג"כ מ"ש סד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני, בענין שקונים בגדים יקרים להתגאות שממשיך מקיפים דק"נ הפך בגדי כהונה, ולכן ע"י המשכת בגדי כהונה דהיינו ע"י עשיות הלבושים לאה"ר מתקנים זה, והנה חטא בני אהרן שהיו מחוסרי בגדים חסרון המעיל, ועמ"ש סד"ה שוש אשיש בענין ומעיל צדקה יעטני וע' במד"ר בשה"ש ע"פ אשכול הכופר אשכול זה הקב"ה הכופר שכפר בעמלקים והודה בישראל והיינו לשון בגידה שבגד בעמלקים ע"ד הר סיני שירדה שנאה על הרע וזה נמשך ג"כ ע"י בגדי כהונה הנ"ל ממשיכים שיבגוד בעמלק, עמ"ש בענין ח' רבתי דהכלילי ח' פעמים אמת דאמת ויציב בשערי ג"ע אות ב' פי' ד' בגדי זהב נהי"מ דאימא שבהם המוחין דאימא לז"א המקיפי' ד' בגדי לבן נהי"מ דאבא לכן כהן הדיוט יש לו ג"כ בגדי לבן כי יס"א אריך וע' בבה"ז פ' תשא ע"פ והדל לא ימעיט, וא"כ יש מ"מ מעלה בבגדי זהב דבינה ע"ד ה' דאברהם בד"ה לך לך ולכן שופר של ר"ה ופיו מצופה זהב וע' באו"ת מה"מ נ"ע ע"פ הן עם לבדד ישכון ב' דלתין וב' הם ע"ס וע' מזה בבחיי ס"פ וישלח וי"ל ב' כתר חכמה ב' דלתין ח' בגדי' הנ"ל נמצא ע"י בגדי כהונה בדד ינחנו כו' ע' סד"ה כנשר יעיר ומה שמנה הע"ס בענין בדד י"ל כי דד כנור של שמונה נימין היינו ע"ד הבינה עשה לה דדי' במקום בינה, גם דד ב' דלתין לשון דלותי ולשון רוממות דלו עיני למרום, ואח"כ כנור של שמונה נימין נוסף ב' על ד"ד זהו בדד, זהב ב"פ ז' ב"פ בבאר שבע בגדי לבן דהדיוט כמו כסף לבן ואעפ"כ מעלת הזהב על הכסף ועכשיו י"ל תשב"כ ותושבע"פ ממשבצות זהב לבושה גבורות לדחות כו' או בגדי לבן הלכות שבמ"ע ושער רישי' כעמר נקי בגדי זהב שבמצות ל"ת כו', וע"פ כל הנ"ל יש להבין הגמרא שבת פי"ו דקי"ט סע"א ולקדוש ה' מכובד ישעי' נ"ח י"ג זה יוהכ"פ שאין בו אכילה ושתיה כבדהו בכסות נקייה, ואח"כ כתי' וכבדתו מעשות דרכיך וארז"ל שבת פט"ו קי"ג א' דקאי על שבת שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול, מ"מ משמע דביוהכ"פ החיוב יותר בכסות נקייה מבשבת דהא הטעם משום שאין בו אכילה ושתיה משא"כ בשבת והיינו כי שבת הוא שביעאה ונק' קדש, אבל ביוהכ"פ כה"ג נכנס לבית קדה"ק ושבעת ימים קודם יוהכ"פ מפרישין כה"ג מביתו גם מזה א' למעלה ושבע למטה, ולבוש ח' בגדים בחינת שלמעלה מהשבת שהוא שביעאה וכנ"ל ע"כ גם בכל אדם צ"ל ביוהכ"פ כסות נקייה ביותר שאת מבשבת, וכמ"ש בש"ע ססי' תר"י שלכן לובשים בגדים לבנים ביוהכ"פ משא"כ בשבת, ועפי"ז י"ל שגם למעלה בהלבושים הנעשים להנשמה כשהם ע"ד בגדי אהרן דהיינו ע"י אה"ר הם גבוהים יותר מהלבושים של שאר נשמה ואפ"ל שזהו ע"ד ההפרש בין ריח בגדיו ובין ריח בוגדיו שזהו בע"ת ויוהכ"פ יום התשובה אז בריח בגדיו מאיר ריח בוגדיו.

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך.

א) **בזהר** ויחי דף רי"ז ע"א בכמה אתר אסתכלנא במאני דקודשא דכתיב בגדי קדש הם כו' ועשית בגדי קדש, כגוונא דלעילא, דתניא כה"ג לעילא כה"ג לתתא, לבושין דיקר לעילא לבושין דיקר לתתא, כו' ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת דבאינון לבושין דמי לגוונא דלעילא עכ"ל. וע' מזה בהשמטות סי' נ"ב ופי' בזה"ח שם כה"ג לעילא חסד המשמש תחת מזבח הפנימי שהיא בינה, כה"ג לתתא מיכאל המקריב נשמות של הצדיקים ע"ג המזבח עכ"ל. וזה ע"ד הנזכר בזהר ר"פ יתרו דס"ז ע"ב אית מלך לעילא דאיהו רזא דקדה"ק ואיהו מלך עילאה, ופי' הרמ"ז שם דהיינו בינה שנק' קדה"ק שהג"ר חשובות כאחד ובה התגלות עתיק כנזכר בזהר בשלח ס"ג ב', ותחותיה אית כהן רזא דאור קדמאה דקא משמש קמיה ודא איהו כהן דקארי גדול, ופי' שהחסד הנק' אור קדמאה נק' כה"ג שמשמש קמיה דבינה שממשיך התגלות עתיק שבבינה שיהיה מאיר בז"א כו', ועמ"ש ע"פ מאמר הזהר ר"פ נח דנ"ט ע"ב בענין אם לא בריתי יומם ולילה שהחסד נקרא יומם, דאזיל עם כולהו יומין, ובפרדס ערך יומם יום שהוא שקול ככל היומין, והיינו לפי שממשיך מהבינה שבה התגלות עתיק, עוד יובן ממ"ש גדולה חסד מן הצדקה שהצדקה די מחסורו אבל החסד הוא בוויתור כו' וכמ"ש מזה ע"פ מי יתנך כאח לי ושם מענין ואיש כי יקח אחותו כו' חסד הוא, אית מלך לתתא כגוונא דההוא מלך עילאה ואיהו מלך על כולא לתתא, היינו מ' דאצילות שהיא מקור לבי"ע ותחותיה אית כהן דמשמש ליה רזא דמיכאל כהנא רבא דאיהו לימינא, והיינו שעד"ז כהן דמיכאל ממשיך האור והגלוי ממ' דאצי' בבי"ע ע"י העלאת מ"ן, וא"כ ז"ש הזהר כאן כה"ג לעילא חסד דאצילות כה"ג לתתא מיכאל, כ"ה לפי' הזה"ח, לבושין דיקר לעילא, לבושין דיקר לתתא פי' הזה"ח וז"ל כלומר כמו שהיו נעשין לבושין דיקר לתתא לכה"ג דהיינו בגדי כהונה לתתא כך היו נעשין לבושין דיקר לכה"ג דלעילא וה"ל כאלו אמר לבושין דיקר הוה נעשין לעילא כשהיו נעשים לבושין דיקר לכה"ג לתתא ולרמוז זה הוצרך שבכל מקום שהזכירם ספר בשבחם בגדי קדש הם שכן הם נגדיים לבגדי קדש העליונים עכ"ל, ועד"ז פי' במק"מ שם כה"ג לעילא פי' זעיר לבושין דיקר לעילא המקיפין דזעיר עכ"ל.

קיצור. כה"ג לעילא חסד שמשמש הבינה והמשיך ממנה בז"א, ולכן נק' יומם דאזיל עם כולהו יומין וחסד גדול מהצדקה ועד"ז מיכאל כה"ג וממשיך מהמ' בבריאה ועמ"ש בענין מיכאל באחת שנמשך השפע במהירות בלי דינים ולבושים דכה"ג המקיפים דז"א וכן בבריאה.

ב) **ואפ"ל** ע"פ מ"ש אאזמו"ר נ"ע בד"ה להבין מ"ש בע"ח דבחי' הקו, ליל א' דסוכות תקס"ח, כת"י מו"ח ז"ל, ותוכן דבריו הוא, ובכ"ז יובן ג"כ הטעם שנקראו הע"ס דאצילות בשם מדות, כמו אליו ולא

למדותיו, כי פי' מדה הוא לבוש, כי הנה התלבשות הארת אור א"ס בע"ס נמשל עד"מ להתלבשות הנשמה בגוף כמ"ש בת"ז חכמה מוחא בינה לבא חסד דרועא ימינא כו' וכמו העין לבוש לכח הראיה וכן המוח לכח השכל כן הע"ס הם לבושים להאורות המאיר מאוא"ס שבהן ועל ידן יהיה ההשפעה בבי"ע, וזהו ענין אצילות כמ"ש גבי משה ויאצל מן הרוח כו' שע"י שנאצל הארה מרוחו של משה על ע' זקנים היה יכול להיות השפעת בשר גשמי כו' כן ע"י שנמשך האור ומתלבש בהמדות עליונים הנק' לבושים יוכל להיות ההשפעה בבי"ע, ואף שלגבי אור המאציל נק' לבוש, הנה לגבי בי"ע נעשים אורות, כי המדות דאצי' אינן מערך המדות שלמטה וכמ"ש באג"ה סי' ט"ו בפירוש ואנכי עפר ואפר כו' יעו"ש (ע' פרדס שער אבי"ע פרק א' עה"ק ח"ב פכ"ו ח"ג פס"ד ח"ד ס"פ י"ז. במד"ר ס"פ ואתחנן בעשרה לבושים והם ודאי ע"ס), ועמ"ש בלק"ת ס"פ שלח בד"ה אני דפ' ציצית דרוש השני בהביאור פ"ד גבי וענין חסדי ה' שחסד דאצי' הוא כלי לבחי' ורב חסד דא"א והלבושים ג"כ נקראים כלים כמ"ש במשנה פי"ו דשבת ולובש שמונה עשר כלים, וא"כ מ"ש לעיל שהע"ס נק' לבושים היינו בחי' כלים דע"ס שהן כלים לבחי' האורות דע"ס, ושניהם נק' אצילות כי שורש הכלים שהם לבושים הוא מהרשימו ושורש האורות מהקו וחוט, ויש להעיר לענין שורש הלבושים והכלים ממ"ש עוטה אור כשלמה, וגם להעיר ממ"ש במד"ר פ' בראשית פכ"א ע"פ איש אחד לבוש הבדים שהוא גבריאל ואמרו שם כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה, וע' מענין עוטה אור כשלמה במד"ר פ' ויקהל פ"נ, מהיכן נבראת האורה נתעטף הקב"ה בשלמה והבהיק זיו כו' ובמד"ר בראשית פ"ג נתעטף בה הקב"ה והבהיק זיו הדרו כו' ובבחיי פ' משפטים דק"ו ע"ב שמים מהיכן נבראו מאור לבושו שנאמר עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה, ובלק"ת סד"ה ביום השמע"צ כנישין יהא לכון שאור התורה היא בחי' לבוש המחבר מעולם ועד עולם כו' וגם כי אין כבוד אלא תורה וכבוד היינו לבוש ר' יוחנן קארי למאנא מכבדותא וא"כ כבוד ל"ב נתיבות חכמה הם בחי' לבוש לא"ס ב"ה כמ"ש הרמ"ז פ' במדבר דקי"ח בפי' מלך הכבוד שאבא הוא מלבוש הפנימי דא"א, ובמהרש"א פ"ק דר"ה גבי נתעטף הקב"ה כשליח צבור כ' בשם ספר ישן מחכמת המקובלים נתעטף הקב"ה באותו טלית לבנה שנתעטף בברייתו של עולם שעליו נאמר עוטה אור כשלמה שמבהיק מסוף העולם ועד סופו כו' עכ"ל, ובפרד"ס ערך טלית פי' טלית לבנה הוא החכמה, ויש פירוש שהוא תפארת או בינה, ובמא"א ט' סט"ו טלית לבוש לכל ע"ס דז"א ולכן טלית גימט' י' פעמים מ"ה, ולא הבינותי מדוע לא יפרשו טלית לבינה שהוא מ"ש לבושיה כתלג חיוור, שהוא בכתר ועיין בלק"ת פ' אחרי בד"ה כי ביום הזה הזה יכפר דרוש השני מענין לבושיה כתלג ובהביאור שם.

קיצור. בענין לבושים שגם הספירות הנק' מדות הם ג"כ לבושים מלשון מדו בד, עוטה אור כשלמה, וענין כהדין קמצא דלבושא מיניה וביה

ובן אין כבוד אלא תורה ל"ב נתיבות חכמה כבוד הוא ענין לבוש. ענין לבושיה כתלג חיוור.

ג) **בתולע"י** בהקדמה גבי ציצית כ' יעו"ה ר"ל ע"ל מ') הזכיר שם וריח שלמותיך בריח הלבנון וידוע שאין השלמה דבר וזולתה וכמו שדרשו במד"ר ס' בראשית פכ"א ויאמר אל האיש לבוש הבדים כהדין קמצא דלבושא מיניה עכ"ל. ונמצא מובן שהמ' היא הנק' לבוש והלבוש הוא מיניה. שאינו לבוש נפרד כ"א מיניה וביה והוא כמו האותיות שהם לבוש להשכל. והתהוות האותיות הוא ג"כ מבחי' התחתונה שבהשכל כמ"ש מזה בדרוש הצמצום והרשימו. שנדפס בספר הוספות ללקו"ת. ובפרדס ערך אמרת הביא מהזהר ס' נח דס"א ע"ב ע"ש בצע אמרתו פורפירא דיליה פי' לבוש וכן השכינה לבוש והיכל אל התפארת כי אין להזכיר שם בן ד' אלא בהיכל דהיינו אד' עכ"ל. וע"ש בערך בגד. ובמא"א א' מ"ט אמרת ה' נק' המל' היא כמו אימרא לבגד סיום הבגד ובגלות כתיב בצע אמרתו בזע פורפירא דיליה כי ירד ירדה מכליה מהם בבריאה מהם ביצירה מהם בעשיה עכ"ל ולפירושו כל הע"ס נק' לבוש והמל' היא האמרא וסיום הבגד כו' והרמ"ז ס' נח פורפירא הוא מלבוש גימ' חשמל. ובמא"א ח' י"ב וחשמל זה גימ' מלבוש והוא יוצא מתפארת דבינה כו' ואמרו בתקונים שהוא הוי' אד'. כי הוי' בחסד אד' בגבורה ובת"ת מתיחדים. (וזהו שמונה בגדים דכה"ג שהם ח' אותיות הוי' אד' כמ"ש בספר עבודת יוהכ"פ להרמ"ק בסוף ה' ע"ש) והנה כמו שהמל' נק' לבוש לשם הוי' כנ"ל כמ"כ י"ל למעלה יותר היינו מל' דא"ס נק' ג"כ לבוש מל' כמ"ש בת"א בד"ה וביאו' לבוש מלכות. והוא בחי' סוכ"ע, כי יש ג"כ אותיות שלמעלה מהחכמה שהם בחי' טעמים והם ג"כ בחינת לבוש וה"ע דלבושיה מיניה כו' ועמ"ש מענין החשמל בת"א ס' לך ע"פ והבדילה הפרוכת שי"ש בו ב' בחי' חש מל. ומזה יובן מה שנבשר מת"ת דוקא שכולל חו"ג וכן נתבאר בזהר ס' יתרו דע"ח ע"א וע"ב ובפי' הרמ"ז שם שהאריך.

קיצור. המל' נקרא לבוש וריח שלמותיך. אותיות. אמרתו פורפירא אמרא לבגד א"כ כל הע"ס הם לבוש. חשמל כולל משם הוי' אד' א"כ זהו שמונה בגדי כה"ג. וענין וביאו' לבוש מל'. מחשבה אנא אמליך.

ד) **בזח"ב** פקודי דף רכ"ט ע"א שענין הבגדים דכה"ג ע"ד ויבא משה בתוך הענן. ועמ"ש בענין ויבא משה בתוך הענן בת"א ס' חיי בד"ה להבין מארז"ל יפה שעה א' בתשובה כו'. שהוא ע"ד הלבושים הנעשים מהמצות שבהם וע"י ידם יוכל להשיג האור וזהו ע"ד שהתורה נק' משל הקדמוני כמ"ש בד"ה לבסוף בפר"א דרוש השני. ועמ"ש בד"ה ת"ר נ"ח מענין הלבושים שזהו ע"ד אספקלריא דנהרא כו' ועד"ז למעלה הר"א נק' כה"ג שמשמש לבינה הנק' מלך עילאה כנ"ל ס"א. וכדי שיומשך מהבינה לר"א ע"י הלבוש החשמל. וכמ"ש בפק"ס בשלח דס"א ע"ב בשם נ"ב מהרח"ו בפי' הוד והדר לבשת אשר נר"ה דבינה הם נעשים חשמל בבחי'

מלבוש ע"ג ז"א. והיינו שעי"ז יוכל לקבל אור אימא וכמו שיש פרסא בין כתר לחכמה שעי' הפרסא יוכל לימשך אור הכתר בחכמה כו' ועמ"ש בפי' מי ברא אלה שכמ"כ ת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א זהו ג"כ כענין פרסא. אך שאין הפרסא מפסיק כמו הפרסא שבין אצי' ובין בריאה אבל עכ"פ נק' פרסא כו' שעי"ז דוקא יוכל הז"א לקבל אור הבינה. ועד"ז יובן ענין לבושי' דז"א הנק' כה"ג שבהם ועל ידם יקבל מן הקדש ומקדה"ק כו'. ולכן נקראים בגדי קדש. שהרי נמשכו מבחי' קדש ממש וירדו להיות לבושים לז"א. כמו החשמל המלביש לז"א הרי הוא מעצם הבינה ונשתלשל ונמשך להיות מלביש לז"א כמו המשל שנעשה לבוש להשכל ושרשו למעלה מהשכל ונמשך מכח המשכיל כו' עמ"ש בת"א ר"פ לך לך. (ובמא"א מם ק"א מלבוש גימטריא חשמל כי הוא המלבוש העליון והנה חשמל ה"ע ש"ע נהורין ואפ"ל ח' יתירים ח' בגדי כה"ג והיינו שעי' לבוש החשמל יש בו כח להשיג ש"ע נהורין שהן אבוקה גדולה שבחי' מ' נק' נר הוי'. נר מצוה. אבל ש"ע נהורין הם אבוקה כמ"ש בפע"ח בשער השבת גבי הבדלה. ואפ"ל שהם עשר ספי' דעתיקא הש"ן ג"ר והעיין ז"ת. ואיך יוכל לראות האבוקה זהו ע"י לבוש החשמל שנלקח ג"כ ממקום גבוה חש סייג לחכמה שתיקה וכנודע מענין ל"ת וכענין ואתם תחרישון כתר לי זעיר) ותדע שהרי הלבוש של המצוה שבו ועל ידו הוא נהנה מהזיו המאיר בג"ע. הרי הלבוש שרשו גבוה מהזיו שלכן ארז"ל יפה שעה א' בתשו' ומע"ט בעוה"ז מכל חיי העוה"ב. ולכן עד"ז בגדי כה"ג נק' בגדי קדש שנמשכו מבחי' קדש שהוא או"א שלמעלה מז"א רק שירדו ונשתלשלו להיות לבושים לז"א כו'. ומזה יובן ועשית בגדי קדש לאהרן. שהבגדים עושה משה והרי משה הוא למעלה מאהרן. ואיך הוא יעשה הבגדים לאהרן. אלא כי הבגדים נק' בגדי קדש ושרשם למעלה מאהרן שהוא ז"א הנק' כה"ג ע"כ דוקא משה שהוא יסוד אבא יעשה אותם. וע' כה"ג בסידור בד"ה ביאור למ"ש בסש"ב פנ"ב פנ"ג שהלבוש והוא היכל קדה"ק דבריאה בשרשו גבוה מבחי' תנה"י דמלכות המתלבשים בו. גם החשמל הנק' לבוש שהוא כענין המשל שהוא לבוש להשכל. הנה דוקא חכם גדול ביותר יוכל לומר משלים וכמו שלמה שנאמר בו ויחכם מכל האדם אמר משלים וכמ"ש בת"א בד"ה לך לך ובד"ה הבדילה הפרוכת. וזהו חש מל מבחי' חש סייג לחכמה שתיקה נמשך מל שהוא המשל ועמ"ש ע"פ על כן יאמרו המשלים באו חשבון. ובמא"א אות מם סעיף קי"ב משל נק' היסוד וגם הת"ת. והיינו כי יסוד שרשו מהכתר. וכמו ענין הטפה זהו כמו משל שבה מלובש עצם החכמה רק שנתגשם. ועכ"פ לכן משה שהוא מעצם החכמה הי' צריך לעשות בגדי אהרן שהם הלבושי' בחי' חשמל כו' שהוא המשיך מבחי' משל הקדמוני. והנה בגדי אהרן כי אהרן אותיות נראה ע"ד באורך נראה אור שממשיך שיהי' בנש"י בחי' ראיה ממש באלקות. וע"כ צ"ל בגדי קדש לאהרן שהם הלבושים שבהם ועל ידם יוכל לראות כענין הלבושים דהמצות בג"ע. ולפמ"ש בזהר פקודי שם יש בבגדי קדש דאהרן מבחי' אספה"מ ומבחי' אסשאר"מ. והיינו

כי יש בחי' שיכולים לראות ע"י אסה"מ ויש בחי' שלא יוכל להתגלות כלל ע"י אסה"מ כ"א בבחי' אסשא"מ כמ"ש בת"א פ' מקץ בד"ה ת"ר נ"ח, ולכאורה משמע אשר ד' בגדי לבן שהם מבחי' ד' אותיות הוי' הם אסה"מ וד' בגדי זהב שהם מבחי' ד' אותיות אד' הם אסשא"מ, וא"כ קשה הרי ד' בגדי לבן יש ג"כ לכהן הדיוט, וד' בגדי זהב הם נוספו לכה"ג לבד, אך הם יהיו בחי' אסשא"מ, אך לפמש"ש בת"א שע"י אסשא"מ יוכלו לראות בחי' עליונה מה שא"א כלל לראות באסה"מ, א"כ א"ש ומבמ"א בפי' צאינה וראינה כו' בעטרה, דהיינו שכדי לראות בעטרה צ"ל צאינה מאצי' לבריאה ששם הוא אסשא"מ ועי"ז דוקא יכול להיות וראינה בעטרה משא"כ בהיותו באצי' א"א לראות בעטרה כו' עד"ז י"ל מה שכה"ג בקדה"ק הי' לובש בגדי לבן, ובגדי זהב הי' לובש בהיכל, ולא בקדה"ק, כי שם בהיכל הוא מדרגת אסשא"מ כו'.

ה) **עיין** בד"ה האזינו השמים, דרוש השני, בענין ולכבודי בראתיו, לכבודי היינו לבוש והם ג' בחי' בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ע"ד מקרא משנה תלמוד, וכן למעלה הם בי"ע דאצי', והם לבושי' לרעו"ד שהוא בחי' בנים אתם ז"א בע"ק אחיד ותליא, וזהו ענין ג' לבושים הנ"ל לאהרן. עוי"ל כי לבוש דועשית משה תורתו אומנתו זהו ע"ד משה נתנבא בזה היינו אסה"מ והשביע בצחצחות, וב' לבושי' דחכמי לב ועשו זהו ע"ד שגם באסשא"מ יש ישעי' בן כרך שראה ויחזקאל בן כפר, וזהו ע"ד געה"ת וגעה"ע ואצי' שהוא מדור האבות, ועמ"ש ע"פ וירח ריח בגדיו, ובענין הינוקא בריחא דלבושייכו ועמ"ש ע"פ וישלח יהושע בלק"ת פ' שלח, ג"כ ג' לבושי' מחודומ"ע גם מלשון בא גד דהיינו מז"ט, כי שורש הלבושי' נמשך ממעשה המצות עמ"ש ע"פ ורעי את גדיותיך וגם עי"ז תתעלה הנפש לבחי' מזל, בני חיי ומזוני במזלא תליא, י"ל יוסף פורת תופר הלבושים ע"י המשכת חוט של חסד, והמחט פתחי לי כחודה של מחט כו'.

ג' מיני בגדים דמשה וחכמי לב ועשו סתם בי"ע ואצי' וכתר תלת עלמין וכן באצי' יש בי"ע וזהו ג' לבושי' כי חו"ב בריאה ופרסא מפסקת בין כתר לחו"ב זהו לבוש דמשה, ב' ת"ת דאו"א כתר לז"א מי ברא אלה זהו לבוש דחכמי לב ג' ת"ת דז"א כתר לנוק' לבוש ג', א"כ לבוש ג' מה שמל' דאצי' כתר לבריאה וע' לקמן פ' תשא בדרוש ראה קראתי בשם בצלאל ענין במקדש הי' ג"כ ג' בחי' הא' העזרה הנק' חצר אהל מועד ב' ההיכל הנק' אהל מועד ונק' קודש, הג' היכל קדה"ק וכתי' והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש כו'.

קיצור אות ד', הלבושים ע"ד אספקלריא שבה ועל ידה רואה האור, כך כה"ג ז"א כשנכנס לקדש בינה ששם התגלות עתיק, הוא ע"י לבוש החשמל, ועד"ז נק' התורה משל הקדמוני, פרסא מפסיק בין בינה לז"א וכל פרסא כענין חשמל, וכמו לבושים של הנשמה בג"ע, ולכן נק' בגדי קדש, ומשה עושה אותם, כמו המשל א"א שיאמר כ"א חכם גדול ביותר,

והנה אהרן אותיות נראה באורך נראה אור, לכן צ"ל ע"י לבושים הנ"ל ד' בגדי לבן י"ל אסה"מ וד' בגדי זהב ע"ד אסשא"מ, או אפ"ל בגדי לבן הלבושים שע"י התורה ובגדי זהב הלבושים שע"י המצות.

קיצור אות ה', ענין ולכבודי הוא לבוש בראתיו יצרתיו אף עשיתיו מחודומ"ע, לבושים לרעו"ד, י"ל לבוש דמשה אסה"מ, וב' לבושי' היינו באסשא"מ יש בן כרך ובן כפר, ריח בגדיו, ורעי את גדיותיך, יוסף בן פורת תופר, גם ג' לבושי' ממטלמ"ע א' בי"ע ב' אצי' ג' כתר, וכן במקדש חצר, והיכל, וקדה"ק, ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך קדוש היכלך.

עוי"ל ח' בגדים כיון כה"ג חסד המשמש לבינה, ובינה היא תמינאה כמ"ש סד"ה ביום השמע"צ, ועמ"ש בענין למנצח על השמינית, ובענין כנור של ח' נימין, ואפ"ל עבודת כה"ג ע"י ח' בגדים חיבור הוי' אד', ולכן נק' שפתי כהן כו' כי מלאך כו' היינו מלאך גימט' הוי' אד', גם י"ל שחיבור זה הוא ע"י חיבור וקישור ב' ההויות שלפני יג"מ שיהי' ע"ד ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו', ואפ"ל לכן הם ד' בגדי זהב ע"ד ז"א בעלותו לגבי ע"ק כאלקים חשוב כו'.

ועשית בגדי כו', רבות תצוה פל"ח לכבוד אין כבוד אלא תורה כו' נמצא הלבושי' מבחינת חכמה הנק' כבוד ועד"ז ר' יוחנן קארי למאנא מכבדותא ויש להעיר מענין והאופני' כו' בכה"מ בד"ה האזינו, וברבות וירא פנ"ד וארא פ"ט שהבגדי' מתפארת וכ"ה בגמ' פ"ק דמגילה, ותפארת הוא בחי' כתר עוטר ישראל בתפארה וכמ"ש ברבות בלק ע"פ ישראל אשר בך אתפאר כו' עטרה כו' י"ל ג"כ מל' כבוד ושרשה מח"ע אבא יסד ברתא ות"ת ממשיך מכתר, וי"ל כבוד לבושי התורה תפארת לבושי המצות, א"נ כמ"ש בד"ה אוסרי לגפן שיש לבושי הגוף ולבושי הראש, וזהו ענין לכבוד ולתפארת וכעין זה פי' בספנ"י וע' עוד מענין לבושי' דהדר בד"ה תורה צוה כו', בזח"ב פקודי רכ"ט סע"א דע"י לבושי' אלו יוכל ליכנס לקדש דוגמת ויבוא משה בתוך הענן כו' וא"כ יש להעיר ממ"ש בתו"א פ' חיי בענין יפה שעה א' בתומע"ט בעוה"ז כו' ובד"ה ת"ר נר חנוכה בש"א כו' ובאגה"ק ע"פ א"ח עט"ב, וזהו לכבוד ולתפארת פי' ע"י לבושי' אלו יוכל להשיג בחי' כבוד ותפארת שהן ממכ"ע וסוכ"ע כו', ועיין לעיל דמשה בחי' תפארת וכנ"ל בענין ואתה הקרב כו' ולכן ועשית בגדי כו' ולתפארת, וע' בשל"ה דשכ"ז סע"ב מענין לכבוד ולת"ת וענין הבגדי' שהם תיקון אדה"ר כתנות אור והעיר מפסוק וכל אדם לא יהי' באוה"מ כו'.

וע' לקמן הבגדים הם מקיפי' והנה מא"פ העליון נמשכים מקיפים כמ"ש סד"ה אני לדודי בענין שושנים ששונים בהלכות וזהו ועשית בגדי כי משה תורה א"פ ראשית הקו ממנו מתעגלי' העגולים והמקיפי' בגדים דאהרן כה"ג כו'.

ואתה תדבר אל כל חכמי לב, בספר ילקוט חדש ערך בית המקדש סי' ק"ח ותשובה סי' קל"ח וז"ל אתה חונן יש בו י"א תיבות כנגד אחד עשר יריעות וכנגד פסוק ואתה תדבר אל כל חכמי לב שיש בו ג"כ אחד עשר תיבות וכן אחד עשר חכמה בקהלת והוא מהפע"ח שער העמידה פ"ך, והנה מענין י"א יריעות עזים נתבאר סד"ה מה טובו שזהו ענין אוהליך יעקב כדכתי' יריעות עזים לאהל על המשכן, אשר משכן הוא משכנותיך ישראל בעלי תורה, ואוהליך יעקב בעלי עסקים וקובעים עתים לתורה, והם מבררי' מי"א כתרי דק"נ וכמ"ש בד"ה מי יתנך בענין אמצאך בחוץ, וזהו ענין חכמי לב, שבלב עולה הדם מה שנתברר מהמאכל כו', וא"כ י"ל ועשית בגדי קדש זהו לבושי' הנעשים ע"י מי שתורתו אומנתו, ובחי' ואתה תדבר כו' הם לבושי' הנעשי' מבחי' הב' הנק' יעקב, וע' בתו"א בד"ה ועשית בגדי.

בענין חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה יש להעיר מענין יהיב חכמתא לחכימין, כ"ה בהדיא פ"ט דברכות דנ"ה ע"א.

ועשו בגדי קדש, בזח"א ויחי דרי"ז ע"א כה"ג לעילא כה"ג לתתא לבושין לבושין דיקר לעילא לבושין דיקר לתתא, ופי' במק"מ כה"ג לעילא ז"א, והלבושים הם מקיפים דז"א, ולכן הם בגדי זהב שהמקיפי' נמשכי' מבינה הנק' זהב כמ"ש בפ' תרומה קמ"ז א'.

ועשו את האפוד זהב כו'.

בספר פנ"י פ' תצוה פי' על ענין האפוד שהוא ע"ד מ"ש אחרי הוי' אלקיכם תלכו, והחושן הוא ע"ד פב"פ וז"ל ויש מהם גדולי ישראל המקבלים פני השכינה בענין שנאמר בקבלת התורה פב"פ דבר ה' עמכם (ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה ואהיה אצלו אמון ומ"ש בד"ה ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה ובד"ה כי תצא בפי' לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש ובד"ה אתם נצבים, ובד"ה האזינו השמים דרוש השני, ובד"ה שובה ישראל עד) והם ראשי ישראל ושופטיהם ונתן בהם האורים והתומים (לפמ"ש בזח"ב פקודי רל"ד ב' האורים הם שם מ"ב והתומים הם שם ע"ב וא"כ הם כענין ב' פרשיות דק"ש) שהם מאירים דבריהם ומתמימים

דבריהם כמ"ש חז"ל (עמ"ש בענין תמתי, ובענין תמים תהיה עם הוי' אלקיך), והאפוד הוא בחי' חלק ישראל שאינם יכולים לקבל אור הפנים ונאמר בהם אחרי הוי' ילכו כו' והוא תקנתם שאינם יכולים לסבול אור הפנים, כמ"ש פני ה' בעושי רע להכרית מארץ זכרם, שאינם יכולים לקבל אור הפנים ונכרתים (קצת דוחק הוא זה דעל מי שהוא בבחי' אחרי הוי' ילכו, יהי' נק' בעושי רע, ואעפי"כ דבריו אמת ע"ד אחר וע' בסידור שער התפלה בד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו דלשם נת' ההילוך בבחי' אחרי הוי', והוא ע"ד הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפם דהיינו שאינן יכולין לקבל הארה יותר מיכולתם שאת כו', וכן בענין בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימותו כו') והוא מ"ש משרע"ה משלם לשונאיו אל פניו להאבידו ואמר לא יאחר לשונאו כו' (י"ל כמו מחנה אשור ששמעו שירה מפי החיות ועי"ז מתו זהו משלם לשונאיו אל פניו גלוי פנימית יותר מיכולתם שאת כדי להאבידו, ואעפ"כ זהו חסד שבגבורה כמ"ש במ"א) וז"ש משרע"ה בחטא המרגלים ויעפילו לעלות כו' כי על כן שבתם מאחרי ה' בפ' שלח י"ד מ"ג, כי תקנתם היה להתאחר במדבר, שהוא בחי' לכתך אחרי במדבר, בחי' אחרי דוקא ע"ד אחרי ה' ילכו וגו', והם רצו לשוב מאחרי ה' לקבל אור הפנים (שזהו ענין א"י כמ"ש בת"א פ' תצוה בד"ה זכור דעמלק) ע"ז אמר להם כי לא תצלח, (כי הנה לבוא מבחי' אב"א לבחי' פב"פ צ"ל מתחלה נקודה תחת יסוד שהוא ענין הביטול עד שמכל הקומה ופרצוף שלו נעשה רק נקודה אחת, אזי אח"כ יוכל לבוא לבחי' פב"פ משא"כ בלתי ביטול הנ"ל אי אפשר וכמו התבואה אי אפשר לבוא לידי צמיחה עד שתרקב תחלה כו') ולרמז על זה בא האפוד מאחוריו כי אפד בלא ו' גימטריא אלקים, ואפוד בוא"ו גימ' הוי' אד' והיינו ע"ד שילוב הוי' באד' וע' במא"א אות א' סעיף ק"ח) ועכ"ז הם נדבקים בה' בחשב האפוד כדכתיב כאשר ידבוק האזור, (חשב הוא בשרש מחשבה והתרגום תצוה כ"ח כ"ו עובד אומן, והיינו לפי שהאומן עושה ע"י מחשבה בתחלה, וכמ"ש לחשוב מחשבות לעשות בכסף כי תשא פל"א ד' ופרש"י אריגת מעשה חושב, והתרגום לאלפא אומנון, וכמ"כ י"ל ענין חשב האפוד, היינו ע"ד מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, כמ"ש בסש"ב פט"ז, והיינו שעם היותו עדיין רק בבחי' אחור ואין לו פנימית הלב, רק ע"ד כי עם קשה עורף והיינו ע"י שמבין במחשבתו שבמוחו שאליו ית' יאות להבטל כו' הקב"ה מצרף מחשבה זו לבחי' המעשה יעו"ש וזהו הנק' חשב האפוד שהיא חגורה, שע"י מחשבה זו הוא דבוק בה', וכמ"ש באג"ה ע"פ חגרה בעוז מתניה, אין עוז אלא תורה שהיא נותנת כח ועוז לבחינת מתנים החגורים ומלובשים בה לחזק ולאמץ זרועותיה הן דו"ר שכליים או טבעיים כל חד לפום שיעורא דיליה עכ"ל וכמ"כ ה"ע חשב האפוד שנמשך מן המחשבה דבחי' ליראי ה' ולחושבי שמו לחגור האפוד שהוא ענין בחי' ומדרגתו באחוריים להיות קשור בה' ודבוק בו, ואפ"ל כמ"כ נמשך מלמעלה בחי' חשב האפוד המשכה ממחשבתו ית' בחי' כי לא מחשבותי מחשבותיכם לקשר

ולחגור האפוד בחי' האחוריים שיהי' קשור ודבוק בו ית', כי מעשה חושב היינו עובד אומנון, ובתורה כתיב ואהיה אצלו אמון, וארז"ל דהיינו אומן שהתורה היתה אומן בבריאת העולם כמ"ש בתחלת בראשית רבה (ומבמ"א באריכות ע"פ מאמר הזהר תרומה קס"א, והיינו ענין מחשבה הקדומה כמ"ש כי לא מחשבותי מחשבותיכם שע"י שעלה במחשבה ע"י נתהוו כו', וא"כ מחשבה זו היא מעשה חושב, וממנה נמשך חשב האפוד הוא בחי' מקיף גם לבחי' אחוריים וכמ"ש וימינו תחבקני שהוא מקיף גם בחי' אחוריים ואינו מניחו לזוז ממנו כמ"ש בלק"ת בדרושי חג הסוכות ובד"ה ביום השמיני שלח יעו"ש) ולא עוד אחז"ל שכל זמן שהיו ישראל נזופים במדבר לא נתייחד הדבור עם מרבע"ה, הרי שאפילו חכמי ישראל אינם מקבלים אור הפנים אלא בשביל כללות ישראל (עמ"ש בת"א בתחלתו בענין והארץ הדום רגלי, איך הראש מקבל מהרגל וע' במדרש פ' תשא ע"פ לך רד כו' כלום נתתי לך גדולה כו') העולה לזכרון לפני ה' תמיד הוא מעורר שפע העליון, להשפיע לחכמים אור העליון, ומהם תצא תורה לכללות ישראל, (ועיין מ"ש בת"א בד"ה קחו מאתכם תרומה בענין ב' המדריגות דאתכפיא ואתהפכא וז"ל והנה בבחי' זו, בחינת אתכפיא הוא למעלה מבחי' אתהפכא כי הגם שאינו מהפך את המדות עדיין הרי הוא בטל מכל וכל, ובאתעדל"ת זו בבחי' ביטול שמסלק א"ע כו' ע"י אתעדל"ע להיות מבחי' סוכ"ע, נמשך בחי' מל' שהוא ג"כ בחי' הסתלקות עצמותו ית' להאיר רק בחי' אחוריים היינו בחי' מל' כדי שיוכלו העולמות לסבול כו' וכמ"ש בד"ה זכור דעמלק גבי והנה עול זה כו' כי אין מלך בלא עם כו' והיינו ע"י צמצומים להסתיר ולהעלים אוא"ס ב"ה שיהי' נראה יש ודבר נפרד כו' כדי שיהי' שמו נק' מלך עליהם כו' ואתעדל"ע זו צ"ל באתעדל"ת ג"כ בחי' צמצומים כו' עד ירידת והמשכות גלוי הוי' לבחי' אחוריים ע"י שכופה לבו, ובחי' אתכפיא זהו אחוריים וע"י נמשך גלוי מלכותו ית' שהיא בחי' אפוד הוי' אד' היינו מה שנמשך שם הוי' לבחי' אד' שהוא מדת מל' הנק' אחרי ה', וע"ש בד"ה קחו מאתכם שזהו ענין המצה כו'), והרמז ע"ז שהחושן היה מקושר בשרשת וכתפות האפוד שהם לזכרון לפני ה' (ר"ל שע"י האפוד בבחי' אחרי ה' ילכו ע"ז נמשך האור לבחי' פנים ג"כ מאחר שע"י הביטול דאתכפיא מעורר למעלה יותר וכענין מ"ש בד"ה ושננתם דמה"ט המעשה גדול מהתלמוד כו' לפי שע"י ביטול רצון כו' ממשיך גלוי והמשכת אור מסכ"ע שהוא ג"כ ענין ביטול רצון כו' ע"ש, ולכן החושן המורה על בחי' פנים אחוז בהאפוד כאלו ע"י האפוד נמשך האור בהחושן כו' וכמ"ש בד"ה שובה ישראל עד בפי' כי עמך הסליחה למען תורא שהמכוון בהמשכות העליונות בחי' ויעבור הוי' על פניו כו' הוא כדי להיות קיום לבחי' מלכותו

בשולי העמוד בכתי"ק:
רבוע יהיה רובע ישראל.

ית' יער"ש), והחושן מתחותו היה מקושר בהאפוד כדכתיב וירכסו את החושן מטבעותיו אל טבעות האפוד כו'. עכת"ד בתוספת ביאור.

נמצא העולה מדבריו, שהאפוד והחושן הם שני מדרגות שבכל ישראל, שהם דוגמת בעלי עסקים ובעלי תורה, ושניהם צ"ל, והוא ענין יעקב וישראל כמ"ש בד"ה לא הביט און ביעקב כו' וגם כמ"ש בת"א בד"ה מי יתנך בפ' תרומה שזהו ענין יוסף ובנימין כו', גם במ"א נת' דתפלה ותורה הם ג"כ בחי' אחור ופנים, כי ח"י ברכות דשמו"ע הם נגד חוט השדרה הנמשך בח"י חוליות שהוא בחי' המשכת הדעת והרצון באחוריים כו' ותורה חכמת אדם תאיר פניו.

בהאפד נארג מכ"ח חוטין כדפרש"י דהנה האפוד גימ' הוי' אד', וה"ע ועתה יגדל נא כח אד', הכח של שם אד' הוא ע"י שנמשך בו שם הוי', לכן הוא כ"ח חוטין, ובמ"א נת' כח הוא מילוי המילוי כמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כו', ועמ"ש במ"א בענין יעקב שנתן לדוד כ"ח שנה בזהר וישלח קס"ט, ובמא"א אות כ' סעיף יוד פי' ענין כח ע"ד ימינך ה' נאדרי בכח וע"ש.

אפ"ל בענין אפד, שהמפרשים פירשוהו לשון חגורה, אך עוי"ל דרך אפשר, כי הנה גבי מפדן ארם פרש"י ר"פ תולדות שהוא לשון צמד, היינו חיבור וזווג, והנה רבקות של שלש שלש בקר פי' הערוך בערך רבק פי' צמד פרות שעומדות ביחד ג' או ד' לדוש, ומבואר בת"א פ' תולדות בד"ה מים רבים שכמ"כ הוא בענין חיות המרכבה כשהן כלולות ומתיחדים יחד להיות והחיות נושאות הן בחינת רבקה של שלש שלש בקר שהוא התכללות חג"ת פני אריה ופני שור כו', וזהו ענין פדן פדנא דתורי בחי' רבקה כו', וא"כ אפד יש לפרשו מענין פדן, היינו כי בחי' מ' היא מקור של י"ב בקר דבריאה ובה ועל ידה נעשה ההתכללות ביניהם כו' וכמ"ש בלק"ת גבי שבועות בד"ה וספרתם לכם בענין היא מתהלכת בין החיות וע"כ נקראת אפד, שהיא העושה הפדן והצמד והחיבור של י"ב בקר דבריאה, גם עי"ז של והחיות נושאות עי"ז המ' מתחברת ומזדווגת עם ז"א להיות צמודים וקשורים יחד שזהו ענין ולא יזח החושן מעל האפוד וע"כ נק' ג"כ אפד, שמוכנת להתחבר ולהזדווג עם נהורא עילאה דז"א, ואע"פ שבשרש פדן הנון שרשית, וכאן חסר הנון, מ"מ מצינו במדרשים בדוכתי טובא שדורשים על שני אותיות מהתיבה כאלו כתוב האות הג' אף שהוא שורש.

עיין מענין אפוד וחושן בזח"ב פקודי רכט"ב ור"ל א' ב', ורל"ד ב', והנה דרכ"ט ע"ב, ששם עלו שבטים שבטין דלתתא, ופי' הרח"ו י"ב בקר, שבטי י"ה אלין שבטין דלעילא, פי' י"ב צירופי הוי', עדות לישראל היינו י"ה או"א ע"ש דרכ"א ב' ע"פ משכן העדות ועמ"ש מזה בד"ה אלה פקודי משכן העדות וע' זח"ג במדבר קי"ח ב' ומ"ש בד"ה וירד הגבול, לפ"ז היה ג' לומר די"ב שמות השבטים שבשני אבני האפוד הם שבטין דלתתא י"ב

בקר דבריאה, מאחר שהאפוד הוא מ', וי"ב שבטים שבאבני החושן הם שבטין דלעילא י"ב צירופי הוי' שבז"א, והענין עפמ"ש בת"א בד"ה וישכם לבן כי האבות כו' ולא כל נפש כו' הוא ע"י בחי' ומדרגת השבטים, והיינו כמ"ש בד"ה ואלה המשפטים שיש בנש"י ב' בחי' זרע אדם וזרע בהמה, אדם ביטול לגמרי כמו יוסף כו' ע"כ נשמות הנק' בהמה מקבלים מי"ב בקר דבריאה וזהו ענין האפוד שהוא בחי' אחרי ה' ילכו, וכמ"ש בד"ה בכ"ה בכסלו והארה והמשכה זו היא מבחי' בשכמל"ו, אבל הנשמות דאצי' הנק' זרע אדם היא בטילה ביחוד אור א"ס ב"ה עצמו למס"נ באחד ומקבלים ממרכבתא עילאה י"ב צירופי הוי' שבז"א דאצי' וזהו ענין י"ב אבני החושן.

במא"א אות א' ססי' ד' אבני שהם הם לאה ורחל ולכן ששה משמותם כו' והן אבני האפד, וע' בלק"ת ר"פ תצוה, והי' אפ"ל ע"ד שש מעלות לכסא בזח"ב שמות י"ד ב', ויש שש מעלות לכסא מ', וכן לבינה שהם ה' תתאה ה' עילאה שם ה' גדולה לאה, שם ה' קטנה רחל, וכן מיילדות העבריות שם ה' אחת שפרה כו', ועמ"ש בלק"ת סד"ה למנצח על השמינית, בענין שני ווין, וכן שית תיבין דיחודא עילאה שמע ישראל, ושית תיבין דיחו"ת בשכמל"ו, שהוא ענין כגוונא דאינון מתיחדין לעילא באחד כו' ע"ד לך הוי' הגדולה כו' שבטלים בבחי' שלמעלה מהמדות דלאו מכל אלין מדות כו' וזהו למס"נ באחד ששה משמותם על האבן האחת, אוף הכי איהי אתייחדת ביטול ו"ק דבריאה שהוא ביטול היש כו' כענין המס"נ ובכל נפשך כו' וזהו ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית כו'.

אדמו"ר נ"ע פי' כי השבטים נמשכים מו"ק שרש המקום והם בביטול כנ"ל ועמ"ש בד"ה ויאמר משה אכלוהו היום גבי כשם שא"א לעולם בלא רוחות כו' ואע"פ שהן ששה הן י"ב כו' ובעוד לא נמשכו המדות עדיין בלב אין בהם התכללות גמור ע"כ ששה משמותם על האבן הא' בכתף ימני חסד וששה בכתף השמאלי גבורה כו' אבל כשנמשכו בלב ושם חיבור המוח עם הלב אזי יש התכללות גמורה וזהו ענין י"ב אבני החושן כו' עכ"ד ועמ"ש בד"ה שימני כחותם על לבך שהן רצועות דתש"ר דתליין על לבא, ששרשו גלוי אה"ר שלמעלה מהשכל חסד דעתיק כו' ועמ"ש ממעלת הדגלים שנעשו ג' שבטים יחד דגל א' כענין רבקה של שלש בקר וכדוגמת טורי חשוכא המדות דא"א שהם בהתכללות והיינו ע"י הדגל ע"ד נס ורוממות הנמשך להם מלמעלה, ועד"ז י"ל מעלת אבני החושן ד' טורים ובכל א' ג' דוגמת הדגלים כ"כ מהרי"א ועי"ז ממשיכים המשכה עליונה כנז' בענין מרכבתא עילאה דאצי' שממשיכים אור א"ס בחו"ב בת"א פ' יתרו בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה. ובענין שני אבני השהם, הנה שהם אותיות משה כ"כ הי"נ במא"א א' ססעי' ד', וגם שהם אבן דיוסף ונודע ע"פ מ"ש ויקח משה את עצמות יוסף עמו, וי"א שהם אותיות השם והמכוון י"ל כמ"ש ע"פ שאו את ראש כו' אתה ואהרן, ואתכם יהיו איש איש למטה כו' שכדי

להעלות נש"י לבחי' לגלגלתם הרצון שלמעלה מהשכל, הוא ע"י ב' ענינים הא' אתה ואהרן שוד"מ ושודמ"ט, כמ"ש ויקחו אליך שמן זית כו' ואח"כ באהל מועד יערוך אהרן כו' כי העלאת הנשמות שיתבטלו כנר בפני האבוקה זה עושה אהרן ומי ממשיך האבוקה זהו משה, שוד"מ, והן שני אבני השהם, הגם שהם אותיות משה הרי נאמר הוא משה ואהרן, ולא נאמר הם, וכמ"כ מבואר ברבות בא ר"פ ט"ו ע"פ אלה שני בני היצהר הם משה ואהרן, א"כ כמ"כ י"ל שהם שני אבני השהם, והיינו דוגמת שאו כו' אתה ואהרן, אך צ"ל ואתכם יהיו איש איש כו' וזהו ענין ששה משמותם כו' ואת שמות הששה הנותרים כו' אזי בהן ועל ידן נמשך הכח לנש"י להיות אחרי ה' ילכו כו' ואח"כ מתעלים עוד להיות בי"ב אבני החושן שהוא בואם לבחי' פב"פ כו' ואזי הם כמו הד' דגלים שממשיכים מאד נעלה כנ"ל.

בד"ה ושמתי כדכד נתבאר שהאבנים גדילים מכוכבים וע' מזה בזהר תרומה ק"ע קע"א ובמד"ר פ' שמות אמרו כמו בכוכבים נאמר לכולם שמות יקרא כן נאמר ואלה שמות בנ"י והנה לענין סוכה אף שחמתה מרובה מצלתה פסולה מ"מ צ"ל כוכבים נראים מתוכה כי כוכבים הם מרקיעא תמינאה בינה שלמעלה מבחי' שמש ומגן גם כוכב גימ' כ"ו נגד שם הוי' כ"ב אותיות, ואפ"ל עליי' זו שיהיו כוכבים זהו ע"י בירור נה"ב לכן דוקא על החושן שהוא כנגד הלב נחקקו שמות בנ"י על י"ב אבנים, וע' במא"א אות כף סעיף ב'. בפסוק והאבנים תהיין על שמות בנ"י שתים עשרה על שמותם וגו' אפ"ל שעכשיו ג"כ יש למצוא בחינה זו בעבודה והיינו דכבר מבואר אשר י"ב שבטים דאצילות הם י"ב צרופי הוי', וא"כ זהו ענין י"ב ברכות אמצעיות דשמו"ע שאומרים בכל ברכה בא"י א"כ הם י"ב הויות, וענין שהם חקוקים על אבנים היינו כי ענין בעטרה שעטרה לו אמו הוא המשכת הכתר לז"א, וענין המשכת הכתר הוא ענין יהי רצון, היינו אף שלפי החכמה אינו ראוי לברכה, עכ"ז ע"י התגלות הרצון בחי' כתר נמשך הברכה, ועיין בשל"ה בשער האותיות אות ריש מענין פי' רצון ע"ד רצית ה' ארצך, ואור פניך כי רציתם, ועטרה זו נעשית מאבנים טובות, אבנים הם אותיות כמ"ש שני אבנים בונות שני בתים כו' והיינו אותיות התפלה, וכן ארז"ל מט"ט קושר כתרים לקונו מתפלותיהם של ישראל, כי אותיות הנ"ל הם האבנים טובות שמהם נעשית העטרה, ובת"א פ' מקץ בד"ה מזווה מימין פי' לפי ששורש האותיות נמשך מבחי' כתר, וז"ש ויהי האדם לנפש חיה ות"א לרוח ממללא, היינו שהדבור נמשך מבחי' חיה שלמעלה ממדרגת נר"נ כו' וענין שמט"ט קושר נתבאר בלק"ת בשה"ש בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים, וזה שהאבנים והאותיות יהיו טובים ומאירים זהו ע"י שמכנים בתוכן בחי' נר הוי' נשמת אדם, וכמ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בתוך בנ"י פ"ד, בלק"ת פ' אמור, נמצא בחי' בעטרה שעטרה לו אמו נמשך ע"י התפלה, ומה שנק' כנ"י אמו נת' בת"א פ' מקץ סד"ה רני ושמחי בת, ובלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה גבי שאו ידיכם קדש וברכו את ה',

ושם פ"ד נתבאר ג"כ פי' אבנים טובות הנ"ל שהם אותיות, ועמ"ש מענין האותיות ששרשם גבוה מאד בביאור ע"פ זאת חקת התורה פ"ב בענין ד' בחי' דצח"מ נק' החכמה חי כמ"ש והחכמה תחיה, והכתר נק' מדבר, נמצא אותיות הדבור נמשכים מהכתר, וזהו לרוח ממללא, ובמא"א אות א' תחלת סעיף ד' שהמל' נק' אבן טובה, וכנגדה אבן נגף נוק' דקליפה, היינו כנודע בענין מצא אשה מצא טוב ששרש המל' מהכתר, וזהו ענין אבן א' ב"ן שמבררת שם ב"ן ועי"ז נעשית עטרת בעלה בחי' כתר לכן נק' אבן טובה כנ"ל ולעומת זה אבן נגף והיינו אותיות נבול פה ולשון הרע כו' עכ"פ מאותיות התפלה נמשך בחי' בעטרה שעטרה לו אמו והוא המשכת רצון העליון שיכבשו רחמיו כו', וגלוי זה זהו ענין י"ב ברכות אמצעיות דתפלה להיות גואל ישראל מכל צרה, ולהיות רפאנו כו' ברך עלינו כו' ופי' אדמ"ו נ"ע דאע"פ שעטרה הנ"ל היא בחי' מקיף על גבי הראש והמוחין, מ"מ מאחר שנעשה מאותיות התפלה שנקרא אבנים טובות א"כ הרי משם דוקא מבחי' מקיף הנ"ל חוזר ונמשך אור רצון העליון ההוא מלמעלה למטה להתלבש בכל עולם ועולם עד שמתלבש ובא למטה ממש להיות בא"י רופא חולי עמו ישראל ומברך השנים וכה"ג בכל הבקשות שבח"י ברכאן דצלותא אשר אותה אנו מבקשים רפאנו וברך עלינו כו' עכ"ד בד"ה ששה משמותם על אבן האחת, והיינו כי אף שעצם הכתר הוא בחי' מקיף הרי מבשרי אחזה עד"מ באדם הרצון מנהיג כל כוחות הנפש וממנו נמשך להעביר על מדותיו להיות מרצה ומוחל כו' ואפילו השכל מתנהג ע"י הרצון כמ"ש בענין וירח ה' את ריח הניחוח ויאמר ה' אל לבו לא אוסיף לקלל כו' עיין מזה בלק"ת בשה"ש בסופו בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה, וזהו ענין י"ב ברכות אמצעיות דתפלה מה שנמשך מבחי' כתר ועטרה בששה מדות שהם י"ב צרופי הוי', הכל גלוי רחמים עליונים וזהו עצמו ענין י"ב אבני החשן שעליהם חקוק י"ב שמות השבטים ששרשן י"ב צרופי הוי' כנ"ל גם כי חשן הוא ת"ת ולכן נק' חשן המשפט כמ"ש ברקאנטי ובת"ת מאיר הכתר, כענין שנק' ת"ת מלך שהשלום שלו וע' באג"ה סי' י"ב ד"ה והי' מעשה הצדקה שלום, והם על אבנים טובות, שהם נמשכים מבחי' עטרה וכתר הנעשה מאבנים טובות, רק כשהם על לבו היינו מה שנמשך מעטרה וכתר, להאיר בהמדות כו' שמשכתם בלב, והוא ע"ד לבבתני אחותי כלה, ובחושן הי' חקוק למעלה משמות י"ב שבטים, אברהם יצחק ויעקב, כ"כ הרמב"ם פ"ט מה' כלי המקדש ה"ז וכ' הכ"מ שהוא מהגמרא ביומא ס"פ בא לו דע"ג ע"ב וזה דלא כהמק"מ פ' פקודי דר"ל שכתב שזה הי' כתוב באבני האפוד, והיינו עכשיו ג' ברכות ראשונות דשמו"ע מגן אברהם כו', שהם ג' אבות ג' מוחין חב"ד שבהם נמשך אור הכתר להאיר בהמדות, ועמ"ש בת"א פ' תולדות בד"ה אלה תולדות יצחק, ואחר י"ב שמות השבטים הי' חקוק שבטי ישורון זהו נגד ג' ברכות אחרונות דשמו"ע, ומה שהם רק שתי תיבות ולא שלש, כי בתחלה היה רק י"ז ברכות בשמו"ע, כן ראיתי במד"ר פ' קרח ע"פ קח טוב ונשלמה פרים שפתינו.

חשן י"ל ל' חוש ומהירות שיומשך ההשפעה במהירות עמ"ש בלק"ת פ' קרח ע"פ ויגמול שקדים, ונק' חושן המשפט ע"ד לעשות משפט עמו ישראל דבר יום ביומו, ורש"י פי' ע"פ ועשית חשן משפט בירור דברים, שהמשפט משמש בג' לשונות כו'.

והנה במלכים א' סי' ח' נ"ט ויהיו דברי אלה כו' לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, ענין דבר יום ביומו יש להעיר ממ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה אכלוהו היום דק"ט ע"א וז"ל והנה במן נאמר דבר יום ביומו כו' בכל יום יהיו בעיניך כחדשים כי נער הייתי גם זקנתי שרו של עולם אמרו משא"כ קמיה קודב"ה מי איכא זקנה מאחר שהוא אני הוי' לא שניתי כו' תהו ענין מן* שהי' מבחי' טל העליון בחי' אני הוי' לא שניתי שלמעלה מהזמן כו' ולכן היה צ"ל דבר יום ביומו כו', נשמע אשר ענין דבר יום ביומו זהו כשההמשכה באה מבחי' אני ה' לא שניתי שלמעלה מהזמן, ועד"ז יש לפרש ענין לעשות משפט כו' דבר יום ביומו היינו ג"כ שיבא ההמשכה לא ע"י שרו של עולם שהוא תחת הזמן בחי' נער הייתי גם זקנתי, אלא שיבא מאין סוף ברוך הוא ממש כו'. בגמרא פרק קמא דראש השנה ד"ח ע"ב מלך וצבור מלך נכנס לדין תחלה שנאמר לעשות משפט עבדו כו', דט"ז א' ר' יוסי אומר אדם נידון בכל יום כו' שנאמר לעשות משפט כו' דבר יום ביומו, ונשמע מהנ"ל דמשפט והמשכה זו באה ממקום גבוה מאחר שהוא דבר יום ביומו, ואפשר להעיר ממ"ש לא ידון רוחי באדם כו' והיא המשכה מא"א ונק' ידון רוחי, א"כ עד"ז אדם נידון דבר יום ביומו וזהו לעשות משפט עבדו כו' להיות כביכול ידון רוחי באדם כו'. רבות רנ"ד ב' שנשיא נתנאל ונחשון נכתבו שמם קודם שם שבטו ע"ד לעשות משפט עבדו ברישא והדר משפט עמו ישראל כו' ע"ש. ועיין פרק לפני אידיהן ד"ב ע"ב.

בחיי פ' קרח פי' לפני ה' לא אמר לה' אלא לפני ה', משמע דמפרש דהיינו מ', וכן משמע בו בפ' יתרו צה"א בפסוק לא יהי' לך אלקים אחרים על פני.

בעמה"מ שער יוד פרק ט"ו דנ"ו ע"ג פי' בשם הזהר חדש כי יש למעלה ע"א סנהדרין שיושבים בהיכל הזכות והם דיינים שאינם עושים לפנים משורת הדין והדין יקוב את ההר כו' אבל דוד אמר וביקש שמלפניו משפטו יצא ולא ע"י ע"א סנהדרין וכן שלמה אמר לעשות משפט עבדו הוא בלחודוי ולא אחרן כו', ועמ"ש מענין ע"א סנהדרין בחי' ע' זקנים ומשה שנאמר ואצלתי מן הרוח כו' ומשה המקור שממנו נאצל כו' ונק' מופלא שבסנהדרין פלא כו' בביאור ע"פ ראשי המטות, ועד"ז אמר הקב"ה כי הוא מט"ט לא ישא לפשעיכם ואין בידו לעשות לפנים משוה"ד כו' אבל הקב"ה יכול לישא לפשעים ולעשות לפנים משוה"ד זהו תוכן דבריו ומזה יובן

מן : כ"ה בגוכתי"ק. אבל בתו"א (סה, ג) : המן.

משארז"ל שהחושן מכפר על מטי דינין ע"י שממשיך לעשות משפט עבדו הקב"ה עצמו כו' ועיין בסידור ע"פ ברוך פודה ומציל, דפי' שמבחי' היכל קדה"ק דבריאה יוכל לימשך שלא יניח דינו בהיכל הזכות דבריאה אלא להיות נושא עון ועובר על פשע כו', וע"פ מאמר הזהר וירא קט"ו ויעש ה' לשרה, בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא היינו בע' סנהדרין שבהיכל הזכות שהדין והמשפט ע"פ החכמה כסדר ההשתלשלות, אלא במזלא תליא מבחי' כתר שלמעלה מסדר ההשתלשלות כו', ועד"ז יובן הבקשה לעשות משפט עבדו כו', גם ברבות ס"פ בא פי"ט ס"פ אמר לשעבר אני ובית דיני הייתי מהלך לפניהם שנאמר וה' הולך לפניהם יומם אבל לע"ל אני לבדי שנאמר כי הולך לפניהם ה' כו' ועד"ז נתבאר במ"א בפי' ומשפט לאלקי יעקב, כי יעקב אמר והיה הוי' לי לאלקים והיינו אשר מה שעכשיו ההארה ע"י שם אלקים יהי' במקום זה מאיר שם הוי', וכמ"ש בת"א פ' ויצא סד"ה ושבתי בשלום אל בית אבי, ע"כ המשפט שהוא לאלקים יהי' נמשך משם הוי' מאחר כי והיה הוי' לי לאלקים כו' וזהו ענין עומד מכסא דין בחי' הוא ובית דינו ויושב על כסא רחמים בחי' אני לבדי כו' וזהו ענין הקב"ה מצלי יהי רצון כו' ויכבשו רחמי את כעסי כו'.

אורים שמאירים כו' ספ"ז דיומא ע"ג ב', הריטב"א הובא בע"י שם פי' שמאירים היינו מה שהאותיות בולטי', ומשלימים מה שנעשה מהאותיות צירוף התיבות וכן הבין השל"ה בתשב"כ ס"פ הברכה ע"פ וללוי אמר תומיך ואוריך וכן פי' הבחיי פ' תצוה קי"ד סע"ב והאריך בזה, אכן פשט הפי' שמשלימים היינו שאין גזרתם חוזרת כדפרש"י שם, וצ"ל מהו הרבותא, וי"ל דרש"י בחומש ר"פ וארא ע"פ ושמי הוי' לא נודעתי להם, פי' לא נכרתי להם במדת אמתות שלי שהרי הבטחתי ולא קיימתי, והיינו כמ"ש אני הוי' לא שניתי, שכשנמשך מבחי' זו אין שום שינוי, אבל כשנמשך משאר השמות יוכל להיות שינוי שמדה"ד מעכבת, והענין כמ"ש לא איש אל ויכזב כו' וע' מזה ברבות וירא פנ"ג דנ"ט ב' והוא כמ"ש בזהר נשא קל"ו ב' ע"פ וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם כי לא אדם הוא להנחם, שמבחי' אדם שהוא ע"ס יוכל ליפול שינוי לפעמים, משא"כ מבחי' כי לא אדם הוא כו' וכ"כ בת"א פ' יתרו בביאור ע"פ זכור ושמור שזהו ההפרש בין מלכות דוד ובין מלכות שאול, שמלכות שאול נלקח מבחי' אדם דהיינו מחמת ששאול נבחר מפני צדקתו וכשחטא העבירו ממנו המלוכה אבל בחי' דוד אינו כן, כי הוא מבחי' מל' ונעוץ תחלתן בסופן ואינו בגדר בחי' אדם כו' אלא מבחי' לית שמאלא בהאי עתיקא, ע"כ אין בזה שינויים כו', ועד"ז ה"ע ותומים שמשלימים את דבריהם ע"י ששרש בחי' זו מבחי' א"א בחי' אני הוי' לא שניתי, והגם בזהר פקודי דר"ל נ' כי אורים הוא ז"א ותומים הוא מ', אך זהו כענין מלכות דוד שנלקח כו' כך הרי מ' זהו נעוץ תחלתן בסופן ששרשה מבחי' כתר ולכן משלימים את דבריהם, וזהו ונתת אל חושן המשפט שהוא ענין לעשות משפט עבדו כו' את האורים ואת התומים כדי שיהיו מאירים

את דבריהם ומשלימים את דבריהם, וזהו שלח אורך ואמתך המה ינחוני תלים מ"ג ג' ומשמע ברבות בא פט"ו דקל"א א' שזהו ענין תומיך ואוריך, כי אורך זהו האור וההמשכה ואמתך הוא שיהי' משלימים את דבריהם כו' שיהי' קיום האור וההמשכה ולא יסתלק האור. וי"ל שזהו ע"י תומ"צ, כי ותורה אור, אך שמירת האור זהו ע"י המצות כמ"ש בד"ה כי תשמע בקול גבי ואת מצותיו תשמרו. והנה תומיך ואוריך נמשך לאיש חסידיך כה"ג ממשיך מבחי' ורב חסד, היינו חסד עילאה דע"י כו' ועוד כי מבמ"א ענין חסיד גבוה מבחי' צדיק, והצדיק יסוד שרשו נמשך מחכמה, אבל החסיד המתחסד עם קונו ממשיך מא"א כמ"ש מזה בד"ה מי יתנך כאח לי, שזהו ענין ואיש כי יקח אחותו חסד הוא, ולכן החסידות הוא אחר קדושה כו', ועמ"ש בענין נדרים לאסור המותר, קדש עצמך במותר לך, זהו לבוא לידי חסידות שמוותר משלו, לפנים משוה"ד וזהו וידר יעקב נדר כו' ועי"ז והי' הוי' לי לאלקים מה שזהו מדרגת מקום שבע"ת עומדים שאין צד"ג יכולים לעמוד, ולכן תומיך ואוריך הנמשך מאני הוי' לא שניתי נמשך לאיש חסידיך דוקא וע"כ הקדים תומיך שמשלימים כו' לא שניתי כו'.

ילקוט פ' שמות ע"פ וראך ושמח בלבו, נ"ד ב' סוף רמז קע"ב, הלב ששמח בגדולת אחיו ילבש אורים ותומים, כי הנה האו"ת על לב כה"ג נמשך מבחי' בעטרה שעטרה לו אמו כו' ביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק כי העטרה עשויה מאבנים טובות, בחי' קושר כתרים לקונו מתפלותיהם של ישראל, ומזה נמשך כמו"כ החושן על י"ב אבנים טובות, ולכן זה שייך לבחי' ושמח בלבו וכענין שמחת לבו, עוי"ל כי ענין וראך ושמח בלבו זהו מ"ש הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים כו' כמ"ש הבחיי פ' שמות ע"א ג' ע"פ וראך ושמך בלבו והנה בחי' מה טוב ומה נעים שבת אחים זהו ענין יחוד העליון כמ"ש בזהר פ' אחרי נ"ט ב', וזהו ענין אורים ותומים שהם זו"נ כמ"ש בזהר פקודי. עמ"ש ע"פ וללוי אמר תומיך ואוריך בבוך תרס"ז.

פ' צו ק"מ ע"ב רמז תקי"ג חושן מכפר על מטי דינין, שנאמר חשן משפט, והיינו כנ"ל ע"י שממשיך מבחי' שלמעלה מהיכל הזכות ע"א סנהדרין כו', גם כמ"ש השל"ה חשן אותיות נחש, והיינו תיקון מה שגרם הנחש שע"י נתגשמו העולמות ונעשה עירוב גשמיות ברוחניות ורע בטוב כו' וע"י חשן משפט שיהי' משפט להפריד הרע מטוב כמ"ש במ"א ע"פ ואלה המשפטים, שלכן קדוש החדש נק' משפט, לכן עי"ז מכפר על מטי דינין כו'.

ילקוט ע"פ וללוי אמר תומיך ואוריך, פ' שמות רמז קע"ד ע"פ חסד ואמת נפגשו, חסד זה אהרן שנאמר תומיך ואוריך לאיש חסידיך, ור"פ ויקרא סוף רמז תכ"ז נדרש לאיש חסידיך על משה, והוא מהרבות ר"פ ויקרא ובפ' חקת ע"פ יען לא האמנתם בי סוף רמז תשס"ג ורמז תשס"ד דרשו זה על אהרן.

בירמי' סי' ל"ג דס"ז ע"א רמז שכ"א בד"ה ולכהנים הלוים א"ל הקב"ה לכהנים וללוים אם אתם עוסקים בתורה מעלה אני עליכם כאלו אתם מקריבים בכל יום עולה וכליל וכה"א וללוי אמר תומיך ואוריך יורו משפטיך ליעקב, מהילמדנו.

תלים סי' כ"ה ע"פ מי זה האיש, זה שבטו של לוי שנאמר לאיש חסידיך, רמז תש"ב קרוב לסופו דצ"ט סע"ב, תלים סי' פ"ד ע"פ חסד ואמת נפגשו כנ"ל פ' שמות.

בפסוק י"ב ושמת כו' אבני זכרון כו' על שני כתפיו לזכרון, הקשה השל"ה דש"ל ע"א איך שייך זה למעלה הלא אין שכחה ותירץ זכרון ה"ע זכרי לדור ודור, ולפע"ד לק"מ דהא בר"ה אומרים עשרה זכרונות, ועוד דהא כתיב ותאמר ציון עזבני ה' וה' שכחני, וארז"ל אותן ב' שמות שלפני יג"מ עזבוני כהובא בפ"ק דר"ה י"ח ב' בתוספת בשם הפסיקתא, והנה ב' שמות אלו הם עתיק וז"א והיינו סוכ"ע וממכ"ע, וענין פי' טענה זו מבואר במ"א שהוא על הסתר האלקות מחמת דקוב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא כנזכר בד"ה כי עמך מק"ח ובד"ה וארא אל אברהם, אשר שם אין מעשה התחתונים תופס מקום ולכן נמשך יניקה לחיצונים וזהו עזבני הוי' ע"ק כי שם אין תופס מקום אלא שע"י התלבשותן בחו"ב ובז"א נמשך יאר ה' פניו אליך אבל עתה עזבני כו', ומזה נמשך ואד' שכחני כי מלך אלקים על גוים כמ"ש במ"א ע"פ ויענך וירעיבך ויאכילך את המן, ועמ"ש מזה בד"ה ועבדתם את ה' אלקיכם פ"א, ולכן בא כנגד זה ב' פעמים זכרון באפוד ובחושן כנגד עזבני הוי' הוא הזכרון בחושן לזכרון לפני הוי' וכנגד ואד' שכחני בא הזכרון באבני האפוד כי אפוד גימ' הוי' אד', וזהו הפך ואד' שכחני, וגם אפד בלא ו' גימ' אלקים, וכ"ז נמשך ע"י הזכירה באדם בבחי' אחרי ה' ילכו, ובבחי' לך אמר לבי בקשו פני כו' וע' בילקוט ס"פ תצא ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק שכמ"כ אומרים ישראל להקב"ה אתה זכור כו' ע"ש, כי הא בהא תליא, וז"ש ונשא אהרן את שמות בנ"י כו' לזכרון, היות השבטים ראובן ושמעון נקראו ע"ש כי ראה ה' בעניי כי שמע ה' הפעם ילוה אישי אלי כו' ושייך בחי' זו גם מלמטה בעבודת ה' כמ"ש בת"א פ' ויחי ע"פ יהודה אתה יודוך שע"י בחי' ראובן שמלמטה למעלה בחי' ראיה לאסתכלא ביקרא דמלכא עי"ז ממשיך בחי' ראובן שמלמעלה למטה כי ראה ה' בעניי כבכורה בתאנה ראיתי אבותיכם כו' וכמ"כ ע"י בחי' שמעון, שמעתי שמעך יראתי, והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי עי"ז ממשיך בחי' כי שמע ה', ויקשב ה' וישמע, ושמעת תפלת עבדך, לשמוע ה' בקול איש, צעקו וה' שמע, ולכן ונשא אהרן את שמות בנ"י דוקא שעי"ז יומשך כמ"כ מלמעלה כנ"ל.

לעיל כתיב בחושן רבוע יהי' כפול עמ"ש מזה בפ' חיי בענין מערת המכפלה, שי"ל לפי שיש ב' בחי' י"ב שבטים הא' י"ב בקר דבריאה והב' י"ב

גבולי אלכסון דאצי' וכמ"ש בת"א פ' ויחי בביאור ע"פ יהודה אתה ובלק"ת בביאור ע"פ החלצו מאתכם, בסופו וע' מזה בזח"ג במדבר קי"ח ב' ובמ"ש בד"ה מחר חודש, וזהו ענין יהי' כפול, ואפ"ל זהו ענין זרע אדם וזרע בהמה, אדם מ"ה י"ב ג"א דאצי' בהמה ב"ן י"ב בקר ויש עוד בהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם ואפ"ל זהו ענין י"ב גבולי אלכסון ששרשן בא"א וע' זח"ג נשא קל"ד ב' פי' אשר נשבעת לאבותינו י"ב שבטים מימי קדם דא"א ועמ"ש בלק"ת בביאור ע"פ ראשי המטות, להעיר עוד מענין שיר כפול שהוא חו"ב תרין ריעין כו' ועיין בזהר ס"פ וילך דרפ"ה סע"ב, מענין זרת ארכו ע' זהר ויחי דרט"ו סע"ב שהעיר מענין ושמים בזרת תכן, ועמש"ש ע"ז, וע' מענין זרת בזח"ב כי תשא דקפ"ט סע"ב ובמק"מ שם ובפרדס ערך זרת ובמא"א זיין סכ"ו.

ששה משמותם על האבן האחת ואת שמות הששה הנותרים על האבן השנית. וצ"ל ההפרש שבין כתפות האפוד להחשן שבכתפות האפוד היו רק שתי אבנים ששה משמותם על האבן האחת כו' ובחשן הי' י"ב אבנים לי"ב שבטים וגם בכתפות האפוד היו שתי האבנים אבני שוהם ובחושן היו י"ב אבנים אודם פטדה כו' לכל שבט אבן אחרת ממין אחר ומראה אחר. אך הענין הוא כי הנה אהרן כה"ג הי' מז' רועים ובהעלות אהרן את הנרות כו' שהי' מעלה הנרות שהן נש"י שבמקור חוצבן היו בטלים באא"ס ב"ה כנר בפני האבוקה אלא שירדו ונשתלשלו ונתלבשו בגוף ונה"ב המכסה ומסתיר על אור ה' וקדושתו וממשיך ומוריד הנשמה לימשך אחר גופו, והיתה עבודת אהרן בהעלאת הנרות להעלות נש"י ולקשרן ולדבקן באלקים חיים לצאת ממאסר הגוף כו', ולכן היתה העלאת הנרות ערב ובקר פעמיים בכ"י כמו ק"ש שקורין פעמים בכ"י למסו"נ באחד, כי ענין הנרות שהעלה אהרן בביהמ"ק הוא כמו ענין ק"ש שהכל ענין א' להעלות נפ"א לדבקה בו כו', והנה העלאת הנרות היתה ע"י שמן והשמן הי' ע"י משה כמ"ש ויקחו אליך שמן זית זך כו'. והענין כי משה שושבינא דמלכא כמו שושבין המוליך החתן אצל הכלה כך מרבע"ה המשיך אא"ס למטה לבנ"י ע"י התורה, כי נשמת מרבע"ה היתה למעלה מבחי' התורה כמ"ש כי מן המים משיתיהו וכבד פה וכבד לשון כבד פה בתשבע"פ וכבד לשון בתשב"כ, כי הנה אורייתא מחכמה נפקת והחכמה מאין תמצא ולא אין ממש רק ואנכי אהי' עם פיך והוא בחי' שמן שצף ע"ג מים, והשמן הוא בחי' שתיקה היפך מבחי' יין שהוא מרתיח, ושמן זה של בחי' משה והוא כמ"ש שמן זית זך כתית למאור כו' כדי להמשיך בחי' מאור ואבוקה כדי שיהי' הנר בטל לאבוקה שאם

אין המשכ' בחי' מאור לא הי' הנר עולה כלל ומאחר שמרבע"ה המשיך בחי' שמן למאור אז העלה אהרן שהי' שושדמ"ט את הנרות להיות בטל כנר בפני האבוקה, וז"ע חתן וכלה חתן חות דרגא מלמעלמ"ט וכלה כלתה נפשי מלמטלמ"ע.

אך כ"ז הענין נעשה בבית המקדש דוקא ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם שהוא הכולל בחי' שמן למאור ובחי' הנר להעלו' ומתחברים בו ב' הבחי' בחי' חתן ובחי' כלה, והענין כי ארז"ל ביום שמחת לבו זו בנין בהמ"ק, ולהבין למה נק' בנין בהמ"ק שמחת לבו, והנה כתיב צור לבבי והענין כי הלב הוא משכן הדם הוא הנפש שממנו הילוך הדם בכל האברים, והיינו כי תחלה מקבל הלב מובחר הדם בחלל השמאלי ואח"כ עולה אידים מן הדם אל המוח ואח"ז נמשך מן המוח רוח החיים בחלל הימני המלא אויר ומחלק הדם בכל האברים ולכן הלב דופק בבחי' רו"ש, וכך הם הקרבנות שבבהמ"ק ריח ניחוח לה' כי שלשה שותפים באדם וכן בבהמות חיות ועופות אלא שבאדם הקב"ה נותן בו נשמה ובבהמות החיות מפ"ש שבמרכבה ובחיות מפני ארי' ובעופות מפני נשר, והקרבנות שהם מהבקר וצאן עולה החיות לפני שור ומן התורים ובני יונה עולה החיות לפני נשר ונעשי' אשה ריח ניחוח כמו הריח העולה למעלה, כי הנה החיות נושאות את הכסא ודמות כמראה אדם שעליו מלמעלה למעלה מבחי' אדם לבחי' אדם מדבר אשר לא ישב אדם שם, ומזה נמשך ניחוח חות דרגא להוי' להיות המשכת בחי' הוי' הוא גילוי אא"ס למטה בבחי' צמצום והתפשטות והמשכה כו', וז"ע צור לבבי כמו שהלב ממשיך חיות והילוך הדם הוא הנפש בכל האברים ע"י שמקבלים מובחר הדם מהכבד וע"י משפיע שפע רב הנמשך לו מלמעלה מן המוח, כך המשכת אא"ס להיות גילוי למטה בחי' הוי' ובחי' אדם הוא בחי' החכ' כו' הוא ע"י העלאת נפש הבהמה שחיות הקדש שבמרכבה והחיות נשאות את הכסא כו' ומזה נמשך שפע רב וגילוי אלקו' מלמעלה מעלה מבחי' אדם לבחי' אדה"ע וע"י כן ממשיך למטה גילוי בחי' הוי', אך בחי' שמחת לבו היינו פתיחת הלב מחמת השמחה צהבו פניו כמשל המלך בשמחתו מתגלה גם לעבדיו הקטנים וכן משמחת הלב ניתקן הילוך הדם ביתר שאת כידוע. והנה עכשיו שאין לנו בהמ"ק תיקנו תפלה במקום קרבן להעלות נה"ב שבאדם והן הן ד' בחי' שבתפלה, בתחלה המשכת בחי' רוח והנה רוח גדולה מפרק כו' הוא בחי' התפעלות הנפש ע"י פסד"ז בהזכרת שבחיו של מקום שהוא בחי' המשכת רוח פיו ית' וברוח פיו כל צבאם שהמלאכים הם מרוח פיו ית' ועבודת המלאכים הוא באוי"ר בבחי' התפעלות כו', אך לא ברוח ה' פי' שלא נמשך כל שם הוי' בשלימות רק בחי' ה' אחרונה של שם הוי' אתא קלילא כו' ואחרי הרוח רעש הוא ברכת יוצר איך שהמלאכים מקדישי' וממליכים את שם כו' והאופנים ברעש גדול כו', והרעש הוא מחמת השגת קדושתו ית' שאומרים ג"פ קדוש איך שהוא ית' קדוש ומובדל כ"ז היינו שמשיגים רוממות א"ס ב"ה שאינו בגדר עלמין כלל

והוא למע' מע' מהחיות הנמשך ומתלבש בתוכם ומחמת השגתם רוממותו ית' שאינו נתפס ונקלט במוח השגתם והשכלתם דלמתב"כ כו' לכך מרעישים בקול רעש גדול כו', ומ"מ לא ברעש הוי' שגם שם לא נמשך כל שם הוי' רק בחי' וי"ו הוא המשכה כו', ואחר הרעש אש הוא ברכה שניה שלפני ק"ש אהבת עולם כו' הבוחר בעמו כו' ישראל באהבה הוא רשפי אש האהבה בתשוקה וצמאון הנפש צמאה נפשי לאלקים ומזה בא לקיום הק"ש למסו"נ ממש באחד ובשכמל"ו יחו"ע ויחו"ת להיות ואהבת בכל לבבך ובכל מאדך ממש, אך עכ"ז לא באש הוי' שעדיין אינו בא לידי גילוי המשכת שם הוי' למטה רק זו הוא בחי' העלאה מלמטלמ"ע, אלא שאחרי הרעש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא קול היינו המשכה והוא המשכת התורה, ודברי אשר שמתי בפיך ודברת בם שדבר ה' ממש זו הלכה מדברת בפיו כי מה שב"ש אומרי' ובה"א אלו ואלו דא"ח המדבר בם ולא הם המדברים והוא גילוי כל שם הוי' דאורייתא מחכמה נפקת ובחכ' מתלבש אא"ס ב"ה ממש כי החכ' מאין ממש תמצא, אך מי הוא הגורם המשכת שם הוי' בקול דממה דקה הוא בחי' התורה להיות גילוי אא"ס ב"ה ממש למטה הנה עז"נ בעטרה שעטרה לו אמו והוא ע"ד מארז"ל שהמלאך סנדל קושר כתרים לקונו מתפלותיהן של ישראל, והענין כי הנה עטרה שעל ראש המלך עד"מ הוא מאבנים טובות שעם היות שהאבנים הם דומם מ"מ נעשים בחי' כתר ועטרה על הראש, וכך אותיות התפלה שהאותיות נק' אבנים נעשה בחי' כתר ועטרה למעלה הוא בחי' רצה"ע ב"ה להמשיך רצון העליון ב"ה להיות בבחי' סוכ"ע וממכ"ע עם היותו רם ונשא מגדר עלמין, ולכן נק' ישראל עושין רצונו של מקום שעושין רצון להקב"ה כבי' להתלבש בעלמין ולהיות רופא חולי עמו ישראל ומברך השנים, ואותה אנו מבקשים בתפלה רפאינו והחזירנו בתשובה כו' וכיוצא בהן להיות גילוי המשכת אא"ס ב"ה למטה בעלמין בבחי' סובב וממלא ומברכי' ברוך אתה רופא חולי, ומברך השנים כו' כלומר ברוך ונמשך כך, אך בזמן שבהמ"ק הי' קיים היתה זאת עבודת אהרן שהי' כה"ג ובו וע"י הי' נמשך בחי' ח"ע בנפשו' ישראל, כי הנה מה שנשא אהרן את שמות בנ"י באבני החשן וכתפות האפוד הוא שהעלה את נפשות הבהמו' שבישראל בחשן המשפט לזכרון לפני ה' תמיד ועל שתי כתפיו לזכרון דהיינו בחי' חכ' שנק' זכרון כי בפ' קדש לי כל בכור שהוא בחי' חכ' לא כתיב לטוטפות אלא לזכרון בין עיניך כי זכרון הוא בחי' חכמה, והנה האבנים היו על שמות השבטים כי האבות הן הן המרכבה בבחי' הביטול באלקו' ממש רק השבטים שהם בבחי' שבט וענף מן האילן שהם הענפים המסתעפים ונמשכים מאילנא דחיי ומקומם בעולם הבריאה שהוא בבחי' יש הם צריכים העלאות להיות ג"כ בבחי' ביטול וכמו שאמרו השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד כלומר כשם שלבך בבחי' יחו"ע מיוחד ממש במאציל העליון ב"ה כך אין בלבינו הגם שהוא בבריאה בבחי' יש מ"מ נמשך לנו ג"כ בבחי' ביטול להיות ג"כ בבחי' יחוד מבחי' לבך כי יעקב בריח התיכון מבריח מן הקצה אל הקצה רק שהוא בחי' יחו"ת שהיש בטל כו'.

והנה בחי׳ השבטים דרך כלל הן שש מדות עליונות הגדולה והגבורה כו׳ שהם בחי׳ מקום ו״ק מזרח מערב צפון שהן בבחי׳ לך ה׳ כו׳ דהיינו שהמקום בטל ונכלל בלמעלה מן המקום והזמן כמ״ש הנה מקום אתי אלא שנמשך מלמעלה מן הזמן והמקום להיות מקום וזמן כמא׳ ברוך המקום ובחי׳ מקום אינו אלא ו״ק רק השבטים הן י״ב כי יש שש מדות בבחי׳ חסד דרועא ימינא ושש בבחי׳ גבורה דרועא שמאלא ובהתכללות נעשה י״ב גבולי אלכסון מערבי׳ רומית עם מזרחית תחתית, והנה התכללות זאת אינה אלא כשנמשך למטה בבחי׳ לב וכמו הלב הגשמי׳ עד״מ ששם מתאחדי׳ ומתחברי׳ העלאת הדם מן הכבד בחלל השמאלי שבלב עם רוח החיים הנמשך מן המוח בחלל הימני ומתאחדי׳ הב׳ חללים להשפיע הילוך הדם בכל האברים, וכך עד״מ העלאת נה״ב מבחי׳ פ״ש אינו אלא בבחי׳ לב אלא שהחיות נושאות את הכסא ודמות אדם שעליו כו׳ ומשם נמשך רוח מחיי החיים אא״ס ב״ה למטה להתאחד ולהתחבר לה׳ להעלות נה״ב, ולכן היו האבני׳ בחשן על לבו י״ב שהיו איש על שמו כי כל שבט הי׳ לו אבן מיוחדת כפי שרשו יש ששרשו ממראה אדם ויש ממראה פטדה כו׳ וכל הי״ב האבני׳ היו כלולות ומיוחדות ביחד, משא״כ על כתפות האפוד למע׳ עדיין לא נמשך בבחי׳ התכללות ובג״א היו הששה על אבן א׳ וששה על אבן השנית נגד חו״ג חסד דרועא ימינא וגבורה דרועא שמאלא, אך מ״מ היו הששה כלולי׳ באבן אחת כי עדיין לא בא לידי גילוי התחלקות המדות בפרטיות לוי״ו אבנים פרטיי׳ אלא למקור המדות ושרשן כמו שהן כלולות במקורן ושרשן, ולכן היו שתי אבנים אבני שוהם כי שוהם הוא האבן המיוחדת ליוסף וכתיב עדות ביהוסף שמו שיוסף הוא כללות השבטים כי אלה תולדות יעקב יוסף נוהג כצאן יוסף.

ששה משמותם על האבן האחת כו׳. הנה ענין האפוד והחשן כתי׳ בהם ונשא אהרן את שמות בנ״י לפני ה׳ לזכרון, אך צ״ל שבאפוד הי׳ הי״ב שמות השבטי׳ רק על שתי אבנים ששה על אבן אחת וששה על אבן השני׳ ותניא בגמ׳ סוטה דל״ו ע״א שתי אבנים טובות היו לכה״ג על כתפיו א׳ מכאן ושמות שנים עשר שבטי׳ כ׳ עליהם ששה על אבן זו וששה על אבן זו שנא׳ ששה משמותם כו׳ ובחושן שהי׳ על לבו של כה״ג היו קבועי׳ שמות השבטים בי״ב אבנים המפורשי׳ בתר׳ ארבע׳ טורי אבן הטור האחד אדם פטדה כו׳. וגם בחשן הי׳ לכל שבט מין אבן אחר לראובן אדם כו׳ ליוסף שהם לבנימין ישפה ובאפוד הי׳ שתי אבנים ממין א׳ היינו שתי אבני שוהם כו׳, וגם צ״ל מהו כפילת הענין שישא אהרן כה״ג

את שמות בנ"י לזכרון על כתפו ועל לבו דהיינו באפוד ובחושן. והענין כי הנה אהרן נק' שודמ"ט עד"מ השושבין של הכלה שמביא ומעלה את הכלה לפני החתן, וידוע דהקב"ה נק' חתן וכנס"י נק' כלה, ויובן זה מענין העלא' הנרות שהי' אהרן כה"ג מעלה את הנרות כמ"ש ובהעלות אהרן את הנרות כו' והיינו בחי' העלא' נש"י שנק' נרות נר ה' נשמ"א ושבעה נרות נגד ז' מדריגו' שבעובדי ה' יש שעובד מאהב' ויש מירא' כו' ויש בבחי' התעוררות רחמי' על נפשו ויש בבחי' ניצוח כו'. וענין העלא' הזאת היינו שהי' ממשיך בהן בחי' אה"ר עד שתחפץ ליכלל באור ה' מקור חוצבם, וכמשל הניצוץ הקטן שעולה ונמשך ליכלל ולהבטל באבוקה הגדולה כך כל נפ"א הוא ניצוץ אלקי ואהרן הוא מז' רועים הממשיך בו התלהבו' ורשפי אש שלהבת, כי הניצוץ ירד בהשתל' המדריגו' בראת יצרת עד שנפחת בי בתוך הגוף ונה"ב המכסה ומסתיר על אור ה', וגובר בה רוח הבהמ' להשפיל ולהוריד אור הניצוץ אלקי לימשך אחר גופו ונחשך אורה ע"י התלבשותה בלבושי' צואים בנה"ב, אך נר אלקי' טרם יכבה ע"י חשכות חומר הגוף מיד נמשך ונתעורר מלמע' בחי' אה"ר שהוא בחי' ומדריג' אהרן כה"ג (כי אהרן פי' הר הוא בחי' אהבה שממשיך בחי' זו אלף פלא עליון והנו"ן פשוטה להשפיע ולהגיע אהבה זו למטה מטה כנ"ל) שנק' שודמ"ט לעורר את האהבה בניצוץ שיעלה ויצא ממאסר הגוף המחשיך אורו להתקשר ולהדבק וליכלל במקור חוצבו באלקים חיים באה"ר ותשוקה נפלאה בהמשכת והעלא' הניצוץ מהנפש הגשמי' אל האבוקה הגדולה, וזהו ובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים כו', וענין עבודה זו דהעלאת הנרות הי' פעמים בכ"י ערב ובוקר וכמו שקורין ק"ש פעמים ערב ובקר למס"נ באחד פעמים בכ"י לכך צ"ל הסיוע לזה מבחי' שודמ"ט ג"כ פעמים רק שבין הערבים נק' העלאת הנרות ובבקר הוא הטבת הנרות והוא עדמ"ש בזהר רננא ברמשא ושמחה בצפרא, רננה הוא בחי' גבו' שהוא העלא' הניצוץ זה נמשך ברמשא שאז החשך מכסה כו' ע"כ שייך לעורר העלא' הניצוץ כנר לאבוקה, ובבקר ממשיך בחי' השמחה מרוב כל הוא בחי' המשכ' מלמעלמ"ט כו', וכן יובן למעלה ענין זה דהעלא' הנרות שהמל' דאצי' יורדת בבי"ע לברר הרפ"ח ניצוצין ואהרן שודמ"ט ממשיך לה ה"ג שתתעורר בהעלא' מ"ן לעלות לאצי' וזהו דוגמ' מש"ל בענין הנשמ' דלפי שירדה בהשתל' המדריגו' מבחי' טהורה היא טה"ע לבחי' בראת נפחת כו', ע"כ כדי לעורר את האהבה צ"ל ע"י אהרן כה"ג כו' כנ"ל.

ב) **אך** הנה כדי שיהי' העלא' הנרות ע"י אהרן כתיב תחלה ויקחו אליך שמן זית זך אליך דוקא שהוא משה שושבינא דמלכא הי' צ"ל אליו הבאת השמן למאור ואז אח"כ יוכל אהרן שודמ"ט להעלות הנרות. והענין כי פי' שושבינא דמלכא שהוא הממשיך גילוי אא"ס מלמעלה למטה והמשכה זו הוא להיות התלבשות אוא"ס ב"ה בחכמה כי התו' * כ"ד ספרין

---

*) בחכמה כי התו': בכת"י ב': בחכמת התורה כי.

דאורייתא נאמר עליהן ותמלא כדה כו' שהם כמו רק כד מים החכ' ע"כ להיות המשכ' זו ממקור החכ' בתורה שלפנינו הוא ירידי' והמשכה והיינו ע"י משה שנאמר כי מן המים משיתיהו דהיינו מעצמו' ים החכמה בחי' מים עליונים א"ו שהוא אשר מעל לרקיע כו', וע"כ נאמר בו כי כבד פה וכבד לשון אנכי ופי' כבד פה תושבע"פ וכבד לשון תושב"כ, והיינו שהוא ירידי' וצמצום אצלו להתלבש בבחי' הכד מים החכ' שהוא תושב"כ ותושבע"פ שהיא מבחי' עצמיו' ח"ע שהיא נעלמה מעין כל חי וא"א לבוא בגילוי בהשתלשלות כלל רק שאמר לו הקב"ה אנכי אהיה עם פיך דוקא וזהו משה ידבר ר"ל שע"י גילוי אנכי במעמד ה"ס וירד ה' כו' אנכי ה' כו' יוכל היות פה וגילוי גם לבחי' חכ' הנעלמה הנ"ל משום דלגבי בחי' אנכי סדכ"ס נגלו כל תעלומות וזהו ודברי אשר שמתי בפיך כו', ומ"מ המשכה זו הוא ע"י משה דוקא וזהו משה ידבר שהוא מבחי' חכ' הנעלמה הנ"ל, ע"כ נאמר אנכי אהי' עם פיך דוקא וזהו משה ידבר ר"ל שינהוג וימשיך גילוי אא"ס ב"ה בתורה (וכמ"ש במ"א דמשה הוא מבחי' ח"ס שלמעלה מחכ' דאצי' ושרשו משם מ"ה דא"ק ע"כ משה ידבר וימשיך גילוי אא"ס ב"ה בחכמה דאצי' שהוא כד מים* החכ' הנ"ל ומשם בבי"ע בתורה שלפנינו) ולכן הי' בחי' השמן למאור שייך לבחי' משה דוקא כי פי' מאור הוא מקור האור, וזשארז"ל על העוסק בתורה המאור שבה מחזירו למוטב המאור דוקא כו' והרי כתיב ג"כ כי נר מצוה ותורה אור שנק' התורה רק אור ולא מאור וכמו אור היום שהוא הארה מהשמש ולא מהותה ממש אך שניהם אמת כי בחי' הנגלות כ"ד ספרין דאורייתא שהם רק כד לבד מכללות ים החכ' והרי הכד אינו בערך ובטל ממש לגבי עצמות הים שיש בו כדים בלא מספר וע"כ בחי' זו נק' אור שהוא בחי' גילוי מעצם המאור שאינו בא לידי גילוי עתה רק לע"ל יתגלו טעמי תומ"צ הוא בחי' המאור שבה ומ"מ גם עכשיו נמשך המאור בה רק שהוא בבחי' העלם ואעפ"כ כיון שמלובש בה ממש לכך מחזירו למוטב לכל ניצוץ אלקי וכדלקמן אי"ה בענין העלאת הנרות שהוא דוקא ע"י המשכות שמן למאור תחלה ולכן נאמר שמן למאור שכמה שמות נק' התורה לפעמים לחם ויין גם שמן, ובחי' הנגלות שבתורה נק' לחם כמו לחם שעליו יחי' האדם ואם אין לחם לא יועיל יין ושמן רק אחר אכילת לחם שייך יין ושמן כי יין ושמן הוא בחי' פנימי' התורה וכמארז"ל נכנס יין יצא סוד, שהסוד הוא גילוי אהמ"ס והיינו ע"י יינה ש"ת שהוא הפנימי' להבין ולהשכיל בגדולת ה' איך דכולא קמי' כל"ח והוא ית' אחד בשמים ובארץ וד' רוחות כו' מה דאפשר להשיג. אך השמן הוא למעלה מבחי' היין ולכן השמן צף ע"ג יין, וגם נחלקו רז"ל בפ"ק דשבת בשמן שצף ע"ג יין דלרבנן דריב"נ אין חיבור זל"ז כלל, והיינו משום שהיין הוא בחי' ההעלם שיוכל לבוא לידי גילוי כמו המחשבה שהוא בחי' העלם אעפ"כ באה לידי גילוי הדיבור, ולכן זה נק' ותו"א, אבל השמן הוא בחי' למאור שלמעלה מבחי' אור וגילוי, וכמו עד"מ

מים : בבוך שמות ח"ב : מעיין.

באדם הנה יש גילוי השכל ויש ג"כ בחי' הנק' משכיל והיינו מקור השכל שמהו"ע בחי' זו א"א לבא לידי גילוי כלל בנפש, וענין בחי' זו למעלה זהו שארז"ל שתוק כך עבמ"ח כו'. והיינו ענין ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור (כי בחי' זו דמאור נק' שמן זית זך, כי ג' שמנים הם היינו כי בחי' חכ' נק' שמן ובינה נק' יין ונמצא חכ' דאצי' נק' ג"כ שמן מ"מ הוא רק בחי' אור אבל מאור זהו ח"ס שנק' שמן זית זך) שע"י משה נמשך בחי' האור שבתורה והיינו שיהי' בחי' אבוקה ומאור שאז יוכל אהרן להעלות הנרות שהוא בחי' ביטול והתכללות הנר באבוקה שאם אין האבוקה והמאור בקירוב להניצוץ והנר לא יוכלל כלל באור האבוקה עכצ"ל המשכ' המאור שבה ע"י משה דוקא שושבינא דמלכא. והנה מאור זה הוא שורש ומקור כנס"י כמ"ש כי אתה אבינו כמו שהבן * נמשך ממוח האב שבמוח מלובש מקור החכ' ולכן יש בכח כ"א למסו"נ באחד למע' מהטעם ושכל הגלוי כי הוא נלקח מבחי' שלמעלה מהחכמה הגלוי' הנק' אור כ"א מבחי' הנעלמ' הנק' מאור שהוא בחי' אתה אבינו כו' ולכך ע"י המשכת וקירוב מקור זה שהוא בחי' שמן למאור ע"י משה אזי יהי' אח"כ ביכולת אהרן להעלות הנרות שהם נש"י שיהיו בטלי' ונכללים במאור זה כנר בפני האבוקה, אבל בלא בחי' המשכת השמן למאור ע"י משה דוקא שהוא הממשיך בחי' זו להיותו שוש' דמלכא כנ"ל לא הי' באפשר לאהרן להעלות נש"י עם היותו שודמ"ט מפני שאין ביטול הנר רק בפני האבוקה והמאור דוקא וזהו ויקחו אליך דוקא שמן זית זך כתית למאור ואח"כ יערוך אהרן את הנרות כו' ועמ"ש סד"ה ואתה תצוה גבי אך הכח הזה שיש לאהרן כו'.

ג) **והנה** כ"ז היה נעשה בבהמ"ק דוקא שכ' בו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם דהיינו שבו מתיחדי' ומתחברי' קובה"ו בחי' חו"כ וע"כ הי' שם דוקא בחי' המשכת שמן למאור ע"י משה שושבינא דמלכא והעלא' הנרות הן נש"י ע"י אהרן שודמ"ט. והנה הנרות הם העלאת נה"א, אך כדי להיות ג"כ העלא' נה"ב ע"ז הי' ענין אבני החושן ואפוד כי אבן א' ב"ן גי' בהמה ובאמת גם הנה"א כלולה מב' בחי' אדם ובהמה וכמ"ש במ"א ע"פ וזרעתי את ב"י זרע אדם וזרע בהמה. ולהבין זה י"ל מארז"ל ביום חתונתו זו מ"ת וביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק. וי"ל למה בנין בהמ"ק דוקא נק' שמחת לבו. וילה"ק מ"ש צור לבבי וחלקי אלקים לעולם, למה נק' צור לבבי, וכן כתיב לבבתני אחותי כלה. אך הענין הוא עד"מ שהלב הוא משכן הדם הוא הנפש שהוא בחלל השמאלי שבלב וממנו סובב והולך הדם לכל האברים ע"י גידים שבהם נמשך הדם וזהו עיקר החיות, אך לא הדם מצ"ע לבד מחי' את הגוף עם היות ששורה בו בחי' נפש אלא ע"י התלבשות ג"כ מבחי' רוח החיים השורה בחלל הימני שבלב שמתלבש בהדם שבחלל השמאלי ואז הוא מחי' כי בחי' נפש הוא בחי' מקבל מבחי' הרוח וכמו הנקב' שמקבלת מהזכר כמ"ש בזהר דמשפטים בהסבא שרוח ונפש הם דו"נ, והענין הוא כי מובחר הדם

כמו שהבן: בכת"י א': כמו שכח הבן, בכת"י ב': כמו שמוח הבן.

שנתברר מהמאכלים הוא מתעלה לחלל השמאלי שבלב ואז הלב מבררו שנית ושולח מובחר מה שנתברר היינו אדים דקים אל המוח, ועי"ז נמשך אח"כ בחי' אור וחיות מן המוח אל הלב והוא המתלבש בחלל הימני שבלב וכמ"ש לב חכם לימינו היינו מה שהלב מקבל מבחי' חכ' מהמוח הוא בחלל הימני והוא בחי' רוה"ח שבחלל הימני שהוא מלא אויר ורוח בלבד ואז מתלבש בחי' רוח זה בדם שבחלל השמאלי שבלב בחי' נפש והוא בחי' הדופק שבלב בחי' רו"ש היינו דפיקו דליבא הא' בבחי' רצוא מהלב אל המוח ואח"כ דפיקו הב' בחי' שוב והמשכ' מרוה"ח שנמשך מהמוח בחלל הימני שבלב ומתחברים יחד עם הדם שבחלל השמאלי ונעש' מזה בחי' דפיקו דליבא ופי' בחי' התחברות נפש ורוח משפיע ומקבל כנ"ל ומזה נעשה בחי' המשכ' החיות לכל האברים בכ"א לפי מזגו כו', וזהו לחם לבב אנוש יסעד פי' יסעד ל' הגבהה שמגביה הלב לקשרו ולחברו עם המוח דהיינו ע"י בירור הנעש' ע"י המאכלים שעי"ז הלב שולח אדים דקים למוח וחוזר ונמשך רוה"ח מהמוח אל הלב והרי עי"ז מתקשרי' הלב והמוח יחד. והנה כך יובן הנמשל למעלה ענין הקרבנות שנק' לחמי כו' להיות ידוע בשרש ענין הקרבנות כי שרש נה"ב נמשך מפ"ש שבמרכבה כמו ג' שותפים יש באדם הקב"ה נותן בו נשמה, ונפש העוף נמשך מפני נשר וע"י קרבן וזריקת הדם על המזבח עולה החיות ונפה"ב לשרשה בחי' פני שור וכן העלא' נפש העוף לפני נשר, ועי"ז נתוסף אור וחיות בחיות שבמרכבה והחיות נושאות את הכסא ואת אדה"ע שעל הכסא לבחי' שלמעלה מבחי' אדם הוא עצמו' המאציל ב"ה שנאמר בו כי לא אדם הוא וכתיב אשר לא ישב אדם שם ומשם חוזר ונמשך או"ח להתלבש בבחי' אדם שעל הכסא וזהו ריח ניחוח לה' שע"י הריח והעלא' נה"ב והעוף וחיות המרכבה נעשה בחי' ניחוח נחות דרגא להיות בחי' שם הוי' י' צמצום ה' התפשטות וה"ז ממש כמשל שע"י המאכל נעשה העלא' מהלב למוח והמשכ' מהמוח ללב והוא חיבור רוח ונפש דו"נ כמו"כ הוא למעלה ע"י הקרבן נעשה ריח והעלאת מ"נ ואח"כ ניחוח והמשכת מ"ד בחי' חתן חות דרגא ששרש המשכה זו הוא ממקום גבוה מאד מבחי' כי לא אדם הוא כו' בחי' עתיקא וע"כ נק' הקב"ה צור לבבי דהיינו שהמשכת האור מא"ס ב"ה הוא ע"י אתעדל"ת והעלאת הקרבנות כמו שהוא בלב האדם ע"י המאכל כנ"ל (ועמ"ש ע"פ לא ידון רוחי באדם ובזהר בראשית דל"ז סע"ב שהוא המשכ' רוחא דחיי מא"א וע' בזהר ר"פ לך לך דס"ז ע"א גבי בשעתא דרוחא דכל רוחין כו' ובמא"א אות ר' סי"א דזהו שרשו מת"ת דרדל"א), והנה בשגם הוא בשר פי' שנמשך אחר תאוות ע"ד מי יאכילנו בשר ולכן ע"י הקרבנות שמעלים הבשר נמשך בחי' ריח כו'. ועפי"ז יובן בטוב טעם מה שבנין בהמ"ק שבו הי' העלא' הקרבנות הוא דוקא בחי' שמחת לבו של הקב"ה, כי הנה ענין שמחת הלב הוא פתיחת הלב, והעצבות הוא מחמת שהלב סגור וקמוט ופתיחת הלב הוא ע"י תוס' חיות חדש מבירור מובחר הדם שנתברר מהמאכלים הטובים ועולה ונכלל בלב כי השמחה היא מחמת גילוי הפנימי' כמו ענין צהבו פניו הוא מחמת גילוי פנימי' הדם

וכ"ה בשמחת הלב ועי"ז נתקן הילוך האור והחיות הדמים באברים ביתר שאת ויתר עז כידוע שמחמת שמחת הלב נתקן כל הילוך הדמים בתוס' אור וחיות גם לתקן כל ריעותא וקלקול כו' ולכן בחי' זו דשמחת הלב למע' הוא דוקא בבנין בהמ"ק, שע"י העלאת הקרבנות להיות ריח ניחוח כו', שמבירור זה וההמשכ' שאח"כ יהי' בחי' שמחת לבו כבי' וע"כ גם ענין העלאת הנרות ושמן למאור הוא בבהמ"ק דוקא דלשם נמשך בחי' השמן למאור כו' ע"י שודמ"ט בחי' ניחוח חות דרגא והיינו מ"ש שמן וקטרת ישמח לב, וע' מזה בזהר בהעלותך דקנ"א ע"ב ובפי' הרמ"ז שם סדקמ"ט שבזהר דישמח לב היינו מל' כו' ועמ"ש בפ' ויקהל סד"ה קחו מאתכם תרומה בענין כל נדיב לב כו', ובפ' בראשית סד"ה צאינה וראינה.

ד) **והנה** עכשיו שאין לנו בהמ"ק תקנו תפלות במקום קרבנות להעלות לנה"ב באש שלמע' הוא דביקות נה"א ברשפי אש כו' והן הן ד' בחי' ומדריגו' שבסדר התפלה עדמ"ש והנה רוח גדולה וחזק מפרק הרים כו' לא ברוח ה' כו' ואחרי הרוח רעש לא ברעש ה' ואחר הרעש אש לא באש ה' ואחר האש קול דממה דקה כו' דהנה בפסוד"ז שמסדר שבחו של מקום בהתהוות כל הנבראים ומלאכים ועולמות עליונים ותחתונים הרי כולם נתהוו מבחי' רוח פיו ית' כמ"ש וברוח פיו כל צבאם כל צבאות עליונים ותחתונים וגם עבודת המלאכים באהוי"ר הכל בבחי' רוח פיו העליון כמ"ש עושה מלאכיו רוחות כו' ורוח זה הוא מפרק הרים כו' והוא ע"ד רוממות אל בגרונם כו' ועי"ז וחרב פיפיות בידם ופסוד"ז כדי כדי לזמר עריצים, כאן נאמר אך כ"ז לא ברוח ה', אלא בבחי' רוח אלקי' בלבד שהרי כל ההתהוות מאין ליש עיקרן מבחי' שם אלקים והוא בחי' אחרונה דשם הוי' שאינו רק הבל רוח חיצוני בלבד כמו אות ה' במבטא שנק' אתא קלילא דלית בי' משא וזהו כמ"ש וברוח פיו כמארז"ל בה' בראם וזהו לא ברוח ה', וגם התפעלות הנפש בפסוד"ז בהתבוננות זו היא מדריגה א' שבבחי' רוח שלא ברוח ה' כו' שלא נמשך בזה בחי' שם הוי' כי אינו רוח דה' כנ"ל ואחרי הרוח רעש כו' וזהו בברכת יוצר שהמלאכים משבחים ומקדישים כו' את שם כו' והאופנים ברעש גדול כו' והנה זה הרעש הוא בא מפני שאו' ג"פ קדוש שהוא מובדל מכלי השגתם המצומצם בהם מרוח פיו מבחי' ה' תתאה הנ"ל ולכך או' קדוש שאינו בגדר עלמין להיותו למעלה מבחי' צמצום ההמשכה האלקי' שנמשך בתוכן ממש, ומחמת שאינו נתפס במוח השגתם והשכלתם ע"כ אומרים אי' מקום כבודו כו' זהוא סיבת ההתפעלות ברעש דוקא משא"כ מבחי' השגת אור האלקי המלובש בתוכם שמשיג אותו כמו שמשיג אדם חיי נפשו כו' לא הי' התפעלותם ברעש כו', וא"כ ה"ז הרעש נמשך מבחי' ו' דשם הוי' כי קדוש קדש ו' שהוא למעלה מבחי' ה' המלובש' בתוכם ממש ע"כ מרעישים כו' ועכ"ז לא ברעש הוי' שאין כל שם ה' נמשך בזה רק ו"ה ולא י"ה כו' וגם הוא נמשך בבחי' מקיף עליהם שהרי אומ' קדוש כו' דקדוש הוא בחי' המשכ' בבחי' מקיף מקדה"ע דהוי' כמ"ש בד"ה

צאינה וראינה, ואחר הרעש אש שהוא ברכה שני' דק"ש אה"ע כו' עד הבוחר בעמו ישראל באהבה שהוא האה' ברשפי אש בתשוקה וצמאון הנפש כמ"ש צמאה לך נפשי כו' שהוא התפעלות הנשמות והשגות אלקות בבחי' בינה שהיא מולדת התפעלות ברשפי אש כידוע דבינה לבא שההתלהבו' הוא נמשך מבינה דוקא והיינו משום דאי' מקננא בכורסייא כו' וכמ"ש רשפי' רשפי אש שלהבת י"ה כו' ומאהבה כזו באה הנפש בבחי' מס"נ באי' בק"ש ביחו"ע ויחו"ת ולהיות ואהבת בכל מאדך, ובאש זה נשרף הנה"ב כמ"ש בכל לבבך בשני יצריך עכ"ז לא באש הוי' שאין היו"ד דשם הוי' נמשך שהוא העיקר דשם הוי' כידוע וזהו לא באש ה' כו' אלא אחרי האש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא שהוא בחי' המשכת שם הוי' בשלימות מלמעלמ"ט כו' והיינו ענין ההמשכ' בחי' קול דתורה דוקא כמ"ש ואשים דברי בפיך כו' ודברת בם כו'. והענין הוא להיות ידוע דאורייתא מח"ע נפקת מפנימי' חכ' שבה שורה עצמיו' אא"ס ממש בחי' אין האמיתי וכמ"ש והחכמה מאין תמצא כו' מאין ממש וע"כ מקול דתורה מפני שהיא דבר ה' זו הלכה המדברת בפיו ממש כי מה שב"ש או בה"א אי"ז מאמר עצמם רק דא"ח שמדבר בם ולא הם המדברים כו' ומזה נמשך כל שם הוי' גם קוש"י מבחי' מקור החכ' שמאין תמצא כו' וזהו קול דממה דקה דתמן קאתי מלכא שהוא בחי' עצמו' אא"ס שמתגלה בחכמה שהוא י' שהוא רק בחי' ביטול וכאין ממש וזהו דקה כו' וז"ש במשה ששרשו משם מ"ה דפנימי' חכ' כנ"ל והאלקים יעננו בקול שהוא בחי' קול דממה דקה כו' וזשארז"ל בקולו של משה וזהו כענין יחוד רוח ונפש הנ"ל גבי שמחת לבו, וכך קול דתורה הוא המשכה מהמוח אל הלב כו' וגם קול דממה דקה זהו בחי' שמו"ע, ועמ"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים (וזהו ג"כ דשמו"ע נק' בעטרה כתר שמזה נמשך להיות קול כו').

ה) **אך** הנה מי הוא הגורם להיות המשכת הוי' בבחי' קול דממה דקה כנ"ל שהוא גילוי אא"ס בחכמה דתורה למטה מטה הנה עז"נ בעטרה שעטרה לו אמו כו' והוא ע"ד מארז"ל שהמלאך סנדל קושר כתרים לקונו מתפלותיהם של ישראל כו' והענין הוא כי הנה עד"מ העטרה שעושין מאבנים טובות המאירים שעם היות שהאבן עצמו הוא בחי' דומם פשוט אך הארתו וזיוו מצד עוצם ההזדככות חומריותו נעשה לעטרת ת"ת בבחי' כתר ועטרה ע"ג הראש, וכן יובן מתפלותיהן של ישראל שאע"פ שאותיות דיבורי התפלה עצמן שנק' אבנים הרי הם בבחי' דומם מ"מ כאשר מאיר בהם מבחי' כוונת הלב ברעו"ד בנקודת הרצון הפנימי הרי בכל אות ואות מאיר הרצון ההוא והי"ז כמו אב"ט המאיר וע"כ מהם דוקא המלאך סנדל קושר כתרים לקונו לעשות מהם בחי' עטרה וכתר בראשו של הקב"ה שזהו בחי' אור רצה"ע שנק' כתר כידוע והיינו שממשיכים לבחי' רצה"ע להיות בבחי' סומ"מ כו' עם היות שמצ"ע הוא למעלה מגדר עלמין ולכך נק' ישראל ערש"מ שממשיכים לרצון כמ"ש יה"ר מלפניך כו' ואור הרצון הזה אע"פ שנעשה בבחי' עטרה וכתר מקיף ע"ג הראש ומוחין בתפלת ישראל מ"מ

מאחר שנעש' מאותיות התפלה שנק' אב"ט כנ"ל א"כ הרי משם דוקא חוזר ונמשך אור רצה"ע ההוא מלמעלה למטה בכ"ע ועולם עד שמתלבש ובא למטה ממש כמו להיות רופא חולי עמו ישראל ומברך השנים וכה"ג בכל הבקשות שבח"י ברכאן דצלותא אשר אותה אנו מבקשים רפאינו וברך עלינו השיבנו וסלח לנו וכיוצא הרי או' בא"י לנוכח שיהי' בחי' המשכה וגילוי רצה"ע מלמעלמ"ט בזה דהיינו שיומשך מאור רצה"ע לבא בבחי' עלמין ולהיות ברוך ונמשך מעולם לעולם עד עוה"ז השפל, ולהיות בפו"מ בחי' רופא חולים ומברך השנים וזהו ע"י בחי' רצון דכנ"י מלמטלמ"ע העולה עם אותיות התפלה ובאמרו ברוך אתה רופא כו' שנעש' מזה בחי' כתר ועטרה למע' כו' כנ"ל דרוח איתי רוח וע"י אותו המלאך שקושר הכתר ע"י נמשך למטה לשמוע תפלת כל פה להיות מתקיימת בפו"מ וזהו בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק ועכשיו תפלות במקום קרבנות תיקנום להעלות נה"ב והן ד' מדריגות רוח ורעש ואש ואחרי האש בחי' קול דממה דקה שהוא גילוי אא"ס ב"ה כנ"ל והגורם לזה הוא בחי' הכתר והעטרה דסנדל עושה מתפלתם של ישראל, שהרי האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו כו' אך בזמן שהי' בהמ"ק קיים זאת היתה עבודת אהרן כה"ג שבו וע"י הי' נמשך גילוי אא"ס שבפנימי' ח"ע בנש"י כנ"ל בענין שמן למאור דמשה שהי' אהרן מעלה לנרות שהם נש"י שיהיו בבחי' ביטול הנר בפני האבוקה והמאור כו', ובחי' העלא' זאת דאבני החשן ואפוד דכתיב בהו ונשא אהרן את שמות בנ"י כו' היינו ליתן כח בנה"א להעלות לנה"ב שבה מלובש נר ה' נשמת אדם כדוגמ' העלאות הקרבנות מן הבהמה כו' שזהו"ע אב"ט שנזדכך חומרו ומאירי', וזהו שהי' אהרן כה"ג נושא את שמות היב"ש על י"ב מיני אב"ט חקוקי' בחשן המשפט על לבו דוקא כי בלב הוא משכן הנה"ב בחלל השמאלי והאבנים היו מזוככים שהוא בחי' הזדככות חומר נפה"ב והי' כל אבן מיוחד במינו ומראהו לפי שרש אותו השבט בכללות, וע"כ היו י"ב מיני אבנים כו' ועיקר טעם נשיאת האבנים הללו הוא לזכרון לפני הוי' תמיד וכן בשתי אבני השהם שבשתי כתפות האפוד ג"כ לזכרון כו' דהיינו להעלותם לבחי' חכ' שנק' זכרון כידוע דבחי' הזכרון הוא במוח אבא לפי ששורש נש"י הוא בבחי' חכמה כמ"ש כי אתה אבינו כו', וזהו שבפ' קדש לי כל בכור שהוא בחי' חכ' נאמר ולזכרון בין עיניך ולא נאמר לטטפת בין עיניך כמו בפ' שמע כי שרש הזכרון הוא בבחי' החכ' דייקא כידוע היינו כי מאחר שע"י בחי' בעטרה שעטרה לו אמו נמשך בחי' שמחת גילוי פנימי' הלב רצה"ע וזהו שמחת חתן אזי מזה נמשך ג"כ להיות שמחת כלה וזהו"ע אבני החשן כתר ועטרה ככלה כי מל' דז"א שרש כתר דא"ק וגם ע"ז נמשך להיות העלאת נה"ב וגם בחי' כן לב האדם לאדם כו'.

ז) **והנה** מעתה י"ל הטעם שמחושן המשפט בלב היו י"ב אבני' חלוקים במיניהם אודם פטדה כו' ובשתי כתפות האפוד הי' ששה משמותם

אל אבן הא' שהוא אבני השהם כו'. והנה ידוע שהשבטים אמרו ליעקב כשם שאין בלבך אלא א' כו' הול"ל אין בלבינו אלא אחד. אך הענין הוא דמה שאין בלבם אלא אחד תלוי בחי' יחוד זה מה שאין בלב יעקב אלא א' ע"כ ההכרח אמרו כשם שאין בלבך כו' והוא ממש ענין המאמר כגוונא דאינון מתייחדין לעילא אוף הכי איהי אתייחדת לתתא בכורסייא למיהוי אב"א כו' וביאור דבר זה הנה ידוע הטעם שנק' שבטים מל' שבט וענף כמו ענפי אילן שמסתעפים מגופא של אילן * וי"ב השבטים הם כענפים המסתעפים מהם, ושרש בחי' שבטים למעלה הוא בעולם הבריאה ונק' בזהר כורסיא ששם ראשי' גילוי אור אלקי להוות ולהחיות מאין ליש ועיקר זה האילן הוא בחי' חג"ת דאצי' שהאבות הם המרכבה לשם בבחי' ביטול במציאות ממש כו', ובחי' השבטים המסתעפים מהם הם י"ב ג"א, אבל הם בבחי' ביטול היש לאין בלבד כי עולם הבריאה הוא בבחי' בריאה מאין ליש שהיש בטל לאין משא"כ בחי' אצי' דאיהו וחיוהי חד מיוחדים באצי' ונק' יחו"ע כידוע אין זה ביטול היש לאין בלבד אלא הוא בחי' ביטול דאין מצ"ע והו"ע ביטול דאבות שהן המרכבה בבחי' ביטול העצמי כו', וזהו שנק' בל' הזהר אילנא דחיי זה נמשך י"ב שבטי' והן בעולם הבריאה שהוא בבחי' התפשטות מאין ליש רק שהיש בטל לאין כנ"ל וזש"א השבטים ליעקב שהוא בריח התיכון כו' בחי' ת"ת דאצי' שהוא עיקר האילן שממנו מסתעפים השבטים כנ"ל כשם שאין בלבך אלא אחד כו' כלומר מבחי' יחו"ע שבלבך דוקא בבחי' אצי' דאיהו וחיוהי חד כו' נמשך לנו ג"כ בחי' יחו"ת שהוא בחי' ביטול היש לאין ולולי בחי' הארת יחו"ע דיעקב נמשך לבריאה לא הי' יחו"ת דשבטים בעולם הבריאה מפני שיעקב הוא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה דהיינו מקצה העליון שבאצי' לקצה התחתון שבבחי' מל' דאצי' בבריאה ששם האור בא בבחי' גבול מאין ליש גם שם מבריח מהארת אצי' דיחו"ע ואין המסך המבדיל בין אצי' לבריאה מבדיל ומפסיק הארת והמשכת יעקב להיות בריח התיכון כו' אלא בוקע המסך וזהו יעקב אותיות יבקע כמ"ש אז יבקע כשחר אורך כו' משא"כ משני הקוין ימין ושמאל אינם מבריחי' מן הקצה לקצה התחתון אלא ע"י הבדלת המסך כו', וע"כ אברהם יצא ממנו ישמעאל כו' משא"כ יעקב שלימא דאבהן כו' וזהו שאמרו לו כשם שאין בלבך דוקא דמבחי' יחו"ע שבלבך שמיחד ממש באצי' נמשך לנו ג"כ להיות יחו"ת ג"כ בבחי' ביטול היש לאין בתכלית אבל לא כמו יחו"ע ממש רק כשם שאין כו' כך כו' כמ"ש כגוונא דאינון מתייחדין באצי' אוף הכי כו' כמו אור הבקיעה כו' והנה מספר השבטים היו י"ב דוקא והוא להיות ידוע שבחי' מדות עליונות הן ששה כמ"ש לך ה' הגדולה והגבורה כו' עד כי כל שהוא בחי' יסוד שזהו ו"ק מעומ"ט מזרח ומערב צפו"ד והוא הגדר שנק' מקום הגשמי כאשר הוא

מגופא של אילן: בבוך שמות ח"ב נוסף: זה לכאן כי אין קורין אבות אלא לשלשה כמו עיקר גופו של אילן.

בעל ו"ק הללו, וכך ברוחניות הרי כתיב הנה מקום אתי שנכללו למע' וכמ"ש לך הוי' הגדולה לך דייקא דהיינו שבחי' ו"ק שהוא בחי' ששה מדות עליונות נכללים ובטלים בלמעלה מן המקום והזמן לפי שמלמע' מן המקום והזמן נמשך בחי' התהוות המקום והזמן וע"כ אנו אומ' ברוך המקום כו' וזהו הנה מקום אתי בכל בחי' מקום לפי מדריגתו בין בבחי' מקום דבריאה שהוא בחי' ו"ק דבריאה וכן בחי' מקום דאצי' שהוא בחי' ו"ק דאצי' כידוע, אך הנה הגם שבחי' מקום אינו אלא ו"ק מ"מ יש בו מספר י"ב והוא ע"י בחי' התכללות הו"ק זע"ז ונק' י"ב ג"א כמו מערבי' רומית עם מזרחית תחתית ומזרחית רומית עם מערבית תחתית וכן דרומית רומית עם צפונית תחתית וצפונית רומית עם דרומית תחתית וכן במעומ"ט וכמו"כ בששה מדות כמו חסד דרועא ימינא כולל ששה מדות וכן בגבו' דרועא שמאלא כולל ששה מדות ובהתכללותם הם י"ב ג"א וכמ"ש בפרד"ס וע"כ מספר השבטים שהם בחי' ו"ק והם ששה כפולי' ע"י התכללות הן במספר י"ב והם י"ב ג"א דו"ק דבריאה (וכמו"כ יש י"ב ג"א ו"ק דאצי' והן ב' בחי' שבטים) והנה בחי' התכללו' ו"ק הנ"ל שנק' י"ב ג"א שהוא התכללו' הששה מדות אינו אלא כאשר המדות הן בלב דוקא וכמו שאנו רואים בחוש שבלב דוקא יכולי' המדות להתכלל זע"ז כמו בחי' החסד שבגבו' כו' שזהו כמו ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וכן גבו' שבחסד כמו תוכחת מוסר לאוהבו הכל הוא בלב וכך כל פרטיו' התכללות המדות כו' אבל טרם בואם ללב כאשר עודן במוח אינם מתכללי' זע"ז רק מתחלקי' לבחי' חו"ג בכלל חסד כולל ששה מדות גבורה כולל ששה מדות שהוא ע"פ בחי' הדעת המחלק לב' מדות חו"ג כידוע והו"ע ב' אבני האפוד בשתי כתפיו ששם הוא בחי' הדעת דבין כתפין כמשי"ת והטעם הוא שבהמשכ' מדות בלב גשמי' הם מתכללים היינו מפני שבלב מתאחדים ומתחברים בחי' נפש ורוח כנ"ל שבחי' העלאת הדם הוא הנפש העולה המובחר ממנו בחלל השמאלי מתחבר ומתאחד בבחי' רוה"ח שבחלל הימני הנמשך מן המוח ומתחברים ומתאחדים הב' חללים יחד להשפיע רב טוב הנמשך מן המוח אל כל האברים בבחי' התכללות דנפש ורוח שהם בכלל בחי' חו"ג כידוע דמוח החכ' הוא קר ולח ושרשו ומקורו מבחי' החסדים ומשם הוא בחי' רוה"ח שבחלל הימני ומוח הבינה הוא חם ויבש שורש הגבו' מתפשט בחלל השמאלי בדם הוא הנפש וזהו שנק' אדם א' דם שכלול מחו"ב שכולל חו"ג ובלב מתחברים יחד ומתכללים כנ"ל ע"כ עיקר בחי' התכללות כן המדות זע"ז הוא בלב דוקא בחיבור ב' החללים יחד להשפיע אל כל האברים בהילוך הדם עם רוה"ח שם כו' וכך יובן למעלה בבחי' לב אדה"ע שע"ג הכסא, דהנה מבואר למעלה בענין העלאת הדם הקרבנות שעלה בבחי' פני שור כו', שזה עולה בבחי' לב אדם העליון שעי"ז נמשך בחי' תוס' בבחי' רוה"ח מחיי החיי' מלמע' מבחי' אדם כו' להתאחד ולהתחבר עם בחי' העלא' הנה"ב שעולה למעלה כו' ע"כ מתכללים בלב העליון בחי' המדות עליונים ביחודי' שונים והם בחי' י"ב ג"א שבאצי' שמתפשטים בבי"ע כו' כנ"ל בענין השבטים, ויובן זה בטעם ענין י"ב אבני'

שבחשן על לב כה"ג שהן בבחי' י"ב ג"א שהן י"ב שבטים דבריאה ומתכללים זע"ז בלב דוקא וע"כ היו חקוקי' על לבו ששם העלא' הנה"ב ומתחבר בו בחי' רוה"ח כו' כנ"ל ואע"פ שמתכללים זע"ז מ"מ הם מספר י"ב וכל אבן מיוחד במינו ובמראהו כפי שרש אותו השבט בחי' אודם פטדה כו' מראה אודם מובדל ממראה פטדה כו', והוא כפי שרש אותו השבט יש ששרשו ממראה אודם כו' ויש ששרשו ממראה פטדה אבל חקוקי' בחשן המשפט כולם ביחד איש ע"ש והיו לזכרון לפני ה' להעלותם למעלה כמ"ש לך ה' הגדולה כו' וכמ"ש הנה מקום אתי כו'.(ומ"מ כך אין בלבינו אלא אחד שהוא יחוד ו"ק והתכללותם משום דאנת הוא דמייחד לון וכמ"ש במ"א) ואמנם הנה בחושן הי' כל י"ב אבנים כלולי' ומיוחדי' ודבוקים זע"ז בלתי מופרדי' בריחוק מקום מטעם הנ"ל שבלב דוקא מתכללי' זע"ז, אבל בשתי כתפות האפוד הרי ששה משמותם באבן בכתף זה וששה הנותרי' בכתף הב' מרוחקים ומובדלים זמ"ז וגם הששה שמות שבאבן א' אין שם אבן מיוחד לכ"א אלא כלולי' באבן א' כו'. והענין הוא שבשתי כתפות האפוד למע' עדיין אין המדות בבחי' התכללות די"ב ג"א, ע"כ הי' הששה על אבן אחת והששה אחרים על אבן השנית לפי שב' כתפות הם ב' דרועין ימין ושמאל שאין ההתחלקות בהם רק דרך כללות חסד דרועא ימינא ובו כלולים ששה מדות וכן בכתף השמאלי גבו' דרועא שמאלא בחי' גבו' זו כוללת ששה מדות, ואמנם אינם כלולי' ששה הללו עם זולתם וגם באותם ששה שבכתף הא' כולם חקוקי' באבן א' ואין אבן מיוחד לכ"א לפי שאין ששה המדות חסד דרועא ימינא בבחי' התחלקות אורות שיהי' ניכרת בכלי ולבוש בפ"ע לכאו"א אלא כולם באבן א' שהוא כלי אחד, משא"כ בי"ב אבנים שבחשן הרי יש כלי ואבן מיוחד לכ"א לפי שהו"ק שבחסד וכן הגבו' מחולקים כל אור בכלי שלו כו' שמתאחדים ומתכללים זה עם זה כנ"ל (הג"ה והעיקר כמשיל"ק שיש בחי' אתכפיא ואתהפכא והנה כשיש בחי' אתהפכא חשל"ג הרי נהפך לב האבן של נה"ב להיות כפי מהות מדריג' נה"א, היינו האהב' דנה"ב נכלל בנה"א כו' ולכן בחשן שהי' על לבו שהוא בחי' אתהפכא ונק' שמחת לבו לכך הי' אבן לכל שבט כפי ששיך לו דהיינו לפי מהות ומדריגת אותו בחי' די"ב ג"א אודם לראובן התכללות חו"ג ברקת כעין אבני אקדח רשפי אש כו', משא"כ כשהוא עדיין רק בבחי' אתכפיא לבד א"כ לא נהפך כלל מהות הנה"ב רק שלפי שמוח שליט על הלב לכך בע"כ יענה אמן נמצא אין שיך לכל שבט אבן מיוחד שמורה על פרטי' הנה"א שבאותו השבט שהרי האבן שהוא הנה"ב לא נתהפכה עדיין ליכלל להיות כפי בחי' הנה"א ממש רק שהוא בחי' אתכפיא לכן באפוד שהיו בכתפו' כה"ג בחי' אחור המורה על אתכפיא היו כל הי"ב שבטים בשתי אבנים שהם אבני דיוסף כי ביוסף כתיב משם רועה אבן ישראל שנמשך ממקום ומדריגה גבוה (ואין שיך בו הסתר והעלם כי נשמתו הי' מבחי' יחו"ע דאצי' משא"כ הם מבריאה) וע"כ משם נמשך הכח להיות אתכפי' שיהי' מוח שליט על הלב כו' ששליטה וממשלה זו נמשך ממקום עליון ביותר כו' וגם עוד טעם

שבתחלה נמשך ומתחלק מהשכל לב' מדות חו"ג שהם כללות המדות כולם ואח"כ נמשך ומתחלק יותר לי"ב ג"א וכמשל כששואבים מחביות שואבים בכלי גדול ואח"כ נמשך ומתחלק לכל פרטי המדות כו').

ז) **ולהבין** בתוס' ביאור ענין האפוד והחשן הנה בזהר מבואר בפ' פקודי דאפוד וחשן הו"ע אחור וקדם צרתני היינו דו פרצופין נמצא החשן בחי' פנים והאפוד בחי' אחוריים, ויובן זה ע"פ שני הקדמות, הא' מ"ש במ"א ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו' דמיצי"מ לא"י צ"ל תחלה בחי' ממוצע והוא בחי' לכתך אחרי במדבר כו' אחרי דוקא בחי' אחוריים כו' ופי' אחוריי' היינו כי פנים זהו כשיש לו פנימי' הלב בחפיצה ותשוקה ותענוג על ה' וזהו"ע אתהפכא חשלנ"ה וזהו בחי' החשן על הלב שהוא אתהפכא מדות דנה"ב שבחלל השמאלי שבלב להתאחד עם החלל הימני כו' משא"כ בחי' אחוריים שאין לו חפיצה ותשוקה לאלקות ואינו מואס ברע עדיין ולבו לא נהפך מתאוות עוה"ז רק שמ"מ כופה ומכריח א"ע עשה רצונך כרצונו בבחי' כופין אותו כו' וכפי' זו הוא ע"י השכל כי מוח שליט על הלב הרי במוחו ושכלו מבין איך שצ"ל התשוקה לה' וזה"ע המבואר בתניא ח"א פט"ז ונמצא בבחי' זו יש להמדות בשכל אבל אינם מאירים בלב וזהו נק' אחוריי' אף שבשכלו מבין כו' שלבו בל עמו כו' וזהו"ע האפוד שהוא בחי' דעת דבין כתפין שממנו מתפשטי' המדות בין כתפיו ר"ל שעדיין אינם מאירים בלב רק שמ"מ כיון שמצוים הן בשכלו הרי מוח שליט על הלב שליט דוקא וז"ש שאו ידיכם קדש כו' ומבואר במ"א ע"פ צאינה וראינה כו' שהם ב' פסוקים דק"ש שמע ישראל ובשכמל"ו שנק' דרועא ימינא ודרועא שמאלא כי בחי' הביטול באחד יחו"ע זהו כמו וימינו תחבקני כפה עליהם הר כגיגית כו' ובשכמל"ו שכבר נמצא בחי' יש רק שהיש בטל זהו דרועא שמאלא להיות התגברות על היש כו' וצ"ל מהו שנק' דרועא ימינא ודרועא שמאלא הלא הם המדות שבלב, אלא כי כשלא נהפך לבו עדיין רק שהמדות בשכל רק בחי' מוח שליט על הלב נק' שאו ידיכם קדש וזהו"ע שתי כתפות האפוד ב' ידים הנ"ל ולכן הוא בבחי' אחור אבל מזה נמשך להיות בחי' אתכפיא כו' וזהו קדש והיינו בחי' החשן כו' וזהו ששה משמותם על האבן האחת ר"ת שמע ישראל פ"ר דק"ש שיש בו כ"ה אותיות והאבן השני בחי' בשכמל"ו יחו"ע ויחו"ת, ולכן יש מעלה בחשן שהם י"ב אבנים י"ב ג"א כי הנה שם בלב מסתיים יסוד אי' בחזה דז"א ומתחילים המדות כו' ונעש' התכללו' המדות ויוכל להיות אהוי"ר כא' כמ"ש בענין וכל הלבבות ייראוך וכל קרב וכליות יזמרו לשמך שהתכללות חו"ג ע"י בחי' והנורא שבסיום יסוד אי' מתגלה הכתר דז"א ששרשו מכתר דא"א שלמעלה מהשכל וגילוי זה מחמת שנבקע מחיצת יסוד אימא כמו המים כשבוקעים המחיצה המעכב הילוכם נעשה תגבורת יותר וכמ"ש במ"א מענין זה בביאור ע"פ קדושים תהיו כו' ועמ"ש בד"ה וידעת היום כו' מענין התכללות הנ"ל, משא"כ באפוד שני הכתפות רחוקים

זמ"ז אך מ"מ בכל כתף כלולי' ששה מדות ממש הם ו' בחי' שבחסד ו' בחי' שבגבורה והיו אבני שהם שהוא אבן דיוסף עדמ"ש ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך פי' שלעשות מבחי' שכם שהוא בחי' אחוריי' לבחי' אחד הוא ע"י יוסף דוקא כי ביוסף כתיב וישטמהו בעלי חצים כו' ותשב באיתן קשתו דהנה בבחי' אחוריי' כתיב ויזנב בך כל הנחשלים אחריך לאותן שבבחי' אחוריי' כו' והעצה לזה ע"י בחי' איתן ומשכיל לאיתן שמלמעלה מהשכל והיינו משום כי יוסף הוא בחי' קדקד נזיר אחיו כו' מגולגלתא שלמעלה מהשכל ע"כ יש ביכולתו לעשות מבחי' שכם ג"כ בחי' אחד כו'. ועוד יובן עפמ"ש אשר שם הבדולח ואבן השוהם והנה במן כתיב ועינו כעין הבדולח שהוא בחי' טלא דבדולחא וטל לא מיעצר שהוא אתעדל"ע שלא ע"י אתעדל"ת כ"א אדרבה הוא מעורר אתעדל"ת ולכן נאמן במן הילך בתורתי כמ"ש במ"א והרי גם השהם הי' מבחי' זו דהיינו שע"י נמשך האור מלמעלמ"ט ליתן כח בנפש לאתעדל"ת להיות מוח שליט על הלב כו' ולכן אבן זה שייך ליוסף שהוא בחי' צ"ע הממשיך האור מלמעלמ"ט וכמ"ש ותקם את דבריך כי צדיק אתה. והנה ע"פ כל הנ"ל יובן ענין העלא' הנרות שהוא הלעא' נש"י כנ"ל וכמו"כ ענין החשן ואפוד הוא עלי' נש"י וכמ"ש ונשא אהרן את שמות בנ"י לפני ה' לזכרון ולכאורה אינו מובן מה צריך כפילת הענין ולא עוד אלא שגם א' משני בחי' הללו ג"כ הוכפל הענין היינו בנרות הי' העלא' והטבה ובאבני' הי' חשן ואפוד. והענין כי העלאת הנרות זהו העלא' נה"א שהוא בחי' נר ה' משא"כ נה"ב וכדי להעלות נה"ב זהו"ע אבני חשן ואפוד כי אבן פי' א' ב"ן כי שם ב"ן גי' בהמה והוא שרש נה"ב שנלקחה מבחי' פ"ש כו'. אך ההפרש בין נה"ב שבאדם לנה"ב גשמי' שנלקחה ג"כ מפ"ש הוא שהנה"ב שבאדם הוא מבחי' פנימי' דפ"ש היינו מ"ש ודמות פניהם פני אדם ולכן הוא נפש השכלי' משא"כ נה"ב הוא מבחי' חיצוני' ולכן נה"ב שבאדם הוא בחי' אבן א' ב"ן באלף זהו פני אדם שבבהמה כו' וע"י אהרן נמשך כח ועוז שתהי' הנה"א מברר ומהפך נה"ב והוחקק שמות בנ"י על האבנים, ועמ"ש בביאור התוספתא שבזהר פ' בשלח ד"ב עד לא אשתקע אוירא דכיא אבנין נוקבין הוין סתימאן כו' ואהרן ממשך אוי"ד בהאבנים כו'. נמצא העלאת אהרן האבני חשן על לבו זהו כענין בעטרה שעטרה לו אמו כו' וביום שמחת לבו דהיינו סנדל קושר כתרים לקונו מתפלותיהם של ישראל כמו"כ הוא בחי' זו כו' ולכן הי' החשן על לבו אך זהו בחי' אתהפכא חשלנ"ה שנק' שמחת לבו באהבה בתענוגים, וכדי להגיע לבחי' זו הוא ע"י לכתך אחרי דהיינו בחי' אתכפיא וזהו"ע כתפות האפוד בחי' מוח שליט על הלב כו' וזהו אחור וקדם והעלא' והמשכת הנרות זה בנה"א בחי' רננא ושמחה והיינו ע"י ויקחו אליך שמן כנ"ל בענין ביום חתונתו זה מ"ת ובחי' המאור שבה זהו כענין כתר תורה כו'.

עמ"ש במ"א ע"פ ושמתי כדכד כדין וכדין שוהם וישפה כו' שע"י בחי' יוסף נמשך ההמשכה מלמעלה למטה כו' וכמ"כ יובן זה כאן בענין

אפוד וחושן כו' אעפ"י שהחושן על לבו של כה"ג ואפוד על כתפיו א"כ לכאורה החושן למטה מהאופד, והרי אמרנו דדוקא ע"י שוהם שהוא בחי' יוסף נמשך ההמשכה למטה מטה ע"ש, אך הענין עפמ"ש בלקו"ת להאריז"ל בענין יצ"מ דכתיב אעלה אתכם וכו' ומצרים הוא בחי' גרון וא"ו זהו כשנמשך מהגרון ללב, ומפני מה נק' זה עלייה הלא הגרון גבוה מהגוף ומהלב אלא כי לפי שגרון הוא מקום צר שבכל הגוף ע"כ מעלתו ומדרגתו למטה מטה מבחי' הלב כו' ולכן כשנמשך מהגרון ללב נק' עליה ממש, ע"ד עליה שהוא מלמטה למעלה ממיצר למרחב כו'. וא"כ לפי"ז יובן כיון ששרש אבני השוהם הוא להמשיך וליתן כח לנש"י גם בהיותם בבחי' מצר הגרון שמ"מ יהי' בחי' אתכפיא ע"ד שכם אחד כנ"ל וא"כ זהו ממש המשכה מלמעלה למטה מטה ולכן זהו דוקא ע"י אבן דיוסף ועמ"ש ע"פ וידי נטפו כו', וזהו שעל זמן הגלות נאמר נוהג כצאן יוסף כו' כי בגלות הוא בחי' אחוריים ושיהי' נמשך האור גם למטה כ"כ הוא ע"י יוסף כו' וז"ש גבי יוסף ותשב באיתן כו' משם רועה אבן ישראל שכללו' הי"ב שבטים נחקקו על אבן השהם שהוא בחי' יוסף כנ"ל.

א) **באפוד*** היו שתי אבני השוהם על שתי כתפות הכה"ג וששה משמות השבטים על אבן זו וששה על אבן זו ובחושן שעל לב כה"ג הי' כל שבט על אבן אחת וממין אחר אודם פטדה כו', גם ענין כפולת הענין לישא שמותם על כתפיו ועל לבו. הנה אהרן שודמ"ט וזהו העלאת הנרות נר הוא הנשמה, לעורר בה רשפי אש שלהבת ליכלל במקורה כנר בפני האבוקה (וכן למעלה העלאת המל' מבי"ע לאצי' ע"י ה"ג וכן שתעלה הנשמה מהשתלשלותה בבחי' בראתה יצרתה נפחת לשרשה בחי' טהורה היא כו')* ופעמיים הי' זה בכל יום כמו שצ"ל ק"ש פעמיים ביום (רק בבקר נק' הטבה שמחה בצפרא כמ"ש בת"א סד"ה ענין חנוכה).

ב) **אך** כדי שיהי' ביכולת אהרן שודמ"ט להעלות הנרות צ"ל תחלה ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור אליך למשה שוד"מ פי' שממשיך האור בהתורה שהתורה היא כד מים החכמה ובמשה כתיב כי מן המים משיתיהו ים החכ' הנעלם מאין כל חי ולכן הי' כבד פה וכבד לשון לגבי תשב"כ ותשבע"פ ע"ד שהקב"ה אמר לו אנכי אהי' עם פיך, ובחי' חכמה

באופד: בלוח המפתח בתחלת הבוך באב' 48 רשום על קטעים אלו: הגהות על הנ"ל. אבל בבוך באב' 63 ובבוך שמות ח"ב קטעים אלו באים אחר ד"ה לד"ה ששה משמותם, הבא להלן. ונסדר כאן ע"פ בוך באב' 48, כיון שכולל מאמרים לכל פ' שמות, ובכמה מקומות מוגה בגוכתי"ק של כ"ק אדמו"ר הצ"צ.

טהורה היא כו': בבוך באב' 63 נוסף: והיינו כי אהרן הוא א' הר ן' פי' הר הוא בחי' אהבה שממשיך בחי' זו מבחי' אלף פלא עליון והנו"ן פשוטה להשפיע ולהגיע אהבה זו למטה מטה (הג"ה ויש בחי' הרן הוא חסר האלף אז י"ל גם הר הוא בחי' הרי בתר טורי דפרודא ומ"מ אינו מג"ק כ"א מק"נ עכ"ה).

הנעלמה נק' מאור שבה לגבי כד מים החכמה שנק' אור ונק' שמן למאור כי שמן צף ע"ג יין כו' * (ע' בפנים) וע"י שנמשך המאור אז יוכלו הנשמות ליכלל במאור זה ע"י אהרן כנר בפני האבוקה כי שרשם מבחי' זו (מס"נ שלמעלה מהטעם נמשך מבחי' חכ' זו שלמעלה מהשכל המושג ע' בפנים).

ג) **וכ"ז** הי' בבהמ"ק שנק' שמחת לבו הדם בירור נה"ב והמשכת רוח חיים מהמות וכך זהו ענין הקרבנות ולכן נק' בנין בהמ"ק שמחת לבו וע' בד"ה אני ישנה ובד"ה לבבתני אחותי כלה.

---

* יין כו': בבוך באב' 63 נוסף: כי מוחין דאבא גבוה ממוחין דאימא כמ"ש בד"ה מצה זו, וזהו שארז"ל המאור שבה מחזירן למוטב.

בבוך באב' 63 נמצא נוסחא שני':

וכ"ז היה בבהמ"ק שנק' שמחת לבו, וצ"ל למה בהמ"ק נק' שמחת לבו הלב הוא משכן הדם הוא הנפש שהוא בחלל השמאלי שבלב וממנו סובב והולך לכל האברים ורוח החיים שורה בחלל הימיני שבלב רוח ונפש הם דו"נ וע' מזה בלק"ת ד"ה ביאור ע"פ לבבתני ושם פ"ד וע"י התלבשות רוח החיים בהדם מחיה הלב את הגוף ועד"ז יובן הנמשל שע"י העלאת הקרבנות שעולים לפני שור פני ארי' ועי"ז החיות נושאות ומעלות בחי' המל' לבחי' אדם העליון זהו כמשל קיבוץ הדם בהלב ואח"כ יש עליה ג"כ בחי' אדם לבחי' כי לא אדם הוא ואולי זהו ע"י מרכבתא עילאה ואזי נמשך ג"כ ב' המשכות הא' מבחי' כי לא אדם הוא בבחי' אדם והב' בחי' כמראה אדם בבי"ע ולכן נקרא בנין בהמ"ק שמחת לבו פתיחת הלב.

ד) **ועד"ז** תפילה במקום קרבנות בירור נה"ב להעלות נה"ב באש שלמעלה הוא ע"י דביקת נה"א ברשפי אש והן הן ד' בחי' ומדריגת שבסדר התפלה מ"ש והנה רוח גדולה וחזק מפרק הרים כו' לא ברוח הוי' קאי על פסוד"ז שמסדר שבחו של מקום איך כי וברוח פיו כל צבאם ועכ"ז לא ברוח הוי' אלא בחי' רוח אלקים בלבד כי הרי כל ההתהוות מאין ליש אינו רק מבחי' שם אלקים בלבד וע"ד שנאמר אחר המבול ויעבור אלקים רוח על הארץ וישוכו המים, והוא בחי' ה' אחרונה דשם הוי' הנק' אתא קלילא דלית בי' משמשא, ואחר הרוח רעש זהו ברכת יוצר והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול, והיינו לעומות השרפים שאומרים ג"פ קדוש מה שהוא יתברך קדוש ומובדל למעלה מבחי' רוח פי' המאיר בהם בבחי' ממכ"ע, ומזה נמשך הרעש וא"כ זה הרעש נמשך מבחי' קדוש בוי"ו וזהו ו' של שם הוי' סוכ"ע למעלה מבחי' רוח הנמשך מבחי' ה' תתאה, ממכ"ע, גם רעש אותיות שער בחי' ושער רישי' כעמר נקי דקדושה בשערא תליא וע' מזה בלקו"ת פ' שלח ד"ה אני דפ' ציצית דרוש הראשון פ"ב. ועכ"ז לא ברעש הוי' שאין כל שם הוי' נמשך בזה, רק ו"ה לבד וגם הוי"ו דקדוש ו'

ד) **ועד"ז** תפילה במקום קרבנות בירור נה"ב רוח רעש אש העלאה ואח"כ קול דממה המשכה וזהו כענין רוח חיים הנמשך ומתלבש בדם כך נמשך מבחי' יו"ד דשם הוי' כו' וקול זה הוא בחי' תורה (וגם שמו"ע כו' צלותא בחשאי) כי ד' בחי' רוח רעש אש קול דממה הם אבי"ע שהם ד' בחי' ד' יסודות ארמ"ע נמצא רוח זהו קול דממה, שמחת לבו ע"י בירור נה"ב ע"י הקרבן עכשיו תפלה רוח רעש אש, אך עטרה שעטרה כו' ביום שמחת לבו הוא למעלה משמחת לבו כי הוא בחי' המשכת הכתר והיינו ע"י מצות מעשיות דומם וכמו אותיות התפילה דשת"ל הוא מואהבת בירור מדות נה"ב וכו' וביום חתונתו זו מ"ת העטרה ע"י אותיות התורה והקדימו נעשה, אך האבנים צ"ל טובים ומזוככים ולזה נשא אהרן האבנים על לבו ע"ד סנדל קושר כו' שאהרן המשיך כח לזכך נה"ב שתהיינה האבנים טובות.

ה) **אך** הגורם להיות המשכה זו זהו בחי' בעטרה שעטרה כו' שמונה עשרה אבנים הם אותיות התפלה שמהם סנדל קושר כתרים יהי

נוסחא שני'

דשם נמשך בבחי' מקיף עליהם ואחר הרעש אש הוא ברכה שנייה דק"ש אהבת עולם, אהבה ברשפי אש הנמשך מבינה ה' עילאה וכענין השרפים שנשרפו באש הנ"ל, ועכ"ז לא באש הוי' שאין היו"ד דשם המורה על חכ' וכתר מאיר בהם אלא אחר האש קול דממה דקה קול דתורה תמן קאתי מלכא ואשים דברי בפיך וזהו בקול קולו של משה גם שמו"ע צלותא בחשאי נק' קול דממה דקה ע' בת"א בתחלתו סד"ה השמים כסאי).

ה) **אך** מי הוא הגורם לזה להיות המשכת אוא"ס ע"י קול דתורה, כי האומר אין לי אלא תורה, הנה עז"נ בעטרה שעטרה לו אמו סנדל קושר כתרים לקונו מתפלותיהן של ישראל (י"ל שייכות כי התפלה נק' ג"כ קול וזהו הקול קול יעקב, הקל חסר ו' תפלה עי"ז נמשך בקול דוי"ו תורה, העטרה עשוייה מאבנים טובות כן אותיות התפלה הם דומם בחי' אבן וע"י הרצון ורעו"ד נק' אבנים וע"כ מהן דוקא המלאך סנדל קושר כתרים בחי' עושין רש"מ להיות רופא חולי עמו ישראל ומברך השנים וזהו בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו זה בנין בהמ"ק שע"י הקרבנות נמשך גילוי העטרה והכתר כנ"ל ס"ג ועכשיו תפלה במקום הקרבנות להעלות נה"ב ע"י רוח רעש אש קול דממה דקה ובזמן בהמ"ק היה זה עבודת אהרן כה"ג ע"י שמן למאור העלאת נה"א כנ"ל סעי' א' בן וע"י אבני החושן העלאת נה"ב ע"י התפלה שבמקום קרבנות ובתוכה מלובש נר הוי' נשמת אדם (זהו אבן אלף ב"ן היינו אדם ובהמה) והיו על לבו דוקא כי בהלב משכן נה"ב בחלל השמאלי וגם רוח החיים בחלל הימיני נה"א ונאמר לזכרון לפני הוי' תמיד כי הזיכרון ממוח אבא ששם שורש הנשמות ולכן בפ' קדש שהוא בחכמה נאמר ולזכרון בין עיניך.

רצון כו' כתר ממשיך א"ס בנאצלים וע' בד"ה מזוזה בימין, שמזה נמשך קול כו' והאבנים א' בן בירור נה"ב וזהו שנשא אהרן שמות בנ"י על האבנים על לבו דוקא להיות נמשך בירור וזיכוך נה"ב שנכלל בלב כו' (ועמ"ש בענין ממעמקים עומקא דכולא ודבירא בביאור דכי המצוה הזאת) וכ"ז נמשך מבחי' שמחת לבו, והשמחה ע"י בעטרה כו' ע' ספר ר"פ דס"ג סע"א וע"ב.

ו) **ולכן** על לבו היו י"ב אבנים כו' י"ב שבטים הם י"ב ג"א דהיינו ע"י התכללות המדות זה בזה. (נמשך רבוי האורות בביאור דהחלצו) והתכללות זו דוקא בלב ששם יש בירור והעלאת נה"ב כו' משא"כ קודם שנמשך הגילוי בלב הם רק ב' בחינות דעת דבין כתפין נחלק לחו"ג כו' (וע' בדרוש מצנפת ואבנט וע' בהרמ"ז אמור צ"ג ב' וע' בפע"ח בברכת כהנים נגד כתפותיהם וה"ע י"ב ברכות אמצעות דשמו"ע מה שנמשך מבחי' עטרה ורצון דא"א ההמשכה במדות דז"א בחי' חסד עילאה מתלבש בחסד דז"א להיות גואל ישראל רפאינו ונרפא ברך עלינו כו'.

ז) **אפוד** לכתף אחרי ב' דרועין שאו ידיכם כו' יחו"ע ויחו"ת ששה וששה כו' (ועמ"ש בענין שולט בשתי ידיו כו'), וכ"ז באתכפי' ואח"כ חושן אתהפכא צור לבבי כו', וזהו ענין אורים כו' גם י"ל אלה תולדות יעקב יוסף לכן יוסף שוהם ממשיך מבחי' אין בלבך אלא חד להיות כך בלבינו כו' גם י"ל אפוד עורף ע"ד מ"ש בד"ה אז תשמח כו' כמי שדחפו בעורף קוצי דשערי דא"א אה"ר כו' וע' בביאור דויקח קרח בענין ב' ציצית לאחוריו וב' לפניו גם י"ל בהמשכה ממוח ללב כנ"ל אות ד' זהו ענין שוהם כו'.

בענין העלאת הנרות נה"א ונה"ב דחושן ואפוד העלא' נה"ב יש להעיר ממ"ש בד"ה וספרתם לכם בפ' אמור בענין הגילוי דליל פסח העלאת נה"א ואח"כ וספרתם מקיפים דאימא לברר והעלאת נה"ב כדי שיהי' מ"ת כו', ושם נת' דשורש נה"ב מי"ב בקר דבריאה שהן י"ב אבנים כמבואר בזהר ויחי דרל"א ור"פ ויצא, א"נ ע"ד זרע אדם וזרע בהמה שבנה"א עצמה, ובחי' זו בעבודה ב' מס"נ דאחד ודבכל נפשך כמ"ש בד"ה בכ"ה בכסלו בענין נרות ודם התמיד, ועכשיו נרות תורה אור, והאבנים ע"י מצות מעשיות שנק' אבנים שהן בחי' בעטרה שעטרה וכו' וצדקה תרומם גוי היינו נה"ב כמ"ש בד"ה ושמתי כדכד, ובד"ה ועתה יגדל נא כח כו' מגביה האבן כו' אך בחי' אהרן יהי' בזה היינו בחי' ורב חסד בשלום ובמישור הלך כו', והנה ע"י שמחת לבו גילוי אורות או"א בלב דז"א לבבתני כו' נמשך בקיעת האורות דחושן שיהי' העלאת נש"י על לבו כביכול וזהו לבבתני כו' בתוונא דלבאי כנס"י שבפנימי' ז"א והיינו שיהי' גילוי פנימית הלב אך מתחילה צ"ל כתפות האפוד כמו כלל ופרט כנז' בביאור דטובה הארץ בענין עגולים ויושר משנה תלמוד כך תחלה אהוי"ר דרך כלל אהבה כולל ו"ק וכן יראה כמ"ש בד"ה אלה מסעי, ואח"כ בפנימי' בעומק בכל לבו אז ממילא מתגלים כל הבחי' וע' רע"מ וארא כ"ה מענין כלל ופרט כו'.

ענין עד לא אשתקע או"ד אבנין נקובין הוו סתימין י"ל אבנין נקובין ב' אבני השוהם שהם לאה ורחל אפ"ל ע"ד שקראה בתי זהו רחל, שקראה אמי זהו לאה ע' זח"א קנ"ו ב'.

י"ל אבני החושן זהו מה שע"י סנדל קושר כתרים נמשך ההמשכה להיות רופא חולים זהו י"ב אבני החושן כי הן נגד י"ב ברכות אמצעות שבשמו"ע, גם חושן ת"ת כמ"ש בראקנטי, ות"ת מקבל מהכתר, והנה יש י"ב שבטים דבריאה והם נמשך ממ' דאצי' זהו י"ב אבני החושן וע' ביאור ב' בחי' י"ב שבטים הנ"ל בהביאור ע"פ יהודה אתה, ראובן דבריאה ראיה שמלמטה וראובן דאצי' מה שנמשך מלמעלה בחי' ראיה, וע' בהביאור דהחלצו, ועמ"ש בענין וירד הגבול, בענין לא יזח החושן בבוך דדו"ח במדבר תקס"ו המד"ר בקהלת ע"פ טוב שם משמן הטוב דקאי על שמות י"ב השבטים שטובים משמן המשחה דכה"ג, י"ל ג"כ משמן המנורה ואפ"ל כי השמן זהו המשכה מלמעלה למטה דאיהו שמן ואיהו טל, משא"כ טוב שם זהו מלמטה למעלה בירור ש' ב"ן ולכן חקוקים על אבנים ועמ"ש בענין צדיקים שמן קודם להם ושמו מרדכי ע"ד ועשית לך שם וכו' ועמ"ש ע"פ ואלה שמות בנ"י וכו' ראובן ושמעון שנאמר ב"פ בפ' ויגש ובפ' שמות דפי' המ"מ להב"י שהם ב' בחי' שבטים הנ"ל, ובענין מש"כ אבן ש' ב"ן צ"ע מענין והאבן הזאת אשר שמתי מצבה, משם רועה אבן ישראל ומענין אבנא למשקל בה דא יוד דמשמע אבנים משם מ"ה, וכ"כ בדרוש ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר. לענין וביום שמחת לבו עמ"ש ע"פ המד"ר ויתעצב אל לבו אדריכל מזה יובן ענין שמחת לבו וממ"ש ע"פ ויאמר ד' אל לבו ועמ"ש ע"פ יחד לבבי תלים ססי' פ"ו י"א ופי' בזח"א דנ"ט ע"א דהיינו שם אלקים שנק' לבבי כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים ופי' יחד לבבי היינו שיאיר שם הוי' בשם אלקים והיינו ע"י בהמ"ק כמ"ש גדול הוי' ומהולל בעיר אלקינו, ובזהר ויקרא דף ה' ע"א פי' אימתי גדול הוי' כשהוא בעיר אלקינו, שאז נאמר לך ה' הגדולה והגבורה הפך וישפל איש, וזהו בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמח"ל שהוא שם אלקים ע"ד יין המשמח אלקים והיינו ע"י השירה שאמרו על היין והנה עד"מ למטה בהלב יש ב' יצרים יצ"ט ויצה"ר ולמעלה זהו ענין חו"ג וייצר בשני יודין ה' אלקים שהם חו"ג לכן שמחת לבו כשנמתקות הגבורות בחסדים ומתחברים ה' אלקים שהן חו"ג כו'.

מה שבאפוד רק ששה על אבן א' ובחושן כל א' יש לו אבן י"ל כמו בתש"י ד' פרשיות בבית א' ובתש"ר כל פרשה יש לו בית בפ"ע ותש"י מ' דוגמת אפוד ותש"ר ז"א דוגמת חושן, ובראקנטי כ' הטעם ע"ד אחת היא יונתי ובזח"ג דרס"ג א' פי' כי תש"ר ד"פ הם חב"ד ע"כ כל א' יש לו בית ותש"י תנה"י הם גופא חד וצ"ל לפי שתנה"י הם למטה במדריגה מבחי' חב"ד, ע"כ סגי לכולם בית א' משא"כ ג"ר שהם עליונים מאד לכן כ"א בית בפ"ע כמ"כ באפוד מ' הם ו' על אבן א' משא"כ בחושן, בד"ה לבבתני

פי' ב' חללי הלב רוח חיים זהו חיות עולם האצי' וחלל מלא דם זהו חיות בי"ע, ואפ"ל כי תש"י זהו מ' שם אד' והנה ד' פרשיות דתפילין הם שם הוי' כמארז"ל ע"פ וראו כי שם ה' נק' עליך אלו תפילין שבראש, ושם אד' הוא היכל לשם הוי' לא כשאני נכתב אני נקרא לכן הד' פרשיות שהם שם הוי' הם בבית א' שהוא שם אד' שמעלים עליהם לבלתי יתראה כמו שהוא, אבל בתפש"ר שהוא בתפארת ש' הוי' מאיר ד' אותיות הוי' בבחי' גילוי לכן לכל פ' בית בפ"ע שזה מורה על הגילוי וע"ד דלע"ל יהי' ושמו אחד שיהי' נכתב כמו שנקרא, וברקאנטי פ' בא ובציוני נתנו טעמים שרומז והתפשטות ואינו מתקבל דא"כ בתש"י אחדות יותר מבת"ת וזה לא יתכן כנ"ל, וע' במא"א אות קוף סכ"ג בענין קרית ארבע, פי' הוא כלי הפנימי דמל' והוא שם אד' ברבועו וכו' עכ"ל, ואפ"ל ע"ד הנ"ל אשר שם אד' זהו כלי לד' אותיות הוי' וע' זח"א עט"ב צט"א דרמ"ו סע"ב ובפ' וארא דל"א, ובזהר פ' בא דמ"ג סע"א פי' הטעם שבתש"י הם בית א' משום דהמ' לית לה מגרמה כלום אלא מה דיהבין לה מלעילא ע"ד כל הנחלים הולכים אל הים, ואפ"ל כי בתש"י שהוא מל' אין רק הארה מלעילא ע"ד ממל' שבחכמה נעשה חכ' שבמל' וע"ד זכר רב טובך יביעו הזכרון מרב טובך ולא העצמיות לכן א"צ להיות לכל פ' בית בפ"ע, מענין חשן במא"א ח' כ"ג אפוד א' ק"מ ובפרדס ערך אפוד. ר)

לד"ה שׂשׂה משמותם.

פ"א ענין שאהרן מעלה הנרות פי' אדמ"ו ז"ל במ"א כי משה ואהרן הם חו"ב תרין ריעין ולכן אהרן שהוא מהבינה ששם יחוד אין ויש ממשיך הכח במל' להעלותה וזהו ענין שודמ"ט, וא"כ לפי"ז ויקחו אליך שמן דהיינו למשה וזהו המשכת אבא וזהו האבוקה ואז יוכל אהרן להעלות הנרות, וע' בזח"ג פ' מצורע דנ"ג ע"ב, ועיין בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדבר סיני באהל מועד דרוש השני פ"ג בענין משה ואהרן ובהביאור פ"ה, ובד"ה אלה מסעי דרוש הראשון פי' אהרן הוא בחי' תפלה ומשה בחי' תורה וע' בד"ה אלה מסעי דרוש השני פ"ג ובהביאור שם ספ"א, ולפע"ד ע"פ מאמר הזהר ר"פ יתרו דס"ז ע"ב והמאמר פ' ויקרא ד"ז ע"ב ע"פ ואיש כי יקח אחותו כו' חסד הוא י"ל אהרן כה"ג הוא חסד המשמש תחת הבינה הנק' קדה"ק ולכן נק' הוא ג"כ קדה"ק כמ"ש ויבדל את אהרן להקדישו קדה"ק, וע"כ ממשיך אור הבינה במל' כנ"ל, וזהו ענין שודמ"ט, ומשה דעת ת"ת והדעת יסוד אבא שממשיך אור החכמה כו', וע' מזה ג"כ בד"ה בהעלותך את הנרות ושם

משמע דבחי' אהרן זהו ענין זקן אהרן שיורד דהיינו שערות שהם הלכות התורה וא"כ לפ"ז צ"ל מה בין אהרן למשה, שהרי משה זהו בחי' תורה, וע"ש ג"כ סד"ה בהעלותך דרוש השני, ואולי י"ל ע"ד תשב"כ ותשבע"פ הם חו"ב, א"נ ע"ד בתורה יש ארוסין ונשואין בד"ה תורה צוה, וא"כ זקן אהרן זהו עצם השערות נובלות חש"מ תורה ובחי' כשמן הטוב היורד על הזקן זהו משה, הפנימי' המלובש בתוך השערות או שמא י"ל בחי' אהרן זהו סדר ואותיות התפלה שבמקום תמידין תקנום או אהרן איש החסד זהו גמילות חסדים.

ג) **בענין** כ"ז היה בבהמ"ק שנקרא וביום שמחת לבו, שהקב"ה נקרא לבן של ישראל כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים לעולם, הלב הוא משכן הדם והיינו בחלל השמאלי, ורוח החיים שורה בחלל הימני שבלב ועיין מזה בהביאור ע"פ לבבתני אחותי כלה ושם ססעי' ד' אשר רוח החיים זהו המשכות אור א"ס באצי', והדם זהו המשכת האצי' בבי"ע, ובמ"א פירש שחצר הכבד המבדיל בין אברי הנשימה לאברי המזון זהו ג"כ בין ב' בחי' שפע הנ"ל דרוח חיים שמזה נמשך הקול והדבור ובין בחי' הדם שנמשך מהלב לכל האברים והוא כענין יהי רקיע ויהי מבדיל וב' בחי' אלו הן נפש ורוח כי הדם הוא הנפש ורוח הוא רוח החיים והן דכר ונוק', והדם מתהוה מהמאכלים שמתברר בקיבה וכבד למטה מהפרסא, ועולה לחלל השמאלי שבלב והרוח חיים נמשך מהמוח בחלל הימני שבלב, וכך הוא ענין הקרבנות העלאה ממה שמתחת לפרסא לבחי' צור לבבי וחלקי אלקים בחי' נפש והחיות נושאות את הכסא שהוא בחינת לב, עיין בד"ה ענין הנסכים פרק ב', ועל ידי זה נמשך מבחי' אחת רוח אלקים חיים בבחי' לב שהוא נפש ואפ"ל עד"ז בתפלה שכנגד הקרבנות הוא ענין אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף, ולכן נק' בהמ"ק שמחת לבו כביכול שהוא יחוד רוח ונפש, ועמ"ש מענין רוח בהביאור דמזווזה מימין בת"א פ' מקץ, גם י"ל כי יש ב' בחי' ל"ב נתיבות הא' ל"ב נתיבות חכמה עילאה, והן במוח, הב' ל"ב נתיבות תתאין והיינו בחי' לב כמ"ש בפרדס ערך לב וערך כבוד וע"י הקרבנות בבהמ"ק שנמשך ממוחא עילאה בלבא לכן נקרא שמחת לבו. עוי"ל כי הנה וייצר ה' אלקים, תרין יודין דוייצר הם שורש הב' יצרים והם חו"ג הנמשכים מב' שמות ה' אלקים כמ"ש הרמ"ז פ' תזריע דמ"ו ע"ב ומשכנם בב' חללי הלב, ובהרמ"ז שופטים רע"ה א' ד"ה אבל תימא, והצדיקים אין להם אלא לב אחד בית א' כי לבם חלל בקרבם ואין שם דם משכן יצה"ר כי נזדכך ונעשה כרוח וכאלו הורסים הקיר האמצעי שבין ב' חללי הלב עכ"ד. והנה ארז"ל יומא סט"ב זהו גבורות גבורתו שכובש את יצרו, ואיך שייך יצרו למעלה אלא צ"ל שזהו מדה"ד, והוא החלל שמאלי שבלב ז"א שהוא שם אלקים, וחלל הימני הוא שם הוי' וזהו וייצר ה' אלקים, וע"י הקרבנות שבבהמ"ק שמתייחדים ב' הבחי' שבלב דהיינו יחוד וחיבור ב' שמות הוי' אלקים לכן נק' שמחת לבו, ומקור המשכה זו מע"ק. עוי"ל ע"ד מ"ש בזח"א פ' בראשית דנ"ט ע"א ע"פ יחד לבבי

תלים סי׳ פ״ו י״א דהיינו שם אלקים שנקרא לבבי כמ״ש צור לבבי וחלקי אלקים לעולם ופי׳ יחד לבבי שיהי׳ מאיר אור שם הוי׳ בשם אלקים ונק׳ וייחד שז״ס היחוד, גם לשון חדוד ע״ד ברזל בברזל יחד ואיש פני רעהו, וכ״ז הוא ע״י בהמ״ק כמ״ש גדול הוי׳ ומהולל מאד בעיר אלקינו תלים סי׳ מ״ו וארז״ל אימתי גדול הוי׳ כשהוא בעיר אלקינו, והמכוון כי עיר אלקינו זהו אותיות עולם הדבור ועי״ז נמשך בחי׳ גדול הוי׳, וגם עי״ז נמשך תוספת אור בשם הוי׳ מעצמות אור א״ס וכענין צחוק עשה לי אלקים שהצחוק ותענוג העליון נמשך משם אלקים ע״י הבירור וההעלאה, וכענין בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו דוקא. והנה לפעמים נאמר ויתעצב אל לבו וארז״ל במד״ר ס״פ בראשית משל למלך שבנה פלטין ע״י אדריכל כו׳ וההפך מזה בבהמ״ק נק׳ וביום שמחת לבו ועמ״ש ע״פ ויאמר ד׳ אל לבו, ואפ״ל עוד דהנה כתיב לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר ומבואר בזהר בראשית דל״ז סע״ב ודנ״ח ע״א שהוא המשכת רוחא דחיי מא״א, ועמ״ש בלק״ת בד״ה והיה מספר בנ״י בענין רוח עד יערה עלינו רוח ממרום ובזהר ר״פ לך לך דע״ז בשעתא דרוחא דכל רוחין ומשמע שם בינה או א״א ובמא״א אות ריש סי״א דזהו תפארת דרדל״א והיינו כי ת״ת נק׳ רוח אך רוחא דכל רוחין היינו תפארת שבכתר, וכן בסידור ע״פ ישלח דברו וימסם ישב רוחו יזלו מים לפירוש אחד דברו היינו מל׳ דא״ק ורוחו היינו מ״ה דא״ק דהיינו ת״ת דא״ק יעו״ש, ומכ״ז יובן ענין לא ידון רוחי, וכ״כ למה בשגם הוא בשר דהיינו שנמשך אחר תאוות גשמיות ועמ״ש ע״פ מאין לי בשר, וא״כ ע״י הקרבנות שמברר בחי׳ הבשר שיעלה בבחי׳ ריח ניחוח עי״ז נמשך יחוד הרוח והנפש כנ״ל.

ד) **והנה** כ״ז היה בבהמ״ק שנקרא וביום שמחת לבו ועכשיו שאין לנו בהמ״ק תקנו לנו תפלה במקום הקרבנות שנקראת ג״כ לב וכמ״ש ולעבדו בכל לבבכם זו תפלה, והיינו העלאת נה״ב ברשפי אש דוגמת הקרבן, ולבא לבחי׳ רשפי אש זהו ע״י ד׳ תקוני תפלה כסדר פסוד״ז ברכת ק״ש ק״ש ושמו״ע, ע״ד מ״ש במלכים א׳ סי׳ י״ט והנה רוח גדולה כו׳ ואחר הרוח רעש כו׳ אש כו׳ קול דממה דקה, ועמ״ש מזה ג״כ בלקו״ת פ׳ שלח בד״ה אני ה׳ אלקיכם דפ׳ ציצית דרוש השני פ״ג דהיינו בפסוד״ז שמסדר שבחו של מקום בהתהוות עולמות ומלאכים, הרי כולם נתהוו מבחי׳ רוח פיו ית׳ כמ״ש וברוח פיו כל צבאם, ועכ״ז לא ברוח הוי׳ אלא בחי׳ רוח אלקים, ונמשך בו ה׳ אחרונה דשם הוי׳ ועמ״ש מענין רוח בד״ה שמח תשמח רעים האהובים כי הנה יוצר הרים ובורא רוח, ועמ״ש ע״פ כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם מענין משארז״ל כשם שא״א לעולם בלי רוחות כך א״א לעולם בלא ישראל ואחר הרוח רעש והוא בחי׳ והאופנים וחיות הקדש ברעש גדול מתנשאים וזה הרעש נמשך מבחי׳ קדוש וידוע ענין קדוש בוא״ו זהו המשכה להיות סוכ״ע וממכ״ע כמ״ש בלק״ת בשה״ש בד״ה צאינה וראינה דרוש השני, וזהו ולא ברעש הוי׳ ר״ל שאין כל שם הוי׳ נמשך בזה רק וא״ו והיינו

ו"ה ולא י"ה כו'. (הג"ה ולכן בן כפר קורא את המגלה מן י"א אדר דהיינו בחי' ו"ה כי האופנים וחיות נק' עד"מ בן כפר שראה את המלך והיינו ההפרש בין יחזקאל לישעי' כמ"ש בלק"ת בד"ה והי' מדי חדש בחדשו, ובני כרכים קורים בט"ו דהיינו בחינת י"ה כו' עכ"ה) ואחר הרעש אש, ברכת אה"ע אהבתנו, כי בינה מקננא בכורסייא וממנה נמשך רשפי אש שלהבת י"ה, ע' מזה בד"ה על כן יאמרו המושלים בואו חשבון, בענין כי אש יצאה מחשבון להבה מקרית סיחון ובת"א פ' נח בד"ה מים רבים לא יוכלו, ועפמ"ש ע"פ ויקחו לי תרומה דנה"ב נמשכה משמרי האופנים ונה"א דוגמת שרפים שנשרפו באש, א"כ רעש ואש בחי' אופנים ולמטה וזהו התפעלות נה"ב ונה"א ועמ"ש מענין ב' ברכות יוצר אור ואה"ע בלק"ת בד"ה במדבר סיני באהל מועד, ומבחי' אש זה יבא למס"נ בק"ש ועכ"ז זהו עדיין בחי' ה' עילאה דשם הוי' אשר מקננא בבריאה ולא נמשך בזה כל שם הוי' דהיינו גם היוד דשם הוי' שהוא חכמה, וזהו לא באש הוי' וע' בלק"ת פ' שלח בד"ה בפ' נסכים כתיב בענין כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו הקריב עולה בלא מנחה, וע' בלק"ת בשה"ש בד"ה ששים המה, בענין ונהר יוצא כו' ומשם יפרד משא"כ בבחי' ומעין מבית ד' יצא, ועמ"ש בד"ה ושאבתם מים בששון דרוש השני בענין ניסוך המים שגבוה מניסוך היין אלא ואחר האש קול דממה דקה תמן קאתי מלכא היינו המשכת שם הוי' בשלימות, וקול זה הוא קול דתורה, דאורייתא מחכמה נפקת והחכמה מאין תמצא ע"כ נק' קול דממה דקה, וגם ע"ד דברי חכמים בנחת נשמעים (הג"ה גם י"ל קול דממה דקה זהו צלותא שהיא בחשאי, כענין וחנה מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע וע' בסידור סוף דרוש בהמ"ז על מאמר הזהר תרומה קנ"ג בענין ששכור אסור להתפלל משא"כ בהמ"ז יכול לברך דשם פי' מפני שענין התפלה זהו בחי' קול דממה דקה מבחי' חכמה שלמעלה מהבינה ועיין ג"כ בת"א סד"ה יהודה אתה, וזהו ענין עבודה שבלב ע"ד וחנה מדברת על לבה, וע"כ גם ע"י התפלה ממשיך בחי' שמחת לבו כביכול, גם כתיב שמן וקטורת ישמח לב, קטורת זהו ענין ק"ש ותפלה וכמ"ש תכון תפלתי קטורת ושמן זהו התפילין כמארז"ל ע"פ ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין ולכן הקורא ק"ש בלא תפילין כו' כי צ"ל שמן וקטורת ואז ישמח לב זה הקב"ה דהיינו שממשיך בחי' י"ה בבחי' ו"ה כו' ובת"א בד"ה בכ"ה כתב ופי' ישמח לב זה הקב"ה היינו בחי' גלוי פנימיות דהיינו בחי' פנימית אור א"ס ב"ה אין ערוך אליו כו' עכ"ל. ויש לפרש כנ"ל דהיינו ההמשכה מבחי' י"ה שהוא ג"ר כח"ב בבחי' ו"ה הנקרא לב, דבפרד"ס ערך לב פי' שהמל' נק' לב וכנ"ל שהלב הוא האדריכל ואדריכל היא המ' וכמ"ש מזה ג"כ במ"א אכן במא"א אות למ"ד סעיף ג' פי' שגם התפארת נק' לב, א"כ ו"ה נק' לב וכשנמשך בזה בחי' י"ה שיהי' השם שלם נק' שמחת לבו, והיינו ע"י שמן וקטורת שהם המשכות י"ה ולפמ"ש דשמן זהו תפילין א"כ ממשיך שהקב"ה שהוא ז"א מניח תפילין שהם המשכות ג"ר בתו"ת המניחם, וע' זח"א די"ו ע"ב שיש ג"כ לעומת זה ד' בחי' רוח ורעש אש

קול דממה, וע' בעה"ק ח"ד פי"ד שהם ג"ק וק"נ והיינו שהם ג"כ אבי"ע דקליפה, ולכן ע"י ד' בחי' אלו שבקדושה ע"י התפלה ותורה ממילא נכנעו בחי' הנ"ל וכמארז"ל ע"פ הקול קול יעקב שכאשר הקול קול יעקב בתפלה ותורה אזי אין הידים כו', ובמשה והאלקים יעננו בקול.

ה) **אך** מי הוא הגורם להיות המשכת שם הוי' בקול דממה דקה, שיהי' תמן קאתי מלכא שהוא גילוי אוא"ס בחכמה שבתורה למטה מטה (עמ"ש בת"א ר"פ ויצא בענין ויצוק שמן על ראשה) הנה זהו ע"י בעטרה שעטרה לו אמו כו' ביום שמחת לבו, ועטרה זו זהו ע"ד מארז"ל סנד"ל קושר כתרים לקונו מתפילותיהן של ישראל עמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים, ובת"א פ' מקץ בד"ה מזוהה מימין, ושם פי' דעטרה זו זהו המשכה מבחי' כתר שלמעלה מהחכמה, וע' מזה עוד בד"ה תורה צוה שלא נדפס בלק"ת, ובד"ה להבין מארז"ל סנדל קושר כתרים כו', ושייכות ענין זה לכאן היינו דעטרה זו נמשך ביום חתונתו וגם ביום שמחת לבו וכבר פי' דשמחת לבו זהו ענין בהמ"ק ע"י הקרבנות שמחברים וממשיכים בחי' רוח עליון בבחי' נפש, ועכשיו תפלה במקום קרבנות ג"כ בחי' זו דהיינו המשכת י"ה בו"ה, וא"כ שייך בזה ג"כ ענין בעטרה שעטרה לו אמו ביום שמחת לבו, וגם ביום חתונתו שזהו ע"י עסק התורה ולכן ע"י עטרה זו נמשך כח ההמשכה הנ"ל וא"כ העטרה גורמת כביכול שמחת לבו, וכמשי"ת לקמן אי"ה בענין החשן שעל לב אהרן, והענין כי הנה עד"מ העטרה למלך עושים מאבנים טובות המאירם, וכמ"כ אותיות התפלה שהאותיות הם בחי' אבנים עיין בת"א פ' משפטים בד"ה ותחת רגליו ובבה"ז פ' בשלח על התוספתא עד לא אשתקע אוירא דכיא, וכשמתפלל ברעותא דליבא נק' אבנים טובות (הג"ה י"ל ע"ד מ"ש במד"ר פ' קרח ע"פ קח טוב ונשלמה פרים שפתינו דפי' טוב היינו התפלה שמתחלה היתה י"ז ברכות כמנין טוב, גם טוב באתב"ש הוא נפש, וכן אותיות התפלה נקראו אבנים טובות או י"ל ע"ד שארז"ל פ"ק דברכות דף ל' ע"פ והטוב בעיניך עשיתי שסמך גאולה לתפלה וע' מזה בלק"ת בד"ה מה יפו פעמיך בנעלים פ"ב דשם פי' דר"ל שעי"ז ממשיך כח המס"נ שבק"ש באותיות התפלה לכן אז אותיות התפלה נק' אבנים טובות שמאיר בהם בחי' טוב הנ"ל ועיין מ"ש בלק"ת סד"ה ואתחנן אל ה' בהקיצור ס"ב בענין המחדש בטובו בכל יום תמיד מע"ב, ובזח"ב תרומה קכ"ח ע"ב דהיינו יסוד הנק' טוב היה מחברו עם המ' הנק' תפלה, והיסוד מושך השפע מהבינה שמשם הגאולה והדרור כו' וכמ"ש בזהר וצדיק דיוריה בעלמא עילאה שהוא הבינה, ובה מאיר בחי' ע"ק, ועי"ז ממשיך בחי' הטוב כי לא כלו רחמיך ע' בת"א פ' בשלח בד"ה אשירה להוי' כי גאה גאה, ועמ"ש ע"פ טוב וישר ה', ולכן אותיות התפלה שנקראו אבנים טובות נעשה מהם עטרה בחי' כתר, ובעבודה בחי' יסוד זהו התקשרות לה' וזהו ענין צדיק וטוב לו כו', גם ע"ד אשת חיל עטרת בעלה ופי' חיל גימ' מ"ח הם ב"פ כ"ד אותיות דבשכמל"ו ערבית ושחרית

כמ"ש בלק"ת בד"ה ושמתי כדכד לכן היא עטרת בעלה בחי' הכתר לז"א כו' והיינו ענין יהי רצון שיומשך הרצון עליון להיות שיכבשו רחמי את כעסי, ויתרפא החולה כו' ורצון זה שהוא כתר נעשה מאבנים טובות היינו ע"י שמאיר רעותא דליבא בהאותיות התפלה, וע' במא"א אות ריש סכ"ט שיסוד נק' רצון והוא אותיות צנור שבו נמשך אור הרצון עכ"ה) ומזה נעשה עטרה עושים רצונו של מקום יהי רצון ואור הרצון הזה אע"פ שהוא כתר ועטרה מ"מ מאחר שנעשה מאותיות התפלה לכן משם חוזר ונמשך למטה ממש להיות רופא חולים בפועל ממש וכן מברך השנים אשר אותה אנו מבקשים סלח לנו רפאנו ומברך השנים עד שומע תפלת כל פה, וזה היה ענין אהרן כה"ג שהי' נושא שמות בנ"י על אבנים טובות שבחשן כענין עבודת המלאך שקושר כתרים לקונו מתפילותיהם ש"י כך היה זה ענין אהרן שהי' נושא הי"ב אבנים טובות שבהם חקוק שמות הי"ב שבטים, והיינו ע"י שמתחלה הי' מעלה את הנרות נר ה' נשמת אדם ע"י ויקחו אליך שמן זית זך, וגם הי' נושא הי"ב אבנים טובות על לבו, היינו גם בירור נה"ב והתאחדותה עם נה"א שזהו ענין אבן טוב א' ב"ן, ונשיאתם על לבו זהו ע"ד בעטרה שעטרה לו כו' ביום שמחת לבו לכל א' אבן מיוחד כפי שורשו, לזכרון לפני ה', להעלותם לבחי' חכמה שנק' זכרון ועמ"ש בענין כדי שיעלה זכרוניכם לפני לטובה ואפ"ל שזהו מ"ש כי שפתי כהן כו' כי מלאך ד' צבאות הוא דכמו שהמלאך קושר כתרים לקונו כו' כך הוא בחי' אהרן כה"ג.

ה) * **הג"ה** ולכאורה צ"ל איך אבני החשן הם דוגמת סנדל קושר כתרים לקונו הלא העטרה הוא על הראש, ואבני החשן הם על הלב, ויש לתרץ דכיון שהם בחי' רעותא דליבא של י"ב שבטים לכן שפיר עולים להיות כתר ועטרה על הראש, או י"ל כי זהו עטרה וכתר של המל' שמבחי' לב דז"א נמשך להיות כתר דנוק', וזהו עושין רצונו של מקום שהמל' נק' מקום ורצונו של מקום זהו כתר דנוק'. ולענ"ד י"ל באופן אחר כי הנה י"ב ברכות אמצעיות דשמו"ע הם נגד י"ב שבטים שהם י"ב גבולי אלכסון, וג' ראשונות דשמו"ע הם נגד ג' אבות, ובהחושן הי' כתוב שמות י"ב שבטים וגם שמות ג' אבות ואח"כ שבטי ישורון כמ"ש בגמ' ביומא ס"פ בא לו דע"ג ע"ב ובהרמב"ם ה' כלי המקדש פ"ח ה"ז, ודלא כהמק"מ פ' פקודי דף ר"ל שכתב אשר שמות ג' אבות הי' בהאפוד, והנה הרי בברכות שמו"ע כולל ב' דברים, האחד שמהם נעשה הכתר בראש ממ"ה הקב"ה ע"י המלאך סנדל כו' הב' שנמשך מעטרה וכתר זה המשכות הרצון עליון למלאות הבקשות שבי"ב ברכות אמצעיות שיהי' חנון המרבה לסלוח ולהיות גואל ישראל ורופא חולים כו' א"כ יש בשמו"ע ב' בחי', הא' עשיית הכתר והעטרה בחי' יהי רצון הב' מה שנמשך מרצון זה מילוי החסרונות לעמו ישראל, ע"ד כי אין מחסור ליראיו שמבחי' אין שהוא הכתר נמשך

ה) : בכת"י נכפל ציון אות ה'.

למלאות החסרון של יראיו, והמשכה זו מהכתר נמשך ע"י המדות עליונות שהן ג"כ י"ב גבולי אלכסון ובפרט ע"י מדת תפארת המבריח מן הקצה אל הקצה, דהיינו מהכתר עד מל' וע"כ י"ב אבני החשן אשר על לב אהרן כה"ג שהוא ז"א מורים ג"כ על ההמשכה שנמשך מהכתר ע"י ת"ת להאיר בי"ב גבולי אלכסון להשפיע הרצון עליון למטה להיות ומשביע לכל חי רצון שיקויים כן בפועל ממש, שיהיה סולח וגואל ורופא חולים ומברך השנים וכו', וע"כ הם על לבו דוקא שמשם מאיר ההמשכה למטה בעולמות כמ"ש צור לבבי וחלקי אלקים וגם הלב נק' אדריכל שבו ועל ידו בנה הפלטין וע"כ צ"ל ונשא אהרן את שמות כו' על לבו. וענין בחשן המשפט, זהו ע"ד לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ישראל דבר יום ביומו, דאין ר"ל דין אלא ע"ד והקמות את המשכן כמשפטו אשר הראית בהר, קרש שזכה לינתן בצפון כו' כמ"ש במ"א בהגהות לד"ה ואלה המשפטים, או כמ"ש בזח"ג האזינו דרצ"א סע"ב דמשפט שהוא ת"ת מבסם לצדיק שהוא מ' ועי"ז נעשה מצדק צדקה, ותדע שהרי מסיים לזכרון לפני ה' תמיד, וזהו ג"כ ע"ד שימני כחותם על לבך דקאי על תש"ר אשר נאמר בהם ומי כעמך ישראל כו' והוא ענין וד' האמירך היום לתתך עליון, והרי בזהר פקודי דר"ל סע"א אמר דענין החושן זהו מדרגה תש"ר, והאפוד זהו ענין קשר של תפילין, א"כ בחושן המשפט היינו ענין וד' האמירך כו' ועיין בפירש"י בחומש פ' האזינו ע"פ כי ידין ה' עמו וי"ל שזהו הפך ממ"ש לא ידון רוחי באדם כו', גם חשן ל' אחישנה, לעזרתי חושה עיין בלק"ת פ' קרח בענין ויגמול שקדים.

ו) **ומה** שבחושן היו על י"ב אבנים מיוחדים ובאפוד הי' ששה משמותם כו', הקדים ענין כשם שאין בלבך אלא אחד ובזהר תרומה קל"ד ב' פי' דהבינה היא לבך דיעקב שהוא תפארת ור"ל כי לבך הוא הרצון והתשוקה ובבינה מאיר ע"ק בחי' א"ס ממש וזהו ענין כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו מ' שהיא עלמא תתאה ונק' לבנו של י"ב בקר דבריאה ע"ד צור לבבי וחלקי אלקים, אלא אחד והיינו מה שנמשך מע"ק ע"י ת"ת ז"א דאצילות וזהו ע"ד מרכבתא עילאה שביטולם בעצמות אוא"ס ומרכבתא תתאה שביטולם לבחי' מלכותו ית' הנק' שמו, כמ"ש בד"ה ויקהל משה דתקס"ז, וזהו ענין כגוונא דאינון ו"ק דאצי' מתיחדין לעילא באחד בבינה, אוף הכי איהי מתיחדת לתתא בו"ק דבריאה באחד עיין מזה בסידור בדרוש כגוונא, אך פי' כשם שאין בלבך היינו שמבחי' לבך דיעקב יחו"ע נמשך הכח שכמ"כ יהי' אין בלבינו אלא אחד, שהרי השבטים נמשכים מעצם האילן (הג"ה ולע"ד דוגמא לדבר ממ"ש בת"א סד"ה וישכם לבן בבקר וינשק לבניו שנמשך כח ועוז מבחי' לובן העליון לעורר האתעדל"ת בבניו שהם י"ב שבטים, ובחי' לובן העליון מאיר בהבינה כנ"ל שהוא לב דיעקב או ע"ד שנת' בלק"ת פ' במדבר סד"ה במדבר סיני באהל מועד שמבחי' רחמים דיעקב שהוא ת"ת נמשך הרחמים די"ב שבטים, וזהו ענין ברחמיך הרבים רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין כו' או ע"ד שנתבאר בדרוש בהמ"ז בענין

שבברכת נודה לך אומרים ברית ותורה, שהכח ביחו"ת צ"ל נמשך מיחו"ע, ומאחר שזהו נמשך מלמעלה ע"כ תחלה נמשך ע"י חב"ד שבמוח ואח"כ נמשך בהלב בחי' בינה לבא, וזהו וידעת היום ואח"כ והשבות אל לבבך, ועמ"ש מזה בד"ה ראו קרא ה' בשם בצלאל שארז"ל בצלאל היית וידעת, דהיינו תחלה וידעת ואח"כ והשבות עכ"ה) והדעת מתחלק רק לב' בחי' חו"ג ונקרא דעת דבין כתפין, וזהו ענין ב' אבני האפוד אשר בשני כתפות האפוד, שהן חו"ג וכל א' מהם כולל ו' בחי' ע"ד באהבה כלול כל ו"ק וכן ביראה כלול ו"ק כמ"ש בד"ה אלה מסעי דרוש השני ואח"כ כשנמשכים המדות בהלב שם נעשים י"ב בחינות, שהם ו"ק לך ה' הגדולה עד כי כל ועוד ו"ק מהתכללות דהיינו ענין י"ב גבולי אלכסון והטעם שההתכללות הוא בהלב לפי ששם מתחבר נפש ורוח דהיינו ההעלאה שהוא בחי' בירור נה"ב וההמשכ' מלמעלה מבחי' רוח, ולמעלה זהו ההמשכה מאור א"ס ע"י חכמה עילאה בהלב ע"כ עי"ז נעשה מזיגת המדות וההתכללות כו' (הג"ה אפ"ל דוגמת מ"ש באג"ה סי' י"ב דמה שהת"ת מחבר חו"ג היינו ע"י ההמשכה מבחינה דלאו מכל אילין מדות איהו כלל ועי"ז דוקא מתחברים המדות ועד"ז נתבאר בד"ה וידעת היום, דרוש השני פ"ב בענין שלום שלום לרחוק ולקרוב וכ"כ בפ' מטות סוף הביאור דהחלצו, כי להיות התכללות כללות ישראל שהם ו"ק דז"א הוא ע"י מוחין דאבא ששם הוא ההתכללות כו' עכ"ה) לכן בהחשן אשר על לבו היה י"ב אבנים, ובהאפוד שבכתפות היו רק ב' אבנים שהדעת הוא מצד האחור ומתחלק לחו"ג, ומה שבהאפוד היו אבני השהם י"ל כי אלה תולדות יעקב הוא ע"י יוסף בחי' כי כל בשמים ובארץ ויוסף אבנו הוא שהם.

ז) **עוי"ל** באופן אחר הטעם שבאפוד הי' ב' אבנים ובחושן י"ב דהנה בזהר פקודי דף ר"ל מבואר דהחושן זהו כענין תש"ר וכמו על תש"ר נאמר שימני כחותם על לבך כן החושן על הלב וכנ"ל ססעי' ה', והאפוד שהוא מ' בחי' אחרי הוי' תלכו, אחרי זהו מ' כמ"ש בזהר ויקרא דף כ' ע"ב, א"כ יש לדמותו לתש"י והנה בתש"ר הן ד' פרשיותיו שהן חב"ד והדעת מתחלק לחו"ג וזהו הקב"ה שהוא ז"א מניח תפילין הנ"ל והן בד' בתים אשר כל א' בחי' הוא בבית בפ"ע וע' מזה בזהר ואתחנן דרס"ב סע"ב ובתש"י הם ג"כ ד' פרשיות הנ"ל רק שהם בבית א', וכדוגמא זו בהאופד ששה משמותם על האבן האחת ובהחושן שם כל שבט על אבן מיוחד בפני עצמו, וא"כ מענין התפילין אפשר שי"ל גם כאן וע' במנחות דל"ד ע"ב אשר תש"י צ"ל אות א' ולכן צ"ל בית אחד אבל תש"ר נאמר לטטפת כו' טוטפות היינו ד' בתים עיין מזה ג"כ בש"ע אאזמו"ר ז"ל סי' ל"ב סעיף נ"ה וסעיף ג', וברע"מ ס"פ בא דמ"ג ע"א תקונא פארא שפירו דגוונין עילאין וע"ד טוטפות כד"א ישראל אשר בך אתפאר כו' וכמו דאינון ד' פרשיות באינון תש"ר אוף הכי כולהו בתש"י בבית א' דהא בתש"י לית לה מגרמה כלום אלא מה דנקטא מלעילא, ועיין בזהר וישלח דקס"ח ע"ב שזהו ענין תפלה לעני ותפלה

למשה. מבואר הטעם דתש״י הוא בבית א׳ משום דלית לה מגרמה כלום כ״א מה שנמשך מלמעלה ע״כ הם בבית אחד ואפ״ל דשם בתש״ר הם עצמיות הד׳ מוחין חו״ב חו״ג ע״כ מעלתם רוממה שכל א׳ מעלתו בפני עצמו וזהו הטוטפת והפאר, אבל בתש״י דל״ל מגרמה כלום רק שנמשך בה הארה מד׳ מוחין כמו שממל׳ שבחכמה נעשה חכמה שבמל׳, וממל׳ שבחסד נעשה חסד שבמל׳ שזהו ענין כל הנחלים הולכים אל הים וכיון שאין בזה עצמיות הד׳ מוחין ממש רק הארה שלהם ע״כ אין לכל א׳ בית א׳ בפ״ע כ״א בית ואות א׳ לכולם וזהו כענין מ״ש בפי׳ זכר רב טובך יביעו וצדקתך ירננו שמשיגים רק הזכרון מרב טובך ולא עצמיות רב טובך כו׳ ע׳ בסידור ובת״א בד״ה רני ושמחי דרוש השני, ובזח״ג ואתחנן דרס״ג א׳ פי׳ הטעם לפי שהמל׳ מקבלת מתנה״י דאינון חד גופא וע״כ כלילן בחד ור״ל משא״כ תש״ר שהן חו״ב חו״ג שלמעלה מעלה מבחי׳ תנה״י שתנה״י הן כלי ההשפעה אבל חו״ב חו״ג הן עצמיות ע״כ הם ד׳ בתים. וע׳ זח״א דף י״ג סע״ב ודף י״ד א׳, וע׳ בלק״ת בשה״ש בד״ה שימני כחותם שתש״י נק׳ חותם שוקע שמלמעלה לכן הוא לך לאות משא״כ תש״ר חותם בולט גלוי. לכן עפ״ז מובן ג״כ טעם שתש״י הוא בית א׳ כיון שאין ההמשכה בגלוי רק ע״י התלבשות בלבוש ע״כ לבוש א׳ לכל הד׳ בחי׳ תנה״י כו׳ אבל תש״ר חותם בולט לכן כל בחי׳ התגלותה בפני עצמו וע׳ כה״ג בד״ה ואהי׳ אצלו אמון הרצון בכל המצות שוה אבל * מצד התענוג כ״א בחי׳ בפ״ע וכן מצד הכתפות אחור אתכפי׳ הרי כל הששה שבחסד בחי׳ א׳ אתכפי׳ מצד האהבה והששה שביראה ג״כ שוה אתכפי׳ מצד היראה והוא רק בחי׳ רצון אבל מצד אתהפכא תענוג אין דומה התענוג שבראיה בחי׳ ראובן להתענוג שבשמיעה שמעון.

תצוה כ״ח י׳

ששה משמותם. סוטה פ״ז דל״ו וחמשים אותיות היו כ״ה על אבן זו וכ״ה על אבן זו כו׳. ירושלמי שם ג״כ כנ״ל.

רבות בקהלת דף ק׳ ע״פ טוב שם משמן הטוב אמר הקב״ה חביבים עלי שמות של שבטים יותר משמן המשחה כו׳ עד שבחייהם לא נאמר ששה משמותם ובמיתתן נאמר ששה משמותם. ואפ״ל שבחייהם היו מרכבה לי״ב בחי׳ דבריאה שהם מבחי׳ נוק׳ ובמיתתם זכו להיות שבטי י״ה כו׳ י״ב גבולי אלכסון דאצי׳ כו׳ עד י״ב בחי׳ דת״ד שזהו פי׳ אשר נשבעת

אבל . . וכן מצד: בכת״י ב׳ ליתא זה, ושם: אבל מצד הכתפות.

לאבותינו מימי קדם בזח"ג קלד"ב, ולכן טוב שם משמן הטוב, גם י"ל זהו כ"ה אתוון דיחודא דשמע ישראל דהוא שם ע' פי' שם ב"ן ורפ"ח שמתעלים משבה"כ ע"י יחו"ע למס"נ באחד ולכן הוא טוב שם, מבחי' שמן הטוב, ועד"ז ג"כ ברוך שם כבוד כו' אף ששם יש רק כ"ד אותיות י"ל המס"נ והביטול משלים למנין חמישים וכן השבטים היו מ"ט אלא שהוסיפו ביוסף אות א' או בנימין מלא.

עמה"מ יח"א, מ"ע צ"ז, של"ה שמז"א.

ואפ"ל האבן האחת בינה ה' עילאה ה' אבן שהיא שכינתא עילאה וממנה נמשכים ו"ק, ואת שמות הששה הנותרים על האבן ה' תתאה מל', וזהו ענין שמע ישראל ובשכמל"ו, עמ"ש מענין טוב שם ע"פ ואלה שמות בנ"י וע"פ לריח שמניך טובים שמן תורק שמך וע"פ מה יפו דודיך בענין וריח שמניך מכל בשמים.

פסוק י"ב ונשא אהרן את שמותם כו' ברבות בקהלת ד"ק ע"פ טוב שם משמן הטוב חביב עלי שמותן של שבטים משמן המשחה שנמשכו בו כהנים ומלכים כו' עבודתו אינה עבודה אלולי שמותן של שבטים חקוקים על שתי כתפיו כו' תני רשב"י שלשה כתרים הן כו' ע"ש מזה נראה דשמותן של שבטים זהו ענין כתר שם טוב שלמעלה מכתר תורה וכ"ש מכתר כהונה כו' וזהו ענין טוב שם משמן המשחה שנמשכו בו כהנים שה"ע כתר כהונה כו' והענין י"ל עפמ"ש בספנ"י סוף פסוק ואתה תצוה דכתר מלכות הוא בעולם העשייה שהוא בבחי' מל' כנודע וע' באגה"ק ע"פ ויעש דוד שם, וכתר כהונה הוא בעולם המלאכים כמ"ש שפתי כהן ישמרו דעת כו' כי מלאך ה' צבאות הוא, והיינו בעולם היצי' כי ו"ק מקננים ביצירה וכן אתה כהן לעולם בחי' חסד שהוא ראשית הו"ק וה"ע אהבה כו', ושארז"ל סנהדרין ל"ט סע"א אלקיכם ז"א כהן הוא כו', וכתר כהונה ה"ע כתר דיצירה וכן באצי' יצירה שבאצי' כמ"ש ע"פ לפני לא נוצר אל וה"ע תפארת דאימא שנעשה כתר לז"א, וכתר תורה הוא בעולם הכסא כסא כבוד ינחילם כו' השמים כסאי והיינו עולם הבריאה שבו מאירי' חב"ד דאצילות ואורייתא מחו"ב נפקת ודעת כולל ה"ח וה"ג עשה ול"ת ויקם עדות ביעקב כו', והוא למעלה מעלה מהיצירה וכן באצי' או"א נק' עמקו מחשבותיך לגבי המדות עיין ד"ה באתי לגני, ועמ"ש בענין דוד שנענש על שאמר זמירות היו לי חוקיך זמירות ה"ע שיר התפעלות המדות וכענין מזמור לדוד כו' יוצאין בשיר כו' ואין ערוך לגבי חכמה עילאה שלמעלה מבחינת מדות, ולכן התלמוד

נמשך מהיכל קדה"ק דבריאה והיינו כמ"ש בלק"ת ע"פ בראשית ברא שהתורה נק' תורה דבריאה ועמ"ש ע"פ השמים כסאי, וכן באצי' חו"ב נק' בריאה והחכמה מאין תמצא, וכתר תורה מת"ת דא"א נעשה כתר לאו"א כו', וזהו יקרה היא מכה"ג שנכנס כו' שהוא בכתר דיצירה אבל התורה כתר דבריאה עמקו מחשבותיך. והנה כתר ש"ט פי' שם דהוא בחי' אצילות וה"ע משה שנאמר בו ויאצל מן הרוח וכתיב ידעתיך בשם, וכתיב ותרא אותו כי טוב הוא כו' וזהו כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, פי' בראתיו יצרתיו כו' ג' כתרים הנ"ל תורה כהונה מל', אכן כל הנק' בשמי זהו כתר ש"ט, ובאצי' עצמו ג' כתרים הנ"ל בי"ע שבאצילות, ע' ביאור ועתה יגדל נא, וזהו ענין ג"פ קדוש, אבל כתר ש"ט הוא כתר הכללי דא"א שהוא אצי' שבאצילות, קדש העליון שלמעלה מבחי' קדוש, או כענין קדש הקדשים בד"ה שבת שבתון, ונמשך ממל' דא"ס וזהו שם טוב בחי' שמו הגדול כו', וזהו ענין שמותן של שבטים ע"ד מארז"ל יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים כמ"ש במ"א וכ"ש שמותן של שבטים בני האבות כו' וזהו שהם חקוקים על שתי כו' בחי' אותיות החקיקה גליף גליפו בטה"ע כו' ואף שהן נס' י"ב בקר עכ"ז אדרבה שרשן מבהמה רבה שלמעלה מבחי' אדם תורה עמ"ש סד"ה ויאכילך את המן.

פסוק חושן ע' במא"א אות ח' סכ"ג ובלק"ת פ' תצוה. זח"ב דר"ל ודרל"א. ובש"י כ' י"ל חושן לשון לעזרתי חושה. תלים כ"ב כ'. וחש עתידות למו דברים ל"ב ל"ה. בעתה אחישנה ישעי' סמך כ"ב. שהוא לשון מהירות ועמ"ש בד"ה ויגמול שקדים שהי' סימן לכהונה כי ע"י הכהן ורב חסד נמשך ההשפעה במהירות בלי עיכוב כו' ואפשר זה הי' גם כן ענין החשן ואף שנק' משפט בנ"י הלא זהו ג"כ ענין המשפט כענין ישועות שהם ה"ג ממותקות לעמוד לימין אביון להושיעו כו'. מענין אפוד במא"א אות א' סק"ח.

פסוק ל'. ונשא אהרן את משפט כו'. להעיר ממ"ש ע"פ ואלה המשפטים להיות וארמון על משפטו ישב וכמו קידוש החדש נק' משפט ע"ד כמשפט הראשון כהלכתא קדמייתא שהיו שני המאורות הגדולים ושלא יהי' החשך מכסה הלבנה כו' עד"ז ה"ע משפט בנ"י וכמ"ש לעשות משפט עבדו ומשפט עמו ב"י דבר יום ביומו כו' דהיינו ג"כ כהלכתא קדמייתא ישראל עלו במחשבה קדש ישראל לה', והיינו ע"י החשן שהי' כנגד הלב ע"ד שימני כחותם על לבך, וכענין לבבתני אחותי כו' ועמ"ש בד"ה ביום השמע"צ

בענין פרי עץ הדר באילנו כו' בתוונא דלבאי יתיב שהוא כנס"י שבפנימי' ז"א ונק' תמתי תאומתי וזהו ענין האורים והתומים תומים ע"ד תמתי כו' ע' זח"ב ר"ל ורל"ד ע"ב, והאותיות היו בולטי' ע"ד חותם בולט כו' ולהעיר מפסוק וללוי אמר תומיך ואוריך כו' ועיין בספנ"י ס"פ ועשו את האפוד מענין אפוד וחושן שהם בחי' אחור ופנים ועמ"ש בד"ה זכור דעמלק.

תצוה כ"ח ל"ד

א) **פעמון** זהב ורמון כו' זגא דדהבא ורמונא כו' ופרש"י פעמון זהב ורמון אצלו והחזקוני כ' הרמון עשוי להיות הפעמון חובט ומקיש עליו להוציא קול, וצ"ע דהא רמוני תכלת כתיב ואיך יוציא קול ע"י שהפעמון מכה על רמון של תכלת, והרלב"ג כ' כי הפעמון הי' שיעורו כשיעור הרמון זוג של זהב ועינבל בתוכו להכות בו כדי שישמע קולו והנה הי' המעיל מוקף מפעמוני זהב ורמוני תכלת וארגמן כו' עכ"ל, מבואר שהקול הי' יוצא ע"י העינבל שבתוך הזוג ולא ע"י הרמון, ועיין בבחיי ב' פירושים א' שהפעמון בתוך רמון כלומר מכוסה בתוכו וכ"כ הפנ"י בשם הרמב"ן, ב' שהי' פעמון בין שני רמונים ולד"ה הקול ע"י הענבל שבתוך הפעמון דהיינו בתוך הזוג כו', והפנ"י כתב דמשמע יותר כפרש"י ולא כהרמב"ן.

ב) **סוטה** פ"ק ד"ט סע"ב ע"פ ותחל רוח ה' לפעמו במחנה דן א"ר יצחק דבי רבי אמי מלמד שהיתה שכינה מקשקשת לפניו כזוג (ללותו באשר הולך) כתיב הכא לפעמו במחנה דן וכתיב התם פעמון ורמון עכ"ל. והנה בזח"ב פקודי רלא"א ז"ל מה כתיב פעמון זהב ורמון ואוקימנא וכולא איהו ברזא עילאה כדקאמרן מה כתיב ונשמע קולו בבואו אל הקדש לפני ה', בגין דאצטריך קלא דאשתמע ע' זהר בפ' בראשית ד"ן ע"ב וכ' המק"מ בשם נ"ב מהרח"ו פעמון זהב מל' ורמון תפארת, וכולא איהו ברזא עילאה חיבור זו"נ, קלא דאשתמע פי' זו"נ נק' קלא דאשתמע עכ"ל ויש לעיין דסיום המאמר פעמון זהב הא אוקימנא רמון דאתמליא, כרמונא דא דאיהו אתמליא מכולא, לא משמע דקאי על תפארת, ובפרדס ערך רמונים פי' בשם הת"ז נצח והוד נקראו שני רמונים ובמא"א אות ריש סכ"ז רמונים הם ב' עטרין דז"א ה"ח וה"ג, רמון נק' חיצוניות מט"ט ופנימי' ח"י ט"ט עכ"ל והי"נ הראה מקום בת"ז תקון כ"ד סח"א, ועכ"פ אפ"ל דהפעמון זהב היא המל' כנ"ל והענבל המקשקש בו היינו יסוד גם לפמ"ש הכי"ק פ' תצוה גבי מעיל שמכפר על לשון הרע, על הלשון שבתוך הפה כענבל שבתוך הזגים עכ"ל, והפה הוא מל' כמאמר מלכות פה תשבע"פ קרינן לה, והלשון הוא יסוד כמ"ש במא"א

אות למ"ד פי"ב לשון נק' היסוד שבפה גם הדעת נק' כך מכריע בין חיך וגרון כו' עכ"ל, וע' זח"ג פ' אחרי סא"א בענין פי' לשון הקדש, וכן מבואר בס"י עשר ספירות במספר עשר אצבעות כו' וברית יחיד מכוון באמצע במלת לשון ובמלת מעור עכ"ל הרי דהלשון נק' ברית יחיד שהוא יסוד כו' והיינו כי ב' ידים שהן ע"ס יד ימין ה"ח בחי' סוכ"ע ויד שמאל ה"ג ממכ"ע והמייחדים זהו ע"י ברית הלשון עמ"ש בפי' מקדש ה' כוננו ידיך בד"ה נשא את ראש בני גרשון, ומרע"ה הי' כבד פה וכבד לשון וע"י התורה נתרפא פה ולשון כמ"ש ברבות ר"פ דברים, ועכ"פ מכ"ז יובן ענין לפעמו דדרשו ששכינה מקשקשת עליו כזוג כו' כי השכינה היא הפה המקבל מהלשון, ולכן שכינה גימטריא לשון כמ"ש במא"א אות למ"ד סעיף י"ב ואפ"ל האלף היתירה זהו בחי' פלא יסוד.

ג) **רבות** בראשית פי"ח ע"פ זאת הפעם עצם מעצמי, זאת היא שעתידה להקיש עלי כזוג, המד"א פעמון זהב ורמון, היינו כי זאת היא מל' הנק' פעמון זהב כו' כנ"ל שהיא הדבור עליון כו', והנה דרשו פעם לענין פעמון, עפ"ז אפ"ל ענין ג' רגלים שנקראו שלש פעמים בשנה שאז גלוי פעמון זהב כו' כי אז יחוד העליון קלא דאשתמע עד שנמשך להיות יראה את פני, ועפ"ז י"ל ג"כ ענין מה יפו פעמיך בנעלים כי רמון שאצל פעמון עם היותו ת"ת י"ל ג"כ מט"ט שבו נמשך ומתלבש הדבור עליון שנק' עבדו זקן ביתו כו' וזהו עצמו ענין נעלים שמט"ט נק' נעל דשכינתא וזהו מה יפו פעמיך בחי' זאת הפעם כו' בנעלים כו', ועמ"ש ע"פ שלש רגלים תחוג לי בשנה, בקונטריסים תרטו"ב, וגם כתיב כי אעבור בסך כו' בקול רנה ותודה תלים סי' מ"ב ג"כ קלא דאשתמע, רבות קע"ו ב' ר"מ ג', חמש מגילות ל"ז ב' ס"ה ב'. בחיי קנד, ג.

ד) **רבות** נשא פ"י גבי מחרצנים ועד זג דר"מ ע"ג החרצנים אלו החיצונים (היינו הקליפה שבחוץ, תוס' פ"ו דנזיר לד"ב) והזגין אלו הפנימיים (הם הגרעינים) כמ"ד פעמון זהב ורמון, ומתרגמינן זגא דדהבא ורמונא דברי ר' יהודה, ר' יוסי אומר שלא תטעה כזוג של בהמה החיצון זוג והפנימי ענבל וכ' הרמב"ם בפי' המשנה בנזיר שם וענבל צורה שתולין בצאורי הבהמות והוא הפעמון שם החלל ממנו זוג, שם הגוף המקשה שמכה בצדי החליל וישמע לו קול ענבל עכ"ל, עכ"פ מהא דר' יהודה נראה דפירושו כמו שהרמון מכסה על הזוג שהוא הפעמון כן החרצן שהוא הקליפה מכסה על הזג, וזה כפי' הרמב"ן דלעיל סעיף א', ומזה נלמוד דרמון הנ"ל היינו מט"ט שהוא נעל דשכינתא ובתוכו מתלבש הפעמון שהוא הזוג שהיא השכינה ובתוכה הענבל שהוא הלשון יסוד כנ"ל, וענין שתולין זה בצוארי הבהמות י"ל כי בשרשם פני ארי' פני שור, הם מרכבה לבחי' פעמון זהב הנ"ל שהם המרוממים את הדבור עליון כמ"ש גבורי כח עושי דברו דפי' בזח"ב קצא"א שהם עושים ובונים את הדבור עליון כו' וזהו ענין והחיות נושאות את הכסא, וכן למטה ע"י בירור נה"ב ע"ז ארוממך אלקי המלך כו' וזהו עצמו

ענין מה יפו פעמיך בנעלים שהנעל היא נה"ב הנמשך מעור בהמה כו' שם ב"ן כו' ועי"ז יפו פעמיך הנ"ל, עיין במד"ר פ' אמור ר"פ כ"ז לפעמון זהב וגיל שלו מרגליות ונתבאר מזה בישעי' ע"פ אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו.

ה) רבות ס"פ צו קעו"ב שני דברים אין להם כפרה וניתנה להם התורה כפרה לשון הרע כו' במה יתכפר לו בזגי המעיל הה"ד פעמון זהב ורמון כו' יבא הקול ויכפר על הקול כו', ועיין ברבות פ' תורת המצורע ס"פ ט"ז, ושם ס"פ כשעשה תשובה כתיב בורא ניב שפתים כו' ורפאתיו וי"ל שזהו ע"י קול דתורה והוא כענין פעמון זהב ורמון מה גם לפמ"ש בשה"ש ע"פ מעסיס רמוני שהם האגדות כו' וגם צדקה זהו ענין קלא דאשתמע וכמ"ש ומעיל צדקה יעטני וזהו ענין קול שמכפר על הקול כו', וע' בת"א סד"ה וישב יעקב שהתורה נק' קלא דאשתמע ואלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז, ות"ת כנגד כולם לכן עי"ז ונשמע קולו אכילת הפירות.

ו) רבות בשה"ש לז"ב ע"פ מעסיס רמוני, אלו ההגדות שטעמן כרמון, מעסיס רומני אלו בגדי כהונה המד"א פעמון זהב ורמון.

תצוה כ"ח ל"ו

ועשית ציץ. פ"ו דשבת דס"ג ע"ב ציץ כמין טס של זהב ורוחב שתי אצבעות ומוקף מאוזן לאוזן וכתוב עליו בשני שיטין יו"ד ה"א למעלה (כלומר השם שלם בשיטה עליונה) וקדש למד למטה (כלומר בשטה תחתונה שלא להקדים שאר אותיות למעלה מן השם מאחר ששני שיטין היו) ועיין תוספת שם. ויש להבין דלמה הוצרכו לכך מ"ש מהא דאיתא במשנה סוף מסכת ידים ולא עוד אלא שאתם כותבים את המושל מלמעלן ואת השם מלמטן (שמקדימין שם פרעה לשם השם) שנאמר ויאמר פרעה מי ה' אשר אשמע בקולו כו', וכשלקה מהו אומר ה' הצדיק עכ"ל. שוב מצאתי שמהרש"א פ"ק דסוכה ד"ה ע"א הקשה קושיא זו ותירץ דהתם כיון שיש סיפור דברים לפני השם ולאחריו אין לחוש בקדימה ולמעלה משא"כ הכא בציץ דלא כתיב ביה רק תיבה אחת והשם יש לחוש בקדימת התיבה לפני השם כו', וז"ל מהרש"א שם ומוקף מאזן לאזן ובקרא כתיב על מצחו ומתרגם בין עינוהי, ויש לפרש דמקום הכתב קדש לה' ודאי הוה בין עינים אבל הטס היה משוך יותר דהיינו מאוזן לאוזן ולכוונה בו כי היה מונח הציץ

על המצח במקום המוח אשר שם כח הנשמה הטהורה (וז"ס זהב טהור) וע"כ הי' הציץ בין החושים האלו הרוחניים ביותר שהם הראות והשמע שיהיו קדש לה' וכדכתיב ס"פ כי תבא ולא נתן ה' וגו' ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום וגו' וק"ל עכ"ל. ויש להעיר לפ"ז ממ"ש גבי תפילין והיו לטוטפות בין עיניך והיינו דכתיב תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תרצינה והקרי תצרינה וזה נמשך ע"י התפילין שהם בין עיניך, והרמ"א בפ' עקב האריך בזה, וא"כ מה שהציץ מאוזן לאוזן זהו שיבואו לבחי' שמע ישראל ולבחי' והאזנת למצותיו, בפ' בשלח ט"ו כ"ו, הטו אזניכם תלים ע"ח א', ועמ"ש ע"פ ורצע אדוניו את אזנו אוזן ששמעה על ה"ס כו' ומ"ש ע"פ שמוע מזבח טוב, ועמ"ש בענין מעלת השמיעה שהרי ארז"ל חרשו נותן לו דמי כולו, בד"ה וכתבתם על מזוזות ביתך, וע' בספנ"י ר"פ האזינו, ומה שהי' בין העינים ע"ד וראו מי ברא אלה והחכמים נק' עיני העדה, גם אהרן אותיות נראה, כי עין בעין נראה, וכן ציץ לשון הסתכלות כמ"ש לקמן, ועמ"ש ע"פ שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך ובתלים סי' מ"ב ע"פ מתי אבוא ואראה פני אלקים בילקוט שם, והציץ ממשיך בחי' ראיה ע"ד מציץ מן החרכים, וכן עכשיו בחי' הציצית כמ"ש וראיתם אותו.

קיצור. הציץ מוקף מאזן לאזן ובין עינים י"ל המשכת הראיה מלמעלה כי ראה ד', כי שמע ה' בד"ה יהודה אתה וכן באדם שיהי' בחי' שמיעה שמוע מזבח טוב ובחי' ראיה ע"ד שלש פעמים בשנה יראה, לבבתני באחד מעיניך, אחת היא יונתי, וראיתם אותו דגבי ציצית.

ב) **זהב** טהור. ירושלמי פ"ד דיומא ה"ד שבעה זהבים הן זהב טוב זהב טהור כו' זהב טהור שמכניסין אותו לאור ואינו חסר כלום כו' והכניסוה לכור שמונים פעמים ולא חסרה כלום ופריך ויאות בתמיה וכי כך עינינו רואות כשנותנין זהב בכור באש הוא נחסר, ומתרץ עד דלא יקום על ברריה הוא נחסר (כשעדיין לא קם הזהב על ברירותיה שלא נצרף כל צרכו נחסר ממנו) מן דו קאים על ברריה לא חסר כלום (ר"ל אבל בשכבר נצרף כל צרכו לא חסר ממנו כלום ואפי' מכניסים אותו באש כמה פעמים) וכן הוא ג"כ ברבות תרומה פל"ה, ועיין מענין שבעה מיני זהב בזח"ג קדושים דף פ"ד ע"א ובמק"מ שם שהם ה"ג וכללותם וכללות כללותם, ובת"ז קכ"ד ב' תיקון ע', ואפשר להעיר לענין זהב טהור מענין טהירו עילאה הנזכר בזח"א ט"ו א' גליף גליפו בטהירו עילאה, ועיין מענין טהירו בת"א פ' משפטים בביאור ע"פ ותחת רגליו בענין וכעצם השמים לטוהר, וא"כ ופתחת עליו דוגמת גליף גליפו.

קיצור. ענין זהב טהור י"ל ההסתכלות לאסתכלא ביקרא דמלכא היא בתוקף רשפי אש האהבה ע"ד עיני האדם לא תשבענה וכמ"כ בחי' הסתכלות עיני ד' אל צדיקים הוא ג"כ בתוקף האהבה עד כי מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וכו' וכמ"ש במד"ר פ' וישלח פרשה פ' בשלשה לשונות של חיבה חבב הקב"ה את ישראל בדביקה חשיקה חפיצה כו'.

ג) **זח"ב** פקודי דרל"ה ב', ועיין בפ' ויקהל דרי"ז ע"ב ע"פ ויעש את ציץ, ציץ אסתכלותא כו' עיניך בשדה כו' ודף רי"ח ע"א זח"ג ס"פ שלח קע"ג סע"ב קע"ד א' ציץ דכר ציצית נוקבא כו', ולדעת רבינו בחיי פ' תצוה נראה ששבעה בגדי כהונה זולת הציץ הם ז' רקיעים שהם ז' היכלות דבריאה, והציץ היא השכינה שבכסה"כ שה"ע מל' דאצילות, והיא משגחת על ישראל ע"ד מציץ מן החרכים והיא מקבלת מיסוד שעליו נאמר ויצץ ציץ, במא"א אות צ' סי"ט ציץ יסוד אבא לשון דכורא, וכתוב בו קדש לה' מסטרא דאבא הנק' קדש כו' גם ציץ הוא הארת הבינה דע"ס דרישא ולכן מכפר על עזות מצח כו' ולכן כל הרואה הציץ שב בתשובה בינה עכ"ל. ומ"ש ציץ יסוד אבא הנה יסוד אבא נק' ברק כמו בריקת וסקירת השכל הנמשך ממקור השכל ומאיר אל הבינה וזהו ג"כ ענין ציץ לשון מציץ כו' הארה והברקה כו', והנה פי' יסוד אבא בדרך העבודה זהו ענין נקודה בהיכליה בחי' הביטול שלמעלה מהשכל כנז' בד"ה ראה אנכי נותן וזהו ענין ועשית ציץ שהארת ביטול זה נמשך ע"י משה כו' כי במשה נאמר וירא ראשית לו ועמ"ש מענין משה בד"ה משה ידבר, בת"א פ' יתרו, ופתחת עליו להמשיכו בבינה ששם גלוי האותיות וזהו ענין נקודה בהיכליה, אך הרי אדרבה הציץ סובל האותיות ויש להעיר מענין אם בחקתי כו' שיש בנש"י בחי' אותיות החקוקין נשמה שנתת בי טהורה היא, ואפשר הציץ בחי' מקור הנשמה שלמעלה מהגוף ונק' ציץ לשון הסתכלות ע"ד מזליה חזי, וחקיקת האותיות בו להיות ישראל מתקשראן באורייתא, א"נ חקיקת האותיות להמשיך מהמקור הנ"ל הארת בנשמה שבגוף כו'.

קיצור. ציץ אסתכלותא, והיינו אסתכלותא דעלמא עילאה בעלמא תתאה ע"י כה"ג דמשמש לעלמא עילאה זח"ב ר"פ יתרו ציצית נוק' אסתכלותא דכנס"י (וע' זח"א ויגש דף ר"ז ע"א בפי' ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה שזהו ענין ושמים לא זכו בעיניו וכן בארץ נאמר ארץ כו' עיני ה' אלקיך בה וע' באג"ה סי' י"ד על פסוק זה ועד"ז יובן ענין הציץ) ציץ יסוד אבא, זהב טהור בינה (י"ל כי יש זהב שממנו נמשך יניקת עשו סוספיתא דדהבא משא"כ זהב טהור, ועמ"ש בענין פז ע"פ הנחמדים מזהב ומפז רב) ובינה תשובה לכן הרואה ציץ שב בתשובה, ופתחת עליו ע"ד אותיות החקיקה, עמ"ש בלק"ת בד"ה אם בחקתי תלכו, דרוש הראשון, ואפ"ל לפי שהתורה נק' תורת משה וכתיב בה הנחמדים מזהב ומפז רב לכן ועשית ציץ זהב.

———•———

ועשית ציץ* זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש לה'. ואמרו רז"ל פ"ו דשבת דס"ג ע"א ופ"ק דסוכה דף ה' ע"א קדש למד למטה והוי' למעלה. ולהבין זה וגם להבין מ"ש והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים וגו' שהציץ מכפר ונושא עון. וסיפא דקרא והיה על מצחו תמיד לרצון לפני הוי' שבמה שהוא נושא את הציץ על המצח נמשך רצון. ולהבין ענין זה. אך הנה ציץ הוא מלשון יציץ נזרו מציץ מן החרכים נץ החמה דהיינו הארת אור וזיו והוא אור האהבה רבה הבאה מלמעלה שהיא בחי' אהרן (הג"ה לפמ"ש במא"א אות צ' סי"ט דציץ הוא יסוד אבא א"כ אהבה רבה זו היא ע"ד אהבה הנמשכת מן החכמה שהוא ענין חסד דאבא והוא בחי' אהבה שלמעלה מהשכל המושג וע' מזה באגה"ק בד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה ולעיל בד"ה ועשית בגדי קדש ובד"ה בהעלותך את הנרות ובביאור ע"פ כי תצא למלחמה בפי' וענין על אויביך כו') זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו פי' ע"פ מדותיו של הקב"ה שאהרן הוא רועה משבעה רועים המפרנסים לכנס"י המשכות אור א"ס ב"ה ואהרן הוא הממשיך בחי' אה"ר והגם שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים מ"מ יש אהבה ויש אהבה יש אהבה שהיא למטה מן הדעת ותולדה והיא בכח הנפש עצמה, ויש אהבה רבה שהיא למעלה מן הדעת הוא בחי' אהרן הרועה וממשיך לכנס"י והוא בחי' רעותא דליבא. (הג"ה ועמ"ש באגה"ק בד"ה מה יפית בפי' עבודת מתנה אתן את כהונתכם ועד"ז ארז"ל סנהדרין דל"ט אלקיכם כהן הוא כו' כמ"ש במ"א עכ"ה) וז"ש לאהבה את ה' אלקיכם וגו' ולא כתיב לאהוב אלא לאהבה שימשיך האדם את לבו לאהבה עליונה היא רעו"ד שיהי' רצונו לה' לבדו ולדבקה בו בא"ס ב"ה ממש וכמ"ש מי לי בשמים וגו' פי' שמים ג"ע העליון כו' דכולא קמיה כלא חשיב אני הוי' לא שניתי ואתה הוא משנברא העולם ואתה הוא קודם שנבה"ע כו' ועל אהבה זו נאמר מציץ מן החרכים (הג"ה ועמ"ש מזה ע"פ המאמר פ' בחקתי דף קי"ד ע"ב דומה דודי לצבי כו' לאסתכלא ולאשגחא בין קושטי כותלא עלייהו, דלשם נז' דשרש חרכים אלו נמשכים מהנקבים דאח"פ, ועיין מ"ש מענין חלונות וחרכים בלקוטי תורה להבין ענין יום טוב שני ושם מענין בד"ה ואני אראה בשונאי. והנה בזמן שבית המקדש היה קיים היה מצות ראיה ברגלים ועיין מ"ש מזה בד"ה ויקרא אברהם את שם המקום ההוא ה' יראה. וע' בלק"ת* סוף ספר דברים בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית ועכשיו נק' בהכ"נ מקדש מעט ע"כ עז"נ משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים דפי' ברבות בשה"ש על פסוק זה דף י"ו ע"ד דקאי אחר כתלנו אחר כותלי בתי כנסיות כו' שאז נמשך ג"כ מבחי' ראיה הנ"ל ונק' מציץ מן החרכים, וכ"ה ג"כ ברבות פ' במדבר פי"א דרמ"ג ב' ושם פי' דקאי על ברכת כהנים וז"ל אע"פ שאמרתי לכהנים שיהיו מברכין אתכם עמהם

ועשית ציץ: המאמר בלי ההגהות נדפס בתו"א (סג, א).

בלק"ת: בכת"י ב': בסידור שער החנוכה.

אני עומד ומברך אתכם כו' מציץ מן החרכים מבין אצבעותיהם של כהנים, והנה גבי כהונת אהרן נאמר בפ' קרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים דהיינו לפי שהשפעה נמשך מבחי' ורב חסד ע"כ הולך במהירות, ועד"ז ה"ע מציץ מן החרכים כו' ועמ"ש בד"ה ובגפן שלשה שריגים בענין והיא כפורחת עלתה נצה דפי' הרמב"ן כי מיד שפורחת עלתה נצה וכ"מ ברבות ס"פ וישב, וא"כ פי' מציץ היינו שמאיר אור האהבה מלמעלה להיות עלתה נצה, ועד"ז פי' בלק"ת פ' שלח בד"ה והיה לכם לציצית, ציצית לשון נקבה הוא מה שכנס"י מקבלת אור האהוי"ר מבחי' ציץ כו' וע' בזח"ג ס"פ שלח דף קע"ד סע"ב מענין ציץ וציצית ולפמ"ש דכ"ז ענין הסתכלות א"כ הרי יש הסתכלות מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כדרך שבא לראות כך בא לראות ועמ"ש בד"ה חכלילי עינים בת"א פ' ויחי ובד"ה אני ישנה בענין יונתי ובד"ה לבבתני בענין באחד מעיניך, גם לקמן ביאר ציצית הוא בחי' תפלה וציץ בחי' תורה גם ע"ד לבבתני באחת מעיניך באחד מעיניך יחו"ת ויחו"ע.

קיצור מההג"ה. ציץ הוא הארת אור האהבה רבה הבאה מלמעלה בחינת אהרן, וחרכים אח"פ, מציץ ע"ד ענין ראיה ברגלים ועכשיו בהכ"נ מקדש מעט, וכמשארז"ל בירושלמי רפ"ה דברכות ע"פ דרשו ה' בהמצאו ואיכן הוא מצוי בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, ושם מציץ ובמטה אהרן ויצץ ציץ, והיא כפורחת מיד עלתה נצה, והיינו ע"י הראיה שמלמעלה עיני ה' אלקיך בה, וזהו ציץ וציצית כדרך שבא לראות כך בא לראות).

ב) **כי** הנה זה עומד אחר כתלנו שמשחרב בהמ"ק יש כותל ומחיצה של ברזל מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים כדאיתא בגמרא פ"ה דברכות דף ל"ב ע"ב (הג"ה וכתב מהרש"א שם ולענין תפלה דרחמי קאמר דאינה נשמעת כ"כ מיום שחרב בהמ"ק אבל לענין שבחו ית' לקדושה וברכו הא אמרינן דאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים בפ"ז דפסחים דפ"ה ע"ב ובפ"ז דסוטה דל"ח סע"ב וע' בתוספת דסוטה שם סד"ה מחיצה מאי שכתבו בפירוש כדברי מהרש"א, והחילוק מובן עפמ"ש אדמו"ר נ"ע כאן שהמחיצה היא רק בפני המקבלים ולא אצלו ית' ע"כ לגבי תפלה שהיא אתעדל"ת שהאדם מעורר שייך לומר שהמחיצה מפסקת, משא"כ בענין קדושה וברכו שהוא מצות הקדב"ה הרי אצלו אין המחיצה מפסקת וכ"מ בתוספת הנ"ל שכתבו וז"ל דכלפי אבינו שבשמים לא תלי' בהפסק מחיצה, ובענין פי' חומת ברזל הנה ברבות תרומה ס"פ ל"ה אבל ברזל אין כתיב כאן כו' שנמשל בו אדום הרשעה שהחריבה בהמ"ק כו' וגם ברזל ע"ה הוא חשבון עמלק חושבנא דדין כחושבנא דדין כי עמלק גימט' ב"פ ק"כ צרופי אלקים כמ"ש בלק"ת מהאריז"ל ס"פ בשלח, והיינו אחיזת החיצונים ק"כ צירופים שלהם בק"כ דקדושה כ"כ במא"א אות מ"ם סצ"ב, וזהו מ"ר יבכיון, וגם מר אותיות רם, כי זהו נמשך מחמת הסתלקות אלקות דסליק לעילא בבחינת רם על כל גוים ה' כנז' בת"א

פ' מקץ בד"ה כי עמך מק"ח ובפ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא והנה ברזל ע"ה ג"כ חשבון ב"פ ק"ך צירופי אלקים כמ"ש במא"א אות ב' סעיף מ"ה וסיים לכן הברזל מכלה וכדלקמן שהוא תכלית גבורות היותר קשות ולכן ארז"ל פ"ג דמדות במשנה שהברזל נברא לקצר ימיו של אדם, וע' ברבות בראשית ס"פ ה' וא"כ הוא כענין קץ דשמאלא הנז' בזח"א פ' נח דס"ב ע"ב ור"פ מקץ דקצ"ג ע"א דהא כל עובדוי לשיצאה תדיר ולמיעבד כליה בעלמא וע"ש במק"מ שהיא נוק' דקליפה שהיא סוף כל הקליפות וכ' הרמ"ז שם כי שאר הקליפות יש בהן קצת טוב מעורב אבל זו רק רע כל היום לשיצאה תדיר שאין כוונתה להנאת עצמה כו' ומבקשת לעקור את הכל כו' עכ"ל. ובע"ח שמ"ט פ"ט ובלק"ת פ' תזריע מראות נגעים הם נשי סמאל כו' ונרמזו בפסוק ערש ברזל כי ברזל ר"ת בלהה רחל זלפה לאה שהן ב' הההין דשם הוי' שם ה' גדולה לאה ושם ה' קטנה רחל ובלהה וזלפה הם מלוין ההחין, ולעומת זה בנוק' דקליפה ג"כ נשי סמאל והיינו כי לאה ורחל מחשבה ודבור, ולעו"ז מחשבות ודבורים דקליפה כו' והן הנק' ברזל, ולכן ארז"ל ע"פ עול ברזל זה הרעיון בעין יעקב פ"ט דב"מ בשם הירושלמי, עכ"פ ברזל נוק' דקליפה ולכן והבית בהבנותו כו' וכל כלי ברזל לא נשמע עיין בזח"א פ' נח דף ע"ד סע"א שהרי הן זה לעומת זה כי הבית נוק' דקדושה ולכן משחרב בהמ"ק הרי לא נתמלאה צור כו' נתגברה נוק' דקליפה, וע"כ חומת ברזל מפסקת כו' ברזל דוקא. וביאור הענין הנה מבואר בביאור ע"פ לא הביט און ביעקב ענין ק"ך צירופי אלקים בעולמות בי"ע בסוד מלך אלקים על גוים ונמשכים מבחי' מל' דאצי' שנק' שם אלקים יחו"ת בחי' שמש ומגן הוי' אלקים עיין בת"א בד"ה ואתה תצוה בענין מחוץ לפרוכת כו' וע"י השתלשלות ק"ך צירופים הנ"ל יש יניקה להחיצונים מרבוי הצמצומים ע' בד"ה מיילדות העבריות גבי וכל הבת תחיון וע' בת"א ס"פ מקץ בביאור דמזוזה מימין ובסידור שער המילה בדרוש חרבות צורים, ומבואר במ"א בענין ואם בשדה מצאה שק"ך צירופים הנ"ל הנמשכים מהה"ג יש בהם ב' בחי' ע"ב צירופים הראשונים הם גבורות ממותקות שהם ב"ד של מעלה שהעונש והדין בשביל התיקון כמו ונקלה אחיך לעיניך כיון שנקלה הרי הוא כאחיך וזהו דע"ב גימט' חסד כי זהו ענין החסד שבגבורה שהגבורה תכליתה חסד כו', אמנם מ"ח צירופים האחרונים נקראים אדמת בני חם שהם גבורות קשות ומהם יניקת החיצונים אלקים אחרים דעובדי כוכבים וכמ"ש בסידור האריז"ל גבי תיקון חצות בפי' אלקים באו גוים בנחלתך, כי בעונות בהתכללות אלקים אחרים בק"ך צירופי אלקים ביסוד נוק' דעשייה אזי כו' ושפחה כי תירש כו', והיינו כי עיקר הה"ג מתפשטים בק"נ ושם יש ג"כ ק"כ צירופים ע"ד הנ"ל וה"ע אחיזת ק"כ צירופים שלהם בק"כ צירופים דקדושה וזהו וחם הוא אבי כנען שמבחי' מ"ח צירופים הנק' חם נמשך בחי' כנען שנאמר בו ארור כנען שהוא מג"ק הטמאות ולכן עבד עבדים יהיה כו' וזהו ענין ברזל שמכלה את הכל מחמת רבוי

גבורות היותר קשות ונק' קץ דשמאלא כנ"ל וע"ז נאמר בהיותם בארץ אויביהם כו' ארץ היא נוק' הנ"ל וזהו ענין חומת ברזל המפסקת כו' בחי' ושפחה כי תירש כו' היש דקליפה, ונקרא אשר לא עלה עליה עול, היינו עול מלכות שמים יש דקדושה כענין המבואר ברבות על אדום מחריבי בהמ"ק שאומרת מי לי בשמים כו'. (קיצור מההג"ה. המחיצה מפסקת לתפלה שהיא במל' ולא לקדושה וברכו שהיא אתעדל"ע ברזל אדום ב"פ ק"כ צירופים כחשבון עמלק מר, רם, נברא לקצר, קץ דשמאלא המכלה הכל, ד' מראות נגעים בקדושה ע"ב צירופים הראשונים גבורות ממותקות, מ"ח האחרונים בני חם, וכשק"כ צירופים דק"נ נאחזים בהם זהו ענין מחיצה של ברזל ושפחה כי תירש כו' נגד רחל וע' בת"א פ' לך לך בד"ה ולא יקרא עוד גבי אך יש כמה מיני מסכים כו' עד ועל מסך מבדיל זה נאמר אלביש שמים קדרות כו' היכלות דק"נ, ערלה כו' וכעין זה ה"ע מחיצה וחומת ברזל כו' עכ"ה). והענין כי הגם שאין דבר חוצץ לפניו ית' ח"ו כי גם חשך לא יחשיך ממך הרי באמת לא אמרו בין אביהם שבשמים לישראל אלא בין ישראל לאביהם שבשמים שהחציצה היא בפני המקבלים, עונותיכם היו מבדילין וכו' שמונע את אור האהבה העליונה מישראל (הג"ה כי הנה כתיב אהבתי אתכם אמר הוי' והיא אהבה שלמעלה מהחכמה וממנה נמשך בחי' האהבה בנש"י להיות להם רעותא דלבא ומחיצוניותה נמשך ג"כ כל שפע וטוב גשמי כמ"ש בד"ה אני ישנה בענין ופי' קול דודי דופק דופק הוא על היד והוא הארה והמשכה בבחי' חיצוניות חסדי ה' עמנו תמיד כעל כל אשר גמלנו כו' ודפק על הלב זהו ההמשכה בבחי' פנימיות כו' ע"ש והכל נמשך מבחי' דודי הוא אהבה העליונה, משא"כ ע"י המחיצה והחומה דברזל הנ"ל המונע אור האהבה העליונה כו' עכ"ה) ואעפ"כ הוא מציץ מן החרכים וחלונות, חלונות הם חורים גדולים, וחרכים הם חורים קטנים וסדקים, דהיינו ע"י שבירת המחיצה לפתוח חלונות וחרכים שהם בחי' לב נשבר והרהורי תשובה הבאים לאדם לכל חד וחד לפום שעורא דיליה (ועמ"ש מזה בד"ה ואני אראה בשוגאי ואפ"ל בענין שבירת המחיצה זהו ע"י רחל מבכה כו' כי הנה דמעה גימט' ק"כ צירופי אלקים כמ"ש במא"א וי"נ אות ד' סעיף י"ז והיינו שהבכייה על יניקת ק"כ צירופים דנוגה מאלקים דקדושה, והנה רחל מבכה היינו כי רחל חשבון ב"פ דמעה כמש"ש אות ס' סכ"ב והיינו על בחי' הנ"ל ועל הסתלקות אלקותו ית' כמ"ש כי איננו כו' דסליק לעילא ועמ"ש מזה ע"פ שוש אשיש וע"י בכייה זו מעורר רח"ר לשבור מחיצת ברזל כו' והכח הזה בבכייה כי שערי דמעה לא ננעלו היינו מפני שהבכייה היא בעיניים ועי"ז מעורר ג"כ בחי' ראיה עליונה בחינת עיני ה' אל צדיקים, פקח עינך וראה כו' והראיה גורם הרחמים כי אין דומה שמיעה לראיה וכמ"ש במדרש שיר השירים ע"פ הסבי עיניך מנגדי שהם הרהיבוני כו' איני יכול לסבול כו'.

קיצור. ענין חומת ברזל, עונותיכם מבדילים ומונע אור האהבה העליונה, אעפ"כ מציץ מן החרכים היינו ע"י שבירת המחיצה שהם הרהורי תשובה עכ"ה).

ג) **והנה** עיקר המסך המבדיל ומחיצה המפסקת הוא ראשית גוים עמלק שהוא ראש לשבעה גוים (הג"ה כי רש"י והרמב"ן בפ' בלק נדחקו איך עמלק הוא ראשית גוים אך ע"פ מ"ש א"ש כי שבעה גוים נמשכים ממה שנפל בשבה"כ מז"ת, אך עמלק הוא מבחי' מה שנפל מהדעת והדעת הוא ראש ומקור להמדות כו' וכן איתא בכתבי האריז"ל עכ"ה), וכתיב מלחמה לה' בעמלק מדר דר (הג"ה ועמש"ל בד"ה ויאבק איש ומשם יובן פי' מלחמה להוי' שהם רוצים לינק מאור א"ס ב"ה עצמו וי"ל דהיינו שלא ע"י שם הוי' כ"א ע"י ק"ך צרופי אלקים שראשיתן מגיע עד הכתר כמ"ש בפי' האריז"ל לאד"ר בענין מש"ש דקב"ח יתיב על כורסיא דשביבין לאכפיא לון שבין כתר לחכמה מתחילים בחי' ק"כ צירופי אלקים, וזהו כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל היינו בין כתר לחכמה כו' בבחי' סכ"ע ועל הארץ מתחת בבחי' ממכ"ע בבי"ע כו' עכ"ה) דהיינו אפילו בזמן הזה שלא שייך מלחמת עמלק בגשמיות מ"מ ברוחניות הנפש יש בחי' עמלק והיינו בחי' גסות הרוח בחוצפה וגבהות כמ"ש אם תגביהי כנשר וגו' וממנה באות מדות רעות מבית ומבחוץ (כיון שעמלק הוא ראשית ומקור לשבע מדות הרעות כנ"ל לכן ממנו באים מדות הרעות כו') מבית בפנימי' הנפש גסות הלב ונצחונות וכיוצא בהן ומבחוץ בבחי' חיצוניות ההנהגת הגוף בפר"מ ברדיפת הכבוד ומלבושי בגדי כבוד ותפארת ולהתנהג בכבוד ותפארת וכיוצא בהן ועל כוונה זו נעשו בגדי כהונה לכבוד ולתפארת לאהרן ולבניו וגו' להיות בחי' אתהפכא מן היש ולגרמי' שהוא בחי' עמלק שהוא ענין הגדלת היש בכל דרכיו והנהגותיו (הג"ה וכן איתא ברבות נשא פי"ג דרנ"א ג' ע"פ גאות אדם תשפילנו במשלי סי' כ"ט כ"ג זה עמלק שנתגאה על הקב"ה כו' ושפל רוח יתמוך כבוד זה יהושע שהרגו שנאמר ויחלוש יהושע כו' וכדלקמן שהמנגד לבחי' עמלק זהו דוקא בחי' הביטול וזהו ושפל רוח כו' עכ"ה). וכך היתה מדתו של עמלק בזמן משה שהרי ישראל לא באו להלחם אתם ולא שמו לבם אליו רק הוא מעצמו ומאליו בא לעורר מלחמת חנם מפני גדולתן של ישראל והאותות והמופתים שלא היה יכול לסבול שיהי' איזה דבר גדול מבלעדו, וככה הוא בכל אדם שלא יוכל לסבול מי שיהי' גדול ממנו בעיני אלקים ואדם כו' ועכ"פ שלא יהי' הוא קטן ושפל. לכן מיפה עצמו במלבושי כבוד כו'. (קיצור עיקר המסך זהו עמלק כי הוא קליפה שכנגד הדעת ראשית לז"ת דקליפה, ובחינתו גסות אם תגביהי, וזהו מלחמה להוי' וממנו באו כל מדות רעות כו' מבפנים ומבחוץ). והנה בבחי' זו של עמלק נאמר כס י"ה שאין השם שלם ואין הכסא שלם, כסא הוא השראת המלך היושב על הכסא להיות ושכנתי בתוכם, והיינו בבחי' כסא באלף שאלופו של עולם שורה (הג"ה ועמ"ש ע"פ השמים כסאי וע"פ המדרש בשלח

בשולי העמוד בגוכתי"ק כת"י ב':

זכור בפה היינו שיהי' ואשים דברי בפיך ואזי כמלך הגוזר כו'.

ר"פ כ"ג ע"פ נכון כסאך מאז עכ"ה) משא"כ בהסתלקות האלף נעשה כס מלשון כסוי ונרגן מפריד אלוף ע' לקו"ת ס"פ כי תבא בד"ה ויקרא משה (ע"ד כי הנה החשך יכסה ארץ בישעיה סי' סמך פסוק ב' וע"ד המכסה שמים בעבים תלים סי' קמ"ז, וכתיב על כפים כסה אור ויצו עליו במפגיע באיוב סי' ל"ו ל"ב דפי' שמתכסה המטר ואינו יורד וע"י התפלה ע"ד ויפגע במקום הוא יורד) והתכסות על שם י"ה כי בכל אחד ואחד יש שם י"ה כמ"ש עזי וזמרת י"ה ויהי לי לישועה (הג"ה עמ"ש בד"ה אשירה להוי' בענין לעשות צדקה ומשפט ולכן דוקא ע"י י"ה נמשך רק בקדושה וזהו ענין פותח בברוך כו' ועוד כי מז"ת יש יניקה משא"כ מבחי' י"ה כמ"ש ע"פ הללוי"ה הללי נפשי ובד"ה לבסומי כ' כי י"ה בחי' ביטול ועמ"ש בלק"ת פ' ראה בד"ה ראה אנכי נותן בפי' יהא שמיה רבא, ולכן המנגד לזה הוא עמלק שהוא יש וגסות וע"כ הוא הנק' כס י"ה כו' והיינו כי הוא מבחי' דעת דקליפה כו' עכ"ה) כי הנה ה"א הוא בחי' התפשטות אורך ורוחב כו' והוא בחי' התפשטות והמשכות אור א"ס ב"ה להיות סובב כל עלמין וממכ"ע (הג"ה היינו כי הה"א ראשונה הוא בינה, והנה עולם היינו ו"ק מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום שהם נמשכים מז"א שהוא ו"ק הגדולה והגבורה והתפארת כו' וזהו עולם חסד יבנה מבחי' חסד מתחיל בנין העולם וכמ"ש בפע"ח שער הברכות בפי' בא"י אמ"ה דבינה נק' מלך העולם שהוא ז"א וכן בפרדס בעה"כ ערך עולם כ' שהתפארת נק' עולם שהוא בעל שש קצוות ראוי שיקרא בשם עולם וכ"כ במא"א אות ע' סעיף י"ב וז"ל אך עיקר עולם ז"א כו' כי העולם בעל ו"ק כו' וזהו ג"כ ענין מארז"ל שית אלפי שני הוי עלמא כי ו"ק הנ"ל כל מדה היא בחי' אלף שנה כו' והנה בינה היא מקיף וכתר לז"א ולכן נק' הבינה הוא והז"א נק' אתה כהן לעולם כו' וע"כ היא נקרא סכ"ע וגם היא ממכ"ע שמתלבשת בהמדות בבחי' פנימיות כי נה"י דאימא הם מוחין לז"א וע' בסידור בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ועמ"ש בביאור ע"פ וספרתם לכם ובת"א בביאור ע"פ וקבל היהודים עכ"ה), והיו"ד הוא בחי' צמצום ישת חשך סתרו שכדי להיות התפשטות המשכה להיות ממלא וסוכ"ע אפילו עולמות עליונים אין ערוך כו' וכמשל טפה נגד ים אוקיינוס ויותר מכן לאין קץ כו', ולכך הוצרך להיות בחי' צמצום תחלה ואח"כ התפשטות כו' (וע' מענין צמצום זה בבה"ז פ' אחרי ע"פ המאמר שם דע"ט ע"ב הביאו עלי כפרה ועמ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן בענין י"ה שנק' הנסתרות לה' אלקינו ולכן חכמה נק' קדש ובינה נק' קדוש) ולכן בתמונת האותיות בכתיבת שם הוי' תמונת ה' ראשונה של שם הוא ג"כ עד"מ מתחלה עושין היו"ד ואח"כ ממשיכי' ממנה לרוחב ואורך למטה כו' ובחי' זו נמשכה בכל אדם להתבונן בגדולת א"ס ב"ה איך שהוא ממכ"ע וסוכ"ע ואיך שכ"ז אינו אלא בחי' צמצום כי אין ערוך כו' (וכמ"ש בד"ה ראה אנכי נותן שזהו ענין נקודה בהיכליה ונק' משכיל לאיתן כו') ומזה ישוב לאהבה את ה' ולדבקה בו בבחי' אהבה העליונה והיינו המשכות הוי"ו להיות בחי' ו"ה (וזהו ענין נחל

איתן יעו"ש ועמ"ש בד"ה ולא אבה כו' ויהפוך ובד"ה וכל בניך למודי הוי' י"ה ע"י תפלה ו"ה ע"י תומ"צ) אבל עמלק הוא כס י"ה שהוא המכסה על בחי' י"ה שלא יתגלה בבחי' ו"ה (הג"ה וזהו ענין שאין השם שלם והיינו כי י"ה שהוא סכ"ע וממכ"ע הנמשכי' מבחי' ה' עילאה שמקבלת מהיו"ד כו' הוא מונע ומכסה שלא יאיר ויתגלה בחי' זו בעולם שהוא ו"ק דז"א כו' שמזה נמשך שיהיה נראה העולם הגשמי ליש ודבר בפ"ע והוא ע"ד שנת' בד"ה וארא אל אברהם בת"א דצ"ב סע"א בענין ביום ההוא יהי' הוי' אחד כו' אטו האידנא לאו אחד הוא כו' והיינו משום שאינו נראה יחודו ית' בהתגלות כו' וזהו הנק' כס י"ה, וזהו ענין אלביש שמים קדרות בד"ה היינו כחולמים בת"א פ' וישב דמ"ח סע"א ומה שעמלק הוא כס י"ה, כי הנה בחי' המשכת הבינה בז"א נק' מי ברא אלה, וזהו ענין פלג אלקים שנתחלק ההעלם דשם אלקים להיות מי אלה שהוא גלוי, ועמלק ע"י אחיזת ק"כ צירופים דק"נ בשם אלקים מונע ומעכב הגלוי דבחי' פלג אלקים כו' ובחי' זו בנפש היינו ג"כ העדר הגלוי מבחי' וראו מי ברא אלה שלא יתפעל הלב מזה היפך ממ"ש ונקדשתי בתוך כו' עכ"ה) דהיינו שלא יוליד האהבה בהתגלות לבו שאף שלבבו יבין את כל זאת לא תתפעל הנפש ולא יאיר בה אור האהבה מחמת שנעשה מחיצה של ברזל המפסקת ומונעת את האור (הג"ה כי הנה כתיב כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל, שמים היינו סוכ"ע גם שם יש בחי' שם אלקים המעלים כו' ומחמת שעמלק גורם אחיזת ק"כ צירופי אלקים דנוגה כו' א"כ זהו המונע ומכסה גילוי אור הסוכ"ע וממכ"ע כו'.

קיצור. מהו ענין אין הכסא שלם, כסא ושכנתי בתוכם, ועיין בד"ה השמים כסאי, וזהו כסא באלף כי נכון כסאך מאז, בחי' אז אלף פלא נמשך על הכסא, אגוסטוס יושב והיינו אז אלף על זיין, עזח"ב נ"ד א' ח"ג מ"ז ב', משא"כ כס כיסוי והסתר, ועמ"ש זח"ב תצוה קפ"ד סע"א ע"פ בכסה כו' ההוא כסא דאתחפיא סיהרא כו' ואפ"ל כסא חשמל דקדושה או היכל קדה"ק, כס מסך דק"נ, וכס זה על בחי' י"ה, ה' בינה סוכ"ע וממכ"ע לו"ק הנקרא עולם, וזהו מי ברא אלה וע"י המסך גורם שלא יתגלה מי באלה ונשאר אלקים אלביש שמים קדרות עכ"ה).

ד) **והעצה** היעוצה לזה הנה במלחמת עמלק כתיב ויאמר משה בחר לנו אנשים, לנו דוקא שלכבוש מלחמת עמלק צריכים אנשי משה דוקא. (הג"ה והענין כי הנה ארז"ל ברבות ס"פ בשלח ע"פ ויבא עמלק, שהחטא שעבורו בא עמלק הוא על אומרם היש הוי' בקרבנו אם אין, אם בקשתם לבדוק אותי יבא הרשע ויבדוק אתכם כו' משל לתינוק כו' וכן איתא בפ' חקת דרע"ה ב' וכן באיכה דס"ט ע"ד בפסוק תבא כל, חטאו ביש דכתיב היש הוי' כו'. והנה באמת מה שאמרו ואם אין, זהו פליאה דאיך נסתפקו בזה אחר כל הניסים דיצי"מ וקי"ס וירידת המן כו' ובזח"ג פ' שלח דקנ"ח ב' פי' ואם אין היינו א"א שלמעלה משם הוי' וא"כ אינו

מובן כלל מהו החטא, ויש לפרש ע"פ מ"ש ר"פ ויצא, ויאמר אכן יש הוי' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, וגם זה יפלא הלא אין מקום פנוי מהשכינה ואפילו סנה כמ"ש ברבות סדר שמות פ"ב, וכתיב הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, וא"כ מהו החידוש שיש הוי' במקום הזה, אך כי פי' אני מלא היינו סוכ"ע וממכ"ע והנה סוכ"ע מאיר בבחי' העלם וע"י ממכ"ע כנזכר בביאור יביאו לבוש מל', והנה כמו עד"מ הנשמה הממלא את הגוף שמ"מ עיקר השראתה הוא במוחין משא"כ בשאר האברים מאיר רק הארה כמ"ש בסש"ב פנ"א כמ"כ בבהמ"ק הי' הגלוי כמו השראת הנשמה במוח שעצמיות חב"ד ממש נתגלו שם כו' משא"כ החיות בכל העולם רק הארה בעלמא כו', וזהו אכן יש הוי' במקום הזה כו' יש היינו חו"ב קנה חכמה קנה בינה ב"פ קנה הוא יש כו' וכיון דשם מאיר חו"ב ממש גם סוכ"ע מאיר שם כמו שהנפש עצמה מלובשת בחכמה יותר כו' ועוי"ל עפמ"ש אדמו"ר נ"ע בת"א פ' בשלח בד"ה וירא ישראל, ולהבין לשון מאין ליש כו' היינו ע"י צמצום כו', דמובן מה שנק' הבריאה יש מאין היינו לפי שנתהוו על ידי צמצום שנמשכו רק על ידי יו"ד כו' ובלק"ת פ' ראה בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו פי' ולכן נק' הבריאה יש מאין דהיינו שהתהוותם מבחי' שם והארה שהוא כאין ואפס וכלא חשיב לגבי מהותו ועצמותו שאינו מבחי' עצמותו ומהותו כלל רק בחי' זיו והארה ממנו ית' והיא בחי' מלכות כו' ע"ש א"כ בחי' אכן יש הוי' יש ממש ולא אין היינו גילוי עצמות אוא"ס או שם הוי' דלעילא כו', וזהו ענין יסוד שלמעלה מהמל' שהוא הנקרא שער החצר הפנימית הפונה קדים מבחי' קדם למעשה בראשית שהתהוותם מאין כו' וז"ס יש הוי' במקום הזה, כי המל' הנק' אין נק' מקומו של עולם ממכ"ע וצריך להמשיך בה בחי' יש הוי' וזהו עושין רצונו של מקום כו' ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זח"א דנ"ט אלה תולדות נח אלה פסל כו' נח נייחא בחי' שבת שביום השבת דוקא יפתח כו' וז"ש והיה ביום ההוא שרש ישי, ופי' בזח"ב פקודי רכ"א ב' בזמנא דקוב"ה יסגי שלמא בעלמא כו' כי שלום בחי' יסוד המקשר ומחבר ב' הפכיים להיות הגלוי למטה כמו למעלה, ויסגי שלמא רבוי ההמשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות, ונק' שרש ישי כי שרש היינו יסוד ונק' ישי מלשון יש להנחיל אוהבי יש כמ"ש במק"מ שם כי תר"ך עמודי אור בכתר ונחלקים יש לחכמה ויש לבינה ומפני שאו"א כחדא נפקין לכך שניהם נרמזים בתיבה אחד ישי, שהשין עולה לכאן ולכאן עכ"ל וכ"כ בפ' תרומה דקע"ה. עכ"פ ישי מענין יש. ולכן נק' דוד שהוא מל' בן ישי דוקא, ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה כנ"ל, וכמ"ש במא"א ב' סעיף כד בן ישי יסוד ז"א בן לבינה יש עלמין בה עכ"ל

בשולי העמוד בגוכתי"ק:

ולקו ביש גסות דעמלק וזהו חמץ יש וגסות מצה דזוגה, ואח"כ מתנחמי' ביש זהו חמץ תאפינה דשתי הלחם... יש תשב"כ...

והי"נ העיר ע"ז ממ"ש בזח"א ס"פ בראשית נ"ט א' וסימן בן ישי חי כו' ע"ש, וזהו ישיש כגבור כו' ישיש ב"פ יש כו' ועד"ז אמרו היש הוי' בקרבנו, ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה, כי ושכנתי בתוכם כתיב שמאיר מבחי' הוי' דלעילא ע"י חו"ב המקבלים מהכתר כנ"ל והוא גלוי עצמות א"ס ב"ה שלמעלה מעלה ממדרגת חיות העולמות שהוא רק מבחי' אין כו', אם אין, אין הכוונה לא ח"ו אלא ר"ל אם מאיר בהם ג"כ רק ממדרגת האור והחיות המחיה העולמות שהיא הנק' אין והוא בחי' מלכות כו' זיו והארה בעלמא ולא מבחי' עצמות ממש הנק' יש כו' אשר בחי' מל' היא מדת הדין, וגם נק' נקבה שהוא ענין תשות הכח, ור"ל כי כיון שבחי' זו היא המהוה להיות יש ודבר נפרד א"כ אין מבחי' זו כ"כ גלוי הנפלאות היוצאים לגמרי מהטבע, שלזה צ"ל ההמשכה מעצמות אור א"ס שלמעלה משרש התהוות היש כו' כי משם דוקא צ"ל נמשך הדבר חדש לגמרי, כמ"ש בזח"ב פ' תרומה דק"ע סע"ב גבי ולהאי קשין כל הני דהא לאו ברשותיה קיימיה כו' ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זח"א פ' וירא קט"ו בענין וה' פקד את שרה כו' בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא כו' ע"ש וכעין מ"ש בפע"ח שער הק"ש פי"א כי לחדש הישנות זהו ע"י יחוד חיצוניות חו"ב אבל להמשיך אור חדש צ"ל מא"ס ונק' יחוד פנימיות חו"ב כו', ופי' הרמ"ז פ' בשלח דף נ"ד ע"א ע"פ אז ישיר שכדי לחדש בעולם הנהגה מחודשת והוא עשיית הנסים השולטים על הטבע זהו דוקא על ידי זווג הפנימית דחו"ב שאזי נמשך אור חדש ממלכות דאין סוף כו', והבחיי כתב שהם הפרידו בין שני מדות אלו וקצצו בנטיעות כו', וגם לפי מ"ש בזהר ואם אין שהוא א"א י"ל ג"כ הכוונה כנ"ל והוא כמ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם, והנה בחינת עיבור דהיינו בימי הגלות מצרים סליק קוב"ה לעילא לעילא דהיינו לגבי בחי' מהותו ועצמותו בחינת יחיד ומיוחד שאינו בגדר עלמין כלל ואינו שורה ומתגלה יחודו ואחדותו בתחתונים כו' ע"ש וזהו שאמרו היש הוי' בקרבנו בחי' הוי' אחד שהוא מה שמתגלה יחודו ואחדותו בשבעה רקיעים והארץ לפעול בהם נפלאות כו' ואם אין דסליק לעילא לעילא ונראה כאלו העולם הוא יש ודבר בפני עצמו כו', וע"כ נענשו כי עיניהם הרואות הנסים היוצאים מהטבע לגמרי ואם כן במה שנסתפקו ולכן נאמר עליהם דור לא הכין לבו כו' בתלים סי' ע"ח והעונש היה מדה כנגד מדה ויבא עמלק כו' גימט' רם וגימט' מר היינו כנזכר בת"א פ' וארא סד"ה וידבר אלקים אל משה כי הנה כתיב רם על כל גוים כו' שכל עובדי כוכבים מקבלים שפעם וחיותם מבחינת רוממות רם כו' על השמים כו' לפני מלך מלך לבנ"י כו' ע"ש ובד"ה כי עמך מק"ח, ומה שאמרו במדרש יבא הרשע ויבדוק אתכם כו' כי הנה כמו דקוב"ה סתים וגליא שהם ב' בחי' הנ"ל שרצו לבדוק היש הוי' בקרבנו בחי' הפנימי' אם אין בחי' חיצוניות בחי' מל' הנק' אחרי הוי' בחי' אחוריים כו' כמ"כ בישראל יש סתים וגליא וזהו ענין ישראל ויעקב כמ"ש בזח"א וישלח דף קע"ד ואם תהיו בבחי' פנימיות כדבעי בחי' ישראל לא יזיק

לכם עמלק כלום כי בבחי' ישראל נאמר כי שרית עם אלקים כו' וכן הוה שעמלק לא נגע רק בבחי' הנחשלים אחריך, אחריך דוקא שהם בבחי' אחוריים שם יוכל לשלוט בבחי' ומלק את ראשו ממול ערפו שזהו ענין עמלק משא"כ בבחי' פנימיות כו'.

(קיצור. המדרש בקשתם לבדוק אותי, היש הוי' בקרבנו, ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה, יש כב ב"פ קנה חשבון יש חו"ב המתגלים במוח בהמ"ק, כי הבריאה מאין ליש מבחי' זיו והארה, ונק' מקומו של עולם ממכ"ע, אכן יש הוי' במקום הזה בחי' עושים רצונו של מקום להמשיך מבחי' חצר הפנימית הפונה קדים, וזהו שרש ישי להנחיל אוהבי יש, וזהו היש הוי' בקרבנו, אם אין שמאיר רק בחי' מל' מפתחות החיצוניות זיו והארה הנ"ל והיא בחי' נקבה שאין בה כח להמשיך דבר חדש מעיקרו אא"כ נמשך לה מלמעלה, ומ"ש בזהר ואם אין הוא א"א אין סותר זה כי כוונתם ע"ד בגלותא סליק לעילא לעילא, ולכן אומרים בק"ש אחד דוקא, ונענשו מדה כנגד מדה שנתנו מקום ליניקת עמלק, ושבא לבדוק אותם שאם הם מבחי' כי שרית כו' לא יוכל לנגוע בהם כו' עכ"ה).

ה) **ולכן** כדי לכבוש מלחמת עמלק צ"ל אנשי משה דוקא, כי הנה כדי לכבוש מלחמת עמלק צריך להמשיך מבחי' רם על כל כו' להיות המשפילי לראות בשמים ובארץ שהם תשב"כ ותשבע"פ, והמשכה זו זהו ע"י משה דוקא, וכמ"ש אם תגביהי כנשר משם אורידך נאום הוי', נאום לשון דבור והיינו הדבור בדברי תורה שהיא תורת הוי' והיינו מ"ש ויקרא הוי' הוי' ופי' בת"א פ' בשלח סד"ה וירא ישראל ויקרא קאי על משה שמשה קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שהיה פסיק טעמא כו' וע"י בחי' משה נעשה חיבור וקישור ב' הוי' כנ"ל, והוא המשכת וגלוי הרוממות עליון למטה, להיות יחיד חי העולמים מלך שיומשך ויתגלה בחי' יחיד בבחי' מלך כו' כנזכר בד"ה כי אתה נרי, וממילא אין שום מקום לעמלק הנק' מר לינק מבחי' רם על כו'. וביאור הענין כי הנה בחינת משה הוא כמ"ש ונחנו מה בחי' ביטול והתכללות לגמרי באור א"ס ב"ה, וכמבואר בת"א פ' בשלח בד"ה אז ישיר משה, בענין כי מן המים משיתיהו בחי' ים עלמא דאתכסיא ולכן היה כבד פה כו' ע"ש ועמ"ש מענין שהיה כבד פה בסידור* בדרוש בהמ"ז כו' בענין מן שירד בזכות משה, וגם נז' בת"א ס"פ בשלח בד"ה להבין ענין לחם משנה דק"י סע"א. והנה כל התורה על שמו נקרא תורת משה, תורה צוה לנו משה כו' (צוה חשבון ק"א להיות שונה פרקו מאה פעמים ואחד שע"ז עובד אלקים בבחי' ביטול היש וע"ז ממשיך והחכמה מאין תמצא כי מאין ג"כ חשבון מאה ואחד כ"כ במ"ע) והיינו שיהי' כל דרכי התורה ועבודה ע"פ בחינת משה וכמארז"ל כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו רק שצ"ל

בסידור : בכת"י ב': בלקו"ת פ' עקב.

תורת משה בבחי' ביטול באור א"ס ב"ה לגמרי (וכמו שבחכמה איהו וחיוהי חד, שגם הכלי דחכמה הוא כמו האור ולכן נק' חיוהי ולא גרמוהי, והיינו ע"י הבטול האמיתי שבחכמה יותר מבשאר ע"ס וכמ"ש בתניא פל"ה בהג"ה, כמ"כ משה זכה לבחי' ביטול עד שנק' התורה על שמו זכרו תורת משה עבדי במלאכי סי' ג' כ"ב והיינו משארז"ל פ"ט דשבת דפ"ט ע"א הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך כו' וע' בת"א פ' נח גבי אחות לנו קטנה כו' וע' מזה ברבות שמות פ"א קי"ז גבי וייטב אלקים למילדות ור"פ ואלה המשפטים קמ"ה ד', נשא פי"ב רמ"ט ד', זח"ב תצוה קפ"א, א', ובעמה"מ שי"ד פרק קל"ט דקי"ח ע"ג כ' כי להיות משה מיסוד אבא, ונובלות יסוד אבא הנק' חכמה שלמעלה לאפוקי חכמה דז"א היא התורה ע"כ נק' התורה תורת משה), וזהו מ"ש ולא תחללו שלא להיות בחינת חלל, כמאמר דוחק רגלי השכינה כביכול (היינו להיות ע"ד מ"ש אכן יש הוי' במקום הזה דקאי על בהמ"ק שבו השראת השכינה והרי כמ"כ ע"י עסק התורה שארז"ל משחרב בהמ"ק אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה כו' וכמו שבבהמ"ק היה מאיר אור א"ס מלמעלה מהחלל ומקום פנוי אלא מהקו אור א"ס המלובש בהיכל קה"ק כו' כמ"כ ע"י עסק התורה וכמו שמבאר) אלא כמאמר אתה הוא עד שלא נה"ע ואתה הוא משנה"ע הוא ממש בלי שום שינוי דכמו שהיה עד שלא נה"ע ממלא את הכל וגם המקום הזה שנברא בו העולם כך עתה כו' ואיך הוא זה והרי העולם מעלים כו' (וזהו ענין החלל ומקום פנוי כו') אלא היינו ע"י עסק התורה דאורייתא מחכמה נפקת וכתיב הוי' בחכמה יסד וגו' שבחכמה שורה אור א"ס ב"ה שהחכמה היא היא בחי' ביטול כח מ"ה כו' (וראשית הארת הקו מאור א"ס הוא בחכמה כו' וזהו וישכב במקום ההוא ופי' בזח"א ויצא דקנ"ו סע"ב יש כב שבכ"ב אתוון דאורייתא מאיר בחי' יש היינו ע"ד יש הוי' בקרבנו ממש כו' יש הוי' במקום הזה כו' כנ"ל) ולכך גם האדם שלומד התורה הרי בכל דבר הלכה או אגדה שלומד מלובש בה בחי' חכמה שבה מלובש אור א"ס ב"ה וא"כ הוא בבחי' ביטול בשעת עסק התורה לחכמתו ית' ואין מעלים ומסתיר מאחר שאין נראה ליש ודבר נפרד בפ"ע רק שהיא חכמתו ית' הבטילה אליו ואין עוד מלבדו, ועז"נ ואשים דברי בפיך דברי ממש (פי' כי אף שמשה היה כבד פה ע"י שהיה בבחי' ביטול ממש לא היה יכול להשפיל עצמו בבחי' דבור שהוא בחי' יש, אך נאמר לו ואנכי אהי' עם פיך דהיינו ואשים דברי בפיך שאין הדבור שלו כלל כ"א הוא דבור העליון ע"ד כאשר דברת לאמר שבחי' דבור העליון נעשה כח"ב לבריאה כו' וסד"ה וארא אל אברהם נתבאר שבחי' דבור זה הוא הנהגה והמשכה דהיינו שממשיך שיתגלה למטה בבחי' היותו יחיד שהוא בבחי' עצמותו ומהותו כביכול ולא בבחי' אחד דהיינו ע"י התורה שנאמר בה וידבר ה' אל משה כו' ע"ש כי משה היינו ח"ע, וא"כ וידבר הוי' הוא עצמות המאציל א"ס ב"ה והדבור שלו זהו מל' דא"ק המאיר אל משה שהוא יסוד אבא, ובחי' דברי זה שמתי בפיך ממש וכן

הרמ"ז פ' בראשית ד' סע"ב פי' ודברי הוא מל' דא"ק המאיר במל' דאצילות כו' והוא כענין כח אד' כו' כמ"ש במ"א) ופי' דברי בפיך היינו בבחי' פנימיות ובצל ידי כסיתיך הן בחי' מקיפים (שע"י עסק התורה ממשיך ג"כ בחי' אור מקיף ע"ד שמהקו נמשך ג"כ העיגולים דא"ק כו' כמ"ש סד"ה אני לדודי גבי הרועה בשושנים) שאור א"ס ב"ה שורה ומתגלה בו בבחי' פנימיות ובבחי' מקיף וע"י כן הוא כובש מלחמת עמלק שהוא היש כו' כי בטול זה הוא הפך היש והוא המכניע ומשבר המחיצה של ברזל כו', וזה כעין מ"ש בד"ה משה ידבר דכתיב כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא כמו עד"מ שאם נותנים אש תוך הכלי וסביבותיו הרי ממילא שולט האש מעבר אל עבר ושורף ומכלה לגמרי כך התורה והמצות ע"י שהם בבחי' פנימיות ובבחינת מקיפין הרי יש בהן כח לשרוף ולכלות לגמרי את חומריות נפש הבהמית וגסותה כו', ועוד כי עמלק עם היותו הקליפה שכנגד הדעת אבל הוא נגד דעת תחתון דבין כתפין שמכסה על ההמשכה מבחי' י"ה בו"ה ושרשו ממלך הראשון מזמ"ל דתהו בלע כו' והוא דעת תחתון שלמטה מהבינה כי שם היו זה תחת זה כו', אבל משה הוא מבחי' דעת עליון המחבר י"ה והוא קוץ התחתון של היוד יסוד אבא ששרשו מקוץ העליון והוא הממשיך המדות שבכתר כנז' בביאור ע"פ מים רבים בפ' תולדות, ולכן הוא דוקא כובש מלחמת עמלק, ועמ"ש בד"ה ואלה המשפטים בפי' כי תקנה עבד עברי שמשה ממשיך הדעת גם בנשמות דבי"ע שהן בבחי' אחוריים כו' והוא ג"כ כענין וימינו תחבקני שמחבק אפילו האחוריים ואינו מניחם להפרד כו', וגם כי מה שעמלק יונק מבחי' רם על כו' הרי משה ממשיך גלוי בחי' יחיד שיתגלה למטה כו' ע"ד בחי' אחד כו' וא"כ שוב אין לו יניקה כו' וגם כיון שמחבר ב' שמות ההוי' דז"א וע"ק ואזי הוא ע"ד והיה הוי' לי לאלקים כמ"ש הענין בלק"ת בביאור ע"פ שובה ישראל וא"כ ממילא אין לעמלק יניקה שיניקתו רק מק"כ צירופי אלקים אבל כאשר והיה הוי' לי לאלקים עי"ז מתבטל יניקתו וזהו משם אורידך נאום הוי' וכמ"ש ג"כ לקמן מזה באות שאחר זה.

(קיצור. ולכבוש מלחמת עמלק ע"י אנשי משה כי במשה ויקרא הוי' הוי', ועי"ז משם אורידך נאום ה', משה ונחנו מה מן המים משיתיהו כבד פה, וע"כ נק' התורה על שמו תורת משה צוה לנו נובלות חכמה שלמעלה תורה, ולא תחללו, ע"י הקו יש הוי' במקום הזה, ויש כב ואשים דברי בפיך וידבר ה' אל משה, וגם מקיפי' ובצל ידי, ועי"ז מכלה היש גם כי משה דעת עליון, ולכן ממשיך הדעת גם בנשמות שמבחי' זרע בהמה גם וימינו תחבקני, גם ממשיך גלוי בחי' יחיד למטה).

ו) **והנה** בת"ז תיקון כ' דמ"ג סע"ב פי' הפסוק כי יד על כס י"ה יד היינו י"ד בניסן שבו השבתת שאור וקרבן פסח והוא על כס י"ה להיות בחי' י"ה המתגלה בט"ו בניסן חג המצות כו' ואפ"ל דהנה כתיב והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל כו' ופי' בזח"ב בשלח ס"ו

א' ישראל דלעילא דהיינו ז"א וא"כ עכצ"ל כאשר ירים למעלה מבחי' ז"א והיינו משום שבז"א יש לעומת זה וכתיב עת אשר שלט האדם באדם ע"כ עיקר נצחון המלחמה תולה ונמשך מבחי' ע"ק סוכ"ע שאין שם לעומת זה והיינו כמ"ש בלק"ת ע"פ טוב לחסות בה' שהוא ע"ק מבטוח באדם שהוא ז"א והטעם משום כל גוים סבבוני בשם ה' דוקא כי אמילם כו' שהמקיף דוחה ומסמא עיני החיצונים וזהו והיה כאשר ירים כו' ע"ד והיה הוי' לי לאלקים כו' כי יניקת עמלק מבחי' ק"כ צירופי אלקים אבל כאשר והיה הוי' לי לאלקים ע"י משם אורידך נאום הוי' כו' וכמש"ל, ומשם נמשך להיות וגבר ישראל וגם להיות ויחלוש כו' את עמלק ע"ד שהתורה נק' עוז ותושיה שנותנת כח ועוז וגבורה בנפש האלקית כמ"ש בד"ה בחדש השלישי סלסלה ותרוממך ומצינו בשמשון שהגבורה הוה תולה בשערות כו' וגם מתשת כח נה"ב וזהו קול ענות גבורה וקול ענות חלושה שבחי' קול דתורה נותן גבורה בנה"א להיות וגבר ישראל ונותן חלישות בנה"ב כמו ויחלוש יהושע כמ"ש ברבות כי תשא פמ"א, ונק' בחי' זו כאשר ירים כו' ע"ד מ"ש הרימותי ידי אל ה' אל עליון ומתרגמינן ארימת ידי בצלו וידוע פי' אל עליון היינו בחי' כתר סכ"ע כו' כמ"ש בד"ה אתם נצבים כו', וזהו ענין שאו ידיכם קדש וברכו את ה' כמ"ש בד"ה צאינה וראינה יעו"ש, ויש לבאר עוד כי הנה פי' אין השם שלם הוא מה שאין חיבור י"ה עם ו"ה כמ"ש באריכות בד"ה ראה אנכי נותן בלק"ת פ' ראה ובנפש היינו כי מהמדות יש להם יניקה וכמו מצפורני הידים משא"כ מג' ראשונות שנק' עלמא דחירו יין המשומר כו' ימותו ולא בחכמה וזהו שאו ידיכם קדש להעלות ולחבר ולקשר המדות שהם ב' ידים חסד דרועא ימינא וגבורה דרועא שמאלא והם כללות כל המדות להעלותם לג' ראשונות ע"ד יהא שמיה רבא מברך שם י"ה רבא שיהי' השם שלם וזהו והיה כאשר ירים משה כו' כי העלאת הידים חו"ג למעלה זהו ע"י הדעת שהוא המקשר ומחבר כח"ב עם ז"ת כנ"ל כאשר ירים משה ידו ע"י וגבר ישראל כו' כי בתקשרות ז"ת עם ג"ר אזי השם שלם ואין לו יניקה מהמדות ועמ"ש בלק"ת סד"ה שוש אשיש בפי' יצמיח צדקה ותהלה נגד כל הגוים. והנה מבחי' ע"ק נמשך להיות כי יד על כס י"ה ופי' בת"א בד"ה לבסומי שזהו ענין יד רמה כו' ויש לפרש יד לשון כח כמו היד ה' תקצר ובחי' כח זהו גלוי ההעלם דהיינו המשכה מבחי' סכ"ע כו' וי"ל ג"כ יד לשון יחיד ע"ד והחמישית לפרעה דלית שמאלא בהאי עתיקא והכל בחי' ימין כמ"ש בע"ח כמדומה בשער ל"א ומשם דוקא נמשך לדחות הכסוי המסתיר על בחי' י"ה כו' וכנ"ל כי אין שם לעומת זה כו' וע"ד שנת' ע"פ אם עונות תשמור י"ה שמגיע הפגם אפילו בבחי' י"ה עכ"ז אד' מי יעמוד הוא בחי' מל' דא"ס בחי' כתר כו', והנה דחיה זו זהו ע"י שנמשך להיות או"א מלבישים לזרועות דא"א וה"ע בחי' כי יד על כס י"ה כו', וזהו ג"כ ענין חג הפסח שהוא בחמשה עשר בניסן היינו בחי' י"ה דהיינו חו"ב שמלבישים לזרועות דא"א כמ"ש בפע"ח בפי' עבדים היינו כו' ויוציאנו

ה' אלקינו ביד חזקה כו' ועי"ז נמשך גלוי י"ה בו"ה וזהו הללוי"ה ואח"כ הללו את שם הוי' שמתחלה הללו י"ה גלוי בחי' י"ה ועי"ז אח"כ ממשיכים גלוי כל השם הוי' שיהי' השם שלם כו', גם כס י"ה שלא יאיר בו"ה זהו מצר הגרון וביצ"מ שלא יסתיר מצר הגרון כמ"ש בתורה אור בד"ה לכן אמור לבנ"י והיינו כי יד על כס כו', וכדי להיות גלוי זה צ"ל מתחלה אך ביום הראשון תשביתו שאור כו' להיות ובערת הרע מקרבך ואזי אח"כ יוכל להיות השראת הקדושה, וכך עד"ז ישראל בכניסתן לארץ נצטוו להכרית זרעו של עמלק ואח"כ דוקא לבנות בהמ"ק כי בנין בהמ"ק ג"כ להיות השם שלם אהל בל יצען כו' והכסא שלם כמ"ש וישב שלמה על כסא ה', דהיינו שיהי' דירה בתחתונים ממש ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה כנ"ל ועד"מ כשעושין דירה למלך גדול צריך מתחלה לנקותה מכל לכלוך ומיאוס כמ"כ א"א להיות גילוי מבחי' סכ"ע עד שיהי' ואת רוח הטומאה אעביר כו' ועמ"ש מזה בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה שלכן הגלוי מבחי' מו"ס פנימיות התורה יהי' לע"ל דוקא היינו ע"י ואת רוח הטומאה אעביר כו' וע' מזה ג"כ בד"ה וידעת היום. והנה שאר פי' הרמ"ז פ' בא ד"מ ע"ב שהוא ענין מה שק"ך צירופי אלקים דק"נ יונקים מק"כ דקדושה כו' וע"כ הוא מחמץ אחרים כו' וזהו ממש כענין ראשית גוים עמלק שהוא הדעת דקליפה מקור כל המדות רעות והגסות והיש כו' וגם שאר אותיות ראש בחי' ראשית גוים כו' וגם כי אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן עה"ד חטה היתה נמצא לחם הוא דעת וכשהוא חמץ שהוא יש ה"ז דעת דקליפה שזהו בחי' עמלק כנ"ל יודע רבונו ומכוין כו' דהיינו ע"י דעת ממש שעולה על דעתו להיות אם תגביהי כנשר לינק מבחי' דקמיה כחשכה כאורה וזהו שנתגאה על הקב"ה ז"א דאצי' מקור התומ"צ לומר שא"צ לקבל מבחי' זו כ"א מבחי' שלמעלה יותר כו' אשר שם אם צדקת מה תתן לו כו' וכ"ז הוא דעת דקליפה דוגמת מ"ש ברבות סדר בראשית פי"ט בישוב הדעת באת עליו כשהאכילה אותו את עה"ד אמרה לו מה אתה סבור כו' וזהו ודאי דעת דקליפה כמ"כ כאן בענין עמלק שבא בישוב הדעת לקבל יניקה מבחי' שלמעלה מהתומ"צ ע"ד אשר נאכל במצרים חנם וארז"ל חנם בלא מצות כו' וזהו ענין שנתגאה על הקב"ה דפי' הקב"ה היינו מה שממשיכים מבחי' קדוש ע"י התומ"צ להיות בחי' כמראה אדם רמ"ח פקודין רמ"ח אברים כו' אך עז"נ גאות אדם תשפילנו כו' להיות מחה תמחה כו' וכמ"כ בחמץ ושאור לכלותו ולבערו כו' וע"כ כמו שלכבוש מלחמת עמלק הוא ע"י והיה כאשר ירים כו' כי יד על כס כו' כמ"כ ג"כ לענין השבתת שאור לבערו מגבול הקדושה צ"ל נמשך כח מלמעלה מע"ק כנ"ל וזהו ענין מ"ש בת"ז כי יד על כס הוא י"ד בניסן כו' ועמ"ש במ"א ע"פ מזמור שיר ליום השבת שארז"ל למשבית מזיקין מן העולם וכמ"ש בילקוט בחקתי ע"פ והשבתי חיה רעה מן הארץ ע"ד והיינו ע"י גלוי בחי' יום שכולו שבת ע"ק וכן הגיהנם נח בשבת ועד"ז אך ביום הראשון תשביתו שאור כו' והיינו כמ"ש בגמרא

פ"ק דפסחים דף ה' ע"א ע"פ ביום הראשון דהוא י"ד כי מצינו י"ד שנק' ראשון כו' ובחי' יום הראשון זהו הארת הכתר שנק' יום הראשון לפי שהוא ראשון המקבל ההארה מא"ס ב"ה כו' בחי' אני ראשון וזהו ג"כ שרמזו בגמ' בשכר שלשה ראשון זכו להכרית זרעו של עשו שנק' ראשון כו', וזרעו של עשו היינו עמלק הרי שהשבתת שאור וחמץ יש לו שייכות עם להכרית זכר עמלק כו', ואיך מאיר בחי' זו בי"ד זהו ענין ההכנה לקרבן פסח שבחי' פסח הוא בחי' דלוג וקפיצה שמאיר מלמעלה מסדר ההשתלשלות קול דודי כו' מדלג כו' וזהו ענין אור לי"ד בודקין את החמץ לאור הנר היינו בחי' כי אתה נרי הוי' בחי' תתן אמת ליעקב שעי"ז יוכל לבוא לבחי' כל הנשמה תהלל י"ה, כמבואר בת"א בד"ה רני ושמחי בת, וזהו ענין להיות כי יד על כס המסתיר על בחי' י"ה כנ"ל ואדרבה להיות תהלל י"ה, ועמ"ש מענין בדיקת חמץ בבוך תרט"ז סוף הדרוש וקבל היהודים את אשר החלו, והנה בדיקה זו שיבדוק בעצמו החמץ והגסות והיש הנעלם ומוסתר בו כענין שאומרים סלח לנו אחר ק"ש כו' וזהו שלא יצטרך למ"ש יבוא הרשע ויבדוק אתכם כו' כ"א יבדוק בעצמו השאור והחמץ להיות סור מרע ואח"כ יבערנו והבדיקה לאור הנר והביעור ביום כי האיש מדת יום דרכו לכבש כו' וע' מענין ביעור חמץ בארבעה עשר בזח"ג אמור דף צ"ה ע"ב ובפי' הרמ"ז שם מפני שאז יש זווג שלם לסיהרא עם שמשא כו' והיינו שאז היא מתעלה עד חכמה שלו שהיא כח מה בחי' ביטול ע"כ עי"ז יכול לבטל היש והגסות כו', והנה ההפרש בין חמץ למצה זהו בין ח' לה' ופי' בזח"ג פנחס דרנ"ב ע"א תבר ח' ואתעבר מאיתנה והוי מצה וזהו עצמו ענין עשיית חלונות וחרכים במחיצה של ברזל המפסקת, שהמחיצה זהו רגל השמאלי דהחית כמש"ש ע"פ גער חית קנה כו' ובהרמ"ז שם שהוא ק"ב, ועי' תשובה נשבר רגל החית שהוא המחיצה ונעשה ה' וע' ביאור הדברים בסידור ע"פ מזמור לתודה וזהו כי יד על כס י"ה שעי"ז נתגלה ה' והוא ענין גלוי י"ה כו' גם ע"ד מ"ש סד"ה המגביה לשבת שבתחלה היא בחי' ד' ואח"כ נעשית ה' ע"י היו"ד שבתוכה כו' וזהו ענין י"ד י"ה כו' ועיקר השבתת חמץ זהו ביטול הגבורות קשות כי מצה וחמץ הם חסד וגבורה, וכענין יתמו חטאים ואזי יוכל להיות היחוד עליון כמ"ש במ"א ע"פ ואני הנני מביא מבול כו'.

(**קיצור.** ענין י"ד בניסן וט"ו, וגבר ישראל ז"א, וא"כ כאשר ירים לע"ק, וזהו והיה כענין והיה הוי' לי לאלקים, וע"ד טוב לחסות, ומשם וגבר, עוז ותושיה, הרימותי ידי, וזהו כי יד לשון כח י"ה או"א שהלבישו וזהו ט"ו בניסן הללו י"ה ומתחלה צ"ל השבתת שאור כמו מלחמת עמלק אח"כ לבנות בהמ"ק ואת רוח הטומאה אעביר שאור ע"ד ראשית גוים עמלק יש גסות, שאור נגד בחי' שארה, בדקין את החמץ הפך ממ"ש יבא הרשע ויבדוק כו', ח' דחמץ זהו מחיצה המפסקת לעשותה ה' ג' קוין מחשבה דבור ומעשה דתורה ומצות. ועיין בהרמ"ז פ' שופטים דף ער"ה סוף ע"א וז"ל

ולכן תקנה החכמה האלקית שבחדש הראשון לחדשי השנה יקדימו תיקון כולל השנה לבער הרע מעולם לשרוף החמץ ולכלותו מכל וכל לכלות אותו הכח הרוצה לעשות הבדלה במקום הייחוד הקדוש ולפ"ד גדול כח תיקון זה יותר משל ראש השנה בתקיעת השופר שהיא להמתיק הדינים ולא לבערם שזה כבר נעשה בביעור חמץ ושאר בניסן ועיין בזה בזח"ב בפ' תצוה דקפ"ג ע"ב אבל תיקון ר"ה הוא למתק הדינים כו' עכ"ל ואפ"ל גם בראש השנה יש בחי' זו היינו ג' ספרים נפתחים רשעים נחתמים למיתה זהו ביטול גבורות קשות דוגמת ביעור חמץ וע' במק"מ פ' אמור דצ"ט יעו"ש).

ז) **וזהו** ועשית ציץ דקאי על משה שהוא הוא העושה את הציץ להיות יציץ נזרו של אור האהבה רבה להיות מציץ מן החרכים וזורח ע"י עשיית חרכים וחלונות שבירת המחיצה שהן הרהורי תשובה מבחי' ביטול ואנשי משה וכמ"ש בחר לנו כו' וכנ"ל (והיינו כמש"ל דציץ הוא יסוד דאבא ומבואר באגה"ק סי' ט"ו שהוא כמו ברק המבריק מכח השכל להשגה וזהו ענין ציץ שהוא הארה והברקה כמו נץ החמה, והארה זו נמשך ממשה בחי' ג"ר דאבא, והנה בחי' יסוד דאבא ע"ד העבודה זהו ענין נקודה בהיכליה בד"ה ראה אנכי נותן, ובגמרא פ"ו דשבת דס"ג ע"ב שהציץ היה מוקף מאזן לאזן, וכ' מהרש"א פ"ק דסוכה דף ה' ע"א וז"ל ובקרא כתיב על מצחו ומתרגם בין עינוהי כו', וע"כ היה הציץ בין החושים האלו רוחניים ביותר שהם הראות והשמע שיהיו קודש לה' וכדכתיב ס"פ כי תבוא ולא נתן ה' כו' ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה עכ"ל וענין ראיה ושמיעה הם ג"כ חו"ב, ועמ"ש מענין ראיה ושמיעה בד"ה יהודה אתה ובד"ה ואלה המשפטים ובד"ה ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, ואפ"ל כי מתחלה צ"ל בחי' שמיעה וראיה שבנפש שמע ישראל כו' איזהו חכם הרואה את הנולד מאין ליש כו' ואח"כ נמשך ראיה ושמיעה מלמעלה בחי' ראיה עליונה איך שלמעלה היש ולמטה אין כו' וזהו ענין עינים לראות ואזנים לשמוע הנמשך מלמעלה, א"נ ע"ד שבמתן תורה היו רואין את הנשמע ושומעין את הנראה כו' דהיינו לפי שהי' גלוי כללות החיות שאין שם פירוד בין ראיה לשמיעה כמ"ש בד"ה כנשר יעיר ובגמ' פ"ק דעכומ"ז ד"ה ע"ב ארז"ל ע"פ ולא נתן כו' עד היום הזה, דלא קאים אינש אדעתיה דרביה עד ארבעים שנין, והוא ע"ד בן ארבעים לבינה, ובינה היא מ"ם סתומה, והציץ ממשיך ג"כ בחי' בינה כמ"ש במא"א), וציץ זה הוא זהב טהור הוא בחי' מעלת הזהב על הכסף הנזכר בתניא פ"נ ושתיהן הן בחינת אהבה כמ"ש לי הכסף ולי הזהב וגו' רק הכסף הוא בחינת קרירות והזהב הוא בחי' רשפי אש האהבה (והיינו שהכסף מבחי' חסד והזהב מבחי' בינה שלמעלה מהחסד כו', ועיין בת"א* פ'

ועיין בת"א . . ועמ"ש : כ"ה בכת"י א' בגוכתי"ק בצד העמוד. ובכת"י ב' כנ"ל בגוכתי"ק ושם : ועיין בת"א פ' תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי בענין ובכל מאדך שבחי' אהבה זו נק' לראשי עבודת הראש של הנשמה והיא כמעלת הזהב על הכסף יעו"ש ולכן ציץ זהב הוא מתקוני הראש של כה"ג, שהיא האה"ר שבבחי' לראשי כנ"ל.

כי תשא בד"ה שמאלו תחת לראשי גבי ובכל מאדך זהו עבודת הראש של הנשמה בחי' לראשי והיא כמעלת הזהב על הכסף יעו"ש ולכן ציץ זהב הוא מתקוני הראש של הכה"ג לפי שהוא מבחי' לראשי הראש של הנשמה כו', ועמ"ש ע"פ וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב כסף כו', וא"כ ציץ זהב היינו חיבור יסוד אבא הנק' ציץ עם הבינה הנק' זהב טהור, והוא כענין התכללות אהבה רבה כרשפי אש עם יראה עילאה כו', ולכן היה כנגד חוש הראות והשמע כי מבחי' שמיעה נמשך אהבה ומבחי' ראיה נמשך יראה עמ"ש בד"ה וידעת היום בענין שלום שלום לרחוק ולקרוב כו', גם ב' בחי' אלו זהו ענין ה' עילאה במלוי יוד וזהו ענין ממעמקים כו' שעי"ז ממשיך אנכי אנכי וזהו ענין קדש להוי'.

קיצור. ענין ועשית ציץ ושהיה מוקף בין אזן לאזן ובין העינים, ענין ולא נתן כו' ועינים לראות ואזנים לשמוע, אדעתיה דרביה, וענין ציץ זהב יס"א ובינה אהוי"ר עילאין כענין חיבור אש ורוח עמ"ש בד"ה **והיה** מספר בנ"י ואפשר להעיר מזה לענין פסח ומצה דגבי פסח נאמר צלי **אש**, שיהי' אהבה כרשפי אש, ע"ד בתנור אחד המבואר במ"א, והמצה הוא מחמת שלא הספיק בצקת כו' עד שנגלה עליהם ממ"ה וזהו ענין ובמורא גדול זו גילוי שכינה, ומצה שקודם חצות היא יראה תתאה, והמרור תפארת במדרש שהוא בחי' יעקב).

ה) **ופתחת** עליו פתוחי חותם. הן אותיות התורה כי חותמו של הקב"ה אמת ואין אמת אלא תורה (והיינו שלאחר ההעלאה דרשפי אש האהבה הנ"ל ציץ זהב, צ"ל המשכה מלמעלה וה"ע ופתחת עליו כו'. והנה מבואר במ"א בענין ההפרש בין מלאכים לנשמות שהמלאכים שרשם מבחי' הדבור והנשמות נק' בנים כמו הטפה שנמשך ממוח האב, דהדבור רוחני יותר ולכן מלאכים אין להם גוף גשמי, משא"כ הנשמות נתלבשו בחומר גופני לפי ששרשם מזווג גופני, אמנם מ"מ בהדבור אין מלובש מעצמות כח השכל כלל רק הארה משא"כ בהטפה מלובש עצמיות החכמה עד שמוליד בדומה לו ממש כו' והנה אף שהכ"ב אותיות היוצאים בה' מוצאות באים גם מבחי' אותיות הקבועים בנפש עצמה כמ"ש באגה"ק ויעש דוד שם, מ"מ גשמיות האותיות יוצאים מהמוצאות ואין בהם מעצמיות האותיות שבנפש כ"א רק הארה בעלמא מצורת האותיות הבאה בדרך הכאה על ה' המוצאות, שמכה בהמוצא ועי"ז מוצא אות גשמי כו' וכענין הכאת האורות מטולמ"ט הנז' בע"ח שנפלו מהם ניצוצי' ע"י ההכאה ומזה נתהוו הכלים או כענין התנוצצות הארה הנז' בע"ח שער כסה"כ, והנה גם ציץ הוא לשון התנוצצות הארה כמ"ש רש"י בתלים ססי' קל"ב ע"פ ועליו יציץ נזרו, וגם כי אפילו אותיות שבנפש הן ורק בחי' מל' שבה, וע"כ המלאכים ששרשם מאותיות הדבור הן רק הארה אבל בהנשמות מלובש מעצמיות חכמה עילאה, אמנם הנה בענין אותיות התורה אינו כמו במלאכים אלא שבהן מלובש עצמיות חכמה עילאה ממש, וזהו מ"ש בזח"א פ' ויצא דף קנ"ו ע"ב וזהו מ"ש ע"פ וישכב יש

כב, היינו כ"ב אתוון דאורייתא עם להנחיל אוהבי יש נקרא שכיבה, שהוא המשכת עצמיות ח"ע ולא כמו שאר האותיות שהן רק הארה כו' וזהו ג"כ פי' יש כ"ב שבכ"ב אותיות התורה מלובש יש ממש ולא הארה לבד, וזהו שארז"ל ביום חתונתו זו מ"ת שנמשל ג"כ להמשכת הטפה גשמיות מן המוח שבזה מלובש עצמיות ח"ע ולא כמו הבאת האותיות בה' מוצאות כו' והיינו לפי שהתורה נתלבשה ג"כ בגשמיות, וזהו והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו' שבהן מלובש ממש בחי' אנכי מי שאנכי כו' וכמארז"ל בשה"ש רבה ע"פ נגילה ונשמחה בך בכ"ב אותיות התורה הרי על ידי כב אותיות התורה נגילה ונשמחה בך ממש, ואף שבמתן תורה נאמר גם כן וידבר אלקים כו' וידבר ה' אל משה כו' מכל מקום בבחי' דבור זה מלובש העצמיות ממש מבחי' חכמה ולא כמו בעשרה מאמרות כו' וכמ"ש במ"א בענין אם לעמל תורה אם לעמל שיחה כו' שבחי' עמל שיחה היינו יו"ד מאמרות שנק' כמו שיחת חולין לגבי עמל תורה כו', וכמ"ש ברבות שמות פ' ה' ע"פ ירעם ה' בקולו נפלאות מהו ירעם כשנתן הקב"ה את התורה לישראל בסיני הראה בקולו פלאי פלאות כו' ע"ש והיינו כי אף שהכלל שבדבור אין מלובש כלל רק הארה בעלמא מהשכל, וכ"ה ג"כ בענין וברוח פיו כל צבאם מ"מ הוא ית' כל יכול ובדבור שלו במתן תורה נמשך ונתלבש עצמיות חכמה עילאה ממש, וזהו ענין שהראה בקולו פלאי פלאות, וכמשארז"ל ג"כ זכור ושמור בדבור אחד נאמרו מה שאין הפה יכול לדבר כו', הרי היה ההמשכה בהדבור מבחי' שלמעלה מסדר הדרגת הדבור שע"פ השתלשלות הדבור כל אות יש לו כלי ומוצא בפני עצמו אחה"ע מהגרון כו' א"כ אין הפה יכול לדבר זכור ושמור בדבור אחד ממש, וזהו שזכור ושמור בדבור אחד נאמרו היינו ודאי מפני שבדבור זה נמשך ונתגלה עצמות אור א"ס שלמעלה מעלה מהארת החכמה שבדבור כו' אשר שם אין שום התחלקות בין זכור לשמור, וכמ"ש מזה בתורה אור פ' יתרו סוף ד"ה להבין ענין האבות הן הן המרכבה, הרי מבואר שבדבור דתורה נמשך ונתלבש עצמות חכמה עילאה שבו מלובש אור אין סוף ולא כמו בדבור של התהוות העולמות כו' ואפשר על דרך זה מה שאמרו רז"ל והלא במאמר אחד יכול להבראות הוא גם כן בחינה שלמעלה מעשרה מאמרות כמ"ש הרמ"ז בפ' תולדות דקל"ה ועיין בפע"ח בשער הפורים כה"ג בענין הארת יסוד אבא בנוק' בימי הפורים שלא כדרך האפשר ע"פ הסדר כו' ע"ש. **קיצור** א'. בענין המלאכים ונשמות שבהדבור שהוא רוחני מלובש רק הארה, דרך הכאה והתנוצצות, ובהטפה גשמיות מלובש עצמיות השכל, אמנם בדבור התורה אף שהוא ג"כ דבור מלובש עצמיות חכמה עילאה, והיינו מפני שהדבור נתלבש בגשמיות ממש עד שנשמע לגופים א"כ אינו דומה כלל לדבור שממנו נתהוו המלאכים שהוא רוחני ונמשך מזווג נשיקין אבל זה הדבור דעשרת הדברות שנתלבש בגשמיות הרי זה ממש כמשל הטפה שהיא בגשמיות ולכן נק' ביום חתונתו זה מתן תורה, וזהו עמל שיחה ועמל תורה, וישכב יש כב נגילה ונשמחה בך, זכור ושמור בדבור אחד נאמרו מה שאין הפה יכול לדבר, ירעם ה' בקולו נפלאות,

וזהו ופתחת עליו כמו אותיות הנחקקין שהם מהות ועצמות הדבר ממש, ולא כמו דיו על הקלף שהדיו דבר זר, משא"כ כאן ופתחת עליו ממש והיינו שאותיות התורה הן עצם אחד ממש עם בחי' חכמה עילאה, ולכן ג"כ נק' חותמו אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו' שבחי' אני ראשון עצמות אור א"ס נמשך בבחי' אני אחרון שהוא בחי' הדבור, ועיין במד"ר וישלח פ' פ"א בענין אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים נמצא ההפרש בין אמת ובין את הוא בענין המם המורה על ומבלעדי, וזהו נמשך ע"י התורה שניתנה למם יום כמ"ש ויהי שם עם ד' ארבעים יום משא"כ בריאת העולם היה בששה ימים והוא ע"י הדבור הנק' את אותיות מא' ועד תיו, כמ"ש את עשית את השמים, ועי"ז הבריאה יש מאין שלמטה היש, אבל בחי' אמת זהו ענין הגלוי כמו דקמיה כלא חשיב וזהו ואמת ה' לעולם, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' מסעי דרוש השלישי בענין ויכתוב משה, בהביאור) ונק' בחי' חותם כי התורה אשר לפנינו שנתלבשה בענינים גשמיים היא היא בחי' חותם (בְרבות במדבר פ"ה ע"פ למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך דרשו אחטם מלשון שימני כחותם וחוטמא הארת א"א וזהו אאריך אפי כו' ועמ"ש בענין אלה מסעי בנ"י כו' עד ירדן יריחו וז"ש בענין והריחו ביראת ה' והענין י"ל ע"פ צור תעודה חתום תורה בלמודי בישעיה סי' ח' ט"ז ופי' בזח"ג ס"פ צו דל"ה סע"א חתום תורה חתימה דאוריתא וכל נגידו ורבו דנגיד מלעילא באן חתימא דיליה בלמודי, ופי' הרמ"ז שהוא ענין מה שתרין ביעי שהם נו"ה הם מבשלים הזרע כו' וביאור הדברים באגה"ק סי' ט"ו וז"ל ובחי' עצה זו נק' נו"ה שהן כליות יועצות וגם* תרין ביעין המבשלים הזרע שהיא הטפה הנמשכת מהמוח דהיינו דבר שכל וחכמה* הנמשך משכל האב שלא יומשך כמות* שהוא שכל דק מאד* רק ישתנה קצת מדקות שכלו ומתהוה* שכל שאינו דק כ"כ כדי שיוכל הבן לקבל במוחו והבנתו והוא ממש עד"מ כטפה היורדת מהמוח שהיא דקה מאד* ונעשית גסה וחומריות ממש בכליות ותרין ביעין עכ"ל ומ"מ כמו שבהטפה מלובש עצמיות השכל ולא הארתו בלבד כן ענין נו"ה המבשלים שפע חכמת תשב"כ לתשבע"פ ע' זח"ג אמור צ"א ב' הנה אף שבא בהגשמה קצת אבל נמשך ומלובש בזה עצמיות ח"ע שבתשב"כ וזהו הנק' חתום תורה בלמודי, ולכן שורש נה"י חדשים נמשכים מהכתר כמ"ש בפע"ח בענין אל עליון גומל חסדים טובים ובאגה"ק ע"פ חגרה בעוז מתניה כו' נלע"ד לפ"ז פי' חתום תורה ע"ד או החתים בשרו בפ' מצורע וארז"ל נדה כ"ב כחתימת פי האמה כו' וה"ע המשכת הטפה כו' ועמ"ש בד"ה תורה צוה ועמ"ש בת"א פ' בראשית בד"ה ענין

וגם : באגה"ק שם נוסף בחצאי ריבוע : [נ"א והן].
שכל וחכמה : שם : חכמה ושכל.
כמות : שם : כמו.
דק מאד : שם נוסף : במוחו ושכלו.
ומתהוה : שם : ויתהוה.
מאד : שם : מאד מאד.

הברכות בענין חותם בברוך כו' החותם דיוהכ"פ ומזה יובן ענין ותהלתי אחטם כו') כדמיון האותיות שנחקקים על השעוה שאינו מערך ומהות האותיות שבמחשבה או בדבור רק מ"מ הן אותיות עצמן שנצטיירו ונתגשמו כו' וכך הנה כתיב בצלמנו כדמותינו דקאי על התשבע"פ שהיא בחי' דמות ודמיון בעלמא שהיא בחינת חותם עד"מ כאותיות הנחקקין על השעוה כו' אעפ"כ יסודותם * בהררי קדש עליון ח"ע שבכל הלכה כו' (ועוי"ל בענין פתוחי חותם ע"ד הלא הוא כמוס עמדי חתום באוצרותי שאמרו בילקוט שזהו מ"ש מה רב טובך אשר צפנת ס"ת כת"ר וגם צפנת כחשבון כתר הוא בחי' אוצר חתום כו' ומשם נמשך ג"כ החותם דיוהכ"פ ותהלתי אחטם כו' גם י"ל פתוחי חותם בחי' חותם בולט כמ"ש בלק"ת ע"פ שימני כחותם, ועוי"ל ענין פתוחי חותם דהנה ברבות לך לך פמ"ב דרשו חתום תורה על אחז שנעל בהכ"נ ובהמ"ד כו' וע"י ועשית ציץ זהב נמשך להיות נפתחים החותם הנ"ל שיהי' גלוי אור התורה יכענין נס דחנוכה בשמן שהוא על המשכת אור תורה כו' כמ"ש במ"א. והנה לפ"ז ופתחת עליו פתוחי חותם זהו ע"ד ואם רץ לבך בבחי' ציץ זהב טהור באה"ר כמעלת הזהב אזי שוב לאחד בחי' ופתחת עליו פתוחי חותם וע' בת"א ס"פ תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי והנה ועשית ציץ ע"ד מציץ מן החרכים הוא ג"כ רק בחי' התנוצצות שהוא הארה בעלמא, ולכן הי' על המצח כמו הארה המאיר דרך מצחא זהו הארה לבד כמ"ש באג"ה בסופו אפילו בענין שם מ"ה שהוא רק הארה ממצחא משא"כ שם ס"ג מפנימית א"ק, וכמ"כ הציץ המשכת אה"ר זהו הארה אבל אח"כ ופתחת עליו פתוחי חותם אותיות התורה זהו המשכת עצמיות חכמה עילאה ולא ע"ד הארה לבד).

קיצור ב'. וזהו הענין פתוחי חותם חותמו של הקב"ה אמת, בצלמנו כדמותינו, מ"מ שרש כל הלכה בח"ע וזהו חתום תורה בלמודי, נו"ה המבשלים הזרע, שתתגשם הטפה ומ"מ בה מלובש ח"ע ולכן נו"ה שרשן מהכתר הנק' ג"כ כמוס וחתום באוצרתי רב טובך אשר צפנת, וזהו ותהלתי אחטם, חותם דיוהכ"פ, בדבור התורה מלובש עצמיות ח"ע ולא כמו דבור דעשרה מאמרות שהוא רק הארה, וזהו ירעם אל בקולו נפלאות.

ט) **ועי"ז** נמשך בחי' קדש העליון בעסק התורה והמצות בבחינת פנימיים ומקיפים שהתורה היא בחי' פנימיות והמצות הם בחי' לבושים ומקיפים כמאמר אשר קדשנו במצותיו (חתום תורה בלימודי זהו ענין א"פ כנ"ל ותהלתי אחטם זהו ענין א"מ הנמשך ע"י המצות שהן בחי' ריח כמ"ש ריח בגדיו כו' וזהו ג"כ ענין כחותם על לבך כחותם על זרועך לפמ"ש בשה"ש רבה כחותם על לבך זהו ק"ש שנאמר והיו הדברים האלה כו' על לבבך, כחותם על זרועך זהו תפילין המד"א וקשרתם לאות על ידך, והנה בק"ש ותפילין הרי אותן הפרשיות שבק"ש הן ג"כ בתפילין רק בתפילין

יסודותם: כ"ה בגוכתי"ק. ובתו"א: יסודותה.

הם בבחי' מקיף ובק"ש שאומר אחד ואהבת זהו הגלוי בבחי' פנימיות וכן ק"ש בחי' דבור ונק' שנון בירושלמי ותפילין בחי' מעשה, וזהו שק"ש נק' כחותם על לבך והיינו והיו הדברים האלה על לבבך שנמשך בבחי' פנימיות בתוך הלב ממש, ובתפילין כחותם על זרועך זהו בחי' מקיף, וכמ"ש בת"א סד"ה ויקהל משה, שלכן ארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מעיד עדות שקר בעצמו לפי שא"א להמשיך האור פנימי בלתי שיומשך תחלה האור מקיף, ועכ"פ ענין ופתחת עליו פתוחי חותם כולל ב' חותמות הנ"ל דתומ"צ שהן א"פ וא"מ וזהו ענין פתוחי חותם קדש להוי') והנה המשכה זו היא בחי' קדש למד למטה והוי' למעלה (ולכאורה י"ל קדש זהו המשכת א"מ שע"י המצות אשר קדשנו במצותיו ולמד זהו ענין המשכת א"פ כי למד י"ל ג' בחי' חב"ד גם למד לשון לימוד מכל מלמדי השכלתי, חתום תורה בלימודי כנ"ל, ויש לפרש ג"כ להיפך כי קדש הוא החכמה שנק' שמן משחת קדש והוא תורה אורייתא מחכמה נפקת ולמד נק' מגדל הפורח באויר בזח"ב ס"פ יתרו צ"א א' ופי' בפרדס ערך מגדל שהוא בחי' כתר מטעם שהוא פורח וחופף על החו"ב ששניהם יחד נק' אויר ואף גם לפמש"ש דהוא בינה היינו ג"כ מפני שהוא מקיף וכתר לז"א והתורה היא בז"א וא"כ למד הוא המצות שהם בחי' כתר ומקיף, וגם מגדל זהו חותם בולט, ועמ"ש ע"פ ושדי כמגדלות ותורה י"ל חותם שוקע א"פ, א"נ פתוחי חותם זהו התורה א"פ קדש למד זהו המצות קדש בחי' מ"ע למד היינו מצות ל"ת שהתחלת מצות ל"ת הוא בלמד לא יהי' לך אלקים אחרים וכמ"ש מזה בזח"ב יתרו צ"א א' ע"ש) שבחי' קדש עדיין הוא נק' למטה מבחינת הוי"ה (והוא ע"ד שנת' בד"ה ראשי המטות בענין ולא נערוך אליו קדושתו שגם הבחי' קדוש ומובדל לא נערוך אליו כלל כי הוא בחי' ישת חשך סתרו, שלמעלה מבחי' אור וגילוי ואפילו מבחי' אור מקיף הנק' קדש ומובדל כו' ועמ"ש בפי' גאה גאה ובפי' אדון הנפלאות בת"א פ' בשלח, ומ"ש בד"ה שבת שבתון בענין ההפרש בין קדש שהוא בחי' שבת לבחי' קדש הקדשים בחי' שבת שבתון ומקרא מלא כתיב והבדילה הפרוכת לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים בפ' תרומה כ"ו ל"ג, וע' מזה זח"ב תרומה קע"ח סע"ב משמע זהו הפרוכת המבדיל בין ע"ק לז"א ולפ"ז הפרוכת היא הבינה שהיא הנק' כסא לע"ק וכן פי' המק"מ תרומה קס"ה ב' ע"פ סולו לרוכב בערבות ובעמה"מ שט"ז פ"ל דקמ"ה ע"ד קדש הוא אבא וקדה"ק הוא ע"ק ויש פרסא המפסיק ביניהם כו' וגדולה מזו פי' בשער ד' פ"ט שיש פרסא גם למעלה מא"ק כו' דהיינו בין חוט הא"ס ובין א"ק כו' ויש לבאר הדברים גם עפמ"ש בע"ח שא"ק נק' אדם דבריאה כי לגבי אור א"ס נק' בשם בריאה יש מאין ובחי' אצילות זהו הקו וחוט מאור א"ס והנה כמו שבין אצילות לבריאה יש פרסא כך עד"ז בין א"ק הנק' בריאה לבין מה שלמעלה ממנו הנק' אצילות יש פרסא כו' ואפ"ל שזהו ענין קדש למד, פי' הלמד הוא הפרסא והפרוכת המבדיל בין בחי' קדש לקדה"ק, כי לפמ"ש בפרדס דלמד הוא בינה א"כ זהו פרוכת הנ"ל לפי' המק"מ פ' תרומה קס"ה ב' כנ"ל וגם לפמ"ש דלמד

הוא כתר הוא ג"כ הפרסא שבין א"ס לאצילות כמ"ש בפרדס שער הצחצחות פ"ה וז"ל חד פרישו אתפרש היינו הכתר בעצמו הנאצל ומתגלה שהוא מסך בין הנאצלים והמקורות המתאחדים בעצם השרש עכ"ל דהיינו בין הנאצלים ובין ע"ס הגנוזות והם ע"פ קבלת האריז"ל ע"ס דעתיק, ובחי' א"א שהוא שרש ומקור הנאצלים זהו הפרסא המפסיק בין עתיק ובין אצילות כו' ואפשר שזהו צורת הלמד שהוא אות כ' ועל גבה ו' אשר זהו הויו היינו חוט הא"ס המלובש בע"ק שממנו נמשך הכף שהוא הכתר שרש האצילות וזהו עצמו הפרסא כו' ולכן נק' מגדל הפורח באויר דפי' במא"א אות א' סעיף קנ"ג אויר קדמון הוא אויר שאינו נתפס הנשאר במקום פנוי בעת הצמצום כו' וע' בת"א פ' מקץ בד"ה מזוזה מימין שבחי' אויר זהו למעלה מבחי' אור ועיין בסנהדרין דק"ו ע"ב פרש"י מגדל הפורח באויר תג של אות למד.

קיצור. קדש למד נמשך ע"י תומ"צ, וזהו פתוחי חותם, חתום תורה, ותהלתי אחטם, כחותם על לבך ק"ש א"פ ועל זרועך תפילין מצות א"מ, וזהו קדש חכמה א"פ למד מגדל כתר, והוא פרסא שבין קדש לקדה"ק וזהו אני חומה זו תורה ושדי כמגדלות אלו ת"ח תשבע"פ במדרגת ל"ת).

י) **כי** הנה יש ב' בחי' הוי"ה (עמ"ש מזה בד"ה וירא ישראל בפ' בשלח) כמ"ש ויעבור הוי' על פניו ויקרא הוי' הוי' זפסיק טעמא בינייהו כי הן ב' בחינות כי ענין הוי' מורה שהוא מהוה כל הויות מאין ליש כו' ר"ל שהוא מהוה כל הנמצאות, כי כל דבר שנמצא ונברא שייך לקרותו הוה מלשון הוה גביר לאחיך בפ' תולדות כ"ז כ"ט וכן כי לשלג יאמר הוא* ארץ באיוב סימן ל"ז ו', כלומר שהשלג יומשך הויתו על הארץ ורז"ל אמרו שמשלג שתחת כסא הכבוד נתהוה הארץ, על כל פנים הוה הוא לשון הויות דבר מה, ועל דרך זה נק' שם הוי' דהיינו על ידי שהוא מהווה כל הדברים שנתהוו ותוספת היו"ד על שמהווה כן תמיד כמאמר המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית, והנה התהוות זו היינו ע"י שעלה ברצונו כך, ויש מקור ושרש לזה להיות עולה כך ברצונו ולהיות מקור להוות כל ההוויות והוא הוי' הראשון שהוא לרצון לפני הוי' השני ונק' רעוא דרעוין, וזהו ויקרא הוי' הוי' שהוי' הא' קורא וממשיך הוי' הב' להיות נאצלות ומתגלות י"ג מיכילן דרחמי שהם מקורות כל ההויות (והענין כי באמת יג"מ הרחמים אף שהן מדרגת עליונות מאד מ"מ הן שייכים לבחי' עולם וכמ"ש זכור רחמיך וחסדיך כי מעולם המה, והיינו כמ"ש בע"ח שער עגולים ויושר סוף ענף ה' ובאוצ"ח בתחלתו וז"ל כי כאשר עלה ברצונו להאציל הנאצלים לסיבות הנודעות והוא להקרא רחום וחנון ארך אפים וכיוצא כי אם אין בעולם מי שיקבל רחמים ממנו איך יקרא רחום כו' עכ"ל וע"ש באוצ"ח בהג"ה שלכן לא יכונו אלו התוארים רק מאצילות ולמטה

הוא : בגוכתי"ק מנוקד ה — בסגול, ו — בצירה.

אבל לגבי א"ס ב"ה אין שם שום תואר ושם כלל עכ"ל והיינו מאחר שהוא לבדו הוא ואין עוד כלל אין שייך כלל שמות אלו, ולכן כדי שיומשכו בחי' יג"מ אלו זהו ע"י צמצומים רבים עד שנמשכו רק ע"י שערות עד"מ כמו שהשערה בה חיות מעט מזעיר שאינו ערך לגבי העצמיות וע"כ נקראים י"ג תקוני דיקנא, וזהו ענין שם הוי' שלפני יג"מ אל רחום וחנון, שהיוד מורה על צמצום שנמשך רק בחי' נקודה ואח"כ התפשטות והמשכה כו' להיות התהוות יג"מ אלו שהם מקור לבחי' עולם, אבל מהותו ועצמותו מרומם ונשגב מגדר זה כי הוא לבדו הוא, ולכן כדי שיומשך מבחי' כי הוא לבדו הוא להיות שם הוי' המקור ליג"מ ולהתוות בחי' עולם צ"ל מקור ושרש לזה מה שעלה ברצונו להאציל ולהמשיך בחי' הוי' המקור להתהוות וזהו ענין הוי' הראשון ולכן פסיק טעמא ביניהו שהוא כענין יהי רקיע כו' ויהי מבדיל כו' כמ"ש באשל אברהם דקע"ב סע"א גבי טעמים ונקודות וז"ל פסיק שהוא רומז לרקיע עילאה דאיהו מבדיל בין מיין עילאין דאיהו רזא דטלא עילאה דנגיד מעתיקא לז"א כו' והבדילה הפרוכת כו' ובפרדס ערך פסק כ' וז"ל הוא היסוד הפוסק ומבדיל בין העולם העליון לעולם התחתון (והיינו כי היסוד נק' ג"כ רקיע כמ"ש בזח"א פ' ויצא דקס"ב ב' ע"פ ויתן אותם אלקים ברקיע השמים דא צדיק כו' דביה שקיעין כל כוכביא כל נהורין ובוצינין והוא נטיל כולא כו' ולמה להאיר על הארץ כו' דהיינו שביסוד נמשכים ה"ח וה"ג ואח"כ ממנו נמשכים אל המל', וצ"ל א"כ איך הוא פסיק הרי אדרבה הוא משפיעם אל המל', וצ"ל כידוע בענין אור מים רקיע שהטפה בשרשה במוח היא רוחניות ואח"כ כשנמשכה ע"י היסוד היא גשמיות והגשמה זו היא ע"ד השתלשלות אור מים רקיע, וזהו ענין רקיע כעין הקרח וכמ"ש בסידור ע"פ הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עוזו וע"פ הנותן שלג כצמר, וכמש"ל גבי פתוחי חותם וע"כ נק' היסוד רקיע המפסיק כו', ועוד כי לפעמים מאיר ומשפיע ופעמים אינו משפיע וע' מזה שנק' היסוד רקיע בזח"א דף ל"ד ע"א ובפ' ויקרא דף יו"ד ובהקדמת ת"ז דף ד' ע"ב ותיקון י"ח דכ"ט ע"א ובפרדס בערך רקיע ובמא"א סוף אות ריש רקיע נק' היסוד בכל מקום גם הדעת נק' כך כי שם יסוד דבינה כו', ובכס"מ שם בפי' הת"ז רקיע השמים השמים הוא תפארת רקיע דיליה יסוד שלוקח הארת כל ט"ס כדי ליתנם בזיווגו למלכות וז"ש להאיר על הארץ כו') כי הוא בין תפארת ומלכות והעד בפסיק שבין שם בן ד' ראשון שבי"ג מדות לשם שני כי הראשון למעלה בכתר והשני למטה במלכות והפסיק מייחדם דרך קו האמצעי וזהו אין בין מים העליונים זכרים ובין מים תחתונים נקיבות מלכות אלא כמלא נימא, ומלא נימא הוא חוט השערה והוא יסוד ופי' הרשב"י ע"ה כי על הפסיק הזה שבין שם לשם נאמר

בשולי העמוד בגוכתי"ק:

ב' בחי' מצחא דא"א ודז"א ע"ד ב' בחי' רצון בביאור משמח חתן ל' מרצה [illegible] מרוצה.

הקב"ה הוא מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה והטעם כי הצדיק נשער מאד מצד מדתו שהוא חוט השערה עכ"ל הפרדס שם, וזהו מבואר בת"ז תחלת תיקון י"ט דל"ז ע"א יעו"ש, ובכס"מ שם פי' ע"ד שהיסוד נק' כל ע"ש שנמשכים בו חמשים שערי בינה והוא משפיע אח"כ למל' הנק' כלה כל ה' ועמ"ש מזה ע"פ עיני כל אליך ישברו כו' ולפעמים נק' המל' ארוסה ולפעמים נק' נשואה כשמקבלת הטפה ועד"ז ג"כ יובן שהיסוד נק' רקיע המפסיק שהרי לפעמים היא ארוסה ואינה מקבלת הטפה כלל וע' במא"א אות נון סט"ז נימא נק' היסוד כו' עכ"פ מכ"ז מובן ענין פסיק טעמא שבין שני שמות הוי', ואפ"ל שהוא יסוד דעתיק, גם הב' פיאות מפסיקות בין תיקוני הראש לת"ד) ובחי' הוי' הראשון הוא למעלה מעלה מבחי' קדש ונק' רעוא דרעוין ועמ"ש בד"ה למנצח על השמינית וע"י עסק התורה ומצות בבחינה הנ"ל נמשך שיהא קדש למד למטה היא בחי' אתעדל"ת כי ע"י עסק התורה שהיא חכמתו ורצונו ית' הרי כמים הפנים כו' ורוח אייתי רוח ואמשיך רוח רצון עליון רעוא דרעוין (ולקמן בהביאור פי' באופן אחר כי קדש למד למטה היא האתעדל"ע הנמשך ע"י אתעדל"ת ולכן נק' למטה לפי שהיא באה ע"י אתעדל"ת, כענין ואד יעלה כו' והשקה כו' הרי העננים אף שיורדין מלמעלה עכ"ז באו ע"י ואד יעלה מן הארץ, ע"כ נק' בחי' קדש למד למטה, והיינו ג"כ י"ג בחי' ת"ד שהם י"ג מדה"ר הם נמשכים ג"כ ע"י התשובה והתעוררות רחמים והוי' מלמעלה הוא בחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל וזהו כענין אהיה כטל לישראל וכמ"ש סד"ה האזינו השמים, דרוש הראשון, וזהו ההפרש בין י"ג ת"ד ובין תקוני הראש גלגלתא ומו"ס שבמו"ס עצמו מלובש טלא דבדולחא הוא בחי' אהיה כטל שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל אבל י"ג ת"ד נק' שיורי טלא וע"ז נאמר ויבא כגשם לנו ע"י ואד יעלה כו' והיינו ג"כ ע"י תומ"צ וזהו קדש למט למטה), והנה ע"י נעשה גילוי רעותא דליבא ואור האהבה עליונה בנפש בלי מסך מבדיל ומחיצה מפסקת כו' עד שיהי' על מצח אהרן ג"כ גילוי בחי' זו.

קיצור. וקדש למד הוא עדיין למטה והוי"ה מלמעלה כי יש ב' שמות הוי' ויקרא הוי' הוי' להיות אח"כ שרש ליג"מ, ולכן פסיק טעמא בגווייהו. ע"ד יהי רקיע, וזהו היסוד, וע"י תומ"צ ממשיכים קדש למד באתעדל"ת אתעדל"ע וזהו למטה ואד יעלה, ובחי' הוי' למעלה זהו אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת בחי' הוי' הראשון הנ"ל אהיה כטל, וע"י נמשך בנפש יפרח כשושנה רוע"ד עד שנמשך גילוי זה גם על מצח כו'.

יא) **וביאור** ענין המצח הוא כמו על דרך משל בגשמיות שיש בתלת חללי דגלגלתא תלת מוחין חב"ד ויש גולגלתא דחפיא על

בבוך לאדי 78 — ואלה המשפטים — בשולי העמוד:

סד"ה וירא ישראל מ"ש במ"א ויקרא כו' שלא יהי' פסיק טעמא י"ל כענין שיומשך בחי' אור שלא ע"י מים רקיע כמ"ז, בהרמ"ז פקודי רכ"ד.

מוחא, כך ברוחניות הנה המוחין הם חב"ד והדעת הוא הכח המקשר את חכמה ובינה להיות תקועה בחוזק בל ימוט שכאשר נגמר בכח חכמתו ובינתו בגדולתו א"ס ב"ה כך תהא נפשו קשורה בה' לבדו (ועמ"ש מענין הדעת בד"ה ואלה המשפטים ובביאור ע"פ מים רבים בפ' תולדות ובד"ה לא הביט און ביעקב) והנה במוחין דחב"ד שם הוא גילוי אור א"ס ב"ה בהתבוננות בסדר התפלה וכיוצא בה איך שברוך שאמר והיה העולם יחיד ומיוחד וחי העולמים מלך וישתבח שמך כו' וכך הוא התקשרות הדעת בגילוי עוצם התשוקה והתענוג אך יש בחי' גלגלתא דחפיא על מוחא וכנגד הדעת הוא המצח שהוא הכסוי על הדעת להעלים גילוי הדעת וההתקשרות, ולכן אחר התפלה חולפת ועוברת כו' (ואף שנשאר רשימו והסכם וזהו ענין מצח כי הוא כענין נצח דהיינו נו"ה נקראו בדי ערבות שאין בהם טעם וריח דהיינו אף שנסתלק הטעם והשכל מ"מ נשאר ההסכם לעשות כך כמו הלכה פסוקה וכמ"ש בד"ה אלה מסעי, אך עכ"ז נאמר ויגע בכף ירך יעקב כנזכר בד"ה ויאבק איש) וצריך לחזור ולהתפלל בכל יום לעורר את האהבה וע"ז נאמר והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום ואמרו רז"ל בכל יום יהיו בעיניך כחדשים לחדש את האהבה, כי לפי שהוא ית' מחדש בכל יום תמיד מע"ב לכך גם האהבה מתחדשת כו', והנה כאשר לבבו פונה זה לכרמו כו' יכול להיות מן הנפילים להמשיך לבו אחר תענוגי עוה"ז שהן ריבוי והגדלת היש (וזהו שמצח אותיות חמץ, כי הנה מבחי' מצחא דז"א מתערין מאריהן דדינין כנזכר באדר"ז דרצ"ג ע"א ודרפ"ח ע"ב ובאד"ר דקכ"ט ע"א ודקל"ו סע"א זע"ב, והטעם כי השכל יש בו רחמים יותר מהמדות כמשל התינוק שאין לו שכל מלא קפידא וע"כ כשהמוחין מאירין במדות נק' אב הרחמן משא"כ בהסתלקות המוחין ואינו מאיר רק ההסכם מזה נמשך דינין על המונע הרצון כו', והדינין וגבורות קשות הם בחי' חמץ ושאור כנז' לעיל, ובאדם למטה כשמסתלקי' המוחין ונשאר רק ההסכם יש מזה ג"כ יניקה לחיצונים דהיינו היצה"ר שהוא נק' חמץ ושאור שבעיסה כו' עד שנמשך יניקה לבחי' עזות ומצח נחושה) וכתיב תועבת ה' כל גבה לב אפילו בחי' חיצוני' שהן הנהגת הלבושין כנ"ל וארז"ל אין אני והוא יכולים לדור כאחת, וכמ"ש אין דעת אלקים בארץ שכאשר הוא מושקע בארציות וחומריות אין בו דעת אלקים והתקשרות, אך כ"ז הוא בבחי' עובדי כוכבים שנקראו כך ע"ש שהם אומות ומקורות לכל עניני עוה"ז, משא"כ בבחי' ישראל יכול להיות עצת חכמינו ז"ל עשה מלאכתך ארעי וטפל ובטל לבד בבחי' קרירות כמו שכפאו שד כו' וזהו והיה על מצח אהרן שגם אחר התפלה שחולפת ועוברת האהבה מ"מ נשאר רשימו על בחי' מצח שהוא כיסוי שעל הדעת דהיינו בחי' חיצוניות החב"ד והוא ענין רצון פשוט לדבקה בו ית' בלי עומק התבוננות כבשעת התפלה רק הסכמת הלב מחיצוניות הדעת אחר אשר נגמר בדעתו כך בשעת התפלה כי הגם שגילוי עוצם התשוקה והתענוג שבדעת חלף ועבר אחר התפלה מ"מ רשימו ניכר להיות רצון והסכמת הלב לדבקה בו ית' ולהיות מלאכתו עראי וטפל ותורתו קבע ועיקר, ורצון זה והסכמה זו יכולה להיות

תמיד, (והיינו מפני שהסכם זה אינו נמשך ממצחא דז"א לבד שהוא ההסכם מהרצון שע"פ השכל לבד כ"א הוא נמשך מבחי' מצחא דא"א שהוא ענין הרצון שלמעלה מהשכל ע"ד שתוק כך עלה כו' שהפנימיות והטעם הכמוס הנק' מו"ס דע"ק אינו יכול להתגלות כלל וא"א להתגלות רק החיצוניות לומר כך רצוני, ולכן אף שהוא חיצוניות הוא גבוה יותר גם מפנימיות תחתון היינו מבחי' החכמה דאצילות כו' שהרי אבא יונק רק ממזלא בחי' שערות שאינו ערוך לגולגלתא ומצחא שהם עצמיות והשערות הם רק מותרי מוחין שאם יחתך השערה לא יכאב לו, ועמ"ש מזה בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית בענין בשעה שישראל עונין איהשר"מ הקב"ה מנענע בראשו כו' דהיינו הארת מצחא דע"ק זהו ענין יהש"ר מברך כו' ושמיה רבא ה"ע שם הוי' מלמעלה הנז' למעלה שהוא הנק' שמו הגדול ומ"ש מזה בביאור ע"פ צאינה וראינה כו' בעטרה כו' ומ"ש מענין רצון שלמעלה מהשכל בד"ה ובבואה לפני המלך, וכמ"כ יש ג"כ באדם בחי' זו בחי' משכיל לאיתן האזרחי כו' איתן דבר קשה שלמעלה מהשכל ונמשך מבחי' משכיל כו', וע"ז נאמר וגם נצח ישראל לא ישקר כו' כי לא אדם הוא שכשנמשך הנצח והמצח מבחי' כי לא אדם הוא היינו ע"ק שלמעלה מהשכל אזי לא ישקר ולא ינחם שאין בו שינויים כלל כי אני הוי' לא שניתי, ובחי' זו ג"כ יכול להאיר בכל אחד ואחד מישראל שלכן נק' ישראל לי ראש, אשר בחי' ראש היינו גלגלתא ומצחא דא"ק כו' וזהו ענין המשכת הציץ על מצח אהרן כו' ומבחי' זו אין שום יניקה, דכמו בשערות שבז"א הם דינין מצד רבוי הצמצומים וזהו ענין ואיש כי ימרט ראשו כו' ובע"ק הם י"ג מדה"ר וקדושה תלי בשערא כי מצד שהוא א"ס ע"כ א"א להאיר כ"א ע"י צמצום כו' כמ"כ עד"ז בענין מצחא אף שממצחא דז"א מתערין הגבורות והם דינין קשים כו' בע"ק בהפוך הוא שמצחא הוא גילוי רצון העליון רעד"ר מקור החסד כי להיותו א"ס ממש ע"כ א"א להאיר כ"א ע"י כיסוי כענין הפרוכת שבין קדה"ק כו' כנ"ל) וזהו והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני הוי' שע"י אתעדל"ת זו אתעדל"ע לעורר רצון העליון רעוא דרעוין והתגלות בחי' הוי' המקור אל הי"ג מדה"ר שע"י הגילוי רצון העליון הוא נושא עון הקדשים ואתהפכא כו' וכנודע שי"ג מדה"ר רחום וחנון נושא עון כו' נמשכות מבחי' רצון העליון כו' (ועמ"ש במ"א שבבחי' רצון יש שני פירושים האחד לשון רצון שרוצה דבר ובגשמיות אין שייך זה הרצון אא"כ חסר לו דבר ולכן רוצה אותו הדבר כו' והב' רצון פירושו שהוא מרוצה דהיינו שהוא תמיד ברצון ותענוג ור"ל היפך הכעס והקפידא כו' כ"א סבר פנים יפות וכענין זה הוא ההפרש בין מצחא דז"א שהוא ע"ד הבחי' הא' ובין מצחא דע"ק שהוא ע"ד הבחי' הב', ולכן הציץ מרצה, וכן גם באדם שייך רצון זה הב' כמ"ש בשל"ה בשער האותיות באות ריש מענין רצון, ובחי' זו זהו ענין בטל רצונך מפני רצונו היינו שרצון האדם בטל לגמרי עד שאין לו שום רצון רק אליו ית' לבד כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי, וא"כ לפ"ז הוא תמיד ברצון זע' באגה"ק סי' י"א ד"ה להשכילך בינה) והיינו כשיהי' גילוי רצון זה גם על בחי' מצח

אהרן (כי זה לעומת זה מצח אשה זונה וזהו ענין מחיצה של ברזל הנ"ל וכמ"ש וגיד ברזל ערפך ומצחך נחושה בישעיה סי' מ"ח ד') משא"כ כשאין הגילוי רצון אלא בחב"ד דהיינו בשעת תפלה לבדה בשעת התבוננות ולא כל היום כולו.

(קיצור. ענין מצח כסוי על הדעת המקשר חו"ב והוא ההסכם וכענין נצח בדי ערבות, ומבחי' מצח נמשך יניקה לחמץ יש, מחמת הסתלקות החכמה כח מה, וכן ממצחא דז"א יש יניקה לחץ ושאור גבורות קשות, אך בישראל יש מצח אהרן הסכם מאה"ר והוא המשכה ממצחא דע"ק, כי ישראל לי ראש ועז"נ וגם נצח ישראל לא ישקר כו', על מצחו תמיד לרצון ועי"ז לפני הוי', בחי' רצון המרצה שתמיד ברצון ובחי' זו באדם בטל רצונך).

ולכן בשבועות בשתי הלחם חמץ תאפינה, כי הנה במ"ת גילוי רצון העליון דע"ק וזהו בעטרה שעטרה לו אמו כנס"י ביום חתונתו זו מ"ת כו' ע"י שהקדימו נעשה לנשמע שאין לו שום רצון כ"א בטל רצונך כו' בד"ה צאינה וראינה ובד"ה וידבר בענין שאו לגלגלתם, ושם גם חמץ שהוא אותיות מצח הוא קדושה עליונה ע"ד הנ"ל בשערות שלמטה כו' והיינו שם היש דקדושה, ויגבה לבו בדרכי ה' ות"ח צ"ל שמינית שבשמינית כו' והגבורות דחמץ ושאור זהו ההתנשאות להיות רמה ידך בל יחזיון כו' בד"ה ויקח המן כו' גאה גאה גיאה על גיוותניא כו' וזהו חטאו ביש היש הוי' כנ"ל ולקו ביש הביטו וראו אם יש מכאוב כו' חומת ברזל המפסיק כו' ומתנחמים ביש להנחיל אוהבי יש חמץ דשתי הלחם כו' יש דקדושה ונק' שרש ישי כו' וגם ע"ד טוב מאד זה יצה"ר כשנהפך לטוב לחם תנופה תנו פה הרחב פיך ואמלאהו בד"ת כתיב ודברי אשר שמתי בפיך, שתים ע"ד וחרב פיפיות בידם שני פיות גם ע"ד לתת לו פי שנים העוה"ז והעוה"ב ברבות בא ס"פ ט"ו, גם פי' תנ"ו פ"ה, שתים הוא ענין מ"ש ברבות כי תשא ע"פ מפיו דעת ממה שבתוך פיך כו' דהיינו שיהי' בחי' ואשים דברי בפיך דברי ממש, דהיינו ענין הרחב פיך ואמלאהו ממש א"כ נק' פה שתים שדבור העליון נמשך ומתלבש בתוך דבורו כו' וזהו לכו לחמו בלחמי, היינו מש"ש ברבות ממה שבתוך פיך היינו לחמי ממש, יהיה זה נמשך בבחי' לכו לחמו כו' וזהו לחם תנופה שתים כו'.

גם ראיתי בס"ס בחיי פ' תשא מצה וחמץ חו"ג וכן בבשר בחלב, ובשר בחלב זהו כענין כלאים דכל חד באנפוי נפשיה שרי ובהתחברן זהו איסור אך בבגדי כהונה ובציצי' של תכלת שרי כלאים כי במקום גבוה יוכלו להתחבר שני ההפכים ע"ד עושה שלום במרומיו לכן חמץ אף שבכל השנה שרי כמו בשר בפ"ע אכן חמץ בפסח אשר פסח הוא חסד ה"ז כמו בשר בחלב וכמו כלאים אך בשבועות מ"ת יוכל להתחבר חמץ ומצה כמו כלאים בבגדי כהונה.

עוי"ל ועשית ציץ משה דוקא ע"ד ומעיין מבית יצא אזי דוקא והשקה את נחל השטים שהיא ק"נ משא"כ מבחי' ונהר יוצא הרי ומשם יפרד ונמשך ונרגן מפריד אלוף כס על האלף.

וגם כמ"ש לקמן סד"ה וקבל היהודים שיש ב' בחי' ברזל הא' מחיצה דק"נ כו' הב' בקדושה כמ"ש במד"ר ויצא ע"פ ברזל בברזל יחד והוא ענין אבניה ברזל א"ת אבניה אלא בוניה ת"ח בפ"ק דתענית ומשה חכמה עצמה ע"כ הוא ברזל בחי' מקור שלמעלה מהשכל כי עם קשה עורף, ענין אבניה אבן ישראל אבן אב בן ואב חכמה משם נמשך בבחי' בנ"י כו' ולכן ברזל גימ' גורל בחי' שלמעלה מהשכל מה נעים גורלנו, ובמדרש אמרו ע"פ ברזל בברזל משה עם פרעה, לכן ע"י בחי' אנשי משה אבניה ברזל דקדושה שובר מחיצה של ברזל דעמלק כו' וכמ"ש רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות כו' ועמ"ש ע"פ ושננתם לבניך בענין ברזל בברזל שמחדד והב' * יחוד העליון כו' ובמד"ר ר"פ אחרי עמוד ברזל משנה והיינו ענין ושננתם ל' חידוד ולשון משנה כו'.

עוי"ל דמבו"ל ציצית וציץ ל' הסתכלות ציצית נוק' בחי' תפלה וציץ ל' זכר בחי' תורה וא"כ ועשית ציץ נמשך ע"י התורה ע"ד מ"ש בד"ה ואתחנן כו' ואראה את הארץ להמשיך בחי' ראיה בכנס"י ואתעדל"ע שע"י התורה מבואר בד"ה ואתחנן שהיא למעלה מאתעדל"ת והיינו כמ"ש לקמן בענין קדש למד מלמטה הוי' מלמעלה כו' למעלה מאתעדל"ת שע"י המצות לכן משם נמשך בחי' ציץ ל' ראיה כו'.

ביאור ועשית ציץ דתקס"ו שנדפס בת"א

להבין שרשי הדברים הנ"ל ע"פ ועשית ציץ זהב טהור כו' והיה על מצח אהרן כו'. הנה יש להבין תחילה כללות ענין הציץ שעל מצח אהרן וכו' ואח"כ יתבאר פרטי הענינים הנאמרים בזה דהנה מבואר בזהר ח"ג באדר"ז דרצ"ג סע"א דבמצחא דז"א כד אתגלייא מתערין מאריהון בדינין כו' בהאי מצחא אתהדר חיוורא כתילגא ואיקרי עת רצון ובמנחה דשבתא גלי עתיקא מצחא דילי' וכל אינון דינין אתכפיין וכ"ה ג"כ באד"ר נשא דקכ"ט סע"א (ובהפירו' שם וז"ל דע כל מה שיש בגולגולת נכלל במצח דהיינו חסד דעתיק המלובש בגלגלתא דא"א גניז ביסוד דעתיק עצמו וזה

והב': תיבה זו אינה ברורה בגוכתי"ק.

היסוד מתלבש ומתגלה במצח דא"א ואז נעשה מצח הרצון ע"ש החסד דעתיק כו׳) ושם לקבל דא כתיב והי׳ על מצחו תמיד לרצון כו׳ (היינו כי הציץ למטה הוא לקבל רעוא דרעוין לעילא ובסהפ"מ כ׳ כי הציץ רומז על מצח אריך אז לרצון להם כי במצח אריך מתגלה אור ז׳ תיקונין דגלגלתא עכ"ל ועמ"ש ע"פ שראשי נמלא טל אשר טל הוא אחד משבעה תיקונים דגלגלתא) ועמ"ש מזה באד"ר נשא דקל"ו ע"ב נהירין אנפוהי דעתיק יומין באנפוהי דז"א ומתגלא מצחא ונהיר להאי מצחא וכדין אתקרי עת רצון כו׳ (ועמ"ש מענין הארה זו בביאור ע"פ חכלילי עינים ובביאור ע"פ ואתחנן ובשה"ש ובביאור צאינה וראינה בענין וממדבר מתנה) ובתחלת האדר"ז דרפ"ח ע"ב מצחא דאתגלי בע"ק רצון אקרי דהא רישא עילאה דא סתים לעילא דלא אתיידע, (היינו רישא דלא אתידע שלמעלה מגלגלתא דא"א) פשוט חד טורנא בסימא יאה דאתכליל במצחא כו׳ (היינו יסוד דעתיק נק׳ טורנא שבו מאיר החסד דרדל"א כנ"ל, ואקרא טורנא סרני פלישתים מתרגמינן טורנייא א"כ הוא ענין שר ואפשר ע"ד כי שרית עם אלקים שמשתרר על שם אלקים ומבטל הדינים ובחי׳ טורנא הנ"ל זהו ענין הציץ שהיה על מצח כה"ג וענין בסימא יאה סימא לשון אוצר ומטמון או כסף ע׳ במתורגמן ועמ"ש ע"פ צדקת פרזונו בענין אוצר שהוא בחי׳ סדכ"ס ומתגלה ע"י הנצח כו׳ ומצח ונצח הוא ענין א׳ כמ"ש באד"ר שם) ואיהו רעוא דכל רעוין ומתנהרין אנפוהי דז"א וכולהו ברחמי אשתכח וכל דינין אתכפיין (וע׳ מ"ש באריכות על מאמר זה דרוש בפ"ע נדפס בבה"ז פ׳ האזינו בסופו.

קיצור. ענין שממצחא דז"א מתערין דינין וע"י שמאיר מצח דא"א במצחא דז"א מתבטלים הדינים ונעשה עת רצון, וזהו ענין הציץ שנאמר בו והי׳ על מצחו תמיד לרצון, וענין שבמצחא דא"א מאיר יסוד דעתיק ובו מאיר חסד דעתיק וזהו ענין הרצון וממנו נמשך הציץ).

ב) **והענין** בהיות ידוע שיש בנפש האדם ב׳ מיני רצון הא׳ נק׳ רצון העליון והוא אשר אינו נלקח באדם מצד השכל והתבוננות אלא הוא רצון שלמעלה מהטעם כמו ענין המאמר שתוק כך עלה במחשבה כו׳ כלומר אין טעם לרצון זה כו׳ (ועמ"ש מזה בלק"ת פ׳ ואתחנן בד"ה ענין ק"ש אחד ואהבת ושם פ"א ובת"א בד"ה ויקהל משה גבי כי הנה אית רצון ואית רצון כו׳ ובלק"ת ר"פ במדבר דרוש הראשון, ובד"ה ביאור הדברים שזהו ענין שאו את ראש כו׳ לגולגלותם יעו"ש וס"פ שלח בד"ה אני ה׳ אלקיכם דרוש השני שע"ז הפסוק בענין ישראל לי ראש ובד"ה נשא את ראש בני גרשון דרוש הב׳ שע"ז הפסוק פ"ב כו׳) והב׳ נקרא רצון התחתון והיא הרצון אשר נלקח באדם רק מצד השכל וטעם שיש לו למה הוא רוצה בדבר זה או מצד המדות דהיינו מפני שטבעו נמשך לאהוב אותו הדבר לכך יהי׳ לו רצון תמיד לאותו הדבר נמצא זה הרצון נולד ונמשך מן השכל (וזהו ענין תפארת דאימא שנעשה כתר לז"א כמבואר בלק"ת

סוף שה"ש בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ושם פ"ב) והנה ברצון זה התחתון הנמשך מהשכל הנה כשעדיין אור השכל מאיר בו הוא כולו רחמים וחסדים כי אין השכל לבוש מסתיר כלל אלא במוחין שבמדות הוא מתגלה להיות הרצון ע"פ השכל כו' ואמנם זהו דווקא כשהרצון עולה מיד ששכלו מחייב להיות לו רצון שאז השכל עדיין בהארתו אבל יש עוד בחי' רצון והוא אשר גמר בדעתו פ"א שראוי לאהוב ולרצות דבר מה ואח"כ נשכח הטעם והשכל לאותו הרצון ולא נשאר רק ההסכם בלבד שהוא הסכמת הרצון שכך נגמר בדעתו ורצונו פ"א ועכשיו אינו יודע מאיזה טעם הוא רוצה אלא רק הסכמה בעלמא שכך הוסכם אצלו כנ"ל הנה זהו הנק' בחי' מצחא דז"א למעלה והוא עד"מ באדם התחתון שהמצח מסתיר הוא על המוחין שבראש ומעלים אותם כו', כך הענין בבחי' ההסכם הנ"ל שנשאר אחר ההתבוננות כו' שאין השכל מאיר בהסכם זה כלל אלא הוא רק הסכם פשוט בלא טעם והוא מעלים ומסתיר על השכל שיש ברצון זה כמשל המוחין שמונחים בהסתר תחת המצח כו' וכך כל זמן שהשכל מאיר ברצון עדיין לא נק' מצחא אלא בחי' גילוי מוחין כו' אך כשהמוחין שמתגלה בהן הרצון מתקצרין ולא נשאר בהם גם רק רשימו כו' אזי נעשה כמו הסכם בלבד ואותו ההסכם מאיר במצח והוא תוקף הרצון שמלובש בשכל ומדות הנק' רצון התחתון כו' (ולכן מצח הוא קרוב לענין נצח כנז"ל פ"א כי נצח הוא ג"כ ענין שמנצח בלי טעם רק מפני שכן הוסכם פ"א בשכלו, וכמ"ש מזה בלק"ת בד"ה אלה מסעי דרוש השני פ"ב שהוא כמו למשל הלכה פסוקה שכך הוא הדין בלי שום טעם וסברא כו', ועמ"ש מענין נצח בד"ה למנצח על השמינית בלק"ת פ' שמיני ולמעלה נק' זה בשם בחי' מצחא דז"א וע"כ כל מארי דינין מתערין במצחא זה לפי שההסכם הזה להיות שאין בו הארת המוחין כלל רק הסכם והוא מצומצם וקצר מאד ע"כ לא יכול לסבול היפוך ההסכם אפי' מעט מזעיר כנראה בחוש שיכעוס האדם ויקצוף מאד כשיעשו דבר שנגד הסכמת רצונו שהוסכם אצלו זאין מועיל שום טעם ואמתלא להמתיק הדבר בשכל אולי מטעם זה ראוי להיות בהיפוך מהסכמתו מאחר שאינו יודע טעם להסכמתו כו', וה"ז עד"מ התינוק שמלא דינין וקפידות וכעס על עשות נגד רצונו כי לא ימצא טעם ושכל לסבול דבר שנגד רצונו מפני צמצום המוחין שלו כידוע משא"כ הגדול שדעתו רחבה יסבול הרבה דברים שנגד רצונו (וע' בביאור כי על כל כבוד חופה פ"ב הנ"ל, ועמ"ש בביאור ע"פ באתי לגני ספ"א בענין להמתיק דיני לאה ושם בד"ה באתי לגני ספ"א בענין אב הרחמן כו') וע"כ החכמה מקור החסדים כידוע בפי' אבינו אב הרחמן כו' דאור אבא כולו חסדים כו' כי מפני רוחב החכמה לא יתפוס מקום מה שעושים נגד רצונו כו' כי רוחב השכל יסבול הכל וצמצום השכל לא יסבול אפי' כל שהוא כו' וכמ"ש במ"א וכך בענין ההסכם הנ"ל אחר שהמוחין מצומצם בו מאד כנ"ל לא יוכל לסבול אפי' כל שהוא שנגד ההסכם כו' וזהו שבמצחא דז"א למעלה מתערין ד' מאה בתי דינין לעוברי רצונו כו' משא"כ בהארת המוחין ברצון דז"א ממוחין דאו"א שמתחלק

לד' מוחין בז"א כולו רחמים וחסדים כי לפי שכלו יהולל איש היינו בחי' מוחין דגדלות ז"א מפני שהרוחב של השכל המאיר במדות ממתיק כל הדינים כנ"ל אך כשמתעלמים המוחין תחת בחי' מצחא שהוא ההסכם בלבד אז מתערין כ"ד בתי דינין כו', וכמבואר באד"ר ואדר"ז הנ"ל.

(קיצור. ענין ב' בחי' רצון הא' רצון התחתון הנולד מהשכל ע"ד ת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א, הב' רצון העליון שלמעלה מהשכל, וזהו שאי לגלגלתם ועמ"ש בענין עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש השני שעל זה הפסוק ושם פ"ד, והנה ההסכם הנשאר מהרצון הנולד מן השכל נק' מצחא דז"א ומצח ונצח ענין אחד ומחמת שנסתלק השכל ונשאר רק ההסכם הוא מלא דינין לעובר על רצונו, משא"כ החכמה עצמה שהיא מקור הרצון וההסכם הוא מלא רחמים אבינו אב הרחמן כ"ד בתי דינין י"ל נמשך מן כ"ד צירופי אד' א' דין וע"י ועתה יגדל נא כח אד' נמתקו הדינים.

ג) **הג"ה** וכל זה בענין רצה"ת אזי ההסכם הוא בחי' דין כיון שנולד מהחו"ב, והרי גם החכמה עצמה יש בה בחי' דין להיות כפי חיוב השכל, רק שמ"מ מפני רוחב החכמה סובל גם ההיפוך ובינה דינין מתערין מנה על מי שאינו מתבונן כמ"ש במ"א, ולכן בהסתלק החכמה ובינה ונשאר רק ההסכם ע"פ חיוב השכל הוא דין, וזהו ענין מצחא דז"א, אבל רצון העליון שהוא בחי' שלמעלה אף מהחכמה אין שייך בו דין שהרי אדרבה בכל בקשת רחמים אומרים יהי רצון דהפירוש שלא יעלים עליו השכל המחייב כך דוקא, כ"א יהי' גילוי אור הרצון פי' רצון ע"ד רצית ה' ארציך רוצה ה' את יראיו וע"ד קשה לכעוס ונח לרצות וענין רצון זה היינו שלעולם הוא ברצון וסבר פנים יפות ע"ד מ"ש ולנפתלי אמר שבע רצון ואין שם כעס ודין שהוא היפך הרצון וסבר פנים יפות, והיינו כי בבחי' זו נאמר אם צדקת מה תתן לו ורבו פשעיך כו' ועיין בשל"ה שער האותיות אות ריש בענין רצון וזה לשון השל"ה שם דעו בני כי מעלת הרצון ר"ל שיהי' מרוצה עולמית לא יתקצף ולא יתכעס הוא רום מעלה כו' סוד עלה ברצונו לברוא את העולם ברצונו הטוב בנדבה בלי הכרח רק בשלימות מדת טובו להיטיב לזולתו עכ"ל. וה"ע כי חפץ חסד הוא ועיין בהרמב"ם במ"נ סוף פ"ג מענין חסד כו' שהמציאות כולו חסד ונדבה כו' וע' בספר אורחות צדיקים שער הרצון, ועמ"ש בת"א בד"ה מזוזה מימין בענין מט"ט קושר כתרים כו' ובלק"ת בשה"ש בד"ה מה יפו פעמיך ובמ"א בד"ה משמח חתן שזהו ענין בעטרה שעטרה לו אמו העטרה הוא ענין התגלות הרצון כו' וכמ"ש כצנה רצון תעטרנו ועמ"ש בלק"ת בד"ה תורה צוה לנו משה, וזהו ענין הקב"ה מצלי כו' יהי רצון מלפני כו' וזהו ענין מצחא דא"א שהוא גילוי הרצון העליון שאין שם בחי' דין כלל כ"א הוא מרצה וממשיך הרצון אע"פ שע"פ החכמה נסתלק ממנו רצה"ת כו' וכמ"ש בפי' סלח לנו אבינו כי חטאנו בד"ה תקעו בחודש שופר דרוה"ר.

קיצור. שזהו דוקא במצחא דז"א הסכם רצה"ת שייך בו דין כיון שמקורו מהחכמה שיש בה ג"כ קצת דין לכן בהסתלק החכמה כו' אבל רצון העליון שלמעלה מהחכמה פי' רצון זה שלעולם הוא ברצון וספ"י ע"ד שבע רצון וזהו יהי רצון מלפני כו' כצנה רצון תעטרנו וזהו ענין מצחא דא"א גילוי רצה"ע והוא מקור החסד עכ"ה).

ד) **ועוד** יובן זה (איך מצחא דא"א הוא רב חסד, היפך מצחא דז"א כו' והוא בהקדים שברצה"ע יש ג"כ חיצוניות ופנימיות כמ"ש בלק"ת בד"ה ואהי' אצלו אמון שזהו ענין אחור וקדם צרתני הרצון עליון והתענוג עליון שבמצות ועמ"ש בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם דפ' ציצית דרוש השני ובד"ה בבואה לפני המלך אמר עם הספר כו') דהנה מאחר שיש ב' מיני רצון כנ"ל והוא מ"ש בזהר דאית רצון ואית רצון כו' אם כן גם בבחי' רצה"ע הנ"ל שלמעלה מן השכל והטעם לגמרי כו' יש בכל דוגמא זאת הנז' ברצון התחתון דהיינו שגם בו יש בחי' המוחין ומדות שמלובש בהן וגם בחי' מצחא דחופף ומעלים על בחי' המוחין באופן הנ"ל ברצון התחתון כו' (הג"ה מ"ש ומעלים נ"ל דהפי' כמ"ש בלק"ת בד"ה אני דפ' ציצית הנ"ל ע"ד שתוק כך עלה כו' נמצא ההעלם הוא לגבי המקבלים אף לגבי ע"ס דאצי' שלא יהי' להם גילוי ח"ס ורדל"א ע"ז מעלים מצחא דא"א אבל אין ההעלם לגבי א"א עצמו ולא כמו בז"א דשייך ההעלם אף לגבי ז"א שלפעמים מסתלקים ממנו המוחין דאו"א ונשאר רק ההסכם, אבל בא"א אין שייך לומר כן כי הוא בחי' אני הוי' לא שניתי ולכן מצחא דא"א הוא לעולם ורב חסד ע' לקמן אות ו' אי"ה בהג"ה נלע"ד עכ"ה) וביאור הדברים הנה ידוע דיש בחי' מדות גם ברצון העליון הנ"ל ונק' טורי חשוכא וכמ"ש ישת חשך סתרו משא"כ המדות שלמטה מן החכמה נק' טורי נהורא (הג"ה ועמ"ש מזה בבה"ז פ' פנחס דרס"ט ע"א ע"פ ובחודש הראשון כו' ובביאור ע"פ נשא את ראש בני גרשון ד"ה הנה כתי' מקדש אדני כוננו ידיך ושם רפ"ה ובפ' אמור בדרוש שתי הלחם ע"ג שתי הכבשים בענין כשב כבש, ומ"ש בד"ה אלה פקודי המשכן פ"ג בענין ישת חושך סתרו ומזה יובן ענין טורי חשוכא, ועמ"ש בד"ה שחורה אני ונאוה שהתורה ניתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה ושם פ"ג נתבאר שזהו ענין שרפים שהם בבריאה הנקרא בורא חושך הם בחי' אש שחורה וחיות ואופנים שהם ביצי' הנק' יוצר אור הם בחי' אש לבנה וכן באדם אהבה המסותרת היא מבחי' מדות שלמעלה מהשכל וזהו ענין טורי חשוכא כו' ומזה יובן לענין תש"י ותש"ר שהם בחי' יוצר אור ובורא חושך כמ"ש בפע"ח היינו שע"י תש"ר נמשך מבחי' טורי חשוכא הרצון שלמעלה מהשכל שבנפש, אלא מבחי' מזליה כו' וע' מ"ש בלק"ת בביאור ע"פ שימני כחותם בענין רצועות שחורות דתש"ר שנמשכים מהמדות שלמעלה מהשכל יעו"ש פ"ד עכ"ה) ולמדות הללו יש בחי' מוחין חב"ד ונק' חב"ד דא"א חכמה דא"א נק' חכ' סתימאה דא"א וכו' וביאור ענין טורי חשוכא ידוע שהוא בחי' אה"ר שלמעלה מן הטעם שמתפשטת בבלתי הגבלה

וכיוצא והטעם הוא לפי שהעלם הכח של הרצון הוא בלתי מוגבל מצד עצמו כידוע לכך כל כחות שיש בו ג"כ המה מתפשטי' בלתי גבול וכמו המדות חו"ג אהוי"ר וכיוצא שהם בבחי' זה הרצון נק' יד הגדולה ויד החזקה כידוע ולכך נק' טורי חשוכא ע"ש ההעלם העצמות של כח הרצון וכמ"ש ישת חשך סתרו וכמ"ש במ"א וא"כ גם בחי' המקור המוליד חו"ג שברצון המה ג"כ בבחי' כח ההעלם של הרצון והוא ג' מוחין שיש ברצון ונק' חב"ד דא"א מוח החכמה נק' ח"ס דא"א וכמאמר חכים ולא בחכמה ידיעא וכן מבין ולא בבינה ידיעא אלא כולם סתומים בהעלם הרצון, ומבואר במ"א שחכמה סתימאה דא"א נק' טעם כמוס לרצון כי אעפ"י שאין טעם נגלה לרצון כנ"ל מפני שהרצון למעלה מהטעם והשכל הנגלה אבל מ"מ יש טעם כמוס לרצון שמאותו הטעם והשכל הכמוס ונעלם ירצה כו' וא"כ גם במוחין דא"א מלובש הרצון דהיינו שמתלבש בשכל וטעם נעלם עכ"פ (אין הלשון של הכותב מדוקדק דאדרבה הטעם כמוס הוא שרש הרצון כמ"ש בביאור כי על כל כבוד חופה ואף שבמ"א בד"ה אם בחקתי נתבאר כי החוקים שרשם מכתר שבכתר ולמעלה משאר המצות ששרשם מחכמה שבכתר מ"מ גם כתר שבכתר יש בו פנימי' כמו טעם הכמוס ובחי' חכמה אלא שזהו מבחי' חכמה דעתיק שהוא רדל"א וע' מזה בביאור אני דפ' ציצית הנ"ל ואין כאן מקומו) ויהי' איך שיהי' אין זה עצמיות הרצון אלא לבוש אמנם לא הרצון הנגלה מתלבש בשכל הנעלם הנק' חכמה אלא כח הרצון וה"ע הרצון לרצון דהיינו להיות לו רצון לזה והוא הנק' רעדכ"ר והלא ענין המקור שממנו נולדו ונמשכו כל הרצונות כו' וכמ"ש במ"א והוא אשר מתלבש בח"ס ובמדות שבאים ונמשכים ממחין חב"ד דא"א כו' ע"ד המבואר בבחי' רצון התחתון הנ"ל.

קיצור. יבאר איך ברצה"ע יש ג"כ מדות ונקרא טורי חשוכא ויש ג"כ שם חכ' אלא שנק' ח"ס חכים ולא בחכמה ידיעא עיין בת"א פ' נח בד"ה הן האדם ומבחי' ח"ס נמשך הרצון לעליון שלמעלה מהחכמה דאצי' והוא הנק' גלגלתא דחפיא על מוחא ועמ"ש בד"ה תקעו בחדש שופר דרוש הראשון ושם פ"ב כי רצון העליון יש לו ב' בחינות כו'. ובהג"ה נתבאר ענין טורי חשיכא ושייך לענין תש"ר שהם בחי' ובורא חושך ושרשו מבחי' ישת חושך סתרו).

ה) **והנה** מבואר בפרדס בשער הנתיבות בשם קבלת הגאונים ז"ל דבמוחי' דז"א יש ל"ב נתיבות חכמה והטעם לפי שהדעת נחלק לב' חו"ג ונעשים ד' מוחין חו"ב חו"ג וכל א' נחלק לשמנה חלקים וד' פעמים ח' הרי ל"ב והן בחי' ל"ב שבילין דמתפתחין במוחין דז"א כו' שנז' באד"ר ואד"ז ע"ש, וביאור ענין הל"ב נתיבות הללו מבואר במ"א שהן החדרים הקטנים שבמוח שמתחלקים לל"ב בפרט וכללותם ד' חדרים גדולים והן ד' מוחין חו"ב וחו"ג וענפיהן מכל א' מתחלק ח' חדרים והכל ע"י הקרומות שמפסיק בין כאו"א כו' וכמ"ש ובדעת חדרים ימלאון שמפני הדעת שנתחלק

לשנים נתמלא כל החדרים הללו בפרט כו' ע"ש ומזה יובן למשכיל למעלה דכל מה שיש למטה בז"א בהכרח שיהי' לזה שרש ומקור בהעלם הכתר והיינו בבחי' חב"ד דא"א שהרי ידוע דכל אורות דאצילות נאצלו רק מבחי' ההעלם שלהכתר מאין ליש וכמ"ש והחכמה מאין תמצא כו' מאין דכתר כו' וכמאמר דאור אבא יונק ממזל הח' מזל ונוצר ובי' אחיד אור אבא ותליא כו' ומוח הבינה דאצילות במזל הי"ג ונקה כו' אלא שנאצלו ונמשכו משם דרך צמצומים גדולים והיינו דרך בחי' שערות כמו שית' בסמוך אבל א"א שיהי' מציאות אור באצילות מבלתי שקדם לבוא בתחילה בהעלם במקור העצמי והוא הרצון ומשם נמשך השרש והמקור לזה ע"ד דבז"א הוא שמתפתחים ל"ב שבילין ממש בבחי' הגילוי כו', ושרש ומקור להבדלה הזאת בהעלם המוחין דא"א הוא הנק' קרומא דאוירא דחפייא על מו"ס (הג"ה שאעפ"י שזהו הקרומא גורם דלא נפתח ח"ס לל"ב שבילין כמו חכמה דאצי' כי הקרום חופה ומסתיר עליו כמ"ש באד"ר דקכ"ח ובהפירושים שם משא"כ בנ"א דהאי קרומא אתפסיק מז"א לכן נפתח ומתפשט לל"ב נתיבות וכמ"ש מזה בביאור הדברים בבה"ז פ' נשא יעו"ש עכ"ז אעפ"י שקרומא מחפייא על מו"ס ומעלים אורו עכ"ז הארתו נמשך בנימין ובשערות דדיקנא ועי"ז נמשכו ד' מוחין לז"א בסוד תפילין ונמשכים עי"ז גם האורות ל"ב נתיבות כ"כ בפי' האד"ר שם בשם הרב רבי צמח יעו"ש עכ"ה) והנה מהרצון עליון הוא הנקרא רעוא דכל רעוין הוא מתלבש במוחין חב"ד דא"א הנ"ל (עמש"ל אות ד') וגם שם יש כל אופן הנ"ל ברצון התחתון והוא שכאשר המקור של הרצון הזה עולה מיד אחר הטעם הכמוס שהוא ענין כאשר עלה ברצונו הפשוט כו' עדיין אור ח"ס מאיר בו וכו' ויש בחי' גלוי מקור הרצון הזה שמתגלה אחר העלם והסתר המוחין חב"ד דא"א והוא הנק' הסכם ג"כ אלא שנק' הסכם מקור כל הרצונות כענין המאמר שתוק כך עלה במחשבה לפני כלומר כך עלה במח' ברצון הפשוט והוא מלובש בטעם הכמוס כנ"ל אך כעת נתעלם הטעם הכמוס ואין כאן אלא הסכם בלבד שכך הוסכם להיות הרצון כך וגם טעם הכמוס אינו מאיר והוא הנק' בחי' מצחא דא"א דחפייא על המוחין דא"א דהיינו מפני שבהסכם זה במקור הרצון נתעלמו כנ"ל בבחי' רצון התחתון ואמנם מה שמבואר למעלה באד"ר ובאדר"ז דבמצחא דע"ק גלי רצון מרדל"א כו' דמשמע דיותר מגלה רעדכ"ר במצחא מבמוחין דא"א וכמבואר שם בהדיא דשערא לא קאים בהאי אתר משום דמתגליא ולא מתכסי' כו' הענין הוא כך להיות שאעפ"י דחו"ב דא"א מאיר בהם הרצון הפשוט בודאי יותר בהתרחבות מטעם הנ"ל אבל בירידת אור ושפע מהם למטה אינו מאיר ובא רק דרך צמצום גדול והן בחי' י"ג ת"ד דא"א שמאירים למטה רק המשכות בחי' מותרי דמוחי' חב"ד דא"א וכנראה בחוש שאין בצמיחה שערה רק כח והבל בעלמא ויניקתו רק מבחי' כח הצומח שבמוחי' דמה שיש בהם כח הצומח להצמיח שערות הוא רק בחי' העשיי' שבהם כצמיחת האילן הדומם בערך כח השכלי כו' וכמ"ש במ"א וכך נמשך כח ומקור לאור אבא דאצי' מח"ס דא"א רק מבחי' המזל שבו והוא ונוצר

חסד שבי"ג תיקוני דיקנא ומזל לשון צמיחה הוא כענין מזל מכה ומגדל כו' ואעפ"י שבהכרח לומר שיש בצמיחה שערות הללו בדיקנא מעין ומדוגמא מבחי' החכמה הסתומא והרי לא יצמחו שערות הזקן אלא בהיות בן כ' שנה שנשלמו המוחין שלו ולא קודם כי מכל זמן שמזקין תרבה ותגדל החכמה ביותר כו' כמ"ש בישישי' חכמה כו' מ"מ צמצום גדול הוא לגבי עצם כח החכמה ואין ערוך כלל ביניהם כידוע ועד"ז כל פרטי הי"ג תיקונים דדיקנא הכל באים מבחי' שערות וצמצומים מח"ס דא"א אבל במצחא דא"א מאיר האור בבחי' גילוי ממש כמו שהוא מבלתי צמצום והתלבשות בשערות כלל וזהו שאמר דשערא לא קאים בהאי אתר כו' שהוא מקום פנוי מבחי' השערות דאעפ"י שאינו אלא הסכם בעלמא מבלתי טעם אבל באותו הסכם כל אור הרצון הפשוט נגלה גם למטה מטה ולא כמו בח"ס שמתלבש בירידותיו להאיר בנאצלים כו' ולהיות כי הסכם זה מבחי' רעדכ"ר בא ומאיר ע"כ אמר דבמצחא דא"א גלי רצון דילי' דווקא מפני שיש בו יותר גלוי מבמוחין מטעם הנ"ל, אך מ"מ יש יתרון מעלה במוחין דא"א מבמצחא על היות שהם בחי' המוחין שהם בחי' הפנימי' כמ"ש חכמת אדם תאיר פניו מפני שהוא בחי' הפנימי' והגם שהכח הנשפע מהם דרך השערות הוא ע"י צמצום אבל הוא בא ממקור וכח היותר פנימי משא"כ במצחא שהוא בחי' חיצוניות כלי בלבד כעצם הראש שאינו אלא עצם כשאר עצמות הראש איך שבו ישכון ויתגלה אור הרצון הפשוט כמו שיתגלה כח הראי' בכלי העין וכיוצא וכמ"ש במ"א אבל בזאת יתרון מעלתו שהגילוי בו יותר כנ"ל, וזהו הטעם שנראה בציור האדם שהמצח גבוה מן הזקן לפי שהזקן נמשך ממותרי מוחין שבראש והמצח הוא בחי' כלי לגילוי אור הרצון הפשוט הנק' רעדכ"ר כנ"ל.

(קיצור. מבואר ענין חכמה דאצי' דמתפתחא לל"ב שבילין וששרש זה מח"ס דא"א דאע"ג שנק' סתימאה כי קרומא מחפיא על מו"ס מ"מ נמשך משם דרך נימין ושערות י"ג ת"ד וזהו השרש לכל הבחי' שיש בז"א (הג"ה וראי' לזה דהא אפי' נש"ב יש להן שרש בכתר כמ"ש בע"ח וכש"כ ל"ב נ"ח שגבוהים מנש"ב וע' בפרדס שער הנתיבות פ"ג בד"ה הנתיב השלישי עכ"ה) ומצחא מעלים על ח"ס דוגמת הסכם הרצון שמעלים על השכל והטעם הכמוס וענין המצחא פנוי משערות שבא הגילוי שלא ע"י צמצומים כו' וזהו ענין טורנא בסימא יאה דאתכליל במצחא (הג"ה ובבהז"ז פרשה האזינו נתבאר פי' טורנא הוא גילוי אור התענוג המאיר בהרצון הנק' מצחא שבחי' התענוג נמשך ממקור התענוגים שלמעלה גם מח"ס ונק' עתיק יומין שהוא מ' דא"ס ובהרצון מאיר התענוג שזהו ענין אחור וקדם צרתני כנ"ל עכ"ה).

ו) **וזהו** והי' על מצח אהרן כו' והי' על מצחו תמיד לרצון לפני הוי' כו', דהנה בחי' אהרן כה"ר הוא בחי' ז"א כי הי' בעל שמונה בגדים (במא"א אות כ' סעיף ט' כה"ג נק' אבא עילאה גם ז"א כשלובש שמונה בגדים ח' ת"ד נקרא כן, כי מזל ט' כוללם, וע' באד"ר דקל"ב ע"ב ובהרמ"ז

פ' אמור דפ"ח ע"ב ועמ"ש בלק"ת סד"ה למנצח על השמינית סוף הקיצור דשמונה בגדים כה"ג הם חיבור ד' אותיות הוי' עם ד' אותיות אד' וכמ"ש הרמ"ק בספר עבודת יוהכ"פ סעיף ה' וע"ש דמקור חיבור זה נמשך מחיבור ב' שמות הוי' שלפני יגמה"ר וזהו ענין קדש להוי' שנאמר בציץ) וכל ה' התיקונין שלו הי' מבחי' א"א וכמ"ש כשמן הטוב היורד על הראש יורד על הזקן זקן אהרן כו' והם מי"ג תיקונים דא"א שנמשכו והאירו בז"א כידוע בספרי הקבלה, והנה הציץ שבמצח אהרן הי' שרשו כדי לחבר למעלה אסתכלותא דמצחא דא"א במצחא דז"א כמבואר באד"ר דקכ"ח ע"א מצחא דגלגלתא רעוא דרעוין, רעותא דז"א לקבלי ההיא רעותא דכתי' והי' על מצחו תמיד לרצון הרי מבואר שבחי' הציץ שהי' על מצח אהרן היה ענינו הארת מצחא דע"ק במצחא דז"א כו' וכן ציץ הוא לשון הארה והסתכלות כמו מציץ מן החרכים וכבר מבואר למעלה המאמר דממצחא דז"א מתערין כ"ד בתי דינין כו' ובשעתא דאתגלייא מצחא דע"ק בהאי מצחא כו' אקרי עת רצון וכל דינין דבז"א אשתכחו כו' וכל רעותא דז"א לקבלא האי רעותא כו' שהוא גילוי האור מבחי' רעדכ"ר שמאיר במצחא דע"ק דייקא כי הנה בחי' מצח אהרן הוא בחי' מצחא דז"א שהוא בחי' ההסכם שנשאר אחר ההתבוננות שבהעלם המוחין דז"א נתעוררו הדינים יותר כנ"ל הטעם אמנם אמר דבהארת בחי' מצחא דע"ק בהאי מצחא אשתכחו כו' לפי שבחי' ההסכם מרצון הפשוט אעפ"י שאינו אלא הסכם בעלמא אבל הוא בחי' גילוי רעדכ"ר מבחי' מקור כל הרצונות מקורא דכולא ובמקורא דכולא אעפ"י שמצחא זה דע"ק הוא בהתעלמות החכמה הנק' ח"ס מ"מ אורו גדול מאד להיות בא מבחי' מקור כל הרצונות כו' (הג"ה נלע"ד עיקר הטעם כמש"ל אות ד' בהג"ה דדוקא במצחא דז"א שייך לומר שהמוחין מסתלקים ואין מאירים במצחא כמו עד"מ באדם כשמסתלק ההתבוננות ונשאר רק ההסכם כו' וזה שייך בז"א שיש בו קטנות וגדלות אבל א"א הוא בחי' א"ס שאין שייך בו שינויים ע"כ תמיד מאיר במצחא מבחי' ח"ס ומבחי' רדל"א, וע"כ הוא מצח הרצון תמיד בלי שום שינויים ועוד כי מצחא דז"א הוא חיצוניות רצה"ת הנולד מהשכל אבל מצחא דע"ק הוא הרצון וחיצוניות העונג העליון מקור התענוגים בחי' כי עמך מקור חיים שהוא מ' דא"ס הנק' כי עמך עמך ממש, ולכן גם החיצוני' של בחי' מקור התענוגים הוא בחי' כי חפץ חסד הוא כו' ועיין בביאור ע"פ ואהי' אצלו אמון בענין מ"ש דהע"ה זמירות היו לי חוקיך שאמר זה כדי להמתיק הדינין כדמסיים בבית מגורי יעו"ש שמיתוק זה ע"י התעוררות רצון העליון כו' ועמש"ל סעיף ג', עכ"ה) וזה גם שיש בו יתרון מעלה מצד שהוא פנוי מן השערות ומאיר ובא בבחי' גילוי אור יותר מהארת ח"ס דרך הדיקנא שהיא בחי' שערות וצמצומים (ועמ"ש בלק"ת גבי שבועות בד"ה ביאור ענין שעורה שעור ה' ושם ספ"ג הארת פנים כו' ולא ראי זה כראי זה כו' וע' כה"ג בע"ח שער א"א פ"ה ויש בחי' שערות מעולין מן הלבנונית ויש בחי' אחרת שהלבנונית מעולה מן השערות כמ"ש במ"ח בענין היחודים ביחוד חמישי עכ"ל והוא ע"ד שנת' בלק"ת פ' מסעי

בד"ה הנה גבי מסעות, ושם רפ"ב שיש בחי' שהמצות גבוהים מן התורה ויש בחי' שהתורה גבוה מן המצות כו' וכן נתבאר בת"א בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות סד"ה הנה התורה כו' ולכן יש מעלה כו' ויש מעלה במצות כו' ע"ש) ועי"כ גם בירידת אור זה ממצחא דע"ק באסתכלותא שמסתכל גם במצחא דז"א שמלא דינין כל הדינין נמתקים ואשתככו כי מאיר שם בבחי' גילוי כמו שהוא כענין הנראי' בחוש בצהיבת הפנים כשמאירין כענין צהבו פניו של רבי וכיוצא שאור זה מאיר כמו שהוא מבלתי התעלמות בלבושים משא"כ בהמשכות י"ג תקונין דא"א לז"א בזקן אהרן הגם שהם ממתיקין הדינים ג"כ כמבואר באד"ר ואדר"ז מ"מ אין ההמתקה כ"כ כמו בהארת ואסתכלות דמצחא דא"ק במצחא דז"א וכמבואר בע"ח דש"ע נהורין מאירים מאסתכלותא דז"א במצחא דא"א וכשמסתכל בפנים מקבל ק"נ נהורין כמ"ש כי יקרא קן צפור כו' וכמ"ש מזה בת"א ס"פ ויחי בביאור ע"פ חכלילי עינים וכללותם תר"ך עמודי אור כו' אבל עיקר האור מבחי' המצח בא בפנים ובפנים מתחלק לתרין תפוחין כו' (ע' בתוס' רפ"ח דבכורות בפי' הכרת פניהם שהמצח נק' הכרת פניהם שבו ועל ידו מכירים את הפנים ומ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ צאינה וראינה פ"ד) ולזה הטעם הי' כל עיקר ענין הציץ שהוא הארת ואסתכלות מצחא דע"ק במצח אהרן מבלתי התעלמות בלבושים וצמצומים ולכך הי' על מצח אהרן תמיד לרצון פי' להאיר שם מרעדכ"ר שהוא מאיר בציץ כי פי' ציץ לשון יציץ נזרו וכן מציץ מן החרכים כמבואר שם והוא בחי' גילוי אור רצון הפשוט שבמצחא דע"ק. ובכל זה יובן לשונות המאמרים הנ"ל באד"ר ובאדר"ז כו' ומ"ש והי' על מצחו תמיד לרצון לפני ה' ומבואר שם לפני הוי' דאצי' כו' הענין מבואר עפ"י הנ"ל דהנה שם הוי' שבעצמות המאציל הוא בחי' המוחין דא"א יו"ד בח"ס וה"א בבינה דא"א כו' ומה שנאצלו האורות באצי' גם ע"י שמות דהוי' יו"ד באור אבא כו' הוא בחי' הוי' דאצי' ואין ערוך כלל ביניהם מפני שנמשך האורות מא"א בבחי' שערות וצמצום כנ"ל (וע' בלק"ת פ' תצא בביאור ע"פ ולא אבה גבי ויהפוך הוי' לך את הקללה לברכה כו' ע"ש ובד"ה שבת שבתון פ"ד) ע"כ אמר ביגמה"ר ויקרא הוי' הוי' ב"פ ופסיק טעמא ביניהו לפי שאין ערוך כלל ביניהם אם שנק' האור ונמשך מן ההעלם לגילוי ע"י צמצום וזהו ויקרא הוי' הוי' כו' וכמבואר שם באריכות וזהו והי' על מצחו תמיד לרצון לפני הוי' שאצי' שהוא המשכות האור מהוי' שלפני האצי' בי"ג ת"ד כנ"ל.

קיצור. ענין אהרן כה"ג בעל שמונה בגדים לפי' המא"א הם ט' ת"ד דז"א ולפי' הפרד"ס הם שייכים לענין למנצח על השמינית ד' אותיות הוי' וד' אותיות אד' והציץ הוא להמשיך אסתכלותא והארת מצחא דע"ק במצחא דז"א כי מצחא דע"ק נק' מצח הרצון. (הג"ה לפי שבו מאיר עונג העליון מבחי' רדל"א וממו"ס וע' בר"ח שער הענוה פ"א בשם מורי הפרדס איך תיקוני הראש דא"א מורים על הענוה כו' וצ"ל האדם מתנהג כן בחסידות

וענוה ושם המצח צריך שלא יעיז מצחו כמ"ש ומצח אשה זונה הי' לך וגו' אלא ימשיך מצח רצון לכל אדם כמו שהמצח העליון נק' מצח רצון שעל ידו מתרצים הדינים שבעולמות התחתונים כו' עכ"ל וי"ל שע"י הארת מצחא דע"ק במצחא דז"א נמשך בו בחי' זו שיהי' נוח לרצות ומתנהג במדות דא"א כו' עכ"ה) ופי' לרצון לפני הוי' ע"ד לפני הוי' תטהרו דגבי יוהכ"פ ועמ"ש בלק"ת סד"ה ולא אבה גבי ויהפוך הוי' לך את הקללה לברכה, ואפ"ל שזהו ג"כ ענין ב' שמות הוי' שבפסוק ראשון דק"ש וענין תיבת אלקינו שביניהם זהו הפסיק טעמא כי אלקים זהו ענין יהי רקיע ויהי מבדיל כו' שזהו הפסיק טעמא כו' וע' בת"א בד"ה אלה תולדות יצחק בפי' אלקינו ואלקי אבותינו אלקינו צמצום ואלקי ו' המשכה זהו הקו כו' ועד"ז י"ל כאן בק"ש אלקינו שלנו אינו צמצום גמור אלא ע"ד ויקרא הוי' הוי' ע"ד ויהי קול מעל לרקיע כו').

ז) **הגה"ה.** והנה ארז"ל פ"ק דשבת דף י"ב ע"א ופ"ק דיומא ד"ז ע"א בענין תפילין ק"ו מציץ ומה ציץ שאין בו אלא אזכרה אחת כו' ע"ש, משמע שהתפילין יש להם שייכות לענין הציץ וכן משמע שהרי הרי"ף והרא"ש פירשו על המשנה רפ"ו דשבת ולא בטוטפות שהוא ציץ וכ"כ הרמב"ם בפי' המשניות שם וטוטפות הוא ציץ כו' וכן פי' הרד"ק במכלול ובפירושו פ' ואתחנן לשון טוטפות כמו ציץ כו' והוא הנק' בדברי רז"ל תפילין כו' עכ"ל, והראב"ע פ' ואתחנן ע"פ ולטוטפות כו' אין למלה זאת ריעי' במקרא כו' והנה תרגום ואצעדה בש"ב סי' א' יו"ד טוטפתא דעל דרעיה, אף דר"ל תש"י עכ"ז מאחר שנק' אצעדה א"כ טוטפות ה"ע תכשיט כפשוטו של המשנה פ"ו דשבת הנ"ל וכן נקראו התפילין פאר דהיינו ענין תכשיט, הרי שייכים טוטפות דהיינו תפילין לענין ציץ, (והרלב"ג פ' ואתחנן פי' מלשון ולא תטיף על בית ישחק בעמוס ז' י"ו דהוא לשון נטיפה והזלה וא"כ התפילין הם נוטפים מבחי' מזלי', מזלי' חזי זהו עיינוהי מטייפין) וכן לפי מ"ש התוס' במנחות פרק הקומץ רבה דף כף ע"ב ד"ה לתוספות לטוטפות נראה דלשון טוטפות הוא הראש אצל המצח כמו טוטפות וסרביטים דפ' במה אשה דהיינו כלילא שמקפת כל המצח, א"נ נקראו טוטפות ע"ש שהם בראש בין העינים לשון הבטה כמו שפיל ואזיל בר אווזא ועינוהי מטייפין פ"ק דמגילה דף י"ד ע"ב, וכן ציץ לשון הבטה ע"ש שהוא למעלה מבין ריסי עינין כו' עכ"ל, וס"פ החובל דצ"ב ע"ב פרש"י עיניו מצפות למרחוק כו' כמו נטוף עיניך פ"ה דכתובות ד"ס ע"א, והיינו כנ"ל בענין ציץ אסתכלותא דז"א בא"א זהו כענין עיניו מצפות לגילוי אור א"א כו' א"כ הבחי' שבציץ שייכים בענין טוטפות דתפילין.

קיצור. שבתפילין יש להם שייכות לענין ציץ ולכן ארז"ל על תפילין ק"ו מציץ, כי טוטפות זה ציץ שהוא על הראש אצל המצח וענין תכשיט גם התפילין בין עיניך לשון הבטה ע"ד עינוהי מטייפין זהו טוטפות וכן ציץ לשון הבטה ע"ש שהוא למעלה מהעינים כן יתבאר מהתוספות ושאר מפרשים.

ח) **והענין** כי בענין מארז"ל הקב"ה מניח תפילין פ"ק דברכות פירשו המקובלים הראשונים כמו בעל מערכת אלקות שער יו"ד דהיינו שער האדם פי' כי הקב"ה נק' תפארת, ותש"ר הם ד' בחי' חו"ב חו"ג המאירים בו וכ"כ בספר שו"ס לתלמיד הרמב"ן ז"ל ד"ו סע"ב התפילין יש בהם ד' פרשיות חו"ב חו"ג, וידוע כי תפארת הוא הראש והוא המקבל שפע וברכה מאלו הד' ספירות ולכן אמרו כי הקב"ה מניח תפילין וסמנך תפלה למשה איש האלקים עכ"ל וע' מזה באריכות בבחי' ס"פ בא ות"ת הוא ז"א בכלל כידוע וא"כ ענין שנמשך בו חו"ב זהו ענין הארת ע"ק ע"י חו"ב חו"ג שהרי גם בענין הציץ פי' בלק"ת מהאריז"ל פ' תצוה ובמא"א צ' סעיף י"ט שהוא יסוד אבא והרמ"ק בספר עבודת יוהכ"פ פי' שהוא אלף של שם אד' המקבל מהיו"ד דשם הוי' ע"ש, והרי באד"ר דקכ"ח מבואר דהוא הארת ע"ק בז"א אע"כ צ"ל דהארה זו מע"ק בא ע"י יסוד אבא וכן בת"א גבי פורים בד"ה כי אברהם לא ידענו כ' והנה פורים ויוהכ"פ הוא בחד דרגא הארת יסוד אבא בנוק' כו' והרי שם מסיק ולכן הגורל לפני הוי' דייקא דהיינו לפני הוי' תטהרו שהוא בא"א כנ"ל, אלא הענין כמ"ש בזהר בשלח דס"ג ע"ב ע"פ ממעמקים קראתיך שא"א להתגלות אור הכתר באצי' אלא ע"י חו"ב וזהו ממעמקים יעו"ש, וכמ"ש ג"כ בלק"ת בד"ה אלה פקודי המשכן בענין ל"ת שהם נמשכים מבחי' י"ה שהם או"א והם המשכות הכתר ישת חושך סתרו כו' ועמ"ש מזה בלק"ת פ' אמור בביאור ונקדשתי בתוך בני ישראל וע"ש בהביאור פ"א, ולכן כמו"כ ענין הציץ שהוא אור הסתכלות ע"ק בז"א הוא נמשך ע"י יסוד אבא וכן החכמה הוא בחי' ראיה וכמ"ש במ"א ע"פ הראיני את מראיך כו' ועמ"ש ע"פ יצרנהו כאישון עינו שהראיה נמשך מן השחור שבעין ולמעלה זהו הגילוי מבחי' כתר שנק' ישת חושך סתרו מה שמאיר בבחי' חכמה ולכן החכמים נקראים עיני העדה וא"כ כמו"כ עד"ז בתפילין ענין קדש והי' חו"ב שורש ההמשכה בא מא"ס ממש ולכן תש"ר הוא ענין אחד עם ל"ת כמ"ש בלק"ת בד"ה שימני כחותם.

והנה באדם המשכות רצון העליון בחי' בכל מאדך שלמעלה מהשכל הוא נמשך מבחי' מזליה כי מזלי' חזי הביטול והוא בבחי' הדבקים בה' ממש ועמ"ש בת"א פ' כי תשא סד"ה שמאלו תחת לראשי ומ"ש בלק"ת סוף שה"ש סד"ה כיצד מרקדין וזהו ענין הנשמה יתירה שבשבת כמ"ש בד"ה ויקהל משה ועמ"ש בד"ה במדבר סיני באוהל מועד בפי' שאו לגולגלותם, לבחי' מזלי' וזהו ענין התפילין שהם על הראש שנק' בצלמו, וי"ל הב' שינין הם ל' מ"ם דצלם לכן שין א' ג' קוין נגד למ"ד וא' ד' קוין נגד המ"ם ומה שהם ד' פרשיות שהם ד' מוחין חו"ב ודו"ר שכליים כי הנה גם ברצה"ע שלמעלה מהשכל המושג יש בתוכו טעם כמוס והוא מו"ס כמש"ל ועד"ז באדם ד' מוחין עליונים הם אצלו ודאי למעלה מהשכל שבנשמה וכמו ח"ס לגבי אצי' כן ד' מוחין דאצי' לגבי הנשמה וזהו ולזכרון

בין עיניך שיהי' מאיר בחי' ראי' שבנפש מבחי' מזלי' חזי וכן למעלה הסתכלות א"א בז"א כנ"ל, למען תהי' תורת ה' בפיך כמ"ש בד"ה יונתי בחגוי הסלע, שלהיות חיבור בחי' מזלי' של הנשמה עם הנשמה שבגוף זהו ע"י התורה, ואפ"ל שלכן נק' תפילין לשון חיבור כמו התופל כלי חרס גם פי' למען תהי' תורת ה' בפיך ע"ד ואשים דברי בפיך דברי ממש וזהו תזל כטל אמרתי גם יש ב' בחי' תורה כמ"ש כ"א בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה וכמ"ש מזה בלק"ת פ' שלח סד"ה אני דפ' ציצית דרוש השני ועז"ב למען תהי' תורת ה' ממש בפיך, והנה ארז"ל כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאלו מקריב עולה בלא מנחה כו' אפ"ל כי ק"ש ע"ד העלאה ממטה למעלה והוא ענין הסתכלות ז"א בא"א וכענין שאו לגלגלותם בכל מאדך אבל תפילין המשכות מלמעלה למטה הסתכלות א"א בז"א ועמ"ש בזח"ג ויקרא דט"ו ע"א ע"פ ישר יחזו פנימו כו'.

קיצור. פי' הקב"ה ת"ת מניח תפילין ד' מוחין חו"ב חו"ג וסימנך תפלה למשה וענין חו"ב זהו יחוד או"א ששרש המשכה מא"א ועתיק עד א"ס כנודע מענין ל"ת התלוים בי"ה ומענין יחוד ק"ש, ועיין זח"ב תרומה קס"ה על פסוק סולו לרוכב בערבות בי"ה שמו ובפי' הרמ"ז שם, וזהו ענין הציץ שהוא ענין יסוד אבא ועי"ז נמשך אור א"א, חכ' ראיה והראי' נמשך מהשחור שבעין ישת חושך סתרו, ובעבודה הנה האדם יש ג"כ בחי' סובב דוגמת א"א והוא בחי' מזלי' יחידה חיה והמשכה משם בנשמה שבגוף נר"נ נמשך ע"י התפילין, וזהו ב' שינין, וד' מוחין דאצי' לגבי הנשמה הם כמו ח"ס לגבי אצילות וזהו ולזכרון בין עיניך, ועי"ז בעסק התורה יהי' ואשים דברי בפיך וזהו למען תהי' תורת ה' בפיך תזל כטל אמרתי ולכן כל הקורא ק"ש בלא תפילין כו'.

ט) **והנה** ענין משארז"ל ק"ו מה ציץ שאין בו אלא אזכרה א' כו' משמע דתפילין הוא בחי' עליונה יותר פי' בספר מצות שמורים לפי שהציץ הוא מבחי' יסוד אבא ותפילין מיסוד אימא ומבחי' בינה נמשך בגילוי יותר ובהתרחבות יותר כו' וא"כ לדבריו יש לבאר זה ע"ד מ"ש בת"א בד"ה לך לך בענין ההפרש בין אברם ואברהם שנוסף בו אות ה' שהוא בינה והלא א"ב רם הוא חכמה אלא שכדי להיות הגילוי למטה הוא ע"י בינה והיינו ע"י הוא דא עתיקא שבבינה מאיר התגלות עתיק כו' שהוא למעלה מהחכמה יעו"ש, ועד"ז יובן בענין התפילין שכדי שיומשכו הד' מוחין לכל אדם ולא לכה"ג לבד ע"ד הציץ זהו ע"י הארה עליונה יותר, ועל דרך זה יש לפרש שבפרשיות דתפילין יש כ"א אזכרות היינו כמנין שם אהיה, וא"כ זהו יחוד הוי' אהי"ה היינו יחוד חו"ב שזהו בחי' גבוה יותר מגילוי החכ' לבד וכמ"ש בדרוש ברכת הזימון בפי' לויתן שהוא חיבור חו"ב דוקא ע"ש וכן ושאבתם מים בששון הוא חיבור חו"ב והענין שבחי' חכ' יאיר ג"כ בגילוי ע"ד הבינה ולא בבחי' אחכמה והיא רחוקה ממני כו' ובתוספת פ"ק דיומא ד"ז הקשו על הק"ו מציץ שבציץ השם מגולה משא"כ

בתפילין האזכרות הם מכוסים ואפשר לתרץ כי מה שהם מכוסות זהו ע"ד ההמשכה מבינה למטה הוא כמו וידבר שלשת אלפים משל שהמשל הוא כיסוי שעי"ז יכול להיות נמשך גם למטה כמבואר בד"ה לך לך הנ"ל. ועיין בזהר ח"ג ויקרא דף י"א ע"א בפי' אהיה שהוא לפעמים בכתר, ולפעמים בבינה, והיינו כנ"ל שכח ההתגלות הנמשך מהבינה הוא נמשך מהכתר דהיינו ענין התגלות עתיק בבינה כנ"ל בענין ה' דאברהם ועיין עוד בזהר פ' אחרי דס"ה ע"ב ובסידור בדרוש המקוה, ובהרמ"ז פ' עקב בדף רע"ג ע"א גבי ואורייתא אתיהבת בימינא כו' ועוד כתיב ימינך ה' נאדרי בכח והוא שאח"כ אבא נכנס בתוך אימא וכמ"ש בענין צלם דאבא שסודו משם אהיה מפני שהוא בתוך אימא עכ"ל וא"כ עד"ז ענין כ"א אזכרות של שם הוי' שהם כמנין אהיה זהו המשכת וכניסת החכמה בתוך הבינה כו' ומהרש"א פ"ק דשבת פי' הק"ו מציץ שהציץ רומז על כתר כהונה כמ"ש בגמרא פ"ג דקדושין דס"ו סע"א הקם להם בציץ ותפילין רומז לכתר תורה כו' ועמ"ש בת"א פ' מקץ בביאור ע"פ כי עמך מקור חיים בענין פי' הקב"ה מניח תפילין שהענין מה שנמשכים מוחין עליונים מן המאציל א"ס ב"ה לז"א דאצי' כו' ע"ש, א"כ זהו כמ"ש כאן שהתפילין הם ע"ד ענין הציץ שהוא לחבר ולהמשיך אור א"א בז"א ועמ"ש עוד בענין תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו מי כעמך כישראל בד"ה את שבתותי תשמרו כי ישראל לי ראש, וברא כרעא כמו הרגל נושא את הראש ע' בד"ה מי שם פה לאדם ובד"ה השמים כסאי גבי והארץ הדום רגלי כמו"כ ישראל ע"י שעושי' אחד גם בארץ ממשיכים מוחין עליונים שהם מקיפים לז"א וזהו ענין התפילין דמארי עלמא והרשב"א בחידושי אגדות פ"ק דברכות הובא בעין יעקב שם פי' לפי שנאמר קדש ישראל לה' ראשית תבואתה שישראל הם ראשית המח' בבריאת העולם ועד"ז נאמר וה' האמירך היום וכתיב ישראל אשר בך אתפאר עיין ברבות פ' בלק מלך שנטל עטרה ונתנה בראשו כו' וכמשארז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר כו' ע"כ כתובים בתפילין דמרי עלמא הפסוקים מי כעמך ישראל כו' ע"ש, וביאור דבריו יובן עפמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה יונתי בחגוי פי' הפסוק קדש ישראל לה' שהוא חלק הנשמה הנקרא טהורה היא קודם בחי' בראת יצרת כו' והיא ראשית ומקור התורה ובהביאור שם ד"ה הנה כתיב כי לא מחשבותי מחשבותיכם פי' כי התורה היא חכמה דאצי' וענין מחשבתן של ישראל קדמה גם לתורה היינו שעלו במחשבה הקדומה שהוא בחי' אדם קדמון שאצי' ועשי' שוין לגבי בחי' א"ק כו' ע"ש, ולפ"ז אתי שפיר שבתפילין דז"א נאמר מי כעמך ישראל כו' שהרי ע"י התומ"צ הם ממשיכים האור מבחי' א"ק שיאיר באצי' והיינו בז"א וע"ד שנתבאר שם בפי' רעיתי יפתי.

קיצור. הק"ו מציץ שהוא יס"א, ובתפילין זהו חיבור אר"א וע"כ יש כ"א אזכרות כמנין אהיה ואזי מאיר בגילוי יותר וכענין לויתן, וענין ושאבתם מים בששון פי' הקב"ה מניח תפילין, ומה כתיב בהו מי כעמך

ישראל כי קדש ישראל לה' ראשית תבואתו שעלו במחשבה הקדומה דא"ק ועי"כ ממשיכים תוס' מוחין עליונים מקיפים דז"א שזהו ענין התפילין.

י) **ומהרמ"א** ס"פ עקב האריך בענין ולטוטפות בין עיניך ע"ד תנה בני לבך ועיניך תצרנה שלא להלך אחר ענינים גשמיים העושים העוה"ז ליש ודבר כ"א לאסתכלא ביקרא דמלכא וע"ד עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו ולא* בנקל יבוא למס"נ עק"ה, ויהי' הטוטפות עדי וקישוט ועמ"ש ע"פ עדות ישראל ותבאי בעדי עדיים כו' והיינו ע"י שמתחלה עבד להו ע"י תש"י ומהרש"א פי' בענין הציץ שהי' בין עיניו ומוקף מאוזן לאוזן שהי' בין חוש הראי' והשמיעה וכדכתיב ס"פ תבא ולא נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה עכ"ל. הרי יש בחי' עינים לראות הנמשך מלמעלה ועד"ז אמרו ברבות פ' וירא ס"פ נ"ג הכל בחזקת סומין עד שהקב"ה מאיר את עיניהם מן הבא ויפקח אלקים את עיניה כו' ועד"ז אמרו ברבות אמור פכ"ז דקצ"ו ע"ד אני פוקח עורים לע"ל כבר עשיתי שנאמר ויפקח ה' את עיני הנער כו' והענין דהנה מבואר בלק"ת פ' במדבר בד"ה וארשתיך לי ושם פ"ג ענין אפי' חיגרת או סומא וכמ"ש עינים להם ולא יראו ונפשו הבהמית היא שמושלה בו וכו' ונמצא בחי' סומא שאינו רואה הביטול כ"א נדמה לו העולם ליש כו' ועמ"ש בד"ה לבבתני באחד מעיניך משם יובן ענין ראיה, ודגים בים הם עינא פקיחא לפי שהם מעלמא דאתכסייא ששם גילוי הביטול כמ"ש בבה"ז פ' בשלח בד"ה עוי"ל המאמר הזה באופן אחר ע"ש בענין כי אל דעות כו' שבעלמא דאתכסייא גילוי הביטול כמו שלמעלה היש ולמטה כלא חשיב כו' משא"כ למטה לכן נק' הכל בחזקת סומים וע' בת"א בד"ה וארא אל אברהם ממשל העיבור והלידה שבעיבור יש לו עינים ואינו רואה משא"כ בלידה נפתחו עיניו וכך העוה"ז הגשמי נמשל לעיבור כו' ע"ש, והנה לע"ל נאמר כי עין בעין יראו כו' והיינו ע"י התגלות עינא פקיחא דע"ק דלית תמן גבינין דמכסיין על עינא לכן יומשך גם בעולם גילוי בחי' ראיה משא"כ עכשיו ההמשכה מז"א ובז"א יש גבינין דמכסיין כו', ועד"ז יובן בתפילין ולטוטפות בין עיניך כי התפילין הם המשכות מא"א בז"א כנ"ל וע"כ נמשך בחי' ראייה מלמעלה שיהי' פוקח עורים, שיבאו לבחי' לבבתני באחד מעיניך ע"ד עינים לראות הנמשך מלמעלה כנ"ל.

מ"ש בהביאור עצם הרצון שלמעלה גם מטעם הכמוס שהוא ח"ס אינו מובן דבכמה דרושים נת' שלא יתכן זה דא"כ ח"ו הוא כמשל העיקשות חס מלהזכיר בביאור כי על כל כבוד, אלא כך צ"ל שזהו ענין רעדכ"ר שהרצון הוא צנור וצמצום והוא ע"פ ח"ס, אבל רעדכ"ר הוא למעלה מהצנור ושם ענין הרצון עד שהציץ מרצה ונושא עון כי הוא תמיד ברצון כו' וכחשיכא כאורה והסליחה ממוצע בין ב' הבחי' שהרי באה מרעדכ"ר אבל

ולא: בכתי"ב: ואז.

היינו שמשם נמשך בהצנור ורצון זחכ' שלכן צ"ל תשובה כו' ועוד ביאור שיש בחי' למעלה מרעדכ"ר המנהיג כח הרצון איך יומשך בהצנור וזהו גבורה דעת"י הנק' קו המדה וחסד דע"י מתלבש בגלגלתא דא"א הנק' רעדכ"ר יגבו' דע"י זהו קו המדה, נמצא לפי"ז גבורה גבוה יותר מחסד וזה צ"ע. ואפ"ל בע"א הרצון המלובש בחכמה היינו חכמה דאצי' או"א שהלבישו ורעדכ"ר זהו גלגלתא ועכ"ז זהו חיצוניות הכתר ושם כחשיכא כאורה אכן מו"ס זהו פנימיות הכתר והוא המנהיג גלגלתא וכן נז' בביאור בשעה שהקדימו, והא"ש דגבו' דע"י גבוה מחסד דע"י יען החסד מאיר רק במקיף שהרי הגלגלתא היא חיצוניות וההעלאה ע"י יומין י"ל משום להגיע ליהנות מזיו עתיק יומין והנה מה שקו המדה גבוה מרעדכ"ר זהו ע"ד לבוש מ' שמקיף לד' עולמות בהשואה א'. ועכ"ז הכתר מל' גבוה ממנו אף שהלבוש חופף עליו וכתר תרי"ג מצות כו' וכן הארון גבוה מיריעות ויש דעה בע"ח ש"ו שבע"י הפנימי' גבוה מהמקיף וזהו עד דלא ידעי בין כו' ומ"מ משם נמשך הנס* כו' היינו מהפנימי' יותר וזהו ג' רישין, טעם שלמעלה מהחכ' רק ז', כמ"ש במק"מ ר"פ בראשית שג' ראשונות דע"ק* הדבור אסור בהם, וכ"כ בביאור השני אלה מסעי כל המשכות מא"ק רק ז"ת לבד (וע"ש בענין כי שאל נא לימים ראשונים מחסד דא"ק* ואילך) והטעם י"ל כמ"ש באוצ"ח בתחלתו מהרע"מ פ' פנחס דף רנ"ד בריאות העולם רק בשביל שיהי' שייך רחום וחנון שהם המדות וכו' משא"כ ג' ראשונות אין שייך לעולם, לכן ג"ר דא"ק הם בחי' שאין שייך לעולמות ולכן שם מ"ב רק ז' בחי' אלא באצי' נעשה יוד בחי' ושם שייך ג"כ ג"ר לעולמו' ודוקא המשכת ג"ר, טוב גימט' י"ז אך טוב ה' לכל אמנם הפנימי' טוב ה' לקויו זהו ויחי יעקב באמ"צ שבע עשרה שנה ז' שלמעלה מאצי' ז"ת דא"ק יו"ד דאצי'.

שייך לד"ה ועשית ציץ בת"א פ' תצוה

א) **בענין** ציץ ז"ל הפרד"ס ערך ציץ פי' הרשב"י ע"ה בפקודין פקודא דציצית כי הציץ הוא בינה ולכך כה"ג מעוטר בציץ כתר הבינה (והוא ברע"מ ס"פ שלח דקע"ד סע"ב ודא איהו ציץ כו' דאיהו סימן דעלמא עילאה לאתעטר ביה כהנא רבא וידוע דעלמא עילאה הוא בינה, וע' זח"א ויצא קנ"ח ב' ובפ' לך דפ"ד א' גבי מנקב מסטרא דימינא שירותא דעלמא

הנס: בכת"י ב': פנים.
דע"ק: בכת"י ב': דא"ק.
דא"ק: בכת"י ב': דע"ק.

עילאה סתימא עמיקא לעילא עד אין סוף והיינו מ"ש ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים.) והיה מכפר על עזות פנים (בגמ' יש בערוכין די"ו ע"א כתיב הכא והי' על מצח אהרן וכתיב התם ומצח אשה זונה היה לך ירמי' סי' ה'. ומצח אשה זונה זהו ק"נ והיא המחיצה של ברזל המפסקת כי מצח ג"כ אותיות מחץ, ורז"ל דרשו ע"פ ומחץ מכתו ירפא בישעי' סי' למד כ"ו אותה מחיצה שעשיתי בין העליונים לתחתונים, ועיין במד"ר ס"פ צו פ' יו"ד ג"כ מענין שהציץ מכפר על עזי פנים ושגם עי"ז ותטבע האבן במצחו דגלית, וזהו כענין מש"כ בענין שיכות ועשית ציץ לשבור המחיצה דעמלק כו') ולא ימצא אלא פני האמת פנים הנכללים בת"ת, (וז"ל הרע"מ שם ובג"כ אסתכלותא דיליה מכפרא על עזות פנים דלא קיימא לקמיה אלא פנים דקשוט, רזא דכל אינון פנים עילאין דאינון פנים דקשוט פנים דאמת דכלילן באמת דיעקב, ציצית איהי נוק' רזא דעלמא תתאה כו' עכ"ל. וזהו אויביו אלביש בושת ועליו יציץ נזרו תלים ססי' קל"ב ובמא"ע בלקוטים דקכ"ו ד"ה ועשית ציץ שזהו משארז"ל מנחות בענין ההוא גברא ששמע שיש זונה בכרכי הים ובאו ארבע ציציות וטפחו לו על פניו וזה נמשך מזה שע"י הציץ דכה"ג מכפר על מצח אשה זונה נמשך הכח אל הציצית דשאר בני נשא להצילם מיד אשה זונה עכ"ל, ואפ"ל שזהו מקרא מפורש והיה לכם לציצית כו' ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים כו' ר"ל ע"י קיום מצות ציצית יבואו להצילם מבחי' זנות, וע' במא"א אות ז' סכ"ג זונה נק' הנוגה, כי הניחה הקדושה ויצאה לקליפה ודבקה בהם, והציצית שהיא נוק' דקדושה שהיא בבחי' ביטול והתכללות באור א"ס ב"ה ע"ד עיני כל אליך ישברו, ויותר י"ל ע"ד הנך יפה כו' עיניך יונים, הנך יפה ע"י הציצת התכללות אהוי"ר ורחמים וקעומ"ש בסדור בד"ה ועשו להם ציצית ועיניך יונים כמו זוג יונים שעיקר תענוגם מההסתכלות זב"ז וזהו ציצית ל' הסתכלות בבחי' עיניך יונים ולכן דוחה בחי' אשה זונה שעיניה הם בהיפך בחי' עיניכם אשר אתם זונים כו', וכמו שהציץ דוחה מצח אשה זונה כו' ועמ"ש מזה בבוך דו"ח תקס"ו בסופו, וע' זהר ויקרא דט"ו סע"א ע"פ ישר יחזו פנימו ומ"ש מזה בביאור כי תשמע בקול, פ' ראה, ומ"ש בענין לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש בד"ה כי תצא דרוש השני ובד"ה שובה ישראל עד דרוש השני בענין תשובה שהוא החזרת פנים בפנים, ועמ"ש בביאור אלה מסעי דרוש השלישי פ"ד בענין תיקון ואמת שהוא בחי' באור פני מלך חיים יעו"ש) ונ"ל כי לכן היה בו קדש לה' כי קדש הוא בג' ראשונות, כמו שיתבאר בערכו ולה' הוא הת"ת ופי' הבינה החופפת על התפארת באמצעות כה"ג איש החסד עכ"ל הפרדס, וביאור דבריו כי התפארת נק' הקב"ה קדוש בוא"ו, ובו שם הוי', ובחי' ג"ר זהו קדש בלא וא"ו שהוא למעלה מבחי' קדוש בוא"ו ושרש המשכה זו הוא מבחי' ע"ק, ע"כ ע"י כה"ג נמשך מבחי' קדש לשם הוי' וכמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש הראשון בפי' שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' יעו"ש, שמבחי' קדש ממשיכים הברכה בשם הוי' וזהו הקדוש

ברוך הוא, שבחי' קדוש בוא"ו נמשך בו ברכה מבחי' קדש העליון, וזהו עצמו ענין ישר יחזו פנימו, וזהו פי' יפה בענין קדש לה', אך כאן בתו"א פי' באופן אחר, דבחי' שם הוי' הוא למעלה מבחי' קדש והיינו מדארז"ל קדש למד מלמטה הוי' למעלה כו', וי"ל הפי' שבכאן זהו למד בשני שטות הי' נכתב קדש למד מלמטה הוי' מלמעלה ופי' הפרדס זהו לדברי ר' אליעזר בר' יוסי שאמר בשטה אחת היו כתובים כדאיתא פ"ק דסוכה דף ה' ע"א, והמא"ע הנ"ל פי' בזה איזה פירוש, ואפ"ל לפ"ז דהציץ ממשיך בחי' התגלות פנים העליונים, א"כ ציצית ל' נקבה הוא ג"כ בחי' הפנים של כנס"י ע"ד לך ה' לבי בקשו פני, וע"ד האהבה כמים הפנים לפנים, או ל' הסתכלות שמלמטה למעלה, עיני תמיד אל ה', עיניך יונים, וז"ש וראיתם אותו ואזי למען תזכרו בבחי' זכרים כמ"ש במ"א וה"ע ציץ כו' והמשכה זו י"ל ע"י תפילין, כמארז"ל ומה ציץ כו' תפילין שיש בהן כמה אזכרות כו' וכידוע דהתפילין הם המשכות מוחין עליונים מהבינה לז"א וע' במד"ר בקהלת צא"א בד"ה מה יתרון העושה מענין וצדיק באמונתו יחיה והתפילין נק' חיים, ובמא"א אות צ' סעיף י"ש כתב ציץ יסוד אבא לשון דכורא (ובאמת גם בינה נק' דכורא ע"ד יובל דכרא הוא ועיין אד"א ויחי דרמ"ו) וכתיב בו קדש לה' מסטרא דאבא כו' והוא אור מקיף דז"א מצד מוחי אבא כו' גם ציץ היא הארת הבינה דע"ס דרישא ולכן מכפר על עונות (נ' שצ"ל עזות) מצח כנוי הבינה ולכן כל הרואה הציץ שב בתשובה בינה עכ"ל, והי"נ הביא ממ"ש בזהר ויקהל דרי"ח ע"ב כל אינון תקיפי מצחא דהוו בהו בישראל כד הוו מסתכלן בההוא ציץ הוה מתברי לביהו כו' וכדין ציץ מכפר עליהו עכ"ל וע"ש בזהר דף רי"ז ע"ב, וז"ש כאן בתו"א בענין הציץ דהיינו אור חיו וה"ע אור האהבה רבה הבא מלמעלה כו', וענין זיו הוא יסוד כמ"ש בענין בירח זיו כו' והיינו שנמשך האור מיסוד אבא כו', עוד הביא הי"נ ממ"ש בפע"ח שער הציצית פ"ג.

קיצור. ציץ ל' דכורא הוא בינה, וציצית מ' נוק', וציץ ל' הסתכלות בחי' ישר יחזו פנימו, לכן מכפר על עון עזות פנים בחי' מצח אשה זונה ע"י שממשיך שיהי' גלוי פנים דקשוט ועיין סוף ביאור חכלילי עינים בענין הסתכלות מצחא דז"א במצחא דא"א ועי"ז מקבל ש"ע נהורין וענין את פניך ה' אבקש, וזהו קדש ג"ר להוי' ת"ת ע"ד שאו ידיכם קדש וברכו את ה', וזהו למ"ד בשטה א' היה כתוב קדש לד' ולת"ק דהיו כתובים בב' שיטות י"ל הוי' מלמעלה זהו ע"ד קדושתי למעלה מקדושתכם לכן הוא למעלה מבחי' קדש למד, וענין ציצית ע"ד לך אמר לבי בקשו פני, ולכן גם ציצית מציל מאשה זונה כי ציצית עיניך יונים ועי"ז ולא תתורו אחרי כו' עיניכם אשר אתם זונים.

ב) **והנה** מש"כ דציץ הוא אור האהבה רבה היינו כי לפמ"ש הפרדס דהציץ הוא בינה והבינה היא אהבה רבה כמ"ש בזהר וארא דכ"ז ע"א בענין ובכל מאדך שהוא בבינה יעו"ש במק"מ, וגם כמ"ש בת"א

בד"ה כי אתה נרי הוי' כי ד' אותיות הוי' הם דחילו ורחימו רחימו ודחילו א"כ דחילו ורחימו הם מ' ח"א והוא בחי' אהבה זוטא, כי ז"א היינו זעיר, אח"כ רחימו ודחילו הוא בינה וחכמה, א"כ בינה היא אהבה רבה וכמ"ש בלקוטי תורה ס"פ עקב בד"ה ולהבין שרש, פ"א, ולפי מ"ש במא"א דהציץ הוא יסוד אבא, והחכמה היא בחי' שלמעלה מהשכל המושג ומובן כמ"ש בסש"ב סוף פרק י"ח, אם כן האהבה שמבחי' זו היא ודאי אהבה רבה חסד דאבא וע' באג"ה בד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה מענין זה, והנה זהב הוא בינה וא"כ ציץ זהב זהו האהבה הנמשך מחיבור חו"ב ע"ד נקודה בהיכלי' וכנזכר בד"ה ראה אנכי נותן, וציץ ל' הסתכלות ע"ד האהבה שמבחי' ראיה כי אין דומה שמיעה לראיה וזהו ענין אהרן אותיות נראה וכמ"ש בת"א בד"ה ועשית בגדי קדש, ועמ"ש בד"ה אני ישנה בענין יונתי, עיניך יונים, ובת"א בד"ה יהודה אתה ובד"ה חכלילי עינים ועמ"ש עוד מענין אה"ר דאהרן בד"ה בהעלותך את הנרות, ועמ"ש באג"ה בד"ה מה יפית ומה נעמת בענין עבודת מתנה אתן את כהונתכם, ועמ"ש בביאור כי תצא בפירוש על אויביך, ועמ"ש בת"א פ' תשא בד"ה שמאלו תחת לראשי בענין וד' עליהם יראה ומ"ש בד"ה ואתחנן אל ד' בענין ואראה את הארץ.

קיצור. ציץ אה"ר כי בינה נק' אה"ר, ולפמ"ש דציץ זהו יס"א נק' ג"כ אה"ר שלמעלה מהשכל המושג עיין בסש"ב ס"פ י"ח ובאג"ה ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה ובלק"ת ד"ה ראה אנכי נותן, וא"כ ציץ זהב ע"ד נקודא בהיכלא, ציץ ראיה אה"ר דאהרן אותיות נראה.

ומ"ש בת"א ועל אהבה זו נאמר מציץ מן החרכים, ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זהר פ' בחקתי דף קי"ד ע"ב דומה דודי לצבי כו' לאסתכלא ולאשגחא בין קוסטא כותלא עלייהו דלשם נזכר דשרש חרכים אלו נמשכים מהנקבים דאח"פ, ועמ"ש מענין חלונות וחרכים בלק"ת בד"ה להבין ענין יו"ט שני ושם מענין ואני אראה בשונאי והנה בזמן שהבהמ"ק קיים היה מצות ראיה ברגלים ועמ"ש מזה בד"ה ויקרא אברהם את שם המקום ההוא ה' יראה, וע' בסידור שער החנוכה בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית וע' בס' עה"ק חלק התכלית פל"ו פי' ענין אשר עין בעין נראה השפעה דעינא עילאה ז"א בעינא תתאה מ' וע' מזה בזח"ג פ' נשא דק"ל ע"א וע' בלק"ת פ' ראה סד"ה כי תשמע בקול גבי לעשות הישר בעיני ה' בפי' עיני ה' אל צדיקים ועכשיו נק' בהכ"נ מקדש מעט ע"כ עז"נ משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים דפי' ברבות בשה"ש על פסוק זה דף י"ו ע"ד דקאי אחר כתלינו אחר כותלי בתי כנסיות כו' שאז נמשך ג"כ מבחי' ראיה הנ"ל ונק' מציץ מן החרכים, וענין כותלי בהכ"נ י"ל ע"ד מ"ש לקמן סעיף ג' בענין ויסב חזקיהו פניו אל הקיר שפירש כותל ועיין פרדס ערך כותל שפירש כי תל היינו תפארת שהוא הוי' מספר כ"ו (ויש להעיר מענין כ"ו כי לעולם חסדו ומענין כובע ישועה כ"ו ע"ב כמ"ש במא"א

בהגהות לד"ה ענין הברכות שבת"א פ' בראשית) תל היינו תל שהכל פונים אליו שהיא מ' עם הצדיק כו' וע' עוד בפרדס ערך תל. וע' ברע"מ פ' משפטים דקט"ז ע"א מזה וע' במא"א אות כ' סט"ז בענין כותל ואות ת' סכ"ג בענין תל ויש לומר כותל היינו ע"ד שמש ומגן הוי' אלקים כי כ"ו זהו שם הוי' תל היינו ה' פעמים אלקים וגימט' משפט כמ"ש במא"א אות מ"ם סעיף ק"ה. והוא ענין צדקה ומשפט. וכן רש"י בתלים סי' פ"ד י"ב ע"פ כי שמש ומגן בשם מדרש תלים היינו שיני חומה והוא ענין כותל וכן ת"י ארום היך שור רם ותריס תקיף ד' אלקים וכ"ה ג"כ ברבות פ' במדבר פי"א דרמ"ג ב' ושם פי' דקאי על ברכות כהנים וז"ל אע"פ שאמרתי לכהנים שיהיו מברכים אתכם עמהם אני עומד ומברך אתכם כו' מציץ מן החרכים מבין אצבעותיהם של כהנים. והנה גבי כהונת אהרן נאמר בפ' קרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים דהיינו לפי שההשפעה נמשך מבחי' ורב חסד ע"כ הולך במהירות. ועד"ז ה"ע מציץ מן החרכים כו' ועמ"ש בד"ה ובגפן שלשה שריגים בענין והיא כפורחת עלתה נצה דפי' הרמב"ן כי מיד שפורחת עלתה נצה וכ"מ ברבות ס"פ וישב. וא"כ פי' מציץ היינו שמאיר אור האהבה מלמעלה להיות עלתה נצה. ועד"ז פי' בלק"ת פ' שלח בד"ה והי' לכם לציצית. ציצית לשון נקבה הוא מה שכנס"י מקבלת אור האהוי"ר מבחי' ציץ כו' וע' בזח"ג ס"פ שלח דף קע"ד סע"ב מענין ציץ וציצית ולפמ"ש דכ"ז ענין הסתכלות א"כ הרי יש הסתכלות מלמטה למעלה ומלמעלה למטה כדרך שבא לראות כך בא ליראות ועמ"ש בד"ה חכלילי עינים בת"א פ' ויחי ובד"ה אני ישנה בענין יונתי ובד"ה לבבתני בענין באחד מעיניך וזהו ענין ציץ וציצית. וכ"ז לפי הפי' דכתלנו היינו הכותל שבקדושה כמו המסך המפסיק בין אצי' לבריאה וזהו ענין השותפין שרצו לעשות מחיצה בחצר בונין את הכותל באמצע כמ"ש בלקוטי הש"ס מהאריז"ל. אבל כאן בת"א מפרש כותלנו הוא המחיצה של ברזל המפסקת ואעפ"כ עושים בה חלונות וחרכים כו'. ומ"מ שני הפירושים עולים בקנה א' כי ע"י שעושים חלונות וחרכים בכותלים העליונים שיהי' מאיר מבחי' שלמעלה מהמסך והפרסא עי"ז נמשך ג"כ חלונות וחרכים בהמחיצה המפסקת כו' וכמשי"ת ענין המחיצה המפסקת וענין שבירתה. ועמ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה להבין ענין משמח חתן וכלה בענין כי יעקב אותיות אז יבקע כשחר אורך כו'.

קיצור. ענין חרכים אח"פ. מציץ ע"ד ענין ראיה ברגלים ועכשיו בהכ"נ מקדש מעט ושם מציץ. כי ענין כותל בהכ"נ ע"ד ויסב חזקיהו פניו אל הקיר גם כ"ו תל תלפיות והוא שמש ומגן ובמטה אהרן ויצץ ציץ. והיא כפורחת מיד עלתה נצה. והיינו ע"י הראיה שמלמעלה עיני ה' אלקיך בה וזהו ציץ וציצית כדרך שבא לראת כך בא לראות וזהו ג"כ ענין עיני ה' אל צדיקים והמשכה זו נקרא ועשית ציץ וע"ין סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה'.

ג) **והנה** להבין קצת מארז"ל זה פ"ה דברכות דל"ב ע"ב ואמר ר' אלעזר מיום שחרב בהמ"ק נפסקה חומת ברזל בין ישראל לאביהם שבשמים שנאמר ואתה קח לך מחבת ברזל ונתת אותה קיר ברזל בינך ובין העיר ביחזקאל סי' ד' ג' ובספר מנחה גדולה ביחזקאל שם בשם מהרי"א וקיר הברזל משל להסתרת פנים כו' ע"ש וע' בגמ' פ"ק דברכות דף יו"ד ע"ב ע"פ ויסב חזקיהו פניו אל הקיר כו' וע"פ נעשה נא עליית קיר קטנה כו' ובזהר ויחי דרכ"ח ע"ב בגין דתשרי עליה שכינתא רזא דקיר כו' קיר דא הוא אדון כל הארץ ודא שכינתא כו' קיר כד"א מקרקר קיר ושוע כו' בישעי' סי' כ"ב ה' רחל מבכה כו', ואפ"ל ג"ב ע"ד כאיל תערוג על אפיקי מים בזח"ג פ' אחרי דס"ז ע"ב וע' זח"א פ' חיי דקל"ב סע"א דלא יפסוק בר נש בצלותא ביניה לבין כותלא כמ"ד ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ועיין במא"א אות קוף סכ"ג קיר נקרא המל' וקיר היינו אדון עכ"ל, וע' זח"ב תרומה קל"ג א' ע"פ נעשה נא עלית קיר קטנה בגין דאיהי זעירא כד"א עיר קטנה והיינו כענין ושם ה' קטנה רחל, וזהו ע"ד קטנתי מכל החסדים עיין באג"ה סי' ב' וע' במד"ר ע"פ ושם אחיו יקטן וע' במד"ר בשה"ש ע"פ אחות לנו קטנה שעי"ז כי ביום הזה יכפר עליכם כו' כמו הקטן שאין אביו מדקדק עליו ונתבאר במ"א דפי' קטן שממעיטים את עצמם מפני שיודעים דכולא קמיה כלא חשיב ממש כי למעלה היש ולמטה אין וגם זהו ענין הלבנה דלית לה מגרמיה כלום ע' בת"א פ' יתרו סד"ה בחודש השלישי ועד"ז יובן ענין קיר קטנה, וה"ע סיהרא דלית לה מגרמה כלום וא"כ ממילא מובן דקיר ברזל היא המנגד לבחי' קיר קטנה, וכמו העיר והמגדל דהפלגה המנגד לבחי' עיר אלקינו, ולכן נק' קיר ברזל שהוא דבר הקשה הפך הענוה והוא מחיצה המפסקת לגמרי הפך עלית קיר קטנה והוא בחי' ושפחה כי תירש כו' שנתבאר בזח"ג פ' אחרי דס"ט א' וכמו קץ הימים המנגד לבחי' קץ הימין וע' בזהר והרמ"ז ר"פ מקץ ובמא"א אות קוף סעי' י"ג קץ הימין נקרא נוק' דקדושה כו' קץ כל בשר נקרא נוק' דקליפה וזהו שבגמ' דברכות דל"ב ע"ב סמכו למאמר דר"א הנ"ל בענין קיר ברזל, רבש"ע אדם נושא אשה על אשתו כו' והיא בחי' הנ"ל שנקרא אשה לפי שבה נמשך ההשפעה דהיינו מה שנמשך ההשפעה בע"ס דק"נ כמ"ש באגה"ת פ"ד ע"פ ובפשעכם שולחה אמכם, ועמ"ש מזה בלק"ת פ' בלק בד"ה מה טובו פ"ב שזהו ענין עונותיכם מבדילים כו', ואפ"ל משארז"ל פ"ט דברכות דנ"ו ע"א ע"פ בניך ובנותיך נתונים לעם אחר זו אשת האב וכ"ה פ"ו דיבמות דס"ג שזהו בחי' שפחה הנ"ל ובירושלמי ס"פ היה קורא מה שאמר רב כהנא לר' יוחנן בר נש דאימא מבסרא ליה ואתתא דאבוהי מוקרי ליה וכו' המפרש א"י חשיב ליה כאימיה ובבל חשיבי ליה כאשת אב, וידוע כי בת בבל שהחריבה בהמ"ק היא נוק' דקליפה דנוגה הנ"ל והיא היא המחיצה של ברזל המפסקת וע"ד שנתבאר ע"פ הבה נבנה לנו עיר ומגדל כו', והבחי' אחרונה דמ' דעשיה המלובשת בגלות שם בנוק' דק"נ ונעשית עתיק לק"נ קראה רב

כהנא אתתא דאבוהי והוא בחי' לבונה שבי"א סממני הקטורת ולא ק"נ עצמה, וע' מזה בזח"א פ' נח דף ע"ד א' שהעיר לזה מפסוק והבית בהבנותו כו' והגרזן וכל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנותו כו' וע' במד"ר פ' בראשית ספ"ה כיון שנברא הברזל כו', ובמשנה פ"ב מדות משנה שהברזל נברא לקצר כו' והמזבח נבנה להאריך ימיו של אדם, ועמ"ש מזה ע"פ המזבח עץ, ואפ"ל כי קיר אותיות קרי, כי ההשפעה שנמשך לבחי' קיר ברזל הנ"ל נק' קרי לשון טומאה וכמ"ש במד"ר פרשה ויקרא פ"א ע"פ ויקר אלקים אל בלעם, וזהו ענין ואם בזאת לא תשמעו לי והלכתם עמי בקרי והלכתי עמכם בחמת קרי, י"ל חמת קרי נקרא בחי' שפחה הנ"ל וע' בזהר תרומה דק"ל ע"א מזה, ובקדושה קיר קטנה מקבלת הטפה הנק' יקר, ההפך מבחי' קרי, והיינו כי היחוד עליון שבקדושה הענין הוא שיהי' גילוי אלקות למטה גם בבי"ע כמו באצי' דשם הגילוי שם הוי' דכולא קמי' כלא חשיב כך יהי' גלוי זה למטה, זהו הנק' יחוד עליון כמ"ש בלק"ת בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך ושם פ"ב ובד"ה בהעלותך את הנרות דרוש הראשון פ"ב ובד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון בענין אור זרוע לצדיק ובחי' השפעה זו נק' יקר ונמשך זה בבחי' עלית קיר קטנה שהוא בבחי' ביטול משא"כ בלעומת זה שהוא יש ודבר נפרד וההשפעה רק חיצוניות ותענוגים גשמיים נק' קרי, ואפ"ל זהו ענין ויקרא אל משה משא"כ בבלעם ויקר כנ"ל, כי בזהר כ' ויקרא אותיות אוקיר, אוקיר אנוש מפז, פי' אוקיר ההמשכה הנמשכת מבחי' אלף ע"י הואו לבחי' קיר קטנה הנ"ל וכענין מ"ש הפרדס ערך אוה בפי' אוה למושב לו, ועיין מענין א' ו' בזהר ס"פ וירא דק"כ ע"ב, וזהו אוקירו לנשותיכו כי היכי דתתעשרו פי' אוקירו שיהי' הזיווג ע"ד יקר ולא בבחי' קרי כ"א בדרך קדושה שיקדש א"ע בשעת תשמיש, והנה האשה נק' חומה כמארז"ל ביבמות דס"ב סע"ב בלא חומה דכתיב נקבה תסובב גבר, וזהו אני חומה, וזהו ענין חומת בת ציון, ולכן חומת ברזל הנ"ל זהו בחי' בת בבל והיא המפסקת וכי' מהרש"א פ"ה דברכות שם וז"ל ולענין תפלה דרחמי קאמר דאינה נשמעת כ"כ מיום שחרב בהמ"ק אבל לענין שבחו ית' לקדושה וברכו הא אמרינן דאפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים בפ"ז דפסחים דפ"ה ע"ב ובפ"ז דסוטה דל"ח ע"ב וע' בתוס' בסוטה שם סד"ה מחיצה מאי שכתבו בפירוש כדברי מהרש"א, והחילוק מובן עפמ"ש אדמ"ו נ"ע כאן שהמחיצה היא רק בפני המקבלים ולא אצלו ית' ע"כ לגבי תפלה שהיא אתעדל"ת שהאדם מעורר שייך לומר שהמחיצה מפסקת, משא"כ בענין קדושה וברכו שהוא מצות הקב"ה הרי אצלו אין המחיצה מפסקת וכ"מ בתוס' הנ"ל שכתבו וז"ל דכלפי אבינו שבשמים לא תלוי בהפסק מחיצה וע' רש"י בפסחים שם וז"ל שאין הפסק לפני המקום שהכל גלוי וידוע לפניו ואין סתימה לפניו עכ"ל ויותר נראה לומר דפי' שחומת ברזל מפסקת לענין תפלה דאינה נשמעת כ"כ המכוון דבודאי גלוי וידוע לפניו התפלה רק שאינה נענה כ"כ ע"ד הסתר פנים כנ"ל בשם המנחה גדולה, וזה ההסתר פנים היינו

מה שאין מאיר מ' דאצי' כ"א ההשפעה נמשך ע"י ע"ס דק"נ שהוא המחיצה והחומת ברזל, ולכן לענין קיום מצות לא שייך כלל הפסק ומחיצה זו דהא ענין ההסתר פנים לא שייך רק על השפעות עוה"ז, והיינו שהתפלה נק' חיי שעה והתומ"צ הם חיי עולם ולגבי חיי עולם אין שייך הפסק המחיצה רק לענין חיי שעה, ועיקר הענין כי התפלה היא בחי' מל' ע"ד ואני תפלה להתחבר בהקב"ה, והמחיצה של ברזל היא צרה לבחי' מל' ומנגד לה בבחי' ושפחה כי תירש כו' ע"כ מפסקת בין התפלה כו' משא"כ לגבי ההמשכות הנמשכי' מלמעלה למטה מהקב"ה לכנס"י אינה יכולה להפסיק שגם בלעם אמר לא אוכל לעבור את פי ה' כו', והנה מה שנקרא חומת ברזל דוקא יובן עפמ"ש במד"ר פ' תרומה ס"פ ל"ה, אבל ברזל אין כתיב כאן כו' שנמשל בו אדום הרשעה שהחריבה בהמ"ק כו' וגם ברזל ע"ה הוא חשבון עמלק חושבנא דדין כחושבנא דדין כי עמלק גימ' ב"פ ק"כ צירופי אלקים כמ"ש בלק"ת ס"פ בשלח והיינו אחיזות החיצונים ק"כ צירופים שלהם בק"כ דקדושה כ"כ במא"א אות מם סצ"ב וזהו מ"ר יבכיון, וגם מר אותיות רם, כי זהו נמשך מחמת הסתלקות אלקות דסליק לעילא בבחי' רם על כל גוים ה' כנזכר בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקר"ח ובפ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא, וזהו עצמו ענין שאין השם שלם, והנה ברזל ע"ה גימ' חשבון ב"פ ק"כ צירופי אלקים כמ"ש במא"א אות בית סעי' מ"ה וסיים לכן הברזל מכלה וכדלקמן שהוא תכלית גבורות היותר קשות, ולכן ארז"ל פ"ג דמדות במשנה שהברזל נברא לקצר ימו של אדם, וע' ברבות בראשית ס"פ ה', וא"כ הוא כענין קץ דשמאלא הנזכר פ' נח דס"ב ע"ב ור"פ מקץ דקצ"ג ע"א דהא כל עובדוי לשיצאה תדיר ולמעבד כליה בעלמא וע"ש במק"מ שהוא נוק' דקליפה שהוא סוף כל הקליפות וכ' הרמ"ז שם כי שאר הקליפות יש בהן קצת טוב מעורב אבל זו רק רע כל היום לשיצאה תדיר שאין כוונתה להנאת עצמה כו' ומבקשת לעקור את הכל כו' עכ"ל, ובע"ח שמ"ט פ"ט ובלק"ת פ' תזריע מראות נגעים הם נשי סמאל כו' ונרמזו בפסוק ערש ברזל כי ברז"ל ר"ת בלהה רחל זלפה לאה שהם ב' ההי"ן דשם הוי' שם ה' גדולה לאה ושם ה' קטנה רחל ובלהה וזלפה הם מלוי ההה"ן, ולעומ"ז בנוק' דקליפה ג"כ נשי סמאל והיינו כי לאה ורחל הם מחשבה ודיבור ולעומת זה מחשבות ודיבורים דקליפה כו' והן הנק' ברזל ולכן ארז"ל ע"פ ונתתי עול ברזל על צווארך זה הרעיון בעין יעקב פ"ט דב"מ בשם הירושלמי, עכ"פ ברזל נוק' דקליפה ולכן והבית בהבנותו כו' וכל כלי ברזל לא נשמע עיין בזח"א פ' נח דף ע"ד סע"א שהרי הן זה לעו"ז, כי הבית נוק' דקדושה ולכן משחרב בהמ"ק הרי לא נתמלאה צור כו' נתגברה נוק' דקליפה וע"כ חומת ברזל מפסקת כו' ברזל דוקא. וביאור הענין הנה מבואר בביאור ע"פ לא הביט און ביעקב ענין ק"כ צירופי אלקים בעולמות בי"ע בסוד מלך אלקים על גוים ונמשכים מבחי' מל' דאצי' שנק' שם אלקים יחר"ת בחי' שמש ומגן הוי' אלקים ע' בת"א בד"ה ואתה תצוה בענין מחוץ לפרוכת כו' וע"י השתלשלות ק"כ צירופים הנ"ל יש יניקה להחיצונים

מריבוי הצמצומים ע' בד"ה מילדות העבריות גבי וכל הבת תחיון וע' בת"א ס"פ מקץ בביאור דמזוזה מימין ובסידור שער המילה בדרוש חרבות צורים ומבואר במ"א בענין ואם בשדה מצאה איך ע"ב צרופים הראשונים הם גבורות ממותקות שהם ב"ד שלמעלה שהעונש והדין בשביל התיקון כמו ונקלה אחיך כיון שנקלה הרי הוא אחיך, אמנם מ"ח צרופים האחרונים נק' אדמת בני חם שהם גבורות קשות ומהם יניקת החיצונים אלקים אחרים דעוכומ"ז כמ"ש בסידור האריז"ל גבי תיקון חצות בפי' אלקים באו גוים בנחלתיך כי בעונות בהתכללות אלקים אחרים בק"כ צירופי אלקים ביסוד נוק' דעשיה אזי כו' ושפחה כי תירש כו', והיינו כי עיקר הה"ג מתפשטים בק"נ ושם יש ג"כ ק"כ צירופים ע"ד הנ"ל וה"ע אחיזת ק"כ צרופים שלהם בק"כ צרופים דקדושה, וזהו ענין שמכלה את הכל מחמת ריבוי גבורות היותר קשות ונק' קץ דשמאלא הנ"ל, ועז"נ בהיותם בארץ אויביהם כו' ארץ היא נוק' הנ"ל וזהו ענין חומת ברזל המפסקת כו' בחי' ושפחה כי תירש כו' היש דקליפה ונק' אשר לא עלה עליה עול היינו עול מ"ש יש דקדושה כענין המבואר ברבות על אדום מחריבי בהמ"ק שאומרת מי לי בשמים כו' וז"ש והארץ אשר תחתיך ברזל בפ' כי תבא, ומ"ש שמחיצה זו מונע אור האהבה מישראל היינו כי הנה כתיב אהבתי אתכם אמר הוי' והיא האהבה שלמעלה מהחכמה וממנה נמשך כח האהבה בנש"י להיות להם רעו"ד ומחיצוניותה נמשך ג"כ כל שפע וטוב גשמי כמ"ש בד"ה אני ישנה בענין פי' קול דודי דופק, דופק הוא על היד והוא הארה והמשכה בבחי' חיצוניות חסדי ה' עמנו תמיד כעל כל אשר גמלנו כו' ודפק על הלב זהו המשכה בבחי' פנימיות כו' ע"ש, והכל נמשך מבחי' דודי הוא האהבה העליונה ועמ"ש מזה בד"ה ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם בענין כי אהבך ה' אלקיך, משא"כ ע"י המחיצה והחומה דברזל הנ"ל המונע אור האהבה העליונה כו', והנה ע"י הציץ נשבר מחיצה זו כי הוא דוחה מצח אשה זונה שהיא מחיצה של ברזל הנ"ל ע' פרדס ערך ציץ וברע"מ ס"פ שלח דקע"ד סע"ב דלא קיימא קמיה אלא פנים דקשוט כו' וע' בגמרא פ"ג דערוכין די"ו ע"א כתיב הכא והי' על מצח אהרן וכתיב התם ומצח אשה זונה הי' לך, ור"ל שהציץ דוחה ומשבר בחי' מצח אשה זונה שהיא ק"נ כו' וע' בזח"ב ס"פ ויקהל דרי"ח ע"פ ועשית ציץ וכמ"ש מזה במ"א בד"ה בענין ציץ כו'.

קיצור. ענין חומת ברזל דהיינו מ"ש קיר ברזל הסתר פנים ובקדושה השכינה נק' קיר וזהו ויסב חזקיהו פניו אל הקיר נעשה נא עליית קיר קטנה ה' קטנה רחל, וזהו ענין האזוב אשר בקיר עמ"ש ע"פ ולקחתם אגודת אזוב וע"פ תחטאני באזוב ואטהר ועמ"ש ע"פ טוב שכן קרוב חהו שלא יהי' דבר חוצץ בינו לקיר שעי"ז נמשך האזוב בקיר כו' ונק' ג"כ אחות לנו קטנה שעי"ז נמשך כי ביום הזה כו' לטהר אתכם, ובחי' קיר ברזל, ושפחה כי תירש, מאמר רב כהנא, ויקר אלקים אל בלעם, והלכתי

עמכם בחמת קרי, ובקדושה קיר קטנה מקבלת מבחי' יקר, גימט' יש בחי' להנחיל אוהבי יש וע' במדרש תלים סי' קט"ז ע"פ יקר בעיני ד' המותה לחסידיו שם פירשו ענין יקר, הרי אתה עשוי כיוצא בי והוא ע"ד מארז"ל עתידים צדיקים שיקראו על שמו של הקב"ה שנאמר כל הנקרא בשמי, ויקרא אל משה אוקיר, ובקדושה נקבה תסובב בחי' חומה ולעומת זה חומת ברזל, וזהו ענין ההסתר פנים, והנה המחיצה המפסקת לתפלה שהיא במל' ולא לקדושה וברכו שהיא אתעדל"ע, וגם כי תפלה היא חיי שעה ותורה היא חיי עולם, ברזל אדום ב"פ ק"כ צירופי' כחשבון עמלק מר רם, נברא לקצר, קץ דשמאלא המכלה הכל, ד' מראות נגעים והנה בקדושה ע"ב צירופים הראשונים גבורות ממותקות, ומ"ח האחרונים בני חם וכשק"כ צירופים דק"נ נאחזים בהם זהו ענין מחיצה של ברזל ושפחה כי תירש כו' ועיין בת"א פ' לך לך בד"ה ולא יקרא עוד גבי אך יש כמה מיני מסכים כו' עד ועל מסך מבדיל זה נאמר אלביש שמים קדרות כו' היכלות דק"נ ערלה כו' וכעין זה הוא ענין מחיצה וחומת ברזל והיינו עונותיכם מבדילים ומונע אור האהבה העליונה אעפ"כ מציץ מן החרכים היינו ע"י שבירת המחיצה שהם הרהורי תשובה, וזהו והבית בהבנותו כו' וכל כלי ברזל לא נשמע בבית כו' ועיין במד"ר פ' בראשית ספ"ה לא יכנס אחד מהן בי כו' וע"י הציץ נשבר מחיצה של ברזל זו כו'.

ד) **ומ"ש** והנה עיקר המסך המבדיל והמחיצה המפסקת הוא ראשית גוים עמלק וכתיב מלחמה לה' בעמלק מדור דור, הנה רש"י והרמב"ן בפ' בלק נדחקו איך עמלק הוא ראשית גוים, אך עפמש"כ א"ש כי שבעה גוים נמשכים ממה שנפל בשבה"כ מז"ת, אך עמלק הוא מבחי' מה שנפל מהדעת והדעת הוא ראש ומקור להמדות כו' וכן איתא בכהאריז"ל, ובמ"א נתבאר עוד בפי' ראשית גוים עמלק, ועמש"ל בד"ה ויאבק איש ומשם יובן פי' מלחמה להוי' בעמלק שהם רוצים לינק מאוא"ס ב"ה שלא ע"י קדושת ע"ס, וי"ל דהיינו שלא ע"י שם הוי' כ"א ע"י ק"כ צירופי אלקים שראשיתן מגיע עד הכתר כמ"ש בפי' האריז"ל לאד"ר בענין מש"ש דקב"ח יתיב על כורסיא דשביבין לאכפייא לון שבין כתר לחכמה מתחילים בחי' ק"כ צירופי אלקים וזהו כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל היינו בין כתר לחכמה כו' בבחי' סוכ"ע ועל הארץ מתחת בבחי' ממכ"ע בבי"ע, ומ"ש והיינו בחינת גסות הרוח בחוצפה וגבהות כמ"ש אם תגביהי כנשר היינו כנ"ל חוצפא כלפי שמיא להגביה א"ע לינק מבחי' דכחשיכה כאורה וכן איתא במד"ר נשא פי"ג דרנ"א ג' ע"פ גאות אדם תשפילנו במשלי סי' כ"ט כ"ג זה עמלק שנתגאה על הקב"ה כו' ושפל רוח יתמוך כבוד זה יהושע שהרגו שנאמר ויחלוש יהושע כו' וכדלקמן שהמנגד לבחי' עמלק זהו דוקא בחי' הביטול וזהו ושפל רוח כו', ומ"ש והנה בבחי' זו של עמלק נאמר כס י"ה עד כס לשון כיסוי כו' היינו כיסוי זה שעל בחי' י"ה זהו שורש לבחי' חומת ברזל הנ"ל והענין דבחי' כסא זהו ענין נכון כסאך מאז, ע'

במד"ר בשלח ר"פ כ"ג ובזח"ב בשלח דנ"ד סע"א, ע"ד וישב ה' מלך לעולם שע"ז רומז הכסא ולע"ל והיה ה' למלך כו' ואזי ביום ההוא יהי' הוי' אחד ופי' בלק"ת מהאריז"ל אשר ג"ר יהיו קבועים בז"ת, וזהו ענין שיהי' השם שלם. ולכן זה שהכסא יהי' שלם נמשך וזהו ע"י שהשם שלם. משא"כ כשאין השם שלם אזי גם הכסא אינו שלם בהסתלקות האלף שהוא א' דאז נבוך כסאך מאז ונעשה כס וכסוי ע"ד כי הנה החשך יכסה ארץ בישעי' סי' סמך פסוק ב' ועי"ד המכסה שמים בעבים תלים סי' קמ"ז וכתיב על כפים כסה אור ויצו עליו במפגיע באיוב סי' ל"ו ל"ב דפי' שמתכסה המטר ואינו יורד וע"י התפלה ע"ד ויפגע במקום הוא יורד, ומ"ש והתכסות זו הוא על בחי' י"ה עמ"ש בד"ה אשירה להוי' בענין לעשות צדקה ומשפט ובענין עזי וזמרת יה ולכן דוקא ע"י י"ה נמשך רק בקדושה וזהו ענין פותח בברוך כו' ועוד כי מז"ת יש יניקה משא"כ מבחי' י"ה וכמ"ש ע"פ הללויה הללי נפשי כו' ולדחות החיצונים וזהו ע"י אור אימא כי בינה נק' דרור עלמא דחירו שאין ממנה יניקת החיצונים וכ"ש חכמה כמ"ש ימותו ולא בחכמה רק מהמדות יש ינקה וכמ"ש בסידור בענין נטילת ידים, והכיסוי שעל י"ה י"ל כענין מצרים מצר הגרון המפסיק בין מוח ללב דהיינו בין י"ה שבנפש לבחי' ו"ה, ועיין בר"ח שער התשובה פ"ב כמה בחי' שמסתלקת הבינה מלהאיר לז"א כו', ובד"ה לבסומי כ' כי י"ה בחי' ביטול ולכן המנגד לזה הוא עמלק שהוא יש וגסות וע"כ הוא הנק' כס י"ה כו' והיינו כי הוא מבחי' דעת דקליפה, ומ"ש כי י"ה זהו להיות המשכת סוכ"ע וממכ"ע היינו כי הה"א ראשונה הוא בינה והנה עולם היינו ו"ק מעלה ומטה מזרח ומערב צפון ודרום שהם נמשכים מז"א שהם ו"ק הגדולה והגבורה והתפארת כו' וזהו עולם חסד יבנה מבחי' חסד מתחיל בנין העולם וכמ"ש בפע"ח שער הברכות בפי' בא"י אמ"ה דבינה נק' מלך העולם שהוא ז"א וכן בפרדס בעה"כ ערך עולם כתב שהתפארת נקרא עולם שהוא בעל שש קצוות לכן ראוי שיקרא בשם עולם וכ"כ במא"א אות ע"ין סעיף י"ב וז"ל אך עיקר עולם ז"א כו' כי העולם בעל ו"ק כו', וזהו ג"כ ענין מארז"ל שית אלפי שני הוי עלמא כי ו"ק הנ"ל כל מדה היא בחי' אלף שנה כו', והנה בינה הוא מקיף וכתר לז"א לכן נקרא הבינה הוא והז"א נק' אתה כהן לעולם כו', וכמבואר במ"א בענין מי שהוא בינה ברא אלה ו"ק דז"א כי ופ"ז גימטריא אלה כמ"ש ג"כ בד"ה אלה פקודי המשכן ונתבאר יותר בהביאור ע"פ אלה מסעי דתקס"ג, וזהו ענין ט"ו שבחים דישתבח וט"ו ווין דאמת ויציב וכן ט"ו תיבות דברכת כהנים הכל להמשיך בחי' י"ה שיהי' השם שלם, וכן פסח וסוכות מתחיל בחמשה עשר לחדש, וע"כ הבינה היא נק' סוכ"ע, וגם היא ממכ"ע שמתלבשת בהמדות בבחי' פנימית כי נה"י דאימא הם מוחין לז"א וע' בסידור בביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה ועמ"ש בביאור ע"פ וספרתם לכם ובת"א בביאור ע"פ וקבל היהודים ומענין הצמצום של היוד עיין מענין צמצום זה בבה"ז פ' אחרי ע"פ המאמר שם דע"ט ע"ב הביאו עלי כפרה ועמ"ש ע"פ אלה פקודי המשכן בענין י"ה שנק'

הנסתרות להוי' אלקינו ולכן חכמה נקרא קדש ובינה נקרא קדוש. ומ"ש ובחי' זו נמשך בכל אדם כו' עמ"ש מזה בד"ה ראה אנכי נותן ובד"ה ולא אבה כו' ויהפוך כו' ובד"ה וכל בניך למודי הוי' י"ה ע"י תפלה ו"ה ע"י תומ"צ. וזהו ענין שאין השם שלם והיינו כי י"ה שהוא סוכ"ע וממכ"ע הנמשכים מבחי' ה' עילאה שמקבלת מהיו"ד כו' הוא מונע ומכסה שלא יאיר ויתגלה בחי' זו בעולם שהוא ו"ק דז"א כו' שמזה נמשך שיהי' נראה העולם הגשמי ליש ודבר בפ"ע והוא ע"ד שנתבאר בד"ה וארא אל אברהם בת"א דצ"ב סע"א בענין ביום ההוא יהיה הוי' אחד כו' אטו האידנא לאו אחד הוא כו' והיינו משום שאינו נראה יחודו ית' בהתגלות כו'. וכבר מבואר לעיל דפי' יהי' הוי' אחד שיהיו ג"ר קבועים בהמדות שעי"ז יהי' נמשך הגילוי גם למטה מבחי' סוכ"ע וממכ"ע משא"כ האידנא כו'. וזהו הנק' כס י"ה. וזהו ענין אלביש שמים קדרות בד"ה היינו כחולמים בת"א פ' וישב דמ"ח סע"א ומה שעמלק הוא כס י"ה כי הנה בחי' המשכת הבינה בז"א נקרא מי ברא אלה וזהו ענין פלג אלקים שנתחלק ההעלם דשם אלקים להיות מי אלה שהוא גילוי. ועמלק ע"י אחיזת ק"כ צירופים דק"נ בשם אלקים מונע ומעכב הגילוי דבחי' פלג אלקים כו' ובחי' זו בנפש היינו ג"כ העדר הגילוי מבחי' וראו מי ברא אלה שלא יתפעל הלב מזה היפך ממ"ש ונקדשתי בתוך כו'. והנה בחו"ב מאיר ע"ק וא"כ כס י"ה זהו ג"כ שלא יאיר אור ע"ק בז"א כו' והוא היפך בחי' ועשית ציץ כו' כי הנה כתיב כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל שמים היינו סוכ"ע גם שם יש בחי' שם אלקים המעלים כו' ומחמת שעמלק גורם אחיזת ק"כ צירופי אלקים דנוגה כו'. א"כ זהו המונע ומכסה גלוי אור הסוכ"ע וממכ"ע. או י"ל ענין כס כי הנה השמים כסאי ובת"א ר"פ בראשית משמע הפי' כי ז"א הנקרא שמים הוא כסא לבחי' כח"ב. וזהו כסא כבוד מרום מראשון. כסא ת"ת כבוד בינה מרום חכמה מראשון כתר בקונטריס שבסוף הבחיי פ' תרומה סעיף ז'. ובלק"ת סוף שה"ש פי' מבחי' שמים כתר דז"א נמשך הכסא הפרסא המפסיק בין אצי' לבריאה. עכ"פ השמים הוא בחי' כסא. ולפעמים אלביש שמים קדרות ע' ביאור דיונתי בחגוי זהו ענין כס.

קיצור. מהו אין הכסא שלם. כסא ושכנתי בתוכם וישב ה' מלך לעולם וה"ע והי' הוי' למלך. וע' בד"ה השמים כסאי וזהו כסא בא' כי נכון כסאך מאז בחי' אז א' פלא נמשך על הכסא אגוסטוס יושב. והיינו אז אלף על זיין ע' זח"ב נ"ד א' ח"ג מ"ז ב'. וזהו ע"י שהשם שלם ע"ד והי' ה' כו' ביום ההוא יהי' הוי' אחד. משא"כ כס כיסוי והסתר. ועמ"ש זח"ב תצוה קפ"ד סע"א ע"פ בכסה כו' ההוא כסה דאתחפיא סיהרא כו'. ואפ"ל כסא חשמ"ל דקדושה או היכל קדה"ק כס מסך דק"נ. וכס זה על בחי' י"ה ה' בינה סוכ"ע וממכ"ע לו"ק הנקרא עולם ושזהו מי ברא אלה וע"י המסך גורם שלא יתגלה מי באלה ונשאר אלקים ואין השם שלם אלביש שמים קדרות ועמלק נולד מן ותמנע היתה פלגש שמונעת האור והגילוי וכנ"ל בענין חומת ברזל כו'.

ה) והנה ארז"ל במד"ר ס"פ בשלח ע"פ ויבא עמלק שהחטא שעבורו בא עמלק הוא על אומרם היש ה' בקרבנו אם אין, אם בקשתם לבדוק אותי יבוא הרשע ויבדוק אתכם כו' משל לתינוק כו' וכן איתא בפ' חקת דרע"ה ב' וכן באיכה דס"ט ע"ד בפסוק תבא כל, חטאו ביש דכתיב היש הוי' כו'. והנה באמת מה שאמרו ואם אין זהו פליאה דאיך נסתפקו בזה אחר כל הנסים דיצ"מ וקי"ס וירידת המן כו', ובזח"ג פ' שלח דקנ"ח ב' פי' ואם אין היינו א"א שלמעלה משם הוי' וא"כ אינו מובן כלל מהו החטא. ויש לפרש עפמ"ש ר"פ ויצא ויאמר אכן יש הוי' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, וגם זה יפלא הלא אין מקום פנוי מהשכינה ואפילו סנה כמ"ש ברבות סדר שמות פ"ב, וכתיב הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, וא"כ מהו החידוש שיש הוי' במקום הזה. אך כי פי' אני מלא היינו סוכ"ע וממכ"ע והנה סוכ"ע מאיר בבחי' העלם וע"י ממכ"ע כנזכר בביאור יביאו לבוש מל', והנה כמו עד"מ הנשמה הממלא את הגוף שמ"מ עיקר השראתה הוא במוחין, משא"כ בשאר האברים מאיר רק הארה כמ"ש בסש"ב פנ"א כמ"כ בבהמ"ק היה הגילוי כמו השראת הנשמה במוח שעצמיות חב"ד ממש נתגלו שם משא"כ החיות בכל העולם רק הארה בעלמא כו', וזהו אכן יש הוי' במקום הזה כו' יש היינו חו"ב קנה חכמה קנה בינה ב"פ קנה הוא יש כו' וכיון דשם מאיר חו"ב ממש גם סוכ"ע מאיר שם כמו שהנפש עצמה מלובשת בחכמה יותר כו' גם עדמ"ש בזהר ויצא דקנ"ו סע"ב ע"פ לכן ישכב עמך יש כב יש דא איהו עלמא עילאה כ"ב רזא דאורייתא כו' ע"ש, וענ"ל עפמ"ש אדמ"ו נ"ע בת"א פ' בשלח בד"ה וירא ישראל, ולהבין לשון מאין ליש כו' היינו ע"י צמצום כו' דמובן מה שנקרא מאין לפי שנתהווה ע"י צמצום, שנמשכו רק ע"י י' כו' ובד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו פי' ולכן נק' הבריאה יש מאין דהיינו מבחי' שהוא כאין ואפס וכלא חשיב שאינו מבחי' עצמותו ומהותו כלל רק בחי' זיו והארה ממנו ית' והוא בחי' מלכות כו' ע"ש, א"כ בחי' אכן יש הוי' יש ממש ולא אין היינו גילוי עצמות אוא"ס או שם הוי' דלעילא כו', וזהו ענין יסוד שלמעלה מהמל' שהוא הנק' שער החצר הפנימית הפונה קדים מבחי' קדם למע"ב שהתהוותם מאין כו' וז"ס יש הוי' במקום הזה כו', כי המל' הנק' אין נקרא מקומו של עולם ממכ"ע וצריך להמשיך בה בחי' יש הוי' וזהו עושין רצונו של מקום כו' ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זח"א דנ"ט אלה תולדות נח אלה פסל כו' נח נייחא בחי' שבת שביום השבת דוקא יפתח כו', וז"ש והי' ביום ההוא שרש ישי ופי' בזח"ב פקודי רכ"א ב' בזמנא דקודב"ה יסגי שלמא בעלמא כו' כי שלום בחי' יסוד המקשר ומחבר ב' הפכיים להיות הגילוי למטה כמו למעלה, ויסגי שלמא ריבוי ההמשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות, ונק' שרש ישי כי שרש היינו יסוד ונק' ישי מלשון יש להנחיל אוהבי יש, כמ"ש במק"מ שם כי תר"ך עמודי אור בכתר ונחלקים יש לחכמה ויש לבינה ומפני שאו"א כחדא נפקין לכך שניהם נרמזים בתיבה אחת ישי, שהשין עולה לכאן ולכאן עכ"ל וכ"כ בפ' תרומה דקע"ה, עכ"פ ישי מענין

יש, ולכן נק' דוד שהוא מל' בן ישי דוקא ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה כנ"ל, וכמ"ש במא"א ב' סעיף כ"ד בן ישי יסוד ז"א בן לבינה יש עלמין בה עכ"ל, והיי"נ העיר ע"ז ממ"ש בזח"א ס"פ בראשית נ"ט א' וסימן בן ישי חי כו' ע"ש, וזהו ישיש כגבור כו' ישיש ב"פ יש כו' ועד"ז אמרו היש הוי' בקרבנו, ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה, כי ושכנתי בתוכם כתיב שמאיר מבחי' הוי' דלעילא ע"י חו"ב המקבלים מהכתר כנ"ל והוא גילוי עצמות א"ס ב"ה שלמעלה מעלה ממדרגת חיות העולמות שהוא רק מבחי' אין כו', אם אין אין הכוונה לא ח"ו, אלא ר"ל אם מאיר בהם ג"כ רק ממדרגת האור והחיות המחיה העולמות שהוא הנקרא אין והוא מבחי' מלכות כו' זיו והארה בעלמא ולא מבחי' עצמיות ממש הנקרא יש כו' אשר בחי' מלכות הוא מדות הדין וגם נקרא נקבה שהוא ענין תשות הכח, ועמ"ש במ"א בענין אתה הוא ה' לבדך, ואח"כ כתיב את עשית את השמים כו' כתיב את בלא הא והיינו עלמא דנוק' בחי' מ' הנקרא שם והארה לבד, בהגהות לד"ה ויאמר משה אכלוהו היום, ולכן תנאי התנה הקב"ה במע"ב אם יקבלו ישראל את התורה כו' שע"י התורה ממשיכים מבחי' עצמיות בבחי' מ', וכוונתם בשאלה זו ר"ל כי כיון שבחי' זו היינו בחי' מ' היא המהווה להיות יש ודבר נפרד א"כ אין מבחי' זו כ"כ גלוי הנפלאות היוצאים לגמרי מהטבע, שלזה צ"ל ההמשכה מעצמות אור א"ס שלמעלה משורש התהוות היש כו' כי משם דוקא צ"ל נמשך הדבר חדש לגמרי, כמ"ש בזח"ב פ' תרומה דק"ע סע"ב גבי ולהאי קשיין כל הני דהא לאו ברשותיה קיימיה כו' ועמ"ש מזה ע"פ המאמר זח"א פ' וירא קט"ו בענין וה' פקד את שרה כו' בני חיי ומזוני לאו בזכותיה תליא כו' ע"ש, וכעין מ"ש בפע"ח שער הק"ש פי"א כי לחדש הישנות זהו ע"י יחוד חיצוניות חו"ב, אבל להמשיך אור חדש צ"ל מא"ס ונקרא יחוד פנימית חו"ב כו', ופי' הרמ"ז פ' בשלח דף נ"ד ע"א ע"פ אז ישיר שכדי לחדש בעולם הנהגה מחודשת והוא עשיית הנסים השולטים על הטבע זהו דוקא ע"י זווג הפנימי' דחו"ב שאזי נמשך אור חדש ממל' דא"ס כו', והבחי' ב' שהם הפרידו בין שני מדות אלו וקצצו הנטיעות כו', וגם לפמ"ש בזהר ואם אין שהוא א"א י"ל ג"כ הכוונה כנ"ל והוא כמ"ש בת"א בד"ה וארא אל אברהם, והנה בחי' עיבור דהיינו בימי הגלות מצרים סליק קודב"ה לעילא לעילא דהיינו לגבי בחינת מהותו ועצמותו בחי' יחיד ומיוחד שאינו בגדר עלמין כלל ואינו שורה ומתגלה יחודו ואחדותו בתחתונים כו' ע"ש, וזהו שאמרו היש הוי' בקרבינו בחי' הוי' אחד שהוא מה שמתגלה יחודו ואחדותו בשבעה רקיעים והארץ לפעול בהם נפלאות כו' ואם אין דסליק לעילא לעילא ונראה כאלו העולם הוא יש ודבר בפני עצמו כו', וע"כ נענשו כי עיניהם הרואות הנסים היוצאים מהטבע לגמרי וא"כ במה נסתפקו ולכן נאמר עליהם דור לא הכין לבו כו' בתלים סי' ע"ח והעונש היה מדה כנגד מדה ויבא עמלק כו' גימט' רם וגימט' מר היינו כנזכר בת"א פ' וארא סד"ה וידבר אלקים אל משה כי הנה כתיב רם על כל גוים כו' שכל עובדי כוכבים מקבלים שפעם

וחיותם מבחי' רוממות רם כו' על השמים כו' לפני מלך מלך לבנ"י כו' ע"ש ובד"ה כי עמך מקו"ח ומה שאמרו במדרש יבא הרשע ויבדוק אתכם כו' כי הנה כמו דקודב"ה סתים וגליא שהם ב' בחי' הנ"ל שרצו לבדוק היש הוי' בקרבינו בחי' הפנימיות אם אין בחי' החיצונוות בחי' מלכות הנקרא אחרי הוי' בחי' אחוריים כו', כמ"כ בישראל יש סתים וגליא וזהו ענין ישראל ויעקב כמ"ש בזח"א וישלח דף קע"ד ואם תהיו בבחי' פנימיות כדבעי בחי' ישראל לא יזיק לכם עמלק כלום כי בבחי' ישראל נאמר כי שרית עם אלקים כו' וכן הוה שעמלק לא נגע רק בבחי' הנחשלים אחריך אחריך דוקא שהם בבחי' אחוריים שם יוכל לשלוט בחי' ומלק את ראשו ממול ערפו שזהו ענין עמלק משא"כ בבחי' פנימיות כו'.

קיצור. המדרש בקשתם לבדוק אותי, היש הוי' בקרבינו ע"ד אכן יש הוי' במקום הזה יש כ"ב ב"פ קנה חשבון יש חו"ב המתגלים במוח בהמ"ק כי הבריאה מאין ליש מבחי' זיו והארה ונק' מקומו של עולם ממכ"ע, אכן יש הוי' במקום הזה בחי' עושים רצונו של מקום להמשיך מבחי' חצר הפנימית הפונה קדים, וזהו שרש ישי להנחיל אוהבי יש וזהו היש הוי' בקרבינו אם אין שמאיר רק בחי' מל' מפתחות החיצוניות זיו והארה הנ"ל והוא בחי' נקבה שאין בה כח להמשיך דבר חדש מעיקרו אא"כ נמשך לה מלמעלה ומ"ש בזהר ואם אין הוא א"א אין סותר זה כי כוונתם ע"ד בגלותא סליק לעילא, ולכן אומרים בק"ש אחד דוקא, ונענשו מדה כנגד מדה שנתנו מקום ליניקת עמלק ושבא לבדוק אותם שאם הם מבחי' כי שרית כו' לא יוכל לנגוע בהם כו'.

גם עיקר פירוש היש ה' בקרבינו אם אין היינו כנודע בענין כי אל דעות ה' שמלמטה למעלה נקרא הבריאה יש מאין אבל מלמעלה למטה כולא קמיה כלא חשיב, וזהו היש ה' בקרבינו היינו אם מאיר בבחי' זו שלמעלה היש וכולא קמיה כל"ח, ומבחי' זו נמשך הנסים הנגלים הפך הטבע כמ"ש בסדור בד"ה מזמור לתודה, אם אין היינו שמאיר מבחי' מלכות שמשם נמשך הבריאה מאין ליש ועי"ז היש מסתיר כו'.

ו) **ומ"ש** והעצה היעוצה לזה (עיין בלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ צאינה וראינה דרוש השני פ"ג בענין עצות מרחוק ובזח"ג ס"פ צו דל"ה ע"ב, ובפרדס ערך עצה) בחר לנו אנשים, אנשי משה דוקא, ונחנו מה, עיין בלק"ת בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני פ"ב איך שהבחי' דכולא קמי' כלא חשיב זהו מאיר באדם ע"י עסק התורה, וא"כ כיון זהו למעלה אפילו מבחי' הפרסא דקדושה להיות יש ודבר נפרד ע"ד שמש ומגן כו', וזהו דעמלא דאורייתא הוא לעילא מן שמשא פי' למעלה מבחי' שמש ומגן כמ"ש בת"א פ' וארא בד"ה וידבר אלקים כו' וארא, והוא כמ"ש סד"ה ואתה תצוה דדוקא באהרן הוא בחי' מחוץ לפרוכת משא"כ בבחי' משה יעו"ש וכמ"ש בלק"ת סד"ה ששים המה דרוש הראשון ששורש בחי' ומשם יפרד נמשך ע"י המסך ששרשו מהבינה אבל והחכמה מאין תמצא, וא"כ

מכ"ש שבחי' זו שובר ההסתר של המחיצה המפסקת לגמרי דעמלק כו', ועי"ש בענין ומעין מבית ד' יצא והשקה, ועוד זאת כמ"ש בלק"ת פ' תצא בד"ה כי תצא דרוש השני בפירוש על אויביך דפירוש על אויביך היינו למעלה מאויביך מבחי' סוכ"ע שאין לאויב אחיזה ושליטה שם משם דוקא נמשך ונתנו ה' אלקיך בידיך והמשכה זו הוא ע"י משה וכמ"ש ויקרא הוי' הוי' ופי' בת"א פ' בשלח סד"ה וירא ישראל אשר ויקרא קאי על משה שמשה קורא וממשיך מהוי' דלעילא להוי' דלתתא שהי' פסיק טעמא כו' וע"י בחי' משה נעשה חיבור וקישור ב' הוי' כנ"ל כי משה משה לא פסיק טעמא, והיינו ההמשכה מבחי' סוכ"ע, ועוד זאת כי יניקת עמלק הוא מבחי' רם על כל, ולכבוש יניקתו צ"ל ע"י ההמשכה מבחי' עליונה יותר דהיינו מ"ש המגביהי לשבת ולכן המשפילי לראות בשמים ובארץ כו' והיינו ע"י תשב"כ ותשבע"פ והמשכה זו זהו ע"י משה דוקא וכמ"ש אם תגביהי כנשר משם אורידך נאום ה' לשון דיבור והיינו הדיבור בדברי תורה שהוא תורת הוי' ועמ"ש כה"ג בענין עבדים היינו לפרעה במצרים שיונק מעורף דא"א מבחי' דכחשיכה כאורה ויוציאנו ה' אלקינו או"א שהלבישו לזרועות דא"א שעי"ז נמשך בחי' יאר ד' פניו אליך כמבואר בסידור בד"ה עבדים היינו ועד"ז יובן כאן, וע' בת"א פ' וישלח בד"ה ויאבק איש עמו, בענין משם אורידך, ועמ"ש ע"פ והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל כו', וענין תורה צוה לנו משה צוה חשבון ק"א להיות שונה פרקו מאה פעמים ואחד שעי"ז עובד אלקים בבחי' ביטול היש ועי"ז ממשיך והחכמה מאין תמצא כי מאין ג"כ חשבון מאה ואחד כ"כ במ"ע, ועמ"ש מענין שונה פרקו מאה פעמים ואחד בלק"ת פ' ראה בהביאור ע"פ אחרי ה' אלקיכם תלכו בהקיצור סעי' וא"ו בפי' ואותו תעבודו, עוד זאת הנה מבואר בע"ח שער מ"א פ"ז שבחכמה הוא בחי' איהו וחיוהי חד כי החכמה תחיה ולמעלה מבחי' איהו וגרמוהי חד והיינו שגם הכלי דחכמה הוא כמו האור ולכן נק' חיוהי ולא גרמוהי והיינו ע"י הביטול האמיתי שבחכמה יותר מבשאר ע"ס וכמ"ש בסש"ב פל"ה בהג"ה שלכן נק' החכמה אמת וכמ"כ משה אמת כו' שיזכה לבחי' ביטול כו' עד שנק' התורה על שמו זכרו תורת משה עבדי במלאכי סי' ג' כ"ב, והיינו משארז"ל פ"ט דשבת דפ"ט ע"א הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך כו' וע' בת"א פ' נח גבי אחות לנו קטנה כו' וע' מזה דף ברבות שמות פ"א דף קי"ז גבי ויטב אלקים למילדות ור"פ ואלה המשפטים קמ"ה ד' נשא פי"ב רמ"ט ד' זח"ב תצוה קפ"א א' ובעמה"מ שי"ד פרק קל"ט דקי"ח ע"ג כ' כי להיות משה מיסוד אבא ונובלות יסוד אבא הנקרא חכמה שלמעלה לאפוקי חכמה דז"א הוא התורה ע"כ נק' התורה תורת משה, וע' בילקוט סוף מלאכי ע"פ זכרו תורת משה, ושם שכמ"כ יש בחינה זו בכל אדם ע"י שיגע בתורה אזי נק' התורה על שמו כמ"ש ובתורתו יהגה וכ"ה בגמ' פרק לפני אידיהן די"ט ע"א, וע"כ י"ל שע"י עמל תורה כובש בחי' עמלק עמל קוף כו' ועמ"ש ע"פ זאת התורה אדם כי ימות באהל בענין אין התורה מתקיימת אלא במי שממית א"ע עליה

כו', ומ"ש שזהו ענין ולא תחללו שלא להיות בחי' חלל, כמאמר דוחק רגלי השכינה כביכול היינו להיות עדמ"ש אכן יש הוי' במקום הזה דקאי על בהמ"ק שבו השראת השכינה והרי כמ"כ ע"י עסק התורה שארז"ל משחרב בהמ"ק אין להקב"ה אלא ד"א של הלכה כו' וכמו שבבהמ"ק הי' מאיר אור א"ס מלמעלה מהחלל ומקום פנוי אלא מהקו אוא"ס המלובש בהיכל קדה"ק כו' כמ"כ ע"י עסק התורה ועמ"ש בלק"ת פ' בהר סד"ה את שבתותי תשמרו בענין ומקדשי תיראו, וזהו וישכב במקום ההוא ופי' בזח"א ויצא דקנ"ו סע"ב יש כ"ב כ"ב אתוון דאורייתא יש להנחיל אוהבי יש היינו בחי' אכן יש הוי' במקום הזה, ובמד"ר בשה"ש ע"פ נגילה ונשמחה בך בכ"ב אותיות התורה שעי"ז נגילה ונשמחה בך ממש ועוד זאת כמ"ש במד"ר ר"פ ויקרא ע"פ גבורי כח כו' לשמוע בקול דברו דקאי על משה משוי שקשה לששים רבוא נוח לאחד והיינו כי פי' בקול דברו זהו כמ"ש בלק"ת פ' ראה בד"ה כי תשמע בקול, בקול ולא לקול היינו בפנימיות הקול, קול הוא תפארת ופנימיות הקול היינו מה שנמשך ומלובש בו מע"ק יעו"ש וע' זח"א ויחי דרמ"ו ע"ב גבי וההוא קול אשתלח מאתר עמיקא דלעילא, ושליח מקמיה לאנהגא לדבור, וא"כ בפי' בקול בפנימיות הקול היינו מה שמלובש בו מאתר עמיקא דלעילא, וזהו גבורי כח דמשה שיוכל לשמוע בקול דברו מה שהיה קשה לס' רבוא דור דעה כו' ולכן נקרא התורה על שמו כי הוא יכול לשמוע בקול דברו ולכן גם הלומד התורה ע"ד תורה צוה לנו משה בבחי' ביטול מאיר בו מבחי' בקול דברו וזהו ואשים דברי בפיך ובחי' גבורת כח דמשה לשמוע בקול דברו היינו כי היה מבחי' חכמה כח מ"ה בחי' חכמה יו"ד וס"ר דור דעה שרשן מבחי' וא"ו כו', וגם לפ"ז יש לפרש וידבר הוי' הוא עצמות המאציל א"ס ב"ה והדבור שלו זהו מלכות דא"ק המאיר אל משה שהוא יסוד אבא, ובחי' דברי זה שמתי בפיך ממש וכן הרמ"ז פרשה בראשית דף ד' סע"ב פי' ודברי הוא מלכות דא"ק המאיר במל' דאצילות כו' והוא כענין כח אד' כו' כמ"ש במ"א, וע"י כן הוא כובש מלחמת עמלק שהוא היש כו' כי ביטול זה הוא היפך היש והוא המכניע ומשבר המחיצה של ברזל כו' וכמ"ש בע"ח שעיקר הדוחה יניקת החיצונים הוא החכמה היינו אור אבא וכמ"ש בהרמ"ז פ' תזריע בענין הנגעים דדוקא ע"י אור אבא דוחה וברזל היינו שורש ד' מראות נגעים והן המחיצה של ברזל ודחייתן ע"י החכמה דוקא וכמ"ש מזה ג"כ בלק"ת פ' תזריע ועוד זאת כמ"ש בד"ה משה ידבר דכתיב כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא כמו עד"מ שאם נותנים אש תוך הכלי וסביבותיו הרי ממילא שולט האש מעבר על עבר ושורף ומכלה לגמרי כך התורה והמצות על ידי שהן בבחי' פנימיות ובבחי' מקיפין הרי יש בהן כח לשרוף ולכלות לגמרי את חומריות נפש הבהמית וגסותה כו' ועוד כי עמלק עם היותו הקליפה שכנגד הדעת אבל הוא נגד דעת תחתון דבין כתפין שמכסה על ההמשכה מבחי' י"ה בו"ה ושרשו ממלך הראשון מזמ"ל דתהו בלע כו' והוא דעת תחתון שלמטה מהבינה כי שם היו זה תחת זה כו', אבל משה הוא מבחי' דעת עליון המחבר י"ה

והוא קוץ התחתון של היו"ד יסוד אבא ששרשו מקוץ העליון והוא הממשיך המדות שבכתר כנזכר בביאור ע"פ מים רבים בפ' תולדות ולכן הוא דוקא כובש מלחמת עמלק ועמ"ש בד"ה ואלה המשפטים בפי' כי תקנה עבד עברי שמשה ממשיך הדעת גם בנשמות דבי"ע שהן בבחי' אחוריים כו' והוא ג"כ כענין וימינו תחבקני שמחבק אפילו האחוריים ואינו מניחם להפרד כו' וגם מה שעמלק יונק מבחי' רם על כו' הרי משה ממשיך גלוי בחי' יחיד שיתגלה למטה כו' ע"ד בחי' אחד כו' וא"כ שוב אין לו יניקה כו'.

קיצור. ולכבוש מלחמת עמלק ע"י אנשי משה כי הבחי' דכולא קמיה כלא חשיב הפך ההסתר וההעלם זהו נמשך ע"י התורה, עמלא דאורייתא לעילא משמשא ר"ל למעלה מבחי' שמש ומגן, ומעין מבית ד' יצא, וגם כענין בחי' על אויביך, וגם שרש משה למעלה מרקיע המבדיל ולמעלה מבחי' עת אשר שלט האדם באדם ובמשה כתיב ויקרא הוי' הוי', ועי"ז משם אורידך נאום ה' משה ונחנו מה מן המים משיתיהו מים עליונים כבד פה, וע"כ נקרא התורה על שמו תורת משה צוה לנו צוה גימט' מאין, וגימט' מיכאל, והנה מיכאל באחת, והנה החכמה נק' אמת, נובלות חכמה שלמעלה תורה ולא תחללו ע"י הקו יש הוי' במקום הזה וי"ש כ"ב ואשים דברי בפיך וידבר ה' אל משה, גבורי כח כו' לשמוע בקול דברו בקול דוקא, וגם מקיפים ובצל ידי ועי"ז מכלה היש גם כי משה דעת עליון ולכן ממשיך הדעת גם בנשמות שמבחי' זרע בהמה גם וימינו תחבקני גם ממשיך גילוי בחי' יחיד למטה, ע' בת"א סד"ה וארא אל אברהם שע"י דיבור התורה ממשיך שיתגלה אור א"ס ב"ה למטה בבחי' היותו יחיד כו' ע"ש. הג"ה ועוד י"ל בענין שנצוח עמלק הוא ע"י אנשי משה דוקא דהנה ארז"ל חולין קל"ט ע"ב משה מן התורה מנין בשגם הוא בשר, בשגם גימטריא משה, ולכאורה אינו מובן הפירוש מה צריך ללמוד משה מן התורה מגימטריא, הלא בכל התורה נאמר וידבר ה' אל משה, ואפ"ל ע"פ מ"ש במד"ר ר"פ וירא ע"פ ואחר עורי נקפו זאת ומבשרי אחזה אלוה, אמר אברהם אחר שמלתי א"ע הרבה גרים באו להדבק בזאת הברית, ומבשרי אחזה אלוה אלולי שעשיתי כן מהיכן היה הקב"ה נגלה עלי, נמצא הפירוש ומבשרי היינו אבר המילה אחר שכרתו ממנו עור הערלה נקרא בשרי, וזהו ועל בריתך שחתמת בבשרינו, ולכן ומבשרי דוקא אחזה אלוק' כי כ"ז שעור הערלה חופה על אבר ההשפעה א"א להיות גילוי לפי שהוא המסך דק"נ המעלים ומסתיר כמ"ש בסידור בד"ה ולא יקרא עוד שמך אברם כו' וזהו ואחר עורי אחר שכרת עור הערלה אזי ומבשרי אחזה כו' כי ע"י יסוד שהוא ההשפעה אמרו צדיק כי טוב וצדיק יסוד עולם ע"י אחזה כו', והנה במשה כתיב ותרא אותו כי טוב הוא, וארז"ל שנולד מהול, בפ"ק דסוטה די"ב ע"א ובמד"ר פ' שמות, ופי' שנולד מהול י"ל ע"ד מ"ש לע"ל ומל ה' אלקיך את לבבך כו', וזהו בשגם הוא בשר ר"ל שאין בו עור הערלה דק"נ כ"א בחי' ומבשרי אחזה כו', והנה ענין עמלק שהוא המחיצה של ברזל זהו

תכלית ההסתר וכתיב בו ויזנב בך כו'. ופי' הרמ"ז ר"פ ויקהל בדף קצ"ה ע"א שכיון להמשיך הערלה בהיכל לבנת הספיר ולכך הי' חותך מילת הנחשלים וזורקן למעלה כו' גם הנחשלים נחש מילה. ואולי רצה לעורר בחי' בא נחש על חוה כו'. ולכן לפי שמשה הוא בחי' בשגם הוא בשר ואין בו עור דק"נ כלל ע"כ הוא דוקא יכול לכבוש מלחמת עמלק כו'. וזהו ענין משה מן התורה מנין שנרמז בחי' משה. כי טוב הוא. בשגם הוא בשר כו' כנ"ל ונרמז זה בספר בראשית שהוא הכנה לתורה ומקור לה. ונק' ספר הישר כו'.

קיצור מההג"ה. משה בשגם הוא בשר. שנולד מהול ואין בו עור הערלה דק"נ רק ומבשרי אחזה ועמ"ש ע"פ יבא כל בשר להשתחוות. וע"כ הוא דוקא יכבוש מלחמה דעמלק מחיצה של ברזל הנ"ל שמקבל מבחי' הערלה. ואנשי משה היינו ע"ד בשר כתי' בי' ונרפא. פ"ק דסוטה דף ה' ע"א.

ז) **ומ"ש** וזהו ועשית ציץ להיות יציץ נזרו של האהבה רבה כו' להיות מציץ מן החרכים כו' עיין בד"ה בהעלותך את הנרות שבחי' אה"ר דאהרן הוא להיות המשכת אלקות מלמעלה למטה דהיינו ענין יחוד העליון ולכן נק' שושבינא דמטרוניתא. והגה לפמ"ש לעיל סעיף א' בשם הרע"מ ס"פ שלח דהציץ כו' סימן דעלמא עילאה. בינה שבה התגלות עתיק א"כ זהו עצמו שיהי' השם שלם שיאיר י"ה שהוא כח"ב בו"ה שהוא זו"נ יציץ ופרח ישראל תלים ססי' קל"ב אויביו אלביש בושת ועליו יציץ נזרו (ויעש את הציץ נזר הקדש וע' ילקוט פ' לך דף כ' ע"א) א"כ מזה מובן איך ע"י הציץ שעליו יציץ נזרו ישבור המחיצה המפסקת דהיינו ענין אויביו אלביש בושת כו'. פקודי ל"ם ל' ויעשו את ציץ צו ח' ט' זח"ב ריז"ב ריח"ב רל"ה ב' ח"ג סג"א סב"א ובזהר ויקהל דרי"ז ע"ב ויעשו את ציץ נזר הקדש אמאי אקרי ציץ אסתכלותא לאסתכלא ביה ובגין דהוה קיימא על אסתכלותא דבר נש אקרי ציץ כו'. ושם דרשו זה ע"פ עיניך בשדה אשר יקצורון עיניך הם הסנהדרין עיני העדה כמ"ש במד"ר ברות ע"פ זה. בשדה זה ציון. אשר יקצרון שמשם היו עיני העדה מקבלים השפע בחג הקציר מתן תורה כו' ועמ"ש מזה ע"פ שלש רגלים תחוג לי כו' וחג הקציר כו'. ויש להעיר ממ"ש בזח"ג נשא דק"ל כד נהיר עינא עילאה דא קדישא ואסחי לעינא תתאה כו'. חמינן צדיקיא זכאי עליונין למחמי דא ברוחא דחכמתא הה"ד כי עין בעין יראו אימיתי בשוב ה' ציון (עיין זח"ב פ' בשלח דנ"ה סע"ב מענין בשוב ה' ציון ובפי' הרמ"ז שם ס"פ הנ"ל ועמ"ש לקמן ע"פ וראיתיה לזכור ברית עולם) וכתיב אשר עין בעין נראה אתה ה'. ואלמלא עינא טבא עילאה דאשגח ואסחי לעינא תתאה לא יוכל עלמא למיקם אפילו רגעא חדא עכ"ל. ויובן זה עדמ"ש בלק"ת פ' ראה סד"ה כי תשמע בקול בענין לעשות הישר בעיני ה' למהוי אחד באחד ועין בעין יראו כו'. ושם סד"ה ביאור הדברים גבי ואמנם יובן ענין זה עוד למעלה יותר כו' הוא ענין אסתכלותא דע"ק בז"א כו'. וכ"ז הוא ענין

ועשית ציץ לשון הסתכלות להמשיך בחי' אשר עין בעין נראה כו' נראה אותיות אהרן שע"י אהרן כה"ג נמשך בחי' זו. (כרכים המוקפים חומה מימות יב"נ קורים בט"ו גלוי י"ה ממש ע' פ"ק דכלים מ"ז בהתוי"ט שקדשן יהושע כקדושת מחנה ישראל וא"כ הם מוקפים חומה דנקבה תסובב גבר, וזהו מוקפים חומה מימות יב"ן דוקא כי יהושע נצח מלחמת עמלק שהיא הקיר ברזל והמשיך בחי' חומה מבחי' אני חומה, ישעי' בן כרך שרפים ואין חומת ברזל מפסקת כ"כ להם, ולכן כחן גדול לקבל גלוי חו"ב והיינו תסובב גבר שממשכת בו גלוי סוכ"ע שזהו י"ה כנ"ל, אך הכפרים יחזקאל בן כפר ואינן מוקפים חומה הנ"ל ע"כ קורים בי"א בחי' ו"ה רק שמבטלים ההפסק והכסוי כו' עמלק י"ל עמל ק' ע"ד כקוף בפני אדם והקוף בנוק' דקליפה אשת זנונים נגד הה' באשת חיל זח"ב פ' תרומה קמ"ח ב', וע' תצוה ק"פ ב' בענין חק ה' והענין כי ה' ג' קוין מחדו"מ דקדושה ע"י פיה פתחה בחכמה ק' ג"כ ג' קוין אך מחדו"מ דהבלי עולם בחי' מדבר לא ישב אדם שם רק קוף כו', וזהו כקוף בפני אדם כי אדם היינו ג' בחי' מחודומ"ע אלף לשון אאלפך בחי' מחשבה ד' דבור מ' מעשה והיינו מחודומ"ע בתומ"צ אבל כקוף בפני אדם זהו מחודומ"ע של הבליות וזהו ענין במדבר לא ישב אדם כמ"ש בלק"ת פ' שופטים בד"ה אני לדודי דרוש הראשון, וזהו כל עמל דעמלק לבנות הקוף ולסתור ה' ה' מורה על ברית שנוסף ה' באברהם וכן שרה וקוף רגל ארוך ערלה, פתחי חותם דוחה חומת ברזל חטא שאול כי מברזל מל' רביעי' בחי' מל' דק"נ א"א שיהי' העלאה והיא צרתה של א"ח עט"ב כרכים כו', ויקר עם קיר ברזל כרת ויקרא יקר עם קיר קטנה כתר, ציץ אסתכלותא איך למעלה היש גורם אה"ר כו' חותם קדש למד חותם אותיות חומת והיינו קדש והלמד מגדל הפורח באויר היינו אני חומה ושדי כמגדלות והוא ל"ת כי חומה סוכ"ע קדש והמגדל למעלה מסוכ"ע נמשך ע"י ל"ת, כ"ז צ"ע), ולפמ"ש במא"א דציץ הוא יסוד דאבא ומבואר באגה"ק סי' ט"ו שהוא כמו ברק המבריק מכח השכל להשגה וזהו ענין ציץ שהוא הארה והברקה כמו נץ החמה והארה זו נמשך ממשה בחי' ג"ר דאבא והנה בחי' יסוד דאבא ע"ד העבודה זהו ענין נקודה בהיכליה בד"ה ראה אנכי נותן ובגמ' פ"ו דשבת דס"ג ע"ב שהציץ הי' מוקף מאוזן לאוזן וכ' מהרש"א פ"ק דסוכה ד"ה ע"א ח"ל ובקרא כתיב על מצחו ומתרגם בין עינוהי כו' וע"כ הי' הציץ בין החושים האלו הרוחניים ביותר שהם הראת והשמע שיהיו קדש לה' וכדכתיב ס"פ כי תבא ולא נתן ה' כו' ועינים לראות ואזנים לשמוע עד היום הזה עכ"ל, וענין ראיה ושמיעה הם ג"כ חו"ב ועמ"ש מענין ראיה ושמיעה בד"ה יהודה אתה ובד"ה ואלה המשפטים ובד"ה ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, ואפ"ל כי מתחלה צ"ל בחי' שמיעה וראיה שבנפש שמע ישראל כו' איזהו חכם הרואה את הנולד מאין ליש כו' ואח"כ נמשך ראיה ושמיעה מלמעלה בחי' ראיה עליונה איך שלמעלה היש ולמטה אין כו' וזהו ענין עינים לראות ואזנים לשמוע הנמשך מלמעלה והיינו כנ"ל בפי' אשר עין בעין נראה שכפי ערך העין שמלמטה למעלה בהשגת

איך הבריאה יש מאין איזהו חכם הרואה את הנולד יש מאין כך לפי ערך זה נמשך גלוי עין העליון איך דכולא קמיה כלא חשיב, וזהו ענין נתן ה' לכם עינים לראות ובחי' זו נמשך ע"י הסתכלות עינא עילאה דא"א בעינא דז"א והוא ענין ישר יחזו פנימו כו' ואפ"ל ג"כ שזהו ע"ד שבמ"ת היו רואין את הנשמע ושומעין את הנראה כו' דהיינו לפי שהי' גלוי כללות החיות שאין שום פירוד בין ראיה לשמיעה כמ"ש בד"ה כנשר יעיר ובגמ' פ"ק דעכומ"ז ד"ה ע"ב ארז"ל ע"פ ולא נתן כו' עד היום הזה דלא קאים אינש אדעתיה דרביה עד ארבעים שנין והוא ע"ד בן ארבעים לבינה ובינה הוא מם סתומה והציץ הוא מבחי' בינה כמש"ל בשם הרע"מ ס"פ שלח והפרדס, ומ"ש וציץ זה הוא זהב טהור כו' היינו שהכסף מבחי' חסד והזהב מבחי' בינה שלמעלה מהחסד כו' ועמ"ש ע"פ וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב כסף כו', וא"כ ציץ זהב היינו חיבור יסוד אבא הנק' ציץ עם הבינה הנק' זהב טהור והוא כענין התכללות אהבה רבה כרשפי אש עם יראה עילאה כו' ולכן היה כנגד היש * הראות והשמע כי מבחי' שמיעה נמשך אהבה ומבחי' ראיה נמשך יראה עמ"ש בד"ה וידעת היום בענין שלום שלום לרחוק ולקרוב כו', גם ב' בחי' אלו זהו ענין ה' עילאה במלוי יו"ד וזהו ענין ממעמקים כו' שעי"ז ממשיך אנכי אנכי וזהו ענין קדש להוי'.

קיצור. וזהו ענין ועשית ציץ, אסתכלותא דעינא עילאה בעינא תתאה כי עין בעין יראו וזהו ולא נתן ה' לכם עינים לראות כו' עד היום הזה לא קאים אינש אדעתי' דרביה עד מ' שנין בן ארבעים לבינה, וזהו ענין ישר יחזו פנימו ולכן היה הציץ מוקף מאזן לאזן ובין העינים, וענין ציץ זהב טהור כו' טהור בינה קדש חכמה חיבור חו"ב ע"ד ממולח טהור קדש ועמ"ש בד"ה והיה מספר בנ"י בענין חיבור אש ורוח.

ח) ומ"ש ואח"כ נאמר ופתחת עליו פתוחי חותם הן אותיות התורה כי חותמו של הקב"ה אמת ואין אמת אלא תורה, זהו בחי' עליונה יותר מעצם הציץ וכמ"ש הנחמדים מזהב ומפז רב, כי זהב כמעלת הזהב על הכסף אה"ר ברשפי אש, ועכ"ז התורה היא נחמדים מזהב כו' ע"ש הטעם, וע' בת"א פ' וארא סד"ה וארא אל אברהם, בענין עסק התורה שהיא למעלה מבחי' אהוי"ר כו' ע"ש בענין ושמי הוי' לא נודעתי להם, וזהו ועשית ציץ זהב בחי' אהבה רבה כמעלת הזהב כו' ואח"כ ופתחת עליו פתוחי חותם דהיינו ע"י התורה שממשיך חותמו של הקב"ה אמת אני ראשון ואני אחרון כו', וזהו בחי' גבוה יותר וזהו הנחמדים מזהב כו', והענין אפ"ל עפמ"ש והיתה הקשת בענן וראיתיה לזכור ברית עולם בפ' נח ט' ט"ז ועיין מזה במד"ר פ' נח פ' ל"ה ועיין בזהר פ' נח דף ע"א ב' ובת"ז תקון ה' דט"ו ע"א, וראיתיה בתכשיטהא ככלה דמתקשטא לגבי בעלה כו', ובתיקון עשרים דמ"ט ע"ב פי' דהתכשיטין הם בגדי כה"ג ציץ מצנפת אבנט כו'

היש : כ"ה בהכת"י ואולי צ"ל : חוש.

ועי"ז וראיתיה לזכור ברית עולם כו', וא"כ כיון בחי' וראיתיה זהו הציץ שהוא לשון הסתכלות כדלעיל לכן ופתחת עליו פתוחי חותם זהו ענין לזכור ברית עולם, ועיין עוד מענין וראיתיה לזכור ברית עולם בת"ז תקון ששי דף י"ח סע"א דלשם פי' שזהו ג"כ ענין כי עין בעין יראו בשוב ד' ציון, כי ציון גימט' יוסף שנאמר בו ותשב באיתן קשתו והוא ששמר הברית, ולכן כי עין בעין יראו דהיינו בחי' וראיתיה, והיינו בשוב ד' ציון בחי' לזכור ברית עולם, ופי' ברית עולם יובן ע"ד מ"ש בלק"ת פ' תצא סד"ה כי ההרים ימושו בפירוש וברית שלומי לא תמוט, ובתקון י"ח דל"ב ע"ב פי' וראיתיה לזכור ברית עולם ע"ד כימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות, ועיין מזה בתקון כ"א דנ"ה ע"ב ודף ס"א ע"ג ובתקון כ"ב דס"ג ע"ב ובתקון נ"ה דצ"ג סע"ב, ובתקון נ"ח דצ"ה ע"ב כ' ורזא דא דערלה אית לה תלת קליפין דצריך לאעברא לון מאות ברית קדש ומיד וראיתיה לזכור ברית עולם כו' לכן ע"י ועשית ציץ לשבור מחיצה של ברזל המפסקת שהן תלת קליפין הנ"ל עיין בפרדס סוף שער כ"ה הוא שער התמורות, עי"ז נמשך ופתחת עליו פתוחי חותם חותמו של הקב"ה אמת שהוא ענין אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים כמ"ש במד"ר פ' וישלח פרשה פ', והוא המשכה מלמעלה מסדר ההשתלשלות אשר המשכה זו נקרא וברית שלומי לא תמוט כמ"ש בלק"ת שם סד"ה כי ההרים ימושו, וזהו עצמו ענין לזכור ברית עולם, דהיינו בחינה מה שאין לו שום הפסק כלל וזהו הנקרא אמת ע"ד מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו לפי שנמשך מבחי' אני הוי' לא שניתי כמבואר בלק"ת פ' מסעי בד"ה הנה גבי המסעות ושם פ"ד בענין תתן אמת ליעקב, וזהו ופתחת עליו פתוחי חותם שהוא בחי' חיי עולם בחי' ברית עולם, וכן בציצית נאמר וראיתם אותו כו' וזכרתם וארז"ל ראיה מביאה לידי זכירה זהו ג"כ ענין וראיתיה לזכור ברית עולם, ור"ל כי הראיה וההסתכלות מלמעלה נמשך מבחי' עינא עילאה או ממצחא שזהו עדיין הארה חיצונית לגבי מו"ס שהוא בחי' פנימיות, ומצחא זהו רק הארה חיצוניות שלו כמ"ש בלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ דרוש השני יעו"ש רק שמזה נמשך לזכור ברית עולם שזהו המשכה ממו"ס ממש מבחינת פנימיות כו' דהיינו ההמשכה של התורה שהיא נמשך ממו"ס ממש ובחי' מצחא זהו החיצוניות שלה, עיין בת"א פ' מקץ בהביאור ע"פ כי אתה נרי ובלק"ת בד"ה ואהיה אצלו אמון בענין ואהיה שעשועים יום יום ובאג"ה סי' ל"ו ד"ה דוד זמירות קרית להו ובלק"ת בשה"ש בהביאור ע"פ כי על כל כבוד חופה, ויובן זה עוד עפמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער ושם פ"ג וז"ל והנה באתעדל"ת שע"י בחי' פתחי לי אחותי רעיתי (שזהו בחי' ו"ה של שם) יעלה ויבא ויגיע למדרגה יותר עליונה הוא בחי' יונתי והוא בחי' עיניך יונים כמו זוג יונים שמסתכלים תמיד זה בזה כו' לאסתכלא ביקרא דמלכא כו' וכך ממש עין ד' אל יראיו כו' ומזה נמשך עוד בעילוי אחר עילוי עד שיהי' בבחי' תמתי תאומתי כו' יעו"ש ועיין בהביאור שם, ועיין מזה ג"כ בד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון ספ"ב,

משם ג"כ יתבאר שבחי' תמתי הוא למעלה מבחי' יונתי כי תמתי הוא היחוד שיהי' הגילוי למטה בעשי' ממש כמו באצילות כו' ושם שזה נמשך ע"י ומעין מבית ד' יצא שלמעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן אך מתחלה צ"ל בבחי' יונתי עיניך יונתי, שכדי להיות בבחי' תמתי תאומתי שהוא יחוד זו"נ חתן וכלה כו' צ"ל תחלה בחי' יונתי כו'. והיינו כנ"ל בענין וראיתיה לזכור ברית עולם, והנה בחי' עיניך יונים זהו ענין ועשית ציץ זהב טהור ציץ זהו בחי' ההסתכלות ע"ד עיניך יונים כו' ומה שמזה נמשך בחי' תמתי תאומתי זהו ענין ופתחת עליו פתוחי חותם כו' כנ"ל. ויובן זה ג"כ בקיום המצות כמ"ש במ"א בענין וראית את אחורי רק קשר של תפילין נמשך בבחי' ראיה משא"כ התפילין עצמן ופני לא יראו, אבל ע"י קיום מצות תפילין נמשך התפילין עצמן, גם למעלה מעשרים שהוא ע"ס דא"י וע"ס דא"ח או כתר לא שלטא בי' עניא, אבל ע"י התורה ממשיך עלי' עין למעלה מבחי' ראיה כו', לכן חכם בתורה עדיף מנביא ראיה כו', גם ע"ד למען חייך שיהי' אוא"ס נמשך בבחי' חיות לך ולמעלה מאהבה זהב טהור כו'.

קיצור. ופתחת עליו פתוחי חותם, חותמו של הקב"ה אמת, ואין אמת אלא תורה, והוא הנחמדים מזהב בחי' ציץ זהב, כי וראיתיה הוא לזכור ברית עולם, והיינו כי עין בעין יראו בשוב ד' ציון, חהו וברית שלומי לא תמוט, התקשרות והמשכה מלמעלה מסדר ההשתל' לכן נק' פתוחי חותם בחי' אמת ההמשכה מבחי' אני ראשון בבחי' ואני אחרון להיות גילוי ומבלעדי אין אלקים כמ"ש ראו עתה כי אני אני הוא ואין אלקים עמדי, חהו ענין יונתי בחי' עיניך יונים בחי' ועשית ציץ זהב, ומזה נמשך תמתי שיהי' למטה כמו למעלה וזהו בחי' פתוחי חותם ובחי' זו היא הנחמדים מזהב כו'.

תצוה כ"ח ל"ז

ושמת אותו. פי"א דחולין דף קל"ח א' כיפה של צמר (כובע קטן) היתה מונחת בראש כה"ג ועליה ציץ נתון לקיים מה שנאמר ושמתו אותו (בציץ) על פתיל תכלת, ובכי"ק פי' דומה לפתיל תכלת של ציצית שנאמר בו ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם כו', וה"נ כי הציץ על מצח אהרן הוא שלא להיות ומצח אשה זונה הי' לך בחי' עזות מצח והיינו שלא להיות בבחי' אשר אתם זונים ע"כ הי' צ"ל הציץ על פתיל תכלת כו', ויש לפרש כי הציץ הוא האהבה רבה והוא ע"י מציץ מן החרכים לב נשבר ולזה הוא על פתיל תכלת שהוא בחי' יראה ושרשו

מגבורות דאבא והציץ מחסדים דאבא כו'. עוי"ל ענין על פתיל תכלת ע"ד אין עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש וזהו הנמשך מבחי' כיפה של תכלת בחי' יראה. עוי"ל כי תכלת רומז לכסה"כ כנודע מענין תכלת דומה לים כו' עד לכסה"כ והיא בחי' מל' ולכן הציץ שהוא אור אבא שבז"א צריך לחברו על פתיל כתכלת למהוי אחד באחד חיבור ויחוד יחודא עילאה ביחודא תתאה. ושני הפירושים האחרונים הבנתי מדברי מהרמ"א.

קיצור. ושמת אותו על פתיל תכלת. כי ציצית ג"כ ענין הסתכלות כמו ציץ ובציצית נאמר ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת שעי"ז ולא תתורו כו' ואחרי עיניכם ועי' עוצם עיניו מראות ברע זוכה להקביל פני שכינה במד"ר ס"פ אחרי בסופו ממש. ;עמ"ש מזה בישעי' סי' ל"ג י"ז ע"פ מלך ביופיו תחזינה עיניך. וכמ"כ הציץ נאמר בו על פתיל תכלת. וי"ל גבורות דאבא לדחות הראי' מן החיצונים מבחי' מצח אשה זונה. גם תכלת רומז לכסה"כ וצריך להמשיך שם הציץ.

והיה על מצח אהרן כו'. פ"ק דפסחים ט"ז ב' ונשא אהרן את עון הקדשים הא אינו נושא אלא עון טומאה שהותרה מכללה בצבור וכ"ה פ"ק דיומא דף ז' ע"א. וכ"ה פ"ב דזבחים כ"ג ב' ובפ"ג דמנחות דכ"ה ע"א וע"ש במנחות.

שם דף ח' ע"א על מצחו תמיד שלא יסיח דעתו ממנו. תפילין שיש בהן כמה אזכרות עאכו"כ. וכ"ה בפ"ק דשבת די"ב א' ובמנחות דל"ב א'. ומהרש"א שם פי' דהציץ רומז על כתר כהונה ותפילין על כתר תורה כו'. ויש לפרש לפמ"ש בת"א דהמצח הוא מכוון כנגד מוח הדעת והדעת הוא כח המקשר את חו"ב להיות תקועה בחוזק כו' אך המצח הוא כסוי על הדעת להעלים גלוי הדעת וההתקשרות כו' רק מצח אהרן היינו שנשאר הסכם ורשימו מהדעת כו' ולזה על הציץ הוזהר שלא יסיח דעתו ממנו להמשיך גילוי הדעת כו' כי הוא כמו מצחא דא"א שנק' רעוא דכל רעוין כו'. עוי"ל שענין הציץ אסתכלותא מצחא דא"א במצחא דז"א ע"כ צ"ל שלא יסיח דעתו ממנו שהדעת הוא המחבר כו'. והנה תפילין שהם לטוטפות ל' הטפה י"ל ג"כ הטפה והזלה מבחי' מזליה חזי ולכן נאמר והיו לטוטפות בין עיניך המשכת בחי' ראיה כמו בציץ כו'.

פ"ק דשבועות ד"ט ע"ב ויליף עון מציץ כו' מה להלן טומאת בשר כו'.

פ"ד דזבחים מ"ה ב' אמר קרא לרצון להם ועובדי כוכבים לאו בני הרצאה נינהו (להקב"ה הם שאינו מתרצה להם).

ספ"ט דזבחים דפ"ח ע"ב וציץ מכפר על עזות פנים, בציץ כתיב והי' על מצח אהרן ובעזות פנים כתיב ומצח אשה זונה היה לך בירמי' סי' ג' וכ"ה פ"ג דערוכין די"ו סע"א, ובמדרש שמואל ספ"ה דאבות במשנה יהודא בן תימא כו' עז פנים לגהינם ובושת פנים לג"ע, ענין ובושת פנים ע"ד למען תהי' יראתו על פניכם זו הבושה יראה בושת וההפך מזה עז פנים כו' וע"כ מה שהציץ מכפר על עזות הנ"ל שהוא הפך היראה וזהו ע"ד כי עמך הסליחה למען תורא כו', וע"ש במד"ש שזהו ענין שסיים יהודא בן תימא יה"ר שתבנה עירך כו' שאז הציץ מכפר כו', והנה עז פנים זהו ממזר ומ"מ ארז"ל ממזר ת"ח קודם כו' כי ע"י החכמה נמשך יראה בושת כי אם אין חכמה אין יראה א"כ ע"ז ישוב מעז פנים לבושת פנים כו' ועד"ז אפשר להבין מה שהציץ מכפר כו' כי הציץ יסוד אבא חכמה עילאה כו' ועוד כי הציץ זהב טהור יראה עילאה גבורה דע"י שבמו"ס כו'.

עוי"ל כי מצח אהרן בחי' הוי עז כנמר מצחא בחי' אשר לא ישב אדם שם שלמעלה מבחי' אדם ז"א כ"א אור הרצון שלמעלה מהשכל וזהו ישראל עזין הם קשה עורף וסלחת בחי' איתן מושבך ושים בסלע חזקו פניהם מסלע וע"כ זה מכפר על העזות פנים שאינו אדם כי אין אדם מעיז פניו כו' וענין הציץ על מצח שנק' ציץ נזר הקדש שהוא נזר לבחי' קדש כי קדש למד מלמטה כו' וה"ע בעטרה שעטרה לו אמו כתר כהונה והנה ע"ז ונשא אהרן את עון כו' ע"ד ויעבור ה' על פניו למעלה מבחי' פניו כו'.

עוי"ל דאיתא בספר אורחות צדיקים שער הבושת אם יתבייש האדם בגלוי ובסתר לפני הש"י ב"ה לבד אין מעלה למעלה הזאת ועמ"ש מזה בד"ה והנה מנורת זהב ובד"ה וארא אל אברהם אך מה שהאדם אין מתבייש מפני הש"י זהו מפני שבעיניו הש"י רחוק ממנו וע"כ ועשית ציץ הסתכלות אור ממזליה חזי ואז יתבייש מהשי"ת וזהו הפתיל תכלת יראה בושת ויהי' עז כנמר להעיז נגד המלעיגים על עבודת הש"י וזהו מצח אהרן הפך ממצח אשה זונה וכ"ז נמשך ע"י הציץ הסתכלות כלפי מעלה כנ"ל בד"ה ועשית ציץ.

בפ' תצוה כ"ח מ"ם

ולבני אהרן תעשה כתנות ועשית להם אבנטים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת. רבות ס"פ תצוה קנ"ד ג'. של"ה רט"א שכ"ז ב' של"ח ב'. בחיי פ' שמיני ק"מ ג'.

ברבות שם ולבני אהרן תעשה כתנות כשם שכתוב וילבש צדקה כשריון וכובע ישועה בראשו כו', ובשל"ה פ' תצוה שכ"ז ב' בר"פ תורה אור, ואהרן הוא תיקון לאדה"ר שנתרחק אבל באהרן כתיב ואתה הקרב אליך את אהרן כו' (א"כ כענין לרחוק שנעשה קרוב) ומכח חטא האדם הוסר עדיו מעליו דהיינו כתנות אור באלף ונתלבש בכתנות עור בעין וכתיב ולבני אהרן תעשה כתנות והוצרכו להתלבש בבגדי קדש כו' (והיינו לבני אהרן כי אהרן אותיות נראה היינו כמ"ש באורך נראה אור ור"ל שיהי' כתנות אור, וז"ש המדרש שהם מבחי' וילבש צדקה, שהרי הלבוש שלמעלה הוא כמ"ש עוטה אור כשלמה וגם כמ"ש אור זרוע לצדיק פי' צדיק היינו בעל צדקה וזהו זורע צדקות וגם כמ"ש ישעי' נ"ח הלא פרוס לרעב לחמך כו' אז יבקע כשחר אורך כו' וזרח בחושך אורך כו' והיינו כי הצדקה למעלה הוא מה שמשפיע שפע וחיות להחיות רוח שפלים הם העולמות דכולא קמיה כלא חשיב והשפעה זו היא אור בחי' אור א"ס ב"ה כו' ועוד מקרא מלא כתיב וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה, הרי צדקה נק' שמש ואור כו'), ואלה הבגדים מלבושי כבוד הם מדוגמת כתנות אור והם עשויים לכבוד ולתפארת כו' הוא קוב"ה ושכינתיה דהיינו תפארת הכולל שש קצוות, ומשפיע למלכות ומזדווג עמה עכ"ל והאריך בזה בשם הרמב"ן והיינו כי כבוד בחי' ממכ"ע כענין מכה"כ ותפארת בחי' סוכ"ע כו' ע"ד הנך יפה דודי כו'.

אדמ"ו נ"ע בד"ה בכ"ה בכסלו פי' שמהגבעות שהם בחי' כובע ישועה נמשך להיות בחי' תפארת שיבה כו' ע"ש והענין כמו שהביא בשל"ה דף ר"ט ע"א ממשארז"ל פ"ק דגיטין ד"ז ע"א בענין הסר המצנפת והרם העטרה בזמן שמצנפת בראש כה"ג עטרה בראש כל אדם וכו' ע"ש וע"ש בתוס' דמצנפת ומגבעות ענין א' הוא. והנה ענין עטרה עטרת חתנים זהו ענין כחתן יכהן פאר ועמ"ש מזה בד"ה שוש אשיש שהוא ענין כתר דז"א הנמשך מתפארת דאימא, וזהו שמהגבעות נמשך תפארת כי כן מהכתר נמשך האור בתפארת הנק' בריח התיכון המבריח מן הקצה כו'. ויש להעיר לענין מגבעות ממ"ש וגבעות בצדקה, עמ"ש מזה סד"ה קול דודי בלק"ת בשה"ש, גבי ומקפץ על הגבעות, ואפשר לומר הא דשל כה"ג נק' מצנפת ושל כהן הדיוט נק' מגבעות דוגמת הרים וגבעות אשר הגבעות הם בחי' מקבלים מההרים, כי הרים חג"ת וגבעות נה"י ועד"ז ענין מצנפת ומגבעות י"ל חג"ת דא"א ונה"י דא"א. עוד יש להעיר לענין מגבעות מענין גביע הכסף דיוסף אשר נת' במ"א שהוא ענין למעלה ממדרגת כוס כי כוס במל' וגביע ביסוד ולכן גביע חשבון ה"פ טוב דהיינו ה' פעמים אור כו'. גם להעיר לענין מגבעות ממ"ש בזח"ב ר"פ וארא כ"ב א' בפי' עד תאוות גבעות עולם, מאן אינון גבעות עולם, אלין תרין אמהן נוקבי היינו בינה שכינתא עילאה ומל' שכ"ת כד"א מן העולם ועד העולם יובל ושמטה כו'. ע"כ עד"ז י"ל ענין ומגבעות ותעשה להם להמשיך על ראשם המקיף דשכינתא עילאה כו' ואפ"ל מגבעות כולל ב' גבעות עולם הנ"ל

ע"ד לא זז מחבבה עד שקראה אמי כו' וזהו לכבוד ולתפארת כי ע"י תבינה נמשך האור בתפארת וממנו לכבוד בחי' מלכות וכמש"ש בזהר בפי' עד תאוות גבעות כו'.

וצ"ל ענין הלא בגדי לבן גבוהי' מבגדי זהב, כי בגדי זהב שרשם מבינה ובגדי לבן הם מאבא, אשר גבהה מעלת אור אבא כנודע ע"ד שבת ויו"ט ששבת שהוא מוחין דאבא נק' קדש ויו"ט שהוא מוחין דאימא נק' מקרא קדש, וא"כ מדוע כהן הדיוט יש לו בגדי לבן דוקא ולא בגדי זהב שהם רק בכה"ג, אך הענין כי יסוד אימא מסתיים בחזה דז"א אבל יסוד אבא ארוך כו' כי כל הגבוה יותר יכול להשפיל א"ע למטה יותר וכמו הראיה לגבי השמיעה, שהשמיעה תופס רק קול ודבור שהם רוחניים והראי' נמשך לתפוס דבר גשמי כו' והיינו לפי שהשמיעה מבינה, ואין דומה שמיעה לראיה שהיא חכמה שהחכמים נק' עיני העדה וע"כ הראי' נמשך ומתפשט למטה יותר ע"ד בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה וע"כ כה"ג שהוא בחסד ששם מאיר יסוד אימא ע"כ יש לו בגדי זהב שמבינה, אבל כהן הדיוט שהוא למטה בנה"י או חסד דבריאה שם אין מגיע אור הבינה, אכן אור החכמה נמשך גם שם, ולכן יש לו בגדי לבן, וכה"ג נת' ברע"מ פ' תשא ע"פ והדל לא ימעיט מעשר בסוד יוסף שנק' יתום מאמו כו' אבל אור אבא מאיר בו כו' ולכן נמשלו בגדי לבן לבחי' וילבש צדקה כשריון, כי צדקה היא מל' שמקבלת מצדיק יסוד ועיקר המשכה זו מאור אבא כו' וממנו נמשך ג"כ קשקשי השריון לדחות יניקת החיצונים כמ"ש בביאור ע"פ וכל בניך למודי בענין א"ת בניך אלא בוניך כו'.

ע' עוד בשל"ה בפרק תורה אור מספר תורת כהנים דשל"ח סע"ב מענין כתנות בני אהרן כתנות עור נעשה כתנות אור והיינו ע"י שמתחלת כי שבעת ימים ימלא את ידכם, למלאות הפגם של שבעת ימי בראשית כו', ולפמש"ל שהם בגדי לבן מאור אבא לכן א"ש שהם כתנות אור שהחכמה נק' אור, כי גלוי אור א"ס הוא בחכמה כו'. ואפ"ל מה שהם דוגמת שריון ושריון הוא קשקשים, כי הנה ענין כתנות עור נעשו לבושין דיקר ממשכא דחויא שהפשיט מהנחש והנה הנחש נק' לויתן כמ"ש לויתן נחש בריח, ולויתן יש לו קשקשים בגמ' ס"פ אלו טריפות דס"ז סע"ב, אלא שהפשיטם מהנחש ונעשו כתנות עור לאדה"ר, ולכן הם כמו שריון קשקשים כו' שהם לבוש שבו ועל ידו הלויתן הוא בים, וכך נאמר וידגו לרוב בקרב הארץ כו' וכה"ג נכנס בלבושי' אלו לבית קדה"ק שהוא עלמא דאתכסיא ימא עילאה כו' ים הקדמוני כו' כמשארז"ל פב"ת דסוכה דנ"ב ים הקדמוני זה מקדש ראשון, ים האחרון מקדש שני, כי ים הקדמוני בינה ה' עילאה שה"ס בית ראשון, וים האחרון מ' ה' תתאה שהוא בית שני כו' וע"כ כדי שיוכל הכה"ג ליכנס לבהמ"ק הוא ע"י כתנות הנ"ל שנלקחו מכתנות אדה"ר שהפשטים מלויתן נחש בריח כו'.

תצוה ל' א'

ועשית מזבח מקטר קטרת. רבות קע"ג ג' פ' צו ספ"ז. זח"ב ס"פ ויקהל רי"ח ב' ריט"א. ח"ג דף רנ"ד ב' מתמן ואילך ועשית מזבח מקטר קטרת נ' שם כי המנורה זהו ענין ז' נערות הראויות לתת לה מבית המלך, והקטרת זהו עצם היחוד והקשר ולכן המזבח באמצע וגם אין מחנכין המנורה ומזבח הפנימי אלא בין הערבים כי בערב היא באה. של"ה ריב"א. בחיי קיב"ב. מגלה ל"א. ירושלמי חגיגה פ"ב.

ב) **אמה** ארכו זבחים ו' נט"ב. של"ה רח"א רעח"א שכו"ב. בחיי קיב"ב.

ג) **וצפית** אותו רבות קנב"א פ' תרומה ס"פ ל"ד המזבח כתר כהונה זר זהב וכ"ה בפ' נשא פי"ד דר"ס ע"ד כתר כהונה זה מזבח הזהב שנאמר ועשית לו זר זהב סביב.

ד) *

ה) **והקטיר** עליו אהרן כו' זח"ג ויקרא י"א א' ועילא מכולהו קטרת כו' אלא על שמחה כד"א שמן וקטרת ישמח לב כו' ת"ח שלמים כו' אבל קטרת קשירו דמהימנותא והמק"מ והרמ"ז לא העירו בזה.

פ' צו דל"ג סע"ב ודל"ד א' דהא קטרת לא סלקא אלא בזמנין ידיען דכתיב והקטיר כו' בבקר בבקר בהטיבו כו' לאשתכחא שמן וקטרת כחדא, וד"ל ע"ב ושם פי' המק"מ שע"י הקטרת מתקשרים הספירות כולם ועיין מזה זח"ב רי"ט.

ח"ג בהעלותך דקנ"א ב' לפי' המק"מ ב' הרח"ו השמן המנורה זהו תיקון המ' ומזבח הפנימי זהו תיקון הבינה קיימא לחדוותא בינה שמחה, ועל ידה נקטר הקטורת שהוא תקוני ובירורי נוגה, ולכן שמן וקטרת תיקון מ' שב"ת ותיקון בינה שב"ע ישמח לב מ' ובי"ע, לפ"ז משארז"ל צדיקים לאורה היינו מ', וישרים לשמחה בינה, גם לפ"ז ענין הקטורת העלא' מ"ן ליחוד או"א שזהו ע"י מס"נ כלה עילאה כלה שארי, והמנורה יחוד זו"נ ע"י תומ"צ, ובד"ה ראו קרא בשם בצלאל פי' מזה"ח ומזה"פ הם ב' בחי' לב חיצוניות ופנימיות והיינו ב' בחי' אחד ובשכמל"ו ואהבת ביטול היש הנמשך ממלכות זהו מזה"ח כעין מפתחות החיצוניות ומזה"פ ביטול אמיתי של נה"א בשרשה מפתחות הפנימי, ויש להעיר ממ"ש בד"ה ואכלתם אכול דמה שהוא בחי' אוכל בחי' נשמה אדם לע"ל שיומשכו נשמות גבוהות מה שנשמות דעכשיו הם נק' בהמות לגבי הנשמות הנ"ל כי עקודים בריאה כו' ע"כ יצטרכו להיות אוכל ועי"ז יתעלו וזהו ענין סעודת לויתן כו'

ד) : בגוכתי"ק יש כאן מקום חלק כב' שורות.

ועד"ז יובן מארז"ל חגיגה פ"ב י"ב זבול שבו מיכאל מקריב נשמות הצדיקים שעם היותן בחי' אדם הרי כדי שיתעלו למעלה צ"ל ע"ד בהמה שנקרבת ע"ג המזבח כו', ובצלאל בצל אל וידעת כי זהו אל דעות ב' דעות כמ"ש בדרו"ש להבין ענין אור א"ס והיינו ב' המזבח ואפ"ל במזה"פ נעקד יצחק, וגחלי אש התקשרות ויחד לבבנו והקרבתם אשה עולה, ח"פ אמת דאוי"צ, וכענין מ"ן משושנה תתאה לשושנה עילאה. ודקמ"ט ע"א פי' שמן וקטרת הם או"א, והרמ"ז דקמ"ט פי' הקטורת ממוחי' דאימא להעלות הטוב שבק"נ ולכן נק' סמים תיקון ס"ם וזה מעין שלע"ל תצא ק"נ מטומאתה, וי"ל ע"ד מארז"ל סם המות נתון בתוכה כו' א"כ זהו תיקון עה"ד. וגם פי' שע"י הקטרת מתקשרים או"א עם זו"נ וא"כ זהו ענין שהשם שלם, ועיין עוד בפ' קרח קע"ז ב' ופנימאה מכולא ופי' הרמ"ז כי או"א תתאין הם ישסו"ת ואו"א עילאין זהו שמן וקטרת ואימא טמירא מאבא סוד ו"ד מלוי של יו"ד, והמלוי מה שבהעלם וזה ע"ד אחעט"ב בע"ח שער א"א פ"ב.

ו) **ובהעלות** אהרן כו' בין הערבים יקטירנה זח"א ויחי דר"ל ע"א ע"פ תכון תפלתי קטרת כו' מנחת ערב, והנה זח"ב ס"פ ויקהל רי"ט פי' שהקטורת גבוה מהתפלה שהרי התפלה במקום קרבנות שהן על מזבח החיצון וקטורת מזה"פ וי"ל ע"י תפלה מעלה מ"ן מנה"ב שבנוגה אל שרשן ד' חיות שבמרכבה וממשיך מ"ד מז"א כמ"ש באגה"ק סי' כ"ח, אבל קטרת על מזה"פ זהו העלאת מ"ן לבינה כי היא ע"ד העלאת נה"א שלמעלה מנה"ב בד"ה בכ"ה בכסלו שנכללת בעצמות א"ס וכענין שמע ישראל שם ע' העלא' נה"ב אך ישראל העלאת נה"א וזהו בן פרת עלי עין כו' ע"כ ממשיך מ"ד ממו"ס, ועי"ז מתברר גם י"א ארורי' דק"נ כו' א"נ קרבנות העלאה לא"פ וקטרת ריח העלאה לא"מ סוכ"ע בד"ה ראה ריח בני, וי"ל המ"ד הנמשך עי"ז זהו כשמן הטוב כו', לכן קטרת גבוה מתפלה ועד"ז תפלה נק' חיי שעה ואין מפסיק מי שתורתו אומנתו אעפ"כ מפסיק לק"ש שהיא דוגמת קטרת יחוד או"א ע"י מס"נ כו', וביקש דוד שתהא תפלתי כקטרת והיינו מנחת ערב מנחה מ"ן ועי"ז נמשך מ"ד ממזל השמיני ונוצר אל ה' תתאה וזהו ע"ד חסידים הראשונים כו' שתפלתן גבוה מעסק התורה.

קטרת לשון קשר ותקשור על ידו ותקטר, והקשורים ליעקב קשר יסוד דנוק' ויסוד דדכורא, ועמ"ש בענין קשר בד"ה בן פרת יוסף ובאג"ה סי' ט"ו ותלת קשרין ישראל באורייתא י"ל זהו קטרת שבאהל מועד ואורייתא בקב"ה זהו קטרת שבקדה"ק, מענין קטרת ביאור נשא, ראה קראתי בשם, י"א יריעות עזים ביאור מה טובו י"א פסוקים בנר"ן של"ה ר"ו.

א) **בפ'** קרח* ט"ז ז' פרש"י הקטרת החביבה מכל הקרבנות וסם המות נתון בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא כו', וזהו קח לך סמים ב' סמים הא' סם חיים הב' סם המות שנהפך לחיים ע"י מס"נ בק"ש כמארז"ל הרוצה שיחיה ימית א"ע, ואין התורה מתקיימת אלא במי שממית א"ע עליה כו' כמ"ש הענין במ"א.

ב) **ויש** להעיר מן הפסוק בפ' שמיני סי' יוד פסוק א' ויקחו בני אהרן וע' ע"ז הפי' בזח"ג שמיני לז"ב שהקטרת ה"ע התקשרות המל' בע"ס ומתקשר הכל בא"ס ולכן נקרא קטרת, והם קשרו הע"ס ואת המל' לא קשרו עמהם, ועמש"ל ב' הממ"י דו"ט שלכן יש בקטרת י"א סממנים נגד קשר ע"ס והבחי' י"א נגד המל' שבבי"ע כמ"ש בד"ה שחורה אני ונאוה, וזהו לבונה זכה שממנה עיקר הריח כי עיקר העלאת מ"ן מבחי' זו, והם קשרו ע"ס עשו הקשר של המשפיע שירצה להשפיע כענין בן פורת יוסף, ולא קשרו המקבל לקבל א"כ זהו גורם ח"ו השפע לבטלה, ובא ק"נ ומקבלת הטפה וזש"ש וקשירו מלה אחרא ושפחה כי תירש כו', ועיין מזה בזח"ג אחרי נו"ב ודנ"ז סע"א.

ג) **רבות** ר"פ ויקהל ר"פ מ"ח, טוב שם משמן הטוב טוב היה שמותן של חמ"ו משמן המשחה שנמשחו בו נדב ואביהו למה שאלו נכנסו להקריב ויצאו שרופין כו' היינו כי שם הוא בחי' מל' והם לא קשרו בחי' זו רק ע"ס המשפיע זהו ענין שמן המשחה כו', ולכן טוב שם כי העיקר בחי' מל' קבלת עומ"ש כו', בזאת יבא אהרן בזאת דוקא, זח"א ע' קע"ב.

ד) **זח"א** עמוד קע"ב פי' כי הלב הוא קדה"ק יש ב' בתים בא' סם חיים ובא' סם מות, וזהו ע"ד יצ"ט ויצה"ר וסם חיים שכינה וס"מ לילית מרה כלענה, ואהרן נשמה, ושני בניו רוח ונפש כי בנדב רוח נדיבה, וע"כ אם מעלי' הקרבן כראוי הא סם חיים שכינה, וא"ל הא סם מות אש זרה מרה כו' ועמש"ל בד"ה בפ' קרח י"ל כשסם חיים אזי גם ס"מ נהפך לטוב ע"ד ויאבק שהעלו אבק וכמ"ש מכל אבקת רוכל, וע' ת"ז צ"ג א' תקון נ"ו פי' החטא ע"ד גלוי עריות שלמעלה היחוד בבחי' ואיש כי יקח אחותו ולמטה נעשה ערוה ומפריד היחוד כמ"כ בהקריבם אש זרה כו' זהו גלוי היחוד למטה באש זרה ונעשה ערוה כו'.

ה) **זח"א** פ' נח דע"ג סע"א וע"ב ויקריבו אש זרה ע"ד לשמרך מאשה זרה דהיינו שתויי יין ע"ד עה"ד אשכול של ענבים סחטה לו כו' וכ"ה בפ' מקץ קצ"ב א' שזהו ענין אשכלות מרורות.

ו) **זח"ב** וארא דכ"ו ע"ב ואינון פרישו את קיימא מאתריה כו' היינו הפירוד בין צדיק ונוק', ולכן נשרפו כו'. פ' תשא קצ"ג א' שהם שוו לסט"א לפניו, וסטר דקדושה אהדר לאחורא דכתיב ויקריבו לפני ה',

---

* בפ' קרח: במכתי"ק ובכת"י מעתיק קטעים אלו הם אחר המאמר דלעיל.

לפני ה' שוו, והרמ"ז שם פי' שנתאחזו החיצונים מהמקום המגולה שה"ס עה"ד סו"ר כו'. ח"ג שמיני לד"ב הנ"ל.

ז) **בד"ה** ראו קרא בשם פי' קטרת מיכאל מקריב כו' וזהו ע"ד בכל נפשך אפילו נוטל כו' העליה לחיי החיים שלמעלה היש כו' לכן רק ריח שהנשמה נהנית ממנו ולא הגוף פי' לא חיי הגוף כ"א חיי החיים כו' כמ"ש בזהר באדרא בחוטמא חיין דחיין כו'.

תצוה למד ז'

והקטיר עליו אהרן קטרת סמים, בבקר בבקר בהטיבו את הנרות יקטירנה. פסוק זה יש בו י"א תיבות י"ל רמז לאחד עשר סממני הקטורת כו'. ואפשר להעיר ממ"ש ר"פ דברים אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר ויש ע"ז ברבות פ' כי תשא פ' מ"ב ג' פירושים יעו"ש הא' אחד עשר יום היו עם הקב"ה ואח"כ באו לדרכי עשו היינו דרך הר שעיר א"כ הנך אחד עשרה יום הם ע"ס ואדון יחיד המושל בהן כו'. הב' שי"א יום הי' דרך הר שעיר מעשה עשו וזהו ע"ד שבקליפה הם י"א כתרי מסאבותא י"א פעמים ארו"ר, עשתי עשר יריעות עזים כו'. הג' י"א ימים מחורב במיוחד שבעשרה חטאתם בשמי שהוא אחד שהוא ראש לכל עשרות הדברות שנאמר אנכי ה' אלקיך, והיינו ג"כ בחי' אנת הוא חד ולא בחושבן, וזהו ענין פנימית הכתר עתיק יומין שאינו בחשבון ע"ס, א"כ לפ"ז אחד עשר סממני הקטורת זהו להמשיך גלוי אדון יחיד בכל הע"ס והמשכה זו ע"י ריח והעלאה, ע"ד תשובה ריח בוגדיו שהוא בירור י"א כתרין דנוגה כו'.

פסחים ה' נט"ב. יומא א' יד"ב, ג' לג"א. מנחות ד' נ"א. יומא ג' לג"ב. של"ה סו"א קפח"א קצא"א ריב"א שנח"ב. ש"ך.

בשולי העמוד בגוכתי"ק:

מנורה תורה ד' נרות ד' קולות ה' נרות שמים ת"ק שנה נר ר ז' מחבר שמים עם ארץ א"נ ה' נרות ה' חומשי תורה ד' נרות כשנחלקים לז' ספרים שהוא יחוד תשב"כ עם תשבע"פ וא"כ ה' גובלות אירוסין וד' אירוסין ת' נשואין לכן ביניהם קטרת וא"כ ה' נרות בחי' אירוסין וזה נמשך אחר דם התמיד שהיא העלאת נה"ב במזבח החיצון ועי"ז ההמשכה ג"כ בחי' ארוסין, ועד"ה עיני כל, אבל אח"כ קטורת פנימי' הלב נשואה וכמ"כ המשכה ב' נרות יחוד יסוד ומל' זהו נישואין, ועמ"ש סד"ה תורה צוה, ונשואין ענין והשיאנו י"ל ג"כ ל' רוממות ע"ד בעולת בעל עולה עמו.

פסחים ה' נט"ב אין לך דבר שקודם לתמיד של שחר אלא קטרת בלבד, שנאמר בה בפ' תצוה בבקר בבקר ובתמיד לא כתיב אלא חד בקר, ופרש"י אין לך דבר שקודם באישים, ור"ל להקטרת איברי התמיד, דאילו שחיטת וזריקת דם התמיד קודם לקטרת ומשנה מפורשת היא פ"ג דיומא משנה ה' קטורת של שחר היתה קריבה בין דם לאיברים כו', וע' בתוי"ט פ"ק דיומא משנה ב'. ועיין בגמרא פ"ד דברכות דף כ"ז ע"א דגבי מן כתיב ג"כ בבקר בבקר וארז"ל חלקהו לשני בקרים שלא היו לוקטים אלא בבקר ראשון שהוא שלש שעות ראשונות. עכ"פ מזה למדנו דקטורת יש לו שייכות לענין מן שבשניהם נאמר בבקר בבקר.

ונציג פסוק וילקטו אותו בבקר בבקר איש כפי אכלו וחם השמש ונמס, בפ' בשלח ט"ז כ"א, ברכות כז"א. של"ה שנ"ו א'. בחיי פ"ט א"ב, עמה"מ שער או"א פ"ל דף עד"ב ענין וחם השמש ונמס שע"י אור השמש נמתקים הגבורות וכ"כ שם שער רישא דז"א פרק י"ח דקל"ד ד'. רבות וירא פמ"ח נ"ג ע"ב ענין וחם השמש ונמס בד' שעות, ואפ"ל ע"פ מ"ש בזח"ג בלק דף ר"ד סע"א שהם ב' בחי' בקר הא' בקר דאברהם שנאמר וישכם אברהם בבקר הב' בקר דיוסף ומשמע שם בקר דאברהם הוא אור שנברא ביום ראשון והוא נמשך ומתלבש בבחי' יסוד הנק' בקר דיוסף, וע' במא"א אות בית סל"ו, ובזח"א דר"ג ע"א ע"פ הבקר אור ובפ' יתרו דף פ"א ובת"ז תקון כ"ב דס"ה ע"ב ותקון למד דע"ו ע"א, ויש להבין זה עפמ"ש בזח"ב תרומה קס"ח ב' בפי' ובטובו חיינו, ובטובו דא ימינא עילאה, ומטובי דא דרגא אחרא דאתי מסטרא דימינא ואיהו דרגא לתתא מיניה ופי' בפרדס שער המכריעין פרק א' כי ובטובו הוא חסד, ומטובו הוא היסוד הנמשך מהחסד והיינו פי' ומטובו מקצת טובו כו' ע"ש, והענין נתבאר במ"א בד"ה מי יתנך בענין ושמרו דרך הוי' לעשות צדקה כו' ונגד זה זקף לו הקב"ה חסד כו' וכמארז"ל ספ"ד דסוכה גדולה גמ"ח יותר מהצדקה, והצדקה נמשך מצדיק שהוא יסוד, אבל חסיד עדיף מצדיק, כי צדקה מצדיק היינו לעני די מחסורו אבל גמ"ח אף לעשירים ולכן נק' חד אריך ובמ"נ ח"ג פנ"ג חסד הוא ההפלגה לטוב כו' וע' זח"ג פנחס דרכ"ב ע"ב איזהו חסיד כו' המתחסד עם קונו כו' כי החסד עיקרו בא"א דלית שמאלא בהאי עתיקא, והיסוד צדיק המשכחו מבחי' חכמה שיש בה ג"כ דין כו' ויסוד נק' שדי די ספוקו ועז"נ וארא אל כו' באל שדי אכן ושמי הוי' לא נודעתי להם, וא"כ לפ"ז ענין ב' בקרים בקר דאברהם נק' בבקר שאז התגלות החסד, הנק' טוב וזהו הטבת חמש נרות מחסד עד הוד, ובקר שני בחי' בקר דיוסף יסוד, והמן שנאמר בו בבקר בבקר היינו גלוי חסד עליון כי המן נמשך מבחי' טל שהוא אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת א"כ הוא הפלגת הטוב, והקטורת ריח מעורר וממשיך מטל השמים כו' כמ"ש וירח כו' ויתן לך האלקים מטל כו' ולכן נאמר בו ג"כ בבקר בבקר וזהו ואיש דא קוב"ה כי יקח אחותו דא כנ"י חסד הוא

בזח"ג ויקרא ד"ז ע"ב דהיינו חסד הוא דוקא שיהי' הגילוי בלי שום דין כו' כ"א גילוי ורב הסד והוא בחי' ושמי הוי' שלמעלה ממדרגת באל שדי, די ספוקא כו' ועי"י גלוי זה נמשך שיהי' הגלוי למטה כמו למעלה שאין זה ע"פ סדר ההשתלשלות, ועוי"ל ב' בחי' בקר ה"ע ב' בחי' שלום, יעשה שלום לי שלום יעשה לי, היינו שלום בפמש"ע יחוד חו"ב ע"י יסוד אבא ושלום בפמש"ט יסוד ז"א, וזהו ענין בקר דאברהם כי אברהם הוא אבר מה היינו יסוד אבא ע' בלק"ת מהאריז"ל ר"פ לך לך ועמ"ש בת"א ר"פ לך אברם היינו אב רם בחי' יסוד אבא וכשנק' אברהם היינו תוספת ה' עילאה והוא ע"ד הבן בחכמה ובמא"א אות א' קל"ו ולפעמים נק' או"א אברהם ושרה כו'. ועוי"ל ענין בקר דאברהם ע"ד מ"ש בזח"ב ר"פ יתרו אית מלך לעילא רזא דקה"ק וכהן דמשמש תחותיה רזא דאור קדמאה היינו חכמה או חסד כו' ועזח"ג ר"פ עקב דרע"א סע"א בפי' אתה כהן לעולם ובפי' הרמ"ז שם א"כ לפ"ז ענין בקר דאברהם להמשיך יחוד שכינתא עילאה היינו השראת ג"ר על ז"ת שזהו ענין יחוד או"א שבפסוק ראשון דק"ש ועי"ז נמשך הגלוי במדות וזהו ענין הטבת חמש נרות שממשיכים מהבינה משמן הטוב דאו"א לחמש מדות חג"ת נו"ה ואח"כ בקר דיוסף שיומשך גלוי זה במל' מקור דבי"ע וע' מ"ש בביאור ע"פ ונקדשתי בענין ג"פ קדוש וע' זח"ג פנחס רנ"ד א' חמש בנין ואינון חמשה חומשי תורה ואי תימא שית אינון אלא שבע אינון כו', וע' רבות נשא ע"פ ולזבח השלמים בקר שנים כו' וא"כ בקטורת ובמן שנאמר בבקר בבקר לפי שנמשך בחי' יסוד דאבא כו' שהוא ענין אור הגנוז שלמעלה מבחי' שמש כו', ועיין בהרמ"ז פקודי דף ר"כ בענין מה רב טובך כו'. והנה גבי שני גזרי עצים כתיב ג"כ ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר, ר"פ צו ו' ה' וע' מזה בזח"ג פ' צו כ"ז ב' וכהנא יסדר עליה אשא בבקר בבקר בזמנא דשלטא סטרא דיליה ואתער בעלמא בגין לבסמא עלמא כו' וע' זהר ויקרא כ"ב ב' ע"פ ברון יחד כל כוכבי בקר כו' בגין דהאי בקר אתער עלמא ואברהם אתער ואתי למנטע אשל בבאר שבע כו' ודף כ"ה ע"ב שזהו ענין חוט של חסד המאיר ביום כו' וענין אש מבואר בלק"ת בד"ה אתם נצבים, ואפשר שני גזרי עצים עץ החיים ועה"ד כו' שבהם נמשך כי הוי' אלקיך אש כו', והרמ"ז פ' צו דכ"ז פי' והיה בהשכמה בשעת תחלת התעוררות החסד כו', כי הנה ארז"ל השכם והערב כו' ובאור המאיר פי' בשם הה"מ נ"ע ענין משכימים לסליחות להמשיך מקדמות השכל, וזהו ענין בקר דאברהם שנאמר וישכם אברהם בבקר כו' וישכם דוקא, ובישעי' סי' נון פסוק ד' יעיר בבקר בבקר יעיר כו' וע' מזה פ"ב דערובין.

והנה קטרת שנאמר בו בבקר בבקר דהיינו בג' שעות קודם התמיד שזמנו בד' שעות, א"כ זה דומה לק"ש ותפלה, כי הנה זמן ק"ש עד סוף ג' שעות והיינו כמו קטורת כי ק"ש הוא בחי' ריח, וזהו לריח שמניך, לריח בגימטריא רמ"ח היינו רמ"ח תיבין דק"ש, וכמ"ש בזהר בלק קפ"ה בענין

הינוקא שהבין בריחא דלבושייכו שלא קראו ק"ש והרמ"ז שם פי' שק"ש הוא בחי' ריח כו' והיינו כי ריח בחי' או"מ וכך הוא ענין ק"ש למס"נ באחד וה"ע מיכאל מקריב נשמות של צדיקים ע"ג המזבח כו' לאשתאבא בגופא דמלכא. וגם בכל מאדך בחי' מקיף ועמ"ש מזה בד"ה ראה ריח בני כו' ותפלה כנגד תמידין תקנום כו'.

והנה מה שמחלקים הטבת הנרות לשנים תחלה חמש ואח"כ ב' היינו ג"כ מדכתיב בבקר בבקר בהטיבו חלק ההטבה לשני בקרים כן ס"ל לר' יוחנן פ"ג דיומא דל"ג ע"ב ועיין בדברי הרמב"ם פ"ג מה' תמידין דין י"ו שנקט טעם דר"ל והקשו עליו הכ"מ ולח"מ יעו"ש, וכן הרע"ו פ"ג דתמיד משנה ט' והתויו"ט שם פי' הטעם משום דכתיב בבקר בבקר חלק ההטבה לשני בקרים, והרמב"ם בפי' המשנה שם ספ"ג דתמיד הביא טעם זה ג"כ, וא"כ בפי' ההטבה לשני בקרים יבואר כמ"ש לעיל ועיין זח"ג בלק דף ר"ד ע"ב ע"פ בקר אערוך לך ועמ"ש מזה בביאור ע"פ הדרוש בכ"ה בכסלו שי"ל בקר דאברהם נמשך מבינה עד הוד, אך בקר דיוסף יסוד נמשך מהחכמה דוקא יסוד אבא ארוך, וע"ד חסידות כמ"ש בד"ה משה ידבר ההפרש בין מה שקיים אברהם את התורה שזהו ברוחניות להוסיף אורות באצי' אבל ע"י משה נמשך גם בבי"ע ובמשה כתיב ויקח משה את עצמות יוסף עמו ובזח"א דכ"א ע"ב שהשפעת משה למ' ע"י יוסף כו' ועמ"ש ע"פ וארא אל אברהם כו' אכן ושמי הוי' היינו מה שמאיר בחכמה נמשך ע"י משה תורה כו' ועד"ז יובן ההפרש בין בקר דאברהם ובין בקר דיוסף בן פורת יוסף רבוי האור כו'.

אור התורה

פרשת

זכור

פ' זכור

בס"ד

זכור את אשר עשה לך עמלק כו'. הנה ארז"ל שלשה מצוות נצטוו ישראל בכניסתן לארץ למנות להם מלך ולהכרית זרעו של עמלק ולבנות להם בית הבחירה, כדאיתא בסנהדרין פ' כה"ג ד"כ ע"ב, ואיני יודע איזה מהם תחלה כשהוא אומר כי יד על כס כו' ופרש"י להכי נקט שלש הללו שהן תלויות זו בזו לעשותן כסדרן כדמפרש כו' וארז"ל שאין השם שלם ואין הכסא שלם כו'. ויש להבין ג"כ ענין מלחמה לה' בעמלק מדור דור ולא נאמר לדור דור. הנה תחלה יש להבין ענין יצי"מ שחיב כל אדם בכל דור ודור לראות כאילו הוא יצא ממצרים כו' שנאמר בעבור זה עשה הוי' לי כו', וכן בעמלק כתיב אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, וכיון שיציאת מצרים הוא בכל דור ודור חייב אדם, כמו"כ הוא בחי' מלחמה לה' בעמלק מדר כיון שמלחמת עמלק היא בצאתכם ממצרים, (אמנם לע"ל שתהי' יצי"מ טפל בגמ' ספ"ק דברכות די"ב סע"ב יהי' ג"כ זכרון דעמלק טפל כו') להיות כי יש להתבונן על ירידת הנשמה האלקית בגוף החומרי לאיזה תועלת הוא הלא קודם בואה לגוף היתה דבוקה בבוראה ביותר שאת כידוע, אך הענין הוא דארז"ל יפה שעה אחת בתשומע"ט בעוה"ז מכל מכל חיי העוה"ב, שהוא מה שנהנין מזיו השכינה (הג"ה ר"ל כן עד"ז הנשמה היתה קודם בואה לגוף אף שהיתה נהנית מזיו השכינה עכ"ז ירידתה בגוף לזכות לתומע"ט זהו עלי' גדולה ועיין בתו"א פ' חיי בד"ה ע' בע"ח ושם דכ"ח ע"ב והנה געה"ע הוא מבריאה, ואתי שפיר הא דתנן יפה שעה אחת כו', מפני שהזיווג זו"נ הנק' יחוקב"ה בד"ה ה' לי בעוזרי הוא באצילות והמצות ממשיכות מ"ד דאצי' ושרשו ממו"ס כו' עכ"ל וזה כענין שנת' בלק"ת בשה"ש בד"ה שחורה אני ונאוה דרוה"ש כי אף שקודם ירידתה היתה בבחי' חי ה' אשר עמדתי לפניו וע"י ירידתה בגוף היא בבחי' שחורה אני עכ"ז ונאוה שעי"ז דוקא נעשית בבחי' כלה ומקבלת טיפת ח"ע וענין עמדתי לפניו ע"ד שהמלאכים נקראים עומדים שמקבלים מבחי' ממכ"ע אבל ע"י ירידתה בגוף נעשית בבחינת ונתתי לך מהלכים המשכת סוכ"ע בד"ה ועתה יגדל נא, ועמ"ש מזה בד"ה שלש רגלים תחוג לי כו' ועיין בלק"ת פ' במדבר בד"ה במדב"ס באוה"מ דרוש השני ג"כ מענין יפה שעה אחת בתשובה כו', ובפ' בלק בד"ה מה טובו פי' שירידת הנשמה בגוף זהו ע"ד מעלת התשובה יותר מבחי' צדיק וכן פי' בד"ה קדושים תהיו דתקס"ב.

א'תשסט

קיצור. ענין יפה שעה אחת כי חיי העוה"ב ג"ע זהו בעולם הבריאה והוא בחי' ממכ"ע וע"י התשובה ומע"ט המשכת יחוקב"ה אצילות סוכ"ע

עומדים ומהלכים עכ"ה). ויש להבין מהו ענין הזיו הנה ההנאה שנהנין מזיו השכינה היינו שנהנין מבחינת עונג האלקי שהוא מקור לכל התענוגים הנמצאים בעולמות עליונים ותחתונים כמ"ש אז תתענג על הוי' שהתענג אלקי שבגה"ע הוא ראש ומקור השופע מציאות העונג של הנבראים דעולם הבריאה מאין ליש וכן העונג אלקי שבגעה"ת הוא ראש ומקור השופע מציאות עונג הגשמי של עולם העשי' ועמ"ש בפי' זה היום תחלת מעשיך דקאי על געה"ת בלק"ת בד"ה ביום השמע"צ כנישין תהא לכון, ונמצא מה שנהנין ומרגישין העונג הוא בחי' בריאה מוגבלת אבל הזיו אלקי שנהנין ממנו בגעה"ע הוא אמיתת המקור של כל התענוגים הנמצאים ממנו מאין ליש כמ"ש להנחיל אוהבי יש כו' (עיין בת"א פ' חיי בד"ה להבין מרז"ל יפה שעה אחת גבי אבל ענין עוה"ב שנהנין מזיו השכינה הוא השגת מהות ועצמות התפשטות חיות אלקות בבחי' גילוי ועפי"ז יש לפרש אז תתענג על הוי' דפי' על משמע למעלה משם הוי' וכמ"ש בזח"א ויחי דרי"ט ע"א על הוי' דוקא. ולכאורה תמוה לכן אפ"ל כי הוי' הוא מלשון שמהווה העולם מאין ליש כמ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה וירא ישראל ובפ' ויחי בד"ה יהודה אתה והתהוות זו מאין ליש היינו שיהי' החיות אלקות מוסתר בתוך העולם ואינו מושג ונראה כמו התלבשות הנשמה בהגוף ולכן החיות הקודש הנושאות את הכסא שואלים איה מקום כבודו כי לא יראני האדם וחי ופי' וחי היינו שאפי' חיות הקודש לא יראני כמ"ש במד"ר ס"פ נשא וזהו נמשך מבחי' שם הוי' הממכ"ע, ולכן בג"ע שמשיגים זיו השכינה השגת מהות ועצמות התפשטותו חיות אלקות בבחי' גילוי נק' על הוי' ר"ל מההשפעה הנמשך משם הוי' שבאה בבחי' העלם והסתר כו' ועמ"ש מענין זיו השכינה בד"ה ושבתה הארץ שבת להוי' דרוש בהר תקס"ב שם פי' הזיו הוא ג"כ מהארת יסוד במ' כמו חודש אייר נק' חודש זיו ובמא"א אות זיין סעי' י"ז זיו נק' היסוד ועיין בזח"ג בהעלותך דקנ"ב ע"ב, ובמא"א אות א' סעיף פ"ד מענין אייר והוא החודש השני אך מ"ת בחודש השלישי תפארת גבוה יותר כי יפה שעה אחת כו', וע' בזח"ב יתרו ע"ח ב' מענין זה, ועיין ברע"מ ר"פ תשא העשיר כו' והדל כו' ע"ש, ועיין בסידור בד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוה"ש ההפרש בין כשההמשכה נמשך במל' ע"י יסוד וכן כשנמשך מתפארת ועמ"ש בענין מארז"ל מ"ש בנחמי' סי' ט' בענין שבת מצוות בשני ווין בלק"ת בהקיצור סד"ה למנצח על השמינית ובמ"א בהביאור ע"פ מי יתנך כאח לי.

קיצור מהג"ה. פי' אז תתענג על הוי' מ"ש בפי' זיו מיסוד חודש אייר, והאבות נק' זיוותני ארץ אייר ר"ת אברהם יצחק יעקב רחל, ר"ל הארת חג"ת במל' ע"י יסוד אעפ"כ בחודש השלישי ת"ת בו נמשך מלמעלה מעלה ע"ד והבריח התיכון זח"ב ס"פ תרומה קע"ה ב' והיינו בו מ"ת ויקם

עדות ביעקב, ולכן יפה שעה אחת בתומע"ט מהזיו דחהעוה"ב, וכענין בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ר"ל יותר מבחינת כי כל בשמים ובארץ כו' העמוד המחבר בחי' יסוד כו', ועמ"ש מזה ג"כ בבוך בראשית ב' פ' חיי ובבראשית א' פ' חיי דרפ"ג ע"א, ועמ"ש מענין מרוב כל בלק"ת בד"ה מגורת זהב כולה פ"ב ובת"א בד"ה ואתה תצוה, ועיקר הענין י"ל זיו השכינה שבג"ע שרשו מבחי' ממכ"ע היינו מבחי' חכמה ונמשך ע"י יסוד י' סוד לכן אף שהוא השגת המהות אבל עכ"ז היינו המהות מבחי' ממכ"ע אבל יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז שעי"ז נמשך מבחי' סוכ"ע היינו מבחי' כתר כמ"ש מזה באג"ה סי' י"ז בד"ה נודע דבאתעדל"ת ובלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ דרוה"ר עכ"ה) וכמו שבבחי' עונג של הנבראים שהוא בבחי' יחידה שבהם מתהווים מזיו השכינה כמו"כ כל פרטי נרנח"י שבהם מתהווים מאין ליש ממדת מלכותו ית' הנק' שכינה כידוע, שהוא כח הפועל בנפעל כו' והוא מדה התחתונה שבאלקות להיות נמשך ומתפשט למעלה להחיות רוח שפלים (ועיין בבהה"ז פ' אחרי בד"ה תאנא אתעברת ה"א עילאה שם ג"כ נת' ההפרש בין חיות העולמות כה"פ בנפעל שנמשך מז"ת שבמל' עולם חסד יבנה וכן בג"ע שנמשך מג"ר שבמל' שרשו מבחי' מבין ולא בבינה ידיעא) וזהו מלכותך מלכות כ"ע פי' כל התהוות העולמות הוא רק ממדת מלכותו ית' המתפשט עליהם כידוע (ועיין בד"ה לכן אמור לבנ"י דצ"ה ע"ב ובד"ה ובבואה לפני המלך דק"ס ע"ד ושם ג"כ מענין יפה שעה אחת כו', ובלק"ת בד"ה הוי' לי בעוזרי ובד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו ושאר דוכתי ובד"ה תקעו בחודש שופר דרוה"ר) אך מדת המל' כלולה מב' מדריגות (עיין בד"ה ויקהל משה וסד"ה קחו מאתכם תרומה לה') הא' כח הפועל בנפעל ממש כידוע, והב' בחי' כתר מלכות פי' כל עיקר מהות המלכות שהוא כח ההתפשטות כידוע והיא המתנשא עליהם ומקיף את כל העולמות כמ"ש ארוממך אלקי המלך פי' מה שארומם אותך ותתנשא מכל הנבראים דבי"ע בבחי' כתר ומקיף בהשוואה אחת לכולם כו' הוא המלך בחי' כתר מלכות כעד"מ מלך בו"ד שמתפשט אימתו על אנשי המדינה ובכתר מלכותו כלולה כל פרטי התפשטות האימה כמ"ש במ"א וזהו ארוממך אלקי ארומם את כל כה"פ בנפעל כו' וד"ל. וזהו ה' מלך גיאות לבש פי' מה שהוא ית' מתנשא ומרומם על כל העולמות בבחי' גיאות הוא ג"כ רק בחי' לבוש בלבד לגבי עצמותו כמ"ש אשירה להוי' כי גאה גאה פי' גאה ומתנשא על הגיאות והתנשאות של זיו השכינה כו' כי עצמות האצילות הוא למעלה מהשתלשלות להיות ממלא וסובב כידוע כמ"ש אני הוי' לא שניתי שבחי' הוי' הוא היה הוה ויהי' פי' עבר הוה ועתיד שבזמן ומקום בעצמות האצילות אין שם שינוי בין עבר לעתיד כי עבר ועתיד כאחד הם וזהו לא שניתי כלל בין קודם ההשתלשלות לאחר השתלשלות מאחר שהוא למעלה מהזמן ומקום בחי' קדוש ומובדל כו'. (ועמ"ש בענין ארוממך אלקי המלך עיין בת"א בד"ה כי אתה נרי ובד"ה ויקהל ובד"ה קחו מאתכם ובסידור באשרי יושבי ע"פ

ארוממך ועמ"ש מזה לקמן ס"ד ומענין כתר מלכות בביאור ע"פ יביאו לבוש מלכות ובביאור כי על כל כבוד חופה, ומ"ש בענין ה' מלך גיאות לבש בד"ה נשא את ראש דרוה"ר ובהביאור ומ"ש בענין כי גאה גאה למעלה מבחי' גיאות לבש עיין בת"א פ' בשלח בד"ה אז ישיר משה ובד"ה אשירה להוי' ומ"ש שאין שום שינוי בין עבר הוה ועתיד עיין בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך.

קיצור. ג' מצות נצטוו מלחמת עמלק אחר יצימ"צ, מהו יצי"מ ויש להקדים שירידת הנשמה בגוף זהו כענין יפה שעה אחת זיו השכינה אז תתענג על הוי' למעלה מעצם העולמות בי"ע מ"מ רק מבחי' שכינה מ' מדה אחרונה ובמ' ג"כ ב' בחי' כה"פ בנפעל ובחי' כתר שבמ' ארוממך אלקי המלך, ומ' ה' מלך גיאות לבש בחי' לבוש אבל בעצמותו ית' כי גאה אני הוי' לא שניתי ועמש"ל ב' קיצורים מהגהות הא' פי' יפה שעה אחת הב' פי' אז תתענג על הוי' כו' ובענין זיו ובחודש השלישי ובענין מרוב כל.

ב) **וזהו** יפה שעה אחת בתשובה כו', כי הנה למתב"כ כו', פי' אפילו מחשבה והשגה דנשמות עליונות דגעה"ע שנהנין מזיו הוא רק מצמצום האור והזיו כו' כמ"ש להודיע לבנה"א גבורותיו פי' גבורותיו צמצומים שמתצמצם עצמו עד שהוא מקור וחיות לנברא כו', והן הן בחי' גבורותיו שהוא יכול להתצמצם כ"כ כו', וכבוד הדר מלכותו כו' פי' וכל אלו הצמצומים הן רק מזיו וכבוד הדר של מדת מלכותו ית' שהוא אשר נהנין מזיו השכינה וכתי' היש מספר לגדודיו כו', ואם במלאכים אין מספר כש"כ וקו"ח בנשמות אלקות שהן כהנה וכהנה כידוע (בענין למתב"כ בד"ה וישב יעקב ובביאור האזינו השמים דרוה"ש בענין להודיע לבנה"א גבורותיו וכבוד הדר מלכותו בד"ה ועתה יגדל נא דתקס"ג ובסידור והדר זהו ע"ד זיו כו', והנה הגם דלמתב"כ אבל למעלה מן המח' יש תפיסא והוא הרצון שלמעלה מן הטעם ושכל הנק' רעו"ד והוא רצה"ע משא"כ רצוה"ת שנמשך מן השכל וטעם כו', כמ"ש ונהר יוצא מעדן כו' אבל רצוה"ע הוא אהבת בכל מאדך בלי גבול ושיעור כו' והיינו כמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' כלה שארי כו' דהיינו שאין לו רק רצון אחד לאביו שבשמים בלבד ואין זר אתו כו', ולהיות כי רוח איתי רוח כו' מעורר למעלה ג"כ בחי' רצון וחפץ העליון כמ"ש אשר חפץ ה' עשה כו' והוא כתר מלכות אשר נתפס ושוכן ברצון הלב באהבת בכל מאדך מה דלית מח' תפיסא בי' בג"ע כי אינם משיגים ונהנין רק מהזיו ולא בבחי' כתר מלכות הרם ומתנשא עליהם כו' כנ"ל ולזאת הושפלה הנשמה בגוף שתבוא להתקשר בהוי' סוכ"ע ביתרון מעלה מכמו שהיתה בג"ע וזהו יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז מכל חהעוה"ב נהנין מזיו כו', (בענין שברעו"ד הוא נתפס בד"ה וישב יעקב ובד"ה האזינו השמים הנ"ל ומ"ש והוא רצה"ע כו' עיין בת"א בד"ה ויקהל משה דאית רצון ואית רצון ובד"ה במדב"ס בלק"ת ר"פ במדבר דרוה"ר ומ"ש ועי"ז מעורר ג"כ למעלה כתר מל' שלמעלה מבחי'

הזיו כו' י"ל כי אף לפמש"ל בהג"ה דזיו הוא מבחי' יסוד מ"מ י"ל שרש המשכה זו באה מבחי' חכמה שהוא ממכ"ע שהוא התענוג המלובש בהשכל עד"מ אבל יפה שעה אחת בתומע"ט שעי"ז מתקשר בסוכ"ע בחי' כתר המחבר א"ס ב"ה אל הנאצלים, ועיין מזה בלק"ת פ' שלח בד"ה אני הוי' אלקיכם דפ' ציצית דרוה"ש ולכן שמחה של מצוה הוא מרוב כל כו'). אך יש להבין מהיכן כח זה הנ"ל לגוף החומרי שע"י התלבשות הנשמה בגוף בעוה"ז תעלה ותגיע למדריגה היותר נעלה מכמו שהיתה בג"ע כנ"ל, אך הענין דכתיב מן המצר קראתי כו' ענני במרחב י"ה פי' מה שענני במרחב י"ה להתקשר בסובב כל עלמין שלמעלה מכל ההשתלשלות כנ"ל, הוא מחמת שמן המיצר קראתי, פי' מן המיצר הגוף שמחשיך ומסתיר האור האלקי שבנשמות ויתמרמר מאד מזה יעלה ויבא לידי אהבה בכל מאדך בלי גבול ושיעור בחינת רעותא דלבא כמ"ש מי לי בשמים כו' כנ"ל שבו ישכון חפץ ורצון ה' היינו מרחב י"ה מה שלא יוכל לבוא בבחי' השתלשלות מעלה ומטה וכלים מכלים שונים מאחר שהוא למעלה מן השכל כנ"ל וד"ל. אמנם יש להבין זאת הסיבה למה יגיע לרעו"ד שלמעלה מן השכל מחמת המיצר והדוחק שמיצר לו מחומר הגוף כו' דוקא. הענין יובן ע"פ הידוע בענין השופר שצדו א' הרחב שבו למעלה וצדו הב' הקצר למטה בפיו ואז קולו ישמע בהתרחבות גדול כו' אמנם אלו הי' ב' הצדדים קצרים או ב' הצדדים רחבים לא היה הקול נשמע בחוזק ובהרחבה כ"כ א"כ עיקר סיבת ההרחבת קול בצדו הרחב הוא לפי שהולך ובא מן המיצר בתחילה וכל שבא מן המיצר לרוחב יהי' תגבורת הקול בחוזק ובהרחבה כו', והי"ז כמו ההכאה בחץ כל מה שצר ביותר בקשת כן יזרק ויכה יותר בכח למרחוק כו' וד"ל. ועד"ז הנה כתיב כשופר הרים קולך פי' קול הצעקה בתפילה כשהוא מחמת מיצר ומצוק שמיצר לו מחמת חושך הגוף כמ"ש ויצעקו אל ה' בצר להם כו' אז בקול התורה כשהוא אחר המצר הזה הוא בהתרחבות וחוזק וכח גדול כקול השופר שהולך ומתגבר בהתרחבות מפני המיצר בתחלה וכן אהבת בכל מאדך בלי שיעור וגבול שהוא בחי' קול גדול כמ"ש מי לי בשמים כו' וכנ"ל נעשה בתפלה אחרי המיצר בתחילה דוקא, וזהו כשופר הרים קולך פי' הרים הקול הוא האה"ר בכל מאדך למעלה מהכלי של השכל וכנ"ל וד"ל. ובכ"ז יובן הטעם למה ע"י מצור ומצוק הגוף תגיע הנפש להתקשר באה"ר בבחי' רצוה"ע כו' מה שלא הי' לה מדריגה זו בעודנה במקור חוצבה נהנית מזיו השכינה כו' וד"ל, וזהו מן המצר קראתי י"ה ענני במרחב י"ה כו' וד"ל. וזהו"ע יצי"מ שחייב אדם בכל יום כו' פי' מצרים הוא בחי' המיצר והגבול של כל העולמות המסתירים אור האלקי בבחי' קצבה ומדה והיציאה מהמיצר הזה הו"ע התקשרות הנה"א בהוי' סוכ"ע בחפץ ורצון העליון שלמעלה מזיו השכינה כנ"ל ע"י אהבת בכל מאדך רעו"ד כנ"ל (מ"ש במרחב י"ה הוא סוכ"ע היינו כי י"ה נק' עלמא דאתכסיא ונק' הנסתרות לה' אלקינו וגם התגלות ע"ק הוא בבינה ובחי' ו"ה נק' והנגלות בחי' ממכ"ע, ובחי' ענני

במרחב נמשך ע"י מן המיצר כו', וכמו המים ע"י עברם עפר הארץ נעשים מים חיים כמ"ש בד"ה קדושים תהיו וע' בלק"ת בשה"ש סד"ה יונתי בחגוי בענין ומראיך נאוה בחי' אור חוזר ומ"ש ע"ז בהביאור השני פ"ד או י"ל ע"ד שנת' בד"ה ביום השמע"צ כנישין פי' בענין שמחת תורה כי הנה השמחה הוא בבינה לפי ששם יש השגה והשמחה אינו אלא מדבר המושג, ולכן מוחין דאבא שהוא מה שאינו מושג אין שייך בו שמחה לכן בשבת שהוא מוחין דאבא לא נאמר בו שמחה, אך שמחת תורה שהחכמה ג"כ שייך בה שמחה שהחכמה מאיר בקירוב כמו בינה וזהו ע"י שמאיר אור הכתר שהוא למעלה מן החכמה וכמ"ש בד"ה ושאבתם מים בששון דרוה"ש, לכן כמו"כ ע"י מן המצר קראתי שמגיע בחי' זו למעלה בסוכ"ע משם נמשך ענני במרחב י"ה שבחי' י"ה שהם עלמא דאתכסיא ועיקר שם י"ה הוא בחכמה מאיר במרחב ע"ד שמאיר הבינה הנק' רחובות הנהר, ומ"ש בענין שופר י"ל צדו הצר מ' וצדו הרחב בינה ולכן יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז דוקא כו' דהיינו ענין מן המצר קראתי ועמ"ש בת"א בד"ה הבאים ישרש בענין לכל תכלה ראיתי קץ דקאי על ג"ע רחבה מצותך מאד קאי על תחה"מ וכ"כ באגה"ק סי' י"ז ד"ה נודע דבאתעדל"ת, ומזה יובן ענין יפה שעה אחת בתומע"ט בעוה"ז, ועוד יובן ענין במרחב ממ"ש ע"פ הרחב פיך ואמלאהו בד"ת כתיב ונת' בדרוש ועתה יגדל נא דתקס"ג ומ"ש וה"ז כמו החץ שכל מה שמושך ביותר אליו את היתד ע' סד"ה ואני נתתי לך שכם אחד בענין בחרבי ובקשתי בצלותי ובבעותי.

קיצור. מה שזהו בעוה"ז דוקא ע"ד מן המצר קראתי מזה דוקא נמשך בחי' ענני במרחב ועיין מד"ר ר"פ ואתה תצוה ע"פ זית רענן יפה פרי תואר כמו זית אין נותן השמן אלא ע"י שחובטין אותו כו' כן ישראל בצר לך ומצאוך כי אל רחום ע"ש, כשופר הרים קולך שצדו אחד צר ובקשתי ובבעותי וזהר"ע יצי"מ ובישעי' סי' כ"ו י"ו ד' בצר פקדוך ומה שארז"ל במד"ר פ' כי תשא פמ"ו דק"ס ע"ד (שהוא מ"ד ג') כיון שהם נכנסים לצרה כו' ובילקוט בתילים רמז תשפ"ה ע"פ מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה ובזהר בשלח דמ"ז ע"א שזהו"ע ופרעה הקריב ועמ"ש ע"פ ולאחותו הבתולה הקרובה אליו וזהו"ע יצי"מ אל ארץ טובה ורחבה ענני במרחב ובהג"ה ענין רחבה מצותך מאד הרחב פיך ואמלאהו וענין בקשתי ובבעותי).

ג) והנה בצאת בנ"י ממצרים פגע בהם עמלק כמ"ש זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים כו' דמשמע שקליפת עמלק היא גבוה בשרשה מקליפת מצרים עד שגם אחר שכבר יצאו ממצרים נלחם בהם עמלק כו' וכדי להבין זה הנה יש להבין תחלה שרש קליפת עמלק כתיב ראשית גוים עמלק כו' פי' הגם שיש ז' אומות הכנעני והחתי כו' הראשית לז' גוים הוא עמלק, וביאור דבר זה כי הנה ידוע הז' גוים שישנם בכל אר"א מישראל הם ז' מדות הרעות תאוות דחם אבי כנען כו' וגדלות

וכדומה אמנם קליפת עמלק הוא הגם שלא יהי' לו התאוה או הגדלות כו' שמחמתם ימנע מעבודת ה' עכ"ז לא יחפוץ להתייגע בתפילה ותכבד עליו העבודה מאד מחמת שאינו חפץ בה ולא הוכשרה בעיניו כלל עד שישנא את העובד ויקנא לו לשונא ולנקום ממנו כו' ואעפ"י שאין לו טעם לשנאה זו באמרם אליו מה איכפת לך כו', עכ"ז יאמר אני שונא עבודה זו בלתי טעם ודעת לא ידעתי מאיזה טעם רק לא אוכל לסבול כו', וכמו שימצא מדה זו בין אדם לחבירו שישנא לחבירו מחמת איזה רעה שעשה לו ויש שלא ימצא שום טעם לשנאתו רק הוא שונאו בלא טעם כלל לומר שלא יוכל לסובלו בשום אופן כו', ושורש דבר זה הוא כמו שיש באהבה ב' מדריגות הא' למטה מן השכל שיאהבנו מחמת איזה טעם והב' למעלה מן השכל הוא בחי' האה"ר שברצון וחפץ ורוצה בו מאד בלא טעם ודעת כו', כן בקו השמאל יש שנאה מצד הטעם ויש שנאה למעלה מן הטעם ודעת ונק' תכלית שנאה כלומר שהוא בלי גבול כלל שלא יגבילנה השכל לומר למה תשנא כו' מפני שהוא בבחי' יחידה שבנפש והוא הרצון שכלול מחו"ג כידוע דהיינו מה שיחפוץ בדבר בלי טעם הוא מבחי' החסדים ומה שלא יחפוץ ויאמר איני רוצה בדבר זה ה"ז הסתלקות הרצון ממנו וכחו גדול כמו התקבלות הרצון כמ"ש במ"א שהרי מקור א' להן כו', ועד"ז יובן קליפת עמלק הוא בבחי' אחוריים כתר דהיינו שלא יחפוץ בעבודת ה' והסיר הרצון ממנה בלא טעם והוא מדת העקשות שכחה גדול למסר"נ עליה כמו ברצון שיחפוץ בדבר כו', וכמ"ש במ"א וד"ל. וזהו ראשית גוים עמלק למעלה מהמדות הרעות כו', מפני שהוא יונק מבחי' אחוריים האחוזים בגבורות דכתר עליון הנק' חפץ ורצון ה' כו', ולכך אומר לא חפצתי בהוי' בלי טעם ונלחם בהוי' כמ"ש כי מלחמה להוי' בעמלק כו' והוא רק חוצפא והתנשאות שבלא טעם כו' וד"ל. וזה הי' מלחמת עמלק לאחר שכבר יצאו ממצרים מכל המדות רעות כו' וילחם בישראל בלי טעם ודעת לא מפני איזה תאוה רעה וכיוצא שנדחית מפני עבודת ה' רק שאינו חפץ בהוי' כו', ועל ריב לא לו נלחם כו' *, ועיין מזה בת"א פ' וישב בד"ה בכ"ה בכסלו שע"י הדלקת ז' נרות המנורה בשמן ואור המשכת החכמה בהמדות ע"י"ז מתבטלים הז' מדות רעות וכמ"ש ג"כ בד"ה המגביהי לשבת בענין בכל לבבך בב' יצריך, אמנם עמלק זהו הקליפה שלמעלה מז' המדות כ"א נגד הדעת היינו שאינו מתבטל ע"י הדעת באלקות ועיין בהרמ"ז ר"פ ויקהל וצ"ע בת"א בד"ה ויאבק שאין קליפה רק נגד ז"ת ולא נגד ג"ר דהיינו שאין בהם היכל נגד היכל ק"ק דקדושה מ"מ הרמ"ז ביאר שהוא נגד היכל הרצון ועיין בפרד"ס שער היכלות פ"ו מענין היכל הרצון שבו בחי' עת רצון כו' ובו נסתלק מרע"ה, ועיין מענין הסתלקות משה בהיכל הרצון בזוהר ח"ב פ' יתרו דפ"ח סע"ב ודפ"ט ע"א בג"ב ולא ידע איש את קבורתו מובן שזהו בחי' שלמעלה מהדעת ועמ"ש מענין ולא ידע איש בלק"ת בדרושי שבועות

---

* נלחם כו' : בכוך באבי 48 נוסף תי' : הג"ה.

בד"ה ביאור מעט ע"פ וספרתם לכם שזהו"ע שער החמישים דבינה ושרשו בחי' כתר כו' ובמק"מ פ' יתרו שם רצון אותיות נוצר בחי' נוצר חסד וגם גימ' משה עם הכולל ועמ"ש מענין נוצר חסד בהביאור ע"פ משה ידבר ויש לעיין הרי היכל הרצון זהו ת"ת דבריאה והו"ע אמוי"צ כמבואר בזהר בראשית דמ"ד ע"ב ובפ' פקודי דרכ"ו ע"ב, והרי נוצר חסד גבוה מאד וצ"ל זהו ע"ד תפארת עולה עד הכתר עיין בלק"ת פ' תזריע בד"ה קא מיפלגי במתיבתא דרקיע וא"כ עמלק שהוא אחוריים דהיכל הרצון היינו ג"כ העקשות דקליפה בבחי' רצון שאינו עפ"י השכל וכן בספר עש"מ דפ"ח פי' עמלק הקליפה שכנגד יעקב והוא ת"ת ואפ"ל כי הנה יעקב הוא הבריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה ובזח"ב ס"פ תרומה דקע"ה להמשיך מבחי' ע"ק בז"א וממנו נמשך למל' כמו"כ בקליפה בחי' עמלק אם תגביהי כנשר לינק מבחי' כחשיכא כאורה ואפ"ל שנק' ג"כ לויתן נחש בריח בישעי' רסי' כ"ז, והנה בעש"מ איתא כמו בקדושה משה ויעקב משה מלגאו ויעקב מלבר כך לעומ"ז בקליפה הוא בחי' בלעם ועמלק עכ"ד, והענין דמשה ויעקב מבואר בלק"ת פ' פנחס בד"ה צו את בנ"י דרוה"ש ושם פ"ד כי המשכת הדעת בכנס"י הוא ע"י משה רע"מ פי' שמפרנס את האמונה, וזהו משה מלגאו ויעקב מלבר הוא המשכת רחמים שנמשך מבחי' הדעת ועיין מזה עוד בלק"ת פ' ואתחנן בד"ה ביאור הדברים ע"פ וידעת היום פ"ב, ועיין מענין בחי' רחמים דיעקב בד"ה במדב"ס באוה"מ פ"ד, והנה לעומת בחי' משה הוא בלעם וכמארז"ל ע"פ ולא קם עוד נביא בישראל כמשה וארז"ל במד"ר פ' נשא פי"ד קרוב לס"פ בישראל לא קם אבל בעכומ"ז קם ומנו בלעם כו', ולכן נאמר בו ויודע דעת עליון, והרי עכ"ז נק' בלעם הרשע במשנה ספ"ה דאבות והי' בו עין רעה ורוח גבוה ונפש רחבה כו' ואין לו חלק לעוה"ב במשנה פרק חלק, וצ"ל שפי' שהי' נביא כמשה ר"ל כמו נבואת משה הי' מאצילות כמו"כ נבואת בלעם נמשך מאצי' דקליפה והדעת שלו זהו כענין יוסף דעת יוסף מכאוב בקהלת סי' א' י"ח כמ"ש ע"ז במד"ר פ' בראשית ר"פ י"ט ע"פ והנחש היה ערום מכל חית השדה, לפי גדולתו של נחש כך היה מפלתו ערום מכל ארור מכל וזהו"ע יוסיף דעת יוסיף מכאוב ועיין מזה בת"א פ' יתרו בד"ה משה ידבר ושם בד"ה והנה כח זה וזהו אי לאו האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא כמה בחי' יוסף דעת יוסף מכאוב וכמה מיני חכמות זרות דכתיב בהו חכמים המה להרע ולהטיב לא ידעו כי משם יפרד אבל האי יומא הוא גילוי חכמתו ורצונו ית' כו' אפ"ל עדמ"ש במד"ר פ' ויקרא פ"א ע"פ ויקר אלקים אל בלעם אין ויקר אלא לשון טומאה כמד"א אשר לא יהי' טהור מקרה לילה משא"כ במשה נאמר ויקרא כו' ע"ש, והיינו כי הדעת בו וע"י נמשך הטיפה ולכן נמשל מ"ת ליום חתונתו כמ"ש בלק"ת בד"ה שחורה אני ונאוה דרוה"ש פ"א, והמשכה זו צ"ל בכנס"י הנק' אשה יראת ה' והוא בחי' מצוה, אבל בלעם ע"י הדעת המשיך הטיפה עד"מ שהוא שפע החכמה במקום טומאה והוא כעין מקרה לילה כו' ועיין בפרד"ס שער הצנורות

פ"ד והנה עמלק ת"ת דקליפה מקבל מבלעם כמו אשר להבדיל ממשה נמשך הרחמים כן להפך מבחי' דעת דקליפה נמשך עמלק ולכן נאמר בו ג"כ אשר קרך בדרך קרך כענין מקרה לילה כו', ומזה יובן מה שגם בחכמה האלקית צ"ל דוקא מעשיו מרובין מחכמתו שהוא התורה עיין פרד"ס ערך תורה וערך מצוה וזהו כדי שלא יבא ח"ו לבחי' כי ברוב חכמה כו', ועפי"ז יובן הגמ' פ"ג דנדרים דכ"ב ע"ב אלמלא לא חטאו ישראל כו' שנאמר כי ברוב חכמה כו' ע"ש, והמפרשים נדחקו בזה אבל המכוון שצ"ל מעשיו מרובין מחכמתו, והנה ת"ת מדה"ר ובקליפה הוא להיפך כי זלעו"ז לכן נאמר ולא תחמול עליו בש"א סי' ט"ו והענין כי הנה שייכות ת"ת דקדושה למדהר"ח פי' רבינו ז"ל בדרוש בהעלותך את הנרות תקס"ז וז"ל והענין הוא כי בחי' התפארת היינו להתבונן בהוד תפארת גדלות ה' במה שכולם משבחים ומפארים ובטלים במציאות כו' וממילא יתעורר ברחמים על נצוץ נפשו האלקית שנתרחקה כ"כ וירדה בחושך כו', משא"כ עמלק שהוא קליפה שכנגד התפארת והיינו גסה"ר לכן רחוק הוא מן הרחמים וגם כמארז"ל כל מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו עיין מזה בלק"ת פ' במדבר במדב"ס באה"מ דרוה"ש וכיון שעמלק הוא הקליפה שכנגד הדעת א"כ אין לו דעת לכן נאמר ולא תחמול.

קיצור. ענין ראשית גוים עמלק כי ז' אומות הכנעני כו' הם ז' מדות הרעות וע"י הדעת הם נופלים וע"ד ויודע בהם את אנשי סוכות לשון שבירה אך עמלק יודע רבונו ומכוון למרוד כמו בקדושה יש מדות שלמעלה מהשכל כך להיפך בחינת עמלק זהו מדות חוצפה ועקשות שלמטה מהשכל וכמו בקדושה היכל הרצון ת"ת עולה עד הכתר כן לעו"ז גסוה"ר אם תגביהי כנשר נחש בריח נגד בריח התיכון לא תחמול עליו ע"ד כל מי שאין בו דיעה אסור לרחם עליו ועמ"ש מענין עמלק בד"ה ע"כ קראו לימים האלה פורים, ובע"מ פי' כמו בקדושה משה מלגאו יעקב מלבר כן לעו"ז בקליפה בלעם ועמלק כי ע"י משה דעת דקדושה נמשך יחוד זו"נ יעקב ורחל והו"ע יחוקב"ה סוכ"ע וממכ"ע ויקרא אל משה וכך בקליפה דעת דקליפה יוסף דעת יוסף מכאוב ויקר אלקי' אל בלעם אין ויקר אלא לשון טומאה מקרה לילה שממשיך הטומאה בקליפות ומרבה הטומאה וז"ש ג"כ בעמלק אשר קרך וכן ארז"ל אשר קרך טימאך.

ויזנב בך כל הנחשלים אחריך, פי' כי הנה שעת צלותא שעת קרבא כמ"ש בזהר דהיינו להיות כי הניצוץ אלקי מתגבר אז לעלות לה' בכל לב ונפש ומאד אז כל הנלחמים ומונעים לזה יפלו מתוקפם הם המדות הרעות שיפלו ויהופכו גם הם לה' לבדו דהיינו לב א' לאביו שבשמים כו', וגם כל היום נשאר רשימו מתגבורת ההתלהבות שבתפלה עד שגם בעסקו וטרדתו בעניני מו"מ לא ישכח על ה' לגמרי ויוכל בכל פעם לעורר את האהבה לה' שהי' לו בתפלה כידוע, אך קליפת עמלק הוא אשר לא יחפוץ בה' בלא טעם ההסתר ממדה רעה כו' כשעמדה קליפה זו בתפלה ולא

נלחם עליה להתגבר עליה בבחי' הרצון דוקא לומר מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו' בהיפך שלא יחפוץ בדבר זר לבד מה שהוא חפץ ה' בשום ענין כלל כו' אז יזנב בו קליפה זו בהיות כאשר כבר נחשל דהיינו כאשר נשכח מאתו עבודת התפלה והוא רפה ידיו ממנה מפני הטירדא במו"מ וכיוצא ומפרידו לגמרי מה' אחד כו' ולולי קליפה זו הי' עלי' לכל מעשה עבודתו כל היום במו"מ בזכרו על ה' כנ"ל, אך קליפה זו שהוא בחי' עמלק הוא העקשות והסרת הרצון מאלקות שכחה גדול מאד כנ"ל, היא המשכחת בלבו ומפרידו להיות פורק עומ"ש כל היום כו' ד"ל. טעם הדבר יובן עד"מ אדם שקשור רצונו באיזה דבר כשיטרד ישכח על הרצון, אך כשיפנה מטרדתו וינוח מיד תעלה ראשית הרעיון שלו באותו הרצון או בקומו ממטתו מיד שאין לו עדיין טרדא יחשוב רק בדבר שרצה בו כו' העוסק במו"מ לעניני מו"מ והעוסק בלימוד לעניני לימודו כידוע כמו"כ טרדת התפלה בשומו ללבו אהבה ורצון לה' בטלה לפי שעה נקודת השנאה והסרת הרצון בחי' עמלק וכשחוזר לעניני עוה"ז הוא חוזר וניער ועושה שכחה לגמרי על עבודת ה' כו' וד"ל. וזהו יזנב בך כל הנחשלים דוקא כעד"מ המקושר לחבירו ברפיון אך לשונאו הוא מקושר ברצונו בקל יוכל לפתותו ולהסיר לבבו ממנו כו'.

ד) **והנה** העצה היעוצה לבטל קליפת עמלק הוא לעורר בקדושה האלקית בחי' המנגד לקליפת עמלק והיינו אק"ב כו' בחי' חפץ ורצוה"ע ב"ה* והיינו שהוכיח שמואל לשאול במה שלא כילה את עמלק, הנה שמוע מזבח טוב להקשיב פי' ששאול רצה לקיים המצוה מצד הטעם לכך עלה בדעתו שיבא ראשית החרם לזבוח לה', ולזה אמר לפי תומו הקימותי דבר ה' אבל שמואל הוכיחו שצריך לקיים המצוה מיראה למעלה מהטעם וזה יקר בעיני ה' יותר מהטעם כו' כמ"ש מזה בד"ה תורה צוה לנו משה דתקס"ז שלא נדפס בלק"ת, וע' בלק"ת פ' שלח בד"ה ועתה יגדל נא שעי"ז דוקא ממשיכים רצוה"ע, מזה יובן ג"כ שזהו המנגד לקליפת עמלק ולכן אמר לו שמואל בענין עמלק הנה שמוע מזבח טוב כו' ועיין מענין מעלת השמיעה במד"ר פ' יתרו ספכ"ז ובזח"ג פ' בהר דק"ח ע"ב שמיעה בהאי אתר תליא, ועוד יובן זה איך שייך אק"ב הוא המנגד לקליפת עמלק וגורם להכרית הבחי' עמלק שיש בנפש הבהמית והוא כי רמ"ח מ"ע נק' רמ"ח אברים דמלכא ועיין מזה בלק"ת בד"ה תקעו בחודש שופר דרוה"ר פ"א פי' אברים להיות מלכא ואברים פי' המשכת כו' ע"ש, וזהו ע"ד מרז"ל ע"פ ועשיתם אתם כתיב מעלה אני עליכם כאלו עשאוני כמ"ש הפי' בלק"ת בשה"ש בד"ה אני ישנה ולבי ער פ"ג שעשיית הכלים חו"ב כו' נחשב כאלו עשאוני, וענין עשיית הכלים כי רמ"ח מ"ע הן ט"ס דז"א טפ"ט כו' בת"א פ' יתרו בהביאור משה ידבר ועיין מענין אברים דמלכא בד"ה כי תשמע בקול פ"ג. והנה איתא

---

* ב"ה: בבוך באב' 48 נוסף תי': (הגי"ה.

בזח"ג ויקרא ד"כ ע"ב ע"פ רחל מבכה כו' כי איננו בגין דמלכא קדישא הוה סליק לעילא לעילא ולא אשתכח בגווה ופי' מלכא קדישא היינו ז"א כשמאירי' בו מוחין דאבא הנק' קדש ואז נק' מלכא קדישא כמ"ש בבה"ז פ' אמור ד"ק גבי אימתי זיווגא דמלכא קדישא לכן המשכה זו זהו ע"י המצות שהם בחי' אק"ב וענין סליק לעילא לעילא ע' בת"א פ' וארא בד"ה וארא אל אברהם וזהו מחמת שאינן מקיימים המצות שהם רמ"ח אברים דמלכא אבל ע"י קיום המצות ממשיכים בחי' זו וזהו כאלו עשאוני, והנה בסדר ג' מצות שנצטוו ישראל בכניסתן לארץ הוא תחלה למנות להם מלך ואח"כ להכרית זרעו של עמלק וכן הי' הציווי לשאול המלך הראשון בישראל שיכרות את עמלק והטעם כי המלך מרכבה לבחי' מל' שע"י רוממותו על העם וביטולו אליו יתברך ממשיך בחי' מל' שמים שממשיך חיבור ת"ת מלכא קדישא בבחינת מלכות ע"ד ארוממך אלקי המלך שאמר דוד המלך ע"ה עיין זהר ח"ב וארא דכ"ח סע"ב, ובת"א פ' מקץ בד"ה כי אתה נרי ובהביאור שזהו"ע יחיד חי העולמים מלך המשכה מבחי' יחיד ע"י חי העולמים בבחי' מלך ועמש"ל שדוד לפי שהי' מלך הי' בכחו לומר ארוממך אלקי המלך לכן עי"ז יוכל ללחום בעמלק שהוא החוצפא כלפי שמיא וכיון שע"י המצות ממשיכים רמ"ח אברים דמלכא קדישא לכן עי"ז יכול למחות את זכר עמלק ועוד כי הנה ענין מלכות שמים זהו כמ"ש ה' ימלוך לע"ו כי בא סוס פרעה כו' שמראה מלכותו וכמו בעשי"ת אומרים המלך המשפט, ועיין זח"א ד"ג ע"א בגין דעלמא אצטרך למלך ולכן לא נברא העולם באותיות מלך ופי' בסה"מ סי' ע"ז שבחי' זו מאיר בר"ה ויוה"כ הארת הבינה במל', ועיין זח"ב ר"פ תרומה קכ"ו ב' בענין מי זאת ובפ' תצוה דף קפ"ד א' וכשמאיר בחי' זו מאיר מלכותו ית' ע"ד כי בא לשפוט את הארץ כו' וזה שארז"ל אין בידינו משלות הרשעים ועיין מזה באגה"ת פ'* והיינו מטעם הנ"ל בזח"ג ויקרא ד"כ ע"ב דמלכא קדישא הוה סליק לעילא לעילא אבל ע"י ה' ימלוך לעולם ועד עי"ז כי בא סוס פרעה וכתיב ה' יחתו מריביו שהוא עמלק והיינו ויתן עוז למלכו דוד ושלמה שרומם הקב"ה מלכותו וכתיב וישב שלמה על כסא ה' א"כ זהו היפך מענין ואין הכסא שלם כו' ועיין בת"א פ' יתרו דף ק"כ בענין רמה קרני כו' ולכן ע"י המצות ועשיתם אתם כאלו עשאוני רמ"ח אברים דמלכא עי"ז יוכלו להכרית בחי' עמלק שבנפש החוצפא כלפי שמיא כי הנה תרי"ג מצות דאורייתא עם ז"מ דרבנן הם תר"ך עמודי אור בחי' כתר ומזה נמשך בחי' כרת להכרית זרעו של עמלק כי כתר אותיות כרת ועז"נ ראו עתה כי אני אני הוא כו' ואין מידי מציל כו' ופרש"י הפושעים בי, ועיין בת"א בד"ה ואתה תצוה בענין תרום ידך על צריך וכל אויביך יכרתון וכמ"ש בד"ה וקבל היהודים בענין כי גאה גאה גיאה על גיוותניא, ובמד"ר אמרו ע"פ גיאות אדם תשפילנו זה עמלק כו'.

---

* פרק : ו'.

קיצור. העצה לבטל קליפת עמלק הוא ע"י אק"ב הנה שמוע מזבח טוב שעי"ז ממשיך רצוה"ע רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים דמלכא כאלו עשאוני כי רחל מבכה כו' כי איננו דסליק מלכא קדישא לעילא לעילא ואזי אין בידינו משלות וע"י קיום אק"ב ממשיכים זה עיין בד"ה בכ"ה בכסלו ובד"ה כי ההרים ימושו והנה בשלש מצות למנות להם כי עי"ז ארוממך אלקי המלך ועי"ז להכרית זרעו של עמלק כמו קומה ה' ויפוצו אויביך הוי' ימלוך לע"ו כי בא סוס פרעה בר"ה המלך המשפט לכן כמו"כ ע"י אק"ב רמ"ח אברים דמלכא מבטל קליפת עמלק גם תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' מצות דרבנן הם כתר ומזה נמשך וכל אויביך יכרתון. ועוד טעם הדבר שע"י אק"ב מבטל בחי' עמלק להיות כי בפסוק זכור את אשר עשה לך עמלק נאמר ואתה עיף ויגע ולא ירא אלקים, היינו מחמת קליפת עמלק תבא סיבת העייפות והרפיון בתפלה מפני הסרת הרצון ממנה כמו כל דבר שיעשה האדם ואין רצונו בהעבודה תכבד עליו העבודה ויהי' לו לעינוי נפש וכ"ז הוא מחמת שאתה לא ירא אלקים משמע מזה דיראת אלקים הוא המנגד לקליפת עמלק ממש, והוא להיות כי עיקר היראה הוא קיום המצות מעשיות בלי שום טעם אלא ע"ד הנה שמוע מזבח טוב כמ"ש בד"ה תורה צוה הנ"ל ולכן זהו המנגד לקליפת עמלק ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל נא כח אד' ועוד דכתיב רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם פי' רצה"ע (עי' בלק"ת בד"ה כי ההרים ימושו ספ"ב) מאחר שהיראים עושים את רצונו ורצונו הוא רצונם יעשה גם הוא את רצונם (עמ"ש בענין עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה את רצונך כרצונו בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוה"ש וזהו עצמו ביטול קליפת עמלק) והוא המשכות אלקות שהם ממשיכים במעשה המצות כו' ועיין מענין רצון יראיו יעשה במד"ר פ' וישלח פע"ו ור"פ נצבים ובאסתר סוף ענין לעשות כרצון איש ואיש ובזח"א פ' מקץ דקצ"א ע"ב ע"פ רוצה ה' את יראיו ומזה יש לפרש ענין זכור את אשר עשה לך עמלק וזה* הפעולה כ"כ זה אלא כי כאן נאמר ולא ירא אלקים אבל ענין זכור הוא שיהי' ירא אלקים ע"י קיום המצות וא"כ עי"ז רצון יראיו יעשה להיות מחה אמחה כו' זכור ה' לבני אדום כו'*.

והנה כללות כל המצות הוא בחי' קדש הקדשים ונמשך להתחלק ולהסתעף לכמה ענפים וחלקים רבים וכל א' נק' קודש פרטי שנמשך מקה"ק כו' והן רמ"ח מ"ע אשר קדשנו בקדש פרטי בכל מצוה פרטית כו', והן רמ"ח אברים דמלכא כידוע ודרך כלל נחלק הק"ק לג' חלקים הם ג' קוין תורה עבודה וגמ"ח ימין ושמאל ואמצע כמ"ש בזהר אחיד בדרועא אחיד בגופה באמצעיתא כו', פי' ע"י מעשה המצות שהן המשכות אלקות מלמעלה למטה כמו מעשה המצות הוא אחיד בדרועא ימינא דקוב"ה כו' וע"י מעשה המצות

וזה: בכת"י הנ"ל: ומה.

אדום כו': בכת"י הנ"ל: עכ"ה).

שהן העלאת מ"נ מלמטלמ"ע כמו הקרבנות כידוע הוא אחיד בדרועא שמאלא וכו' (היינו העבודה אך על ידי התורה שכלולה משניהם הוא אחיד בגופא באמצעיתא כו', וזהו"ע המצוה לבנות בהמ"ק דהיינו לעשות כלי ומכון לשבתו ית' להיות לו דירה בתחתונים דוקא ע"י המצות והוא השראת כתר עליון בהיכל קה"ק שבבהמ"ק דהיינו כללות ענין המצות כו' וזהו ויין מלכות רב כיד המלך פי' יין הוא המשכת חכמה דאורייתא מקה"ק רב מאד כיד המלך כי הוא יתברך חכים ולא בחכמה כו' ואין חקר לתבונתו כו' רק שנמשך במדה וקצבה כלים מכלים שונים כמ"ש והשקות בכלי זהב כו' דהיינו רמ"ח מ"ע רמ"ח אברים כו'. ביאור * הענין שבא לבאר איך אמר להכרית זרעו של עמלק הוא לבנות בהמ"ק שענינו קה"ק, עיין מד"ר פ' תצוה ס"פ ל"ז ומבהמ"ק לא בחר אלא בבית קדה"ק, ועיין מענין קה"ק בזח"ב ר"פ יתרו דס"ז ע"ב ובפרשת משפטים דקכ"א סע"א ובפ' פקודי דרס"א א' ור"פ צו דכ"ו סע"א ובפ' האזינו דרצ"ו ע"ב, ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה שבת שבתון הוא לכם פ"ד, דהענין כמו שבחי' קדש מרומם מבחי' חול כן בחי' קה"ק שהוא הכתר מרומם מבחי' קדש שהוא החכמה וע' מזה בד"ה האזינו השמים דרוה"ש רפ"ד ועיין בד"ה ביאור מעט ע"פ שבת שבתון פ"ג ושם פ"ד היכל קה"ק דבריאה זה הי' מאיר בבהמ"ק וכמ"ש בזהר פקודי דרס"א א' הנ"ל ובסש"ב פנ"ג ועיין בסידור אחר עלינו לשבח בד"ה ביאור למ"ש בסש"ב פנ"ב נ"ג, ומובן משם שההארה באה מבחי' קה"ק דאצי' להאיר בקה"ק דבריאה והנה ההפרש בין המשכן ובין בהמ"ק מבואר בת"א בד"ה ויגש אליו יהודה שהמשכן הי' דירת ארעי של הקב"ה דהיינו בסדר ההשתלי' אבל בהמ"ק הי' דירת קבע של הקב"ה להיות דירה בתחתונים והמשכה זו הוא למעלה מסדר ההשתלשלות ועיין בזהר פקודי דרמ"ב א' ענין המשכן נק' קורבנא דחביבותא והמקדש אתתקן ברזא דחביבותא דניחא, וע"ד כתיב בשלמה הוא יהי' איש מנוחה, וכמ"ש במ"א ע"פ הזוהר ויצא דקמ"ח ע"א שזהו"ע קומה ה' למנוחתיך שלמעלה מבחי' קומה ה' ויפוצו אויביך זהו"ע הוי' איש מלחמה שהוא בז"א ששם שייך מלחמה כי זה לעומ"ז כו' משא"כ המנוחה שרשה מע"ק מו"ס דשקיט ושכיך ומשם נמשך בחי' נוה שאנן אהל בל יצען ובל יסע יתידותיו לנצח כמ"ש מזה קצת בלק"ת בד"ה שובה ישראל עד דרוש השני פ"ה ועד"ז נק' שבת יום מנוחה, כי מאתך היא מנוחתם מאת כ' שהוא כתר כו', ולכן כדי להיות בהמ"ק דירת קבע שיאיר בחי' קה"ק צריך תחלה להכרית זרעו של עמלק כי הנה ארז"ל במד"ר פ' בא פט"ו דקל"ב ב' בכסאו של הקב"ה אין דבר רע נוגע שנאמר לא יגורך רע וכמ"ש מזה בלק"ת פ' במדבר בד"ה להבין ביאור הדברים הנ"ל בענין במדב"ס ושם פ"א והרי נאמר כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו הרי מקום מקדשינו מאיר בו בחי' כסא כבוד מרום מראשון וע' בחדי פ' תרומה מזה וכיון שלא יגורך רע לכן צ"ל ובערת הרע מקרבך והיינו להכרית בחי'

ביאור: בכת"י הנ"ל: (הג"ה, ביאור.

עמלק כו' ועי' מזה בלק"ת פ' צו בד"ה להבין מפני מה ושם דט"ז סע"א וענין לבנות בהמ"ק קדש חד הקדשים תרי ג' קוין תורה עבודה גמ"ח נמצא מינוי המלך זהו בחי' אית מלך לתתא ועשי' בהמ"ק גילוי מלך לעילא קה"ק היינו המ' מחבר אצי' עם בי"ע, בחי' קרן ובהמ"ק חיבור א"ס קה"ק בבי"ע ע"י האצילות והיינו והמלך שלמה חיבור ו"ה ובהמ"ק כסה"כ מרום כו', דאיתא בירושלמי פ"ד דתענית סוף ה"ב ע"פ ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך לנטוע שמים וליסוד ארץ ולאמר לציון עמי אתה חזרנו על כל המקרא ולא מצינו שנק' ישראל ציון אלא זה שנאמר לציון עמי אתה והיינו לפי שבפסוק זה נאמרו ג' דברים שעליהם העולם עומד על התורה ועבודה וגמ"ח ואשים דברי בפיך זו תורה ובצל ידי כסיתיך זו גמ"ח לנטוע שמים וליסוד ארץ זהו עבודת קרבנות ע"כ בקיום ג' דברים אלה נקראו ישראל ציון ועיין מענין ציון ר"פ קדושים ובזח"ג סוף האדר"ז דרצ"ו ע"ב שזהו בחי' קדש הקדשים, והיינו כי הם ג' קוין שהם ג' בחי' קדושה קדש חד הקדשים תרין ואף שלעיל פי' קה"ק שמובדל מבחי' קדש י"ל ב' הדברים אמת שע"י קיבוץ ג' קוין יחד שהם חב"ד מאיר עליהם בחי' כתר שהוא בחי' קדש הקדשים שמובדל מבחי' קדש כמ"ש במ"א שלכן חכמה בינה ודעת גימ' כתר וכמ"ש מזה בלק"ת בשה"ש בד"ה שיניך כעדר הרחלים פ"ד, ולכן אחר להכרית זרעו של עמלק שהוא ענין ברוחניות בעבודה בחי' חוצפא שכנגד הדעת יוכל להמשיך בחי' קה"ק ע"י תורה ועבודה וגמ"ח כו' *, ומאחר

וגמ"ח כו': בבוך באב' 48 הנ"ל נוסף קטע זה.

העצה לעמלק ע"י אק"ב וכמו ע"י למנות להם מלך עי"ז להכרית זרעו של עמלק כן ע"י רמ"ח פקודין אך העיקר ע"י קבלת עול מל' כמו שמוע מזבח טוב בד"ה ועתה יגדל נא כח שעי"ז ממשיך רצה"ע שלמעלה מהחכמה כתר דקדושה ומזה נמשך להכרית זרעו של עמלק ע"ד תרם ידך כו', וכל אויביך יכרתון שהרי כתר דקליפה יונק מאחוריים דכתר שבמל' אבל ע"י המשכת כתר ע"י המצות תרי"ג מצות דאורייתא עם ז' דרבנן וזהו בחי' מלכא קדישא נמשך להכרית כו' כה אמר ה' מלך ישראל ולפ"ד ר' נהוראי לא נאמר מינוי מלך ישראל אלא כלפי תרעומתן וכמ"ש ה' אלקים הוא מלככם כו' לכן צ"ל מינוי למלך זה בכל יום, והו"ע ק"ש קעומ"ש ועול מצות והם ב' כתרים כו' בעטרה שעטרה לו אמו כו' וא"כ פי' זכור ע"ד וזכרתם את כל מצות למען תזכרו יראה כל זכורך יצי"מ מן המיצר קראתי ענני במרחב י"ה ועמלק כס י"ה ולכן צריך להכרית ע"י בחי' שלמעלה מבחי' י"ה וזהו יד הרמה תרום ידך תכרתון כנ"ל * קבלו מלכותי ואח"כ קבלו גזירתי ואז המלך לוחם מלחמתם דהיינו מלחמת עמלק.

כנ"ל: תיבה זו אינה ברורה בכת"י.

שע"י המצות הוא בחי' גילוי אלקות למטה כמו למעלה דהיינו בהיכל קה"ק דעשיה כמו בבחי' קה"ק דכתר עליון כו', אזי נחלש בקליפת עמלק כמ"ש קומה ה' ויפוצו אויביך כו' פי' על ידי הקימה וההתנשאות תפול חוצפתא של אויבי ה' כו' והיינו מחמת הגילוי אלקות דוקא כו', וזהו שנצטוינו על ב' מצות אלו כאחד כי הא בהא תליא שבבנין בהמ"ק ממילא נכרת זרעו של עמלק כו' ובהיפוך אין השם שלם כו' וד"ל. וזהו מלחמה לה' בעמלק מדר דר ולא לדור דור, כי לדור דור משמעו לעולמי עד ובאמת אין המלחמה עם עמלק אלא קודם בנין בהמ"ק אבל לאחר בנין בהמ"ק נמחה שמו כו' אך לא לגמרי כי מצוה לזכור את אשר עשה עמלק כו' גם לאחר שנבנה בהמ"ק רק אחריתו לימוהמ"ש יהי' עדי אובד כו' וד"ל. וזהו מדר דר מדור הראשון של אדה"ר שבחטאו נתגבר ראשית גוים כו' עד דור האחרון של ימות המשיח וד"ל. ושורש הדברים כי קליפת עמלק הוא כתר דקליפה כי את זה לעומת זה עשה אלקים וכמו שבחינת רעותא דלבא שלמעלה מן השכל בקדושה כך יש השנאה והיפוך הרצון שלמעלה מן השכל בקליפה והוא חוצפא מלכותא בלא תגא כו' פי' בלא כתר לפי שהוא חולק על הכתר האמיתי ומנגדו לומר איני רוצה כו' וזהו ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד דהיינו לימוהמ"ש אבל בזמן בהמ"ק לא נתעבר הרע מכל וכל כי הרי היה שורש לאגג עדיין שיצא ממנו המן כו' אמנם אם הי' גוברים ומנצחים את עמלק לגמרי היה בנין בהמ"ק בעילוי מדריגה היותר נעלה דהיינו כמו שיהי' לע"ל כו' ולהיות כי שורש יניקת כתר דקליפה דבוק באחוריים דנוק' כמ"ש בזהר רישא דעשו כו', ע"כ היה עיקר מפלת המן ע"י אסתר כו' וד"ל.

בענין* ג' מצות שנצטוו בכניסתן לארץ סנהדרין ד"כ ע"ב עיין במד"ר באסתר ע"פ כשבת המלך מ"ש ע"פ כי לה' המלוכה כו' עד ועלו מושיעים הרי מובן שהמלוכה נמשך ממקום עליון לכן מברכים שחלק מכבודו ליראיו ולכן ע"י למנות להם מלך אזי דוקא אח"כ בכח זה שהוא מבחי' כי לה' המלוכה יוכלו להכרית זרעו של עמלק ע"ד ה' יחתו מריביו ויתן עוז למלכו ועיין בד"ה ויאבק בענין מלך אין באדום כו', והיינו הנ"ל וזהו וישב ה' מלך לעולם והנה ארז"ל בברכות ס"פ אין עומדין דל"ד ע"ב הדיוט כמו שאמרנו (ששוחה באבות ובהודאה) כה"ג תחלת כל ברכה וברכה המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף שנאמר ויהי ככלות שלמה להתפלל כו' קם כו' מכרוע כו' במ"א רסי' ט' ועיין מזה ג"כ במד"ר לך פל"ט ובזח"ג דרע"א ע"ב והנה רש"י בגמ' שם פי' הטעם כל מי שהוא גדול ביותר צריך להכניע ולהשפיל א"ע וא"כ יובן זה באג"ה סי' ב' בד"ה קטונתי וז"ל וכל הקרוב אל ה' ביתר שאת והגבה למעלה מעלה צ"ל יותר שפל רוח למטה מטה כמ"ש מרחוק ה' נראה לי וכנודע דכולא קמי' דוקא כל"ח (עיין בד"ה כי ביום הזה יכפר

---

* בענין: בכוך הנ"ל קטע זה בא בהתחלת המאמר בתור הג"ה אחר תיבות: בסנהדרין פרק כה"ג ד"כ ע"ב.

השני פ"ב משא"כ בבחי' מלכותו כו' ע"ש והיינו כמ"ש במ"א בענין כי אל דעות בד"ה משה ידבר) וא"כ כל שהוא קמי' יותר הוא יותר כלא ואין ואפס וא"כ המלך כיון שכרע כו' זהו לפי שהוא קמיה וכביטול הלבנה לגבי השמש כו' (וזהו זכור וע"י המל' שממשיך מבחי' כולא קמי' כלא חשיב ע"י יוכל להכרית עמלק שיניקתו רק מן בחי' הצמצום דשם אלקים. ועיין בדרוש דתקס"ב) עיין בתורה אור יתרו ד"ה בחודש השלישי, וקרוב לזה פירש בזח"ג דרע"א ב' ובהרמ"ז שם וע"ש ג"כ בבה"ז פי' ג"כ ע"ד שהמל' היא נעשית נקודה תחת היסוד וע' מזה בזח"ג קצ"א א' גבי אזעירת גרמה בזעירו סגי כו' ומאי איהו יו"ד כו', ועמ"ש מזה בביאור ע"פ במדב"ס השני פ"ג. וא"כ לכאורה מצות מינוי המלך היינו שממשיך בחי' ז"א הנק' מלכא קדישא שיאיר במל' שהרי ז"א דהיינו ת"ת נק' מלכא קדישא ואם כן זהו"ע ההמשכה מבחי' דכולא קמי' כל"ח שלמעלה ממדת המל' שהוא רק מה ששם המלך הקב"ה נק' על העם כו' וכמ"ש בכמה דוכתי דבחי' מל' ושם והארה זהו"ע אחד משא"כ המלך עצמו רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח אברים דמלכא זהו בחי' עצמיות ולא שם והארה בלבד כו', ועמ"ש בענין מאמר רז"ל מלכא ומלכתא הוו יתבי סוף פרק ד' דפסחים בבוך בראשית ב' בפ' תולדות, וכן משמע ממה שאמרו רז"ל בספרי הובא בילקוט פ' שופטים רמז תתקי"ב על פסוק שום תשים עליך מלך ולא מלכא כי מלכא בחינת נוקבא היינו מדת מלכות, וזהו שבת מלכתא אבל מלך בחינת דכר היינו תפארת כנ"ל וזהו ע"ד מ"ש בזהר ח"א ר"ו ב' בפי' כי הנה המלכים נועדו כו' או י"ל למנות להם מלך זהו המשכת מל' דאצילות ולבנות להם בהמ"ק בחי' כי הנה המלכים נועדו, ואמנם הבחיי פ' שופטים כ' ידוע כחו של מלך מה הוא כי הוא רגל רביעי שבמרכבה הנק' מל' ואעפ"י שהמלך למעלה מן המל' מצינו שהמל' נק' מלך כו' ארוממך אלקי המלך כו' ע"ש, אך א"כ הוא ג"כ עדמ"ש בזח"א דל"ג סע"ב בפי' הפסוק הנה ארון הברית אדון כל הארץ שבחי' ארון שהוא המל' ונק' שם אלף ד' נון יו"ד ע"י שמקבלת משמשא יסוד ז"א נקראת אדון לשון זכר ומיני' נקטא שמא כו' וע"ש ד"ב ע"א ע"פ אל פני האדון ה' וא"כ עד"ז כשהמל' נק' מלך לשון דכר זהו ע"י שמקבלת האור מת"ת דהיינו יחוד שמשא וסיהרא אזי דוקא נקראת מלך ע"ד שנק' אדון כל הארץ לשון דכר ועמ"ש על הזוהר במדבר דק"כ ע"א בענין ובא לו לקרן שהמל' נק' קרן ע"ד קרן זוית המחבר ב' כתלים דרום ומזרח עד"מ והוא עצמו בחי' אין וביטול וכמו"כ מל' ענינה שמחבר אצי' עם בי"ע ולכן נק' במלך שלמה שהשלום שלו שמחבר ב' הפכים ולכן קרן בחי' אין וע"י יש בה כח לחבר כו' ע"כ המלך כיון שכרע שוב אינו זוקף שיהי' בבחי' אין קרן, וזהו רמה קרני בה' כמ"ש בת"א פ' יתרו רמה דוקא שממשיך מע"ק ובכח זה מחבר כו' וגם במלך שלמה הוא ת"ת כו' ועכ"פ לפי"ז מינוי המלך ממשיך יחוד תומ"צ שע"י תהי' מדת המל' בבחי' דכר אדון כל הארץ וכמ"ש בפי' למען תזכרו ובפי' זכור את יום השבת ועמ"ש ע"פ ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדיו ושמו להם ראש אחד

כו' דהיינו ת"ת דאימא שיהי' כתר לזו"נ וע' זח"ב קכ"ו ב' ע"פ מי זאת חיבורא דתרין עלמין כחדא כו' או עדמ"ש בזהר פ' ויגש דר"ו ע"ב בפי' כי הנה המלכים נועדו תרין עלמין כו' מתקשראין כחדא כו' וזהו ג"כ פי' ארוממך אלקי המלך עיין זח"ב כ"ח סע"ב, ולכן מלך כיון שכרע שוב אינו זוקף שצ"ל בביטול עצום כדי להמשיך בחי' זו ועיין בד"ה מאלמים אלומים בפי' והנה השמש והירח משתחוים לי שהשתחוואה זהו ג"כ המשכה כו', וזשרז"ל במד"ר אסתר והמלך שלמה ו"ה שמלך שלמה ר"ל שעי"ז נעשה חיבור ו"ה כו' וזהו ארוממך אלקי המלך שמרומם בחי' מל' לחברא עם נהורא עילאה ז"א כו' ולכן ע"י מצות מינוי המלך שהוא חיבור תרין עלמין ו"ה אזי יוכלו להכרית זרעו של עמלק וכמ"ש בזהר ויגש שם בפי' המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו דכולהו מארי דדינא אתעברין ואתכפיין מעלמא, ועיין זח"ג דע"ר סע"א זח"ב קל"ה ב' וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולהו ערקין ואתעברו כו', כי יחוד וחיבור זה הוא דוחה ומשבר הסט"א כו' ע"ד אמלאה החרבה כו' גם ע"ד ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפוצו אויביך כו' וכנ"ל בענין הנה ארון הברית אדון כל הארץ, ולכן עי"ז ויפוצו אויביך כו'.

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך כו'. הערות א' למה צונו ית' לעשות זכירה זו מה שלא עשה כן לכל גוי אשר עשה לנו כו', ב' אומרו אשר עשה לך, יותר ראוי לזכור אשר נתפקר כנגד כבודו ית' שהיה מזנב וכורת מילותיהן של ישראל ומחרף כלפי מעלה, ג' למה יאריך לו הקב"ה כ"כ ולא יאבדהו ברגע קטן כו', ולמה נאמר מלחמה לה' בעמלק מדור דור שצריך שהות רב כ"כ, ד' אומרו מתחת השמים האם היה עולה על לב שימחה אותם מעל לשמים, כמ"ש כ"ז מהרמ"א ס"פ כי תצא. והנה קושיא זו השנית מבואר ברבות סוף איכה דף פ' ע"ג ע"פ זכור ה' מה היה לנו כתבת לנו בתורתך זכור את אשר עשה לך עמלק, לי עשה ולך לא עשה לא החריב את מקדשך, שכחה מצויה בנו כו' לפיכך את זכור זכור ה' לבני אדום כו'. והבחיי ס"פ תצא הביא מדרש ע"פ זכרוניכם משלי עפר לגבי חומר גביכם, באיוב סי' י"ג י"ב, אמר הקב"ה אותן שתי זכירות שכתבתי לכם בתורה הוו זהירין בהם אחת כאן ואחת כי מחה אמחה את זכר עמלק, אם עשיתם כך תהיו בניו של אברהם שהמשיל עצמו כאפר כו'. והענין דהנה כתיב ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד, ורש"י והרמב"ן בפ' בלק נדחקו

בשולי העמוד בכת"י: **להעיר ממדין שיהוי בד"ה החלצו כמ"כ עמלק את רחוק הכל מדעת יס"א.**

איך עמלק הוא ראשית גוים, אך הענין הוא שהוא ראש לשבעה גוים שהם הכנעני כו' ז' מדות הרעות, אבל עמלק הוא קליפה שכנגד הדעת כי הוא יודע רבונו ומכוין למרוד בו, ולכן ארז"ל ברבות אסתר קכ"ז א' בפסוק אם על המלך טוב יכתב, ויבא עמלק מהיכן בא שבא מאצל בלעם הרשע שבא ליטול עצה ממנו כי הנה כמו שבקדושה יש ב' בחי' דעת כמ"ש כי אל דעות ה' שכולל ב' בחי' דעות דעת עליון ודעת תחתון כמו"כ בשבה"כ מדעת דתהו שראשית שבה"כ היה מבחי' דעת דתהו מלך בלע, נמשך מזה בקליפה כמו ב' בחי' דעת הנ"ל וזהו ענין בלעם ועמלק, כי בבלעם נאמר ויודע דעת עליון וכמ"ש בלק"ת פ' בלק וז"ל כי ארז"ל ולא קם נביא עוד בישראל כמשה כו', אבל באוה"ע קם, הענין הוא כמו שמשה מן הדעת עליון דיסוד אבא שבתוך הז"א כן הוא בלעם ממש ולכן אמר ויודע דעת עליון, (וע' בהרמ"ז ר"פ יתרו בענין יתרו כהן מדין ששרשו ג"כ מקליפת שכנגד יסוד אבא) כי לפי ששרשו משם לכן היה יודע דעת עליון עכ"ל, וח"ס וזה לכם הטמא, כי משה נתנבא בזה, ויש זה לעו"ז וכמ"ש במ"א בהגהות לד"ה בחודש השלישי, ועמלק הוא הקליפה שכנגד דעת תחתון וכמ"ש כן הרמ"ז ר"פ ויקהל, ולכן ויבא עמלק שנטל עצה מבלעם כו', ולכן נק' ראשית גוים שהוא ראשית ממה שנפל בשבה"כ, ועד"ז נתבאר במ"א ע"פ מארז"ל המן מן התורה מנין שנאמר המן העץ (בת"א ד"ה יביאו לבוש) שכל העוכמ"ז הן מבחי' עה"ד טו"ר שהוא ק"נ ועמלק הוא למעלה מהן וזהו המן העץ בתמיה שהוא למעלה מבחי' העץ שהוא בבחי' מקיף להעץ נוגע ואינו נוגע והוא בחי' חוצפה וגסות הרוח, וזהו ראשית גוים עמלק, ולכאורה זהו כענין רישיה דעשו בעטפוי דיצחק בד"ה ראה ריח בני.

קיצור. ענין זכור, לך, מדור דור, מתחת השמים, זכרוניכם משלי אפר, ראשית גוים שהם ז"ת עמלק דעת, בלעם ויודע דעת עליון ע"כ ויבא עמלק ד"ת מבלעם ד"ע, המן העץ, מקיף לבונה.

ב) **והנה** כדי להבין פי' מתחת השמים יש להקדים מ"ש השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך ישראל כו' וכתיב משמים הביט ה', ועמ"ש בזה בת"א פ' מקץ בד"ה כי עמך מקו"ח, והנה כל הבטה והשקפה הוא מלמעלה למטה כמ"ש ברבות פ' לך לך פמ"ד ע"פ הבט נא השמימה אין הבטה אלא מלמעלה למטה וברבות סוף איכה ע"פ הביטה וראה את חרפתינו הבטה מרחוק שנאמר הבט משמים וראה וראיה מקרוב, יש לפרש ג"כ כנ"ל כי על העומד במקום הנמוך רואה הוא את העומד במקום הגבוה כי יתקרב אליו בראי' אף שיורחק יותר כמו השמש וכוכבים שנראים לעין קרובים כו' ובהבטה מלמעלה הוא בהיפוך שנדמה לעין ההרחק יותר ממה שהוא כשמביט מבור עמוק וכדומה וכמבואר בחכמה הטבעית כו'. ועפ"י

בשולי העמוד בכת"י: ולא קם עוד נביא, המן העץ, י"ל ב' זכירות נגד יס"א ז"א ד"ע ד"ת.

משל ראיי' עין הגשמי יובן ג"כ למעלה בראי' אלקית ענין הבטה מלמעלה למטה וענין ראיה שהוא המבואר במ"א ע"פ כי אל דעות ה' שדעות המשפיע והמקבל המה ב' הפכים שהמשפיע מאין ליש כמו החכמה מאין תמצא כידוע הרי החכמה הוא היש ודבר מה והכח השופע עלי' ומהוה אותם מאין הוא האין ולגבי כח השופע הוא בהיפך שהחכמה פרטית הנשפעת ממנה הוא רק הארה בעלמא כח מה מעצמות כח המשכיל כו' וכלא חשיבא ממש לגבי העצמות ונקראת החכמה אין באמת וכאלו אינו במציאות כו', אבל מה שכח המשפיע אותם נקראת אין אינו אמיתית אלא ע"ש ההסתלקות והסתר שלה מהחכמה כמו עומק המושג שהוא מוסתר ונעלם מן המשיג ויקרא אין לגביו כו' וכן עד"ז בהשתלשלות כל העולמות המוגבלים מאור א"ס ב"ה מאין ליש, נק' אור האצי' בשם אין לגבי בי"ע שהם היש ודבר מה כידוע, ובאמת הוא בהיפוך שהאצי' הוא אמיתית היש כי הוא העצם וכל דיירי ארעא כלא ממש חשיבי כו' והנבראים הם אין באמת כאלו אינם במציאות ועמ"ש מזה בד"ה משה ידבר וסד"ה כי תשמע בקול, ונמצא שדיעות אלו סותרים והפכים זה לזה וזהו מ"ש משמים הביט ה' ראה את כל בני האדם כו' כי הוא דעת עליון דאצי' המשפיע מאין ליש כל בני האדם וכל חלקי דצח"מ הרוחניים וגשמיים של כל העולמות ע"כ כתיב היוצר יחד לבם כו', פי' שבהיות שפעולתם מן העצמות הוא הארה וכח בעלמא הם כלא ממש כו', לכך כתיב לשון יחד שבמחשבה אחת והארה אחת נבראו ונוצרו ונעשו כולם יחד כו' וכמ"ש במ"א, אבל מצד דעת המקבלים שהם היש הרי הארה האלקית המהווה אותם מאין מוסתר מהם ונעלם ונקרא אין כנ"ל הרי תופסים מקום ויש ומצד הסתר והעלם זה כשבא בהשתלשלות רבות בעילה אחר עילה יתהווה מאין יש ונפרד גמור כמו אלקים אחרים שהם מבחי' אחוריים דאחוריים דשם אלקים המהווה כל המוגבלים וכמו פרעה שאמר לי יאורי כו', ונמצא שב' דיעות אלו הכל הוא באלקות הא' הדעת עליון ונק' אל עליון קונה שמים וארץ יחד כנ"ל בענין היוצר יחד כו' שהוא ענין ההבטה מלמעלה למטה והב' הוא הדעת תחתון שמלמטה למעלה שהוא אל המסתתר בבי"ע שמחמתו האור יתצמצם הסתר אחר הסתר עד שיהי' יש גמור כו' וזהו אל דעות ה' ושניהם אמת לגבי אמיתית עצמותו ית' וד"ל והיינו ע"פ משל ראי' הגשמי' שמלמעלה למטה יורחק הדבר הנראה ביותר ומלמטה למעלה יתקרב הנראה כו' וזהו משל להפרש ראי' אלקי' שהוא השגחה כללית של עיני ה' בכל הנבראים יחד מלמעלה למטה כמ"ש משמים הביט ה' ממכון שבתו השגיח כו' ובין דעת תחתון שהוא בהסתר והעלם בתוך כל נברא דכתיב ראה את כל בנה"א כו', וזהו השקיפה ממעון קדשך מן השמים דוקא מלמעלה למטה שהעצמות הוא אמיתית היש והנבראים כולם כלא וכאין ממש באמת ואזי וברך את עמך ישראל דייקא, ולהיות כי ישראל עלה במחשבה סתימא כו' היינו בבחי' הבטה דאל עליון כו' לכך הם ראוים לקבל ברכה שהוא תוספת השפע שלא לפי ערך ההשתל' עילה ועלול כו' וגם שלא יתברכו רק הם לבד ולא האומות עכו"ם שמצד שפע

האלקי המוסתר תוך כל הנבראים הרי יש להם ג"כ שייכות יניקת מבחי' אחוריים דאחוריים כנ"ל, אבל מצד ההשקפה וההבטה מן השמים לא יתברכו אלא ישראל לבדם, וטעם הדבר לפי שהם גוי אחד בארץ, פי' שגם בארץ שהוא מלמטה למעלה שלמטה הוא היש ולמעלה נק' אין אעפ"כ הם ממשיכים בחי' אחד בארץ להיות ביטול היש לאין ומחברים שמים וארץ כמ"ש כי כל בשמים ובארץ דאחיד שמיא וארעא והיינו שאחד עילאה שורה בכללות נש"י באמרם שמע ישראל כו' בהיות כי בפסוק זה נכללו הב' דיעות ה' והיו לאחדים כו' שענין שמע ישראל הוא מלמטה למעלה כידוע ששמע לשון אסיפה וקיבוץ כמו וישמע שאול כו' והיינו ביטול היש של כל העולמות לגבי האין שהוא שם ההוי' כו', והוי' השני הוא ה' אחד היינו בחי' דיעה עליונה מלמעלה למטה כנ"ל ונתאחדו הב' דיעות כי שניהם אמת לגבי העצמות כנ"ל וזהו למהוי אחד באחד כידוע, וישראל שמוסרים הרצון שלהם לגבי אחד עילאה ותתאה שבפסוק זה כשאומר ואהבת ה' בכל לבבך ונפשך כו' בג' מיני אהבות אלו כידוע אזי נקראים גוי אחד בארץ ונשקף ה' משמים עליהם עד שיתברכו הם לבד כמבואר בפ' השני' כו' וד"ל, וזהו אתה לבדך אתה עשית השמים ובחרת באברם כו' ותקם דבריך כי צדיק אתה, פי' לבדך הוא בחי' העצמות למעלה מב' דיעות הנ"ל והוא העושה את השמים ושמי השמים כו' וגם הארץ שהוא האין של היש כו', והיינו ב' דיעות הנ"ל, ואח"כ אשר בחרת באברם ומצאת את לבבו נאמן היינו כמ"ש בכל לבבך בשני יצריך ביצ"ט וביצה"ר ועי"ז וכרות עמו הברית לתת לו את ארץ הכנעני כו' שהוא בירור השבעה מדות רעות שנפלו בשבה"כ שמקבלים יניקה מבחי' הארץ שהיתה תחלה ביד כנען וכמ"ש והכנעני אז בארץ פי' כי לפי שהארץ הוא בחי' מל' המהווה מאין ליש שלמטה היש כו' ע"כ משם מקבל בחי' כנען כו' והוא בחי' כרחל לפני גוזזיה נאלמה שהדבור הוא בבחי' הסתר וגלות נאלמתי דומיה כו' ועי"י לתת לזרעו את ארץ הנ"ל עי"ז ותקם את דבריך, פי' הקימו את דבר ה' שנעשו ממנו כל ההשתלשלות מאין ליש עד שיש שייכות יניקה גם לכנעני וחתי כנ"ל ובהיות ישראל אחוזים ומקושרים בעצמות אלקות מלמעלה למטה נתפרדו יניקת הז' אומות וכתיב בהם לא תחיה כל נשמה פי' שהוציאו חיות אלקי המוסתר בהם בריבוי הצמצומים מבחי' אחוריים דאחוריים כנ"ל וד"ל, וזהו ותקם את דבריך שמלמטה למעלה להיות בבחי' ההבטה מלמעלמ"ט (ע"ד לעשות הישר בעיני ד' וגם ע"ד לאמר זה הדבר שיהי' הדבר בבחי' זה) שהוא ענין צדיק ח"י עלמין כידוע וזהו כי צדיק אתה בחי' סוכ"ע נתגלה באתה שהוא בחי' מל' כו'.

בשולי העמוד בכת"י: נ' זה שייך לעמלק שהו"ע ומלק את ראשו ממול ערפו וע"י כי עם קשה עורף בקדושה תמחה בחי' עמלק ומלק כו' ממול ערפו.

קיצור. ענין משמים הביט, הבטה מלמעלה למטה כי אל דעות ומבחי' מאין ליש יש יניקה גם לחיצונים אבל ע"י השקיפה מן השמים ע"ז וברך את עמך ישראל אחד בארץ, אתה הוא לבדך כו' את השמים כו' הארץ כו' וע"י שניתן הארץ לאברהם וזרעו וע"ז ותקם את דבריך, פי' לבדך היינו למעלה משני דיעות הנ"ל, אתה עשית את השמים בחי' דיעה עליונה, הארץ וכל אשר בה בחי' דיעה תחתונה.

ג) **והנה** ב' דיעות הנ"ל שהם יחו"ת ויחו"ע מהם נמשך בחי' אתכפיא ואתהפכא כמובן ממ"ש בד"ה שה"ש בענין ב' בחי' מס"נ שבא' ובכל נפשך כו' ע"ש, ונקראו ג"כ בחי' אחוריים ובחי' פנים והיינו כמבמ"א ע"פ אחרי הוי' אלקיכם תלכו, שבחי' אחרי הוי' הוא בחי' מדת מלכותו ית' המהוה מאין ליש שהוא רק הארה בעלמא וע"כ נקרא רק בחי' אחרי הוי' בחי' אחוריים וגם כמו מושיב מלכים לכסא שעל הכסא יושב בחי' אחוריים שלו וכמ"ש מזה בת"א בד"ה זכור דעמלק ובמ"א ע"פ השמים כסאי, וזהו"ע יחו"ת אבל בחי' פנימי' שם הי' זהו כמו דכולא קמיה כלא חשיב ממש, ועז"נ וידעת היום כו' כי הוי' הוא האלקים כו' אין עוד וכמ"ש בתניא ח"ב פי' אין עוד כו', והנה ביצ"מ כתיב לכתך אחרי במדבר בבחי' אחוריים ע"ד הביטול יש מאין ובבחי' אתכפייא, וא"י אשר שם שער השמים נק' ארץ זבת חלב ודבש בחי' פנימית, וכמ"כ בענין תורה ותפלה כי התפלה ח"י ברכאן דצלותא שהם ח"י חוליות השדרה שבתוכן חוט השדרה הנמשך ממוח הדעת שהוא אחורי ב' מוחין חו"ב שהם לצד הפנים, והיינו כי הדעת זהו המחבר חו"ב עם המדות ולכן הדעת מתחלק לחו"ג שהם אהבה ויראה והמשכה זו במדות צ"ל תחלה ע"י בחי' אחוריים דהיינו בבחי' אתכפייא ע"ד מוח שליט על הלב, וגם כי ענין הדעת להוליד הרצון והתאוה שיהיה מתאוה ורוצה אליו ית', וזהו עדיין בחי' אחוריים לגבי התענוג בבחי' אהבה בתענוגים בחי' ישבעו ויתענגו מטובך שמחו צדיקים בה' וזהו הנמשך ע"י עסק התורה כי חכמת אדם תאיר פניו וגם ויין ייגה של תורה ישמח לבב אנוש להצהיל פנים משמן שהתורה נק' יין ושמן כו', והנה בעמלק נאמר אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים, כי עמלק לשון ומלק את ראשו ממול ערפו דהיינו שהוא העומד לנגד בחי' אחוריים דקדושה הנ"ל שהוא הדעת הנמשך ע"י ח"י ברכאן דצלותא, ואינו מניח התפשטות והמשכת הדעת בהמדות, וזהו עם מלק שהמליקה היא בעורף דהיינו שמפריד שלא יומשכו המדות אחר הדעת, וזהו יודע רבונו ומכוין למרוד בו, והעצה לזה הוא כמ"ש כי עם קשה עורף הוא וסלחת, דלכאורה צ"ל מהו ענין הסליחה מחמת שהם קשה עורף, והענין יובן דהנה בפ' והי' אם שמוע ניתוסף עוד דבר שלא נזכר בפ' שמע והוא מ"ש לאהבה את ה' ולעבדו כו' להבין ענין העבודה מה היא הנה האהבה הנז' בפ' ראשונה והוא ע"פ דעת והתבוננות בגדולת ה' בפסוק שמע ישראל כנ"ל ואזי יתפעל בלבבו למסור כל רצונותיו רק לה' לבדו ואין זר אתו דהיינו שלא יהי' מנגד ומסתיר לה' בעשותו רע

שמחלל שם ה', פי' עושה בחי' חלל וחסרון בשם אלקים וכמארז"ל כאלו דוחק רגלי השכינה בהיות כי עה"ד טו"ר ענינו הוא שנשתלשל מבחי' אחוריים דאלקים חיים הז' פרות טובות והז' פרות רעות שהם היכלות הקליפות את זה לעו"ז עשה האלקים כו' כידוע, וחם הוא אבי כנען פי' כי שרש כל הז' מדות רעות הוא החמימות שהוא הגורם כל מיני תאווה חמדת הגזל וכדומה כידוע והמדות רעות האלו נמשכים במדידה וקצבה עפ"י הדעת המוליד והוא הנק' עה"ד טו"ר שכאשר לא יתבונן היטב בדעתו טוב הדבר לא יתאוה כ"כ כו' וכאשר יקשור דעתו היטב בגדולת ה' בפסוק ראשון ויולד אהבה לה' שהוא מבחי' הפרות הטובות כו' אזי לפי ערך הדעת ההוא והמדות הנולדים כן יפלו כנגד זה היכלות הקליפות שהם הז' מדות רעות הכנעני והחתי כו' וד"ל ובהיפוך כשיקשר דעתו במחדו"מ כל היום בחמימות שהוא אבי הרעות לרדוף אחרי הבלי עוה"ז כו', הרי הוא דוחק רגלי השכינה פי' נה"י שבמ' דאצי' שנמשך בקצבה להמשכות שפע בעה"ד טו"ר כידוע וזה גורם תוספת השפע להיות רגלי השכינה מסתלק ביותר בהסתר והעלם להחיות החיצונים כו' וכמו ענין והתברך בלבבו כו' למען ספות הרוה את הצמאה כו' וד"ל. וזהו ולא תחללו שם קדשי לא תעשו חלל והסתר ביותר מכפי המדידה וקצבה שניתן בעת השפע כשעשה האלקים את זה לעו"ז כו' וד"ל ונמצא שבסבת האהבה לה' מהדעת לא יעשה חלל בסור מרע כל היום וגם ימשיך תוספת גילוי אלקות בנפשו כשמוסר גם כל רצונותיו רק לה' לבדו ולומד ועושה מצוה כל היום וזהו בעשה טוב כו' והי"ז כמתקן דבר מה שחסר מתחלה והיתה פעולת האהבה תועלת לנפשו ולכללות השפע שבעולמות כו', אבל ענין העבודה הוא שאין בה תועלת לנפשו כלל רק לעשות נח"ר ליוצרו לבד אבל מצד עצמו העבודה קשה עליו מאד תכבד ותהיה לעול כמו העול הגשמי על השור וזה לא יהיה מהולדת הדעת בגדולת ה' שהרי מחמתו יתפעל לבבו ויהי' לנפשו תועלת כנ"ל אמנם לא יהיה ענין העבודה כשור לעול כו' כ"א מלמעלה מן הדעת והיינו מצד שנלקח משם וא"א לו להפרד משם מחמת שהוא עצם אחד מעצמות כו' אזי אפי' לא ירגיש כלל שום תועלת לגרמיה יעבוד כדי לעשות נח"ר ליוצרו כו', משא"כ מצד הדעת ועמ"ש מזה בד"ה ועתה יגדל גא כח אד', וביאור הדבר יובן ע"פ המבואר ברע"מ שהוא כברא דאשתדל בתר אבוה לאו בגין יקרי' אלא בגין יקרא דאבוה כו' והוא יעבוד דוקא בעול כו', דהנה דד' אותיות הוי' דחילו ורחימו רחימו דחילו ונמצא ו"ה הן יראה תתאה ואהבה זוטא וי"ה הוא יראה עילאה ואהבה רבה כו' ונערץ תחב"ס הרי העול מלכות של יראה תתאה הוא דחילו שביו"ד כו', וזהו אשת חיל עטרת בעלה דוד הקים עולה של תורה וכן ענין מי שגדלו בתורה ועמל בתורה, ביאור כל זה הנה העול שעל העבד מאדונו אינו מעורר בעבד כ"א המעשה בלבד מאחר שאין לו אהבה פנימית אל האדון שמסיבתה יעשה כו' וא"כ אין לעבד נח"ר כלל בעבודתו וא"כ היה מן הראוי שלא ימצא במעשהו שום השתדלות יתירה כמו לעשות המלאכה נאה ומהודרת

שיהי' נח"ר לאדונו כו' ואנו רואים שימצא כן בעבד אין זאת כ"א שיש גם בעול הזה ענין העונג שמקבל העבד ממה שיהיה לאדונו נח"ר כו' אמנם לא מצד האהבה יתענג העבד בנח"ר של אדונו כ"א מצד שהפקיר עצמו מכל וכל לגבי אדונו ואין לו נח"ר של עצמו כלל כ"א מהנח"ר של אדונו יקבל הוא נח"ר אף שלא לו יהיה כבוד תפארת המלאכה כו', ונמצא שגם באוהב המופלג לא ימצא ענין זה שלא יהיה הנח"ר לעצמו כלל כ"א לאהובו כ"א בבן אצל אביו מצד שהוא עצם אחד עמו כו', ואמנם בעבד ימצא זה מחמת מה שקנה עבד כו' וכל מה שיש בהעבד אינו של עצמו כלל לכך אע"פ שאין לו אהבה אל אדונו הנח"ר של אדונו הוא נח"ר שלו כי אין לו זולת זה כלום מצד עצמו כו' וד"ל, וא"כ בעול הגשמי יש בחי' ביטול העצמות מכל וכל עד שלא ימצא כן בשום אוהב נאמן מצד הדעת והטעם באהבתם הנפלאה שהרי כשיצוה לאהובו לעשות דבר שלא יוכשר כלל בעיניו וישנאהו לא יוכל לעשותו והעבד יעשנו כעול לעשות נח"ר לאדונו ולא איכפת ליה אם המלאכה מאד קשה עליו כו' וד"ל, ועפי"ז יובן דברי הר"מ דהשתדלות הבן בתר אבוה הוא לאו בגין יקרי', פי' שירגיש גם הוא בתועלת העשיה אלא אפי' גם כשיהי' בהיפך לא ימנע מלעשות משום שהוא נח"ר ויקרא דאבוה כו' ולא ימצא כן בשום אוהב זולתו שמצד הטעם והדעת כנ"ל וד"ל, וזהו דחילו ורחימו רחימו ודחילו שהעול מלכות של יראה תתאה של העבד לאדונו שלמטה הוא במדרגה מהעושה מצד האהבה שהוא רחימו הנק' וי"ו כידוע, אבל בשרש שורשה מהכתר היא הגבה למעלה אפי' מרחימו עילאה הנקרא ה' ראשונה והיינו בחי' יו"ד שבחכמה שהוא בחי' ביטול העצמי' מכל וכל מבלי שירגיש עצמותו כלל וכמ"ש דוד. אם כה יאמר לא חפצתי בך הנני כו', וזה הי' ההפרש בינו ובין שאול שאמר לו שמואל החפץ לה' בעולות וזבחים כשמוע בקול ה' בהיות כי שאול בחיר ה' היה והקים באמת דבר ה' למחות זכר עמלק וכנ"ל בענין הקימותי דבר ה' בענין השקיפה כו', והנה עמלק ראה את גילוי אלקות באותות והמופתים שנעשו בפרעה ועמו כו' ואעפ"כ מלאו לבו ללחום בישראל ואין זאת כ"א מצד החוצפא וההתנשאות לבד, והנה אנו רואים שהחוצפא גוברת על המדות הרעות שמצד המדות הרעות כחמימות כו' הנה יפול ממעמדו וממצבו מהמנגדו כמו ברשפי אש התשוקה בתפלה לה' מצד הדעת בגדולת ה' כנ"ל, אבל ענין החוצפא הוא אעפ"י שיכיר וידע היטב גדולת ה' לא ימאס בהבלי עוה"ז הוא מצד אבירות הלב שלא יפול לבבו משום דבר גדול כו', (וע' בגמ' ספ"ב דברכות ע"פ שמעו אלי אבירי לב אר"א כגון הני דמתא מחסיא אבירי לב גינהו כו', וכן בתלים סי' ס"ח ל"א עדת

בשולי העמוד בכת"י: חוצפא כלפי שמיא ע"י הגבהה לבחי' שלמעלה גם משמים עמ"ש בד"ה הדעת שובה בענין וידעת כו' בשמים ממעל כו' קונה שמים וארץ ע' ד"ה כי עמך מק"ח וד"ה מיילדות והנה כונן שמים בתבונה אבל ע"י יראה עילאה חכמה עילאה יודחפוה חוצפא.

אבירים עגלי עמים קאי על עשו שהוא עמלק, והוא החוצפא וההתנשאות שבלא טעם ודעת כלל שהרי יודע הוא פחיתותו וחסרונו היטב ויכול הוא להעיז השר הגדול וכדומה כו' וה"ז בחי' כתר דקליפה שלמעלה מהדעת (ולעיל נתבאר שעמלק הוא הקליפה שכנגד הדעת אלא ר"ל ששרש הדעת מהכתר כו' כי הדעת הוא חיצונית הכתר וזה הי' קליפת עמלק ראשית גוים למעלה מז' אומות הכנעני כו' ושאול הקים דבר ה' לעשות עולות וזבחים לה' מצאן עמלק ויהי' לנח"ר לפני ה' ככל מצות הקרבנות שהם בירורי נוגה כו' ובזאת טעה ואמר לו שמואל שאין הקרבן לה' המנגד לקליפת עמלק כי הלא הוא בחי' כתר שלמעלה מהדעת וצ"ל המנגדו ג"כ בחי' שלמעלה מהדעת והיינו רק לשמוע בקול ה', פי' הענין עול מלכות לעבדו ולא לדקדק ולחפש איזה תועלת בהעבודה כ"א לעשות נח"ר ליוצרו לבד וכנ"ל במשל העבד כו', אבל הקרבנות הוא עליות העולמות ותיקון דבר מה כו' ולזה אמר החפץ לה' בעולות וזבחים, פי' הגם שהעולות וזבחים הם בחי' ריח ניחוח לה' בהמשכות מוחין חדשים למדות עליונות כידוע שהוא ענין ריח ניחוח לשם הוי' כו' אבל אין חפץ ה' שהוא בחי' כתר שלמעלה מחכמה ומוחין עליונים כ"א לשמוע בקול ה' שהוא ענין הטיית שכמו לעול מבלי שירגיש תועלת לעצמו כנ"ל וד"ל, ובזאת יהי' תיקון קליפת עמלק שנאמר עליו ואחריתו עדי אובד, דהיינו במצות העבודה שבפ' שניה לעבדו בעול מלכות לבד מפני ששרשו הוא כברא דאשתדל כו', והיינו דחילו עילאה יראת ה' היא חכמה כח מה ביטול המציאות לגמרי שבזה בטלה קליפת החוצפא שהוא ג"כ בלא טעם מצד עצמו כו' כידוע שאת זה לעו"ז עשה האלקים וד"ל, וזהו ענין מי שגדלו בתורה ועמלו בתורה כי דוד דוקא שאמר כי לא יחפוץ בי ולא יהי' בנשמתי הארה אלקות הנני כשור לעול לבד כו' זהו ענין שהקים עולה של תורה ובזאת יתרון מעלתו לבד על שאול כנ"ל, והיינו עמלו בתורה לעשות נח"ר ליוצרו ולא מחזיק טיבותא לנפשו כו', אבל שגדלו בתורה הוא שמקבל עונג ושמחה מדבר ה' זו הלכה כמ"ש חדאי נפשאי כו' וד"ל, וזהו אשת חיל הוא יראה תתאה לעבדו תהיה לע"ל עטרת בעלה כמ"ש כצנה רצון תעטרנו כנ"ל וד"ל. ועתה יובן ענין טענת משה ע"ה כי עם קשה עורף הוא כו' ולהיות כי החטא של העגל הי' בבחי' למעלה מהדעת שהרי נגלה עליהם ה' במ"ת וקי"ס כו' ואעפי"כ חטאו בעגל ואין זה כ"א שנתגבר בהם קליפה שלמעלה מהדעת והגילוי כו', וזהו ענין חטאו העם חטאה גדולה כו' שהוא קליפת עמלק הנ"ל יודעים את רבונם ומתכוין למרוד בו כו' מפני שהמרידה הוא למעלה מן הדעת

בשולי העמוד בכת"י: אם תגביהי כנשר לבחי' שלמעלה גם מיחו"ע הנק' שמים משם אורידך נאום ה' כי גם בעצמות כתי' והי' ה' לי לאלקים א"כ הוא שם אלקי' שעל ידו נמשך מהעצמות לכן עי"ז יורידו וגילוי שם הוי' ע"י עול תורה.

ולכן מצא טענה כי עם קשה עורף הוא שהוא ענין המס"נ בקדושה שלמעלה מהטעם ודעת והעורף הוא המחבר הראש עם הגוף שממשיך מבחי' גלגלתא דחפיא על מוחא שהוא הרצון עליון שלמעלה מהשכל להיות נמשך ומתפשט בחי' זו בגוף ששם משכן המדות כו', ועז"נ יערוף כמטר לקחי דקאי על התורה ששרשה נמשך מגלגלתא ורצון העליון, ולכן נותן כח בבחי' קשה עורף דקדושה וע"כ יש בכחם לעמוד על נפשם במדת הנצחון לידבק בה' אחד בעול העבודה אע"פ שתכבד עליהם מאד כו' וד"ל, ולכך וסלחת לעונם כי הלא חטא העגל הוא המנגד לזה בהיכלות הקליפות וכנ"ל וא"כ בטלה הקליפות במנגדה בהיכלות דקדושה ואתה תמחול ותסלח מבחי' הארת פנימית הרצון שבמצחא כו' רעוא דכל רעוין כידוע שהתקבלות הרצון השנאוי הוא בפנימית הרצון כו' והוא המחילה וסליחה כמו אדם שמסלק רצונו משונאו וחוזר ומקבלו וממשיך רצונו אליו כמ"ש במ"א, ולכן זהו המבטל בחי' עמלק שענינו בחי' ומלק את ראשו ממול ערפו כנ"ל שמפריד בין המוחין והמדות שלא ימשכו המדות אחר השכל המשכיל ומתבונן בגדולת ה' ע"י החוצפא והגסות כו' אכן ע"י קשה עורף דקדושה שממשיך הכח מגלגלתא בבחי' הכח וחוזק בעורף שיהי' עמלו בתורה בבחי' לעבדו כו', עי"ז ימחה את בחי' עמלק כו'.

קיצור. ענין ב' דיעות הנ"ל מהם נמשך אתכפייא ואתהפכא ונק' אחוריים ופנים אחרי ה' תלכו, ביצ"מ לכתך אחרי, וכן תפלה ח"י ברכות ח"י חוליות השדרה אחור לגבי תורה חכמת אדם תאיר פניו, ועמלק עם מלק שהמליקה בעורף לבטל כח התפלה, והעצה כי עם קשה עורף הוא וסלחת, ענין לעבדו כי ע"י אהבה מברר ז' מדות הרעות הכנעני כו', אבל עמלק חוצפא לזה לא מהני והאהבה שהיא ע"י השכל כ"א לעבדו ביטול רצון לגמרי יר"ת שרשה מיראה עילאה עמלו בתורה לכן אמר שמואל לשאול החפץ לה' בעולות כו' כשמוע בקול ה' ובחי' לעבדו זהו ג"כ ענין כי עם קשה עורף הוא ועי"ז א"א להיות בחי' עם מלק הנ"ל.

ה) **והנה** פי' וענין תמחה את זכר עמלק מתחת השמים, כי הנה המלחמה בעמלק הוא מדור דור עד לע"ל כו' כי מבואר שהז' מדות רעות מתהפכים ומתבררים בכל עת שעת הכושר בתפלה, אבל קליפת עמלק יודע את רבונו ומתכוון למרוד בו בחוצפא לבד בלי טעם ודעת הנה ארז"ל חוצפה אפי' כלפי שמיא מהני, פי' שמים הוא ענין דעת עליון שמלמעלה למטה כמש"ל בפי' השקיפה ממעון קדשך מן השמים כו' וגם שם יש לעומת זה בחי' עמלק המסתיר על בחי' זו וכמ"ש אלביש שמים קדרות כו' (ויש לפרש שזהו ע"ד אם תגביהי כנשר לבחי' שלמעלה גם מבחי' שמים כי יחו"ע זהו ענין שם הוי' שלמעלה היש ולמטה כלא חשיב וע"כ צ"ל ביטול דוקא ולכן נאמר השקיפה מן השמים וברך את עמך ישראל דוקא שמבחי' שמים ויחו"ע נמשך הברכה לישראל דוקא מפני שיש בהם בחי'

הביטול הזה, אמנם יש בחי' שלמעלה גם מיחו"ע אשר שם כחשיכה כאורה ואין הביטול תופס מקום כלל, וע"כ מגביה א"ע כנשר בגסות וחוצפא לקבל יניקה מבחי' זו אף שאין בו הביטול כ"כ, וזהו ענין החוצפא כלפי שמיא, שאף שבאמת קמיה כלא חשיב, והוא יודע זה אעפי"כ אינו מבטל עצמו ע"י גסותו לקבל יניקה מבחינה שאין הביטול תופס מקום כלל כמ"ש ע"פ ויאבק איש עמו וביאור הדברים הנה כתיב ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, ופי' ברבות בפ' הברכה ובפ' ואתחנן ע"פ וידעת היום כו', אין עוד מלבדו, שא"ל הקב"ה למשה אתה העדת עלי אין עוד ואף אני מעיד עליך ולא קם נביא עוד כו', ומבואר בתניא ח"ב פי' וענין אין עוד מלבדו, כי פי' עוד היינו דבר שהוא יש בפ"ע אלא שהוא טפל ובטל אל הדבר שגדול ממנו, כמו הגוף אצל הנשמה, וע"ז נאמר אין עוד מלבדו שאין העולמות בבחי' עוד אצל הקב"ה שיהי' הוא ית' מחיה את העולמות ע"ד שהנשמה מחיה את הגוף שהגוף עכ"פ קצת יש ודבר בפ"ע כו', משא"כ למעלה הם בטלים לגמרי לגבי א"ס ב"ה וזהו אין עוד מלבדו, וזהו מי עלה שמים וירד וארז"ל זה משה שמשה השיג בחי' שמים שהוא יחו"ע איך קמיה כלא חשיב כנ"ל, ולכן א"ל הקב"ה אף אני מעיד עליך ולא קם נביא עוד כו' שאין הנביאים משיגים המהות דיחו"ע שהוא אצי' כ"א נבואתם מבריאה יצירה כו' שהוא ענין יש מאין, ואינן משיגים המהות דיחו"ע בחי' אין עוד כו' בדרך נבואה כ"א בבחי' השגה ולכן ארז"ל שלע"ל הנביאים והכתובים עתידין להבטל רק התורה והלכות אינן בטלים כי תורה צוה לנו משה היא המשכת יחו"ע וכן הלכות הליכות עולם לו שהעולם בטל ממש אליו ית' נמצא נבואת משה הוא מדרגה עליונה מאד השגת בחי' אין עוד מלבדו בדרך נבואה והשגת המהות ממש, וע"כ נאמר בו ונחנו מה שהי' בטל לגמרי יותר מבחי' ואנכי עפר ואפר שאמר אאע"ה, והיינו ע"י השגתו בבחי' שם הוי' מה שבאברהם נאמר ושמי הוי' לא נודעתי להם, והנה ארז"ל במד"ר ס"פ נשא ס"פ י"ד תני ולא קם נביא עוד בישראל כמשה, בישראל לא קם אבל בעו"כ קם כו' זה בלעם בן בעור כו', א"כ השיג ג"כ בבחי' אצי' וזהו ויודע דעת עליון דהיינו איך קמיה כלא ממש חשיב, ואעפ"כ בלעם היה רשע והיינו כמ"ש במ"א שבהשגת אלקות יש הפרש בין סט' דקדושה הבטלים אליו ית' ובין סט"א היינו בצדיקים כל מה שמשיג אלקות יותר ונתאמת אצלו ביטול היש לאין אזי נעשה שפל בעיני עצמו יותר כמ"ש הרמב"ם כשיכיר את עצמו בריה שפלה ואפלה עומד לפני תמים דעות וברשעים הוא להיפך שמזה שמשיג יותר נעשה בעיני עצמו יש ודבר יותר וכמ"ש ראיתי איש חכם בעיניו וזה הי' שרש שבה"כ דתהו מבחי' סג גס ויש וזהו תקוה לכסיל ממנו כו' ועד"ז ענין בלעם אף שהשיג בנבואתו מאד למעלה עכ"ז היה איש חכם בעיניו וזהו שרש היש וגסות, עד שאח"כ נפל ברע גמור ולפי גדולתו כך מפלתו ערום מכל, ארור מכל כו', נמצא זהו ענין הקליפה דעמלק שבבחי' חוצפא כלפי שמיא ממש כי עמל מעמלק יש בתיבת בלעם והוא ד"ע דקליפה שרש לד"ת דעמלק כו'.

קיצור. ענין שיש בחי' עמלק מעל לשמים חוצפא כלפי שמיא ע"י אם תגביהי כנשר לבחי' דשם כחשיכה כאורה, והענין ע"ד מה שלא קם נביא עוד בישראל כמשה שהשיג באצי' אין עוד מלבדו, מי עלה שמים זה משה, ובעכומ"ז קם בלעם ויודע דעת עליון ואעפ"כ הי' רשע ע"ד איש חכם בעיניו שבה"כ דתהו, ולפי גדולתו כך מפלתו).

ו) **וע"ז** נאמר תמחה את זכר עמלק מתחת השמים דוקא, כי הנה בקליפות אנו רואים שכל הגבוה מהם במדרגה הוא למטה רע וגס יותר והנמוך במדרגה משרשו יותר דק, שהרי בנבוכדנצר נאמר אנת הוא רישא דדהבא שהי' בחי' ראש, ואחשורוש נק' אחיו של ראש ואנו רואים שנ"נ הרשיע יותר ששרף והחריב בית מקדשו של הקב"ה והרג את ישראל מה שלא הי' כן בעובדי כוכבים שאחריו שהיו נמוכים ממנו בשורשם כו' וזהו מחמת הכלל הנ"ל כי לפי גדולתו כך נפילתו למטה יותר ע"כ נ"נ שהי' רישא וכתר דקליפה כשנפל למטה נעשה רע יותר מהנמוך ממנו שלא נפל למטה כ"כ, וא"כ המרידה הגשמיות דבחי' זרע עמלק שנזרע בישראל ג"כ בנה"ב הנה היא נמשכה בשרשה מבחי' הקליפות המנגדים להיכלות הקדושה שמעל השמים כנ"ל בענין חוצפא כלפי שמיא, שכשנמשכו למטה נעשו רע ביותר במרידה גשמיות נגד הקב"ה, ולקליפה זו תועיל העבודה בעול מלכות לשמוע בקול ה' וכנ"ל אבל עיקר שהיית המלחמה מדור דור עד שיבולע המות כו' ביום שכולו ארוך כו' הוא במדרגת עמלק הנמוכים שנמשכו מבחי' מתחת השמים וע"כ הם דקים ביותר והוא הגסות וההתנשאות שהוא ירידה רוחנית לעשות מעצמו יש ודבר בעבודת ה' או אפי' מרידה גשמי' אם הוא מחמת טעם ודעת מפני שהוא צדיק מאד בעיניו וזך וישר פעלו כו' בא הוא להתנשאות גדולה ואומר למען שמי יכבד ה' והוא בחי' ערב רב כו' וכידוע וד"ל, וזהו מחה תמחה את זכר עמלק מתחת השמים דייקא הוא צריך מאד שהיית זמן ועיכוב גדול בכל דור ודור כו' כי ההתנשאות שמצד המדות אין דור דומה לחבירו כו' וידוע שהדורות הם המדות, וכמ"כ למעלה מלחמה לה' כי דור הולך ודור בא והארץ שהוא מל' דאצי' לעולם עומדת כו' וכל דור צריך בירור בפ"ע.

קיצור. ענין מתחת השמים כי בקליפות כל הגבוה יותר למעלה כשירד למטה בגוף הוא רע וגס ביותר וע"כ הקליפה דעמלק שבבחי' חוצפא כלפי שמיא כשנמשך למטה נעשה ממנו רע גמור במרידה גשמיות נגד הקב"ה אבל מדרגת עמלק שמתחת השמים כשנמשך למטה לא נעשה רע גס כנ"ל כ"א בדקות, וע"כ לבחי' זו צריך שהות ביותר עד שימחה כלל וע"כ המלחמה הוא מדור דור.

וזהו אשר עשה לך עמלק בדרך, פי' אפי' ההולכים כבר בדרך ה' שהם המדות להפכם לה' כנ"ל עכ"ז לא ינצלו מקליפת עמלק שהוא הגסות והחוצפה יודע רבונו כו' והוא ענין אשר קרך בדרך פי' הקרירות הוא כבידות העבודה מצד שהדבר נתיישן אצלו והיינו שאין הידיעה מועלת לו כלל כו'.

וזהו חכמה דקליפה חמור אפי' בתקופת תמוז קרירא לה בגמ' פ"ה דשבת דנ"ג ע"א, והענין כי ידוע שהחכמה בקרירות אף בקדושה הוא בבחי' ביטול העצמות עד אשר ישאר כאבן כו' ובקליפות הוא העצלות והכבידות כו', ויזנב בך כל הנחשלים כו' פי' בנשמות שיש בהם אהוי"ר דפרחא לעילא אין שליטתו פגם כ"כ לקרר את הידיעה לומר מה בכך כו', אבל בנחשלים נהם בלא אהוי"ר כלומר בבחי' נה"י לבד בקרירות המעשה לבד שהם נקראים הנחשלים לשון חלישות ע"ד כשל בעוני כחי, אותן יזנב לקצצם ולהפילם לגמרי מעבודתם בקדש כו' וד"ל, וזהו ענין יעף ויגע ולא ירא אלקים פי' כי יש יגיעה שהוא העול שעולה לשרשה ביראה עילאה שהוא הביטול במציאות שהוא הקמת העול כנ"ל ויש יגיעה שאינה בבחי' קימה ונשארת למטה והוא העצלות שתכבד עליו העבודה עד שהוא עיף ותקצר רוחו בה זהו היראה שאינו עושה בשביל הנח"ר ליוצרו כנ"ל לכך יפגע בו קליפת עמלק שאם לא הי' עיף לא הי' עמלק נוגע בו וכמ"ש וידי משה כבדים והיה בהרימו ידו שהוא החכמה דקדושה כו' וגבר ישראל כו' וזהו שהשימו האבן שהוא קליפת החמור ונכלל בחכמה דקדושה, וזהו תחתיו וכמו ויהי לי שור וחמור, אשר עשה לך אפי' בדרך, קרך חמור קרירא לה, עצלות, הנחשלים חלישות כח עיף ולא ירא, כי העול והעבודה זהו יראה כנ"ל.

ז) **וזהו** זכור את אשר עשה לך עמלק כו', ענין הזכירה שנצטוו למחות עמלק במצות הזכירה והאזהרה על השכחה לא תשכח בזאת דייקא יוסר ויובדל קליפת עמלק, הענין הוא דהנה מבואר במ"א ע"פ אם זכרתיך על יצועי כו' שהזכרון הוא למעלה מהדעת כי הדעת וההשגה נגלית מכח המשכיל נופלת בגדר השכחה שהיום ישכילנה ולמחר ישכחנה וכלא היתה מעולם ולהיכן הלכה אלא שהלכה למקורה הנעלם שבכח המשכיל כמו קודם שהוציאה לגילוי כו', ונמצא שכח הזכרון כשזוכר דבר ההשגה ימים רבים זהו הוראה על הארת מהות כח המשכיל הנעלם בעצמו ומהותו שכל עצם לא ישתנה לעולם ואין מצדו הפרש בין כשהוא ער או ישן וכמו"כ ריבוי הזמן כו' אבל לשכל הנפעל ממנו בגילוי אותו יסתיר הזמן כו' וכן השינה וכדומה וד"ל, ונמצא מוח הזכרון הוא למעלה מן גילוי השכל והרי הוא מכחות המשכיל בעצמו ואף שלפעמים ימצא זכרן בטבעו ואינו בר הבנה להוליד שכל חדש כו' זהו מפני שכח הזכרון חלק נבדל מהות בפ"ע מן מהות כח השכלי כו' אבל שוה הוא בערך מדרגה אחת עמו כו', וכמ"ש במ"א בענין שבפ' קדש לי כל בכור נאמר ולזכרון בין עיניך לפי שפ' קדש הוא בחכמה עילאה אשר בחכמה שורה אא"ס ועמ"ש בביאור ע"פ השמים כסאי במ"ש בכהאריז"ל שהלובש שני מלבושים כאחד קשה לשכחה מפני שמסתלק אור המקיף, נמצא מצד האור פנימי יש מקום לשכחה שכיון שהוא מוגבל בתוך הכלי ע"כ יש גבול ג"כ להמשכת גילויו ובכלות הזמן יבוא השכחה, אבל ע"י השראת אור המקיף שלמעלה מגבול הכלי יומשך

העדר השכחה והזכרון, ועד"ז יובן אשר מי שאין בנפשו השכחה על ה' אלקי' כל היום זהו הוראה שאין עבודתו באוי"ר מצד הדעת הגלוי כ"א מצד החכמה שבנפשו הנעלמה שנקבע ונחקק רוממות אל בעצמיות כח נפש המשכלת שלמעלה מגילוי השכל וההתבוננות וכענין הנזכר בד"ה ראה אנכי נותן בענין בחי' איתן הנקודה שבתוך ההיכל כו', וזהו אם זכרתיך כו' ולא יסתיר לו עתים השנויים בין כשיהי' בבחי' נפילה בקטנות או בגדלות הכל שוה אצלו וזהו על יצועי וכמ"ש בגבורים אשר לדוד בלא לב ולב שניהן שוין לעזר כו' בשכבך ובקומך כו' וד"ל, אמנם מצד הדעת וההשגה יהי' ענין הקטנות וגדלות פעם כך ופעם כך כו' ולזה אמר נגד קליפת עמלק אין עצה כ"א הזכירה על ה' למעלה מהדעת כו' שכמו שיזכור הבן על האב שא"צ לזכור התבוננות וטעם לאהבתו אליו וז"ש זכור בקמץ תחת הזיין ולא זכור בצירי דהקמץ מורה על זכירה מתמדת כמ"ש מהרמ"א ע"פ זכור את יום השבת שנקוד ג"כ בקמץ הזיי"ן והוא מארז"ל מחד בשבת לשבת נמצא שיזכור את השבת תמיד ממש, וכמ"כ כאן ענין זכור בקמץ שיהי' תמיד לזכרון רוממות אא"ס ב"ה ע"ד זכור בפה כי ע"ד רוממות אל בגרונם זה נעשה חרב פיפיות להיות ויחלוש כו' לפי חרב כי ע"י קשה עורף זהו רק שלא יוכל להיות ומלק, אבל להכרית עמלק זהו ע"י זכור בפה מבחי' פנים והוא התורה פיפיות ב' פיות הן מעל השמים הן מתחת השמים, אך עיקר יניקתו מתחת ע"ד ואם בת תחיון ועי"ז התורה שהיא שמים מבטל יניקה זו, מענין זכירה ושכחה גבי דוד זמירות קרית להו.

עד שיהיה נחקק במוחו ממש וזהו לא תשכח כי השכחה היא למטה מכסא ה' ולפני כסא כבודו אין שכחה כלל ע"כ אם לא יתקרב לה' כ"א בדעת וההשגה לקשר דעתו בכל עת שיפול מעבודתו כו' הרי השכחה מצויה ושם יש אחיזה לעמלק כו' ואזי אין הכסא שלם כי אין שכחה לפני כסא כבודך כנ"ל, והיינו שבמדרגת הזכירה אין לו אחיזה כלל, וזהו שאין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה כו', פי' כסא ידוע שהוא מתחת השמים עליונים והיינו היכלות מדות עליונות מרכבה עילאה כי שרש ו"ק דבריאה כו' והוא הארת מאין ליש כידוע ואין כסאו שלם מפני יניקת עמלק במדות כנ"ל ואין שמו שלם הוא בבחי' מלמעלה למטה השקיפה כו' הנק' כס י"ה כו' ונשבע ה' בכתר שבחו"ב כו' שעד שימחה שמו של עמלק לא יהיה שלימות משלימותא דכולא בשם וכסאו כו' כי גם בהניח ה' מכל הז' אומות עדיין ראשית גוים עמלק הוא והניחו לאחרית האבדון כמ"ש ואחריתו עדי אובד להיות לפי ערך הראשית כן יהיה אחריתו שיבולע המות לנצח כו' לבחי' נצחיות דאא"ס ב"ה כי גם את זה לעו"ז הכל עשה האלקים כידוע וד"ל.

בשולי העמוד בכת"י: לשון האלשיך ע"פ זכור אי"ה ח"א זכור בקמץ הזיין שהוא מקור זכירה מתמדת היינו מחד בשבתא לשבתא.

קיצור. ענין זכור כי הזכירה מעצם כח השכל ולזכרון בפ' קדש (הלובש שני מלבושים כאחד קשה לשכחה) ולמעלה מהדעת הגילוי, וזהו העצה נגד עמלק שהוא דעת דקליפה, אין השם שלם ואין הכסא שלם זהו ענין ב' דיעות דיחו"ע ויחו"ת, יערוף כמטר זהו לחם ומזה נמשך מעלת קשה עורף תזל כטל שושנה סם רפואה זהו אמרתי זכור בפה כו'.

מראה מקומות

מראה מקומות

— לפסוקי תנ"ך —

נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק

א.

אבן מאסו הבונים: **תהלים קיח, כב.**
אברהם אוהבי: **ישעי' מא, ח.**
אדיר במרום ה': **תהלים צג, ד.**
אדם אחד מאלף מצאתי: **קהלת ז, כח.**
אהבתי אתכם אמר ה': **מלאכי א, ב.**
אהל בל יצען: **ישעי' לג, כ.**
אוקיר אנוש מפז: **ישעי' יג, יב.**
אז יבקע כשחר אורך: **ישעי' נח, ח.**
אחותי בת אבי היא: **בראשית כ, יב.**
אחכמה והיא רחוקה ממני: קהלת ז, כג.
אין דעת אלקים בארץ: **הושע ד, א (ואין).**
אין כסף נחשב בימי שלמה: **דה"ב ט, כ.**
אין נפשי אל העם הזה: **ירמי' טו, א.**
אין עוד כלי ויעמוד השמן: **מלכים־ב ד, ו.**
איש יהודי הי' בשושן הבירה: **אסתר ב, ה.**
איש כי יפליא נדר: **ויקרא כז, ב.**
אך ביום הראשון תשביתו שאור: **שמות יב, טו.**
אל נא תעבור: **בראשית יח, ג.**
אל תירא אברם: **בראשית טו, א.**
אל תירא עבדי יעקב: **ירמי' ל, י.**
אלביש שמים קדרות: **ישעי' נ, ג.**
אלה תולדות יעקב יוסף: **בראשית לז ב.**
אלה מסעי כו' ביד משה ואהרן: **במדבר לג, א.**
אם בחקתי תלכו: **ויקרא כו, ג.**
אם יהיו חטאיכם כשנים: **ישעי' א, יח.**
אמור לחכמה אחותי את: **משלי ז, ד.**
אמרו צדיק כי טוב: **ישעי' ג, י.**
אני בצדק אחזה פניך: **תהלים יז, טו.**
אני ה' לא שניתי: **מלאכי ג, ו.**
אני ראשון ואני אחרון: **ישעי' מד, ו.**
אני תורתך שעשעתי: **תהלים קיט, ע.**
אנכי אהי' עם פיך: **שמות ד, יב (ואנכי).**
אנכי עפר ואפר: **בראשית יח, כז (ואנכי).**
ארוממך אלקי המלך: **תהלים קמה, א.**
אשפוך לפניו שיחי: **תהלים קמב, ג.**
אשר אנכי מצוך היום: **דברים ו, ו.**
אשר יעשה אותם האדם: **ויקרא יח, ה.**
אשר לא ימצא ראש וסוף: **קהלת ג, יא.**
את השמים ואת הארץ אני מלא: **ירמי' כג, כד.**
את צנועים חכמה: **משלי יא, ב.**
אתה כהן לעולם: **תהלים קי, ד.**

ב.

באורך נראה אור: **תהלים לו, י.**
באר חפרוה שרים: **במדבר כא, יח.**
באשרי כי אשרוני בנות: **בראשית ל, יג.**
בדרך עדותיך ששתי: **תהלים קיט, יד.**
ביום ההוא תקראי אישי: **הושע ב, יח.**
בית יעקב לכו ונלכה באור ה': **ישעי' ב, ה.**
בכה ארוץ גדוד: **שמואל־ב כב, ל.**
בכל ביתי נאמן הוא: **במדבר יב, ז.**
בכל לבי דרשתיך: **תהלים קיט, י.**
בן פורת יוסף: **בראשית מט, כב.**
בנה בניתי בית זבול: **מלכים־א ח, יג.**
בעבר הנהר ישבו אבותיכם: **יהושע כד, ב.**
בעמדם תרפינה כנפיהן: **יחזקאל א, כד.**

בצדקה תכונני: **ישעי' נד, יד.**
בצע אמרתו: **איכה ב, יז.**
ברוך כבוד ה' ממקומו: **יחזקאל ג, יב.**
ברזל בברזל יחד: **משלי כז, יז.**
ברח לך אל מקומך: **במדבר כד, יא.**
בריתי היתה אתו: **מלאכי ב, ה.**
בשתים יכסה פניו: **ישעי' ו, ב.**
בתורת ה' חפצו: **תהלים א, ב.**

ג.

גבורי כח עושי דברו: **תהלים קג, כ.**
גדול יהיי כבוד הבית האחרון: **חגי ב, ט.**

ד.

דברי חכמים בנחת נשמעים: **קהלת ט, יז.**

ה.

האשה אשר נתת עמדי: **בראשית ג, יב.**
הבה נלבנה לבנים: **בראשית יא, ג.**
הבימו וראו אם יש מכאוב: **משלי א, יב.**
הוא יהי' איש מנוחה: **דברי הימים־א כב, ט.**
הוי כל צמא לכו למים: **ישעי' נה, א.**
היד ה' תקצר: **במדבר יא, כג.**
היכל ה' המה: **ירמי' ז, ד.**
הכנף פתיל תכלת: **במדבר טו, לח.**
הלא הוא כמוס עמדי: **דברים לב, לד.**
הלא כחלב תתיכני: **איוב י, י.**
המשלח מעיינים בנחלים: **תהלים קד, י.**
הן יראת ה' היא חכמה: **איוב כח, כח.**
הנה אנכי שולח מלאך: **שמות כג, כ.**
הנה שמוע מזבח טוב: **שמואל־א טו, כב.**
הנחמדים מזהב: **תהלים יט, יא.**
הנחש השיאני: **בראשית ג, יג.**
הפעם ילוה אישי אלי: **בראשית כט, לד.**
הצדיק אבד: **ישעי' נז, א.**
השמים ושמי השמים לא יכלכלוך: **מלכים א ח, כז.**
השקיפה ממעון קדשך: **דברים כו, טו.**

ו.

ואולם חי אני: **במדבר יד, כא.**
ואורח צדיקים כאור נוגה: **משלי ד, יח.**
ואין דעת אלקים בארץ: **הושע ד, א.**
ואיש כי ימרט ראשו: **ויקרא יג, מ.**
ואכל ממנו וחי לעולם: **בראשית ג, כב.**
ואמת ה' לעולם: **תהלים קיז, ב.**
ואני בתוך הגולה: **יחזקאל א, א.**
ואנכי עפר ואפר: **בראשית יח, כז.**
ואצלתי מן הרוח: **במדבר יא, יז.**
וארוכתך מהרה תצמח: **ישעי' נח, ח.**
ואשא אתכם על כנפי נשרים: **שמות יט, ד.**
ואת המשכן תעשה עשר יריעות: **שמות כו, א.**
ואתה הקרב אליך: **שמות כח, א.**
ואתה תצוה את בני ישראל: **שמות כז, כ.**
ואתן צאני צאן מרעיתי: **יחזקאל לד, לא.**
ובדם ענבים סותה: **בראשית מט, יא.**
ובדעת חדרים ימלאון: **משלי כד, ד.**
ובער עליה הכהן עצים: **ויקרא ו, ה.**
וברא ה' על כל מכון הר ציון: **ישעי' ד, ה.**
וברוח פיו כל צבאם: **תהלים לג, ו.**
ובשתים יכסה רגליו: **ישעי' ו, ב.**
וגיד ברזל ערפך: **ישעי' מח, ד.**
וגם נצח ישראל לא ישקר: **שמואל־א טו, כט.**
ודוד הוא הקטן: **שמואל־א יז, יד.**
ודוד עבדי: **ירמי' לג, כו.**
ודלת ראשך כארגמן: **שה"ש ז, ו.**
ודמות פניהם פני אדם: **יחזקאל א, י.**
והאבן הזאת אשר שמתי מצבה: **בראשית כח, כב.**
והאבנים תהיין על שמות בנ"י: **שמות כח, כא.**
והאלקים יעננו בקול: **שמות יט, יט.**
והארץ אשר תחתיך ברזל: **דברים כח, כג.**
והארץ הדום רגלי: **ישעי' סו, א.**
והבדילה הפרוכת לכם: **שמות כו, לג.**
והוא אדמוני עם יפה עינים: **שמואל־א טז, יב.**
והוא יושב פתח האוהל: **בראשית יח, א.**
והחכמה מאין תמצא: **איוב כח, יב.**

והיה ביום ההוא יטפו : **יואל ד, יח.**
והיה ביום ההוא שרש ישי : **ישעי' יא, י.**
והיה הנכשל בהם ביום ההוא : **זכרי' יב, ח.**
והיה כאשר ירים משה ידו : **שמות יז, יא.**
והיה מספר בנ״י כחול הים : **הושע ב, א.**
והיה על מצח אהרן : **שמות כח, לח.**
והיה שארית יעקב : **מיכה ה, ו.**
והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע : **דניאל יב, ג.**
והנה אופן אחד בארץ : **יחזקאל א, טו.**
והנה רוח גדולה וחזק : **איוב א, יט.**
והניף ידו על הנהר : **ישעי' יא, טו.**
והקשורים ליעקב : **בראשית ל, מב.**
וזרחה לכם יראי שמי : **מלאכי ג, כ.**
וזרעתי לי בארץ : **הושע ב, כה.**
וחזקת והיית לאיש : **מלכים־א ב, ב.**
וחנה מדברת על לבה : **שמואל־א א, יג.**
וחסד ה' מעולם : **תהלים קג, יז.**
ויאמר פרעה מי ה' : **שמות ה, ב.**
ויאמר משה וגו' בחר לנו אנשים : **שמות יז, ט.**
ויאצל מן הרוח : **במדבר יא, כה.**
ויביאם אל גבול קדשו : **תהלים עח, נד.**
ויברך אותם משה : **שמות לט, מג.**
ויגבה לבו בדרכי ה' : **דה״ב יז, ו.**
ויגע בכף ירכו : **בראשית לב, כו.**
וידגו לרוב בקרב הארץ : **בראשית מח, טז.**
וידעו מצרים כי אני ה' : **שמות ז, ה.**
וידר יעקב נדר : **בראשית כח, ח.**
ויהי האדם לנפש חיה : **בראשית ב, ז.**
ויהי קול מעל לרקיע : **יחזקאל א, כה.**
ויהרוג ה' כל בכור : **שמות יג, טו.**
ויודע דעת עליון : **במדבר כד, טז.**
ויזנב בך כל הנחשלים אחריך : **דברים כה, יח.**
ויזרע יצחק : **בראשית כו, יב.**
ויחכם מכל האדם : **מלכים־א ה, יא.**
ויחלוש יהושע : **שמות יז, יג.**
ויט שמים וירד : **שמואל־ב כב, י.**
ויטע אשל בבאר שבע : **בראשית כא, לג.**
וה' נתן חכמה לשלמה : **מלכים־א ה, כו.**
וה' עמו : **שמואל־א טז, יח.**
ויך באנשי בית שמש : **שמואל־א ו, יט.**

ויכס את עין כל הארץ : **שמות י, טו.**
ויכתב ספר זכרון : **מלאכי ג, טז.**
וינחהו בג״ע : **בראשית ב, טו.**
ויסר את אופן מרכבותיו : **שמות יד, כה.**
ויעבור אלקים רוח על הארץ : **בראשית ח, א.**
ויעפילו לעלות : **במדבר יד, מד.**
ויפוזו זרועי ידיו : **בראשית מט, כד.**
ויפקח ה' את עיני הנער : **מלכים־ב ו, יז.**
ויפקח אלקים את עיניה : **בראשית כא, יט.**
ויצא הראשון אדמוני : **בראשית כה, כה.**
ויצא יעקב מבאר שבע : **בראשית כח, י.**
ויצא כברק חצו : **זכרי' ט, יד.**
ויקח משה את עצמות יוסף עמו : **שמות יג, יט.**
ויקם עדות ביעקב : **תהלים עח, ה.**
ויקשב ה' וישמע : **מלאכי ג, טז.**
וירד ה' על הר סיני : **שמות יט, כ.**
וירכב על כרוב ויעף : **שמואל־ב כב, יא.**
וירכסו את החשן מטבעותיו : **שמות לט, כא.**
וירקעו את פחי הזהב : **שמות לט, ג.**
וישב שלמה על כסא ה' : **דה״א כט, כג.**
וישטמהו בעלי חצים : **בראשית מט, כג.**
וישכון כבוד ה' על הר סיני : **שמות כד, טז.**
וישמע שאול : **שמואל־א יז, יא.**
ויתעצב אל לבו : **בראשית ו, ו.**
וכגנה זרועיה תצמיח : **ישעי' סא, יא.**
וכל בניך לימודי ה' : **ישעי' נד, יג.**
ולבי חלל בקרבי : **תהלים קט, כב.**
ולו יקהת עמים : **בראשית מט, י.**
ולזכרון בין עיניך : **שמות יג, ט.**
ומה אעשה כי יקום אל : **איוב לא, יד.**
ומה דמות תערכו לו : **ישעי' מ, יח.**
ומלק את ראשו ממול ערפו : **ויקרא ה, ח.**
ומעיל צדקה יעטני : **ישעי' סא, י.**
ומעץ הדעת טו״ר : **בראשית ב, יז.**
ומעשה ידיו מגיד הרקיע : **תהלים יט, ב.**
ומצח אשה זונה הי' לך : **ירמי' ג, ג.**
ומקום רגלי אכבד : **ישעי' ס, יג.**
ומשביע לכל חי רצון : **תהלים קמה, טז.**
ונהר יחרב ויבש : **איוב יד, יא.**
ונוזלים מן לבנון : **שה״ש ד, טו.**
ונעלמה מעין כל חי : **איוב כח, כא.**

ונפשו עליו תאבל : **איוב יד, כב.**
ונקדשתי בתוך בנ"י : **ויקרא כב, לב.**
ונרגן מפריד אלוף : **משלי טז, כח.**
ונשא אהרן את שמות בנ"י : **שמות כח, כט.**
ונשמות אני עשיתי : **ישעי' נז, טז.**
ונתת על השולחן : **שמות כה, ל.**
ונתתי לך מהלכים בין העומדים : **זכרי' ג, ז.**
ועינו כעין הבדולח : **במדבר יא, ז.**
ועל דמות הכסא כמראה אדם : **יחזקאל א, כו.**
ועל יובל ישלח שרשיו : **ירמי' יז, ח.**
ועמדו רגליו ביום ההוא : **זכרי' יד, ד.**
ועמך כולם צדיקים : **ישעי' ס, כא.**
ועמך לא חפצתי בארץ : **תהלים עג, כה.**
ועץ החיים בתוך הגן : **בראשית ב, ט.**
ועשו את האפוד זהב : **שמות כח, ו.**
ועשית מנורת זהב טהור : **שמות כה, לא.**
ועשית ציץ : **שמות כח, לו.**
ועשיתם אתם : **ויקרא כו, ג.**
וצבא השמים לך משתחוים : **נחמי' ט, ו.**
וצדקה ביעקב אתה עשית : **תהלים צט, ד.**
וצדקה תציל ממות : **משלי י, ב.**
וקדשתם את שנת החמשים שנה : **ויקרא כה, י.**
וראיתיה לזכור ברית עולם : **בראשית ט, טז.**
וראש עפרות תבל : **משלי ח, כו.**
ורגליהם רגל ישרה : **יחזקאל א, ז.**
ושברתי את גאון עוזכם : **ויקרא כו, יט.**
ושמח מאשת נעוריך : **משלי ה, יח.**
ושמן מחלמיש צור : **דברים לב, יג.**
ושמתי כדכד : **ישעי' נד, יב.**
ושער רישי' כעמר נקא : **דניאל ז, ט.**
ותאמר ציון עזבני ה' : **ישעי' מט, יד.**
ותאמרו הן הראנו : **דברים ה, כא.**
ותבא אליו היונה לעת ערב : **בראשית ח, יא.**
ותורתך בתוך מעי : **תהלים מ, ט.**
ותמלא כדה ותעל : **בראשית כד, טז.**
ותפקחנה עיני שניהם : **בראשית ג, ז.**
ותקם בעוד לילה : **משלי לא, טו.**
ותשב באיתן קשתו : **בראשית מט, כד.**
ותתצב אחותו מרחוק : **שמות ב, ד.**

ז.

זכור את אשר עשה לך עמלק : **דברים כה, יז.**
זית רענן יפה פרי תואר : **ירמי' יא, טז.**
זכר ונקבה בראם : **בראשית א, כז.**
זכר רב טובך : **תהלים קמה, ז.**
זכרו תורת משה עבדי : **מלאכי ג, כב.**
זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים : **במדבר יא, ה.**
זכרתי לך חסד נעוריך : **ירמי' ב, ב.**
זמיר עריצים : **ישעי' כה, ה.**
זמירות היו לי חוקיך : **תהלים קיט, נד.**

ח.

חותמך ופתילך ומטך : **בראשית לח, יח.**
חכמת אדם תאיר פניו : **קהלת ח, א.**
חכמות בחוץ תרונה : **משלי א, כ.**
חסד אל כל היום : **תהלים נב, ג.**
חסדי ה' מעולם אשירה : **תהלים פט, ב.**
חקת עולם לדורותם : **ויקרא ז, לו.**

ט.

טוב ה' לקוין : **איכה ג, כה.**
טובים השנים מן האחד : **קהלת ד, ט.**
טעמו וראו כי טוב ה' : **תהלים לד, ט.**
טרוף טורף יוסף : **בראשית לז, לג.**
טרף נתן ליראיו : **תהלים קיא, ה.**

י.

יאר ד' פניו : **במדבר ו, כה.**
יבקע צורים : **תהלים עח, טו.**
ידבר עמים : **תהלים מז, ד.**
ה' קנני ראשית דרכו : **משלי ח, כב.**
ה' יחתו מריביו : **שמואל"א ב, י.**
יום יום יעמס לנו : **תהלים סח, כ.**
יוסף ה' לי בן אחר : **בראשית ל, כד.**
יוסיף דעת יוסיף מכאוב : **קהלת א, יח.**
יזל מים מדליו : **במדבר כד, ז.**
יין ושכר לא שתיתי : **שמואל"א א, טו.**

ילכו מחיל אל חיל : תהלים פד, ח.
ימותו ולא בחכמה : איוב ד, כא.
יפתח ה' לך את אוצרו : דברים כח, יב.
יציץ נזרו : תהלים קלב, יח.
יריעות עזים לאהל על המשכן : שמות כו, ז.
ישבעו עצי ה' : תהלים קד, טז.

כ.

כארבע רוחות השמים פרשתי אתכם : זכרי' ב, י.
כאשר ידבק האזור : ירמי' יג, יא.
כאשר יהי' האופן בתוך האופן : יחזקאל א, טז.
כבוד חכמים ינחלו : משלי ג, לה.
כבכורה בתאנה : הושע ט, י.
כבס ביין לבושו : בראשית מט, יא.
כי אתם המעט : דברים ז, ז.
כי גדול מעל שמים חסדך : תהלים קח, ה.
כי גדול עד שמים חסדך : תהלים נז, יא.
כי האדם עץ השדה : דברים כ, יט.
כי היא חכמתכם ובינתכם : דברים ד, ו.
כי הנה כשמן הטוב על הראש : תהלים קלג, ב.
כי חכמת אדם תאיר פניו : קהלת ח, א.
כי יקרא קן צפור : דברים כב, ו.
כי כבד פה וכבד לשון אנכי : שמות ד, י.
כי כל בשמים ובארץ : דה"א כט, יא.
כי לקח טוב נתתי לכם : משלי ד, ב.
כי מן המים משיתהו : שמות ב, י.
כי נר מצוה ותורה אור : משלי ו, כג.
כי עם קשה עורף הוא וסלחת : שמות לד, ט.
כי ראה ה' בעניי : בראשית כט, לב.
כי רבות רעות צדיק : תהלים לד, כ.
כי תועבת ה' כל גבה לב : משלי טז, ה.
כל ארחות ה' : תהלים כה, י.
כל הנחלים הולכים אל הים : קהלת א, ז.
כל רעיה בגדו בה : איכה א, ב.
כלים רקים אל תמעיטי : מלכים־ב ד, ג.
כסא כבוד מרום מראשון : ירמי' יז, יב.
כצנה רצון תעטרנו : תהלים ה, יג.
כשופר הרם קולך : ישעי' נח, א.
כשל בעוני כחי : תהלים לא, יא.
כשמן הטוב על הראש : תהלים קלג, ב.
כתר לי זעיר : איוב לו, ב.

ל.

לא אוכל לעבור את פי ה' : במדבר כב, יח.
לא איש אל ויכזב : במדבר כג, יט.
לא בכסף תגאלו : ישעי' נב, ג.
לא יגורך רע : תהלים ה, ה.
לא ידון רוחי באדם : בראשית ו, ג.
לא תעבוד בבכור שורך : דברים טו, יט.
לא תשנא את אחיך : ויקרא יט, יז.
לאהבה את ה' אלקיכם : דברים יא, יג.
לב חכם לימינו : קהלת י, ב.
לבבתני אחותי כלה : שה"ש ד, ט.
לבוש הבדים : דניאל יב, ו.
להניח ברכה אל ביתך : יחזקאל מד, ל.
לויתן נחש בריח : ישעי' כז, א.
לחם לבב אנוש : תהלים קד, טו.
ליעקב אשר פדה את אברהם : ישעי' כט, כב.
לי הכסף ולי הזהב : חגי ב, ח.
לכל תכלה ראיתי קץ : תהלים קיט, צו.
לעומת המסגרת תהיינה הטבעות : שמות כה, כז.
לפי שכלו יהולל איש : משלי יב, ח.
לשמוע ה' בקול איש : יואל י, יד.
לשקוד על דלתותי : משלי ח, לד.

מ.

מאד עמקו מחשבותיך : תהלים צב, ו.
מאשר שמנה לחמו : בראשית מט, כ.
מדוע בא המשוגע הזה אליך : מלכים־ב ט, יא.
מה אדיר שמך : תהלים ח, ב.
מה נורא המקום הזה : בראשית כח, יז.
מה רבו מעשיך : תהלים קד, כד.
מי האיש החפץ חיים : תהלים לד, יג.
מי יאכילנו בשר : במדבר יא, ד.
מי יתן טהור מטמא : איוב יד, ד.
מי יתנך כאח לי : שה"ש ח, א.
מי לי בשמים : תהלים עג, כה.
מי שם פה לאדם : שמות ד, יא.
מימינו אש דת : דברים לג, ב.
מכל אבקת רוכל : שה"ש ג, ו.
מלא כל הארץ כבודו : ישעי' ו, ג.
מלחמה לה' בעמלק : שמות יז, טז.
מלך לשדה נעבד : קהלת ה, ח.

מן המים משיתיהו: שמות ב, י.
מצא אשה מצא טוב: משלי יח, כב.
מציץ מן החרכים: שה"ש ב, ט.
מקום ספיר אבניה: איוב כח, ו.
מרום וקדוש אשכון: ישעי' נז, טו.
מרחוק ה' נראה לי: ירמי' לא, ב.
משכיל לאיתן האזרחי: תהלים פט, א.
משכן העדות אשר פוקד ע"פ משה: שמות לח, כא.
משכני אחריך נרוצה: שה"ש א, ד.
משם רועה אבן ישראל: בראשית מט, כד.

נ.

נאלמתי דומיה: תהלים לט, ג.
נדר לאביר יעקב: תהלים קלב, ב.
נודע בשערים בעלה: משלי לא, כג.
נוהג כצאן יוסף: תהלים פ, ב.
נער ישראל ואוהבהו: הושע יא, א.
נפלאותיך ומחשבותיך אלינו: תהלים מ, ו.
נפתלתי עם אחותי: בראשית ל, ח.
נצח ישראל לא ישקר: שמואל־א טו, כט.
נקבה תסובב גבר: ירמי' לא, כב.
נר ה' נשמת אדם: משלי כ, כז.
נתיב לא ידעו עיט: איוב כח, ז.
נתנה עלי בקולה: ירמי' יב, ח.

ס.

סולו לרוכב בערבות: תהלים סח, ה.

ע.

עדות ביהוסף: תהלים פא, ו.
עושה מלאכיו רוחות: תהלים קד, ד.
עין בעין יראו: ישעי' נב, ח.
עיני האדם לא תשבענה: משלי כז, כ.
עיניך בשדה אשר יקצורון: רות ב, ט.
על משמרתי אעמודה: חבקוק ב, א.
עלה הפורץ לפניהם: מיכה ב, יג.
עצי שטים עומדים: שמות כו, טו.
עת אשר שלט האדם באדם: קהלת ח, ט.
עת לאהוב ועת לשנוא: קהלת ג, ח.

פ.

פותח את ידיך: תהלים קמה, טז.
פזר נתן לאביונים: תהלים קיב, ט.
פני ה' בעושי רע: תהלים לד, יז.

צ.

צדיק כתמר יפרח: תהלים צב, יג.
צור לבבי וחלקי אלקים לעולם: תהלים עג, כו.
צעקו וה' שמע: תהלים לד, יח.

ק.

קדש ישראל לה': ירמי' ב, ג.
קומי אורי כי בא אורך: ישעי' ס, א.
קורא אני עליהם יעמדו יחדיו: ישעי' מח, יג.
קטנתי מכל החסדים: בראשית לב, יא.

ר.

ראיתי איש חכם בעיניו: משלי כו, יב.
רוכב שמים בעזריך: דברים לג, כו.
רוממות אל בגרונם: תהלים קמט, ו.
רועה ישראל האזינה: תהלים פ, ב.
רמה קרני בה': שמואל־א ב, א.
רפאות תהי לשריך: משלי ג, ח.
רצית ה' ארצך: תהלים פה, ב.
רשפי' רשפי אש שלהבת י־ה: שה"ש ח, ו.

ש.

שאו ידיכם קדש: תהלים קלד, ב.
שימני כחותם על לבך: שה"ש ח, ו.
שלח תשלח את האם: דברים כב, ז.
שמאלו תחת לראשי: שה"ש ב, ו.
שמן וקטורת ישמח לב: משלי כז, ט.
שמן זית זך: שמות כז, כ.
שמעי בת וראי והטי אזנך: תהלים מה, יא.
שער החצר הפנימית: יחזקאל מו, א.
שפתי כהן ישמרו דעת: מלאכי ב, ז.

שש כנפים לאחד: ישעי' ו, ב.
שש מאות אלף רגלי העם: במדבר יא, כא.
ששה משמותם על האבן האחת: שמות כח, י.

ת.

תביאמו ותטעמו בהר נחלתך: שמות טו, יז.
תולה ארץ על בלימה: איוב כו, ז.
תומיך ואוריך לאיש חסידיך: דברים לג, ח.
תועבת ה' כל גבה לב: משלי טז, ה.
תורי זהב נעשה לך: שה"ש א, יא.
תזל כטל אמרתי: דברים לב, ב.
תחת אשר לא עבדת בשמחה: דברים כח, מז.
תכן תפלתי קטורת: תהלים קמא, ב.
תנה בני לבך לי: משלי כג, כו.

מראה מקומות

— למאמרי רז"ל —

נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק

עמוד א'שמה

בדרוש המגיד מראשית אחרית: **אוה"ת ס"פ משפטים.**

עמוד א'שמו

במדרש בקהלת: **ג, ט.**

תפילין דמארי' עלמא: **ברכות ו, א.**

עין יפה אחד מארבעים: **תרומות ד,ג.**

עמוד א'שמז

ורשב"י אמר בחד קטירא אתקטרנא: **זח"ג רפח, א.**

מס סמך שבלוחות בנס: **שבת קד, א.**

האיש מקדש בו ובשלוחו: **קידושין מא, א.**

עמוד א'שמח

ואשתו כגופו דמיא: **בכורות לה, ב.**

עמוד א'שמט

מה ראה ארונו של יוסף: **מדרש תהלים קיד, ט.**

עמוד א'שנ

משה הוא יסוד אבא: **מאו"א מ, נה.**

ערבים עלי ד"ס: **ע"ז לה, א.**

שטובלין הנשמות בעלייתן מגעה"ת לגעה"ע: **זח"ב רא, ב.**

בד"ה אשריכם ישראל: **אוה"ת דרושים ליוהכ"פ.**

עמוד א'שנא

וישראל מתקשראן באורייתא: **זח"ג עג, א.**

עמוד א'שנב

בידך אפקיד רוחי כו' ר"ת באר: **סידור האריז"ל בקשעהמ"ט. פרי עץ חיים שער קשעהמ"ט פ"י.**

אפי' נוטל את נפשך: **ברכות נד, א.**

עמוד א'שנג

ואין מלך בלא עם: **ס' החיים פ' גאולה פ"ב. בחיי וישב לח, ל. עמק המלך שער שעשועי המלך רפ"א.**

שאמר ר"ע: **ברכות סא, ב.**

עמוד א'שנה

כמ"ש בס"י אם רץ לבך: **פ"א (שם הגי' שוב למקום).**

שכינו המקובלים: **הרמ"ע בהקדמה בס' יונת אלם ובספר פלח הרמון שער ד'.**

מבואר בכמה דוכתי בענין אור: **ראה לקו"ת ביאור לד"ה אלה פקודי ס"ד. ד"ה וידבר גו' זאת חוקת תרס"ו. ד"ה כי עמך מקור חיים ת"ש. ד"ה חייב איניש תש"ח ע' 107.**

עמוד א'שנט

שיעור תרומה עין יפה אחד מארבעים: **תרומות ד, ג.**

פי' בזהר אני ישנה בגלותא: **זח"ג צה, א.**

עמוד א'שס

בד"ה כי אברהם לא ידענו: **תו"א מב"א.**

א'תתח

עמוד א'שסא
ואין כבוד אלא תורה: **אבות ו, ג.**
אבא יסד ברתא: **זח"ג רמח א. רנו, ב. רנח, א. ת"ז תי' כא.**
פותח את ידיך, יודיך: **ת"ז בהקדמה (ז, ב).**

עמוד א'שסב
אורייתא מתקשרא בקוב"ה: **זח"ג עג, א.**
השתדל להיות איש: **אבות ב, ה.**

עמוד א'שסג
נשים דעתן קלות: **שבת לג, ב.**
פ"ט דסוטה: **מז, א.**
ובירושלמי איתא: **סוטה פ"ט.**
וברבות בשה"ש ע"פ אשכול הכופר: **א, יד.**

עמוד א'שסה
תפלה במקום קרבנות: **ברכות כו, א. זח"ב כ, ב.**

עמוד א'שסו
בידך אפקיד.. באר: **נסמן לעיל ע' א'שנו.**
בזהר פ' ואתחנן: **רסד, א.**

עמוד א'שסז
אורייתא מחו"ב נפקת: **ראה זח"ב סה, א.**
למה קדמה שמע: **ברכות יג, א.**

עמוד א'שסח
בס"י אם רץ לבך שוב: **פ"א.**
שכינו המקובלים: **נסמן לעיל בע' א'שנח.**
מבואר בכמה דוכתי בפי' אור: **נסמן לעיל בע' א'שנח.**

עמוד א'שעג
דאאע"ה קיים כל התורה אפי' ע"ת: **יומא כח, ב.**
בביאור ע"פ אני: **לקו"ת פ' שלח.**
אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו: **פסחים נ, א.**
לך קראי: **פסחים סח, ב.**

עמוד א'שעד
בדרוש חמשה קנינים: **אור התורה דרושי חגה"ש.**

עמוד א'שעה
המאור שבה מחזירו למוטב: **פתיחתא איכ"ר ב.**
דרמ"ח פקודין: **ראה ת"ז תי' ל.**

עמוד א'שעט
ועשיתם אתם כו' כאלו עשאוני: **ויקרא כו, ג. זח"ג קיג, ב. וראה ויק"ר לה, ז.**
במד"ר קהלת דצ"א א': **ג, ט.**
שכר מצוה בהאי עלמא ליכא: **קידושין לט, ב.**
וכד אנת תסתלק מינייהו: **ת"ז בהקדמה.**

עמוד א'שפ
הקב"ה מניח תפילין, הקב"ה מצלי: **ברכות ו, א.**

עמוד א'שפא
כל מקום שנאמר לי: **ויק"ר ב.**

עמוד א'שפג
המד"ר בשה"ש ע"פ שלחייך פרדס רמונים: **ד, יג.**

עמוד א'שפה
ורשב"י אמר בחד קטירא אתקטרנא: **זח"ג רפח, א.**
מם סמך שבלוחות בנס היו עומדין: **שבת קד, א.**

עמוד א'שפו
שהתורה ניתנה במ"ט פנים טמא: **שהש"ר ב, יג.**
וה' עמו שהלכה כמותו: **סנהדרין צג, ב.**
מד"ר ע"פ טובים השנים: **קהלת ד, ט.**

עמוד א'שפט
המאור שבה מחזירו למוטב: **פתיחתא דאיכ"ר ב.**

עמוד א'שצ
כל מקום שנאמר לי: **ויק"ר ב.**
המדרש בשה"ש ע"פ שלחייך פרדס רמונים: **ד, יג.**

עמוד א'שצג
בינה מקננא בכורסייא: **ת"ז תי' ו.**

אימתי גדול: זח"ב רלה, א. ראה זח"ג ה, א. זהר חדש תשא (מד, א). חקת (נא, ד).

עמוד א'שצד

ובמ"א כתבתי: ראה אוה"ת פ' חקת ע"פ ע"כ יאמרו המושלים.

אבנא למשקל בה דא יו"ד: זח"ב קפז, ב.

עמוד א'שצו

תשובה תשוב ה': רע"מ זח"ג קכב, א.

עמוד א'שצח

בביאור ואלה המשפטים: תו"א עו, ב.

עמוד א'שצט

גדול תלמוד: קידושין מ, ב.

עמוד א'ת

ולכאורה יש סתירה: ראה שרש מצות התפילה פרק יב.

בד"ה אתם נצבים: לקו"ת דברים מה, ג.

עמוד א'תא

ע"פ שיר השירים: לקו"ת א, ב.

בד"ה מי כה'.. וד"ה כי אתה נרי: תו"א פ' מקץ.

עמוד א'תד

עד קדושתי למעלה מקדושתכם: ויק"ר כד, ט.

עמוד א'תה

בד"ה ראו קרא בשם: ראה אוה"ת פ' ויקהל.

ע"פ מזבח אדמה: ראה אוה"ת פ' יתרו ע' א'מז.

עמוד א'תז

אורייתא סתים וגליא: זח"ג עג, א. צח, ב. קנט, א.

עמוד א'תט

בשהש"ר דף כ"ד א': ד, ג.

עמוד א'תי

כל רב מבבל: סדר תנאים ואמוראים בסופו. איגרת רב שרירא גאון. הקדמת ספר התיקונין כת"י — הובא ונתבאר בתחלת שער מאמרי רשב"י, ע"ח שי"ט פ"ג — נתבאר ע"פ דא"ת בהוספות לתו"א אסתר ד"ה להבין למה לעתיד פ"ג. (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים ה'תש"ח ע' קכא).

בד"ה ראיתי מנורת זהב: לקו"ת פרשת בהעלותך, וראה באוה"ת שם הגהות ע"ז.

עמוד א'תיא

שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו: שבת פט, ב.

והלוים יהיו כהנים: ראה תניא פרק ג בשם האריז"ל.

צדקה עשה הקב"ה: פסחים פז, ב.

ע"י אתכפייא סט"א: ראה זח"ב קכח, ב.

עמוד א'תטו

בד"ה בדרושי שארה כסותה: נדפס באור התורה משפטים ד"ה המגיד מראשית אחרית.

עמוד א'תיז

אין מלך בלא עם: נסמן לעיל ע' א'שנז.

מי יעלה השמים.. מילה: ת"ז בהקדמה (ב, ב).

עמוד א'תיט

מל' דאצי' חנק' זאת: זח"ב קעט, א.

כל המשפיל א"ע הקב"ה מגביהו: עירובין יג, ב.

עמוד א'תכ

שהתורה מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.

עמוד א'תכב

הצדיקים לבם ברשותם: ב"ר לד, יא.

עמוד א'תכו

אורייתא סתים וגליא: זח"ג עג, א. צח, ב. קנט, א.

ע"פ הזהר ר"פ ויצא: נ' באוה"ת שם.

עמוד א'תלח

כ"מ שנאמר לי אינו זז: ויק"ר ב.

השתחוו.. ר"ת קבלה.. והריעו לה'.. הלכה: לקו"ת להאריז"ל תהלים ק.

ובשער הפסוקים שם. נתבאר ע"פ דא"ח בסידור ע"פ מזמור לתודה. בפירוש המילות מהדו"ב פרק מא.

עמוד א'תמ

לא זז מחבבה עד שקראה אמי: שמו"ר נב, ד. ועוד. זח"ג רסב, א.

עמוד א'תמא

במשנה ספ"ד דתענית: כו, ב.
לעולם יקדים אדם לדבר מצוה: ב"ק לח, ב.

עמוד א'תמב

ר"פ תרומה קנ"א: ברבות.
אורייתא מחו"ב נפקת: ראה זח"ב פה, א. קכא, א.
תפלה במקום קרבנות: ברכות כו, א. זח"ב כ, ב.

עמוד א'תמג

א"ת בניך אלא בוניך: סוף ברכות. שבת קיד, א.

עמוד א'תמד

ע"פ מקול מחצצים: ראה אוה"ת פ' בשלח ע' תרפח.

עמוד א'תמה

בהגהות לד"ה וישב יעקב: נדפס באוה"ת ע"פ זה.
אין אדם עו"ע אא"כ נכנס בו רוח שטות: סוטה ג, א.
כל המנבל א"ע על דברי תורה: ברכות סג, א. זח"ג רנג, ב.

עמוד א'תמו

ועשיתם אתם כאלו עשאוני: נסמן לעיל ע' א'שעט.

עמוד א'תנ

ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה: פסחים ג, ב.
לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתקה: נדרים ח, ב. זח"ג יז, א.
איזהו חכם הרואה: תמיד לב, א.
אין התינוק יודע לקרות אבא: ברכות מ, א.

עמוד א'תנג

וז"ל אדמו"ר נ"ע שם: תו"א פא, ב.

עמוד א'תנד

בדרוש ביאור ענין שארה כסותה: נדפס באוה"ת פ' משפטים ד"ה המגיד מראשית אחרית ע' א'רצו עם הגהות מכ"ק אדמו"ר הצ"צ.
אורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.

עמוד א'תנו

ויתר הקב"ה על כו': איכה רבה בתחילתו. פסיקתא דר"כ פ' איכה.

עמוד א'תנז

אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום: מכות כד, א.

עמוד א'תנט

וז"ל רבינו נ"ע: תו"א פא, ב.

עמוד א'תס

כמ"ש במ"א בפ' ויקהל: בתו"א שם בתחלתו.
ע"פ חמשה קנינים: אוה"ת דרושים לחג השבועות.

עמוד א'תסא

ע"פ כמים הפנים: אוה"ת פ' בשלח ע' תעג.
ד"ה רני ושמחי: תו"א פ' מקץ.

עמוד א'תסד

ידוע קושיות התוכנים: ראה ד"ה להבין קושיות התוכנים במאמרי אדמו"ר הזקן — תקס"ב ע' רצג. וע' שם.
ומה שתירצו: ראה בתקס"ב ע' רצג בשם ס' נחמד ונעים שער שלישי סי' נה.
התירוץ האמיתי: ראה בתקס"ב ע' רצג וכ"ק הצ"צ מציין ע"ז עץ חיים שער ציור עולמות בי"ע פ"ב. שער עיגולים ויושר ענף ד. שער השתלשלות הע"ס דרך העיגולים ספ"ב.

עמוד א'תסה

במ"א ע"פ קרח: לקו"ת ובתקס"ב ד"ה זה.

עמוד א'תסו
רב גדול.. ואין שם שום התחלקות: **בתקס"ב שם ע' רצד מציין ע"ז כ"ק אדמו"ר הצ"צ וז"ל: עיין מזה בלק"ת ר"פ שלח פ"ב ובד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת פ"א, עכ"ל.**

עמוד א'תסח
אין התינוק יודע לקרות אבא: **ברכות מ, א.**

עמוד א'תעא
בינה עד הוד אתפשטת: **ע"ח שער כט פ"ח. טעמי המצות להרח"ו ס"פ שמיני ועוד. נתבאר ע"פ דא"ח בביאורי הזהר פ' כי תשא ע"פ והדל לא ימעיט.**
בינה דמקננא בכורסייא: **ת"ז תי' ו.**

עמוד א'תעו
בחיי פ' תרומה: **כה, כג. הענין ולא הלשון כמו שנמצא שם.**
כענין אסוך שמן דאלישע: **מלכים ב ד, ב.**

עמוד א'תעז
וצ"ע בענין עולת תמיד: **ראה אוה"ת פנחס ע' א'קכד.**
בדרוש ענין נסכים: **לקו"ת פ' שלח.**
בחכמה אתברירו: **הובא באגה"ק סכ"ח בשם זוה"ק. וראה ע"ח שי"ח פ"ה. של"ט ד"א. סהמ"צ להצ"צ מצות מחצית השקל. שם איסור אכילת בע"מ. (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים תש"א ע' 79).**
בינה מקננא בבריאה: **ת"ז תי' ו.**

עמוד א'תעט
ודברת בם בד"ת כתיב: **יומא יט, ב.**

עמוד א'תפ
מקום ארון אינו מן המדה: **יומא כא, א. ב"ב צט, א.**
הרי נפשו מתלבשת במחדו"מ של התורה: **ראה תניא פרק ה.**
פני משה כפני חמה: **ב"ב עה, א. זח"א כח, א. ועוד.**

עמוד א'תפא
המצות.. מצות המלך: **ראה לקו"ת פ' במדבר ביאור לד"ה וידבר גו' אנכי ס"ב. ופ' ואתחנן ד"ה למען תירא.**
ישראל מונין ללבנה: **סוכה כט, א.**
לעבדה זו רמ"ח מ"ע: **ראה תרגום יונתן בן עוזיאל בראשית ב, טו. זח"א כז, א. זח"ב קסה, ב. ת"ז סוף תי' נה. יל"ר בשם מדרש.**
לא המדרש עיקר אלא המעשה: **אבות א, יז.**

עמוד א'תפה
אם אין יראה אין חכמה: **אבות ג, יז.**
מקשה לשון קשה: **ספרי בהעלותך פי' סא.**
אורייתא מחכמה נפקת: **זח"ב קכא, א.**
התורה שניתנה במ"ט פנים טמא: **ירושלמי סנהדרין ד, ב.**
אין התורה מתקיימת: **ברכות סג, ב. זח"ב קנח, ב. ועוד.**
לא זז מחבבה עד שקראה אמי: **שמו"ר נב, ד. ועוד. זח"ג רסב, א.**

עמוד א'תפו
נת' בענין מ"ב מסעות: **ראה אוה"ת פ' מסעי ע' א'שמט.**
כוס גימט' אלקים: **זח"ג רמה, א. רעג, א. ת"ז סוף תי' מז.**

עמוד א'תצא
ומתלמידי יותר מכולם: **תענית ז, א. מכות י, א.**
פ"ק דתענית: **ד, א.**
א"ת בניך אלא בוניך: **סוף ברכות. שבת קיד, א.**

עמוד א'תצד
משמת בן עזאי בטלו השקדנים: **סנהדרין סה, א.**

עמוד א'תצה
אורייתא מחכמה נפקת: **זח"ב קכא, א.**
אין התורה מתקיימת אלא כו': **ברכות סג, ב. זח"ב קנח, ב.**
לא זז מחבבה עד שקראה אמי: **שמו"ר נב, ד. ועוד. זח"ג רסב, א.**
בראשית נמי מאמר הוא: **ר"ה לב, א. מגילה כא, א.**

עמוד א'תצו

כוס גימט' אלקים: זח"ג רמה, א. רעג, א. ת"ז סוף תי' מז.

עמוד א'תצז

נת' בלק"ת: בשה"ש מז, ב.

עמוד א'תצח

בטל רצונך מפני רצונו: אבות ב, ד.
בת"א בד"ה ויקהל דקמ"ו ע"ב: בהוצאת ברוקלין תשט"ו בדף פז, ד.
אורייתא סתים וגליא: זח"ג עג, א. צח, א. קנט, א.
בדרוש חמשה קנינים: אוה"ת דרושים לחג השבועות.

עמוד א'תצט

תכלת דומה לים: מנחות מג, ב. חולין פט, א. זח"א קכא, א. זח"ג קעה, א. שא, א.

עמוד א'תקב

משה נתנבא בזה: ספרי מטות ב.

עמוד א'תקג

ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים: שהש"ר א' ע"פ לסוסתי. זח"ג ז, ב. וראה ילקוט שמעוני פקודי רמז תיח.
ישראל עלו במחשבה: ב"ר פ"א ד. ת"ז תי' ו בסופו.
אין המלאכים אומרים שירה: חולין צא, ב. זח"ב סו, א.

עמוד א'תקד

יעקב בחיר שבאבות: ב"ר עו, א. זח"א קיט, ב.
בת"א דק"כ ע"ד: בהוצאת ברוקלין ג. י. תשט"ו בדף צ, ב.
בהגהות לסש"ב פכ"ג: בקיצורים והערות.

עמוד א'תקו

עפמ"ש בע"ח: שער הכוונות כוונת ק"ש דרוש ב. וראה הערת כ"ק אד"ש בספר המאמרים ה'ת"ש ע' 49.
דאית חסר ואית חסד: זח"א ריט, א. זח"ג פלג, ב.

עמוד א'תקז

בדרוש חמשה קנינים: אוה"ת דרושים לחג השבועות.

עמוד א'תקח

אימא מקננא בכורסייא: ת"ז תי' ו.

עמוד א'תקט

יפה שעה אחת: אבות ד, יז.

עמוד א'תקיג

אין אדם עובר עבירה: סוטה ג, א.
אהני לי' שטותי' לסבא: כתובות יז, ב.
וכמ"ש בתניא: פרק מו.

עמוד א'תקיד

בי' נברא העוה"ב: מנחות כט, ב.
ומאן דאיהו רב איהו זעיר: זח"א קכב, ב. זח"ג קסח, א.
נעץ קנה בים: סנהדרין כא, ב.
הקימע יוצא בקב שלו: שבת סה, ב.

עמוד א'תקטו

שפושט פרסותיו: ב"ר סה, א. ראה רש"י בראשית כו, לד.

עמוד א'תקטז

עתיד חזיר ליטהר: ראה הערת כ"ק אד"ש במים רבים — תרל"ו ע' פז.
שקר אין לו רגלים: א"ב דר' עקיבא.

עמוד א'תקיז

ושכנתי בתוכם כו' לא נאמר בתוכו: שמות כה, ח. וכן הובא בלקו"ת ר"פ נשא ועוד בכ"מ. ע' בראשית חכמה שער האהבה פ"ו קרוב לתחלתו. ובשל"ה שער האותיות אות ל. מסכת תענית רד"ה מענין העבודה (לקוטי שיחות ח"ג ע' 906).
כד אתכפייא סט"א: ראה זח"ב קכח, ב. תניא פכ"ז. לקו"ת ר"פ פקודי. שם פ' חוקת ד"ה על כן יאמרו פ"ב.
אין עמידה אלא שתיקה: סוטה לט, א. זח"ג קעג, א.

עמוד א'תקיח

דבינה ליבא: ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).

בינה מקננא בכורסייא: ת״ז ת׳ ו.
בד״ה שאו.. במדבר תק״ע: **ראה ד״ה זה באוה״ת במדבר ע׳ כט.**

עמוד א'תקיט

נצח סלה ועד שאין לו הפסק: **עירובין נד, א.**
ונהר יוצא יובל שמו: **בראשית ב, י. זח״ב סג, א. זח״ג נח, א. וראה ג״כ בכורות נה, ב. ויק״ר ספכ״ב.**
אין לך עשב שאין לו מזל: **זח״א רנא, א. מו״נ ח״ב פ״י.**
שהתגלות עתיק הוא בבינה: **ספר יצירה ב, ד. וראה תו״א יא, ב.**
ברבות בראשית ר״פ ס״ו: **ראה אוה״ת בראשית דף מה, ב ד״ה זה.**

עמוד א'תקכ

כנודר בחיי המלך: **זח״ג רנה, א.**

עמוד א'תקכב

אין טפה יורדת מלמעלה: **תענית כה, ב. זח״ג רמז, ב.**
מ״ח מעלות שהתורה נקנית: **אבות ו, ה.**

עמוד א'תקכג

לעבדה זו רמ״ח מ״ע: **נסמן לעיל עמוד א'תפא.**
קיים אברהם כל התורה: **סוף קידושין.**
במקום גדולתו: **מגילה לא, א (ע״פ הגירסא בילקוט שמעוני תהלים רמז תשצד) — ראה הערת כ״ק אדמו״ר שליט״א בספר המאמרים ת״ש ע׳ 40.**
גדול העונה אמן: **ברכות נג, ב. זח״ג רכט, א.**

עמוד א'תקכד

יעקב נק׳ בריח התיכון: **זח״ג קפו, א.**
בתו״א.. בד״ה משה ידבר: **סח, ג. מכאן עד תי׳ המוחין דיניקה כנ״ל, לשון התו״א.**
רמ״ח מ״ע רמ״ח אברים דמלכא: **ראה ת״ז ת׳ ל.**
עד שלא נבה״ע: **פדר״א פ״ג.**

עמוד א'תקכה

בת הי׳ לאברהם ובכל שמה: **ב״ב טז, ב. זח״א ריט, א.**

עמוד א'תקכו

בד״ה ושבתי בשלום דל״ו ע״א: **בתו״א ברוקלין נ. י. ה׳תשט״ו הוא דף כא, ב־ג.**

עמוד א'תקכז

חרוצה שיתקיימו נכסיו: **ביצה טו, ב.**
חותמו של הקב״ה אמת: **שבת נה, א.**

עמוד א'תקכח

בד״ה מי יתנך: **לקו״ת שה״ש.**

עמוד א'תקל

א״ת מה אלא מאה: **מנחות מג, ב.**
במקום גדולתו שם ענותנותו: **נסמן לעיל ע׳ א'תקכג.**

עמוד א'תקלא

אין עבירה מכבה תורה: **סוטה כא, א.**

עמוד א'תקלג

חותמו של הקב״ה אמת: **שבת נה, א.**
ועמ״ש מזה בפסוק כי שאל נא.. סעי׳ ו וסעי׳ ח: **אוה״ת ואתחנן ע׳ קסו.**

עמוד א'תקמא

אהרן הוא שושבינא דמטרוניתא: **רע״מ זח״ג כ, א. קעז, ב. קס, ב. ערה, ב.**
ואהרן הוא השושבין שלהם: **ראה אוה״ת במדבר ע׳ ט.**
רננא ברמשא: **זח״א רכט, ב.**

עמוד א'תקמב

לעבדה במ״ע: **נסמן לעיל ע׳ א'תפא.**
מוטב דלידייני׳: **חגיגה טו, ב.**

עמוד א'תקמג

ת״ח אין להם מנוחה: **סוף ברכות.**

עמוד א'תקמד

יפה שעה אחת: **אבות ד, יז.**
אהרן משבעה רועים: **תיקונים בז״ח (קד, א). וראה סוכה נב, ב.**

עמוד א'תקמה

ואהרן אותיות נראה: **ראה זח״ג קג, א.**

עמוד א'תקמו

עמוד א'תקמט

עמוד א'תקנ

עמוד א'תקנא

עמוד א'תקנב

עמוד א'תקנג

עמוד א'תקנד

עמוד א'תקנה

עמוד א'תקנו

עמוד א'תקנז

עמוד א'תקנח

עמוד א'תקנט

עמוד א'תקס

עמוד א'תקסא

עמוד א'תקסב

עמוד א'תתקסג
נראה אותיות אהרן: **ראה זח"ג קג, א.**

עמוד א'תתקסד
רמ"ח פקודין דאינון רמ"ח אברים דמלכא: **ראה ת"ז תי' ל.**

עמוד א'תתקסה
בת היתה לאברהם ובכל שמה: **ב"ב טז, ב. זח"א ריט, א.**

עמוד א'תתקסו
ופי' הרמב"ן בחומש: **בראשית כד, א.**

עמוד א'תתקסז
יפה שעה א' בתומע"מ: **אבות ד, יז.**
דלית שמאלא בהאי עתיקא: **זח"ג קכט, א.** (וראה שם רפט, א).
ע"פ ולא נחם אלקים: **אוה"ת פ' בשלח.**

עמוד א'תתקסח
ביו"ד נברא העוה"ב: **מנחות כט, ב.**
ואם אתם מביאים: **ראה תנחומא בחוקותי ו.**

עמוד א'תתקסט
אית חסד ואית חסד: **זח"א ריט, א. זח"ג קלג, ב.**

עמוד א'תתקע
וס"ר אותיות ס"ר נש"י: **מגלה עמוקות אופן קפו. וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים תש"ח עמוד רמא.**

עמוד א'תתקעא
בד"ה אם כסף תלוה: **אוה"ת משפטים ע' א'קסא.**
ובד"ה כבד את אביך: **אוה"ת יתרו ע' תתקנו.**

עמוד א'תתקעה
יראה לגבי משה מלתא זוטרתא היא: **ברכות לג, ב. ת"ז תי' ה.**
הרואה שמן זית בחלום: **ברכות נז, א.**

עמוד א'תתקעז
אהרן הוא משבעה רועים: **תי' שבזהר חדש (קד, א).**
מ"ש בזהר אית חסד אית חסד: **זח"א ריט, א. זח"ג קלג, ב.**
איזהו חסיד זה המתחסד עם קונו: **זח"ב קיד, ב. זח"ג רכב, ב.**
אהרן אותיות נראה: **ראה זח"ג קג, א.**

עמוד א'תתקעח
וכמ"ש בת"ז: **בהקדמה.**

עמוד א'תתקעט
שיהא שם שמים מתאהב: **יומא פו, א.**
בטל רצונך: **אבות ב, ד.**

עמוד א'תתקפ
אהרן שושבינא דמטרוניתא: **נסמן לעיל ע' א'תתקמא.**
ע"פ ומשה נגש אל הערפל: **אוה"ת פ' יתרו.**
שארז"ל ע"פ יקרה היא מפנינים: **הוריות יג, א.**
בד"ה וישב יעקב: **בתו"א שם.**

עמוד א'תתקפא
כח ר"ת כתר חכמה: **רמ"ז לזח"ג רכ, א.**
אהרן אותיות נראה: **ראה זח"ג קג, א.**

עמוד א'תתקפב
בביאור ע"פ נשא: **בלקו"ת ע"פ זה. וראה גם באוה"ת שם.**
ברא כרעא דאבוהו: **יונת אלם רפ"ב. וראה תוס' יבמות ג, א ד"ה מקמי.**

עמוד א'תתקפג
ע"פ כי ההרים ימושו: **אוה"ת פ' כי תצא ע' תתרכט.**
סד"ה הבאים ישרש: **תו"א פ' שמות.**

עמוד א'תתקפד
שיש דעות אם שמים קדמו: **חגיגה יב, א.**
ע"פ ביום השמיני שילח: **לקו"ת שמע"צ.**

עמוד א'תתקפה
שאין הלכה באנשי יריחו: **פסחים נה, ב.**

עמוד א'תקפו
בד"ה בכ"ה בכסלו: תו"א פ' מקץ.
תורה קנין א': אבות ו, י.
בדרוש חמשה קנינים: אוה"ת דרושים לשבועות.
בחד קטירא: זח"ג רפח, א.
ולע"ל שיהיו הלוים כהנים: ראה תניא פרק ג בשם האריז"ל.
ומבואר מזה בפ' אחרי: בזהר.

עמוד א'תקפז
אהרן הוא משבעה רועים: תיקונים שבזהר חדש (קד, א).

עמוד א'תקפח
א"ת ידיך אלא יודיך: ת"ז בהקדמה (ה, ב).

עמוד א'תקצב
שיהי' ש"ש מתאהב על ידיך: יומא פו, א.
וכמ"ש בת"ז: בהקדמה (פתח אליהו).
בכל לבבך בשני יצריך: ברכות נד, א.
בטל רצונך: אבות ב, ג.

עמוד א'תקצג
אהרן שושבינא דמטרוניתא: רע"מ זח"ג כ, א. קנז, ב. קפ, ב. ערה, א.
בביאור ע"פ וקבל היהודים: תו"א צז, א.
ולא ע"ה חסיד: אבות ב, ה.
ודברת בם ולא בדברים בטלים: יומא יט, ב. ראה ברכות כא, א.

עמוד א'תקצד
דלאו אורחא דמלכא: זח"ג קמט, ב.
דאורייתא מחכמה נפקת: זח"ב קכא, א.
א"ת בניך אלא בוניך: סוף ברכות וש"נ.

עמוד א'תקצה
איזהו חסיד המתחסד עם קונו: זח"ב קיד, ב. זח"ג רכב, ב.

עמוד א'תקצו
וכמ"ש בזהר: זח"א קסה, א. קפב, א.
שבמקום שיש משפיע: ראה אוה"ת פ' ואתחנן ע' תכט.

עמוד א'תקצז
כלום נתתי לך גדולה: ברכות לב, א.

בביאור ע"פ וישמע יתרו: אוה"ת שם ע' תשלג.

עמוד א'תקצט
אהרן אותיות נראה: ראה זח"ג קג, א.

עמוד א'תרא
ע"פ כי ההרים ימושו: אוה"ת כי תצא ע' תתרכה.
בכל לבבך בשני יצריך: ברכות נד, א.
בד"ה ולא אבה: ראה לקו"ת פ' כי תצא ד"ה זה ובאוה"ת שם.
ובד"ה ושננתם לבניך: באוה"ת פ' ואתחנן.

עמוד א'תרב
בד"ה ואלה המשפטים: בתו"א שם.
ביאור ע"פ משה ידבר: תו"א פ' יתרו.

עמוד א'תרג
וסד"ה מראיהם ומעשיהם: תו"א פ' יתרו סט, ג.
ביאור ע"פ כי אתה נרי: תו"א מא, ג.
הרשעים הם ברשות לבם: ב"ר לד, יא.

עמוד א'תרד
כך אין בלבנו אלא אחד: פסחים נו, א.
דאבא יונק ממזל הח': ראה זח"ג רפט, ב. ובכ"מ.
אהרן אותיות נראה: דאה זח"ג קג, א.

עמוד א'תרה
שיהא שם שמים מתאהב: יומא פו, א.
דאבא מקנן באצילות: ראה שער סדר אצילות פ"א. שער סדר אבי"ע פ"ב ועוד. כ"ה גם בהמשך וככה תרל"ז פכ"ט, ובכ"מ, והוא עפמ"ש בת"ז תי' וא"ו. — וע"פ משנ"ת בע"ח שמ"ז פ"ג לי' קינון, צ"ע איך ליישבו באבא מקנן (הערת כ"ק אד"ש בספר המאמרים ת"ש ע' 59).
ואימא בבריאה: ת"ז תי' ו.

עמוד א'תרו
שמשה הוא שושבינא דמלכא: נסמן לעיל ע' א'תקסא.

עמוד א'תרט
אין כבוד אלא תורה: אבות ו, ג.

עמוד א'תריג

מהרש"א בערכין: **יג, ב.**

עמוד א'תריד

יומם דאזיל עם כולהו יומין: **ע"ח שכ"ה דרוש ב. פרי עץ חיים שער חה"ס פ"א. תהלים מב, ט.**

עמוד א'תריח

דאבא יונק ממזל הח': **ראה זח"ג רפט, ב ובכ"מ.**

עמוד א'תרכ

כמ"ש בע"ח: **ראה לקו"ת ויקרא בהוספות.**

עמוד א'תרכב

משנ"ת מאמר זה במ"א: **ראה בהמפתח ענינים ללקו"ת.**

עמוד א'תרכג

ועל מצנפת ואבנט דרוש מיוחד: **ראה אוה"ת סוכות ע' א'תשט"ו. ובאוה"ת ויקרא ע' רפט.**

דאבא מקנן באצי' ואימא בבריאה: **נסמן לעיל ע' א'תרה.**

בדרוש.. ע"פ אלה תולדות נח: **ראה ד"ה זה באוה"ת בהוספות לפ' בראשית.**

משרע"ה שושבינא דמלכא: **נסמן לעיל ע' תקסא.**

עמוד א'תרכד

חייב אדם להקביל פני רבו ברגל: **ר"ה טז, ב.**

עמוד א'תרכו

לית ברכתא שריא.. כמ"ש בזהר: **זח"א קסה, א. ועוד.**

בזהר פ' שלח: **קסא, ב.**

עמוד א'תרכח

אהרן אותיות נראה: **ראה זח"ג קג, א.**

יאמרו ליצחק כי אתה אבינו: **שבת פט, ב.**

לע"ל יהי' הכנור של שמונה נימין: **ערכין יג, ב.**

עמוד א'תרל

דלאו אורחא דמלכא: **זח"ג קמט, ב.**

עמוד א'תרלא

בביאור ע"פ משה ידבר.. וסד"ה מראיהם ומעשיהם: **בתו"א פ' יתרו.**

עמוד א'תרלב

כמ"ש בזהר לית ברכתא שריא: **זח"א קסה, א. קסב, א ועוד.**

עמוד א'תרלג

איזהו חכם הרואה את הנולד: **תמיד לב, א.**

עמוד א'תרלז

כמ"ש בת"ז: **בהקדמה.**

אין כבוד אלא תורה: **אבות ו, ג.**

ר' יוחנן קארי למאנא מכבדותא: **שבת קיג, א.**

עמוד א'תרלח

בספר תוספת ללק"ת: **נ' בהוספות לויקרא.**

עמוד א'תרלט

סייג לחכמה שתיקה: **אבות ג, יג.**

יפה שעה א': **אבות ד, יז.**

עמוד א'תרמ

משה נתנבא בזה: **ספרי מטות ב.**

בני חיי ומזוני במזלא תליא: **מו"ק כח, א. זח"א מג, ב. רנז, ב.**

עמוד א'תרמג

הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה: **סנהדרין לח, ב.**

מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה: **קידושין מ, א.**

עמוד א'תרמה

רבקות של שלש שלש בקר: **עירובין יז, ב.**

עמוד א'תרמו

אדמו"ר נ"ע: **ראה גם לקו"ת מסעי צד, א. ולקמן ד"ה ששה משמותם.**

בד"ה ויאמר משה: **בתו"א פ' יתרו.**

עמוד א'תרמז

שני אבנים בונות שני בתים: **ספר יצירה פ"ד מט"ז.**

מט"ט קושר כתרים לקונו: **ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים ה'תש"ד בתחלתו.**

עמוד א'תרמח
בד"ה ששה משמותם : **ראה לקמן ד"ה זה.**

עמוד א'תרנג
אהרן . . מז' רועים : **תי' שבזהר חדש (קד, א).**
משה שושבינא דמלכא : **נסמן לעיל ע' א'תקסא.**
אורייתא מחכמה נפקת : **זח"ב קכא, א.**

עמוד א'תרנד
תפלה במקום קרבן : **ברכות כו, א.**

עמוד א'תרנה
שדבר ה' ממש זו הלכה : **סנהדרין פז, א.**
שהמלאך סנדל קושר כתרים : **ראה הערת כ"ק אד"ש בספר המאמרים ה'תש"ד בתחלתו.**
כשם שאין בלבך אלא אחד : **פסחים נו,א.**

עמוד א'תרנו
ששה משמותם : **לכללות מאמר זה ראה תו"ח ד"ה ולקחת את שתי אבני השוהם, תקי, א.**

עמוד א'תרנז
אהרן נק' שודמ"ט : **נסמן לעיל ע' א'תקמא.**
ואהרן הוא מז' רועים : **תי' שבזהר חדש (קד, א).**
עדמ"ש בזהר : **ח"א רכט, ב.**
משה שושבינא דמלכא : **נסמן לעיל ע' א'תקסא.**

עמוד א'תרנח
המאור שבה מחזירו למוטב : **פתיחתא דאיכ"ר ב.**
נכנס יין יצא סוד : **עירובין סה, א. סנהדרין לח, א. זח"א לט, א.**

עמוד א'תרנט
שתוק כך עבמ"ח : **מנחות כט, ב. זח"ג כז, ב.**
ג' שמנים הם : **מנחות פו, א.**
סד"ה ואתה תצוה : **תו"א פא, ד.**
ביום חתונתו זה מ"ת : **תענית כו, ב.**

עמוד א'תרסא
תפילות במקום קרבנות : **ברכות כו, ב.**
כמארז"ל בה' בראם : **מנחות כט, ב.**

עמוד א'תרסב
דאימא מקננא בכורסייא : **ת"ז תי' ו.**
בכל לבבך בשני יצריך : **ברכות נד, א.**
דאורייתא מח"ע נפקת : **זח"ב סה, א.**
דבר ה' זו הלכה : **סנהדרין פז, א.**
שהמלאך סנדל קושר כתרים : **ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בספר המאמרים ה'תש"ד בתחלתו.**

עמוד א'תרסג
האומר אין לי אלא תורה : **יבמות קט, ב.**

עמוד א'תרסד
כשם שאין בלבך אלא אחד : **פסחים נו, א.**
כגוונא דאינון מתייחדין : **זח"ב קלה, א.**
ליעקב שהוא בריח התיכון : **זח"ג קפו, א.**
יעקב אותיות יבקע : **ראה ע"ח שער הכללים פ"י. שער הארת המוחין פ"א.**

עמוד א'תרעג
בדרוש ותחת רגליו : **בתו"א פ' משפטים.**

עמוד א'תרעה
בד"ה ענין הנסכים פ"ב : **בלקו"ת פ' שלח.**

עמוד א'תרעז
בינה מקננא בכורסייא : **ת"ז תי' ו.**
דאורייתא מחכמה נפקת : **זח"ב קכא, א.**

עמוד א'תרעט
רצון והוא אותיות צנור : **מקדש מלך לזח"ב קנו, א. מאו"א אות צ בסופו.**

עמוד א'תרפ
בהגהות לד"ה ואלה המשפטים : **ראה באור התורה פ' משפטים.**

עמוד א'תרפג
ואורייתא מחו"ב נפקת : **ראה זח"ב סה, א.**

עמוד א'תרפד
יפה שיחתן של עבדי אבות : **ב"ר ס, יא.**

עמוד א'תרפה
מלכות פה תושבע"פ קרינן לה : **ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).**

עמוד א'תרפח
אהרן אותיות נראה : **ראה זח"ג קג, א.**

עמוד א'תרצ

ובד"ה בהעלותך את הנרות ובביאור ע"פ כי תצא: **בלקו"ת שם.**

שאהרן הוא רועה: **תיקונים שבזהר חדש (קד, א).**

שהכל בידי שמים: **ברכות לג, ב. זח"א נט, א.**

עמוד א'תרצב

בביאור ע"פ לא הביט און: **ראה לקו"ת פ' בלק עב, ג.**

בד"ה מיילדות העבריות: **ראה באוה"ת בהוספות לפ' שמות.**

עמוד א'תרצה

שית אלפי שני הוי עלמא: **ר"ה לא, א ועוד.**

עמוד א'תרצז

בביאור יביאו לבוש מל': **בתו"א צב, ב.**

ובלק"ת.. אחרי ה' אלקיכם: **יט, ד.**

עמוד א'תרצט

כל האומר אין לי אלא תורה: **יבמות קט, ב.**

עמוד א'תש

משחרב בהמ"ק: **ברכות ח, א. זח"ג רב, א.**

דאורייתא מחכמה נפקת: **זח"ב קכא, א.**

עמוד א'תשג

אין התינוק יודע לקרות אבא: **ברכות מ, א.**

חנם בלא מצות: **ספרי בהעלותך יא, ה.**

עמוד א'תשד

בשכר שלשה ראשון: **פסחים ה, א.**

עמוד א'תשה

איזהו חכם הרואה את הנולד: **תמיד לב, א.**

בן ארבעים לבינה: **אבות ה, כא.**

עמוד א'תשו

חותמו של הקב"ה אמת: **שבת נה, א.**

ואין אמת אלא תורה: **ירושלמי ר"ה ג, ח.**

עמוד א'תשז

ביום חתונתו זו מ"ת: **תענית כו, ב.**

זכור ושמור בדבור אחד נאמרו: **ר"ה כז, א.**

והלא במאמר אחד יכול להבראות: **אבות ו, א.**

עמוד א'תשט

כדמיון האותיות שנחקקים על השעוה: **ראה גיטין כ, א.**

ואם רץ לבך: **ת"ז בהקדמה.**

עמוד א'תשי

כל הקורא ק"ש בלא תפילין: **ברכות יד, ב.**

עמוד א'תשיא

אני חומה זו תורה: **פסחים פז, א.**

והוא הוי' הראשון.. דרעוין: **ראה בכ"ז בארוכה בד"ה נשא את ראש תרע"ב.**

עמוד א'תשיד

בכל יום יהיו בעיניך כחדשים: **פס"ז ואתחנן ו, ו. רש"י תבוא כו, טז.**

אין אני והוא יכולים לדור: **סוטה ה, א.**

עשה מלאכתך ארעי: **אבות א, ט.**

עמוד א'תשטו

בביאור ע"פ אני ה' אלקיכם: **לקו"ת פ' שלח ובאוה"ת שם.**

עמוד א'תשטז

ות"ח צ"ל שמינית שבשמינית: **סוטה ה, א. ולכאורה צ"ע מרמב"ם הל' דעות פ"ב ה"ג שפסק דאפילו מקצתה לא. וכ"ם בר' יונה לאבות פ"ד מ"ד. ועייג"כ שו"ע דבנו הזקן חאו"ח סקנ"ה סו"ס א' וסקנ"ו ס"ג. (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א במאמרי אדמו"ר הזקן — הנחות הר"פ ז"ל — ע' קצב).**

טוב מאד זה יצה"ר: **ב"ר ט, ח. זח"ב קמט, ב. קסג, א.**

עמוד א'תשיז

א"ת אבניה אלא בוניה: **תענית ד, א.**

ע"פ ושננתם לבניך: **אוה"ת פ' ואתחנן.**

כמ"ש לקמן: **בהביאור.**

עמוד א'תשכא
חכים ולא בחכמה ידיעא: **ת"ז בהקדמה (פתח אליהו).**

עמוד א'תשכג
דאור אבא יונק ממזל החי': **ראה זח"ג רפט, ב ובכ"מ.**
שתוק כך עלה במחשבה: **מנחות כט, ב. זח"ג כז, ב.**

עמוד א'תשכו
צהבו פניו: **חולין ז, ב.**
הקב"ה מניח תפילין פ"ק דברכות: **ו, א.**
כל הקורא ק"ש בלא תפילין: **ברכות יד, ב.**

עמוד א'תשלג
משארז"ל מנחות: **מד, א.**

עמוד א'תשלד
קדש למד מלמטה ה' למעלה: **שבת סג, ב. ירושלמי יומא פ"ד ה"א.**

עמוד א'תשלו
בהגהות לד"ה ענין הברכות שבת"א: **בהוספות לאוה"ת פ' בראשית.**

עמוד א'תשלט
שהתפלה נק' חיי שעה: **שבת י, א.**

עמוד א'תשמ
בד"ה מילדות העבריות: **באוה"ת בהוספות לפ' שמות.**

עמוד א'תשמא
עתידים צדיקים: **ב"ב עה, ב.**

עמוד א'תשמב
שית אלפי שני הוי עלמא: **ר"ה לא, א ועוד.**
בביאור אלה מסעי דתקס"ג: **ראה אוה"ת פ' מסעי עמוד א'שסה.**

עמוד א'תשמה
בהגהות לד"ה ויאמר משה אכלוהו היום: **אוה"ת פ' בשלח ע' תרח.**
בגלותא סליק לעילא: **זח"ג ז, ב. כ, ב.**

עמוד א'תשמח
משחרב בהמ"ק אין להקב"ה: **ברכות ח, א. זח"ג רב, א.**

עמוד א'תשנא
נראה אותיות אהרן: **ראה זח"ג קג, א.**

עמוד א'תשנב
בן ארבעים לבינה: **אבות ה, כא.**
ואין אמת אלא תורה: **ירושלמי ר"ה ג, ח.**

עמוד א'תשנג
ראיה מביא לידי זכירה: **מנחות מג, ב.**

עמוד א'תשנה
אין עומדין להתפלל: **ברכות ל, ב.**

עמוד א'תשנו
ממזר ת"ח קודם: **הוריות יג, א.**
אם אין חכמה אין יראה: **אבות ג, יז.**

עמוד א'תשנז
אהרן אותיות נראה: **ראה זח"ג קג, א.**

עמוד א'תשנח
א"ת בניך אלא בוניך: **סוף ברכות וש"נ.**

עמוד א'תשס
סם המות נתון בתוכה: **במ"ר יח, ז.**
התפלה במקום קרבנות: **ברכות כו, א.**

עמוד א'תשסא
ואין התורה מתקיימת אלא במי שממית: **ברכות סג, ב. שבת פג, ב. זח"ב קנח, ב. ועוד.**

עמוד א'תשסה
מיכאל מקריב נשמות של צדיקים: **זח"א פ, א. זהר חדש פ' לך לך (כד, א). וראה תוספות סוף מנחות.**
לאשתאבא בגופא דמלכא: **זח"א ריז, ב.**
ותפלה כנגד תמידין תקנום: **ברכות כו, ב.**

עמוד א'תשסט
שאין השם שלם: **רש"י בשלח יז, טז.**
יפה שעה אחת: **אבות ד, יז.**
בת"א דכ"ח ע"ב: **בהוצאת ברוקלין ה'תשטו הוא בדף טז, ד.**

עמוד א'תשעא

בד"ה לכן אמור..דצ"ה ע"ב ובד"ה ובבואה ..דק"ס ע"ד: **בתו"א פ' וארא. ובמגילת אסתר.**

עמוד א'תשעז

פי' רבינו ז"ל בדרוש בהעלותך: **ראה אוה"ת פ' בהעלותך ע' שכט.**

עמוד א'תשעט

בתו"א פ' יתרו דף ק"כ: **בהוצאת ברוקלין נ. י. תשטו בדף עב, ג.**

עמוד א'תשפא

ע"פ הזהר ויצא דקמ"ח ע"א: **ראה אוה"ת פ' ויצא ד"ה זה.**

עמוד א'תשפו

בהגהות לד"ה בחודש השלישי: **ראה באור התורה פ' יתרו.**

עמוד א'תשפט

מושיב מלכים לכסא: **בד"ה ויהי אמן עטר"ת (נדפס בקונטרס בפ"ע תשכ"ד) מציין כ"ק אדמו"ר שליט"א עמוד ג' וז"ל „כ"ה גם בתו"א (פה, א) ובכ"מ, וכנראה הכוונה לאיוב לו, ז. וצ"ע" עכ"ל.**

שהתורה נק' יין: **פס"ז ויחי מט, יא.**

עמוד א'תשצ

כאלו דוחק רגלי השכינה: **חגיגה טז, א.**

ע"פ המבואר ברע"מ: **זח"ג רפא, א. וראה תניא סוף פרק י.**

מדבר ה' זו הלכה: **סנהדרין פז, א.**

עמוד א'תשצג

חוצפה אפי' כלפי שמים מהני: **סנהדרין קה, א.**

עמוד א'תשצד

שלע"ל הנביאים והכתובים עתידין להבטל: **ירושלמי מגילה פ"א ה"ה.**

ספר זה נדפס

לזכות

התמים ר' יצחק הלוי בן אסתר

ומרת חנה דבורה בת דוואשע

שיחיו

ליום נשואיהם